

خواجکان دیوان معلا ارکانندن اسمعیل فرخ افندینک
مواکب اسمیله تسمیه ایلدیکی تفسیر
مواهب ترجمه سیدر

فهرس الجلد الاول

خطا وصواب جدوليدر

صحيفه	آية	خطا	صواب
١٤	٣٧	..	فَاِمّا يَاْتِيَنَّكُمْ
١٥	٤٩	اَغْرَقْنا	اَغْرَقْنا
٣٢	١١٨	آيتك ايكنجی سطرنده لا يَعْلَمُونَ كلمه سی قالقوب قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ اوله جقدر	
٦٤	٢٢٩	حُدُودُ اللهُ	حُدُودُ اللهِ
٨٥	٢٨٤	فليؤد الذی	فليؤدّ الّذی
١٣١	١٨٦	اُنْفُسِكُمْ	اَنْفُسُكُمْ
١٧٣	١٣٢	ثُوبَ	ثُوَابَ
١٩٣	٣٤	لِيُرِيَهُ	لِيُرِيَهُ
٢٠٠	٥٧	تحبهم	يحبهم
٢٠٢	٦٤	وَقَدْ خَرَجُوا	وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا
٢٠٥	٧٥	ومأويه	ومأويه النّارَ
٢٢٥	٣٧	يبرط	يَطِيرُ
٢٣٠	٦٦	وْمُكَ	قَوْمُكَ
٢٥٦	١٥	اغوينى	اغوينى
٢٧٣	٩٤	الحسنةِ	الحسنةَ
٢٨١	١٤٠	مَنْ ربكم	مِنْ رَبكم
٢٩٧	١٩٥	وَلِيِّيَ	وَلِيِّيَ
٣٠٩	٤٤	وَاَنَّ	وَاِنَّ
٣٣٧	٨٥	ولانقم	ولاتقم
٣٥٣	١٦	ماتلونه	ماتلونه
٣٩٠	١٠٣	لاتُكلم	لاتَكَلَّم
٤٢٠	٨	كُلَّ	كُلٌّ
٤٣٤	٣٣	تُعَدُّوا	تَعُدُّوا
٤٥٣	٣٥	المبينَ	المبينُ

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد وسپاس لایحصی اول شیرازه بند نسخهٔ اثبات وامحا تقدس وتعالی جنابنه شایان وروادر که بکسراغ بیابان کفر وضلال اولان کروه جهالت اشتمالی ارسال رسل وانزال کتب ایله سوق دبستان علم وایمان ایلدی * ودرود متوالی الورود اول تحشیه فرمای متون امر معبود علیه ازکی صلوات الودود افندیمز حضرتلرینك نثارخاك روضهٔ عنبرآلودلری قلنور که شاکرد معلمخانهٔ فرمانبری وانقیاد اولان بند کان اخلاص معتادی تدریس علوم ایقان ایله تخلیص نادانیٔ کفر وعصیان ایلدی * وآل واولاد واصحاب علیهم رضوان رب الارباب وسائر مفسرین ومصنفین مؤمنین صبت علیهم قطرات رحمة رب العالمین حضراتنه ترتیب مقدمات رضا قلنور که جمله سی استاد مبتدیان علم وادب وپیشوای منتهیان فضل وارب اولمشلر در * بیت *

پس ازحمد خداونعت پاك سید اخیار * چنین میکوید این عبد قباحتکار وبیمقدار وان شبابتدنبرو اکثر عربی وفارسی وترکی تفاسیر مطالعه سیله امرار اوقات اولنوب بونلرك اکثری خصوصا ترکی ترجمه لر کلمه وکلم بیان وتعبیر ایدلمش اولدیغندن جمع وخلاصه وربطی عوامه امر عسیر اولدیغی قرین ادراك فقیر اولمغله نیسابوری روشنده آیات کریمه تماما تسطیر وذیلنه علی قدر الطاقه معنالری مرتب تحریر اولنه رق هم علم عربیه یه انتما وانتسابی اولمیانلره فهم واذعانده یسرت وهم ختم شریف تلاوتی مراد ایدنلره بوندن مصحف شریف مثللو ختم ایتمکده سهولت اوله جق وجهله مختصرجه بر تفسیر ترجمه سنه صرف یارای وسع ومقدرت ایتمك آرزوسی چوقدنبرو پیرامن کرد خیالخانهٔ فقیر ایسه ده (الامور مرهونة باوقاتها) مفادنجه وقت مقدره تعلیق اولنمشیدی بواثناده حسین واعظ مرحومك مواهب عنوانیله معنون تفسیرینك لسان فارسیدن زبان عذب البیان ترکی یه منوال محرر اوزره نقل وتحویلنه

میل وخواهش اولنوب جناب مسهل الامورك اعانه واقدارینه استنادا مع قلة البضاعه ترجمه سنه دسترن خامهٔ شروع اولندی اکرچه تفسیرمذکور مأخذ اتخاذ اولندیسه ده تبیان وبیضاوی وکشاف وخازن تفاسیریله تطبیق وتوفیق اولنه رق اسباب نزول آیات وبعض مفسرینك نقش صحیفهٔ تعبیر وبیان ایلدکلری حکایات زیر معانیٔ آیاته تزبیر ومقصد اصلی اولان فهم عوامه واستنساخه سهولت ایچون الفاظ منشیانه دن صرف نظرله بروجه اختصار قباجه لسان ترکی اوزره تعبیر اولنوب مأخذی اولان مواهبه لاجل المرافقه (مواکب) اسمیله تسمیه اولندی فی نفس الامر عن اصل عدیم البضاعه والاستطاعه اولدیغمدن بشقه (لکیلا یعلم بعد علم شیئا) مصداقنجه مختل الذهن اولان اوان پیری وناتوانیده کشیدهٔ سلك تحریر اولندیغندن ذوات اولی النهادن التماس کردهٔ فقیرانه مدرکه مرتسم صفحهٔ وقوع اولان قصوری منظور عین اهلیتلری اولدقده کنارینه اشارت زحمتندن اجتناب بیورمیه لر

ومن الله التوفیق والعنایة عند البدایة والنهایة

(اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیْطَانِ الرَّجِیمِ)

(اجلال القرأن اعوذ بالله من الشیطان الرجیم ومفتاح القرأن بسم الله الرحمن الرحیم) بیورلدیغی ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر دیو جواهر التفسیرده مسطوردر یعنی اولا استعاذه وتطهیر قلبله قرأن عظیم الشانی اجلال بعده مفتاح خزائن قرأن اولان بسمله یه اشتغالدر * اکابردن بری بیورمشدر که وظیفهٔ ادب وطریقهٔ حرمت انی اقتضا ایدر که اول استعاذه سپوركه سیله میدان قلبی وساوس نفس وشیطاندن تطهیر ایلملو که تاجمال سلطان بسم الله منظرهٔ دلده چهره نما اوله بو کامثال لااله الا الله کلمهٔ طیبه سیدر که آیینهٔ سینه دن صیقل لا ایله زنك ماسوا محو وانوار جمال الا الله باقی قالور بناء علیه (فاذا قرأت القرأن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم) آیت کریمه سنه اتباعا حسین کاشفی رحمه الله تفسیرنده اعوذ بالله من الشیطان الرجیم دیو استعاذه ایله بدأ ایلمشدر * جنتدن سورلمش شیطانك شر ووسوسه سندن الله عظیم الشانه صغنورم * تفسیرینابیعده امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه حضرتلرندن استعاذه معناسنی بووجهله نقل ایدر که انساندن قوی اولان شیطان شرندن اندن اقوی اولان الله عظیم الشان جل جلاله وعم نواله حضرتلرینه صغنورم بیورمشلر

سورة الفاتحة وهى سبع آيات مكية

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

خلقه وجود وحيات بخش ايديجى و بقا احسان ايديجى وخوفدن محافظه ايديجى جناب معبود بالحق حضرتلرينك اسم شريفلريله تلاوت قرآنه بدأ ايدرم بو بابده مفسر مرحوم بعض علمانك ايكيسى دخى برمعنايه در ديدكارينه نظرا رحمن ورحيمك معنالرينى بربرندن چندان فرق ايتدرمامش «كشافده» بو ايكى اسم برمعنايه در اما اسم رحمانده مبالغه وارددر كه زياده حرف زياده معنايه دلالت ايدر ديمش لكن جواهر التفسيرده محرردر كه اكثر علما رحمن اسم خاص ورحيم اسم عامدر زيرا اسم رحيمى جناب حقدن غيرى يه اطلاق ممكندر ديمشلر خواجه پارسا وامام اجل رحمهما الله بيورمشلر كه رحمن جمله نك رزقنى احسان ايديجيدر رحيم مؤمنلرك كناهنى عفو ايديجيدر رزق بابنده رحمانلغنه اعتماد ايله كندو كسبكه طيانمه اما كسبى دخى براقمه كه كاهل اولميه سن كناهكك عفونده رحيملكنه اعتماد ايله كندو عملكه طيانمه اما عملى دخى ترك ايلمه كه غافل اولميه سن امام زجاج معانى القرآنده رحمن عبرانى ورحيم عربيدر ديمش غالبا زمان جاهليتده قريش رحمن لغتنى بيلمزلر ايمش «تبيانده» (الرحمن) دنياده كافهٔ خلقه رزق ونفع ايصاليله رحمت ايديجيدر (الرحيم) قيامتده خاصة مؤمنلرك عفوينه مستحقلرينى عفو وجنته ايصاليله رحمت ايديجيدر ديمش

(١) اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ ازلدن تا ابده دك جمله اولمش واوله جق حمد وثنا تمام وكمال ايله جميع عالملر يعنى انس وجن ووحوش وطيور وسباع وسائر حيوانات برى وبحرى يى يراديجى وبسليجى وايشلرينى ترتيب ايديجى الله عظيم الشانه در (٢) اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞ افشادنصكره تكرار آخرتده وجود ويريجى وتكرار مرحمةً مؤمنلره جنت احسان ايديجى (٣) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۞ مالك وحاكم يوم جزا وقاضىٔ عادل محكمهٔ كبرا كه اولكونده قوللرينه حق اوزره حكم ايدوب جزا ومكافاتلرينى ويريجيدر (٤) اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۞ انجق سكا عبادت ايدرز كه سندن غيرى عبادته لايق ومستحق يوقدر وعبادت وسائر حوايجده خاصة سندن ياردم وعنايت طلب ايدرز (٥) اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۞ بزى اعتقاد وافعال واقوال واخلاقده افراط وتفريط بيننده متوسط اولان طوغرى يوله هدايت ايله ودين اسلام وسنت سيد انام عليه الصلوة والسلام اولان صراط مستقيمده بزى ثابت ايله * حضرت قطب العارفين

غوث الواصلين ناصر الحق والدين خواجه عبيدالله قدس الله سره العزيز بو معناده برنكته بيورمشلردر كه بزه طوغرى يولى كوستر يعنى كندو ذاتنكك محبتيله مشرف طوت تا كندومزك وغيرك التفاتندن آزاد اولهلم تماما سنك كرفتارك اولهلم سندن غيرى يى بيلميهلم وكورميهلم ودوشنميهلم (٦) صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۞ اول كمسنهلرك يوليكه انلرى كندو فضل واحسانكله نبوت ورسالت وولايت وصديقيت وشهادت وصلاحيت وظاهرا قبول شريعت وباطنا اطلاع اسرار حقيقت نعمتنه نيل ايله معزز ومكرم قيلدك (٧) غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۞ انلرك طريقى دكل كه انلر مقدم سنك معرض غضبكده بولنوب كفره اقدام ايلمشلر ايدى ياخود يهودلرك طريقيكه تمردلرى سببيله معانده ومكابره وقتل انبيا وحرق كتب ايلملريله اوزرلرينه خشم واقع اولمشيدى وانلرك طريقى دخى دكل كه وجوده كلدكلرندنصكره طرق مختلفه يه دوچار اولمشلر ياخود نصارى يوليكه شان حضرت مسيحده افراط وباب حضرت فخر كائنات صلوات الله عليهما وسلامه ده تفريط واسطه سيله ضلالته دوشمشلر ايدى ۞ آمِينَ ۞ بويله اولسون (جواهر التفسيرده) فاتحهٔ شريفه ايچون يكرمى التى اسم تحرير ايدر ١ سورهٔ فاتحه ٢ سورة الحمد ٣ سورة الشكر ٤ سورهٔ ام القرآن ٥ سورهٔ ام الكتاب ٦ سورة المنه ٧ سورة القرآن العظيم ٨ سورهٔ وافيه ٩ سورة الكافيه ١٠ سورهٔ مجزيه ١١ سورهٔ منجيه ١٢ سورة الاساس ١٣ سورة الشفاء ١٤ سورة الرقيه ١٥ سورة السؤال ١٦ سورة الدعاء ١٧ سورهٔ تعلم المسئله ١٨ سورة التلقين ١٩ سورة الصبر ٢٠ سورة الصلوة ٢١ سورة المكافاة ٢٢ سورة الواقيه ٢٣ سورهٔ مجمع الاسما ٢٤ سورة الثناء ٢٥ سورة الكنز ٢٦ سورهٔ سبع المثانى * اشبو سبع المثانى تسميه سى يدى آيت اولديغنده اتفاق اولنوب انجق مثانى قولنده بعضيلر ايكى دفعه نازل اولديكه اولا مكهٔ مكرمه ده بعده مدينهٔ منوره ده ياخود مدينهٔ منوره ده فضيلت سوره بيان اولندى ديمشلر والحاصل بو مثانى قولنده اقوال واختلاف كثيره اولمغله بو مختصرده بو قدر جه رمز اولندى اما يدى آيت اولديغنده لدى الاتفاق بسمله سوره دن اولديغنده اختلاف واقعدر مدينه وبصره وشام قرالرى بسمله فاتحه دن اولميوب (انعمت عليهم) ده وقف ايدوب آيت عد ايتمشلردر حنفى ومالك بوكا ذاهبلردر ومكه وكوفه قرالرى بسمله فاتحه دن اولوب (انعمت عليهم) آيت عد اولنمز ديمشلر شافعى وحنبلى بوكا ذاهبلردر

(سورة البقرة مدنية وآيها مائتان وسبع وثمانون)

بسم الله الرحمن الرحيم

مدينه ده نازل اولمشدر تبيانده (فاعفوا واصفحوا) الى آخره ودخى (ليس عليك
هديهم) الى آخره بو ايكى آيت مكه ده نازل اولمشدر ديمش (جواهر
التفسيرده) كوفه امامارى قولنجه ايكيوز سكسان التى آيتدر يالكز (واتقوا
يوما) آيتى الى آخره مكه ده مناده نازل اولمشدر

١ الم ۞ (جواهر التفسيرده) ينابيعدن نقل ايدر كه حضرت
فاروق رضى الله عنهدن بو حروفك معناسى سؤال اولندقده اگر بو حروفلردن
كلام سويلرسم متكلف اولمش اولورم زيرا پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم
وما انا من المتكلفين جوابنى ويرمكله مأمور اولدى بيورمش ابن عباس رضى الله
تعالى عنهما الف انا ولام الله وميم اعلم اشارتلرى اولوب انا الله اعلم ديمك اوله
ديمش وبعضيلر بو حروف مقطعه نك جملهسى اسم سوره اولمق گرك
ديمش بونده وسائر سورهلر اوائلنده اولان حروفاتده اقوال وتوجيهك
وفرتى اولمغله بو مختصرده بو قدرجه قيد اولندى

٢ ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ ۞ بو كتابده يعنى قرآنده
قطعا شك وشبهه يوقدر كه جناب حق كتب متقدمه ده انزاليله وعد ايلديكى كتاب
كاملدر متقيلر ايچون يعنى كبائر وفواحشدن صاقننلر ايچون دليل ويول كوستريجيدر

٣ اَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۞
اول كمسنهلر كه غيبه يعنى حق تعالايه وملائكهيه وقيامته وقضا وقدره كورمكسزين
اينانورلر وبش وقت نمازى شرائط وآدابيله ادا ايدرلر وانلره احسان
ايلديكمز رزقلردن اهل وعيال واقربا وقوكشولرينه وسائر مستحقلره نفقه ويررلر

٤ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ
يُوقِنُونَ ۞ واول كمسنهلر كه سكا كوندريلنه يعنى قرآنه وسندن مقدمكى
پيغمبرلره كوندريلنه يعنى توريه وزبور وانجيل وصحف سائره يه وآخرته كه
قيامتده شبههسز يقينا اينانورلر

٥ اُولٰئِكَ عَلٰى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞
بوذكر اولنان كمسنهلر ربلرى جل شانه نك توفيق ومددندن طوغرى يول
اوزرهدرلر واول كروه عقبادن فلاح ونجات بولوب درجات ثوابه نائل
اولمشلردر بو كچن آيات شريفهلر اهل اسلام واهل كتابدن عبد الله بن سلام

واصحابى رضى الله عنهم كبى مؤمنلر شاننده وارددر بو مؤمنلرى مدحدن صكره
كفارك ذمنده بيورر (جواهر التفسيرده) بوندن صكره گله جك اون درت
آيات كريمه مشرك ومنافق وكفار حقنده اون درت ذميمه وعقايد
خبيثهلرينى كه دعواى باطل الدانمق مرض قلب جهل خلاف
افساد سفاهت طغيان استهزا سرگردانلق زيانكارلق صاغرلق
دلسزلك كورلك حاللرينى شامل‌در ديو محرردر

٧ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞
تحقيق اول كيمسنهلر كه نور ايمانى ظلمات شرك ايله عناد يوزندن ستر ايلديلر سن
انلرى عذابله اخافه ايلمشسين ياخود ايلمامشسين برابردر انلر ايمان اتمزلر

٨ خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَعَلٰى سَمْعِهِمْ وَعَلٰى اَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞ الله عظيم الشان انلرك قلبلرى وقولاقلرى وكوزلرى
اوزرينه مهر وضعيله پرده چكمشدر كه راه حق فهم ايتميهلر واشتميهلر
وكورميهلر وانلر ايچون عذاب عظيم واردر كه دنياده قتل واسر وعقباده
زجر وقهر كبى ۞ ديندىكه بو آيت ابوجهل ومقتولان روز بدر كبى كفار
ومشركلرك حقنده‌دركه موتلرى كفر اوزره اوله جغى معلوم علام الغيوب ايدى

٩ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ۞
ناسدن بعضلرى بز الله‌ه وقيامت كوننه ايناندق ديرلر حالبوكه انلر ايمان
ايديجيلردن دكللردر (تبيانده) بو آيت ايله اشاغى اون اوچ آيت يهوددن
منافقلر حقنده نازل اولمشدر كه انلر مسلمانلردن خوفله كفرلرينى
ستر ايله ظاهرا مسلمانلق كوسترلر ايدى ديو تحرير ايدر

١٠ يُخَادِعُونَ اللّٰهَ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ اِلَّا اَنْفُسَهُمْ وَمَا
يَشْعُرُونَ ۞ زعملرنجه قلبلرنده اولان كفرى ستر ايله كويا بارى
تعالايى ومؤمنلرى يعنى صحابه‌يى آلدادرلر بيلمزلر كه انجق كندو
نفسلرينى الدايوب وبالى كندولره عائد اوله جقدر .

١١ فِى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ بِمَا كَانُوا
يَكْذِبُونَ ۞ انلرك قلبلرنده نفاق وحسد خسته‌لكى واردر الله تعالى
دائما قرآن انزاليله انلرك شك وحقد وحسد مرضلرينى زياده ايدر وخلاف
سويلدكلرى سببيله انلر ايچون شدتلو عذاب واردر

١٢ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِى الْاَرْضِ قَالُوا اِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ۞

انلره بر بو زنده کفر ومعصیت ومؤمنلری الداتمق ایله فساد ایتمیك دینلدکجه
انلر بزم کارمز انجق صلاح وطاعتدر ادیرلر
(١٣) اَلَا اِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلٰكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ۞ اکاه اولك که
تحقیق منافقلر کندولری کفرله وناسی ایماندن تعویقله افساد
ایدیجیلردر ولکن کندولرینك مفسد ایدوکنی بیلمزلر
(١٤) وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اٰمِنُوا كَمَا اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوا اَنُؤْمِنُ كَمَا اٰمَنَ السُّفَهَاءُ اَلَا اِنَّهُمْ
هُمُ السُّفَهَاءُ وَلٰكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ۞ انلره مهاجر وانصارك ایمان ایتدکلری
کبی سزدخی ایمان ایدك دینلدکجه انلر کندو بینلرنده کندولرینی اعلم اعتقاد
ایتملریله بزدخی عقلسز جاهللر کبی ایمانمی ایده لم دیرلرایدی آکاه اولك که انلر عاقبته
نظر ایتمز وآخرتی فکر ایتمز عقلسز نادانلردر ولکن بوشی بیلدکلرینی بیلمزلر
(١٥) وَاِذَا لَقُوا الَّذِينَ اٰمَنُوا قَالُوا اٰمَنَّا وَاِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا اِنَّا
مَعَكُمْ اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤُنَ ۞ صحابه دن مؤمنلره ملاقی اولدقلرنده بزلرده
سزك کبی مؤمنلرز دیرلر چقان انلری الدایجی انسان شیطانلری اولان دوستلریله
خلوت ایتدکلرنده بز سزکله دینده وآیینده برابرز انجق بز مؤمنلری استهزا
ایدیجیلرز دیرلر * سبب نزول آیت کریمه بو وجهله محرردر که عبدالله بن
ابی وتوابعی برکون صدیق وفاروق ومرتضی رضی الله تعالی عنهمی کوردیلر
وخوش آمدید یوزندن مدحلرنده اولدیلر مرتضی رضی الله تعالی عنه یا ابن ابی
اللهدن قورق نفاق ایلمه دیدی ابن ابی یا اباالحسن بزی نفاقه نسبت بیورمه
بزده سزك کبی مؤمن ومصدقز دیدی حق تعالی خبرویردیکه انلر
مؤمنلری کوردکلرنده سزك کبی ایمان طوتوز دیرلر
(١٦) اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۞ الله عظیم
الشان انلره دنیاده نعمت اعطاسیله استهزالرینه مجازات ایدر وطغیانلرنده
یعنی جهل وتکبرلرنده ترکله مهلت ویروب عدم بصیرتله تردد وحیرتده قالورلر
(١٧) اُولٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدٰى فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ۞ انلر اول کمسنه لردرکه ضلالتی صاتون الوب هدایته بدل
ایدرلر یعنی ایمانی ترکله کفری وجنتی فدا ایله جهنمی الدیلر انلرك
تجارتلری فائده ایتمدی وهدایته ایریجی اولمدیلر
(١٨) مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا اَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللّٰهُ
بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ۞ انلرك مثالی شول کمسنه لر

کبیدرکه قورقولو بیابانده آتش یاقارلر وقتاکه اول آتش اطرافنی روشن
ایدرکن الله تعالی انلرك آتشنك نورینی اخذ ایله انلری ظلماتده اطرافنی
کورمیه رك خائف ومتحیر ترك ایدر
(١٧) صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ۞ صاغرلردر یعنی حق صحبتی
ایشتمزلر دلسزلردر یعنی ایمانی اقرار ایتمزلر کورلردر یعنی دیدهٔ بصیرتله
حقی فرق ایتمزلر انلر بو حاللرندن رجوع ایتمیوب بو وجهله حشر اولورلر
(١٨) اَوْ كَصَيِّبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ اَصَابِعَهُمْ
فِي اٰذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللّٰهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ۞ یاخود
انلرك مثالی شول کمسنه لر کبیدرکه کوکدن یغمور یاغرکن اول اثناده کوك
کورلر ویلدرم ظاهر اولور اول کمسنه لر صاعقه دن کندولره موت وهلاك
وقوعی خوفیله ایشتمامك ایچون پارمقلرینی قولاقلرینه قیارلر الله تعالینك علمی
اول کافرلرك اقوال وافعالنی احاطه ایدیجیدر وقتنده عذابدن خلاص اولمزلر
(١٩) يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ اَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا اَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَاِذَا اَظْلَمَ
عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ یقیندر اولورکه انلرك کوزلرینك نورینی یلدرم چالوب
قاشدرر هربارکه یلدرم شعله ویردکجه اول ضیا ایله یوررلر چقان یلدرمك
ضیاسی کیدوب قراکلق اولدقجه حیرتده قالورلر اکر الله تعالی مراد ایدیدی
انلرك باطنده کی صاغرلق وکورلکلری کبی ظاهرده دخی صمم وعمی ویرردی
تحقیق الله عظیم الشان هرشیئه قادردر * بومثللرده مفسرین وافر مناسب
تشبیهلر تحریر ایتمشلرایسه ده بومختصرده مختصرجه بوتشبیه تسطیر اولندیکه
العلم عندالله یغموردن مراد اسلامکه سبب حیات قلوبدر وظلمات انده اولان
تکالیف شرعیه وجهاد وترك ریا وترك ادیان قدیمه درکه منافقینه قراکولقدر
ورعد انده کی وعید وشدایددر وبرقده کی اولان وعد وفتح وغنیمت وبیان
جنتدر وصاعقه ده پارمقلرینی قولاقلرینه سد ایتملری اسلامده اولان جهاد
وسائر کبی تکالیف شرعیه یی کوردکلرنده خوفلرندن ایمان باطنی عدم
قبول ایله ایشتمامللری یلدرم کوزلرینی قاشدرمسی بعضا شعلهٔ اسلام نظرلرنده
پارلدقده اول ضیا ایله یوررلر یعنی مال غنیمت وحصول عافیته نیللرنده دین
اسلامی بکنورلر اما شقاوت ازلیه لری موجبجه ینه شعلهٔ برقی غائب ایدوب
تأخر وتردده اولورلر

(٢٠) يا ايها الناس اعبدوا ربكم الذى خلقكم والذين من قبلكم
لعلكم تتقون ✲ اى عامهٔ انسان سزى وسزدن مقدم اولنلرى يوقدن
وار ايدوب خلق ايدن ربكز عزشانه يه اول رجا ايله عبادت وطاعت ايدك كه
متقيلردن اولوب عذابندن خلاص اوله سز (تبيانده) ابن عباس رضى الله
عنهمادن روايت بو خطاب عموم ناسه در بوندنصكره قرآنده نه محلده (يا ايها
الناس) خطابى كلورسه مراد اهل مدينه در ديو تحرير ايدر
(٢١) الذى جعل لكم الارض فراشا والسماء بناء وانزل من السماء ماء
فاخرج به من الثمرات رزقا لكم فلا تجعلوا لله اندادا وانتم تعلمون ✲
اول الله تعالى كه يريوزينى سزك نفع وفائده وراحتكز ايچون دوشه دى وسمايى
سزه سقف بنا ايلدى واول كوكدن سزه فائده او صو كوندرديكه انكله سزه
رزق ايچون انواع ميوه ونبات چيقاردى امدى حق تعالى ايچون قطعا
شريك طوتميه سز بيلورسزكه انك مثل ونظيرى يوقدر
(٢٢) وان كنتم فى ريب مما نزلنا على عبدنا فأتوا بسورة من مثله وادعوا
شهداءكم من دون الله ان كنتم صادقين ✲ بزم بنده مزه يعنى محمد صلى الله
عليه وسلمه كونردديكمز شيدن يعنى قرآندن اكر سزشك وشبهه ده ايسه كز اول
قرآن كبى فصاحت وبلاغتده برسوره كتورك والله تعالادن غيرى بتلربكز
وشعر اومعاون وشاهدلريكزى دعوت ايدك كه انك كبى برسوره كتوره لر اكر
بو كلام بشردر ديدككزده صادقلر ايسه كز
(٢٣) فان لم تفعلوا ولن تفعلوا فاتقوا النار التى وقودها الناس والحجارة
اعدت للكافرين ✲ چون مقدم معارضه ايله انك مثلى برسوره
كتوره مديكز وبوندنصكره دخى قادر دكل سز امدى اول آتشدن صاقنك كه
انك طوتشديره جق حطبى كافر انسانلر وزياده حار كبريت طاشلريدركه كفار
ايچون آماده در (تبيانده) نار الآن مخلوقه اولديغنه بو آيت كريمه دليلدر دير
(٢٤) وبشر الذين آمنوا وعملوا الصالحات ان لهم جنات تجرى من
تحتها الانهار كلما رزقوا منها من ثمرة رزقا قالوا هذا الذى رزقنا من قبل
واتوا به متشابها ولهم فيها ازواج مطهرة وهم فيها خالدون ✲
يا محمد ايمان كتوروب واعمال صالحه ايشليانلره مژده ايله كه تحقيق انلر
ايچون آخرتده هر نوع ميوه لر ايله مزين جنتلر واردر كه التلرندن ايرمقلر اقار
هر بار اول ميوه لردن رزقلنوب اطعام اولنسه لر بزبونى مقدم دنياده اكل

ايتمشيدك ديه لر زيرا جنتلرك ميوه لرينك لذتلرى كلى مختلف والذ ايسه ده
اونلرى دنيا ميوه لرينه مشابهدر وجنتده انلر ايچون عيب وآفتدن پاك
وپاكيزه حورى ونسالر واردر وانلر اول جنتلرده مؤبد ومخلد قالجيلردر
(٢٥) ان الله لا يستحيى ان يضرب مثلا ما بعوضة فما فوقها فاما الذين آمنوا
فيعلمون انه الحق من ربهم واما الذين كفروا فيقولون ماذا اراد الله
بهذا مثلا يضل به كثيرا ويهدى به كثيرا وما يضل به الا الفاسقين ✲
تحقيق الله تعالى سيورى سكك واندن بيوك شيله حقى بيان ايچون مثل ضربنى
يعنى مثال كتورمكى ترك ايتمز اول كمسنه لركه ايمان كتوردىلر انلر بو مثل ربلرى
طرفندن حق اولديغنى بيلورلر اما كافرلر عنادلرندن بو مثل ايله الله تعالى
نه مراد ايتدى ديرلر حق تعالى كافرلرك بو مثلى تكذيبلرى سببيله
اكثرينى خذلانه براغور ومؤمنلرك تفكرلرى سببيله چوغنى هدايته ايرشديرر
جناب بارى بو مثل ايله انجق كبائرى ارتكاب ايدن فاسقلرى ضلالته انداخته
ايدر ٭ مرويدركه ٭ قرآن كريمده سكك واورمجك ايله ضرب مثل اولنديغنى
يهوديلر ايشيدوب حق تعالى بويله اشياى خسيسه يى ذكر ايتمكدن نه حاصل
بو الله كلامندن بكزه مز ديمكلريله انلرك واهى سوزلرينى رد ايله بو آيت
كريمه نازل اولمشدر
(٢٦) الذين ينقضون عهد الله من بعد ميثاقه ويقطعون ما امر الله به
ان يوصل ويفسدون فى الارض اولئك هم الخاسرون ✲ اول فاسقلركه
پيمان وتأكيد ايتدكلرندنصكره عهد اللهى قيردىلر وعبدك ربسنه وصل
اولنمق بابنده الله تعالينك امر ايلديكى شيئ قطع ايدرلر وير يوزنده فساد
ايدرلر انلر دنياده وعقباده ضرر وزيان ايدنجيلردر بو عهد اللهدن مراد
يوم ميثاقده ٭ الست بربكم ٭ سؤالنه جواب عهدى اوله ياخود بنى اسرائيلك
توريه موجبنجه آخر الزمان پيغمبرينه تبعيتلرى عهدى اوله وعبدك ربسنه
وصلى قطعدن مراد مؤمنلر ايله دوستلغى قطع ايتمك باخصوص جمله قبيلهٔ
عرب ويهود دخى حضرت اسمعيل واسحق عليهما السلام جهتيله اول
حضرت صلى الله تعالى عليه وسلمه قرابت ووصلى وارايكن تفرقه وامر اللهه
مخالفتله قطع رحم ايدرلر
(٢٧) كيف تكفرون بالله وكنتم امواتا فاحياكم ثم يميتكم ثم يحييكم
ثم اليه ترجعون ٭ نه كيفيتله سز اللهى انكارله كفر ايدرسز حال بوكه

مقدم نطفه وعلقه ایكن مونالر ایدیكز نفخ روحله سزی دیرلتدی صكره
اجلكز كلدكده سزی اولدیرر صكره نفخهٔ صورده حشر ایچون تكرار
دیرلدر بعده مجازات ایچون انك طرفنه رجوع ایدر سز
٢٨ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ
فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ * اول الله تعالی سزك
انتفاعكز ایچون یریوزنده جمله حیوان ونبات ومعدن وایرمقلری یراتدی
صكره سمایی خلقه قصد ایدوب یدی كوكلری اكریلك وعلتی اولمیه رق
طوغری وصحیح یراتدی اول الله تعالی هرشیئی بیلیجی وبرادیجیدر
٢٩ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا
مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي
أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ * یامحمد یادایله شول وقتیكه سنك ربك جل شانه جمله
ملكلره یاخود مقدم روی ارضه اجلا اولنان بنی الجاندن صكره یریوزنده
ساكن ملكلره بن یریوزنده خلیفه خلق ایده جكم دیدی ایدی اول ملكلر كندو عقل
وعصمتلرنده مركوز خاصه لرندن یالوح محفوظده اوقودقلرندن یاخود اخبار
الهیدن ناشی استكشاف حكمت بوزندن آیا یریوزنده فساد ایده جك وبغیر
حق قان دوكه جك كیمسه می خلق ایده جكسك حال بوكه بز سنك حمدكله
تسبیح وذكركله سنی تقدیس ایده رز دیدیلر حق تعالی بو خلیفه یی
یاراتقده اولان حكمتلرمی بن بیلورم سز انی بیلمزسكز بیوردی
٣٠ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ
هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ * جناب باری ادم علیه السلامه جمیع
مخلوقاتك اسملرینی تعلیم ایلدی صكره اول ملكلره اول اسمالك سؤالنی عرض
ایدوب اكر سز صادقلر ایسه كز بونلرك اسملرینی بكا خبر ورك دیو بیوردی
٣١ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ *
ملكلر جهللرینی اعتراف واعتذار یوزندن یاربنا بز سنی هرشیدن تنزیه
ایده رز بز سنك الهام ایتدیككدن غیری برشی بیلمزز تحقیق سن ایشكی
بیلیجی وحكمت بالغه كی اجرا ایدیجیسك دیدیلر
٣٢ قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي
أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ *
حق تعالی آدم علیه السلامه اسماء موجوداتی ملكلره خبر ویر دیو بیوردی

آدم علیه السلام دخی ملكلره اول اسمالری خبر ویردكده جناب علام الغیوب
ملكلره عتاب یوزندن بن سزه دیمدیمیكه تحقیق بن سموات وارضك احوال
مغیباتنی بیلورم ومقدم سزك یریوزنده فساد ایتمكه خلیفه خلق ایدرمیسك
دیو ظاهر سؤالكزی وروی زمینده حكومتدن عزلكزی قلبكزده
مكتوم اولان استعدیككزی بیلورم بیوردی
٣٣ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ
وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ * وانی دخی یاد ایله كه بز جمیع ملكلره آدمه سجده
ایدك دیو امر ایتدك جمله ملكلر سجده ایلدیلر انجق ابلیس سجده دن ابا وتكبر
ایتمكله كافرلردن اولدی ابلیسك اصلی قوم جاندن واسمی سریانیه ده
عزازیل وعربیه ده حارث ایدی بو عصیانی سببیله اسم وصورتی تغییر
اولنوب رحمة اللهدن مأیوس معناسنه ابلیس دینلدی
٣٤ وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا
وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ * وبز آدمه یاآدم سن وزوجهك
جنتده ساكن اولك وانده استدیككز كبی رفاه حالله جنت میوه لرندن اكل
ایدك لكن بواغاجه یقین اولمیك اكر اكا یقین اولورسه كز ایكیكز دخی نفسكزه
ظلم ایدیجیلردن اولورسكز دیدك * بواغاج بغدای یااوزم یاانجیر اغاجی ایدی دینلمش
٣٥ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا
بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ * آدم
وحوایی شیطان جنتدن قایدردی (طاوس ایله یلان اعانتیله دینلدی) وانلری
اولدقلری كرم ونعمتدن چیقاردی وبز آدم وحوا وابلیس وماره یره اینوك
وبربریكزه دشمن اولك وسزك ایچون یریوزنده قرارگاه واجللریكز
كلنجه یه دك منفعت وتعیش واردر دیدك
٣٦ فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ *
آدم علیه السلام ربندن كلمات مخصوصه یی اخذ وقبول ایله توبه ونیاز
ایتمكله حق تعالی توبه سنی قبول ایتدی الله تعالی تائب قوللرینه عفوبتدن
رجوع ایله مغفرت ومرحمت ایدیجیدر * بوآیت كریمه ده مسطور كلمات قول
مشهور اوزره (ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفرلنا وترحمنا لنكونن من الخاسرین)
كلمه لریدر آدم علیه السلام سرندیبه اینديكده ایكیوز ییل آغلدی طرف باریدن
بو كلمات تلقین اولنوب مداومت ایتمكله توبه سی قبوله قرین اولدی

٣٧ قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ * بز انلره جمله كزده بريوزينه اينوك ديدك چون بندن
سزه هدايت يعنى رسل وكتب وشريعت كلدكده كيمكه بنم بو هدايتمه تابع اولورسه
انلر ايچون قطعا خوف يوقدر ومطلوبلرى فوت اولوردبو اصلا حزن وغم ايتمزلر
٣٨ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ * انلركه كافر اولوب آيتلرمزى تكذيب ايتديلر اول كيمسه لر
قيامتده اهل نار وآتشده دائملردر اندن چيقمازلر
٣٩ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي
أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ * اى اسرائيل اوغللرى (اسرائيل حضرت
يعقوب عليه السلامك لقبيدر) سزه انعام ايتديكم نعمتلرى ذكر ايدك وبكا
ايمان وطاعت ايدك وتوريتده شان پيغمبر عليه السلامده سزه بيان ايتديكم
عهده وفا ايدك كه بنده سزك وفاكزه مجازات ايدەيم ونقض عهدده بندن قورقك
٤٠ وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ
وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ * وكوندرديكم قرآنه سزكه
اولان توريته توحيد ووعد ووعيدده موافق اولمغله تصديق ايديجى اولديغى
حالده ايمان ايدك واول قرآنه كافر اولنلرك اولكيسى سز اولميك وبنم كتابم
آيتلرينى حظوظ دنيا ايچون قليل بها ايله بدل ايتميك وكتابمى اشترا وتحريفده
بندن قورقك * كعب بن اشرف وامثالى كبى علماء يهود بعض هديه ايله توريته
آيتلرينى تحريف وشان محمد عليه السلامى ستر ايتدكلرى ايچون انلره خطاب بيورلمش
٤١ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ *
كندو اختراعكز اوزره باطلى حق ايله قارشدرميك و پيغمبر عليه السلامك وصفنى
توريتده بولدقدبو حقى كتم ايتميك حال بوكه سزانك نعمتنى كتم ايتديككزى بيلورسز
٤٢ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ * مسلمانلرك
نمازى كبى نماز قيلك وانلرك طريقى اوزره زكات ويرك وركوع ايديجى جماعت
مسلمين ايله ركوع ايدك * يهود نمازنده ركوع اولماغله الله اعلم انى ايما اوله
٤٣ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ حزب
أَفَلَا تَعْقِلُونَ * ناسه خير ايشلمكى امر ايدوب كندو نفسكزى اونودرميسكز ٢
حال بوكه توريتى اوقورسكز كندو قبحكزى تعقل ايتمزميسكز * بعض مدينه
يهوديلرينك حقنده دركه دوستلرينى احكام شرع محمدى يه ترغيب ايدوب

كندولرى مسلمانلق بوانه ساوكدن صاقنورلردى
٤٤ وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ *
اداء طاعتده ياخود صومده صبر ايله ونماز فريضه ايله الله تعاليدن استعانه ايدك
اول طاعت وصوم وصلوة الله تعاليدن قورقانلردن غيرى يه مشقت كبيره در
٤٥ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ *
اول قورقانلر انلردركه ربلرينك جزاسنه ملاقى اوله جقلرينى وعاقبت
اكا راجع اوله جقلرينى بيلورلر
٤٦ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ
عَلَى الْعَالَمِينَ * اى يعقوب اوغللرى سزه ويرديكم نعمتلرى ذكر ايدك
وسزك اجدادكزى اول وقتك انسانلرى اوزرينه تفضيل ايتدم
٤٧ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ
وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ * ودخى شول عذاب كونندن
قورقك كه اول كونده برنفس مؤمنه برنفس كافره دن برشيئه مجازات ايدەمز
يعنى نفس مؤمنه نك نفس كافره يه شفاعتى قبول اولنمز واول نفس كافره دن
عذاب ايچون عوض النمز واول كونده اول كافرلرك دفع عذابيچون ياردم
دخى اولنمز * بو آيت كريمه يهودك بز حضرت ابراهيم واسحق اولادلريز
ديوا فتخارلرى حالنده نازل اولمشدر
٤٨ وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ
أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ * اى بنى اسرائيل
انى دخى ذكر ايدك كه آل فرعون سزى واجدادكزى رنج ومحنت تكليفيله
اشد عذابه قوللنورلركن ونسالريكزى حياتده براغوب اوغللركزى قتل
ايدرلركن بز سزى خلاص ايلدك و بو رنج وتكاليفده سزه ربكز طرفندن بيوك
ابتلا وتجربه واردر * فرعون بنى اسرائيلدن بر ولد طوغوب قبطيلرك هلاك
وخرابنه سبب اوله جغنى ايما ايدر رؤيا كورمكله بنى اسرائيلك اولادلرينى ذبح ايدردى
٤٩ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ *
دخى شونى ياد ايدك وقتا كه سز فرعوندن فرار ايله سويش دكزينه
كلدكلريكزده دشمن ارقه كزده ايكن بز سزكچون بحرى شق ايله سزى خلاص
وال فرعونى غرق ايلدك اوحالده سز انلرى كورر ايديكز
٥٠ وَإِذْ وَاعَدْنَا مُوسَى أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ

ظالمونَ * وانی دخی ذکر ایدك که بز موسایه طورده قرق کیجه وعده
ویرمشیدك اول طوره کیتدکدنصکره سز بوزاغی یی تکری اخذ ایتدیکز
و بو حال الله دن غیری یه عبادت ایتمکله ظالمردن اولدیکز
(٥١) ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ * سزدن صدور
ایدن منکر عملکزه توبه کزدن صکره عفو ایتدك شاید که نعمت عفوه شکر ایده سز
(٥٢) وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ * دخی یاد
ایده سز که بز موسایه توریتی وحقله باطلی فرق ایدر حججی ویردك اوله که
اول کتاب وحججله طوغری یولی بوله سز
(٥٣) وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ
فَتُوبُوا اِلٰى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا اَنْفُسَكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ
اِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ * وخاطره کتورك انی دخی که موسی علیه السلام
عجله طپان قومنه دیدیکه ای قومم تحقیق سز عجله طاپمغله نفسکزه ظلم ایتدیکز
امدی تضرع ونیازله ربکز جل شانه یه توبه ورجوع ایدك دخی نفسکزی
قتل ایدك یاخود کوساله یه طپانی طاپمیان اولدرسون بو مقاتله کز ربکز عندنده
سزك ایچون خیرلودر بعد المقاتله توبه کز قبول اولدی تحقیق باری تعالی تائب
قوللرینی عذابندن رجوعله مغفرت ورحمت ایدیجیدر * علی قول بونلرك
توبه لری بو وجهله اولدیکه عبدهٔ عجل صحرایه کیدوب دیز اوزره باش اشاغی
طوردیلر هرون علیه السلام اون ایکی بیك آدم اللرنده قلیچلریله کلوب صباحدن
اخشامه دك یتمش بیك آدم قتلندنصکره عفو غفور ظهور ایلدی
(٥٤) وَاِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ
وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ * انی دخی ذکر ایدککه یا موسی بز سکا ایناممیز تا الله
تعالی یی اشکار کورمینجه دیدیکز اول انده کوکدن اتش صاعقه سزی
اخذ ایتدی سز دخی انی کوردیکز * دینلدیکه اول قومك اخیارندن طوره
کیدن یتمش کشی ایدیکه حقك کلامنی ایشتدکدنصکره کورمك استدکاری
کستاخلقلری ایچون انلره صاعقه ایندی و بو صاعقه سمادن برمهیب صدا
ایدی اول کیسه لر انی ایشتدکلرنده جمله سی میت اولدیلر موسی علیه السلام
انلری بویله میت کوردکده متحیر اولوب یارب بنی اسرائیل اخیارلری نیجه
اولدی دیدکلرنده نه جواب ویره یم دیدی حق تعالی انلری دیریلدوب یوردیکه
(٥٥) ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ * صاعقه دن سزی

اولدردکدنصکره تکرار احیا ایلدم شاید که بو حیات نعمتنه شکر ایده سز
(٥٦) وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلٰكِنْ كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ * صحرای تیهده
بز سزك اوزریکزه بولتله کولکه ایلدك وسزه قدرت حلواسی و بلدرجین
کوندردك و بو حلال رزقدن اکل ایدك دیدك انلر عدم اطاعتله بزه ظلم ایتمدیلر
انجق کندو نفسلرینه ظلم ایتدیلر * تفسیر منیرده * اول قوشلر اوتلو قلرك
داللرنده خوش نغمه لرله ظهور ایدوب روزکار انلرك قنادلرینی دوکر وکموکسز
کباب اولوب بنی اسرائیل انلری قدرت حلواسیله قارشدیررلر ایدی دیو تحریر
ایدر چونکه بو حلال رزق کندولره کلور ایدی انی اکل ایدوب ادخار
ایتمامه لری امر اولنمش ایدی امره مخالفت ایدوب ادخار ایچون صاقلادقلری
قوردلنوب بعده قوشلر دخی کلمز اولدی بناء علیه نفسلرینه ظلم ایتدیلر
(٥٧) وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا
الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ *
و یاد ایدککه بز سزه شو قریه یه کیرك واول کویدن استدیککز طعاملری رفاه
حال ایله اکل ایدك واول قریه قپوسنه سجده ایدرك کیرك وکناهکزدن
استغفار ایدك که کناهلریکزی عفو ایده لم واحسان ایدیجیلره بز فضلمزدن
ثوابی زیاده ایده رز دیدك (تبیانده) بو امر تیهدنصکره ایدی واول قریه
قدس شریف یا اریحا ایدی انده جبارلردن عاد بقیه سی عمالقه قومی
ساکن اولورلر دی ورئیسلری عوج بن عنق ایدی وانلر موسی علیه
السلام حیاتنده بیت المقدسه کیرمامشلر ایدی دیو تحریر ایدر
(٥٨) فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ * اول نفسلرینه ظلم ایدنلر
امر اولندقلری قولی تبدیل وتغییر ایتدیلر که استغفار معناسنه اولان حطه یی
لغت نبطه او یدروب قرمزی بغدای دیو استهزا ایتدیلر امدی بو تغییرایله نفسنه
ظلم ایدنلرك حددن تجاوز فسقلری اولدیغیچون اوزرلرینه کوکدن
عذاب وعقوبت انزال ایلدك اول عذاب اتش یا طاعون ایدیکه
بر ساعتده یکرمی درت بیك کمسنه هلاك اولدی
(٥٩) وَاِذِ اسْتَسْقٰى مُوسٰى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ
اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللّٰهِ

وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ❊ وانى دخى ذكر ايدككه موسى عليه السلام
قومى ايچون من وسلوايى يدكارندنصكره صو استدى بز موسايه (سكا شعيب
عليه السلامدن قلان) عصاك ايله طاشه اور ديدك عصايى طاشه اوردقده
اندن اسباط بنى اسرائيل عددنجه اون ايكى چشمه آقدى وهر اسباطك
هر برى چشمهلرينى بيلدى امدى الله تعالينك رزقندن اولان من وسلوايى
اكل ايدبكز و چشمهلردن ايچكز و ير يوزنده فساد ايتمكله حدى تجاوز
ايتميك ديدك ❊ اول طاش آدم باشى قدر مربع جسمدن موسى عليه السلامه
كوندرلمشيدى ياخود دياغى طاش ايدى دينلدى
٦٠ وَاِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نَصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا
مِمَّا تُنْبِتُ الْاَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَالَ
اَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ اِهْبِطُوا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مَا سَاَلْتُمْ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاؤُا بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوا
يَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا
يَعْتَدُونَ ❊ وياد ايدككه سز ياموسى بز بر طعام اوزره صبر ايده ميز ربكدن دعا
ايله بزم ايچون يرك بتوردیكى بقلهسندن وخيارندن و بغدايندن ومرجمكندن
وصوغانندن عنايتيله اظهار ايده ديديكز حق تعالى ياخود موسى عليه السلام
سزه خير اولان من وسلوايى بو بله صوغان كبى ادنى شيئه تبديل ايدرميسكز
مصره كيدك كه سزك استديككز شيلر انده دردى چونكه قسمتلرينه راضى
اولمديلر انلره ذلت وفقر تحميل اولندى والله تعاليدن غضبه مستحق اولديلر
انلرك ذل ومسكنت وحقارتلرى الله تعالينك آيتلرينه كافر اولدقلرى وناحق
يره (زكريا و يحيى وشعيب وسائر) انبيايى قتل ايتدكلرى سببيله اولدى
انلر اول كفر وقتللرى عصيانلرى وحدلرينى تجاوز سببيله ايدى
٦١ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارٰى وَالصَّابِئِينَ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ❊ شونلر كه نفاق اوزره يالكز لسانا ايمان ايتديلر
و يهوديتله موسوى كاديلر ونصرانيتله عيسوى ايديلر وصابئيتله هر ديندن
برشى اخذ ايدوب ملائكه يه طاپديلر انلردن خلوصله الله تعاليه و آخرته
ايمان كتوروب عمل صالح ايشليانلر ايچون ربلرى عندنده اجر واردر وانلره
محشرده قورقو يوقدر واولكونده انلره حزن وغم دخى يوقدر

٦٢ وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا اٰتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ
وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ❊ ذكر ايدك انى دخى كه موسى عليه السلامه
متابعت وتوريتك احكاميله عمل ايتمكزه سزدن عهد وپيمان اخذ ايلدك
وسزك اوزريكزه جبل طورى رفع ايلدك امدى احكام شرعدن سزه
ويردكمزى تمام قوت وسعيله اخذ ايدك وانده اولان ثواب وعقابى كركى كبى
ياد وفكر ايدك شايدكه عصياندن حذر ايده سز ❊ دينلديكه بنى اسرائيل
بو تكليفه تحمل ايده ميز ديملريله حق تعالى جبل طورى يرندن خلع وبرآدم بوبى
قدر اوزرلرينه ايندرندى واوكلرينه آتش واردلرينه دريا كتوردوب طوردردى
بر طرفلرى آتش بر طرفلرى دريا اولمغله فراره محل اولمديغندن مجبورا اطاعت
وطاغه نظر ايله يوزلرى اوزره سجده ايلديلر حالا سجدهلرى اولنوال اوزرهدر
٦٣ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ
مِنَ الْخَاسِرِينَ ❊ بو عهددنصكره امردن روكردان اولديكز اكر الله تعالينك
فضل ورحمتى سزك اوزريكزه اولميدى البته سز زيانكارلردن اولوردیكز
٦٤ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً
خَاسِئِينَ ❊ وتحقيق سز بيلورسكز كه داود عليه السلام زماننده سزك قومكزدن
سبت كونى بالق صيدندن منع اولنمشلر ايكن فرمانه مخالفت وحدى تجاوزلرينه
مبنى بز انلره ذليل وحقير ميمونلر اولك ديدك ❊ مرويدركه ❊ سبت كونى صياد
اولمديغندن بالقلر بحر اخضرك كنارينه كلوب آسايشده اولورلردى انلردن
بر كروه حيلهايله بحرك كنارينه طولاشق حوضلر انشا و بحرى انلره اجرا
ايتملريله سبت كونى ماهيلر اول حوضلره كيروب خروجه يول بولمامغله بازار
كونى انلرى صيد ايدرلردى ياخود آغلرينى جمعه كون براغوب بازار كونى چكرلردى
٦٥ فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ❊
بز اول عقوبتى انلرله حاضر اولوب كورنلره وانلردنصكره كلوب بو قصهيى ايشيدنلره
بر عبرت وانلرك رهبر كارلرينه ياخود امت محمد عليه السلامه پند ونصيحت قيلدق
٦٦ وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا اَتَتَّخِذُنَا
هُزُوًا قَالَ اَعُوذُ بِاللّٰهِ اَنْ اَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ❊ شونى دخى ياد ايدككه
موسى عليه السلام كندو قومنه الله تعالى سزه بر صغر ذبح ايلمكزى امر
ايلدى ديدكده انلر بزى استهزامى ايدرسن ديديلر موسى عليه السلام مؤمنلرى
استهزا ايله جاهللردن اولمقلغمه اللهه صغنورم ديدى ❊ روايت اولنديكه ❊

بنی اسرائیلده عامیل آدلو برغنی آدمی برفقیر عمزاده سی میراث طمعیله قتل
ایدوب برمحله براقشیدی قاتلی نامعلوم اولدیغندن قومی موسی علیه السلامدن
قاتلی بیلمه سنی طلب ایلمشلر ایدی موسی علیه السلام مأمورابر بقره ذبح اولنوب
بعض اعضاسیله مقتوله ضرب اولندقده میت دیریلوب قاتلنی خبر ویره جکنی
معلومی اولمغله بقره ذبحنی تکلیف ایلمشیدی بوخصوصده بقره ذبحنی قومی
بعید کورمکله استهزا کلامنی سویلمشلر ایدی صکره امر باری اولدیغنی
بیلوب اول صغرك رنکی نه کونه اوله جق دیو سؤال ایلدیلر

٦٧ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ
وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذٰلِكَ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ * بنی اسرائیل بزم ایچون
ربکدن سؤال ایله اول صغرك سن وسنلی نه مقدار ایدوکی بزه بیان اوله دیدیلر
موسی علیه السلام الله تعالی اول کاونه پیر ونه جوان اولهبلکه ایکیسی بیننده
اوله دیو بیوردی دیدی امدی امر اولندیغکز وجهله حرکت ایدك دیدی

٦٨ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ
صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ * ربکدن بزم ایچون طلب ایله که
رنکی نوجهله اولسون دیدیلر موسی علیه السلام خدای متعال اول
صغرك اونی غایتده صاری اولسونکه کورنلرانك رنکندن سرور
حاصل ایتسونلر بیوردی دیدی

٦٩ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ اِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا وَاِنَّا
اِنْ شَاءَ اللّٰهُ لَمُهْتَدُونَ * انلر تکرار دیدیلرکه ربکدن نیاز ایله که کاول
یاش ورنك جهتیله بربرلرینه متشابه اولمغله اول مطلوب بقرك نه حالده
ایدوکی بزه تبیین ایده که الله تعالی مراد ایدرسه تحقیق بز بوبابده راه هدایه
نائل اولورز * مرویدرکه صاحب سعادت علیه السلام افندمز اکر بنی اسرائیل
ان شاء الله دیمامش اولسه لر هرکز اول بقره یی بوله مزلر ایدی بیورمشلر

٧٠ قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْاَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ
لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْاٰنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ *
موسی علیه السلام دیدیکه جناب باری اول بر بقره درکه کسنه یه رام اولوب
تارلا سورمامش واکین صولامامش بی عیب وباشلو باشنه کزر مسلمدر وانده
جلدینك رنکنه مخالف رنك یوقدر بیوردی بنی اسرائیل شمدی صفتنی
طوغری وروشن کتوردك دیدیلر انی بوغازلدیلر اول حالده که انك بهاسی کران

اولدیغندن یاخود قاتل قبیله لرندن ظهوری خوفندن اول ایشه تقربده
مضطرب اولدیلر * بو بقره خصوصنده بویله روایت اولنورکه بنی اسرائیلده
برصالح کیمسه نك براوغلی وارایدی اول کیمسه بر بوزاغیسنی اورمانه کوتوروب
وقتیله اوغله ویردیو الله تعالی یه امانت ایلدی اول کیمسه وفاتنده اول بوزاغی
طاغده قالدی بعد زمان اوغلان بیودکده اناسی فلان اورمانده باباك سنك
ایچون اللهه امانة بر بوزاغی براقشیدی وارانی کتور صات دیدی اول
بوزاغی کیمسه یه طوتلمز و کیمسه نك یاننه اوغرامزکن اوغلان یاننه واردقده
رام اولوب برابرجه کتوردی اناسی وارانی بازارده التی التونه صات لکن
بازارلقده بکا طانش دیدی بازارده آدم صورتنده برملك انی دفعة التی
دیناره استمکله کلوب اناسنه خبر وردکده اناسی اول کیمسه ملکدر وارینه
اول ملکه صاته یمی دیو طانش نه دیرسه اویله حرکت ایله دیمکله
واروب سؤالنده ملك انی دریسی طولو التوندن نقصانه فروخت ایتمه دیدی
تقدیر خدا ذبحیله امر اولنان بقره نك اوصافی غیرده بولنمامغله
جلدی طلوسی التونله اشترا ایلدیلر

٧١ وَاِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ *
شول وقتی دخی ذکر ایدککه سز برنفسی یعنی عامیلی قتل ایدوب قاتلنده اختلاف
ایتدیکز الله عظیم الشان سزك کتم ایتدیککز شیئی ظاهره چیقاریجیدر

٧٢ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذٰلِكَ يُحْيِي اللّٰهُ الْمَوْتٰى وَيُرِيكُمْ اٰيَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ * بزانك بعض اعضاسیله میته اورك دیدك بونك کبی
الله تعالی موتالری احیا ایدر و بو مقتولی احیا ایله سزه قدرتلرینی کوسترر
شاید که فکر وتعقل ایده سز * اول بقره نك اعضاسندن اول میته ضرب
اولنان قویرق کوکی یادیلی یاخود قولاغی اوله هرنه ایسه ضرب اولندقده مقتول
دیریلوب قان سیلان ایدرك قاتلی اولان عمزاده سنی خبرویروب ینه میت اولدی

٧٣ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدُّ قَسْوَةً وَاِنَّ
مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهَارُ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَاِنَّ
مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ * بو قتیلك
احیاسندنصکره سزك قلبکز طاش کبی بلکه طاشدن دخی غلیظ وقاتی اولدی
تحقیق طاشك بعضیسندن ایرمقلر و بعضیسندن یاریلوب چشمه کبی صواقار
و بعضیسی الله تعالیدن قورقوسندن طاغدن اشاغی اینر الله عظیم الشان

حزب ٣

سزك ایشلدیککز عملاردن غافل دکلدر

٧٤ افتطمعون ان یؤمنوا لکم وقد کان فریق منهم یسمعون
کلام الله ثم یحرفونه من بعد ما عقلوه وهم یعلمون ۞ ای مؤمنلر سز
یهودیلره نعت پیغمبر وحقیقت اسلامدن سویلدیککزده انلر ایمان ایدردیو
طمع ایدرمیسکز حال بوکه انلردن برفرقه سی الله تعالینك کلامنی ایشیدوب
حکم حقی تعقل ایتدکلرندنصکره کندولرینك کذبی بیله رك کلامی تغییر
وقوملرینی تخییر ایتدیلر * بو تحریف خصوصنده ابن عباس رضی الله تعالی
عنهمادن بو آیتك سبب نزولی بویله مرویدرکه موسی علیه السلام طوره
کوتوردیکی یتمش کیسه رجوع ایلرنده برکروهی کلام اللهی حقیقتی اوزره
قوملرینه تبلیغ ایتدیلر و برصنفی کرچه ایشتدك لکن آخرنده بوامر ونهیی اکر
قدرتکز اولورسه ادا ایدك قادردکل ایسه کز ایشلمك دیلرسه کز دیدیلر

٧٥ واذا لقوا الذین آمنوا قالوا آمنا واذا خلا بعضهم الی بعض قالوا
اتحدثونهم بما فتح الله علیکم لیحاجوکم به عند ربکم افلا تعقلون ۞
یهودك منافقلری چقان خالص مؤمنلره ملاقاتلرنده بزده سزك کبی مؤمنلرز
دیرلردی وتنهاده بعض یهودیلر منافق یهودیلره سزك اوزریکزه توریتده
اللهك بیلدیروب فتح ایلدیکی نعت وصفت نبوی نی اصحابه سویلرمیسکزکه
انلر سزك ایچون ربکز عندنده مخاصمه وحجت اوله جغنی تعقل ایتزمیسکز دیرلر ایدی

٧٦ اولا یعلمون ان الله یعلم ما یسرون وما یعلنون ۞ الله تعالی
انلرك آشکار دوستلق کوستروب کزلو عداوتلرینی بیلدیکنی یهودیلر بیلمزلرمی

٧٧ ومنهم امیون لا یعلمون الکتاب الا امانی وان هم الا یظنون ۞
و یهودیلردن توریتك نه ایدوکنی بیلمزلر وآکلمزلر جاهللر انجق علمالرینك
جنتی انلره تخصیصلری کذب ووعدهلرینه بنا هوالرینه موافقت ایدرلر
انلر همان ظن باطل وشبهه ده دیرلر

٧٨ فویل للذین یکتبون الکتاب بایدیهم ثم یقولون هذا من عند الله
لیشتروا به ثمنا قلیلا فویل لهم مما کتبت ایدیهم وویل لهم مما یکسبون ۞
عقوبت عظیمه یاخود جهنمده کی ویل دره سی شونلر ایچوندرکه انلر اللریله
تحریف اولنمش کتابی یازوب صکره بو الله تعالینك طرفندندر دیو اخذ
رشوت ایچون آز بها ایله صاترلر ویل انلر ایچوندرکه انی تغییر ایدوب اللریله
یازدیلر وانکله رشوت وحرام کسب ایتدیلر * مرویدرکه مدینه یه

هجرت سعادتده علماء یهود ریاستلرینك زوالی خوفیله توریتده پیغمبر علیه
السلامك وصفی اورته بویلو قره کوزلو بغدای رنکلو دیو مصرح ایکن
اوزون بویلو ماوی کوزلو بیاض لونلو دیه رك تحریف وتحریر ایتملرینه بنا
عواملری موعود پیغمبر بودکلدر دیو انکار ایتدیلر

٧٩ وقالوا لن تمسنا النار الا ایاما معدودة قل اتخذتم عند الله عهدا
فلن یخلف الله عهده ام تقولون علی الله ما لا تعلمون ۞ وانلر بزه نار
جهنم طوقنمز مکر ایام معدوده ده اوله دیدیلر یا محمد سن انلره دیکه سزه اول
مدتدن زیاده عذاب اولمیه جغنه الله تعالیدن عهد و وعد الدیکزمی که
الله تعالی عهدنده خلف ایتمز یاخود بیلمدیککز شیده الله تعالی یه افترامی
سویلرسکز * اول ایام معدوده دیدکاری مدت دنیادی یك یل اولمغله هریك
یل مقابلنده برکونکه یدی کون یاخود بابالری قرق کون بوزاغی یه طاپمشلر
ایدی اول قرق کوندر اولقدار کون عذاب اولوب زیاده اولمیه دیرلردی

٨٠ بلی من کسب سیئة واحاطت به خطیئته فاولئك اصحاب النار
هم فیها خالدون ۞ کرچك بر کیمسه کناه وکفری کسب ایدرسه
اول کناه و کفرانك اطرافنی احاطه ایده اول کیمسه لر جهنم اربابیدرلر
وانلر جهنمده مخلد ومؤبدلردر

٨١ والذین آمنوا وعملوا الصالحات اولئك اصحاب الجنة هم فیها
خالدون ۞ انلرکه ایمان کتوروب عمل صالح ایشلدیلر انلر
اصحاب جنتدر وانده مخلد ومؤبدلردر

٨٢ واذ اخذنا میثاق بنی اسرائیل لا تعبدون الا الله وبالوالدین احسانا
وذی القربی والیتامی والمساکین وقولوا للناس حسنا واقیموا الصلوة
وآتوا الزکوة ثم تولیتم الا قلیلا منکم وانتم معرضون ۞ انی دخی یاد
ایلك که بز بنی اسرائیلدن عهد الدقکه کیمسه یه عبادت ایتیوب انجق اللهه
عبادت ایدك و پدر و والده کزه واقرباکزه ویتیملره وبیچاره فقرایه احسان
ایدك وعامهٔ ناس ایچون دوستانه صحبت سویلیك ونمازه شرائطیله قائم اولك
وزکاتی حکم اولندیغی وجهله ادا ایدك دینیلوب بونلری قبول ایتمشدیکز
بوندنصکره بو عهددن روکردان اولدیکز انجق سزدن (عبدالله بن سلام
واصحابی امثالی) آز کیمسه اول عهدده ثابت اولدیلر حال بوکه سز
اعراض ایدیجی برقوملرسز

٨٣ وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ اَنْفُسَكُمْ مِنْ
دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَرْتُمْ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ۞ وذكر ايليك شول وقتيكه
ديندا شلريكزك قاني دوكمك وبربريكزي ظلمله ديارلرندن چيقارماق اوزره
سزدن واسلافكزدن اخذ ميثاق ايتمشيدك بونلري اقرار وقبول ايتديكز مع هذا
اسلافكزك بو عهدينه سزدخي شهادت ايدرسز وتوريتده كوررسز
٨٤ ثُمَّ اَنْتُمْ هٰؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ اَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ
تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاِنْ يَأْتُوكُمْ اُسَارٰى تُفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ
عَلَيْكُمْ اِخْرَاجُهُمْ اَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ
يَفْعَلُ ذٰلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّونَ اِلٰى اَشَدِّ
الْعَذَابِ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞ بو قان دوكمك ومنزللرندن
چيقارماق اوزره عهد واقرار دنصكره اى يهودلر سز اول كيمسهلرسزكه
كندى آدملريكزي قتل ايدرسز وسزدن برفرقهيي خانهلرندن اخراج
ايدوب اوزرلرينه ظلم وعدوانه دخي سعي ايدرسز واكر انلر اسير اولوب
سزه كلورلرسه مال واسير ايله بدل ايدرسز مع هذا انلري ديارلرندن
اخراج سزه حرام قلنمشدر آيا توريه احكامنك بعضيسنه ايمان ايدوب
بعضيسني انكارمي ايدرسز امدى سزدن بو عهد شكنلكي ايشليان كيمسهنك
مجازاتي انجق دنياده خوار ورسوا يلق وقيامتده اشد عذابه رد اولنمقدر
الله تعالى سزك بو پيمان شكنلك عمللكزدن غافل دكلدر ۰ مرويدر كه قبائل
يهوددن بنو قريظه ايله بنو نضير مقاتله اوزره ايديلر بني قريظه اوس ايله
وبني نضير خزرج ايله مشترك وبربرلرينه معين اولوب مقاتله وبعد از غلبه
مغلوبلريني اجلا وخانهلريني خراب وطرفيندن اسير اولنلري بدل ومال ايله
خلاص ايدرلردي توريه احكامنك بعضيسنه ايماندن مراد اسير تخليصيدر
وبعضيسني انكاردن مراد آيت اوليده اولان عهد وميثاقلرينه عدم وفا ايله
مقاتله واجلا ايلدكلري بدردينمش
٨٥ اُولٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ۞ اول كيمسهلركه حيات دنيايي نعمت آخرته بدل ايتديلر
دنياده وآخرتده انلردن عذاب خفيف اولمز وانلره دار يندهيارديم اولنمز
٨٦ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَاٰتَيْنَا عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَاَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ اَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوٰى

اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ۞ وبز موسايه توريتي
ويردك وموسادن صكره بربرى اردنجه (يوشع وداود وسليمان والياس
وزكريا ويحيى عليهم السلام كبي) پيغمبرلر كوندردك وعيسى ابن مريم عليه
السلامه احياء موتا وسائر كبي معجزات ظاهره ويردك واني روح القدس يعني
پاك روح ياخود جبرائيل عليه السلام ايله قوتلندردك آيا هربار سزه نفسكزك
هواسنه مخالف رسول كلديسه تكبر وعناد ايتديكز رسوللردن برفرقهسني
(موسى وعيسى عليهما السلام كبي) تكذيب ايتديكز وبرفرقهسني (زكريا
ويحيى عليهما السلام كبي) قتل ايتديكز
٨٧ وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَا يُؤْمِنُونَ ۞
يهوديلر قرآني فهم وبو كلامي قبولده بزم قلبمز غلافده يعني مستوردر ديديلر
اويله دكل بلكه الله تعالى انلري كفرلري سببيله لطف ومددندن طرد
وابعاد ايلدي انلردن (ابن سلام واصحابي كبي) آز كيمسه ايمانه كلورلر
٨٨ وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ
يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللّٰهِ
عَلَى الْكَافِرِينَ ۞ وقتا كه انلره حق تعالى طرفندن كندو توريتلريني
توحيد ونبوت وحشرده تصديق ايدبجي قرآن كريم كلدكده قبول ايتديلر
وايناندبلر مع هذا مقدم مشركان عرب يهوديلره قصد ايدوب مضطر
اولدقلرنده توريتده مصرح آخر زمان پيغمبري كلوب بو مشركلر اوزرينه
بزه ياردم ايده ايدي ديو استدعا ايدرلردي وقتا كه اول نعتي توريتده
كوروب استدكلري كلدكده بوني اسرائيلدن دكل بني اسمعيلدن ديو انكار
ايلديلر امدي الله عظيم الشانك لعنتي اول كافرلر اوزرينهدر
٨٩ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَكْفُرُوا بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُنَزِّلَ اللّٰهُ
مِنْ فَضْلِهِ عَلٰى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبَاؤُا بِغَضَبٍ عَلٰى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ
عَذَابٌ مُهِينٌ ۞ نه قبيح شيدر كه الله تعالى فضليله قوللرندن ديلديكي كيمسهيه
نبوت احسان بيورديغنه حسد ايدوب انزال ايلديكي قرآني انكار ايده واول
سببله نفسني ناره بيع وانداخته ايده امدي يهودلر جناب قهارك برغضبندن
صكره (كه عيسى وانجيلي انكار ايتدكلري ايچون) برغضبي اوزرينه دخي دوچار
اولديلر (كه محمد عليه الصلوة والسلامي وقرآني انكار ايتديلر) وكافرلر
ايچون خوار وذليل ايدبجي عذاب واردر

٩٠ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اٰمِنُوا بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا اُنْزِلَ عَلَيْنَا
وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ اَنْبِيَاءَ اللّٰهِ
مِنْ قَبْلُ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ❊ چان يهودە ديلره الله تعالينك انزال ايلديكى
انجيل وقرآنه ايمان كتورك ديلسه انلر بزم اوزريمزه انزال اولنان توريته
ايمان ايدەرز ديرلر واندن ماعدالرى انكار ايدرلر مع هذا اول قرآن انلرله يله
اولان توريتى تصديق ايدجى حقدر يامحمد سن انلره ديكه چونكه توريته
ايمان ايدرسز مقدم كلن انبياء اللهى نيچون قتل ايتديكز اكر مؤمنلر ايسه كز
٩١ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسٰى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَاَنْتُمْ
ظَالِمُونَ ❊ موسى عليه السلام سزه طوغرى خبر ومعجزاتله كلمشيكن موسى
طوره كتدكدنصكره سز بوزاغى يى اله اتخاذ ايدوب اوحالده ظالمردن اولديكز
٩٢ وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا اٰتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ
وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ
بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ اِيمَانُكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ❊ انى دخى ياد ايدك كه
سزدن عهد الدق وجبل طورى اوزريكزه رفع ايلدك وسزه وبرديكمز
توريتى جد وسعيله اخذ ايدك وانده كى اوامرى ايشيدوب موجبيله عمل
ايدك ديدك انلر قولاغمزله ايشتدك وقلبمزله عصيان ايتدك ديديلر زيرا كفرلرى
سببيله قلبلرنده عجل محبتى خلط اولنمشيدى يامحمد سن انلره ديكه اكرسز مؤمن
اولسه كز ايمانكز سزه عجله طاپك وقرآنى انكار ايدك ديو قبحياتى امر ايتمزيدى
٩٣ قُلْ اِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ اللّٰهِ خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ
فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❊ يامحمد سن انلره ديكه اكر جنت سزك
دعوا كزا اوزره ناسدن غيرى كيمسه اولميوب طرفحقدن سزه مخصوص ايسه
سز بونده صادقلر ايسه كز موتى تمنى ايدك • زيرا جنت مطلق كندويه مأوى
ايدوكنى جزم ايدن كيمسه البته انك لازمه سى اولان موتى آرزو ايدر
٩٤ وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ❊
(انلر قتل انبيا وتحريف توريت كبى) اللريله تقديم ايتدكلرى وزر سببيله مستحق
عذاب اولدقلرينى بيلورلكن البته ابدا موتى تمنى ايتمزلر
الله عظيم الشان ظالملرى بيليجيدر
٩٥ وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍ وَمِنَ الَّذِينَ اَشْرَكُوا يَوَدُّ
اَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ اَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ مِنَ الْعَذَابِ اَنْ يُعَمَّرَ

وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ❊ سن يهوديلرى ومشركلرى حيات اوزرينه
زياده حريص بولورسين (بو مشركلر مجوس مشركلرى ديمشدر) انلردن
بعضيسى بيك سنه يشامقلغى تمنى ايدر حال بوكه يشامغله عذابدن بعيد اولمز
الله تعالى انلرك عمللرينى كوريجيدر
٩٦ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَاِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِينَ ❊ يامحمد جبرائيل ايچون دشمن
اولان كيمسه يه سويله كه هركيم اكا دشمن اوله غيظندن هلاك اولسون تحقيق
جبرائيل مقدمكى كتب منزله يى تصديق ايدجى قرآنى الله تعالينك اذنيله
سنك قلبك اوزرينه انزال ايلدى وقرآن كريم طوغرى يول كوستريجى
ومؤمنلر ايچون درجات ونجات مژده ايديجيدر • مرويدركه يهوددن بعضيسى
محمد عليه السلامه وحى كتورن جبريلدن بزم اصلا خوشمز يوق زحمت
چكمشلردر اكر انك يرينه ميكائيل اولەيدى يا ابا القاسم ايمان ايدردك ديمشلر
٩٧ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَاِنَّ اللّٰهَ
عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ❊ بركيمسه كه الله تعالايه وملكلرينه ورسوللرينه وجبرائيله
وميكائيله عدو اوله تحقيق الله عظيم الشان اول كافرلر ايچون عداوت ايدر
٩٨ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَا اِلَيْكَ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا اِلَّا الْفَاسِقُونَ ❊
بز سكا احكامى بيان ايدر آيتلر انزال ايتدك اول آيتلرى انجق الله تعالينك
اطاعتندن خارجلر انكار ايدر
٩٩ اَوَكُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ❊
هربار كه يهود بو عهدى ايتديلر سه انلردن برفرقه سى اول عهدى
بوزديلر بلكه انلرك اكثرى توريته اينانمزلر
١٠٠ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ
الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللّٰهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ❊
وقتاكه طائفهٔ يهوده الله تعالى طرفندن انلرله يله اولان توريتى تصديق
ايدجى پيغمبر كلدكده كتاب ويريلنلردن برفرقه سى اللهك كتابنى يعنى توريه
ياقرآنى ارد لرينه براقديلر كويا انك كتاب الله ايدوكنى بيلمزلردى
١٠١ وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلٰى مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ
وَلٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ
هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُولَا اِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ

فيتعلمون منهما ما يفرقون به بين المرء وزوجه وما هم بضارين به من
احد الا باذن الله ويتعلمون ما يضرهم ولا ينفعهم ولقد علموا لمن اشتريه
ما له في الآخرة من خلاق ولبئس ما شروا به انفسهم لو كانوا يعلمون ۞
سليمان عليه السلامك پادشاهلغى وقتنده شيطانلرك اوقودقلرى شيئه
بو يهوديلر تابع اولديلر سليمان عليه السلام سحر ايدوب كافر اولمدى لكن
شياطين كافر اولديلركه ناسه سحرى تعليم ايتديلر وشهر بابلده واقع هاروت
وماروت اسمنده ايكى ملكه نازل اولان شيئه دخى يهوديلر تابع اولديلر اول
ايكى ملك بركيمسه يه سحرى تعليم ايتمزلردى مگركه اول كيمسه يه تعليمدن
مقدم بز خلقه جانب حقدن تجربه وابتلا يز سن سحرى عامل اولوب كافر
اولمه ديرلردى ناس زوجله زوجه بيننى تفريق ايدر شيئى اول ملكلردن تعليم
ايدرلردى اول ساحرلر سحر سببيله بر كيمسه يه ضرر ايديجى اولمديلر مگر الله
تعالينك قضا وقدريله اوله وانلر كندولره ضرر ايدر وهيچ نفع ايتمز شيئى
اوكره نورلر وانلر بونى اشترا اوكندكاريچون آخرتده نصيب اولمديغنى رعنا
بيلورلر اول سحرى اختيار ايله نفسلرينى نه قبيح شيئه صاتديلر اكر بوز يانلرينى
بيلورلر ايسه * مرويدركه سليمان عليه السلام وقتنده شياطين حيله ومكر ايله
اولان شعبذه لرينى كاهنلره تعليم ايتلر ايله ارا ذل بيننده بو علم سليمانكدر
انكله انس وجن وريحى تسخير ايديور ديو شايع وسليمان عليه السلام مطلع
اولمغله اول كاهنلرك اوراقلرينى كتوردوب كرسيسى التنه دفن ايلدى بعد
وفاته شياطين اول كتابلرى چيقاروب بنى اسرائيل يدلرينه كچمكله طائفهٔ يهود
سليمان عليه السلامه ساحر ايمش ديو افترا ايلدكلرى اجلدن پيغمبرمز
عليه السلامك تشريفلرنده سليمان عليه السلامى اندن تبرئه ايچون حق جل
وعلا (وما كفر سليمان ولكن الشياطين كفروا) بيوردى * مرويدركه بو ملكلر
بنى آدمك كناه ايشلدكلرينه طعن ايلديلر حق تعالى بنى ادمده نفس وهوا
واردر اكر اول حالت سزده اولسه انلرك افعالندن قبيح حركتكز ممكن ايدى
بيوردى ملكلر فعل قبيحى كندولره بعيد كورملريله جناب بارى انلره نفس
بشريه ويروب حكومتله يره ايندردى زهره نامنده برعورته عاشق اولوب اول
سببله شرب خمر وقتل ناحق وسجدهٔ صنم ايلديلر حق تعالى انلرى سمايه
صعوددن منعله بو جهانده قيامته دك چاه بابلده صاچلرندن اصيلو عذابه
كرفتار ايلدى انلرك علم سحر ايله نزوللرينه سبب بو جهتله ايديكه اول وقتده

سحارلر نبوت دعواسنده اولمريله بعضى عاقللر سحرى ملكلردن تعلم ايله
حقيقت سحره مطلع ودعواى نبوت ايدنلره معارض اولديلر ديندى
١٠٢ ولو انهم آمنوا واتقوا لمثوبة من عند الله خير لو كانوا يعلمون ۞
اكر انلر ايناسه لر وقرآن ومحمد عليه السلامه ايمان كتورسه لر ويهوديت
وسحردن صاقنسه لر الله تعالينك ثوابى انلر ايچون خير اولردى
١٠٣ يا ايها الذين آمنوا لا تقولوا راعنا وقولوا انظرنا واسمعوا
وللكافرين عذاب اليم ۞ اى مؤمنلر سز پيغمبر عليه السلامه راعنا
لفظنى ديمه كز انظرنا لفظنى سويله كز وحكم خدايى سمع قبولله ديكله كز
بو راعنا كلمه سيله مذمت صورتنده سويلين كافرلر ايچون متمادى المللو عذاب
واردر * مريده راعنانك معناسى بزى كوزت رعايت ايله ديمك ايسه ده لسان
عبرانيده سب ايتمك معناسى اولمغله يهودلر پيغمبر عليه السلامه انى سويلر اولديلر بناء
عليه لفظ راعنادن نهى اولنوب بزه نظر ايدك معناسنده اولان انظر ناديمكله امر اولندى
١٠٤ ما يود الذين كفروا من اهل الكتاب ولا المشركين ان ينزل
عليكم من خير من ربكم والله يختص برحمته من يشاء والله ذو الفضل
العظيم ۞ اهل كتابدن اولان كافرلر ودخى مشركلر ربكزدن سزك
اوزريكزه خير نازل اولديغنى سومزلر واستمزلر الله تعالى نبوت ووحى
رحمتيله ديلديكى كيمسه يه تخصيص ايدر حق تعالى فضل عظيم صاحبيدر
* آيت كريمه ده اولان خير لفظندن مراد قرآن ووحى اوله طائفهٔ يهود وحى
ونبوت حضرت اسمعيل عليه السلام طرفنه انتقالنى استمزلرايدى مشركلر دخى
پيغمبرلك وليد بن مغيره يه ونعيم ثقفى يه اولمسنى ادعا ايدرلردى
١٠٥ ما ننسخ من آية او ننسها نأت بخير منها او مثلها الم تعلم ان الله حزب ٤
على كل شيء قدير ۞ هرچند بعض مصالح ومقتضاى وقتله آيتدن
بعضيسنى ازاله ياخود تأخير ايتدكده اندن خيراوسنى ياخود انك مثلنى
كتوررز بيلمدكمى تحقيق الله عظيم الشان هر شيئه قادردر * نسخدن
خيراوسى سورهٔ انفالده يكرمى غازينك ايكيوز كافره مقاتله ده صبرى امر
اولنمشيكن صكره يوز صابر ايكيوز دشمنه مقابله ايله امر اولنديغى كبى واول
نسخك مثلى قبله نك بيت المقدسدن مكه يه تحويلى كبيدر * بيضاوى
بو آيت كريمه نك سبب نزولى مشركلر ياخود يهود كورمزميسز كه محمد
اصحابنه برشيئى امر ايدر صكره اندن نهى ايدوب انك خلافنى

امر ایدر دیدلر بدر دیو تحریر ایدر
۱۰۶ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ✻ بیلز میسککه سموات وارضك پادشاهلغی الله تعالینکدر
وسزك ایچون الله تعالیدن غیری سزه نافع خیر بر دوست ودافع
ضرر بر معین اولمدی
۱۰۷ اَمْ تُرِيدُونَ اَنْ تَسْئَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسٰى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَبَدَّلِ
الْكُفْرَ بِالْاِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ✻ مقدم موسی علیه السلامدن طلب
اولندیغی کبی سز دخی پیغمبرکزدن طلب ایتمکی مراد ایدر میسکز ایمانی کفره
تبدیل ایدن کیمسه تحقیق طوغری یولی غائب ایتمشدر * سبب نزول آیت کریمه
یهودیلر پیغمبر علیه السلامه اکر پیغمبر ایسك بزه الله تعالی یی آشکار کوستر
یا خود کوکدن موسی کبی بزه بر کتاب کتوردیلر بدر دیو (تبیان) تحریر ایدر
۱۰۸ وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ اِيمَانِكُمْ كُفَّارًا
حَسَدًا مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتّٰى
يَاْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهِ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ✻ اهل کتابدن چوق کیمسه لر که
انلر ایچون حق اولان اسلام وقرآن ظاهر و بیان اولمشیکن نفسلرنده مرکوز
حسدلرندن ناشی سزی ایمانکزدنصکره کفره رد ایتمك استرلر امدی ای
مسلمانلر الله تعالی قتال یا جزیه امرنی کتورنجیه دك انلری عفو ایدوب روکردان
اولك تحقیق الله عظیم الشان هرشیئه قادردر * اهل کتابدن مراد فنحاص
ابن عازورا وزید بن قیس امثالی یهود دانشمندلری مسلمانلردن دوستلری
اولان حذیفهٔ یمانی وعمار یاسری یهودیته دعوتلرینه مبنی بو آیتك نزولنی
(جواهر التفسیر) تحریر ایدر
۱۰۹ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَآتُوا الزَّكٰوةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ
تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ✻ ونمازه قائم ودائم اولك وزکاتی
ویرك وخیراتدن نفسلریکز ایچون هرنه که تقدیم ایدرسه کز نزد باریده انك
ثوابنی بولورسکز الله تعالی ایشلدیککز خیراتی کورنجیدر
۱۱۰ وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا اَوْ نَصَارٰى تِلْكَ
اَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ✻ یهودیلر جنته کیمسه
کیرمز انجق یهود کیرر نصاری کذلك انجق نصاری کیرر دیدیلر
بو آنلرك آرزوی باطللریدر یا محمد انلره دیکه اکر سز صادقلر ایسه کز

دعواکزه حجت کتورك
۱۱۱ بَلٰى مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ اَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ✻ انلرك دیدکاری دکلدر بلکه هرکیم طاعت
خدا ایچون عملنده محسن ومؤمن اولدیغی حالده قصد وصدقله کندوبی
تسلیم ایلدی انکیچون ربی عندنده اجر واردر وانلره هیچ خوف
یوقدر وانلر حزن وغم دخی ایتمزلر
۱۱۲ وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارٰى عَلٰى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارٰى لَيْسَتِ
الْيَهُودُ عَلٰى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ
قَوْلِهِمْ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ✻ یهودلر
طائفهٔ نصاری امر دیننده بر معتمد شی اوزره دکلدر دیدیلر و نصاری طائفهٔ یهود
امر دیننده معتمد برشی اوزره دکلدر دیدیلر حال بوکه یهود توریتی ونصاری
انجیلی اوقورلر بونك کبی هیچ بیلیوب اهل کتاب اولمیان مجوس ومشرکان
عرب دخی یهود ونصاری سویلدکاری کبی سویلرلر الله تعالی انلرك اختلاف
ایتدکاری شیده قیامت کونی بینلرینی حکم ایله قضا ایدوب جهنمه القا ایدر
* جواهر التفسیرده نجراندن رهبانلر ورؤسای نصاری ایلچیلك ایله مدینهٔ
منورهده حضور نبویه کلدکلرنده مدینه نواحیسنده ساکن یهودیلرك
عالملری دخی کلوب بو آیت کریمهده بیان اولنان صورتله مجادله ومناظرهلری
وقوعنده حق تعالی بو آیتله انلرك ضلالتلرینی حکایت بیورمشدر دیو مسطوردر
۱۱۳ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللّٰهِ اَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعٰى
فِي خَرَابِهَا اُولٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَدْخُلُوهَا اِلَّا خَائِفِينَ ✻ اول کیمسهدن
زیاده ظالم کیم اولور که الله تعالینك مسجدلرنده اسمی ذکر اولنمقلغی منع
ایدوب مساجدك خرابنه سعی ایده اول کیمسهلر ایچون اول مساجده دخول
لایق اولمدی مکر قورقیجی اولدیغی حالده * حالا دولت اسلامیهده کافرلر
مسلمانلردن خوفله مساجده دخوله قدرت اولمدیغی صورتدر بخت نصر
یا ططوس رومی بیت المقدسی خراب وسکنهسنی قتل ایتدیکنه ایما اوله
۱۱۴ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ✻ اول کافرلر
ایچون دنیاده قتل وسبی وجزیه وآخرنده عذاب عظیم واردر
۱۱۵ وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ ✻ مشرق ومغرب الله تعالینکدر قنغی طرفه توجه ایدرسه کز

همان الله تعالايه عبادت وطاعت جهتيدر الله عظيم الشان مغفرتی واسع ومصالح مسلمينه عليمدر * بو آيت كريمه نك سبب نزولی حضرت پيغمبر عليه السلامك لشكرلرندن برجمع بربلوتلو قرانلق كيجه سمت قبله ده اختلاف ايدوب هر كس تفكرله برطرفی محراب ايلديلر وقتا كه آيدنلق اولدقده محرابلری سمت قبله دن منحرف اولديغی معلوملری اولوب مدينه يه كلدكلرنده نمازلرينك اعاده سنه حضرت رسالت عليه السلامدن اجازت طلب ايلديلر بو آيتك نزوليله اعاده يه حاجت دكلدركه جمله جهات الله تعالينكدر بيوردبلر

١١٦ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ * يهود عزيری ونصاری مسيحی ومشركلر ملكلری جناب باری ولد اتخاذ ايتدی ديديلر الله تعالی اول ظالملرك قولندن منزهدر بلكه سموات وارضده اولان جمله اشيا وعزير وعيسی وملكلر انك مملوكيدر جمله سی اكا انقياد وفرمانه مطيعلردر

١١٧ بَدِيعُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاِذَا قَضٰى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ * الله تعالی كوكلری ويرلری يكيدن ايجاد ايديجيدر چون برايشك ايجادنی تقدير ايلسه انجق اول ديو امر ايدر عقيبنده اولور

١١٨ وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِينَا اٰيَةٌ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ * مشركلرك جاهللری واهل كتاب كفره نك معندلری نوليدی الله بزه سنك رسالتكی سويليدی ياخود سن بزه برعلامت كتوريدك ديديلر بونك كبی بونلردن مقدم اولان يهود ونصاری بونلرك كلامی مثالی نزه اللهی آشكار كوستر وكوكدن مائده ايندير ديو سويلشلر ايدی كفروعنادده قلبلری بربرينه مشابهدر تحقيق يقين طلب ايدن قوم ايچون بز آيات وعلامتلری بيان ايلدك

١١٩ اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْئَلُ عَنْ اَصْحَابِ الْجَحِيمِ * يا محمد بز سنی حقله يعنی قرآنله مؤمنلری تبشير وكافرلری تخويفه كوندردك سن رسالتی تبليغ ايتدكده اهل جحيمك كفراوزره اصرارلرندن سؤال اولنمزسين

١٢٠ وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ

مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ * انلرك ملتلرينه تابع اولمدقجه يهود ونصاری سندن راضی اولمزلر يا محمد سن انلره ديكه هدايت يعنی طريق حق الله تعالينك كوستردبكی طريق هدايت رفيق اسلامدر شويله كه سكا كلان علمدن يعنی وحی واسلامدن صكره اكر انلرك هوالرينه متابعت كوسترسك سنك ايچون عذاب اللهدن خلاصه هيچ برقريب نافع ومعين مانع يوقدر * بو خطاب صورة اول حضرته معنی جميع امته در

١٢١ اَلَّذِينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ اُولٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَاُولٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ * اول كيمسه لر كه بز انلره كتاب ويردك انلر اول كتابی حق اولدیغی يله رك اوقيدبلر انلر بلا تحريف كتابلرينه ايمان كتورنلردر هر كيمكه كتابه كافر اولوب احكامنی تغيير ايدرسه انلر دينلرنده زيان ايديجيلردر * بو آيت كريمه اهل كتابدن ايمانه كلنلر ياخود عبد الله بن سلام واصحابی حقنده اولدی ديلمش

١٢٢ يَا بَنِي اِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ * ای بنی اسرائيل سزك اوزريكزه انعام ايتديكم نعمتلريمی ذكر ايدك وبن سزك اجدادكزی اول عالمده بولنانلرك اوزرينه تفضيل ايتدم

١٢٣ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ * واول كوندن قورقك كه اول كونده بركيمسه يه برشيله مجازات ايده مز يعنی برينك اوزرينه لازم كلان حقوقنی برغيريسی قضا ايتمز واندن عذاب ايچون عوض قبول اولنمز وكافر اولديغی حالده هيچ اكا شفاعت فائده ايتمز وانلره ياردم اولنوب عذابدن منع اولنمزلر

١٢٤ وَاِذِ ابْتَلٰى اِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَاَتَمَّهُنَّ قَالَ اِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ * وياد ايله اول وقتكه حضرت ابراهيم عليه السلامه ربيسی كلمات ايله امر ايلدی ابراهيم عليه السلام اول كلماتی تمام ادا ايلدی حق تعالی بن سنی ناس ايچون امام ايده جكم ديدی يعنی امر دينده سكا اقتدا ايده لر ابراهيم عليه السلام بنم ذريتمی دخی امام ايله ديو نياز ايلدی الله تعالی سنك ذريتكدن اولان ظالملر بنم عهديمه نائل اولمزلر بيوردی * كلماتدن مراد نه ايدوكنده روايت كثيره اولمغله اوامر ونواهی يامناسك حج ياخود اون شيدركه بشی باشده صاچلو ايسه صاچنی

ایکی طرفه بولمك و بیغنی قیرقمق و مضمضه واستنشاق و مسواك طوتمق بشی
دخی بدنده كه طرناق كسمك و قولتق یولمق وعانه یی تراش ایتمك و سنت
اولمق وصو ایله استنجا ایتمك دیمشلر

(١٢٥) وَاِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَاَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ اِبْرَاهِيمَ
مُصَلًّى وَعَهِدْنَا اِلَى اِبْرَاهِيمَ وَاِسْمَعِيلَ اَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ۞ وذكر ایدك كه بزخانهٔ كعبه یی ناس یعنی حجاج ایچون
محل ثواب ومقام امین قیلدق وای مؤمنلر سز مقام ابراهیمی نمازگاه اخذ
ایدك و بنم بیتم كعبه یی طواف ایدیجیلر ومقیم و معتكفلر و ركوع و سجود
ایدیجیلر ایچون تطهیر ایدك دیو ابراهیم واسمعیل علیهما السلامه امر ایلدك
(مثابه) یعنی هر سنه حجاجك كلوب ورجوعلری یردر (امنا) یعنی حرم شریفده
قتلدن امیندرو (مقام ابراهیم) حضرت ابراهیم علیه السلام كعبه یی بنا ایدركن
قدم شریفلری التنده وضع اولنان حجر محلیدر یااول موضعدر كه انده
طوروب ناسی حجه دعوت ایلدی

(١٢٦) وَاِذْ قَالَ اِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَارْزُقْ اَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ
مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَاُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ اَضْطَرُّهُ
اِلٰى عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞ وانی دخی یاد ایله كه ابراهیم علیه السلام
بو بنا ایلدیكم شهری آفتدن امین ایله واهالیسندن اللهه و یوم آخرته ایمان
كتورنلری میوه لرله رزقلندر دیو دعا ایلدی حق تعالی اول كیمسه كه كافر
اولدی دنیانك قلیل وقتنده انی دخی رزقلندریرم بعده آخرتده انی اضطرار ایله
ناره القا ایدرم اول جهنم نه قبیح مكاندر دیو بیوردی * مرویدر كه ابراهیم
علیه السلامك (ثمراته رزقلندر) دعاسیله حق تعالی جبریل علیه السلامه امر
ایدوب شامدن بر كثیر الثمره بلده یی یرندن قلع ایله مكه یه كتوروب یدی كره
بیتی طواف ایتدیروب قریب محله وضع ایتمكله بیت شریفی طواف
ایتدیكندن اسمی طائف اولمرق مشهوردر

(١٢٧) وَاِذْ يَرْفَعُ اِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمَعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ
اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞ ویاد ایله كه ابراهیم واسمعیل علیهما السلام بیتدن تملنی
قالدردیلر ودعا ایلدیلر كه ای بزم ربمز بزدن بو خیراو ایشی قبول ایله تحقیق
سن دعامزی ایشیدیجی ونیتمزی بیلیجیسین * مرویدر كه حضرت اسمعیل
طاش كتوررحضرت ابراهیم علیه السلامه ویروب یاپاردی

(١٢٨) رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا اُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَاَرِنَا
مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۞ ای بزم ربمز بزی سنك
ایچون تسلیم واخلاصده ثابت قیل وذریتمزدن بر گروهی دخی سنك ایچون
منقاد ومطیع قیل وبزه لوازم حج اولان احرام ایچون میقاتی ووقوف
ایچون عرفاتی وقربان ایچون منایی كوستر وتقصیراتمزی عفو ایله تحقیق
سن توبه لری قبول ایدیجی ومؤمنلره مرحمت ایدیجیسین

(١٢٩) رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ اٰيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞ یا ربنا اول بنم
ذریتمده اولان امت مسلمه دن رسول بعث ایله كه انلره سنك آیات و نشان
وحدانیتكی اوقوروانلره قرآنی واحكامنی تعلیم ایدر وانلری كناهدن تطهیر
ایدر تحقیق سن هر شیده قادرو غالب وحكمكده عالمسین

(١٣٠) وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ اِبْرَاهِيمَ اِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ
فِي الدُّنْيَا وَاِنَّهُ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ۞ ابراهیم علیه السلامك ملتندن
كیمسه نكول ایتمز مكر نفسنده سفیه وبی عقل اوله تحقیق بز ابراهیم علیه
السلامی دنیاده شرف نبوت وكعبه یی عمارت ایله انتخاب وآخرتده صالحلردن
ایلدك (تبیانده) بوآیت كریمه نك سبب نزولی عبدالله بن سلام قرنداشی
اوغللری سلمه ومهاجری اسلامه دعوت ایدوب بیلورسز كه توریتده حق جل
وعلا اولاد اسمعیلدن بر پیغمبر كوندرجكم اسمی احمددر كیمكه اكا ایمان
كتوره هدایت بولور كتورمیان ملعون اولور بیورمشیدی دیدكده سلمه ایمانه
كلوب مهاجر امتناع ایتدی دیو تسطیر ایدر

(١٣١) اِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ اَسْلِمْ قَالَ اَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ ابراهیم علیه
السلامه ربی بنم امریمه تسلیم اول بیوردی ابراهیم علیه السلام كندیمی
اول عالملرك ربی ایچون اخلاص ایله تسلیم ایلدم دیدی

(١٣٢) وَوَصّٰى بِهَا اِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ
الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۞ ابراهیم علیه السلام كندو اوغللرینه
كندو دینله یاخود تسلیم ایله ویعقوب علیه السلام دخی جدینه موافقتله
كندو اوغللرینه وصیت ایلدیلر كه ای اوغللرم تحقیق الله عظیم الشان
راضی اولدیغی دین اسلامی سزك ایچون انتخاب ایلدی امدی سزه موت
كلزدن مقصدم مطلق مسلمردن بوله سز

١٣٣ ام كنتم شهداء اذ حضر يعقوب الموت اذ قال لبنيه ما تعبدون
من بعدي قالوا نعبد الهك واله ابائك ابراهيم واسمعيل واسحق الها
واحدا ونحن له مسلمون ✻ حضرت يعقوبه موت قريب اولدقده سز
حاضرميدكز اولوقتده يعقوب اوغللرينه بنم وفاتمدن صكره سزنه يه
طپارسكز ديدى انلر سنك الهكه وبابالرك ابراهيم واسمعيل واسحقك الهى اولان
اله واحده عبادت ايده رز وبز اول الله ايچون مطيع ومنقادز ديديلر
١٣٤ تلك امة قد خلت لها ما كسبت ولكم ما كسبتم ولا تسئلون
عما كانوا يعملون ✻ بوجماعت يعنى ابراهيم ويعقوب واولادلرى گچديلر
انلرك كسبلرى انلر ايچون وسزك كسبلر يكز سزك ايچوندر انلرك ايشلدكلرندن
سز سؤال اولنمزسكز ✻ طائفهٔ يهود اعتقادلرنده بابالرينك عمل خيريله
مثاب وكفريله معاقب اولنورز عم ايدرلردى
١٣٥ وقالوا كونوا هودا او نصارى تهتدوا قل بل ملة ابراهيم حنيفا
وما كان من المشركين ✻ اهل اسلامه يهوديلر بزم گروهمزدن اولك
ونصارى دخى بزم دينمزده اولك كه هدايت بوله سز ديديلر سن ديكه بر ندن
اولمزبلكه حقه مائل ابراهيم عليه السلام مذهبنده يز زيرا ابراهيم
عليه السلام مشركلردن اولمدى
١٣٦ قولوا امنا بالله وما انزل الينا وما انزل الى ابراهيم واسمعيل
واسحق ويعقوب والاسباط وما اوتى موسى وعيسى وما اوتى النبيون
من ربهم لا نفرق بين احد منهم ونحن له مسلمون ✻ اى ملة ابراهيم
عليه السلامه تابع اولنلر يهود ونصارانك سزى دعوتلرينه جواب اوله رق
بو وجهله ديه سز كه بز اللهه ايمان كتوردك وبزه نازل اولان قرآنه
وابراهيم عليه السلامه منزل صحفه واول صحفله متعبد اسمعيل واسحق
وابراهيم عليه السلام اوغللرينه ونبيره سى يعقوب عليه السلامه وانك اوغللرى
اسباطه وموسى وعيسى عليهما السلامه ويريلان توريه وانجيله وجميع انبيايه
ربلرى طرفندن اعطا اولنان معجزات وكتابلره جمله اينانديق ايمان كتوردك
انلرك بربرندن فرق ايتمز وبز اول الله تعالايه طاعت وتسليم اوزره يز
١٣٧ فان امنوا بمثل ما امنتم به فقد اهتدوا وان تولوا فانما هم فى شقاق
فسيكفيكهم الله وهو السميع العليم ✻ امدى يهود ونصارى سزك
بو وجهله ايمان ايتديككز مثللو ايمان ايدرلرسه تحقيق هدايت بولديلر واكر

اعراض ايدرلرسه انلر انجق مقام خلاف وعداوتده درلر يا محمد سن انلرك
عداوتندن انديشه ايلمه الله تعالى سكا كافيدر قريبا انلرك شر بنى سندن
دفع ايدر الله تعالى ايشيديجى وبيليجيدر
١٣٨ صبغة الله ومن احسن من الله صبغة ونحن له عابدون ✻
اى مسلمانلر ديكز كه بزدين مستعان ومطهر مؤمنان اولان بو يه تابعز ومن
طرف الله اولان دين وتطهيردن احسن كيم اولور وبز انكچون عبادت
ايديجيلردنز (صبغة) لغتده بويه معناسنه در دين وملته دخى اطلاق اولنور
كشافده تطهير معناسنه حمل ايتمش بو صبغه دن مراد ختاندركه صاحبنى
تطهير ايدر ديمش بعضيلر دخى كفار اولادلرينى كويا ختان مقامنده آب
معموديه ايله واقديس ايدوب كفرده ثباتنه ذاهب اولدقلرينه بناء اندن
احترازا دين وفطرة الله وختان ايله امر اولندى ديمشلر
١٣٩ قل اتحاجوننا فى الله وهو ربنا وربكم ولنا اعمالنا ولكم اعمالكم
ونحن له مخلصون ✻ يا محمد سن انلره ديكه بزمله دين اللهده واكا انتسابله
اولويتده مجادله ومخاصمه مى ايدرسز حال بوكه اول بزم وسزك ربكزدر
اكا عبوديت جملهيه واجبدر وبزم ايچون عملمزله مكافات وسزك ايچون
دخى عملكزله مجازات واردر وبز انكچون عمل واعتقادده مخلصلرز ✻ بو آيتك
سبب نزولى (تبيانده) بويله تحرير ايدر كه يهود انبيا بزدن وبزم دينمزاوزره
ايدى بز اقدم والله تعالايه اولايز اكر سن پيغمبر اولايدك بزدن اولوردك ديمشلردر
١٤٠ ام تقولون ان ابراهيم واسمعيل واسحق ويعقوب والاسباط
كانوا هودا او نصارى قل ءانتم اعلم ام الله ومن اظلم ممن كتم شهادة
عنده من الله وما الله بغافل عما تعملون ✻ ايا سز ابراهيم واسمعيل
واسحق ويعقوب عليهم السلام واسباط يهود يا نصارى ايدى ديرميسكز
يا محمد سن انلره ديكه اديان انبيايى سزمى زياده بيلورسكز يوخسه بو دين ايله
بعث ايلديكى انبيايى جناب بارئ اعلا بيلور اهل كتابدن اوله رق زياده
ظالم كيم اولور كه الله تعاليدن كان كتاب واسطه سيله بيلديكى وعندنده ثابت
اولديغى خصوصك شهادتنى كتم ايليه يعنى بيلور كن نبوت حضرت رسالتى انكار
ايليهندن اظلم اولمز سزك ايشلديككز كتم وانكاردن الله عظيم الشان غافل دكلدر
١٤١ تلك امة قد خلت لها ما كسبت ولكم ما كسبتم ولا تسئلون
عما كانوا يعملون ✻ بونلر بر قومدر كه گچديلر انلرك كسب ايتدكلرى

انلر ایچوندر وسزك كسب ایتدیككز دخی سزك ایچوندر انلرك ایشلدیكلرندن
سز سؤال اولنمز سكز بو آیتك تكراری تأكید وتقریر یاخود تنبیه وتحذیر ایچوندر
١٤٢ سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا جزء
قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞ مدینه نك ٢
یهود ومنافقلرندن سفیه وبی عقللری یقینده دیرلر كه مسلمانلرنه جهتله اولدقلری
قبله لرندن یعنی بیت المقدسدن دوندیلر سن انلره دیكه مشرق ومغرب الله
تعالینكدر دیلدیكنی طوغری یوله هدایت ایدر * حضرت پیغمبر علیه السلام
مكه ده نمازی كعبه یه متوجها قیلردی مدینه یه هجرتدنصكره بیت المقدسه
توجهله مأمور اولمریله یهود بوصورتدن مسرورا محمد بزم دینمزی طوتمزسه
باری بزم قبله مزه متوجه اولیور دیملریله خاطر حضرت رسالت علیه السلام
ملول اولدیغنه بناء كعبه طرفنه توجهله امر الهی صادر اولدقده یهود
ومنافقان طعنه اغاز ایتملریله حق تعالی بو آیتله حاللرینی خبر ویردی
١٤٣ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ
الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ
الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقِبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ
وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ۞ ای مسلمانلر
سزك قبله كزی افضل قبله قیلدیغم كبی سزی امت وسط یعنی عدل ومنتخب
امت قیلدم كه منكر نبوت اولان ناس اوزرینه انبیانك حقا تبلیغنه شاهدلر اوله سز
ومحمد دخی سزك اوزریكزه شاهد عادل اولور وحالا سنك متوجه اولدیغك
كعبه یی انجق رسوله اتباع ایدنلر ایله كیرو دونلری تمییز ایلمك ایچون قبله
قیلدم كرچه بو تحویل قبله بیوك وثقیل ایسه ده انجق الله تعالی هدایت
ایتدیكی كیمسه لر اوزرینه كران اولمز والله تعالی سزك ایمانكزی ضایع ایتمز
تحقیق الله عظیم الشان ناسه مرحتلودر اجرلرینی ضایع ایتمز وكناهلرینی
عفو ایدیجیدر * مرویدر كه یهود مسلمینه مقدم بیت المقدسه توجهكز
طوغری ایسه نیچون تحویل ایتدیكز اكر ضلالت ایسه اولوقتده وفات
ایدنلر یكز ضلالت اوزره وفات ایتدیلر دیدیلر مسلمانلر هدایت الله تعالینك
امرینه تبعیت ضلالت اكا مخالفتدر جوابیله پیغمبر علیه السلامه واروب بیت
المقدسه استقبال حالنده وفات ایدنلرك نمازلرندن سؤال ایلدكلرنده (ما كان الله
لیضیع ایمانكم) یعنی سزك صلوتكزی ضایع ایتمز وارداولدی

١٤٤ قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
يَعْمَلُونَ ۞ یا محمد سنك وجهكك جهت آسمانه تردد ینی بز كوروز بواجلدن
بز سنی راضی اولدیغك قبله یه تحویل ایده رز امدی یوزیكی مسجد حرام
سمتنه صرف ایله و بر و بحر وشرق وغرب هرنه طرفده اولورسه كز یوزیكزی
اول مسجد جانبنه چویرك تحقیق اول كندولره كتاب ویریلان كیمسه لر بو تحویل
ربلری طرفندن حق اولدیغنی بیلورلر وانلرك بو تحویلی انكارلری عملرندن
الله تعالی غافل دكلدر * مرویدر كه بعد الهجره مدینه ده اون التی آی مقداری
نمازده بیت المقدسه متوجه ایدیلر صكره نصف رجبده دوشنبه كونی بنوسلمه
مسجدنده اصحابله ظهرك ایكی ركعتنی ادادنصكره نمازده ایكن بو حكم نازل اولوب
جمله میزاب طرفنه توجه بیوردیلر بناء علیه اول مسجده مسجد قبلتین دینلدی
١٤٥ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ
بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۞ اكر سن مثلا بو كتاب ویریلنلره
یعنی یهود ونصارایه كلی معجزه وحجت ایله كلسك سنك قبله كه تابع اولمزلر
وسن دخی انلرك قبله لرینه تابع اولمزسین وانلرك بعضیسی بعضیسنك قبله سنه
تابع اولمزلر فرضا اكر سن قبله خصوصنده ابراهیم علیه السلامك قبله سی
حق اولدیغنی سكا ویریلن علمدنصكره انلرك آرزولرینه اویارسك بو تبعیتده
سن ظالمردن اولورسین * ظاهرده خطاب پیغمبر علیه السلامه در
اما معنیده امتلره راجعدر
١٤٦ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا
مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞ بز توریتی ویردیكمز كیمسه لر
پیغمبری اوغللرینی بیلدكلری كبی بیلورلر انلردن بر فرقه عوام واسافلدن
حقی كتم ایدرلر مع هذا كتم ایتدكلرینی بیلورلر * عمر بن الخطاب رضی الله
عنه عبدالله بن سلام رضی الله عنه یه بو آیتده اولان معرفه یی بكا تعریف ایله
دیدكده یا عمر بن پیغمبری كوردیكم انده اوغلمی بیلدیكم كبی بلكه دخی محقق بیلدم
زیرا توریتده وصفنی كوردم اما اوغلم ایچون احتمال واردر كه اناسی خیانت ایتمش اوله
١٤٧ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۞ سنك ربكدن اولان

جمله حق و کرچکدر امر قبله ده سن شك ایدیجیلردن اوله بودخی امته راجعدر
١٤٨ ولکلٍ وجهةٌ هو مولّیها فاستبقوا الخیرات اینما تکونوا
یأت بکم الله جمیعا ان الله علی کل شیءٍ قدیر ☼ هر امتك بر قبله سی
واردر که الله تعالی انك وجهنی اوجانبه صرف ایدر امدی ای مسلمانلر سز
خیر ایشلرده سائرلره سبقت ایدك که انك بریسی قبله یه توجهدر سز و اهل کتاب
نره ده اولورسه کز و نه جانبه توجه ایدرسه کز قیامتده جزا ایچون سزی جمع
ایدر تحقیق الله عظیم الشان احضار وجمعدن هر شیئه قادردر
١٤٩ ومن حیث خرجت فولّ وجهك شطر المسجد الحرام وانه للحق
من ربك وما الله بغافلٍ عما تعملون ☼ نه وقتکه بر محلدن چیقارسك
نمازده یوزیکی مسجد حرام جانبنه چویر بو توجه امری تحقیقدر بکدن
حقدر والله تعالی سزك اعمالکزدن غافل دکلدر
١٥٠ ومن حیث خرجت فولّ وجهك شطر المسجد الحرام وحیث
ما کنتم فولّوا وجوهکم شطره لئلا یکون للناس علیکم حجةٌ الا الذین
ظلموا منهم فلا تخشوهم واخشونی ولاتمّ نعمتی علیکم ولعلّکم
تهتدون ☼ نه زمان نه مکاندن چیقارسك نمازده یوزیکی مسجد محترم
سمتنه دوندرو هر نه مکانده اولورسه کز یوزیکزی اول مسجد طرفنه دوندرك
تا که یهود و مشرك ایچون سزك اوزریکزه حجت اولمیه مکر انلردنکه عناد و مکابره ایله
نفسلرینه ظلم ایتدیلر کعبه یه توجهده انلردن خوف ایتمیك بلکه بنم فرمانمه
مخالفتدن قورقك و کعبه یه توجهکزله نعمتمی آخرتده یاخود ملت حنفیه یه
اتباعله تمام ایده رم شاید که راه هدایتده اولورسز بو آیت کریمه ده حجت
اولمیه دن مراد الله اعلم جدال و خصومت اولمیه که توریتده محمد علیه السلامك
قبله سی کعبه اولدیغی منعوت ایکن یهود بزم دینمزی منکر و قبله مزه معتقددر
و مشرکلر نیچون جدی ابراهیم علیه السلامك قبله سنی ترك ایتدی دیرلر ایدی
امدی بو تحویل قبله ایله انلره حجت قالمدی و نفسلرینه ظلم ایله استثنا اولنان
معاندلر یهود مدینه که کندو اقرباسنه میل ایله مکه یه توجه ایتدی و مشرك
مکه دخی محمد بزم حق اوزره اولدیغمزی بیلوب بزم کعبه مزه توجه
ایتدی دیو عناد اوزره اولدیلر
١٥١ کما ارسلنا فیکم رسولا منکم یتلو علیکم آیاتنا ویزکّیکم ویعلّمکم
الکتاب والحکمة ویعلّمکم ما لم تکونوا تعلمون ☼ نعمتمك اتمامی کبی

سزدن سزه رسول کوندردمکه سزه آیاتمزی یعنی قرآنی اوقور و سزی
شرك و کناهدن تطهیر ایدر و سزه قرآنی و حلال و حرامی تعلیم ایدر
و سزه بیلمدیککز شرایع و احکامی تعلیم ایدر
١٥٢ فاذکرونی اذکرکم واشکروا لی ولا تکفرون ☼ بنی طاعتله
ذکر ایدك که بن دخی سزی مغفرتله یاد ایده یم و بکا طاعتله نعمتلریمه شکر ایدك
و معصیتله کفران ایتمیك * اخبارده وارددر که حق تعالی بنده لریمه
(فاذکرونی اذکرکم) کلامنی عنایت ایلدمکه اکر جبرائیل و میکائیله
ویرمش اولیدم البته انلره تمام بیوك نعمت ویرمش اولوردم بیورمش
دیو ابن عیینه رحمه الله دن مرویدر
١٥٣ یا ایها الذین آمنوا استعینوا بالصبر والصلوة ان الله مع
الصابرین ☼ ای مؤمنلر صبرله و صلوتله الله تعالیدن معاونت طلب ایدك تحقیق
الله عظیم الشان صبر ایدیجیلرله بیله یعنی صابرلره حمایت و نصرت ایدیجیدر
١٥٤ ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات بل احیاء ولکن
لاتشعرون ☼ سز فی سبیل الله قتل اولنلر ایچون موتالردر دیمکز بلکه
انلر بزم حضورمزده دیریلردر ولکن سز انلری بیلمزسکز زیرا انی ادراك
عقلدن خارجدر * بو آیت کریمه بدرده مقتول شهدا حقنده نازل اولمشدرکه
التی کیمسه مهاجریندن و سکز دخی انصاردن واقع شهدا ایچون بعضیلری
تحسر جهتیله فلان و فلان نعمت حیات و لذت نعیم دنیادن محروما وفات
ایتدیلر دیمکلریله حق جل و علا انلره موتا دیمسندن منع ایلدی
١٥٥ ولنبلونّکم بشیءٍ من الخوف والجوع ونقصٍ من الاموال
والانفس والثمرات وبشّر الصابرین ☼ ای مؤمنلر مطیعی عاصیدن
تمییز ایچون سزی غزاده دشمندن خوفله و صوم یا قحط آچلغیله و زکات
و اصابت ضرردن مال نقصانلغیله و مرض و ضعفدن نفس نقصانلغیله
و آفات سماویه و ارضیه دن میوه لر بکرك یاخود میوه مثابه سنده اولان اولادیکزك
محو و نقصانلغیله امتحان ایده رم یا محمد سن صابرلره کرملریمی مژده ایله
١٥٦ الذین اذا اصابتهم مصیبةٌ قالوا انا لله وانا الیه راجعون ☼
اول کیمسه لر که انلره بر مصیبت اصابت ایتدیکی زمان انلر قلبا تسلیم و رضا
جهتیله تحقیق بز الله تعالینك عبد مملوکیز و بعد الوفات بعث و نشور ایله
ینه طرفلرینه رجوع ایدیجیز دیدیلر

١٥٧ اولئك عليهم صلوات من ربهم ورحمة واولئك هم المهتدون ❊
اول كيمسه لركه مصائب وقوعنده (انا لله وانا اليه راجعون) ديديلر انلرك اوزرينه
ربلرندن رحمت ونعمت وجنت واردر وانلر هدايتى بولمشلردندر ❊ سعيد بن جبير
رحمه الله بيورمشدركه بو انا لله وانا اليه راجعون كلامى يالكز بو امته اعطا
بيورلمشدر يوخسه يعقوب عليه السلام يوسف عليه السلامى غائب ايتدكده
(يا اسفا) ديميوب بو كلامى ديرايدى حضرت فاروق رضى الله عنه بو آيت
كريمه يى اوقودقده صلوات ورحمت نعم العدلان واهتدا نعم العلاوه بيورمشلر
١٥٨ ان الصفا والمروة من شعائر الله فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح
عليه ان يطوف بهما ومن تطوع خيرا فان الله شاكر عليم ❊ تحقيق
صفا ومروه بيت اللهده مناسك حج نشانلرندندر هر كيمكه بيت خداده حج
قصدايله ياخود خاصة عمره ايله زيارت كعبه يه متوجه اوله اول كيمسه اوزرينه
صفا ومروه يى طواف ايتمكده كناه يوقدر بر كيمسه كه كرك فرض كرك نافله
بر خير لو طاعت ايشليه تحقيق الله عظيم الشان انك طاعاتنى بيلیجى ومكافاتنى
احسان ايديجيدر ❊ صفا ومروه مكهٔ مكرمه ده ايكى جبل اولمغله زمان جاهليتده
صفا اوزرينه (اساف) نامنده بر صنم ومروه اوزرينه (نائله) نام بر صنم وضعيله
مشركلر اول طاغلرى طواف ايدوب اول بتلرى مسح ايدرلردى بعد الفتح
وكسر الاصنام اهل اسلام سعى مذكور افعال جاهليتدن اولديغنه مبنى انى
ايشلمكه عار ايتمشلر ايدى اول سببدن (فلا جناح) امريله بينهماده
سعى اولنمسى وجوب مناسكدن اولدى
١٥٩ ان الذين يكتمون ما انزلنا من البينات والهدى من بعد
ما بيناه للناس فى الكتاب اولئك يلعنهم الله ويلعنهم اللاعنون ❊ شونلركه
آشكار حكمدن وطوغرى يول كوسترمكدن انزال ايتديكمز شيئى كتم ايدرلر
مع هذا بز انى توريتده ناس ايچون بيان ايتمشيدك (يعنى نعت محمد عليه السلامدر)
الله تعالى اول كيمسه لرى رحمتندن رد ايدر وجمله مخلوقات انلره لعن ايدر
١٦٠ الا الذين تابوا واصلحوا وبينوا فاولئك اتوب عليهم وانا التواب
الرحيم ❊ مكر انلركه نعت نبوى يى كتمدن توبه ايتديلر وعمللرينى اصلاح
ايتديلر وكتم ايتدكلرينى اظهار ايتديلر امدى انلرك توبه لرينى قبول وكناهلرينى
عفو ايدرم وبن توبه لرى قبول ومبالغه ايله رحمت ايديجيم
١٦١ ان الذين كفروا وماتوا وهم كفار اولئك عليهم لعنة الله

والملائكة والناس اجمعين ❊ شونلركه كتم وانكارله كافر اولديلر وبو كفرلرى
حالنده فوت اولديلر الله تعالينك وملكلرين وجميع ناسك لعنتى انلرك اوزرينه در
١٦٢ خالدين فيها لا يخفف عنهم العذاب ولا هم ينظرون ❊
انلر اول لعنت ونارده دائملردر انلردن عذاب خفيف اولمزو انلره مهلت
ويرلمز واعتذارلرينه نظر اولنمز
١٦٣ والهكم اله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحيم ❊ وسزك الهكز
معبود بالحق اولان بر الهدر اندن غيرى اله يوقدر دنياده جميع نعمتلرى
آخرتده مؤمنلره رحمت احسان ايديجيدر
١٦٤ ان فى خلق السموات والارض واختلاف الليل والنهار
والفلك التى تجرى فى البحر بما ينفع الناس وما انزل الله من السماء من ماء
فاحيا به الارض بعد موتها وبث فيها من كل دابة وتصريف الرياح
والسحاب المسخر بين السماء والارض لآيات لقوم يعقلون ❊ كواكبله
مزين بلا عمد سمواتك وجبال وبحار ونباتات وسائرله مشحون ارضك
خلقتنده وليل ونهارك بربرينى تعقيب وضيا وظلمتنده وزياده ونقصانيتلرنده
وناسك كندولرينى ومتاعلرينى تحميل ونفعلريله سفينه لر بحرده يوريملرنده
وزمين قوريدقده نصكره الله تعالى كوكدن يغمور انزاليله زمينى نباتاتله احيا
ايتمسنده واول ارضده هر نوع حيواناتى نشر وتفريق ايتمسنده وروزكارى
هر طرفدن اسدرمسنده وسما ايله ارض بيننده بلوتلر امر وحكميله كتمسنده
عقول نامه سى وفكر ونظر وتأملى اولان قوم ايچون صنعت وحكمت وقدرتنه
علامات وعبرتلر واردر ❊ كفار قريش بزم اوچيوز التمش اصنامز واريكن
شهرلرمزك ايشنى كركى كبى اداره ايدهمز ايكن محمد بر الله وار جمله عالمك
مهمنى اداره ايدر ديور اكر بوكا برحجتى وار ايسه ابراز ايتسونكه طوغريلغنى
اقرار ايده لم ديديلر بناء عليه سكز نشانه ايله بو آيت كريمه نازل اولدى
خبرده كلمشدركه واى اول كيمسه يه كه بو آيتى اوقويه ده معناسنى تفكر ايتميه
١٦٥ ومن الناس من يتخذ من دون الله اندادا يحبونهم كحب الله
والذين آمنوا اشد حبا لله ولو يرى الذين ظلموا اذ يرون العذاب
ان القوة لله جميعا وان الله شديد العذاب ❊ ناسدن بعضيلرى اللهدن
غيرى يى يعنى بتلرى اللهه شريك اتخاذ ايدرلر والله تعالايه طاعت ايدر كبى بتلره
طاعت ومحبت ايدرلر وانلركه ايمان ايتديلر الله تعالى ايچون محبتلرى قوى

وثابتدر اکر اول شریك اتخاذیله نفسلرینه ظلم ایدنلر وقتنده کوره جکلری
عذابی بیلسه لر ومعاینه ایتسه لر ایدی تحقیق الله عظیم الشانك جمیع قوت
وقدرتنی وعذابنك شدتنی بیلورلر ایدی *اول ایماناله الله تعالایه محبتلری قوی وثابت
اولنلر (یحبهم ویحبونه) قول شریفی موجبنجه مقدم جناب باری مؤمنلره محبت
ایتمش اولمغله صکره مؤمنلرك محبتی رؤیت جمال آرزوسیله اقوی وادومدر
١٦٦ اِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ
بِهِمُ الْاَسْبَابُ * وقتا که متبوعلر تابعلرندن تبری وقطع علاقه ایدوب
بیزار اوله لر وتابع ومتبوع دخی عذابی کوره لر وبینلرنده اولان قرابت
ومحبت وعهود اسبابی وروابطه سی قطع اوله
١٦٧ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّؤُا مِنَّا كَذٰلِكَ
يُرِيهِمُ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ * چون
تابعلر متبوعلرینك کندولردن تبری وقطع علاقه ایلدکلرینی مشاهده
ایتدکلرنده اکر بزم ایچون تکرار دنیا اولیدی متبوعلرمزك شمدی بزدن
تبری ایتدکلری کبی بزدخی انلردن تبری ایدردك دیه لر بوعذاب کوسترلدیکی کبی
الله تعالی انلرك ندامت وحسرت ویره جك عمللرینی انلره کوستره والحال تابع
ومتبوع جهنمدن چیقاجقلر دکلدر * بواعماللری کندوزعملرنجه ایتدکلری
حج وخیرات وعبادت اوثان کبی حسنه ظن ایتدکلری اوله یاخود قتل وغارت ودفن
بنات کبی سیئه لری اوله نه ایسه سبب حسرتلری اوله جق
١٦٨ يَا اَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْاَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ * ای ناس یریوزنده اولانك بعضیسی حلال
طیب اوله رق اکل ایدك وشیطانك ایزینه تابع اولمیك که مشرکلره
حلالی حرام حرامی حلال ایتمشدر تحقیق شیطان سزك ایچون آشکاره
دشمندر (که آدم علیه السلامی منهی عنهی اکل ایله جنتدن اخراجه سبب اولمشدر)
١٦٩ اِنَّمَا يَاْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَاَنْ تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ *
انجق شیطان سزه سوء وفحشایی یعنی میل دنیاو متابعت نفس وهوایی
امر ایدر وتحلیل وتحریمك خلافی جهتیله حق تعالی حقنده بیلدیککز شیئی
سویلکزی امر ووسوسه ایدر
١٧٠ وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا اَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا
اَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ * قچان انلره الله تعالینك

کوندردیکی قرآنده اولان حلال وحرامه ایتانك وتابع اولك دینلسه انلر بلکه
بز پدرلرمزدن بولدیغمز والفت ایتدیکمز شیئه تابع اولورز دیرلر آیا انلر
بابالرینه می تابع اولورلر که بابالری جهلدن اولوب امور دیندن برشی فهم
وتعقل ایتمزلر وطوغری یوله کتمزلر ایدی
١٧١ وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ اِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً
صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ * شول کافرلر که قرآنه وانده اولان حلال
وحرامه ایتانمدیلر انلر اول چوبانك اغنام وکلابنه بکزرلر که چوبانك کلامنی
فهم ایتمزلر انجق صدا وندا سنی ایشیدرلر انلر صاغرلر ودلسزلر وکورلردر
قرآنی ایشیدوب تعقل وتبصر ایتمزلر
١٧٢ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلّٰهِ
اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُونَ * ای مؤمنلر سزه ویردیکم رزقلرك تمیز وحلالندن
اکل ایدك والله شکر ایدك اکر سز اکا خلوصله عبادت ایدرسه کز
١٧٣ اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا اُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللّٰهِ
فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا اِثْمَ عَلَيْهِ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ * الله تعالی
سزه انجق لحمی اکل اولنور حیوانانك بوغازلنمدن اولمشنی وسیلان ایدن قانی
وخنزیر اتنی والله دن غیری ایچون یعنی بتلر وسائر اسمنه ذبح اولنانلری حرام
قیلدی اول کیمسه که تلف نفس اوله جق درجه جبره دوچار ویا نهایت مرتبه
آچلغه کرفتار ایله مضطر اولسه وبو اضطرار وضرورتی (قطع طریق
وخروج علی السلطان کبی) بغی وظلمی یاخود مسلمانلر اوزرینه تا شرعی
سفری حالنده دکلسه بو محرماتدن سدرمق ایده جك قدر اکلده کناه یوقدر
تحقیق الله عظیم الشان بوجهتله ضرورتده محرمات مذکوره دن تناول
ایدن کیمسه یه مغفرت ومرحمت ایدیجیدر
١٧٤ اِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
اُولٰئِكَ مَا يَاْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ اِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ * شول علماء یهود که اخذ رشوت ایله الله تعالینك
کوندردیکی توریتدن نعت نبوی یی کتم ایتدیلر واول کتم مقابلی دون بها
الدیلر روز جزاده انلرك اکل ایتدکلری رشوت قارنلرنده انجق آتش اولور
واولکونده الله تعالی انلره فائده او تکلم ایتمز وکناهلرندن تطهیر ایتمز
وانلر ایچون المللو عذاب واردر

(١٧٥) اولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدى والعذاب بالمغفرة فما اصبرهم
على النار (١٧٦) ذلك بان الله نزل الكتاب بالحق وان الذين اختلفوا
فى الكتاب لفى شقاق بعيد ✲ شونلركه دنياده هدايته بدل ضلالتى اشترا ايلديلر
وآخرتده مغفرته بدل عذابى الديلر نه شى انلرى نار ابديه يه صبر ايتدردى بو عذاب انلره
الله تعالينك حقله كوندردیكى كتابك حكمنى كتم ايتدكارى سببله در وانلركه كتاب
منزله نك بعضنى اقرار وبعضنى انكار ايله اختلاف ايتديلر انلر حقدن بعيد خلافده درلر
(١٧٧) ليس البر ان تولوا وجوهكم قبل المشرق والمغرب ولكن البر حزب ٢
من آمن بالله واليوم الآخر والملائكة والكتاب والنبيين وآتى المال على حبه
ذوى القربى واليتامى والمساكين وابن السبيل والسائلين وفى الرقاب
واقام الصلوة وآتى الزكوة والموفون بعهدهم اذا عاهدوا والصابرين
فى البأساء والضراء وحين البأس اولئك الذين صدقوا واولئك هم المتقون ✲
يوزيكزى مشرق ومغرب طرفنه دوندرمكز خير وطاعتدن دكلدر ولكن
طاعت وخير وتهذيب الله تعالايه واخرته وملائكه يه وكتب منزله يه
وانبيايه ايمان كتورمكدر ومحبتى اوزره اولديغى ياخود الله تعالايه محبتله
مالنى كندو اقرباسنك فقراسنه وفقرا يتيملره ومحتاجلره وغريب يولجيلره
ياخود كندو مسافرلرينه وسائل فقرايه ومكاتب يعنى بهاسى قطع اولنوب ادا
ايتمكده اولان اسيرلره ياخود عتاق ايچون اسير اشتراسنه ويرمكدر ودخى نماز
مفروضه يى وزكات مقرره يى ادا ايتمك وحقله عهد ايتدكارى حالده عهدلرينه
وفا ايتمك وفقر وفاقه ده ورنج ومحنتده ووقت جهاد وغزا ومقاتله ده
صبر ايتمكدر بو صفتلرله موصوف كيمسه لر حقه متابعتده صادقلر ورذائلدن
صاقنيجيلردر * محققلر كمالات انسانيه يى شعبه لر يله اوچ شيئه انحصارا
صحت اعتقاد وحسن معاشرت وتهذيب نفسدر ديمشلر بو ايت كريمه ده
(من آمن) دن (والنبيين) ه كلنجه مؤمن بهى تصديق ايله صحت اعتقاددر
(وآتى المال) دن (وفى الرقاب) ه دك حسن معاشرتدر (واقام الصلوة) دن (وحين
البأس) ه دك تهذيب نفسدر بناء عليه بو خصالى جمع ايدن ايمان واعتقادينه نظرا
صدقله وصف اولندى وخلقله معاشرت وحقله معامله سنه اعتبارا تقوا ايله
مدح اولندى * پيغمبرمز عليه السلام بر كيمسه بو آيتله عمل ايدرسه تحقيق
استكمال ايمان ايتدى بيورمشدر

(١٧٨) يا ايها الذين آمنوا كتب عليكم القصاص فى القتلى الحر بالحر
والعبد بالعبد والانثى بالانثى فمن عفى له من اخيه شىء فاتباع بالمعروف واداء
اليه باحسان ذلك تخفيف من ربكم ورحمة فمن اعتدى بعد ذلك فله
عذاب اليم ✲ اى مؤمنلر سزك اوزريكزه قصدا مقتوللر ايچون قصاص
فرض اولندى حر ايله حر عبد ايله عبد نسا ايله نسا قصاص اولنور يعنى
مقتول مسلم اولديغى حالده قاتل حر وعبد وانثى هر كيم اولورسه (حنفى يه كوره)
قصاص اولنور امدى مقتولك برادرندن يعنى ورثه ووليسندن اول قاتل ايچون
برشى عفو اولنسه يعنى شيدن مراد سقوط قصاصه بادى دمندن ياورثه دن
بعضنك عفوى اوله بو عفو دنصكره ولى الدم اولان ورثه حقندن زياده
اولميه رق معروف ايله ديت اخذينه تبعيت ايده وقاتل دخى وارث مقتوله ديت
لازمه يى بلا تعويق حسن معامله ايله ادا ايده اشبو عفو ايله ديت اخذى
ربكز جل شانه طرفندن سزه بر خفيفلك ومرحمتدر كيمكه بو عفو واخذ
ديتدن صكره قاتل ياقرباسيله مخاصمه ومقاتله ايدرسه اول كيمسه ايچون
آخرتده عذاب اليم واردر * زمان جاهليتده ايكى قبيله بيننده حرب ودم
واقع اولوب قبيله نك برى شرفلو اولمغله ديكر قبيله دن عبد وانثى يرينه اركك
وبر رجل بدلنه ايكى رجل قتل ايتمكه يمين ايتمشلر ايدى بعد از هجرت
حضور نبويده بو ايكى قبيله مرافعه لرنده بو آيت كريمه نازل اولوب موجبنجه
بالتراضى قطع نزاع ايلديلر
(١٧٩) ولكم فى القصاص حيوة يا اولى الالباب لعلكم تتقون ✲
وبو قصاصده سزك ايچون حيات وبقا واردر اى عقول تامه صاحبلرى
شايدكه ناحق قتلدن صاقنه سز * بو آيت كريمه ده سزك ايچون حيات واردر
ديو بيورلان بر كيمسه بر كيمسه يى قتله قصد ايتدكده قصاص خوفيله ترك ايدر
بو سببله برى قتلدن برى قصاصدن قورتيلور
(١٨٠) كتب عليكم اذا حضر احدكم الموت ان ترك خيرا الوصية
للوالدين والاقربين بالمعروف حقا على المتقين ✲ سزدن بريكزه
علامات موت ظاهر اولدقده اكر چوق مال ترك ايدرسه پدر ووالده واقرباسنه
معروفله يعنى ثلثدن زياده اولميه رق وصيت ايتمك فرض قيلندى بو وصيت
والدين واقرباسنى محروم ايتمامك ايچون متقيلر اوزرينه حق اولدى * زمان جاهليتده
ريا جهتيله مالنى سائره وصيت ايدوب والدين واقرباسنى محروم ايدرلردى

حق تعالی انی منعله والدین واقربایه وصیتی امر ایلدی صکره منسوخ
اولوب آیات مواریث ایله قرار بولدی
١٨١ فمن بدله بعدما سمعه فانما اثمه على الذين يبدلونه ان الله
سميع عليم ✵ اول کیمسه که میتك وصیتنی ایشتدکدنصکره انی تبدیل وتغییر ایده
انك کناهی میته اولمیوب انجق تبدیل ایده نك اوزرینه در تحقیق الله عظیم
الشان موصینك وصیتنی ایشیدیجی ووصینك تبدیلنی بیلیجیدر
١٨٢ فمن خاف من موص جنفا او اثما فاصلح بينهم فلا اثم عليه ان الله
غفور رحيم ✵ وارث ووصی وحاکمدن هر کیمکه وصیت ایدن کیمسه دن
وصیتنده خطایه میلنی یاوارثه غدر صورتنی وسائر سهو حالتنی فهم وادراك
ایتسه ونهج شرعی اوزره وصایاسنی ووارثلری بیننی اصلاح ایلسه اول کیمسه
اوزرینه هیچ کناه یوقدر الله عظیم الشان حقی اجرا ایده نی مغفرت وامرینه
اطاعت ایده نه مرحمت ایدیجیدر
١٨٣ يا ايها الذين آمنوا كتب عليكم الصيام كما كتب على الذين من
قبلكم لعلكم تتقون ✵ ای مؤمنلر سزه اوروج طوتمق فرض قیلندی
سزدن مقدم اولنلره فرض اولندیغی کبی شاید که صومله هوالریکزه ضعف
طاری اولوب معاصیدن اتقا ایده سز
١٨٤ اياما معدودات فمن كان منكم مريضا او على سفر فعدة من ايام
اخر وعلى الذين يطيقونه فدية طعام مسكين فمن تطوع خيرا فهو خير له
وان تصوموا خير لكم ان كنتم تعلمون ✵ اول سزه کچون فرض
اولنان صیام صایلو کونلردر (که یکرمی طقوز یا اوتوزدر) اولکونلرده سزلردن
کیمکه مریض یاسفرده اولوب افطار ایتدکده یعنی صائم اولمدقده اولکونلرك
عددی قدر صحت وراحتی حالنده صائم اولور ودخی طاقتی اولوب تعبدن
ناشی مفطر اولان کیمسه لره فدیه ویرمك یعنی برفقیری اطعام ایتمك واردر
(وبو فدیه یاقول حنفی بغدایدن بشیوز یکرمی درهم وآرپه وسائردن بیك قرق
درهمدر) هر کیمکه زیاده خیره سعی بلیغ ایده (یعنی فدیه یی زیاده ویره یاخود
صیام ایله اطعامی جمع ایده) اول کیمسه ایچون زیاده خیر واردر وسزه
بوفدیه وسائر ایله رخصت ویرلمشیکن ینه صائم اولسه کز سزه خیراولور اکر
فضیلت صومی بیلورسه کز* بو آیت کریمه ده صیامه طاقتی وارایکن فدیه یه
رخصت ویرلسی اوائل اسلامده صومه ابتدا امر اولندقده معتادلری اولمیوب

موجب تعب اولدیغندن مساعده اولمش اوله صکره اشاغیکی آیتده اولان
(فلیصمه) امری ایله بو نسخ اولمش* بعضیلر (لا یطیقونه) اولنده لاء نافیه
مضمردر دیمشلر بو تقدیرجه نسخ اقتضا ایتمز
١٨٥ شهر رمضان الذي انزل فيه القرآن هدى للناس وبينات من
الهدى والفرقان فمن شهد منكم الشهر فليصمه ومن كان مريضا او على
سفر فعدة من ايام اخر يريد الله بكم اليسر ولا يريد بكم العسر ولتكملوا
العدة ولتكبروا الله على ما هديكم ولعلكم تشكرون ✵ بو ایام معدوده
ماه رمضاندر انده قرآن نازل اولدی رمضانده لوح محفوظدن سماء
دنیایه تماما نازل اولوب بعده جبرائیل علیه السلام وقتیله جسته جسته
پیغمبریمز علیه السلامه ایندردی اول قرآن ناسی حقه هدایت ایدر وحلال
وحرامده ودین واحکام وشرایعده حقی باطلدن فرق وتمییز ایدر سزلردن هر کیم
شهر رمضان معلوم اولسه صائم اولسون اول ماهده مریض یاسفرده اولان
کیمسه صائم اولدیغی کونلرك عددنجه صحت واقامتنده صائم اولور الله تعالی
سزه آسانلك مراد ایدر مریض ومسافره صوم امریله عسرت مراد ایتمز
تا که مرض وسفر کونلرنده اولان صومکزك صحت وحضرده تکمیلنی ادا
ایده سز وسزی صومله راه حقه هدایت ایتدیکیچون الله تعالی یی تعظیم
ایده سز شاید که اجر صومه نائل اولدیغکز نعمته شکر ایده سز
١٨٦ واذا سالك عبادي عني فاني قريب اجيب دعوة الداع اذا دعان
فليستجيبوا لي وليؤمنوا بي لعلهم يرشدون ✵ یا محمد قوللرم سکا بندن
سؤال ایتدکلرنده بن علم واجابتله یقینم بکا دعا ایدیجیلر دعا ایتدکلرنده اجابت
ایدرم امدی بندن اجابت طلب ایتسونلر وبکا ایمانده ثابت اولسونلر شاید که
رشد حقه نائل اوله لر* اعرابیدن بری سؤال ایلدیکه یانبی الله تکری تعالی
بکا یقین ایسه اکا کیزلو سویلیم اوزاق ایسه ندا ایده یم دیدکده
بو آیت کریمه نازل اولدی
١٨٧ احل لكم ليلة الصيام الرفث الى نسائكم هن لباس لكم وانتم
لباس لهن علم الله انكم كنتم تختانون انفسكم فتاب عليكم وعفا عنكم
فالآن باشروهن وابتغوا ما كتب الله لكم وكلوا واشربوا حتى يتبين لكم
الخيط الابيض من الخيط الاسود من الفجر ثم اتموا الصيام الى الليل

ولا تباشروهن وانتم عاكفون فى المساجد تلك حدود الله فلا تقربوها
كذلك يبين الله اياته للناس لعلهم يتقون * صيام كيجه‌سى نسا كزله
جماع سزه حلال قلندى نساكز سزه لباس وسزدخى انلره لباس سكز
سز مباشرته عدم صبر ايله نفسكزه خيانت ايدر اولديغكزى الله تعالى
بيلدى بناء عليه سزك اوزريكزه رحمتيله رجوع ايدوب كناهكزى عفو
ايتدى شمدى نساكزله لياليده مباشرت ايدك وسزه تقدير ايتديكنى طلب
ايدك وتا كه فجردن يعنى نور صبحدن بياض ايپلك ايله سياه ايپلك سزه بيان
ومعلوم اولنجيه دك اكل وشرب ايدك بوندنصكره صيامى كيجه‌يه دك تمام
ايدك ومسجدلرده مقيم ومعتكف اولديغكز حالده نساكزه مباشرت ايتميك
بوصيام بحثنده اولان ممنوعات من طرف الله حدود فاصله دراكا يقين اولميك
بو احكام كبى الله تعالى اوامر ونواهيسنى بيان ايدر شايدكه اتقا اوزره
اولوب حدى تجاوز ايتميه‌لر * اسلامك بدايتى حالنده كيجه‌لرده يتسو نمازينى
قلنجيه‌دك ياخود اويونجيه‌دك اكل وشرب اولوب صكره‌سنه صيام ايدى
وقتا كه بعد العشا وبعد النوم بعض صحابه غلبهٔ شهوت سببندن زوجه‌سنه
قربان وقوعيله عمر الفاروق رضى الله عنه حضور نبويه بكا ايله كلوب
حاللرينى عرض واعتذار ايتمكله بو آيتك اولنده‌كى (احل لكم) نزول بولدى * وخيط
ابيض ايله خيط اسود فجر صادق ايله فجر كاذبه توجيه اولنوب انلرى تبيين دينلمش
١٨٨ ولا تأكلوا اموالكم بينكم بالباطل وتدلوا بها الى الحكام
لتأكلوا فريقا من اموال الناس بالاثم وانتم تعلمون * وبينكزده
بربريكزك مالنى باطل ايله يعنى سرقه وقمار وغصب وامثالى ايله اكل ايتميك
وناسك مالندن ظلم ايله يعنى شهادت زور ويمين كاذب ايله برفرقه‌يى اكل ايچون
حكامه رشوت ويرميك مع هذا ظلم ايدوكنى بيلورسز * مرويدركه عبدان
الحضرمى امرئ القيس كنديدن بندن غصبله آلدى ديو برارض دعواسيله
حضور نبويده محاكمه ايتدكلرنده عبداندن شاهد طلب اولنمغله عبدان شاهدم
يوقدر يمين ايتسون ديدى امرئ القيس يميننه قصد ايتديكده پيغمبر عليه
السلام (ان الذين يشترون بعهد الله وايمانهم ثمنا قليلا) آيت كريمه‌سنى
قرائت بيوردقلرنده متأثر اولوب ارض مذكورى عبدانه تسليم ايلدى وبو آيت
كريمه نازل اولوب يمين كاذبدن نهى اولندى
١٨٩ يسئلونك عن الاهلة قل هى مواقيت للناس والحج وليس البر

يعنى عقيب غروب شمس دن تمام ايدك

بان تأتوا البيوت من ظهورها ولكن البر من اتقى وأتوا البيوت من ابوابها
واتقوا الله لعلكم تفلحون * يا محمد سكا هلاللردن يعنى يكى آيلردن
سؤال ايدرلر سن ديكه اول هلاللر ناسه صوم ووعدهٔ ديون وعدت نسا
وسائر وموسم حج بيلمك ايچون اوقات علامتيدر وخانه‌لره ارقه‌سندن
كيرمك خير دكلدر ولكن خير اولدركه بركيمسه محارمدن صاقنه وخانه‌لره
قپوسندن كلوب كيدك والله تعاليدن قورقك شايدكه فلاح ونجات بوله‌سز
* زمان جاهليتده حج ياعمره ايچون احرامه كيرن كيمسه شهرلو ايسه خانه‌سنك
بام ديوارينى دلوب اندن كيرر چيقاردى چولده چادرلو ايسه خيمه‌سنك
ورا سندن امدشد ايدردى واعتقادلرنجه بونى عمل خير عد ايدوب تاركنه
فاجر ديرلردى وبوعادت جميع اعرابده مرعى اولوب قريش وخزاعه وبنو
عامر وثقيف وبعض قبيله‌لركه دين وآيينده صلابتلرى اولديغندن بونلر
بوعادته اعتبار ايتمزلردى * بركون ايام احرامده حضرت پيغمبر برقپودن
طشره چيقدى وعقبنده رفاعهٔ انصارى چيقدقده مهاجر وانصار رفاعه‌يه
فاجر اولدك ديديلر پيغمبر عليه السلام رفاعه‌يه نيچه جسارت ايتدك ديدى
رفاعه سكا اقتدا ايتدم ديدكده خواجهٔ عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى
بن قريشى يم احمسلردنم سن دكلسون بيورديلر رفاعه دخى اى سيد عالميان
بنم دينم سنك دينك بنم آيينم سنك آيينك اولمغله بن دخى احمسى يم ديدى
اول آنده بو آيت كريمه نازل اولدى
١٩٠ وقاتلوا فى سبيل الله الذين يقاتلونكم ولا تعتدوا ان الله لا يحب
المعتدين * شونلركه سزكله مقاتله ايدرلرسز انلرله فى سبيل الله مقاتله
وجهاد ايدك وانلر قتاله باشلمينجه سز بدأ ايدوب حدى تجاوز ايتميك الله
تعالى حدى تجاوز ايدنلرى سومز * فخر رسالت عليه السلام صحابه‌دن
برجمعله عمره نيتيله مكه‌يه كتديلر مشركلر انلرى مكه‌يه دخوله مانع اولديلر
كله‌جك سنه مؤمنلر مكه‌يه كلملرى ومراسم حجى ادا ايتملريچون مشركلر اوچ
كون شهرى تخليه ايتملرى اوزره حديبيه‌ده صلح واقع اولدى سنهٔ آتيه‌ده
قضاء عمره نيتيله چيقدقلرنده صحابه اكر قريش عهدلرينه عدم وفا ايله
جنكه تصدى ايدرلرسه شهر حرام وبلدهٔ حرامده قتال نيجه اولور ديو
تفكر ايتملريله بو آيت وديكر آيات آتيه‌لر نازل اولدى
١٩١ واقتلوهم حيث ثقفتموهم واخرجوهم من حيث اخرجوكم

وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ
فَاِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ❊ انلری حل وحرمده
زده بولورسه کز قتل ایدك وانلری دیارلرندن اخراج ایدك انلر سزی مکه‌دن
چیقاردقلری کبی وانلرك شرك فتنه‌لری قتلدن اشددر ومسجد حرام عندنده
سز قتله مباشرت ایتمیك تا که اولمحلده انلر مقاتله‌یه بدأ ایتمیجه اگر انلر مقاتله‌یه
بدأ ایدرلرسه سز دخی انلری قتل ایدك زیرا حرمت حرمی انلر هتك ایتمش
اولورلر اشته کافرلرك جزالری بویله‌در
١٩٢ فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❊ اگر انلر قتال وشرکدن
فارغ اولورلرسه الله عظیم الشان مغفرت ورحمت ایدیجیدر
١٩٣ وَقَاتِلُوهُمْ حَتّٰى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلّٰهِ فَاِنِ انْتَهَوْا
فَلَا عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ❊ ومشرکارله قتال ایدك تا شرك فتنه سندن
اثر قالمیوب عبادت وطاعت یالکز الله ایچون اوله اگر انلر شرکدن فراغت
ایدرلرسه انلره ظلم یوقدر اول جزا انجق ظالملر اوزرینه‌در
١٩٤ اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدٰى
عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ
مَعَ الْمُتَّقِينَ ❊ کچن سنه ذی القعده آینده سزی منع ایتدیلر ایدی بوسنه
ماه مذکورده قضاء عمره‌یه کیدك یعنی انلر عام حدیبیه‌ده شهر حرامك حرمتنی
هتك ایتدیلر سز دخی انلرك هتکنه مقابل اول شهرده قتال الله انلرك حرمتنی هتکدن
مبالات ایتمیك انلرك اول حرمتلری ترك ایتدکلرینه مجازات وقصاص لازمدر اول
کیمسه که شهر حرامده ابتدا سزه ظلم وتجاوز ایده سزه ایتدکاری کبی سزده
انلرله مقاتله ومجازاتلرینه سعی ایدك والله تعالیدن اتقا ایدك وبیلك تحقیق
الله تعالی نصرت ومعاونتده متقیلرله برابردر
١٩٥ وَاَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَلَا تُلْقُوا بِاَيْدِيكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ وَاَحْسِنُوا
اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ❊ الله یولنده یعنی جهاد وسائر خیراته مالکزی
صرف ایدك والکزله کندیکزی تهلکه‌یه یعنی بخل واسرافه القا ایتمیك
واخلاقکزی حسن ایدك یاخود غازیلره احسان ایدك تحقیق الله عظیم
الشان احسان ایدیجیلری سور
١٩٦ وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ

وَلَا تَحْلِقُوا رُؤُسَكُمْ حَتّٰى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا اَوْ بِهِ اَذًى
مِنْ رَاْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ فَاِذَا اَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ اِلَى
الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ اِذَا
رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ذٰلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ اَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ❊ الله ایچون حج وعمره‌یی یعنی
مناسك وحدود وفرائض وسنن وآدابنی تمام ایدك اگر سز مرض یاصداع
یاعدم غدا یاخوف وسائر محذور ایله طوافدن منع اولنسه‌کز سز چون
قربادن یعنی ابل وبقر وغنمدن قنغیسی آسان ایسه واجب اولور وقربان محلنه
یعنی منایه بالغ اولنجه‌یه دك باشکزی تراش ایتمیك سزدن هر کیمکه مریض یاخود
باشنده رنج وصداع اولوب تراش اولسه اول کیمسه‌یه اوچ کون صیام
یاخود التی فقرایه یارمشر صاع بغدای صدقه ویرمك یاخود بر قربان ذبحیله
فدیه واجب اولور چقان مرض وخوف وسائر محذور واحصاردن امین
اولسه‌کز اول کیمسه که حجه دك عمره ایله فائده لنسه انکچون شکرانه میسر اولان
قربانی ذبح لازم اولور اول کیمسه که قربانی بولمیه یاقادر اولمیه اکا ایام حجده
اوچ کون ووطننه رجعتده یدی کون که کامل اون کونده صائم اولمق واجب
اولور بوحکم اهلی مسجد حرام مقیملرندن اولمیانلر ایچوندر الله تعالیدن
اتقا وصادر اولان حج احکامنی محافظه ایدك وبیلك که الله عظیم الشان
امر ونهی محافظه ایتمیانلر اوزرینه عقوبتی شدیددر
١٩٧ اَلْحَجُّ اَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ
وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللّٰهُ وَتَزَوَّدُوا فَاِنَّ خَيْرَ الزَّادِ
التَّقْوٰى وَاتَّقُونِ يَا اُولِي الْاَلْبَابِ ❊ زمان حج معلوم آیلردر یعنی
شوال وذی القعده وطقوز کون ذی الحجه‌در کیمکه اشهر معلومه‌ده حجی اوزرینه
فرض ایده انکچون حجده جماع وملاعبهٔ نسوان وفسق یعنی سیئات وارتکاب
محظورات وخادم ورفقاسی وسائرله جدال وخصومت یوقدر یعنی ایتمسون
ونه که خیردن ایشلرسه‌کز الله تعالی انی بیلور وآخرت ایچون یاخود حج
ایچون ذخیره پیدا ایدك که تحقیقا ذخیره‌نك خیرلوسی تقوی وترك تشویشدر
وای عقل کامل صاحبی کیمسه‌لر بندن قورقك * مرویدر که بر قوم عندن
الله تعالی‌یه توکل ایله زادسز حجه کلوب مکه‌ده ذخیره سزلکدن سائللك
ایدوب ناسه ثقلت ویرملریله (وتزودوا) ایله امر اولنمش

١٩٨ ليس عليكم جناح ان تبتغوا فضلاً من ربكم فاذا افضتم من عرفات
فاذكروا الله عند المشعر الحرام واذكروه كما هديكم وان كنتم من قبله
لمن الضالين ۞ موسم حجده تجارتله ربكزدن رزق طلب ايلمكزده سزه
كناه يوقدر چقسان عرفاتدن رجوعكزده مشعر الحرام نام محلده الله تعالايى
تهليل وتلبيه ايله ذكر ايدك وانى ذكر ايدك نتكم سزه مناسك حج يولنى
هدايت ايلدى مع هذا انك هدايتندن مقدم جاهللر ايديكز * عربدن بر مقدار
تجار حجه كلوب تجارت ايده مدكلرندن (هذا واج لا حاج) يعنى بو حاصل
كلمشدر ديدیلر بو آيتله مقصد اصلى حج اولمق شرطيله طلب رزقده بأس
اولمديغنه اشارت اولندى
١٩٩ ثم افيضوا من حيث افاض الناس واستغفروا الله ان الله
غفور رحيم ۞ ناس عرفاتدن رجوع ايتدكارى حالده سزده رجوع ايدك
والله تعاليدن مغفرت طلب ايدك الله عظيم الشان مغفرت ورحمت ايديجيدر
بو خطاب قريش وخلفالرى حقنده دركه عربلر عرفاتده ايكن قريش بز سكان
حرمز ديو ترفعلرندن ناشى مزدلفه ده وقفه ايدوب بشقه يولدن رجوع
ايدرلردى موقف ورجوعده برابر اولملريچون بو آيت كريمه نازل اولدى
٢٠٠ فاذا قضيتم مناسككم فاذكروا الله كذكركم آباءكم او اشد ذكراً
فمن الناس من يقول ربنا آتنا فى الدنيا وما له فى الآخرة من خلاق ۞
وقتاكه سز لوازم حجى قضا وادا ايتديككزده بابالريكزى ذكر ايتديككز كبى
بلكه دخى زياده واشد اولهرق الله تعالايى ذكر ايدك ناسدن بعضى كيمسه
حجده يا ربنا بزه دنياده فلان وفلان شيئى وير ديو دعا ايدر اول كيمسه ايچون
آخرتده نصيب يوقدر * ايام جاهليتده اشراف عرب اداى مناسك حجدنصكره
پيشگاه حرمده طوروب رفعت نسب وشهرت آبا واجدادلرينى ياد ايله مفاخرت
ايدرلردى و بعضيلرى دخى دنيا مالى طلبنده اولورلردى
٢٠١ ومنهم من يقول ربنا آتنا فى الدنيا حسنة وفى الآخرة حسنة وقنا
عذاب النار ۞ وناسدن بعضيلرى دخى يا ربنا بزه دنياده توفيق وطاعت
وآخرتده ثواب ورحمت احسان ايله و بزى عذاب جهنمدن حفظ ايله ديرلر
٢٠٢ اولئك لهم نصيب مما كسبوا والله سريع الحساب ۞ انلر ايچون
كسب ايتدكارى خير ودعادن نصيب واردر والله تعالى حسابده سرعت

ايديجيدر يعنى بر لمحه ده جمله خلايقك حسابنى رؤيت ايدر
٢٠٣ واذكروا الله فى ايام معدودات فمن تعجل فى يومين فلا اثم عليه
ومن تأخر فلا اثم عليه لمن اتقى واتقوا الله واعلموا انكم اليه تحشرون ۞
ايام معدوده ده يعنى ايام تشريقده الله تعالايى تكبير ايله ذكر ايدك بو ايام عيد
اضحانك عرفه كونى صباحندن اوچنجى كونى عصره دك اولمغله يكرمى اوچ
وقتده فرض عقيبنده اولور كيمكه عجله ايدوب ايكى كونده يعنى ذى الحجه نك
اون برنجى اون ايكنجى كونده منادن كيدرايسه اول كيمسه اوزرينه كناه يوقدر
و كيمكه تأخير ايدوب منادا اوچ كيجه اولورسه اكا دخى هيچ كناه يوقدر بو ذكر
اولنان احكام وتخيير اداى حجدنصكره آخر عمرينه دك اتقايى كندويه
عادت ايدن كيمسه ايچوندر بقيهٔ عمركزده الله تعاليدن قورقك و بيلك كه
تحقيق سزانك طرفنه حشر اولنوب مجازات اولنه جقسكز
٢٠٤ ومن الناس من يعجبك قوله فى الحياة الدنيا ويشهد الله على ما فى
قلبه وهو الد الخصام ۞ ناسدن بعضيسنك سويلديكى فصاحت كلامى
سنى اعجاب ومحظوظ ايدر وقولى قلبنده اولانه موافقدر ديو يمين ايله الله تعالايى
شاهد طوتر مع هذا مسلمينه اشد خصومتده در
٢٠٥ واذا تولى سعى فى الارض ليفسد فيها ويهلك الحرث والنسل
والله لا يحب الفساد ۞ چقان سنك حضوركدن كيدر يريوزنده فساد وا كين
وحيوانلرى هلاك ايتمك ايچون سعى ايدر الله تعالى فساد ومعصيته راضى اولمز
٢٠٦ واذا قيل له اتق الله اخذته العزة بالاثم فحسبه جهنم ولبئس المهاد ۞
نوقت اكا اللهدن قورق دينلسه حميت جاهليت انى كناه ارتكابنه اخذ ايدر
امدى جهنم اكا كافيدر واول جهنم نه قبيح فراشدر * دينلديكه بو آيات اخنس
ابن شريق الثقفى حقنده نازلدركه اول منافقك يوزنده طراوت وسوزنده
حلاوت اولمغله حضور رسالتپناه عليه السلام كلوب اسلام اظهار ايدر ومحبت
كوستررايدى ومؤكد يمينلر ايدوب اينانديرر ايدى حضوردن چيقوب
كتدكده معمور شهرلره اوغرايوب اكينلرينى احراق وحيوانلرينى هلاك ايدردى
٢٠٧ ومن الناس من يشرى نفسه ابتغاء مرضات الله والله رؤف
بالعباد ۞ ناسدن كيمسه واردركه الله تعالينك رضاسنى طلب ايله نفسنى بيع
ايدر الله تعالى قوللرينه زياده مرحمت ايديجيدر * بو آيتك نزولنده مرويدركه

حزب
٣

يعنى ايام تشريقك
اوچنجى كونى
عصرينه دككه
بو ابو يوسف قوليدر
وابو حنيفه قتنده
يوم نحرك عصرينه
دكدركه سكز وقتدر
لمحرره

قریشك مكرا استدعازینه مبنی صحابه‌دن عاصم بن ثابت الانصاری یه رفیقا حبیب بن عدی الانصاری ومعلوم الاسامی بش كیسه‌یی پیغمبر علیه السلام مكه‌یه كوندرمشیدی رجیع نام محله واردقلرنده یتمش سواری قریش كلوب حرب عظیم ایله بش صحابه‌یی شهید وحبیب ایله زید بن الدثنه‌یی اسیر ایتدیلر صكره زیدی دخی شهید وحبیبی حیا صلب ایلدیلر حبیب مصلوبی داردن اخذ ایچون اذن پیغمبر علیه السلامله زبیر بن عوام ومقداد بن اسود رضی الله عنهما مدینه‌دن مكه‌یه كیدوب دار اطرافنده یتمش بكجی وارایكن حبیبی آلوب مدینه‌یه توجهلرنده وراردن یتمش كشی ارشدكارنده حبیبی اسبدن زمینه وضع حالنده زمین حبیبی یوتمغله (بلیع الارض) ملقب اولشدر زید ایله مقداد اول تعقیب ایدنلرله جنك ایدرك خلاص اولوب مدینه‌یه كلدكلرنده اول ایكی صحابه حقنده بو آیت كریمه نازل اولمشدر دینلدی * بعضیلر صهیب رومی الله ورسولی رضاسیچون جمله مالنی مشركاره ویروب مدینه‌یه هجرت ایتمكله انك حقنده نازل اولمشدر دیدی * وبعضیلر شب غارده حضرت علی رضی الله عنه پیغمبر علیه السلامك فراشنده غنوده وجاننی اولحضرته فدا ایتدوكنده بیدر دیدی

٢٠٨ یا ایها الذین آمنوا ادخلوا فی السلم كافة ولا تتبعوا خطوات الشیطان انه لكم عدو مبین ❋ ای مؤمنلر جمله كز ظاهرا و باطنا بلا تمایل ثبات اسلامده اولك وشیطانك ازینه ووسوسه‌سنه تابع اولمیك تحقیق شیطان سزك ایچون آشكار دشمندر * یهوددن بعضی اسلامله مشرف اولانلرك ینه توریة مطالعه‌سیله جمعه ایرتسنه اعتبار ولحم تناولندن احترازلرینه مبنی ایما اولنمشدر دینلمش

٢٠٩ فان زللتم من بعد ما جاءتكم البینات فاعلموا ان الله عزیز حكیم ❋ اكر سزه حلال وحرام احكامنده بینات و برهان كلدكدنصكره جادهٔ شرعدن میل ایدرسه كز بیلك كه تحقیق الله عظیم الشان غالب وقادر وامرنده محكم ومتقندر

٢١٠ هل ینظرون الا ان یأتیهم الله فی ظلل من الغمام والملائكة وقضی الامر والی الله ترجع الامور ❋ اول شیطانه تابع اولان كیمسه‌لر منتظر اولمزلر الا الله تعالیدن كله‌جك اینجه بیاض عذاب بلوطلرندن كولكه‌لره وعذاب ملكلرینه وهر كسك جزاسی قضا اولنه جق وقته منتظر اولورلر وامورك كلیسی الله تعالی‌یه رجوع ایدر (والامر یومئذ لله)

٢١١ سل بنی اسرائیل كم آتیناهم من آیة بینة ومن یبدل نعمة الله من بعد ما جاءته فان الله شدید العقاب ❋ یا محمد بنی اسرائیله سؤال ایله كه بز انلرك آبا واجدادلرینه پیغمبر علیه السلامك شاننده نقدر نشان ظاهر ویرمشز در كیمكه بو نشانلر كلوب بیلدكدنصكره الله تعالینك هدایت نعمتنی تبدیل ایده تحقیق الله عظیم الشانك بو نعمتی تبدیل وتغییر ایدنه دنیاده نفی واجلا وآخرتده عذاب بی منتهاسی واردر

٢١٢ زین للذین كفروا الحیوة الدنیا ویسخرون من الذین آمنوا والذین اتقوا فوقهم یوم القیمة والله یرزق من یشاء بغیر حساب ❋ حیات دنیا كافرلره زینتلندیكه آنكله مغرور اولورلر واغنیالری اصحاب مؤمنینك فقراسنی استهزا ایدرلر حال بوكه اول فقرا مؤمنلرك متقیلری قیامتده انلرك فوقنده‌در یعنی مؤمنلر اعلای علیینده كافرلر اسفل سافلینده‌درلر الله تعالی دیلدیكنی حسابسز رزقلندیرر

٢١٣ كان الناس امة واحدة فبعث الله النبیین مبشرین ومنذرین وانزل معهم الكتاب بالحق لیحكم بین الناس فیما اختلفوا فیه وما اختلف فیه الا الذین اوتوه من بعد ما جاءتهم البینات بغیا بینهم فهدی الله الذین آمنوا لما اختلفوا فیه من الحق باذنه والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم ❋ آدم ایله ادریس یا نوح علیه السلام بینده ناس جمله بر امت و ملت ایدی صكره انلر بینده اختلاف واقع اولمغله الله تعالی اهل طاعتی ثوابله مژده واهل معصیتی عذابله اخافه ایدیجی نبیلر كوندردی وناس بینده اختلاف ایتدكلری شیئی حقله حكم ایتمك ایچون اول نبیلرله كتاب انزال ایلدی ویهود ونصارایه برهان ظاهر (كه توریة وانجیل) كلدكدنصكره ظلم وحسدلرندناشی انجق انلر كتابلرینی تبدیل وتغییرله انكار واختلاف ایتدیلر اول حقدن اختلاف ایتدكلری شیده الله تعالی اذن وارادتیله ایمان كتورنلری راه راسته هدایت ایلدی الله تعالی دیلدیكنی طوغری یوله هدایت ایدر * بوصكره كی اختلاف نمازده كیمی مشرقه كیمی مغربه كیمی بیت المقدسه متوجه اولوب مؤمنلره كعبه هدایت اولندیغی یاخود مخالفت ایام كه یهوده سبت نصارایه بازار مؤمنلره افضل ایام جمعه عنایت اولندیغیدر دینلمش

٢١٤ ام حسبتم ان تدخلوا الجنة ولما یأتكم مثل الذین خلوا من قبلكم مستهم البأساء والضراء وزلزلوا حتی یقول الرسول والذین آمنوا معه

متى نصر الله الا ان نصر الله قريب ☼ مؤمنلر سز همان جنته کیرمکلکی ظن ایتدیکز می سزدن مقدم کچن الله دوستلرینه اولان اضطرار امثالی سزه کلمدی انلری شدت فقر وامراض وآچلق و بلا مس ایتمشیدی واصابت ایدن بلادن بر درجه مضطرب اولدیلرکه حتی پیغمبر وانکله برابر اولوب اکا ایمان کتورنلر الله تعالینك یاردیمی نه زمان اوله جق دیرلر ایدی آکاه اولك که تحقیق الله عظیم الشانك نصرتی قریبدر * پیغمبرمز علیه السلام اصحابیله مدینه یی تشریف ایتدکلرنده دیار واموالاری مشرکلرك ضبطنده وکندولری بینوا قالدقلرندن و یهودك عداوت اظهارندن و بر کروهك سر انفاقلرندن زیاده مغموم اولمرله جناب حق انلرك قلوبنی تطییب ضمننده بو آیت کریمه یی انزال ایلدی دینلدی

٢١٥ يسئلونك ماذا ينفقون قل ما انفقتم من خير فللوالدين والاقربين واليتامى والمساكين وابن السبيل وما تفعلوا من خير فان الله به عليم ☼ یا محمد سندن سؤال ایدرلرکه نه شیئی انفاق وصدقه ایده لم و کیملره ویره لم سن دیکه سزك مالکزدن فی سبیل الله تصدق ایتدیککز شی پدر ووالده کز واقرباکز و یتیملر وفقرالر و یولجی مسافرلر ایچوندر سزکه خیردن بر شی ایشلرسه کز الله تعالی انی بیلیجی ومکافاتنی ویریجیدر * اغنیادن عمرو بن الجموح نام پیر افندمز علیه الصلوة والسلامدن مالم وار کیملره تصدق ایده یم دیو سؤالنده بو آیت کریمه نازل اولدی دینلدی

٢١٦ كتب عليكم القتال وهو كره لكم وعسى ان تكرهوا شيئا وهو خير لكم وعسى ان تحبوا شيئا وهو شر لكم والله يعلم وانتم لا تعلمون ☼ دشمن دین ایله مقاتله اوزریکزه فرض قیلندی حال بوکه او قتال مقتضای طبع بشری سزك ایچون مکروه کورینور کاه بر شیئی کریه کورورسزکه او لشی سزه خیرلودر جهاد وغزا کبیکه طبع بشرده تلف مال وهلاك نفس کورینور لکن دنیاده ظفر وغنیمت وآخرتده مخلد نعمت ورتبهٔ شهادت مهیادر وکاه بر شیئه محبت ایدرسزکه او لشی سزك ایچون شردر جهاددن تخلف کبیکه هم غلبهٔ اعدا وهم غزانك ثوابندن حرمانی موجب اولور الله تعالی سزك مصلحتکزی بیلور سز انی بیلمزسکز

٢١٧ يسئلونك عن الشهر الحرام قتال فيه قل قتال فيه كبير وصد عن سبيل الله وكفر به والمسجد الحرام واخراج اهله منه اكبر عند الله

والفتنة اكبر من القتل ولا يزالون يقاتلونكم حتى يردوكم عن دينكم ان استطاعوا ومن يرتدد منكم عن دينه فيمت وهو كافر فاولئك حبطت اعمالهم فی الدنيا والآخرة واولئك اصحاب النار هم فيها خالدون ☼ شهر حرامده قتال نه حکمده در دیو سکا سؤال ایدرلرسن انلره دیکه اکرچه بو شهر حرامده مقاتله بیوك ایش ایسه ده کفر وانکارله ناسی الله یولنده طاعاتدن ومسجد حرمده طواف ونمازدن منع ایلمك واول مسجد اهلنی یعنی پیغمبر علیه السلام واصحابنی مکه دن اخراج ایتمك عندالله دخی بیوك واللهه شرك قوشمق فتنه سیکه بونلرجمله سی مسلمانلرك اشهر حرمده ایتدکلری قتالدن زیاده بیوکدر ای مؤمنلر اکر مشرکلر قادر اولورلرسه تا سزی دینکزدن دوندرمك زعمیله دائما مقاتله دن منفك اولمزلر هر کیمکه دینندن دونوب مرتد اوله وکافر اولدیغی حالده فوت اوله اول کیمسه لرك دنیاده کی عملری بطلان ایله آخرتده خسرانه مستحق وانلر جهنم اصحابی اولوب اول آتشده دائم ومخلد اولورلر * مرویدرکه پیغمبرمز علیه السلام مهاجریندن سکز کیمسه یه عبدالله بن جحشی امیر ایدوب یدینه ایکی کوندنصکره آچوب اوقومق امریله بر بوکلمش کاغد ویردی ایکی کون کیتدکلرندنصکره اول کاغدی کشاد وقرائتلرنده (بطن نخله نام محله واروب قریشدن کلان قافله یی بکلیه سن) دیو تحریر بیورلمش امر موجبنجه اومحله واردقلرنده درت کیمسه ایله طائف قافله سی متاعیله کلدی اندی الحاربه انلردن عمرو بن الحضرمی قتل وحکم ابن کیسان وعثمان بن عبداللهی اسیر ایدوب بریسی فرار ایتدی و بو جنك کونی صحابه سلخ جمادی الآخره عد ایدرلردی مکر غرهٔ رجب ایمش اسیرلری ومتاعی مدینه یه کتوردیلر قریش بو خبری ایشتدکده محمد شهر حرامده قتالی حلال ایتدی کلامنی نشر ایتدکلرندن صحابه متأثر اولمغله بو آیت کریمه نازل اولدی صکره بو ایکی اسیر سعد بن ابی وقاص وعتبة بن غزوان نام ایکی صحابه ایله مبادله اولنمش

٢١٨ ان الذين آمنوا والذين هاجروا وجاهدوا فی سبيل الله اولئك يرجون رحمة الله والله غفور رحيم ☼ شول کیمسه لرکه الله ورسولنه ایمان ایتدیلر ووطنلرندن هجرت ایتدیلر والله یولنده جهاد وغزا ایتدیلر اول کیمسه لر اللهك رحمتنی رجا ایدرلر الله عظیم الشان مغفرت ورحمت ایدیجیدر * وقتاکه عبدالله بن جحش ورفیقلری یا رسول الله بو سفرمزده اولان

عفو اولندیسه اجر دخی رجا ایدرز دیملریـله بو آیت نازل اولدی

٢١٩ يَسْئَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا اِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَاِثْمُهُمَا اَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْئَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ☼ یا محمد سکا خمر ومیسردن (یعنی شراب وقماردن) سؤال ایدرلر سن دیکه ایکیسنده دخی کناه کبیر وناس ایچون منفعت واردر (خمرده تشجیع وسخاوت وهضم طعام وقمارده بلا تعب کسب مال ومصادقهٔ فتیان کبی) وایکیسنکده کناهی نفعلرندن زیاده یوکدر وسندن سؤال ایدرلر که نه مالی تصدق وانفاق ایده لم سن دیکه محتاج اولدیغکزدن فضله سنی انفاق ایدك بو انفاق ماده سنی الله تعالی سزك ایچون مرحمت آیاتلریله بیان ایدر شاید که دنیا وآخرتده سزه انفع واضر اولانی تفکر ایده سز * بو خمرك مذمومیت وحرمتی حقنده درت آیات نازل اولمشدر اولکی سورهٔ نحلده (ومن النخیل والاعناب) آیتنده حرمته دائر برشی اولمامغله ناس انی ایچمکده ایدی ایکنجی کبار صحابه دن حضرت فاروق ومعاذ بن جبل رضی الله عنهما کبی ذاتلر بو عقلی زائل ومالی سلب ایدن خمر ومیسردن یارسول الله بزه خبر ویر دیملریله بو آیت کریمه نازل اولدی بو وجهله خمری ناسك کیمی ایچر کیمی ایچمز اولدی اوچنجی عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه بعض کیمسه لری دعوتله اطعام وشرب خمر دنصکره بری نمازده سورهٔ کافرونی اوقورکن (لا اعبد ما تعبدون) ده لاء نافیه یی ترکله اعبد اوقومغله سورهٔ نساده (یاایها الذین امنوا لاتقربوا الصلوة) آیتی نازل اولوب انی ایچر از کیمسه قالدی دردنجی عتبان بن مالك رضی الله عنه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه یی بعض کیمسه لرله دعوت ایدوب اکل وشربله سکر ظهورنده فخر وانشاده مشغوللر ایکن سعید رضی الله عنه انصاری هجوه دائر برشعر اوقیوب انصاریدن بری انی ایشتدکده برکوکله سعدك باشنه اوروب یاردی سعد رضی الله عنه اندن پیغمبر علیه السلامه شکایت ایتدکده عمر الفاروق رضی الله عنه انده حاضر ایدی الهی خمر حقنده بزه حکمکی بیان ایله دیو دعا ایتمکله سورهٔ مائده ده کی (انما الخمر والمیسر) آیتی (فهل انتم منتهون) ه دك نازل اولمغله عمر رضی الله عنه منتهی اولدق یاربنا دیدی * وبنه بو آیت کریمه ده انفاق بحثنده عمرو بن الجموح بوندن اوچ آیت مقدم (یسئلونك ماذا ینفقون) آیتنده مالنك کیمه تصدق ایده جکنی سؤالنده اربابی بیان

اوانمشیدی بو دفعه تصدقك مقدارندن سؤالنه مبنی (قل العفو) کلامی وارد اولدی دیو روایت اولندی

٢٢٠ وَيَسْئَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامٰى قُلْ اِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَاِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَاَعْنَتَكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ☼ یا محمد یتیملرك مالنك کیفیتنی سندن سؤال ایدرلر سن دیکه انلرك مالنی محافظه وحالنی اصلاح سزه خیرلودر اکرسز انلری محافظه ایله مخالطه وطعامکز برلکده اولورسه انلر سزك قرداشلریکزدر وحق تعالی انلرك مال وحاللرینی تباه ایدنلرله اصلاح ایدنلرك طورینی بیلور اکر الله تعالی سزه یتیملرله مخالطه یی مباح ایتمسه مشقته القا ایدردی تحقیق الله عظیم الشان ترك مشقت امرنده غالب وحکمنده دانادر * چونکه دیکر آیات قرآنیه ده مال ایتامی اکل وتضییعده زیاده تهدید واقع اولمغله اهل اسلام اموال ایتامدن غایتله تحاشی ایدرلردی حتی ایتام طعامنی بشقه طبخ ایدوب انلرك اکللرندن فضله لرینه ال اورمیوب ضایع اواوردی وهر خصوصده مخالطه دن افراط اجتناب ایتدکلری حضور نبوی یه عرض اولندقده بو آیت نازل اولدی

٢٢٠ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ وَلَاَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتّٰى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ اَعْجَبَكُمْ اُولٰئِكَ يَدْعُونَ اِلَى النَّارِ وَاللّٰهُ يَدْعُوا اِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِاِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ اٰيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ☼ زن مشرکه لری نکاحله المیك تا ایمانه کلنجیه دك جاریهٔ مؤمنه زن مشرکه دن خیرلودر اول مشرکه نك حسن ومالنه هر نقدر تعجب وارزو ایدرسه کز دخی ومشرك رجله دخی نساء مؤمنه یی نکاح ایتدرمیك اول مشرك رجل ایمانه کلنجیه دك زیرا عبد مؤمن حر مشرکدن خیرلودر اول رجل مشرکك حسن ومالنه هر نقدر تعجب وآرزو ایدرسه کز دخی اول مشرکلر جهنم طرفنه متعلق عمله دعوت ایدرلر والله تعالی اذن وارادتی ورسوللریله جنت ومغفرت طرفنه دعوت ایدر واوامر ونواهیسنی ناس ایچون بیان ایدر شاید که تفکرله متنصح اوله لر * روایت اولنور که پیغمبر علیه السلام مکه ده اولان مسلمانلری سرا اندن چیقارمق ایچون بهادرلردن مرثد غنوی یی مکه یه کوندردی مکه یه لدی الوصول زمان جاهلیتده بینلرنده علاقه ومحبت اولدیغی عناق نام مشرکه ایله کورشدکده عناق وصلته طالب اولوب مرثد امتناعله اسلام بیننزه حائل

اولشدردیمکله عناق باری بنی نکاحله ال دیدی مرثد خوش اولور لکن
پیغمبرمزدن اذنه محتاجدر دیو مدینه یه رجعت ایدوب بو خصوصی
حضور نبوی یه عرض ایلدکده ومرویدرکه بو اوقاتده عبدالله بن رواحه
جاریه سنه بعض تقصیراتنه مبنی بر سله اورمغله شکایة حضور پیغمبر علیه
السلامه کلدی اولحضرت علیه السلام دخی لطفله عبداللهدن جاریه نك
حالنی سؤال ایتدکده نمازنده و صیامنده والله ورسولنی تصدیقده در اما
حدتلودر دیدی اویله ایسه اول مؤمنه در انی خوشجه طوت دیو امر بیوردی
بناء علیه انی ازاد وکندویه نکاح ایلدی خلق انی جاریه تزوج ایتدی دیو
طعن ایدوب حسندار ومالدار برحرهٔ مشرکه عرض ایلدکارنده بو خصوصلر
ایچون بو آیت کریمه نازل اولدی

٢٢١ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ
وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ✻ سکا نسوانك حیض حالندن
سؤال ایدرلرسن دیکه اول حیض نفرت اولنور بر کریه شیدر انلرك حیض
زماننده مجامعتلرندن صاقنك ودم منقطع اولوب تمیزلنجیه دك جماعه قریب
اولمیك تمیزلنوب غسل ایتدکاری زمان الله تعالینك امر ایتدیکی حیثیتله انلره
مباشرت ایدك تحقیق الله عظیم الشان مناهیدن توبه ایدیجیلری وفواحشدن
طهارت ایدیجیلری سور * یهود طائفه سی نسالرینك حیضی حالنده انلرله
طعام وکلام ایتمزلردی نصاری ایسه بالعکس ملاعبت بلکه مباشرت
ایدرلردی ثابت بن الدحاج حضرت پیغمبر علیه السلامدن بو خصوصی
سؤال ایتمکله بو جواب ظهور ایلدی

٢٢٢ نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ✻ سزك نسوانکز
سزك ایچون اولاد اکه جك تارلادر اول اولاد اوله جق تارلایه اقبال وادبار
واستلقا طریقیله نصل دیلرسه کز اواصورتله زرع ایدك و نفسکز ایچون
اعمال صالحه تقدیم ایدك یاخود ولد صالح طلب ایدك والله تعالینك امرینه
مخالفتدن حذر ایدك و نیك وبد عملکزه و قتنده ملاقی اولاجغکزی بیلك و یا محمد
مؤمن کامللره نعیم ابد ایله مژده ایله * طائفهٔ یهود اکر مباشرت ظهر
طرفندن اولورسه ولد احول اولورمش دیدکاری حضور نبوی یه حکایت

اولندقده بو آیتله جواب ویردی

٢٢٣ وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ
النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ✻ بر وتقوی واصلاح ذات البین ایتمکه یمینکز
ایچون الله تعالینك اسمنی مانع و حائل قیلمك الله تعالی سزك یمینکزی ایشیدیجی
ومافی الضمیرکزی بیلیجیدر * عبدالله بن رواحه همشیره سنك زوجی بشیر بن
نعمانه انجنوب انکله تکلم ایتمامکه وحقنده ایولك ایتمامکه وهمشیره سیله بیننی
اصلاح ایتمامکه یمین بالله ایتمکله بو آیت نازل اولدی بو ایتی استماعدن صکره
بشیره شفقت ومرحمت اوزره اولدی

٢٢٤ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ
قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ✻ الله تعالی سزی لغو ایله اولان یمینلریکزده
مؤاخذه ایتمز لغو برماده یی طوغری ظنیله یمین ایدوب صکره خلاف ظهور
ایتمسیدر یاخود بی اختیار اثنای کلامده صدور ایتمسیدر ومؤاخذه آخرتده
عقاب یاخود دنیاده کفارت اوله ولکن قلبکز انکره مطابق اوله رق
خلافنه یمین ایدرسه کز حق تعالی سزی مؤاخذه ایدر الله عظیم الشان لغو ایله
یمین ایدنلری مغفرت ایدیجیدر وعمدله یمین ایدنلری توبه سنه تعلیقا حلم ایدیجیدر

٢٢٥ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ✻ نسوانلرینه تقرب ایتمامکه یمین ایدنلر ایچون درت ماه
انتظار واردر اکر یمین ایدن کیمسه رجوع ایله اول مدتده زننه مباشرت ایدرسه
تحقیق الله عظیم الشان بو صورتده یمینی شکست ایدنلری مغفرت ایدیجیدر
وبو بابده یمیننه مخالفت ایدنلره رحمت ایدیجیدر * زمان جاهلیتده بر کیمسه
مرأه سنه میلی اولمیوب وسائرینه تنکیح اولمسون دیو تطلیق دخی ایتمیوب یمین
ایدردیکه برمدت اکا تقرب ایتمیه بو وجهله اول زن نه مطلقه ونه خانه صاحبی
اولوردی انلره مرحمة بو حکم وارد اولدی

٢٢٦ وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ✻ یمین ایدنلر اکر بو مدتده
طلاقه عزیمت ایدرسه لر الله تعالی انلرك عزم وقصدلرینی ایشیدیجی وبیلیجیدر

٢٢٧ وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ
مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ
بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ

وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ❊ تطليق اولنان نسوان
كندو نفسلريله اوچ دفعه حيض وتطهير اولنجيه دك انتظارده اولورلر كه
عدتى تماميدر واول نسالر ايچون الله تعالينك رحملرنده خلق ايتديكى اولادى
كتم ايتمك حلال اولمز اكر الله تعالى يه وآخرته ايمان كتورمشلر ايسه وانلرك
زوجلرينه بو مدت انتظارده انلرى رجعت ايله ينه المق لايق واحقدر اكر اول
زوجلر او نسالرينك حاللرى صلاحنى مراد ايدرلرسه وزوجلرينك انلرده
اولان حقوقى كبى اول نسوانك دخى زوجلرنده عفت وصيانتله حقوقلرى واردر
وارككلر ايچون زوجه لرى اوزرينه مهر ونفقه وساير جهتله رتبهٔ عليا واردر
والله تعالى حكيم وغالبدر (كه رجاله عزت ونسايه فضيلت احسان ايدر)
٢٢٨ اَلطَّلَاقُ مَرَّتَانِ فَاِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ اَوْ تَسْرِيحٌ بِاِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ
اَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا اٰتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا اِلَّا اَنْ يَخَافَا اَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ فَاِنْ خِفْتُمْ
اَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا
وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ❊ طلاق رجعى ايكى كره در طلاق
ثانيدن صكره رجعت ايچون شرعده معروف شيئله طوتمق ياخود احسانله
عدتى تمامنه دك براقمقدر (بعد العده استرسه نكاح تازه لر و برده تطليق ايدرسه
باين اولور) ومرأه لره ويرديككز شيئى يعنى مهرى اخذ ايتمك سزك
ايچون حلال دكلدر مكر ايكيسى دخى بينهماده لازم اولان حقوق وحسن
معاشرت خصوصنده حدود واحكام الهى يه مراعات ايده مامك خوفنده
اوله لر امدى اى حكام اكر زوج وزوجه نك حقوق زوجيتى حكم الهى
موجبنجه ادا ايده ميه جكلرندن خوف ايدرسه كز اول زوج وزوجه ايچون اول
مهرى ويرمك والمقلرنده وبال يوقدر بو مذكور امر ونهى الله تعالينك حدوديدر
انى تجاوز ايتميه سز كيمكه حدود اللهى تجاوز ايدرسه انلر نفسلرينه ظلم ايدنجيلردر
٢٢٩ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتّٰى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَاِنْ طَلَّقَهَا
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا اَنْ يَتَرَاجَعَا اِنْ ظَنَّا اَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ
يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ❊ اكر زوج زوجه سنى ايكنجى طلاقدن صكره
بر دخى تطليق ايدرسه اول زوجه اول زوج ايچون حلال اولمز تا بر غيرى كيسه
اول مرأه يى نكاح ايتمينجه اكر صكره كى كيسه بعد المباشره انى طوعا تطليق
ايدرسه بعد العده رجعته اولكى زوجيله نكاحلنمقلرنده ايكيسنه دخى اثم يوقدر

اكر حقوق زوجيتى الله تعالينك حكم وحدودى موجبنجه اقامت ايده جكلرينى
ظن ايدرلرسه بيلوب اينانان قوم ايچون بونلر الله تعالينك بيان ايلديكى
اوامر ونواهينك حدود واحكاملريدر
٢٣٠ وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
اَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِتَعْتَدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَقَدْ
ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا اٰيَاتِ اللّٰهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمَا اَنْزَلَ
عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ❊ سز نسالريكزى تطليق ايتديككزده انلرى عدتلرى تمامنه قريب
رضا وصلاحله رجعته اليقويك ياخود ايولك ايله عدتلرى تمام اولوب نفسلرينه
مالك اولنجيه دك ترك ايدك وانلرى جبر ورنجله ظلم واذى ايچون اليقوميك
كيمكه بو ضرر واذيتى ايدرسه تحقيق كندو نفسنه ظلم ايدر والله تعالينك
حكملرينى عمداً تهاون ايله افسانه اخذ ايتميك والله تعالينك سزك اوزرينكزه
اولان نعمتلرينى ذكر ايدك وسزه كوندرديكى قرآن واحكامى دخى ياد ايدك كه
انكله سزه نصيحت ايدر وخلافندن اتقا ايدك وبيلك كه تحقيق الله عظيم الشان
سزك اعمالكزدن هر شيئى بيلجيدر * ثابت بن يسار مرأه سنى بعد التطليق
عدتنه اوچ كون قالهرق مراجعت وينه تطليق ايدوب كذا وكذا اوچ كره
طقوز ماه عدت بكلدوب رنجيده ايتمكله بو نهى صادر اولدى
٢٣١ وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ اَنْ يَنْكِحْنَ
اَزْوَاجَهُنَّ اِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ذٰلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ
بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ❊
سز مرأه كزى تطليق ايدوب عدتلرى تمام اولدقده اى مرأه نك وليلرى
سز انلرى بينلرنده تراضى وحسن معاشرت وجواز اولديغى حالده زوجلرينه
رجعتله نكاحدن منع ايتمك اشته بو نهى منع حكمى سزدن الله وآخرته
ايمان ايدنلره وعظ ونصيحت اولنمشدر بو نصيحت سزه معاش جهتيله انفع
وآثامدن تطهيردر الله تعالى سزك نفع وصلاحكزى بيلور سز بيلمزسكز
* معقل بن يسار همشيره سنى عبد الله بن عاصمه تزويج ايتمشيدى عبد الله انى
تطليق ايدوب عدتى تمام اولمدن رجعته طالب اولدقده معقل راضى اولميوب
الله حقيچون بر بريكزه ملاقات ايتدرمم ديمكله بو آيت كريمه نازل اولدى

حزب ٤

٢٣٢ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يُتِمَّ
الرَّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ
اِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ
ذٰلِكَ فَاِنْ اَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَاِنْ
اَرَدْتُمْ اَنْ تَسْتَرْضِعُوا اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞ نسوان مطلقاتك كرك
طلاقدن اول وكرك صكره طوغن چوجقلرك اول والده لرى والدلرينى
امزرمه سنى تمام ايتمك مراد ايدن كيمسه ايچون ايكى سنهٔ كامله امزيرر واول
چوجغك رزق وكسوه سى اعتدال اوزره وسعى قدر باباسنك اوزرينه در
هيچ برنفس وسعندن زياده يه تكليف اولنمز والده ولديله وبابادخى ولديله
اضرار اولنمز يعنى ولدن اناسى راضى ايكن نه اناسندن فك ايچون ونه
باباسنك اخذ وسائر مرضعه يه ويرمك ايچون جبر اولنمز وبابانك فوتيله ظهور
ايدن وارث دخى رزق وكسوه واضرار خصوصنده بابا كبيدر اكر انا وبابا
بينلرنده مشاوره ورضالريله ايكى سنه تمامندن مقدم ممه دن كسرلرسه انلرك
اوزرينه هيچ وبال يوقدر اكر سز اولادكزى سودانايه ويرمك مراد
ايدرسه كز اول سود انانك رضاسيله اجرتنى تسليم ايتديككز حالده سزك
اوزريكزه هيچ كناه يوقدر بو خصوصلرده حكم اللهك خلافندن حذر ايده سز
وبيله سز كه تحقيق الله عظيم الشان بو احوالده ايشلدكلريكزى كوريجيدر
٢٣٣ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ اَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ اَرْبَعَةَ
اَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي اَنْفُسِهِنَّ
بِالْمَعْرُوفِ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۞ سزدن اول كيمسه لركه وفات ايدوب
زوجه لرينى ترك ايدرلر اول نسوانه بلا تزيين نفسلريله درت ماه اون كون
عدت بكلمك لازمدر عدتلرى نهايت بولدقده اى حكام وصلحاء مسلمين
سزك اوزريكزه اثم يوقدركه اول نسوانى كندونفسلرنده شرعه موافق تزيين
وتنكحده اولان فعللرينه مساعده ايده سز الله تعالى سزك ايشلدكلريكزى
بيليجى وخبر آليجيدر
٢٣٤ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ اَوْ اَكْنَنْتُمْ
فِي اَنْفُسِكُمْ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلٰكِنْ لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا اِلَّا اَنْ تَقُولُوا

قَوْلًا مَعْرُوفًا ٢٣٥ وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتَابُ اَجَلَهُ وَاعْلَمُوا
اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي اَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۞ زوجى
وفات ايدن مرأه يى بعد العده نكاحله اخذ ايتمكزى ولديغى صورتده (عدتى
حالنده سنك كبى برزوجهٔ حسنايه محتاجم ياخود عدتك انقضاسنده بكا خبر
كوندر ياخود بوكا بكزر) بلا تصريح نكاحى موهم كنايه ورمز واشارتله تكلمده
وياخود نفسكزده مكتوم اوله رق سلام وهديه كوندرمكزده سزه كناه
يوقدر الله تعالى بيلوركه سز انلرى ياد ايتمكه مجبورسز لكن انلرله نكاح
ومجامعت وعده سنى سرا ايتميك مكركه تعريف اولنان رمز وكنايه ايله
سويليه سز وتا فرض اولنديغى اوزره عدتى تمام اولنجيه دك نكاح عقدينه
قصد ايتميه سز وبيلك كه الله تعالى نفسكزده جائز اولميان شيئه عزمكزى
بيلور ايدى الله تعالينك عقوبتندن صاقنك وبيلك كه تحقيق خداى متعال
عقوبتدن خوف ايده نى مغفرت وحلم ايله تأنى ايديجيدر
٢٣٦ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ اَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ
فَرِيضَةً وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى الْمُوسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا
عَلَى الْمُحْسِنِينَ ۞ اكر سز تقرب ايتميوب طوقنمديغكز ونكاحى ثمنى تقدير
ايتمديككز زوجه كزى تطليق ايدرسه كز مادامكه انده فرض وسنت يوقدر سزه
انده كوچلك اولمز وانلرى شى اعطاسيله فائده مند ايليه سكز اولوجهله كه
اغنيايه قدرتى قدر وفقرايه دخى قدرتى قدر اوله اويله فائده كه عرفا وشرعا
مستحسن اوله واحسان ايديجيلر اوزرينه بو حكم حق اولدى ۞ برانصارى
حين عقدده مهر بيان ايتميه رك برمرأه آلوب قبل الدخول تطليق ايتمكله
فخر انبيا عليه السلام بو آيت كريمه منطوقنجه (متعها ولو بقلنسوتك)
بيورديلر يعنى عمامك ايله اولسون انى فائده لندر
٢٣٧ وَاِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً
فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ اِلَّا اَنْ يَعْفُونَ اَوْ يَعْفُوَ الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَاَنْ تَعْفُوا
اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى وَلَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞
اكر سز حين عقدده مهرينك مقدارينى تعيين ايتديككز نسايى طوقنمدن مقدم
تطليق ايدرسه كز اول مهرك نصفنى ويرمك واجب اولور مكر اول مرأه
ياخود اول مرأه نك وليسى اول مهرك جمله سنى باغشليه وسزك بو باغشلمه كز
تقوايه زياده قريبدر وسز بو بخشش وعطا ايله بينلريكزده اولان فضلى

اونوتمیك الله عظیم الشان سزك ایشلدیككز فضل واحسانی کوریجیدر
* بو آیت کریمه‌ده اولان (یعفو الذی بیده عقدة النکاح) کلام شریفنی محققین
والبسنه حمل ایتمیوب اول تطلیق ایدن زوجدر وانك عفوی مهرك جمله
تمامنی ویرمکدر دیمشلردر زیرا آیتك اشاغیسی (اقرب للتقوی ولا تنسوا الفضل
بینکم) کلام شریفی دخی بو قولی ایما ایدر العلم عندالله
٢٣٨ حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلوٰةِ الْوُسْطٰى وَقُومُوا لِلّٰهِ قَانِتِينَ ❊
صلوة مفروضه‌نك وقت وارکاننه رعایتله اداسنه مداومت ایدك علی الخصوص
صلوة وسطایه دقت ایدك والله تعالی ایچون اطاعتله نمازه قائم اولك
* بو صلوة وسطاده کیمی فجر کیمی عصر کیمی مغرب کیمی عشا اورته نمازدر
دیو صحابه وعلمانك دلیلاریله قوللری واردر کتب فقهده اولمغله واقع حال
انلره دقتله مطالعه بیوریله
٢٣٩ فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالاً اَوْ رُكْبَاناً فَاِذَا اَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ
مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ❊ اکر سز دشمن یاخود یرتیجی ومضر حیوان
وحشراتدن خوفده اولسه‌کز یوردکن وآت آرقه‌سنده کیدرکن وتوجهکز
نه جانبه اقتضا ایدرسه رکوع وسجودده ایماایله نمازکزی ادا ایدك
چقان بو خوفلردن امین اولدیغکزده اللهی ذکر وشکرله نمازکزی ارکانیله قیلك
نته که ارکان صلوة واحکام شرایعدن بیلمدکلرکزی سزه تعلیم ایتدیکی کبی
٢٤٠ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ اَزْوَاجاً وَصِيَّةً لِاَزْوَاجِهِمْ مَتَاعاً
اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍ فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي اَنْفُسِهِنَّ
مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ❊ سزدن وفات ایدوب زوجه‌لرینی ترك
ایدن کیمسه‌لر وارثلرینه وصیت ایتسونلرکه اول متروکه‌یی خانه‌لرندن
چیقارمقسزین برسنه‌یه‌دك نفقه‌لرینی ویرسونلر ای حکام وورثه اکر اول
نسوان اختیارلریله چیقوب شرعه موافق نفسلرنده تزیین وطلب زوج کبی
عملده اولورلرسه سزکچون وبال یوقدر والله تعالی امرینه مخالفت ایدنلره
انتقام ایدیجی وامور عبادینه حکم ایدیجیدر * مرویدر که اهل طائفدن
حکیم بن الحارث ابوان وزوجه واولادیله مدینه‌یه هجرت وانده وفات ایدوب
بو آیت کریمه‌نك نزولی حالنده پیغمبر علیه الصلوة والسلام ترکه‌سنی ولد
ووالدینه تقسیم ومرأه‌یه برشیء ویرمیوب برسنه زوجی خانه‌سنده انفاق ایتملرینی
امر بیوردیلر بناء علیه ابتداء اسلامده بو وجهله برسنه نفقه‌سی ویریلور

ایدی صکره میراث آیتی نزولیله ترك اولندی
٢٤١ وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقّاً عَلَى الْمُتَّقِينَ ❊ هر مطلقه
ایچون شرع شریفده معروف فائده‌ایله فائده‌لندرمك متقیلره حق اولدی
٢٤٢ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ❊ بو اوامر کبی
الله تعالی سزکچون محتاج اولدیغکز احکامی بیان ایدر که شاید
سز انلری تعقل وتفکر ایده‌سز
٢٤٣ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ اُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ نصف
فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوتُوا ثُمَّ اَحْيَاهُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ❊ یا محمد اول کیمسه‌لر طرفنه نکاه ایلمدکمی که انلر نیجه
بیکدن چوق کیمسه‌لر موتدن احترازا دیارلرندن چیقدیلر ایدی الله تعالی انلره
جمله‌کز موتا اولك بیوردی صکره انلری دیرلتدی تحقیق الله عظیم الشان
ناس اوزرینه فضل ورحمت صاحبیدر ولکن ناسك اکثری فرمان حقه
تسلیم ایله شکر ایتمزلر * اکثر اهل تفسیر بو خصوصی بویله تحریر ایدرلر که
واسط حوالیسنده داوردان نام قریه‌ده طاعون ظهوریله انلردن بعضیلری
فرار وبرمقداری قریه‌ده قرار ایتدیلر فرار یلرك جمله‌سی سالم وقرار یلرك
اکثری موتله هلاك ومتألم اولدیلر سنهٔ آتیه‌ده ینه وبا وقوعیله جمیعی سکز
اون بیك مقداری کیمسه‌لر فرار ایدوب بر وادی‌یه نزوللرنده برملك یوقاریلرندن
و برملك اشاغیدن موتوا دیو ندا ایتملریله جمله‌سی هلاك اولدیلر برمدت بویله
موتا قالدقلرندنصکره انبیادن حضرت موسی علیه السلامك اوچنجی خلیفه‌سی
حزقیل علیه السلام اوزرلرینه تصادف ایله تعجب وحق تعالیدن احیالرینی
نیاز ودعا ایتمکله جمله‌سی دیرلدی
٢٤٤ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ❊ الله یولنده
دشمنله مقاتله ایدك وبیلك که الله عظیم الشان مقاتله‌کزی ایشیدیجی
وقلبکزده اولانی بیلیجیدر
٢٤٥ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضاً حَسَناً فَيُضَاعِفَهُ لَهُ اَضْعَافاً كَثِيرَةً
وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ❊ کیمدر اولکه الله تعالی‌یه خلوص
نیتله قرض حسن ویره یعنی محتاج بنده‌لرینه من واذاسز صدقه ویره
خدای متعال انکچون اضعاف کثیره ایله قات قات مکافات ایدر الله تعالی
علم وحکمتیله بعض کیمسه‌نك قلبنی طارلشدرمغله خیره ساعی اولمز وبعضنك

قلبنی بسط وتوسیعله اقراض وانفاق وخیراته مالنی بذل ایدر یاخود بعضنك قسمتنی
تنك وبعضنك كشاده ایدر ومجازات ایچون الله تعالی طرفنه رجعت اولنه جقسکز
٢٤٦ اَلَمْ تَرَ اِلَى الْمَلَاِ مِنْ بَنِىٓ اِسْرَآئِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسٰىٓ اِذْ قَالُوا لِنَبِىٍّ لَهُمُ
ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ
اَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَآ اَلَّا نُقَاتِلَ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ وَقَدْ اُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا
وَاَبْنَآئِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا اِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۞
یا محمد موسادنصکره بنی اسرائیلدن ارباب رأیك برجمعی مشاوره ایتدكلرینه
واقف اولمدیکه انلر (اشمویل) پیغمبرلرینه بزم ایچون برپادشاه بعث وتعیین
ایله که انك اعانتیله (جالوت) وانك عادقومندن بقیه (عمالقه) قومیله مقاتله ایدهلم
دیدیلر اول پیغمبر شاید که سزك اوزریکزده قتال فرض اولنورسه مقاتله
ایتمزسکز دیدی انلر نیچون الله یولنده مقاتله ایتمیهلم که بز مساکن واولادلریمزدن
مهجورا اخراج اولندق دیدیلر وقتاکه انلره قتال فرض اولندقده اعراض
ایدوب انجق قلیل کیمسهلرکه اوچیوز اون اوچ کشی مطیع اولدیلر الله تعالی
جهاددن تخلف ایدن ظالملری بیلیجیدر * جالوت بنی اسرائیلك ملوك
اوغلارندن درتیوز قرق کیمسهیی اسیر ایلدی وچوغنی دخی خانهلرندن
چیقاردی بناء علیه حربه مباشرت ایتدیلر جالوت عمالقهدن برجبار پادشاه ایدی
مصر ایله فلسطین بیننده و بنی اسرائیل اوزره مستولی ایدی
٢٤٧ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوٓا اَنّٰى يَكُونُ لَهُ
الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ اَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰيهُ
عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِى الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللّٰهُ يُؤْتِى مُلْكَهُ مَنْ يَشَآءُ وَاللّٰهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۞ نبیلری اولان اشمویل علیه السلام انلره الله تعالی سزکچون
طالوتی پادشاه کوندردی دیدی انلر انك پادشاهلغی بزه نیجه اولورکه مالدن
اکا وسعت و یرلمامشدرکه معاونتی اوله پادشاهلغه بزاندن مستحقز دیدیلر
اشمویل علیه السلام جوابلرنده تحقیق حق جل وعلا انی سزك اوزریکزه
اختیار ایلدی وعلمده وجسمده سزدن زیاده وسعتلو ایلدی دیدی
الله عظیم الشان ملکنی دیلدیکی کیمسهیه اعطا ایدر فقیری وسعت ایله غنی
ایدیجیدر وملکه شایان اولانی بیلیجیدر * حق سبحانه وتعالی بونلرك پادشاه
استدعالرنده اشمویل علیه السلامه برظرف ایچنده یاغ و برعصا کوندروب
بیوردیکه خانه که هر کیمك دخولنده بو یاغ قاینارسه و بو عصانك قامتنه راست

کلورسه بوقومك پادشاهلغنه اول کیمسه سزاواردر اشمویل علیه السلام
بوخبری اشاعه ایتدکده هرکس انك خانهسنه کلدکده اولوب هیچ کیمسه ایچون
نه روغن جوش ایلدی ونه عصا کیمسهنك قامتنه مساوی اولدی برکون
(شاول) نامنده سقا یاخود دباغ اوله که طویل القامه اولدیغندن طالوت دیرلرایدی
خانهٔ نبی یه کیردکده فی الحال یاغ جوشده کلوب وعصا قامتنه راست کلدی
٢٤٨ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اٰيَةَ مُلْكِهِ اَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ
رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ اٰلُ مُوسٰى وَاٰلُ هٰرُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلٰٓئِكَةُ اِنَّ فِى ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ نبیلری اشمویل علیه السلام انلره طالوتك
سزه تابوتی کتورهکلیکی پادشاهلغنه نشاندر دیدی اول تابوتده ربکز جل
شانه طرفندن سزه تسکین خاطر وآل موسی وهرونك ترك ایلدیکی شیدن
بقیه واردرکه انی ملکلر تحمیلا کتورر تحقیق بو تابوتك سزه کلمهسی پیغمبرك
قوانك صدقنه دلیلدر اکر سز ایمان کتورنلردن ایسهکز * بو تابوتك وصفنده
اقوال کثیره واردر بعضیلر شمشاد اغاجندن مطلا اولوب حق تعالی
آدم علیه السلامه ایندرمشیدی اندن شیث علیه السلامه اندن اولاد آدمدن
بربرلرینه انتقال ایدرك ابراهیم علیه السلامه اندن اسماعیل علیه السلامه
اندن یعقوب علیه السلامه اندن بنی اسرائیل بیننده تداول ایدهرك موسی
علیه السلامه واصل اولوب ایچنه توریتی قودی اندن انبیایه نقل ایدهرك
اشمویل علیه السلامه واصل اولدی دیدیلر و بعضیلر اول تابوت ایچنده
انسان چهرهسنه مشابه ایکی قنادلو حیوان شکلنده برصورت وارایدی
حین قتالده اندن برصوت عظیم ظهوریله دشمن متفرق اولوب نصرت واقع
اولوردی و (سکینه) اول حیوانك اسمیدر دیدیلر وآل موسی وهرونك بقیهسی
موسی علیه السلامك عصا وثیاب ونعلینی وهرون علیه السلامك عمامهسی
وبنی اسرائیله تیهده ایننقدرت حلواسندن برمقدار وموسی علیه السلامه
اعطا اولنان الواح پارچهسی ایدی دینلدی و بعضیلر بو تابوتی عمالقه
بنی اسرائیلدن اخذله ولایتلرینه کتوردیلر هرمحله وضع ایتدیلرسه اول موضعده
آفت و بلا ظهور ایتمکله آخرالامر ناچار برمزبلهیه دفن ایتدیلر حق تعالی
ملکلره امر ایدوب انی اومحلدن اخذ واشمویل علیه السلامه تسلیم ایتدیلر دیدیلر
٢٤٩ فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ
مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّى وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَاِنَّهُ مِنِّىٓ اِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ

إلا قليلاً منهم فلما جاوزه هو والذين آمنوا معه قالوا لا طاقة لنا اليوم
بجالوت وجنوده قال الذين يظنون أنهم ملاقوا الله كم من فئة قليلة غلبت
فئة كثيرة بإذن الله والله مع الصابرين ❊ وقتا كه طالوت عسكريله
قدس شريفدن جهاد ایچون آیرلدی نبینك اخباری یاخود الهامله عسکرینه
طالوت دیدیکه تحقیق الله تعالی سزی برنهرایله ابتلا وتجربه ایتدی کیمکه
اندن ایچرسه بندن یعنی اتباعمدن دکلدر کیمکه اندن ایچمزسه اول بندندر
مکرکه الیله برآوج ایچه امدی اولایرمقدن کلیسی ایچدیلر انجق انلردن
آز کیمسه که برآوج ایچدیلر چونکه طالوت وایمان کتورن آز کیمسه برابر
اول نهری کچدیلر کندولری اقل قلیل وجالوتك عسکری زیاده کلی اولدیغندن
بوکون یعنی بوحالده بزانلره طاقت کتوره مزدیدیلر ینه انلردن بوجهادله
الله تعالایه تقرب وملاقاتلرین یقینا بیلنلر حق جل وعلانك اذن وارادتیله
آز عسکر چوق عسکره غلبه ایده کلمشدر دیدیلر الله عظیم الشانك نصرتی
صبرایدنجیلرله در ❊ بونهر اردن ایله فلسطین بیننده در عسکرك بونهری
عبوری زیاده ایام حاره وقته تصادف ایتمکله کلیسی عدم تحمل ایله ایچدیلر
ایچدکچه طوداقلری قراروب صوسزلقلری زیاده وحرکته قدرتلری قالمیه رق
ساحل نهرده قالدیلر و برآوج صویه قناعت ایدن جزئی کیمسه لرکه اوچیوز
اون اوچ کشی ایدی اول برغرفه ایله هم سیراب هم مطهره لری طولدی
جالوتك عسکری التمش التی بیك ایدی دیو روایت اولنمشدر
٢٥٠ ولما برزوا لجالوت وجنوده قالوا ربنا أفرغ علينا صبرا وثبت
أقدامنا وانصرنا على القوم الكافرين ❊ وقتا كه طالوت وتوابعی ظاهر اولوب
جالوت وعسکریله مقاتله یه مقابل اولدیلر یاربنا اوزریمزه صبر افاضه ایله وقدملرمزه
قوت وثبات احسان ایله وقوم کافرین اوزرینه بزه نصرت عنایت ایله دیدیلر
٢٥١ فهزموهم بإذن الله وقتل داود جالوت وآتاه الله الملك والحكمة
وعلمه مما يشاء ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لفسدت الأرض
ولكن الله ذو فضل على العالمين ❊ دعالرینك اجابتی والله تعالینك اذن
ونصرتی ایله اول کافرلری بوزوب منهزم ایتدیلر وداود علیه السلام جالوتی
قتل ایتدی وحق تعالی داود علیه السلامه پادشاهلق ونبوت ویردی واکا علم
پیغمبرانی یاخود زره صنعتنی یا لسان طیوری یا زبوری یا صوت طیبه یی تعلیم ایلدی
اکر الله تعالی ناسك بعضیسنی بعضیسیله یعنی مشرکلری مؤمنلرله دفع ایتمسیدی

یریوزی ظلمت کفرایله فاسد وباطل اولوردی ولکن الله عظیم الشان عالملر
اوزرینه فضل ورحمت صاحبیدر ❊ داود بن ایشا علیه السلام صپان طاشی
آتمقده زیاده مهارتی اولمغله اول جنکده بولنمشیدی طالوت هرکیم جالوتی
قتل ایدرسه اکا قزیمی ونصف ملکمی ویریرم دیو وعد ایتمشیدی داود
علیه السلام جالوتی صپان طاشیله باشنه اوروب طاغیدوب قتل وعسکری
متفرق ومنهزم اولدقده بروفق شرط قزینی ونصف ملکنی ویردی
صکره جمله سنه مالك اولدی
٢٥٢ تلك آيات الله نتلوها عليك بالحق وإنك لمن المرسلين ❊ بوقصه لر
الله تعالینك قدرت نشانلریدرکه انی سکا تلاوت ایده رز حق اولدیغنی
اهل کتاب تسلیم ایدرلر وتحقیق یا محمد سن جمله خلائقه کوندرلمش پیغمبرسن
جزء ٣
٢٥٣ تلك الرسل فضلنا بعضهم على بعض منهم من كلم الله ورفع
بعضهم درجات وآتينا عيسى ابن مريم البينات وأيدناه بروح القدس
ولو شاء الله ما اقتتل الذين من بعدهم من بعد ما جاءتهم البينات ولكن
اختلفوا فمنهم من آمن ومنهم من كفر ولو شاء الله ما اقتتلوا ولكن الله
يفعل ما يريد ❊ بو سوره ده ذکر اولنان پیغمبرلرك بعضیسنی بعضیسی
اوزرینه قصهٔ خاصه ایله تفضیل ایتدك وانلردن الله تعالی ایله بی واسطه
تکلم ایتمش وار (طورده موسی علیه السلام ومعراجده پیغمبرمز علیه الصلوة
والسلام کبی) وحق تعالی بعضیلرینك درجه لرینی رفع وعالی ایلدی (یعنی
بعضیسنی ناسك برفرقه سنه وبعضیسنی تمامنه وبعضیسنی بزم پیغمبرمز
علیه الصلوة والسلامکه انس وجنه بعث ایلدی وکیمی رؤیا کبی وحی کیمی
کتب ایله مبعوث اولدی بعض مفسرین رفعدن مراد ادریس علیه السلامدر
دیمش) وعیسی بن مریم علیه السلامه (ابرأ اکمه وابرص واحیاء اموات کبی)
معجزهٔ ظاهره لر ویردك وانی روح القدس (یعنی جبرائیل علیه السلام) ایله تأیید
ایتدك اکر الله تعالی مراد ایدیدی انبیادن صکره اولان امتلر انلره هدایته
باعث بینات کلدکدن صکره قتال ایتمزلردی لکن انلر دینلرنده اختلاف ایتدیلر
انلردن بعضیلری پیغمبرلری دیننه ملازمتله مؤمن اولدیلر وبعضیلری
طریق حقدن اعراضله کافر اولدیلر اکر خدای متعال مراد ایدیدی
اختلاف وقتال ایتمزلردی ولکن الله تعالی مراد ایتدیکی شیئی ایشلر

٢٥٤ يا ايها الذين آمنوا انفقوا مما رزقناكم من قبل ان يأتي يوم لا بيع
فيه ولا خلة ولا شفاعة والكافرون هم الظالمون * اى مؤمنلر سزه
ويرديكمز مالدن نفقه وزكات ويرك اولكون كلمزدن مقدم كه اولكونده بيع
اولنوب ويريله جك مال وحمايت ايده جك دوست وبلا اذن الله شفاعت
ايده جك كيمسه يوقدر كه سزى عذابدن خلاص ايده وكافرلر (زكاتى تركله) ظالملردر
٢٥٥ الله لا اله الا هو الحى القيوم ٢٥٦ لا تأخذه سنة ولا نوم له ما فى السموات
وما فى الارض من ذا الذى يشفع عنده الا باذنه يعلم ما بين ايديهم
وما خلفهم ولا يحيطون بشئ من علمه الا بما شاء وسع كرسيه السموات
والارض ولا يؤده حفظهما وهو العلى العظيم * الله تعالى خلقه معبود
بالحقدر اندن غيرى عبادته مستحق يوقدر الا اودر حيات دائميده باقى
ومخلوقاتك تدبيرنده قائمدر انى اويقونك اولى وآخرى اخذ ايتمز يعنى امرندن غافل
واو يوقودن منزهدر كوكلرده ويرلرده اولانلرك جملهسى انكچوندر انك
ملكيدر كيمدر اول كيمسه كه قيامتده انك عندنده بر كيمسه يى شفاعتله قورتره اولمز
مكر ينه انك اذنيله اوله آسمان وزمين اهلنك (امر دنياده) اوكلرنده اولانى
و(امر آخرتده) اردلرنده اولانى بيلور وانك علمندن برشيئ مخلوقات احاطه
ايتمزلر مكر كه بيلدرمسنى اراده ايده اول الله عظيم الشانك كرسيسى
ياخود علمى سموات وارضى احاطه ايدر وكوكلرى ويرلرى حفظ ايتمك اكا
مشقت ويرمز واول الله عظيم الشان وهم حددن اعلا وفهم ادراكندن
اعظمدر * بو آيت كريمه آيات قرآنيه نك اشرفيدر حديث شريفده كلمشدر كه
بو آيت ساق عرشك يانندهلسانيله حق تعالايى تقديس ايدر
٢٥٧ لا اكراه فى الدين قد تبين الرشد من الغى فمن يكفر بالطاغوت
ويؤمن بالله فقد استمسك بالعروة الوثقى لا انفصام لها والله سميع عليم *
دينى قبولده اكراه يوقدر يعنى كيمسه يى اكراهله دينه ادخال ايتمك تحقيق
بودين ضلالتدن طوغرى يولى يعنى كفردن ايمانى بيان وتمييز ايتدى امدى
هر كيمكه طاغوته يعنى شيطان واصنام وسائر غير اللهه طاپوب انكار واللهه
ايمان ايدرسه تحقيق اعتماد وامنيت اولنور محكم برقواپ قوى طوتدى كه
(اول قرآندر) انكچون آيرلق يوقدر الله عظيم الشان اول عروهٔ وثقايى نيت
خالصه ايله طوتهنى ايشيديجى وبيليجيدر * مرويدر كه ابو الحصين نام
انصاريك ايكى اوغلى وار ايدى شامدن مدينهيه بر نصرانى كلوب بونك

اوغللرينى اضلال ونصرانى ايدوب شامه كتدبلر ابو الحصين پيغمبر عليه
السلامدن اجازت طلب ايتديكه كيدوب انلرى زور ايله راه شرعه كتوره
بو آيت كريمه نازل اولديكه كيمسه اكراهله دينه ادخال اولنميه * دينلديكه
بو آيت كريمه اشارتيله يهود ونصارى ومجوس جزيه قبول ايتدكلرى حالده
زور ايله دينه دعوت اولنميوب انجق مشركين عربه يالسلام يا سيفله معامله
اولنوردى صكره آيت قتال ايله منسوخ اولدى
٢٥٨ الله ولى الذين آمنوا يخرجهم من الظلمات الى النور والذين
كفروا اولياؤهم الطاغوت يخرجونهم من النور الى الظلمات اولئك
اصحاب النار هم فيها خالدون * مؤمنلرك دين ونصرت حيثيتيله
اقرب ووليلرى الله تعاليدر انلرى ضلالت ظلماتندن هدايت نورينه اخراج
ايدر كافرلرك مقربلرى اولان طاغوت انلرى فطرتلرى اولان نور اسلامدن
ضلالات ظلماتنه چيقارررلر بو كفار ومرتدلر جهنم آتشى ملازملريدر
انلر اول آتشده مخلد ودائملردر
٢٥٩ الم تر الى الذى حاج ابراهيم فى ربه ان آتيه الله الملك اذ قال
ابراهيم ربى الذى يحيى ويميت قال انا احيى واميت قال ابراهيم فان الله
يأتى بالشمس من المشرق فأت بها من المغرب فبهت الذى كفر والله
لا يهدى القوم الظالمين * اى بصيرله نظر ايتمدكمى شول كيمسه طرفنه كه
(اول نمرود در) الله تعالى اكا ملكى اعطا ايتمكله طغيان وكبرندن ربسى
حقنده ابراهيم عليه السلامله مخاصمه ومجادله ايلدى اول وقتكه ابراهيم عليه
السلام بنم ربم قدرتيله امواتى احيا وزنده يى اماته ايدر ديدكده نمرود بندخى
ديرلدرر واولدررم ديدى ابراهيم عليه السلام انك تلبيسلكنى فهم ايدوب
تكرار ربم الله تعالى كونشى هركون مشرقدن كتورر سن انى مغربدن
كتور ديمكله نمرود كافر مبهوت متحير ومنقطع اولدى الله عظيم الشان قوم
ظالمينه هدايت ايتمز * دينلديكه نمرود بر واجب القتل آدمى كتوروب آزاد
ايتمكله اشته ميتى احيا ايلدم وبر بيكناه آدمى قتل ايتمكله اشته ديرى يى
اولدردم ديديكنده ابراهيم عليه السلام شمسك عكسى طلوعنى تكليف ايلدى
٢٦٠ او كالذى مر على قرية وهى خاوية على عروشها قال انى يحيى هذه الله
بعد موتها فاماته الله مائة عام ثم بعثه قال كم لبثت قال لبثت يوما او بعض يوم

قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ اِلٰى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانْظُرْ اِلٰى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ اٰيَةً لِلنَّاسِ وَانْظُرْ اِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ☼ (آيت اوله مربوط اولمغله) ياخود خبر آلمدكى اول مثللو كيمسه دنكه اول كيمسه ديوارلرى سقفلرى اوزرينه ييقلمش زياده خراب برقريه يه اوغرادى (اول قريه يا قدس شريف ياخود اكا ايكى فرسخ قريهٔ عنب اوله) اول كيمسه استعظام صورتيله الله تعالى بو امواتى ياخود بو خرابانى بو حالدن صكره نيجه احيا وآبادان ايدر ديدى حق جل وعلا اول كيمسه يى يوز سنه اماته ايدوب بعده احيا ايلدى واكا بو محلده نقدر اكلندڭ ديدى ياخود برملك واسطه سيله سؤال ايلدى اول كيمسه بر كون ياخود بر كونڭ بعض مقدارينى اكلندم ديدى بلكه يوز ييل اكلندڭ طعامڭه وشرابڭه نظر ايله كه هيچ تغير ايلمامشدر و حمارڭه نظر ايله كه سنى ناسه برنشان وعبرت ايچون بويله ايلدك وحمارڭڭ كميكلرينه نظر ايله كه انلرى بربرى اوزرينه وضعيله نيجه تركيب ايدهرز وانلره لحم كيديروب نيجه احيا ايدهرز بيوردى وقتا كه اول كيمسه يه آثار قدرت الهى بيان اولدقده بيلدمكه تحقيق الله عظيم الشان احياى امواته و هر شيئه قادر در ديدى * بو آيت كريمه تفسيرنده كيمسه ديو تسطير اولنان خضر عليه السلام ياخود بعض منكر بر كيمسه ايدى دينلمش، اما مشهور اولان عزير بن شرحيادر اكابر احبار دن وتوريه حفظنده ايدى بخت نصر بيت المقدسى خراب واهالیسنى اسير ايتدكده بو دخى اسير اولوب بابله كتمشيدى بعد زمان مديد باريله خلاص وقدس شريفه توجه ايتدكده ياقريه العنبده اغاچلردن بر مقدار انجير واوزم دوشيروب انجيردن بر نبذه اكل بقيه سنى بر سپته واوزمى صيقوب طلومه وضع ومركبنى اوكنه ربطايله ارقه سنى برديواره ويروب بو خرابيتڭ ابادانلغى امكاننى تخيل وتحيرده ايكن ضحى وقتى نائم وبوز سنه دنصكره غروب شمسده صحوه كلمكله بر كون ياخود كونڭ بعضيسى ظن ايتمشيدى وامر خدا ايله مركبنڭ كميكلرينه نظر ايدركن كميكلره وسائر متفرقه اجزاسنه جمع اولڭ ديو نداپى ايشتدكده فى الحال صورت بولوب قالقوب نعره اوردى وعزيرى قوم وقبيله سنڭ اختيارلرى طانيوب چونكه بخت نصر جمله توريتى احراق ايتمكله بونڭ توريه حافظى اولديغى معلوم اولديغندن انكله امتحان ومعروف اولدى

٢٦١ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖيمُ رَبِّ اَرِنٖى كَيْفَ تُحْيِ الْمَوْتٰى قَالَ اَوَلَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلٰى وَلٰكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قَلْبٖى قَالَ فَخُذْ اَرْبَعَةً مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ اِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ

عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتٖينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَزٖيزٌ حَكٖيمٌ ☼ ياد ايله انكه ابراهيم عليه السلام يارب موتايى نيجه احيا ايدرسن بڭا كوستر ديدى حق جل وعلا مردهيى زنده ايلديكمه اينانمزميسن ديدى ابراهيم عليه السلام بلى كماليله ايمان ايدرم ولكن قلبم مطمئن اولسون ايچون سؤال ايدهرم ديدى الله تعالى بيورديكه قوشلردن درت جنس اخذ ايله (بو قوشلر طاوس وخروس وكوكرجين وقارغه در دينلدى) واول قوشلرى صكره سڭا شبهه اولمسون ايچون اشكال وهيئتلرينه كركى كبى تأمل ايله كندى الڭله پاره ليوب اجزالرينى بربرلرينه خلط وجمع وباشلرينى يانڭده حفظ ايله صكره اول مخلوط اجزادن (درت ياديى) طاغه بر مقدار تقسيم ووضع ايله بعده اول قوشلرى باذن الله كلڭ ديو دعوت ايله انلر سرعتله سڭا كلورلر وبيلكه الله عظيم الشان مراد ايتديكى شيده غلبه سى وهر خصوصده حكمت بالغه سى واردر * مرويدركه ابراهيم عليه السلامڭ بو سؤالنه سبب بو ايديكه بر كون ابراهيم عليه السلام دريا كنارندن كچركن برميته يه راست كلديكه دكزڭ صولوغيله اول لاشه كاه دريايه كاه قره يه كيدوب كلمكده قره يه چيقدقده انواع حيوان برّى ودكزه كيتدكجه اجناس حيوان بحرى اندن لقمه لقمه اكل ايله متفرق ومحو اولوردى ابراهيم عليه السلام متحيراً ايلورمكه عدمدن ايجاد وخلقه قدرتڭ وار ايكن بونى جمع واحيا ايدرسن لكن استرمكه انى نيجه احيا ايده جككى بڭا كوستره سن ديو استدعا ايلمش * قوشلر بحثنده بويله نقل اولنوركه ابراهيم عليه السلام امر الهيله اول طيورى ذبح وتوكلرينى ولحومنى وكميكلرينى وجمله اجزالرينى پاره پاره وبلكه هاونده كوفته ومزج ايدوب تمام اختلاطدنصكره درت يادى جباله تقسيم ووضع وسرلرينى يانڭده حفظ ايدوب اى طاوس اى خروس اى كوكرجين اى قارغه باشكز طرفنه كلڭ ديو ندا ايتدكده فرمان الهيله هر برينڭ اجزاسى بربرندن ايريلوب كندو بدنلرينه اتصالله هيئت اصليه لرى تكميل اولوب سرعتله باشلرى طرفنه كلديلر وتمام احيا اولديلر * محققلر بو درت طيرڭ ذبحنده بويله اشارت ايتمشلردركه طاوس مجمع زينتدر انڭ باشنى قوپار وديدهٔ همتى زينت دنيادن قاپه وخروس مائل شهوتدر انى بوغازله وشهوت بندندن قورتول وكوكرجين دائما انسانله مأنوسدر انى اولادر وخلقدن الفتى كس وقارغه منبع حرصدر انى قتل ايله وصفت حرصدن خلاص اول هر كيمكه

تیغ مجاهده ایله بو درت صفتی ذبح ایدرسه حیات ابدیه‌یه واصل اولور دیمشلر
* ودیمشلر که عناصر اربعه‌نك درت صفت ذمیمه‌سی طبیعت آدمده ظاهر
اولور انلری انلره مخالفت تیغیله ذبح ایتمك لازمدر اولا صورت کبرکه نتیجۀ
آتشدر ثانیا داعیۀ شهوتکه ثمرۀ هوادر ثالثا تیرکی امساکدرکه صفت خاکدر
رابعا تکاپوی حرصکه عادت آبدر بونلره مخالفت اخلاق حمیده‌دن اولور
٢٦٢ مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ
فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللّٰهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۞ اول
کیمسه‌لر که مالل‌رینی جهاد وسائر خیراته فی سبیل الله انفاق وبذل ایدرلر
انلرك مالل‌ری شول بر تخم دانه‌سنه بکزرکه اکلدکده یدی سنبله یعنی بشاق
بتوررکه هر بر سنبله‌ده یوز حبه اولور والله تعالی مراد ایتدیکی کیمسه ایچون
بونی قات قات زیاده ایدر والله عظیم الشان فضل وعطاسنده واسع
ومنفقك انفاقنی ونیتنی عالمدر
٢٦٣ اَلَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا اَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا اَذًى
لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞ شول
کیمسه‌لر که مالل‌رینی جهاد وسائر خیراته الله یولنده تصدق وانفاق ایده‌لرکه
صکره اول انفاق ایتدیکی شیئی سکاشونی ویردم دیو منت وفقرایه نیجه
بر تعجیز ایدرسن دیو اذیت ایتمکه تابع اولمیه‌لر انلر ایچون ربلری عندنده
مکافات واردر وانلره بو مکافات ضایع اولور خوفی وثوابدن محروم اولور حزنی
یوقدر * عثمان بن عفان رضی الله عنه جیش العسره‌ده فی سبیل الله
جمیع آلاتیله بیك دوه وعبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه درت بیك درهم
تصدق ایتدیلر بله انلرك حقنده بو آیت کریمه نازل اولدی
٢٦٤ قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا اَذًى وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ۞
فقرایه طاتلو سویلمك وصدقه طلبلرنده اولان الحاح وابراملرینی عفو ایتمك
آزار واذیتله سرزنش ایده‌رك صدقه ویرمکدن خیرلودر الله عظیم الشان منت
واذی ایله انفاق ایدنلرك تصدقلرندن غنی وانلرك عقوبتلرنده حلیم ایدیجیدر
٢٦٥ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْاَذَى كَالَّذِي
يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ
عَلَيْهِ تُرَابٌ فَاَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِمَّا كَسَبُوا

وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۞ ای مؤمنلر صدقه‌لریکزك ثوابنی من
واذی ایله ابطال ایتمك شول کیمسه‌نك ابطالی کبیکه مالنی نات کورسونده
جومرد ایمش دیسونلر دیو انفاق وتصدق ایدر والله تعالایه وآخرته ایمان ایتمز
انك بو کوسترشنك مثالی بر دوز قیانك اوزرنده برمقدار طپراق اولوب اکا
بر شدتلو یغمور اصابتیله اول طپراغی یقایوب اول قیایی قانی طاش ترك
ایدرکه انك کبی اول مرایی دخی تصدق ایتدیکی شیدن بر ثوابه قادر
اولمز الله عظیم الشان قوم کافرینه هدایت ایتمز
٢٦٦ وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ وَتَثْبِيتًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ
كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ اَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ اُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَاِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ
فَطَلٌّ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞ وشول کیمسه‌لرك مثالی که انلر الله تعالینك
رضاسنی طلب ونفسلرنده صدقه‌لرینك ثوابنی بوله‌جقلرینی تیقن وتثبیت ایده‌رك
خلوص واعتقاد ایله مالل‌رینی تصدق وانفاق ایدرلر شول مثال کبیدرکه
بر یوکسك محلده بر میوه‌دار بوستانه شدتلو یغمور اصابت ایتدیکی حالده
میوه‌لری قات اندر قات اولور اکر بویله باران اصابت ایتمزسه‌ده بلندلکی
سببیله لابد چندی وچك وشبنم اصابت واکا کفایت ایتمکله ینه محصولنی
ویرر یعنی بلا ریا فی سبیل الله تصدق دخی بویله‌در تحقیق الله عظیم
الشان اخلاص وریا ایله ایشلدیککز عملی کوریجیدر
٢٦٧ اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ اَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَاَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَاَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ
فَاَصَابَهَا اِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ
تَتَفَكَّرُونَ ۞ ایا سزدن بریکز سورمیسکزکه انك خرما واوزوم اغاچلری
والتندن ایرمقلر جاری بر بوستانی اوله وانده انکچون هر میوه‌لر بولنه وحال
بوکه اکا اختیارلق کلوب وکسبه قدرتسز واول بوستاندن تعیشه منحصر
اولادلری اوله امدی آتشلو باد سموم اسوب اول بوستانی احراق ایلدی
ایشته تصدق بابنده بو مثللو آیات وعلامات ومثللری الله تعالی سزکچون بیان
ایدرکه شاید تفکر ایدوب مقتضاسیله عمل ایده‌سز * بو آیت کریمه دخی
صدقۀ ارباب ریا واصحاب من واذی ایچون بر تمثیلدر
٢٦٨ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا اَخْرَجْنَا لَكُمْ

مِنَ الْاَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِاٰخِذِيهِ اِلَّا اَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ❊ اى مؤمنلر كسب ايتديككز شيئك طيب وحلالندن وسزكيچون يردن اخراج ايتديكمز حبوبات واثماردن الله يولنه تصدق وانفاق ايدك والحق ودنى شيدن نفقه ويرمكى قصد ايتميك وحال بوكه اول دنى شيئى سزه ويرسه لر المزسكز مكر جميع آله جغكز فوت اولور خوفيله اغماض عينله اخذ ايده سز و بيلك كه تحقيق الله عظيم الشان سزك تصدقكزدن مستغنى وانك قبوليله محموددر

٢٦٩ اَلشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللّٰهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ❊ وقلت انفاقده شيطان سزى فقر ايله اخافه ومنع صدقات وامساك ايله امر ايدر والله تعالى صدقه وزكاة ويرمكزله دنياده فزونئ مال وآخرتده مغفرتله مجازات وعد ايدر الله عظيم الشان منفقلره احسانى واسع وانفاقلر بنى بيليجيدر

٢٧٠ يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ اُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّا اُولُوا الْاَلْبَابِ ❊ حق جل وعلا ديلديكنه علم نافع احسان ايدر كيمه كه حكمت ويريلور تحقيق خير كثير اعطا اولندى بو آيات وموعظه لرى انجق عقول كامله صاحبلرى تذكر وتفكر ايدرلر

٢٧١ وَمَا اَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ اَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ اَنْصَارٍ ❊ آز يا چوق كيزلو يا اشكار رياء يا اخلاصا هرنه كه نفقه دن انفاق ايدرسز ياخود شرط يا شرطسز طاعتده يا معصيتده نذر دن برنذر ايدرسز الله تعالى انى بيلور نفقه يى ريا ومعاصيله ويرنلرونذره وفا ايتميوب نفسلرينه ظلم ايدنلر ايچون آخرتده عذابدن تخليصه هيچ باردم ايدر يوقدر

٢٧٢ اِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَاِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ❊ اكر صدقه كزى اشكار ويرسه كز كوزل شيدر كه غيرىلره رغبتى موجب وبخيلاره عبرتى مستوجب اولور اكر صدقه كزى فقرايه كيزلوجه ويرسه كز اول سزكيچون خيرلودر وسزك بعض كناهكزى محو ايدر الله عظيم الشان ظاهر وخفى صدقه كزى وسائر اعمالكزى بيليجيدر ❊ بو صدقه نك فرض اولانى زكوة وسائر كبى اشكار ويرمك وتطوع اولانى كيزلو ويرمك خيرلودر

ديمشلر ابن عباس رضى الله تعالى عنهمادن روايتا صدقهٔ تطوعك اسرارى اظهارندن يتمش درجه افضلدر وصدقهٔ مفروضه اظهارى اسرارندن يكرمى بش مرتبه افضلدر ديمشلر

حزب ٢

٢٧٢ لَيْسَ عَلَيْكَ هُدٰيهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِاَنْفُسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ اِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللّٰهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ❊ ناسك هدايتى سنك اوزريكه واجب دكلدر بلكه هدايته دعوتدر ولكن الله تعالى ديلديكنى توفيقيله هدايت ايدر مالكزدن اول شيئى كه انفاق ايدرسكز (كرك اسلام كرك كافره) اول سزك نفسكز ايچوندر مؤمنلر انفاق ايتديككز شيئى انجق الله تعالينك رضا وثوابنى طلب ايچون ايتديكز ومالدن هرنه كه انفاق ايدرسه كز انك اجرى تمامها سزه ادا اولنور واصلا ثوابنك نقصانيله ظلم اولنمز سكز ❊ روايت اولنديكه انصاردن بعضيلرك اسلامدن مقدم يهود ايله مصاهرت ورضاعيتلرى اولمغله بعد الاسلام يهوديلره صدقه ونفقه ويرمكى كريه كوردیلر خصوص مذكور حضور حضرت نبويه عرض اولندقده بو آيت نازل اولدى

٢٧٤ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ اُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْاَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ اَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ اِلْحَافًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهِ عَلِيمٌ ❊ بو سزك صدقه ونفقه كزحاللرى فى سبيل الله طاعت وجهاده منحصر اولوب يريوزنده سير ايله تجارته وقت وقدرتلرى اولميان فقرا ايچوندر انلرك سائللكدن عفت واستغنالرى سببيله جاهللر انلرى اغنيا ظن ايدرلر يا محمد سن انلرى سيمالرينك صفرتندن وبدنلرينك ضعفندن بيلورسن انلر عفتلرندن ناشى ناسدن ابرام والحاحله صدقه استمزلر مالكزدن بونلره انفاق ايدرسه كز تحقيق الله عظيم الشان ويرديككزى ونيچون ويرديككزى بيلور ❊ مرويدر كه بو وصف اولنان كيمسه لر مهاجريندن عمار وبلال وابن مسعود وامثالى درتيوز قدر اصحاب رضى الله عنهم اولوب مسكنلرى اولمامغله كيجه لرده پيغمبر عليه الصلوة والسلامك مسجدى صفه سنده ساكن وكوندزلرده اول حضرته ملازم ايدیلر

٢٧٥ اَلَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ❊ شونلركه كيجه وكوندز كيزلو وآشكار مالليرينى تصدق وانفاق ايدرلر انلرك اجرلرى كه نعيم جاودانيدر

ربلری عندنده مهیادر انلر ایچون اول وآخر قطعا خوف وحزن یوقدر
* بوآیت کریمه حضرت علی رضی الله تعالی عنه حقنده نازل اولمشدر که درت
درهمی وارایدی برینی سرا برینی علنا وبرینی شب ظلمانیده وبرینی روز
روشنده تصدق ایلدی افندمز علیه السلام نیچون بومنوال اوزره تصدق
ایلدك دیو سؤالنده شاید بری قبول اولور امیدیله ویردم دیو جواب ایلدی
* صاحب کشاف دیمشکه حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه بیك التون سرا
وبیك دخی علنا وبیك التون کیجه وبیك دخی کوندز بووجهله درت بیك التون
تصدق ایتمکله هرنه ایسه سبب نزول آیت بونلردر دینلمش
٢٧٦ اَلَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبٰوا لَا يَقُومُونَ اِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ
الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا اِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبٰوا وَاَحَلَّ اللّٰهُ
الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰوا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهٰى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَاَمْرُهُ
اِلَى اللّٰهِ وَمَنْ عَادَ فَاُولٰئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞ شول کیمسه لرکه
ربا یعنی اقچه مرابحه سی اکل ایدرلر انلر قبرلرندن انجق شیطان انلره
طوقنمسیله چارپلمش وصرعه طوتمش کبی قالقارلر (که جمله خلایق محشره ربا
خوار اولدقلری مشهود اولور) بونلره بوعقاب ورذالت بیع دخی ربا کبیدر
دیدکلری سببندندر حال بوکه الله تعالی بیعی حلال وربایی حرام قیلدی
کیمکه ربسندن اکا نصیحت وزجر کلوب اندن منتهی یعنی ربا اکلندن
رجوع ایدرسه انکچون مقدم ایتدیکی اخذ ربا کناهی عفو ومغفرت اولنور
بوندنصکره اول کیمسه نك ایشی الله تعالینك حفظ وعصمتنه مفوضدر کیمکه
بو حرام اولان ربایی حلال طریقیله استعمالنه عودت ایدرسه اول کیمسه لر
جهنم ملازملریدرکه اول ناروه ابدی دائملردر
٢٧٧ يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ اَثِيمٍ ۞
الله تعالی مال ربایی برکتنی قطع ایله محو ایدر ومال صدقه یی برکت اعطاسیله
مزداد ایدر والله عظیم الشان ربا اکلنی مرتکب کنهکارلردن راضی اولمز
٢٧٨ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ
لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞ شونلرکه مؤمن
اولوب عمل صالح ایشلدیلر وصلوة مفروضه یه قائم اولدیلر وزکات
ملزومه یی ویردیلر انلر ایچون ربلری عندنده اجرلری واردر وانلره
کله جکده خوف وکچمشده حزن یوقدر

٢٧٩ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبٰوا اِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ۞ ای مؤمنلر اللهدن قورقك وخلقك ذمتنده مال ربادن بقیه کزی
ترك ایدك اکر حرمت ربایه ایمان کتورنلردن ایسه کز * بنی عمرو ثقفی ایله بنی
مغیرهٔ مخذومی بینلرنده معاملهٔ ربا اولمغله حضرت رسول صلی الله تعالی علیه
وسلم فتح مکه کونی حرمت ربایه فتوی ویرمشیدی بنی عمروك بنی مغیره ده
آله جغی اولمغله وقتنده ربا طلب ایلدکده بنی مغیره یه کران کلوب نه بدبخت
کیمسه لر ایمشزکه خلقدن ربا قالقوب هنوز ز بوبلایه کرفتارز دیدکلری مکه
حاکمی اولان عتاب بن اسیده ارشدکده اولدخی صورت ماجرایی عرضحال ایله
جناب نبوتمآب جانبلرینه تحریرده بوآیت کریمه نازل اولدی (تبیانده)
حضرت عباس وعثمان بن عفان رضی الله عنهما ناسه سلف طریقیله خرما
ویرمشلرایدی وقتی کلدکده اول سلف النلر اکر سز خرمادن جمله حقکزی
آلورسکز عیالمزه کفایتمز قالمز رضا کزاولورسه نصفنی ویره لم نصفنی کله جك
سنه یه الیقویك که انی زیاده ویره لم دیدیلر بالتراضی زیاده یی تقدیر ایتدیلر
چون وقتی حلولیله اول زیاده یی مطالبه لرنده بوآیت کریمه نزولیله افندمز
علیه الصلوة والسلام انلری اول زیاده طلبندن نهی ایدوب انلردخی سمعا
وطاعة دیو رأس مالارینی اخذ ایله اکتفا ایتدیلر دیو تسطیر ایدر
٢٨٠ فَاِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُؤُسُ
اَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ۞ اکر بقیهٔ ربا ترکنی ایتمزسکز اکاه
اولك که اللهدن نار ورسولندن سیف ایله محاربسکز اکر اخذ ربادن توبه
ایدرسکز مالکزك سرمایه سی سزك ایچوندر رأس مالدن زیاده استیه رك
سز کیمسه یه ظلم ایتمزسکز وسرمایه کزه نقصان ترتب ایتمکله سزدخی ظلم اولنمزسکز
٢٨١ وَاِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ اِلٰى مَيْسَرَةٍ وَاَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞ اکر اول مدیون عسرت صاحبی یعنی ادایه قدرتسز
مفلس اولورسه امدی حکم اکا آسانلق وقتنه مهلت ویرمکدر واله جغکزی
اکا تصدق ایتمك محل انتظاروسزکچون خیراودر اکر انده اولان اجرجزیلی بیلورسکز
٢٨٢ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞ شول کوندن قورقك که یوم قیامتدر اول کونده الله
تعالایه رجوع ایدرسکز صکره جمله نفسلره دنیاده کسب ایتدیکی خیر وشر
عملنك جزاسی ادا اولنور وانلر نقص ثواب وضعف عقابله ظلم اولنمزلر

بو روایتی بصریون وکوفیونك غیریلری اختیار ایتمشدر لمحرره

* ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر که بو آخر آیتدر که نازل اولدی
بوندن صکره پیغمبرمز علیه الصلوة والسلام یکرمی بر یاطقوز ویا یدی کون
یاخود اوچ ساعت حیاتده اولوب ربیع الاولك ایکنجی کونی یوم اثنینده وقت زوالده
عالم بقایی تشریف ایتدی صلی الله علیه وسلم حین نزول آیتده جبریل علیه السلام
بو آیتی سورهٔ بقره‌دن ایکیوز سکسان آیتك باشنه وضع ایله دیو توصیه ایلمش
٢٨٢ یا ایها الذین آمنوا اذا تداینتم بدین الی اجل مسمی فاکتبوه ولیکتب
بینکم کاتب بالعدل ولا یأب کاتب ان یکتب کما علمه الله فلیکتب ولیملل الذی
علیه الحق ولیتق الله ربه ولا یبخس منه شیئا فان کان الذی علیه الحق سفیها
او ضعیفا او لا یستطیع ان یمل هو فلیملل ولیه بالعدل واستشهدوا شهیدین
من رجالکم فان لم یکونا رجلین فرجل وامرأتان ممن ترضون من الشهداء
ان تضل احدیهما فتذکر احدیهما الاخری ولا یأب الشهداء اذا ما دعوا
ولا تسئموا ان تکتبوه صغیرا او کبیرا الی اجله ذلکم اقسط عند الله واقوم
للشهادة وادنی الا ترتابوا الا ان تکون تجارة حاضرة تدیرونها بینکم فلیس
علیکم جناح الا تکتبوها واشهدوا اذا تبایعتم ولا یضار کاتب ولا شهید
وان تفعلوا فانه فسوق بکم واتقوا الله ویعلمکم الله والله بکل شیء علیم ۞
ای مؤمنلر بر معلوم ومعین وقته دك بر بریکزله اخذ وعطاده بورج معامله سی
ایلسه کز انی یازك واول سندی مال ووقتده نقصان وزیاده اولمیه رق عدالله
بینکزده بر کاتب یازسون وکاتب الله تعالینك تعلیم ایتدیکی کبی انی یازمقدن
ابا وامتناع ایتمسون یازسون واوزرنده حق اولان کیمسه ذمتنده اولانی اقرار
واملا ایتسون وربی اولان الله تعالیدن قورقسون واول حقدن برشی
نقصان ایتمسون اکر اول اوزرنده حق اولان کیمسه ناقص العقل یاسفیه یاخود
اختیار ومعتوه یا جنون ایله ضعیف العقل ایسه یاخود دلسز یالسان بیلمز
و بو مثللو کیمسه لر اولوب اقرار واملایه قدرتی اولمزسه وصی وو کیل ومترجمی
صدق انصاف وعدالله انك مقامنه املا واقرار ایتسون و بو معامله کزده
رجال مسلمیندن ایکی کیمسه‌یی شاهد طلب ایدك اکر ایکی رجل اولمزسه بر ارکك
ایکی مرأه‌یی اشهاد ایدك که اول شاهدلر سزك مقبولکز وراضی اولدیغکز کمسه لردن
اوله لر اول ایکی مرأه شاهدلرك بری شهادتی اونوتدر ایسه اول بریسی آنك

شهادتی خاطرینه کتوره (غالبا عقل نسوانده قلت اولدیغندن ناشی بو کلام
وارد اوله) وشاهدلر ادای شهادته دعوتلرنده ابا وامتناع ایتمیه لر وکوچك
و بیوك حق نه ایسه وقتی حلولنه دك یازمغه اوشنمیك بو سزك کتابتکز عندالله
زیاده عدالت وشهادتی اقامت ایچون دخی اقوم‌در و بورجك مقدار ومدتنده
شك ایتمامکز ایچون اقربدر مکر بینکزده دائم دور ایتدیککز آشکار تجارت
اولدیغی حالده انی یازمامقده سزکچون بأس یوقدر و بیع وشراکزده
شاهد طوتك وکاتب وشاهد نوجهله ایسه رنج واضرار اولنمسون اکر اضرار
ونهی اولندیغکز شیئ ایشلرسکز اول فعل منهی سزه طاعتدن خروجدر
الله تعالیدن اتقا ایدك والله تعالی سزه مصالح دینیه ودنیویه کزی تعلیم ایدر
والله عظیم الشان هرشیئ بیلیجیدر
٢٨٤ وان کنتم علی سفر ولم تجدوا کاتبا فرهان مقبوضة فان امن
بعضکم بعضا فلیؤد الذی اؤتمن امانته ولیتق الله ربه ولا تکتموا الشهادة
ومن یکتمها فانه آثم قلبه والله بما تعملون علیم ۞ اکر سز سفرده اولوب
کاتب بولمزسه کز سزکچون مدیوندن رهن قبض ایتمك واردر اکر بعضکز
بعضکزدن یعنی بر بریکزدن امین اولوب رهن آلمزسه اول مدیون امین ذمتنده‌کی
امانت دینی صاحبنه ادا ایتسون وربسی الله تعالیدن خوف ایتسون
وسز شهادتی کتم ایتمیك کیمکه شهادتی کتم ایدرسه انك قلبی یعنی ظاهرا و باطنا
کناهکاردر الله تعالی سزك شهادتی ادا وکتمنده اولان عملکزی بیلیجیدر
٢٨٥ لله ما فی السموات وما فی الارض وان تبدوا ما فی انفسکم او تخفوه
یحاسبکم به الله فیغفر لمن یشاء ویعذب من یشاء والله علی کل شیء قدیر ۞
کوکده و یرده اولان مخلوقات وملك واشیا جمله الله تعالی‌یه مخصوصدر
اکر سز نفسکزده اولان سیئه ونیات وعزم وقصدی اظهار یا اخفا ایدرسکز
دخی حق تعالی انکله سزه حساب وجزا ایدر دیلدیکی کیمسه‌یی مغفرت
ودیلدیکنه عذاب ایدر الله عظیم الشان غفران وتعذیبدن هرشیئه قادردر
* مرویدر که بو آیت کریمه نازل اولدقده صحابهٔ کرام مضمونی تأمل ایله
بی‌طاقت اولدیلر حضرت صدیق وفاروق ومعاذ بن جبل واعیان انصاردن
بعضیلری رضی الله عنهم حضور حضرت پیغمبر علیه الصلوة والسلامه
واروب یا رسول الله طاقت کتوره میه جکمز عمل ایله تکلیف اولندق زیرا قلبمزك
معانی یدمزده اولمامغله اکرچه قوتدن فعله کتورمزسك دخی احیانا

احیانا خیال معاصی خاطره خطور ایدر بو صورتده (یحاسبکم به الله) کلام شریفیله
قلبه کلن ایله حساب اولنور ایسه‌ك حال مشکل اولور دیدیلر سید عالم
علیه الصلوة والسلام سز بنی اسرائیل کبی (سمعنا وعصینا) دیمیکز
(سمعنا واطعنا) دیرسکز بیوردقلرنده (سمعنا قوله واطعنا امره) دیه‌رك
مطمئن القلب اولدیلر * ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر که حق تعالی
سزی محاسبه ایدر دینلدی یوخسه مؤاخذه ایدر دینلمدی محاسبه مؤاخذه‌نك
غیریدر بو تقدیرجه فعله کلیان عمل ایچون مؤاخذه اولنماق فهم اولنور
٢٨٦ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ
وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ
رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ * محمد علیه الصلوة والسلام ومؤمنلر ربتعالیدن
اکا انزال اولنان قرآنی تصدیق ایتدیلر محمد علیه الصلوة والسلام ومؤمنلرك کلیسی
الله تعالینك وحدانیتنه وملکلرینه وکتب منزله‌ره وجمله پیغمبرلره ایناندوب
تصدیق ایتدیلر والله تعالینك رسوللرندن برینك بیننی فرق ایتمز دیدیلر
ویاربنا قولکی اشتدك وامرکه اطاعت ایتدك سندن مغفرت استرز
وبعده سکا رجوع ایدیجیز
٢٨٧ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَسِينَا اَوْ اَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ
عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا
اَنْتَ مَوْلٰينَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ * الله تعالی بر نفسه انجق
طاقتی مقدار تکلیف ایدر یعنی کیمسه‌یه قدرتی اولمیان شیئی تکلیف ایتمز
نفسیچون کسب ایتدیکی خیرك اجر وثوابی واکتساب ایتدیکی شرك ووزرك
عقابی ینه نفسنه‌در شری کیمسه‌یه ضرر ایتمز یاربنا اکر بزدن نسیانله عمل خیر
فوت اولدیسه یاخود خطا ایله عمل شر وقوعبولدیسه بزی مؤاخذه ایله
یاربنا بزدن مقدم اولانلره (یعنی یهود وسائره) تحمیل ایتدیکك کبی بار کرانی
یاخود ذنب اصراری بزم اوزریمزه تحمیل ایله یاربنا بزم اول حموله‌یی تحمیله
طاقتمز اولمیان شیئی یعنی حدیث نفس وسبب شهوتله استیلاء شیطان وشماتت
اعدا کبی حاللری بزه یوکلندرمه وبزدن صدور ایدن خطالرمزی عفو ایله
وکناهلرمزی مغفرت ایله وطاعتلرمزی قبولله بزه رحمت ایله سن بزم
ولی امورمز وحافظ وناصرمزسن امدی قوم کافرین اوزرینه بزه نصرت

وظفر احسان ایله * مرویدر که معاذ بن جبل بو سوره‌یی ختم ایتدکجه آمین
درایمش * خبرده وارددر که حضرت سید عالم صلی الله علیه وسلم شب معراجده
بو دعایی اوقومش ملکلر آمین دیمشلر جناب عز وجل اجابت بیورمش
* صحیح مسلمده ابن مسعود رضی الله عنهدن روایة وارددر که حضرت فخر
رسالت علیه السلامه لیلهٔ معراجده اوچ شی اعطا اولندی بش وقت نماز وسورهٔ
بقره‌نك آخری وامت محمددن شرك کتورمیان کیمسه‌نك کناه کبائرینك عفوی
(ینابیعده) وارددر که چونکه سید الکونین علیه السلام معراجه عروج
ومنزل قربه وصول ایله مقام اودنی وسلام وکلام الهیده مقابلهٔ تحیات
حضرت رسالتپناهیده حق سبحانه وتعالی پیغمبرینی مدح ایله (آمن الرسول)
بیوردی خواجهٔ عالم علیه السلام بو شربت کرم ایله بنم مؤمن امتلرم دخی
مکرم اولسون دیو مناجات ایتمکله طرف باریدن (والمؤمنون کل آمن) الی آخره
بیورلدی حق تعالی سؤال ایتدیکه سنك امتك بو احکامی قبولده نه دیرلر
مفخر کائنات علیه السلام (سمعنا واطعنا) دیرلردیدی خطاب کلدیکه بن انلری
(لا یکلف الله نفسا الا وسعها) ایله تخفیف ایده‌رم بیورلدی (بیضاویده)
مسطور حدیث شریفدر که حق تعالی خلایقی خلق ایتمزدن ایکی بیك ییل مقدم
بقره ذکر اولنان سوره‌نك آخرنده‌کی ایکی آیتی یدقدرتیله کتب ایدوب
انی جنت خزینه‌سندن انزال ایلدی کیمکه اول آیتلری یتسودن صکره اوقورسه
بتون کیجه عبادتله قائم اولمش ثوابیله جزالنور وینه حدیث شریفله مبینکه
شول ایچنده بقره قصه‌سی ذکر اولنان سوره خیمهٔ قرآندر انی تعلیم ایدك
تعلمی برکت وترکی حسرتدر انی اوقویانه ساحرلر سحره قادر اولمزلر

— ٣ — (سورهٔ آل عمران مدنیة وآیها مائتان)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١ الم * مفتاح سوره یا اسم سوره یاخود الف دنیاده جمله‌یه الاء الهی
ولام عقباده مؤمنلره لقای ذی الجلالی ومیم هر آن اخص خواصه محبت لایزالی
اوله والحاصل جمیع سوره اوائلنده اولان حروف مقطعات حقنده اقوال کثیره
اولمغله العلم عندالله کافیدر
اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ * الله تعالی معبود بالحقدر عبادته مستحق
هیچ کیمسه یوقدر الا حیات باقیده دائم وخلایقك امورنده قائم بالله

تعالیدر * اشبو سورەنك اولندن سکسان آیت مقداری کلام شریفك سبب نزولی بو وجهله روایت اولنمشدر كه نصارای نجراندن التمش كیسه باشلری عاقب وسید نام نصرانیلر ایدی حضرت عیسی علیه السلام حقنده مناظره ایچون پیغمبر علیه الصلوة والسلامه كلدیلر اوحضرته ملاقاتلرنده انلری اسلامه دعوت ایلدی انلر بز مقدم اسلامه كلمشز دیدیلر پیغمبر علیه الصلوة والسلام سزك حق تعالایه ولد اسنادیكز اسلامه مانعدر بیوردی نصاری بزم بواسنادده حقمز واردر اكر عیسی انك اوغلی دكلسه پدری كیمدر دیدیلر رسول الله علیه السلام سزك مذهبكزده دخی الله تعالایه موت وفنا یوقدر بیلورسكز كه عیسی اجل شربتنی ایچه جكدر وعیسی اكل وشرب ونوم ایدر ایدوكنی بیلور وسو بیلورسكز وحق تعالی بو جمله دن منزهدر بیوردقلرنده ساكت اولدیلر

(٢) نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجِيلَ (٣) مِنْ قَبْلُ هُدًى لِلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَ (٤) اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ * حق جل وعلا قرآنی سكا حقله واخبارنده صدق ودلائل ایله تنزیل ایتدی اندن مقدم نازل اولان كتابلری توحید ونبوت ومعاد وبعض شرایعده تصدیق ایدیجی اولدیغی حالده وقرآنی تنزیلدن مقدم یهود ونصارایه رهنما اولەرق توریة وانجیلی موسی وعیسایه انزال ایلدی وحقله باطلی فرق ایدر سائر كتب الهیه‌یی انزال ایتدی شونلر كه حق تعالینك كتب منزله‌سنی وآیات وقدرتلرینی انكار ایله كافر اولدیلر انلر ایچون عذاب شدید واردر والله عظیم الشان غالب عذاب كفاره قادر انتقام صاحبیدر

(٥) اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ * تحقیق الله تعالایه یرده وكوكده خفی برشی یوقدر جمله سنه علمی محیطدر (عیسی علیه السلام بعض مغیباته واقف ایسه ده انك تعلیمیله‌در ربوبیته سزاد كلدر) اول الله تعالی رحم مادرده ولدی ذكر وانثی حسن وقبیح دیلدیكی كبی تصویر ایدر اندن غیری اله یوقدر بیمثل وبینظیر غالب بی همتا حكیم وقادر ودانادر

(٦) هُوَ الَّذِي اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ اٰيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتَابِ وَاُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَاَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَاْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَاْوِيلَهُ اِلَّا اللّٰهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ

اٰمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّا اُولُوا الْاَلْبَابِ * اول الله تعالی سكا قرآنی انزال ایتدی اول قرآنك بعضیسی نشان قوی وعلامت مبین ومفصلدر واول آیتلر قرآنك اصل واساسیدر وبعض آخری مجملاتدر كه ظاهرده متشابه ومعانیٔ دقیقه‌یی شامل اولمغله تأمل واعانته محتاجدر اما قلبلرنده كلام الهیده شك وشبهه‌لری اولان كیمسه‌لر آیتلری تأویل وفتنه طلبیله كندو زعمنجه قرآندن آیات متشابهاته تابع اولورلر حال بوكه آیات متشابهاتك تأویلنی اللهدن غیری كیمسه بیلمز وعلمده ثبات ومتانتی اولانلر بز علمه ایناندق كه محكمات ومتشابهاتك كلیسی ربمزك طرفندندر دیرلر بونلری انجق عقول تامه صاحبلری تفكر وتذكر ایدر

(٧) رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ * اول علمده ثبات ومتانتی اولانلر دیرلر كه یا ربنا سن بزی راه حقه هدایت ایتدكدنصكره قلبلرمزی شك وظنه میل ایتدرمه وبزه عندكدن رحمت محض اولان استقامت اوزره توفیق بخش وعنایت ایله تحقیق سن جمله‌نك مرادلرینی ویریجیسن

(٨) رَبَّنَا اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ * یاربنا شول وقوعنده هیچ شك اولمیان كونده حساب ایچون سن ناسی جمع ایدیجیسن تحقیق الله عظیم الشان بعث ونشور وجمله وعدنده خلف ایتمز

(٩) اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَا اَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا وَاُولٰئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ * شونلر یعنی كفار قریش كه انلر اموال واولادلریله تفاخر وپیغمبر علیه السلامك مال واولادی یوق دیو طعن ایدرلردی اول كافرلرك اموال واولادلری انلردن نه دنیا ونه آخرتده الله تعالینك عذابندن برشیئی دفع ایتمزلر انلر جهنمده حطب ناردر

(١٠) كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللّٰهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ * اول كفارك رسول اللهی تكذیبی آل فرعونك موسی علیه السلامی تكذیبلری كبی وانلردن مقدم (قوم ثمود وسائر كبی) كه بزم آیتلرمزی تكذیب ایتدیلر الله تعالی انلره تكذیب وانكارلری سببیله عقاب ایتدی الله تعالینك كفاره عقابی شدیددر

(١١) قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ اِلٰى جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ * یا محمد اول شماتت ایدن كفار یهوده یقینده سز مغلوب وجهنمده حشر

اوله جقسکزدی اول جهنم نه قبیح قرارکاهدر * ابن عباس رضی الله عنهمادن
مرویدرکه پیغمبرمز علیه السلام بدر غزاسندن غالبا مدینه‌یه رجوعلرنده
یهودیلره الله تعالینك عذابندن قورقك اسلامه کلك که قریشك بدرده
اوغرادیغی مصیبته اوغرامیه‌سز مع هذا بنم نبوتمی کتابکزده کوروب
بیلورسکزدیدی انلر یا محمد سن اکا الدانمه که انلر حرب امورندن غافلدر بزی
انلره قیاسله اوزرینه غالب اولورسن ظن ایتمه دیدیلر ایله بو آیت کریمه نازل
اولدی صکره قریظه قتل و بنونضیر اجلا وخیبر فتح وساٸرلره جزیه وضع
اولندقده آیت کریمه‌ده مسطور وعدالله یرینی بولدی
(١٢) قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَى
كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَعِبْرَةً لِأُولِي الْأَبْصَارِ * ای قریش مشرکلری ویهودیلری تحقیق یوم
بدرده ایکی فرقه‌نك بربرلرینه ملاقی اولملری محمد علیه الصلوة والسلامك صدق
نبوتنه سزك ایچون بر علامت ونشان اولدی بر فرقه‌سیکه مؤمنلردر الله یولنه مقاتله
ایدرلر وآخر فرقه‌سی مشرکلردر مؤمنلر مشرکلری کندولرینك ایکی مثل
ومقدارنجه رأی العین کوردیلر الله عظیم الشان دیلدیکنه یاردمیله قوت
ویرر بو قلیلی کثیر اوزره نصرتنده بصیرت صاحبلرینه عبرت واردر * بو بدر
وقعه‌سی اهل اسلامك اول غزاسی اولمغله مهاجریندن یتمش یدی کیمسه که
صاحب علملری علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه ایدی وانصاردن ایکیوز
اوتوز التی کشی که صاحب علملری سعد بن عباده رضی الله تعالی عنه ایدی مؤمنلر
جمعا اوچیوز اون اوچ کیمسه اولوب مشرکلر طقوزیوز اللی کافر رئیسلری
عتبة بن ربیعه ایدی * اشبو (یرونهم مثلیهم) تفسیرنده مؤمنلر مشرکلری
کندولرینك ایکی اوچ قاتی کوروب سورهٔ انفالده یوز مسلمان ایکیوز کافر ایله
جنك وغلبه ایده جکلری منطوقنجه غیرت ومقاتله وغلبه ایتدیلر یاخود
مقدم مؤمنلر مشرکلرك کوزلرینه اقل قلیل کورنمکله بناء علیه جنکه جرأت
ایتدکلری حالده بعنایة الله المستعان مشرکلره مؤمنلر اضعاف مضاعف
کورینوب خوفلرندن مغلوب ومنهزم اولدیلر * وبدایت آیت کریمه‌ده اولان خطاب
مؤمنین ایچون دیمش وار ویهود ایچون دخی دیمش وار * دینلدیکه اول غزاده
یهودلردن بر جماعت قنغی فرقه غالب اولور دیو حاضر ومنتظر ایدیلر والله یعلم
(١٣) زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ

مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ * نسادن واولاددن و قنطارلرله التون
وکمشدن و تام الخلقه هنرلو و نشانلو آتلردن ودوه و بقر وغنمدن واکیندن
اولان شهوت وآرزوی نفسه محبت ناس ایچون تزیین اولندی بونلر ایسه حیات
دنیا متاعیدر و نهایت قرارکاه الله تعالی عندنده‌در (کازرونی) بومشتهیاتك
مباحاتنه محبتی تزیین ایدن الله تعالیدر ومحرماتنه تزیین ایدن شیطاندر دیو نقل ایلمش
(١٤) قُلْ أَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ
بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ * یا محمد مؤمنلره دیکه بو زینت دنیادن خیرلوسنی سزه خبر
ویره‌یمی اول تزییندن حذر ایدنلر ایچون ربلری عندنده اشجاری التندن
ایرمقلر آقار جنتلر واردر انلر انده مؤبدلردر وعیوب ظاهره وباطنه‌دن
طاهر زوجه‌لر واردر ونعمت اعظم اولان رضاء الله واردر الله عظیم الشان
قوللرینك احوال واعمالنی کوریجیدر
(١٥) الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ *
اول متقیلر تضرع ایله یاربنا تحقیق بز ایمان واطاعت ایتدك بزم کناهلرمزی
مغفرت ایله وبزی عذاب ناردن حفظ ایله دیرلر
(١٦) الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ *
اول متقیلر شهواتی ترکله طاعات ومصیباته صبر ایدیجیلردر وقول وفعل
ونیتلرنده صداقت ایدیجیلردر والله تعالایه اطاعت ایدیجیلردر وفی سبیل الله
ماللرینی مستحقینه انفاق ایدیجیلردر و وقت اجابت اولان هنکام سحرده
استغفار واداء صلوة ایدیجیلردر
(١٧) شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ * الله تعالی کندودن غیری عبادته مستحق
کیمسه اولمدیغنی و وحدانیتنی نصب دلائل ایله اظهار ایلدی وملائکه دخی
اقرار ایتدیلر وعلم صاحبی مؤمنلر دخی ایمان کتوردیلر اول الله تعالی امر
ونهینده عدالتی اقامت ایتدیکی حالده یاخود اول علم صاحبلری وحدانیت
باری‌یه حجت اقامت ایتدکلری حالده اندن غیری آله یوقدر الا اول الله عظیم
الشانکه توحید ایتمینه منتقم وحدانیتنه شهادته حاکمدر * شامدن مدینه‌یه ایکی

حزب ٣

يهود عالمى كاوب خواجهٔ عالم عليه الصلوة والسلامه كلام باريده اعظم كلمه
واشرف شهادت ندرديديلر بوآيت كريمه نازل اولوب ايكيسى دخى اسلامه كلديلر
(١٨) اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ اِلَّا مِنْ
بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞
تحقيق عند الله مقبول دين دين اسلامدر اول دين اسلامده كتاب ويريلن
كيمسه لر اختلاف ايتمديلر الا انلر انك حقيقتنى بيلدكلرندنصكره بينلرنده حسد
وحقدن عدوللرندن ناشى اختلاف ايتديلر كيمكه الله تعالينك آيتلرينى انكار ايده
تحقيق الله عظيم الشان انكار ايدنلرك مجازاتيچون حسابلرينه سرعت ايديجيدر
(١٩) فَاِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّٰهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ وَقُلْ لِلَّذِينَ
اُوتُوا الْكِتَابَ وَالْاُمِّيِّينَ ءَاَسْلَمْتُمْ فَاِنْ اَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا
عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۞ يا محمد اكرام دينده يهود ونصارى سنكله
خصومت ايدرلرسه انلره ديكه بن كندمى بكا تابع اولنلرله بيله الله تعالايه
تسليم ايتدم واول كتاب ويريلنلر وعرب مشركلرى ايچون سز اسلامه كلديكزمى
ديو سويله اكر انلر اسلامله امر حقه انقياد ايدرلرسه تحقيق ضلالتدن
خلاصله هدايت بولديلر اكر اسلامدن اعراض ايدرلرسه سنك اوزريكه لازم
اولان انجق تبليغ رسالتدر الله تعالى قوللرينك تصديق وتكذيبنى كوريجيدر
(٢٠) اِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ
الَّذِينَ يَاْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ۞ انلركه الله
تعالينك آيتلرينه كافر اولديلر وانبيايى بغير حق قتل ايتديلر وناسدن عدلله
امر ايدنلرى دخى قتل ايلديلر سن انلرى عذاب اليم ايله مژده ايله * مرويدركه
حضرت پيغمبر عليه الصلوة والسلام بوآيتى قراءتدنصكره (بنى اسرائيل بر كونك
اولنده بر ساعتده قرق اوچ پيغمبر اولدرديلر واولكونك آخرنده انلره امر
معروف ونهى منكر ارائه ايدن زهاد وعباددن يوز اون ايكى كيمسه قتل
ايتديلر) ديو بيوردى
(٢١) اُولٰئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ
نَاصِرِينَ ۞ اول قاتللرك عمللرى دنياده وآخرتده تباه وباطل اولدى وانلرايچون
عذابى دفع ايدر يارد ميجى يوقدر
(٢٢) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ اُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ اِلٰى كِتَابِ اللّٰهِ لِيَحْكُمَ

بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ مُعْرِضُونَ ۞ كتابدن يعنى توريتدن انلره
برمقدار نصيب ويريلنلرى كورمزميسنكه بينلرنده حكم اولنمق ايچون كتاب اللهه
دعوت اولنورلر صكره انلردن برفرقه سى حقدن اعراض ايديجى اولدقلرى
حالده يوز چويررلر * بونلر حكم رجمى انكار ايدن خيبر يهوديلرى قصه سيدركه
سورهٔ مائده ده ذكر اولنه جقدر * دينلديكه حضرت پيغمبر عليه السلام
يهوديلردن برجماعتى اسلامه دعوت ايلدى * نعمان بن ابى يا محمد بن سنكله
سنك دينكك علماسى حضورنده مناظره ايدرم ديدى پيغمبر عليه السلام
بنم نعت وصفتمى مشتمل توريتى كتورك انكله حكم اولنسون بيورملريله
قوللرندن رجوع ايله توريتى كتورمديلر
(٢٣) ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّا اَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ
مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞ انلرك بو اعراضى بزه نار مس ايتمز انجق معدود ايام
قليله ده ايدر ديو عذابى تسهيل ايدرلردى انلرى دينلرنده بابالرى شفاعت
ايدر افترالرى مغرور ايلدى
(٢٤) فَكَيْفَ اِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞ وقوعنده شك اولميان بر كون ايچون بزانلرى جمع
ايتديكمزده حاللرى نيجه اولور اولكونده هر نفسك كسب ايتديكى عملك
جزاسى ادا اولنور وانلر سيئاتندن زياده ايله ظلم اولنمزلر
(٢٥) قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ
وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ يا محمد
ديكه اى مالك الملك بارى خدا ديلديككه پادشاهلق ويررسن وديلديككدن
ملكى آلورسن وايستديككى عزيز ايدرسن وديلديككى ذليل ايدرسن خير
وشر سنك يد قدرتكده در تحقيق اعزاز واذلاله وهر شيئه قادرسن
* روايت اولنديكه خندق غزاسنده پيغمبرمز عليه السلام هراون صحابه يى
قرق ذراع يرقازمغه تعيين بيورمشيدى برمقدار حفردنصكره بر صخرهٔ عظيمه
ظاهر اولديكه اكا قازمه كلنك تأثير ايتمدى اولحضرته سلمان رضى الله عنه ايله
خبر كوندردكلرنده كلوب قازمه ايله بر كره اورديغى كبى بر ضوء پيدا اولوب طاغلره
ضيا ويردى واول قيايارلدى جمله تكبير كتورديلر پيغمبر عليه الصلاة والسلام
بكا حيره نك قصرلرى كوروندى ايكنجى كره اوردقده بكا روم ارضنده قرمزى
قصرلر كوروندى ديدى اوچنجى دفعه قازمه ايله ضربنده صنعانك قصرلرى

كوردی یوردی و بكا جبریل علیه السلام خبر ویردیكه بو كوردكلرمك
جمله سنه امتم غالب اوله جقدر دیو تبشیر ایلدی * منافقلر عجب وعد ایله سزی
نیجه الدایور یثربدن حیره نك قصرینه الكریتشجك دیو خبر ویرر مع هذا سز
خوفكزدن خندق قازه یورسز دیملریله بو آیت كریمه نازل اولدی (تفسیر
بصائرده) مسطور در كه سلطان محمود غزنوی سومنات طرفنه عزیمتنده
زمانك قطبی اولان امام مقری غزنوی یه دعا رجاسیله كیدوب صف نعالده
نشسته ایكن (تعز من تشاء وتذل من تشاء) تفسیرینك نكته سندن سؤال
ایلدی خواجهٔ امام جوابنده بو آیت كریمه نك روشن معناسی بودر كه سنی
بیك یدیبوز جنك فیلی و یوز بیك سوار ایله بشبیك فرسخ محلدن كتوروب
بنم كبی كدانك صف نعالنده اوتوردر و بكا بو بله كهنه كلیم و پای برهنه ایله
قناعت پادشاهلغی احسان ایدوب صدر آزادیده یر ویر دیدی * بو آیت
كریمه ده (بیدك الخیر) كلام شر بقنده خیروشر ید قدرتنده ایكن شر لفظی
اولمدیغی خیروشر اضداد دن اولمغله (سرابیل تقیكم الحر) كبی بریله اكتفا
اولندی یاخود خیر وجودی وشر عدمی اولمغله آمیزشلری اولمدیغندن ونوعا
مؤمنین بشارتنه مبنی اولدیغندن شر منزل اولمدی زیرا حضرت پیغمبر علیه
السلام بعض ادعیه لرنده (الخیر كله بیدك والشر لیس الیك) دیرلردی
٢٦ تُولِجُ اللَّیْلَ فِی النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِی اللَّیْلِ وَتُخْرِجُ الْحَیَّ مِنَ الْمَیِّتِ
وَتُخْرِجُ الْمَیِّتَ مِنَ الْحَیِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَیْرِ حِسَابٍ ٭ كیجه یی كوندزه
ادخال ایدرسن (حتی كونلر اوزانوب بعضا اون بش ساعت اولور و كیجه لر طقوز
ساعت قالور) و كوندزی كیجه یه ادخال ایدرسن (حتی كیجه لر اوزایوب اون بش
ساعت اولور و كونلر طقوز ساعت قالور) و میتدن دیری و دیریدن میت چیقاررسن
(مثلا نطفه دن حیوان وحیواندن نطفه یاخود یورطه دن قوش وطیردن
بیضه ویاخود كافردن مؤمن ومؤمندن كافر چیقاررسن) ودیلدیككه
خزینهٔ رحتكدن حسابسز رزق ویررسن
٢٧ لَا یَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِینَ أَوْلِیَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِینَ وَمَنْ یَفْعَلْ
ذَلِكَ فَلَیْسَ مِنَ اللّٰهِ فِی شَیْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَیَةً وَیُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهُ
وَإِلَى اللّٰهِ الْمَصِیرُ ٭ مؤمنلر مؤمنلردن ماعدا كافرلری ولی ودوست اخذ
ایتمسونلر كیمكه انلرله بو دوستلغی ایشلرسه اللهدن برشیده دكلدر یعنی عدو اللهه
دوستلق دین حقدن دكلدر مكر دار الحربده یا حسب الضروره انلرك یدنده بولنوب

خوف اولنـد قده اسانا مدارا اوله حق تعالی سزی كفارله دوستلق ایدوب
منهی یی ارتكابدن عذابیله قورقودر ونهایت مرجعكز الله تعالی یه در
* ابن عباس رضی الله عنهمدن روایة منافقلردن عبد الله بن ابی واصحابی
مشركلر ویهودلرله دوستلق ایدوب مسلمانلرك احوالنی انلره خبر ویررلر دی
بو آیتك نزولیله بو افعالدن نهی اولندی
٢٨ قُلْ إِنْ تُخْفُوا مَا فِی صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ یَعْلَمْهُ اللّٰهُ وَیَعْلَمُ مَا فِی السَّمَوَاتِ
وَمَا فِی الْأَرْضِ وَاللّٰهُ عَلَى كُلِّ شَیْءٍ قَدِیرٌ ٭ صدركزده اولان كفاره
دوستلغكزی كرك اخفا كرك اظهار ایدرسكز الله تعالی بیلور دیو سویله
وجمله كوكلرده ویرلرده اولان اشیایی بیلور والله عظیم الشان هر شیئه قادر در
وقدرتی جمیع مكوناتی احاطه وهر عمله مكافات ایدر
٢٩ یَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَیْرٍ مُحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ
لَوْ أَنَّ بَیْنَهَا وَبَیْنَهُ أَمَدًا بَعِیدًا وَیُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهُ وَاللّٰهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ ٭
یوم قیامتده هر بر نفس دنیاده خیردن وشردن ایشلدیكی شیئی حاضر
بولور مودت وتمنی ایدركه كاشكی انكله اول سوء عملك بیننده نهایت مسافه
بعیده اولیدی الله تعالی سزی عقوبتدن حذر ایله امر ایدر الله عظیم الشان
عبادنه عقوبتدن حذر امریله زیاده مهربان واسر كیجیدر
٣٠ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِی یُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَیَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِیمٌ ٭ یا محمد یهود ونصاری یه سویله كه اكر سز اللهی
سورسكز بكا تابع اولك كه الله تعالی دخی سزی سور و كناهلریكزی مغفرت
ایدر الله عظیم الشان مغفرت ورحمت ایدیجیدر
٣١ قُلْ أَطِیعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللّٰهَ لَا یُحِبُّ الْكَافِرِینَ ٭
دیكه الله تعالی یه ورسولنه اطاعت ایدك اكر بو اطاعتدن اعراض ایدرسكز
سز كافرلرسز تحقیق الله تعالی كافرلری سومز * مرویدركه یهود ونصاری
بز الله تعالینك ابنا واحباسیوز یاخود وفد نجران بزم عیسی علیه السلامه
عبادتمز الله تعالی یه محبتمزدندر دیملریله (ان كنتم تحبون الله) آیتیله امر اولندیلر
صكره عبد الله بن ابی اصحابنه محمد كندویه طاعتی الله تعالی یه طاعت كبی
ایدوب نصارینك عیسایه محبتی مثللو كندو یی سومزی بزه امر ایدر دیمسیله
(قل اطیعوا الله) آیتی نازل اولدی
٣٢ إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفَى آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِیمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِینَ ٭ نصف

تحقيق الله تعالى آدم عليه السلامى ونوح عليه السلامى وآل ابراهيم عليه السلامى
وآل عمرانى عالملر اوزرينه انتخاب واختيار ايتدى * بو آيت كريمه ده آل ابراهيمدن
مراد ابراهيم عليه السلام كنديسيدر ديتلدى ياخود اسمعيل واسحق
عليهما السلام واولادلريدركه انلرده بزم پيغمبرمز عليه السلام داخلدر
وآل عمراندن مراد موسى وهروندر بو ايكيسى عمران بن يصهر بن فاهث
بن لاوى ابن يعقوب عليه السلام اوغللريدر ياخود آل عمراندن مراد عيسى
عليه السلامدر اناسى مريم بنت عمران بن ماثاندر اشبو ايكى عمران بيننده
بيك سكز يوز ييل كچمشدر
٣٣ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ * بو پيغمبران بر ذريت
اولديغى حالده كزيده اوله رق بعضيسى بعضيسندن منشعبدر الله تعالى نانك
اقوالنى ايشيديجى واعمالنى بيليجيدر
٣٤ اِذْ قَالَتِ امْرَأَةُ عِمْرَانَ رَبِّ اِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ
مِنِّي اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ * عمران بن ماثانك زوجه‌سى وعيسى عليه
السلامك جده‌سى حنه بنت فاقود ديديكه يارب قارنمده اولان شيئى آزاد او
قول اوله رق سنك خدمتكه نذر ايتدم الهى اول نذرمى بندن قبول ايله تحقيق
سن بنم نذرمى ايشيديجى وبو نذردن نيتم نه ايدوكنى بيليجى سن * بو حنه ايله
ايشاع فاقودك قزلرى اولوب ايشاع زكريا عليه السلامك وحنه عمرانك زوجه‌لرى
اولمغله بجناق ايديلر اول وقتده اركك اولادلرينى قدس شريف مسجدينه ويرمكه نذر
ايتمك واولادلرى دخى انقياد ايتمك شريعتلرنده ثواب عظيم ايدى حنه اختيار
وعاقر اولمغله برقوش كندو ياوريسيله كزديكنى كوروب ولده آرزوكش وبر ولدم
اولورسه كنيسايه ويره‌يم ديو نذر ايله حق تعاليدن نيازمند اولمغله حامله
اولمشيدى زوجى عمران حنه‌يه يازق سكا كه طوغرزدن مقدم نذر ايلدك اكر
حملك قز اولورسه مسجده شايان اولمز ديدى اول اثناده عمران وفات ايلدكده
حنه فتقبل منى نيازنده اولدى
٣٥ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّي وَضَعْتُهَا اُنْثَى وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ
وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثَى وَاِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَاِنِّي اُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ * وقتاكه حنه حملنى وضع ايتدكده يارب بن بونى
قز طوغردم ديو محزون اولدى الله تعالى انك نه طوغرديغنى بيلور وكنيسا
خدمتيچون اركك قز كبى دكلدر واكا مريم تسميه ايلدم يعنى لسانلرنده

امة الله ديمكدر ويارب انى وذريتنى رحمتكدن مطرود شيطانك وسوسه‌سندن
سنك وقايه‌كه اصمرلدم ديدى * حنه‌نك بو دعاسيله مريم وعيسى عليه السلام
وسوسهٔ شيطاندن محفوظ اولديلر * حديث شريفده هر مولودك ولادتى وقتنده
شيطان مس ايدوب بكا ايدر الا مريم واوغلى مس اجتنامشدر بيورلدى
٣٦ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَاَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا
كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ
هٰذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ * مريمى
ربيسى كوزل قبول ايله قبول ايلدى وبيتردى يعنى كوزل نشو ونما او تربيه ايله
نمالندردى وزكريا عليه السلامى اكا كفيل قيلدى هر قچانكه زكريا عليه السلام
مريمك اولديغى چارطاقه داخل اولسه مريمك يانده رزق ووقتسز ميوه‌لر
بولوردى بوندر ديو سؤالنده مريم بو الله تعالى طرفندندر دير ايدى تحقيق
الله عظيم الشان ديلدكنى حسابسز رزقلندرر * روايت اولنديكه حنه مريمى
طوغردقده بيت المقدسه كوتروب احبارله بو الله تعاليدن نذردر ديو تسليم
ايتدى انك تربيه‌سى خصوصنده احبار بيننده منازعه اولوب نهايت قرعه‌يه
قرار ويرديلر يكرمى بدى كيسه توريه يازدقلرى قلملرينى اخذله نهر اردنه
واروب قلملرينى ايرمغه آتديلرسه ازلرك قلملرى باتوب زكريا عليه السلامك
قلمى صو اوزرنده قالمغله انك كفالتنده قالدى دايه ايله انى بسليوب حد طفوليتى
كچدكده انكيچون بالكز بر زردبان ايله چيقلور بر چارطاق ترتيب ايدوب اكا
وضعله كايديلوب مالزمه‌سنى كندو كورر ايدى وارد قچه مريمك يانده شتاده ياز
وياز ده قيش ميوه‌سى بولور ايدى بوندر ديو سؤالنده (هو من عند الله) ديمشدر
٣٧ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً اِنَّكَ
سَمِيعُ الدُّعَاءِ * زكريا عليه السلام بو ميوه‌لرى مشاهده ايتدكده
همان كندو محرابنه كيروب يارب سنك عندكدن بكا بر ولد طيب ومبارك
باغشله ديو ربنه دعا ونياز ايلدى تحقيق سن دعايه اجابت ايديجيسن
٣٨ فَنَادَتْهُ الْمَلٰئِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى
مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ * زكريا
عليه السلام محرابده قائم نماز قيلاركن ملائكه ياخود جبريل عليه السلام
ندا ايلديكه تحقيق الله تعالى سنى كندودن كلن كلمه‌يى يعنى عيسى عليه
السلامى تصديق ايديجى وقومنك سيدى ونفسنى شهواتدن حبس ايديجى

وصالحلردن نبی اولد بغی حالده (یحیی نام بر ولد ایله) تبشیر ایلدی دیدی
٣٩ قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَاَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ
يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ٤٠ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي اٰيَةً قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ
اِلَّا رَمْزًا وَاذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ٭ زکریا علیه السلام
یارب بنم نیجه والدم اولور که بکا پیرلك کلدی (زیرا طقسان طقوز یاشنده ایدی)
وبنم زوجه‌م طوغرمز دیدی (زیرا طقسان سکز یاشنده ایدی) الله تعالی
یاخود جبرائیل علیه السلام دیدیکه یا زکریا بویله در الله تعالی دیلدیکنی ایشلر
زکریا علیه السلام یارب بنم ایچون بر علامت تعیین ایله (که زوجه‌مك حاملندن
آگاه اولهیم) دیدی جبرائیل علیه السلام طرف باریدن دیدیکه سکا نشان وعلامت
اوچکون ناس ایله لسانکله تکلم ایتمیه‌که قدرتك اولمیوب انجق رمز ایله (که ال و کوز
وباش ایله) اشارت ایده‌سن وربکی چوق ذکر ایله واخشام وصباحده دائما تسبیح ایله
٤١ وَاِذْ قَالَتِ الْمَلٰئِكَةُ يَا مَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰيكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفٰيكِ
عَلٰى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ٭ یاد ایله شول وقتیکه جبرائیل علیه السلام دیدیکه
یا مریم تحقیق الله تعالی سنی عبادت وعصمتله انتخاب واختیار ایتدی وسنی خصال
ذمیمه وعادت قبیحه‌دن پاك ایتدی وسنی عالملرك نسوانی اوزرینه ترجیح ایتدی
٤٢ يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ٭ یا مریم ربکه
طاعته مداومت ایله وسجده ایله ورکوع ایدنلر ایله رکوع ایله
٤٣ ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ اِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُونَ اَقْلَامَهُمْ
اَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يَخْتَصِمُونَ ٭ اشبو قصهٔ مریم
وزکریا ویحیی وعیسی علیهم السلام غیب خبرلرندندر که بز انی سکا وحی
ایده‌رز سن انلرك یاننده دکل ایدك که انلر توریة یازدقلری قلملرینی قرعه
اوله‌رق نهره براقدیلر که قنغیسی مریمك تربیه‌سنه تکفل ایده‌جك وانلرك
مخاصمه‌لری وقتنده دخی حاضر دکل ایدك
٤٤ اِذْ قَالَتِ الْمَلٰئِكَةُ يَا مَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ٭ وانی دخی
یاد ایله که ملائکه «یا مریم تحقیق الله تعالی کن کلمه‌سیله خلق اولنور اسمی
مسیح عیسی ابن مریم بر ولد ایله سنی تبشیر ایلدی» دیدیلر دنیاده نبوت واخرتده
شفاعت درجه‌لریله تام القدر ونزد خداده مقربلردن اولدیغی حالده
٤٥ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ٭ وناسه بشکده

کلام سویلرکه معجزه ایدی وبکیتلکنده دخی یاخود سمادن نزولندنصکره
سویلرکه دعوتدر حال بوکه عباد صالحیندندر
٤٦ قَالَتْ رَبِّ اَنّٰى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ قَالَ كَذٰلِكِ اللّٰهُ يَخْلُقُ
مَا يَشَاءُ اِذَا قَضٰى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ٭ مریم یارب بنم ایچون
ولد نیجه اولور که بکا بر رجل مس ایتمدی دیدی جبرائیل علیه السلام کرچه
بویله‌در رجل طوقنمدی لکن الله تعالی بر امرك حدوثنی مراد ایدرسه
دیلدیکنی خلق ایدر انجق اکا بار اولمسنده اول دیو امر ایدر عقبنده اولوردیدی
٤٧ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجِيلَ وَرَسُولًا اِلٰى بَنِي
اِسْرَائِيلَ ٤٨ اَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ اَنِّي اَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ
الطَّيْرِ فَاَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَاُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ وَاُحْيِي الْمَوْتٰى
بِاِذْنِ اللّٰهِ وَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَاْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً
لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ٭ حق تعالی اول مولوده صحف وکتاب منزله‌یی
وحکمت شرعیتی وخاصة توریة وانجیلی تعلیم ایدر وبنی اسرائیله پیغمبر
ارسال ایدر وقتاکه بنی اسرائیلك انك رسالتندن سؤاللرنده انلره دیه‌که
تحقیق ربکز طرفندن علامتله سزه کلدم سزکچون چاموردن قوش
هیئتنده تصویر ایدوب اکا اوفوررم الله تعالینك اذنیله اول طیر اولور
وانادن طوغمه اعمایی وبرص علتنی اوکولدرم وباذن الله موتایی دیرلدرم
وخانه‌کزده اکل وادخار ایتدیککزی سزه خبر ویررم تحقیق بوبش معجزه
سزکچون علامت وادعامه دلالتدر اکر سز بکا ایمان کتورنلردن
اولور سکز ٭ بو آیت کریمه‌ده اولان معجزه‌لرك روایتلری مختصر محلله بووجه
اوزره‌درکه بالچقدن تصویر ایدوب جان ویردیکی یاراسه قوشیدر دینلمش ٭
بعضیلری برقوش ایدیکه خلقك نظرنده پرواز ایدوب صکره دوشوب میت
اولدیکه فعل حقدن ممتاز اوله دیمشلر ٭ موتایی احیا بحثنده عازر وابن العجوز
وابنة العاشر وسام بن نوح علیهم السلامکه درت موتادر اوچی بعد الاحیا
اجللری حلولنه‌دك تعیش ایتدیلر اما سام بن نوح علیه السلام عیسی علیه
السلامك دعاسیله دیریلوب سؤال وجوابدنصکره ینه دعاسیله میت اولدی
دینلدی ٭ وبیتلرنده اکل اولنان وکرویه صاقلنلانی خبر ویرمسی مکتبده اطفاله
بوکون باباکز واناکز فلان شیئی یدیلر وفلان شیئی یعنی طعامی فلان محله
وضع ایتدیلر دیو خبر ویروب اطفال دخی اولمحلدن بولوب اکل ایدرلردی دینلدی

عیسی علیه السلامك
بشکده تکلمی حبشده
متداول اولان
انجیلده مسطوردر
لمحرره

٤٩ ومصدقا لما بين يدى من التورية ولاحل لكم بعض الذى حرم
عليكم وجئتكم باية من ربكم فاتقوا الله واطيعون * و بندن مقدم
تورية ده اولان شيئى تصديق ايدیجى اولديغم حالده سزه كلدم وبعض
شيكه بقر وغنمك شحمى وتعظيم يوم سبت كبى سزه انلر حرام ايدى انلرى
سزه حلال ايتمك ايچون كلدم وربكز طرفندن سزه ذكر اولنان آيتدنصكره
آيت اخر ايله كلدم امدى الله تعاليدن قورقك وبكا دعوت حقده اطاعت ايدك
٥٠ ان الله ربى وربكم فاعبدوه هذا صراط مستقيم * تحقيق
الله عظيم الشان بنم وسزك ربكزدر اكا عبادت ايدك اول بر طوغرى يولدر كه
اصحابنى مقصودينه نائل ايدر
حزب ٤ ٥١ فلما احس عيسى منهم الكفر قال من انصارى الى الله قال
الحواريون نحن انصار الله امنا بالله واشهد بانا مسلمون * وقتا كه
عيسى عليه السلام يهودلردن كفر حس وفهم ايتدى الله تعالى يولنده
بكا ياردم ايدر كيمدر ديدى حواريلر بزدين اللهك انصاريوز اللهه ايمان
كتوردك سن شاهد اولكه مسلمانلرز ديديلر
٥٢ ربنا امنا بما انزلت واتبعنا الرسول فاكتبنا مع الشاهدين *
يا ربنا انزال ايتديكك انجيله ايمان كتوردك ورسولكه تابع اولدق امدى بزى
سنك وحدانيتكى وانبياكى اقرار وتصديق ايدنلردن ياز * مرويدر كه عيسى
عليه السلام يهوددن كفر وقتلنه قصد ايتدكلرينى حس ايدوب قدس
شريفدن هجرتله سياحت ده ايكن برنهره تصادفنده بر مقدار كيمسه لر بالق
صيد ايدرلر كوردكده كلك بكا تابع اولك كه انسان صيد ايده لم ديدى انلر سن
كيمسين ديديلر بن اللهك قولى وپيغمبرى يم ديدكده ايمان كتورديلر كه
حواريون انلردر دينلدى
٥٣ ومكروا ومكر الله والله خير الماكرين * اول كفرلرينى حس
ايتديكى يهودلر عيسى عليه السلامك قتلنه مكر وتدبير ايتديلر الله تعالى دخى
عيسايى سمايه رفع وانلرك بركزيده لرينى انك صورتنه وضعله قتل ومكر ومجازات
ايتدى والله عظيم الشان مكارلره مقابله وعقوبت ومكافات ايديجيدر
٥٤ اذ قال الله يا عيسى انى متوفيك ورافعك الى ومطهرك من الذين
كفروا وجاعل الذين اتبعوك فوق الذين كفروا الى يوم القيمة ثم الى مرجعكم
فاحكم بينكم فيما كنتم فيه تختلفون * ياد ايله كه حق تعالى عيسى عليه السلامه

«تحقيق بن سنى توفى يعنى تماما قبض ايدرم ومقر ملائكه مه رفع ايدرم وسكا قصد
ايدن كافرلردن سنى تطهير وخلاص ايدرم» بيوردى وسكا تابع ومؤمن
اولنلرى تا قيامته دك كافرلرك فوقنده ايدیجى يم صكره كرك تبعه وكرك كفارك
رجوعى بنم طرفمه در جمله كز امر دينده ايلديككز اختلافى بينكزده عدلله حكم
ايدرم * اشبو عيسى عليه السلامك توفيه سى بحثنده توفيه يى استيفا معناسنه
تماما اخذ وقبض ايتمك اولور وبو تقديرجه يهودك قتلندن حفظ ايچون يردن
سنى قبض ايتدم ديمك اوله دينلمش * وعين موت معناسنه اولوب اخر زمانده
نزولندنصكره اماته ايدرم ديمكدر دينلمش * وعلى قول نائما رفع اولنمش اولمغله
او ارالقده توفيه اوله دينلمش * ياخود سنى عالم ملكوته عروجه مانع اولور
شهواتدن امساك يا اول شهواتى اماته ايدرم ديمك اوله دينلمش * ياخود بدى
ساعت وفاتندن صكره سمايه رفع اولندى دينلمش نصارى بوكا ذاهبدر
٥٥ فاما الذين كفروا فاعذبهم عذابا شديدا فى الدنيا والاخرة وما لهم
من ناصرين * اما شونلركه كافر اولديلر انلر دنياده قتل واسير وجزيه
واخرتده مخلد نار ايله عذاب شديد ايدرم وانلر ايچون عذابدن منعه
هيچ ياردمجى يوقدر
٥٦ واما الذين امنوا وعملوا الصالحات فيوفيهم اجورهم والله
لا يحب الظالمين * اما انلركه مؤمن اولوب عملى صالح ايشلديلر بز انلره
اجرلرينى تماما ادا ايدرز الله عظيم الشان ظلمله كافر اولنلرى سومز
٥٧ ذلك نتلوه عليك من الايات والذكر الحكيم * بومذكور قصص
انبياكه علامت نبوت ودلالت رسالتدن سكا وساطت جبريل ايله اوقودق
وتطرق خللدن خالى ذكر محكم كه قرآندر انى ياد ايدك
٥٨ ان مثل عيسى عند الله كمثل ادم خلقه من تراب ثم قال له كن
فيكون * تحقيق الله تعالينك عندنده عيسى عليه السلامك باباسز ايجاد
اولنمقده مثلى ادم عليه السلامك باباسز وانا سز ايجاد اولنمسى كبيدر حق تعالى
آدمى طپراقدن خلق ايدوب صكره اكا بشر اول ديدى درعقب بشر اولدى
٥٩ الحق من ربك فلا تكن من الممترين * بحث عيسى عليه السلامده
ربكدن سكا ويريلن خبر حق وثابتدر امدى انده شك ايدنلردن اولمه * بو خطاب
كرچه پيغمبر عليه الصلوة والسلامه در لكن مقصد امتلريدر * مرويدر كه
عيسى عليه السلامك بو وجهله قصه سى بيان اولندقده نصاراى نجران

یا محمد نیچون عیسایه بنده‌لك نامیله دشنام ایده‌یورسن دیدیلر خواجۀ عالم
علیه الصلوة والسلام عیاذا بالله بنده‌لك اكا دشنام اولمز اول اللهك قولی
و پیغمبری و مریمه القا اولنمش كلمه‌در بیوردی نصاری غضبلنوب هیچ
پدرسز خلق اولنمش انسان كورلمشیكه بو كابنده دیدیله دیدكلرنده بو
(ان مثل عیسی) آیتی قرائت اولندی
٦٠ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا
وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ
عَلَى الْكَاذِبِينَ ۞ عیسی علیه السلام الله تعالینك قولی ورسولی ایدوكی
سكا علم وجه‌له كلدكدنصكره اولبابده كیمكه سنكله مجادله ایدر سه سن انلره دیكه
كلك اولادلریمزی واولادلریكزی واعزه اهلمزی واهلكزی ونفسلریمزی
ونفسلریكزی كتوره‌لم صكره تضرع ونیاز ایله عیسی علیه السلام
خصوصنده كاذبلره الله تعالینك لعنتنی قیله‌لم * چونكه بو آیت كریمه
نازل اولدی پیغمبرمز علیه السلام نصارای نجرانی طلب ایدوب (هرچند
سزه حجت كتوردم ایسه سز عناد ونزاعی آرتوردیكز شمدی كلك بو وجهله
بد دعایه چیقالم كه صادق كاذبدن تمییز اوله) بیوردی نصاری بو صورته
راضی اولوب زمان ومكان تعیین اولندی یوم اخرده حضرت فخر رسالت علیه
السلام حسن وحسین وزهرا ومرتضی رضی الله تعالی عنهم ایله عازم وانلره
(بن دعا ایده‌رم سز امین دیه سز) بیوردی بو طرفدن نصاری تأملات وافره
دنصكره نادم اولدیلر ایسه‌ده ینه پیغمبر علیه السلامه برابر كلوب صف
باغلدیلر باشلری اولان عاقب انلره (ای دوستلرم بو مباهله یعنی لعنت بددعاسندن
صاقنك بن بو یله تیقن ایده‌یورمكه بونلر الله تعالیدن نیاز ایشلر طاغی یرندن
قوپاره جقلر اكر مباهله ایدرسكز یر یوزنده دیری نصاری قالمز) دیدی همان
سنه‌ده ایكی بیك حله واوتوز زره ویرملری اوزره صلح وصلحنامه‌یی یازوب
مملكتلرینه كتدیلر حضرت پیغمبر علیه السلام اكر مباهله ایده‌لردی حق
تعالی انلری مسخ ایدوب جمله اهل نجران ومملكتلری سقفلرنده اولان
طیور ایله هلاك اولورلردی بیوردی
٦١ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ۞ بو مذكور قصه‌لر تحقیق صادق وحق قصه‌لردر والله تعالیدن
غیری اله یوقدر تحقیق الله عظیم الشان غالب وقوی وحكیم ایدیجی اولدر

٦٢ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ۞ اكر انلر حقدن اباو وحدانیتدن
اعراض ایدرلرسه تحقیق الله عظیم الشان اول مثللو اعتقاد فساد ایدر مفسدلری
بیلور وجزالرینی ویرر
٦٣ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ
وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا
اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۞ سن سویله كه ای اهل كتاب اولان یهود ونصاری
كتب سماویه ورسوللرده اختلاف اولمیوب بزمله سزك بینكزده برابر اولان
كلمه طرفنه كلك كه اول الله تعالیدن غیری یه عبادت ایتمیز ورشیئی الله
تعالایه شریك طوتمیز وبعضمز بعضی بی الله تعالیدن غیری ارباب اخذ
ایتمیز (حاشا یهودك عزیر ونصارانك مسیح كبی) اكر اهل كتاب بو كلمه‌دن عدول
ایدرلرسه سز دیكزكه شاهد اولك بز تحقیق موحد ومسلمانز
٦٤ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنْزِلَتِ التَّوْرَاةُ وَالْإِنْجِيلُ
إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞ ای یهود ونصاری ابراهیم علیه السلامی
هر بریكز كندو دینكزده زعمیله نیچون مجادله ایدرسز حال بوكه توریة
وانجیل نازل اولمامشیدی الا ابراهیم علیه السلامدنصكره نازل اولدی
بو صورتده بزم دینمزده ایدی دیو ادعا كزك بطلاننی تعقل ایتمزمیسكز * ابراهیم
علیه السلام موسادن بیك یل عیسادن ایكی بیك یل اول كلمشدر
٦٥ هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ
عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۞ سزلر اول قومسكز كه سز نیچون
كتابكزده نعت پیغمبری بیلك وارایكن عناد ایله تغییر وجدال ایتدیكز یا كتابكزده
اولمیوب بیلمدیككز دین ابراهیم علیه السلامدن نیچون جدال ایدرسكز ابراهیم
علیه السلام سزك بریكزك دیننده اولمدیغنی الله تعالی بیلور حال بوكه سز
انك حقیقتنی بیلمزسكز
٦٦ مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞ ابراهیم علیه السلام یهودی ونصرانی دكل
ایدی بلكه پاك وموحد وعقاید ردیه‌دن منحرف الله تعالایه خالص مسلم
ایدی ومشركلردن دخی دكل ایدی

٦٧ إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا
وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ٭ تحقيق ناسك ابراهيم عليه السلامه اخص اقربى
زماننده اكا تابع اولان امتلريدر وبو پيغمبر محمد عليه الصلوة والسلام واكا ايمان
كتورن امتلريدر الله عظيم الشان مؤمنلرك وليسى ونصيريدر
٦٨ وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ ٭ اهل كتاب يعنى يهوددن بر كروه سزى اضلال ايدوب
دينلرينه دونديره بيلورميز ديو آرزو ايدرلر انلر انجق نفسلرينى اضلال ايدرلر
مع هذا انى بيلمزلر ٭ مرويدركه معاذ بن جبل و حذيفة بن اليمانى وعمار بن
ياسرى يهودلر دينلرينه دعوت ايتدكلرى انده بو آيت كريمه نازل اولمشدر
٦٩ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ٭ اى اهل
كتاب نيچون قرآن ومحمد عليه الصلوة والسلامه كافر اولورسز مع هذا سز
انك نعتنى توريتده وانجيلده كوررسز
٧٠ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ٭ اى اهل كتاب نيچون حقى باطل ايله قارشديررسز يا كتابلريكزى
تحريف ايله خلط ايدرسز وحقى كتم ايدرسز مع هذا سز پيغمبرك
وقرآنك حق اولديغنى بيلورسز
٧١ وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا
وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوا آخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ٭ اهل كتابدن بر كروه
ديكرلرينه ديديلركه مؤمنلر اوزرينه انزال اولنان قرآنده كى شبهه كونك
اولنده ايمان ايدك وايمان ايتديككز خصوصى كونك آخرنده انكار ايدككه
شايد مؤمنلر شكه دوچار ايله دينلرندن رجوع ايده لر ٭ مرويدركه تحويل
قبله حالنده كعب بن اشرف ومالك بن ضيف اصحابلرينه اول نهارده كعبه يه
توجه ايدك اخر نهارده ينه قدسه طوغرى نماز قيلك ديدكه رجوعى مأمول
ايده ٭ وعلى قول احبار خيبردن اون ايكى كيمسه سائر يهودلر ايله مقاوله ايلديلركه
اول روزده اسلامه داخل اوله لر وكونك آخرنده كتابمزه باقدق وعلمامزله
مشاوره ايتدك توريتده اولان نعت ونشانلرى سزك پيغمبريكزده بولمدق
ديه رك ينه انكار ايدككه بو كيفيتله مؤمنلر شبهه يه واروب دينلرندن رجوع
ايده لر ديلرايله حق تعالى بو آيت كريمه ايله انلرك مكرلرينى مؤمنلره بيان ايلدى

٧٢ وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَى هُدَى اللَّهِ أَنْ يُؤْتَى أَحَدٌ
مِثْلَ مَا أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ٭ چونكه خيبر يهوديلرى مكرلرينك عدم نفوذينى فهم
ايتديلر مدينه يهوديلرينه توصيه جهتيله ديديلركه كيمسه يه ايمان ايتميك
الا سزك دينكزه تابع اولان كيمسه يه ايمان ايدك سن انلره سويله كه تحقيق
دين حق دين اسلام واول هدايت الله تعاليدندر ٭ بو (ان الهدى هدى الله)
كلام شريفى جملهٔ معترضه اولدى و بو خطاب الله اعلم پيغمبر عليه السلامه
اوله واول يهود خيبرلر توصيه لرى تتمه سنده قلبكزده اولان يهوديتده ثابت
اولك كه سزه و يريلن علم وحكمت ومن وسلوى وفلق بحر مثللو معجزات بر كيمسه يه
ويرلمامشدر ياخود مؤمنلرك ربكز عندنده مخاصمه ايده جكلرينه اعتقاد ايتميك
ديديلر سن ديكه تحقيق علم وحكمتده فضيلت وتوفيق وهدايت الله تعالينك يد
قدرتنده در دلديكنه ويرر والله عظيم الشان هدايتك مستحقنى بيليجى كثير الاحساندر
٧٣ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ٭ الله تعالى دلديكنه
نبوت يا اسلامى تخصيص ايدر والله عظيم الشان دين اسلام اعطا ايتديكنه
فضل عظيم صاحبيدر
٧٤ وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنْهُ بِقِنْطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ نصف
تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا
فِي الْأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ٭ اهل كتابدن
كيمسه واردركه سن اكا امانتاً بر قنطار التون ويرسك بلا انكار انى سكا تأديه
ايدر وانلردن كيمسه دخى واردركه بر التون ويرسك انى سكا ادا ايتمز مكر انك
اوزرينه دائما اقدامله قيام ايده سن بونلرك بو خيانتلرينه سبب انلر بزه بو جاهل
عربلرك مالنى اخذده كناه يوقدر ديرلر و بو ادعالرنده الله تعالى يه كذب
ايدرلر وحال بوكه انلر خيانت حرام اولديغنى بيلورلر ٭ مرويدركه بو اداى
امانت ايدن عبدالله بن سلام كه قريشدن بريسى اكا بيك ايكيوز وقيه التون
امانت و يرمشيدى انك تماما اداسيله ممدوح اولدى اول بر التونى ادا ايتميان
فنحاص بن عازورا كيكه قريشدن بريسى اكا بر دينار امانت و يرمشيدى
انى انكار ايله مذموم اولدى و بونلر توريته بيليسان و دينلرينه مخالف اولنلرك
مالنى اخذده وبال يوقدر اعتقادنده درلر

٧٥ بلى من اوفى بعهده واتقى فان الله يحب المتقين ❋ انلرك اعتقادلرى كبى
دكلدر بلكه شول كيمسه كه الله تعالينك عهدينه وفا ايده وامانتى ادا ايده
وحرامدن صاقنه تحقيق الله عظيم الشان اول پرهيزكارلرى سور

٧٦ ان الذين يشترون بعهد الله وايمانهم ثمنا قليلا اولئك لا خلاق لهم
فى الاخرة ولا يكلمهم الله ولا ينظر اليهم يوم القيمة ولا يزكيهم ولهم عذاب اليم ❋
شول كيمسه لركه الله تعالى ايله اولان عهدلرينى وانك اسمنه يمينلرينى دنيانك
آز متاعنه استبدال ايدرلر انلر ايچون نعيم آخرتدن بهره يوقدر والله تعالى انلره
فرح ويرديشى سويلمز وانلره قيامتده مرحمت نظريله باقمز وانلرى كناهدن پاك
ايتمز وانلر ايچون عذاب اليم واردر ❋ ديلديكه بو آيت كريمه احبار يهود
حقنده نازل اولمشدركه انلر مأكل ومنفعتلرينى صيانت واغنيالرندن اخذ رشوت
ايله توريتده اولان نعت وعهدى كتم وتبديل وانك خلافنى كتب ايله
بو من عند الله در ديو خلافه يمين ايتمشلردر

٧٧ وان منهم لفريقا يلوون السنتهم بالكتاب لتحسبوه من الكتاب وما هو
من الكتاب ويقولون هو من عند الله وما هو من عند الله ويقولون على الله
الكذب وهم يعلمون ❋ اهل كتابدن برفرقه واردر (يعنى كعب
ابن الاشرف ومالك بن الضيف وحيى بن اخطب وابو ياسر وثعلبه بن عمرو كبى
كيمسه لركه تحريف ايتدكلرى كتابى سزى توريتدن ظن ايتسون ديو اغزلرينى
اكه رك بوكه رك اوقورلر حال بوكه اول كتابدن دكلدر وبو الله تعالى
عندندندر ديرلر مع هذا من عند الله دكلدر و كلام اللهدن غيرى بى اكا اسناد ايله
يلان سويلر مع هذا انك كذب ومحرف اولديغنى كندولرى دخى بيلورلر

٧٨ ما كان لبشر ان يؤتيه الله الكتاب والحكم والنبوة ثم يقول للناس
كونوا عبادا لى من دون الله ولكن كونوا ربانيين بما كنتم تعلمون الكتاب
وبما كنتم تدرسون ❋ الله تعالى كتاب وفهم وعلم ونبوت
ويردكدنصكره ناسه اللهدن غيرى بكا بنده وعابد اولك ديمك بر بشر ايچون
اولمدى ولايق دخى اولمدى ولكن دينده وعلم وعملده كامل وثابت اولك كه
كتاب اللهى سائره تعليم وكنديكز دخى درس وقرائت وموجبيله عمل ايده سز ديدى
❋ ديلديكه يهوددن ابو رافع القرظى ونصارادن سيد نام نجرانى يا محمد
ديلرميسنكه سكا عبادت ايده لم ديدكلرى فخر رسالت عليه السلام معاذ الله كه
الله تعاليدن غيرى يه عبادت امر ايده يم بنى بعث ومأمور ايتمشدر يالكز بر الله

تعالى يه عبادتدر بيورديلر بنا عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

٧٩ ولا يأمركم ان تتخذوا الملئكة والنبيين اربابا ايأمركم بالكفر بعد
اذ انتم مسلمون ❋ واول كتاب ونبوت ويريلن بشر سزك ملائكه ونبيلرى
ارباب اخذ ايتمكزى امر ايتمز هيچ سزه مسلمان اولدقدنصكره كفرله امر ايدرمى

٨٠ واذ اخذ الله ميثاق النبيين لما اتيتكم من كتاب وحكمة ثم جاءكم
رسول مصدق لما معكم لتؤمنن به ولتنصرنه قال ءاقررتم واخذتم على
ذلكم اصرى قالوا اقررنا قال فاشهدوا وانا معكم من الشاهدين ❋
وياد ايدك شول وقتيكه الله تعالى انبيا وامتلرندن بو وجهله عهد وميثاق الديكه
سزه ويرديكم كتاب وعلم وفهمدنصكره سزكله اولان كتاب وحكمتى تصديق
ايدر سزه بر رسول كلدى (كه محمد عليه السلامدر حياتده بولنانلر يكزى دعوت
ايدر) اكا البته ايمان ايده سز وحق اظهار ايچون اكا نصرت ايده سز
حق جل وعلا «انبيايه اقرار ايتديكزمى وبونك اوزرينه بنم عهدمى قبول
ايتديكزمى» بيوردى انلر «اقرار ايلدك» ديديلر حق تعالى «امدى سز كنديكز
واتباعكز اوزره شاهد اولك بن دخى سزكله بيله شهادت ايديجيلردنم» بيوردى

٨١ فمن تولى بعد ذلك فاولئك هم الفاسقون ❋ كيمكه بو اقراردنصكره
اعراض ايدرسه انلر عاصيلر واياندن خارجلردر

٨٢ افغير دين الله يبغون وله اسلم من فى السموات والارض طوعا
وكرها واليه يرجعون ❋ آيا الله تعالينك انتخاب ايتديكى دين اسلامدن
غيرى دينى طلب ايدرلر مع هذا كوكلرده ويرلرده اولنلر طوعا وكرها
الله تعالى يه تسليم وانقياده اولديلر وجمله سى آخرتده اكا رجوع ايدرلر

٨٣ قل امنا بالله وما انزل علينا وما انزل على ابراهيم واسمعيل
واسحق ويعقوب والاسباط وما اوتى موسى وعيسى والنبيون من ربهم
لا نفرق بين احد منهم ونحن له مسلمون ❋ يا محمد سن ديكه بز الله تعالى يه
ايمان كتوردك وبزه انزال اولنان قرآنه وابراهيم واسمعيل واسحق ويعقوب
عليهم السلامه وابناء يعقوبه انزال اولنانه دخى ايمان كتوردككه بو جمله سى
ابراهيم عليه السلامه منزل صحف اولوب انك شريعتنده اولمغله اكا تابعلر
ايدى كانه انلره نازل اولمشدر وموسى وعيسى عليهما السلامه ويريلن توريه
وانجيله وسائر انبيا عليهم السلامه ربلرى طرفندن ويريلنلره ايمان كتوردك اول

انبيانك نبوتلرندن برينك بيننى برندن تفريق ايتمزز واول الله تعالينك قوللغنده مسلملرز
٨٤ ومن يبتغ غير الاسلام دينا فلن يقبل منه وهو فى الاخرة من
الخاسرين ✲ كيمكه اسلامدن غيرى دين طلب ايدرسه اول مطلوبى اولان
دين اندن قبول اولنمز اول كيمسه آخرتده زيان كور يجيلردندر
٨٥ كيف يهدى الله قوما كفروا بعد ايمانهم وشهدوا ان الرسول
حق وجاءهم البينات والله لا يهدى القوم الظالمين ✲ الله تعالى اول قومه
نيجه هدايت ايدركه ايمانلرندنصكره كافر اولديلر حال بوكه تحقيق محمد عليه
السلامك رسالتنه وحق اولديغنه شهادت ايتمشلر ايدى وانك صدقنه انلره قرآن
كلمشيدى الله عظيم الشان ايمان صفتنى كوستروب صكره ارتداد ايله نفسلرينه
ظلم ايدن قومه هدايت ايتمز
٨٦ اولئك جزاؤهم ان عليهم لعنة الله والملئكة والناس اجمعين ✲
اول مرتدلرك جزالرى تحقيق الله تعالى ايدن وملكلردن وجميع ناسدن
اوزرلرينه لعنت ورحمتدن طرددر
٨٧ خالدين فيها لا يخفف عنهم العذاب ولا هم ينظرون ✲ انلر اول
لعنتك عقوبتنده مخلد اولوب انلردن عذابده خفت ومهلت ونظر مرحمت اولنمز
٨٨ الا الذين تابوا من بعد ذلك واصلحوا فان الله غفور رحيم ✲
الا انلركه بو حاللرندنصكره خلوصله توبه وفسادلرندن رجوعله صلاحه انابه
ايدهلر تحقيق الله عظيم الشان كفرايچنده اولميانى مغفرت وخلوصله توبه
ايدنلره مرحمت ايديجيدر * مرويدركه بو آيتك شرف نزولنده ارتداد ده
بولنان حارث بن سويدە قرنداشى جلاس بو آيت كريمه نك مژده سيله مكه يه
برامين آدم كوندردى وصولنده حارث بو آيتى قرائت وتأمل ندنصكره اول امين
آدمه ديديكه بن سندن هيچ خلاف كلام ايشتمدم وبرادرم دخى رسول اللهه
افترا ايلمزور رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم دخى خلاف سويلمز والله تعالى
جمله وعدنده صادق وقوللرينه رحيمدر بو جمله ايله بن نيچون ناميد اوله يم
ديو توبه ايله مدينه يه كلدكده توبه سى شرف قبول اولدى * ديندى يكه حارث
مكه دن توبه ايله مدينه يه عزيمتنده احبابندن اون بركيسه يه دخى توبه تكليف
ايتدكده انلر بز مكه ده حالا محمدك مغلوبيتنه منتظرز ديو توبه دن ابا ايتملريله
اشبو آيات آتيه انلرك حقنده منزل اوله والله اعلم
٨٩ ان الذين كفروا بعد ايمانهم ثم ازدادوا كفرا لن تقبل توبتهم

واولئك هم الضالون ✲ شونلركه ايمانلرندنصكره كافر اولديلر وكفرلرنده
ثباتله دخى زياده ايلديلر انلرك توبه لرى قبول اولنمز انلر طريق هدايتدن
باديهٔ غوايتده دوشمشلر ها لكلردر
٩٠ ان الذين كفروا وماتوا وهم كفار فلن يقبل من احدهم ملء الارض
ذهبا ولو افتدى به اولئك لهم عذاب اليم وما لهم من ناصرين ✲ انلركه
كافر اولديلر وكفرلرى حالنده فوت اولديلر انلرك برينك دنيا طاوسى التونى
اولسه وانى كندوبى قورتارمق ايچون فدا ايتسه قبول اولوب خلاص اوله جق
دكلدر انلر ايچون عذاب اليم واردر وانلرى اول عذابدن تخليصه
باردم ايديجى بركيمسه يوقدر
٩١ لن تنالوا البر حتى تنفقوا مما تحبون ٩٢ وما تنفقوا من شئ جزء ٤
فان الله به عليم ✲ سز خير واسعه ياخود جنته نائل اوله مزسكز تا كه
سوديككز شيدن انفاق وصدقه ايتميجه وهر شيدنكه انفاق وتصدق
ايدرسكز تحقيق الله عظيم الشان اول شيدن ونيتكزدن بيليجى ومكافات
ايديجيدر * مرويدركه بو آيت كريمه نك نزولندنصكره ابو طلحهٔ انصارى
جناب رسالتپناه عليه السلامه كلوب يارسول الله بنم يانمده زياده سوكلو بربوستانم
واردر الله تعاليك حكمى اوزره انى تصدق ايده يم ديدى حضرت پيغمبر
عليه السلام جوابنده پك خوش پك نفعلو برمالدر ديو اول باغى
طلحه نك اقرباسنه تقسيم بيوردى
٩٣ كل الطعام كان حلا لبنى اسرائيل الا ما حرم اسرائيل على نفسه
من قبل ان تنزل التورية قل فأتوا بالتورية فاتلوها ان كنتم صادقين ✲
طعامك كليسى بنى اسرائيل ايچون حلال ايدى الا يعقوب عليه السلام تورية
نازل اولمزدن مقدم كندو نفسنه بعض شيئى حرام ايتدى سن انلره «صحيح
تورتى كتوروب اوقويك اكر سز صادقلردن ايسكز» ديو سويله * مرويدركه
يعقوب عليه السلامه مرض عارض اولوب اكر بارى تعالى بكا شفا كرم ايدرسه
محظوظم اولديغى طعاملرى اكل ايتميم ديو نذر ايتدى حق سبحانه اكا
افاقت كرم ايتمكله سوديكى طعاملردن دوه نك لحم وسودى اكلنى كندويه
حرام ايدوب نذرينه وفا ايلدى يهوديلر كويا كا متا بعتله بعض شى اكلندن
اجتناب ايدوب بو حرمت حكمى تورتده مسطوردر ديديلر الله تعالى اويله
دكلدر بلكه يعقوب عليه السلام نذرى سببيله كندو نفسنه حرام ايلمشدر

توریتی کتورسونلر بوردقده توریتی کتوره میوب کذبلری جمله یه آشکار اولدی

٩٤ فَمَنِ افْتَرَى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَاُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ❊
کیمکه بو حجتدن صکره حل و حرمت حقنده الله تعالی یه کذب و افترا ایدر سه انلر نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر

٩٥ قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ اِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ❊
سن دیکه خبر تحلیل و تحریمده الله تعالی صادق و یهودیلر کاذبدر دین اسلامده ثابت و غیریدن مائل اولان ابراهیم علیه السلامك دیننه تابع اولك که اول مشرکلردن اولمدی

٩٦ اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِى بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ❊
تحقیق ناسه عبادت و زیارت ایچون اول وضع اولنان بیت مکه ده اولان بیتدر که نفع و خیری چوق عین برکت و عالملر ایچون قبله و عبادتخانه اولمغله محض هدایتدر

٩٧ فِيهِ اٰيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ اِبْرٰهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ اٰمِنًا وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ
حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِىٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ❊
اول بیت یا حرمده آشکار علامات واردر که جمله دن بری مقام ابراهیم علیه السلامدر و کیمکه اکا داخل اولسه امین اولور و بول جهتیله اول بیت شریفه کتمکه قدرتی اولانه الله ایچون انی زیارته قصد و توجه و حج ایتمك ناس اوزرینه فرض اولدی کیمکه حجك وجوبنی اعتقاد ایتمیه یاخود حج اوزرینه واجب اولدقدنصکره عمدا حج ایتمیه تحقیق الله عظیم الشان عالملرك حج و عدم حجندن مستغنیدر * دینلدیکه بیت شریفده اولان علامات کرچه لا یعد ولا یحصادر اولا مقام ابراهیم علیه السلامده اولان طاشده قدم مبارکلرینك اثری ومدت مدیده بقاسی و اعادیدن محفوظ اولمسی و اکا التجا ایدن دست تطاولدن امین اولمسی نهایت علامت واضحه که سورهٔ فیلده مصرحدر * و بیت شریفه عزیمته قدرت شول وجهله بیان اولنمشدر که اولا طریقده امنیت اولمق شرط قلنمش بوندنصکره وجوبنده زاد مالکیده مشیه قدرتی اولدیغی حالده طریقده اکتساب ممکن اولمسیدر شافعیده قدرت زاد وراحله در حنفیده زاد وراحله و صحت ایله واجب اولور

٩٨ قُلْ يَا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ شَهِيدٌ عَلٰى مَا تَعْمَلُونَ ❊
سن دیکه ای اهل کتاب الله تعالینك وجوب حج حقنده اولان آیتلرینی نیچون

انکار ایدرسز حال بوکه الله عظیم الشان سزك اعمال و انکارکزه مطلعدر

٩٩ قُلْ يَا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا
وَاَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ❊ دیکه ای اهل کتاب ایمانه کلان کیمسه لری نیچون الله یولندن صرف و استقامتدن میل ایتمك استرسز مع هذا دین حق اسلام اولدیغنی بیلورسز الله عظیم الشان سزك مؤمنلری اسلامدن صرف ایچون ایتدیککز حیله دن غافل دکلدر

١٠٠ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ
بَعْدَ اِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ❊ ای مؤمنلر اکر سز اهل کتابدن برفرقه یه اطاعت ایدرسکز سزی ایمانکزدن صکره کفره رد ایدرلر * بو آیتك سبب نزولی بو وجهله منقولدرکه (اوس وخزرج) ایکی قبیله دن برمقدار کیمسه لر برمجلسده اوتوروب صحبتده ایکن اوزرلرینه شاس بن قیس الیهودی کلوب الفتلرینه حسد ایتمکله مقدما بو ایکی قبیله بیننده بعاث نام محلده حرب واقع اولوب اوس غالب اولمشیدی صکره مسلمان اولملریله اول خصومت محبته مبدل اولمغله شاس یهودی اکا حسدندن ناشی برکیمسه یه امر و تعلیم ایلدیکه واروب یانلرنده اوتوروب اول حرب بعاثك قصیده سنی اوقیه اول کیمسه بروجه تعلیم ادا ایتدکده قصیده مذمت خزرجده اولمغله خزرجلو یه کران کلوب کفتکو دیر ایکن مجادله و مقاتله یه باعث اولدی درعقب پیغمبر علیه السلامه خبر ویرلمکله مهاجریندن برجماعتی استصحابله انلره واروب یا معشر مسلمین بن سزك بینکزده ایکن الله تعالی سزه اسلام احسان و سزی جاهلیتدن روکردان و الفت و مودت فرمان ایلمشیکن بونه حالدر دیو بو آیت کریمه یی قرائت و بیان ایلدکده کید عدو اولدیغنی اذعان و سلاحلرینی طرد ایله استغفار و معانقه یه شتابان ایلدیلر جابر رضی الله تعالی عنه دیرکه هیچ اولکون کبی اولی اقبح آخری احسن برکون کورمدم

١٠١ وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيَاتُ اللّٰهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ
يَعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِىَ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ❊ سز نیجه کافر اولورسکز حال بوکه سزه الله تعالینك آیتلری یعنی قرآنی اوقنور و رسول الله ایچکزده در کیمکه دین اللهی محکم طوته تحقیق صراط مستقیمه هدایت اولنمش اولور

١٠٢ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ
مُسْلِمُونَ ❊ ای مؤمنلر اتقایه حق و سزا اولان تقوا ایله الله تعالیدن اتقا

ایدك وسز انجق مسلمان اولدیغکز حالده موتی بولك * بعضیلر عندنده بو آیت
منسوخ دینلمش که زیرا حق اوزره تقوایه کیمسه‌نك قدرتی یوقدر عنایت الهی
بو مشقتی دفع ایچون (فاتقوا الله ما استطعتم) آیت کریمه سیله نسخ بیورلدی
دیمشلر لکن بو قول صحیح دکلدر والعلم عندالله

١٠٣ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَاءً فَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ اِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلٰى
شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَاَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ *
حبل الهی که دین اسلام یا قرآندر جمیعکز انی محکم طوتك وآندن ایرلمیك وسزك
اوزریکزده اولان الله تعالینك اسلام نعمتنی ذکر ایدك که زمان جاهلیتده بربریکز
ایله عدو اولوب مقاتله ایدر دیکز حق تعالی اسلام سببیله قلوبکزی تألیف ایدوب
انك نعمتیله اخوت اوزره جمع اولدیکز وسز ناردن برچقور طرفنده ایدیکز
اکر سز او حالده فوت اولسه‌کز اول جهنمه دوشردیکز اسلامکز سببیله
حق تعالی سزی اکا دوشمکدن قورتاردی بو مذکورلر کبی دلائلنی حق جلا وعلا
سزه بیان ایتدیکه شاید طریق هدایتده ثابت اوله سز

١٠٤ وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ اُمَّةٌ يَدْعُونَ اِلَى الْخَيْرِ وَيَاْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ * سزدن ناسی خیره دعوت ایدر برجماعت
اولسونکه معروفی یعنی کتاب وسنته موافقی امر ایدر ومنکری یعنی قرآن
وحدیثه مخالفی نهی ایدر اوله انلر فلاح بولیجیلردر

١٠٥ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ
وَاُولٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ * ای مسلمین یهود ونصاری کبی فرقه فرقه
اولمیك که انلره کتابلرنده دلائل ظاهره کلدکدنصکره دینلرنده اختلاف
ایتدیلر انلر ایچون عذاب عظیم واردر

١٠٦ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَاَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ
اَكَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ * یوم قیامتده
یوزلرك کیمی بیاض کیمی سیاه اولور اما یوزلری سیاه اولانلره دینورکه سز
ایمانکزدنصکره کافرمی اولدیکز امدی کافر اولدیغکزشی سببیله عذاب جهنمی
دادك * دینلدیکه ایماندنصکره کفردن مراد اهل کتابدر که پیغمبر علیه السلامه
کافر اولدیلر یاخود یوم میثاقده (الست بربکم) خطابنده بلی دیوب صکره
کافر اولانلردر یاخود مرتدلردر

١٠٧ وَاَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللّٰهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ *
واما انلر که یوزلری بیاض اولدی امدی انلر الله تعالینك رحمتنده یعنی
جنتده در انلر اول جنتده دائم ومخلدلردر

١٠٨ تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللّٰهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ *
بو الله تعالینك احکامنی مبین آیتلریدرکه انی سکا وحی واسطه سیله
حقله اوقورز الله عظیم الشان عالملره ظلم اراده ایتمز

١٠٩ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ *
کوکلرده ویرلرده اولان اشیا جمله الله تعالینك مخلوقیدر وجمیع امور عباد
الله تعالایه رجوع اولنوب جزاسی ویریلور

١١٠ كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَاْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَوْ اٰمَنَ اَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ
وَاَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ * سز ناس ایچون خلوتخانهٔ غیبدن یاخود لوح
محفوظدن اخراج اولنمش خیر امت اولدیکز که شرعده مستحسن اولان
معروفله امر ایدرسکز وشرعده مستقبح اولان منکردن نهی ایدرسکز والله
تعالینك وحدانیتنه ایمان ایدرسکز اکر اهل کتاب دخی ایمان ایده‌لردی انلر
ایچون خیرلو اولوردی انلردن بعضیلری مؤمنلردر (عبدالله بن سلام
واصحابی کبی) واکثری دائرهٔ دیندن خارجلردر

١١١ لَنْ يَضُرُّوكُمْ اِلَّا اَذًى وَاِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنْصَرُونَ *
انلر سزه ضرر ایده‌مز مگر لسان وطعنله اذیت ایده‌لر اکر سزکله مقاتله
ایتسه‌لر منهزما عودت ایدرلر بوندنصکره انلره کیمسه‌دن یاردم اولنمز

١١٢ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُوا اِلَّا بِحَبْلٍ مِنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ
وَبَاؤُا بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ
بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ الْاَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ * نصف
انلرنه محلده بولنورلرسه قتل وسبی ایله اوزرلرینه ذلیلك وضع اولندی
مگرکه جزیه ایله الله تعالیدن عهد وامان واذن باریله مؤمنلردن دخی امنیت
اوله وانلر حقدن رجعت وغضب الهیده متمکن اولدیلر یعنی سزاوار غضب
الهی اولدیلر وانلره فقر واحتیاج دخی وضع اولندی بو ذلت ومسکنت
وغضب الهی یه رجوعلرینه سبب الله تعالینك قرآن وصحیح توریتنی انکار

وبغير حق انبيايى قتل ايتدكلرى اولدى بو كفر وقتل انلرك عصيانلرى وحدى
تجاوز ايتدكلرى سببيله ايدى
١١٣ ليسوا سواء من اهل الكتاب امة قائمة يتلون آيات الله آناء الليل وهم
يسجدون * اهل كتابك مؤمنلرى كافرلريله درجه ده برابر دكلدر اهل
كتابدن بر كروه واردر كه عبادت وطاعته قائملر كيجه نك ساعتلرنده نماز قيلر
اولدقلرى حالده آيات اللهى اوقورلر
١١٤ يؤمنون بالله واليوم الآخر ويأمرون بالمعروف وينهون عن المنكر
ويسارعون فى الخيرات واولئك من الصالحين * الله تعالينك
وحدانيتنه واخرته حقيقت ايمان ايدرلر ومعروفله يعنى تصديق رسالت عليه
السلامله خلقه امر ايدرلر ومنكردن يعنى تكذيب پيغمبر عليه السلامدن نهى
ايدرلر وعمل خيراتده سرعت ايدرلر وبو صفتله متصف اولنلر عند الله صالحلردندر
١١٥ وما يفعلوا من خير فلن يكفروه والله عليم بالمتقين * خيردن اول
شيئكه ايشلرلر كتم ونقصان اولنيوب مكافاتى ويريلور والله تعالى اهل تقوايى بيلور
١١٦ ان الذين كفروا لن تغنى عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله شيئا
واولئك اصحاب النار هم فيها خالدون * شونلركه كافر اولديلر انلرك
اموال واولادى الله تعالينك عذابندن برشيئى دفعه كفايت ايتمز وانلر نار جهنم
ملازملريدر وانده دائملردر
١١٧ مثل ما ينفقون فى هذه الحيوة الدنيا كمثل ريح فيها صر اصابت
حرث قوم ظلموا انفسهم فاهلكته وما ظلمهم الله ولكن انفسهم
يظلمون * بو دنياده كافرلرك ريا وفخر وامثالى ايچون ويردكلرى نفقه نك
مثلى شول كفرله نفسلرينه ظلم ايدن قومك اكينلرينه برباد سخت اصابت
ايدوب هلاك ايتديكى كبيدر الله تعالى انلرك اكينلرى هلاكيله انلره ظلم ايتمدى
ولكن انلر كفرلريله نفسلرينه ظلم ايتديلر
١١٨ يا ايها الذين آمنوا لا تتخذوا بطانة من دونكم لا يألونكم خبالا ودوا
ما عنتم قد بدت البغضاء من افواههم وما تخفى صدورهم اكبر قد بينا لكم
الآيات ان كنتم تعقلون * اى مؤمنلر سزدن اولان مؤمنلردن
غيرى كفار ويهود ومنافقلرى دوست وسرداش اخذ ايتميك كه انلر سزك
حالكزى افساده قصور ايتمزلر سزه رنج ومشقت اصابتنى تمنى ايدرلر انلرك

اغزلرندن سزه اولان بغض وعداوتلرى ظاهر اولمقده در معهذا قلبلرنده
كزلدكلرى دخى زياده ديوكدر اكر سز تعقل ايدر سكز مؤمنلر ايله دوستلق
ومنكرلر ايله عداوتك وجوبى آياتنى سزه بيان ايتدك * بو آيت كريمه طائفهٔ يهودك
دائما اهل اسلام بيننه القاى فساد ومشركلرك صورت ايمانده اهل اسلامدن
اسرار استراقيله اخوانلرينى اخبار ايتدوكنى مؤمنينه بيان وتحذير اوله والله اعلم
١١٩ ها انتم اولاء تحبونهم ولا يحبونكم وتؤمنون بالكتاب كله واذا
لقوكم قالوا آمنا واذا خلوا عضوا عليكم الانامل من الغيظ قل موتوا
بغيظكم ان الله عليم بذات الصدور * اى مؤمنلر كنديكزدن واول
دوست وسرداش اولديغكز كفار ومشركلرك حالندن آكاه اولك كه سز انلرى
سور سكز انلر سزى سومز سز كتابلرك كليسنه ايمان ايدر سز انلر سزه
ملاقى اولدقده بز دخى ايمان ايتدك ديرلر قچان بربرلريله خلوت ايتدكلرنده
سزه عداوت وخشم وكينلرندن پارمقلرينك اوجنى ايصررلر يا محمد سن ديكه
بو خشم وكينه كزله هلاك اولك تحقيق الله عظيم الشان انلرك قلبلرنده خشم
وكين وحسدلرينى بيلور وجزالرينى ويرر
١٢٠ ان تمسسكم حسنة تسؤهم وان تصبكم سيئة يفرحوا بها وان
تصبروا وتتقوا لا يضركم كيدهم شيئا ان الله بما يعملون محيط * اكر
سزه دشمنه غلبه وغنيمت كبى برحسنه واقع اولسه انلر منفعل وغمناك اولورلر
واكر سزه هزيمت ومضرت كبى برسيئه اصابت ايتسه انلر انكله مسرور
وفرحناك اولورلر اكر سز انلرك اذاسنه صبر والله تعاليدن خوف ايدر سكز انلرك
مكر وكيدى سزه هيچ ضرر ايتمز تحقيق الله عظيم الشانك علمى سزك
صبر وتقوى يكز عملنى محيطدر
١٢١ واذ غدوت من اهلك تبوئ المؤمنين مقاعد للقتال والله سميع
عليم * يا محمد ياد ايله انيكه اهلك عايشه رضى الله تعالى عنهانك خانه سندن
مؤمنلره قتال ايچون مكان حاضرلمغه بر صباح چيقدك الله تعالى سزك اقوالكزى
ايشيدر ونيتلريكزى بيلور * روايت اولنديكه هجرتك اوچنجى سنه سى شوالنك
اون ايكنجى اربعا كونى ابو سفيان اوچ بيك سوار وپياده كه يديوز زره وايكيوز
اسب ايله احد طرفنه كلديلر حضرت پيغمبر عليه السلام ديلديكه مدينه ده
توقفله شهرده مقاتله ايده بدر غزاسنده بولنمين دلير اصحاب مدينه دن چيقمق
رأينده مبالغه ايتديلر وحضرت عليه الصلوة والسلام مهاجر وانصاردن بيك

كشيله مقاتله يه توجه بيورديلر اثناى طريقده عبدالله ابن ابى اوچيوز منافقلر ايله
رجعت ايدوب سيد عالم صلى الله تعالى عليه وسلم يديوز كيسه ايله دشمن برابرنده
صف چكدى وعبدالله بن جبير رضى الله تعالى عنه يى اللى تيرانداز ايله احد
طاغنك كديكنه تعيين واول محلى محافظه خصوصنده دقتله تنبيه بيوروب
كندولرى تسويهٔ صف عسكره اقدام بيورديلر ❊ بو آيت كريمه ده مسطور
قتال ايچون خانه‌لرندن خروجى حالى وكونى مختصرجه تحرير اولندى
تفصيلى سير وتواريخده كوريله
١٢٢ اذ همت طائفتان منكم ان تفشلا والله وليهما وعلى الله فليتوكل
المؤمنون ❊ سزدن ايكى طائفه مقاتله‌دن خوفله رجعت قصد بنى ايتديلر
حال بوكه حق تعالى انلرك قلبلرينك حافظيدر مؤمنلر الله تعالى يه توكل
ايتسونلركه انلره نصرت ايدر ❊ مرويدركه بو ايكى طائفه نك برى اوسدن
بنوالحارث وخزرجدن بنو سلمه در عبدالله ابن ابى كيرو دوندكده بو ايكى
طائفه دخى اكا تبعيتله دونمك قصد بنى ايتديلر حق تعالى قلبلرينه ثبات
احسان ايدوب پيغمبر عليه السلام ايله برابر قالديلر
١٢٣ ولقد نصركم الله ببدر وانتم اذلة فاتقوا الله لعلكم تشكرون ❊
تحقيق الله تعالى بدر غزاسنده سزه نصرت ايتدى حال بوكه سز انده دشمنه
نسبتله حقير وقليل ايديكز الله تعاليدن اتقا ايدك ومنافقلرك رجعتلرندن
كدر ايتميك شايدكه سزه انعام اولنانه شكر ايده سز
١٢٤ اذ تقول للمؤمنين الن يكفيكم ان يمدكم ربكم بثلثة آلاف من الملئكة
منزلين ❊ چونكه سن مؤمنلره ديرسنكه ربكز سزه اوچ بيك ملكلر انزاليله امداد
ايتديكى كفايت ايتمزمى
١٢٥ بلى ان تصبروا وتتقوا ويأتوكم من فورهم هذا يمددكم ربكم بخمسة
آلاف من الملئكة مسومين ❊ بلى اكر سز صبر ايدر سكز و پيغمبر عليه
السلامه مخالفتدن صاقنورسكز ودشمنلر بكز سزه غضبله كاورلرسه
شمدى ربكز سزه بشبيك نشانلو ملكلر ايله امداد ايدر ❊ مرويدركه يوم
بدرده حق تعالى اول بيك صكره اوچ بيك واخر بشبيك ملائكه كوندرديكه
بياض عمامه وطيلسان ايله نشانلو ايديلر
١٢٦ وما جعله الله الا بشرى لكم ولتطمئن قلوبكم به وما النصر الا من
عند الله العزيز الحكيم ❊ الله تعالى سزه بو امدادى انجق فتحى تبشير ووعد

نصرتله قلبكز مطمئن اولسون ايچون قيلدى نصرت انجق اول غالب يكتا
وحكيم بى همتا اولان الله عظيم الشان طرفندندر
١٢٧ ليقطع طرفا من الذين كفروا او يكبتهم فينقلبوا خائبين ❊
كافرلردن بر كروهى قطع وهلاك ياخود سرنكون وآلودهٔ خاك
اولمق ايچون بدرده الله تعالى سزه نصرت ايلدى كه خائب وخاسر منهزما
عودت ايلديلر
١٢٨ ليس لك من الامر شىء او يتوب عليهم او يعذبهم فانهم ظالمون ❊
انلرك استيصال واستصلاح امرندن سنكچون برشى يوقدر مالك امور انجق
الله تعاليدر انلرى ديلرسه هلاك ايدر يا اسلامه كلورلرسه توبه لرينى قبول
ايدر ياكفرلرنده مصر اولورلرسه عذاب ايدر زيرا انلر ظالملردر ❊ بو آيت
كريمه نك سبب نزولنده مفسرين اختلاف ايتمشلردر بئر معونه اهلنك حقنده
ياخود يوم احدده اعدا حقنده بددعا ايتدكده يا ايتمك مراد ايتدكده
نازل اولدى ديمشلر
١٢٩ ولله ما فى السموات وما فى الارض يغفر لمن يشاء ويعذب من يشاء
والله غفور رحيم ❊ سموات وارضده اولان اشيانك كليسى الله تعالينك
خلق وملكيدر قوللرندن ديلديكنى مغفرت ايدر ديلديكنه عذاب ايدر الله عظيم
الشان مغفرت ومرحمت ايديجيدر
١٣٠ يا ايها الذين آمنوا لا تأكلوا الربوا اضعافا مضاعفة واتقوا الله
لعلكم تفلحون ❊ اى مؤمنلر قات قات ربايى اكل ايتميك الله تعاليدن قورقك كه
عقوبت آخرتدن فلاح بوله سز
١٣١ واتقوا النار التى اعدت للكافرين ❊ وكافرلر ايچون آماده
اولان ناردن قورقك ❊ نار جهنم كفار ايچون بالذاتدركه تعذيب ودائميدر
وعصاة مؤمنين ايچون بالعرضدركه تأديب وموقتدر
١٣٢ واطيعوا الله والرسول لعلكم ترحمون ❊ الله تعالينك حكم
ايلديكنه ورسولنك امر ايلديكنه اطاعت ايدك كه شايد مرحمت اولنمشلردن اوله سز حزب ٢
١٣٣ وسارعوا الى مغفرة من ربكم وجنة عرضها السموات والارض
اعدت للمتقين ❊ ربكز جل شانه نك مغفرتنى موجب اسلام واداء فرائض
وجهاد كبى اعمال صالحه يه مسارعت ايدك وجنته لايق عمله دخى مبادرت

ایدك كه انك عرضی سموات وارض قدردر اول متقیلر ایچون تهیئه اولنمشدر
*بوكا وبوقاروكی آیتده (اعدت) كلام شریفنه نظرا جنت وجهنم حالا موجود
ومخلوق اولدیغی استدلال اولنور

١٣٤ اَلَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ
عَنِ النَّاسِ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ✵ اول كیمسه لركه مسرت ومضرتده
كثرت وقلتده واحوالك كلیسنده انفاق ایدرلر وغضبلرینی هضم ایدرلر
یعنی طارغنلغنی اجرایه قادر ایكن صبر وترك ایدرلر وناسدن مؤاخذه یه
مستحقلری عفو ایدرلر یعنی كندوتبعه لرندن ومستحق عقوبت اولنلری عفو
ایدرلر الله عظیم الشان احسان ایدیجیلری سور * مرویدركه امام حسین بن
علی رضی الله تعالی عنه مسافرلر یله طعام باشنده ایكن كوله سی بر كاسه
سیجاق طعام ایله كلوركن ایاغی دوشه مه طولاشوب طعام مذكور حضرت
حسینك مبارك باشنه دوكلكله كوله سنه تأدیب یوزندن نظر ایتدكده بنده سی
(والكاظمین الغیظ) دیدی حضرت امام غضبی هضم ایتدم دیدی كوله
تكرار (والعافین عن الناس) دیدی اول حضرت عفو ایلدم بیوردی عبد
مذكور (والله یحب المحسنین) اوقودقده امام حسین رضی الله تعالی عنه
سنی مالمدن آزاد ایلدم بیوردیلر

١٣٥ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوا
لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللّٰهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ✵
ودخی شونلركه فاحشه ایشلدكلری یاخود نفسلرینه ظلم ایتدكلری زمان الله
تعالینك وعید وعقابنی تذكر ایدوب كناهلرندن توبه ایدرلر وكناهلری مغفرت
ایدر انجق الله تعالی ایدوكنی بیلورلر وبوایشلدكلری كناهه بعدزمان مصر
اولوب ایشلمزلر وانلر كناهك عذابندن اصرارك عقوبتی زیاده ایدوكنی بیلورلر
*فاحشه دن مراد كناه كبائر وظلم نفسدن مراد صغائر یاخود فاحشه فعلا اولان
وظلم نفس قولا اولان معاصیدر یاخود بری قصد بری خطا اوله دینلمش
*مرویدركه انصاردن خرما صاتیجی بنهان نام كیمسه نك دكاننه برحسنا
مرأه كلوب خرما اخذینه طالب اولدقده بنهانك كوكلی اكا میل ایله خانه مده
تازه اعلا خرما واردر دیو كتدكلرنده مرأه یه بوسه زن اولمغله مرأه یا بنهان
اللهدن قورق بنم عرضمه تسلط ایتمه دیمسیله بنهانه ندامت كلوب عجله ایله
حضور نبوی یه روان وعرض احوال ایتدكده سید عالم علیه السلام بن سنك

اراكزده ایكن سز بویله ایش ایدرسكز دیو تهدیدنده حق تعالی طرفندن
امید ضمننده بو آیت نازل اولدی

١٣٦ أُولٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ✵ بو صفتله متصف كیمسه لرك مكافاتی
ربلرندن مغفرت واشجاری تحتلرندن نهرلر جریان ایدر جنتلردركه انده دائم
اولدقلری حالده مخلدلردر بو مذكورلری ایشلیجیلر نه كوزل اجره نائل اولورلر

١٣٧ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكَذِّبِينَ ✵ سزدن مقدم انواع ادیان وسنن شرایع كچدیكه كیمی رضا
وكیمی هلاكده اولدی امدی یریوزنده اقدامله كزوب (قوم عاد وثمود ولوط
كبیلرك محللرینه) عبرتله نظر ایدك كه كاذبلرك عاقبتی نه كیفیتده اولدی

١٣٨ هٰذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ✵ اشبو قرآن كریمده
اولان قصص عامهٔ ناسه كلام حق بیاندر وارواح وبصائره هدایت
ومتقیلر ایچون نصیحتدر

١٣٩ وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ✵ یوم
احدده اصابت ایدن شدتدن ضعف كتورمكز ومقتوللریكز ایچون محزون
اولمكز مع هذا شانده سز انلردن اعلی وحق اوزره سز كه قتالكز الله ومقتوللكز
جنتده در اگر سز وعد نصرته مؤمنلر ایسكز

١٤٠ إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا
بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ✵
اگر سزه (احدده) جرح والم اصابت ایتدیسه انلره دخی (بدرده انك كبی) جرح
والم مس ایتدی بو حیات دنیاده اولان فرح وغمی ناس بیننده نقل ودور
ایتدیررز والله تعالی مؤمنلرك ثباتنی تمییز ومعركه ده صابرینلر ایچون سزدن
شاهدلر اخذ ایدر الله تعالی ظالملری سومز

١٤١ وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ✵ الله تعالی مؤمنلره
واقع اولان غم واكدار سببیله ذنوبلرندن تطهیر ایدر وكافرلری رفته رفته محو
وهلاك ایدر

١٤٢ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ
الصَّابِرِينَ ✵ ایا جنته كیرمكلككزی ظن ایدرمیسز الله تعالی

سزدن جهاد ایدنلری ومصائبه صبر ایدنلری بیلدیگی

١٤٣ ولقد كنتم تمنون الموت من قبل ان تلقوه فقد رأيتموه وانتم
تنظرون ❋ تحقیق سز جنکه ملاقی اولمزدن مقدم شهادت موتی تمنی ایدیکز
آرزو ایدیککز مقاتله‌یی واخوانکزك شهید اولدقلرینی معاینه ونظر ایدردیکز
❋ بونده بدر غزاسنده بولنمیوب مدینه‌دن خروجه الحاح ایدنلره توبیخ واردر دینلدی
١٤٤ وما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل افان مات او قتل انقلبتم
على اعقابكم ومن ينقلب على عقبيه فلن يضر الله شيئا وسيجزي الله
الشاكرين ❋ محمد علیه السلام انجق اندن مقدم کچن رسوللر کبی
رسولدر اگر اول وفات ایدر یا قتل اولنورسه سز دینکزدن یا جهاددن او کچه کز
اوزره دونه جکمیسکز کیمکه بویله انقلاب ایده اوله الله تعالی‌یه بر ضرر ایتمز بلکه
ضرری کندویه اولور الله عظیم الشان اسلام وثباتده شکر ایدنلره یقینده
مجازات ایدر ❋ مرویدر که یوم احدده مشرکلر منهزم اولمشیکن دربندده
مأمور بیوریلان عبدالله بن جبیر رضی الله تعالی عنهك توابعی غنیمت طمعیله
پراکنده اولمغله خالد بن الولید اول دربنددن کیروب مسلمینه انهزام واقع
اولدیغندن ابن قمئة الحارثی بر طاشله پیغمبر علیه السلامك دیشنی شکست
ایتدی مصعب بن عمیر رضی الله تعالی عنه انی دفع ایچون مقابله ایتدکده
ابن قمئه انی شهید ایتمکله پیغمبر علیه السلام ظنیله محمدی قتل ایتدم دیو
ندا ایتدی مسلمون انی ایشتدکده پراکنده اولوب اوتوز قدر کیمسه نزد پیغمبر
علیه الصلوة والسلامده جمع اولدیلر بوندنصکره فرار ایدنلر گلوب اعتذارلرنده
حق تعالی انلری توبیخ ضمننده بو آیت کریمه‌یی انزال بیوردی
١٤٥ وما كان لنفس ان تموت الا باذن الله كتابا مؤجلا ومن يرد ثواب
الدنيا نؤته منها ومن يرد ثواب الآخرة نؤته منها وسنجزي الشاكرين ❋
بر نفس ایچون موت کلمز الا الله تعالینك مشیئت وفرمانیله که لوح محفوظده
موقتا یازلدیغی اوزره اولور کیمکه دنیا ایچون سعی ایدرسه بز اکا دنیاده تقدیر
ایتدیکمزی ویررز وکیمکه طاعتیله آخرت ثوابنی استرسه آرزو ایتدیکی جنتی
ویررز ونعمته شکر ایدنلره بز آخرتده مکافاتنی ویررز ❋ بو آیت کریمه‌ده اهل
اسلامی جنك وجهاد وثباته تحریض واردر که عمر مقرر واجل مقدر اولدیغی
بیلوب عمرك نقصان اولمیه‌جغنی جزمله مقاتله‌ده ثابت اوله لر
١٤٦ وكأين من نبي قاتل معه ربيون كثير فما وهنوا لما اصابهم في سبيل الله

وما ضعفوا وما استكانوا والله يحب الصابرين ❋ انبیادن چوق کیمسه‌لر
بیلسنجه اولان سپاه فراوان ایله راه حقده مقاتله ایلدیلر فی سبیل الله انلره اصابت
ایدن جهاد شدتندن عجز ایتمدیلر وحربك کثرتندن ضعیف اولمدیلر واعدایه
ذل وخضوع ایتمدیلر الله عظیم الشان جهادده صبر ایدنلری سور
١٤٧ وما كان قولهم الا ان قالوا ربنا اغفر لنا ذنوبنا واسرافنا
في امرنا وثبت اقدامنا وانصرنا على القوم الكافرين ❋ اول ربیون
اولان سپاهك کلاملری انجق شونی دیملریدر که یارب گناهلرمزی وفعلمزده
واقع اسرافلری مغفرت ایله واعدا ایله مقاتله حرزده قدملرمزه ثبات کرم ایله
وقوم کافرین اوزره بزه نصرت احسان ایله
١٤٨ فآتاهم الله ثواب الدنيا وحسن ثواب الآخرة والله يحب المحسنين ❋
بو دعالری وجنکده صبرلری سببیله الله تعالی انلره دنیاده نصرت وغنیمت
ویردی وآخرتده احسن نعمت اولان جنتی ویردی الله عظیم الشان صبر
وطاعت ایدن محسنلری سور
١٤٩ يا ايها الذين آمنوا ان تطيعوا الذين كفروا يردوكم على اعقابكم
فتنقلبوا خاسرين ❋ ای مؤمنلر اگر سز کافرلره اطاعت ایدرسکز
سزی کیرو دینلرینه دوندررلر امدی ایکی جهانده خسرانه منقلب اولورسز
(بیضاویده) منافقلرك احد هزیمتنده مؤمنلره «اخوانکز دیننه رجعت ایدك که
اگر محمد نبی اولیدی قتل اولنمزدی» کلاملرنده بو آیت کریمه نازل
اولدی دیو تحریر ایدر
١٥٠ بل الله مولاكم وهو خير الناصرين ❋ بلکه الله تعالی سزك
مولی وناصرکزدر واول ناصرلرك خیرلوسیدر
١٥١ سنلقي في قلوب الذين كفروا الرعب بما اشركوا بالله ما لم ينزل به
سلطانا ومأواهم النار وبئس مثوى الظالمين ❋ الله تعالی انلرك
شرکلرینه حجت وبرهان تنزیل ایتمامشکن شریك کتورملری سببیله یقینده
اول کافرلرك قلبلرینه خوف القا ایدرز انلرك مکانی ناردر اول نار
ظالملرینه قبیح آرامگاه اولور ❋ یوم احدده کفارده غلبه وار ایکن حق جل وعلا
قلبلرینه القای رعبله کیرو دوندیلر
١٥٢ ولقد صدقكم الله وعده اذ تحسونهم باذنه حتى اذا فشلتم

وتنازعتم في الامر وعصيتم من بعد ما اريكم ما تحبون منكم من يريد الدنيا
ومنكم من يريد الاخرة ثم صرفكم عنهم ليبتليكم ولقد عفا عنكم والله
ذو فضل على المؤمنين ☼ تحقيق حق تعالى سزه اولان وعدنی تصدیق
ايدوب اذنيله سزه عدویه استيصالی وظفر وغنیمتی كوستردكد نصكره پيغمبركزه
وامیركزه عصيانله امر حربده منازعه وجبانت ايتديكز سزدن بعضكز
دنيايی مراد ايدوب نهب وغارته كيدر وبعضكز آخرتی استيوب جنكده
ثبات ايدر بعده يعنی سزك دشمنه غلبه كزدنصكره مصائب هزيمته صبركزی
تجربه معامله سيچون دشمندن سزی دوندردی ورسول اللهه مخالفتدن
ندامتكزی بيلوب سزی استيصالدن عفو ايلدی الله عظيم الشان مؤمنلر
اوزرينه فضل ومرحمت صاحبيدر * دينلديكه احددن مدينه يه رجوعلرنده
اصحابدن بعضيلر الله تعالينك بزه نصرتله وعدی وار ايكن بو مصيبت بزه ندن
اولدی ديملريله پيغمبر عليه الصلوة والسلامك امرينه مخالفت وعدم ثباتلرينی
بيان ضمننده بو آيت كريمه نازل اولدی
١٥٣ اذ تصعدون ولا تلون على احد والرسول يدعوكم في اخريكم نصف
فاثابكم غما بغم لكيلا تحزنوا على ما فاتكم ولا ما اصابكم والله خبير بما
تعملون ☼ شول وقتكه سز هزيمتده قاچوب طاغه چيقديكز و بر بريكزه
باقديكز ورسول عليه السلام يانده اولان صحابه ايله سزك عقبكزده بن
رسول اللهم بكا كلك ديو چاغردی كلمديكز امدی حق جل وعلا سزه غم
اوزره غم ايله مجازات ايتدی (كه غم اول هزيمت غم ثانی اندن اشد اوله رق
محمد عليه السلامك قتل اولندی صيحه سی اوله) صبر وثباتی معتاد ايدينوب
فوت اولمش فتح وغنيمتكز واصابت ايدن هزيمت ومقتوللريكز اوزره محزون اولميه
سز الله عظيم الشان سزك اعمالكزی خبير وعليمدر
١٥٤ ثم انزل عليكم من بعد الغم امنة نعاسا يغشى طائفة منكم وطائفة
قد اهمتهم انفسهم يظنون بالله غير الحق ظن الجاهلية يقولون هل لنا
من الامر من شيء قل ان الامر كله لله يخفون في انفسهم ما لا يبدون لك
يقولون لو كان لنا من الامر شيء ما قتلنا ههنا قل لو كنتم في بيوتكم لبرز
الذين كتب عليهم القتل الى مضاجعهم وليبتلي الله ما في صدوركم وليمحص
ما في قلوبكم والله عليم بذات الصدور ☼ بو غمدنصكره الله تعالی سزك

اوزريكزه امنيتی موجب برخفيف اويخو انزال ايلديكه اول نوم سزدن
بر طائفه يی استيعاب ايتدی (دينلديكه بو نوم خفيفه يدی كيمسه يه واقع
اولديكه مهاجريندن صديق وفاروق ومرتضی وطلحه وسعد بن وقاص
وانصاردن حارث بن الصمه وسهل بن حنيف ايدی وبعضيلر زبيری دخی
ديمش رضوان الله تعالی عليهم اجمعين بو امر غمقلق انلره عود قوت ودفع
كلال اولمش) ومنافقلردن بر طائفه كندو نفسلری مهمنه دوشوب الله تعالی يه
ناحق ظنله اهل جاهليتك (محمد عليه الصلوة والسلامك ايشی باشه چيقمز)
ظننی ايدوب ديرلرديكه بو وعدهٔ نصرت وظفر امرندن بزم ايچون برشی بو قدر
(يعنی ابو سفيان لشكرينه غلبه طمعی ايتمز) سن ديكه تحقيق غنيمت وهزيمت
امرينك كليسی الله تعالينك فرمانيله در سكا اظهار ايتمدكلری شيئی نفسلرنده
كيزلرلر تنهاده بر برلرينه اكر بو وعدهٔ نصرت امرندن بزم ايچون برشی
اولايدی بزه هزيمت واحبابلرمزه قتل واقع اولمزدی ديرلر سن انلره ديكه
اكر سز خانه لريكزده اولايديكز سزدن انلر ايچونكه قتل مقدر ولوح محفوظده
يازلمشدر انلر خانه لرندن چيقوب مقتلكاهه كيدرلردی. الله تعالی سزك
قلبكزده اولان اخلاص ونفاقی اظهار ودرونكزده اولان نيتلريكزی پاك
وخالص ايتمك ووساوس شيطاندن تخليص ايچون بويله اراده ايلدی الله
تعالی قلبلريكزده اولان سرائری بيلجيدر
١٥٥ ان الذين تولوا منكم يوم التقى الجمعان انما استزلهم الشيطان
ببعض ما كسبوا ولقد عفا الله عنهم ان الله غفور حليم ☼ سزدن
شول كيمسه لركه ايكی جمعك ملاقاتی يعنی احد جنكی كونی يوز چويردیلر
انلر پيغمبر عليه السلامه مخالفت وغنيمته حرص كبی بعض عمللری سببيله انجق
شيطان انلرك ذلته طالب وانلر دخی انك رأينه راغب اولديلر الله تعالی انلرك
توبه واعتذارلری جهتيله كناهلرينی عفو ايلدی تحقيق الله عظيم الشان ذنوبی
مغفرت ايدر ومذنبك توبه سنه تأخيرله عقوبتده عجله ايتمز
١٥٦ يا ايها الذين امنوا لا تكونوا كالذين كفروا وقالوا لاخوانهم
اذا ضربوا في الارض او كانوا غزى لو كانوا عندنا ما ماتوا وما قتلوا
ليجعل الله ذلك حسرة في قلوبهم والله يحيي ويميت والله بما تعملون
بصير ☼ ای مؤمنلر سز كافر ومنافقلر كبی اولميك كه انلر تجارته كيدوب
انده فوت ياخود جنكه كيدوب انده قتل اولان قرداش واحبابلری ايچون اكر بزم

يانمزده اولسهديلر اولمزلر وقتل اولنمزلردی ديرلر الله تعالی انلرك بو قول واعتقادلرينی قلبلرنده غم وحسرت اولمق ايچون قيلدی الله تعالی مشيتيله كيمنی كاه سفر وغزاده احيا ايدر و كيمنی اقامت وحضرده اماته ايدر الله عظيم الشان اعمالكزه بصيردر

١٥٧ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ۞ اكر سز الله تعالی يولنده قتل اولنورسكز ياخود فراشكزده اعماركزله فوت اولورسكز كافرلرك دنيا منافعی جمعنده اولان حياتلرندن البته سزه خيرلو الله تعاليدن مغفرت ورحمتدر

١٥٨ وَلَئِنْ مُتُّمْ اَوْ قُتِلْتُمْ لَاِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُونَ ۞ اكر سز فوت اولور ياخود فی سبيل الله قتل اولنورسكز البته عاقبت الله تعالايه حشر وثوابه نائل اولورسكز

١٥٩ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ۞ الله تعاليدن سكا بو كرم ورحمتدركه احد منهزملرينه ملايمت ايتدك اكر بداخلاق اولوب سخت دل وبی حمتسز اوليدك انلر البته سنك اطرافكدن پراكنده اولورلردی امدی انلردن تقصيرلرينی عفو ايله وانلر ايچون بندن مغفرت طلب ايله وانلری تطييب ايچون امر محاربه ده مشاوره ايله اندنصكره ايشكه عزيمت ايلدككده الله تعالايه توكل ايله تحقيق الله عظيم توكل ايدنلری سور * ديلديكه احد غزاسنده رجعتده حضرت پيغمبر عليه الصلوة والسلام انلره نوازش والتفات بيورمغله حق تعالی بو آيت كريمه ده سنك انلره حسن خلق وملايمت ونوازشك بنم كرمم ورحمتمدندر بيوردی

١٦٠ اِنْ يَنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَاِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۞ اكر الله تعالی يوم بدردهكی كبی سزه نصرت ايدرسه سزه غلبه ايدر اولمز واكر اول سزی يوم احددهكی كبی عدم نصرتله خوار وذليل ترك ايدرسه صكره كيم سزه نصرت ايدر امدی مؤمنلر نصرت وكرم خدايه توكل ايتسونلر

١٦١ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞ بر نبی ايچون مال غنايمده خيانت

ايتمك اولمادی كيمكه بو خيانتی ايدرسه قيامتده بوغازنده اول خيانت زنجيريله كتوريلور بعده نفسك كليسی كسب ايتديكی خير وشرايله جزا النور واولكونده كيمسه لر ظلم اولنمزلر * مرويدركه غنايم بدرده بر قرمزی قطيفه غائب اولمغله بعض منافقلر ظن ايده رزكه انی رسول الله آلمش اوله ديديلر الله تعالی حبيبنك وساير انبيانك خيانتدن ذمتلرينی تبريه ضمننده (وما كان لنبی ان يغل) بيوردی

١٦٢ اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰيهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞ الله تعالينك رضاسنه تبعيتله خيانتدن صاقنن كيمسه خيانتله اللهك غضبنه اوغراين كيمسه كبی اولورميكه انلرك مكانلری محل قبيح اولان نار جهنمدر

١٦٣ هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۞ اول خيانتدن محترز امين كيمسه لره عندالله درجات رفيعه واردر الله تعالی امين وخائنی كوريجی وجزالرينی ويريجيدر

١٦٤ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ اٰيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞ تحقيق الله تعالی مؤمنلر اوزرينه زياده انعام ايلدی زيرا انلرك كندو جنسدن رسول كوندرديكه انلره آيات قرآنيه يی تلاوت ايدر وانلری دنس طبيعيه وسوء عقايددن تطهير ايدر وانلره معارف شرعيه وعقليه يی تعليم ايدر حال بوكه انلر بعثت رسولدن مقدم ضلال ظاهرده ايديلر

١٦٥ اَوَلَمَّا اَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ يوم احدده سزه اصابت ايدن مصيبتده سزدن يتمش كشی قتل اولندقده يوم بدرده مشركلردن ايكی قات كه يتمش كشی مقتول ويتمش كيمسه اسير اولمشيكن سز پيغمبر عليه الصلاة والسلام بزمله وبز مسلمان ايكن بو مصيبت بزه ندن اولدی ديديكزسن انلره ديكه بو نفسكزدندركه رسول اللهه مخالفت ايتديكز تحقيق الله عظيم الشان نصرت وهزيمتدن هر شيئه قادردر

١٦٦ وَمَا اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ۞ ايكی جمعك يعنی مؤمنين ايله مشركينك احدده ملاقاتی كونی سزه اصابت ايدن الله تعالينك قضاسيله در ومؤمنلرك ثباتنی اظهار وتمييز ايچوندر

١٦٧ وليعلم الذين نافقوا وقيل لهم تعالوا قاتلوا في سبيل الله او ادفعوا
قالوا لو نعلم قتالا لاتبعناكم هم للكفر يومئذ اقرب منهم للايمان يقولون
بافواههم ما ليس في قلوبهم والله اعلم بما يكتمون ❋ ودخى منافقلرك
نفاق وخصوملرینی اظهار وتمییز ایچوندرکه انلره کل فی سبیل الله مقاتله
ایدك یاخود مجاهدلرك ایچنده بولنوب عسکرده کثرت کورنمکله دشمنی اموال
واولادیکزاوزرندن دفعه سبب اولك دینلدکده انلر اکر رسم حربی بیلیدك
سزه تابع اولوردق دیدیلر اول منافقلر اولکونده نصرت جهتیله اهل کفره
تقربلری اهل ایمانه تقربلرندن زیاده در انلر قلبلرنده اولمیان شیئی اسانلریله
سویلرلر الله عظیم الشان انلرك کتم ایتدکلری شیئی بیلور
١٦٨ الذين قالوا لاخوانهم وقعدوا لو اطاعونا ما قتلوا قل فادرؤا
عن انفسكم الموت ان كنتم صادقين ❋ اول منافقلر که یوم احدده مدینه ده
قاعدلر ایدی اولکونده مقتول اقربا وهمحاللری حقنده دیدیلر که اکر انلر
بزه اطاعت ایدوب مدینه دن کتممش اولسه لردی قتل اولنمزلردی سن انلره
دیکه امدی نفسلریکزدن موتی دفع ایلیك اکر صادقلردن ایسه کز (کشافده)
منافقلر بوکلامی سویلدکلری کون انلردن یتمش کشی فوت اولدی
دیو تسطیر اولنمش
١٦٩ ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم
يرزقون ١٧٠ فرحين بما آتيهم الله من فضله ويستبشرون بالذين
لم يلحقوا بهم من خلفهم الا خوف عليهم ولا هم يحزنون ❋ صدق نیتله
فی سبیل الله قتل اولنلری سز اموات ظن ایتمیك بلکه انلر ربلری عندنده
دیریلردر والله تعالی فضل وکرمندن انلره ویردیکی شرف ونعمتدن فرح
ومسرتده اوله رق جنت میوه لریله رزقلنورلر وقتل اولنیوب کندولرد نصکره
قلان اخوانلرینه کندولرینك نائل اولدقلری دولتلرنده قطعا خوف وحزن
اولمدیغنی تبشیر وتعریف ایتمك استرلر * ابن عباس رضی الله عنهمادن
مرویدرکه حضرت رسالتپناه علیه السلام صحابه یه بیورمشلرکه ارواح شهدا
یشل قوشلر جوفلرنده جنتك نهرلرینه کیدوب اثمار جنتدن اکل وظل
عرشده معلق قندیللرده قرار ایدرلر * بوآیت کریمه دلالت ایدرکه انسان
هیکل مخصوصه اولمیوب بلکه بذاته برجوهر مدرك اوله که بدنك خرابیله

فانی اولمیه وانك ادراك وتألم والتذاذی اکامتوقف اولمیه حق تعالینك آل
فرعون حقنده (النار يعرضون عليها) قول شریفی اول معنایی تأیید ایدر
١٧١ يستبشرون بنعمة من الله وفضل وان الله لا يضيع اجر المؤمنين ❋ حزب ٣
الله تعالیدن احسان اولنان جنت ونعمت وفضل ایله شادمانی واستبشار ایدرلر
والله تعالی مؤمنلرك اجرینی ضایع ایتمدیکنی تیقن ایدرلر
١٧٢ الذين استجابوا لله والرسول من بعد ما اصابهم القرح للذين
احسنوا منهم واتقوا اجر عظيم ❋ اول مؤمنلرکه یوم احدده مجروح
اولدقلرند نصکره انلر الله تعالینك ورسولنك امرینه اجابت ایتدیلر انلردن احسن
اطاعتله مخالفتدن اتقا ایدنلر ایچون اجر عظیم واردر
١٧٣ الذين قال لهم الناس ان الناس قد جمعوا لكم فاخشوهم فزادهم
ايمانا وقالوا حسبنا الله ونعم الوكيل ❋ اول اجابت ایدن مؤمنلره
تخویف ایچون ناس (یعنی عبد قیسدن رکب یا نعیم بن مسعود الاشجعی)
آدملریله دیدیلرکه ناس سزکله مقاتله ایچون (یعنی ابوسفیان واصحابی) جمع
اولمشلردر انلرایله مقاتله یه قدرتکز یوقدر حذر اوزره اوله سز انلرك اول
تخویف ضمننده اولان کلاملری مؤمنلرك ایمان یقینلرینی وجسارتلرینی زیاده
ایدوب الله عظیم الشان بزه کافیدر وانك نصرت وعنایتی بزه نه کوزل
وکیلدر دیدیلر
١٧٤ فانقلبوا بنعمة من الله وفضل لم يمسسهم سوء واتبعوا رضوان الله
والله ذو فضل عظيم ❋ اولحالدن برضرر مس ایتمکسزین الله تعالیدن
سلامت نعمتی وتجارت ربحیله دوندیلر وجرأتله رضاء الهیه تابع اولدیلر
الله عظیم الشان فضل عظیم صاحبیدر * مرویدرکه سید عالم صلی الله
علیه وسلم معرکهٔ احدکه شوالك یدنجی سبت کونی ایدی مدینه یه کلوب فرداسی
بازار کونی یالکز احد معرکه سنده بولنان عسکره امر وفرمان ایدوب اول
امره اطاعتله مجروحلردخی معا چیقوب تعقیب دشمن ایچون مکه طرفنه
توجه ومدینه دن سکز میل حمراء الاسدنام محله نزول ایله بازار ایرتسی کیجه سی
عظیم آتشلر یاقوب افشای جلادت ایلدیلرکه عدم فتور وانکسارلری آشکار
اولدی اوته طرفده ابوسفیان احددن رجوعند نصکره نادم اولوب تکرار
عسکر اسلام اوزرینه عزیمته قصد ایتمشیدی حضرت پیغمبر علیه السلامك
حمراء الاسده کلدکلرینی ایشتدکده انهزام صورتنده مکه یه کیدرکن مدینه یه

تجارت ایچون کیدن عبد قیسدن بر کیمسه یه یاخود نعیم بن مسعوده راست
کلوب دیدیکه سکا اون دوه ویررم محمدیانی محلده بولورسک بزم عسکرمزک
کثرت وقوتندن بحث وانلری تخویفله تأخیرایله دیو سپارش ایلدی نعیم کلوب
هرچند اعظام ایلدیسه مؤمنلر (حسبنا الله ونعم الوکیل) جوابنی ویردیلر
علی قول پیغمبر علیه السلام حمراء الاسددن مدینه یه عودتلرندنصکره ابوسفیان
کله جک سنه بدر صغراده محاربه بی بیان ایتمکله اویله اولسون انشاء الله
جوابنی ویرادی نعیمک اخافه سی بو ماده ده اوله دینلمش نه ایسه بهر حال
مؤمنلرک جوابی (حسبنا الله ونعم الوکیل) در سنهٔ آتیه ده حضرت پیغمبر علیه
السلام محاربان احد وسائردن بیک بشیوز مجاهدایله بدره کیدوب سکز کون
انده توقف ومسلمینک تجارت متاعلری اولمغله اخذ وعطا ایله وافر سودمند
اولدیلر ابوسفیان جرأت ایده میوب مر الظهراندن کیرودوندی اشبو آیات
مبشرات سابقه لرک سبب نزوللرینی بو وقوعات اشعار ایدر الله اعلم
١٧٥ انما ذلکم الشیطان یخوف اولیاءه فلا تخافوهم وخافون ان کنتم
مؤمنین ❋ سزی تخویف ایچون ابو سفیان اتباعیله سزکچون جمع اولشدر
دیدیلر شیطاندر که رسول الله له جهاده چیقمیان اولیاسنی یعنی یقین دوستلرینی
اخافه ایدر یاخود شیطانک دوستی اولان ابوسفیان واتباعی سزی تخویف
ایدر ایدی انلردن خوف ایتمیک سز مؤمنلر سکز بندن خوف ایدک
١٧٦ ولا یحزنک الذین یسارعون فی الکفر انهم لن یضروا الله شیئا
یرید الله الا یجعل لهم حظا فی الآخرة ولهم عذاب عظیم ❋ اهل کفر
طرفنده اولانلرک جنکدن تخلفده مسارعتلری سنی محزون ایتمسون انلر الله
تعالینک دوستلرینه برشی ضرر ایتمزلر انلر ایچون آخرتده هیچ بهره اولممقلغی الله
تعالی مراد ایدر وانلر ایچون عذاب عظیم واردر
١٧٧ ان الذین اشتروا الکفر بالایمان لن یضروا الله شیئا ولهم عذاب الیم
❋ انلر که ایماندن بدل کفری اختیار ایتدیلر انلر الله تعالینک عبادینه احسان
ایتدیکی دین اسلامه هیچ ضرر ایتمزلر بلکه ضررلری کندولره عائددر وانلر
ایچون عذاب الیم واردر
١٧٨ ولا یحسبن الذین کفروا انما نملی لهم خیر لانفسهم انما نملی لهم
لیزدادوا اثما ولهم عذاب مهین ❋ اول کافرلر ایچون ویردیکمز مهلت
وعمری کندولره خیراولدر ظن ایتمسونلر انجق انلره امهالمز کناهلرینک زیاده لکی

ایچوندر وانلر ایچون خوار ورسوای ایدیجی عذاب واردر
١٧٩ ما کان الله لیذر المؤمنین علی ما انتم علیه حتی یمیز الخبیث من الطیب
وما کان الله لیطلعکم علی الغیب ولکن الله یجتبی من رسله من یشاء فآمنوا
بالله ورسله وان تؤمنوا وتتقوا فلکم اجر عظیم ❋ ای منافقلر
مؤمنلری کزلوده طعن وظاهرده استهزا اوزره اولدیغکز حالده الله تعالی
سزی ترک ایتمز تا که خبیث ایله طیبی تمییز ایدر وسزی قلوبده اولان کفر وایمان
غیبنه مطلع ایتمز ولکن پیغمبرلرندن دیلدیکنی انتخاب ایله بعض مغیباتی اکا بیلدررر
امدی مغیباتی بیلن الله تعالی یه وبیلدیردیکی رسوللرینه ایمان ایدک اکر
بو وجهله ایمان وشرک ونفاقدن اتقا ایدرسکز سزکچون اجر عظیم واردر
❋ منافقلر برینه محمد بویله یولده دعواده مع هذا بزم قلبمزدن غافل که کیم مخلص
کیم منافقدر دیدیلر ایله بو آیت کریمه نازل اولدی یعنی یوم احدده خبیث ایله
طیب تمییز اولندی
١٨٠ ولا یحسبن الذین یبخلون بما آتیهم الله من فضله هو خیرا لهم بل هو
شر لهم سیطوقون ما بخلوا به یوم القیمة ولله میراث السموات والارض
والله بما تعملون خبیر ❋ الله تعالینک فضل وکرمندن ویردیکی شیئی انفاق
ایتمیوب بخل وامساک ایدنلر ظن ایتمسونلر که اول بخل انلره خیراولدر بلکه
انلر ایچون شردر که اول امساک ایتدکلری مال قیامت کوننده بوینلرینه آتشدن
حلقه اولور سموات وارضده اولان مال وملکک وارثی الله تعالیدر (اول
امساکه هلاک اولنلره همان عقوبتی قالور) الله عظیم الشان منع واعطادن
ایشلدیککز عملی بیلور ❋ حدیث شریفده واردر که برکیمسه یه الله تعالی مال ویروب
انک اول کیمسه زکاتنی ویرمیه قیامتده اول مال اکابر کل باشلو یلان صورتنده
کلور که انک زهرناک ایکی دیلی اولور واول کیمسه نک بوینه طولانوب بن سنک
مال وخزینه کم دیه رک ایکی یکاقلرینی الی ماشاء الله صوقمقده در
١٨١ لقد سمع الله قول الذین قالوا ان الله فقیر ونحن اغنیاء سنکتب
ما قالوا وقتلهم الانبیاء بغیر حق ونقول ذوقوا عذاب الحریق ❋ تحقیق
حق جل وعلا شول کیمسه لرک الله تعالی فقیر و بز اغنیایز دیدکلری قولنی
ایشتدی انلرک اول کلامنی و بغیر حق انبیایی قتل ایتدکلرینی حفظه ملکلرینه
امر ایله یازارز وانلری ناره ادخال ایله عذاب محرقی دادک دیرز ❋ مرویدر که
پیغمبر عز علیه السلام بنوقینقاع یهودیلرینه ابو بکر رضی الله عنه ایله نامه

كوندروب اسلامه كلمكه وصلوة مفروضه بى ادا ايتمكه ومالرينك زكاتنى
ادا ايله قرض حسنى ايفا ايتمكه امر ايلدى فنحاص بن عازوراء نام يهودى
بدايت آيت اولان كلامى سويلدكده صديق رضى الله عنه اكا بر طپانچه اوروب
اكر بيمزده عهد اولميدى شمدى بوينكى اوردم ديدى اندن كاوب پيغمبر عليه
السلامه شكايت ايلدى فنحاص اول قولنى انكار ايتمكله بو آيت كريمه نازل اولدى
١٨٢ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ * سزه
بو عذاب اللريكزك يعنى فعللريكزك تقديم ايلديكى قتل انبيا وسائر كبى وباللريكزك
سببيله در والله عظيم الشان قوللرينه ظلم ايدر دكلدر
١٨٣ اَلَّذِينَ قَالُوا اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَا اَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتّٰى يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ
تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِى بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِى قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ
اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ * رؤساء يهوددن برجماعت ديديلركه الله تعالى بزه
توريتده امر ووصيت ايتديكه بر رسوله ايمان ايتميه لم تاكه نار سماويه انى اكل
ايدر قربانله بزه كلمينجه يا محمد سن انلره ديكه بندن مقدم زكريا ويحيى وشعيا
وسائر رسوللر معجزات وديديككز قربانله سزه كلمشلر ايدى اكر سز صادقلر
ايسه كز نيچون انلرى قتل ايتديكز * مرويدركه بنى اسرائيله قربان اكلى
حرام ايدى چيان برماده ايچون قربان ايتسه لر انى برسقفسز خانه يه وضع
ايدوب اول زمانك پيغمبرى درون خانه ده مناجاتده ايكن رؤساى بنى اسرائيل
انك قبولنه انتظارا خارج خانه ده باش اكوب متوجه اولورلردى كوكدن
دخانسز بياض آتش مهيب صدا ايله اينوب اول قربانى ياقرايدى وقبولنه
علامت اولوردى
١٨٤ فَاِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ جَاؤُ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ
وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ * اكر انلرسنى تكذيب ايدرلرسه ملول اولمه سندن مقدم
اولان رسوللر حجتلر ومعجزه لر وصحف واحكام شرايعى مبين كتابله كلمشلر ايكن
تكذيب اولنمشلردى
١٨٥ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ اُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَمَنْ زُحْزِحَ
عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ *
هر نفس موتى دادبجيدر خير وشردن اعماللريكزك جزاسى قبوردن قيامكزده
تماما اعطا اولنور كيمكه ناردن تبعيد وجنته ادخال اولنور تحقيق نجات وراحت
بولدى وبو دنيانك حياتى انجق غرور وخيالدر

نصف
١٨٦ لَتُبْلَوُنَّ فِى اَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ
مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ اَشْرَكُوا اَذًى كَثِيرًا وَاِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ
ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ * بحق خدا سز اموالكزده تلف وصرفله
ونفسلريكزده جهاد ومرض وقتل وسائرله تجربه اولنور سكز وسزدن مقدم
اولان اهل كتاب ومشركلردن هجو وطعن ورنج خاطره دائر چوق اذيت
ايشيدرسز اكر بونلره صبر ايدرسكز وامر اللهه مخالفتدن صاقنورسكز تحقيق
بو صبر واتقا امورده حقله عزم وقصد دندر * اهل شرك مكه ده بعد الهجره
مهاجرينك مالنه تعدى ويهود ونصارى اهل اسلامى هجو وطعن ايده جكلرينى
الله تعالى قبل الوقوع خبر ويروب صبر واتقا ايله امر بيوردى
١٨٧ وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ
وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ *
ياد ايله شول وقتيكه الله تعالى كتاب ويريلنلردن يعنى علمالرندن عهد وپيمان
آلديكه اول كتابلرنده اولان شان محمد عليه السلامى بلا كتم ناسه بيان واعلان
ايده لر انلر ايسه اول عهده عدم التفات ايله آردلرينه براقديلر ورشوت اوله رق
ثمن قليل ايله اول ميثاقى صاتديلر نعيم جاودانى يه حطام فانى يى بدل ايتمك
نه قبيح شى اولور
١٨٨ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا اَتَوْا وَيُحِبُّونَ اَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا
فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ * ظن ايتمه
شونلريكه خدعه ايله كلوب حق كتمله عهده وفا ايلمش كبى دوره جد
اولنمغى استيوب سوينورلر ظن ايتمه كه انلر دنياده اسير وجزيه وحقارت
عذابندن نجاته برمحل بوله لر وانلر ايچون آخرتده دخى دردناك والملو عذاب
واردر * مرويدركه پيغمبر عليه السلام يهوده توريتدن برشى سؤال ايتدكده
صحيحنى كتم ايليوب خلافنى جواب ويرمكله تصديق اولندى زعميله فرحلنديلر
اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولدى
١٨٩ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ * سموات
وارضك ملكى وانلرده اولان مخلوقاتك امورى الله تعالينكدر والله عظيم الشان
كل شيئه قادردر
١٩٠ اِنَّ فِى خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيَاتٍ

لأولي الألباب ☼ سموات وارضك وانلرده كى موجوداتك خلقنده وكيجه ايله
كوندزك كلوب كتمسنده ونور وظلمتى ونقصان وزياده لكى اختلافنده عقول
كامله اصحابيچون جناب خالق الموجوداتك وحدانيت وكمال قدرتنه اشكاره
نشان وقطعى برهان واردر
١٩١ الذين يذكرون الله قياماً وقعوداً وعلى جنوبهم ويتفكرون
في خلق السموات والارض ربنا ما خلقت هذا باطلاً سبحانك فقنا
عذاب النار ☼ بو عقول كامله صاحبلرى الله تعالايى قيامده وقعودده
وياتوركن (يعنى دائما) ذكر ايدرلر واستدلال يوزندن سموات وارضك خلقنده
صانع قديمى قلبا تفكر ايدرلر ولسانا دخى ديرلركه يارب بو آسمان وزمينده اولان
مخلوقاتى عبث خلق ايتمدك الهى سن كه عبث وباطل شى يارتمقلقدن منزهسن
امدى بزى لطف واحسانكله نار جهنمدن حفظ ايله
١٩٢ ربنا انك من تدخل النار فقد اخزيته وما للظالمين من انصار ☼
يارب سن اول كمسه يى كه ابدى ناره ادخال ايدرسن تحقيق اكا خوار ورسوايلقله
عقوبت ايدرسك وشرك وكفر له نفسلرينه ظلم ايدنلر ايچون عذابلرينى دفع ايدر
مدد كار يوقدر
١٩٣ ربنا اننا سمعنا منادياً ينادي للايمان ان آمنوا بربكم فآمنا ربنا
فاغفر لنا ذنوبنا وكفر عنا سيئاتنا وتوفنا مع الابرار ☼ يارب بز بر منادى
ايشتدككه (اول محمد عليه السلام يا قرآندر) ربكزه ايمان ايدك ديو دعوت وندا
ايدر اكا اجابتله ايمانه كلدك يارب كناه كبارمزى مغفرت ايله وصغارمزى دخى
ستر ايله وارواحمزى ارواح صالحين ايله قبض ايله
١٩٤ ربنا وآتنا ما وعدتنا على رسلك ولا تخزنا يوم القيمة انك لا تخلف
الميعاد ☼ يارب رسوللرك لسانى اوزره بزه وعد ايتدكك ثوابى وير وبوم قيامنده
بزى رسواى ايتمه تحقيق سن داعى يه اجابتله اولان وعدكه خلف ايتمزسن
(تيسيرده) نقل ايدركه بو آيات كريمه لرده اولان بش دعا حضرت
پيغمبر عليه السلام وچهار يار كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين
ترتيبى اوزره واقع اولمشدركه پيغمبرمز افندمز مرتبهٔ شهودده (ربنا ما خلقت
هذا باطلا) صديق مقام خوفده (ربنا انك من تدخل النار فقد اخزيته) فاروق
صديق تحقيق ايله (ربنا اننا سمعنا مناديا) ذى النورين طلب غفران ايله (ربنا فاغفر لنا
ذنوبنا) مرتضى موعوداتى طلبله (ربنا وآتنا ما وعدتنا) ديو دعا ايتديلر لاجرم بو علو

دعوات هدف اجابته واقع اولوب مژدهٔ رحمت اشبو آيت آتيه ده صادر اولدى
١٩٥ فاستجاب لهم ربهم اني لا اضيع عمل عامل منكم من ذكر او انثى
بعضكم من بعض فالذين هاجروا واخرجوا من ديارهم واوذوا في سبيلي
وقاتلوا وقتلوا لاكفرن عنهم سيئاتهم ولادخلنهم جنات تجري من تحتها
الانهار ثواباً من عند الله والله عنده حسن الثواب ☼ انلرك دعارينه
ربلرى جل شانه اجابت ايدوب بيورديكه تحقيق بن سزدن رجال ونسادن بكا
طاعت ايدهنك اجرينى ضايع ايتمم كه بعضكز بعضكزدندر يعنى دين وموالاتده
اركك وديشيكز بردر امدى انلركه دينلرينى صيانت ايچون وطنلرندن هجرت
ايتديلر وديارلرندن چيقارلديلر وبنم طاعتم يولنده اذيت اولنديلر وكفارله
مقاتله ايتديلر وجهادده قتل اولنديلر البته انلرك كناهلرينى محو ايدهرم وانلرى
التندن نهرلر جارى جنتلره ادخال ايدهرم بو الطاف انلره عند الله اجر ومكافاتدر
والله عظيم الشان عندنده انلره حسن ثواب كه نعيم باقى واردر ☼ ام سلمه رضى الله
عنها نقل ايدركه سيد عالم عليه السلامدن سؤال ايلدمكه هر مهاجر عامله اجر كثير
اولوب مهاجره يه نصيب يوقمى ديدم بو آيتده (من ذكر او انثى) نازل اولدى ديدى
١٩٦ لا يغرنك تقلب الذين كفروا في البلاد ☼ كفارك وسعت
وبلادده مكاسب وتقلبلرى يا محمد مؤمنلرى الداتمسون ☼ مرويدركه بعض
مؤمنلر مشركلرى تعيش واسعه ده كوروب اعداء الله خيرده بز ايسه ضرورت
وجوعده يز ديملريله تسليه ايچون بو آيت كريمه نازل اولدى
١٠٧ متاع قليل ثم مأويهم جهنم وبئس المهاد ☼ كفارك اول
حالاتى سريع الزوال متاع قليلدر بوندنصكره انلرك مسكن ومأوالرى جهنمدر
نه قبيح قرارگاهدر
١٩٨ لكن الذين اتقوا ربهم لهم جنات تجري من تحتها الانهار
خالدين فيها نزلاً من عند الله وما عند الله خير للابرار ☼ لكن انلركه
شركدن وربلرينك عقابندن اتقا ايله متاع دنيايه مغرور اولمديلر انلر ايچون
تحتندن انهار جارى جنتلر واردركه انده دائملردر والله تعالى طرفندن هديه لر
وخوان مهمان واردر وشول شيكه الله تعالينك عندنده كثرت ودوامى واردر
صادق ومتقيلر ايچون متاع فانيدن خير اولودر
١٩٩ وان من اهل الكتاب لمن يؤمن بالله وما انزل اليكم وما انزل اليهم

خاشعين لله لا يشترون بآيات الله ثمنا قليلا اولئك لهم اجرهم عند ربهم
ان الله سريع الحساب ❋ اهل كتابدن بعض كيمسه واردر كه الله تعالى يه
وسزه نازل اولان قرآنه وانلره كوندريلن تورية وانجيله الله تعاليدن قورقيجى
ومتواضع اولديغى حالده ايمان ايدر الله تعالينك آيتلرينى آز بهاايله بدل ايتمزلر
يعنى رشوتله احكام تورية ونعت پيغمبر عليه السلامى كتم ايتمزلر بو مؤمنلر ايچون
ربلرى عندنده اجر مخصوص واردر تحقيق الله عظيم الشان مؤمنلرك حسابنى
آسانلق وسرعتله اجرا ايدر

٢٠٠ يا ايها الذين آمنوا اصبروا وصابروا ورابطوا واتقوا الله
لعلكم تفلحون ❋ اى مؤمنلر جهاد واحكام شرعيه وطاعاتك مشقتلرينه
صبر ايدك ومحاربه نك ثباتنده باخصوص اعداى عدوكز اولان هوا كزك
مخالفتنده صبر ايديجى اولك وسرحدلرده اسب واسلحه ايله كفاره قارشو طوروب
دفع ايدك والله تعاليدن اتقا ايدك كه غايت فلاحه ايره سز

— ٤ — (سورة النساء مدنية وهى مائة وخمس وسبعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٤

١ يا ايها الناس اتقوا ربكم الذى خلقكم من نفس واحدة وخلق منها
زوجها وبث منهما رجالا كثيرا ونساء واتقوا الله الذى تساءلون به
والارحام ان الله كان عليكم رقيبا ❋ اى بنى آدم ربكز جل شانه دن خوف
ايدوب شرك ومعصيتدن صاقنك كه اول سزى بر شخصدن يعنى آدم عليه
السلامدن خلق ايتدى وانك قابورغه سندن زوجه سى حوايى خلق ايتدى
وآدم وحوادن توالد وتناسل جهتيله چوق رجال ونسوان اظهار ونشر ايلدى
واول الله تعاليدن قورقك كه بر بريكزدن برشى استه سكز الله تعالى يى وسيله
ايدوب استرسكز وقطع ارحامدن دخى اتقا ايدوب صله ومودت اوزره اولك كه
نفس واحده دن مخلوقسكز تحقيق الله عظيم الشان اوزريكزه حافظ اولدى

٢ وآتوا اليتامى اموالهم ولا تتبدلوا الخبيث بالطيب ولا تأكلوا
اموالهم الى اموالكم انه كان حوبا كبيرا ❋ اى يتيملرك ولى ووصيلرى
يتيملر بالغ اولدقدهماللرينى ويرك وخبيثى طيبله تبديل ايتميك يعنى ايتامك
مالى سزه خبيث وحرام وسزك مالكز سزه طيب وحلال ايكن بونلرى تبديل
ايتميك وانلرك اموالنى سزك ماللريكزه خلط ايله اكل ايتميك تحقيق بو تبديل

واكل عندالله كناه كبير اولدى * روايت اولنديكه غطفاندن بر كمسه ده يتيم
قرنداشى اوغلنك مالى وار ايدى اول يتيم بلوغنده عمسندن مالنى طلب ايتدكده
عمسى ويرمكده تعلل ايتمكله محكمهٔ عليهٔ نبويه ده ترافع حالنده بو آيت كريمه نازل
اولوب عمسى تماما تسليم ايلدى وتبديلك نهيى حقنده مرويدر كه بعض ولى
ووصيلر مثلا يتيمك سمز قيوننى يرينه كندو ضعيف قيوننى وضع وتبديل ايتملريله
بو امثالدن نهى اولندى

٣ وان خفتم الا تقسطوا فى اليتامى فانكحوا ما طاب لكم من النساء
مثنى وثلاث ورباع فان خفتم الا تعدلوا فواحدة او ما ملكت ايمانكم ذلك
ادنى الا تعولوا وآتوا النساء صدقاتهن نحلة فان طبن لكم عن شىء منه
نفسا فكلوه هنيئا مريئا ❋ اكر سز ايتام نسانى تزوجده عدالت ايده ممكدن
قورقار سكز انلرك غيرى نسادن سزه حلال اولنلرى ايكيشر ايكيشر واوچر
اوچر ودردر دردر تزوج ايدك يعنى دردن زياده يى جمع جائز اولميه اكر
اول نسوان متعدده بيننده عدالت ايتمامكدن خوف ايدرسكز برينى اختيار ايدك
ياخود ملك يمينكز اولان جواريدن تسرى ايدك كه انلرك مؤنتلرى خفيف اولور
اشته بو مرأهٔ واحده ياخود تسرى سزك عدالتدن ميل ايتممكزه اقربدر
ونكاحلنديغكز نسانك مهرنى طيب نفس وعطيهٔ الهى اوله رق ويرك اكر
نساكز مهرلرندن طيب نفس ورضالريله سزه نه مقدارشى باغشلارلرسه انى حلال
اوله رق صفا ايله اكل ايدك

٤ ولا تؤتوا السفهاء اموالكم التى جعل الله لكم قياما وارزقوهم
فيها واكسوهم وقولوا لهم قولا معروفا ❋ اى ايتامك ولى ووصيلرى
الله تعالى معيشت دنيانك قيامنه سبب قيلديغى تصرفكزده اولان مال ايتامى
انلرك سفهالرينه ويرميك انلرى ماللريله رزقلندرك وماللرينه كوره كسوه لندرك
يعنى كيدررك وانلرى بو مال سنكدر بن سنك خزينه دارك مثللو شيرين صحبتلر
ايله تطييب خاطر ايدك

٥ وابتلوا اليتامى حتى اذا بلغوا النكاح فان آنستم منهم رشدا
فادفعوا اليهم اموالهم ولا تأكلوها اسرافا وبدارا ان يكبروا ومن كان
غنيا فليستعفف ومن كان فقيرا فليأكل بالمعروف فاذا دفعتم اليهم اموالهم
فاشهدوا عليهم وكفى بالله حسيبا ❋ واى ولاة ايتام سز يتيملرى

نكاحه شايان يعنى بالغ اولنجيه دك تجربه ايدك اكر بعد البلوغ انلردن عقل
ورشد كورر وفهم ايدرسكز مالل‌رينى انلره ويرك وانلرك اموالنى اسراف جهتيله
ياخود بالغ اولورده بندن مالنى آلور ملاحظه‌سيله اكل ايتمك واول وليسى اولان
كيمسه غنى ايسه مال يتيمه طوقنمسون عفت ايتسون اكر فقير ايسه اول يتيمك
حالنه سعينك اجرتى واحتياجى قدر اكل وتعيش ايتسون امدى اول ايتامه
مالل‌رينى ويرديككز زمان بعده بيكزده نزاع وجدل اولمامق ايچون اخذلرينى
اقراره شاهد طوتك الله تعالى سزه كافى ومحاسبدر * انك امرنه مخالفتدن
حذر ايده سز

٦ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا
تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا *

بابا وانا واقربا متروكاتندن اركك ونسا ايچون نصيب واردر اول اموال متروكه‌نك
قليل وكثيرندن نه ايسه فرض وتقدير اولنديغى صورتله وارثلرينه تقسيم
اولنور * روايت اولنديكه اوس بن ثابت الانصارى رضى الله عنه وفات
ايدوب زوجه‌سى ام كحه ايله اوچ قزينى ترك ايلدى متوفانك ابن عمسى سويد
وعرفجه سنت جاهليه اوزره مالنى الوب زوجه وبناته برشى ويرمديلر چونكه
جاهليتده زنانه مطلقا برشى ويرليوب اركك اولاد دخى جنكه قدرتى اولمديغى
حالده صغرالد قالوردى ام كحه پيغمبر عليه السلامه واروب حالنى عرض
ايتدكده صبر ايله بقالم الله تعالى‌نه امر ايدر بيورديلر اول سببدن بو آيت كريمه
نازل اولمغله جناب رسالتپناه عليه السلام سويد وعرفجه‌يه تنبيه بيورديكه
اوسك مالندن برشى تفريق ايتميه‌لر زيرا حق تعالى زوجه وبنات ايچون نصيب
اثبات ايتمشدر لكن مقدارنى بيان ايتمامش بيان اولنجه صبر ايده‌لم بيوردى
اندنصكره يوصيكم الله آيتى كلدكده اكا كوره تقسيم اولندى

٧ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُوا الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُمْ
مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا * ميتك تركه‌سى تقسيم وقتنده ورثه‌دن
اوليوب ميتله قرابتى اولنلر وسائر يتيملر وفقيرلر حاضر بولنسه‌لر انلرك قلوبلرينى
تطييب ايچون اول مقسومدن انلره برشى ويرك وانلره بلا امتنان مفرح كلام
سويليك * علما عندنده بو آيتك حكمنده اختلاف واقع اولمشدر بعضلر بو حكم
ميراث ووصايا آيتندن مقدم نازل اولمغله انكله بومنسوخدر ديمش وبعضلر
نسخ اولنمامشدر اهل ميراثه موجبيله عمل لازمدر ديمش والله اعلم

٨ وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ
فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا * ايتامك ولى ووصى وسائرينيم امرنده
بولنانلر ايتامه غدر وضرر اصابتنده اللهدن قورقسونلركه اكركندولرينك
وفاتنده كيروده ضعيف وعاجز ذريتلرينى ترك ايدرلرسه انلرك اوزرينه دخى
انك مثلى اوله‌جغى خوفى واردر امدى الله تعاليدن قورقوب كندو اولادلرى
مثابه‌سنده اولان ايتام ايچون دخى كلام حق سويلسونلر

٩ إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ
نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا * شول كيمسه‌لركه ظلمله ايتام مالل‌رينى اكل ايدرلر
انلر انجق قارنلرينه آتش اكل ايدرلر وبقيده علولو آتشه واصل اولورلر

١٠ يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً
فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلِأَبَوَيْهِ
لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ
وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ
يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا
فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا * الله تعالى اولادكزك ميراثى
حقنده امر وعهد ايدركه سزدن برى وفات ايدوب اركك ونسا اولادينى ترك
ايدنسه اركككك حصه‌سى ايكى نسانك حصه‌سى كيدرا كراركك اولادى اوليوب
قزلرى ايكى يادخى زياده اولسه انلره مالك ايكى ثلثى ويريلور اكر يالكز برقزى
اولسه اكا مالك نصفى ويريلور واول ميتك اوغل ياقز ياولد ابنى اولورسه
اناسنه وباباسنه تركه‌نك التيده برى ويريلور واكر بونلرك بريسى دخى يعنى ابن
يابنت ياولد ابنى اوليوب اكا اب وام وارث اولدقده جميع ميراثك ثلثى اناسنه
(باقيسى عصوبتله باباسنك اولور) واكر اول ميتك كرك لاب وام وكرك لاب
وياخود لام ذكور يااناث قرداشلرى اولسه اناسيچون التيده برحصه اولور
اشبو حصه‌لرى ورثه‌يه تقسيم ايتمك وصيتنى تنفيذ ودينى اداد نصكره اولور
بابالريكز واوغللريكز كرچه سزه وارث اولورلكن سز بيلمزسكزكه ورثه‌ده سزه
كيم اقربدر ودنيا واخرتده انلرك قنغيسى سزه انفعدر سزه انفع اولانى الله تعالى
بيلور اشبو ذكر اولنان مادهٔ ارث الله تعاليدن فرض اولدى تحقيق الله عظيم
الشان ورثه‌نك مرتبه‌سنى بيليجى وانلرك حصه‌لرينى تقديرده امر وحكم ايديجيدر

١١ ولكم نصف ما ترك ازواجكم ان لم يكن لهن ولد فان كان لهن
ولد فلكم الربع مما تركن من بعد وصية يوصين بها او دين ولهن الربع
مما تركتم ان لم يكن لكم ولد فان كان لكم ولد فلهن الثمن مما تركتم
من بعد وصية توصون بها او دين وان كان رجل يورث كلالة او امرأة
وله اخ او اخت فلكل واحد منهما السدس فان كانوا اكثر من ذلك
فهم شركاء في الثلث من بعد وصية يوصى بها او دين غير مضار وصية
من الله والله عليم حليم ❋ زوجهٔ متوفیه كزك اكر اولادى يوغيسه
تركه سنك نصفى سزكچوندر اكر اولادى وارايسه مال متروكه سندن سزكچون
درتده بردر بو ميراث متوفيه نك وصيتنى ايفا وديوننى ادا ادنصكره‌در وسزك
وفاتكزده اكر اولادكز يوغيسه تركه كزدن زوجه كز ايچون درتده برحصه‌در
اكر اولادكز وارايسه سكزده بردر بودخى وصيتكزى تنفيذ ودينكزى
ادادنصكره‌در اكر ميت رجل يا امرأة اولسون كلاله اولوب يعنى ولد ووالدينى
اولميوب برانادن طوغمه برارككك ياخود برقز قرنداشى اولسه اول يالكز برايچون
التيده برحصه واردر اكر اوللر كرك ارككك كرك قز قرنداشلر بردن
چوق ايسه‌لر انلرك جمله‌سى اوچده برحصه‌يه شريك اولورلر بو قرنداشلرك
ميراث خصوصنده ذكور واناثنده فرق يوقدر بو كلاله نك دخى بو ميراث تقسيمى
دينى ادا ووصيتنى ايفادنصكره‌در بوذكراولنان مواد بووجهله‌دركه ميت
وصيتنده اقرباسندن غيرى‌يه ياثلثدن زياده وصيتله ياخود بورجى يوغيكن بورج
اقرار يله ورثه‌يه ضرر ايتمامك اوزره الله تعاليدن فرض وعهد اولنانى يرينه
كتورمكدر والله عظيم الشان ضرر ونفعى بيليجى وعقوبتده تأنى ايديجيدر
١٢ تلك حدود الله ومن يطع الله ورسوله يدخله جنات تجرى من نصف
تحتها الانهار خالدين فيها وذلك الفوز العظيم ❋ امور ايتام وقسمت
مواريث حقنده بو كچن حكملر الله تعالينك تقدير ايتديكى شرايعدر كيمكه بو احكامده
الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدرسه حق جل وعلانى اشجارى التندن
ايرمقلر اقار جنتلره مؤبد اوله‌رق ادخال ايدركه انلره اول بيوك نجات واجردر
١٣ ومن يعص الله ورسوله ويتعد حدوده يدخله نارا خالدا فيها
وله عذاب مهين ❋ كيمكه الله تعالايه ورسولنه اصرارله عصيان وانكارله
حدود الهى تجاوز ايدرسه حق جل وعلانى مخلد اوله‌رق ناره ادخال ايدر

وانكچون ذليل ورسواى ايديجى عذاب واردر
١٤ واللاتى يأتين الفاحشة من نسائكم فاستشهدوا عليهن اربعة
منكم فان شهدوا فامسكوهن فى البيوت حتى يتوفيهن الموت او يجعل الله
لهن سبيلا ❋ سزك منكوحه نسالريكزدن فعل قبيح ايله كانلر يعنى زنا
ايدنلر اوزرينه اى حكام سزدن يعنى مؤمنلردن درت شاهد طلب ايدك
اكر اول درت كيمسه شهادت ايدرلرسه اول نسوانى ملك الموت روحلرينى
قبض ايدنجيه دك بيوتده حبس وتسجين ايدك ياخود الله تعالى انلر ايچون
حبسدن خلاصه برحد ووقت تعيين ايدنجيه دك * بو حبس حكمى اوائل
اسلامده مرعى ايدى صكره پيغمبر عليه السلام (خذوا عنى قد جعل الله لهن
سبيلا) بيورديلر صحابه رضى الله عنهم قنغى يول اوله ديو متوجه‌لر ايكن تكرار
بيورديلركه (الثيب بالثيب جلد مائة والرجم والبكر بالبكر جلد مائة وتغريب عام)
بو حديث شريف حكمنجه امساك بيوت نسخ اولنوب اشهاد واستشهاد باقى قالدى
١٥ واللذان يأتيانها منكم فآذوهما فان تابا واصلحا فاعرضوا عنهما
ان الله كان توابا رحيما ❋ سزدن يعنى اسلامدن غير محصن رجل وامرأة
زنا ايدرسه انلرى توبيخ وسرزنشله انجيدك اكر انلر توبه ايدوب اصلاح
اولورلرسه انلردن اعراض ايدوب اذيت ايتميك تحقيق الله عظيم الشان
توبه‌يى قبول ايديجى وامر ينه مطيعه رحمت ايديجيدر
١٦ انما التوبة على الله للذين يعملون السوء بجهالة ثم يتوبون من
قريب فاولئك يتوب الله عليهم وكان الله عليما حكيما ❋ الله تعالينك توبه
قبولنه وعدكريمى موجبنجه حق جل وعلانك توبه قبولى انجق شول كيمسه‌لر
ايچوندركه جاهلانكله سوء عمل ايشليوب صكره عن قريب توبه ايدرلر الله تعالى
اول كيمسه‌لرك توبه سنى قبول ايدر الله عظيم الشان اخلاصله توبه ايدنلرى
بيليجى وانلره عقوبت ايتمامكده حكم ايديجيدر
١٧ وليست التوبة للذين يعملون السيئات حتى اذا حضر احدهم الموت
قال انى تبت الآن ولا الذين يموتون وهم كفار اولئك اعتدنا لهم عذابا اليما ❋
شول كيمسه‌لركه افعال قبيحه‌يه مصر ايكن انلرك برينه موت حاضر اولوب
يأس درجه‌سنه كلدكده سيئاتمه توبه ايلدم ديراول كيمسه‌لر ايچون عند الله
قبول توبه اولمدى ومشركين ومنافقيندن كفره اصرار اوزره فوت اولنلرك

دخی توبه‌لری مقبول دکلدر امدی بز انلر ایچون آخرتده عذاب الیم آماده ایتمشزدر
١٨ يا ايها الذين امنوا لا يحل لكم ان ترثوا النساء كرها ولا تعضلوهن
لتذهبوا ببعض ما اتيتموهن الا ان يأتين بفاحشة مبينة وعاشروهن
بالمعروف فان كرهتموهن فعسى ان تكرهوا شيئا ويجعل الله فيه خيرا
كثيرا ❊ ای مؤمنلر زیرا وراثتکزده داخله محلولهٔ متروکه نسایی کرها
یعنی جبرا تزوج ایتمکز سزه حلال اولمدی وانلردن فحش ظهوره کلمدکجه بعض
ویرلان مهری اخذ ایچون تضییق یوزندن ساره تزویجدن منع ایتمك
ونساکزله حسن خلق وقول لین ایله معاشرت ایدك واکر زوجه‌لریکزك بعض
صحبتندن کراهت ایدرسکز صبر ایدك شاید اوله که سز برشیئی کریه کوررسز
مع هذا اول شیده الله تعالی سزه خیر کثیر احسان ایدر ❊ مرویدر که زمان
جاهلیتده بری فوت اولدقده انك یقین وارثی اول میتك زوجه‌سنك درعقب
باشنه برپارچه بز آتوب کویا جمله اول وارثك تصرفنده قالوردی دیلرسه
اول اسکی نکاحله یعنی بلا مهر انی کندو تزوج ایدردی دیلرسه سائره تزویج
ایدوب مهرینی اول وارث کندو آلوردی یاخود نه تزوج ونه تزویج ایدوب
اول نسایه اصابت ایدن میراثی تماما اخذ وصرف ایدنجه‌یه دك محبوس کبی
قالوردی اکر اول زن اوزرینه اول مندیل آتلمزدن مقدم کندو اقرباسی
طرفنه آنله بیلورسه اول وارثك الندن قورتیلوردی بو عادت اوائل اسلامده
دخی مرعی ایدی تا او وقته دك که ابو قیس انصاری وفات وزوجه‌سی کبشه‌یی
ترك ایتدکده اوغلی قیسك دیکر زوجه‌سی وار ایکن کبشه‌یی دخی عادت مذکوره
اوزره تحت تصرفنه آلوب کبشه‌نك مالك اولدیغی یدندن اخذ غرضیله
زنی اذا واضراره باشلدی کبشه صورت حالی خواجهٔ عالم علیه السلامه عرض
ایلدکده خانه‌که کیت صبر اوزره اول بقالم جناب باریدن نه فرمان ظهور ایدر
بیوردیلر وزنان مدینه‌دن بعضیلری دخی بو حاله مبتلا اولمریله درکاه نبوته
التجا ایلمشلردی حق تعالی رأفة بو کریمه‌یی کوندردی
١٩ وان اردتم استبدال زوج مكان زوج واتيتم احديهن قنطارا
فلا تأخذوا منه شيئا اتأخذونه بهتانا واثما مبينا ❊ اکر سز زوجه‌کزدن
نشوز وفحش واقع اولمقسزین همان نفرتله تطلیق ودیکر زوجه بدل ایتمك
مراد ایتسکز واول مفقد مکنه مهری ایچون مال کثیر ویرمش اولسکز اول
ویردیککزدن آز وچوق برشی اخذ ایتمیك بیهوده افترا وجرم هویدا عزویله

اول نسادن اول مالی الورمیسکز یعنی آلمیك
٢٠ وكيف تأخذونه وقد افضى بعضكم الى بعض واخذن منكم ميثاقا
غليظا ❊ سز ویردیککز اول مهری اول زوجه‌کزدن نیجه اخذ ایدرسکز
مع هذا بربریکزله خلوت وممازجه ایلدیکز واول مرأه سزکله محکم عهد
وپیمان ایلمشدر (که عقد نکاحده اولان ایجاب وقبولدر)
٢١ ولا تنكحوا ما نكح اباؤكم من النساء الا ما قد سلف انه كان فاحشة
ومقتا وساء سبيلا ❊ پدرکزك نکاحلندیغی نسایی نکاحلنمیك مکر زمان
جاهلیتده کچمش اوله انلر معفودر تحقیق بو مرأه پدری نکاحلنمق فعل قبیح وبغض
من الله وبرا قبیح یولدر * دیمشلر که قبح اوچ مرتبه‌در بری (قبح عقلی) که فاحشه
اشارتدربری (قبح شرعی) که مقته اشارتدربری (قبح عرفی) که ساء سبیلا یی مشتملدر
٢٢ حرمت عليكم امهاتكم وبناتكم واخواتكم وعماتكم وخالاتكم
وبنات الاخ وبنات الاخت وامهاتكم اللاتي ارضعنكم واخواتكم
من الرضاعة وامهات نسائكم وربائبكم اللاتي في حجوركم من نسائكم
اللاتي دخلتم بهن فان لم تكونوا دخلتم بهن فلا جناح عليكم وحلائل
ابنائكم الذين من اصلابكم وان تجمعوا بين الاختين الا ما قد سلف ان الله
كان غفورا رحيما ❊ سزه نکاحلنمق حرام قلندی انالریکزی (بونده
انا اناسی وبابا اناسی جمله یوقارویه دك داخلدر) وقزلریکزی (بونده اوغل
قزی وقزینك قزی اشاغی‌یه دك داخلدر) وقزقرنداشلریکزی کرك لاب وام
وکرك لاب وکرك لام اولسون) وخاله‌لریکزی (بونده دخی اباواجداد اخواتنك
جمله‌سی داخلدر) وتیزه‌لریکزی (بونده دخی امهات وجدات اخواتنك جمیعی
داخلدر) وقرنداشکز وهمشیره‌کزك قزلری (بونده دخی انلرك اولاد واولادلرینك
قزلری داخلدر) وسزه سودویرن سود انالریکزی وسود قزقرنداشلریکزی
وهمان عقد نکاح اولمش زوجه‌کزك انالرینی وجداتنی ومجامعت ایندیککز
زوجه‌کزك سزه اوکی اولوب تحت تربیه‌کزده اولان قزینی اکر اول زوجه ایله
مجامعت ایتمکسزین اکا طلاق یا وفات واقع اولورسه اول قزی تنکیحده سزه
وبال یوقدر وصلبی اوغللریکزك وانلرك اولاد اولادلرینك زوجه‌لری وایکی
قزقرنداشی نکاحله جمع ایتمسی مکر بو جمع زمان جاهلیتده وقوع بولمش ایسه
معفودر اشته بو مذکورلری تزوج حرامدر تحقیق الله عظیم الشان جاهلیتده‌کی

جزء ٥

فعل سيئه يى مغفرت واسلامده اطاعت ايدنلره مرحمت ايديجيدر
٢٣ والمحصنات من النساء الا ما ملكت ايمانكم كتاب الله عليكم واحل لكم
ما وراء ذلكم ان تبتغوا باموالكم محصنين غير مسافحين فما استمتعتم به منهن
فآتوهن اجورهن فريضة ولا جناح عليكم فيما تراضيتم به من بعد الفريضة
ان الله كان عليماً حكيماً ۞ وسائرك نكاحنده اولان نسوان دخى سزه
حرام قلندى مكركه دار الحربدن چيقاروب كتورديككز ملك يمينكز جاريه كز
اوله كه انلر سزه حلالدر بو محرمات خصوصنده حق جل وعلا اوزريكزه
فرض والزام ايتديكنى سز دخى التزام ايدك و بو محرماتك ماعداسى سزه حلال
قيلنديكه زنادن اجتنابله مالكزى مهر نسايه وياثمن جوارى يه صرف ايده رك
عفت اوزره تزوج يا تسرى ايده سز اول نسواندن نكاحله خلوت ايدوب
منتفع ومتلذذ اولديغكز حالده تقدير اولنسان مهرلرينى ويرك وتقدير اولنان
مهر معلومه دنصكره رضالريكزله زوج زوجه يه دخى زياده ويرمكده وزوجه
زوجنه اول مهرك برمقداريني ياخود جمله سنى باغشلمقده سزه وبال يوقدر
تحقيق الله عظيم الشان مصالح بندكانى بيليجى شرع اوزره وضع ايتديكى
مواده حكم ايديجيدر* ابو سعيد الخدرى ديركه بو آيت كريمه ده (والمحصنات
من النساء) كلام شريفى شول نسوان حقنده نازل اولمشدر كه مكه ده ازواجلرينى
براغوب مدينه يه هجرتلرنده مسلمانلر انلردن تزوج ايتديلر بعده اول نسوانك
ازواجى دخى هجرت ايتدكده مسلمون انلرى تزوجدن نهى اولندى پيغمبرمز
عليه السلام حنينده اوطاسه عسكر ارسالنده سبى اولنان جواريك انده
مشركلردن زوجلرى اولمغله مهاجرات نسوانه قياسا مسلمون انلره قربادن
تحاشى ايتملريله (ما ملكت ايمانكم) كلامى نزوليله اذن بيورلدى
٢٤ ومن لم يستطع منكم طولا ان ينكح المحصنات المؤمنات فمن ما ملكت
ايمانكم من فتياتكم المؤمنات والله اعلم بايمانكم بعضكم من بعض فانكحوهن
باذن اهلهن وآتوهن اجورهن بالمعروف محصنات غير مسافحات
ولا متخذات اخدان فاذا احصن فان اتين بفاحشة فعليهن نصف ما على
المحصنات من العذاب ذلك لمن خشى العنت منكم وان تصبروا خير لكم
والله غفور رحيم ۞ سزدن اول كيمسه كه مؤمنه لرك حرينى نكاحلمغه
غنا جهتيله قدرتى اولمازسه آخرك ملك يدى اولان جاريهٔ مؤمنه دن مولاسى

رضاسيله نكاحلنسون الله تعالى ايمانكزه اعلمدر بعضكز بعضكزدن يعنى عبد
وحر وجاريه وحره نفس واحده دن تناسل ومؤمن اولدقلرى حالده دينده
متحدلردر امدى جاريه يى مولالرى اذنيله نكاحلنك ومولالرينه بلا تعلل معروف
مهرلرينى ويرك اول جوارىٔ عفيفه زنادن ودوست خفيه دن محترز اولدقلرى
حالده اگر اول جاريه لر نكاح اولندقلرندنصكره زنا ايدرلرسه انلرك اوزرينه
شرعا حره لره اولان حد وتعزيرك نصفى اقامت اولور بو جاريه نكاحنك اباحتى
سزدن غلبهٔ شهوتله زنادن خوف ايدن كيمسه ايچوندر انك نكاحنك تركنه
صبر ايتمكز سز كيچون خيرلودر الله عظيم الشان اكا صبر ايتمينى مغفرت واكا
رخصتله مرحمت ايديجيدر
٢٥ يريد الله ليبين لكم ويهديكم سنن الذين من قبلكم ويتوب عليكم
والله عليم حكيم ۞ الله تعالى سزه حلال وحرام احكامنى بيان ايتمك مراد
ايدر وسزدن مقدمكى ابراهيم واسمعيل عليهما السلام مسلكنه هدايت ايدر
وسزى معاصيدن منع ايديجى شيئه ارشاد ايدر الله عظيم الشان مصلحتكزى
بيليجى وحكمتنى اظهار ايديجيدر
٢٦ والله يريد ان يتوب عليكم ويريد الذين يتبعون الشهوات ان تميلوا
ميلا عظيماً ۞ الله تعالى سزه توبه دلالتيله ذنوبكزى عفو مراد ايدر وشهواته
تابع يهود ونصارى ومجوس سزى طوغرى يولدن ميل عظيم ايتدروب
محرماته سوق ايتمك استرلر * ديندى بكه بو آيتك سبب نزولى يهود ومجوس
عموجه وتيزه نك نكاحى حرام ايكن قزلرينى تزوج حلال اولوب قرنداش
وقز قرنداشلرك قزلرى نيچون حرام اولسون ديو اعتراض باطللريدر
٢٧ يريد الله ان يخفف عنكم وخلق الانسان ضعيفاً ۞ الله تعالى
امر دين واحكام نكاحكزده سزى خفيفلمك مراد ايدركه انسان شهواته صبر
وطاعاته تحملده ضعيف خلق اولنمشدر
٢٨ يا ايها الذين آمنوا لا تأكلوا اموالكم بينكم بالباطل الا ان تكون
تجارة عن تراض منكم ولا تقتلوا انفسكم ان الله كان بكم رحيماً ۞
اى مؤمنلر بر بريكزك بيننده مالريكزى باطل ايله اكل ايتميك (يعنى شرعك
حلال ايتمديكى ربا وقمار وسرقه وغصب ودعواى باطله ايله اكل ايتميك) مگر
بريكز بريكزدن رضا وخشنود اوله رق تجارت طريقيله اوله وكندو كز
كندوكزى قتل ايتميك ياخود نفس واحد اولديغكز مؤمنى قتل ايتميك ياخود

قتلی مؤدی شیئی ارتکابله کندیکزی قتل ایتدرمیك یاخود نفسکزی مهلکه‌یه
القا ایله قتل ایتمیك ای امت محمد تحقیق الله عظیم الشان سزه مرحمت ایدوب
بنی اسرائیله عصیانلری سببیله کندولرینی قتله امر ایلمشیکن سزی اندن نهی ایلدی
٢٩ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ ذٰلِكَ
عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا * کیمکه ظلم وتعدی وجهله بو منهیاتی ایشلرسه یقینده بز انی
نار جهنمه ایصال ایده‌رز انی ناره القا الله تعالایه آساندر
٣٠ اِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا
كَرِيمًا * اکر سز نهی اولندیغکز کناه کبائردن اجتناب ایدرسکز
صغائرلریکزی عفو واعمالکز دفترندن محو ایده‌رز وسزی کرما واکراما جنته
ادخال ایده‌رز یاخود مکان کریمه ادخال ایده‌رز * عند العلماء کبائرده اقوال
واردر بعضیلر هر کناهکه الله تعالی انی نهی ایلمشدر کبائردر دیدی بعضیلر
هر کناهکه قرآنده وعیدی نار یا غضب یا لعنت اوله کبائردر دیدی ابن مسعود
رضی الله عنهما سورهٔ نسا اولندن اشبو (ان تجتنبوا) آیتنه دك هر نه که حق جل
وعلا اندن نهی ایتدیسه کبیره‌در دمش
٣١ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا
اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَ وَاسْأَلُوا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهِ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا * الله تعالینك مال وجاه جهتیله بعضکزی بعضکز اوزرینه
تفضل وزیادینی تمنی ایتمیك (که تقدیر اولمیان شیئی تمنی قدر وحکمته معارضه‌در)
رجال ایچون جهاد وسائر اعمال خیر کبی کسب ایتدکلرندن نصیب واردر
ونسا ایچون عفت وزوجلرینه اطاعت کبی کسب ایتدکلرندن نصیب واردر
ومرادکزی الله تعالینك فضل وکرمندن طلب وتمنی ایدك تحقیق الله عظیم
الشان هرشیئی علیم اولدی * مرویدر که ام سلمه رضی الله عنها یا رسول الله
رجال غزا ایدر بز انی ایتمزز وبزه رجاله ویریلان میراثك نصفی ویریلور دیو
کندولر ایچون نصیب سؤال ایتدکده بو آیت کریمه نازل اولدی
٣٢ وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ
اَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا * پدر ومادر
واقربانك ترك ایتدیکی مالدن هر بر ایچون عصبه وورثه قیلدق ودخی شول
کیمسه‌لرکه میراثه دخول ایچون یدلریکزله عقد وپیمان اولدی انلرك میراثندن

نصیبلرینی ویرك تحقیق الله عظیم الشان هر شیئه شاهد اولدی * زمان
جاهلیتده ایکی آدم بربریله پیمان عقد ایدرلردیکه قنغیسی اول وفات ایدرسه
مثلا مالنك سدسنه وارث اوله بو عادت اوائل اسلامده دخی مرعی اولمغله صکره
(اولوا الارحام) آیتیله بو عادت منع اولندی
٣٣ اَلرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ وَبِمَا
اَنْفَقُوا مِنْ اَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُ وَاللَّاتِي
تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَاِنْ
اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا * رجال نسا
اوزرینه مسلط وامور معیشتنده قائمدر اول سببدنکه بعض رجالی (کمال عقل
وجهاد وامامت ایله ومالرینی نسالرینه انفاقله) بعض نسا اوزرینه تفضیل
ایتدی نسانك صالحه‌لری الله تعالی‌یه اطاعت وحقوق ازواجه رعایت ایدیجیلردر
وزوجلرینك غیبتنده عرضلرینی واموال زوجنی حفظ ایدیجیلردر که الله تعالی انلری
حفظ ایتمسی سببیله واول نسوانکه سز انلرك بغض وعصیانندن قورقارسز انلره
حقوق ازواجی تعلیم ونرم ایله نصیحت ایدك وانی دوشکلردن آیرك (یعنی مجامعت
ایتمیك) وانلری هیچ عضوی شکست اولمامق درجه ضرب ایدك اکر انلر سزه
اطاعت ایدرلرسه اوزرلرینه ظلم یولنی طلب ایتمیك الله عظیم الشان انلره ظلمه
راضی اولمقدن منزه وعالی وکبیردر * روایت اولندیکه سعد بن ربیع الانصاری
رضی الله عنه زوجه‌سی حبیبه بنت زید بن ابی زهیر عصیان معامله‌سی ایتمکله
سعد بی اختیار بر شمار اوردقده باباسی زید پیغمبر علیه السلامه تشکیسنده
قصاص امر بیوردیلر فی الحال بو آیت نازل اولمغله پیغمبر علیه السلام بیوردیکه
بز قصاص امر ایتدك لکن الله تعالی خیراوسنی امر ایلدی
٣٤ وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ اَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ اَهْلِهَا
اِنْ يُرِيدَا اِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَا اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا * ای
مؤمنلر اکر سز اول زوجله زوجه‌نك بینلرنده خلاف وقوعنی تیقن ایدرسکز
اول ایکیسنك اهللرندن یعنی طرفلرندن انلرك صلاحلرینه رغبت ایدر وعدل
اوزره حکم ایدر آدملر کوندرك اکر اول متوسطلر انلرك اصلاحلرینی قصد
ایدرلرسه الله تعالی اول زوج وزوجه‌نك بیننه توفیق اعطا ایدر تحقیق الله
عظیم الشان ایکی مختلف بینی تألیفه علیم وایکی حکم ایدیجینك نصیحتنه
خبیر اولدی

٣٥ وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَبِذِي نصف
الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبٰى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ
بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا
فَخُورًا ❊ الله تعالى يه عبادت ايدك اكا بر شيئی شريك ايتميك ووالدينكزه
قول وفعلله احسان ايدك واقرباكزه صلهٔ رحمله ويتيملره دلنوازلقله وفقيرلره
صدقاتله واقرباكز اولان قوكشولر يكزه شفقت ومرحمتله وبيگانه قوكشولريكزه
ارادهٔ خير ودفع ضرر ايله ودوست ومصاحب ورفيق وشريككزه رعايت
حقوق وموددتله ويولجى ومسافركزه اطعام واكرامله وملك يمينكز اولان
عبيد وجواريكزه اكسا وملايمتله جملهسنه حسب الطاقه احسان ايدك تحقيق
الله عظيم الشان بو مذكورلره احسان ايتميوب متكبرانه صالنه رق ناحق يره
ناسه فخر ايده نى سومز
٣٦ اَلَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتٰيهُمُ اللّٰهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ❊ انلركه حق اللهى اداده
وفقرايه تصدقده بخل وامساك ايدرلر وناسه دخى اول بخلى امر ايدرلر والله
تعالى فضلندن انلره ويرديكى غنا ونعمتى كتم ايدرلر بز عطاياى الهى يى
كتم ايدن كافرلر ايچون رسواى ايديجى جهنم عذابنى آماده ايلدك
٣٧ وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ
الْاٰخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ❊ وانلركه ماللرينى ناسه
ريا يوزندن انفاق ايدرلر مع هذا الله تعالى يه وآخرته ايمان ايتمزلركه شيطانه
تابعلردر واول كيمسهنك كه يار وقرينى شيطان اوله نه قبيح ومردار مقارن
اولديكه جهنمده دخى انكله اولور
٣٨ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ
وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيمًا ❊ اول كافرلره نه زيان ومضرت اولوردى اكر
الله تعالى يه وآخرته ايمان كتورسهلر والله تعالينك انلره ويرديكى مال
ونعمتدن بى ريا انفاق ايتسهلر الله عظيم الشان انلرك قول وفعللرينى واكا
كوره جزالرينى بيليجيدر
٣٩ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَاِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ
لَدُنْهُ اَجْرًا عَظِيمًا ❊ تحقيق الله تعالى هيچ كيمسهيه ذره قدر ثوابندن

نقصان وعقابندن زياده ايله ظلم ايتمز اكر ذره قدر حسنه اولورسه انى قات
قات آرتررواول حسنه مقابلنده موعود ثوابدن زياده كندو فضل وكرمندن اجر
عظيم ويرر
٤٠ فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلٰى هٰؤُلَاءِ شَهِيدًا
٤١ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ
وَلَا يَكْتُمُونَ اللّٰهَ حَدِيثًا ❊ هر امتدن پيغمبرلرينى شاهد كتورديكمز زمان
كفرهنك حالى نيجه اولور ويا محمد سنى اول امتلرى اوزره شهادت ايدن پيغمبرلرك
صدقنه شاهد كتوررز اولكونده انلركه كافر اولديلر ورسوله عصيان ايتديلردى
تمنى ايدهلركه توليدى موتا كبى دفن اولنوب اوزرلرينه طپراق اورتوليدى
ياخود خلق اولنميوب تراب قالهلر ايدى انلر الله تعاليدن بر كلامى كتمه قدرتلرى
اولمازكه جمله اعضالرى دخى انلرك اعمالنه شهادت ايدرلر
٤٢ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ سُكَارٰى حَتّٰى تَعْلَمُوا
مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا اِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُوا وَاِنْ كُنْتُمْ مَرْضٰى اَوْ عَلٰى
سَفَرٍ اَوْ جَاءَ اَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ اَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا
صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَاَيْدِيكُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ❊
اى مؤمنلر سز نوم ياخمر مثلندن سرخوش اولديغكز حالده تا نمازده
سويلديككزى بيلنجيه دك نمازه قريب وقائم اولميك وجنب اولديغكز حالده دخى
نمازه طورميك مكر يولده كيدر يولجى اولديغكزده صو بولوب غسل ايدنجيه دك
تيمله نماز قيلك اكر سز مريض اولوب صو استعمالندن قورقارسكز ياخود
سفرده اولوب صو بولهمزسكز ياخود سبيليندن تغوط وتبول وريح وسائر
ناقض الوضوء برشى كلسه ياخود نسوانك بدننه بدنكزله طوقنسكز وابدست
المغه صو بولمسكز امدى پاك طپراغه قصد ايدك يعنى تيمم ايدك ويوزلريكزى
والليكزى ديرسككلريكزله بيله اول جنس تراب طاهرله مسح ايدك تحقيق
الله عظيم الشان بو امرى سزه تيسير ايله عفو ومغفرت ايديجى اولدى * بو آيت
كريمهنك تدقيق وتفصيلى فقه كتابلرى مطالعهسنه محتاجدر وبو آيتك اولنك
سبب نزولى سورهٔ بقرهده يسئلونك عن الخمر والميسر آيتنده مفصلا محرردر
٤٣ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ اُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ
اَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَائِكُمْ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا وَكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيرًا ❊

علم توریتدن نصیب ویریلان کیمسه لره یعنی علماء یهوده نظر ایتمز میسنکه
(رشوتله توریتی تحریف ایدوب) هدایتی ضلالته ویردیلر وسزی دخی راه حقدن
اضلال ایتمك مراد ایدرلر الله تعالی اعدا کزه سزدن اعلمدر الله عظیم الشان سزك
امر یکزه ولی اولمغه وسزه اعانت ایتمکه کافیدر
(٤٤) من الذین هادوا یحرفون الکلم عن مواضعه و یقولون سمعنا
وعصینا واسمع غیر مسمع وراعنا لیا بالسنتهم وطعنا فی الدین ولو انهم
قالوا سمعنا واطعنا واسمع وانظرنا لکان خیرا لهم واقوم ولکن لعنهم الله
بکفرهم فلا یؤمنون الا قلیلا ❊ شول یهودلرد نکه کلامی موضعندن
تحریف ایدرلر یعنی پیغمبر علیه السلامك کلامنی دیکلیوب قبول صورتنی
کوستردکدنصکره مجلسدن انصرافده بشقه درلو سویلرلر یاخود توریتده
نعت نبوی یی تحریف ایدرلر وقولکی ایشتدك وامرکه عصیان ایتدك دیرلر
یاخود ظاهرا اطعنا وقلبا عصینا دیرلر وسن بزدن ایشت بزسنی ایشتمز یاخود
خیانت یوزندن لسانا ایشت قلبلریله ایشتمز اوله سن دیرلردی و(راعنا کلمه سنی
مراعات ورعونت وراعی معنالرینی ایهام ایچون) رعایت ایله وتحمق ایله وچوبانلق
ایله دیو تعربضانه والسانلریله معوج وذو الوجهین ودشنامه مشابه ودینه
طعن واستهزایه مماثل کلام تفوهیله سویلرلردی اکر انلر کلامکی ایشتدك
واطاعت ایتدك وبزم قولمزی ایشت وبزه نظرایله دیسه لردی انلر ایچون خیرلو
واصوب اولوردی ولکن کفرلری سببیله حق تعالی انلری رحمتندن طرد ایلدی
بوحالله انلردن ایمانه کلنلر آز اولور
(٤٥) یا ایها الذین اوتوا الکتاب امنوا بما نزلنا مصدقا لما معکم من قبل
ان نطمس وجوها فنردها علی ادبارها او نلعنهم کما لعنا اصحاب السبت
وکان امر الله مفعولا ❊ ای کتاب ویریلان کیمسه لر (که توریة ویریلان
یهوددر) بزم انزال ایتدیکمز قرآنه ایمان کتورنکه اول سزکله اولان توریتی
تصدیق ایدیجیدر چهره لرینی محو ایدوب آرقه لرینه چویرمزدن یاخود سبت
کونی صید ماهی ایدن اصحاب سبت کبی مسخ ایتمزدن مقدم ایمان ایدك الله
عظیم الشان امر ووعیدنی ایقاع وحکم وقضاسنی انفاذ ایدر اولدی
(٤٦) ان الله لا یغفر ان یشرك به و یغفر ما دون ذلك لمن یشاء ومن
یشرك بالله فقد افتری اثما عظیما ❊ تحقیق الله تعالی اکا شریك

کتورنی مغفرت ایتمز وشرکدن ماعدا صغائر وکبائر ذنوبنی دیلدیکی کیمسه ایچون
فضل واحسانیله مغفرت ایدر کیمکه الله تعالی یه برشیئی اشراك ایدرسه تحقیق
عفوی ممتنع برذنب عظیم ارتکاب ایتمش اولور
(٤٧) الم تر الی الذین یزکون انفسهم بل الله یزکی من یشاء ولا یظلمون
فتیلا ❊ نظر ایتمز میسین شونلره که کندولرینی تزکیه ایدرلر (یعنی یهود
ونصاری بز الله تعالینك ابنا واحباسی یوز وجنته انجق بز کیررز دیرلر) بلکه
الله تعالی دیلدیکنی ومستحق اولنی پاکلکله ومدحله یاد ایدر امدی کندولرینی
بغیر حق تزکیه لر ایچون فتیل (یعنی خرما چکردکنده اولان ایپلك) قدر انلرك
عفو یتلرنده ادنا ونقصانله ظلم اولنمزلر * دینلدیکه یهوددن برجماعت اطفاللریله
پیغمبر علیه السلامه کلوب دیدیلرکه بو اطفال اوزره کناه واره یدر حضرت
رسول علیه السلام یوقدر بیوردیلر انلر والله بزدخی بونلرکبی وز کوندز اشلدیکمز
کناه کیجه وکیجه اشلدیکمز کناه کوندز عفو اولنور دیدیلر بناء علیه حق تعالی
سزك کندو کندوکزی تزکیه کزه اعتبار یوقدر بیوردی
(٤٨) انظر کیف یفترون علی الله الکذب وکفی به اثما مبینا ❊ نظر
ایله که یهودلر کوندز کناهمز کیجه وکیجه کناهمز کوندز عفو اولنور دیو الله
تعالی یه نیجه کذب وافترا ایدرلر جمله یه ظاهر اولان بو کناهلری انلره کافیدر
(٤٩) الم تر الی الذین اوتوا نصیبا من الکتاب یؤمنون بالجبت والطاغوت
و یقولون للذین کفروا هؤلاء اهدی من الذین امنوا سبیلا ❊ نظر
ایتمز میسین شول توریتدن نصیب ویریلان یهودیلره که جبت وطاغوت نامان
بتلره طپارلر ومشرکلر طریق جهتیله مؤمنلردن ارشد واهدی در دیرلر
* مرویدرکه یهوددن کعب بن اشرف وحیی بن اخطب بر کروه ایله مکه یه
کتدیلرکه قریشی تحریص وانلره موافقتله پیغمبر علیه السلامله محاربه ایده لر
قریش انلره سؤال ایتدیکه طریق جهتندن بزمی اهدایز یوخسه محمدمی
کعب سز محمددن اهداسز دیدی ابوسفیان انلره سز اهل کتابسز ومحمد دخی
صاحب کتابدر سزاکا بزدن اقربسز بو اجلدن سزك مکرکزدن امین دکلز
وقتیله سزه اعتماد ایتمك ایچون بزم بتلریمزه سجده ایدك که بزه اطمینان کلسون
دیدکلرنده سجده ایلدیلر حق تعالی انلرك بوصورتله شرکلرینی بیان ضمننده
بو آیت کریمه یی کوندردی
(٥٠) اولئك الذین لعنهم الله ومن یلعن الله فلن تجد له نصیرا ❊

انلر اول کروهدر که الله تعالی انلری رحمتندن طرد ایلدی کیمکه الله تعالی
انی رحمتندن طرد ایدر انکچون عذابی دفع ایدر یاردمجی بوله مازسین
٥١ اَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَاِذاً لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيراً ❊ اول یهودیلر
ایچون پادشاهلقدن نصیب وارمیدر انلره نصیب محالدر که اولوقت بخللرندن
ناشی ناسه نقیر (یعنی خرما چکردکنک ظهرنده طمرجغی) ویرمزلردی
٥٢ اَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلٰى مَا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ اٰتَيْنَا اٰلَ اِبْرٰهِيمَ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاٰتَيْنَاهُمْ مُلْكاً عَظِيماً ❊ ایا الله تعالی فضلندن ناسه
ویردیکی شیئه حسدمی ایدرلر تحقیق بز آل ابراهیمه (که موسی وداود وعیسی)
علیهم السلامه کتاب ویردك (یعنی توریة وزبور وانجیلدر) وحکمت
ویردك (یعنی حلال وحرامی مبین علمدر) وانلره ملك عظیم ویردك (یعنی
یوسف وداود وسلیمان علیهم السلامك پادشاهلقلریدر) * حاسدلردن مراد
یهود یاخود عربدر ناسدن مراد افندیمز علیه السلام یاخود جمیع مؤمنلردر
فضلدن مراد نبوت وکتاب ونصرتدر دینلدی (تیسیرده) آل ابراهیمدن مراد
محمد علیه السلام وکتابدن مراد قرأن وحکمتدن مراد شرایع وملك عظیمدن
مراد قیامته دك دوام شریعتدر دیمش
٥٣ فَمِنْهُمْ مَنْ اٰمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفٰى بِجَهَنَّمَ سَعِيراً ❊
یهودك بعضیسی محمد علیه السلامه وآل ابراهیم کلامندن ذکر اولنانه ایمان
کتوردی و بعضیسی اندن اعراض ایدوب ایمان کتورمدی یاخود آل ابراهیمك
بعضی اکا ایمان کتوردی بعضی کتورمدی اول ایمان ایتمیانلره جهنمك یالکاو
آتشلری کافیدر
٥٤ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَاراً كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ
بَدَّلْنَاهُمْ جُلُوداً غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَزِيزاً حَكِيماً ❊
شول کیمسه لرکه بزم آیات قرأن ووحدانیتمزی ورسوللرمزی انکار ایله کافر
اولدیلر یقینده انلری نار جهنمه ایصال ایده رز ودریلری یانوب پشدکده عذاب
دائمه یی طاتمق ایچون آن واحدده غیری دریلره تبدیل ایدرز تحقیق الله عظیم الشان
اراده ایتدیکی شیدن منع اولنماز عزیز وحق اوزره عذاب ایتمکده حکیم اولدی
٥٥ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَداً لَهُمْ فِيهَا اَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلّاً
ظَلِيلاً ❊ وشونلرکه ایمان ایدوب صالح عمللر ایشلدیلر یقینده انلری اشجاری

التندن نهرلر جاری جنتلره ادخال ایده رز انده ابدی مخلدلردر واول جنتده
انلر ایچون ظاهر وباطن عیبلردن طاهره زوجه لر واردر وانلری حر وبرددن
متأذی اولنمز کولکه لره ادخال ایده رز
٥٦ اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا الْاَمَانَاتِ اِلٰى اَهْلِهَا وَاِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ حزب ٢
اَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ اِنَّ اللّٰهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ سَمِيعاً بَصِيراً ❊
تحقیق الله تعالی امانتلری اهلنه ویرمکلککی سزه امر ایلدی وناس بیننده حکم
ایتدیککز زمان عدلله حکم ایتمکلککزی امر ایلدی بو امانتی ادا وعدلله حکمده
سزه نه کوزل نصیحت ایلدی تحقیق الله عظیم الشان سزك حکملریکزی
ایشدیجی واداء امانتکزی کوریجیدر * بو آیت کریمه ده اولان امر کرچه
عموم جمله یه در انجق نزولی مکهٔ مکرمه ده وسبب نزولی شو وجهله درکه فتح
مکه کونی کعبه نك مفتاحی عثمان بن طلحه نك والده سی سلافه ده اولمغله مفتاحی
کتورمکه عثمان اناسنه کوندرلمشیدی واروب اناسندن طلب ایلدکده والده سی
بو مفتاح عبدالدارك وقندنبرو ارثا بزه منتقلدر اکر آلورلرسه صکره سکا
ویرمزلر دیو تعللده وافندیمز علیه السلام مسجد حرامده انتظارده اولوب
آخر الامر صدیق وفاروق رضی الله عنهما سلافه نك خانه سنه واروب حضرت
فاروق یا عثمان طشره کل دیو آواز بلند ایله چاغردقده اناسندن الوب نزد حضرته
کتوروب دست شریفنه تسلیم اوزره ایکن حضرت عباس رضی الله عنه
یا رسول الله سقایهٔ زمزمی بکا تفویض بیوردیککز حجابت خانه یی دخی بکا کرم
بیورك دیدکده عثمان النی چکدی علیه السلام افندیمز عثمانه اکر الله تعالی یه
ورسولنه ایمان ایدرسك مفتاحی بکا ویردیدکده عثمان اشته امانت اللهدر دیو
ویردی بعده حضرت علیه السلام دست شریفلرنده مفتاحله خانه دن
چیقدقلرنده مرتضی رضی الله عنه یا رسول الله سقایهٔ زمزم کبی حجابتی دخی اهل
بیته احسان بیورك دیدی فی الحال جبریل علیه السلام بو آیت کریمه ایله نازل
اولدقده فخر رسالت علیه السلام یا علی سزه برکار امر ایده یمکه ناس
اندن منتفع اولسونلر یوخسه سز ناسدن منتفع اولمق اقتضا ایتمز بیوردی
وعثمانی چاغروب یا بنی طلحه خذها دیوب مفتاحی ویردی عثمان دخی حضرت
علیه السلامك ملازمتنی اختیار ایله مفتاحی برادری شیبه یه ویردی
٥٧ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُولَ وَاُولِي الْاَمْرِ مِنْكُمْ
فَاِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ اِلَى اللّٰهِ وَالرَّسُولِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ

الآخر ذلك خير واحسن تأويلا ❁ اى مؤمنلر الله تعالى يه ورسولنه
وسزدن خلفا وقضاة وعلما وسائر حق وعدل اوزره امر صاحبلرينه
اطاعت ايدك اگر امور دينكزدن برشيده اختلاف ايدرسكز الله تعالينك كتابنه
يعنى قرآنه ورسولنه ياخود صكره سنتنه مراجعت ايدك اگر الله تعالى يه وآخرته
ايمان ايدرسكز بو مراجعت سزه خيرلو وسزك حكم وتأويلكزدن احسندر
٥٨ الم تر الى الذين يزعمون انهم آمنوا بما انزل اليك وما انزل من قبلك
يريدون ان يتحاكموا الى الطاغوت وقد امروا ان يكفروا به ويريد
الشيطان ان يضلهم ضلالا بعيدا ❁ نظر ايتمزميسين شونلره كه سكا انزال
اولنان قرآنه وسندن مقدم انزال اولنان كتب سماويه يه ايمان ايتدك ديوزعم
ايدرلر انلر طاغوتى انكار ايله امر اولنمشيكن ينه محاكمه لرينى طاغوت طرفنه
اولماسنى مراد ايدرلر وشيطان انلرى طاغوته ميل ايله اضلال وهدايته بعيد
ضلالتى مراد ايدر * ابن عباس رضى الله عنهما دن مرويدركه بر يهودى ايله
بر منافق بيننده خصومت واقع اولوب مرافعه ايچون يهودى محكمهٔ نبويه
منافق طاغى اولان كعب بن اشرف طاغوته كيتمك استديلر منافق يهودى يى
تحويل ايده ميوب ناچار حضور حضرت پيغمبر عليه السلامه كلوب مرافعه
اولندقلرنده حكم يهودينك ادعاسنه موافق اولمغله حضوردن خروجلرنده
منافق راضى اولميوب عمر رضى الله عنه يه كيدر تكرار مرافعه اولورز ديو
يهودى يى جبرا فاروقك قپوسنه كتوردى يهودى ماجراى دعوايى وحكم
پيغمبرى عمر رضى الله عنه يه بيان ايتدكده فاروق منافقه دخى سؤال ايتدى
منافق بلى بويله در لكن بن اكا راضى دگلم سندن حكم استرم ديدى عمر رضى الله
عنه سز بوراده طورك بن شمدى كلور حكم ايدرم ديو ايچروخانه سنه كيروب
وقليجله چيقوب منافقك بوينى اوروب اشته الله تعالينك ورسولنك حكمنه
راضى اوليانه بنم حكمم بويله در ديدى اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولدى
اولكون افنديمز عليه السلام عمر رضى الله عنه يه فاروق لقبى ويردى
٥٩ واذا قيل لهم تعالوا الى ما انزل الله والى الرسول رأيت المنافقين
يصدون عنك صدودا ❁ چونكه انلره الله تعالينك كتابنه ورسولك حكمنه
كلك دينلسه منافقلرى كوررسنكه سندن عداوت اعراضيله اعراض ايدرلر
٦٠ فكيف اذا اصابتهم مصيبة بما قدمت ايديهم ثم جاؤك يحلفون بالله

ان اردنا الا احسانا وتوفيقا ❁ بونلرك تقديم ايلدكلرى صدود واعراض
وطاغوتك مرافعه سنى استدكلرى مثللو عمللرى سببيله بونلره (فاروقك قتلى كبى)
بر مصيبت اصابت ايتديكى زمان حاللرى نيجه اولور صكره اعتذار ايچون
ياخود مقتول منافقك ديتنى طلبيله سكا كلوب يمين بالله ايدرلركه بزم
(عمر رضى الله عنه يه كتمكدن) مرادمز انجق ايكى خصمك بينى وجه احسنله تأليف
وتوفيق ايدى ديرلر
٦١ اولئك الذين يعلم الله ما فى قلوبهم فاعرض عنهم وعظهم وقل لهم
فى انفسهم قولا بليغا ❁ اول كيمسه لرك قلبلرنده اولان نفاقى ويمين كاذبه لرينى
الله تعالى بيلور انلرك اعتذارينى قبولدن اعراض ايله وانلره آشكار نفاق ودروغى
ترك ايچون وعظ ايله وخفاده مؤثر تهديدى حاوى كلام سويله
٦٢ وما ارسلنا من رسول الا ليطاع باذن الله ولو انهم اذ ظلموا
انفسهم جاؤك فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا
رحيما ❁ بز كوندرديكمز رسوللرى انجق انك قومى الله تعالينك امريله اكا
اطاعت ايتسونلر ديو كوندردك اگر انلر سنك حكمكى انكار ونفاقله نفسلرينه
ظلم ايتمشلر ايكن سكا كلوب اخلاصله الله تعاليدن مغفرت طلب وسندن
اعتذارله استشفاع ايتسه لر الله عظيم الشان انلرك توبه لرينى قبول ايدر
ورحمتيله فضل ايدر ايدوكنى بيلورلردى
٦٣ فلا وربك لا يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا
فى انفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما ❁ ربك جل شانه حقيچون
انلر ايمان ايتمزلر تاكه بينلرنده اختلاف ايتدكلرى شيده سكا حكم ايتديروب
صكره اول حكمدن نفسلرنده كوچلك وشك بولمازلرسه ظاهرا وباطنا
سكا انقياد ايدرلر
٦٤ ولو انا كتبنا عليهم ان اقتلوا انفسكم او اخرجوا من دياركم ما فعلوه
الا قليل منهم ولو انهم فعلوا ما يوعظون به لكان خيرا لهم واشد تثبيتا ❁
بنى اسرائيله فرض ايتديكمز كبى اگر انلرك اوزرينه كندولرينى قتل ايتمكى
ياخود كندو ديارلرندن چيقماغى فرض ايديدك انى انجق انلردن از كيمسه
ايشليدى اگر انلر نفاقى تركله امر ووعظ اولندقلرينى ايشلسه لرايدى انلر ايچون
خيرلو ودينلرنده زياده ثبات اولوردى * روايت اولنديكه زبير بن العوام

رضی الله عنه ایله انصاردن حاطب بن ابی بلتعه بیننده مزروعاتلرینی سقی ایدر
آب خصوصنده مخاصمه‌لری واقع اولوب محکمهٔ نبوی‌یه کلدکلرنده سید عالم
علیه السلام یا زبیر سن کندو یریکه صووير بعده قومشوك حاطبه ویر بیوردی
حاطب انفعالا عمزاده‌سنه مساعده ایلدی مضموننده بی ادبانه کفتکو ایلیوب
اندن مقداد رضی الله تعالی عنه‌یه اوغرادیلر اول قنغکزه حکم اولندی دیو
سؤالنده حاطب اکری چهره ایله عمه‌سی اوغلنه حکم ایلدی دیدی مکر
اومحلده بر یهودی بولنغله همان اول یهودی الله بونلری قتل ایتسونکه بونلر
برآدمك پیغمبرلکنه شهادت ایتدکدنصکره حکمنده اتهام ایدرلر والله زموسی
علیه السلام زماننده برکناه ایدوب موسی بزه اندن توبه ایچون کندوکزی قتل
ایدك دیدکده فی الحال انقیاد ایله بربرلمزی قتل ایده‌رك یتمش بیك کیمسه
مقتول اولدی دیدی عمرو بن یسار وعمار بن یاسر وثابت بن قیس وعبدالله
بن مسعود رضی الله عنهم ایشیدوب والله اکر رسول الله بزه کندوکزی قتل
ایدك دیسه امرینه اطاعت ایدردك دیدیلر
٦٥ وَاِذًا لَاٰتَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا اَجْرًا عَظِيمًا ۞ وثابت اولدقلری تقدیرجه
عندمزدن انلره اجر عظیم ویریزکه جنتدر
٦٦ وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۞ وانلری صراط مستقیمه که جنت
یولیدر هدایت ایدر کوستریرز
٦٧ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُولَ فَاُولٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ اُولٰئِكَ رَفِيقًا ۞ انبیالر
وانبیایی تصدیقله ناسه حقی اعلان ایدنلر وفی سبیل الله غزاده شهید اولنلر
واعمال واحوالنده رضاء اللهده اولنلرکه انلره الله تعالی انعام ایتدیکی کیمسه‌لردر
هرکیمکه الله تعالی‌یه ورسولنه اطاعت ایدر قیامتده اول مذکور منعم ذاتلرله
برابردر انلرك هربری نه کوزل رفیقلردر
٦٨ ذٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللّٰهِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ عَلِيمًا ۞ بو منعملره وانلرله بیله
اولنلره زیاده فضل وکرم الله تعالی ایدندر بوفضله مستحقلرك قدرینی الله
تعالینك بیلمسی کافیدر * مرویدرکه پیغمبریمز علیه السلامك موالیسندن
ثوبان رضی الله عنه برکون جناب نبوتمآب علیه السلام حضورینه کلدیکه ضعیف
ونحیف اولمش رنك رویتك تغیر واصفرارندن سؤال بیورلدقده جوابنده
یارسول الله باعث ضعفم سنك جمالکه اشتیاقدر سنك جمال شریفکی کورمدیکم

زمانی بن عمردن عد ایتم حالا بو اندیشه‌ده یمکه اجل کلوب ضروری مفارقت
اقتضا ایتدکده نه چاره ایده‌رم وآخرتی دخی فکر ایده‌رمکه جنته کیررسم
سن اعلا درجه‌ده بن ایسه دون منزلتده اولوب قورقارمکه کوره میم معاذالله
ناره کیدرسم کلی فراقدر دیمکله بو آیت کریمه نازل اولدی
٦٩ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ اَوِ انْفِرُوا جَمِيعًا
٧٠ وَاِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّ فَاِنْ اَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَالَ قَدْ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيَّ نصف
اِذْ لَمْ اَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ۞ ای مؤمنلر سلاحکزی اخذ ایدك وحربه حاضر اولك
ومقاتلهٔ اعدایه بلوك بلوك یاخود جمیعتله چیقك تحقیق سزدن کیمسه واردرکه
غزایه کیدر کوستروب صکره تأخیر وبطائت ایدر (مراد ابن ابی واصحابی اوله)
اکرسزه هزیمت کبی بر مصیبت اصابت ایدرسه اول کیمسه دیرکه الله تعالی
بکا انعام ایتدی بو اجلدن معرکه‌ده انلرله بیله حاضر بولنمدم
٧١ وَلَئِنْ اَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللّٰهِ لَيَقُولَنَّ كَاَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ
يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَاَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ۞ اکرسزه الله تعالیدن فتح وغنیمت
کبی برفضل اصابت ایدرسه سزکله انك بیننده مودت یوغمش کبی نولیدی
بن دخی انلرله برابر اولیدم ده بو غنیمت عظمایه ظفریاب اولیدم دیر
٧٢ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ
فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ اَجْرًا عَظِيمًا ۞ حیات دنیایی
نعیم آخرته بیع ایدنلر فی سبیل الله دشمنله مقاتله ایتسونلر کیمکه فی سبیل الله
مقاتله ایدوب قتل اولنورسه یاخود غلبه ایله ظفر بولورسه یقینده بزانکا
اجر عظیم ویریز
٧٣ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اَخْرِجْنَا مِنْ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ اَهْلُهَا
وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ۞ ای مسلمانلر نولدی
سزه‌که الله تعالی ومستضعفین یولنده مقاتله ایدوب رجال ونسوان واطفالدن
دست کفارده کرفتار یعنی مکه‌ده قلان اهل اسلامی قورتارمازسکز اول کرفتار
ضعفالر (یعنی مدینه‌یه هجرت ایده‌میوب قلنلر) یارب بزی بوقریه‌نك ظالم
اهالیسندن خلاص ایله چیقار وبزم ایچون عندکدن ولی ویاردمجی تعیین
قیل دیو دعا ایدرلر * دینلدیکه انلرك دعالری قبولیله مکه فتح اولنوب عتاب

ابن اسید والی تعیین بیورلمغله اول مظلومین رفاه کسب ایتدیلر

(٧٤) اَلَّذِينَ اٰمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا اَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا * مؤمنلر فی سبیل الله مقاتله ایدرلر و کافرلر طاغوت یعنی شیطان طاعتنده قتال ایدرلر امدی ای مؤمنلر سز شیطانک جنود وولیلری اولان کافرلرله قتال ایدک تحقیق شیطانک مکروحیله‌سی ضعیف اولدی

(٧٥) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا اَيْدِيَكُمْ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ اِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا اَخَّرْتَنَا اِلَى اَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا * آیا شونلره نظر ایتمزمیسنکه انلره قتال کفاردن الیکزی چکک ونمازه قیام ایدک وزکاتی ویرک دینلدی وقتاکه هجرتدنصکره انلره قتال فرض اولندقده انلردن بر کروهی مشرکیندن الله تعالیدن قورقار کبی بلکه دخی زیاده قورقدیلر و یاربنا اوزریمزه نیچون قتالی فرض ایتدک وبزی اجل موعودمز حلولنه دک تأخیر ایتمدک دیدیلر یا محمد سن انلره دیکه دنیانک نفع وتمتعی قلیلدر وشرک ومعصیتدن صاقنان کیمسه ایچون آخرت خیرلودر واجر مجاهده‌دن رشتهٔ بذر خرما قدر نقصانله ظلم اولنمازسکز * مرویدرکه هجرتدن مقدم اصحاب مکه‌ده ایکن مشرکلردن اذیت کورملریله پیغمبر علیه السلامدن قتال ایچون اذن طلب ایلدیلر علیه الصلوة والسلام هنوز قتاله امر اولنمدم دیو انلری منع ایدردی صکره قتالک وجوبنده لم کتبت قولنی سویلیانلرده مفسرین اختلاف ایتمشلر بعضلر مشرکین ایدی دیمش بعضیلر مؤمنیندن هنوز علمده راسخ اولمیوب اعتقادایله اولیه‌رق مجرد مقاتله‌دن خوفلرندن ناشی سویلیوب صکره توبه ایتدیلر دیمش والله اعلم

(٧٦) اَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشَيَّدَةٍ وَاِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هٰذِهِ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هٰذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ فَمَالِ هٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا * نره‌ده اولورسکز اکرچه یوکسک ومتین برجلرده وقلعه وکوشکلرده دخی اولورسکز سزه موت ایریشور وبتشور اکر انلره (یهود ومنافقینه) حسنه

اصابت ایتسه یعنی ذخائرده بوللق واسعارده اوجوزلق اولسه بو عند اللهدر دیرلر واکر سیئه که قحط وغلا واقع اولسه سنک یعنی پیغمبر علیه السلامک واصحابنک شومندندر دیرلر سن انلره دیکه حسنه وسیئه جمله‌سی الله تعالینک طرفندندر بوقومه نه اولدیکه قرآن عظیم الشانی فهم ایلمکه یقین اولمازلر * مرویدرکه پیغمبرمز علیه السلام مدینه‌یه قدوملری اوانده اسعارده غلا واقع اولمغله یهود ومنافقلر بوسیئه‌یی قدوم مهاجرینه ویرمش اولهلر بناء علیه بووجهله بیان الهی وقوع بولدی علی قول حسنه غزوهٔ بدر وسیئه وقعهٔ احد اوله والعلم عند الله

(٧٧) مَا اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ وَمَا اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ وَاَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللّٰهِ شَهِيدًا * ای انسان نعمت وایولکدن هرنه که سکا اصابت ایدرسه الله تعالینک فضل وکرمندندر وبلیه وضرردن نه که اصابت ایدرسه نفسکک عملندندر یا محمد سنی کافهٔ ناسه تبلیغ احکام ایچون رسول کوندردک الله عظیم الشان رسالت وصدقنه شاهد کافیدر * بو آیت کریمه‌نک اوائلنده اولان کاف خطابلرینی بیضاوی انسانه دیمشدرکه بووجهله یازلدی حسین واعظ جمله‌سنی پیغمبر علیه السلامه خطابدر دیو تحریر ایدر

(٧٨) مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَ وَمَنْ تَوَلّٰى فَمَا اَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا * رسوله اطاعت ایدن کیمسه تحقیق الله تعالی‌یه اطاعت ایتدی اکر بر کیمسه بو اطاعتدن اعراض ایدرسه بزسنی انلرک اوزرینه حافظ ورقیب کوندرمدک سکا لازم اولان تبلیغدر حساب وعقابلرینی بز کورورز

(٧٩) وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَاِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ وَكَفَى بِاللّٰهِ وَكِيلًا * سنک حضورکده منافقلر ایشمز سکا اطاعتدر دیرلر یانکدن آیرلدقلرنده انلردن بر طائفه ایله سنک دیدیکک شیئک خلافنی کیجه تدبیر ایدرلر الله تعالینک امریله کراما کاتبین انلرک تدبیر شبانه‌سنی یازار امدی سن انلردن اعراض ایله وجمیع امورکده لاسیما انلرک حقنده الله تعالی‌یه توکل ایله الله عظیم الشان انلرک انتقامنه وکیل جهتیله سکا کافیدر

(٨٠) اَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْاٰنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا * ایا انلر قرآنک کلام حق اولدیغنی ومعانیسنی تفکر وتدبر ایتمزلرمی اکر اول قرآن الله تعالینک غیریدن یعنی کلام بشردن اولیدی انده

تناقض معنی وتفاوت نظم کبی اختلاف کثیر بوله لردی

٨١ واذا جاءهم امر من الامن او الخوف اذاعوا به ولو ردوه الی
الرسول والی اولی الامر منهم لعلمه الذین یستنبطونه منهم ولولا فضل الله
علیکم ورحمته لاتبعتم الشیطان الا قلیلا ❊ چونکه منافقلر پیغمبر علیه السلامك
کرزلو غزایه کوندردیکی عسکرك غالبیت ومغلوبیتلرندن برامر یعنی خبر کلسه
عسکرك عزیمت وهزیمتنی ناسه افشا ایدوب مسلمینه ضعف ویررلردی
اکر اول خبری علیه السلامه یاخود اهل اسلامدن امرایه ویرسهلر پیغمبر
علیه السلام واول امرا اول خبری بیلوب اخفا وافشادن قنغیسی اولی ایسه
ذهنلرندن تحقیق واستخراجله اکا کوره حرکت ایدرلردی اکر سزك اوزریکزه
حق تعالینك فضل ورحمتی اولمیایدی شیطانه اتباع ایدردیکز مکر عقلنده
رجحانی اولان آز کیمسهلر تابع اولمزلرایدی ❊ ورقة بن نوفل وقیس بن ساعد
وبحیرا راهب وزید بن عمرو کبیکه انلر بعثت ونزول قرآندن مقدم موهبت
الهی ورجحان عقللریله اهتدا اولنمشلرایدی

٨٢ فقاتل فی سبیل الله لاتکلف الا نفسك وحرض المؤمنین عسی الله
ان یکف بأس الذین کفروا والله اشد بأسا واشد تنکیلا ❊ غیریلری جهاددن
تخلف ایدرلرسه دخی سن کندك دشمنله فی سبیل الله مقاتله ایله که جهادده
انجق نفسکه تکلیف اولنمشسین ومؤمنلری دخی قتاله ترغیب ایله شاید که
الله تعالی کافرلرك شدتنی مسلمانلردن دفع ایده الله عظیم الشان هیبت وصولتده
وتعذیب وعقوبتده قریشدن اشددر ❊ مرویدر که بدر صغراده ابوسفیان ایله
جنکه مواعده اولنوب وقت موعود کلدکده ناسی جنکه دعوتلرنده
بعضیلرنده نفرت وقوعیله بوآیت کریمه نازل اولدی

٨٣ من یشفع شفاعة حسنة یکن له نصیب منها ومن یشفع شفاعة
سیئة یکن له کفل منها وکان الله علی کل شیء مقیتا ❊ کیمکه مسلم حقنده
کوزل شفاعتله شفاعت ایدر یعنی رعایت حقله اول کیمسهنك نفعنه سعی
وضرری دفع یاخود اکا خیر دعا ایدر اول شفاعت ایچون اکا ثواب بهرهسی واردر
کیمکه بر کیمسهنك ضررینه سعی یاخود اکا بددعا ایدر وبالدن اکا حصه واردر
الله عظیم الشان هرشیئه مقتدر وحافظ وشاهددر

٨٤ واذا حییتم بتحیة فحیوا باحسن منها او ردوها ان الله کان علی
کل شیء حسیبا ❊ چونکه برمسلم سزه سلام ویرسه سز اکا انك سلامندن

احسن وجهله یا مثلیله ردایدك تحقیق الله عظیم الشان تحیه کزی محاسب
ومکافاتکزه کفایت ایدیجیدر ❊ رد سلامده احسن اولان بریسی سکا (السلام
علیکم) دیرسه سن (وعلیکم السلام ورحمة الله) دی اکر اول کیمسه سلامنده
(ورحمة الله) دخی دیرسه (وبرکاته) یی زیاده ایله اکر اول کیمسه (وبرکاته) یی
دخی دیرسه سن دخی مثلیله رد ایله

٨٥ الله لا اله الا هو لیجمعنکم الی یوم القیمة لاریب فیه ومن اصدق
من الله حدیثا ❊ اندن غیری معبود بالحق اولمیوب انجق اول بر الله حقیچونکه
اول شك وشبههدن عاری اولان قیامت کوننده سزی قبرلریکزدن محشره
جمع ایده جکدر الله تعالیدن غیری قول ووعدنده اصدق کیمدر

حزب ٣

٨٦ فما لکم فی المنافقین فئتین والله ارکسهم بما کسبوا اتریدون
ان تهدوا من اضل الله ومن یضلل الله فلن تجد له سبیلا ❊ سزه نه
اولدیکه منافقلر خصوصنده ایکی فرقه اولوب کفرلرینه اتفاق ایتمزسکز
الله تعالی انلری کسب ایتدکلری عمللریله کفره رد ایلدی الله تعالینك ضلالتده
براقدیغی کیمسهیی سز هدایته کتورمکمی مراد ایدرسز حق جل وعلا اول
کیمسهیی که ضلالتده براغورسن اول کیمسه ایچون طریق هدایتی بولهمزسین
❊ بوآیت کریمهنك نزولنه سبب اولان منافقین حقنده مفسرین اختلاف
ایتمشلردر مکهدن هجرتده اثنای طریقده نادم اولوب کیرو دوندکلرنده بزینه
اسلام اوزره یزدیو مدینهیه خبر کوندردیلر یاخود مدینهیه هجرتدنصکره
بعضیلری مدینهنك هواسی مزاجلرینه مخالف کلدی بهانهسیله بادیهده اقامته
پیغمبر علیه السلامدن اجازت آلوب مدینهدن چیقدقلرنده مکه مشرکلرینه مختلط
اولدیلرنه ایسه بونلرك اسلام وکفرلری بابنده صحابهنك اختلافی واقع اولمشیدی

٨٧ ودوا لو تکفرون کما کفروا فتکونون سواء فلا تتخذوا منهم
اولیاء حتی یهاجروا فی سبیل الله فان تولوا فخذوهم واقتلوهم حیث
وجدتموهم ولا تتخذوا منهم ولیا ولا نصیرا ❊ انلر کندولری کبی سزلرك
دخی کافر اولوب انلرله برابر اولمکزی استرلر امدی انلر بلا غرض فی سبیل الله
هجرت ایتمینجه انلردن دوست اخذ ایتمیك اکر توحیدده وهجرتدن اعراض
ایدرلرسه انلری حل وحرمده نه محلده بولورسکز اسیر وقتل ایدك وانلردن
دوست ومددکار اخذ ایتمیك

٨٨ الا الذين يصلون الى قوم بينكم وبينهم ميثاق او جاؤكم حصرت
صدورهم ان يقاتلوكم او يقاتلوا قومهم ولو شاء الله لسلطهم عليكم
فلقاتلوكم فان اعتزلوكم فلم يقاتلوكم والقوا اليكم السلم فما جعل الله لكم
عليهم سبيلا ❋ الا شول كيمسه لرى اسير وقتل ايتميك كه انلر برقومه واصل
وملتجى اولديلركه اول قومله سزك بينكزده انلره دخيل اولنلره تعرض اولنمامق
اوزره عهد وميثاق اولنمشيدى (اول معاهد قوم خذاعه يابنى بكر يابنى اسلم اوله)
واول كيمسه لرى دخى اسير وقتل ايتميك كه انلرك درونلرى سزكله وقوملريله
مقاتله يى كريه كوروب سزه كلوب سزكله وقريشله مقاتله يه قارشيوب
بيطرف طورمغى معاهده ايتمشيدى (انلر بنو مدلجدر) اكر الله تعالى مراد
ايديدى انلرى سزك اوزريكزه مسلط ايدوب سزكله مقاتله ايدرلردى اكر انلر
سزكله مقاتله دن اوزاق طورورلرسه انلرله مقاتله ايتميك وسزك طرفكزه انقياد
ومسالمه القا ايدرلرسه انلرى قتل ايتمكه الله عظيم الشان سزك ايچون
اذن وراه ويرمدى

٨٩ ستجدون آخرين يريدون ان يأمنوكم ويأمنوا قومهم كل ما ردوا
الى الفتنة اركسوا فيها فان لم يعتزلوكم ويلقوا اليكم السلم ويكفوا ايديهم
فخذوهم واقتلوهم حيث ثقفتموهم واولئكم جعلنا لكم عليهم سلطانا
مبينا ❋ سز برقوم آخر دخى بولورسكز (كه انلر بنى اسد وغطفان اوله)
انلر سزه كلوب مسلمانز وقوملرينه كتدكلرنده انلرى استهزا ايتدك سزده نز
ديرلركه سزدن وقوملرندن امين اولمق مراد ايدرلر هربار كه فتنه وشركه
دعوت اولنسه لر او اطرفه رجوع ايدرلر اكر انلر سزه صلح وسلم القا ايده رك
سزكله مقاتله دن مباعده وكف يد ايتمزلرسه نه محلده راست كلورسه ظفر
بولورسكز اخذ وقتل ايدك وكفرلرينى انلرك اوزرينه قتل وسبيه سزكيچون
حجت واضحه قيلدق

٩٠ وما كان لمؤمن ان يقتل مؤمنا الا خطأ ومن قتل مؤمنا خطأ فتحرير
رقبة مؤمنة ودية مسلمة الى اهله الا ان يصدقوا فان كان من قوم عدو لكم
وهو مؤمن فتحرير رقبة مؤمنة وان كان من قوم بينكم وبينهم ميثاق
فدية مسلمة الى اهله وتحرير رقبة مؤمنة فمن لم يجد فصيام شهرين
متتابعين توبة من الله وكان الله عليما حكيما ❋ برمؤمن ايچون برمؤمنى

ناحق يره قتل ايتمك جائز اولمدى مكر خطا ايله اوله كيمكه برمؤمنى خطا ايله قتل
ايده اول قاتل ايچون بركوله ياجاريه آزاد ايتمك واول مقتولك وارثلرينه بينلرنده
تقسيم ايچون ديت كامله ويرمك لازمدر مكركه اول ورثه اول ديتى قاتله تصدق
ايده لر اكر اول مقتول سزك دشمنلريكز (كفره) دن اولوب ايچلرنده ايمانه كلمش
ايسه انكيچون ينه برقول ازادى لازم اولوب ديت اقتضا ايتمز (كه اول مقتول
مؤمنك اقربا ورثه لرى كافر اولمغله اكا وارث اولمازلر) واكر اول خطا ايله
مقتول سزكله بينكزده عهد وميثاقده بولنان (كفره) دن اولورسه ينه اسلام
بينده اولديغى كبى قول ازادى وديت لازم كلور واول كيمسه كه قول آزادينه
قدرتى اولميوب وبوله مزايسه امدى اكا ايكى ماه بلا فاصله اوروج طوتمق
واجب اولور اشبو حكم سزه الله تعاليدن توبه در والله عظيم الشان قاتل
ومقتولك حالنه عليم وديت وكفارت بابنده حكيم اولدى * بو آيت كريمه نك
سبب نزولنى مفسرين بووجهله بيان ايتمشلردركه عياش بن ابى ربيعه مكه ده
پيغمبر عليه السلامه ملاقاتله اسلامه كلوب واقرباسندن خوفله مدينه يه فرار
ايتمشيدى انك اناسى زياده جزع وفزعده اولوب اوغلارى حارث وابوجهل كه
عياشك انا برقرنداشلرى ايدى اول اوغللرينه سز عياشى بكا كتورمينجه نه يير
ونه ايچر ونه كولكه يه كيررم ديو ترجمه انداخته ايتمكله انلر دخى حارث بن
زيدى برابر آلوب اوچى مدينه يه عزيمت ودخول ايله عياشى بولوب انالرينك
حالنى افاده ودينينه قطعا مداخله اولنميوب هر وجهله راحتنى التزام ويمين
ايله ايناندروب معامكه يه عازم اولديلر همان يوله كيردكلرنده محكم باغليوب
ضرب ايده رك اناسنه كتورديلر اناسى انى كونشه باغليوب ايمان كتورديكك
ديندن دونمينجه صاليويرمم ديو براقدى ناچار مرادلرينه موافقتله خلاص
بولدى بعده بركون حارث بن زيد عياشله صحبت ايدركن اى عياش سنك
ايمان ايتديكك محمد دينى حق ايسه نيچون حق دينى ترك ايتدك اكر باطل ايسه
نيچون باطل دينه كيرمش ايدك ديدكده عياش غضبلنوب والله سنى نه محلده
تنها بولورسم قتل ايده رم ديدى بعده عياش اسلامه كلوب مدينه يه هجرت
ايتدى وصكره حارث دخى مسلمان اولوب مدينه يه كلدى اما عياش حارثك
اسلامه كلديكنى كورمدى وبيلمز ايدى بروقت حارث مسجد قبا نزدنده تنها
كيدركن عياش راست كلوب يمينى موجبجه حارثى قتل ايلدى صحابه نه ايتدك
برمسلمانى قتل ايلدك ديو عياشه ملامت ايتدكلرنده نادم اولوب حضور نبويده

يمينى وحارثك اسلامه كلديكندن بيخبر ايدوكنى تقرير واعتذار ايتمكله بو آيت
كريمه نازل اولدى
٩١ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللهُ
عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَاَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ❊ بر كيمسه كه قصدا بر مؤمنى قتل ايدر
انك جزاسى دائم اولهرق جهنمدر الله عظيم الشان اكا غضب ولعنت وانكيچون
عذاب عظيم آماده ايدر * بو آيت كريمه نك سبب نزولنى مفسرين بويله نقل
ايدرلر كه مقيس بن حبابه قرنداشى هشامى بنو النجارده مقتول بولوب پيغمبر
عليه السلامه انى بيان ايتدكده پيغمبر عليه السلام بنى فهردن زهيرايله انى
بنى نجاره كوندرديكه اكر قاتلى بيلورلرسه بونلره تسليم ايتسونلر قصاص
اولنسون اكر قاتلى معلوم دكلسه دينى ويرسونلر بيوردى فى الواقع معلوملرى
اولمامغله يوز دوه دينى ويروب مقيس ايله زهيرى اعاده ايلديلر مدينه يه
كلوركن يولده مقيس وشيطانله كويا قصاص ديو زهيرى قتله مكه يه
عودت ايدوب مرتد اولدى كه نزولى مقيس حقنده اوله
٩٢ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا ضَرَبْتُمْ فِى سَبِيلِ اللهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ
اَلْقَى اِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللهِ مَغَانِمُ
كَثِيرَةٌ كَذٰلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا اِنَّ اللهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ❊ اى مؤمنلر قچان سز فى سبيل الله جهاد ايچون سفر ايتسكز مؤمنى
كافردن تمييز وبيان خصوصنده دقتله تفحص ايدك وسزه مسلمان قاعده سنجه
سلام ويره نه بومؤمن دكلدر ديمه يك كه انكله دنيانك متاع وغنيمتنى طلب
ايده سز الله تعالى عندنده غنيمت كثيره واردركه سزى مال ايچون مسلمان
قتلندن بى نيازايدر سزدخى بوندن مقدم اوائل اسلامكزده كلمهٔ شهادت
اعلا نيله مال وخونيكزى محافظه ايتمشيديكز بعده حق تعالى سزه دينده
استقامت وثباتى من واحسان ايلدى امدى سزدخى انلرك كلمهٔ شهادتى
اتيانلرى مال وجان خوفندن ظنيله بلاتبيين قتللرينه عجله ايتميك تحقيق الله
عظيم الشان ايشلديككز شيئه خبيردر * مرويدركه بو آيت كريمه فدك
اهاليسندن مرداس بن نهيك حقنده نازل اولمشدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم اول قومه غزا ايچون سريه كوندرمشيدى وبو مرداس انلرك ايچنده
يالكز مسلمان ايدى اهاليسى سريه دن خبردار اولوب فرار ايتملريله مرداس
مال ومتاع وغنميله برطاغه متحصن طوردى مسلمانلر تكبيرله كلدكلرنده اولدخى

تكبير وشهادت كلمه سى كتوره رك طاغدن اينديكده اسامة بن زيد فى الحال
انك باشنى قطع واموالنى غارت ايلدى بو خبر پيغمبر عليه السلامه ايرشدكده
متألم اولوب اسامه يه اللهك وحدانيتنه معترف وكلمهٔ شهادت كتورن آدمى
قتل ايدرسين ديو عتاب ايتدكده اسامه انك اتيان شهادتى قليج خوفندن
ايدى ديمكله سن انك قلبنى يارمدككه سلاح قورقوسندنمى دكلمى بيلديك ديو
قول آزادينى امر بيوردى
٩٣ لَا يَسْتَوِى الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ اُولِى الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ
فِى سَبِيلِ اللهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللهُ الْمُجَاهِدِينَ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ
عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللهُ الْحُسْنٰى وَفَضَّلَ اللهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى
الْقَاعِدِينَ اَجْرًا عَظِيمًا ❊ مؤمنلردن ضرورت وعذر صاحبى اولميوب
غزادن بطائتله قاعدلر فى سبيل الله مال ونفسلريله جهاد ايدنلرله برابر اولمازلر
مال ونفسلريله جهاد ايدنلره عذر ايله قاعدلر اوزرينه الله تعالى بر درجه
فضيلت احسان ايلدى حق جل وعلا مجاهد ومعذور قاعدك كافه سنه ايمانلرى
سببيله جنت وعد ايلدى الله عظيم الشان مجاهدينى عذرسز قاعدلر اوزره
اجر عظيمله تفضيل ايتدى
٩٤ دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللهُ غَفُورًا رَحِيمًا ❊ مجاهدلر
ايچون الله تعاليدن بلند درجه لر ومغفرت ورحمت واردر والله عظيم الشان
انلرك كچن كناهلرينى مغفرت وانلره ازدياد مكافاتله مرحمت ايدجيدر
٩٥ اِنَّ الَّذِينَ تَوَفّٰيهُمُ الْمَلٰئِكَةُ ظَالِمِى اَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا
مُسْتَضْعَفِينَ فِى الْاَرْضِ قَالُوا اَلَمْ تَكُنْ اَرْضُ اللهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا
فَاُولٰئِكَ مَاْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ❊ اهل مكه دن شونلركه هجرت
واجب اولديغنده هجرت ايتميوب اولوجهله دارشركده مقيما نفسلرينه ظلم
ايتدكلرى حالده عونهٔ ملك الموت روحلرينى قبض ايتدكده توبيخ يوزندن انلره
ملائكه سز مؤمنلردنمى يامشركلردنمى ايديكز ديديلر انلر اول ملائكه يه
بز ارض مكه ده ضعيفلردن ايدك ديديلر ملائكه انلرى تكذيب ايدوب الله
تعالينك يرلرى واسع دكلميديكه مهاجرينك مدينه وحبشه يه هجرت ايتدكلرى
كبى سزدخى برمحله هجرت ايده يديكز ديديلر امدى اول هجرتى ترك ايدنلرك
منزللرى جهنمدر واول جهنم انلره نه قبيح مكان اولور

٩٦ الا المستضعفين من الرجال والنساء والولدان لا يستطيعون حيلة
ولا يهتدون سبيلا ❊ الا رجال ونسوان واطفالدن واقع حال ضعيف
وعاجزلك مأوالری جهنم دکلدر که انلر هجرت ایچون حیله یه ونفقه یه قادر
دکللردر وکیده جك یوللری دخی بیلمزلر
٩٧ فاولئك عسى الله ان يعفو عنهم وكان الله عفوا غفورا ❊
امدی اول ضعفانك هجرتنده خطر واضطرارلری سببیله الله تعالى شاید
لطف وکرمیله انلری عفو ایدر الله عظیم الشان انلری عفو وگناهلرینی
مغفرت ایدیجیدر
٩٨ ومن يهاجر في سبيل الله يجد في الارض مراغما كثيرا وسعة ومن
يخرج من بيته مهاجرا الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره
على الله وكان الله غفورا رحيما ❊ اول کیمسه که فی سبیل الله هجرت
ایده یریوزنده آرام ایده جك چوق مکانلر واظهار دین ایده جك محللر ووسعتلو
رزقلر بولور وکیمکه الله تعالى ورسولنه اطاعتله بیتندن چیقوب هجرت ایدرکن
اکا موت ایریشورسه تحقیق انك اجری عندالله ثابت اولور الله تعالى مغفرت
ورحمت ایدیجی اولدی * بو آیت کریمه‌نك نزولی جندع بن ضمره حقنده‌در که
اول (الا المستضعفين) آیتنی ایشتدکده بن استثنا اولنان صنفدن دکلم زیرا بن حیله
بولورم ومدینه یولنی بیلورم والله بن بو کیجه مکه‌ده یاتمم اجلم کلورسه هجرت
اوزره یولده بولنورم دیو اختیار ومریض اولمغله همان یاتدیغی سریری ایله
اوغللرینه امر ایدوب ارکاب ومدینه‌یه متوجه اولدیلر تنعیم نام محله ایرشدکلرنده
اثر موت ظهور ایتمکله صاغ النی صول الی اوزره وضع ایدوب الهی بو سنك ایچون
وبو رسولك ایچون اولسون رسولك علیه السلامك بیعتی اوزره سکا بیعت ایدرم
دیه‌رك جان تسلیم ایلدی
٩٩ واذا ضربتم في الارض فليس عليكم جناح ان تقصروا من
الصلوة ان خفتم ان يفتنكم الذين كفروا ان الكافرين كانوا لكم عدوا
مبينا ❊ نه زمان سز یریوزنده سفر ایدرسکز نمازی قصر ایتمکزده سزك
اوزریکزه وبال یوقدر اکر کفار سزه نمازده ایکن قتال فتنه سیله تعرض
ایده جکندن خوف ایدرسکز زیرا کافرلر سزکچون اشکاره عدودر
١٠٠ واذا كنت فيهم فاقمت لهم الصلوة فلتقم طائفة منهم معك

نصف

وليأخذوا اسلحتهم فاذا سجدوا فليكونوا من ورائكم ولتأت طائفة اخرى
لم يصلوا فليصلوا معك وليأخذوا حذرهم واسلحتهم ود الذين كفروا
لو تغفلون عن اسلحتكم وامتعتكم فيميلون عليكم ميلة واحدة ولا جناح
عليكم ان كان بكم اذى من مطر او كنتم مرضى ان تضعوا اسلحتكم وخذوا
حذركم ان الله اعد للكافرين عذابا مهينا ❊ یا محمد نه زمان سن عسکرکله
مخوف دشمن مقابلنده اولوب نمازه قائم اولدیغك زمان عسکریکی ایکی بلوك
ایله بریسی سنکله نمازده بریسی دشمن قارشوسنده طورسون وجمله‌سی سلاحلرینی
اخذ ایتسونلر وسنکله نمازده اولوب بر رکعت قیلنلر نمازه منافی اعمالدن صاقنه‌رق
دشمن قارشوسنه کیتسونلر مقدم دشمن قارشوسنده اولوب نماز قیلمیانلر کلوب
ایکنجی رکعتی سنکله قیلسونلر وتشهدی سنکله اوقسونلر سن سلام
ویروب انلر سلام ویرمدن دشمن قارشوسنه کتسونلر وحذر آلتلرینی وسلاحلرینی
السونلر اندن اولکی رکعتی امامله قیلوب دشمن قارشوسنه کیدنلر کلوب ایکنجی
رکعتی دخی قیلوب تشهد وسلامله اتمام ایتسونلر ومقابلهٔ عدویه کتسونلر
بعده ایکنجی رکعتی امامله قیلانلر کلوب سبقت ایدن بر رکعتی دخی قیلوب تشهد
وسلامله اتمام ایتسونلر سز سلاح ومتاعلریکزدن غافل ایکن سزه هجومی
وبرکره حمله ایتمکه میل وآرزو ایدرلر اکر یغموردن متأذی یاخود مریض
اولورسکز عدودن اتقا ایچون آلات حذرکزی اخذله سلاحکز حمل ثقیل ایسه
انی وضعده سزه وبال یوقدر تحقیق الله تعالى کفار ایچون عذاب مهین
آماده ایلدی * وقتاکه مشرکلر عسکر اسلامی اویله نمازینی جماعت واحده
ایله قیلارکوردیلر بعد الاتمام حیفا بونلرك اوزرینه نماز قیلارکن هجومده
غفلت ایتدك دیو تأسف ایدوب بو فرصتی فوت ایتدکسه بوندنصکره بونلرك
ایکندی نمازی واردرکه آبا وابنالرندن انلره قیمتلودر دیو اکا شروعلرنده اتفاقله
هجومه نیت ایتدیلر بناء علیه اویله ایله ایکندی بیننده بو صلوة خوف آیتی
نازل اولدی
١٠١ فاذا قضيتم الصلوة فاذكروا الله قياما وقعودا وعلى جنوبكم
فاذا اطمأننتم فاقيموا الصلوة ان الصلوة كانت على المؤمنين كتابا
موقوتا ❊ نه زمان صلوة خوفی ادا ایدوب فارغ اولورسکز دشمنه قیاما
قلیج اوررکن وقعودا اوق آتارکن و یانکز اوزره مجروح یاتورکن یعنی على
الدوام الله تعالى‌یی ذکر ایدك نه زمانکه خوف دشمندن اطمینان کلورسه

نمازی تعدیل ارکان وحفظ شرایطیله ادا ایدك تحقیق صلوة مؤمنلر اوزرینه
اوقاتله محدود فرض اولدی

(١٠٢) ولا تهنوا في ابتغاء القوم ان تكونوا تألمون فانهم يألمون كما تألمون
وترجون من الله ما لا يرجون وكان الله عليما حكيما ❊ کفاری طلبده
ضعیف اولمیك اکر سز مجروح ومتألم سه کز انلر دخی سزك کبی مجروح
ومتألمدرلر حال بوکه سزده ثواب آخرتدن امید وار انلرده اخرت امیدی یوقدر
الله عظیم الشان اعمالکزه علیم وامر ونهینده حکیمدر ❊ وقتاکه ابوسفیان
احددن رجعت ایتدکده انلرك اردنجه کوندریلان مسلمین المجراحاتدن تشکی
ایتملریله بو آیت کریمه نازل اولدی

(١٠٣) انا انزلنا اليك الكتاب بالحق لتحكم بين الناس بما اريك الله ولا تكن
للخائنين خصيما (١٠٤) واستغفر الله ان الله كان غفورا رحيما ❊
تحقیق بز سکا قرآنی حق وحکم عدله انزال ایتدککه حق تعالینك سکا تعریف
والهام ایتدکیله ناس بیننده حکم ایتمك ایچون وخائنلر ایچون جدال ایتمه
وحق تعالیدن مغفرت طلب ایله تحقیق الله عظیم الشان طالبنه مغفرت
ومرحمت ایدیجیدر ❊ بو آیت کریمه نك سبب نزولی اولدرکه بنو ظفردن
طعمه بن ابیرق قوکشوسی قتادة بن نعماندن بر دقیق چوالنده برزره سرقه
ایلدی اول چوالك دلوکی اولمغله کوتوردکن یولده دوکیلوردی انی زید بن سمین
یهودی یه امانت براقدی فرادسی قتاده طعمه دن استدکده طعمه آلمدیغنه
بیلمدیکنه یمین ایتمکله انی ترکله دقیقك ایزینی سوره رك زید یهودینك خانه سنده
قرار بولدی وزرهی اندن اخذ ایتدکلرنده بکا بونی طعمه و یردی دیدی
وانکیچون یهوددن برجماعت شهادت ایتدیلر طعمه نك قومی اولان بنو ظفر
پیغمبر علیه السلامه واروب طعمه ایچون تبریه طلب ایدوب اکر ایتمزسك
بز مفتضح وهلاك اولورز دیدیلر بناء علیه پیغمبر علیه السلام مساعده صورتنی
کوسترمکله بو آیت کریمه نازل اولدی

(١٠٥) ولا تجادل عن الذين يختانون انفسهم ان الله لا يحب من كان خوانا
اثيما ❊ سارق ونفسلرینه خائن کیسه لردن طرف جدال ایتمه تحقیق
الله عظیم الشان زیاده خائنلری واکامصر اولنلری سومز

(١٠٦) يستخفون من الناس ولا يستخفون من الله وهو معهم اذ يبيتون

ما لا يرضى من القول وكان الله بما يعملون محيطا ❊ ناسدن حیا ایدوب
خیانتی ستر ایدرلر والله تعالیدن حیا ایتمزلرکه الله تعالی انلرك قلبلرنده اولان
اسراری بیلور زیرا انلر الله تعالی راضی اولمدیغی قولی کیجه تدبیر ایدرلر (بنی ظفرك
قول ومشاوره سیدرکه طعمه مسلمان اولمغله پیغمبر علیه السلام انك یمیننه اینانوب
یهودی کافر اولمغله اکا التفات ایتمز دیمشلردی) الله عظیم الشان انلرك اعمالنه
محیط اولدی

(١٠٧) ها انتم هؤلاء جادلتم عنهم في الحيوة الدنيا فمن يجادل الله عنهم
يوم القيمة ام من يكون عليهم وكيلا ❊ ای قوم بنی ظفر سز شونلرسزکه حیات
جاهلیتله حیوة دنیاده خائنلر ایچون جدال وخصومت ایدرسکز یوم قیامتده
انلره عذاب اولنورکن انلر ایچون الله تعالی یه جدال وخصومت ایدر کیمدر
یا انلری عذاب اللهدن حمایت ایدر کیمدر

(١٠٨) ومن يعمل سوءا او يظلم نفسه ثم يستغفر الله يجد الله غفورا رحيما ❊
واول کیسه که سائره تعدی ایدر بر عمل قبیح ایشلیه یاخود اول قباحتله نفسنه
ظلم ایلیه وصکره الله تعالیدن مغفرت طلب ایلیه الله تعالی یی ذنوبنه غفور
واکا فضلله رحیم بولور

(١٠٩) ومن يكسب اثما فانما يكسبه على نفسه وكان الله عليما حكيما ❊
بر کیمسه بر کناهی ایشلرسه انك کسبی انجق کندو نفسی اوزرینه در الله عظیم
الشان انك کسبنه علیم ومجازاتنده حکیم اولدی

(١١٠) ومن يكسب خطيئة او اثما ثم يرم به بريئا فقد احتمل بهتانا واثما
مبينا ❊ بر کیمسه خطاء ویا صغیره یاخود عمدا ویا کبیره کناه ایشلسه صکره
اول کناهدن بری اولان کیمسه یه اسناد ایلسه (طعمه نك زیده اسنادی کبی)
تحقیق اول قباحتسز کیمسه یه افترا ایچون آشکاره کناه وعظیم بهتان یوکلندی

(١١١) ولولا فضل الله عليك ورحمته لهمت طائفة منهم ان يضلوك وما يضلون
الا انفسهم وما يضرونك من شيء وانزل الله عليك الكتاب والحكمة
وعلمك ما لم تكن تعلم وكان فضل الله عليك عظيما ❊ اکر
الله تعالینك سکا بوتله فضل ورحمتی اولمیدی بنو ظفردن بر طائفه سی طوغری
حکمدن تحویله قصد ایتدیلردی انلر انجق نفسلرینی اضلال ایدرلر وسکا بر شی ضرر
ایتمزلر والله تعالی سکا قرآنی وانك احکامنی انزال ایتدی وخفیات اموردن سکا

بيلمدكلريكى تعليم ايلدى الله عظيم الشانك سكا بوت وتعليم ايله عظيم فضل ورحمتى اولدى

حزب ٤

١١٢ لا خير في كثير من نجويهم الا من امر بصدقة او معروف او اصلاح بين الناس ومن يفعل ذلك ابتغاء مرضات الله فسوف نؤتيه اجرا عظيما ❋ انلرك چوق كيزلو مشاورهلرنده خير يوقدر مكر بركيمسه صدقه ايله ياشرعده مستحسن ومعروف احسانله ياخود ناس بيننده اولان عداوتى دفع واصلاحله امر ايده كيمكه بومذكورلرى الله تعالينك رضاسنى طلبله ايشلرسه بزاكا آخرتده اجر عظيم ويررز

١١٣ ومن يشاقق الرسول من بعد ما تبين له الهدى ويتبع غير سبيل المؤمنين نوله ما تولى ونصله جهنم وساءت مصيرا ❋ بركيمسه كه انكچون طوغرى يول ظاهر اولدقدنصكره پيغمبر عليه السلامه مخالفت واعتقاد وعمله مؤمنلر طريقندن غيرى يه تبعيت ايدرسه آخرتده بزانى دوست اولديغى كفر وارتداده اصرارلرز وجهنمه ايصال ايدهرز اول جهنم نه قبيح قرارگاه اولدى * بوآيت كريمه طعمه بن ابيرق حقنده نازل اولمشدر كه طعمهنك اوزرينه سرقه ظاهر اولوب قطع يد اقتضا ايتدكده مرتد اولوب مكهيه فرار وانده بنى سليمدن حجاج بن علاط نام كيمسهنك خانهسنه نزول ايلدى كيجه انك بيتنى دلركن اوزرينه برطاش دوشوب التنده قالدى صباح انى اخراجله قتلنى مراد ايتديلر بعضيلر غريبدر قتل اولنميوب نفى اولنمسنى رجا ايتملريله مكهدن سورديلر وقضاعه تجاريله شامه عازم اولوب يولده تجارك بعض متاعلرينى سرقه ايتمكله انى اخذ وطاشلهيهرق قتل ايتديلركه اول طاشلر اكا قبر اولدى

١١٤ ان الله لا يغفر ان يشرك به ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء ومن يشرك بالله فقد ضل ضلالا بعيدا ❋ تحقيق الله تعالى كندويه شريك كتورنلرى مغفرت ايتمز وشركدن ماعدا استديكى كيمسهنك ذنوبنى مغفرت ايدر بركيمسه كه الله تعالى يه اشراك ايدر تحقيق طريق حقدن بعيد ضلالتدهدر * بوآيت كريمهنك سبب نزولى بو وجهله مرويدر كه اعرابدن برپير پيغمبر عليه السلامه كلوب يارسول الله بن كناهه مستغرق برپيرم لكن الله تعالى يى بيلوب ايمان كتورديكمدنبرو اكا شريك كتورمدم واندن غيرى كيمسهيى دوست اتخاذ ايتمدم وجرأت وبى ادبلكله معصيت ايشلمدم وطرفة العين خدادن فرار وخلاص تصورينى ايتمدم وكناهلريمه نادم وتائب اولديغم حالده

حضورينه كلدم بنم حالم عندالله نيجه اولور ديدكده بوآيتله اكا مژده جواب بيورلدى

١١٥ ان يدعون من دونه الا اناثا وان يدعون الا شيطانا مريدا
١١٦ لعنه الله وقال لاتخذن من عبادك نصيبا مفروضا ❋ اهل مكهنك الله تعاليدن غيرى يه عبادتلرى انجق ديشى بتلرهدر (غالبا زعملرنجه ملائكهيه تشبيه وملائكهيى دخى حاشا بنات الله ديرلريدر) وانلرك اول اصنامه طاپهلرى دخى انجق اول متمرد ابليسه عبادت ايتمكدر اول ابليسى الله تعالى رحمتندن طرد ايلدى وشيطان يارب سنك قوللركدن مقرر ومعلوم نصيب اخذ ايدهيم ديدى * ديناديكه عبادك هربيكده برى الله تعالينك وطقوز يوز طقسان طقوزى شيطانككدر

١١٧ ولاضلنهم ولامنينهم ولامرنهم فليبتكن آذان الانعام ولامرنهم فليغيرن خلق الله ومن يتخذ الشيطان وليا من دون الله فقد خسر خسرانا مبينا ❋ وانلرى طريق حقدن اضلال ايدهيم وانلره آرزو وتمنيلرى اولان طول حيات وانكار بعث ونشرى القا ايدهيم وانلره دوه وحيوانلرينك قولاقلرينى شق وقطع ايتمك امر ايدهيم (بونك تفصيلى سورهٔ مائدهده كلهجكدر) وانلره الله تعالينك خلق ايتديكنى تغييرايله امر ايدهيم (ايكنه ايله وجودينه نشان دوكمك وخايه كسمك واواطه وسحق كبى) كيمكه شيطانى دوست اتخاذيله انك امرينه اطاعت ايدر تحقيق زيانى ظاهر ايله خسراندهدر

١١٨ يعدهم ويمنيهم وما يعدهم الشيطان الا غرورا ١١٩ اولئك مأويهم جهنم ولا يجدون عنها محيصا ❋ شيطان انلره (طول حيات ونيل دنيا ايله) وعد ايدر وانلره (بعث وجنت ونار يوقدر ديو) امنيت ويرر شيطانك انلره وعدى انجق غروردر كه انلرك ضرريله كندونك نفعنى اظهار ايدر اول تبعهٔ شيطانك مقرى آخرتده جهنمدر انلر اول جهنمدن عدول وگريزگاه بولمازلر

١٢٠ والذين آمنوا وعملوا الصالحات سندخلهم جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا وعد الله حقا ومن اصدق من الله قيلا ❋ شونلركه مؤمن اولوب عمل صالح ايشلديلر بزانلرى اشجارى التندن نهرلر جارى جنتلره ادخال ايدهرز كه انلر انده ابدا دائم وباقيلردر الله تعالى انى وعد حقله وعد ايلمشدر كيمدر كه قولنده الله تعاليدن اصدق اوله

١٢١ لَيْسَ بِاَمَانِيِّكُمْ وَلَا اَمَانِيِّ اَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءً يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ
مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۞ ای مسلمانلر الله تعالینك بو وعد ایلدیکی
ثوابه نه سزك آرزوی باطلکزله ونه اهل کتابك اهواء فاسده سیله اولور بلکه
اکا ایمان واعمال صالحه ایله نائل اولنور کیمکه برفعل قبیح ایشلیه انکله مجازات اولنور
اول کیمسه ایچون الله تعالیدن غیری عذاب دفعنده ولی ونصیر بولنماز * روایت
اولنورکه مسلمان واهل کتابدن بعض کیمسه‌لر بر مجلسده بولنوب یهود ونصاری
بزم پیغمبرمز سزك پیغمبریکزدن وکتابمز سزك کتابکزدن مقدمدر وجنته بزدن
غیریسی کیرمز دیو مفاخرت ایلدیلر مسلمانلر دخی جوابلرنده بزم پیغمبرمز
خاتم الانبیا وکتابمز سزك کتابکزی ناسخدر جنته سزدن الیقز دیملریله (لیس
بالامانی) ایله رد اولندیلر * و (من یعمل سوء) کلام شریفنی صحابه ایشدکده
متألم اولدیلر حضرت ابو بکر رضی الله عنه یارسول الله سوء عملدن خالی کیمسه
یوقدرکه اول جزادن خلاص اوله دیدی خواجهٔ عالم صلی الله علیه وسلم
سکا دنیاده واقع اولان حزن ومرض وبلا اول سوء عمله مجازات اولور بیوردی
١٢٢ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ۞ ارکك وديشيدن کیمکه مؤمن اولدیغی
حالده عمل صالحدن بعضسنی ایشلسه اول کیمسه‌لر جنته کیررلر انلر خرما
چکردکنك بیوی قدر ظلم اولنمازلر
١٢٣ وَمَنْ اَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ اَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ
اِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللّٰهُ اِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ۞ شول کیمسه که افعال سیئه‌دن مجتنب
واعمال صالحه‌یه مواظب اولدیغی حالده نفسنی خالص وامرینی الله تعالی‌یه
تفویض ایده دین جهتیله اول کیمسه‌دن احسن کیمدر ودخی دین اسلامه
موافق دین ابراهیمه تبعیت ایده الله تعالی ابراهیم علیه السلامی انتخاب ایدوب
بردوستك بردوستی یانده‌کی کرامته مشابه کرامتله تخصیص ایلدی * مرویدرکه
ابراهیم علیه السلامك وقتنده برسنه قحط ظهور ایدوب ناس عادتلری اوزره
اکا کلوب طعام ایدرلردی انبارده ذخیره‌سی قالماملغله مصرده بردوستی
وار ایدی غلمانیله اکا برقاچ دوه کوندردیکه برمقدار ذخیره کوندره مصره
وارد قلرنده دوستی انلره حالا بزم ولایتمزده قحط وار اکر کندو ایچون اولسه
برچاره بولنوردی انك کرم وسماحتنه وافی ذخیره‌یه قدرتمز یوقدر جوابیله
آدملری ارجاع اولندی شهره یقین کلدکلرنده فقرا انلرك تهی رجوعلرینی

کوروب منکسر ومکدر اولمسونلر ایچون چواللرینی قوم ایله طولدیروب خانه‌سنه
کتوردیلر ابراهیم علیه السلام بوحالدن مغموم اولوب مسجده کتدی وزوجه‌سی
ساره رضی الله عنها اویقوده اولمغله قالقوب چواللری مملو کوردکده سرور ایله
برینك اغزینی آچدیکه پاك وبیاض دقیق همان خمیر ونان یاپوب عیال واطفال
فقرایه ویردی ابراهیم علیه السلام مسجددن کلدکده نان قوقوسنی طویوب
بونره‌دن دیو سؤالنده مصرده‌کی دوستکك کوندردیکی دقیقدن دیدیلر ابراهیم
علیه السلام بو بنم دوستم الله تعالی طرفندندر دیمکله بوجهتله حق جل وعلی
انی دوست اتخاذ ایلدی
١٢٤ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا ۞
سموات وارضده اولان جمیع اشیانك خالق وملکی الله تعالی‌یه مختصدر الله
عظیم الشانك علم وقدرتی هرشیئی محیط اولدی
١٢٥ وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ
فِي يَتَامَى النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ اَنْ تَنْكِحُوهُنَّ
وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَاَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامٰى بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ
فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ۞ نسوانك میراثی امرنده سندن استفتا ایدرلر (که
ام کحه نك قزلری وبابالرندن میراثلری حقنده درکه قصه‌سی اشبو سوره اولنده
کچدی) سن دیکه جاهلیتده اولدیغی کبی اول یتیمه نساره میراثدن لازم کلانی
ویرمزسز ومال وجماللری ایچون نکاحنه رغبت ایدرسزکه مالنی اکل ایده سز
وولداندن صغارك دخی میراثدن حقنی ویرمزسز الله عظیم الشانك اول نسا
حقنده اولان حکمی وقرآنده تلاوت اولنسان سزه بیان ایدرکه یتامانك مهر
ومیراثلرینی اداده عدالله قیام ایده سز سزك خیردن ایشلدیککز شیئه الله عظیم
الشان علیم اولدی
١٢٦ وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا اَوْ اِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
اَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَاُحْضِرَتِ الْاَنْفُسُ الشُّحَّ وَاِنْ تُحْسِنُوا
وَتَتَّقُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۞ اکر بر زوجه کندو زوجندن
اذا وجفا یاخود ترك صحبت ومجالست ایله اعراضنی فهم ایلسه انلر بینلرنده مصالحه
ایلملرنده وبال یوقدر (یعنی زوجه نکاحندن برمقدار بنی یاخود نوبت فراشندن
بعضنی دیکر زوجه‌سنه بخش ایتمك کبی وزوجنك دخی خدمت قدیمه‌سنه

رعايتله كلى جدا ايتمامك كبى ادارله مصالحه‌در) وصلح خصومت ومفارقه‌دن
خيرلودر نفوسك جبليتنده بخل مركوزدر زيرا زوجنك هر برى ديكره مسامحه‌يه
بخل ايتمك يعنى قيصقانمق امر طبيعيدر اكر سز كوزل كچنوب وبربريكزه
جفا وايذادن پرهيز ايدرسكز تحقيق الله عظيم الشان سزك مودت وخصومتكز
اعمالندن خبردار اولدى * مرويدركه ام المؤمنين سوده بنت زمعه مرأهٔ كبيره
اولمغله پيغمبر عليه السلام انك مفارقتنى مراد ايتدكده سوده بنم مرادم يوم
قيامتده سنك ازواجكله حشر اولمقدرنوبتمى عايشه‌يه ويردم بنى تطليق ايتمه
ديدى بووجهله صلح اولندى
١٢٧ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا اَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ
الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَاِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا *
زوجه‌لريكز بيننده عدالت ايتمكه هرنقدر سعى وحرص ايدرسكزده ميل قلبله
اولسون برابر كورمكه قادر اوله مازسكز امدى انلردن محبتكز اولانه فعلا كلى
ميل ايتمه‌يوب ومحبتكز اولميانى زوجيت معامله‌سز وطلاقسز ترك ايتمه‌سزنوبت
ونفقه‌ده يكسان طوتوب هواكزه تابع اولميه‌سز اكر بو زوجه خصوصنده
ايتديككز فساددن اصلاح وبوندنصكره فعلا ميل وجوردن اتقا ايدرسكز
تحقيق الله عظيم الشان سزك خطالريكزى مغفرت وحالكزه مرحمت ايديجيدر
١٢٨ وَاِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّٰهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ وَكَانَ اللّٰهُ وَاسِعًا حَكِيمًا *
اكر اول زوج وزوجه بربرلندن مفارقت ايتسه‌لر الله تعالى هر برينى قدرت
واسعه‌سيله مبادله وسائرله اغنا ايدر تحقيق الله عظيم الشان فضل ورحمتنده
واسع وامر ونهيده‌ده حكيم اولدى
١٢٩ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ اُوتُوا نصف
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَاِيَّاكُمْ اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ وَاِنْ تَكْفُرُوا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ غَنِيًّا حَمِيدًا * سموات وارضده اولان اشيانك جمله‌سى
الله تعالينكدر تحقيق سزدن مقدم كتاب ويرلنلره وسزه امر ايتدككه الله
تعاليدن قورقوب شرك وكفردن صاقنه‌سز اكر كافر اولورسكز كوكلرده
ويرلرده اولان مخلوقات الله تعالينكدر سزك شرك وكفركزله اكا ضرر كلمز
وايمان وطاعتكزله دخى منتفع اولماز الله عظيم الشان خلقدن وعبادتلرندن
غنى وذاتنده‌ده حميد اولدى
١٣٠ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا * سموات

وارض ومافيهما الله تعالينك خلق وملكيدر وانلرده اولان مخلوقاتنك امورينه
وكالته الله عظيم الشان كافى اولدى
١٣١ اِنْ يَشَاْ يُذْهِبْكُمْ اَيُّهَا النَّاسُ وَيَاْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى ذٰلِكَ
قَدِيرًا * اى ناس اكر الله تعالى مراد ايدرسه سزى كيدررو آخر قوم
كتورر الله عظيم الشان بواعدام وايجاده قادردر
١٣٢ مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللّٰهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللّٰهُ
سَمِيعًا بَصِيرًا * بركيمسه كه آخرته شايان عملى ايشليوب اندن يالكز دنيا
فائده‌سنى مراد ايده (مجاهد كبيكه جهادى يالكز غنيمت ايچون ايده) دنياوآخرتك
ثوابى الله تعالى عندنده‌در (تعجب كه ثواب آخرتى استميه) الله عظيم الشان انلرك
اقوالنى ايشيدبجى واعمال ونيتلرينى كوريجيدر
١٣٣ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلٰى
اَنْفُسِكُمْ اَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِينَ اِنْ يَكُنْ غَنِيًّا اَوْ فَقِيرًا فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوٰى اَنْ تَعْدِلُوا وَاِنْ تَلْوُوا اَوْ تُعْرِضُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا * اى مؤمنلر اداى شهادتى الله ايچون طوغرى ايدر اولديغكز حالده
مراسم عدالله قائم اولنجيلردن اولك اكرچه شهادت نفسكز ياخود
والدينكز واقرباكز اوزرينه ايسه‌ده (زيرا شهادت حق بياندر) اكرله سنه
وعليه سنه شهادت ايتديككز غنى وفقير ايسه‌ده (يعنى غنى يه احترام وفقيره
مرحمت ايتميوب حق بيان ايده سز) الله تعالى غنى وفقيرك حاللرينه عالم
وحمايه‌لرينه اوليدر امدى هواى نفسه تابع اولمايك (كه حقدن عدول ايتميه‌سز)
اكر شهادت حقدن لسانكزى تحريف ايدرسكز ياخود اداى شهادتدن
اعراضله كتم ايدرسكز الله تعالى اعمالكزه خبير ومجازاتكزه كافى اولدى
١٣٤ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلٰى
رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ
وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا * اى مؤمنلر الله تعالى يه
ورسولنه كوندرديكى قرآن كريمه وآندن مقدم انزال ايلديكى كتب سماويه‌نك
جمله‌سنه ايمان ايدك يعنى ايمانكزده ثابت اولك كيمكه الله تعالى يه وملكلرينه
ومنزل كتابلرينه وپيغمبرلرينه ويوم آخرته ياپونلردن برينه كافر اولسه تحقيق
اول كيمسه هدايتدن بعيد برضلالته دوشر

١٣٥ ان الذين آمنوا ثم كفروا ثم آمنوا ثم كفروا ثم ازدادوا كفراً
لم يكن الله ليغفر لهم ولا ليهديهم سبيلاً ❋ شونلر كه يهوددن موسايه ايمان
كتورديلر صكره عجله عبادتله كافر اولديلر بعده توبه ايله توريته ايمان ايتديلر
صكره عيسى عليه السلامه كافر اولديلر بعده محمد عليه السلامه كافر اولوب
كفرلريني آرترديلر مادامكه بونك اوزرينه مصر اوله لر الله تعالى انلرى مغفرت
ايدرد كلدر وانلرى طريق حقه دخى هدايت ايدرد كلدر
١٣٦ بشر المنافقين بان لهم عذاباً اليماً ❋ منافقلره خبرو بركه انلر ايچون
عذاب اليم واردر
١٣٧ الذين يتخذون الكافرين اولياء من دون المؤمنين ايبتغون عندهم
العزة فان العزة لله جميعاً ❋ اول مشركلر كه مؤمنلرى دوست اتخاذ ايتميوب
كافرلرى دوست واصدقا اتخاذ ايدرلر آيا انلر كفاردن مؤمنلر اوزرينه غلبه
واعانه مى طلب ايدرلر تحقيق جميع عزت وغلبه الله عظيم الشانه مخصوصدر
١٣٨ وقد نزل عليكم في الكتاب ان اذا سمعتم آيات الله يكفر بها
ويستهزأ بها فلا تقعدوا معهم حتى يخوضوا في حديث غيره انكم اذاً
مثلهم ان الله جامع المنافقين والكافرين في جهنم جميعاً ❋ تحقيق الله
تعالى سزه قرآنده (واذا رأيت الذين يخوضون) آيتنى انزال وبيان ايتديكه قچان
الله تعالينك آيتلرى تكفير واستهزا اولنديغنى ايشتديككز زمان انلرله اوتورميك
تا كه استهزا كلامنى ترك ايدوب آخر كلامه شروع ايدنجه دك تحقيق سز
انلرك بو كفر واستهزالرينى ايشيدوب رضا صورتنده انلرله مجالسه ايدرسكز
سزده انلر كبيسز الله عظيم الشان منافق وكافرلر اكر نفاق وكفر اوزره
فوت اولورلرسه انلرك جميعنى جهنمده جمع ايديجيدر
١٣٩ الذين يتربصون بكم فان كان لكم فتح من الله قالوا الم نكن معكم وان
كان للكافرين نصيب ١٤٠ قالوا الم نستحوذ عليكم ونمنعكم من المؤمنين
فالله يحكم بينكم يوم القيمة ولن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلاً ❋
او لمنافقلر سزك حالكزه منتظر اولورلر اكر الله تعالى طرفندن سزكچون فتح واقع
اولورسه انلر بز سزكله دكلميدك بزه دخى مال غنيمتدن ويرك ديرلر واكر كافرلره
حربدن نصيب وغلبه اولورسه كافرلره بز سزك اوزريكزه غلبه ايتزميدك
بز مؤمنلرى قلبلرينه ضعف ويرر كلامله وعدم مظاهرتله هجومدن منع ايتدك

بزى دخى غنيمته شريك ايدن ديرلر الله تعالى قيامتده سزكله منافقلر بيننده
حكم ايدر الله عظيم الشان كافرلر ايچون مؤمنلر اوزرينه حجتله الزامه
طريق ومجال ويرمز
١٤١ ان المنافقين يخادعون الله وهو خادعهم واذا قاموا الى الصلوة
قاموا كسالى يراؤن الناس ولا يذكرون الله الا قليلاً ❋ منافقلر لسانلريله
اظهار ايمان وقلبلرنده كفرى كتمانله الله تعالينك دوستلرى مؤمنلره مكر ايدرلر
الله تعالى دخى انلرك خدعه لرينه قيامتده صراطى مرورده مؤمنلره
ويريلان نوركبى انلره دخى كوسترش نورى ويريلوب كچركن اول نورسو ينوب
جهنمه دوشرلر ومنافقلر نمازه قياملرنده ثقلت وكاهللك ايله قالقارلر ناسه
كوسترمك ايچون ريادر والله تعالايى ذكر ايتمزلر مكر كه خلق ياننده قلت
اوزره يالكز لسانلريله
١٤٢ مذبذبين بين ذلك لا الى هؤلاء ولا الى هؤلاء ومن يضلل الله فلن
تجد له سبيلاً ❋ اول منافقلر ايمانله كفر بيننده متحير ومترددلر اولوب نه مؤمنلر
ونه كافرلر طرفنه منسوبلردر حق تعالى اول كيمسه يى كه كمراه ايلشدر سن
انكچون حق وصوابه يول بوله مازسين
١٤٣ يا ايها الذين آمنوا لا تتخذوا الكافرين اولياء من دون المؤمنين
اتريدون ان تجعلوا لله عليكم سلطاناً مبيناً ❋ اى مؤمنلر منافقلر كبى
اخوانكز مؤمنلردن غيرى كافرلرى دوست اتخاذ ايتميك استرميسكز كه عذابكزى
موجب اوزريكزه الله تعالينك حجت ظاهره سى اوله
١٤٤ ان المنافقين في الدرك الاسفل من النار ولن تجد لهم نصيراً ❋
تحقيق منافقلر جهنمك بك اشاغى درجه سنده درسن انلر ايچون عذابلرينى منع
ايدر بريارديجى بوله مازسين
١٤٥ الا الذين تابوا واصلحوا واعتصموا بالله واخلصوا دينهم لله
فاولئك مع المؤمنين وسوف يؤت الله المؤمنين اجراً عظيماً ❋ مكر شونلر كه
نفاقدن توبه ايدوب حال نفاقده اولان فسادلرينى اصلاح والله تعالايه
اعتماد ايله دين اسلامى تمسك ايدهلر وطاعتلرينى الله خالص ايدهلر امدى انلر دنيا
وآخرتده مؤمنلرله برابردر الله عظيم الشان آخرتده مؤمنلره اجر عظيم احسان ايدر
١٤٦ ما يفعل الله بعذابكم ان شكرتم وآمنتم وكان الله شاكراً عليماً ❋

اكر سز الله تعالايه ايمان كتوروب نعمتلرينه شكر ايدر سكز سزه عذاب
ايتمكله نه استر ونيچون ايدركه سزك عذابكزله اكا نفع وضرر اولماز يعنى
عذاب ايتمز الله عظيم الشان شكر اجرينى وحق شكر وايمانى عليم اولدى
١٤٧ لا يحب الله الجهر بالسوء من القول الا من ظلم وكان الله سميعا جزء ٦
عليما ❋ الله تعالى قبيح سوزله آشكار بد دعا وذمى سومز مكر ظلم اولنان
كيمسه ظالمنه ايده الله عظيم الشان مظلومك دعاسنى ايشيدر وظالمك مستحق
اولديغى عذابى بيلور ❋ دينلديكه بر كيمسه بر قومه مسافر اولوب انى اطعام
ايتمدكلرنده انلرى ذم ايدوب اولقومك شكايتلريله اول كيمسه عتاب اولندقده
(الا من ظلم) انك حقنده منزلدر
١٤٨ ان تبدوا خيرا او تخفوه او تعفوا عن سوء فان الله كان عفوا
قديرا ❋ اكر بر خير عملى كرك اظهار كرك اخفا ايدر سكز ويا بريندن سزه
قبيح اصابت ايدوب انى عفوله شكايت ايتمز سكز تحقيق الله عظيم الشان انتقامه
قدرت كامله سى وار ايكن چوق عاصيلرى عفو ايدر اولدى ❋ بونده مظلومى
ظالمك تظلمندن اغماض وعفو ايله مكارم اخلاقه ترغيب واردر
١٤٩ ان الذين يكفرون بالله ورسله ويريدون ان يفرقوا بين الله
ورسله ويقولون نؤمن ببعض ونكفر ببعض ويريدون ان يتخذوا بين
ذلك سبيلا ❋ شونلركه الله تعالايه ورسوللرينه كافر اولورلر والله تعالى ايله
رسوللرى بيننى فرق ايتمك مراد ايدرلر ورسوللرك بعضيسنه ايمان وبعضيسنه كافر
اولورز ديرلر وانكله ايمان وكفر بيننده طريق وسط اتخاذينى مراد ايدرلر
١٥٠ اولئك هم الكافرون حقا واعتدنا للكافرين عذابا مهينا ❋
انلر كفرده كامل محقق كافرلردر اول كافرلر ايچون تحقير ايديجى عذاب آماده ايلدك
١٥١ والذين آمنوا بالله ورسله ولم يفرقوا بين احد منهم اولئك سوف
يؤتيهم اجورهم وكان الله غفورا رحيما ❋ وشونلركه الله تعالايه
ورسوللرينه ايمان كتورديلر ورسوللردن برينك بيننى فرق ايتميوب جملهسنه
ايمان ايتديلر انلرك الله تعالى قيامتده موعود اجرلرينى ويرد وانلرك سيئاتلرينى
مغفرت وحسناتلرينى تضعيف ايله رحمت ايدر
١٥٢ يسئلك اهل الكتاب ان تنزل عليهم كتابا من السماء فقد سألوا
موسى اكبر من ذلك فقالوا ارنا الله جهرة فاخذتهم الصاعقة بظلمهم

ثم اتخذوا العجل من بعد ما جاءتهم البينات فعفونا عن ذلك وآتينا موسى
سلطانا مبينا ❋ يا محمد اهل كتاب سندن اوزرلرينه كوكدن كتاب ايندرمكى
استرلر بونلر موسى دن بوندن بيوككنى استهمشلر ايديكه الله تعالايى بزه آشكاره
كوستر ديديلر بو محال طلبلرى وتعنده نفسلرينه ظلملرى سببيله سمادن آتش كلوب
انلرى اخذ واحراق ايلدى بو سؤالدن وموسى عليه السلامك نبوتنه دلالت ايدر
عصا وسائر كبى معجزهٔ ظاهره كلدكدنصكره بوزاغى بى اله اتخاذيله اكا طاپديلر
بونلره توبه ايتملريله انلردن عفو ايتدك وانلرك اوزرينه موسايى آشكاره تسليط
ويرديككه عجله طپانلر كندو كندولرينى قتل ايلديلر ❋ مرويدركه علماء يهود
جناب رسالتمآب عليه السلامه كلوب اكر پيغمبر ايسك بزه كوكدن بتون بر كتاب
ايندركه كورهلم ديديلر حق تعالى انلرك بو طلبلرى عناد يوزندن اولديغيچون
تسليه وجواب ضمننده بو آيت كريمهيى انزال ايلدى
١٥٣ ورفعنا فوقهم الطور بميثاقهم وقلنا لهم ادخلوا الباب سجدا
وقلنا لهم لا تعدوا فى السبت واخذنا منهم ميثاقا غليظا ❋ وانلر توريتك
شرايعنى قبولدن ابا ايتدكلرنده عهد وميثاقلرينى قبول ايتسونلر ايچون جبل
طورى انلرك اوزرينه رفع ايتدك واسان موسى ايله اولحالده اريحا بلدهسنك
قپوسندن سجده يعنى انحنا ايله داخل اولك وسبت كونى صيد ماهى وسائر
حرام ايتديكمز شيده مخالفت ايتميك ديدك وانلردن محكم عهد وپيمان الدق
بعده اول عهددن دونديلر
١٥٤ فبما نقضهم ميثاقهم وكفرهم بآيات الله وقتلهم الانبياء بغير حق
وقولهم قلوبنا غلف بل طبع الله عليها بكفرهم فلا يؤمنون الا قليلا ❋
انلرك اول عهدى بوزمهلرى والله تعالينك آيتلرينى انكار ايتملرى وبغير حق
انبياءيى قتللرى سببلريله وقلبلريمز محفظهٔ علمدر سنك حديث ودعوتكى
فهم ايتمز ديملريله الله تعالى انلره انواع عقوبت ايلدى بلكه حق تعالى كفرلرى
سببيله قلبلرينى علمدن وآيات ونصيحت تفكرندن محجوب قيلدى امدى انلر
ايمانه كلمزلر مكر آز كيمسه كله
١٥٥ وبكفرهم وقولهم على مريم بهتانا عظيما ❋ ودخى انلرك
عيسايه كفرلرى ومريمه زنا نسبتيله بهتان عظيم قوللرى قلبلرينك محجوبيتنه
وانواع عقوبتلرينه سبب اولدى

١٥٦ وقولهم انا قتلنا المسيح عيسى ابن مريم رسول الله وما قتلوه وما
صلبوه ولكن شبه لهم وان الذين اختلفوا فيه لفى شك منه ما لهم به من علم
الا اتباع الظن وما قتلوه يقيناً ١٥٧ بل رفعه الله اليه وكان الله عزيزاً
حكيماً ❊ وانلرك الله تعالينك رسولى عيسى ابن مريم حقنده بز مسيحى قتل ايتدك
كلاملرى دخى انواع عقوبتلرينه سبب اولدى حال بوكه انى قتل وصلب ايتمديلر
لكن انلردن برى عيسانك صورتنه تبديل وتشبيه اولنمغله انى عيسى زعميله
قتل ايتديلر وشونلر كه عيسانك شاننده اختلاف ايدوب انك قتلندن ظن وشكده
واولابده انلر ايچون علم يقينى اولميوب انجق ظنه اتباعده ايديلر كه تبديل
صورت ايله صلب اولنان مهترلرينى بوله ميوب بو مقتولك چهرهسى كرچه
عيسايه بكزر لكن بدنى بزم آدممزك بدنيدر ديو شبهه واختلافده دوشديلر وانلر
عيسى عليه السلامى يقينا قتل ايتمديلر بلكه الله تعالى انى سماده حفظنه رفع ايلدى
الله عظيم الشان اراده سنده عزيز وغالب وامر وحكومتنده ارادهسنى
اجرا ايدر اولدى
١٥٨ وان من اهل الكتاب الا ليؤمنن به قبل موته ويوم القيمة يكون
عليهم شهيداً ❊ يهود ونصارادن هيچ كيمسه اولمزكه الا اول موتندن
مقدم احتضارنده عيسى عليه السلام الله تعالينك عبدى ورسولى ايدوكنه
ايمان ايدر لكن ايمان يأس اولمغله اول ايمانلرى فائده ايتمز وقيامتده عيسى
عليه السلام يهودك تكذيبلرينه ونصارانك اكا ابن الله ديو ادعا وافترالرينه
شهادت ايدر
١٥٩ فبظلم من الذين هادوا حرمنا عليهم طيبات احلت لهم وبصدهم
عن سبيل الله كثيراً ١٦٠ واخذهم الربوا وقد نهوا عنه واكلهم
اموال الناس بالباطل واعتدنا للكافرين منهم عذاباً اليماً ❊ يهودك
نقض ميثاقلرى وآيات اللهه كفرلرى ومريمه بهتانلرى وعيسايى قتل ايتدك
كلاملريله ايتدكلرى ظلم سببيله انلره حلال اولان طيباتى حرام ايتدككه (اول
سورهٔ انعامده وعلى الذين هادوا حرمنا آيتنده مذكوردر) حكم توريتى
تحريفله ناسك چوغنى دين اللهدن منعلرى ونهى اولندقلرى ربايى اخذلرى
وناسك اموالنى رشوت وسائر وجوه محرمه ايله اكللرى سببلريله هر ارتكاب
ايتدكلرى عصيانده بر طيبات انلره حرام قيلنوردى واول بنى اسرائيلدن

كافرلر ايچون اللو عذاب آماده ايلدك
١٦١ لكن الراسخون فى العلم منهم والمؤمنون يؤمنون بما انزل اليك وما انزل
من قبلك والمقيمين الصلوة والمؤتون الزكوة والمؤمنون بالله واليوم الآخر
اولئك سنؤتيهم اجراً عظيماً ❊ لكن اول بنى اسرائيلدن علمده راسخ وثابت
اولنلر (عبد الله بن سلام واصحابى كبى) ومهاجرين وانصاردن مؤمنلر سكا انزال
اولنان قرآنه ومقدم منزل كتب سماويهيه ايمان ايدرلر ونمازه اقامت (وانبيايه
ايمان كتورنلر) وزكاتلرينى ادا ايدنلر والله تعالايه وآخرته ايمان كتورنلر انلركه
صحيح وصدقله مؤمن اولديلر انلره سعادت لقا اولان اجر عظيمى اعطا ايده رز
١٦٢ انا اوحينا اليك كما اوحينا الى نوح والنبيين من بعده واوحينا نصف
الى ابراهيم واسمعيل واسحق ويعقوب والاسباط وعيسى وايوب ويونس
وهارون وسليمان وآتينا داود زبوراً ❊ نوح عليه السلام واندنصكره
اولان نبيلره وحى ايتديكمز كبى سنك طرفكه ده وحى ايتدك وابراهيم واسمعيل
واسحق ويعقوب عليهم السلامه ويعقوبك اولادلرينه وعيسى وايوب ويونس
وهرون وسليمان عليهم السلامه دخى وحى ايتدك وداود عليه السلامه (اوامر
ونواهى ذكرندن خالى حمد وثناى الهى يى مشتمل) زبورى ويردك
١٦٣ ورسلاً قد قصصناهم عليك من قبل ورسلاً لم نقصصهم عليك
وكلم الله موسى تكليماً ❊ ودخى كوندرديكمز رسوللر واركه انلرك قصهلرينى
بوندن مقدم قرآنده سكا بيان ايلدك ودخى رسوللر واركه انلرك قصهلرينى
سكا بيان ايتمدك والله عظيم الشان موسى عليه السلامله بى واسطه تكلم
ايلديكه اول نهايت مراتب وحى ايدى
١٦٤ رسلاً مبشرين ومنذرين لئلا يكون للناس على الله حجة بعد الرسل
وكان الله عزيزاً حكيماً ❊ واهل ايمانى جنتله تبشير وكفر اهلنى جهنمله
انذار ايديجى پيغمبرلر كوندردككه بو رسوللرى ارسالدنصكره قيامتده ناسك
بزى ايمانه دعوت ايدر اولمدى ديو الله تعالايه حجتلرى اولمه الله تعالى ارادتنده
غالب ووند بيرنده حكيم اولدى
١٦٥ لكن الله يشهد بما انزل اليك انزله بعلمه والملئكة يشهدون وكفى
بالله شهيداً ❊ انلر سنك نبوتكى انكار ايتديلر لكن الله تعالى سكا انزال
ايتديكى قرآنله انى بيان واثبات ايدركه انك مثلنى اتيانده بلغا عاجز وناس معاش

ومعادلرنده اکا محتاجدرکه آنی علم خاصنه ملتبس اولدیغی حالده انزال ایتدی
وملائکه دخی شاهددر والله تعالینك شهادتی کافیدر * دینلدیکه رؤسای
مکه پیغمبر علیه السلامه کلوب بزسنك شانکدن وکتابلرنده وصفکدن یهودیلره
سؤال ایتدك انلر بیلمزز جوابنی و یردیلر دیدیلر اول آنده یهوددن دخی برجماعت
کلوب پیغمبر علیه السلام انلره سز بنم رسول الله ایدوکمی بیلورسز دیدی انلر
بیلمزز دیدکارنده بو (لکن الله) آیتی نازل اولدی

١٦٦ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ۞
شونلرکه کافر اولوب ناسی طریق هدادن صرف ایتدیلر تحقیق حقدن بعید
ضلالتده اولدیلر

١٦٧ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ
طَرِيقًا ۞ شونلرکه کافر اولوب انکار نبوت وناسی هدادن صرفله ظلم
ایتدیلر اول کفر وظلمده اصرار اوزره اولدقلرنجه الله تعالی انلری مغفرت ایدر
اولمدی وانلری طریق حقه ارشاد ایدر دخی دکلدر

١٦٨ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ۞
مکر طریق جهنمه سورر که انلر انده ابدی دائملردر انلرك اکا دخول وانده
ابدی دواملری الله تعالایه آسان اولدی

١٦٩ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ
وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞
ای ناس تحقیق ربکز طرفندن سزه حقله یعنی قرآن وکلمهٔ شهادتله
پیغمبر کلدی ایمان کتورنکه سزکچون خیراودر اکر سز کافر اولور سکز
سموات وارضده اولان اشیا جمله انك مخلوقیدر سزك کفریکزدن اکا ضرر
ترتب ایتمز ایمانکزدن اکا نفع اولمدیغی کبی الله عظیم الشان احوالکزی علیم
وامورکزده حکیم اولدی

١٧٠ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللّٰهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَىٰ مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللّٰهِ
وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللّٰهُ إِلٰهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ
وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ وَكِيلًا ۞ ای یهود
ونصاری دینکزده حدی تجاوز وافراط وتفریط ایتمیك (یهودك عیسی علیه

السلامه ولد زنا ونصارانك ابن الله دیدکاری کبی) والله تعالایی حق اوزره
برلیوب اکا صاحبه وولد اسناد یله تفوه ایتمیك بلکه مریمك اوغلی مسیح
عیسی الله تعالینك رسولی و (کن) کلمه سیله مریمه القا اولنمش مخلوقیدر والله
تعالیدن سائر روح کبی بر روحدر امدی ای نصاری الله تعالایه ورسوللرینه
ایمان ایدك والهه اوچدر دیمیك و بو اوچ دیمکدن حذر ایدك که اول کلامدن
احتراز کزسزه خیردر الله تعالی الحق بالذات اله واحددر انکچون ولد اولمقلقدن
انی تنزیه ایده رم سموات وارضده اولان جمله اشیا انك ملك ومخلوقیدر
انکچون ولد اتخاذینه شایان برشی یوقدر الله تعالینك وحدانیتنه کندو
شهادتی کافیدر

١٧١ لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلّٰهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ
يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ۞ عیسی علیه
السلام الله تعالایه عبد اولمقلقدن استنکاف ایتمز یعنی تکبر وتعظمله امتناع
ایتمز وملائکهٔ مقربین دخی استنکاف ایتمز کیمکه الله تعالینك قوللغندن
استنکاف واستکبار ایدرسه الله تعالی انلرك جمیعنی یقینده مجازات ایچون طرفنه
جمع وحشر ایدر * مرویدرکه نصارای نجران پیغمبر علیه السلامه یا محمد سن
بزم صاحبمز عیسی علیه السلامه عیب اسناد یله الله تعالینك عبدیدر دیرسین
دیدیلر پیغمبر علیه السلام عیسی علیه السلامك الله تعالایه عبد اولمسی عیب
دکلدر دیدی انی تصدیقله بو آیت کریمه نازل اولدی

١٧٢ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ
مِنْ فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنْكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ
لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۞ اماشونلرکه ایمان ایتدیلر واعمال صالحه
ایشلدیلر انلرك ثوابلرینی تماما ادا ایدر وفضل وکرمندن اجرلرندن زیاده
احسان ایدر واما شونلرکه الله تعالینك عبادتندن استنکاف واستکبار ایتدیلر
انلری اللو عذابله عذاب ایدر وانلر الله تعالادن غیری یار ومددکار بوله مازلر

١٧٣ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ۞
ای ناس ربکزدن سزه تحقیق برهان کلدیکه اول محمد علیه السلام ومعجزاتیدر
وسزه نور ظاهر انزال ایلدککه اول قرآن کریمدر

١٧٤ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۞ اما شونلرکه الله تعالایه ایمان ایدوب

انك لطفنه تمسكله معاصيدن اجتناب ايده الله تعالى اول اعانى مقابلنده رحمتی
وزياده فضليله احسانه ادخال ايدر وراه مستقيمه ارشاد ايدر
(١٧٥) يستفتونك قل الله يفتيكم في الكلالة ان امرؤ هلك ليس له ولد
وله اخت فلها نصف ما ترك وهو يرثها ان لم يكن لها ولد فان كانتا اثنتين
فلهما الثلثان مما ترك وان كانوا اخوة رجالا ونساء فللذكر مثل حظ
الانثيين يبين الله لكم ان تضلوا والله بكل شيء عليم ۞ يا محمد سكا كلاله
ميراثندن استفتا ايدرلر (كلاله باباسی واناسی واولادی اولميان ميته دينور) سن ديكه
الله تعالى سزه كلاله نك ميراثی حالنی بيان ايدر كه اكر بر رجل فوت اولوب
ولدی اولمسه انك قز قرنداشی اولديغی صورتده اول قز قرنداشنه تركه سنك
نصفی اولور اكر بالعكس اول فوت اولان مرأه اولوب ولدی اولميه رق قرنداشی
اولسه اول قرنداشی اول مرأه نك جمله تركه سنده وارث اولور اكر ميتك اولادی
اولميوب ايكی يازياده قز قرنداشلری قالورسه انلرك جمله سيچون اول متوفا
تركه سنك ثلثانی واردر واكر اول ميتك اوغلی اولميوب اركك وقز قرنداشلری
قالورسه انلردن هر براركك ايچون ايكی قز حصه سی واردر الله تعالى سزكچون
احكام ميراثی بيان ايدر كه اول خصوصده اولان جهلكزدن وارسته اوله سز
والله عظيم الشان جمله مصالح عبادی عليمدر * مرويدر كه جابر بن عبد الله
رضی الله عنه خسته اولوب پيغمبر عليه السلام عيادتنه واردقده يا رسول الله
بنم كلالهم واردر مالمی نيجه ايده يم ديو سؤالنده بو آيت كريمه نازل اولدی
ديلديكه احكامدن آخر نازل اولان بو آيت كريمه در

— ٥ — (سورة المائدة مدنية وهى مائة وثلاث وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) يا ايها الذين آمنوا اوفوا بالعقود (٢) احلت لكم بهيمة الانعام
الا ما يتلى عليكم غير محلى الصيد وانتم حرم ان الله يحكم ما يريد ۞
اى مؤمنلر عهد وميثاقكزه وفا ايدك سزه بهيمه نك انعامی حلال قلندی (بهيمه
جمله درت ايا قلو حيوانه دينور انعام دوه و بقر وغنم وكچی يه دينور بهيمة
الانعام قيدنده كيك وآهو وقره جه و يبانی طاغ بقری وكچيسی وقيونی حلاله
داخلدر) مكر بو جمله سنك بعض اسبابه مبنی اشاغيده (حرمت عليكم) آيتنده سزه
تلاوت اولنانلری حرام قلندی احرامده اولديغكز حالده سزه صيد حلال

اولمامغله وحشيدن اولان اول آوحيوانلرندن غيری انعام سزه حلال اولندی
تحقيق الله عظيم الشان تحليل وتحريمده ديلديكيله حكم ايدر
(٣) يا ايها الذين آمنوا لا تحلوا شعائر الله ولا الشهر الحرام ولا الهدى
ولا القلائد ولا آمين البيت الحرام يبتغون فضلا من ربهم ورضوانا
واذا حللتم فاصطادوا ولا يجرمنكم شنآن قوم ان صدوكم عن المسجد الحرام
ان تعتدوا وتعاونوا على البر والتقوى ولا تعاونوا على الاثم والعدوان
واتقوا الله ان الله شديد العقاب ۞ اى مؤمنلر بيت اللهه قربان ديو
بعض محللی دلوب قان اقيدمه رق كتوريلان حيوانی حلال ايتميك واشهر
حرمده قتال دخی ايتميك وبيت شريفه اولنان قربانلری دخی حلال ايتميك
وبيت شريفه قربان ايدوكی اعلان ايچون كردننه اغاچ قبوغندن وسائردن
قلاده طاقلان حيوانلری دخی حلال ايتميك وبيت شريف زيارتی وكرك حج
ايچون كلن مؤمنلرك وكرك زعملرنجه ربلرينك فضل ورضاسنی طلب وثواب
قصديله كلن مشركلرك وكرك تجاره ذخيره كتوروب كار ومنفعت ضمننده
كلن كافرلرك قتلنی دخی حلال ايتميك (بو ماده اقتلوا المشركين حيث وجدتموهم
آيتيله نسخ اولنمشدر) واحرامدن چيقديغكزده سزه صيد مباح اولمغله استرسكز
صيد ايدك وسزی مسجد حرامدن منع ايدن قومه بغض وتعديكز سزه وبال
تحميل ايتمسون وخير وتقوايه اعانت ايدك ومعصيت وظلمه معاونت ايتميك
والله تعاليدن اتقا وامرينه اطاعت ايدك تحقيق الله عظيم الشانك اطاعت
ايتميانلره عقابی شديددر
حزب ٢ (٤) حرمت عليكم الميتة والدم ولحم الخنزير وما اهل لغير الله به والمنخنقة
والموقوذة والمتردية والنطيحة وما اكل السبع الا ما ذكيتم وما ذبح على
النصب وان تستقسموا بالازلام ذلكم فسق اليوم يئس الذين كفروا من
دينكم فلا تخشوهم واخشون اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتى
ورضيت لكم الاسلام دينا فمن اضطر في مخمصة غير متجانف لاثم فان الله
غفور رحيم ۞ اكل اولنه جق حيوانلردن بوغازلنمدن ميته اولانی وآقمش
قان وخنزيراتی والله تعاليدن غيری اسمنه بوغازلنمش وذبح اولنميوب بوغلمشلری
سزك اوزريكزه حرام قلندی واكل اولنان حيوانلردن برشيله ضرب اولنوب

يا بوكسكدن دوشوب ياخود بر برينى بوينوزوسارله اوروب ياخود برتيجى حيوان
اكل ايچون پارهليوب بونلرك دخى بوغازلنمقسزين ميته اولنلرى سزه حرام قلندى
مكر كه بوموقوذه ومترديه ونطيحه وما اكل السبع درت جنسى جانلرى چيقمزدن
هنوز حركتلرى وقانلرى سيلانى حالنده ايريشيلوب بوغازلنورسه حلال اولور
ونصب اوزرينده بوغازلنان دخى حرام اولدى وازلامدن قسم وحكم طلبى
دخى حرام قلندى بوازلام ايله اقتسام فسقدر بوكون بوحالده وكله جكده
كافرلر سزك دينكزى ابطالدن وانلرك دينينه رجوعدن مأيوس اولديلر امدى
انلرك غلبهلرندن قورقيه‌رق خاصة بندن خوف ايدك بوكون دينكزه اكمال
ويردككه بعده انك احكامنه خلل كلمز وهدايت واكمال حج ومشعر كيندن
اطمينان ايله نعمتمزى اتمام ايتدك وسزكچون اديان بيننده دين اسلامى اختيار
ايتدم كيمكه آچلقدن مضطرب اولوب طعام بولمديغى حالده بومحرمات مذكوره‌دن
كرها سد رمق اولهجق قدر اكل ايدرسه تحقيق الله عظيم الشان انك بوكناهنى
مغفرت وبومقدار قليل اكله رخصت ايله مرحمت ايدر * مروى در كه نصب
دينيلان زمان جاهليتده حرم شريف حواليسنده ديكلمش اوچيوز التمش
طاش ايدى انلره تعظيما قربان ايدرلر دى ياخود بت اسمى اوله وازلام زمان
جاهليتده برمهم ايشه مباشرتلرنده تقسيم ازلام اولهرق اوچ كوچك اوقلرك
اوزرينه برينه (امرنى ربى) و برينه (نهانى ربى) و برينه (غفلت) يازارلردى
انلرى قار يشديروب برمحله وضعله برحسن ظنلرى اولان آدمه انك برينى
چيقاردرلر دى اكر (امرنى) چيقارسه درحال اول مهمى ايشلرلردى اكر (نهانى)
چيقارسه برسنه انى ترك ايدرلر دى اكر اوچنجى چيقارسه تكرار قاريشديروب
چيقاربرلر ايدى ياخود بوازلام قسمتى بوايديكه اول نصب مذكوره بعضى
مهم ايشلر ايچون اول اوقلرى وضع واستمداد ايله دوه‌لر قربان ايدرلر دى
نه ايسه بو مذكورلرك جمله سنك اكلى حرام قلندى
٥ يَسْئَلُونَكَ مَاذَا اُحِلَّ لَهُمْ قُلْ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ
مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّٰهُ فَكُلُوا مِمَّا اَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ
عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ * اطعمه‌دن انلر ايچون حلال ندر
ديو سندن سؤال ايدرلر سن ديكه ما كوللردن الله تعالينك اسميله ذبح اولنان
سزه حلال قلندى ودخى سباعدن كلب وطيوردن شاهين كبيلر كه سز انلرى
تأديب ايده‌رك صيدى تعليم ايتديكز ايدى انلرك صيد وشكارى دخى سزه

حلال قلندى واول صياد حيواناتى سز شويله تعليم ايدرسزكه الله تعالى
رسولى عليه السلام لسانيله سزه بيلدردى (كه اول معلم حيوانلر صاحبلرينك
اطاعتنده اولوب كل ديناورسه كاورلر كيت ديناورسه كيدرلر وشكارى طوتوب
اندن يمزلر) اشته انلردن اول حيوانلرك سزكچون طوتديغى شكاردن اكل ايدك
وانلرى صيده ارسالكزده وطوتديغى صيدى ذبحكزده الله تعالينك اسمنى
ذكر ايدك وتناولى حرام اولنلرى اكلدن حذر ايدك تحقيق الله عظيم الشان
حلال وحرامك سؤال وحسابنده سريعدر
٦ اَلْيَوْمَ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ
حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ
مِنْ قَبْلِكُمْ اِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ اُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي اَخْدَانٍ
وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْاِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ *
بوآيتك نزولى كونى سزه اسم الآلهه ذبح اولنان حلال قلندى واهل كتابك
بوغازلادقلرى وطعامى سزه حلال قلندى وسزك طعامكز دخى انلره حلال
اولدى ودخى سزه مؤمنه ويهوديه ونصرانيه نك حر وعفيفه‌لرندن نكاحله
المق حلال قلندى چونكه انلرك مهرلرينى ادا يا التزام ايده سز حال بوكه اول
نكاحله صلاح طلب ايدوب آشكاره وكيزلو زنايه ميل ايتميه سز كيمكه شرايع
اسلاميه انكار ايده تحقيق انك عملى باطل اولدى اول كيمسه آخرتده
اهل خسارتدندر
٧ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى
الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُؤُسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ وَاِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا
وَاِنْ كُنْتُمْ مَرْضٰى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَاءَ اَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ اَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ
فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَاَيْدِيكُمْ مِنْهُ
مَا يُرِيدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ * اى مؤمنلر سز آبدستسز بولنوب نمازه قالقديغكز
زمان يوزيكزى واللريكزى ديرسكلر يكزله بيله يقايك وباشكزه مسح ايدك
واياقلريكزى طوپوقلريكزله بيله يقايك واكر سز جنابت اولورسه‌كز يقانوب
تطهير اولك واكر سز خسته ياخود سفرده اولوب ياخود سزدن بريكز
حدث ايله آبدستسز بولنورسه‌كز ياخود برنسا ايله مجامعت ايتمش بولنوب

اقتضاسنه كوره آبدست المغه ياغسل ايتمكه كافى صو بوله مازسكز ياخود
اول صويك اخذينه واستعمالنه بروجهله قدرت وامكانكز اولمازايسه يريوزينك
تميز طپراغندن تيمم ايدك واول تيمم ايچون وجهه ارضدن يوز يكزه والليكزه
ديرسكلريكزله بيله مسح ايدك حق تعالى سزه كوچلكى اراده ايتميوب صو
بولنمديغى محلده تيمم ايله سزك پاك اولمكزى واوزريكزه نعمتنى اتمام ايچون
اراده ايلدى شايدكه نعمتنه شكر ايده سز

(٨) وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا
وَاَطَعْنَا وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ * الله تعالينك سزه
ويرديكى اسلام نعمتنى ذكر ايدك واول عهديكه انى سزكله معاهده ايتمشيدى
انى دخى ياد ايدك (اول روز الستده كى عهد اوله) شول وقتكه سمعنا واطعنا
ديديكز ايدى (مراد تحت الشجره ده اولان بيعت رضوان اوله) الله تعاليدن
قورقوب نعمتلرينى اونتمك وميثاقنى نقض ايتمك تحقيق الله عظيم الشان قلبكزده
كيزلو اولان خير وشرى عليمدر

(٩) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلّٰهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
شَنَآنُ قَوْمٍ عَلٰى اَلَّا تَعْدِلُوا اِعْدِلُوا هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ
خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ * اى مؤمنلر الله تعالى ايچون اعمالكزده واقوالكزده عدل
وصدقله قائم اولك ومشركلره اولان بغضكز عدالت ايتمامكلك ايله سزه وبال
تحميل ايتمسون دوست واعداكزه عدالت ايتمك تقوايه اقربدر الله تعاليدن
اتقا ايدككه اول سزك اعمالكزه خبيردر

(١٠) وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ عَظِيمٌ *
الله تعالى يه ايمان ايدوب وعمل صالح ايشليانلره مغفرت واجر عظيم وعد ايتدى

(١١) وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا اُولٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِيمِ *
انلركه كافر اولوب آيتلريمزى تكذيب ايتديلر واندن توبه ايتمدن فوت اولديلر
انلر اصحاب جحيمدر

(١٢) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَبْسُطُوا
اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ
اى مؤمنلر الله تعالينك سزك اوزريكزه اولان نعمتنى ذكر ايدككه اول زمان
اللرينى آچوب سزك قتلكزه قصد ايتديلردى اول انلرك اللرينى سزدن دفع

وصرف ايلدى الله تعاليدن اتقا ايله اكا توكل ايدك مؤمنلر توكلى الله تعالى يه
ايتسونلر * ديلمشدركه مفخر رسالت عليه السلام غطفان غزاسنده بنى ثعلبه يه
توجه بيورديلر انلر خبر آلوب رئيسلرى اولان غورث ايله طاغلرى تحصن ايدوب
منتظرلر ايدى اول وقتده يغمور اولمغله حضرت عليه السلام عسكرندن ايراقچه
براغاج التنده مبلول اثوابنى اغاجه سرمش اوتوررلر ايدى اعراب انى كوروب
باشلرى غورثه ديديلركه محمد عسكرندن دور اوتوريور اكا ال اوزاتمق ممكندر
همان غورث قليجنى الوب واردى وديديكه شمدى بندن سنى كيم حمايت ايدر
پيغمبر عليه السلام الله تعالى بكا كافيدر سنى منع ايدر بيوردى فى الحال جبريل
عليه السلام غورثك كوكسنه ضربله قليجى الندن دوشدى سيد عالم عليه السلام
انك قليجنى آلوب باشى اوزرنده شمدى سنى بندن منع ايده جك يوقدر ديدكده
كلمهٔ شهادت كتوروب وقومنه كيدوب انلرى اسلامه دعوت ايلدى وآيت
سابقه نازل اولدى

(١٣) وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ بَنِي اِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا نصف
وَقَالَ اللّٰهُ اِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكٰوةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ
وَاَقْرَضْتُمُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا لَاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ * الله
تعالى بنى اسرائيلدن عهد وپيمان اخذ ايلدى وانلرك اون ايكى سبطك
هربرندن برناظر واحوالرينه ضامن قوم جبارينى كوروب حاللرينى خبر
ويرمكه آدملر تعيين ايلدى والله تعالى انلره دشمنكزله محاربه ده بنم ياردمم
سزكله بيله دردیدى اكرسز شروطيله نمازه قائم اولورسكز ومستحقنه زكاتى
ويررسكز وبنم پيغمبرلريمه ايمان ايدرسكز وانلره توقير وتعظيم ايدرسكز والله
تعالى يوانه كوزل نفقه ويررسكز سزدن كناهلريكزى محو ايده رم واشجارى
التندن ايرمقلر اقان جنتلره سزى ادخال ايده رم بوموكد شروط وعهددن صكره
سزدن كيم كافر اولورسه تحقيق طريق حقدن آيرلدى * بوقصه اختصار
اوزره بووجهله منقولدركه فرعونك غرقيله بنى اسرائيل مصرده استقرارلرنده
الله تعالى امر ايلديكه ولايت شام واراضىٔ مقدسه يه كيدوب انك سكنه سى
اولان عمالقه دينور قوم جبارين ايله جهاد ايدوب اول اماكن معموره يه مالك
اوله لر موسى عليه السلام اون ايكى قبيله دن بر آدم اختيار ايدوب امورلرينه
كفيل وضمين نقيب تعيينيله روانه اولديلر اريحايه يقين كلدكلرنده اول نقيبلرى

احوال عمالقه‌یی تجسسه کوندردیلر یولده عوج بن عنق نام کیمسه‌یه راست
کلدیلرکه اوچ بیك اوچیوز اوتوز اوچ کز قد وقامتی اولوب اوچ بیك سنه
عمر سورمشیدی بوقوم جبارین عاد قومندن بقیه اولمغله غایت بلند قامت
وتوانا ایدیلر نقبا بونلرك حاللرینه وقدرت وقوتلرینه واقف اولوب عودتلرنده
بربرلرینه شعدی بو احوالی قومزه خبر ویرسك انلره خوف مستولی اولوب عدم
اطاعتله مصره رجوع ایدرلر باری ماوقعه‌یی خبر ویرمیوب جنکه ترغیب
ایده‌لم دیواشکر کاهه کلوب موسی وهرون علیهما السلامه حقیقت حالی افاده
ایلدیلر نقبانك اون عددی بواخفا رأیندن نکولله قوملرینه جبارینك صفت
وقوتلرینی بیلدکاری کبی خبر ویردیلر یوسف علیه السلام قبیله‌سندن یوشع
ابن نون ویهودا سبطندن کالب بن یوقنا ایکیسی عهدلرینه وفا ایله قوملرینی
جنکه ترغیب ایتدیلر (انی معکم) کلام باری بوکا اشارتدر
١٤ فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ
عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ
إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۞ عهدلرینی
بوزدقلری سببیله انلری رحمتمزدن طرد ایلدك وقلبلرینی قتی ایلدككه ایات
وتخویفات تأثیر ایتمز کلمات توریتی وانده اولان نعت نبوی‌یی محلندن تحریف
وتبدیل ایدرلر وانده پیغمبر علیه السلامه تبعیتله ذکر اولندقلری نصیبلرینی
اونیدوب ترك ایتدیلر سن انلرك خائنلرینك خیانتنه مطلع اولمقدن خالی اولمازسن
مکر انلردن از کیمسه خیانت ایتمیه که ایمانه کلمشلردر انلر تائب ومؤمن یا معاهد
جزیه اولورلرسه انلردن عفو ایله وایذالرندن اعراض ایله تحقیق الله عظیم
الشان احسان ایدنلری سور (بو عفو وصفح آیت سیفله منسوخدر دینلدی)
١٥ وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا
بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ
بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ۞ وبز نصارا یز دینلردنده عهد ومیثاق الدقکه
انبیایی تصدیق ایدهلر انلر دخی انجیلده ذکر وامر اولندقلردن وافر نصیب
نسی وترك ایتدیلر بز انلرك بیننه قیامته دك بغض وعداوتی القا ایتدك که بربرلرینه
عدو اوله‌رق اوچ فرقه اولدیلر الله تعالی انلره یقینده عقابله صنعلرینی خبر ویرر
١٦ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ
مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ
١٧ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ

مُبِينٌ ۞ ای یهود ونصاری سزه بزم رسولمز کلدیکه کتابکزدن کیزلدیککز
شیلرك چوغنی سزه بیان ایدر وچوغنی دخی عفو ایدر (یهودك اخفا ایتدیکی
توریتده نعت نبوی وآیت رجم کبی ونصارینك انجیلده احمد نام رسولك کلمسی
مژده‌سنی اخفالری کبی) الله تعالیدن تحقیق سزه شك وضلال ظلماتنی دفع ایدر
نور محمد علیه السلام وحقی اظهار ایدر قرآن کریم کلدی
١٨ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞ الله تعالی رضاسنه تابع اولان
کیمسه‌یی اول نور ایله سلامت طریقلرینه هدایت ایدر وانلری اراده وتوفیقیله
کفر وشك ظلماتندن ایمان ویقین نورینه چیقارر وانلری کندویه اقرب اولان
طریقه هدایت ایدرکه اول اسلامدر
١٩ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞
الله تعالی حاشا مسیح ابن مریمدر دیو کذب وافترا ایدنلر تحقیق کافر اولدیلر
سن دیکه کیمدر اولکه الله تعالینك قدرت وارادتندن برشی منعنه مالك اوله
الله تعالی مراد ایدرسه مسیح ابن مریمی وانا سنی ویرده اولان مخلوقاتك جمله‌سنی
هلاك ایدر سموات وارض وایکیسی بیننده اولان اشیانك خلق وملکی جمله
الله تعالینکدر دیلدیکی شیئی خلق ایدر الله عظیم الشان هرشیئه قادردر
٢٠ وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ
بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۞ یهود ونصاری دیدیلرکه
بز قرب ومنزلتده الله تعالینك اوغلی کبی یوز الله تعالی دخی شفقت وعطفده
بزه بابا کبیدر وبزی دوست طوترسن انلره دیکه چون زعمکز اوزره آنك ابنا
واحباسی سز نیچون سزی دنیاده قتل واسر ومسخله وآخرتده کندو اقرارکز
اوزره ایام معدوده ذنوبکز سببیله بزه عذاب ایدر دیرسکز هیچ بابا اوغلنه
احباب احبابنه عذاب ایدرمی بلکه سز دخی الله تعالینك خلق ایتدیکی
قوللردن سکز الله تعالی دیلدیکی مؤمنی مغفرت ایدر ودیلدیکی کافره عذاب
ایدر کوکده ویرده وانلرك بیننده اولان کائنات انك ملك وخلقیدر وجمله‌سی
مجازات ایچون انك طرفنه رجوع ایدیجیدر

٢١ يا اهل الكتاب قد جاءكم رسولنا يبين لكم على فترة من الرسل ان تقولوا
ما جاءنا من بشير ولا نذير فقد جاءكم بشير ونذير والله على كل شيء قدير ۞
اى اهل كتاب زمانك رسوللردن انقطاعى وقتنده سزكچون دين اسلام اموريني
بيان ايتمكه رسولمز محمد عليه السلام كلدى تا كه بزه مژده ويريجى وقورقوديجى
كلمدى ديو آخرتده بهانه وعذر ايتميه سز تحقيق مؤمنلره جنت مژده سنى
وكافرلره جهنم عذابنى بيان ايديجى سزه كلدى الله عظيم الشان پيغمبرانى
تواترا وفتورا ارساله قادردر * نته كه موسى وعيسى عليهما السلام بيننده بيك
يديوز ييل ايچنده تواترا بيك پيغمبر كلدى وعيسى ومحمد عليهما السلام بيننده
التيوز سنه ايچنده درت نبى كوندرديكه اوچى بنى اسرائيلدن وبرى خالد بن
سنان العبسى كه عربدن ايدى
٢٢ واذ قال موسى لقومه يا قوم اذكروا نعمة الله عليكم اذ جعل فيكم
انبياء وجعلكم ملوكا وآتيكم ما لم يؤت احدا من العالمين ۞ موسى عليه
السلام قومنه ديديكه يا قوم الله تعالينك سزك اوزريكزه اولان نعمتنى ذكر ايدك كه
سزه طريق حق ارائه ايچون سزدن انبيا بعث ايتدى وسز فرعونه مملوك
ايكن سزدن پادشاهلر قيلدى ياخود نفسلريكزه ومكان ومنزللريكزه مالك
ايلدى وسزك زمانكزده عالميندن كيمسه يه ويرمديكنى سزه ويردى (كه اول
بحرك يارلمسى وسحابك كولكه اولمسى ومن وسلوينك انزالى كبى)
٢٣ يا قوم ادخلوا الارض المقدسة التى كتب الله لكم ولا ترتدوا على
ادباركم فتنقلبوا خاسرين ۞ يا قوم ارض مقدسه يه داخل اولك (يعنى قدس
شريف وشام اول حواليه كيدك) كه حق تعالى اومحللرى سزكچون
قسمت ايلدى وجبابره دن خوفله اكا دخولدن امتناع ايدوب كيرو كره دونمك كه
دنيا وآخرت نعمتندن محروم اولوب حال خسرانه منقلب اولميه سز
٢٤ قالوا يا موسى ان فيها قوما جبارين وانا لن ندخلها حتى يخرجوا
منها فان يخرجوا منها فانا داخلون ۞ بنو اسرائيل يا موسى اول ارض
مقدسه ده جبارين قومى واردر اول جبارين آندن چيقماينجه بز اكا كيرمز اكر
انلر چيقارلرسه بز كيره رز ديديلر
٢٥ قال رجلان من الذين يخافون انعم الله عليهما ادخلوا عليهم
الباب فاذا دخلتموه فانكم غالبون ۞ عمالقه يى تجسسه كيدوب انلرك قدرتلرينى

بنو اسرائيله خبر ويرميان يوشع بن نون وكالب بن يوفنا كه بو ايكى رجله الله
تعالى ايمان وثبات انعام ايدوب اللهدن خوف ايدنلردن ايديلر انلر بنى اسرائيله
ديديلر كه جبارينك قريه سى قپوسندن همان داخل اولك انلرك وجودلرينك
عظمتندن قورقيك قلبلرى ضعيفدر همان قپودن دخولكزده الله تعالينك
وعد وكرميله انلره غالب اولورسكز
٢٦ وعلى الله فتوكلوا ان كنتم مؤمنين ۞ اكر الله تعالينك وعدينه
ايمان ايدرسكز بو خصوصده توكل ايدك
٢٧ قالوا يا موسى انا لن ندخلها ابدا ما داموا فيها فاذهب انت وربك
فقاتلا انا ههنا قاعدون ۞ بنى اسرائيل يا موسى اول جبارين ما دامكه اول
ولايتده درلر بز ابدى اكا كيرمزسن ربكله كيت ايكيكز انلرله مقاتله ايدك بز بوراده
اوتوررز ديديلر * بعضيلر هرون عليه السلام موسى عليه السلامدن بيوك اولمغله
بوربكدن مرادلرى هرون اوله ديمش
٢٨ قال رب انى لا املك الا نفسى واخى فافرق بيننا وبين القوم الفاسقين ۞
موسى عليه السلام يا ربى بن كندمدن وقرنداشم هروندن غيرى يه مالك دكلم
بزمله بو قوم فاسقينك بيننى تفريق ايله ديدى
٢٩ قال فانها محرمة عليهم اربعين سنة يتيهون فى الارض فلا تأس على
القوم الفاسقين ۞ الله تعالى موسى عليه السلامه ديديكه ارض مقدسه
بو موجودلردن يوشع وكالبدن غيرى يه حرام قلنمشدر اول اراضى يه مالك اولميه لر
وارض تيهده قرق سنه متحير وسركردان قاله لر ايدى اول قوم فاسقينك اول
حاللرينه محزون اولمه * مرويدر كه ارض تيه التى فرسخ بر ايدى التيوز بيك
بنى اسرائيل اولمقدار محلده حبس اولنوب قرق سنه انده قالديلر هر صباح
قالقوب جدو سعيله كيدرلردى اخشام ينه قالقدقلرى يرده بولنورلردى كولكه لرى
بلوط وطعاملرى من وسلوى وصولرى موسى عليه السلامك كتوردى كى حجر
ايدى على قول موسى وهرون عليهما السلام تيهده وفات ايتديلر وبنى اسرائيلك
دخى كليسى انده فوت اولوب اولادلرى يوشع پيغمبره بيعت ايله اراضئ مقدسه يى
جبارينيدن تطهير ايدوب مالك اولديلر
٣٠ واتل عليهم نبأ ابنى آدم بالحق اذ قربا قربانا فتقبل من احدهما
ولم يتقبل من الآخر قال لاقتلنك قال انما يتقبل الله من المتقين ۞ يا محمد

اهل كتابه آدم عليه السلامك ايكى اوغلنك قصه سنى حقله ذكرايله (انلرقابيل ايله
هابيل در) بونلرقربانلر بنى تقرب جهتيله عرض ايتديلرانلرك برى (هابيلك قربانى)
قبول اولوب اخرى (قابيلك) قبول اولمدى قابيل هابيله البته بن سنى قتل ايده رم
ديدى هابيل الله تعالى انجق متقيلرك قربانى قبول ايدر ديدى * بونلرك قصهٔ
اجماليسى بووجهله مسطوردركه حوا رضى الله عنها هر بطنده ايكز بر اركك
برقز طوغوررد ى بيودكلرنده آدم عليه السلام امر باريله اول ايكزلرك بر بنى
ديكر بطندن طوغنه تزويج ايدردى قابيل ايله توأم طوغن قزك اسمى اقليما
وضع اولند ى حسنا ايدى صكره هابيل ايله طوغن قزك اسمى ليوذا اولوب
حسنا دكل ايدى آدم عليه السلام ليوذايى قابيله واقليمايى هابيله نامزد ايتمكله
قابيل بو حكمه راضى اولميوب بنم قز قرنداشم كوزل اول بنمدر ديو باباسنه
سن هابيلى زياده سوديكندن اقليمايى و يررسين كلاميله تعريض ايتدكده آدم
عليه السلام امر بو وجهله در اكر اينانمز سكز ايكيكزده قربان عرض ايدك
قنغيكزك كى قبول اولورسه اقليما آنكدر ديدى بناء عليه هابيل قيون صاحبى
اولمغله زياده مقبولى اولان برسمز كچى بى تسليميت صورتيله وقابيل اكينجى
اولمغله بغدايك ضعيف ودانه سى قليل بردسته بشاق كترروب قبول اولور
اولمازاقليمايى الورم اصراريله كچى يى و بشاغى برمحله وضع ايتديلر كوكدن
دخانسز بر بياض آتش ظهور ايدوب هابيلك قربانى اكل وقابيلك قربانى
ترك ايلدى قابيل قربانك عدم مقبوليتنه غضب وحسدله هابيله سنى قتل ايدرم
ديدى هابيل دخى حق تعالى متقيلرك قربانى قبول ايدر ديدى
٣١ لئن بسطت الى يدك لتقتلنى ما انا بباسط يدى اليك لاقتلك انى
اخاف الله رب العالمين * هابيل قابيله اكر سن بنى قتله ال اوزادرسك
بن سنك قتلكه ال اوزاديجى دكلم زيرا بن رب العالمين اولان الله تعاليدن
قورقارم ديدى
٣٢ انى اريد ان تبوء باثمى واثمك فتكون من اصحاب النار وذلك جزاء
الظالمين * بن ديلرمكه بنى قتلك وحق تعالى و پدرينه عصيانك كناهلريله
رجوع ايدوب بو ايكى كناهله بيله اصحاب ناردن اوله سن اشته قتل وعصيان
ظلمنك جزاسى بودر
٣٣ فطوعت له نفسه قتل اخيه فقتله فاصبح من الخاسرين * قابيل
نفسنه اطاعتله قرنداشنك قتلنه جرأت ايدوب قتل ايلدى امدى خسر الدنيا

حزب ٣

والاخره اولدى * مرويدركه قابيل هابيلى نيجه قتل ايده جكنى بيله ميوب حيرتده
ايكن شيطان بشر صورتيله برقوشى كتوروب باشنى برطاش اوزره وضع
و بشقه برطاشله باصديروب انى قتل ايلدى قابيل انى كوردكده هابيلك انقيادى
يانومى حالنده بو وجهله باشنى طاش ايله ازدى ومينى برچواله وضعله
نه ايده جكنى بيلميوب على قول قرق كون ارقه سنده كزدردى
٣٤ فبعث الله غرابا يبحث فى الارض ليريه كيف يوارى سوءة اخيه قال
ياويلتى اعجزت ان اكون مثل هذا الغراب فاوارى سوءة اخى فاصبح
من النادمين * الله تعالى قابيله قرنداشنك جسدينى دفن ايتمك كيفيتنى
كوسترمك ايچون ايكى قارغه كوندردى بربريله دوكيشوب برى آخرينى قتل
ايلدى بورنى واياقلريله يرى قازوب غراب ميته يى وضع وترابله ستر ايلدى قابيل
بونى كوردكده يازق بكاكه بوقارغه كبى اولمقدن عاجزمى اولدمكه قرنداشمك
جسدينى يره قويوب اورتيدم ديدى بوحالده قابيل بوقدر مدت قرنداشنى
طاشيديغنه وانك قتلندن عدم نفعنه و پدر ومادرينك كنديدن تبرالرينه نادم
اولدى * اكر قتلنه نادم اولمش اوليدى توبه اولوب شايد عفو اولنه ايدى
٣٥ من اجل ذلك كتبنا على بنى اسرائيل انه من قتل نفسا بغير نفس
او فساد فى الارض فكانما قتل الناس جميعا ومن احياها فكانما احيا الناس
جميعا ولقد جاءتهم رسلنا بالبينات ثم ان كثيرا منهم بعد ذلك فى الارض
لمسرفون * بو قتل سببيله بنى اسرائيل اوزره توريتده حكم ايلدك كه كنديه
قصاص ايجاب ايتميان و يريوزنده قطع طريق كبى برفساد ايشلميان يعنى كندو
حالنده قباحتسز برنفسى بر كيمسه قتل ايلسه جميع ناسى قتل ايلمش كبيدر و بويله
برنفسى عفو و ياقتلدن منع ياهلاكدن خلاصله احيا ايتسه جميع ناسى احيا
ايتمش كبيدر تحقيق بنى اسرائيله آيات ومعجزهٔ ظاهره لرله رسوللريمز كلدى
بو ارسال رسل وتهديدا تمزدنصكره انلردن چوق كيمسه لر يريوزنده حددن
متجاوز قتل وهتك محارمده اسراف ايتديلر * بو آيت كريمه ده بر كيمسه نك ناحق
قتلى جميع ناسك قتلنه تشبيه بوحيثيتدنكه ناحق سفك دما وقتلى عادت ايدنمك
وخلقه بوعادتى ارائه واكا اغرا ايتمكدر بناء عليه سرايتله جميع ناسه شاملدر
و بر كيمسه يى قتل ايله چوغنك قتلى جناب قهارك غضب وعذابنى استجلابده
برابردر و بر احيا جميع ناسى احيايه تشبيه تعرض قتلدن ترهيب ونفوسى حمايته
ترغيب اوله والله اعلم

٣٦ انما جزاؤ الذين يحاربون الله ورسوله و يسعون في الارض فسادا
ان يقتلوا او يصلبوا او تقطع ايديهم وارجلهم من خلاف او ينفوا من
الارض ذلك لهم خزي في الدنيا ولهم في الآخرة عذاب عظيم ❋ شول
كيمسه لركه الله تعالى ورسولنك دوستلريله محاربه و ير يوزنده قطع طريق
وغارتله فساد ايدرلر انلرك جزالرى اكر آدم قتل ايدوب مال اخذ ايتمديلرسه
يالكز قتل اولنمقدر اكر قتل واخذ مال دخى ايتديلرسه هم قتل هم صلب
اولنمقدر اكر يالكز اخذ مال ايدوب قتل ايتمامشلر ايسه صاغ اللريله صول
اياقلرى قطع اولنمقدر واكر بلا قتل ولاغارت يالكز ناسى اخافه ايتمشلر ايسه
بر بلده‌دن بر بلده‌يه نفى اولنمقدر اشته بو جزا انلره دنياده كى ذل وحقارتدر
وآخرتده انلره بوندن اشد عذاب عظيم واردر
٣٧ الا الذين تابوا من قبل ان تقدروا عليهم فاعلموا ان الله غفور
رحيم ❋ الا انلركه سز انلره قدرتيكز يتشمزدن يعنى انلرى طوتمكزدن مقدم
اول فعللرندن توبه ايتسه‌لر بيلك كه الله تعالى توبه لرى سببيله كناهلرينى
مغفرت وتوبه‌لرينى قبول ايله رحمت ايدر ❋ بو آيت كريمه‌ده اكر اول توبه ايدن مقدم
كافر اولوب قبل الاخذ توبه ايدوب مسلمان اولسه اندن بو حدود ودم وطلب
واخذ مال جمله ساقط اولور اكر ازقديم مسلمان ايسه بالاده مذكور حق الله
اولان حدود ساقط اولوب حقوق ناس ساقط اولماز
٣٨ يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله وابتغوا اليه الوسيلة وجاهدوا في سبيله
لعلكم تفلحون ❋ اى مؤمنلر الله تعاليدن قورقك واوامر ونواهيسنى كمال
ملاحظه واولابده رضاسنى تحصيل ايله طرفنه تقرب ولقاسنه وسيله طلب
ايدك و يولنده اعداسيله ظاهرا وباطنا مجاهده ايدك شايدكه فلاح بوله‌سز
٣٩ ان الذين كفروا لو ان لهم ما في الارض جميعا ومثله معه ليفتدوا به
من عذاب يوم القيمة ما تقبل منهم ولهم عذاب اليم ❋ شول كافرلركه
اكر ير يوزنده اولان اموال وامتعه واشيا وانكله بيله انك امثالى انلرك اولوب
قيامت كونى عذابندن خلاص ايچون انى فدا ايتسه‌لر قبول اولنميوب انلر ايچون
المللو عذاب اوله جقدر
٤٠ يريدون ان يخرجوا من النار وما هم بخارجين منها ولهم عذاب
مقيم ❋ انلر ناردن چيقمق مراد ايدرلر انلره اندن چيقمق ممكن اولماز

وانلر ايچون ابدا عذابده اقامت واردر
٤١ والسارق والسارقة فاقطعوا ايديهما جزاء بما كسبا نكالا من الله
والله عزيز حكيم ❋ برار كك يا دیشى بر محل محرزدن خفية نصاب مقدارى
شى چالسه انلرك صاغ اللرينى قطع ايده سز دنياده سرقه‌لرينه جزا اوله
والله تعاليدن دخى عقوبت اوله الله عظيم الشان حكمنده غالب وحكمتنده
مصيبدر ❋ بو نصاب حنفى عندنده اون درهم وشافعى ربع التون ومالكى
عندنده اوچ درهمدر
٤٢ فمن تاب من بعد ظلمه واصلح فان الله يتوب عليه ان الله غفور
رحيم ❋ كيمكه اول سرقه ظلمندنصكره توبه ايدوب وخرسزلغى بر دخى
ايتمامك اوزره اصلاح اوله الله تعالى انك توبه سنى قبول ايدر تحقيق الله عظيم
الشان چكن كناهكرى مغفرت واطاعت ايدنه رحمت ايدر
٤٣ الم تعلم ان الله له ملك السموات والارض يعذب من يشاء ويغفر لمن يشاء
والله على كل شيء قدير ❋ اى انسان سن بيلزميسنكه سموات وارضك
وجمله‌نك خالق وپادشاهى الله تعاليدر ديلديكنى قطع يد ايله تعذيب ايدر
وديلديكنى بعد از توبه مغفرت ايدر الله عظيم الشان كل شيئه قادردر
٤٤ يا ايها الرسول لا يحزنك الذين يسارعون في الكفر من الذين قالوا نصف
آمنا بافواههم ولم تؤمن قلوبهم ومن الذين هادوا سماعون للكذب
سماعون لقوم آخرين لم يأتوك يحرفون الكلم من بعد مواضعه يقولون
ان اوتيتم هذا فخذوه وان لم تؤتوه فاحذروا ومن يرد الله فتنته فلن تملك له
من الله شيئا اولئك الذين لم يرد الله ان يطهر قلوبهم لهم في الدنيا خزى
ولهم في الآخرة عذاب عظيم ❋ اى رسالتله مشرف كفرده سرعت
ايدنلرك حالى سكا حزن ويرمسون انلردن منافقلر لسانلريله ايمان ايتدك ديرلر
قلبلريله ايمان ايتمزلر ويهوديلردن برقوم سنك كلامكى ديكليوب مدينه يهوديسنه
شويله سويلدى بويله سويلدى ديو خلافنى سويليوب كذب ايدرلر وسكا كلميان
خيبر يهوديلرينه دخى بو وجهله جاسوسلق ايدوب سنك كلامكى خلاف
اوزره نقل وافترا ايدرلر حق كلاملرى موضوع محللرندن تغيير (ورجم يرينه جلد
تقرير) ايدرلر ديرلركه اكر محمد سزه زنا امرنده بزم ويرديكمز حكمله فتوى ويرسه
اخذ وقبول ايدك اكر اولوجهله ويرمزسه انى قبولدن حذر ايدك الله تعالى

اول كيمسه نك كه كفر وضلالتنى وعذابنى مراد ايدرسه سن او كيمسه ايچون برشيئك
دفعنه قادر ومالك دكلسن انلر اول كيمسه لردركه انلرك قلبلرينك تطهيرينى
الله تعالى مراد ايتمدى منافقلر ايچون دنياده نفاقلرينى اظهار ويهوديلر ايچون
قتل وسبى وجزيه ايله رذالت واحتقار وآخرتده جهنمده خلود وابديتله قرار
واردر * بو آيت كريمه نك سبب نزولنده بو وجهله محرردركه اهل خيبرك
اشرافندن متأهل بررجل ايله برمرأه زنا ايدوب تورتده انلره رجم لازم كلمشيكن
يهودلر بو زانيلر اشرافدن اولديغندن رجمدن نكول ايله مدينه ده نبوت دعواسى
ايدر رجلك كتابنده رجم اولميوب بلكه حدلرى ضربدر امدى اخوانكز
يهوددن مدينه يه قوكشو بنى قريظه يه خبر كوندركه انلر سؤال ايليه لر اكر
جلد امر ايدرسه قبول ايده لر اكر رجم امر ايدرسه قبول ايتميه لر ديو برجماعتله
اول زانى وزانيه يى دخى كوندرديلر بنى قريظه ومدينه يهوديلرندن كعب
وكنانه ومالك كبى وسائرلر مجلس نبوى يه واروب قصه يى افاده ايلديلر
حضرت عليه السلام بنم حكممه راضى اولورميسكز بيوردى بلى اولورز ديديلر
فى الحال جبرائيل عليه السلام رجم حكميله نازل اولدى عليه السلام رجم لازمدر
ديدكده انلر امتناع ايتمكله پيغمبرمز عليه السلام جبريل عليه السلامك
تعليميله فدكده ابن صوريا نام بر يكچشم جوان يهودى واردر اول كيمسه سزك
بينكزده نه درجه ده دردبدى انلر وجه ارضده اندن اعلم بوقدر ديديلر اويله ايسه
سز كله بنم بينمزده بو دعوايى اول ابن صوريا فصل ايدرسه راضى ميسكز
بيوردى بلى ديديلر ابن صوريايى احضار ايدوب اكا ديديكه اول الله تعالينك
حقيچونكه تورتى موسى عليه السلامه انزال ايتدى وسزكچون دكزى شق
وسزى خلاص وفرعون وقومنى غرق ايلدى وسزه قدرت حلواسى
و بيلدرجين كوندردى طوغرى سويله كه سزك كتابكزده اولى زانيلره رجم
وارميدر يوقميدر بيوردى ابن صوريا تورتك بنى يافسندن قورقسم اعتراف
ايتميوب كذب ايدردم لكن يا محمد اول سنك شرعكده نه حجه در ديدى عليه
السلام الله تعالى بويله حكم ايتديكه متأهل كيمسه لرك زنا ايتدكلرينه درت
آدم شهادت ايلدكلرنده انلره رجم واجبدر بيوردى ابن صوريا اول الله تعالى
حقيچونكه تورتى موسى عليه السلامه انزال ايلدى تورتده دخى عينى حكم
بويله در امابزم علمامز اشرافه مراعاتله جلد ايله حكم ايتمشلر ديدى فخر كائنات
عليه السلامك حكميله اول زانى وزانيه يى مسجدك يانينده رجمله قتل ايلديلر

(٤٥) سماعون للكذب اكالون للسحت فان جاؤك فاحكم بينهم او اعرض
عنهم وان تعرض عنهم فلن يضروك شيئا وان حكمت فاحكم بينهم
بالقسط ان الله يحب المقسطين * انلر كذب ايچون كلامكى دكلرلر وحكمده
حرام رشوتى اكل ايدرلر اكر سكا كلورلرسه سن انلرك بيننده حكم ايله ياخود
انلردن يوز چويرا اكر انلردن اعراض ايدرسك سكا برشى ضرر ايتمز اكر حكم
ايدرسك انلرك بيننده عدلله حكم ايله تحقيق الله عظيم الشان حكمده عدل
ايدنلرى سور
(٤٦) وكيف يحكمونك وعندهم التورية فيها حكم الله ثم يتولون من
بعد ذلك وما اولئك بالمؤمنين * سكا نيجه حكم ايتديررلر مع هذا تورية انلرك
عندنده در والله تعالينك حكمى انده مذكوردر سن انلرك كتابنه موافق حكم
ايتدكدنصكره اعراض ايدرلر انلر كندو كتابلرينه دخى اينانمزلر
(٤٧) انا انزلنا التورية فيها هدى ونور يحكم بها النبيون الذين اسلموا
للذين هادوا والربانيون والاحبار بما استحفظوا من كتاب الله وكانوا عليه
شهداء فلا تخشوا الناس واخشون ولا تشتروا باياتى ثمنا قليلا ومن لم يحكم
بما انزل الله فاولئك هم الكافرون * بز توريتى انزال ايتدككه انده حقه
يول كوسترر هدى وظلماتى كشف ايدر نور واردر الله تعالينك امرينه منقاد انبيا
انكله يهوديلره حكم ايدرو اول انبيالرى سلكنده اولان زهاد وعلمالرى دخى
اول تورتيله حكم ايدرلر كه الله تعالينك امرينى تضييع وتحريفدن محافظه
اولنمقلغه وتورتك بلا تغيير حق اوزره طوغريسنى بيانه شاهدلرامدى
ناسدن قورقميكز بندن خوف ايدك وبنم كوندرديكم آيات واحكامى بى اعتبار
رشوت وجاهه استبدال ايتميك كيمكه الله تعالينك انزال ايتديكى احكامله حكم
ايتميه انلر كافرلردر
(٤٨) وكتبنا عليهم فيها ان النفس بالنفس والعين بالعين والانف بالانف
والاذن بالاذن والسن بالسن والجروح قصاص فمن تصدق به فهو كفارة له
ومن لم يحكم بما انزل الله فاولئك هم الظالمون * تورتده بنى اسرائيل
اوزرينه فرض ايتدككه برنفس برنفسله قصاص اولنور (يعنى مقتولك بالكز
قاتلى قتل اولنور) وكوز چيقارانك كوزى چيقاريلور وبرون كسنك برونى
كسيلور وقولاق كسنك قولاغى كسيلور ودیش قيرانك ديشى قيريلور ويارهلمق

دخی قصاصدر (اکر مساواة ممکن ایسه والا ممکن اولمازسه کموك قیرمسی کبی
پاره‌نك محلی تهلکه اولمسی وسائر کبی انده عدل اوزره حکم اولنور) هر کیمسه که
(کرك مقتولك وارثندن یاعضو بنه ضرر ایریشن آدمدن) اول قاتلی یاخود عضوه
ضرر ایدن کیمسه‌یی عفو وقصاصی تصدق ایدرسه اول تصدق عفو ایدن کیمسه‌نك
کناهنه کفارتدر کیمکه الله تعالینك انزال ایتدیکی احکامله حکم ایتمیه اول
کیمسه‌لر ظالملردر

٤٩ وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِمْ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ
وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ وَهُدًى
وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ❊ مقدم کوندر دیکمز توریتده اولان شیلری تصدیق
ایدیجی اولدیغی حالده زعیسی ابن مریمی انبیا آثارینه تابع قیلدق واکا انجیلی
ویردك آنده توحیده هدایت وطریق حقه رهبر نور واردر واول انجیل اندن
اول نازل اولان توریتی تصدیق ایدر واهل تقوایه هدایت وموعظه‌در

وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْفَاسِقُونَ ❊ انجیل اهلی الله تعالینك انجیلده انزال ایتدیکیله حکم
ایتسون کیمکه الله تعالینك انزال ایتدیکیله حکم ایتمیه انلر فاسقلردر

٥١ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا
عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلٍّ
جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ
فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ
تَخْتَلِفُونَ ❊ بزسکا حقی بیان ایدر قرآنی کوندردك اندن مقدم انزال اولنان
کتب الهیه‌یی تصدیق وانلری تغییردن محافظه وتحریفنی بیان ایدر امدی
الله تعالینك سکا کوندردیکیله اهل کتاب بینلرنده (رجم وقصاص وسائری)
حکم ایله وانلرك هوالرینه تابع اولمیوب حکم حقدن سکا کلنه میل ایله ای ناس
سزدن هر بر پیغمبر ایچون شریعت ومکشوف طریقت قیلدق اکر الله تعالی
مراد ایدیدی سزی جمله برامت وبرملت ایدردی ولکن عصر وزمانه کوره
سزه ویردیکی شرایع مختلفه ایله مطیعی عاصیدن تمییز ایده امدی شریعته
تبعیله اعمال خیریه‌یه مبادرت وفضیلت احرازینه سبقت ایدك جمیعکزك رجوعی
الله تعالایه‌در اولکونده امور دین وشریعتده ایلدیککز اختلافی سزه خبر ویرد

٥٢ وَأَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ
عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ
ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ❊ وانلرك هوالرینه تابع اولمیوب
بینلرنده الله تعالینك انزال ایتدیکی قرآنله حکم ایتمکی سکا امر ایتدك صاقنه سنکه
الله تعالینك انزال ایتدیکنك بعضیسندن سنی صرف ایتمیه‌لر اکر انلر بو حکم
منزلدن اعراض ایدرلرسه بیلکه اول اعراضلری و بعض ذنوبلری سببیله
الله تعالی انلرك دنیاده عقوبتلرینی تعجیل ایدر یهودك اکثری فاسق وکفرده
متمردلردر * بو آیت کریمه‌نك سبب نزولی بو وجهله مرویدرکه احبار یهود
بینلرنده اتفاقله کلك محمده کیده‌لم اوله که انی دیننددن صرف ایده‌لم دیو اکا
کلوب بیلورسنکه بز یهودك اشراف وعلماسیوز بزسکا تابع اولورسق یهودك
کلیسی تابع اولور لکن قومزله بینمزده خصومت واردر مرافعه‌یه سکا کله‌لم
اکر قومز اوزرینه بزم ایچون حکم ایدرسك سکا ایمان کتوررز وغیری یهودیلری
دخی کندمزه تابع ایده‌رز دیدیلر حق تعالی انلرك التماسلرینی قبولدن تحذیر بیوردی

٥٣ أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ❊
انلر جاهلیت حکمنی می استرلر اهل یقین کیمسه‌لر ایچون حکمده الله تعالیدن
احسنی کیمدر

حزب ٤ ٥٤ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ❊
ای مؤمنلر یهود ونصارایی دوست اتخاذ ایتمیك زیرا انلر بربرلریله دوست
ومتفق اولوب سزه مخالفدرلر سزدن اول کیمسه که انلرله دوستلق ایدر اودخی
انلرك جمله‌سندندر تحقیق الله تعالی دشمنه دوستلق ایله نفسنه ظلم ایدنلری
طریق حقه هدایت ایتمز

٥٥ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ
أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا
أَسَرُّوا فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ ❊ قلبلرنده نفاق مرضی اولانلری کورورسنکه
کفارله دوستلغه مسارعت ایدرلر قورقارز برانقلاب دهرله اسلام مغلوب اولور
(دیرلر که ابن ابی کلامی اوله) امدی یقین اولدیکه الله تعالی رسولنه ومسلمینه
مکه‌نك فتحنی یاخود قتل واجلای یهود امرینی کندو طرفندن اعطا ایلیوب

نفسلرنده مركوز سرلرى آشكار اولمغله منافقلر موالات يهوددن ندامتده اولهلر

(٥٦) وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ❊ منافقلرك نفاقى آشكار اولدقده مؤمنلر بربرلرينه ديرلركه بونلر غليظ يمين ايله الله تعالايه قسم ايتمشلر ايديكه بزسزكله برابر مؤمنلرز ديمشلردى انلرك اعماللرى باطل اولوب دنياده رذالت وآخرتده عقوبتله خسرانده اولديلر

(٥٧) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ ❊ اى مؤمنلر سزدن كيمدركه پيغمبر عليه السلامك وفاتندن صكره دين اسلامدن كفره رجوع ايده الله تعالى يقينده برقوم كتوررکه اول انلرى سور انلر دخى انى سورلر انلر مؤمنلره تذلل وتواضع وكفاره شدتله عداوت ايدرلر * ديلديكه بوقوم اهل يمندر زيرا بو آيتك نزولنده پيغمبر عليه السلام ابوموسى الاشعرى‌يه اشارت بيوروب انلر بونك قوميدر ديدى وبعضيلر انلر اهل فارسدركه اول قومدن سؤال اولندقده پيغمبرمز عليه السلام يد شريفنى سلمان فارسى رضى الله عنهك اوزينه وضعله بونك صاحبليدر بيوردى وديلديكه انلر كلمراديوم قادسيه‌ده عمر رضى الله عنهك خلافتنده نخعدن ايكى بيك وكنده وبجيله‌دن بشبيك وسائر قبائلدن اوچ بيك كيمسه جهاد ايتمشلر ايله انلردر وابن عباس وحسن بصرى قولنجه حضرت صديق ومهاجر وانصاردن مرتدلر ايله جنك ايدن اصحابلردر ديديلر بو آيت كريمه وقوعندن مقدم اوله جق حالاتى غيب يوزندن خبر ويرمكدر ديلدى بووجهله كه مفخر رسالت عليه السلامك وفاتندن صكره اهل مكه ومدينه وبحريندن ماعدا جمله عرب مرتد اولديلر وبعضيلر دخى اداى زكاتدن نكول ايتديلر حضرت ابو بكر رضى الله عنه الله تعالينك ياردميله انلرك جمله‌سنى دفع ايتدى

يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ❊ انلر فى سبيل الله مجاهده ايدرلر وهيچ طعن ايده‌نك لومندن قورقمازلر زيرا منافقلر جنكده يهود دوستلرينك لومندن خوف ايدرلردى بو اوصاف مذكوره الله تعالينك عبادندن ديلديكى كيمسه‌يه ويرديكى فضليدر والله عظيم الشانك فضلى واسعدر واكا اهل اولانه عليمدر

(٥١) إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ❊ سزك اصل وحقيقت ولى ودوستكز الله تعالادر واكا تابع رسولى ومؤمنلردركه انلر نمازى قيلرلر وزكاة مفروضه وصدقه‌يى ويررلر حالبوكه ركوع ايديجيلردر * بو آيت كريمه حضرت على رضى الله عنه حقنده نازل اولمشدركه اول صلوتده راكع ايكن برسائل اندن صدقه طلب ايتدكده اكا خاتمنى براقدى وديلديكه عبدالله بن سلام قومى قريظه ونضير كندو ايله مجالسه ومصاحبه‌يى ترك ايده‌جكلرينى حضور نبوى‌يه بيان ايتدكده پيغمبر عليه السلام بو آيت كريمه‌يى قرائت ايتمكله ابن سلام الله تعالى ورسولى ومؤمنلر اوليامز اولمسنه راضى اولدق غيرينك ولى اولمسنى استمزز ديدى

(٥٩) وَمَنْ يَتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ❊ كيمكه الله تعالايى ورسولنى ومؤمنلرى اوليا اتخاذ ايدر تحقيق انلر الله تعالانك اسلام عسكريدر انلر غالبلردر

(٦٠) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللّٰهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ❊ اى مؤمنلر سزدن مقدم كتاب ويريلن يهود ونصارى‌دن سزك دينكزى استهزا واويون اخذ ايدنلرى وكفارى دوست اتخاذ ايتمك والله تعالادن قورقك اكر انك وعد ووعيدنه مؤمنلر ايسه‌كز * مرويدركه رفاعة بن زيد وسويد بن حارث اسلام اظهارلرندن صكره منافق اولديلر مسلمانلردن بعضيلرى انلرله مودت وموالات ايتمرلر ايله بو آيت كريمه نازل اولدى

(٦١) وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ❊ چڤان سز نمازه اذان واقامتله ندا ايتديككزده انلر انى هزو ولعب اتخاذ ايتديلر انلر بيعقل جهلا قوم اولدقلرى سببيله استهزا ايدرلر * روايت اولنديكه مدينه‌ده برنصارى وارايدى نه زمان مؤذنك اشهد ان محمدا رسول الله ديديكنى ايشتسه الله تعالى كاذبى احراق ايده ديرايدى بركيجه اول نصارى اهل وعياليله اويورکن خدمتكارى آتشله كاوب اندن برشراره صچرامغله خانه‌سى طوتشوب جمله‌سى ياندبلر

(٦٢) قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ❊ ديكه اى اهل كتاب سز بزدن

هیچ عیب کوردیکزمی مکر که الله تعالایه و بزه انزال اولنانه و بزدن مقدم انزال
اولنان کتب الهیه یه ایمان ایتدیکمزی تعییب ایده سز تحقیق سزك چوغکز
ایماندن خارج فاسقلرسکز * مرویدر که یهوددن برجماعت پیغمبر علیه السلامه
کلوب سن رسوللردن کیملری تصدیق ایدرسك دیدیلر اولدخی سورهٔ بقره ده
امنا بالله آیتنی آخرینه دك اوقیوب عیسی علیه السلامی ذکر ایتدکده انك نبوتنی
انکارده اولدقلرندن والله دنیا وآخرتده سزك دینکزدن بدتر واشردین
بیلمز دیدیلر بله بو آیت کریمه نازل اولدی

٦٣ قُلْ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللّٰهِ مَنْ لَعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ
وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ اُولٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَاَضَلُّ
عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ☼ ای اهل کتاب زعمکزجه شر و بتر دیدیککز وعندالله
جزالری ظاهر اولمش قومی سزه خبر ویره یمیکه اشته انلر اول کروهدر که
الله تعالی انلره لعنت ایتدی واوزرلرینه غضب ایتدی وانلردن اصحاب سبتی
میمون صورتنه ومائدهٔ عیسی علیه السلامی انکار ایدنلری خنزیر صورتنه مسخ
ایتدی وانلر شیطانه و بوزاغی یه طاپدی اول ملعونلر قیامتده مکانك شرینه
راجع وطوغری یولدن آزمش قوملردر

٦٤ وَاِذَا جَاؤُكُمْ قَالُوا اٰمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ
بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ☼ اول منافقلر سزه کلدکده بز ایمان ایتدك دیرلر حالبوکه
انلر باطنکه کتم ایتدکاری کفرله نیجه کیردیلرسه خروجلرنده دخی کفرایله کتدیلر
الله عظیم الشان انلرك کتم ایتدکاری کفر ونفاقلرینه اعلمدر

٦٥ وَتَرٰى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ
لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ☼ اول یهود ومشرکدن چوق کیمسه یی کوررسنکه
کفر ومعاصی یه وظلم وتعدی یه ورشوت وربا اکلنه مسارعت ایدرلرنه قبیح شی
اولدیکه انلر انی ایشلرلر

٦٦ لَوْلَا يَنْهٰيهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْاَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ
لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ☼ انلرك زهد وشریعت عالملری نیچون انلری قول
باطل واکل حرامدن نهی ایتمزلر اول علمانك اول نهیی ترکله اولان صنع
وسفهلری نه قبیح شی اولدی

٦٧ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللّٰهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ اَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ

مَبْسُوطَتَانِ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَاَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ كُلَّمَا اَوْقَدُوا نَارًا
لِلْحَرْبِ اَطْفَاَهَا اللّٰهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْاَرْضِ فَسَادًا وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ☼
یهودلر الله تعالانك یدی رزقدن امساك اولنمشدر دیو بخله نسبت ایتدیلر
انلرك اللری خیراتدن باغلنوب بوکلاملری سببیله لعنت اولندیلر بلکه ید قدرة الله
عطایای لا یحصی ایله کشاده اولوب نیجه دیلرسه اویله انفاق ایدر اول یهوددن
اکثرینك سکا انزال اولنان قرآنی استماعدن کفر وطغیانلری زیاده اولور (صاغ
آدمك غداسی خسته یه زیاده مرض اولدیغی کبی) وانلرك بیننه قیامته دك
بغض وعداوتی القا ایلدك که هربار حرب آتشنی یاقمق مراد ایتسه لر الله تعالی
اول بینلرنده اولان عداوتله انلرك اول آتشنی دفع ایدر و یر یوزنده حیله وفتنه
وحرب فسادینه سعی ایدرلر الله عظیم الشان فساد ایدنلری سومز * مرویدر که
هجرت نبویدن مقدم مدینه یهودیلرنده چوق مال ورفاه وار ایدی هجرت علیه
السلام وقوعنده انکاره اصرارلرندن ناشی حق تعالی مالرندن برکتی قالدیروب
معاشلری نقصان بولمغله بو آیت کریمه نك اولنده کی کلامی تفوه ایتدیلر

٦٨ وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتَابِ اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَاَدْخَلْنَاهُمْ
جَنَّاتِ النَّعِيمِ ☼ اکر اهل کتاب محمد علیه السلامه وقرآنه ایمان کتورسه لر
وذکر اولنان معاصیدن صاقنسه لر البته بز انلرك کناهلرینی محو وانلری جنات
نعیمه ادخال ایدردك

٦٩ وَلَوْ اَنَّهُمْ اَقَامُوا التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجِيلَ وَمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَاَكَلُوا
مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ اُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ
مَا يَعْمَلُونَ ☼ اکر اهل کتاب توریة وانجیله وربلری طرفندن انزال اولنان
جمله کتب الهیه یه ایمانله اقامت وعمل ایتسه لر ایدی یوقارولرندن واایاقلری
آلتندن رزقلرینی اکل ایدرلر ایدی (یعنی یوقارودن اغاج میوه لرینی اشاغیدن
بغدای کبی رزقلرله وسعت کسب ایدرلردی) انلردن بعضیلری معتدل اولوب
حضرت رسول علیه السلامه ایمان ایتدیلر وانلردن چوغی قبیح عملده اولدیلر

نصف ٧٠ يَا اَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَاِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ
وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ☼ ای رسالتله
مشرف ربك طرفندن سکا نازل اولانی تماما تبلیغ ایله اکر سکا امر ایتدیکمی

اشلمزسك وتمام تبليغ ايتمزسك رسالتدن برشى ادا ايتمش اولمازسين الله تعالى
سنى ناسك شرندن حفظ ايدر كيسه سكا قتل واذا ايله ضرر ايتمكه قادر اولماز
تحقيق الله عظيم الشان كافرلك سكا سوء قصدلرينه يول ويرمز ❊ انس رضى الله
عنهدن منقولدركه اول حضرت عليه السلامى كيجه لرده بكليوب حراست
ايدرلردى بو آيت كريمه نازل اولدقده سختياندن ديكلمش قبه دن رأس شريفنى
چيقاروب اى پاسبانلر كيدك حق تعالى بنى ناسدن وقايه يه ضامن اولدى بيوردى
٧١ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجِيلَ
وَمَا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا
وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ❊ ديكه اى اهل كتاب سز دينيكزدن
برشى اوزره دكلسكز تا كه تورية وانجيل وربكزطرفندن سزه انزال اولنان
كتب الهيه يه وقرآنه ايمان واوامر ونواهيلرينه اقامت ايتميجه وانلردن چوغى
سكا من طرف الله انزال اولنان قرآنى استماعلرنده كفر وطغيانلرينى ارتررلر
امدى كافرلرك كفر وطغيانلرى زياده لكنه محزون اولمه
٧٢ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارٰى مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ❊ شونلركه
لسانلريله ايمان ايتديلر ودين يهوديتده اولديلر يهوديتله مجوسيت بيننده
كويا نوح عليه السلام دينى دبو صابئيتده اولديلر وعيسى عليه السلام دييننده
نصارى اولديلر بومذكورلردن كيمكه الله تعالايه وآخرته خلوص قلبله ايمان
ايدوب اعمال صالحه يه دوام ايتسه انلر ايچون آخرتده عذاب قورقوسى
وثوابلرينك فوت اولمسى حزنى يوقدر ❊ بو آيت كريمه ده مذكور درت جنس
طائفه نك تائب ومستغفر اولوب نيت خالصه ايله پيغمبر عليه السلامه وقرآن عظيمه
ايمان كتورملريله بواجره نائل اولملرى فهم بقينيدر (لكن تبيانده) دينلرينك
نسخندن مقدم كندو شرعلرينك مقتضاسنجه الله تعالايه وآخرته ايمانله عمل صالح
ايشلرسه كلامنى ابهام ايلمش
٧٣ لَقَدْ اَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِى اِسْرَائِيلَ وَاَرْسَلْنَا اِلَيْهِمْ رُسُلًا كُلَّمَا جَاءَهُمْ
رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوٰى اَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ❊ توحيد
ونبوتده بز بنى اسرائيلك عهدلرينى الدق وانلره پيغمبرلر ارسال ايلدك هربار
انلره شرايع وتكاليفله رسول كلدكده نفسلرى هواسنه مخالف اولمغله اول

رسوللرك كيمنى تكذيب وكيمنى قتل ايتديلر
٧٤ وَحَسِبُوا اَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا
وَصَمُّوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ❊ بو انبيانى تكذيب وقتل
ايتدكلرينك بلا وعذابى كلمز ظن ايتديلر وحق كورمز وايشتمز اولديلر صكره
الله تعالى توبه لرينى قبول ايدوب عيسى عليه السلامى كوندردى بعده تكرار
محمد عليه السلامى انكارله انلردن چوغى حق كورمز وايشتمز اولديلر الله عظيم
الشان انلرك عمللرينى كوروب جزالرينى ويريجيدر
٧٥ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِى
اِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّى وَرَبَّكُمْ اِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ
الْجَنَّةَ وَمَأْوٰيهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ اَنْصَارٍ ❊ تحقيق شونلر كافر اولديلركه
الله مسيح ابن مريمدر ديديلر حال بوكه عيسى عليه السلام يا بنى اسرائيل بنم
وسزك ربكز اولان الله تعالايه عبادت ايدك ديدى كيمكه الله تعالايه شريك
قوشه تحقيق الله تعالى اكا جنتى حرام ايلدى انك مسكنى جهنمدر وشركاء
نفسلرينه ظلم ايدنلره ناردن تخليصه ياردم ايدر يوقدر
٧٦ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ ثَلٰثَةٍ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اِلٰهٌ وَاحِدٌ وَاِنْ
لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ❊ نصاريدن
بر فرقهٔ اخرى دخى كافر اولديلركه الله تعالى اوچ الهه نك بريدر ديديلر
حال بوكه وجودده ذاتى واجب ومستحق عبادت ووحدانيتله موصوف شريكدن
منزه بر الله تعالى واردر اكر اول قوللرندن دونمزلرسه انلردن اول كفرده
قلانلره عذاب اليم ايريشه جكدر
٧٧ اَفَلَا يَتُوبُونَ اِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❊ ايا انلر الله
تعالايى تثليثدن توبه ايتمزلرمى وتوحيد ايله استغفار ايتمزلرمى الله تعالى تائبلرى
مغفرت ومستغفرلره رحمت ايديجيدر
٧٨ مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَاُمُّهُ صِدِّيقَةٌ
كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ اُنْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيَاتِ ثُمَّ انْظُرْ اَنّٰى يُؤْفَكُونَ ❊
عيسى عليه السلام دخى انجق اندن مقدم كچن رسوللر كبى بر رسولدر وانك اناسى
مريم آيات ربانييى تصديق ايدر بر مرأه در اوغلى واناسى دخى سائر حيوانات
كبى غذا اكل ايدرلر (يعنى الوهيته سزاوار اولماز) نظر ايله كه آيات وحدانيتى

بزلره نیجه بیان ایلدك بعده نظر ایله که انلر حقدن نیجه امتناع ووحدانیتی
انکار ایدرلر

٧٩ قل اتعبدون من دون الله ما لا یملك لکم ضرا ولا نفعا والله هو السمیع
العلیم ❋ دیکه الله تعالادن غیری ضرر ونفعه مالك اولمیان شیئه عبادت
ایدرمیسز (زیرا عیسی علیه السلام ذاتیله برشیئه مالك دکلدر انجق حق
تعالانك اعطاسیله در) الله تعالی اقوالکزی ایشیدر وعقایدکزی بیلور اکا
کوره مجازاتنی ایدر

٨٠ قل یا اهل الکتاب لا تغلوا فی دینکم غیر الحق ولا تتبعوا اهواء قوم
قد ضلوا من قبل واضلوا کثیرا وضلوا عن سواء السبیل ❋ دیکه ای اهل
کتاب دینکزده ناحق یره حدی تجاوز ایتمیك واول قومك هوالرینه تبعیت
ایتمیك که انلر بعثتدن مقدم ضلالتده دوشوب وچوق کیمسه یی اضلال
ایتمشلرایدی وبعد البعثه طریق راستدن نکول ایله ضلالتده ثابت اولمشلرایدی

٨١ لعن الذین کفروا من بنی اسرائیل علی لسان داود وعیسی ابن مریم
ذلك بما عصوا وکانوا یعتدون ❋ بنی اسرائیلدن کافر اولنلره یعنی اصحاب
سبته لسان داود علیه السلامله لعنت اولندیکه میمون صورتنه مسخ اولندیلر
وعیسی علیه السلام لسانیله اصحاب مائده یه لعنت اولندیکه خنزیر صورتنه
مسخ اولندیلر اشته بولعنت انلرك عصیانی وحدی تجاوزلری سببیله اولدی

٨٢ کانوا لا یتناهون عن منکر فعلوه لبئس ما کانوا یفعلون ❋ انلر
بربرینی اشلدکلری عمل زشت ومنکردن نهی ایتمزلردی بوفعللری انلره
نه قبیح شی اولدی

٨٣ تری کثیرا منهم یتولون الذین کفروا لبئس ما قدمت لهم انفسهم
ان سخط الله علیهم وفی العذاب هم خالدون ❋ اهل کتابدن چوغنی
کورورسنکه مؤمنلره بغضلرندن ناشی مشرکلرله دوستلق ایدوب مسلمانلرله جنکه
تحریص ایدرلر انلرك نفسلری معادده کندولرینی غضب اللهه تقدیم ایتدیکی
نه چرکین شی اولور وانلر عذاب جهنمده مخلد ومؤبدلردر

٨٤ ولو کانوا یؤمنون بالله والنبی وما انزل الیه ما اتخذوهم اولیاء
ولکن کثیرا منهم فاسقون ❋ اکر اهل کتاب الله تعالایه ونبیلرینه واکا
نازل اولنه ایمان ایده لردی مشرکلری دوست اتخاذ ایتمزلردی لکن انلردن

چوغی الله تعالانك امرندن خارجلردر

٨٥ لتجدن اشد الناس عداوة للذین آمنوا الیهود والذین اشرکوا
ولتجدن اقربهم مودة للذین آمنوا الذین قالوا انا نصاری ذلك بان منهم
قسیسین ورهبانا وانهم لا یستکبرون ❋ یهود ومشرکلری بربرلرینه
موافقت واتحادلری سببیله مؤمنلره عداوتده زیاده شدید بولورسین وبزنصارایز
دینلردن بعضی مؤمنلرایچون مودتده یقین بولورسین بومودتده قریبلری انلردن
علماء خائفین وعباد زاهدین اولدیغی سببیله در وانلر ایماندن وحقی بیانده کبر ایتمزلر
❋ منقولدرکه بزنصارایز دیه رك مؤمنلره مودت اوزره اولنلر نجاشی واصحابی
اولوب وقتاکه جعفر بن ابی طالب حبشه یه هجرتنده نجاشی یه کهیعص سوره سی
آخرینه دك تلاوت ایدرکن نجاشی اغلمقده اولدی واسلامه کمال میل ایله علماسندن
یتمش کیمسه یی حضور حضرت فخر کائنات علیه السلامه کوندروب وصوللرنده
علیه السلام افندمز یس شریفی تلاوت ایتمکله جمله سی بکا ایله اسلامی
قبول ایلدیلر

جزء ٧ ٨٦ واذا سمعوا ما انزل الی الرسول تری اعینهم تفیض من الدمع مما عرفوا
من الحق یقولون ربنا آمنا فاکتبنا مع الشاهدین ❋ پیغمبر علیه السلامه
نازل اولان قرآنی (جعفر طیار وسید مختار علیه السلامدن) اشتدکلری زمان
حقی بیلدکلرندن کوزلرندن یاش آقر کوررسن انلر دیرلرکه یاربنا محمد علیه السلامه
وقرآنه ایمان کتوردك بزی اول محمد علیه السلامك نبوتنه وقرآن کلام الهی
اولدیغنه شهادت ایدنلردن یاز

٨٧ ومالنا لا نؤمن بالله وما جاءنا من الحق ونطمع ان یدخلنا ربنا
مع القوم الصالحین ❋ بزه نه اولدیکه الله تعالایه وبزه کلن پیغمبر وقرآنه
اینانمیه لم حالبوکه مؤمنلردن قوم صالحلر ایله ربمز بزی جنته ادخال ایتمکلکنی
طمع ایدرز

٨٨ فاثابهم الله بما قالوا جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها
وذلك جزاء المحسنین ❋ الله تعالی بوخلوص ایله سویلدکلری کلاملری سببیله
مجازاتنده انلری اشجاری التندن نهرلر جریان ایدر جنته مؤبد اوله رق
ادخال ایده اشته عمللری احسن اولنلرك مجازاتی بواولور

٨٩ والذین کفروا وکذبوا بآیاتنا اولئك اصحاب الجحیم ❋ شونلرکه

كافراولوب آيتلريمزى تكذيب ايتديلر و بلاتوبه فوت اولديلر اول كيمسه‌لر
نار جحيم اصحابلريدر

٩٠ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا اَحَلَّ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ❊ اى مؤمنلر حق تعالى سزه حلال ايتديكى طيباتى حرام
ايتمك وحدود اللهى تجاوز ايتمك تحقيق الله عظيم الشان حدودى تجاوز
ايدنلرى سومز

٩١ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِى اَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ❊
الله تعالينك سزه ويرديكى رزقدن حلال وطيبى اكل ايدك والله تعالادن
قورقك كه سزانك اوامر ونواهيسنى تصديق ايدبجيلردنسكز ❊ روايت اولنديكه
بركون پيغمبرمز عليه السلام اصحابنه قيامتى وصفله انذارده مبالغه ايلدى
بوندن خوفله صديق ومرتضى وابن مسعود ومقداد وابوذروسلمان وسائردن
اون صحابه قدر عثمان بن مظعون رضى الله عنهم خانه‌سنه جمع اولوب باقى عمرلرنده
كوندز صائم وكيجه قائم اولمق ويتاقده ياتمامق ولحم وياغلو يمك ونسايه تقرب
ايتمامك وترك دنيا اولوب عباپوش اولمق اوزره اتفاق ويمين ايتديلر بوخبر
حضور نبوى يه رسيده اولدقده انلره ديديكه بن بونكله مأمور دكلم بيلك كه
نفسكز ايچون اوزريكزه حق واردر كاه صائم اولك وكاه افطار ايدك كاه كيجه
قائم اولك كاه نائم اولك زيرا بندخى صيام وافطار وقيام ونيام ايدرم ولحم
ودسمدن اكل ايدرم ونسايه قربان ايدرم كيمكه بنم سنتمدن مباعدت ايده اول بنم
طريقمه سلوك ايدنلردن دكلدر بيوردى صحابه يمين ايتمش بولندق نه ايده‌لم
ديدكلريله بوآيت آيه نازل اولدى

٩٢ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِى اَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْاَيْمَانَ
فَكَفَّارَتُهُ اِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ اَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ اَهْلِيكُمْ اَوْ كِسْوَتُهُمْ
اَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ ذٰلِكَ كَفَّارَةُ اَيْمَانِكُمْ اِذَا حَلَفْتُمْ
وَاحْفَظُوا اَيْمَانَكُمْ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ❊ الله تعالى
سزى لغوايله اولان يمينلر يكزده مؤاخذه ايتمز (لغو قصدسز اسانه كلن لاوالله
بلى والله كبى يميندر) ولكن عقدايتديككز يمين ايله سزى مؤاخذه ايدر (اول يمينكه
لسان وقلبله قصدو باغلنمش اوله) بويله قصدا ايلديككز يمينى شكست ايدرسكز
انك كفارتى اهل وعيالكزه اطعام ايتديككز شيئك وسط حاليله اون فقرايى

اطعام ايتمكدر ياخود عيالكزه كيدرديككز كسوه‌نك وسط حالندن اون فقرايه
لباس كيدرمكدر ياخود بر قول آزاد ايتمكدر كيمكه بو اوچ كفارتدن برينى
بولمسه وقادر اولمسه اوچ كون متواليا صائم اولمقدر ايشته بومذكورلر سزلر
يمين ايدوب قيرديغكز حالده كفارت يمينكزدر واسانكزى يميندن حفظ ايدك
ياخود يمينكزى حنثدن حفظ ايدك بوكفارت يمينك بيانى كبى الله تعالى
سزكچون شريعت نشانلرينى بيان ايدر شايدكه بوتعليم نعمتنه شكر ايده‌سز

٩٣ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ
مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ❊ اى مؤمنلر خمرك تناولى وقمار
اوينامسى وعبادت ايچون نصب اولنان بتلر وجاهليتده استعمال ايتدكلرى
تقسيم اوقلرى شيطانك خبيث ومردار عملندندر اندن اجتناب ايدك كه فلاح
بوله‌سز ❊ خمر حقنده بودردنجى آيتدركه بونلرك قصه‌لرى وسبب نزوللرى
سورهٔ بقره‌ده سيقول السفهاء جزئنك اوچنجى حزبنك نصفنده تفصيلا
تحرير اولنمشدر (صحيفه ٦٠ آيت ٢١٩)

٩٤ اِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ اَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِى الْخَمْرِ
وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ فَهَلْ اَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ❊ انجق
شيطان خمر وقمار ايله سزك بينكزده دشمنلق وخصومت براقمق مراد ايدر وسزى
ذكر الله وصلاتدن اليقومق استر امدى بومنكر انك معايبنى بيلديككزدن صكره
بونلردن نهى اولنماز مسكز

٩٥ وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا اَنَّمَا
عَلٰى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ❊ الله تعالى ورسولنه اطاعت ايدك وانلرك امر
ونهينه مخالفتدن صاقنك اكر انلره اطاعتدن اعراض ايدرسكز بيلك كه بزم
رسولمزه واجب اولان وحيى تبليغدر سزك اعراضكز اكا ضرر ويرمز

٩٦ لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا اِذَا مَا
اتَّقَوْا وَآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَآمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَاَحْسَنُوا وَاللّٰهُ
يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ❊ شونلركه ايمان ايتديلر وعمل صالح ايشلديلر انلرك اوزرينه
حرام اولميان شيئى اكلده وبال يوقدر نه‌قدركه حرامدن صاقنه‌لر وايمان واعمال
صالحه‌ده ثابت اوله‌لر صكره حرامدن حذر ايله حرمتنى تصديق ايده‌لر بعده
اتقاده ثابت ومستمر اوله‌لر واحسن اعماله مشغول اوله‌لر الله عظيم الشان

احسان ایدنلری سور

٩٧ يا ايها الذين آمنوا ليبلونكم الله بشيء من الصيد تناله ايديكم
ورماحكم ليعلم الله من يخافه بالغيب فمن اعتدى بعد ذلك فله عذاب اليم ٭
ای مؤمنلر سز احرامده ایکن سزدن الله تعالادن غائبده قورقار کیم ایدوکنی
تمییز ایچون صیدلردن کوچکلرینی الیکزله بیوکلرینی اوقلریکزله شکار ایدنلره
حق تعالی تجربه معامله سنی ایدر کیمکه بو معامله وابتلادنصکره صید ایدرسه
انکچون عذاب الیم واردر ٭ مرویدرکه حدیبیه سنه سی صحابه احرامده ایکن
آو حیواناتی اولدرجه اولدیکه بوکلری اراسنده یانلرنده کزرلر ایدی انلرك صیدینه
کمال آرزولری دوشمکله بو آیت کریمه نازل اولدی
٩٨ يا ايها الذين آمنوا لا تقتلوا الصيد وانتم حرم ومن قتله منكم
متعمدا فجزاء مثل ما قتل من النعم يحكم به ذوا عدل منكم هديا بالغ الكعبة
او كفارة طعام مساكين او عدل ذلك صياما ليذوق وبال امره عفا الله
عما سلف ومن عاد فينتقم الله منه والله عزيز ذو انتقام ٭ ای مؤمنلر سزلر احرامده
ایکن صیدی قتل ایتمیك سزدن کیمکه قصدا صید قتل ایدرسه ایکی عادل
کیمسه نك حکمیله اول مقتول صیده مشابه دوه وبقر وغنمدن نه ایسه مکه ده
قربان ایدوب اهالیسنه تصدق ایتمك مجازاتیدر یاخود اول قتلك کفارتی فقرایی
اطعامدر یاخود هر بر فقرایی اطعامه مقابل ومساوی بر کون صائم اولمقدر
تاکه قتل صیدی ارتکابیله ایتدیکی جرمك کفارتی لذتنی دادجاهایتده یاخود
صیدك حرمتندن مقدم شکار ایتمش ایسه الله تعالی انی عفو ایلدی کیمکه صید
تحریمندنصکره بوك کبی عمله عودت ایتدیسه الله تعالی آخرتده اندن انتقام
ایدر الله عظیم الشان حکمنده غالبدر معصیتده اصرار ایدهنه انتقام صاحبیدر
٩٩ احل لكم صيد البحر وطعامه متاعا لكم وللسيارة وحرم عليكم
صيد البر ما دمتم حرما واتقوا الله الذي اليه تحشرون ٭ سزکچون
حیوانات بحرك صید وکنارده بولنانلرك اکلی حلال قیلندی تازه سنی اکل
ویوجیلقده قوری وطوزلیسنی تناول ایله نفعلنورسکز واحرامده اولدقجه صید
بری (یعنی قره شکاری) حرام قیلندی الله تعالادن قورقك آخر الامر انك طرفنه
حشر اولنه جقسکز ٭ بو آیت کریمه ده روایات کثیره ودقیقه اولمغله مفسرینك
تحریرلرینه کوره حسب الطاقه اجمالیجه فهم اولنان بوکه بحر صیدینك حلاللغی

عموم اوله که احرام وسائرده یاخود احرامده اولانه کوره کندو صید ایتمیوب سائرك
صید ایتدیکی اوله و بحرده کول ونهر وقویو وچشمه داخل اوله وبونلرك
حیواناتنده اکرچه جمهور عندنده مجرد صوده تعیش ایدن نه ایسه حلالدر لکن
بعض علما جنسنی تفریق وشکلنی بیان ایله حل وحرمتنی تدقیق ایلمشدر
فقه شریفه مراجعته محتاجدر
نصف ١٠٠ جعل الله الكعبة البيت الحرام قياما للناس والشهر الحرام والهدي
والقلائد ذلك لتعلموا ان الله يعلم ما في السموات وما في الارض وان الله
بكل شيء عليم ٭ الله تعالی کعبه یی ناسك امور دینده قوام ودنیاده نهب
وقتلدن امنیت ایچون خانهٔ محترم قیلدی وذی الحجه ده انده حج اولنوب سبب
مغفرت قیلدی وقربان سوق وتقلیدیله ناسه سبب قیام وانتعاش قیلدی ایشته
بونلر جناب بارینك کوکلرده ویرلرده اولان شیلره علمی محیط اولدیغنی وکعبه یی
ناسه سبب معاش قیلمسنده صلاح عباد اولدیغنی بیلمکز ایچوندر والله تعالی
هر شیئك اسباب ومنفعتنی بیلیجیدر
١٠١ اعلموا ان الله شديد العقاب وان الله غفور رحيم ٭ بیلك که
تحقیق الله تعالینك حرامی ارتکاب ایدنلره عفوبتی شدید ومحرماتدن اجتناب
ایدنلره غفران ومرحمتی بلیغدر
١٠٢ ما على الرسول الا البلاغ والله يعلم ما تبدون وما تكتمون ٭
رسول اوزرینه واجب اولان انجق احکام الهیه یی تبلیغدر الله عظیم الشان
اعمال واقوالکزدن اظهار ایتدیککزی وکتم ایتدیککزی بیلور
١٠٣ قل لا يستوي الخبيث والطيب ولو اعجبك كثرة الخبيث فاتقوا الله
يا اولي الالباب لعلكم تفلحون ٭ دیکه خبیث ایله طیب برابر اولماز هر نقدر
خبیثك چوقلغی سنی اعجاب ایدرسه ده امدی ای عقول کامله صاحبلری الله
تعالادن اتقا وخبثدن اجتناب ایدك شاید فلاح بوله سز (یعنی شخصلرده وعمللرده
وماللرده خبیث ایله طیب اعتبار جهتیله برابر اولمدی مذموم شی هر نقدر چوق
اولورسه ده محمود قلیل اندن مقبول وخیرلودر)
١٠٤ يا ايها الذين آمنوا لا تسئلوا عن اشياء ان تبد لكم تسؤكم وان
تسئلوا عنها حين ينزل القرآن تبد لكم عفا الله عنها والله غفور حليم ٭
ای مؤمنلر پیغمبر علیه السلامه بعض اشیادن سؤال ایتمیك که اکر اول سزه

اظهار اولنسه مغموم اولورسکز اکراندن سؤال ایدرسه‌کز قرآنك تنزیلی وقتنده
سزه ظاهر اولور بنه غمدر الله تعالی اول سؤالکزی عفو ایتدی الله تعالی
کناهکزی مغفرت وتفریطکز عفو بتنه تأنی ایدیجیدر * بو آیت کریمه‌نك
سبب نزولنده بویله روایت اولندیکه سراقه بن مالك یارسول الله هرسنه اوزریمزه
حج واجبیدر دیو سؤال ایلدی جوابنده عمرده انجق برکره‌در بیوردی اکر
سکا هرسنه واجبدر دیسم واجب اولوردی مع هذا اکا قدرتکز اولمازدی
امدی بو مثللو شیدن سؤالی ترك ایدك زیراسزدن مقدمکی امتلرك هلاکی انبیالرینه
کثرت سؤاللری واختلافلرندن اولدی بیوردی
١٠٥ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ * سزدن مقدم
اشیا سؤال ایدن قوم ثمود کبیکه ناقه طلب ایدوب ویرلدکده ینه کفرلرنده
اصرارله عقوبته دوچار اولدیلر
١٠٦ مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ وَلٰكِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ * الله تعالی بحیره
وسائبه ووصیله وحامدن بربنی امر وتعیین ایتمدی لکن انلر بوایتدکاری تحریمی
الله تعالایه نسبت وافترا ایلدکلریله کافر اولدیلر انلرك اکثری بکجشلرینه تقلید
وکمال جهللرندن حلال وحرامی فرق ایتمزلر * دینلدیکه عمرو بن لحی عربدن
یدی بیوك قبیله‌یی که بری قریش ایدی دین اسمعیل علیه السلامدن صرف ایله
دین جاهلیته دعوت ایدوب بت پرستلکه ترغیب ایلدی وبومذکوردرت
حیوانی بووجهله که بردوه بش ولد طوغروب صکره‌کی ارکك اولسه اول دوه‌نك
قولاغنی یاروب کویا آزاد ایدوب بینمزلر ویوك اورمزلر وسودنی صاغمزلر وانك
اسمنی (بحیره) وضعله صالیویررلردی وانلرك بری خسته یاخود غائب اولسه اکر
خسته صحت بولسه یاغائبم کلسه بودوه‌م ازاد اولسون دیو بحیره کبی انی دخی
سربست صالیویررلردی انك اسمنی (سائبه) دیرلردی اکر برقیون یدنجی بطنده
ارکك طوغرسه انی بتلریچون ذبح واکل ایدرلردی اکر دیشی طوغرسه
حالی اوزره براغورلردی اکر ایکیز طوغروب بری ارکك بری دیشی اولورسه
قرنداشنه وصلتیله (وصیله) اسمیله ترك ایدرلردی وبرارکك دوه‌نك صلبندن اون
ولد وجوده کلسه انی دخی رکوبدن منع وتسییب ایله (حام) اسمنی وضع ایدرلردی
بونلر اول عمرو بن لحینك تعیینی ایدی
١٠٧ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللّٰهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا

مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ * چون
انلره الله تعالانك کتابنه ورسول الله علیه السلامك سنتنه کلك دینلسه انلر بزه
بابالرمزدن بولدیغمز دین کفایت ایدر دیرلر آیا انلرك بابالری برشی بیلمز جهله‌دن
وراه حقه کتمز ضاله‌دن ایکن انلره اقتدا اولنمق کفایت ایدرمی
١٠٨ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ
إِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ * ای مؤمنلر نفسکزك
محافظه واصلاحی سزك اوزریکزه‌در سز طاقتکز جه نهی منکر ایله اهتداده
اولدیغکزده کمراه کیمسه‌نك ضلالتی سزه ضرر ویرمز قیامتده جمله‌کزك
رجوعی الله تعالی‌یه‌در اعمالکزك خیر وشرینی سزه خبر ویرر
١٠٩ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ
الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ
فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْبِسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلٰوةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللّٰهِ
إِنِ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللّٰهِ إِنَّا إِذًا
لَمِنَ الْآثِمِينَ * ای مؤمنلر سزدن بریکزه موت حاضر اولدیغی زمان وصیتکز
وقتنده سزدن ایکی عدل صاحبی کیمسه یاخود ملتکز غیریسندن ایکی رجل
شاهد طوتك اکر سز یریوزنده سیروسفرده ایکن سزه اسباب موت اصابت
ایتسه اول ملتکز غیریسندن ایکی شاهد طوتمق اقتضا ایدرسه انلری صلوة
عصردن یاخود اول شاهدلرك نمازندنصکره توقیف ایدك اکر بوملتکزك غیری
شاهدلردن شك ایدرسه‌کز انلر «اکراقربامزك مالی دخی اولورسه یمینمزی
دنیامالنه بدل ایتمز» (یعنی مال میته طمع ایتمز) دیو یمین ایتسونلر والله تعالانك
امری اولان شهادتی کتم ایتمیوز اکر کتم ایدرسك تحقیق بز کناهکارلردن
اولورز) دیه‌لر
١١٠ فَإِنْ عُثِرَ عَلَى أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ
اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَيَانِ فَيُقْسِمَانِ بِاللّٰهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا
وَمَا اعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ * اکر اسلامدن غیری اولان اول ایکی
شاهدك (سرقه ویمین کذب کبی) قباحتلرینه مطلع اولنسه امدی اول ایکی
شاهد مقامنه ورثه‌دن ایکی شاهد قائم اولوب انلر الله تعالایه یمین ایدرلر که بالله
بزم شهادتمز اولکیلرك شهادتندن اصدق وقبول اولنمغه احقدر وبزشهادتمزده

حق تجاوز ایتدك تجاوز ایتمش اولسق تحقیق بز ظالملردن اولورز
(١١١) ذلك ادنى ان يأتوا بالشهادة على وجهها او يخافوا ان ترد ايمان
بعد ايمانهم واتقوا الله واسمعوا والله لا يهدي القوم الفاسقين ❊
اشبو شاهده رد یمین حکمی اقربدر که شاهدلر شهادتلرینی تحریف وخیانتسز وجه حق اوزره ادا ایدهلر یاخود انلرك یمیندن صكره مدعینك یمیننده انلر خیانتلرینك ویمین کاذبهلرینك ظهوریله رسوای اولمقدن خوف ایدهلر الله تعالادن خوفله خیانت ویمین کاذبهدن صاقنك وامر الهی یی سمع اجابتله ایشیدك الله عظیم الشان خائنلری ویلان شاهدلرینی طریق جنته هدایت ایتمز ❊ بواوچ آیات کریمهلرك سبب نزولنده روایت اولندیکه تمیم الداری وعدی ابن حاتم اسلاملرندن مقدم مدینهدن تجارت ایچون شامه کیدرکن عمروبن العاصك مولاسی بدیل نام مسلم دخی انلرکله بیله کتدی شامه واردقلرنده بدیل خسته اولمغله جمیع متاعنی برکاغده یازوب تمیم وعدی یه بیلدرمکسزین انی بعض متاعنك اراسنه کیزلدی بعده وجعی مشتد اولدقده جمیع امتعهسنی تمیم وعدی یه تسلیم ایدوب مدینهده اهلنه ویرملرینی امر ایلدی بدیل وفات ایتدکده برکش کاسه ایچنده اوچیوز مثقال کمشنی امتعهسندن اخذله ماعداسنی مدینهیه کتوروب بدیلك اهلنه ویردیلر ورثه اول کاغدده محرر کاسه ایله کمشی بولمدقلرنده فی الحال تمیم وعدی یه واروب بوسرهٔ ویردیکی متاعدن مرض موتنده برشی صاتدیمی دیدیلر انلر صاتمدی دیدیلر ورثه امتعه ایچنده کاغد بولدق برکاسه وایچنده کمش تحریر ایدر دیدیلر تمیم وعدی بزه ویردیکی بودر غیریسنی بیلمزز دیو انکار ایتدیلر حضور نبویده مرافعهلرنده انکارلری اوزره اصرار ویمین ایتملریله سبیللری تخلیه اولندی بعده کاسه انلرك یدنده بولنوب ورثه ایله منازعه اولندقده بزبونی بدیلدن صاتون الدق لکن بواشترامزه شاهد اولمغله اقرار ایتمکی استمدك دیدیلر ورثه ینه انلری پیغمبر علیه السلامه احضارلرنده فان عثر آیتی نازل اولمغله ورثهنك قومندن عمروبن العاص ومطلب بن ابی وداعه اول کاسه بدیلك ایدیکنه شهادت ویمین ایتدکلرندن صکره ورثهیه حکم اولندی بعده تمیم الداری اسلامه کلدکده دیرایدیکه صدق الله ورسوله کاسهیی بن اخذ ایتمشیدم الله تعالانك مغفرتنی طلب ایدهرم دیو تقصیرینه معترف ایدی
(١١٢) يوم يجمع الله الرسل فيقول ماذا اجبتم قالوا لا علم لنا انك انت حزب
علام الغيوب ❊ الله تعالی قیامتده رسوللری جمع ایدوب سزك امتلریکز ٢

دعوتکزده نهشیئه اجابت ایتدیلر بیورر انلرسنك بزه بیلدیرمدیکك شیده هیچ علممز یوقدر غائبلری کمالیله بیلیجی سن سین اجابت وانکار ایدنلری وقلبلرده مضمرلری سن اعلمسین دیهلر
(١١٣) اذ قال الله يا عيسى ابن مريم اذكر نعمتي عليك وعلى والدتك
اذ ايدتك بروح القدس تكلم الناس في المهد وكهلا واذ علمتك الكتاب
والحكمة والتورية والانجيل واذ تخلق من الطين كهيئة الطير باذني فتنفخ فيها
فتكون طيرا باذني وتبرئ الاكمه والابرص باذني واذ تخرج الموتى باذني
واذ كففت بني اسرائيل عنك اذ جئتهم بالبينات فقال الذين كفروا منهم
ان هذا الا سحر مبين ❊ یاد ایله شونیکه الله تعالی عیسی علیه السلامه دیهکه سکا بونله ووالدهکه نساء عالمینه اصطفا ایله ویردیکم نعمتی ذکر ایله وسنی جبرائیل علیه السلامله قوتلندردم یا احیای دین کلامیله تأیید ایتدم بشکده طفل ایکن وصکره کمال سنکده ناسله تکلم ایدرسن (بویاشنك کمالی بعد النزول اولهجقدر دینلمش) وسکا کتاب وفهم وتوریة وانجیل تعلیم ایلدم وبنم اذنمله چاموردن قوش صورتی یاپوب اکا اوفور دیککده بنم اذنمله جانلو قوش اولدی واناد ن طوغمه کوری وابرشی بنم اذنمله اوکولتدك وموتایی قبوردن دیری اولهرق بنم اذنمله چیقاردك وسن بنی اسرائیله معجزهٔ ظاهرهلرله کلشیکن سنك قتلکه قصد ایتدکلرنده انلرك شرینی سندن منع ایتدم انلردن کافر اولنلر بو معجزه انجق سحر ظاهردر دیدیلر
(١١٤) واذ اوحيت الى الحواريين ان آمنوا بي وبرسولي قالوا آمنا واشهد
باننا مسلمون ❊ وانی دخی یاد ایله که عیسی علیه السلامك خاص اصحابی حواریونه پیغمبرلری لسانیله بکا ورسولم عیسایه ایمان کتورملرینی امر ایتدم انلر ایمان کتوردك یاعیسی سن شاهد اولکه بز مسلمرز دیدیلر
(١١٥) اذ قال الحواريون يا عيسى ابن مريم هل يستطيع ربك ان ينزل
علينا مائدة من السماء قال اتقوا الله ان كنتم مؤمنين ❊ حواریون یاعیسی ابن مریم ربکه دعا ایلسك بزه کوکدن سفره ایچنده طعام کوندرمکه اجابت ایدرمیدی دیدیلر عیسی علیه السلام اکر سز الله تعالانك قدرتنه وبنم نبوتمه ایمان ایدرسکز بومثللو سؤال ایتمیك الله تعالادن قورقك دیدی
(١١٦) قالوا نريد ان نأكل منها وتطمئن قلوبنا ونعلم ان قد صدقتنا

وتكون عليها من الشاهدين ❋ حواريون ديديلركه كرچه قدرت كامله سنده
شكمز يوقدر ولكن استرزكه تبركا اندن اكل ايده لم واتك كمال قدرتنى مشاهده ايله
قلبلرمز مطمئن اولسون وسن حق تعالادن صدقله هرنه استرسك ويره جكنى
بيله لم وبو معجزاتى يقيناً مشاهده ايدنلردن اوله لم * منقولدركه عيسى عليه السلام
انلره اوتوز كون صيام امر ايتدى موجبنجه صيام تمامنده ينه بونيازده اولدقلرنده
١١٧ قال عيسى ابن مريم اللهم ربنا انزل علينا مائدة من السماء تكون
لنا عيدا لاولنا واخرنا واية منك وارزقنا وانت خير الرازقين ❋ عيسى
عليه السلام (حواريونك بوسؤالده غرض صحيحلرينى كوروب) ديديكه يا الهى
يا ربنا بزه كوكدن مائده انزال ايله كه انك نزولى وقتى بزم زمانمزده وبزدنصكره
اولانلره عيد اوله وسنك حضرتكدن سنك كمال قدرتكه وبنم نبوتمه برعلامت
اوله وبزه اول مائده يى واتك شكرينه توفيق وير زيرا سن رزق ويريجيلرك خيرلوسى
ورزقك خالقى سين
١١٨ قال الله انى منزلها عليكم فمن يكفر بعد منكم فانى اعذبه عذابا
لا اعذبه احدا من العالمين ❋ الله تعالى بيورديكه بن اول مائده يى سزه
انزال ايديجيم لكن سزدن بومائده نك نزولندنصكره كافر اولورسه اكا برعذابله
عذاب ايده رمكه عالملردن بركيمسه يه اول عذابى ايتميم * اول عذاب خنزير صورتنه
مسخ اولندقلريدر * روايت اولنديكه اول مائده ايكى بلوت اراسنده برسفره
ايدى نظر ايدرلركن اوكلرينه اينوب وضع اولندى عيسى عليه السلام اغليه رق
الهى بنى شاكرلردن ايله الهى مائده يى عالملره رحمت ايله عقوبت ايلمه ديو
قالقوب آبدست الدى ونماز قيلوب بكا ايله بسم الله خير الرازقين ديوب اوزرندن
منديلنى آچدقده سفره ده پولسز وقيلچقسز ياغ طملر پشمش بالق وباشى
طرفنده طوز وقويروغى طرفنده سركه واطرافنده پراسه دن غيرى جمله سبزوات
وارايدى وبش عدد يوفقه اكمكى اولغله برينك اوزرنده زيتون ايكنجينك
اوزرنده بال اوچنجينك اوزرنده ياغ دردنجينك اوزرنده پياز بشنجينك اوزرنده
باصدرمه وارايدى حواريوندن شمعون ديديكه يا روح الله بونلر دنيا طعامندنمى
يا آخرت طعامندنميدر عيسى عليه السلام هيچ برندن دكلدر بلكه الله تعالى انى
قدرتيله اختراع ايتمشدر ديدى امدى استديككزى ييك والله تعالايه شكر ايدك كه
نعمت زياده اوله بعده انلر يا روح الله بو علامتدن بشقه بزه برنشان دخى كوسترهدك
ديديلر اولدخى اول بالغه الله تعالانك اذنيله دير يل ديمكله فى الحال بالق حركته

باشلدى بعده ينه اولكى كبى اول ديدكده بريان اولدى كون آشورى قرق كون
نازل اولوب اندن جمله اكل ايدرلردى زوال وقتنده اوكلرندن اوچوب انلر
باقوب قالورلردى بيك اوچيوز كيمسه اندن اكل ايدوب اول طعامه قطعا نقصان
كلمشدر اكل ايدنلرك فقراسى غنى ومريض وعليللرى افاقت بولوردى بعده
الله تعالى عيسى عليه السلامه وحى ايلديكه بنم مائده مى فقرايه ويرا غنيايه ويرمه
ديو بوحكمدن ناس مضطرب ومائده ده شك وسحره حمل ايتملريله سكسان
اوچ كيمسه خنزير صورتنه مسخ اولنوب اوچ كون صكره جمله سى فوت اولديلر
١١٩ واذ قال الله يا عيسى ابن مريم ءانت قلت للناس اتخذونى وامى الهين
من دون الله قال سبحانك ما يكون لى ان اقول ما ليس لى بحق ان كنت قلته
فقد علمته تعلم ما فى نفسى ولا اعلم ما فى نفسك انك انت علام الغيوب ❋
وياد ايله كه الله تعالى عيسى عليه السلامه قيامتده ديه كه سن ناسه الله تعالادن غيرى بنى
ووالده مى دخى اله اتخاذ ايدك ديدكمى عيسى عليه السلام ديه كه يا الهى الوهيتده
سكا شريك بولنمقدن سنى تنزيه ايده رم كه حق اولميان سوزى سويلمك بكا لايق
اولمازاكر بن اول كلامى ديمش اولسم سن انى بيلورسن نفسمده اعلان واخفا
ايلديكمى بيلورسين اماسن ذاتكده اخفا ايدوب بكا بيلدرمديككى بن بيلم تحقيق
سن غائبلرى كماليله بيليجى سين
١٢٠ ما قلت لهم الا ما امرتنى به ان اعبدوا الله ربى وربكم وكنت
عليهم شهيدا ما دمت فيهم فلما توفيتنى كنت انت الرقيب عليهم وانت على
كل شئ شهيد ❋ بن انلره انجق سنك بكا امر ايتديككى توحيدى كه بنم ربم
وسزك ربكز اولان الله تعالايه عبادت ايدك ديدم وبن انلرك مادام ايچلرنده
اولدقجه اوزرلرينه نكهبان وحاللرينه مراقب ايدم چون بنى سمايه رفعله توفى
ايتدك سن انلرك اوزرلرينه رقيب وحاضر واحواللرينه ناظر وجمله بنم وانلرك
مقالهسنه مطلع واعماللرينه مراقبسين
١٢١ ان تعذبهم فانهم عبادك وان تغفر لهم فانك انت العزيز الحكيم ❋
اكرسن انلره عذاب ايدرسك انلرسنك حكمكده قوللر كدر واكر انلر توبه
ايدوب ايمان كتوروب انلرى مغفرت ايدرسك تحقيق سن عذاب وعقابه قادر
وغالب وعفو ومغفرته حاكم وعالمسين
١٢٢ قال الله هذا يوم ينفع الصادقين صدقهم لهم جنات تجرى

مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذٰلِكَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞ الله تعالى بيورر بو كون اولكوندركه صادقلرك دنياده
واقع اولان صدقلرى انلره فائده ايدر انلر ايچون اشجارى آلتدن انهار جارى
جنتلر واردر وانلرانده ابدى دائملردر الله تعالى طاعتلريله انلردن راضى اولدى
وانلر دخى الله تعالانك كرمنه نيل ايله اندن خوشنود اولديلر بو خوشنودلق
بيوك نجاتدر
١٢٣ لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞
كوكلرك ويرلرك وانلرده اولان مخلوقاتك پادشاهى الله عظيم الشاندر اول الله
تعالى ايجاد وعدمدن هر شيئه قادردر

– ٦ – (سورة الانعام مكية وهى مائة وست وستون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ
ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ۞ جميع حمد وثنا الله تعالايه احق
وراجحدركه سموات وارضى خلق ايلدى وظلمات ونورى (يعنى كيجه وكوندز
وجهل وعلم وضلالت وهدايت كبيلرى) پيدا وايجاد ايلدى بو آيات وقدرتى
مشاهده دنصكره انلر بلرينه بتلرى عديل وتوحيد وتحميد دن عدول ايله
كافر اولديلر
٢ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضٰى أَجَلًا وَأَجَلٌ مُسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ
تَمْتَرُونَ ۞ اول الله تعالاكه سزى ابتدا بالجمله دن خلق ايتدى صكره اجل
موتى قضا ايلديكه قيامتده قيامكز اجلى دخى اكاقريب وانك عندنده در بو جهتله
خلقك بدايت ومعادى ثبوتندنصكره بعث خصوصنده شك ايدرسز
٣ وَهُوَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ
مَا تَكْسِبُونَ ۞ سموات وارضده معبود بالحق يالكز اول بر الله تعالادر اعمالكزك
وقلبكزده اولانك كيزلو وآشكاره سنى وخير وشردن كسب ايتديككزى بيلور
انلرك مجازاتنى ويرر
٤ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۞
هربار انلره آيات قرآنيه دن بر آيت ومعجزه لردن بر معجزه كلسه انجق انلر اندن

اعراض ايدوب انكارده اولديلر
٥ فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ۞
اعظم معجزه اولان قرآن كريم انلره كلدكده انى دخى تكذيب ايتديلر يقينده
اول استهزا ايتدكلرى شيئك خبر وجزاسى انلره ظاهر اولور
٦ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَكُمْ
وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ
بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ۞ ايا كورمديلر وبيلمديلرميكه
بز قوت قاهره مزله انلردن مقدم نيجه قرن اهلنى هلاك ايتدك (قرن لفظى
وقتلرنده پيغمبر بولنان زمان ياخود اهاليسى يتمش سكسان سنه عمر سورنلر اوله)
انلرى بز بر يوزنده تمكين وقوت ووسعتله مقرر ايتدك كه سزه اول قدر تمكين
وقدرتى ويرمدك وانلره محتاج اولدقلرنده پيدرپى يغمور ايندردك وانلرك
بوستان وقصرلرى آلتدن جارى نهرلر قيلدق انلرك عدم تشكرلرى ونعمتلره
كفرانلرى سببيله بز انلرى هلاك ايتدك صكره انلرك يرينه بدل قرن آخر خلق ايتدك
٧ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِنْ هٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞ اكر بز سكا كاغدده يازيلو كتاب ايندروب انلر اللريله
ياپشه لردى انلردن كافر اولنلر تعندلرندن بو انجق سحر ظاهردر ديرلرايدى ۞
نضر بن حارث ونوفل بن خويلد وابن ابى اميهٔ مخزومى حضور نبويه كلوب
يا محمد سن بزه كوكدن درت ملك ايله ايچنده سنك رسالتك مندرج بر كتاب
كتورمدنجه بز سكا ايمان ايتمزديلر يله بو آيت كريمه نازل اولدى دينلدى
٨ وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ ۞
كافرلر نوليدى محمده ملك نزول ايديديكه انك نبى ايدوكنى بزه سويليدى ديديلر
اكر بز آشكاره ملك كونديردك انلر ايسه ايمانه كلمسه لردى جمله خلقك هلاكنه
البته حكم جارى اولوردى وطرفة العين قدر وقت عذابلرينه مهلت ونظر
اولنمزدى
٩ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلْبِسُونَ ۞ اكر
اول رسولى بز ملك كونديردك البته رجل صورتنده ايدردك وانى انلرك كيدكلريله
البته ستر ايدردك (زيرا بنى آدم ملائكه يه نظره تحمل ايده مز كه جبرائيل عليه
السلام افندمز عليه السلامه دحية الكلبى صورتنده كوروندى) بو تقديرجه رجل

صورتنده ملك رسول كلسه ينه بودخی بزم كبی بشر دیو خذلانلری مشتد
اوله جق ایدی
١٠ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِؤُنَ ❊ سندن مقدم كچن رسوللر دخی استهزا اولندیلر انلردن رسوللری
استهزا ایدنلری جزالری اوله رق بلا وعذاب احاطه ایلدی
١١ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ❊ دیكه
یریوزنده كزیك صكره نظر ایدك كه رسوللری تكذیب ایدنلرك عاقبتلری نیجه
اولدی
١٢ قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلّٰهِ كَتَبَ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ
لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ❊
سموات وارضده ملكیت وخالقیت كیمك ایچوندر دیو سویله (اكر جواب ویررلرسه
فبها والا) سن دیكه الله تعالی ایچوندر فضل وكرمندن قوللر ایچون قبول توبه
وعفو معصیت رحمتنی نفسی اوزره التزام ایتدی البته والبته سزی قیامته دك
قبورده جمع ایدر كه انده شك وشبهه یوقدر شونلر كه سرمایه لری اولان نفسلرندكی
فطرت اصلیه وعقل سلیملرینی ضایع ایتدیلر انلر ایمانه كلمزلر
١٣ وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ❊ كیجه وكوندزده نصف
سكون وحركتده اولنلر انكچوندر یعنی مالك زمان ومكان اودر الله تعالی جمله نك
اقوالنی ایشیدیجی واحوالنی بیلیجیدر
١٤ قُلْ أَغَيْرَ اللّٰهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ
قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ❊ دیكه
بن الله تعالادن غیری بی دوست طوتارمیم كه سموات وارضی ایجاد ایدیجی اولدر
وخلقه رزق ویروب اطعام ایدن اولدر بوخسه خلقك رزقنه محتاج دكلدر
دیكه اسلامده سابق واولكی اولمقلغم بكا امر اولندی وبكا زنهار مشركلردن
اولمه دینلدی
١٥ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ❊ دیكه اكر
بن ربمه عصیان ایدرسم قیامتده كی عذاب عظیمدن قورقارم
١٦ مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ❊ بر كیمسه دن كه
قیامتده عذابی صرف اولنه (یعنی دوندریلوب دفع اوله) تحقیق اكا كرم ورحمت

بیورلمشدر ایشته بو كرم آشكاره نجاتدر
١٧ وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ❊ اكر الله تعالی سكا بر مرض یا فقر وسائر كبی بر ضرر ایرشدرسه
ینه حق تعالادن غیری انی كشف ودفع ایدر اولماز واكر بر خیر ایله طوقنسه
اول هر شیئه قادردر خیر وشردن دیلدیكنی خلق ایدر
١٨ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ❊ اول الله تعالی
مقتضای حكمتی حسبیله قوللری اوزرینه غلبه وقهریله متصفدر تدبیرنده حكیم
وقوللرینك احوال خفیه سنه خبیردر
١٩ قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللّٰهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هٰذَا
الْقُرْآنُ لِأُنْذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللّٰهِ آلِهَةً أُخْرٰى قُلْ لَا أَشْهَدُ
قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلٰهٌ وَاحِدٌ وَإِنَّنِي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ❊ دیكه شهادتده پك بیوك
شیء قنغیسیدر (جواب ویرمزلرسه) سن دیكه بنمله سزك بینكزده الله تعالی بیوك
شاهددر كه بو قرآن عظیم ای اهل مكه سزی وهر كیمه بالغ اولورسه انلرك
مخالفت ایدنلرینی عذاب الهیله قورقتمق ایچون بكا وحی اولندی عجبا سزلر
الله تعالی ایله دخی الهلر واردر دیو شهادت ایدرمیسز «بن شهادت ایتمم» دی
دیكه الله تعالی انجق بردر وبن سزك عبادت ایتدیككز اصنام وسائری اكا شریك
طوتمقدن بری وبیزارم * منقولدر كه سفهای قریش دیدیلر كه یا محمد احبار
یهود وعلمای نصاریدن سنك صفتكی كتابلرنده كورمشلرمی دیو سؤال ایتدك
انكار ایتدیلر شمدی سنك رسالتكه وكتابكك حق اولدیغنه شاهد كوستر ملوسن
دیدكلرنده بو آیت كریمه انزال اولندی
٢٠ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ خَسِرُوا
أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ❊ شونلر كه بز انلره كتاب ویردك كتابلرنده حلیه
ووصفیله رسول خدایی كندو اوغللرینی بیلدكلری كبی بیلورلر مشركین واهل
كتابدن شونلر كه شرك وانكاری ارتكابله نفسلرینه زیان ایتدیلر انلر ایمانه كلمزلر
٢١ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الظَّالِمُونَ ❊ الله تعالایه كذب وافترا ایله الوهیتده اكا غیری بی اشراك ایدندن
وقرآنی تكذیب ایدندن اظلم واكفر كیم اولور تحقیق بو ظالم وكافرلر فلاح بولمزلر
٢٢ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاؤُكُمُ الَّذِينَ

كنتم تزعمون ❋ قيامتده بز مشركلرى واصناملرينى جمع ايدوب مشركلره
قنى الله تعالايه شريك زعم ايتديككز الهه لر بكر ديرز
٢٣ ثم لم تكن فتنتهم الا ان قالوا والله ربنا ما كنا مشركين ❋
بوندنصكره خلاصلرى ايچون اعتذار وجوابلرى اولميوب انجق والله يا ربنا
بز مشركلردن اولمدق ديهلر
٢٤ انظر كيف كذبوا على انفسهم وضل عنهم ما كانوا يفترون ❋
نظر ايله كه نيجه شركدن تبرى ايله اعتذار باطل ايدوب نفسلرى اوزرينه كذب
ايدرلر والوهيتله الله تعالايه شريك وافترا ايتدكلرى اصناملرى انلردن
غائب اولورلر
٢٥ ومنهم من يستمع اليك وجعلنا على قلوبهم اكنة ان يفقهوه
وفى آذانهم وقرا وان يروا كل آية لا يؤمنوا بها حتى اذا جاؤك يجادلونك
يقول الذين كفروا ان هذا الا اساطير الاولين ❋ مشركلردن بعضيلرى
سنك قرآن اوقوديغكى دكارلر انى فهم ايتمكه انلرك قلبلرينه پردهلر وقولاقلرينه
ثقلت وصاغرلق وضع ايتدك اكر استدكلرى معجزهنك جملهسنى كورسهلرده دخى
ايمان ايتمزلر حتى سكا كلدكلر سنكله مجادله ايدرلر اول كافرلر بو انجق مقدم
كلنلرك قصه وافسانهلريدر ديرلر * منقولدر كه ابو سفيان ووليد ونضر وعتبه
وشيبه وابو جهل وسائرلر ايله جمع اولوب پيغمبر عليه السلامك قرآن اوقوديغنى
ديكليوب نضره ديديلر كه بو محمدك اوقوديغى ندر اول لعين ديديكه نه سويلديكنى
بيلمم انجق طوداقلرى حركت ايدر غالبا بنم سزه سويلديكم قرون ماضيه حكايهسيدر
بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى
٢٦ وهم ينهون عنه وينأون عنه وان يهلكون الا انفسهم
وما يشعرون ❋ وانلر ناسى محمد عليه السلام تبعيتدن نهى ايدر وكندولر
دخى ايراق طورورلر مع هذا انجق كندو نفسلرينى هلاك ايدوب ضررلرينى بيلمزلر
٢٧ ولو ترى اذ وقفوا على النار فقالوا يا ليتنا نرد ولا نكذب بآيات
ربنا ونكون من المؤمنين ❋ سن انلرك آتشده طوردقلرينى كورىدك كه
انلر نوايدى بز دنيايه رد اولنسه ايدك ومن بعد ربمزك آيتلرينى تكذيب ايتمز ايدك
ومؤمنلردن اولوردق ديهلر
٢٨ بل بدا لهم ما كانوا يخفون من قبل ولو ردوا لعادوا لما نهوا عنه

وانهم لكاذبون ❋ بلكه انلر مقدم كزلدكلرى عمللرى ظاهر اولديغندن
رد اولنوب مؤمن اولملرينى تمنى ايتديلر اكر رد اولنسهلر ينه نهى اولندقلرى
شرك وعصيانه عودت ايدهلردى انلر كاذبلردر
٢٩ وقالوا ان هى الا حياتنا الدنيا وما نحن بمبعوثين ❋ انلر انجق
بو ديريلك دنياده در بز بردخى قبردن قالقوب بعث اولنهجق دكلمز ديديلر
٣٠ ولو ترى اذ وقفوا على ربهم قال أليس هذا بالحق قالوا بلى وربنا
قال فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون ❋ سن انلرك جزا ايچون ربلرينه
عرض اولندقلرينى كوريدك الله تعالى بو بعث وعذاب حق دكلميدر ديوره انلر
بلى وربنا ديو يمين مؤكد ايله اقرار ايدهلر الله تعالى امدى كفريكز سببيله
عذابى دادك بيوره
٣١ قد خسر الذين كذبوا بلقاء الله حتى اذا جاءتهم الساعة بغتة قالوا
يا حسرتنا على ما فرطنا فيها وهم يحملون اوزارهم على ظهورهم الا ساء
ما يزرون ❋ تحقيق انلر خسرانده قالديلر كه بعثى انكار ولقاى ثوابى تكذيب
ايتديلر ايدى انلره ناكهان قيامت كلديكى زمان واى بزه حسرت وندامتكه دنياده
تقصير ووقتمزى ضايع ايتدك ديهلر وانلر كناهلرينى ارقهلرينه يوكلنهلر اكاه
اولك كه تحميل وزرنه قبيح شيدر * مرويدر كه مؤمن قبردن چيقدقده
بر احسن صورتلو واطيب قوقولو شى انى قارشولايوب بن سنك عمل صالحكم
دنياده بن سكا سوار اولمشيدم شمدى سن بكا سوار اول ديه وكافر قبردن
چيقدقده صورتى چركين وقوقوسى مردار شى انى قارشولايوب بن سنك عمل
خبيثكم دنياده سن بكا سوار اولمشيدك شمدى بن سكا سوار اولهجغم ديو تحميل اولنه
٣٢ وما الحيوة الدنيا الا لعب ولهو وللدار الآخرة خير للذين يتقون
افلا تعقلون ❋ حياة دنيا انجق او يون وعبث شيئه شغلدر ودار آخرت دائم
ونعمتلرى زوالدن مصون اولمغله متقيلره خيراودر عجبا بونلرك فرق وتمييزينى
تعقل ايتمزميسكز
٣٣ قد نعلم انه ليحزنك الذى يقولون فانهم لا يكذبونك ولكن الظالمين
بآيات الله يجحدون ❋ يا محمد تحقيق بز بيلورز كه مشركينك سكا كاذبسين
ديملرى سنى محزون ايدر انلر سنك صدقكى بيلورلر تكذيبلرى حقيقة دكلدر
ولكن ظالملرندن ناشى الله تعالانك آيتلرينى عناد ايله انكار ايدرلر * روايت

اولدیکه اخنس بن شریق برتنها محلده ابوجهله ملاقی اولوب محمد حقنده
نه دیرسك دعویسنده صادقیدر کاذبمیدر دیدی ابوجهل والله محمد صادقدر
هیچ کذب ایتمامشدر لکن انك نبوتنه اعتراف ایتسك لواء وسقایه وندوه
وعمارت مسجد وسائر جمله آل قصینك یدینه کچر سائر قریشه برشی قالمز دیدی
ودینلدیکه ابوجهل پیغمبر علیه السلامه بزسنی تکذیب ایتمزز وصادق بیلورز
ولکن ایتدیکك نبوت دعواسنه اینانمززدیدی بوسببلردن بو آیت کریمه نازل اولدی
٣٤ ولقد كذبت رسل من قبلك فصبروا على ما كذبوا واوذوا حتى
اتيهم نصرنا ولا مبدل لكلمات الله ولقد جاءك من نبائ المرسلين ❋ تحقیق
سندن مقدم کلن پیغمبرلردخی تکذیب اولنوب انلرقوملرینك تکذیب
واذیتلرینه صبر ایتدیلر تاکه انلره بزم یاردممز کلنجیه دك الله تعالانك صابرلره
نصرت وعدینی تبدیل ایدر یوقدر مقدم کچن پیغمبرلرك قصه‌لری وقوملرینك
اذالری ورسوللرك نجاتی وقوملرینك هلاکی خبری سکا کلمشدر
٣٥ وان كان كبر عليك اعراضهم فان استطعت ان تبتغي نفقا في الارض
او سلما في السماء فتاتيهم باية ولو شاء الله لجمعهم على الهدى فلا تكونن
من الجاهلين ❋ اکر انلرك دین حقدن اعراضلری سکا مشقت ویردیسه
اکر قادر اولسك انلرك ایمانه کلملری آرزوسیله یردن بر منفذ طلب ایدوب انلر ایچون
اندن برآیت چیقاردك یاخود سمایه نردبان پیدا ایدوب اندن برآیت ایندردك
الله تعالی مراد ایدسه انلرك جمله‌سنی ایمانه هدایت ایدردی لکن مراد ایتمدی
امدی (اولیه جق شیئه حرص وعدم صبرله) جاهللر طورنده اولمه ❋ بو خطاب
صورتده حضرت علیه السلامه ومعنیده امته در
٣٦ انما يستجيب الذين يسمعون والموتى يبعثهم الله ثم اليه يرجعون ❋ حزب ٣
انجق سنك دعوتکه اجابت ایدنلر کلامکی تأمل ایله دیکلیوب خلوص قلب ایله
قبول ایدنلردر یوخسه قسی القلب اولانلر موتی منزلنده در موتالری الله تعالی
قیامتده بعث ایدوب حاللرینی بیلدیرر صکره اکا رجوع ایدرلر اعماللریله
مجازات اولنورلر
٣٧ وقالوا لولا نزل عليه اية من ربه قل ان الله قادر على ان ينزل
اية ولكن اكثرهم لا يعلمون ❋ نولیدی محمده ربسی طرفندن بزم استدیکمز
کبی بر معجزه کلیدی دیدیلر سن دیکه الله تعالی انلرك طلبلری اوزره آیت انزاله

قادردر بووجهله اقتراحا انزال اولنان آیات اوزرلرینه بلا وغضب جلب ایدر
ایدوکنی انلرك اکثری بیلمزلر
٣٨ وما من دابة في الارض ولا طائر يطير بجناحيه الا امم امثالكم
ما فرطنا في الكتاب من شيء ثم الى ربهم يحشرون ❋ یرده یورروقنادلریله
هواده اوچار حیوانات (اکل وشرب وتسبیح وتذکیر جهتیله) سزك کبی امملردر
عالمده جاری هرشیئی لوح محفوظده یاقرآنده امور علوی وسفلی‌یی دقتده
تقصیر ایتمدك صکره جمله‌سی ربلری طرفنه حشر اولنوب احقاق حق اولنورلر
٣٩ والذين كذبوا باياتنا صم وبكم في الظلمات من يشاء الله يضلله
ومن يشأ يجعله على صراط مستقيم ❋ شونلرکه بزم آیتلریمزی تکذیب
ایتدیلر کفر وجهل ظلماتنده قالشلردلائل ربوبیتی ایشتمکدن صاغرلر وکلام
وحدانیتی سویلمکدن دلسزلردر الله تعالی کیمی دیلرسه هدایتدن منقطع وکیمی
دیلرسه صراط مستقیمده ثابت وحفظ ایدر
٤٠ قل ارايتكم ان اتيكم عذاب الله او اتتكم الساعة اغير الله
تدعون ان كنتم صادقين ❋ سن انلره دیکه اصنامه عباد تکزدن
نه کوردیکز اکر سزه دنیاده الله تعالانك عذابی کلسه یاخود همان قیامت
قوپسه الله تعالادن غیری‌یه دعا ایدرمیسکز (اول هنکامده البته الله تعالایه دعا
ایدرسکز) اکر اصنامکز سزدن اول عذابی دفع ایدر اعتقادنده صادقلر
اولسه کز انلره دعا ایدردیکز
٤١ بل اياه تدعون فيكشف ما تدعون اليه ان شاء وتنسون
ما تشركون ❋ بلکه خاصة الله تعالایه دعا ایدوب اول دیلرسه دفعنه دعا
ایتدیککز شیئی کشف ایدر اول وقتده شریك طوتدیغکز اصنامی اونودرسکز
٤٢ ولقد ارسلنا الى امم من قبلك فاخذناهم بالباساء والضراء لعلهم
يتضرعون ❋ تحقیق سندن مقدمکی امتلره بز پیغمبرلر کوندردك (انلر
پیغمبرلرینی تکذیب ایتدیلر) بز انلری بلا وشدت وفقر وامراضله اخذ ایتدك که
شاید شرکدن اعراضله توبه واستغفار ایده‌لر
٤٣ فلولا اذ جاءهم باسنا تضرعوا ولكن قست قلوبهم وزين لهم
الشيطان ما كانوا يعملون ❋ انلره عذابمز کلدکده تضرع ایدوب ایمانه
کلسه‌لردی عذابمز دفع اولیدی ولکن کفرله قلبلری قتی اولدیغندن اولادقلری

عمللرینی شیطان تزیین ایتمکله نیازی ترك ایتدیلر

٤٤ فلما نسوا ما ذكروا به فتحنا عليهم ابواب كل شيء حتى اذا فرحوا
بما اوتوا اخذناهم بغتة فاذا هم مبلسون ❊ وقتا که انلر شدت و بلادن
ذکر و پند اولندقلرینی اونیدوب ترك ایتدیلر بز انلره نعمت وراحتدن هر شیئك
قپولرینی آچوب وسعت معیشتله الزام حجت ایلادك تاکه و یریلن نعمتلرله فرحلندیلر
و مراسم شکری ادا ایتمدیلر بز انلری فجأة اخذ ایتدك انلر بو عذابی معاینه ایله
هر خیردن مأیوس وناامید ومتحیر قالدیلر

٤٥ فقطع دابر القوم الذين ظلموا والحمد لله رب العالمين ❊ شرك
وعصیانله نفسلرینه ظلم ایدن قومك ارقه‌سی کسلدی یعنی جمله‌سی هلاك
اولوب کیمسه قالمدی ورب العالمین اولان الله تعالایه حمد اولسونکه اول ظالملری
هلاك ایلادی * بو حمد کلامی الله تعالادن قوللرینه تنبیهدرکه انلرك هلاکی
نعمت عظما اولمغله حق تعالایه حمد واجب اولدی

٤٦ قل ارأيتم ان اخذ الله سمعكم وابصاركم وختم على قلوبكم من اله
غير الله يأتيكم به انظر كيف نصرف الآيات ثم هم يصدفون ❊ سن انلره
دیکه کوردیکزمی اکر الله تعالی سزك سمع و بصرکزی اخذله صاغر وکور
ایلسه وقلبکزه مهر اوروب عقل وفهمکزی کیدرسه الله تعالادن غیری اله کیمدرکه
انلری یرینه کتوره نظر ایله بز آیتلریمزی براسلوبدن براسلوبه یعنی کاه ترهیب
وترغیب کاه احوال متقدمینی تذکیر وتنبیه ایله نیجه تکرار ایده‌رز بوندنصکره
کافرلر انی تکذیب ایله انقياددن اعراض ایدرلر

٤٧ قل ارأيتكم ان اتيكم عذاب الله بغتة او جهرة هل يهلك الا القوم
الظالمون ❊ انلره دیکه کوردیکز بیلدیکزمی که اکرسزه الله تعالانك عذابی
اکسزین یاخود علامتی معلوم اوله‌رق آشکاره کلسه یاخود کیجه‌ده یا کوندزده
کلسه اول عذابده انجق ظالم مشرك قوملر هلاك اولنور

٤٨ وما نرسل المرسلين الا مبشرين ومنذرين فمن امن واصلح فلا خوف
عليهم ولا هم يحزنون ❊ بز پیغمبرلری انجق مؤمنلری جنتله مژده‌لیجی
وکافرلری جهنمله قورقودیجی کوندردك کیمکه ایمان کتوروب وطاعت وتقوی
ایله عملنی اصلاح ایلیه انلره آخرتده عذاب خوفی ودنیاده ثواب فوتی
حزنی یوقدر

٤٩ والذين كذبوا باياتنا يمسهم العذاب بما كانوا يفسقون ❊
شونلرکه بزم آیتلریمزی تکذیبله طاعتدن چیقدیلر بودائرهٔ تصدیقدن خروجلری
سببیله انلری عذاب مس ایدر

٥٠ قل لا اقول لكم عندي خزائن الله ولا اعلم الغيب ولا اقول لكم اني
ملك ان اتبع الا ما يوحى الي قل هل يستوي الاعمى والبصير افلا تتفكرون ❊
سن دیکه بن سزه بنم عندمده الله تعالانك رزق خزینه‌لری واردر اندن
استدیککزی و یره‌یم دیمم و بن غیبی بیلورم بکا وحی اولنمدن سزه جواب و یردم
دیمم و بن ملکم ملکلر کبی حرکت ایدرم دیمم بن انجق بکا وحی اولنانه تبعیت
ایده‌رم دیکه اعمی ایله کوریجی (یعنی ضال ایله مهتدی) برابر اولورمی آیا حقله
باطلی تفکر ایتمزمیسکز

٥١ وانذر به الذين يخافون ان يحشروا الى ربهم ليس لهم من دونه
ولي ولا شفيع لعلهم يتقون ❊ ربلری طرفنه حشر اولنه‌جقلرینی بیلوب
قورقانلری سن قرآنله انذار ایله که انلر ایچون الله تعالادن غیری دنیاده امورلرینه
متولی وآخرتده عذاب ناردن تخلیصه شفاعت ایدیجی یوقدر شایدکه کناهدن
پرهیز ایده‌لر

٥٢ ولا تطرد الذين يدعون ربهم بالغداة والعشي يريدون وجهه
ما عليك من حسابهم من شيء وما من حسابك عليهم من شيء فتطردهم
فتكون من الظالمين ❊ مريد الوجه الله صباح واخشام ربلرینك ذکرینی ایدنلری
مجلسکدن طرد ایتمه انلرك اعمالی حسابندن سکا برشی ایجاب ایتمز وسنك عملك
حسابندن انلره برشی یوقدر طرد ایدرسك ظلم ایتمشلردن اولورسین * مرویدرکه
اقرع بن حابس التمیمی وعیینة بن حصین الفزاری وامثاللری حضرت فخر
رسالت علیه السلامه کلوب دیدیلرکه فقرادن ابن مسعود و بلال ومقداد وعمار
وصهیب وامثالی رضی الله عنهم لری مجلسکدن دور ایلسك سنکله هم مجلس
اولوب دین مکالمه‌سنی وقرآن استماعنی ایدردك حضرت رسالتپناه علیه السلام
بن مؤمنلری صحبتمدن طرده قادر دکلم بیوردی انلر بو فقرا ایله مجالست بزه عاردر
باری بز حاضر اولدیغمزده انلر صکره بنه کلك اوزره بر بهانه ایله کتسه‌لر سکا
انقیاد ایدردك دیدیلر پیغمبر علیه السلام اکا راضی اولدی انلر بو قول اوزره
برعهدنامه یازمغه طالب اولملریله انی یازمق ایچون علی رضی الله عنه‌یی احضار
ایلدی اول آنده جبرائیل علیه السلام بو آیتی واشاغیده‌کی آیتی (بالشاکرین) یه‌دك

کتوردی بناء علیه نامه‌یی ترك وفقرایی یاننه جلب ایله (سلام علیکم کتب ربکم علی نفسه الرحمة) بیوردی

٥٣ وكذلك فتنا بعضهم ببعض ليقولوا اهؤلاء من الله عليهم من بيننا اليس الله باعلم بالشاكرين ❊ امور دنیاده ناسك اختلافی کبی امور دینده دخی بعضیسنی بعضیسیله تجربه ایدوب فقرایی سبق ایمانلری سببیله اشراف قریشه ترجیح ایلدك تا اول اشراف دیه‌لر که بزم بیمزدن بونلرمیدر که الله تعالی انلره ایمانی احسان ایلدی الله عظیم الشان نعمت اسلامه شکر ایدنلری اعلم دکلمیدر

٥٤ واذا جاءك الذين يؤمنون باياتنا فقل سلام عليكم كتب ربكم على نفسه الرحمة انه من عمل منكم سوءا بجهالة ثم تاب من بعده واصلح فانه غفور رحيم ❊ بزم آیتلریمزه ایمان کتورنلر سکا کلدکده سن انلره دیکه الله تعالانك سلامتی سزك اوزریکزه در که ربکز سزه نفسی اوزره رحمت وعدینی یازدی سزدن کیمکه حقیقت جهالتله برقبیح عمل ایشلیوب صکره اول عملدن توبه ایده‌وانی بردخی ایشلممکه عزمله اصلاح اوله تحقیق الله عظیم الشان تائبلری مغفرت وانلره مرحمت ایدیجیدر ❊ دینلدیکه برقوم پیغمبر علیه السلامه کلوب یارسول الله بزلر چوق کناهلر ارتکاب ایتدك توجهله استغفار ایده‌لم دیدیلر جواب بیورلمیوب مأیوسا رجوعلرنده بو آیت کریمه نازل اولدی

٥٥ وكذلك نفصل الايات ولتستبين سبيل المجرمين ❊ بو سوره‌ده دلائل توحید ونبوتی تفصیلمز کبی مطیع وعاصی وصفنده قرآنی تفصیل ایدرز تا که حق ظاهر اولوب مؤمنلر ایچون ایمانه کلور بیلنه ومجرملرك یوللرینی دخی بیله‌سنکه نیچون عاصی اولورلر (یعنی حقله باطل تمییز اولسون)

٥٦ قل اني نهيت ان اعبد الذين تدعون من دون الله قل لا اتبع اهواءكم قد ضللت اذا وما انا من المهتدين ❊ دیکه سزك الله تعالادن غیری عبادت ایلدیککز اصنامه بن عبادت ایتمکدن نهی اولندم دیکه بن سزك هواکزه تابع اولمم که ضلالتده اولوب هدایتده اولمامش اولورم

٥٧ قل اني على بينة من ربي وكذبتم به ما عندي ما تستعجلون به ان الحكم الا لله يقص الحق وهو خير الفاصلين ❊ دیکه بن ربمدن دلیل وحجت ظاهره اولان قرآن ووحیله مأمورم سزانی تکذیب ایدرسکز سزك

اول عجله ایتدیککز عذاب وقیامت بنم عندمده دکلدر اول عذابك تأخیر وتعجیلی انجق الله تعالانك حکمنده‌در حق اوزره حکم وقضایی اول ایدر وحکم وقضایی حکم ایدنلرك خیرلوسی اولدر

٥٨ قل لو ان عندي ما تستعجلون به لقضي الامر بيني وبينكم والله اعلم بالظالمين ❊ اکر اول عجله ایتدیککز عذاب بنم قدرتمده اولیدی بیمزده اولان مواد موجبنجه البته عاجلا قضا اولنوب سزی هلاك ایدردم الله عظیم الشان ظالملرك عذابی وقتنی بیلیجیدر ❊ دینلدیکه بو آیات کریمه‌لرك نزولنه سبب نضر بن الحارث ورؤسای قریش یا محمد دفعاتله بزی عذاب الهیله قورقودرسك عفو بتدن نیه قادر ایسك کتوردیملریدر

نصف ٥٩ وعنده مفاتح الغيب لا يعلمها الا هو ويعلم ما في البر والبحر وما تسقط من ورقة الا يعلمها ولا حبة في ظلمات الارض ولا رطب ولا يابس الا في كتاب مبين ❊ سورهٔ لقمان اخرنده اولان مغیبات خمسه وثواب وعقاب وانلرك تأخیر وتعجیلی وخلقدن مستور سائر شؤنات جمله‌سی الله تعالانك غیب خزینه‌لری عندنده‌در انلری انجق الله تعالی بیلور وقره‌ده اولان نباتات وحیوانات ودکزده اولان جواهر وحیوانات وسائری بیلور واغاجلردن دوشن یپراقلرك وباقی قالنلرك عددینی بیلور وزمین تاریکه دوشن دانه‌نك بته‌جکنی وبته‌حکنی بیلور یاش وقوری از وچوق نه ایسه جمله‌سی لوح محفوظده محرردر

٦٠ وهو الذي يتوفيكم بالليل ويعلم ما جرحتم بالنهار ثم يبعثكم فيه ليقضى اجل مسمى ثم اليه مرجعكم ثم ينبئكم بما كنتم تعملون ❊ اول الله تعالی سزی کیجه‌ده نومله حسلریکزی تماما اخذ ایدوب میت کبی ایدر وکوندزده کسب ایتدیککز اعمالی بیلور صکره سزی وقتکز اولان عمرکز کچنجه‌یه دك کوندز اویاندرر بو عمرکز تمام اولدقدنصکره رجوعکز انك طرفنه‌در بعده دنیاده ایشلدیککز عملردن سزه خبر ویروب مجازاتکزی ویرر ❊ دینلدیکه بو آیت کریمه کفاره خطابدرکه سز کیجه‌لرده جیفه‌لر کبی یاتورسکز وکوندزلرده کناهلری ایشلرسکز الله تعالی سزك اعمالکزی بیلور واجلکز کلدکده توفیه ایدر وتقدیر اولنان کونده سزی بعث ایدوب جزای اعمالکزی سزه بیلدیرر

٦١ وهو القاهر فوق عباده ويرسل عليكم حفظة حتى اذا جاء احدكم الموت توفته رسلنا وهم لا يفرطون ❊ قوللری اوزرینه غالب وقاهر اول

الله تعالادر وسزك اوزريكزه اعمالكزى يازمغه ملكلر كوندرر كه انلر كراما
كاتبين درناسك اعمالني يازوب حضور بارى يه عرض ايدرقچان بريكزه اجل له
موت كلدكده كوندرديكمز ملك الموت انك روحنى قبض ايدر واول ملك الموت
قبض روحده تقصير وتأخير ايتمز
٦٢ ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ✵
ناس موتدنصكره حق اوزره مولالرى اولان الله تعالانك حكم وجزاسنه رد
اولنورلر اكاه اولك كه اولكونده حكم انجق انكدر والله تعالى محاسبلرك زياده
وغايت سريعيدر ✵ ديلديكه برقيون صاغلنجيه دك جمله انس وجنك
حسابنى كورر
٦٣ قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَئِنْ
أَنْجَانَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ✵ ديكه قره ودكزده قره كوللق
اواوب يول غائب اولدقده واقع اولان شدائد وفورتنه لردن سزى قورتارن
كيمدر كه اكا تضرعله سرا وعلانا دعا ايدرسكز وديرسكز كه اكر بزه بو بلادن نجات
ويررسه البته نعمت نجاته شكر ايديجيلردن اوله لم
٦٤ قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ✵ يا محمد
سن ديكه اول برو بحرك ظلمات وشدائدندن وجمله غم وكدرن نجات ويرن
الله تعالادر بوندنصكره سز ينه شركه عودت ايدرسز
٦٥ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَى أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ
أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ انْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ
الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ✵ ديكه الله تعالى سزك اوزريكزدن (نوح طوفانى
وقوم لوطه طاش ياغديغى كبى) والتكزدن (آل فرعون غرقى وقارونك خسفى كبى)
عذاب ايتمكه وياخود فرقه لر اختلافيله مقاتله اختلاطنه وبعضكزه بعضنك
سيفيله قتلى دادترمغه قادردر نظر ايله كه وعد ووعيد ايله ايتلرمزى نيجه
تصريف ايدەرز شايد كه انلرانى فهم ايليه لر
٦٦ وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ لِكُلِّ نَبَإٍ
مُسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ✵ يا محمد سنك قومك قريش اول حق
وصادق اولان قرانى ياعذابى تكذيب ايدرلرسن ديكه بن سزك اوزريكزه
نكهبان ووكيل اولمش دكلم (كه سزى تكذيبدن منع ايدەيم ياخود تعذيبله جزا

ايدەيم) اخبار قرانيه نك جمله سنك وقوعى مقرر ووقتنه مرهوندر وبقينده بيلورسكز
٦٧ وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا
فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَى مَعَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ✵ انلرى بزم ايتلرمزى استهزا ايله كفتكو ايدر كوردكك زمان
انلردن اعراض ايله تا كلاملرينى غيرى كلامه تبديل ايدنجيه دك اكر انلردن
اعراض ذهنينى سكا شيطان اونتدررسه بو كلام بارى يى خاطره كتوروب اول
مستهزى ظالم قوملر ايله اوتورمه ✵ بو انساى شيطان خطابى امته در
٦٨ وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ ذِكْرَى لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ✵ اول مؤمنلر كه اول مستهزيلرك ضرورى مجلسلرنده بولنوب انلرك
كفتكولرينه مماشاتدن اتقا ايدەلر انلرك حسابلرندن يعنى كناهلرندن اول مؤمنلره
برشى يوقدر بلكه انلره بو استهزا قباحتلرينى سويلوب نصيحتله او كلاملرندن
منع ايدوب اوله كه اول افعالدن حذر ايدەلر ✵ بو آيتك سبب نزولنده ديلديكه
مسلمانلر مسجد حرامده قعود وطوافه چارەمز اولمز زيرا انلر بو كفتكودن منفك
اولمزلر بو وجهله كنهكار اوله جغز ديو مضطرب اولملريله منع ورخصت
جهتلرى بيان اولندى
٦٩ وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
وَذَكِّرْ بِهِ أَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ
وَإِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذْ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ
شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ✵ شونلر كه بت پرستلك ايله
اولان دينلرينى ياخود دعوت اولندقلرى دينى اويون واكلنجه اتخاذ ايدوب
حياة دنيايه مغرور اولديلر يا محمد سن انلرى ترك ايله وبو كسبلريله نفسلرينى
جهنمه تسليم ايتدكلرينى قرآنله انلره يادو پند ايله كه اول نفسلرينى عذابدن
تخليص ايچون انلره الله تعالادن غيرى مدد وشفاعت ايدر يوقدر واول عذابى
دفع ايچون نقدر فديه فدا ايدرلرسه اخذ اولنمز انلر اول اعمال قبيحه يى كسب
ايتدكلرى سببيله ناره تسليم اولنورلر انلر ايچون كفرلرى سببيله درونلرينى احراقه
قاينامش صو ايچمك وبرونلرينى ياقغه المللو عذاب واردر
٧٠ قُلْ أَنَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَى أَعْقَابِنَا
بَعْدَ إِذْ هَدَانَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ

يدعونه الى الهدى ائتنا قل ان هدى الله هو الهدى وامرنا لنسلم لرب
العالمين ❋ دیکه الله تعالادن غیری بزه نفع وضرره قادر اولمیان شیئه
بز عبادت ایدرمیز والله تعالی بزه اسلام هدایتندنصکره شرکه عودت ایدرمیز
شونك کبیکه شیاطین بعض کیمسه نك بیابانده یولنی ازدیروب حیران کزرکن
اول کیمسه نك دوستلری انی طریق حقه دعوت ایدرلر اول حیرتده ایکن شیطانه
اویارسه ورطهٔ هلاکده واکر دوستلرینك دعوتنه تابع اولورسه نجات وسلامتده
اولورسن انلره دیکه الله تعالانك هدایتی دین اسلامدر طوغری یوله اودروز
رب العالمینه تسلیم ایله امر اولنمشزدر
٧١ وان اقیموا الصلوة واتقوه وهو الذی الیه تحشرون ❋ ونماز
دوام واقامتله ومعصیتدن احترازله امر اولنمشزدر واول الله عظیم الشانه جزا
وحساب ایچون حشر اولنورسز
٧٢ وهو الذی خلق السموات والارض بالحق ویوم یقول کن
فیکون ❋ واول الله تعالادرکه قدرت ووحدانیتنه دلیل اوله رق حق
اظهارله سموات وارضی خلق ایلدی وقیامتده بقیهٔ خلقه میت اولك دیدیکی
آنده جمله میت اولور ودیریلك دیدیکی آن جمله سی احیا وحشر اولور
٧٣ قوله الحق وله الملك یوم ینفخ فی الصور عالم الغیب والشهادة
وهو الحکیم الخبیر ❋ الله تعالانك قولی صادق وپادشاهلق اکا
مخصوصدرکه صور نفخ اولندیغی کونده غائب وحاضر انك علمی حضورنده
حاضر وجمله یه ناظر اولوب خلایقك بعث وحشری حکمتنی وحساب وجزا
امرینی اجرا ایدر
٧٤ واذ قال ابراهیم لابیه آزر اتتخذ اصناما آلهة انی اریك وقومك حزب ٤
فی ضلال مبین ❋ ابراهیم علیه السلام اولادی ادعاسنده اولان اهل مکه یه
انك قصه سنی ذکر ایله که وقتا ابراهیم علیه السلام ازره سن بتلری الهه می
اتخاذ ایدرسن تحقیق بن سنی وقومکی ضلالت ظاهره ده کوردم دیدی
٧٥ وکذلك نری ابراهیم ملکوت السموات والارض ولیکون من
الموقنین ❋ بز ابراهیمه باباسی وقومنك ضلالتنی کوستردیکمز کبی اسمان وزمینك
عجایب وبدایعنی دخی کوستردك تاکه توحیدده یقینی اوله
٧٦ فلما جن علیه اللیل رای کوکبا قال هذا ربی فلما افل قال لا احب

الافلین ❋ وقتاکه کیجه انی ستر ایدوب زهره یا مشتری یلدزنی کوردکده
ابراهیم علیه السلام عجبا ربم بومیدر دیدی اول یلدز غائب اولدیغی حالده بن
غائب اولنی سومم دیدی
٧٧ فلما را القمر بازغا قال هذا ربی فلما افل قال لئن لم یهدنی ربی
لاکونن من القوم الضالین ❋ وقتاکه قمری طلوع ایدر کوردکده آیا ربم
بومیدر دیدی اولدخی غائب اولدقده الله تعالادن استعانه ایدوب اکر ربم
بکا هدایت ایتمزسه بن قوم ضالیندن اولورم دیدی
٧٨ فلما را الشمس بازغة قال هذا ربی هذا اکبر فلما افلت قال
یاقوم انی بریء مما تشرکون ❋ چون شمسك طلوعنی رؤیتنده بو دیکر
کوردکلرمدن بیوك ونورانی اولغله بلکه ربم بو اوله دیدی انده دخی نشان زوال
وغیبوبت ظاهر اولدقده ای قوم سزك الله تعالایه شریك قوشدیغکز شیلردن
بن بری وبیزارم دیدی
٧٩ انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض حنیفا وما انا
من المشرکین ❋ تحقیق بن جمله ادیاندن عدول ایله کوکلری ویرلری خلق
ایدن الله تعالانك وحدانیتنه مقر ومسلم اوله رق خلوص قلبله طرفنه متوجه
اولدم واکا برشیئی اشراك ایدنلردن اولمدم * روایت اولندیکه پادشاه روی
زمین وقت اولان نمرود بن کنعان بابلده متمکن ایدی بر کیجه رؤیاسنده افقدن
بر کوکب طلوع ایدوب ضیاسی ماه وآفتابك نورینی نابود ایلمش کوردی خوفله
بیدار اولوب منجم وحکماسنی جمله تعبیرینی طلب ایتدکده بوسنه بابلده بر طالعی
بلند مولود ظهور ایدوب سنك هلاککه وممالکتکك ضبط وتصرفنه مالك
اوله جق لکن هنوز رحم مادرده مستقر دکلدر دیدیلر بناء علیه نمرود امر
ایتدیکه رجال ونسوان بینی تفریق ایدهلر وهر اون کشی یه بر کیمسه یی نکهبان
تعیین ایدهلر بو حالده نمرودك محرم ومقربلرندن اولان آزر بر کیجه نکهباندن
کیزلو مرأه سی اولان ادنی بنت نمره فرصت بولوب مجامعت ایتمکله ادنی
حامله اولدی صباح اولدقده کاهنلر ومنجملر بو کیجه اول ولد اناسی رحمنه
دوشدی دیو نمروده خبر ویردیلر نمرود غضبه کلوب فی الحال هر حامله یه
بر موکل تعیین ایدوب اکر ارکك طوغرسه همان قتل ایدسونلر دیو امر ایلدی
چونکه ابراهیم علیه السلامك اناسنك حملی ظهور ایلدی لکن حدیث السن

اولمغله باعنايت وحكمت يزدانى حملى عيان اولمدى وضع حمل وقتى كلدكده
ولدنك قتلى خوفندن بربهانه ايله شهردن باديه يه چيقوب ايكى طاغ اراسنده
برمغارهيه تصادف ايتمكله انده ابراهيم عليه السلامى طوغروب بر پارچه بيزه
صاروب اول مغارهيه وضع وقپوسنى محكم برطاشله سد ايدوب شهره كلدكده
زوجى آزره (نمرودن خوفندن صحرايه كتدم وانده براركك طوغردم فوت
اولمغله دفن ايتدم) ديدى آزر اينانذى اذنى برغيرى كون اول مغارهيه كيدوب
كورديكه ابراهيم عليه السلام پارمقلرينى اموب سود آقار خوشحال اولهرق شهره
رجوع ايلدى ارالق ارالق كيدوب كورمكده ايدى * مرويدركه برماهده
بريللق چوجوق قدر اولور ديكه اون بش ماهده اون بش ياشنده جوان قدر
اولدى وديلديكه يدى ياخود اون اوچ يا اون يدى ياشنهدك مغارهده اولدى
بهر تقدير ابراهيم عليه السلام بكيت اولدقده اذنى آزره ديديكه سكا اوغلوكك
وفاتنى خبر ويرديكم كرچك دكلدى الان غايت كوزل جوان اولمشدر ديو
آزرى مغارهيه كوتردى آزر اوغلنك جمالنى كوروب زوجه سى اذنىيه بونى
مغارهدن چيقار خانه مزه كتور كه نمرودك ملازمتنه كوتورهلم ديو آزره شهره
كتدى اذنى ابراهيم عليه السلامى اخشام نمازى وقتى مغاره دن چيقارد قده
ابراهيم عليه السلام اطرافده اولان دوه وآت وقيونلرى كوروب بونلرندر ديو
اناسندن سؤالنده اناسى خبر ويردى ابراهيم عليه السلام بونلرك البته خالق
وربسى واردركه هيچ خالقسز مخلوق اولماز عجبا بنم خالقم كيمدر ديدى اناسى
بنم ديدى ياسنك ربك كيمدر ديدى بابا كدر ديدى باباك ربسى كيمدر ديدى
نمرودر ديدى باباك خالقى كيمدر ديدكده اناسى ابسم اول بويله صحبت سويلمه
ديو شهر جانبنه روانه اولديلر صكره آيت كريمه منطو قنجه كوكبك وقمرك
وشمسك افوللرنده جمله دن تبريه ايله انى وجهت وجهى كلامنى سويلدى
بعده ابراهيم عليه السلامى نمروده كوتردكلرنده نمرودى كريه المنظر وقارشوسنده
غلامان وجاريهلرى پرى پيكر كورمكله اول تختده اوتورن كيمدر ديو اناسندن
سؤال ايتدى اناسى جملهنك تكريسيدر ديدى يا اول قارشوسنده طورنلر كيملردر
ديدى انلر انك مخلوقى قوللريدر ديدى ابراهيم عليه السلام تبسم ايدوب اى
مادر بونصل خالقدر كه كندوسى بويله چركين اولوب بويله كوزللر ياراتمش ديو
طعنه اغاز ايلدى
٨٠ وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ اَتُحَاجُّونّ۪ي فِي اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰينِ وَلَٓا اَخَافُ مَا

تُشْرِكُونَ بِه۪ٓ اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ رَبّ۪ي شَيْـًٔا وَسِعَ رَبّ۪ي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا اَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۞
ابراهيم عليه السلامدن قومى مخاصمه ايله توحيد بارى امرنده مجادله ايلديلر
ابراهيم عليه السلام ديديكه الله تعالانك وحدانيتنه حجت طلبيله بكا غلبه
ايتمكى استرسز حالبوكه الله تعالى بنى توحيد يولنه هدايت ايلمشدر (بنى
معبودلريكزله اخافه ايدرسز) بن شريك طوتديغكز بتلريكزدن قورقمم كه انلرك
هيچ برضرره قدرتلرى يوقدر مكركه ربم تعالى برمكروه شى سببيله بكا ايرشديره
ربم تعالانك علمى هرشيئى محيطدر ايا سز قادر ايله عاجزك وعالم ايله جاهلك
بيننى فرق وتمييزى فكر ايتمزميسكز
٨١ وَكَيْفَ اَخَافُ مَٓا اَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ اَنَّكُمْ اَشْرَكْتُمْ بِاللّٰهِ مَا لَمْ
يُنَزِّلْ بِه۪ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًاۜ فَاَيُّ الْفَر۪يقَيْنِ اَحَقُّ بِالْاَمْنِۚ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞
سزك شريك طوتديغكز بتلريكزدن بن نيجه قورقرمكه سزك اوزريكزه الله
تعالى اشراككز ايچون كتاب وحجت انزال ايتممشكن بتلرى اكا شريك ايتمكدن
سز قورقميورسكز بوموحد ايله مشرك فرقهلرينك قورقوب امين اولمغه قنغيسى
احق وشاياندر اكر سز بونى بيلور وفرق ايدر اولديكزسه بكا جواب ويرك
٨٢ اَلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُٓوا ا۪يمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ
مُهْتَدُونَ ۞ انلركه ايمان كتورديلر وايمانلرينى شركله خلط ايتمديلر انلر
عذابدن امين اولوب راه هدايته واصللردر
٨٣ وَتِلْكَ حُجَّتُنَٓا اٰتَيْنَاهَٓا اِبْرٰه۪يمَ عَلٰى قَوْمِه۪ۜ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَٓاءُۜ اِنَّ رَبَّكَ
حَك۪يمٌ عَل۪يمٌ ۞ ابراهيم عليه السلامك بوسبقت ايدن استدلاللرى بزم حجت
وبرهانمزدركه ابراهيم عليه السلامه قومى اوزرينه احتجاج ايچون ويردك
بز ديلديكمزك علم وحكمتله پايهلرينى بلند ايلرز تحقيق سنك ربك هر كيمسهنك
درجهسنى ترفيع وتنزيل ايتمكده حكمتى واردر واستحقاقنى بيلور
٨٤ وَوَهَبْنَا لَهُٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَۜ كُلًّا هَدَيْنَاۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِه۪ دَاوُ۫دَ وَسُلَيْمٰنَ وَاَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسٰى وَهٰرُونَۜ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي
الْمُحْسِن۪ينَۙ ۞ بز ابراهيمه اوغلى اسحق واسحقه اوغلى يعقوبى هبه ايتدك
وهربرينه هدايت ونبوت ويردك وابراهيمدن مقدم نوحه هدايت ونبوت ويردك
ونوحك ذريتندن داود بن ايشايه وسليمان بن داوده واسباط عيص بن اسحقدن
ايوب بن اموصه ويوسف بن يعقوبه واولاد لاوى بن يعقوبدن موسى وبرادرى

هرونه هدایت ونبوت ویردك بورفعت درجاتله ابراهیم علیه السلامه ویردیکمز
جزا کبی محسنلره دخی استحقاقلری اوزره جزا ایده‌رز
٨٥ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِنَ الصَّالِحِينَ ۞ وزکریا
بن اذنه ویحیی بن زکریا‌یه وعیسی بن مریمه والیاس بن بشیر بن فنحاصه هدایت
ونبوت ویردك بونلرك هر بری صلاحده کاملاردر
٨٦ وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ۞
واسمعیل بن ابراهیم علیه السلامه والیسع بن اخطوبه ویونس بن متی‌یه ولوط
ابن هارانه هدایت ونبوت ویردك وجمله سنی عالملر اوزرینه تفضیل ایتدك
(صلوات الله علی نبینا وعلی جمیع الانبیاء والمرسلین)
٨٧ وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞ واول انبیانك بعض آباء وذریات واخوانلرینی تفضیل وانتخاب
واختیار وطریق اسلامه ارشاد ایتدك
٨٨ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞ بو دین اسلام الله تعالانك هدایتیدر قوللرندن دیلدیکنی
انکله ارشاد ایدر اکر اول انبیا اشراك ایتسه‌لردی ایشلدکلرینك ثوابی باطل
وتباه اولوردی
٨٩ أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ
فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ۞ اول انبیا که بز انلره کتاب وفصل
امور ایچون حکمت ونبوت ویردك اکر کتاب وحکمت ونبوته قریش کافر
اولورلرسه بز انلرك یرینه اول پیغمبرلری وکتابلری انکار ایتمیه‌جك بر قوم
توکیل ایدرز
٩٠ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَى لِلْعَالَمِينَ ۞ اول انبیا که الله تعالی کندو وحدانیتنی بیان ایله
انلره هدایت ایلدی امدی سن دخی توحید امرنده انلره اقتدا ایله دیکه سزی
بو توحیده دعوتمده سزدن اجرت استمم بو تبلیغ یعنی بو توحید باری‌یی بیان
وافاده انجق عالملره پند وموعظه‌در
نصف ٩١ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ
قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ

تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعُلِّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ
فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ۞ الله تعالی‌یی یهودلر حق تعظیمیله تعظیم ایتمدیلر
بو اجلدنکه حق تعالی بشر اوزرینه برشیء انزال ایتمدی دیو وحی وکتبی انکار
ایتدیلر سن انلره دیکه ناس ایچون هدی ونور اوله‌رق موسایه کلن کتابی کیم انزال
ایلدی اول کتابی یعنی توریتی سز صحیفه‌لره پراکنده ایدوب کیمنی اظهار
وچوغنی (نعت نبوی وسائر کبی) پنهان ایلدیکز وسزك وبابالریکزك امر ونهیدن
بیلدیککز شیلری محمد علیه السلام لسانیله تعلیم اولندیکز سن انلره کتابی کوندرن
الله تعالادر دیو سویله صکره باطل کفتکولرنده انلری ترك ایله (الله بس باقی هوس)
* بو آیت کریمه‌نك سبب نزولنده دینلدیکه یهوددن مالك بن الضیف رئیس
علمالری اولوب مجادله ایچون پیغمبرمز علیه السلامه کلکله افندمز حضرتلری
موسایه توریتی کوندرن الله تعالی حقیچون طوغری سویله که توریتده علمادن
سمیز اولنی حق تعالی سومز دیو یازلمش دکلی دیدی مالك سموز اولمغله اول کلامه
کوجنوب والله هیچ بر بشره الله تعالی برشی انزال ایتمامشدر دیدی یهودلر انك
اول مقاله‌سنی ایشتدکده الله تعالی توریتی موسایه انزال ایتدیکنی نیچون انکار
ایلدك دیو عتاب ایتدیلر اول دخی محمدبنی اغضاب ایتدیکندن ناشی انی سویلدم
دیدی اویله ایسه سن وقت غضبکده حق تعالایه کذب اسناد ایدرسن دیو انی
حبریتدن نزعله کعب بن الاشرفی حبر ایتدیلر
٩٢ وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَى
وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ۞ یا محمد سکا کوندردیکمز قرآن منفعت وبرکتی موجب بر کتابدرکه
مقدم منزل کتبی تصدیق ایدر تا که انکله اهل مکه‌یی واهالیٔ شرق وغربی
انذار ایده‌سن وشونلرکه موجب خوف اولان آخرته ایمان کتوررلر کتاب
وپیغمبری دخی تصدیق ایدرلر وعماد الدین اولان نمازلرینك محافظه‌سنده اولورلر
٩٣ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ
إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ
الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ
الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ۞
بن پیغمبرم دیو الله تعالایه کذب وافترا ایدندن یاخود کندویه برشی وحی

اولنمامشیکن بکا وحی اولندی کلامنی سویلیندن ودخی الله تعالانك انزال
ایتدیکی کبی بنده انزال ایدرم دینلردن اظلم کیم اولور اکرسن کورسك که
بوظالملر سکرات موتلرنده ملکلر انلره اللرینی اوزادوب عنفله دیه لر که
جسدلریکزدن روحلریکزی چیقارك سز الله تعالایه ناحق سویلدیکلریکز
سببیله بوکوندن الی الابد شدتلو عذابده وحق تعالانك آیتلرینه تکبرایله عصیانکز
جهتیله اسفل جهنمده جزانه چکسز * دینلدیکه بن پیغمبرم دیو کذب وافترا
وبکا وحی اولندی خلطیاتنی ایدن مسیلمة الکذاب واسود العنسی ایدی والله
تعالی کبی بندخی آیت انزال ایدرم دیو کذب ایدن عبدالله بن سعد ایدیکه اول
کاتب وحی بولنمغله (لقد خلقنا الانسان من سلالة من طین) آیتی نازل اولوب
(ثم انشأناه خلقا آخر) قول شریفنه ایرشدکده عبد الله خلقت انسانه تعجب
ایدوب (فتبارك الله احسن الخالقین) دیدی پیغمبر علیه السلام اکا انی یاز که
اویله نازل اولدی بیورمغله عبد الله شکه دوشوب اکر محمد صادق ایسه
بندخی صادقم اکر کاذب ایسه بندخی انك دیدیکی کبی دیدم دیو مرتد اولدی
۹۴ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ
ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ اَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاؤُا لَقَدْ تَقَطَّعَ
بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ * تحقیق سز ابتدا خلق ایتدیکمز کبی
عریان واولاد واصحابدن خالی یالکزجه حساب وجزا ایچون طرفمزه کلورسکز
و بزم عطامز اولان مال وملککی کیرو کزه براغورسکز وشریك طوتدیغکز
وشفیع زعم ایتدیککز اصنامی سزکله کورمیز انلرله بینکز قطع وجمعکز پراکنده
اوله وسزك کندیکزه شفعا زعم ایتدیککز اصنامکز وبعث وجزا اولمازدیدیککز
اعتقاد باطله کز سزدن غائب وضایع اوله
۹۵ اِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ
مِنَ الْحَيِّ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ * تحقیق الله عظیم الشان نبات بتورمك
ایچون تخمی وشجر چیقارمق ایچون چکردکی شق ایدیجیدر میتدن دیری
اخراج ایدر (که تخم وچکردك ویمورطه ونطفه کبی میته لری نبات وشجر وقوش
وانسان ایدوب دیریلدر) ودیریدن میت اخراج ایدیجیدر (که نباتدن تخم
وقوشدن بیضه وانساندن نطفه کبی) امدی احیا واماته ایدن الله تعالی ایکن
سزاندن نیجه صرف اولنورسکز

۹۶ فَالِقُ الْاِصْبَاحِ وَجَعَلَ الَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذٰلِكَ
تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ * الله تعالی عمود صبحی ظلمت لیلدن شق ایدیجیدر
وکوندز زحمتندن اوانه کیجه یی سکون وراحت قلدی وشمس وقمری آیلری
وسنه لری بیلمکه حساب قیلدی بو حساب ایچون شمس وقمرك تسویه ایله
دورلری حکمنده غالب وعبادنك تدبیرنده عالم اولان الله تعالینك تقدیریدر
۹۷ وَهُوَ الَّذِى جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِى ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ * اول الله تعالی یلدزلری سز ایچون خلق
ایتدیکه کیجه لرك ظلماتنده قره ودکزده نجوم ایله طوغری یولی بوله سز تحقیق
بو احسانلری بیلن قوم ایچون آیات وعلامتلرمزی تفصیل ایلدك
۹۸ وَهُوَ الَّذِى اَنْشَاَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا
الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ * اول الله تعالی سزی نفس واحده دن یعنی آدم
علیه السلامدن احداث وانشا ایلدی امدی سزه دنیاده برمقدار قرار وقبرده
امانتا طورمق ویاخود رحمده برمقدار قرار ودنیاده ودیعتا طورمق واردر
تحقیق نظر دقیقله فهم ایدن قوم ایچون آیتلرمزی تفصیل ایلدك
۹۹ وَهُوَ الَّذِى اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَىْءٍ فَاَخْرَجْنَا
مِنْهُ خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ
وَجَنَّاتٍ مِنْ اَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ اُنْظُرُوا اِلٰى ثَمَرِهِ
اِذَا اَثْمَرَ وَيَنْعِهِ اِنَّ فِى ذٰلِكُمْ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ * اول الله تعالی که کوکدن
یغمور صویی ایندردی هر نباتی اول یغمور صویله چیقاردق اول یغموردن
یشللك چیقاردق اندن بغدای واربه وسائر ترکیب یعنی بشاق اولمش دانه لر
چیقاریرز وخرما اغجنك طومرجقلرندن بربرینه یقین صالقملر چیقاریرز واول
یغموردن اوزمدن بوستانلر بتوردك وزیتون وانار اغجلری بتوردك اول حالده که
اغجلری بعضاسی یپراق جهتیله بعضسنه مشابه ومیوه لرینك لذتلری بربرینه
مغایرلردر بونلرك میوه لرینه نظر ایدك که هنوز خام ایکن اکل ونفعه صلاحیتی
اولمز کمالی بولوب پشدکده نیجه انتفاع اولنور بومذکورلرده مؤمن اولان کروه
ایچون الله تعالانك وحدانیت وقدرتنه دلالت ایدر آیتلر واردر
۱۰۰ وَجَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ
عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يَصِفُونَ * الله تعالایه شیطانی شریك ایلدیلر

مع هذا شيطانى اول خلق ايلدى (مجوس خيرى خالق الله تعالادر شرى خالق
شيطاندر ديدكلرى كبى) والله تعالايه اوغل وقز اسناديله كذب ايلديلر (يهودك
عزير ابن الله ونصارانك مسيح ابن الله وكفار عربك ملائكه بنات الله ديدكلرى
كبى) الله تعالى شريك وولد وصفلرندن منزه وعاليدر

١٠١ بَدِيعُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اَنّٰى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ
كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ❊ سموات وارضى ايجاد ايدن اولدر انكچون
نيجه ولداولور وانكچون زوجه دخى يوقدر عزير ومسيح وملائكه يى وهرشيى
اول خلق ايلدى وهر شيئى بيليجى اولدر

١٠٢ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
وَكِيلٌ ❊ بو صفتلرله موصوف ربكز اولان الله تعالادر اندن غيرى اله يوقدر
هرشيئك خالقيدر اكا عبادت ايدك اول الله تعالى هرشى اوزرينه امور عبادنه
نكهبان ووكيلدر

١٠٣ لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ❊
كوزلر انى دنياده احاطه وادراك ايدەمز الله تعالانك علمى جمله ابصارى
احاطه ايدر لطيفدر ابصار ادراك ايتمز خبيردر ابصارى ادراك ايدر

١٠٤ قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ اَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا اَنَا
عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ❊ سزه ربكزدن حق باطلدن تميز ايچون ظاهر حجتلر كلدى
كيمكه حقى كوروب اكا ايمان كتوره اول كندو نفسى ايچوندر كيمكه حقى
كورميوب باطلى اختيار ايده وبالى ينه كندى ايچوندر بن سزك اوزريكزه
نكهبان دكلم (انجق بن تبليغه مأمورم)

١٠٥ وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ وَلِيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ❊
اول كچنلر كبى بز آيتلرى تبيين وتصريف ايدەرز تاكه اهل مكه سن قرآنى
غيريدن تعليم ايتدك ديەلر واول آيتلرى كلام بارى اولديغنى بيلن قوم ايچون
بيان وتصريف ايدەرز ❊ كفار قريش ديرلر ديكه جبر ويسار نامنده ايكى روم
اسيرى واريدى قرآنى انلردن تعليم ايدوب بزه اللهدن وحيدر دير

١٠٦ اِتَّبِعْ مَا اُوحِيَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ❊
ربك طرفندن سكا وحى اولنان شيئه تابع اول كه اندن غيرى اله يوقدر
ومشركلردن اعراض ايله كلاملرينه التفات ايتمه

١٠٧ وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا اَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وَمَا اَنْتَ عَلَيْهِمْ
بِوَكِيلٍ ❊ اكر الله تعالى انلرك موحد اولمسنى ديلسه انلر مشرك اولمزلر دى
بزسنى انلرك اوزرينه رقيب ايتمدك وسن انلر اوزره وكيل دخى دكلسن

١٠٨ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ
كَذٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ اُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ❊ مشركلرك الله تعالادن غيرى طاپدقلرى بتلرينه سب ايتميك كه
انلر ظلم وفرط جهالتلرندن ناشى حق تعالايه ناسزا سويليەلر مشركينه اصنام
عبادتنى تزيين ايتديكمز كبى هر امته خير وشر عمللرينى تزيين ايدەرز صكر انلرك
رجوعلرى ربلرى طرفنه در وقت مكافاتده انلره نه ايشلدكلرينى خبر ويرر

١٠٩ وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ اٰيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ بِهَا قُلْ اِنَّمَا
الْاٰيَاتُ عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ اَنَّهَا اِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ❊ مشركلر اشد
واكيد اولەرق الله تعالايه يمين ايتديلر كه اكر محمد بزه ايستديكمز بر آيت كتوررسه
اكا ايمان ايدەرز ديديلر سن ديكه آيتلر انجق الله تعالى عندنده وقدرتنده در
اى مؤمنلر نه بيلورسز كه انلرك ايستدكلرى معجزه كلسه دخى انى تصديق ايتمزلر
❊ مرويدر كه اكابر قريش حضرت فخر كائنات عليه السلامه ديديلر كه
يا محمد سن بزه موسانك عصاسنى وعيسانك موتا احياسنى خبر ويررسك سن دخى
بزه بومثللو بر آيت كوستر كه سكا ايمان ايدەلم صفا طاغنى التون ايله ياخود بعضى
موتامزى احيا ايله ياخود بزه ملكلرى كوستر پيغمبر عليه السلام بونلرك بعضنى
ايدرسم بنى تصديق ايدرميسكز ديوردى ايدەرز ديو يمين ايتديلر مسلمانلر دخى
انلرك ايمانلرينه حرص ورغبتلرندن ناشى اولبابده دعاسنى نياز ايتديلر اول انده
جبرائيل عليه السلام كلوب يا رسول الله نه ايسترسك الله تعالى انى ويرر لكن
من بعد تصديق ايتمزلرسه سائر انبياده جارى اولان سنت كبى انلرى دنياده
استيصال ايدر اكر استرسك ترك ايله تا بعضيسى توبه ايدەلر ديدى حضرت
پيغمبر عليه السلام تركشقنى اختيار ايلدى اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولدى

١١٠ وَنُقَلِّبُ اَفْئِدَتَهُمْ وَاَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ
فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ❊ بز انلرك قلبلرينى تصديقدن وكوزلرينى حقى
كورمكدن چويررز كه انلر مقدم شق قمر وسائرنى كوروب ايمان ايتمدكلرى كبى ينه
تصديق ايتمزلر وانلرى ضلالتده متحير اولدقلرى حالده ترك ايدەرز

۱۱۱ وَلَوْ اَنَّنَا نَزَّلْنَا اِلَيْهِمُ الْمَلٰئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتٰى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ
قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ❁ اكر بز انلره
ملائكه كوندرسك وموتا دیریلوب شهادت كلمه سنی دیسه‌لر وطلب ایتدكلری
هرشیئی انلره جمع ایتسك انلر ایمانه كلمزلر دی مكر الله تعالی انلرك ایمانه كلمه‌لرینی
دیلیه لكن اول كفارك اكثری جاهللردر

۱۱۲ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْاِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ
اِلٰى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ❁
یا محمد سكا اولدیغی كبی هرنبی ایچون انس وجنك متمردلرینی دشمن قلیدق اول
شیطانلرك بعضیسی بعضیسنه الداتمق ایچون تزویر كلامی القا ایدرا اكر ربك دیلیه‌یدی
انلر پیغمبرلره اول عداوتی ایده مزلردی امدی سن انلری ومزخرف قول
وكذبلرینی خالی اوزره ترك ایله

۱۱۳ وَلِتَصْغٰى اِلَيْهِ اَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا
مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ ❁ تاكه آخرته ایمان ایتمیانلرك قلبلری اكا میل ایده وتاكه اندن
خوشنود اوله‌لر وكناهلرندن كسب ایده بیلدكلرینی كسب ایده‌لر

۱۱۴ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي اَنْزَلَ اِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ
اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ اَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ❁
یا محمد دیكه سزكله بنمزی فصل ایدر الله تعالادن غیری حاكمی طلب ایده‌رمكه
اول سزه حق وباطلی بیان ایدر مفصل قرآن انزال ایلدی انلره كه بز كتاب وردك
(یعنی یهود ونصاری) انلر بیلورلركه اول قرآن ربك طرفندن انزال اولنمشدر
انلرك انی بیلدكلرنده سن شك ایدنلردن اولمه

۱۱۵ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ❁ ربكك توحید ونبوت بیاننده اولان كلامی اخبار ومواعیدده صدق
وقضا واحكامده عدل اوله‌رق نهایت بولدی انك كلامنی تبدیل ایدر یوقدر
اول الله عظیم الشان انلرك دیدكلرینی ایشیدیجی وكتم ایتدكلرینی بیلیجیدر

۱۱۶ وَاِنْ تُطِعْ اَكْثَرَ مَنْ فِي الْاَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ اِنْ يَتَّبِعُونَ
اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُونَ ❁ اكرسن ارض مكه ده یاخود یریوزنده
اولان كفار وجاهللره مطیع اولورسك انلر سنی سبیل اللهدن اضلال ایدرلر
انلر انجق بابالرینك كتدیكی یول حقدر ظنیله اكا تابع اولورلر وانلر انجق الله

تعالایه (ولد اسنادی وشركا وحرامی حلال اتخاذلری كبی) كذب وافترا
ایتمكده درلر

۱۱۷ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ❁
ربك جل شانه انك سبیلندن ضال اولنه وهدایت اوزره اولنلره اعلمدر

۱۱۸ فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ بِاٰيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ❁ اسم الله ایله
ذبح اولنی اكل ایدك اكر انك آیتلرینه وحلال وحرام كلامنه مؤمنلر ایسكز

۱۱۹ وَمَا لَكُمْ اَلَّا تَاْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ
عَلَيْكُمْ اِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ اِلَيْهِ وَاِنَّ كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِاَهْوَائِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ اِنَّ رَبَّكَ
هُوَ اَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ❁ سزه نولدیكه اسم الله ذكریله ذبح اولننی اكل ایتمیه سز
حال بوكه اكلی حرام اولان شیئی سزه (حرمت علیكم المیتة آیتنده) بیان
وتفصیل ایتمشیدی مكركه اول حرام قلنان شیلرك اكلنده مضطر اوله سكز
كفاردن چوق كیمسه علم ودلیلسز هوالرینه اویوب حلالی حرام وحرامی حلال
ایدوب طریق حقدن چیقارلر تحقیق ربك حددن تجاوز ایدنلری بیلور

۱۲۰ وَذَرُوا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهُ اِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْاِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا
كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ❁ سرا وعلنا عضوا وقلبا اولان كناهلری ترك ایدك انلركه
كناهی كسب ایدرلر یقینده اول كسب ایتدكلری شیئله جزا اولنورلر

۱۲۱ وَلَا تَاْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَاِنَّهُ لَفِسْقٌ وَاِنَّ الشَّيَاطِينَ
لَيُوحُونَ اِلٰى اَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَاِنْ اَطَعْتُمُوهُمْ اِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ❁
ذبحده اسم الله ذكر اولنمیان شیدن اكل ایتمیك زیرا انك اكلی فسقدر شیطانلر
(كندو مقتوللریكزی اكل ایدرسكزده اللهك مقتولنی یمزسكز دیو) سزكله مجادله
ایچون دوستلرینه وسوسه القا ایدرلر ای مؤمنلر اكر سز انلره اطاعت ایدرسكز
سز دخی مشركلردن اولورسكز

۱۲۲ اَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَاَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ
فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❁
ایا شول كیمسه كه كفرله میت مثابه سنده ایكن انی بز احیا وانكچون نور معرفت
اعطا ایلدك كه ناس بیننده حق باطلدن فرق ایده‌رك یوریه اول كیمسه كبیدركه
شرك ظلمتنده اولوب اندن خروجه امكان اولمیه ایشته مؤمنه ایمانی نور وزینت
اولدیغی كبی كافرلره عبادت اصنام عمللری تزیین اولندی ❁ بو آیتك سبب نزولنده

دینلدیکه ابو جهل علیه اللعنه حضرت علیه السلامه بی ادبانه حرکت ایتمکله
اولوقتده حمزة بن عبد المطلب هنوز اسلامه کلمامشیدی ابو جهلك بو حرکت
نابرجاسنی ایشتدکده الندهاولان قوسله ابو جهلك اوزرینه هجوم ایلدی
ابو جهل محمد بزه نلر ایدر آلهه مزه سوکر و بابالرمزك دیننه دخل ایدر و بزه
سفاهت عزو ایدر دیدی حمزه سزك سفاهتکز حددن زیاده در که طاشدن بتلره
طپارسکز دیو شهادتین کلمه سنی کتوروب اسلامه کلدی
١٢٣ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ اَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا وَمَا يَمْكُرُونَ
اِلَّا بِاَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ * مکه ده اولان کنهکارلر کبی هر قریه ده اکابر
مجرملر قیلدق تا که اول قریه لرده خلقی ایماندن رجوعه مکر ایده لر انلر مکری انجق
نفسلرینه ایدرلر و کندولره ایدوکنی بیلمزلر
١٢٤ وَاِذَا جَاءَتْهُمْ اٰيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتّٰى نُؤْتٰى مِثْلَ مَا اُوتِيَ رُسُلُ اللّٰهِ
اَللّٰهُ اَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ اَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللّٰهِ
وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ * قچان کفار قریشه آیت کلسه انلرنا که
پیغمبرلره کلن وحی و کتاب کبی بزه دخی کلدکجه بز ایمان ایتمیز دیرلر الله تعالی
پیغمبرلکی کونده جك کیمسه یی اعلمدر مؤمنلره مکر ایتدکاری سببیله شرکله
مجرملره الله تعالی طرفندن دنیاده ذل و حقارت و آخرتده عذاب شدید واردر
* بو آیت کریمه نك سبب نزولنده مرویدر که ولید بن المغیره اکر نبوت حق ایسه
بن نبوته محمددن الیقم که یاشم و مالم اندن زیاده در دیدی و ابو جهل بز بنی عبد
منافله قوشی آتی کبی شرفده برابر ایکن انلر بزم آرامزده نبی وار اکا وحی کلور
دیرلر دیدی اوبله اولنجه محمده ویریلن شی کبی بزه دخی ویرلدکجه بز ایمانه کلمز
دیدیلر
١٢٥ فَمَنْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ اَنْ يُضِلَّهُ
يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَاَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ الرِّجْسَ
عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ * الله تعالی بر کیمسه یه هدایت مراد ایدرسه قلبنی
اسلام ایچون کشاد و تنویر ایدر و اکر ضلالتنی مراد ایدرسه صدرنی ضیق
و زیاده سنکین ایدر که ایمان تکلیف اولنسه سمایه صعود تکلیفی کبی اولور
الله تعالی انك صدرنی ضیق ایتدیکی کبی ایمانه کلمیانلره عذاب ایدر
١٢٦ وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ *

بو دین اسلام ربك جل شانه نك طوغری یولیدر خبر و شری تذکر و نصیحت
قبول ایدنلر ایچون بز آیات قرآنیه مزی تفصیل ایلدك
١٢٧ لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ *
اول نصیحت قبول ایدنلر ایچون ربلری عندنده جنت دار السلام واردر و الله تعالی
انلرك ایشلدکاری اعمال خیریه لری سببیله ناصرلری و متولی ثوابلریدر
١٢٨ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ مِنَ الْاِنْسِ وَقَالَ
اَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْاِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَا اَجَلَنَا الَّذِي اَجَّلْتَ لَنَا
قَالَ النَّارُ مَثْوٰيكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا اِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ اِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ *
الله تعالی انس و جن وجمله یی جمع ایتدیکی کونده شیطانلره بیورر که ای جماعت
جن انساندن چوق کیمسه یی اغوا ایله کندیکزه تابع قیلدکز او حالده جنیلرك
مطیعی اولان دوستلری دیه لر که یاربنا جنلر بزه نفسمز آرزوسی اوزره یول
کوستر ملریله انلردن نفعلندك و انلر بزم انلره اطاعتمزله نفعلندیلر و الان بزم ایچون
تقدیر ایتدیکك بعث و حشره بالغ اولدق جناب حق بیورر که اویله ایسه آتش سزك
مکانکزدر ابدی انده دائم اولك مکر الله تعالی سزی ناردن زمهریره نقلکزی
مراد ایلیه تحقیق سنك ربك عزشانه انس و جنه ایده جکنده حکیم و انلرك
اعمال و احوالنه علیمدر
١٢٩ وَكَذٰلِكَ نُوَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ * جن
و انسك بر بریله فائده لنوب مخذول ایتدیکمز کبی ظالملرك شرك و معاصیدن
کسبلری سببیله بعضنی بعضنه تسلیط ایدرز
١٣٠ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ اٰيَاتِي
وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا قَالُوا شَهِدْنَا عَلٰى اَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ * ای جن و انس جماعتی
سزه سزدن پیغمبرلر کلدیمیکه بنم آیتلریمی سزه خبر ویروب بو قیامت کوننه
ملاقی اوله جغکزله قورقودرلردی بیورله انلر نفسلریمزك جرم و عصیانه شاهد
و معترفز دیه لر حال بو که انلری حیات دنیا الدادوب آخرتی انکار ایلدیلر ایدی
و اضطرارا نفسلری اوزره شهادتله کافر ایدوکلرینی اقرار ایده لر * مضمون آیت
کریمه یه کوره جندن پیغمبر کلدیمی کلدیمی بحثنده علما اختلاف ایتمشلردر انجق
اکثری اکا ذاهب اولمشلردر که پیغمبر انساندن اولوب اول پیغمبرك شربعتندن

نصف

ایشتدکلرینی جنلر رسل کبی کندو قوملرینه تبلیغ ایدرلردی العلم عند الله
(١٣١) ذلك ان لم يكن ربك مهلك القرى بظلم واهلها غافلون ❊
بو پیغمبرلرك ارسالی شو کا مبنیدر که سنك ربك جل شانه قرا و شهره پیغمبر
کوندروب اهالیسنه الله تعالایی و قیامتی خبر ویرمکسزین انلردن غافل
اولدقلری حالده ظلمله اول اهالی یی هلاك ایدر اولمدی
(١٣٠) ولكل درجات مما عملوا وما ربك بغافل عما يعملون ❊
هر کیمسه‌لر ایچون عمللرینه کوره ثواب و عقابدن رتبه واردر و ربك تعالی انلرك
عمللرندن غافل دکلدر
(١٣٣) وربك الغني ذو الرحمة ان يشأ يذهبكم ويستخلف من بعدكم
ما يشاء كما انشأكم من ذرية قوم آخرين ❊ ربك جل شانه قوللرینك عبادتندن
مستغنی و طاعتنده اولنلره رحمت صاحبیدر انلره طاعت تکلیفی انجق کمال
بولملری ایچوندر ای عاصیلر اکر الله تعالی مراد ایتسه سزی دفع ایدوب یرکزه
سزدنصکره دیلدیکنی کتوررتسه که قوم آخرك ذریتندن سزی قرنا بعد
قرن پیدا ایلدی (والا سزه قطعا احتیاجی یوقدر)
(١٣٤) ان ما توعدون لآت وما انتم بمعجزين ❊ تحقیق سزه وعد اولنان
قیامت بی شك اولیجی و کلیجیدر و سز حق تعالایی سزی بعث و حشر ایتمکدن
عاجز ایدیجی دکللرسز
(١٣٥) قل يا قوم اعملوا على مكانتكم اني عامل فسوف تعلمون من تكون له
عاقبة الدار انه لا يفلح الظالمون ❊ یا محمد قومك قریشه دیکه قدرت
و تمکینکز اوزره راضی اولدیغکز کفر و عداوت حالتیله عمل ایدك بن دخی
حال حلم ایله امر اولندیغم اوزره اسلام عملنده یم یقینده بیلورسکز که دار آخرتده
عاقبتی مقبول اوله جق کیمدر تحقیق ظالملر فلاح بولمزلر
(١٣٦) وجعلوا لله مما ذرأ من الحرث والانعام نصيبا فقالوا هذا لله
بزعمهم وهذا لشركائنا فما كان لشركائهم فلا يصل الى الله وما كان لله فهو
يصل الى شركائهم ساء ما يحكمون ❊ الله تعالانك خلق ایتدیکی اکیندن
و دوه و بقر و غنمدن مشرکلر حصه‌لر تعیین ایدوب زعملرنجه بو الله تعالانك
و بو شریك ایتدیکمز بتلرمزك دردیدیلر بو حصه‌لره حسب الوقت زیاده و نقصان
ترتب ایتدکده زعملرنجه بتلر ایچون اولان سهم زیاده اولسه اندن الله تعالی ایچون

صرف ایتمزلردی الله تعالی ایچون اولان نصیب زیاده اولسه انی بتلرینه صرف
ایدرلردی بویله قبیح حکم ایدرلردی * بو مشرکلرك بو تقسیمی خصوصنده
بو وجهله منقولدر که اکینلرینك اراسنه خط چکوب بو الله تعالانك بو بتلرمزك
دیرلردی کذلك چهارپا حیوانلرینی دخی بو وجهله تقسیم ایدرلردی کویا حصهٔ
الهی یی فقرا و مسافرینه و حصهٔ بتلری بتخانه خدمه سنه ویررلردی اکر
حصهٔ الهی نما اولوب زیاده اولورسه بتلرینك حصه سنه ضم و بدل ایدرلردی
و اکر بتلرینك حصه سی زیاده اولورسه بتلرینه ترك ایدرلردی اکر بتلری
نصیبندن هلاك یا نقصان بولسه انی سهم الهیدن اخذ و تکمیل ایدوب الله تعالی
غنیدر احتیاجی یوقدر بتلرمز فقیر و محتاجدر دیرلر ایدی بناء علیه حق جل
و علا حاللرینی بو آیتله خبر ویردی
(١٣٧) وكذلك زين لكثير من المشركين قتل اولادهم شركاؤهم
ليردوهم وليلبسوا عليهم دينهم ولو شاء الله ما فعلوه فذرهم وما يفترون ❊
شیطان و خدمهٔ بتان انلره حرث و انعام تحریمنی تزیین ایتدیکی کبی مشرکلرك
چوغنه فقر قورقوسندن اولادلرینی قتل ایتمکی دخی تزیین ایتدیکه انلرك ضلالت
و هلاکلری ایچون و صددنده اولدقلری دین اسمعیل علیه السلامی ستر و تخلیط ایچون
اولدی اکر الله تعالی مراد ایدیدی بو تقسیم و قتل اولاد زینتنی ایشلمزلردی
امدی سن انلری و کذب و افترالرینی ترك ایله
(١٣٨) وقالوا هذه انعام وحرث حجر لا يطعمها الا من نشاء بزعمهم
وانعام حرمت ظهورها وانعام لا يذكرون اسم الله عليها افتراء عليه
سيجزيهم بما كانوا يفترون ❊ و اول مشرکلر زعملرنجه بتلرمزك نصیبی
اولان دوه و بقر و غنم و اکین حرامدر انلری انجق بزم مراد ایتدیکمز بتخانه
خدمه سنك رجالی اکل ایدر دیدیلر و ارقه سنه بینمك و یوك اورمق حرام قلنان
(بحیره و سائبه و حام) دخی حرامدر و بینلوب حجه کیدلمش و سائر فعل خیرده
اعمال اولنیوب ذبحنده اسم الله ذکر اولنمیان انعام دخی حرامدر که بونلری حق
تعالی امر ایتمشدر دیو افترا ایدرلر یقینده افترالری سببیله جزالری ویریلور
(١٣٩) وقالوا ما في بطون هذه الانعام خالصة لذكورنا ومحرم على
ازواجنا وان يكن ميتة فهم فيه شركاء سيجزيهم وصفهم انه حكيم
عليم ❊ و انلر دیدیلر که بو (بحیره و سائبه) انعامنك قارننده کی ولدلری طوغرسه

ارککلر مزه اکلی حلال ونسالرمزه حرامدر اکر اول ولد میته طوغرسه رجال ونسامز انك اکلنده شریکدرلر انلرك بو حلال وحرام بحثنده اولان وصف کاذبه‌لرینك الله تعالی جزالرینی ویرر تحقیق الله عظیم الشان حلال وحرام امرنده حکیم وقوللری مصالحنده علیمدر

۱٤۰ قد خسر الذین قتلوا اولادهم سفها بغیر علم وحرموا ما رزقهم الله افتراء علی الله قد ضلوا وما کانوا مهتدین ❁ شونلر که خفت عقل وجهالتله اولادلرینی قتل ایدوب خسرانده اولدیلر وبزه امر ایتدی دیو الله تعالایه افترا ایدرك (بحیره وسائبه وسائر) ویردیکی رزقی حرام ایلدیلر تحقیق ضلالتده اولوب طریق حقه یول بولمدیلر ❁ ربیعه ونضر وبعض قبائل عرب قزلرینی کوچوکلکنده اسیر اولور وبیوده فقیر اولوب جهازومالزمه تدارکنه وسعت اولمز خوفلریله دیری ایکن دفن ایدرلردی

۱٤۱ وهو الذی انشأ جنات معروشات وغیر معروشات والنخل حزب ۲
والزرع مختلفا اکله والزیتون والرمان متشابها وغیر متشابه کلوا من ثمره اذا اثمر واتوا حقه یوم حصاده ولا تسرفوا انه لا یحب المسرفین ❁ اول الله تعالی که چارطاقده اصمه ویرده چبوق اوله‌رق اوزم بوستانلری پیدا ایلدی ومیوه وطعمی مختلف اوله‌رق خرما اغاجی وحبوبات اکینی پیدا ایلدی ویپراقلری بر برینه بکزر ومیوه وطعملری بر برینه بکزمز زیتون وانار ایجاد ایلدی بونلر میوه ویردکده میوه‌لرندن اکل ایدك ودیوشر بلدیکی وبیچلدیکی کونده حقنی یعنی انلردن صدقه ویرك واول صدقه‌ده حددن تجاوز اسراف ایتمیك تحقیق الله عظیم الشان مسرفلری سومز

۱٤۲ ومن الانعام حمولة وفرشا کلوا مما رزقکم الله ولا تتبعوا خطوات الشیطان انه لکم عدو مبین ❁ ودخی الله تعالی اول انعامدن یوك یوکلنور وذبح ویپاغیسی دوشمه اولور کبی منفعتلر پیدا ایلدی الله تعالانك سزه حلال ایلدیکی رزقدن اکل ایدك وشیطانك ایزینه تبعیتله حلالی حرام ایتمیك تحقیق شیطان سزکیچون آشکار دشمندر

۱٤۳ ثمانیة ازواج من الضأن اثنین ومن المعز اثنین قل ءالذکرین حرم ام الانثیین اما اشتملت علیه ارحام الانثیین نبئونی بعلم ان کنتم صادقین ❁ الله تعالی اول انعامدن چفت اوله‌رق سکز صنف خلق ایلدی قیوندن قوچ

ودیشی وکچیدن ارکك ودیشی سن دیکه الله تعالی بو قیون وکچینك ارککلرینی یوخسه دیشیلرینی حرام ایلدی یاخود اول غنم وکچینك دیشیلرینك رحمنده‌کی ارکك ودیشی ولدلرینی حرام ایلدی بونلرك حرام اولدیغنه دلالت ایدر بکا بر امر معلومله خبر ویرك اکر بونلرك تحریمی دعواسنده صادقلر ایسکز

۱٤٤ ومن الابل اثنین ومن البقر اثنین قل ءالذکرین حرم ام الانثیین اما اشتملت علیه ارحام الانثیین ام کنتم شهداء اذ وصیکم الله بهذا فمن اظلم ممن افتری علی الله کذبا لیضل الناس بغیر علم ان الله لا یهدی القوم الظالمین ❁ ودوه وبقردن دخی الله تعالی ارکك ودیشی خلق ایتدی دیکه انلرك ارککینی یادیشی سنمی حرام ایتدی یاخود انلرك رحملرنده اولان ارکك یادیشی ولدلرینی حرام ایتدی بو تحریمی سزه وصیت ایتدیکی وقتده سز حاضرمیدکز ومشاهده ایتدیکزمی الله تعالایه حرام ایتدیکی شیئی حرام ایتدی دیو افترا ایدوب علم وحجتسز ناسی اضلال ایدن کمسه‌دن اظلم کیم اولور تحقیق الله عظیم الشان کفر وکذبله نفسلرینه ظلم ایدنلری طریق حقه هدایت ایتمز * مرویدرکه مالك بن عوف الجشمی پیغمبر علیه السلامه یا محمد سن بابالرمزك ایده کلدیکی شیئی منع ایتمش سن دیدی رسول الله علیه السلام سز انعامدن اصلسز برمقدارنی حرام ایتمش سکز بیوردی بو سکز چفت حیواناتی الله تعالی اکل ونفع ایچون خلق ایتمشدر بو حراملق ارکك طرفندنمی یوخسه دیشیلری طرفندنمیدر دیو سؤالنده مالك جوابدن عجزله متحیر وساکت اولدقده افندیمز علیه السلام نیچون سویلیورسك بیورمغله مالك بکا دیکلمك اقتضا ایلدی دیدی

۱٤٥ قل لا اجد فیما اوحی الی محرما علی طاعم یطعمه الا ان یکون میتة او دما مسفوحا او لحم خنزیر فانه رجس او فسقا اهل لغیر الله به فمن اضطر غیر باغ ولا عاد فان ربك غفور رحیم ❁ یا محمد سن دیکه بکا وحی اولنانده بر اکل ایدیجینك اکلنده بر شیئی حرام بولمدم انجق میته‌یی وجاری قانی وخنزیر اتنی که انلر مردار در یاخود اسم الله‌دن غیری ایچون ذبح اولنانی که فسقدر بونلر حرامدر بر کیمسه که ضرورتله بو محرماتك اکلنه مجبور اولسه وباغی وعاصی اولمدیغی حالده واکلنده حدی تجاوز ایتمیوب سدرمق مقداری تناول ایتسه تحقیق ربك عز شانه ضرورتده محرمات تناولنی مغفرت وبیچاره‌لره رخصتله مرحمت ایدر

۱٤٦ وعلی الذین هادوا حرمنا کل ذی ظفر ومن البقر والغنم حرمنا

عليهم شحومهما الا ما حملت ظهورهما او الحوايا او ما اختلط بعظم ذلك
جزيناهم ببغيهم وانا لصادقون * يهودلره هر طرناقلوبى حرام ايتدك
(مراد طرناغى مشقوق اولميه ديمكدر ياخود دوه دن بتون طرناقلوبى وطيوردن
يرتيجى طرناقلوبى اوله) و بقرو غنمك ايچ ياغلرينى حرام ايتدك انجق ظهر
و بطنلرينه متعلق ياغلرى و بغرصقلره ملاصق ياغلرى و كيكلر ايله مختلط ياغلرى
حرام اولمدى بو تحريم وجزايى انلرك بغيلرى سببيله ايتدك تحقيق بز اخبار و وعد
و وعيدمزده صادقز

١٤٧ فان كذبوك فقل ربكم ذو رحمة واسعة ولا يرد بأسه عن القوم
المجرمين * اكر وحى ايتديكم شيده انلر سنى تكذيب ايدرلرسه سن ديكه ربكز
جل شانه وسعتلو رحمت صاحبيدر (سزك عذابكزده تعجيل ايتمز كرچه مهلت
ويرر) لكن انك عذابى مجرم قوملر اوزره اصابت ايدر بر وجهله رد اولنمز

١٤٨ سيقول الذين اشركوا لو شاء الله ما اشركنا ولا اباؤنا ولا حرمنا
من شيء كذلك كذب الذين من قبلهم حتى ذاقوا بأسنا قل هل عندكم من
علم فتخرجوه لنا ان تتبعون الا الظن وان انتم الا تخرصون * مشركلر
ديه جكلردر كه اكر الله تعالى دلسه بز و بابالرمز شرك قوشمزدق و كنديلكمزدن
برشيى حرام ايتمزدك سنى تكذيب ايتدكلرى كبى انلردن مقدم اولنلر پيغمبرلرينى
تكذيب ايتديلر تا كه اول سببله عذابمزى داتديلر انلره ديكه عندكزده كتاب
وحجتدن امر معلوم وار ايسه انى بزه چيقارك سز انجق كندو ظنكزه تابع
اولوب كذب سويلكده سز

١٤٩ قل فلله الحجة البالغة فلو شاء لهديكم اجمعين * ديكه الله تعالينك
كتاب ايله حجت نامه سى واردر مراد ايلسه البته جمله كزى طوغرى يوله هدايت
ايدردى

١٥٠ قل هلم شهداءكم الذين يشهدون ان الله حرم هذا فان شهدوا
فلا تشهد معهم ولا تتبع اهواء الذين كذبوا باياتنا والذين لا يؤمنون بالاخرة
وهم بربهم يعدلون * سن ديكه شول شاهدلريكزى كتورك كه انعام وحرث
وساڭرده الله تعالى حرام ايتمشدر ديو شهادت ايتسونلر اكر انلر كذبله شهادت
ايدرلرسه سن انلرى تصديق ايتمه و بزم آيتلرمزى تكذيب ايدنلرك واخرته
ايمان ايتميانلرك هوالرينه تابع اولمه زيرا انلر بتلرينى الله تعالايه برابر طوترلر

نصف ١٥١ قل تعالوا اتل ما حرم ربكم عليكم الا تشركوا به شيئا وبالوالدين
احسانا ولا تقتلوا اولادكم من املاق نحن نرزقكم واياهم ولا تقربوا الفواحش
ما ظهر منها وما بطن ولا تقتلوا النفس التى حرم الله الا بالحق ذلكم وصيكم
به لعلكم تعقلون * ديكه كلك سزه ربكزك حرام ايتديكى شيى تلاوت
ايده يمكه الله تعالايه برشيى اشراك ايتميك و والدينكزه احسان ايدوب اطاعت
ايتمك وفقردن خوفله اولادكزى قتل ايتميك زيرا سزه وانلره رزقى بز ويررز
واشكار و كزلوده زنايه قريب اولميك ومؤمن ومعاهددن الله تعالى قتلنى حرام
ايتدكنى قتل ايتميك مكر (مرتد وزناى محصن وقصاص ايچون) حقله اوله اشبو
تفصيل اولنان امر ونهيك الله تعالى سزه حفظنى امر ايلدى كه تا كه ايله
تعقل ايده سز

١٥٢ ولا تقربوا مال اليتيم الا بالتى هى احسن حتى يبلغ اشده واوفوا
الكيل والميزان بالقسط لا نكلف نفسا الا وسعها واذا قلتم فاعدلوا ولو
كان ذا قربى وبعهد الله اوفوا ذلكم وصيكم به لعلكم تذكرون *
ومال يتيمه قريب اوليك مكر كه انك بلوغ ورشدينه دك مالنك حفظ ونماسنه
سعى احسن ايده سز وعدالله كيله يى تمام اولچك وترازويى تمام وزن ايدك
هركسه انجق قدرتى قدر تكليف ايدرز (يعنى اكر عدله مراعات اولنوركن
بلا قصد كيل و وزنده قصور اولورسه عفو اولنور) وحكومت ياشهادتده
سويلديككز زمان صدق وعدالله سويليك اكر مدعى يا مدعى عليه اقرباكز دخى
اولورسه و بين الله و بين الناس اولان عهدكزه وفا ايدك بو سزه تلاوت اولنان
احكامى الله تعالى سزه امر ايلدى شايد كه متذكر ومتعظ اوله سز

١٥٣ وان هذا صراطى مستقيما فاتبعوه ولا تتبعوا السبل فتفرق بكم
عن سبيله ذلكم وصيكم به لعلكم تتقون * اشبو ايكى آيتده اولان بيان
شريعت رهبر جنت اوله رق بنم صراط مستقيممدر اكا تابع اولك پراكنده
يوللره واديان مختلفه يه اتباع ايتميك كه اول يوللر سزى راه حقدن تفريق ودور
ايدر الله تعالى سزه بو امر اولنانلره اتباعله حكم ايلدى تا كه ضلالتدن اتقا ايده سز

١٥٤ ثم اتينا موسى الكتاب تماما على الذى احسن وتفصيلا لكل شيء
وهدى ورحمة لعلهم بلقاء ربهم يؤمنون * اشبو آيتده مذكور
اوامر ونواهى قديمده بيان اولندقدنصكره موسايه دخى توريتى انلرك احكامنه

احسن وجهله قیام ایدنلره نعمتمزك تمامنی وهرشیئك تفصیلنی بیان ایچون
ویردك وانلره هدایت ورحمتدر شاید که بنی اسرائیل ربلرینك امریله بعثه وثواب
وعقابه ملاقی اوله جقلرینه ایمان ایدهلر

١٥٥ وَهٰذَا كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞
بو قرآن کریمکه بز انزال ایلدك کثیر النفع بر کتابدر اکا اتباع ایدك واکا مخالفتدن
حذر ایدك شاید که اکا تبعیتله رحمت اولنه سز

١٥٦ اَنْ تَقُولُوا اِنَّمَا اُنْزِلَ الْكِتَابُ عَلٰى طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَاِنْ كُنَّا عَنْ
دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ۞ ای اهل مکه سز بزدن مقدم یهود ونصاری یه
انزال اولنان کتاب لسانمزجه اولمد یغندن انی اقومقدن غافلرز دیردیکز
انی دیمه مکز ایچون لسانکزجه سزه قرآنی کوندردك

١٥٧ اَوْ تَقُولُوا لَوْ اَنَّا اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا اَهْدٰى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ
بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَصَدَفَ عَنْهَا
سَنَجْزِى الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ اٰيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ۞
یاخود اکر بزه کتاب نازل اولیدی یهود ونصارادن هدایتده ابلغ اولوردق
دیمیه سکز تحقیق سزه ربکزدن لسانکزجه قرآن کلدیکه تابع اولنه رهنما
وانکله عمل ایدنه رحمتدر الله تعالانك آیتلرینی تکذیب واندن اعراض ایدندن
اظلم کیمدر بزم آیتلرمزدن روکردان اولانلرك اول اعراضلری سببیله یقینده
اشد عذابله جزالرینی ویررز

١٥٨ هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا اَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلٰئِكَةُ اَوْ يَأْتِىَ رَبُّكَ اَوْ يَأْتِىَ بَعْضُ اٰيَاتِ
رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِى بَعْضُ اٰيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا اِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ اٰمَنَتْ مِنْ قَبْلُ
اَوْ كَسَبَتْ فِى اِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتَظِرُوا اِنَّا مُنْتَظِرُونَ ۞ اهل مکه قرآن
وپیغمبر علیه السلامی تکذیب ایتدکدنصکره انجق ملائکهٔ موتك یاملائکهٔ
عذابك یاخود ربك تعالانك عذابی امرنك یاخود ربك جل وعلانك بعضی
اشراط ساعتك علامتلری کلمرینه منتظرلردر (خروج دجال ونزول عیسی
علیه السلام وسائر کبی) شول کونکه ربکك بعض آیاتی کلدکده (شمسك مغربدن
طلوعی کبی یاخود انلرك سکرات موتی کبی) اولکونده برکیمسه یه ایمانه کلمك فائده
ایتمز اکر اندن مقدم ایمانه کلمامش یاخود ایماننده برخیر کسب ایتمامش ایسه
یا محمد سن دیکه اول علامتلرك کلمسنه سز انتظارده اولك بزدخی منتظرلرز

(بزه نجات سزه ویلدر)

١٥٩ اِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِى شَيْءٍ اِنَّمَا اَمْرُهُمْ
اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۞ انلرکه انبیانك بعضنی تصدیق
وبعضنی تکذیبله دینلرینی پراکنده ایلدیلر ودینلرنده دخی فرقه فرقه اولدیلر
سن انلردن دکلسن انلردن بیزارسن انلرك جزا ومکافاتنده امرلری الله تعالایه
مفوضدر قیامتده الله تعالی انلره دنیاده کی فعللرینی خبرویرر وجزالرینی ایدر

١٦٠ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ اَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزٰى
اِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞ برخیر عمل ایله کلن کیمسه ایچون انك اون مثلی
اجر واردر برکناه ایله کلن کیمسه یه انجق انك مثلی برجزا واردر اکر عفو اولنمزسه
انلر ثوابلرینك نقصانی وعقابلرینك زیادهسیله ظلم اولنمزلر

١٦١ قُلْ اِنَّنِى هَدٰينِى رَبِّى اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ١٦٢ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ اِبْرَاهِيمَ
حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞ ربم تعالی بنی دین اسلام اولان صراط مستقیمه
هدایت ایلدی دی بر دینکه غایت مستحکم وثابت واول دین خالصده اولان
ابراهیم علیه السلامك ملتیدر واول ابراهیم علیه السلام مشرکلردن اولمدی

١٦٣ قُلْ اِنَّ صَلَاتِى وَنُسُكِى وَمَحْيَاىَ وَمَمَاتِى لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ١٦٤
لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ۞ دیکه تحقیق بنم نمازم
وقربانم یاحجم وایمان وطاعتده حیات ومماتم اول شریك ونظیری اولمیان رب
العالمین الله ایچوندر وبو اخلاصله امر اولنمشم وبن مسلمینك مقدمیم (زیرا پیغمبرلر
دینده امتنك مقدمیدر)

١٦٥ قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ اِلَّا
عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ
تَخْتَلِفُونَ ۞ دیکه بن الله تعالادن غیری رب طلب ایدرمیم که عبادتمده
شریك ایدهیم حال بوکه اول الله تعالی هرشیئك ربیدر (ماعداسی جمله مربوبدر)
وهر نفس انجق کندو کسب ایتدیکی وبالی کندو اوزرهدر وهیچ برنفس اخرك
وزرنی یوکلنمز هرکس کندو عذابنی چکر صکره قیامتده رجوعکز ربکز تعالایهدر
دنیاده دینکز خصوصنده اختلاف ایتدیککز شیئی سزه خبر ویرر * ولید
ابن مغیره جماعتنه بکا تابع اولك کناهلریکزی بن یوکلنورم دیمکله بو (ولا تزر وازرة)
نازل اولدی

١٦٦ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ
دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۞
ای امت محمد اول الله عظیم الشان کچمش امتلرك یرینه سزی ارضده خلفا ایلدی
و بعضکزی بعضکز اوزره رزق ومعاش وفضل وسائر درجه‌لر جهتیله رفع
ایتدی تاکه سزه و یریلان مال وجاهده تشکرکزی وطاعت ومخالفتکزی تجربه
ایدوب قیامتده جزالرینی ویره تحقیق ربك جل شانه حضرتلرینك شکر وطاعت
اتمیانلره عقابی سریعدر وشاکرله وطاعت ایدنلره مغفرت ورحمت ایدیجیدر

— ٧ — (سورة الاعراف مكية وآيها مائتان وخمس آية)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١ الٓمٓصٓ ۞ الله لطیف ومجید وصادقدر ۞ علما ومفسرین اسم قرآندر
یا اسم سوره‌در یاخود هر حرف بر اسماء الٰهیه اشارتدر دیو بیان ایتمشلر والله یعلم
٢ كِتَابٌ أُنْزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ لِتُنْذِرَ بِهِ وَذِكْرَى
لِلْمُؤْمِنِينَ ۞ سنك طرفکه انزال اولنمش بو بر کتابدر انك تبلیغندن وقومك
تکذیبندن صدرکده ضیق اولمسون انکله کافرلری قورقودوب مؤمنلره پند
ونصیحت ذکر اولنه
٣ اتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا
مَا تَذَكَّرُونَ ۞ ربکزدن سزه انزال اولنان قرآنه تابع اولك الله تعالادن
غیری مضل انس وجنی دوست اتخاذیله انلره تابع اولمیك اول غیره متابعتی
ازاجق تذکر ایدرسکز
٤ وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ۞ کفار
وفجاردن چوق قریه وشهر که بز انلرك اهالیسنی هلاککه حکم ایلدك بزم عذابمز
انلره کیجه ده یاخود مأمولری اولمدیغی کوندز راحتلرنده کلدی (قوم لوط وقوم
شعیب علیه السلام کبی)
٥ فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۞
عذابمز انلره کلدکده انلرك دعا وتضرعلری انجق بز ظالملردن اولدق دیو اعتراف
اولدی (مع هذا اول وقتده که توبه واعترافلری فائده ایتمز)
٦ فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ۞ قیامتده انلره

ارسال اولنان رسوللری قبول ایتدکلرندن ورسوللره دخی انلرك اجابتلرندن
سؤال ایده‌رز
٧ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ۞ واول پیغمبرلرك تبلیغلرینی
وامتلرینك اطاعت ومخالفتلرینی جمله معلوممز اولدیغی حالده خبر ویررز زیرا
انلردن غائب وافعال واقوالرندن بیخبر دکلز
٨ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞
قیامت کوننده اعمالك وزن اولنمسی حقدر کیمك که حسنتی سیئاتندن آغر کله
اول کیمسه‌لر فلاح بولوب نجاته ایریجیلردر
٩ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا
بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ۞ کیمك که سیئاتی حسناتندن آغر اوله اول کیمسه‌لر نفسلری
هواسیله بزم آیتلرمزی انکارله ظلم ایتدیلردی انلر خسرانده اولدیلر
١٠ وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا
مَا تَشْكُرُونَ ۞ سزی یریوزنده سکنا وزراعتله تمکین ایتدك وسزکچون
تجارت وکسبله معیشت قلدق سزه ویریلان نعمته آز شکر ایدرسز
١١ وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ۞ سزی بابالریکزك صلبنده خلق ایتدن
صکره انالریکزك رحمنده تصویر ایتدك یاخود ارواحی خلق ایتدك صکره پدریکز
آدم علیه السلامی تصویر ایتدك صکره ملائکه‌یه آدمه سجده ایدك دیو امر
ایتدك ملکلر امره اطاعتله سجده ایلدیلر انجق ابلیس سجده ایدیجیلردن اولمدی
حزب ٣ ١٢ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ
وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ۞ الله تعالی ابلیسه بن سکا سجده ایله امر ایتمشیکن سنی
سجده ایتمکدن نه شی منع ایتدی بیوردی ابلیس بن آدمدن خیرلویم زیرا بنی
ناردن وانی چاموردن خلق ایتدك دیدی
١٣ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ
الصَّاغِرِينَ ۞ الله تعالی ابلیسه دیدیکه کوکدن یاجنتدن این سکا جنتده
کبر ایتمکلك صحیح اولمز امدی جنتدن چیقکه تحقیق سن کبرك سببیله خوار
وذلیللردنسن
١٤ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۞ ابلیس یارب بکا قیامته دك عمر

ومهلت ويرديدى
١٤ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ❊ حق تعالى ابليسه وقت معلومه دك سن
مهلت ويرلمشلردنسين بيوردى
١٥ قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ❊ ابليس
چونكه بنى رحمتكدن طرد ايلدك يارى بنى آدم ايچون سنك صراط مستقيمك اولان
دين اسلام يولنه اوتوروب وسوسه ايله انلرى اضلال ايده‌يم ديدى
١٦ ثُمَّ لَآتِيَنَّهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ
وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ❊ صكره اوكلرندن كلوب (بعث وحشرلكى
امر اخرتده شكه دوشره‌يم) اردلرندن كلوب (انلرى دنيايه رغبت ايتديره‌يم) صاغ
طرفلرندن كلوب (طاعتلرينه عجب وريا القا ايده‌يم) صول طرفلرندن كلوب
(قلبلرينه معاصى لذتنى ويره‌يم) سن اول بنى آدمك چوغنى ويردكك نعمتلره شاكر
بولمزسن ديدى
١٧ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَدْحُورًا لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ
مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ❊ الله تعالى ابليسه معيوب ومطرود ورحمتدن دور اولديغك
حالده جنتدن چيق بنى آدمدن سكا اطاعت ايدنله وسنكله وذريتكله جهنمى
طولديررم بيوردى
١٨ وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا
هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ❊ اى آدم سن وزوجهك حوا جنتده
ساكن اولك وديلديككز جنت ميوه ونعمتلرندن ونه كه استرسكز اكل ايدك
لكن بو (بغداى يااوزم) اغاجنه يقين اولميك كه نفسكزه ظلم ايدنلردن اولورسكز
١٩ فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْآتِهِمَا
وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا
مِنَ الْخَالِدِينَ ❊ شيطان انلرك مستور عورت يرلرى آچلمق ايچون انلره وسوسه
ويروب ديديكه سزى ربكز بو شجره‌دن نهى ايتمسى انجق سزك علو منزلتده
ملكلر اولمامكز ياخود ابدى جنتده اولمامكز ايچوندر ❊ ديلديكه ادم عليه
السلام ايله حوانك عورت يرلرى بالقدرة كورنمز وكندولر دخى كورمزلر ايدى
ابليس انلر عصيان ايتدكلرى حالده عورتلرى منكشف اوله جغنى بيلوب كندو
تبديل وييلان ايله طاوسك ياردميله جنته كيردى

٢٠ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ ❊ (آدم عليه السلام شيطانك
بو صحبتلريله دفعة اندن اكلده تأمل ايتمكله ابليس ديكر حيله يه آغازايله) بن سزه
شفقت يوزندن نصيحت ايديجيم (كه بو شجره‌نك ميوه سندن اكل ايدسكز موتدن
خلاص وجنتده مخلد اولورسكز) ديو يمين ايلدى
٢١ فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا
الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ❊ (آدم عليه السلام
الله تعالايه كذبله يمين ايدلمز ظننده اولمغله) آدم وحوايى ابليس خدعه ايله
درجه‌لرندن دوشردى وقتاكه آدم وحوا اول شجره‌دن داتديلر فى الحال
عريان قالوب عورت يرلرى آچلدى اشجار جنتك على قول انجير آغاجنك
ييراقلرندن قات قات وضعله ستر عورته مبادرت واوطرفه بوطرفه قاچمغه
باشلديلر ربلرى عز شانه انلره ندا ايدوب بيورديكه بن سزه بو شجره‌دن اكلى نهى
ايتمدميدى وبن سزه تحقيق شيطان سزك آشكاره دشمنكزدر ديمدميدى
٢٢ قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ❊ آدم وحوا يارب بز نفسمزه ظلم ايتدك اكر سن بزى مغفرت وبزه
مرحمت ايتمزسك بز زيانكارلردن اولورز ديديلر
٢٣ قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى
حِينٍ ❊ الله تعالى آدم وحوا وابليسه يره اينك وآدم وحوا واولادكز
ابليس ايله بعضكز بعضكزه دشمن اولك يرده سزكچون موت كلنجيه دك محل
قرار ومعاش واردر بيوردى
٢٤ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ❊ الله تعالى
آدم وذريتلرينه سز يريوزنده تعيش ايدر سز وانده وفات ايدوب دفن اولنورسكز
وقيامتده بعث وجزا ايچون يردن چيقاريلورسكز ديدى
٢٥ يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَارِي سَوْآتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ
التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ❊ اى بنى آدم
بز سزكچون عورت يريكزى ستر ايدر لباس انزال وخلق ايتدك ولباس فاخر دخى
خلق ايتدك ولباس تقوى دخى بونلردن خير اودر بو لباسلرى كوندرمك الله
تعالانك فضل وكرمنه دلالت ايدر ايتلرندندر شايدكه بو نعمتلرى تذكر ايدوب

متبقظ اوله‌لر * دینلمشکه اولکی لباس مجرد ستر عورته کافی اولاندر یاخود پنبه‌در
ولباس ریش فخر وآرایش ایچون کیلان صوف وکتاندر ولباس تقوی تواضع
وعفت وحیا وطاعتدر واثرالدن مراد مطر انزالیله پنبه وکتان تمسیدر دینلدیکه
جاهلیتده کعبه‌یی طوافلرنده عصیان ایتدیکمز ثیابله کیرمیز دیو عریان طواف
ایدرلردی بناء علیه بوآیتك نزولیله ستر ایله امر اولندی
۲٦ یا بنی آدم لا یفتننکم الشیطان کما اخرج ابویکم من الجنة ینزع عنهما
لباسهما لیریهما سوآتهما انه یریکم هو وقبیله من حیث لا ترونهم
انا جعلنا الشیاطین اولیاء للذین لا یؤمنون * ای بنی آدم شیطان فتنه ایله
ابوینکز آدم وحوانك محل عورتلرینی بربرینه کوسترمك ایچون لباسلرندن
عاری وجنتدن خروجه سبب اولدیغی کبی سزی دخی فتنه لندروب دین
وتقواکزی نزع وجنته دخولدن منع ایلمسون زیرا شیطان وقبیله سی برحیثیتدن
سزی کوررلر سز انلری کورمزسکز بز شیاطینی ایمان کتورمیانلر ایچون
احبا وقرنا قیلدق
۲۷ واذا فعلوا فاحشة قالوا وجدنا علیها آباءنا والله امرنا بها قل
ان الله لا یأمر بالفحشاء أتقولون علی الله ما لا تعلمون * نه‌چان انلر
(بت پرستلك وسائر کبی) قبیح عمل ایشلیوب (اندن نهی اولندقلرنده) انلر بابالرمزدن
بویله بولدق والله بزه بونکله امر ایلدی دیرلرسن دیکه الله تعالی بویله فاحش
عمللر ایله امر ایتمز (بلکه توحید ومکارم خصال ایله امر ایلر) شول حقیقتنی
بیلمدیککز شیئی کذبله الله تعالایه اسناد ایدوب سویلرمیسکز
۲۸ قل امر ربی بالقسط واقیموا وجوهکم عند کل مسجد وادعوه
مخلصین له الدین ۲۹ کما بدأکم تعودون فریقا هدی وفریقا حق
علیهم الضلالة انهم اتخذوا الشیاطین اولیاء من دون الله ویحسبون
انهم مهتدون * یا محمد دیکه ربم جل شانه عدل وصدق اصلی اولان
توحیدله امر ایتدی وهر مسجده یاخود هر سجده کرده یعنی صلاتکزده
یوزیکزی قبله طرفنه طوغرلدك بیوردی وخلوص قلبله الله تعالایه عبادت
ایدك ابتداسزی خلق ایتدیکی کبی ینه انك طرفنه عودت ایدرسز الله تعالی
برفرقه‌یه توفیق اعانه‌له هدایت ایلدی وبرفرقه‌یه قضاء سابق مقتضاسنجه
خذلانلری سببیله اوزرلرینه ضلالتی سزاوار ایلدی بومخذوللر الله تعالادن غیری

شیاطینی دوست اتخاذ ایلدیلر وظن ایتدیلرکه طوغری یولی بولدیلر
۳۰ یا بنی آدم خذوا زینتکم عند کل مسجد وکلوا واشربوا
ولا تسرفوا انه لا یحب المسرفین * ای ابن آدم هر مسجده یاخود هر
نماز کرده زینتلو لباسکزی اخذ ایدك ویبك وایچك لکن اسراف ایتمیك
الله تعالی اسراف ایدنلری سومز * دینلدیکه زینتلو لباسدن مراد مجرد
ستر عورتدر بعضلر کزیده البسه دردیمش * مرویدرکه ثقیف وبنو عامر
وبعضلر طوافی عریان ایدرلردی واحرامده حیوان اتنی ویاغلو ییمزلردی بوآیتله
انلر نهی اولندی
۳۱ قل من حرم زینة الله التی اخرج لعباده والطیبات من الرزق
قل هی للذین آمنوا فی الحیوة الدنیا خالصة یوم القیمة کذلك نفصل
الآیات لقوم یعلمون * دیکه الله تعالانك قوللری ایچون چیقاردیغی زینتی
ورزقدن طیباتی کیم حرام ایلدی دیکه بوزینت ورزق طیب حیاة دنیاده
مؤمنلر ایچوندر (کافرلر دخی تبعیتله شریك اولورلر) وقیامتده خاصة وخالصا
مؤمنلر ایچوندر بوحکمی تفصیل ایتدیکمز کبی سائر احکام ودلائل توحیدی دخی
بیلور قوم ایچون تفصیل ایدرز * اخراج اولنان زینتدن مراد نباتدن پنبه
وکتان وحیواندن حریر وصوف ومعادندن زره کبی اعمال اولنان البسه دینلمش
ورزق طیب مباح اولان لحوم وسائر مأکولات که بونلری جاهلیتده طوافده
لبسنی واحرامده اکلنی حرام ایتمشلردی
۳۲ قل انما حرم ربی الفواحش ما ظهر منها وما بطن والاثم والبغی
بغیر الحق وان تشرکوا بالله ما لم ینزل به سلطانا وان تقولوا علی الله
ما لا تعلمون * یا محمد سویله که ربم تعالی انجق کفر کبی ظاهر ونفاق کبی
کیزلو فواحشی یعنی کناه کبائری واثم که صغائری وناحق یره ظلم وکبری وقطعا
حجت وبرهان انزال اولنمامشیکن الله تعالایه شرك قوشمقلغکزی وبیلمیه‌رك (حلالی
حرامدر دیو) الله تعالایه افترا ایلمکزی حرام ایلدی
نصف ۳۳ ولکل امة اجل فاذا جاء اجلهم لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون *
پیغمبرلرینی انکار ایدن هر امتك عذابلری ایچون تقدیر اولنان وقت واردر اول وقتك
حلولنده انلر عذابلرندن برساعت تأخیر وتقدیم ایستمزلر
۳٤ یا بنی آدم اما یأتینکم رسل منکم یقصون علیکم آیاتی فمن اتقی

واصلح فلا خوف عليهم ولاهم يحزنون ✵ اى آدم اوغللرى سزه كندو
جنسكزدن پيغمبرلر كلوب سزه بنم آيات واحكامى بيان ايتدكده كيمكه تكذيب
وشركدن پرهيز ايدوب عملنى اصلاح ايليه اول كيمسه‌لره خوف وحزن يوقدر
٣٥ والذين كذبوا بآياتنا واستكبروا عنها اولئك اصحاب النار هم
فيها خالدون ✵ وشونلركه بزم آيتلرمزى تكذيب واكا ايماندن تكبر ايده‌لر
انلر اصحاب ناردر ونارده دائملردر
٣٦ فمن اظلم ممن افترى على الله كذبا او كذب بآياته اولئك ينالهم
نصيبهم من الكتاب حتى اذا جاءتهم رسلنا يتوفونهم قالوا اين ما كنتم تدعون
من دون الله قالوا ضلوا عنا وشهدوا على انفسهم انهم كانوا كافرين ✵
الله تعالى يه (زن وفرزند وشريك عزويله) كذب وافترا ياخود آيتلرينى تكذيب
وانكار ايدنلردن اظلم واكفر كيمدر اول كيمسه‌لر لوح محفوظدن كتب وتقدير
اولنان نصيبلرينه نائل اولورلر تا كه انلرك روحلرينى قبضه (ملك الموت) رسوللرمز
كلدكده اول ملائكه انلره الله تعالادن غيرى طاپديغكز بتلريكز نره‌ده قالدى
ديه‌لر اول كافرلر اول بتلر بزدن غائب اولدى ديه‌لر وكندو نفسلرى اوزره كافر
اولدقلرينه شهادت ايده‌لر
٣٧ قال ادخلوا فى امم قد خلت من قبلكم من الجن والانس فى النار كلما
دخلت امة لعنت اختها حتى اذا اداركوا فيها جميعا قالت اخريهم لاوليهم
ربنا هؤلاء اضلونا فآتهم عذابا ضعفا من النار قال لكل ضعف ولكن
لا تعلمون ✵ قيامتده الله تعالى ياخود ملك كفاره ديه كه جن وانسدن
سزدن مقدم كچن امتلرله آتشه كيرك نوقت بر امت ناره كيردكده مقدم كچن
ديندا شنه لعنت ايده قچانكه نارده بربرينه يولشوب جمع اوله‌لر صكره‌كى تابعلر
مقدمكى متبوعلر ايچون ديه‌لر كه ياربنا بونلر بزى اضلال ايتديلر بونلره ناردن
عذابى ايكى قات ويره الله تعالى بيوره كه جمله كزه عذاب ايكى قاتدر (متبوعلره
ضال ومضل اولدقلرى ايچون تابعلره كفر وتقليدلرى ايچون) ولكن سز بريكزك
عذابندن خبريكز يوقدر
٣٨ وقالت اوليهم لاخريهم فما كان لكم علينا من فضل فذوقوا
العذاب بما كنتم تكسبون ✵ اولكى امت صكره‌كى ديندا شلرينه ديه‌لركه
سزك بزم اوزريمزه فضلكز يوقدر عذابه استحقاقده برابرز همان كسب

ايتديككز كفر سببيله عذابى دادك عذابكزى كيمسه‌يه حواله ايتميك
٣٩ ان الذين كذبوا بآياتنا واستكبروا عنها لا تفتح لهم ابواب السماء
ولا يدخلون الجنة حتى يلج الجمل فى سم الخياط وكذلك نجزى المجرمين ✵
شونلركه بزم آيتلرمزى تكذيب وانلره ايمان واطاعتدن كبر ايتديلر اول كيمسه‌لرك
دعا واعماللرى وارواحلرى ايچون كوك قپولرى آچلمز وانلر ايكنه دلوكندن دوه
كچنجه‌يه دك جنته كيرمزلر (يعنى انلرك جنته دخولى بونك كبى محالدر) بو كروه
جنتدن محروم اولدقلرى كبى جميع مشركلره بويله جزا ايدرز
٤٠ لهم من جهنم مهاد ومن فوقهم غواش وكذلك نجزى
الظالمين ✵ انلر ايچون جهنم آتشندن انلرينه دوشمه واوستلرينه اورتو
واردر وبونلرك جزاسى كبى كفرله نفسلرينه ظلم ايدنلرك جزاسنى ويررز
٤١ والذين آمنوا وعملوا الصالحات لا نكلف نفسا الا وسعها اولئك
اصحاب الجنة هم فيها خالدون ✵ شونلركه وحدانيت خدايه ايمان ايتديلر
واعمال صالحه ايشلديلر بز نفسه قدرتندن زياده امر تكليف ايتميز ايشته
اول مؤمنلر جنت ملازملريدر انلر اول جنتده مقيم ودائملردر
٤٢ ونزعنا ما فى صدورهم من غل تجرى من تحتهم الانهار وقالوا
الحمد لله الذى هدانا لهذا وما كنا لنهتدى لولا ان هدانا الله لقد جاءت
رسل ربنا بالحق ونودوا ان تلكم الجنة اورثتموها بما كنتم تعملون ✵
اول اصحاب جنتك قلبلرندن بغض وحسدى بز چيقاررز انلرك مسكنلرينك
آلتدن ايرمقلر اقار وانلر اول مسكنلرينى كوردكلرنده الله تعالايه حمد وثنا
اولسونكه بزى بو نعمت ومقامه هدايت ايلدى اكر بزه بو يولى كوسترمسه بز
بالقوه طريق حقه كتمكه قادر دكل ايدك تحقيق ربمزشانه نك پيغمبرلرى
حقله كلديلر ايدى ديه‌لر واول آنده انلره ندا اولنه كه سزه وعد اولنان جنت
بودر شريعته موافق عمللريكز سببيله سزه ميراث ويرلشدر ✵ خبرده واردر كه
هر كيمسه‌نك جنتده وجهنمده بر منزلى واردر مؤمنلرك جهنمده اولان منزلى
كافره وكافرك جنتده اولان منزلى مؤمنه ميراثدر
٤٣ ونادى اصحاب الجنة اصحاب النار ان قد وجدنا ما وعدنا ربنا
حقا فهل وجدتم ما وعد ربكم حقا قالوا نعم فاذن مؤذن بينهم ان لعنة الله
على الظالمين ✵ اهل جنت جنته دخولنده اهل ناره ندا ايده‌لركه ربمز

جل شانه بزه وعد ایلدیکی ثوابی حق بولدق سز دخی وعد اولندیغکز عذابی
حق بولدیکزمی اهل جهنم بلی حق بولدق دیه‌لر بو ایکی فرقه بیننده اسرافیل
علیه السلام آوازله الله تعالانك لعنتی غیریه عبادت ایله نفسنه ظلم ایدنلره
اولسون دیه

٤٤ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ
كَافِرُونَ * شونلر که ناسی راه خدادن صرف واکری یوله میل ایتدرمك
استرلر انلر آخرتی انکار ایدیجیلردر

٤٥ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْاَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمٰيهُمْ وَنَادَوْا
اَصْحَابَ الْجَنَّةِ اَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ * جنتله
جهنمك (اثری بر برینه واصل اولمامق ایچون) بینلرنده حجاب واردر واعراف
اوزرنده رجال واردر که اول رجال جمله‌سنی سیمالرندن یعنی اهل جنتی بیاض رو
واهل ناری سیاه رو اولدقلرندن بیلورلر واهل جنته سلامت وتحیة الله
اوزریکزه‌در دیو ندا ایدرلر واهل اعراف هنوز جنته داخل اولمیوب دخولی
طمع ایدرلر * دینلدیکه اعراف جنتله جهنم بیننده بر مقام علیادر انده
بولنان رجال عارفلردر یاخود انبیا وشهدا کبی درجات عالیه صاحبلریدر که
انده دوستلرینك ودشمنلرینك حاللرینی مشاهده ایله مسرت حاصل ایدرلر
یاخود رجال صورتنده ملائکه‌در لکن قول اکثر اوزره اصحاب اعراف ابوینك
بری کندیدن راضی اولوب دیکری اولمیاندر یاخود حسناتی سیئاتیله میزانده
برابر کلنلردر دینلمش * قیامتده تکلیفلرك آخری اولان سجده امر اولندقده اهل
اعراف دخی سجده ایتمکله حسنات عد اولنوب جمله‌سی جنته داخل اوله‌لر

٤٦ وَاِذَا صُرِفَتْ اَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ اَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ
الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ * قچانکه اهل اعرافك کوزلری اهل نار طرفنه صرف
اولنوب انلرك عذابنی کوردکده استعاذه ایله یا رب بزی بو کافرلرله حشر
ایتمه دیو دعا ایده‌لر

حزب ٤

٤٧ وَنَادٰى اَصْحَابُ الْاَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمٰيهُمْ قَالُوا مَا اَغْنٰى
عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ * اصحاب اعراف رجال کفارك رؤساسنی
کوروب سواد الوجه سیمالرندن بیلوب ندا ایله مالکزك جمعیتی وانصارکزك
کثرتی وکلام حقدن تکبرکز سزی عذابدن منع ایتمدی دیه‌لر

٤٨ اَهٰؤُلَاءِ الَّذِينَ اَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ
عَلَيْكُمْ وَلَا اَنْتُمْ تَحْزَنُونَ * اول اهل اعراف رؤسای کفاره فقرای مؤمنینی
کوستروب بونلر اول ضعفای مؤمنین دکلمیدر که سز دنیاده بونلری تحقیر ایله بونلر
الله تعالانك رحمتنه نائل اولمزلر جنته کیرمزلر دیو یمین ایدر دکز دیه‌لر اول انده
اول فقرایه دینله که جنته داخل اولك سزلره هیچ خوف وحزن یوقدر

٤٩ وَنَادٰى اَصْحَابُ النَّارِ اَصْحَابَ الْجَنَّةِ اَنْ اَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ اَوْ مِمَّا
رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالُوا اِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ * اهل نار اهل جنته ندا
ایدوب بزه جنتدن صو دوکك که ایچه‌لم یاخود الله تعالانك سزه ویردیکی رزقدن
ویرك که ییه‌لم دیه‌لر اهل جنت انلره تحقیق الله عظیم الشان جنت طعام
وشرابنی کافرلره حرام ایلمشدر دیه‌لر

٥٠ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ
نَنْسٰيهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هٰذَا وَمَا كَانُوا بِاٰيَاتِنَا يَجْحَدُونَ * شونلر که
دینلرینی وبیراملرینی مسخره‌لق واویون اتخاذ ایتدیلر وحیات دنیا انلری مغرور
ایتدی انلر بو قیامت کوننه ملاقی اوله‌جقلرینی اونوتدقلری وبزم آیات
وحدانیتمزی ترك وانکارده اولدقلری سببیله بزده بو کون انلری عذابده ترك ایده‌رز

٥١ وَلَقَدْ جِئْنَاهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلٰى عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ *
بز انلره بر کتاب کتوردك که انده عقاید واحکامی تفصیل وعلممز اوزره انلره صالح
اولان مواعظی بیان ایتدك اول مؤمنلر ایچون هدایت ورحمتدر

٥٢ هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا تَاْوِيلَهُ يَوْمَ يَاْتِي تَاْوِيلُهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ
قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِي
كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ * کافرلر
انجق الله تعالانك وعد ووعیدی حقیقتیدر دیو انتظارده ایدیلر بو قیامتده انلرك
صحتی ظاهر اولدقده مقدم دنیاده اکا ایمان ایتمیوب ترك وانکار ایدنلر تحقیق ربمزك
پیغمبرلری بزه حقله کلدی ایدی (بز تکذیب ایتدك دیو اعتراف ایده‌لر بو اعترافلری
فائده ایتمیوب) ایا بو کون بزم ایچون شفاعت ایدر شفیعلردن وارمیدر یاخود کرو دنیایه
کیدوب مقدم ایشلدیکمز سیئه‌نك غیری حسنه ایشلیه‌لك یعنی شرك یرینه وحدت
ایدیدك دیه‌لر نه اعترافلرنده نفع ونه شفیع ونه دنیایه رده مجال بوله‌میوب نفسلری
خسرانده وکذب وافترا ایله شفیع اتخاذ ایتدکلری بتلری غائبده کندولری عذابده اوله‌لر

(٥٣) ان ربكم الله الذى خلق السموات والارض فى ستة ايام ثم استوى
على العرش يغشى الليل النهار يطلبه حثيثا والشمس والقمر والنجوم
مسخرات بامره الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين ✱ تحقيق ربكز اول
الله تعالا در كه كوكلرى و يرلرى التى كون مقدارى وقتده خلق ايلدى صكره
عرشى يراتمق اوزره قصد ايلدى ياخود امرى عرش اوزره مستوى ومستولى
اولدى اول الله تعالى كوندزى كيجه ايله اورتر كيجه يى كوندز ايله اورتديكى كبى
وسرعتله كيجه كوندزى وكوندز كيجه يى طلب ايدر يعنى بر برينى تعقيب ايدر
وكونش وآى و يلدزلرى فرماننه مطيع خلق ايلدى اكاه اولك كه خلق وامرك
كاسى الله تعالانك در جمله مخلوقى انك تصرفنده در الله تعالى الوهيت و ربوبيتده
وحدانيت وفردانيت ايله عالى واعظم وجمله عالملرك ربسى وخالقيدر
(٥٤) ادعوا ربكم تضرعا وخفية انه لا يحب المعتدين ✱ ربكزه عرشانه يه
تضرع وزارى وسرا يعنى ظاهرا وباطنا دعا وطاعت ايدك الله تعالى لايق اولميان
دعا ايله حدى تجاوز ايده نى سومز
(٥٥) ولا تفسدوا فى الارض بعد اصلاحها وادعوه خوفا وطمعا ان رحمت
الله قريب من المحسنين ✱ يريوزى ايمان وعدالله اصلاح اولمشيكن انده كفر
وظلمله فساد ايلمك والله تعالى يه عذابندن خوف وثوابنى اميد ايله دعا وطاعت
ايدك تحقيق الله تعالانك رحمتى احسن اعمالده اولنلره قريبدر
(٥٦) وهو الذى يرسل الرياح بشرا بين يدى رحمته حتى اذا اقلت
سحابا ثقالا سقناه لبلد ميت فانزلنا به الماء فاخرجنا به من كل الثمرات
كذلك نخرج الموتى لعلكم تذكرون ✱ اول الله تعالى روزكارى
رحمتندن اولان يغمورك اوكنجه مژده جى كوندرر تا كه اول روزكارلر مطرله
آغر يوكلو بلوتلرى قالديرر اول بلوتلرى بر زمين ميته يه سوره رز واول بلوتله اول
زمينه صو انزال ايده رز واول صو ايله هر نوع ميوه لر چيقاريرز بو ارض ميته دن
نباتى احيا ايلديكمز كبى ناسى دخى ايكنجى نفخه ده قبرلرندن احيا واخراج ايدرز
شايد كه سز بونلردن استدلال ايله احياى اموانى تفكر واقرار ايده سز
✱ دينلديكه بلوتلرى يوراز يردن قالديرر و يلدز روزكارى جمع ايدر وقبله
يغمورى ياغدير ولودوس يغموردن صكره بولوتلرى طاغيدر
(٥٧) والبلد الطيب يخرج نباته باذن ربه والذى خبث لا يخرج الا نكدا

كذلك نصرف الايات لقوم يشكرون ✱ شول بلد كه زمينى پاك وزراعته
صالح اوله امر حق ايله انك نباتى اسهل ومعمور چيقار واولكه زمينى خبيث
وشوره ناك اوله انك نباتى عسير وقليل چيقوب نفعى اولمز بونك كبى آيتلرمزى
نعمة اللهيه شكر ايدن قوم ايچون ضرب مثل وتكرير ايله تصريف ايده رز
✱ دينلديكه زمين پاك قلب مؤمنه وزمين شوره زار قلب كافره تشبيهدر كه مؤمن
كلام حقى ايشتدكده قلبى قبول ايدوب انكله نفعلنور كافرك قلبى تخم نصيحتى
عدم قبول ايله هيچ نفعه نائل اولمز
(٥٨) لقد ارسلنا نوحا الى قومه فقال يا قوم اعبدوا الله ما لكم من اله
غيره انى اخاف عليكم عذاب يوم عظيم ✱ (نوح بن لمك بن متوشلخ بن
ادريس عليه السلامدر اللى ياشنده دعوته مأمور اولدى) تحقيق بز نوحى
قومنه كوندردك نوح عليه السلام اى « قوم انجق بر الله تعالايه عبادت ايدك
سزنكچون غيرى معبود يوقدر تحقيق بن قورقارمكه اكر ايمانه كلمز سكز سزك
اوزريكزه عظيم كونده عذاب اوله جقدر » ديدى ✱ اول عذاب قيامتده يا طوفان اوله
(٥٩) قال الملأ من قومه انا لنريك فى ضلال مبين ✱ انك قومنك بيوكلرى
نوح عليه السلامه بز سنى آشكاره ضلالتده كورورز ديديلر
(٦٠) قال يا قوم ليس بى ضلالة ولكنى رسول من رب العالمين ✱
نوح عليه السلام اى قوم بكا ضلالت يوقدر ولكن بن عالملرك ربسى طرفندن
سزه رسولم ديدى
(٦١) ابلغكم رسالات ربى وانصح لكم واعلم من الله ما لا تعلمون ✱
ربم جل شانه نك احكامى خبرلرينى سزه تبليغ ايده رم وصلاحكز ايچون سزه
نصيحت ايده رم والله تعالى طرفندن بكا وحى كلوب سزك بيلمديككز
شيلرى بن بيلورم ديدى
(٦٢) اوعجبتم ان جاءكم ذكر من ربكم على رجل منكم لينذركم ولتتقوا
ولعلكم ترحمون ✱ ينه نوح عليه السلام انلره ربكز طرفندن كندو جنسكزدن
بر رجل لسانيله وحى وخبر كلديكنه تعجبمى ايدرسز تا كه سزى كفر ومعاصيدن
اخافه وانلردن صاقندیره وشايد كه بو كفر ومعاصيدن اتقاكز سببيله رحمت
اولنه سز ديدى
(٦٣) فكذبوه فانجيناه والذين معه فى الفلك واغرقنا الذين كذبوا

بر روايتده لامك
و بر روايتده دخى
لامخ در لمحرره

بِاٰيَاتِنَا اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْماً عَمِينَ ❊ نوح عليه السلامى قومى تكذيب ايديلر
بز نوحه و سفينه ده انكله بيله اولنلره نجات ويردك و بزم آيتلرمزى تكذيب
ايدنلرى طوفانله غرق ايتدك انلر وحدانيتمز علامتلرينى كورمز اعمى قوم
اولديلر * ديندى كه نوح عليه السلام قومنك هلاكنه دعا ايلدكده حق تعالى
سفينه انشاسنه امر ايدوب طوفانى كوندرمكله سفينه يه الديغى قرق نفر رجال
وقرق عدد نسوان واوغلى سام وحام ويافث ايله نجات بولدى
٦٤ وَاِلَى عَادٍ اَخَاهُمْ هُوداً قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ
اَفَلَا تَتَّقُونَ ❊ وقوم عاده نسب جهتيله قرداشلرى هود عليه السلامى
كوندردك هود عليه السلام اى قوم اول بر الله تعالايه عبادت ايدك سزكچون
اندن غيرى معبود يوقدر اياانك عذابندن قورقمازميسكز ديدى * اول هود عليه
السلام بن عبد الله بن رباح بن جادر بن عاد بن ارم بن سام بن نوح عليه
السلامدر ياخود هود بن شالخ بن ارفخشد بن سام بن نوح عليه السلامدر
وعاد بن عوص بن ارم بن ارفخشد بن سام بن نوح عليه السلامدر وقوم مذكور
غايت بلند وتناور روى زمينده انلر كبى جسيم الجثه اولمامشدر
٦٥ قَالَ الْمَلَاُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ اِنَّا لَنَرٰيكَ فِى سَفَاهَةٍ وَاِنَّا لَنَظُنُّكَ
مِنَ الْكَاذِبِينَ ❊ هود عليه السلام قومنك رؤساسندن كافرلرى ياهود
بز سنى قومكك دينى ترك ايده بى عقل كورورز ودعواى رسالتده سنى كاذبلردن
ظن ايدرز ديديلر
٦٦ قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِى سَفَاهَةٌ وَلٰكِنِّى رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ❊ هود
عليه السلام اى قوم بنده خفت عقل وجهالت يوقدر ولكن بن عالملرك ربى
طرفندن سزه رسولم ديدى
٦٧ اُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّى وَاَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ اَمِينٌ ❊ ربم جل جلاله نك
رسالاتنى سزه تبليغ ايدرم ورسالتمده صادق اولەرق سزه نصيحت ايدبجيم ديدى
٦٨ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَاذْكُرُوا
اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِى الْخَلْقِ بَسْطَةً فَاذْكُرُوا
اٰلَاءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ❊ هود عليه السلام انلره ربكز طرفندن كندو جنس
ونسبكزدن بر رجل لسانيله رسالت وبيان كلديكنى عجبلرميسكز كه سزى
عذاب الهيدن اخافه ايدر ديدى وذكر ايدك شول وقتيكه قوم نوحك

هود اسمى عابر در كه
هود بن عامر بن
شالخ بن فالغ بن
ارفخشد بن سام بن
نوح در (قاموس)

هود بن عبد الله
بن رباح بن الجاود
بن عوص بن ارم
بن سام بن نوح وقيل
هود بن شالخ بن
ارفخشد بن سام
بن عم ابى عاد (قاضى)

عابر بن شالخ بن قينان
بن ارفخشد بن سام
بن نوح (برهان)

هلاكندنصكره (زمين احقافده تا بحر عمانه دك) حق تعالى سزى خلفا قيلدى
وسزى خلقت وقوت وقامتده جمله آدملردن زياده قيلدى امدى الله تعالانك
نعملرينى ذكر ايدك كه شايد فلاح بوله سز ديدى
٦٩ قَالُوا اَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَاؤُنَا فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا نصف
اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ❊ هود عليه السلامه قومنك كافرلرى ياهود سن
بزم بابالرمزك عبادت ايتديكى بتلرمزى ترك ايله بز اللهه عبادت ايلمزى امر
ايتمكه مى كلدك امدى اكر رسالتكده صادق ايسك بزى اخافه ايلدككك عذابى
كتورديديلر
٧٠ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ اَتُجَادِلُونَنِى فِى اَسْمَاءٍ
سَمَّيْتُمُوهَا اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانْتَظِرُوا اِنِّى مَعَكُمْ
مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ❊ هود عليه السلام انلره تحقيق ربكز طرفندن سزه عذاب
وغضب واجب وحق اولدى الله تعالى طرفندن بر آيت نزولى ياخود بر حجت
وبرهان اولمقسزين سزك و بابالريكزك الهه تسميه ايتديككز بتلر بكرده بنمله
مجادله مى ايدرسكز امدى عذاب نزولنه سز منتظر اولك بنده سزكله بيله
منتظرم ديدى
٧١ فَاَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا
وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ❊ هود عليه السلامى ودينده اكا تابع اولنلرى رحمتمزله
قورتاردق وبزم آيتلرمزى تكذيب ايدوب مؤمن اولميانلرينك سلسله وكوكلرينى
قطع ايتدك * روايت اولنديكه قوم مذكور اوج سنه يغمور انقطاعيله قحطه
مبتلا اولديلر اول وقتده هرملت بر بلايه دوچار اولسه بيت الحرامه واروب
انده دعا ايدرلردى ومطلبلرينه نائل اولورلردى اول قوم دخى استسقا ايچون
اعيان قبيله دن يتمش كيسه يى مكه يه كوندرديلر رئيسلرى قيل بن عنز ومرثد
ابن سعد ايدى واول وقتده عمليق بن لاوذ اولادندن معوية بن بكر حاكم مكه ايدى معاوية قاضى
اكا مسافر اولوب بعد از ضيافت طلب باران دعاسيچون چيقد قلرنده مرثد
هود عليه السلامه كيزلو ايمان كتورنلردن اولمغله انلره سز توبه واستغفار ايدوب
هود عليه السلامه اطاعت ايتمدكجه دعاكز قبول اولمز ديدى بو كلامندن معنى
معويه يه ديديلر كه سن مرثدى دعا محلنه كلمكدن اليقو واكا نصيحت ايله ديو
براغوب قيل ايله اول يتمش كشى دعايه كتديلر باران طلبيله دعالرنده فى الحال

اوج قطعه بلوت ظهور ایلدی بری بیاض بری قرمزی بری سیاه وندا کلدیکه
ای قیل بو بلوتلردن برینی قومك ایچون اختیار ایله قیل دخی یغموری چوقدر
ظنیله سیاه بلوتی اختیار ایلدی مکه دن ولایتلری طرفنه روانه وواد یلرنده
مغیث نام محله وارد قلرنده بلوتك مژده سی قوم عاده ایریشوب سرور واستقبال
ابر ایچون خانه لرندن چیقدیلر همان عذاب الهی دخی نازل اولوب اول سحاب ریح
عاصف ایدیکه یدی کون سکز کیجه اسوب قوم عادی تماما هلاك ایلدی هود
علیه السلام مؤمن قومیله سلامتده اولدیلر
٧٣ وَاِلٰى ثَمُودَ اَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَاقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَالَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ
قَدْجَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ هٰذِهِ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوهَا تَاْكُلْ فِي اَرْضِ
اللّٰهِ وَلَاتَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ * قبیلهٔ ثموده نسبا
قرنداشلری صالحی کوندردك صالح علیه السلام انلره ای قوم بی شریك
اولان الله تعالایه عبادت ایدك که اندن غیری عبادته والوهیته مستحق یوقدر
ربکز جل شانه طرفندن سزه معجزهٔ ظاهره کلدیکه ایشته بنم پیغمبرلکمه
دلالت ایدر الله تعالانك قدرتیله بودوه در انی حالی اوزره براغك که ارض
اللهده اوت یه واکا هیچ بر بدلك ایله طوقنیه سزکه بونی مشاهده دنصکره
اکا ضرر ایدر سکز سزی عذاب الیم اخذ ایدر دیدی * دینلدیکه ثمود عربدن
بر قبیله در اصللری ثمود بن عابر بن ارم بن سام بن نوح علیه السلامدر
مسکنلری حجازله شام بیننده وادی القرایه دك حجر دینور وصالح علیه السلام
ابن عبید بن اسف بن ناشح بن عبید بن جادر بن ثمود ایدی یعنی النجی قرنده
ثموده وارمغله نسب عد اولندی قبیلهٔ ثمود کثرت رجال ومال وجسامت
وجودلری اولوب صالح علیه السلامی تکذیب ایدرلردی وبزه رسالتکه دلیل
کوستر دیرلردی صالح علیه السلام نه ایستر سکز دیمکله انلر یارین بیراممزدر بزمله
صحرایه کل بزدخی بتلرمزی چیقاریر زسن الهکدن برشی ایسته بزدخی
بتلرمزدن ایستر بقالم قنغیمزك دعاسی قبول اولور سه اکا تابع اولورز دیو قرار
ویردیلر فرداسی چیقوب هرچند بتلرندن حاجت طلب ایلدیلر ظهور ایتمامکله
خجالتده قالدیلر صحراده کاثبه نامنده بشقه جه بر طاش قیا وار ایدی اشراف
قبیله دن جندع بن عمرو ای صالح بو قیادن برحامله تویلو دوه چیقاردیدی
صالح علیه السلام بنم ربمك قدرت کامله سنده عجز یوقدر اکر بو مطلوبکز
وجهله بو قیادن بو دوه یی چیقاررسم نه ایدرسز دیدی انلر ایمان کتوررز دیو

صالح بن عبید بن اسف بن ماسخ بن عبید بن حازر بن ثمود (قاضی)

عهد ویمین ایتدیلر صالح علیه السلام ایکی رکعت نماز قیلوب دعا ایتدکده
فی الحال اول قیا حرکته کلوب دوه لر طوغردغنده ناله ایدر کبی ایکلدی وقیا
یاریلوب ایستدکلری صورتده بر دوه طشره چیقدی وهمان کندو کبی بر یاوری
طوغردی وناس اکا نظر ایدرلردی جندع توفیق الهیله فی الحال ایمانه کلوب
باقیلری خذلانده قالدیلر صالح علیه السلام قومنه دیدیکه صو بکزك جمیعی
بر کون اول دوه نك وبر کون سزکدر اول ناقه کون آشوری صویه واردقده
حجر قیوسنك جمیع صوینی ایچمدکجه باشنی قالدرمزدی وایستدکلری قدر سودینی
صاغوب ایچرلر وادخار ایدرلردی وایام صیفده وادینك ظهرنده اولوب ثمودك
مواشیسی بطن وادیده سیجاق واوتسز یرده اولوردی کذلك قیشده ناقه
بطن وادیده مواشی ثمود ظهر وادیده صوغق واوتسز محلده اولورلردی
بوحالت انلره من عند الله بلا واضطراب اولدی مکر قبیلهٔ ثمودده مالدار
ومواشیٔ کثیره صاحبه سی ایکی مرأه وار ایدی برینه عنیزه دینور عجوز مسنه
اولوب حسنا قزلری وار ایدی برینه دخی صدوف دینوردی ایکیسی دخی صالح
علیه السلامی سومزلردی اول صدوفك مصدعا نام بر ابن عمی وار ایدی ناقه یی
سکرلمك یعنی ایقلرینی کسمك شرطیله نفسنی اکا عرض ایلدی وعنیزه دخی
قذار بن سالف نام ادباره کذلك ناقه یی سکرلمك شرطیله قیزلرندن دیلدیکنی
ویرمکه وعد ایلدی بوصورتله مصدعله قذار ناقه نك هلاکنی التزام وامثاللری
اشقیادن یدی کیسه یی دخی کندولره اویدردیلر وناقه نك یولنده کیزلنوب
بکر کن قلیجیله اوروب اولدردیلر لحمنی اهل بلد اخذ وتقسیم ایتدیلر ناقه نك
ولدی انی کوردکده اول اراده بر طاغ وار ایدی اکا قاچدی انده اوچکره
چاغروب بر قیا یاریلوب ولد ناقه انك ایچنه کیردی صالح علیه السلامك اوچکره
چاغرمسی اوچ کون عمرکز قالدیغنه اشارتدر عذابه حاضر اولك دیدی انلر
استهزا طریقیله یاصالح اول عذاب بزه نه وقت کلور وانك کلسنه علامت ندر
دیدیلر ناقه یی چهارشنبه کونی اولدرمشلر ایدی صالح علیه السلام دیدیکه یارین
پنجشنبه یوزلریکز صارارر جمعه کونی قزارر جمعه ایرتسی قرارر بازار کونی
عذابکز کلور واقعه دیدیکی کبی فرداسی خمیسده یوزلری صاراروب جمعه
قزاروب سبت کونی قراردقده مأیوسا عذابه انتظار ایله بازار کونی کندولرینی
یراوزره براغوب عذاب نه جانبدن کلور دیو کاه سمایه کاه یره باقدیلر اولکون
ضحی وقتنده کوکدن بر هیبت وشدتلو صوت کلوب جمله کافرلرك قلبلری

پاره‌لنوب هلاك اولدیلر
(٧٣) وَاذْكُرُوا اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْاَرْضِ
تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُوراً وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتاً فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللّٰهِ
وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ❊ وذكر ایدك كه الله تعالی سزی عاد قومنك
هلاكندنصكره خلفا ایدوب ارض حجرده اسكان ایتدی یازلرده یومشاق یرلرده
كوشكلر یاپوب قیشلرده طاغلری اویوب خانه‌لر یاپوب ساكن اولورسز امدی
الله تعالانك نعمتلرینی یاد وشكر ایلیوب یریوزنده فساده قصد وسعی ایلمیك
(٧٤) قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ
اَتَعْلَمُونَ اَنَّ صَالِحاً مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّهِ قَالُوا اِنَّا بِمَا اُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ❊
صالح علیه السلامك قومندن ایمانه كلمیوب تكبر اوزره اولنلر ینه اول قومندن
ضعیف عد ایتدكاری ایمانه كلنلر ایچون استهزا یوزندن دیدیلر كه صالح ربسی
طرفندن كوندرلمش پیغمبر اولدیغنی بیلور میسز اول ضعفا بیلورز بزه وسزه
مرسلدر و بزاكا ایمان ایدنلردنز دیدیلر
(٧٥) قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا بِالَّذِي آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ❊ اول ایماندن
تكبر ایدنلر اول مؤمنلره شول سزك ایمان ایتدیككز شیئه بز منكر وكافرلرز دیدیلر
(٧٦) فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا
اِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ❊ واول دوه‌یی كسدیلر ور بلرینك امرینه عدم
امتثال ایله عصیان ایتدیلر واستهزا طریقیله ای صالح اكر مرسل پیغمبرلردن
ایسك بزه وعد ایتدیككك عذابی كتور دیدیلر
(٧٧) فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ❊ انلره كوكدن
هیبتلو صوتله یرده زلزله اولوب قلبلری پاره‌لنمكله یوز اوزره دوشوب خانه‌لرنده
هلاك اولدیلر
(٧٨) فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ
وَلٰكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ ❊ صالح علیه السلام انلردن اعراضله ای قوم
بن سزه ربمك رسالتنی تبلیغ ونصیحت ایتدم لكن سز نصح ایدنلری سومز
ایدیكز دیدی
(٧٩) وَلُوطاً اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ
مِنَ الْعَالَمِينَ ❊ لوط علیه السلام قوم سدومه ایاسز بوفاحش عملی

ایشلر میسكز كه بوعالمده سزدن مقدم بر كیمسه بو عملی ایتمدی دیدی ❊ لوط بن هاران
بن آزر بن نوح علیه السلام كه ابراهیم علیه السلامك برادرزاده‌سیدر ابراهیم
علیه السلام بابلدن شامه توجهلرنده لوط علیه السلام انكله ایدی حق تعالی
لوط علیه السلامه پیغمبرلك ویروب اهل مؤتفكانه كوندردی وانلر بش شهر
اولوب اعظمی سدوم ودیكر غاموراوداوما وصابورا وصغورا ایدیكه انلرده
ناسك زیاده كثرتی وارایدی لوط علیه السلام سدومه كلوب خلقی دینه دعوت
ولواطه فحشندن نهی ایلدی
(٨٠) اِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ❊
سز نسادن غیری شهوتله رجاله مباشرت ایدرسز بلكه سز اسراف ایدیجی
برقومسز دیدی
(٨١) وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ اِلَّا اَنْ قَالُوا اَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْ اِنَّهُمْ
اُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ❊ لوط علیه السلامك بو كلامنه بر یرینه جوابلری انجق
لوطی واكا تابع اولنلری قریه‌كزدن یعنی سدومدن چیقارك كه انلر بو عملدن
پاكلك طلب ایدر انسانلردر دیمك اولدی
(٨٢) فَاَنْجَيْنَاهُ وَاَهْلَهُ اِلَّا امْرَاَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ❊ بز لوط علیه
السلامه واهل بیت وتبعه‌سی مؤمنلره نجات ویردك انجق زوجه‌سی واعله
كبر لو كفرده اولدیغیچون لوط علیه السلامله كیتمیوب قومله هلاك اولدی
(٨٣) وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَراً فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ❊ وانلرك
اوزرینه سجیلدن طاش یاغدردق نظر ایله كه انبیایی منكر مجرملرك حالی نیجه
اولدی
(٨٤) وَاِلَى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْباً قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ
قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَاَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
اَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ❊ اصحاب ایكه اولان مدین بن ابراهیم علیه السلام اولادینه نسبا
قرداشلری اولان شعیب علیه السلامی رسول كوندردك شعیب انلره یاقوم الله تعالایی
بر ایلیوب اكا عبادت ایدك ثاندن غیری عبادته مستحق اله یوقدر ربكز طرفندن سزه
معجزه ظاهره كلدی كیل ومیزانكزی تمام طوتوب ناسك حقلرینی اداده نقصان
ایتمیك وانبیا واتباعی شرایعیله یریوزی اصلاح اولمشیكن سز كفر وحیله ایله فساد

لوط بن هاران بن
تارخ (قاضی)

بو شهرلرك اسملری
بعض كتابلرده
لسان عبرانی اوزره
سُودُوم وغومور
وآداما وسبویم
وصَغُور دیو محرردر
سودوم بحر لوطك
طرف شمالسنده
وآداما ایله غومور
بحر مذكور جوارنده
وسبویم شهری كنار
بحرده وصغور دخی ینه
اولطرفده والان
الزُوَیرَه تسمیه اولنان
محلده واقع ایمش
(المحرره)

ایتمک اگر بنم قولمی تصدیق ایدر سکز سزه خیرلودر دیدی

(٨٥) وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِهِ
وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاذْكُرُوا اِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ وَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُفْسِدِينَ ※ دین طلبیله کلنلرک یوللری اوزره اوتوروب الله تعالایه ایمان
ایدنلری منع ایتمک واگری یوله کتمسنی طلب ایتمک وسزک عدد ومالکز قلیل
ایکن سزی مال واولاد ایله تکثیر ایدن حق تعالایی ذکر ایدک وسزدن مقدم
کچن امتلردن افساد ایدنلرک عاقبتلری نیجه اولدیغنه نظر ایدک دیدی

(٨٦) وَاِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ اٰمَنُوا بِالَّذِي اُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا
فَاصْبِرُوا حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ※ اگر سزدن بر طائفه
بنم ارسال اولندیغم شیئه ایمان ایدر وبر فرقه انکار ایدرسه الله تعالی بیننزده
حکم ایدنجیه دک صبر ایدک که تصدیق ایدنلری نجات تکذیب ایدنلری عذابله
قضا ایده اول الله تعالی حاکملرک خیرلوسیدر که عدالله حکم ایدر ※ دینلدیکه ابراهیم
علیه السلام نمرودک آتشندن چیقدقده نمرودک قزینی تزوج ایدوب اندن مدین نام
والدی اولدی واول مدین لوط علیه السلامک قزینی تزوج ایدوب اندن تناسل ایدن
اولاده آل مدین دینلدی وشعیب علیه السلام بن میکیل بن یشجر بن مدیندر
وشعیب علیه السلام اعمی ایدی قومنه حسن مراجعتیچون اکا خطیب الانبیا
دینوردی اگرچه انک معجزه سی قرآن کریمده اولمیوب انجق معجزات انبیایی
ذکر ایدر آیات باهراتده نقدر بلند طاغه چیقمق مراد ایلسه جبل سر فرو ایدوب آسان
چیقاردی دیمش بو آل مدین کیله ومیزانلریله زیاده آلوب ناسه نقصان ویررلردی
وهر یول اوزره اوتوروب شعیب علیه السلامه کلنلری اول کذابدر صقین سنی
دینکدن دوندرمسون دیو منع ایدرلردی وبعضلر قطاع طریق ایدیلر دیمشدر

(٨٧) قَالَ الْمَلَاُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ
اٰمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا اَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ اَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ ※
شعیب علیه السلامک قومندن ایماندن تکبر ایدن رؤساسی یا شعیب سنی وسکا
ایمان ایدنلری سنکله برابر قریه مزدن چیقاررز یاخود بزم ملتمزه دونرسکز
دیدیلر شعیب علیه السلام بزم کریه کوردیکمز دینه نیجه دونه رز دیدی

(٨٨) قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ اِذْ نَجّٰينَا اللّٰهُ مِنْهَا
وَمَا يَكُونُ لَنَا اَنْ نَعُودَ فِيهَا اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا

جزء ٩

عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ※
شعیب علیه السلام « الله تعالی بزی بدایتده اسلامله تکریم وملتکزدن تخلیصدن
صکره سزک ملتکزه دونرسک الله تعالایه قول باطل وکذبله افترا ایتمش اولورز
بزم اکا عودتمز ممکن اولمز مگر علم ومشیة اللهده سبقت ایتمش اوله ربمز تعالینک علمی
هرشیئی احاطه ایتمشدر ایمان اوزره ثباتده الله تعالایه توکل ایلدک یارب بزمله
قوممز بیننده حقله حکم ایله که سن حکم ایدیجیلرک خیرلوسیسن » دیدی

(٨٩) وَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا اِنَّكُمْ اِذًا
لَخَاسِرُونَ ※ قومنک کافر اولان رؤساسی دیگرلرینه اگر شعیبه تابع اولورسکز
دینکزی وکم فروشلغی ترکله زیانده اولورسکز دیدیلر

(٩٠) فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ※ جبریل
علیه السلامک صیحه سیله انلری زلزله اخذ ایدوب منزللرنده یوزلری اوزره
دوشوب هلاک اولدیلر

(٩١) اَلَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَاَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا اَلَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا
هُمُ الْخَاسِرِينَ ※ شونلر که شعیب علیه السلامی تکذیب ایتدیلر گویا
منزللرنده اقامت ایتمیوب یوق اولدیلر وانی تکذیب وانکار ایدنلر دنیا وآخرتده
خسرانده اولدیلر

(٩٢) فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ
فَكَيْفَ اٰسٰى عَلٰى قَوْمٍ كَافِرِينَ ※ شعیب علیه السلام انلردن یوز چویروب
تحسر وتأسفله دیدیکه ای قوم بن سزه ربم جل شانه نک خبرلرینی تبلیغ ایلدم
وسزه مرحمتله نصیحت ایلدم (صکره ینه کندو نفسنه دیدیکه) بنی تصدیق
ایتمیان کافرلرک هلاکنه نیجه تأسف ایده یمکه مستحق عذاب اولمشلر ایدی

(٩٣) وَمَا اَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ اِلَّا اَخَذْنَا اَهْلَهَا بِالْبَاْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ
لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ※ انبیادن بر نبی بر قریه یه کوندردیکمزده اهالیسی انی
تکذیب ایتملریله بزانلری سوء حال وضیق معاش ورنج وخسته لکله اخذ ایتدک
تاکه تضرع وتذلل ایده لر

(٩٤) ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ اٰبَاءَنَا
الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَاَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ※ صکره بلا وشدت یرینه
سلامت وراحتی تبدیل ایتدک تاکه مال وعددلری چوغالدقده کفران نعمه وطغیانه

باشلدیلر وبو محنت ومضرت وراحت ونعمت دهرده عادت اولمغله بابالریمز دخی
اکا مبتلا ایدی دیدیلر وینه کفران نعمتده اولدیلر ایدی اکسزین بز انلری عذابله
اخذ ایتدك حال بو که انلر بو عذابك نزولنی فکر ایتمزلر ایدی
(٩٥) ولو ان اهل القری امنوا واتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء
والارض ولکن کذبوا فاخذناهم بما کانوا یکسبون ※ اگر اهل قری
ایمان واتقا ایتسلردی بز انلرك اوزرینه کوکدن یغمور ویردن نبات برکاتنی فتح
ایدردك لکن انلر رسوللری تکذیب ایتدیلر ایدی کفر ومعاصی بی کسبلری
سببیله بز انلری عذابله اخذ ایتدك
(٩٦) افامن اهل القری ان یأتیهم بأسنا بیاتا وهم نائمون ※ ایا اهل قری
نیجه امین اولورلر انلر کیجه اویخوده ایکن عذابمز کلهجکندن قورقمزلرمی
(٩٧) اوامن اهل القری ان یأتیهم بأسنا ضحی وهم یلعبون ※
ایا اهل قرا ومکه نیجه امین اولورلر انلر اویونده ایکن قوشلاق وقتنده عذابمز
کله جکندن خوف ایتمزلرمی
(٩٨) افامنوا مکر الله فلا یأمن مکر الله الا القوم الخاسرون ※ ایا الله تعالی
انلری غفلتلری حالنده فجأة عذابله اخذ ایده جکندن امینمی اولدیلر الله تعالانك
بو صورت مکرندن کیمسه امین اولمز مکر خسرانده اولان قوم اوله
(٩٩) اولم یهد للذین یرثون الارض من بعد اهلها ان لو نشاء اصبناهم
بذنوبهم ونطبع علی قلوبهم فهم لا یسمعون ※ ایا شول کیمسهلر ایچون
بیان اولمدیمیکه برقوم عذابله هلاك اولوب صکره یرلرینه وارث وخلف اولورلر
اکر بز مراد ایلسك انلری سلفلری کبی ذنوبلرینك جزاسنی ویردك حال بوکه
انلرك قلبلری اوزره مهر اورورزکه قلبلری ایشتمز اولور
(١٠٠) تلك القری نقص علیك من انبائها ولقد جاءتهم رسلهم
بالبینات فما کانوا لیؤمنوا بما کذبوا من قبل کذلك یطبع الله علی قلوب
الکافرین ※ اول شهرلرکه بوندن مقدم اهالیسنی هلاك ایتشیدك انلرك
بعض خبرلرینی یا محمد سکا حکایت ایدرز انلره پیغمبرلری معجزاتله کلدیلر انلر
مقدمکی پیغمبرلری تکذیب ایله کفرده ثباتلری وقلبلرینه مهر وضعیله هلاك
اولان امم کبی سنك قومکدن دخی ایمانه کلهجك مقدار اولمیانلرك قلوبنه
الله تعالی مهر اورر

(١٠١) وما وجدنا لاکثرهم من عهد وان وجدنا اکثرهم لفاسقین ※
امم مذکورهنك اکثریچون عهد ومیثاقلرینه وفا ایدر بولمدق بلکه انلرك چوغنی
پیمان شکن فاسقلر بولدق
(١٠٢) ثم بعثنا من بعدهم موسی بآیاتنا الی فرعون وملائه فظلموا بها
فانظر کیف کان عاقبة المفسدین ※ اول امتلردن صکره معجزاتمز ایله موسی علیه
السلامی فرعونه واکا برقومنه رسول کوندردك انلر اول معجزات ظاهرهیه
عدم التفاتله کافر اولوب نفسلرینه ظلم ایتدیلر نظر ایله که فساد ایدنلرك عاقبتی
نیجه اولدی
(١٠٣) وقال موسی یا فرعون انی رسول من رب العالمین ※ موسی
علیه السلام یا فرعون بن رب العالمین طرفندن سکا رسولم دیدی
(١٠٤) حقیق علی ان لا اقول علی الله الا الحق قد جئتکم ببینة من ربکم
فارسل معی بنی اسرائیل (١٠٥) قال ان کنت جئت بآیة فأت بها
ان کنت من الصادقین ※ بنی تصدیقه وبنم رسالتمه حقاً بنم واردر که
الله تعالانك شاننده کلام حقدن غیری سویلمم تحقیق ربکز تعالی طرفندن
رسالتمه شاهد سزه معجزهٔ ظاهره ایله کلدم بنمله بنی اسرائیلی بابالرینك وطنی
اولان ارض مقدسهیه کوندر فرعون اکا دیدیکه اگر سن معجزه ویجتله کلدکسه
وصادقلردن ایسك معجزهکی کتور ※ محرردرکه بو فرعونك اسمی ولید بن مصعب
بن ریاندر فرعون مصر ملوکینك لقبلریدر بو فرعون بنی اسرائیلی قوللرمدر
دیو اعمال مشاقهده قوللنوردی بو سببدنکه یعقوب علیه السلام اولاد واحفادیله
مصره کلوب قرار ایتمشیدی انلر وفات ایدوب ملك ریان دخی یوسف علیه السلام
زماننده فوت اولدی اوغلی مصعب بنی اسرائیله حرمت ایدردی انك فوتنده
اوغلی ولیدکه موسی علیه السلام زماننده فرعون مصر اولمغله انا ربکم الاعلی
لافنی بنی اسرائیل قبول ایتمدکده فرعون انلره سز بنم بابالرمك صاتون آلمش
کولهلریسکز بنم دخی بندهزادهلرمسکز دیو تا موسی علیه السلامك بعثتنه دك
بندهلك ایله قوللنوردی
(١٠٦) فالقی عصاه فاذا هی ثعبان مبین ※ موسی علیه السلام عصاسنی
یره براقدی همان دم ظاهر الامر بی شك بر اژدرها اولدی ※ مرویدرکه اول
اژدرها اغزینی آچوب ایکی چکه سی بینی سکسان ذراع ایدی آلت چکهسی

يرده اوست چكه سى فرعونك قصرنك قبه سنده ايدى فرعون فرار ايدوب
ناسه برنبه هزيمت وازدحام دوشديكه اول آنده يكرمى بش بيك آدم هلاك
اولدى فرعون چاغروب ياموسى سنى كوندرن خدايه وسيله ايدين و يرمكه
عصاكى اوزرمدن دفع ايله سكا ايمان ايده‌رم و بنى اسرائيلى سكا و يردم ديدى
موسى عليه السلام اژدرهانك باشندن طوتدقده همان عصا اولدى فرعون
كلوب سريرينه اوطوردقده بوندن غيرى معجزه‌ك وارمى ديدى

(١٠٧) وَنَزَعَ يَدَهُ فَاِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ✲ الى جيبندن چيقاردبكه
ناظرلره ضياسى نور شمسه غالب بياض اولدى ✲ مروى در كه موسى عليه
السلام بغداى رنكنده اولمغله دستنى چيقاردقده نورى زمين وآسمانى روشن
ايلدى ينه جيبنه وضعنده اولكى هيئتنه عودت ايلدى

(١٠٨) قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ✲ فرعون
قومندن رؤسالرى بوموسى فن سحرده عالم ساحردر ديدى

(١٠٩) يُرِيدُ اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ✲ (اى قبطيان)
بوساحر سزى ارض مصردن چيقارمق مراد ايدرنه تدبير ايدرسز ديديلر

(١١٠) قَالُوا اَرْجِهْ وَاَخَاهُ وَاَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ (١١١) يَأْتُوكَ
بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ✲ (قبطك رؤساسى) فرعونه ديديلركه موسى وقرنداشى
هرون عليهما السلامى آليقو عجله ايتمه ومدينه لره سحره‌يى جمع ايدر آدملر كوندر
جمله فننده حاذق ساحرلرى سكا كتورسونلر

(١١٢) وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا اِنَّ لَنَا لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ✲
وقتاكه سحره فرعونه كلديلر اكر بز موسايه غلبه ايدرسك بزه اجر وعطايا ايله
اكرام ايدرميسك ديديلر

(١١٣) قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ✲ فرعون بلى و يردم وسز مقربلردن
اولورسكز ديدى

(١١٤) قَالُوا يَا مُوسٰى اِمَّا اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّا اَنْ نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ✲ وقتاكه
وعد اولنان جمعيت محلنه كلديلر سحره تأدب ايدوب يا موسى عصاكى سنمى
اول براغورسن يوخسه الات سحرمزى بزمى اول براغه لم ديديلر

(١١٥) قَالَ اَلْقُوا فَلَمَّا اَلْقَوْا سَحَرُوا اَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاؤُا
بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ✲ موسى عليه السلام (انبيا شانه شايسته تسامح وكرمله) سزاول

براغك ديدى وقتاكه سحره الاتلرينى يره براقدقلرنده ناسه حقيقتسز برخيال ايله
اوركك وسحر عظيم كلدى * تفسير دمياطيده وارد دركه مدين صعيدده فن
سحرده ماهر سابور وعابور نامنده ايكى قرداش وارايدى فرعونك دعوتى انلره
وارد قده انالرينه بزى بابامزك قبرينه كوتور ديديلر وارد قلرنده اى بابا مصرده
ايكى كيمسه ظهور ايتمش بى لشكر وسلاح برعصاسى وارايمش يره براغنجه اژدرها
اولوب خلق هلاك ايدرمش فرعون بزى انلرله معارضه‌يه دعوت ايتمش ديشلر
صاحب قبر اوغللرينه مصره واردیغكزده سؤال ايدك كه اكر اول ايكى كيمسه
اويور كن اول عصا اژدرها اولوب انلره بكچيلك ايدرسه اول سحر دكلدر كيمسه‌نك
انلرايله معارضه‌يه قدرتى يوقدر جوابنى ويرمش انلرشاكرد ومصاحبلريله
اون ايكى بيك كيمسه مصره كلديلر واندەپدرلرينك جوابى اوزره تفحص ايتديلركه
عصا دائما بيدار در بناء عليه خاطرلرينه دغدغه دوشوب كيرلنديلر وقتاكه
مجلس مناظره نظام بولوب فرعون وناس حاضرلر كن موسى عليه السلامك
امريله سحره ايچلرى ژيوه ايله مملو وطشره‌لرى زفت ايله مطلا مارشكلنده
ايپلرينى ميدانه براقدقلرنده حرارت شمسله حركته كلملريله آيت كريمه ماصدقنجه
ناسه اوركنديلك ويروب سحر عظيم كورندى

(١١٦) وَاَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى اَنْ اَلْقِ عَصَاكَ فَاِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ✲ نصف
بزموسايه عصاكى براق ديو وحى ايتدك اول اژدرها اولدقده اول سحره‌نك
تزوير ايتدكلرى ايپ وچوپى يوتدى موسى عليه السلام اخذ ايتدكده
ينه عصا اولدى

(١١٧) فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ✲ حق ظاهر وثابت
وساحرلرك اعمال سحرلرى باطل اولدى

(١١٨) فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ ✲ اول ساحرلرك آلتلرى باطل
وكندولرى مغلوب اولدقده مقهورا كيرو دونديلر

(١١٩) وَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ✲ والهام الهيله سحره سجده ايده‌رك
يوزى اوزره دوشديلر

(١٢٠) قَالُوا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ (١٢١) رَبِّ مُوسٰى وَهٰرُونَ ✲ سحره
موسى وهرونك ربسى اولان رب العالمينه ايمان كتوردك ديديلر

(١٢٢) قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ اِنَّ هٰذَا لَمَكْرٌ مَكَرْتُمُوهُ

فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ❊ فرعون ديديكه سزه
بن اذن ويرمزدن مقدم سزاكا ايمان ايتديكز بو برخفى حيله دركه سزجمعيته
كلزدن مقدم مصرده اتفاق ايتمش سكزكه قبطيلرى چيقاروب سز و بنى اسرائيل
مصره استيلا ايده سز امدى سزه ايده جك ايشمى يقينده بيلورسكز
١٢٣ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ❊
(اول ايده جكم ايش) اللريكزى واياقلريكزى بر برينك خلافندن يعنى برصاغدن
برصولدن كسرم صكره سزك جمله كزى صلب ايدرم
١٢٤ قَالُوا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ❊ ساحرلر تحقيق بز ربمز طرفنه رجوع
ايده رزبزى موتله قورقتمه بزاكا مشتاقز ديديلر
١٢٥ وَمَا تَنْقِمُ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَتْنَا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا
وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ❊ سنكه فرعون سين بزى برتهمتله جزالنديرمزسين مكركه
الله تعالانك بزه كلوب مشاهده ايلديكمز قدرتلريله وحدانيتنه ايمان ايتديكمز
اوله ديو حقه متوجه اولوب يارب بزه صبر انزال وافراغ ايله و بزى اسلامده
ثباتله وفات ايتدر ديديلر
١٢٦ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا
فِي الْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَآلِهَتَكَ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ
قَاهِرُونَ ❊ فرعونك قومندن رؤساسى فرعونه سن موسى وقومنى ترك
ايدرميسنكه انلر زمين مصرده خلقى سندن والهه كك عبادتندن روكردان ايدوب
افساد ايده لر ديديلر فرعون انلره جوابنده يقينده بز انلرك ارككلرينى قتل ايدوب
نسالرينى ديرى براغورزكه بزه خدمت ايده لر و بز انلرك اوزرينه غالبلرز انلر بزم
مقهور حكممزدر ديدى * مرويدركه فرعون قومیچون كندو صورتنده
بتلر ياپوب ورمشيديكه بونلره عبادت ايدك بونلر سزى بكا تقريب ايدر بونلر
كوچك ربلر بن بيوك ربكزم دير ايدى رؤساسى هرچند موسى عليه السلامى
وقومنى قتله تحريص ايدرلرسه ده فرعون انك قتلنه قادر اولميه جغنى بيلوردى
١٢٧ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ❊ موسى عليه السلام قومنه الله تعالادن
يار دم طلب ايدك وانلرك اذالرينه صبر ايدك تحقيق ارض مصر وسائر الله
تعالانك ملكيدر قوللرندن ديلديكنه انى ميراث و پرر ظفر ونصرت عاقبت

متقيلر ايچوندر ديدى * ديئلديكه سحره ايمانه كلدكده بنى اسرائيلدن التيوز بيك
كيسه موسى يه تابع اولديلر
١٢٨ قَالُوا أُوذِينَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ
أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ❊
موسى عليه السلامه قومى سن بزه رسالتله كلزدن مقدم اوغلارمزك قتليله اذا
اولنوردق شمدى دخى سن كلدكدنصكره بنه اول قتله وعد اولندق ديديلر
موسى عليه السلام انلره اوله كه ربكز دشمنكزى هلاك ايدر وسزى انلرك
يرينه ارض مصرده اسكان ايده امدى الله تعالى نظر ايدر كه وقت راحتده
طاعت ومعصيتدن نه ايشلر سكز ديدى * ديئلديكه مقدم فرعون بنى اسرائيلى
نصف نهاره دك استخدام ايدردى موسى عليه السلام رسالتله كلدكدنصكره
جميع نهارى اجرسز استخدام ايدر اولدى
١٢٩ وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ
يَذَّكَّرُونَ ❊ بز آل فرعونى قحط وقورا قلق وميوه لرك نقصانيله اخذ ايتدك
شايدكه متفكر ومتنبه اولوب كفر ومعاصيدن رجوع ايده لر
١٣٠ فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَٰذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ
وَمَنْ مَعَهُ أَلَا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ❊ آل فرعونه
ابولك و بوللق كلديكى زمان بو بزم ايچوندر و بزاكا مستحقز ديرلر ايدى واكر
بدلك وقحط كلسه بو موسى وانكله اولان مؤمنلرك شآمتيدر ديرلر ايدى اكاه
اولك كه خير وشر انجق الله تعالينك عندنده مكتوب اولمغله انلرك عملارى
شآمتيدر لكن انلرك اكثرى انى بيلمزلر
١٣١ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ❊
وموسى عليه السلامه فرعونيان هر باركه سن بزه (قحط ومرض كبى) معجزه در ديو
سحرله برنشان كوسترسن انكله بز سكا ايمان كتورنلردن دكلز ديديلر
١٣٢ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ
مُفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ❊ امدى بز انلره طوفان
وچكركه وبت وقور بغه وقان بربرى اردنجه علامات ظاهره لرى كوندردك كه
(هر علامات برهفته ممتد وهر علامانك بينى بر ماه مروريله فصل اولوردى)
اول قوم ايماندن استكبار ايدوب مجرملردن اولديلر

(١٣٣) ولما وقع عليهم الرجز قالوا ياموسى ادع لنا ربك بما عهد عندك
لئن كشفت عنا الرجز لنؤمنن لك ولنرسلن معك بني اسرائيل (١٣٤)
فلما كشفنا عنهم الرجز الى اجل هم بالغوه اذا هم ينكثون ✵ وقتا كه
انلرك اوزرينه بو عذاب خمسه واقع اولدقده (على قول عذاب سادسه كه
طاعون ديلمشدر) انلر ياموسى بزم ايچون ربكه سنك عندكده اولان عهدله دعا
ايله كه سنك دعاكه اجابتی وعد ايلمشدر اكر بزدن بو عذابی كشف ودفع ايلرسك
سكا ايمان ايدهلم وسنكله بنی اسرائيلی كوندرهلم ديديلر وقتا كه انلردن عذابی
رفع وكشف ايتدك انلر ينه عهدلرينی بوزديلر بناء عليه انلرا كا بالغ واريشه‌جكلری
غرق وموت وقتنه دك بزانلری تأخير ايلدك ✵ مرويدركه مصرده يدی كون
يدی كيجه يغمور ياغوب قبطيلرك خانه‌لرينی سيل استيعابيله اياغ اوزره طورورلردی
بنی اسرائيلك انلره متصل خانه‌لرينه قطره آب كلمزيدی قبطيلر فرعوندن
هرچند مدد طلب ايتديلرسه دخی چاره بولميوب نوميد اولدقلرنده
موسى عليه السلامه واروب ربكدن رجا ايله بو عذاب رفع اولسون سكا ايمان
ايدهلم ديديلر موسى عليه السلامك دعاسيله طوفان دفع اولوب مزروعاتلری
وسعت اوزره اولمغله ينه كفران نعمتله ايمان ايتمديلر حق تعالى چكركه كوندروب
اكينلرينی چكركه اكل ايتمكله ينه موسى عليه السلامدن دفعنی نياز وبوبلانك
انكشافنده ايمان ايتملرينه يمين ايتديلر موسى عليه السلام صحرايه كيدوب
عصاسيله مشرق ومغرب طرفنه اشارت ايتمكله چكركه‌لر طاغلديلر برمقدار
محصوللری باقی قالوب بو بزه كفايت ايدر ديو تصديق ايتمديلر جناب باری بغدای
بتی كوندروب اول بقيه‌يی دخی انلر ييديلر بوكره دخی كليم اللهه تضرع له ايمانی
شرط ايتديلر اول عذاب دخی زائل اولدقده ياموسى تحقيقمز اولديكه سنك
فن سحرده مهارتك وارايمش ديديلر حق جل وعلا قورباغه لشكری كوندرديكه
يتاقلرينه وقازغانلرينه وصوبلشوركن اغزلرينه طولارلردی تكرار ايمان شرطيله
نياز ايتملريله بوبلا دخی مندفع اولدقده ينه عنادلرنده اولديلر الله تعالى نهرنيلی
قان ايلدی سبطی ايچرسه آب صافی قبطی ايچمكه ميل ايدرسه قان اولوردی
برطاسه وضعله سبطی وقبطی اول طاسدن ايچمك ايسته‌سه‌لر قبطی طرفی قان
اولوردی بوبلاده دخی عهد ايدوب بعدازكشف شرط وعهودی ادا ايتملريله
نهايت غرق اولديلر

(١٣٥) فانتقمنا منهم فاغرقناهم في اليم بانهم كذبوا باياتنا وكانوا عنها
غافلين ✵ انلر بزم آيتلرمزی تكذيب ايتدكلری سببيله انتقام اراده سيله
انلری بحر (قلزم) ده غرق ايتدك انلر انی فكر وتأمل ايتمزلردی

بحر قلزم شمدی
بحرسويش تسميه
اولنور لمحرره

(١٣٦) واورثنا القوم الذين كانوا يستضعفون مشارق الارض ومغاربها
التي باركنا فيها وتمت كلمت ربك الحسنى على بني اسرائيل بما صبروا ودمرنا
ما كان يصنع فرعون وقومه وما كانوا يعرشون ✵ فرعونيانك زير
دستنده ضعيف قلنان بنی اسرائيل قومنه ارضك بركتلو ايلديكمز مشرق
ومغربنی (يعنی شام ومصری) ميراث ويردك وصبرلری سببيله ربك جل شانه‌نك
وعد وكلمهٔ حسناسی بنی اسرائيل اوزره تمام اولدی وفرعون وقومنك دوزدكلری
منازل وكوشك ومرتفع بنالرينی خراب ايلدك
(١٣٧) وجاوزنا ببني اسرائيل البحر فاتوا على قوم يعكفون على اصنام
لهم قالوا ياموسى اجعل لنا الها كما لهم آلهة قال انكم قوم تجهلون ✵
بز بنی اسرائيلی بحردن سلامت چكردك انلر اصنام عبادتنه قائم برقومه اوغراديلر
(جاهللری بونلری كوردكلرنده) ياموسى بونلرك طاپدقلری آلهه‌لری كبی بزه دخی
بويله تمثال يابيدك طاپاردق ديديلر موسى عليه السلام سز برقومسزكه الله تعالانك
عظمتنه جاهللرسز ديدی
(١٣٨) ان هؤلاء متبر ما هم فيه وباطل ما كانوا يعملون ✵ بو عبدهٔ
اصنام قومنك حاللری كندولرينی مهلك وعمللری باطلدر
(١٣٩) قال اغير الله ابغيكم الها وهو فضلكم على العالمين ✵ موسى
عليه السلام بنی اسرائيله الله تعالادن غيری الهی طلب ايدرسز حالبوكه
اول سزی زمانكز خلقی اوزره تفضيل ايتدی ديدی
(١٤٠) واذ انجيناكم من آل فرعون يسومونكم سوء العذاب يقتلون
ابناءكم ويستحيون نساءكم وفي ذلكم بلاء من ربكم عظيم ✵ شول صنع
الهی‌يی دخی ياد ايدك كه آل فرعون سزه اشد عذاب ايدوب اوغللريكزی
قتل ونساءلريكزی خدمت ايچون ابقا ايدردی اندن سزه نجات ويردك حالبوكه
بو ابتلا ونجاتده ربكز طرفندن سزه محنت ويانعمت عظيمه واردر
حزب ٢ (١٤١) وواعدنا موسى ثلثين ليلة واتممناها بعشر فتم ميقات ربه اربعين
ليلة وقال موسى لاخيه هرون اخلفني في قومي واصلح ولا تتبع سبيل

الْمُفْسِدِينَ ❊ بز موسایه مناجاتمز ایچون اوتوز کیجه‌یی امر و وعد ایتمشیدك
وانی اون کیجه ایله اتمام ایتدیروب ربسنك تقدیر ایلدیکی وقتی قرق کیجه ایله
تمام اولدی وموسی علیه السلام قرنداشی هرونه بنم قوممده سن خلیفه اول
وصلاحه شایان اولان امورلرینی اصلاح ایله مفسدلرك یولنه تابع اولمه دیدی
* بو آیت کریمه‌ده کیجه قیدی رؤیت هلال کیجه اولدیغی سببیله درج اولنمش
* مرویدر که موسی علیه السلام مصرده فرعونك هلاکندن صکره بنی اسرائیل
ایچون امر ونهی بیان وتفصیل ایدر بر کتاب کتورمکه وعد ایتمشیدی چونکه
فرعون غرق اولوب انلر نجات بولدقلرنده اول کتاب موعودی طلب ایلدیلر
موسی علیه السلام حق تعالادن اول کتابك کوندرلمسنی نیاز ایلدی حکم وارد
اولدیکه اوتوز کون صائم اولوب صکره طوره کلوب تکلم ایده برموجب حکم
اوتوز کون صائم اولدقدنصکره فرداسی طوره توجهنده اغزندن صیام
رایحه‌سنی دفع ایچون کچی بوینوزی اغاجندن مسواک ایلدی ملکلر بزسنك
اغزکدن رایحهٔ مسك شم ایدردك شمدی مسواك ایله انی محو ایتدك دیدیلر جناب
حق یاموسی بیلدکمی بنم عندمده صائمك اغزی قوخوسی مسکدن اطیبدر دیو
اون کون دخی صومه امر ایلدیکه مقدمکی اوتوز کون ذی القعده وصکره‌کی
اون کون ذی الحجه دن ایدی

(١٤٢) وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ
لَنْ تَرَانِي وَلَكِنِ انْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ
لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا
أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ❊ وقتا که موسی علیه السلام بزم تعیین ایلدیکمز وقتده کلدی
وربسی اکا بی واسطه کلامنی ایشتدردی موسی علیه السلام یارب بکا کندیکی
کوستر سکا نظر ایده‌یم دیدی الله تعالی سن دنیاده بنی کوره مزسین ولکن جبله
نظر ایله اکر اول طاغ یرنده قرار ایدرسه سن دخی بنی کورمکه طاقت
کتوررسن بیوردی وقتا که ربسی اول جبله تجلی ایتدکده اول طاغی پارچه پارچه
ایلدی موسی علیه السلام اول جبلك پاره اندیکندن قورقوب دوشوب بایلدی
کندویه کلوب افاقت بولدقده الهی سنی تنزیه ایده‌رم رؤیت طلبندن توبه
ایلدم وسن دنیاده کورلیه جککه ایمان ایدنلرك بن اولکیسیم دیدی * بو آیت
کریمه‌نك تفصیلنی مفسرین بویله بیان ایتمشلردر که موسی علیه السلام کلام
الهی نعمتنه کلدکده حق تعالی یدی فرسخ اطرافه‌دك قراکولق ایلدی

وشیطان وجمله هوامی اندن طرد وملکین کاتبینی دخی اندن تبعید ایلدی
وکوکلری موسی علیه السلامك نظرنه کتوروب ملائکه وعرش عظیمی
کوردی وقرق کون کوندز وکیجه کلام باری‌یی ایشتمکله کمال شوقندن دنیاده
اولدیغنی اونودوب جنتده‌یم خیالیله کورمك ایستدکده اول لقا جنته مخصوص
اولغله دنیاده اولمیه‌جغنی جناب باری بیان ایلدی ونظر ایله دیو امر بیوردیغی
جبل زبیردرکه مدینده اندن بیوك واندن اقوی طاغ یوغیدی اول جبله
یتمش بیك حجاب وراسندن بر ذره ظاهر اولغله اول جبل التی پارچه اولوب
اوچی مدینه‌یه واقع اولدیکه انلر احد وورقان ورضوی طاغلریدر واوچی
مکه‌یه واقع اولدیکه انلر ثور وثبیر وحرا طاغلریدر وموسی علیه السلامك
بیهوشلغی پنجشنبه عرفه کوننددن نحر کونی جمعه‌یه دك ایدی

(١٤٣) قَالَ يَا مُوسَى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَاتِي وَبِكَلَامِي فَخُذْ
مَا آتَيْتُكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ❊ الله تعالی یاموسی بن سنی خلقه پیغمبر
ارسالم وبی واسطه کلامم ایله اختیار ایتدم سکا ویردیکم امر ونهیی اخذ
وانکله عمل ایله وشکر ایدیجیلردن اول دیدی

(١٤٤) وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ
فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ❊
بز موسی ایچون الواح توریتده امر دینده احتیاج اولنان موعظه وتفصیل
احکامدن هرشیئی یازدق انی جد وسعیله اخذ ایله وقومکه انك احسننی اخذ
ایتملرینی امر ایله یقینده سزه فسقلری ایچون هلاك اولان قوم فرعونك خانه‌لرینی
کوستره‌یم * دینلدیکه الواح اون یاطقوز یادی ایدی طولی اون یا اون ایکی
ذراع ایدی وهربری زمرد یایاقوت احمردن یاخود قتی قیاطاشدن ایدی حق
تعالی انی موسی علیه السلامه تلیین ایدوب ایله قطع یا پارمقلریله شق ایلدی

(١٤٥) سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ
يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا
سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ❊
شونلر که یریوزنده حقسز تکبر وتجبر ایدرلر آیتلریمی یعنی قرآنی ودلائل قدرتلریمك
فهمنی قبولدن انلری صرف ایده‌رم محمد علیه السلامك صدق نبوتنی مبین
هرنشان ومعجزاتیکه اول متکبرلر کورسه‌لر عناد یوزندن اکا ایمان کتورمزلر

اكر هدايت يولنى كورسه‌لر انى طريق اخذ ايتمزلر واكر ضلالت يولنى كورسه‌لر
انى راه اتخاذ ايدرلر انلرك قلبلرينك آيتلرى قبولدن صرف اولنمسى تكذيبلرى
سببيله دركه انلره نظر واعتباردن عنادا غافل اولدقلريدر
١٤٦ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ
إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❁ انلركه بزم آيتلريمزى وآخرتده ملاقى اوله‌جقلرى ثواب
وعقابى تكذيب ايتديلر انلرك جميع اعمالى لغو وباطل اولور انلر انجق دنياده
ايشلدكلرى عمللريله جزالنورلر
١٤٨ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌ أَلَمْ
يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ❁ موسى
عليه السلام طوره كيتدكدنصكره قومى قبطيلردن عاريت الدقلرى حليدن
بى روح بر بوزاغى جسدى اتخاذ ايتديلركه انده بقر صوتى واريدى
اياكورمديلرميكه اول بوزاغى انلرله تكلم ايتمز وانلره يول كوسترمز انى اله اتخاذ
ايدوب ظالملردن اولديلر * مرويدركه بنى اسرائيل مصردن چيقدقلرنده
فرعونيانك خبرلرى اولمامغله بنى اسرائيل دوكونلر وار ديو دوستلرى قبطيلردن
عاريت حلى يعنى نسوانك زينتلرى اولان آلتون وكمش طاقملرينى الوب فرار
ايتمشلريدى فرعونيلر غرق اولدقده اول حلى بنى اسرائيل يدلرنده ايكن موسى
عليه السلام طوره كيتدكده سامرى هرون عليه السلامه كلوب بو بنى اسرائيلك
يدلرنده عاريت حلى بيع وشرا ايده‌يورلر بو حرامدر ديدى هرون
عليه السلامك امريله انلر جمع اولنوب امانت سامرى‌يه تسليم اولندى برماهر
قيومجى وار ايدى سامرى اول زر وسيمى اريتديروب بر بوزاغى هيئتنده
دوكدردى ايچى مجوف اولمغله بقر صداسى ويردى على قول فرعونك غرقى
وقتنده جبرائيل عليه السلامك بندیكى آتنك اياغى باصديغى يردن سامرى
برقبضه طپراق آلوب صاقلمشيدى اول ياپيلان كوساله اغزينه برمقدار اندن
دوكدكده اول صدا پيدا اولدى بر كروه بنى اسرائيل انى ايشتدكده اكا سجده
ايلديلر
١٤٨ وَلَمَّا سُقِطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ لَمْ يَرْحَمْنَا
رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ❁ وقتاكه عجله طاپدقلرينه نادم
اولديلر وانى اله اتخاذ يله ضلالته دوشدكلرينى كورديلر اكر ربمز بزه رحمت
ايتمزسه وكناهمزى مغفرت ايتمزسه بز زيانكار ومهلكلردن اولورز ديديلر

١٤٩ وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ
بَعْدِي أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَأَلْقَى الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ ابْنَ
أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي
مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ❁ وقتاكه موسى عليه السلام طوردن غضب وحزنله
قومنه رجوع ايلدى بو بوزاغى‌يه طاپدقلرينى خبرالدقده ديديكه بنم مفارقتمدن
صكره بنم يريمه خلف اولديكزده نه چركين عمل ايتديكز ربكزك امريله بنم
عودتمه صبر ايتميوب عجله مى ايتديكز وغضبندن الندەكى توريةٔ الواحنى يره براقدى
وقرنداشى هرونك صاچنه ياپشوب كندويه چكدى هرون عليه السلام لاب وام
قرنداشى ايكن والده شفقتيله رقت كلسون ديو اى والده‌م اوغلى بن منعده تقصير
ايتمدم قوم بنى ضعيف بولوب آزقالديكه بنى قتل ايده‌لرايدى بنى تكدير ايله دشمنلرى
سوندرمه بنى عبدهٔ عجل ظالملرندن معدود ايتمه ديدى * روايت اولنديكه توريةٔ
يدى سبع اولوب يدى لوحده ايدى انى براقسيله التى سبعى پاره‌لنوب رفع اولديكه
انده هرشى تفصيل اولنمشيدى وبر سبعى قالديكه انده مواعظ واحكام يازلمشدى
١٥٠ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ❁
موسى عليه السلام قرنداشنك بو اعتذارنى ايشتدكده يارب بنم بو سوء صنيعمى
وقرنداشمك تقصيرى اولمديغى حالده انى دخى مغفرت ايله وبزى رحمتكه
ادخال ايله كه سن مرحمت ايديجيلرك ارحمىسن ديدى
١٥١ إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ❁ شونلركه بوزاغى‌يى معبود اتخاذ ايتديلر
آخرتده انلر ايچون ربلرندن غضب ودنياده بر ذلتلرى قتل وجزيه واجلا ايله ذلت
واردر وكوساله پرستلره كذب وافترالرى سببيله بومثللو جزالرينى ايده‌رز
١٥٢ وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ❁ وشونلركه كفر ومعاصى سيئه‌سى ايشليوب بعده توبه وايمان
ايتديلر تحقيق سنك ربك جل شانه توبه دنصكره تائبلره مغفرت ورحمت ايديجيدر
١٥٣ وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى
وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ❁ وقتاكه هرونك اعتذارى وعبدهٔ
عجلك توبه‌سيله موسى عليه السلامك غضبى ساكن اولدى اول اتدن براقديغى
توريةٔ الواحنى كروالدى واول بقيه الواحده ربلرى تعالادن خوف وخشيت

ایدنلر ایچون راه هدایت وذنوبدن مغفرت بازلمشیدی
١٥٤ واختار موسى قومه سبعين رجلا لميقاتنا فلما اخذتهم الرجفة قال
رب لو شئت اهلكتهم من قبل واياى اتهلكنا بما فعل السفهاء منا
ان هى الا فتنتك تضل بها من تشاء وتهدى من تشاء انت ولينا فاغفر لنا
وارحمنا وانت خير الغافرين ❊ موسى علیه السلام بزم میقاتمز ایچون
قومندن یتمش رجل اختیار ایلدی وقتاکه انلری رجفه اخذ ایلدکده موسى
علیه السلام دیدیکه یارب اکر سن مراد ایدیدك بوندن مقدم (انلر عجله
طاپدقلرنده) انلری و (بن قبطی یی قتل ایتدکده) بنی هلاك ایدردك ایا بزم قومزدن
سفیهلرك سوء عملاریله بزی هلاکمی ایدرسن انلرك بوجهالتلری انجق سنك
ابتلا واختیارکدر (که کلامکی ایشیدوب طمع رؤیت ایلدیلر) دیلدیککی
ابتلا ایله ضلالته براغورسن ودیلدیککی هدایتله دیننده ثابت ایدرسن سن بزم
معین ومتولیمزسن بزی مغفرت ایله وبزه رحمت ایله زیرا سن مغفرت ایدیجیلرك
خیرلوسی سن * روایت اولندیکه حق تعالى موسى علیه السلامه یتمش رجل ایله
میقاته کلمسنی امر ایلدی بناء علیه اول یتمش کشیله طوره واردقلرنده موسى
علیه السلامی بربلوت قاپلیوب او کیمسه لرله موسى علیه السلام بیننه حائل اولدی
انلر سجده یه واردیلر الله تعالانك موسى علیه السلامه سویلدیککی وامر
ونهیی ایشتدیلر بعده سحاب آچیلدقده موسى علیه السلامه بزسنی تصدیق
ایتمیز مکر الله تعالایی بزه اشکار کوسترهسن دیدیلر بواجلدن انلری رجفه اخذ
ایدوب مفصللری بر بربندن آیرلمغه قریب اولدی موسى علیه السلام انلر فوت
اولورلر ایسه بنی اسرائیل عندلرنده بونلری قتل ایلدی دیو اتهام خوفندن
افاقتلرینه دعا ایلدی
١٥٥ واكتب لنا فى هذه الدنيا حسنة وفى الآخرة انا هدنا اليك قال عذابى
اصيب به من اشاء ورحمتى وسعت كل شىء فساكتبها للذين يتقون ويؤتون
الزكوة والذين هم باياتنا يؤمنون ❊ بزم ایچون بودنیاده حسن طاعت
ومعیشتی وآخرتده جنت ورؤیتی اعطا ایله که بزسکا توبه ورجوع ایتمشز
الله تعالى بیوردیکه بن عذابمی قوللرمدن دیلدیکمه اصابت ایتدیردم ورحمتم
دنیاده هرشیئه (مؤمن وکافره) شاملدر لکن قیامتده خاصة متقیلره وزکاتلرینی
ادا ایدنلره وآیتلریمزه ایمان ایدنلره در

١٥٦ الذين يتبعون الرسول النبى الامى الذى يجدونه مكتوبا عندهم نصف
فى التورية والانجيل يأمرهم بالمعروف وينهيهم عن المنكر ويحل لهم
الطيبات ويحرم عليهم الخبائث ويضع عنهم اصرهم والاغلال التى
كانت عليهم فالذين آمنوا به وعزروه ونصروه واتبعوا النور الذى
انزل معه اولئك هم المفلحون ❊ شونلرکه رسول نبی امی یه تابع اولورلر انلر
انك نعت وصفتنی عندلرنده اولان تورية وانجیلده یازلمش بولورلر واول رسول
انلره ایمان وتوحید ایله امر وکفر وشرکدن نهی ایدر وانلره جاهلیتده
نفسلرینه حرام ایتدکلری اشیایی حلال ایدر وخبیث اولان اشیایی حرام ایدر
وانلردن (شریعت موساده اولان کناه صادر اولدیغی عضوی قطع ونجس
طوقنان اثوابك اولمقدارنی قطع وسائر کبی) بارکرانی و (توبه یرینه قتل نفس
وعفو ودیت یرینه مطلق قصاص وسائر کبی) اوزرلرنده اولان اغلال وبندلری
تخفیف ایدر شونلرکه اول نبی امی یی تصدیق واکا توقیر واعداسی اوزرینه
نصرت ایدرلر واکا انزال اولنان قرآنه اتباع ایدرلر اول کیمسه لر عذابدن فلاح
بولوب دخول جنته شایان اولنلردر * آیت سابقده رحمتك وصف اولنان خصال
اهلنه شمولی فهم اولندیغندن یهود ونصاری بزدخی بونکله متصفلرز دیو
رحمت تمنی ایتدکلرنده الله تعالى انلری اخراج ایدوب بوامته مخصوص اولدیغی
بوآیت کریمه ایله بیان بیورمشدر
١٥٧ قل يا ايها الناس انى رسول الله اليكم جميعا الذى له ملك السموات
والارض لا اله الا هو يحيى ويميت فآمنوا بالله ورسوله النبى الامى الذى يؤمن
بالله وكلماته واتبعوه لعلكم تهتدون ❊ یا محمد دیکه ای ناس تحقیق بن سزك
جمیعکزه کلمش الله تعالانك رسولیم اول الله تعالى که کوکلرك ویرلرك پادشاهی
ومدبری اولدر بردر اندن غیری عبادته مستحق یوقدر دیریلدن واولدیرن
اولدر امدی اول الله تعالایه ونبی امی اولان رسولنه ایمان کتورك که اول رسول
حق جل وعلانك وحدانیتنه وانبیایه کوندردیکی کلمات وکتبه ایمان ایدر وسز
دخی اول رسوله اتباع ایدك که طوغری یولی بولهسز
١٥٨ ومن قوم موسى امة يهدون بالحق وبه يعدلون ❊ موسى
علیه السلام قومندن برجماعت واردرکه ناسی حقله راه راسته ارشاد وانکله
حکملرنده عدل ایدرلر * دینلدیکه بوقومدن مراد عبد الله بن سلام واصحابیدر

رضی الله عنه * ومرویدرکه بوقومدن مراد موسی علیه السلامك وفاتندنصکره
خلیفه سی یوشع علیه السلام زماننده بنی اسرائیل بیننده هرج مرج واقع
اولوب کفر ومعاصی یه وقتل انبیایه مشغول اولدیلر انلردن برکروهی
بوعاصیلردن مفارقت ایچون الله تعالایه نیاز ایتملریله حق تعالی انلره یول
آچوب چینك ماوراسنه هجرتله انده ساکن اولدیلر پیغمبرمز علیه السلام
شب معراجده انلری کوروب قرآنده اون سوره اوقودی انلر ایمانه کلوب بزم
قبله مزه نماز قیلار وزکاتلرینی ادا ایدر وجمعه نمازینه قیام ایدر اولملریله
بو آیت کریمه انلرك وصفلریدر

١٥٩ وَقَطَّعْنَاهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى إِذِ اسْتَسْقَاهُ
قَوْمُهُ أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ
أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَى كُلُوا
مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ *
بز بنی اسرائیلی اون ایکی سبط قلدقکه هر قبیله سی امت عظیمه ایدیلر
وموسی علیه السلامدن قومی تیهده صو ایستدکلرنده عصاکی طاشه اور دیو
وحی ایتدك اوردقده اول طاشدن هر سبط ایچون اون ایکی چشمه آقدیکه
هر سبط کندو چشمه سنی وایچه جکنی بیلدی وتیهده اوزرلرینه بلوتدن کولکه
ایتدك وقدرت حلواسی و بیلدرجین انزال ایتدك وسزه و یردیکمز طیبات رزقی
اکل ایدك دیدك انلر (خلاف امر انلری ادخار ایتملریله قور تلنوب فاسد واول
نعمت قطع اولدی بوخلاف امر ادخارلریله) بزه ضرر ایتمدیلر ولکن نفسلرینه
ظلم ایدر اولدیلر

وادیٔ تیه عرضی شدن سو یشه قدر ممتد اولان وادی یه اطلاق اولنور لمحرره

١٦٠ وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا
حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَاتِكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ *
ویاد ایله که بنی اسرائیله شو قریه ده (یعنی بیت المقدسده) ساکن اولك واناك
میوه وحبوبندن ایستدیککزی اکل ایدك وذنوبمزی عفو ایله دیو دعا ایدك
واول قریه نك قپوسنه الله تعالایه شکر ایچون سجده ایدهرك کیرك تاکه
کناهلریکزی مغفرت ایدهلم زیرا بز احسان ایدنلره احسانمزی آرتررز

١٦١ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ * انلردن بعضیسی کندولره دینیلان

قولی غیریه تبدیل ایتملریله نفسلرینه ظلم ایتدیلر بو ظلملری سببیله بز انلرك اوزرینه
سمادن عذاب ایندردك یا طاعون ویردك * بونك قصه سی جزء اولك حزب
ثانیسنده تفصیل اولندی (ص ١٩)

١٦٢ وَاسْأَلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ
إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ
نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ * یا محمد ساحل بحرده اولان قریه نك خبر
وحالندن یهوده سؤال ایله چونکه انلر نهی اولندقلری سبت کوننده صید
ماهی ایتمکله حدود الهی یه تجاوز ایتدیلر که جمعه ایرتسی بالقلر صو یوزنده
ظاهر اولوب سبتدن غیری کونده کلمزلردی بونك کبی ابتلا ایله بز انلری اختبار
ایتدك که فسقلری سببیله انی ایشلر اولدیلر * مرویدرکه اول قریه مصر ایله
ینبوع یاخود مدین ایله طور بیننده بر بلده اولهانك اهالیسی بالقلرك ایام سائره ده
کورنمیوب سبت کوننده بو وجهله ظهورلرینی کوروب صبر ایده مدکلرندن
حیله وتدابیر طلبنده اولدیلر آخر الامر بویله قرار ویردیلرکه ساحله حوضلر
انشا ودریایی انلره آقیدوب سبت کونی اول ظهور ایدن بالقلری اول حوضلره
سوروب اوکلرینه آغ وضعیله ماهیلر انده قالهلر وبازار کونی صید واخذ ایدهلر بر زمان
بویله قوللنوب صکره تعظیم سبتی دخی ترك ایتدیلر بو بلده اهالیسی اوچ فرقه اولوب
بر فرقه سی بو عملده ایدی و بر فرقه سی انلری بو عملدن نهی ومنع ایتمده ایدی
و بر فرقه سی نه نهی ایدردی ونه صید ایدردی بلکه نهی ایدنلره قارشمیك دیرلردی
داود علیه السلام اول سبت صیادلرینه لعنت ایدوب میمون صورتنه مسخ اولندیلر

١٦٣ وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا
شَدِيدًا قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ * بو اهل آیله دن بر طائفه (که
بو عمل سیئه یی ایشلمز وایشلینی دخی نهی ایتمزایدی انلر اول نهی ایدنلره) دیدیکه
بر قومه نیچون نصیحت ایدرسز که الله تعالی انلری هلاك ایدیجی یاخود عذاب
شدید ایله عذاب ایدیجیدر اول نصیحت ایدنلر دیدیلرکه بزم نصیحتمز ربکزك
نهیی بیان ایتمك اوزریمزه واجب اولمغله عند الله معذور اولمامز ایچوندر شاید
انلر قورقوب معصیتی ترك ایدهلر

١٦٤ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا
الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ * وقتا که اول صیادلر

نصيحتى قبول ايتديلر انلرى سيئه دن نهى ايدنلره بز نجات ويردك واول
عصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلرى امر الهيدن خروجلرى سببيله عذاب شديدايله
اخذ ايتدك

١٦٥ فلما عتوا عن ما نهوا عنه قلنا لهم كونوا قردة خاسئين ❊
وقتاكه انلر نهى اولندقلرى صيد ماهيدن رجوع ايتديلر بز انلره رحمتدن
دور اولاديغكز حالده ميمون اولك ديدك ❊ بو اوچ فرقه نك بريسيكه نه صيد ايتمش
ونه پند ايتمشيدى انك حقنده بو عذابه داخلمى دكلمى ديو اختلاف واقع اولمشدر
بر طرفى اقوى كورنمامكله العلم عندالله ❊ منقولدركه اول نصيحت ونهى ايدن
كروه بيلديلركه نصيحتلرى قبول اولميه جق خانه لرينى تفريق ايدوب ديوار
وقپو ايله سد ايتديلر اول عاصيلردن بركون بركيمسه كورنمديكندن تفحص
ايتدكلرنده جمله سنى ميمون بولديلر دوستلرينى كوروب اغليه رق بى زبان
اتكلرينه يوز سوررلردى بو حالله اوچ كون ياشيوب دردنجى كون جمله
هلاك اولدى

١٦٦ واذ تاذن ربك ليبعثن عليهم الى يوم القيمة من يسومهم سوء
العذاب ان ربك لسريع العقاب وانه لغفور رحيم ❊ يا محمد ربك عز شانه
يهود اوزره قيامته دك (قتل واجلا وضرب جزيه كبى) تذليل وسوء عذاب ايدر
كيمسه بعث ايتمكى اعلام وحكم ايلدى تحقيق ربك جل شانه عاصيلرك عقابنده
سرعت وتوبه كارلره مغفرت ورحمت ايديجيدر ❊ دينلديكه بخت نصر انلرى
قتل واسير ايتدكدنصكره ملوك فرس انلرى تحقير ورنجيده وباج ايله تذليل
ايدردى تا زمان حضرت رسالته دك مقاتله لر ايله حكم اولنوردى بعده يا اسلام
يا جزيه ايله تكليف اولنمقده اولوب بو حكم قيامته دك باقيدر

١٦٧ وقطعناهم فى الارض امما منهم الصالحون ومنهم دون ذلك
وبلوناهم بالحسنات والسيئات لعلهم يرجعون ❊ يهوديلرى پراكنده
ايليوب يريوزنده فرقه فرقه جماعت ايلدك انلردن بعضيلرى پيغمبر عليه
السلامه ايمان كتوروب صالحلردن اولديلر وبعض انلرك غيريسى كفره
وفسقه دن اولديلر بز انلرى غنا وصحت وكاهى فقر وشدت ايله اختيار ايلدك
تاكه انلر معصيتدن طاعته رجوع ايده لر

١٦٨ فخلف من بعدهم خلف ورثوا الكتاب ياخذون عرض هذا

الادنى ويقولون سيغفر لنا وان ياتهم عرض مثله ياخذوه الم يؤخذ عليهم
ميثاق الكتاب ان لا يقولوا على الله الا الحق ودرسوا ما فيه والدار الاخرة
خير للذين يتقون افلا تعقلون ❊ بو مذكورلردنصكره كلنلر تورية يه وارث
وانى اوقيوب بيلدكلرندنصكره تغيير وتحريف ايچون دنيانك ادنى متاعى اولان
رشوتى آلورلر وبو مثللو عرض رشوت كلورسه انى دخى آلورلرده بز مغفرت
اولنورز ديرلر ايا توريتده انلردن الله تعالى يه حقدن غيرى برشى سويلمامه لرى اوزره
عهد آلنمديمى كه انلر ذنوبه اصرارله مغفرت طلبنده اوله لر وتوريتى اوقيديلر
ايچنده اولان حكمى كورمديلرمى الله تعالانك حرام ايتديكى شيدن صاقننلر
ايچون دار آخرت خيرلودر ايا آنى تعقل ايدوب بيلمزلرمى

١٦٩ والذين يمسكون بالكتاب واقاموا الصلوة انا لا نضيع اجر
المصلحين ❊ شونلركه قرآنله عمل ايدرلر ونمازى شروط واركانيله ادا ايدرلر
اعمالنده صالح اولنلرك بز اجرتى ضايع ايتمز

١٧٠ واذ نتقنا الجبل فوقهم كانه ظلة وظنوا انه واقع بهم خذوا ما آتيناكم حزب ٣
بقوة واذكروا ما فيه لعلكم تتقون ❊ بز جبل طورى اولزمان يهوديلرينك
اوزرينه كولكه كبى قلع ورفع ايلدك انلر انى اوزرلرينه دوشه جك ظن ايتديلر
انكله اخافه اولنوب انلره دينلديكه سزه ويرديكمزى جد وسعيله اخذ ايدك
وانده اولان اوامر ونواهى يى ذكر ايدك شايدكه متقيلر اعدادندن اوله سز ❊
مرويدركه يهود تورية احكامنى قبولدن ابا ايتملريله الله تعالى انلرك باشى اوزره
جبل طورى رفع ايتدكده هر برى صول يكاغى اوزره سجده يه واروب
صاغ كوزيله جبل دوشرمى ديو نظر ايدرلردى اول اجلدن يهودك سجده لرى
بو منوال اوزره در

١٧١ واذ اخذ ربك من بنى آدم من ظهورهم ذريتهم واشهدهم
على انفسهم الست بربكم قالوا بلى شهدنا ان تقولوا يوم القيمة انا كنا
عن هذا غافلين ❊ ياد ايله شول وقتيكه ربك جل شانه آدم اوغللرينك
ظهرلرندن ذريتلرينى اخذ ايلدى وانلرى نفسلرى اوزرينه شاهد ايدوب
بن سزلك ربكز دكلميم بيوردى انلر بلى ربمز سين ونفسلريمز اوزره شاهد اولدق
ديديلر بو شهادتلرى انكچوندركه قيامتده بز بو اقراردن غافللر ايدك ديميه لر
❊ بو آيت كريمه ده (بنى آدم) كلام شريفى قرنا بعد قرن اوله جقلرى ديمك اوله

یالکز آدم علیه السلام ذکر اولنمدیغی جمله نك معلومیکه آدم علیه السلام
ابو البشردر * روایت اولندیکه پیغمبرمز علیه السلام بیورر که ذریت آدمدن
عهد ومیثاقی عرفاته قریب نعمان اراك نام وادیده اخذ ایلدی وبر روایتده
آدم علیه السلام جنتدن خروجندن صکره دیار هندده دهنا نام زمینده اخذ
ایلدی وروایت اخراده جمهور مفسرین قولی اوزره آدم علیه السلامك
خلقتندن صکره وجنته دخولندن مقدم جنت قپوسنده عرضی اوتوز بیك
یلاق بر میدانده آدم علیه السلامك صلبندن ذریتنی ذرهلر مثالی اخراج وحیات
وعقل ونطق خلق ایدوب ربوبیتنی عرض وانلر دخی قبول ایتمکله عهد
ومیثاقلرینی اخذ واقرارلرینه ملکلری دخی اشهاد ایلدی
١٧٣ او تقولوا انما اشرك اباؤنا من قبل وكنا ذرية من بعدهم
افتهلكنا بما فعل المبطلون * یاخود مشرکلر بزدن اول بابالرمز شرك
کتوردیلردی بز انلره تابعلرز دیو اعتذار ایدوب شول مبطل بابالرمزك
کناهلرینی بزی عذاب وهلاك ایدرمیسین دیمهلر
١٧٤ وكذلك نفصل الايات ولعلهم يرجعون * بو امر میثاقی بیان
ایلدیکمز کبی آیات وقدرتلرمزی تفصیل ایدهرز تاکه انلر تدبر وکفردن توحیده
رجوع ایدهلر
١٧٥ واتل عليهم نبا الذي اتيناه اياتنا فانسلخ منها فاتبعه الشيطان
فكان من الغاوين * یا محمد بز آیتلرمزك علمنی وردیکمز کیسهنك خبرینی
یهودیلره تلاوت ایله که اول کیسه کفر واغراضله اول آیتلرمزدن صویلوب
شیطان انی کندویه اویدردی وآزغونلردن اولدی * روایت اولندیکه اول کیسه
عربدن امیة بن ابی الصلت ایدیکه کتب سماویهیی مطالعه ایدوب معلومی
اولدیکه اول زمانده بر رسول بعث اولهجقدر اول رسول کندو اولمسی داعیهسنه
دوشدی حضرت رسالتپناه علیه السلام بعث اولندقده حسدندن کافر اولوب
علمی کندودن صویلدی علی روایة اول کیسه ابوعامر راهب ایدیکه پیغمبر
علیه السلامك نعتنی کتب الهیده کوروب ایمان کتوردی صکره انکار ایدوب
کافر اولدی مشهور اولان اولدرکه اول کیسه کنعانیان وجبارندن بلعم بن
باعورا ایدیکه ابراهیم علیه السلامك صحفنی اوقومش واسم اعظم بیلور ایدی
بر محلدهکه موسی علیه السلام بنی اسرائیل لشکریله انلرك ولایتنه متوجه اولدقده

بلعم مستجاب الدعوه اولمغله جبابره اندن موسی علیه السلامی اوزرلرندن
دفع ایچون دعا التماس ایلدیلر اول نیجه دعا ایدهرمکه ربمك اهلندندر دیدی
آخر زوجهسنك اغواسنه فریفته وقومنك جبر ورشوتیله بددعا ایتمکله اسم اعظم
وایماندن یلان دریسی کبی صویلدی رؤیاسنده کندویه بددعا ایله دیو تنبیه
اولنمشیکن جبر ورشوت بلاسیله دیکلمیوب مرکبنه سوار وبددعا ایچون موسی
علیه السلامك لشکرینه توجه ایتدکده مرکبی اسانه کلوب اکا بو عملدن فارغ
اول دیدکده ینه متنبه اولمدی
١٧٥ ولو شئنا لرفعناه بها ولكنه اخلد الى الارض واتبع هويه فمثله
كمثل الكلب ان تحمل عليه يلهث او تتركه يلهث ذلك مثل القوم الذين
كذبوا باياتنا فاقصص القصص لعلهم يتفكرون * اکر بز مراد ایدیدك
اول کیسهیی صحف ابراهیم واسم اعظم سببیله منازل ابرار درجهسنه رفع
ایدردك ولکن اول کیسه دنائتیله زمین طرفنه یعنی سفلیته میل ورشوتله هواسنه
اتباع ایلدی انك مثالی شول کلب مثالیدرکه اکر حمله ایله قوغارسکده وکندو حالنه
براغورسکده دیلنی چیقاروب صولور بو مثالکه بیان اولندی بزم آیتلرمزی
تکذیب ایدنلرك مثالیدر سن انلره (یعنی کفار مکهیی که نعت پیغمبریی کتم
ایدن یهوددر) بو قصهیی خبر ورکه شاید آنی فکر ایدوب متعظ اولهلر
١٧٦ ساء مثلا القوم الذين كذبوا باياتنا وانفسهم كانوا يظلمون *
نه چرکین مثل اولور شول قومك مثلیکه آیتلرمزك صحتنه واقف اولدقلرندن صکره
عناد وترك ایمانله نفسلرینه ظلم ایدرلر
١٧٨ من يهد الله فهو المهتدي ومن يضلل فاولئك هم الخاسرون *
شول کیسهیی که الله تعالی فضلیله هدایته توفیق ایده اول کیسه راه حقه واصل
اولمشدر واولکه الله تعالی انی عدلیله خذلانه ترك ایده اول کیسه عذابه
استحقاقله خسرانده در
١٧٨ ولقد ذرانا لجهنم كثيرا من الجن والانس لهم قلوب لا يفقهون
بها ولهم اعين لا يبصرون بها ولهم اذان لا يسمعون بها اولئك كالانعام
بل هم اضل اولئك هم الغافلون * تحقیق بز جهنم ایچون جن وانسدن
چوق کیسهلر خلق ایتدك انلر ایچون قلوب واردرکه انکله خیر وهدایتی بیلمزلر
(زیرا حقی اکلیوب توجه ایتمزلر) وکوزلر واردرکه انکله مخلوقاتنه نظر اعتبارله

باقرلر وقولقلر واردر كه انكله حق كلامى وقرآنى ايشيدوب منتصح اولمزلر انلر
درت اياقلو حيوان كبيدر كه انجق اكل وشربه مشغوللردر بلكه حيوانلردن
دخى زياده ضلالنده درلر (كه حيوانلر ضرر ونفعى بيلورلر انلر كندولره ضرر
اولان ناره اقدام ايدرلر) وكفر وشركك ضررندن غافللردر
١٧٩ وَلِلّٰهِ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِى اَسْمَائِهِ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ✻ الله تعالانك اسماء حسنى سى واردر انى اول
اسملريله تسميه ودعا ايدك وانك اسملرنده الحاده يعنى اكريلكه ميل ايدنلره متابعتى ترك
ايدك اسماء اللهده الحاد ايدنلر آخرتده اول عمللريله جزا ڭورلر * روايت اولنديكه بر كيسه
نمازده الله ورحمن اسميله دعا ايلدى مكه مشركلرى محمد واصحابى بزبر اللهه عبادت
ايدهرز ديرلر لكن ايكى اسم ذكر ايدرلر ديديلر بناء عليه بو آيت كريمه نازل
اولدى اكرچه السنه جهتيله اسماء الهى كثيردر لكن بو اسماء حسنادن مراد
معلوم اولان طقسان طقوز اسمدر كه (من احصاها دخل الجنة) بيورلمشدر
واحصاها يرينه حفظها دخى روايت اولنمشدر واسماء الهيده الحاد اذن شرع
لاحق اولميان اسمله تسميه ايتمكدر مثلا عربك ياابا المكارم ونصارانك ياابا المسيح
وحكمانك علت اولى تسميه لرى كبى وبتلرك اسماسنى مشتق ايتدكلرى كبى مثلا لاتى
اللهدن وعزى يى عزيزدن ومناتى مناندن اشتقاقلرى كبى
١٧٠ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا اُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ✻ وبزم جنت ايچون
خلق ايتديكمزدن جماعت واردر كه ناسه حقله يول كوسترلر وعدله حكم
ايدرلر (انلر مهاجر وانصار وتابعلرى رضى الله عنهمدر)
١٨١ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ✻
شونلر كه بزم آيتلرمزى تكذيب ايتديلر بز انلرى آز آز هلاكلرينه ياقلشديررز كه
انلر كناه ايتدكجه بز نعمتمزى آرتررز انلر عاصى وكفران نعمت اولوب مستحق
عقوبت اولورلر (حق بيلدكلرى جهتدن انلرى هلاكه ايرشديرز)
١٨٢ وَاُمْلِى لَهُمْ اِنَّ كَيْدِى مَتِينٌ ✻ بن انلره مهلت ويردم تحقيق
بنم خفية مؤاخذهم متيندر
١٨٣ اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جِنَّةٍ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ✻
انلر فكر ايتمزلرميكه صاحبلرنده جنون يوقدر اول انجق جمله يه آشكار اولان
مونله قورقديجيدر * روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام بر كيجه جبل صفايه

چيقوب قريشى عذاب اللهله اخافه ايدردى انلرك برى بو سزك دوستكز ديوانه
اولمشدر كه بتون كيجه فرياد ايدرديدى بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى
١٨٤ اَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِى مَلَكُوتِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ
وَاَنْ عَسٰى اَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ اَجَلُهُمْ فَبِاَىِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ✻
انلر كوكلرك ويرلرك كواكب وبحار وطاغلرينه وانلرده اولان مخلوقاته نظر
استدلال ايله نظر ايتمزلرمى (كه صانعك قدرتنى بيلهلر) وشايدكه اجللرى قريب
اولوب موت وقوعيله عذابه دوچار اولهلر اندن مقدم قرآنه نيچون ايمان
ايتمزلر انى تصديق ايتمزلر ايسه قنغى كلامى تصديق ايدهجكلر
١٨٥ مَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِىَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِى طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ✻
اول كيمسه يى كه الله تعالى مخذول ايدوب ايمانه توفيق ايتميه انكيچون راه راسته
هدايت ايديجى اولمز الله تعالى انلرى طغيانلرنده متحير ومتردد ترك ايلر
١٨٦ يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰيهَا قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّى
لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا اِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَا تَأْتِيكُمْ اِلَّا بَغْتَةً
يَسْئَلُونَكَ كَاَنَّكَ حَفِىٌّ عَنْهَا قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ✻ يا محمد سكا قيامتدن ثبوت ووقوعى زماندر دبو سؤال ايدرلر
سن ديكه انك ظهورينى بيلمك انجق ربم تعالانك عندنده دراكا كيمسه مطلع
اولمز اول قيامتك امرينى وقتنده انجق الله تعالى اظهار ايدر كوكده ويرده
ملائكه وانس وجنك اول مهيب قيامتى بيلمسى وكورمسى ثقيل اولدى اول سزه
انجق اكسزين كلور كويا سن انى بيلور وكيزلو دوست طوترسن ديو الحاحا
قيام قيامتى سندن سؤال ايدرلر ديكه علم قيامت انجق الله تعالانك عندنده در
لكن انك علمى عند الله ايدوكنى ناسك اكثرى بيلمزلر
١٨٧ قُلْ لَا اَمْلِكُ لِنَفْسِى نَفْعًا وَلَا ضَرًّا اِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ وَلَوْ كُنْتُ اَعْلَمُ الْغَيْبَ نصف
لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِىَ السُّوءُ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ✻
ديكه بن نفسم ايچون جلب نفعه يادفع ضرره مالك دكلم مكر الله تعالى بنم ايچون
انى مراد ايده اكر بن غيبى بيليدم منفعت وغنيمتدن چوق استردم وفقر وهزيمت
بكا طوقنمزدى بن انجق منكر ومعاندلرى اخافه ومؤمن كروهنى جنتله تبشير ايديجيم
* مرويدر كه اهل مكه يا محمد ربك سكا اشيانك بهالو واوجوز اوله جغنى نرخى نيچون
بيلدرمز كه اوجوز اولدقده اشترا بهالو اولدقده بيع ايدوب كار ايدهسن ديديلر

بناء علیه بو آیت کریمه نازل اولدی
١٨٨ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ
إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَوَا اللَّهَ رَبَّهُمَا
لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحًا لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۞ اول الله تعالیکه سزی نفس واحده دن
(یعنی آدم علیه السلامدن) خلق ایتدی وانك جسدندن زوجه سنی (یعنی حوایی)
یراتدیکه انکله آرام والفت ایلیه وقتاکه آدم علیه السلام حوایی اورتدی (یعنی
خلوت ایلدی) حوا برخفیف یوك یوكلندیكه (نطفه در) انكله كیدروكلور حركت
ایدردی وقتاكه حوانك اول حملی اغرلاشدی آدم وحوا ربلرینه دعا ایتدیلركه
اکر بزه بزم کبی خلقتی تام اولادویرسك البته برشكر ایدیجیلردن اولورز دیدیلر
١٨٩ فَلَمَّا آتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا فَتَعَالَى اللَّهُ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ۞ وقتاكه الله تعالی انلره صالح الجسم فرزند عطا ایلدی انلرانی
الله تعالی یه یالكز اسمده شریك قیلدیلر الله تعالی شرك ایدنلرك شركندن پاك
ومنزه وعالیدر * روایت اولندیكه حوا حامله اولدقده ابلیس اكا بر صورت
مجهوله ایله كلوب بوسنك قرنكده كی ندر دیدی قورقرمكه كلب یاخنزیر اولوب
اغزكدن چیقه یاخود قارنكی یاروب چیقاریله دیدی حوا خوفله آدم علیه
السلامه سویلدی اولدخی اندیشه یه واردی ابلیس تكرار صورت آخرله ظاهر
اولوب انلرك ملول اكارندن سؤال ایتمكله حاللرینی بیان ایلدیلر ابلیس ملول
اولمیك بن اسم اعظم بیلورم مستجاب الدعوه یم حق تعالیدن طلب ایده یمكه
بو حملی سزك خلقتكزده ایدوب آسان وجهله خروج ایلیه اما اول شرطله كه
اسمنی عبدالحارث قویه سز دیدی كه ابلیسك اسمی ملائكه بیننده حارث ایدی
حوا الدانمغله اول شرطی قبول ایلدی * بو بابده علما دیدیلركه آدم وحوا ولدلرینه
عبدالحارث تسمیه سیله عبادتده اشراكی وحارث انلره رب اولمسی اقتضا ایتمز
آدم علیه السلام نبی اولمغله شركدن معصومدر لكن ولدك واناسنك نجات
وسلامته سبب اوله دیو بو اسمی تعلیق ایلدی
١٩٠ أَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ۞ ایا برشیئی یاراتمغه قدرتی
اولمیان اصنامی عبادت خدایه شریكمی ایدرلر حال بوكه انلر مخلوقلردر
١٩١ وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ۞ اول اصنام
نه اول عبادت ایدنلره یاردمه ونه كندولرینی قیردقلری وسائر تذلیللری

حالنده تخلیصه قدرتلری اولور (امدی عابددن اضعف واذل اولان معبودیته
نیجه لایق اولور)
١٩٢ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنْتُمْ
صَامِتُونَ ۞ ای مؤمنلر اكرسز (ابوجهل وتبعه سی) مشركلری اسلامه دعوت
ایدسكز انلر سزه تابع اولوب ایمانه كلمزلر سزك انلری دعوت ایتمكز وسكوت ایتمكز
برابردر
١٩٣ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا
لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ (ای مشركلر) شونلركه سز انلره الله تعالادن غیری
آلهه دیو عبادت ایدرسز انلرده سزك كبی عباددر اكر سز صادقلر ایسكز
دعا ایدك كه انلر اجابت ایتسونلر
١٩٤ أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ
يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلِ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا
تُنْظِرُونِ ۞ اول اصنامك ایاقلری وارمیدر كه انكله یوریه لر واللری وارمیدر كه
انكله یاپشه لر وكوزلری وارمیدر كه انكله كوره لر وقولقلری وارمیدر كه انكله ایشیده لر
(بونلری سز بیلوركن وسزده بو حواس وقدرت وار ایكن نیجه بویله قدرتسز جماده
عبادت ایدرسز) یا محمد سن دیكه ای مشركلر الله تعالایه شریك طوتدیغكز
(وعدا وتمده برابر اولدیغكز) بتلریكزی چاغرك بكا مكارهدن نه ایتمكه قادر ایسكز
بلا مهلت ایدك (بنم اعتمادم الله تعالانك حفظ وحمایه سنه در سزك قصد
ومكركزدن خوفم یوقدر
١٩٥ إِنَّ وَلِيِّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ۞ بنم یار
وولیم اول الله تعالادر كه قرآنی (قوللرینه حامی) كوندردی اول الله تعالی صالح
(ولایق) قوللرینی دوست وولی طوتر
١٩٦ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنْفُسَهُمْ
يَنْصُرُونَ ۞ الله تعالادن غیری عبادت ایتدیككز آلهه كزنه سزه ونه
كندیلرینه نصرته قادر دكللردر كه (كسر اولنورلر)
١٩٧ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ
لَا يُبْصِرُونَ ۞ اكرسن مشركلری هدایته دعوت ایدرسك انی قلبلریله
ایشتمزلر انلر سكا نظر ایدر كوررسن حال بوكه (قلبلریله) كورمزلر

١٩٨ خذ العفو وأمر بالعرف وأعرض عن الجاهلين ✻ ناسك ايشنده
صفت عفوى اخذايت وعقل بكنديكى وشرع قبول ايتديكى خصالى امرايت
وجاهللردن وسفهادن يوزچوير * مرويدر كه بو آيت كريمه دن صكره پيغمبر عليه
السلام جبريل عليه السلامه بو آيتك حقيقت معناسنى سؤال ايلدبلر جبرائيل
عليه السلام ديديكه سنك ربك جل شانه سندن انفصال ايده نه سن صله ايله
سنى محروم ايده نه سن عطا ايله سكا ظلم ايده نى سن عفو ايله بيوردى نفس
الامر بو آيت كريمه جامع مكارم اخلاقدر
١٩٩ وإما ينزغنك من الشيطان نزغ فاستعذ بالله إنه سميع عليم ✻
اكرام اولنديغك شيئك خلافنى ايشلمكه ميل ايتديرر شيطاندن بر وسوسه
اولورسه الله تعالايه اندن استعاذه ايله تحقيق الله تعالى لسانكده اولنى ايشيدیجى
وقلبكده اولنى بيلیجيدر
٢٠٠ إن الذين اتقوا إذا مسهم طائف من الشيطان تذكروا فإذا هم
مبصرون ✻ شونلركه الله تعالادن قورقرلر وشرك ومعاصيدن صاقنورلر
انلره شيطاندن وسوسه طوقنسه الله تعالايى وعذابنى فكر ايدرلر طوغرى يولى
كوروب وسوسهٔ شيطانى دفع ايدرلر
٢٠١ وإخوانهم يمدونهم في الغي ثم لا يقصرون ✻ كفارك برادرى
شيطانلر كافرلرى ضلاله چكوب واول اضلالدن اللرينى چكمزلر
٢٠٢ وإذا لم تأتهم بآية قالوا لولا اجتبيتها قل إنما أتبع ما يوحى إلي
من ربي هذا بصائر من ربكم وهدى ورحمة لقوم يؤمنون ✻ قچان
سن مشركلره آيت كتورمسك انلرايچون كندكدن آيت كتورمدك ديرلر يا محمد
سن ديكه انجق ربم عزشانه دن بكا وحى اولنانه اتباع ايدرم (يوخسه بن
كنديلكمدن آيت سويلردكلم) بو قرآن ربكزدن قلبلره بصائردر كه انكله حق
كورينور و بيلنور واكا ايمان ايدن قوم ايچون هدايت ورحمتدر * مرويدر كه
اهل مكه نزول آيانك تأخيرى واقع اولدقچه پيغمبر عليه السلامى استهزا وكناهه
القامطالبه سيله كندكدن آيت احداث ايله ديرلردى
٢٠٣ وإذا قرئ القرآن فاستمعوا له وأنصتوا لعلكم ترحمون ✻ قرآن
اوقنديغى زمان انى ديكله يك وسكوت ايليك شايدكه رحمت اولنه سز * بو آيت
كريمه نك منطوق شريفنجه قرآنك استماع وسكوتنده وجوب فهم اولنور

انجق بو خصوصده بين العلما اختلاف وقوعيله اكثرى خارج صلاتده استماع
وسكوتى مستحب ونماز وخطبه ده واجبدر ديمش فقه شريفه مراجعته
محتاجدر
٢٠٤ واذكر ربك في نفسك تضرعا وخيفة ودون الجهر من القول
بالغدو والآصال ولا تكن من الغافلين ✻ يا محمد ربك جل شانه بى نفسكده
تضرع ونيازله وعذابندن خوف ايدر اولديغك حالده ذكر ايله كه اول ذكر
ودعا سرله جهر بيننده اوله واكا اصباح واخشام مداومت ايله واندن
غافللردن اولمه
١ سجده ف ٢٠٥ إن الذين عند ربك لا يستكبرون عن عبادته ويسبحونه وله
يسجدون ✻ شونلركه ربك عزشانه عندنده (ملائكهٔ مقربلر) در انلر الله
تعالانك عبادتندن تكبر ايتمزلر وانى تنزيهله تسبيح ايدرلر وانكيچون عبادت
وتذلله سجده ايدرلر * حديث شريفده وارددر كه قچان ابن آدم سجده آيتنى
اوقيوب سجده ايده شيطان اغلور واغليوب ديركه وى بكاكه بو سجودله امر
اولنوب سجده ايتمسيله اكا جنت اولدى وبن سجودله امر اولنوب عصيانمله بكا نار
اولدى * قرآن عظيم الشانده سجده اون درت محلده واقع اولمغله بو اولكيدر

— ٨ — (سورة الانفال مدنية وآيها ست وسبعون آية)

حزب ٤ بسم الله الرحمن الرحيم
١ يسئلونك عن الأنفال قل الأنفال لله والرسول فاتقوا الله وأصلحوا
ذات بينكم وأطيعوا الله ورسوله إن كنتم مؤمنين ✻ يا محمد مال غنيمتدن
سكا سؤال ايدرلر سن ديكه مال غنيمتك حكمى الله تعالى ورسولى ايچوندر (انى
ديلدكلرينه ويررلر) الله تعالايه مخالفتدن قورقك والله تعالى ورسولنه تسليم
اولوب بينكزى اصلاح ايدك والله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدك اكر مؤمن
كامللردن ايسه كز * مرويدر كه اهل بدر غنايمده اختلاف ايتديلركه جوانلر
جنكى بز ايتدك مال غنيمت بزمدر ديديلر اختيارلر بز سزه مددكار ايدك منهزم
اولسه كز بزه كلور صغنور ايديكز بزصغنر الىدمى قالورز ديديلر بالاخره جناب
نبوتمأبدن استفسار ايلدكلرنده بو جواب كلدى
٢ إنما المؤمنون الذين إذا ذكر الله وجلت قلوبهم وإذا تليت عليهم

آياته زادتهم ايماناً وعلى ربهم يتوكلون ❊ مؤمن كاملر انلردركه
الله تعالى ذكر اولندقده انك عظمت جلال وهيبتندن قلبلرى قورقر وآيتلرى
تلاوت اولندقده ايمانلرى آرتر وجميع امورلرنده الله تعالايه توكل ايدرلر
٣ الذين يقيمون الصلوة ومما رزقناهم ينفقون ❊ اول مؤمن
كاملر نمازى شرائط واداسيله ادا ايدرلر وويرديكمز رزقدن نفقه ويررلر
٤ اولئك هم المؤمنون حقاً لهم درجات عند ربهم ومغفرة ورزق
كريم ❊ بو آيات سابقه‌ده مذكور كيمسه‌لر حقا مؤمنلردر ربلرى عندنده
انلر ايچون جنت درجه‌لرى واردر وتقصيراتلرى مغفرت وجنتده لا يعد ولا يتناهى
رزق واردر
٥ كما اخرجك ربك من بيتك بالحق وان فريقاً من المؤمنين لكارهون ❊
ربك جل شانه سنى بيتك مدينه‌دن اخراجه امر ايتديكى كبى قرار وير مؤمنلردن
بر فرقه‌سى انى كريه كوررلر سه‌ده
٦ يجادلونك فى الحق بعد ما تبين كانما يساقون الى الموت وهم
ينظرون ❊ جهاد واجب اولديغى ظاهر اولدقدنصكره اول حق اولان
جهادده سنكله مجادله ايدرلر كويا موت طرفنه سوق اولنورلر واسباب موته
نظر ايدرلر * بو كراهت وجداللرى امر الهى يه مخالفت اوليوب مجرد قلت عدد
ومدد وزاد وعدونك كثرت ووفرتى ايدى
٧ واذ يعدكم الله احدى الطائفتين انها لكم وتودون ان غير ذات
الشوكة تكون لكم ويريد الله ان يحق الحق بكلماته ويقطع دابر الكافرين ❊
ياد ايله شول وقتيكه الله تعالى سزه وعد ايتديكه ايكى طائفه‌دن (يعنى كاروان
ولشكر كفاردن) بريسى سزكدر اوله سز ايسه شوكت وسلاحسز كاروانك سزك
اولمقلغنى سورسكز الله تعالى انزال ايتديكى آيات موجبنجه حقى اعلان واسلامى
اظهار ومكه كافرلرينك بنيادينى قطع ايتمك مراد ايدر
٨ ليحق الحق ويبطل الباطل ولو كره المجرمون ❊ تاكه اسلامى
ثبات وكفرى زائل ايده اكرچه مكه كافرلرى انى ايسترلر واكراه ايدرلر سه‌ده
* مرويدركه قريش كاروانى متاع وافر ايله سردارلرى ابو سفيان وبعض
صناديد قريش اول قافله‌ده اوله‌رق شامدن كلورلر ايدوكنى پيغمبر عليه السلامه
جبريل عليه السلام خبر ويردى اول حضرت عليه السلام دخى صورت حالى

مؤمنلره سويلدى كاربانده كثرت مال وقلت رجال اولديغندن فرحله مدينه‌دن
چيقديلر ابو سفيان مؤمنلرك خروجنى خبر آلمغله فى الحال ابو جهله ضمضم غفارى يى
ارسال وامداد طلب ايلدى ابو جهل كلى عسكرله مكه‌دن چيقوب كاربانه
امداد ايچون بدره متوجه اولدى وحضرت رسالتپناه عليه السلام وادى ذفرانده
ايديكه جبريل عليه السلام كلوب لشكر كفارك كلديكنى خبر ويردى اول حضرت
عليه السلام صحابه يه كاروانه ملاقاتمى ياخود كفارله جنكمى استرسز بيوردى
بعضيلرى بز جنكه حاضرلنمدق كاروان اييزه كيرسه مناسبدر ديملريله پيغمبر
عليه السلام متغير اولدى مهاجر وانصارك كبارى جنكى اختيار ايدوب امركدن
برقدم تخلف ايتمييز ديديلر اول كلامدن حضرت عليه السلامه بشاشت كلوب
يوريكز على بركة الله كيده‌لم مژده اولسونكه بن مشركلرك قتل اولنه‌جق
مكانلرينى كوردم بيوردى بو اتفاقله بدره كتديلر وعدويه ملاقات ايتديلر
مشركلر منهزم ومؤمنلر قرير العين دونديلر
٩ اذ تستغيثون ربكم فاستجاب لكم انى ممدكم بالف من الملئكة مردفين ❊
ذكر ايدك شول وقتيكه ربكزدن عون ونصرت طلب ايتديكز اجابت ايدوب
ملائكه‌دن بيك ملك ايله پيدرپى سزه امداد ايديجيم * ديمشديكه بونلر ملائكه‌نك
وجوه واعيانى ايدى يا مقدمهٔ لشكر ايديلر * ومنقولدركه ملائكه‌نك دخى كثرتى
اولمغله اولكون قتال ايدن بيك ملك ايدى
١٠ وما جعله الله الا بشرى ولتطمئن به قلوبكم وما النصر الا من عند الله
ان الله عزيز حكيم ❊ الله تعالى ملائكه امدادينى انجق سزه بشارت
وانكله قلبكزدن خوف كيدوب اطمينان كلسنه اشارت قيلدى ونصرت وظفر
الله تعالانك عندنده در تحقيق الله عظيم الشان غالبدر حكمتيله دوستلرينى
منصور دشمنلرينى مقهور ايدر
١١ اذ يغشيكم النعاس امنة منه وينزل عليكم من السماء ماء ليطهركم به
ويذهب عنكم رجز الشيطان وليربط على قلوبكم ويثبت به الاقدام ❊
ذكر ايت شول وقتيكه الله تعالى سزه امنيت ايچون نوم خفيف ويردى وكوكدن
يغمور ايندرديكه سز انكله حدث وجنابتدن پاك اوله سز وسزدن شيطانك
وسوسه‌سنى كيدره ولطف خدايه قلبكزى ربط ايده ويغمور سببيله اياقلريكزه
متانت وصبر وقوتله حربده ثبات حاصل اوله * روايت اولنديكه يوم بدرده

مشرکلر ایلرو کلوب صواو محله قونمشلریدی مؤمنلر یومشاق قوملو محله
قونوب دیزلرینه دك قومه بتارلردی وایچمکه صو بوله‌مدیلر اول کیجه که صباح
مقابلهٔ فریقین اوله جقیدی مؤمنلر صباح قالقدقلرنده ایچمکه وابدسته صو
بوله‌مدقلرندن ماعدا وافر احتلام اولمشلر دخی اولمغله شیطان انلره وسوسه
ویروب سز زعم ایدرسز که الله تعالینك دوستی بز ونبی الله بزمله درمع هذا
صو مشرکلرده سز ایسه ابدستسز وجنابتسکز بو حاله مشرکلره غلبه‌یی
نیجه امید ایدرسزدیدی بو آنده الله تعالی بریغمور کرم ایتدیکه اول قوم قتی انوب
ایاق باتمز اولدی ومؤمنلر ابدست وغسل ایدوب مالزمه صولرینی الدیلر ثبات قدم
وطرح وسوسه واطمینان قلب حاصل اولدی

١٢ اِذْ يُوحِي رَبُّكَ اِلَى الْمَلٰئِكَةِ اَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ اٰمَنُوا سَاُلْقِي فِي قُلُوبِ
الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْاَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ❋
یا محمد یاد ایله که ربك تعالی ملکلره نصرت واعانتده سزکله یم دیو وحی ایلدی
مؤمنلره (تکثیر سواد ونصرت مژده سیله قلبلرینه) ثبات ویرك که یقینده کافرلرك
قلبلرینه خوف القا ایده‌رم انلرك بوغازلری اوزرینه وجمیع پارمقلرینه اورك

١٣ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَاقُّوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَاِنَّ اللّٰهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ❋ انلره بو عذابك وقوعی اول سببدندر که الله تعالایه ورسولنه
مخالفت ایتدیلردی کیمکه الله تعالایه ورسولنه مخالفت ایده انلره الله تعالانك
عقابی شدیددر

١٤ ذٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَاَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ❋ ای کافرلر بو شمدیکی
عذابکزدر که انی دادك وکافرلر ایچون آخرتده نار عذابی واردر

١٥ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفاً فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْاَدْبَارَ

١٦ وَمَنْ يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ اِلَّا مُتَحَرِّفاً لِقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزاً اِلَى فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ
مِنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰيهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ❋ ای مؤمنلر سز کافرلره ملاقی اولوب
بربریکزه یاقلشدیغکز زمان ارقه کزی انلره دوندرمکز کیمکه اول کونده دشمنی
اغفال وکروفر ایچون تکرار قتاله جولان یاخود مسلمیندن اخر عسکره منضم
واندن استعانت نیتیله اولمیه رق دشمنه ارقه ویروب قاچرسه الله تعالانك
غضبنه رجوع ایدر انك مکانی جهنمدر اول جهنم نه قبیح قرارگاه اولور

١٧ فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى

وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَناً اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ❋ سز انلری قوتکزله قتل
ایتمدیکز ولکن سزه نصرت وامداد ایله الله تعالی قتل ایلدی و یا محمد انلره اول
برآوج طپراغی آتوب انلری اعمی ایدن سن دکلسین که سن انجق رمی صورتنی
آدا ایتدك لکن حقیقتده رمی الله تعالانکدر والله تعالی دین اسلامی اظهار
ایچون لطفندن مؤمنلره بو نعمت حسنه‌یی اعطا ایلدی تحقیق الله عظیم الشان
سزك استغاثه ودعاکزی ایشیدیجی ونیتکزی بیلیجیدر ❋ مرویدر که وقتا که یوم
بدرده جنکه اغاز ایلدیلر پیغمبر علیه السلام یارب بکا نصرت وعد ایلمشیدك
وفا ایله دیو دعا ایلدی جبریل علیه السلام نازل اولوب برآوج طپراق آلوب
دشمنك طرفنه آت دیدی اول حضرت علیه السلام طپراغی آلوب (شاهت الوجوه)
دیو دشمنك یوزینه سرپدی اول طپراق کوزلرینه کیروب منهزم اولدیلر
مسلمانلر انلری قتل واسیر ایتدکلرنده بن قتل ایتدم بن اسیر ایتدم دیو افتخار
ایتملریله بو آیت کریمه نازل اولدی

١٨ ذٰلِكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ❋ بو خصوصلر مؤمنلره نعمت
حسنه‌در والله تعالی کافرلرك حیله‌لرینی باطل ایدیجیدر

١٩ اِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ وَاِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَاِنْ تَعُودُوا
نَعُدْ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئاً وَلَوْ كَثُرَتْ وَاَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ❋ ای اهل مکه
اکر سز فتح طلب ایتدیکرسه تحقیق مؤمنلرك فتحیله سزه الله تعالانك حکمی کلدی
اکر کفر ومعادات رسولدن کرو طورورسه کز دنیاده واخرتده سزکچون
خیر اولور اکر سز مؤمنلرك محاربه‌سنه عودت ایدرسه کز بز دخی انلرك نصرتنه
عودت ایدرز سزك جماعتکز نقدر چوق اولورسه ده سزدن بلایی دفع
ایده‌مزلر الله تعالانك عون ونصرتی مؤمنلر ایله‌در ❋ منقولدر که مشرکلر
مکه‌دن بدره خروجلرنده حرم شریف استارینه یاپشوب یارب ایکی عسکرك
هدایت بولمشنه وسنك عندکده افضل واکرم اولنه فتح کرم ایله دیو دعا
ایتمشلریدی بناء علیه حاللری بو آیت کریمه ایله بیان اولندی

٢٠ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَاَنْتُمْ
تَسْمَعُونَ ❋ ای مؤمنلر الله تعالایه ورسولنه اطاعت ایدك واول رسولك
امرندن اعراض ایتمیك حال بو که موعظهٔ قرآنی سز ایشیدرسز

٢١ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ❋ کفره ومنافقلر کبی

اولیك كه انلر ایشتدك دیرلر حال بو كه (انكله نفعلنه جكلر یني) ایشتمزلر
٢٢ اِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللّٰهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ☼ عند الله
یر یوزنده اولان جانورلرك شریدر اول كیمسه كه حقی سویلیه و ایشتمیه انلر حقی
تعقل ایتمزلر
٢٣ وَلَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ☼
اكر الله تعالی علم ازلیسنده انلرده خیر تقدیر ایتمش اولسه انلره حقی ایشتدیردی
اكر ایشتدیروب وتصدیق ایتسه لردی دخی البته ینه ایماندن دونوب اعراض
ایدرلردی * منقولدر كه كفار مكه جدمز قصی بن كلابی احیا ایله كه برمبارك
آدمدر تا كه سنك نبوتكه شهادت ایده بزدخی ایمان ایده لم دیدیلر حق تعالی
آنك كلامنی ایشتسه لرده ینه اعراض ومرتد اولورلر بیوردی
٢٤ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلّٰهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ نصف
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللّٰهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ☼ ای مؤمنلر
الله تعالی ورسولنه اجابت ایدك اول رسول سزی دیرلتمك ایچون دعوت ایتدكده
(یعنی كافرمیت مثابه سنده اولوب سزی اسلام وقرآن ایله احیایه دعوت ایتدكده)
اجابت ایدك و بیلك كه الله عظیم الشان انسانله قلبی بیننده حائل اولور وانك
طرفنه مجازات ایچون حشر اولنورسكز * بوحیلولت بحثنده اقوال كثیره
اولمغله بعضیلر حق تعالی قلب انسانه طلوع ایده جك مكنوناته مطلع اولمغله
غایت قربه تمثیلدر دیمش بعضیلر الله تعالی مؤمن ایله كفر بیننه وكافر ایله ایمان
بیننه ومؤمنله معصیت بیننه وكافرله طاعت بیننه حائل اولور دیمش * پیغمبرمز
علیه السلام اكثر دعالرنده (یامقلب القلوب) ندا ونیاز یله دعا ایدردی حكمتندن
سؤال اولندقده قلوب انسان اصابع اللهدن ایكی اصبع بیننده در نیجه مراد
ایدرسه انی تقلیب ایدر بیوردیلر
٢٥ وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللّٰهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ☼ اول فتنه و بلادن قورقكز كه اول سزدن اولان ظالمره
خاصة اصابت ایتمز (بلكه اثری ظالم وغیر ظالم عامه یه شامل اولور بو بابده اول
ظالمك دفعی ممكن ایكن مسامحه اولنمغله عمومی اولور دینلمش) و بیلك كه الله تعالانك
عقابی شدیددر
٢٦ وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ

النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ☼
ای مهاجرین ذكر ایدك شول وقتیكه سز مكه ده هجرتدن مقدم مسلمین
اوله رق قلیل ومشركین بیننده ضعیف وحقیر ایدیكز قورقار ایدیكز كه كفار
قریش سزی قاپوب یغما ایده لر الله تعالی سزه مدینه ده مكان ویروب اسكان
ایلدی ونصرتیله تقویت ویردی وغنیمتی سزه حلال طیب ایدوب انكله
رزقلندردیكه شاید نعمتلرینه شكر ایده سز
٢٧ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ☼ ای مؤمنلر الله تعالایه ورسولنه (تعطیل فرائض وتقصیر سنن
واظهار اسرار ایله) خیانت ایتمك و بینكزده اولان امانتلره دخی خیانت ایتمك
حال بوكه امانت اولدیغنی بیلورسكز * بو آیت كریمه نك سبب نزولی بو وجهله
مرویدر كه پیغمبر علیه السلام بنی قریظه یی محاصره ایدوب صلح طلب
ایلدیلر وابو لبابه یی صلح قطعنه استدیلر كه مال وعیالی انده ایدی ابو لبابه
واردقده بنی قریظه انكله مشورت صورتنده چیقارسق بزه نه واقع اولور
دیدیلر ابو لبابه پارمغیله بوغازینه اشارت ایلدی یعنی ذبح اولنورسكز كبی فی الحال
خیانت ایتدیكنی بیلوب مسجده كلدی وكندوینی مسجدك بر دیركنه باغلیوب
تا توبه سی قبول اولنجیه دك قالدی
٢٨ وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ☼
بیلك كه اموال واولادكز سزه فتنه در زیرا سزی كنهكار ایتمكه سبب اولور
(ابو لبابه كبی) الله تعالانك عندنده رضاسنی اموال واولاد اوزرینه تفضیل ایتمكده
اجر عظیم واردر
٢٩ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللّٰهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ☼ ای مؤمنلر اكر الله تعالادن
قورقوب طاعته وترك معصیته مداوم اولورسكز الله تعالی قلبلریكزه هدایت
كرم ایدر كه انكله حق و باطل بیننی فرق ایدرسز وسیئاتكزی ستر وتجاوز كزی
مغفرت ایدر الله تعالی فضل عظیم صاحبیدر
٣٠ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ
وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ☼ یا محمد ذكر ایت شول وقتیكه
كافرلر سكا مكر ایتمك دیلدیلر كه سنی حبس ایده لر یا قتل یاخود مكه دن چیقاره لر

انلرسکا مکر قصدنی ایتدیلر ایسه ده الله تعالی مکرلرینی کندولری اوزره رد
ایدوب بدرده منهزم ایتدی الله تعالی مکارله مقابل مجازات ایدیجیدر * روایت
اولنديکه هجرته اذن اولندقده صحابه عزم مدینه ایدوب نزد علیه السلامده
ابو بکر و علی رضی الله عنهما قالمشیدی قریش خوفه تابع اولوب دار الندوه ده
جمله مشورت ایلدیلر اول حالده ابلیس شیخ نجدی صورتنده جمعیته کلمشیدی
پیغمبر علیه السلام حقنده بریسی خانه ده محبوس ایدوب تاوفاتنه دك پنجره دن
اکمك وصوینی ویرهلم دیدی ابلیس بو رأیی بکنمیوب اکثر اهل مدینه اسلامه
کلدیلر واصحابی اول طرفه کتدیلر واول شهرده بنی هاشم چوقدر اتفاق ایدوب
سزکله جنك ایدرلر وانی قورتاررلر دیدی برغیریسی انی بو ولایتدن چیقارمق
کرکدر که نره یه ایسترسه کتسون دیدی ینه ابلیس نره یه کیدرسه ناسی فریفته
ایدوب جمعیت پیدا وسزکله مقاتله ایدر دیدی ابو جهل بنم رأیم اولدرکه
قریشك هر قبیله سندن صاباولر برد کیمسه طلب ایده لم وانلرك اتفاقیله قتل
ایده لم قانی جمله قبیله ده طاغلسونکه بنی هاشم تمام قبیله ایله جنکه قادر
اوله میوب بالضروره دیته راضی اولور دیدی ابلیس علیه اللعنه رأی بودر دیدی
ابو جهل رأیی اوزره هر قبیله دن آدم طلب ایله اول کیجه قتله قرار ویردیلر حق تعالی
جبریل علیه السلامله رسولنه خبر ویروب اول حضرت علیه السلامدخی علی
رضی الله عنهی فراشنه براغوب ابو بکر رضی الله عنه ایله مغاره یه کندی
جناب حق پیغمبرینه انلرك مکرینی بو آیت کریمه ایله بیان ایلدی
٣١ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاۤءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَا اِنْ هٰذَا
اِلَّا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ * انلره قرآن آیتلری اوقوندیغی زمان انلر بو کلامی ایشتدك
اکر مراد ایدرسك بزده بونك کبی سویلردك بو انجق مقدمه ده یازلمش قصه لردر
دیرلر * مرویدرکه نضر بن حارث تجارتله فارسه کتمکله انده رستم واسفندیار
قصه سنی آلوب تعریب وکتورمشیدی ایشته محمدك افسانه سندن لذتلو افسانه لر
کتوردم دیمکله حق تعالی انك عناد وکذبنی بیان ضمننده بو آیت کریمه یی
انزال ایلدی
٣٢ وَاِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ هٰذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَاَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً
مِنَ السَّمَاۤءِ اَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ اَلِيمٍ * (ابو جهل ونضر وتبعه لری) دیدیلرکه یارب
اکر بو قرآن حق وسنك طرفکدن انزال اولمش ایسه سن بزم اوزریمزه کوکدن
طاش یاغدر یاخود بزه مولم ومهلك عذاب کتور دیو دعا ایتدیلر

٣٣ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللّٰهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ
يَسْتَغْفِرُونَ * انلر دعا ایتدیلر ایسه دخی سن انلرك ایچنده ایکن الله تعالی انلره
عذاب ایدرد کلدر الله تعالی انلره عذاب ایدیجی دکلدرکه هنوز انلرده استغفار
ایده جکلر واردر * دینلدیکه الله تعالی پیغمبرلری ایچنده ایکن براهالی یه عذاب
ایتمدی الاول پیغمبر ومؤمنلری اخراجندن صکره ایلدی وقتا که پیغمبر من
ومؤمنلر ارالرندن چیقد قده بیوردیکه
٣٤ وَمَا لَهُمْ اَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا
اَوْلِيَاۤءَهُ اِنْ اَوْلِيَاۤؤُهُ اِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ * الله تعالی انلره
عذاب ایتمامك نه ممکندرکه انلر مؤمنلری مسجد حرامی طواف ایتمکدن منع ایدرلر
انلر اول مسجد حرامك متولیلری اولمدیلر (که بز حرامك والیلریز دیرلر) انك متولیلری
انجق شرکدن صاقنن مؤمنلردر لکن انلرك اکثری انی بیلمزلر
٣٥ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ اِلَّا مُكَاۤءً وَتَصْدِيَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ * انلرك بیت حرم عندنده نمازلری انجق ایصلق چالمق
واللرینی اللرینه اورمق ایدی ایمدی کفرکز سببیله قتل واسر عذابنی دادك
* منقولدرکه بعض کفارك عادتی ایدیکه رجال ونسا طوافده عریان کاوب
ایصلق وال چاله رق طواف ایدرلردی ودینلدیکه حضرت رسالتپناه
علیه السلام نماز قیلارکن تغلیط ایچون اول عملی ایدرلردی
٣٦ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا
ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ * شول کافرلرکه ناسی الله یولندن
ومتابعت رسولدن آلیقومق ایچون ماللرینی انفاق ایدرلر انلر یقینده یوم احدده دخی
انی انفاق ایده جکلردر صکره اول انفاقلری مقصودلری حاصل اولمدیغندن
انلره غم وندامت اولوب آخرکار فتح مکه ده مغلوب اوله جقلردر * دینلدیکه
بدر جنکندن صکره ابو سفیان احد ایچون عربدن ایکی بیك کشی استیجار ایدوب
قرق وقیه کمش ویردی که انکله جنکده بولنه لر الله تعالی بو آیتك نزولیله
انفاقلرینی خبر ویردی
٣٧ وَالَّذِينَ كَفَرُوا اِلٰى جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ * شونلرکه کفرلرنده ثابت
اولدیلر انلر جهنمه سوق اولنورلر
٣٨ لِيَمِيزَ اللّٰهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلٰى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ

جميعاً فيجعله في جهنم اولئك هم الخاسرون ❋ الله تعالى خبيث كافرى
پاك مؤمندن فرق وتميز ايچون كافرلرى مغلوب ايدر وخبيثك بعضنى بعضيسى
اوزرينه ضم وجمعنى بريكديروب جهنمه آتار اول خبيثلر ومالنى انفاق ايدنلر مال
ونفسلرنده زيان ايدجيلردر

٣٩ قل للذين كفروا ان ينتهوا يغفر لهم ما قد سلف وان يعودوا
فقد مضت سنت الاولين ❋ سن كافرلره ديكه اكر شرك وعداوت رسولدن
واز كلورلرسه كچمش كناهلرى مغفرت اولنور واكرينه عداوت وكفره عودت
ايدرلرسه تحقيق الله تعالانك كچن انبيا وانلرك اعداسنه اولان سنتى بونلره دخى اولور

٤٠ وقاتلوهم حتى لا تكون فتنة ويكون الدين كله لله فان انتهوا فان الله
بما يعملون بصير ❋ انلره قتال ايدك كه تا شرك قالميه ودينك كليسى خالصا لله
توحيد اوله اكر كفردن منتهى اولورلرسه تحقيق الله تعالى انلرك عمللرينى
كورر وخير مكافاتلرينى ويرر

٤١ وان تولوا فاعلموا ان الله موليكم نعم المولى ونعم النصير ❋
اكر انلر قبول حقدن اعراض ايدوب جنك وعداوتدن كروطورمزلرسه بيلك كه
الله تعالى سزك معين وناصركزدر اول نه كوزل مولى دركه دوستنى ضايع ايتمز
ونه احسن مددكاردركه مؤمنه نصرت ويرر

٤٢ واعلموا انما غنمتم من شيء فان لله خمسه وللرسول ولذى القربى
واليتامى والمساكين وابن السبيل ان كنتم آمنتم بالله وما انزلنا على عبدنا
يوم الفرقان يوم التقى الجمعان والله على كل شيء قدير ❋ بيلك هر شيدن
جنكله وقهرله كفاردن الديغكز غنيمتدر اول شيئك بشده برى الله ايچون
ورسول ايچون وانك اقرباسى ومسلمان فقير يتيملر ومسلمان فقرا ومسلمان يولجيلر
ايچوندر اكر الله تعالايه وعبدمز محمد عليه السلامه انزال ايتديكمز آيتلريمزه
ايمان كتورديكز ايسه كه اول يوم بدرده ملكلر ايله امداد اولنده حق وباطل بيننى
فرق ومسلمانلرله كافرلر روبرو اولدى بو تقسيمه قناعت ايدك الله تعالى هر شيئه
قادردر ❋ دينلديكه بو تقسيم بش بلوك اولمغله بر بلوكى آيت كريمه ده مسطورلره
ثابتدر الله تعالانك ذكرى مجرد تعظيم ايچوندر بو خمسه جملهسى انكدر باقى
درت بلوكى غازيلركدر امام ابو حنيفه رضى الله عنه پيغمبر عليه السلامك
وفاتيله انك سهمى واقرباسنك سهمى ساقط اولوب انلر ثلثه باقيه يه صرف

جزء ١٠

اولنور دينمش

٤٣ اذ انتم بالعدوة الدنيا وهم بالعدوة القصوى والركب اسفل
منكم ولو تواعدتم لاختلفتم في الميعاد ولكن ليقضى الله امراً كان مفعولاً ❋
اى مسلمانلر ياد ايدك شول وقتيكه سز مدينه يه يقين قوملق وصوسز مكانده ايديكز
ودشمنلريكز مدينه دن بعيد محكم وصولو محلده ايديلر وانلر سوارى وسواحلده
يعنى قوت وشوكتده ايديلر اكر سزقتالله وعد اولنده كندو حالكزى ودشمنك
قوتنى بيلديكز وعدهٔ جنكده اختلاف ايدردكز ولكن الله تعالى وعده سز همان
سزلرى دشمنله جمع وانك علمنده اوله جق ايشى حكم ايلديكه اول نصرت مؤمنندر

٤٤ ليهلك من هلك عن بينة ويحيى من حى عن بينة وان الله لسميع
عليم ❋ كفرله هلاك اولنك هلاكى حجتله قائم وظاهر اولمق وايمانله تعيش ايدنك
تعيشى شاهد ايله مشاهده اولمق ايچوندر تحقيق الله عظيم الشان مؤمن وكافر
اقوالنى ايشيدجى واحوالنى بيلجيدر

٤٥ اذ يريكهم الله في منامك قليلاً ولو اريكهم كثيراً لفشلتم ولتنازعتم
في الامر ولكن الله سلم انه عليم بذات الصدور ❋ چونكه الله تعالى
رؤياكده سكا مشركلرى قليل كوستردى اكر كثير كوستريدى اى اصحاب
سز قورقاقلق ايدوب جنك خصوصنده منازعه وتردد ايديدكز ولكن الله تعالى
سزى نزاع وترددن سالم ايلدى تحقيق الله تعالى قلبلرده اولان مكتوملرى
بيلجيدر

٤٦ واذ يريكموهم اذ التقيتم في اعينكم قليلاً ويقللكم في اعينهم
ليقضى الله امراً كان مفعولاً والى الله ترجع الامور ❋ اى صحابه ياد ايليك كه
دشمنه ملاقى اولديغكزده الله تعالى سزك كوزيكزه دشمنى قليل كوستردى وسزى
دخى انلرك كوزينه قليل كوستردىكه طرفينك جنكه خواهشى اوله تا كه اسلامى
اعزاز وكفارى اذلال امرينى قضا ايده امورك كليسى الله تعالى يه راجعدر
❋ بو كوسترش بى شك تصديق رؤياى پيغمبرى ايچون ايدى ❋ منقولدركه صفين
مذكورينك ملاقاتنده ابن مسعود رضى الله عنه ياننده اولان كيمسه دشمنى
يتمش كشى قدر كوريورديدى اول كيمسه بن دخى يوزه يقين تخمين ايدرم ديدى
مع هذا طقوز يوز اللى كشيدى چونكه دشمنك كوزينه دخى اسلام آز كورنمكله
ابو جهل عسكرينه بونلرله سلاح جنكى ايتميك همان طوتوب ايپلرله باغلايك ديدى

جنكه باشلدقلرنده حق تعالى مؤمنلرى انلرك نظرنده ايكى قات كوستروب
منهزم اولديلر

﴿٤٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ❋ اى مؤمنلر كفاردن سزكله جنك قصدنى ايدر عسكر كورديككز
زمان مقاتله ده ثبات ايدوب يوز چويرميك والله تعالايى قلبا ولسانا چوق ذكر
ايدك شايدكه اعدا كزه ظفر بوله سز

﴿٤٨﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ
وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ❋ الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدك منازعه
ومخالفت ايتميك كه (سزه جبانلق كلوب (نصرت بالصبا) حديث شريفى
منطوقنجه) سزدن ريح النصر كيدر ولوجه الله صبر وثبات ايدك كه تحقيق
الله عظيم الشانك عون ونصرتى صبر ايديجيلر ايله در

﴿٤٩﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ❋ شول كيمسه لر كبى اولميك كه انلر مست
اقبال اولوب فخر وناسه ريا ايله ديارلرندن چيقديلر وناسى راه حقدن منع ايدرلر
الله تعالى انلرك اعمالنى بيلور وجزالرينى ويرر * منقولدركه اهل مكه كاربانلرينك
حمايتى ايچون مكه دن چيقديلر كاروان سلامتله بدرى كچدى ديو بواده خبر
كلدى بناء عليه رجوع مراد ايتديلر ابوجهل البته بن بدره كيدهرم وانده
شرب خمرله مشغول اولورم تا كه عربده بزم شوكت وشجاعتمز آوازه سى منتشر
اوله ديدى حق تعالى مؤمنلره سز كفار كبى عجب وريا ايله دياركزدن چيقميك
ديو بو آيت كريمه ايله امر بيوردى

﴿٥٠﴾ وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ
وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَاءَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ إِنِّي
أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ❋ انى دخى ياد ايليك كه شيطان
كفارك عداوت پيغمبرده اولان عملارينى تزيين ايدوب بوكون ناسدن سزه غلبه ايدر
يوقدر وبن سزه اعانت ايدهرم ديدى وقتاكه ايكى لشكر بربرينى كورديلر شيطان
ايزى اوزره دونوب بن سزدن تبرى ايدهرم زيرا بنم كورديكمى سز كورمز سز بن
اللهدن قورقارم ديدى الله تعالى عقابنده شديددر * مرويدركه قريش مكه دن
چيقوب بنى كنانه حوالىسنه كلدكلرنده انلر ايله بينلرنده برودت اولمغله كيرو

دونمك ايستديلر ابليس كنانه سركرده سى سراقة بن مالك صورتنده كيروب
انلره جنكه كيدك كه بن بنى كنانه دن سزه ضرر كلميه جكنه ضامنم وسزه رفاقت
ايدهرم ديدى انلرله بدره كلوب ملكلرك نزولنى كوردكده فراره عزيمتى حالنده
حارث بن هشام ايله ال اله ويرمشلر ايدى حارث اى سراقه بوحالده بزى براغوب
نره يه كيده يورسين ديدى ابليس هشامك كوكسنه ايله اوروب آيت كريمه ده اولان
تبرى وملكلرى كوردكنى سويلدى صكره منهزملر مكه يه رجوعلرنده سن بزم
انهزاممزه سبب اولدك ديو سراقه يه خبر كوندرديلر سراقه نه عزيمتكزدن ونه
هزيمتكزدن خبردارم ديو يمين ايتمكله اولزمان سراقه صورتنده ابليس
اولدیغنی بيلديلر

﴿٥١﴾ إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّ هَؤُلَاءِ دِينُهُمْ
وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ❋ ياد ايدك انيكه منافقلر وقلبلرنده
شك مرضى اولانلر بو مؤمنلرى دينلرى آلداتدى ديديلر كيمكه الله تعالايه توكل ايدر
تحقيق الله عظيم الشان امرنده غالب وهر فعلنده حكمت بالغه سى واردر
* بو آيت كريمه ده منافقوندن مراد مدينه منافقلرى وقلبلرنده مرضى اولانلردن
مراد مكه ده اسلام اظهار ايدوب هجرتله سرافراز اولميانلركه قريشك مكه دن
چيقوب بدره عزيمتلرنده انلرى دخى چيقارمشلر ايدى وانلرك نيتلرى ايكى لشكرك
قنغيسنى زياده كوررلرسه اكا ميل ايتمك ايدى انلرك بونيتلرى ودوات هجرتدن
بطائتلرى سببيله روز بدرده بوشئامتله اوغره يوب انلردن برى قالميجه قتل
اولنديلر ديمشدر

﴿٥٢﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَأَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ❋ يا محمد بدرده مقتول كافرلرك ملك الموت
روحلرينى قبض ايتديكى زمان كوريدك كه يوزلرينه وارقه لرينه اتشدن
چوماقلرله اوررلر ويافيجى عذابى دادك ايشته بو عذاب جهنمك مقدمه سيدر ديرلر

﴿٥٣﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ❋ سزه بو ضرب
وعذاب ارادتكزله تقديم ايتديككز كفر ومعاصى سببيله در تحقيق الله عظيم
الشان مجرم قوللرينه عذابله ظلم ايديجى دكلدر

﴿٥٤﴾ كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ❋ الله تعالانك آيتلرينى انكار ايدن كافرلرك

عادت وعملری آل فرعونك واندن مقدم اولنلرك عادتلری كبیدر كه پیغمبرلرینی
انكار ایتدیلر الله تعالی انلری ذنوبلری سببیله اخذ وعقاب ایلدی تحقیق الله تعالی
كفر وعصیان ایدنه قوت ومشیتیله عقابی شدیددر

(٥٥) ذلك بان الله لم يك مغيرا نعمة انعمها على قوم حتى يغيروا ما بانفسهم
وان الله سميع عليم ✻ مشركلره بوعقوبت اول سببدندر كه الله تعالی برقومه
انعام ایتدیكی نعمتی تغییر وتبدیل ایدر اولمدی تا اول قوم نفسلرنده اولان شرك
ومعادات پیغمبرانله كفران نعمت اولدقچه تحقیق الله عظیم الشان انلرك اقوالنی
ایشیدیجی وافعالنی بیلیجیدر

(٥٦) كداب ال فرعون والذين من قبلهم كذبوا بايات ربهم فاهلكناهم
بذنوبهم واغرقنا ال فرعون وكل كانوا ظالمين ✻ ال فرعون واندن مقدم
كچن قوم كافرینك عادتلری كبیكه ربلری عزشانه نك ایتلرینی تكذیب ایتدیلر
انلرك كفرلری سببیله آنلری هلاك وال فرعونی غرق ایتدك اول تكذیب ایدن
قوملر وآل فرعون وقریش كندو نفسلرینه ظلم ایتمكله اول مكذبلرك هر بری
بر عذابله وال فرعون غرقله وقریش قتلله دنیاده جزالندیلر

(٥٧) ان شر الدواب عند الله الذين كفروا فهم لا يؤمنون ✻ یریوزنده
یورر حیواناتك شری عند الله شول كافرلردر كه كفر اوزره اصرار ایدرلر
انلردن ایمان مأمول اولمز

(٥٨) الذين عاهدت منهم ثم ينقضون عهدهم في كل مرة وهم لا يتقون ✻
ودوابدن شر دخی اول كیسه‌لردر كه سن انلرله عهد ایتدك صكره چوق كره
عهدلرینی بوزدیلر حال بوكه نقض عهدلرنده الله تعالادن قورقمزلر ✻ مرویدر كه
بنی قریظه پیغمبر علیه السلامله عهد ایلدیلر كه انك دشمنیله دوستلق ایتمیه‌لر
وبدرده مشركلره سلاح ویردیلر صكره انوتدق دیدیلر تكرارینه بووجهله
عهد ایتمشكن خندق معركه‌سنده ابو سفیانله اتفاق ایدوب عهدی بوزدیلر

(٥٩) فاما تثقفنهم في الحرب فشرد بهم من خلفهم لعلهم يذكرون ✻
سن اول نقض عهد ایدنلره تصادف ایله جنكده ظفر بولدیغكده انلری قتل
وتنكیل ایله جمعیتلرینی تفریق ایله كه ورالرنده اولان اهل مكه وسائری اندن
قورقوب عبرت الهلر شاید كه اول خوفله تفكر ایدوب نقض عهددن حذر ایده‌لر

(٦٠) واما تخافن من قوم خيانة فانبذ اليهم على سواء ان الله لا يحب الخائنين

✻ اكر سنكله معاهد برقومدن نقض عهده دائر خیانت علامتلری فهم ایدرسك
مقاتله‌دن مقدم انلره نقض عهدی طرح واعلام ایله تاكه نقض عهد علمنده
برابر اولەسز الله تعالی نقضله خیانت ایدنلری سومز

(٦١) ولا يحسبن الذين كفروا سبقوا انهم لا يعجزون ✻ (بدر معركه‌سندن
قورتیلان) كافرلر ظن ایتمسونلر كه بزم عذابمزدن خلاص اوله‌لر بزم عذابمزك
انلره ادراكندن بزی عاجز ایده‌مزلر

(٦٢) واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله نصف
وعدوكم واخرين من دونهم لا تعلمونهم الله يعلمهم وما تنفقوا من شيء
في سبيل الله يوف اليكم وانتم لا تظلمون ✻ كفار ایله مقابله ومقاتله ایچون
عسكر اسلامه قوت ویره‌جك سلاح وآلات حرب ووقته كوره ملازمهٔ جنكی
وطویله‌ده باغلو وبسیلو آتلری قدرتكز یتشدیكی قدر حاضر وآماده ایدك كه
انكله الله تعالانك وسزك دشمنكز اولان كفار مكه‌یی وانلردن غیری سزك بیلیوب
الله تعالانك بیلدیكی یهود ونصاری ومجوس كفره‌لرینی قورقوده‌سز (بو مثللو
اسلحه وملازمهٔ حربه) فی سبیل الله صرف ایلدیككز شیئك مكافاتی تماماً سزه
ادا اولنوب نقصان ثواب ایله قطعا ظلم اولنمزسكز

(٦٣) وان جنحوا للسلم فاجنح لها وتوكل على الله انه هو السميع العليم ✻
اكر انلر صلح واستسلامه میل ایدرلرسه سن دخی میل ایله والله تعالایه توكل ایله
تحقیق الله تعالی انلرك اقوالنی ایشیدیجی ونیتلرینی بیلیجیدر

(٦٤) وان يريدوا ان يخدعوك فان حسبك الله هو الذي ايدك بنصره
وبالمؤمنين والف بين قلوبهم لو انفقت ما في الارض جميعا ما الفت بين قلوبهم
ولكن الله الف بينهم انه عزيز حكيم ✻ اكر انلر (صلحدن جنكه تحویل ایله)
سنی الدتمق مراد ایدرلرسه الله تعالی نصرتیله سكا كافیدر اول الله تعالی سكا
ملائكه وانصار ایله نصرت وقوت ویردی واول انصارك (یعنی اوس وخزرج
زمان جاهلیتده یوز یكرمی سنه بینلرنده مقاتله وعداوت وار ایكن) الله تعالی قلبلرینه
محبت والفت القا ایدوب بربرلریله نفس واحده كبی اولدیلر اكر سن یریوزنده
اولان مال ومتاعی صرف ایلسك انلرك قلبلری بینی تألیفه قادر دكل ایدك لكن
الله تعالی حكمت بالغه‌سیله انلرك قلوبی بینی تألیف ایلدی الله عظیم الشان قدرت
وغلبه‌ده كامل واراده‌سنده دانا وحكیمدر

٦٥ يا ايها النبي حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنين ۞ يا محمد الله تعالى سكا
وسكا تابع مؤمنلره كافيدر * دينلديكه بو آيت كريمه تقويت وتسليت خاطر حضرت
پيغمبر ايچون بدرده قتالدن مقدم نازل اولدى وبر روايتده اوتوز اوچ رجال واالتى
نسوان اسلامه كلدكدنصكره عمر رضى الله عنه دخى اسلامه كلمكله انكله
قرق اولدقده بو آيت كريمه نازل اولدى

٦٦ يا ايها النبي حرض المؤمنين على القتال ان يكن منكم عشرون صابرون
يغلبوا مائتين وان يكن منكم مائة يغلبوا الفا من الذين كفروا بانهم قوم
لا يفقهون ۞ اى رفيع قدر محمد مؤمنلرى كفار ايله قتاله قيندر اكر سزدن صبر
ايديجى يكرمى رجال اولورسه ايكيوز كفار رجله غالب اولور اكر سزدن يوز اولورسه
بيك كفاره غالب اولور اول سببدنكه انلر الله تعالايى واخرتى بيلمز قوملردر * دينلديكه
بو آيت كريمه نك نزولى يوم بدرده اولوب بر مؤمن اون كفار ايله مقاتله ايتمك
خصوصنده مؤمنلره باعث تفكر وموجب ثقلت اولمغله بو آيتى نسخله آيت آتيه بيورلدى

٦٧ الآن خفف الله عنكم وعلم ان فيكم ضعفا فان يكن منكم مائة صابرة
يغلبوا مائتين وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله والله مع الصابرين ۞
اون كافره بر مؤمنك مقاتله سى تكليفى ضعفكز اولديغندن حمل ثقيل ايدوكنى
الله تعالى بيلوب شمدى سزدن انى تخفيف ايلديكه اكر سزدن صبر ايديجى
يوزكشى اولورسه ايكيوز كافره غالب اولور واكر سزدن بيك كيمسه اولورسه
ايكى بيك كافره الله تعالانك اذن وامريله غالب اولور الله تعالانك نصرت واعانتى
صبر ايديجيلر ايله در

٦٨ ما كان لنبي ان يكون له اسرى حتى يثخن في الارض تريدون عرض الدنيا
والله يريد الآخرة والله عزيز حكيم ۞ بر نبى ايچون اسرادن فديه آلمق
لايق اولمدى تاكه يريوزنده كفارك قتلى واسلامك عزتيچون انلر قتل اولنه
اى مؤمنلر سزلر سريع الزوال دنيايى استرسكز الله تعالى سزكچون ثواب اخرتى
مراد ايدر الله تعالى غالبدر دوستلرينه دشمنلرى اوزرينه غلبه ويرر قوللرينه عمللرينه
كوره مكافاته حكيمدر * مرويدركه بدرده يتمش اسير كتوردكلرى بونلرك خصوصنده
پيغمبر عليه السلام اكابر اصحابله مشورت ايلدكده ابو بكر رضى الله عنه بو قومك
كبير وصغيرى سنك اقربا وعشيرتكدر اكر هر برى قدرتى قدر فديه ويرسه اوله كه
بركون هدايت دولتنه ايريشه لر ومسلمان زياده اوله ديدى عمر رضى الله عنه

يا رسول الله بونلر كفره نك امامليدر امر ايله كه جمله سنك بوينى اورسونلر بحمد الله
حق تعالى سنى فديه دن مستغنى ايلمشدر ديدى وسعد بن معاذ دخى عمر رضى الله عنه يه
تابع اولدى پيغمبر عليه السلام صديق رضى الله عنهك قولنه ميل وفديه يى
مقرر ايتمكله بو آيت سابقه نازل اولدى

٦٩ لولا كتاب من الله سبق لمسكم فيما اخذتم عذاب عظيم ۞ اكر لوح
محفوظده اجتهادنده خطا ايدنه عقاب اولنمق يازلمش اولميدى الديغكز
فدا مقابله سنده سزه عذاب عظيم اولوردى * مرويدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم اكر عذاب نازل اوليدى فاروق وسعد بن معاذدن غيريسى اول عذابدن
قورتلمزدى بيوردى زيرا انلر اخذ فدايه راضى اولمديلردى

٧٠ فكلوا مما غنمتم حلالا طيبا واتقوا الله ان الله غفور رحيم ۞ امدى
الديغكز غنيمتى حلال طيب اولهرق اكل ايدك والله تعالانك امرينه مخالفتدن
حذر ايدك الله تعالى كناهلريكزى مغفرت وغنيمتى سزه حلال ايله رحمت ايديجيدر

٧١ يا ايها النبي قل لمن في ايديكم من الاسرى ان يعلم الله في قلوبكم
خيرا يؤتكم خيرا مما اخذ منكم ويغفر لكم والله غفور رحيم ۞ يا محمد
اسيرلردن اليكزده اولنلره ديكه اكر الله تعالانك علم ازليسنده قلبلريكزده خير
وايمان وارسه سزدن اخذ اولنان فدادن خيرلوسنى سزه ويرر وكناهلريكزى
مغفرت ايدر الله تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر توبه كزى قبول ايدر * سبب
نزول آيت بو وجهله روايت اولنديكه حضرت پيغمبر عليه السلام عباس بن
عبد المطلب رضى الله عنهمايه كنديسنك وقرنداشى اوغللرى عقيل بن ابى طالب
ونوفل بن حارثك فديه لرينى ادا ايتمكى تكليف بيوردى عباس رضى الله عنه
يا محمد روا كورر ميسنكه عمك فقرا كبى اقرباو بيكانه يه ال آچوب سائلك ايده ديدى
پيغمبر عليه السلام يا عباس مكه دن چيقديغكده ام الفضله اكر بن سفرده وفات
ايدرسم بونلر سنك واوغللريمك اولسون ديو براقديغك التونلر ندر بيوردى
عباس بونى سكا كيم خبر ويردى ديدى ربم جل شانه خبر ويردى بيوردى
عباس بن آنى ام الفضله ويرديكمده كيجه قراكولق وايكيمزدن غيرى كيمسه
بوغيدى ديوب كلمهٔ شهادت كتوروب اول اوچ كيمسه نك فديه سنى ويردى
عباس رضى الله عنه دير ايديكه الله تعالى بكا بو آيت كريمه ده بيوريلان وعدهلرى
قات اندر قات ويرديكه حالا يكرمى كولم واركه هر برى بنم ايچون يكرمى بيك التون ايله

تجارت ایدرلر و بکا سقایهٔ زمزمی وردیکه اول بکا جمیع اعرابك اموالندن
سوکلودر و مغفرت موعوده یه دخی کمالله امیدوارم دیدی
(٧٢) وان یریدوا خیانتك فقد خانوا الله من قبل فامكن منهم والله علیم
حكیم ❊ اکر اسیرلر سنکله ایتدکلری عهدی بوزرلرسه مقدم دخی انلر
نقض عهد ایتمشلر ایدی الله تعالی (بدرده) مؤمنلره نیجه قدرت ویروب انلره غلبه
ایتدیلرسه نقض عهد ایدنلره ینه اول غلبه یی اعاده ایدر الله تعالی قوللرینك اعمالنی
بیلور و اقتضاسنه کوره حکمتی اجرا ایدر
(٧٣) ان الذین آمنوا وهاجروا وجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله
والذین آووا ونصروا اولئك بعضهم اولیاء بعض والذین آمنوا ولم یهاجروا
ما لكم من ولایتهم من شیء حتی یهاجروا وان استنصروكم فی الدین فعلیكم
النصر الا علی قوم بینكم وبینهم میثاق والله بما تعملون بصیر ❊ شونلرکه
ایمان کتوردیلر و الله تعالی و رسولیچون وطنلرندن هجرت ایتدیلر و فی سبیل الله
مالّلری و نفسلریله قتاله مباشرتله جهاد ایتدیلرکه مهاجرلردر و شونلرکه
مهاجرینی دیارلرینه اسکان و اعدالری اوزره نصرت ایتدیلرکه انلر انصاردر
انلر میراثده بربرلرینه ولیلردر و شونلرکه ایمان ایتدیلرده هجرت ایتمدیلر سزکچون
میراثده انلره ولایتکز یوقدر (اقرباکز ایسه ده) تاکه هجرت ایتمینجه اکر اول هجرت
ایتمیان مؤمنلر سزدن دین امرنده کفار ایله مقاتله ایچون امداد طلب ایدرلرسه
سزه یاردم ایتمك واجب اولور مکرکه اول امداد طلبنده اولدقلری قوم کفار ایله
سزك بینکزده عهد و میثاق اولمش اوله او حالده امداد ایتمیك اولماز الله تعالی
سزك خیر و شر اعمالکزی کوریجیدر
(٧٤) والذین کفروا بعضهم اولیاء بعض الا تفعلوه تكن فتنة فی الارض
وفساد كبیر ❊ شونلرکه کافر اولدیلر بربرلرینه دوستلق ایله معاونت
ایلدیلر اکر سز امر اولندیغکز کبی مهاجر و انصار بربرلریکزله دوستلق و معاونت
و مظاهرت ایلمزسکز یریوزنده فتنه و اهل کفر ظهوریله بیوك فساد اولور
(٧٥) والذین آمنوا وهاجروا وجاهدوا فی سبیل الله والذین آووا
ونصروا اولئك هم المؤمنون حقا لهم مغفرة ورزق كریم ❊ شونلرکه
ایمان کتوروب الله تعالی یولنده هجرت و جهاد ایلدیلر دخی شونلرکه مهاجرینه
مکان ویروب قتال اعداده یاردم ایتدیلر انلر حقا مؤمنلردر انلر ایچون مغفرت

و جنت رزق کریم واردر
(٧٦) والذین آمنوا من بعد وهاجروا وجاهدوا معكم فاولئك منكم
واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض فی كتاب الله ان الله بكل شیء علیم ❊
انلرکه صلح حدیبیه دن صکره ایمان ایدوب هجرت و سزکله برابر جهاد ایتدیلر
(انلر یعنی سابقلر و لاحقلر ایمان و هجرت و جهادده سزانلردن) انلر سزدندر
و میراث خصوصنده لوح محفوظده و حکم الهیده اولدیغی اوزره مهاجرین
و انصارك اقربالری بعضیلری بعضیلرندن اولیدر تحقیق الله عظیم الشان اولاده
و اخرده وراثتی بیان و فرض ایتدیکنه و هر شیئه علیمدر

— ٩ — (سورة التوبة مدنية وهی مائة وثلاثون آية)

بو سوره نك اولنه بسمله یازلممسنه حکمت صحابهٔ کرام رضی الله عنهمك
اختلافلریدرکه بعضیلری انفال ایله برسوره دردیدی و بعضیلری هر بری برسوره
دردیدی علی رضی الله عنه دن مرویدرکه بسمله امان ورجقدر بو سوره ایسه
محاربه و سیف امرنده نازل اولمغله بسمله ترك اولندی دیدی عثمان رضی الله عنه دن
سؤال اولندقده قرآندن برشی نازل اولسه افندمز علیه السلام بونی فلان
موضعه وضع ایدك دیو بیوروردی انفالك خاتمه سنه و بو توبه نك فاتحه سنه کاتب
بن ایدم بکا بسمله یازدیو امر ایتمدی انفالدنمی دکلمی ایدوکنی بیلم دیدی
(١) براءة من الله ورسوله الی الذین عاهدتم من المشركین (٢) فسیحوا حزب ٢
فی الارض اربعة اشهر واعلموا انكم غیر معجزی الله وان الله مخزی الكافرین ❊
مشرکلر ایله ایتدیککز معاهده دن صکره انلرك نقض عهدلری الله تعالی و رسولندن
براءة یعنی اندن بری اولدیلر یا محمد سن مشرکلره دیکه هر وجهله مسلمانلردن امین
اوله رق درت ماه استدیککز یرلرده کزك و بیلك که سزه بویله مهلت ویردکی
الله تعالانك عجزندن دکلدر تحقیق الله تعالی کافرلری دنیاده اسیر و قتل ایله
و آخرتده عذاب ایله ذلیل ایدیجیدر ❊ بو معاهده دن براءة قصه سی اولدرکه
پیغمبرمز علیه السلام تبوك غزاسنه چیقدقده مشرکلر بنو ضمره و بنو کنانه دن
غیری پیغمبر علیه السلام ایله اولان عهدلرینی بوزدیلر بناء علیه مسلمانلر
امر اولندیلرکه اول عهد شکنلرك عهدلرینی طرح ایله درت ماه مهلت ویره لر
روایت اولندیکه بو سوره نازل اولدقده اولندن اوتوز یا قرق آیتله صدیق
رضی الله عنه یی امیر حاج قیله کوندروب موسمده اهالی یه تلاوت امر ایتمشدی

برقاچ کون صکره علی رضی الله عنه‌یی غضبا نام ناقه‌سنه بندیروب صدیق رضی الله
عنه‌نك عقبنجه کوندردیکه اندن آلوب علی رضی الله عنه یه قراءت ایلیه بونك
حکمتندن سؤال اولندقده بیوردیکه جبرائیل علیه السلام بو خبری یاسن یاسندن
بریسی کوتورسین دیدی علی رضی الله عنه ابو بکر رضی عنه یه ملاقاتنده
روز ترویه‌ده صدیق خطبه اوقویوب ناسه مناسکی تعلیم ایلدی روز نحرده علی جمرهٔ
عقبه‌ده اول آیتلری قرآءت ایلدی
٣ وَاَذَانٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ اِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ بَرِیٓءٌ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ٤ وَرَسُولُهُ فَاِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا
اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ۞ والله تعالی ورسولندن
یوم حج اکبرده ناسه اعلام و بیاندر که الله تعالی ورسولی مشرکلرك عهدندن
بریدر اکر کفر وغدردن توبه ایدرسکز سزه خیرلودر اکر توبه‌دن وعهده وفادن
اعراض ایدرسکز بیلك که الله تعالی‌یی سزه عذاب ایتمسندن عاجز ایدر دکلرسز
وکافرلره دنیاده اسر وقتلله واخرتده اللو عذابله مژده ایله
٥ اِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا
عَلَيْكُمْ اَحَدًا فَاَتِمُّوا اِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ اِلَى مُدَّتِهِمْ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۞
لکن مشرکلردن معاهده ایتدیککز کیمسه‌لر صکره عهدکزدن برشی نقص
ونقض ایتمیه‌لر وسزك اوزریکزه دشمنکزدن برکیمسه‌یه مظاهرت ایتمه‌لر انلرك
مدتنه‌دك عهدلرینی تمام ایدك (عهد شکنلر کبی درت ماهه قطع ایتمیك) تحقیق الله
عظیم الشان نقض عهددن صاقنوب اکا وفا ایدنلری سور
٦ فَاِذَا انْسَلَخَ الْاَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ
وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَاِنْ تَابُوا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ
وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞ زمانکه (ذی الحجه ومحرم
وصفر وربیع الاول که وعده ویریلان درت ماه) اشهر حرم چیقدقدن صکره مشرکلری
نره‌ده بولورسکز قتل واسیر وحبس ایدك وهر محلده اوتوروب انلرك یوللرینی باغلیك که
بلادو قرایه طاغلمسونلر اکر انلر توبه ایدوب نمازه اقامت وزکاتی ادا ایدرلرسه
یوللرینی تخلیه ایدك نره‌یه استرلرسه کتسونلر تحقیق الله عظیم الشان توبه ایدنلره
غفران ورحمتنی احسان ایدیجیدر
٧ وَاِنْ اَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَاَجِرْهُ حَتّٰى يَسْمَعَ كَلَامَ اللّٰهِ ثُمَّ اَبْلِغْهُ

مَاْمَنَهُ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ۞ اکر اول قتل واسر وسائرله امر
اولنان مشرکلردن بری کلوب سندن امان وسکا قوکشو اولمق استرسه مساعده
ایله تاکه کلام الٰهی ایشیدوب متنصح اوله بوندن صکره اسلامه کلمزسه انی
خانه‌سنه کوندر بعده اقتضا ایدرسه انکله مقاتله ایله انلره بو امان ویرمك
اون سببدندر که انلر وحدانیت خدایی بیلمز بر قوملردر (شاید بو امانله تفکر ایده‌لر)
٨ كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ اِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ
عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۞
الله تعالی ورسولی عندنده مشرکلر ایچون نیجه عهد اوله بیاور که انلر نقض عهد
ایدرلر انجق شونلر که (یعنی بنی ضمیره وکنانه که) مسجد حرامده انلرله معاهده ایتمشدکز
مادامکه انلر عهدلرنده طوروب استقامت ایده‌لر سز دخی استقامت ایدك
تحقیق الله تعالی نقض عهددن صاقنلری سور
٩ كَيْفَ وَاِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ اِلًّا وَلَا ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ
بِاَفْوَاهِهِمْ وَتَاْبٰى قُلُوبُهُمْ وَاَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ ۞ مشرکلره نیجه عهد
اولور که اکر انلر سزك اوزریکزه ظفر بولسه‌لر قرابت وعهده رعایت ایتمز
سزی وعدهٔ ایمان وعهد له لسانلریله خوشنود ایدرلر مع هذا قلبلری اندن ابا
وامتناع ایدر وانلرا کثری متمردلردر کفر ونقض عهددن اجتناب ایتمزلر
١٠ اِشْتَرَوْا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ اِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ۞ انلر هوالرینه تبعیت ایله الله تعالانك آیتلرینی آزبها ایله تبدیل
ایتدیلر وناسی الله تعالانك یولندن چویردیلر انلرنه قبیح عملر ایشلدیلر
١١ لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ اِلًّا وَلَا ذِمَّةً وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ۞
اول مشرکلر مؤمن حقنده قرابت وعهده مراعات ایتمزلر انلر حدی تجاوز ایدن
عهد شکن اشرارلردر
١٢ فَاِنْ تَابُوا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ
وَنُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۞ اکر انلر کفردن توبه ونمازه اقامت وزکاتی
ادا ایدرلرسه انلر دینده سزك قرداشلریکزدر فهم وتفکر ایدن قوم ایچون بز
آیتلریمزی بیان ایدرز
١٣ وَاِنْ نَكَثُوا اَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا
اَئِمَّةَ الْكُفْرِ اِنَّهُمْ لَا اَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ۞ اکر عقد عهد

ایتدکده نصکره عهدلرینی بوزوب دینکزه طعن واحکام اسلامی تعییب
ایدرلرسه اول اهل کفرك رؤساسنی قتل ایدك که انلرك عهد وپیمانده ثباتلری
یوقدر شاید که انلرك شرك وطغیاندن رجوعی اوله
١٤ الا تقاتلون قوما نكثوا ايمانهم وهموا باخراج الرسول وهم
بدؤكم اول مرة اتخشونهم فالله احق ان تخشوه ان كنتم مؤمنين *
شول قومه قتال ایتمز میسکز که عقد صلحی نقض (له بنوبکره اعانت) ایتدیلر
و (دارالندوه‌ده) جمعیت واتفاقله پیغمبر علیه السلامی مکه‌دن اخراجه قرار
ویردیلر یاخود یهودیلر مدینه‌دن اخراجه سعی ایتدیلر حال بوکه انلر اولکی
کره نقض عهد ومقاتله‌یه بدأ ایتدیلر ایا سز انلرله محاربه‌دن قورقرمیسز
الله تعالانك عقابندن قورقمق دخی احق واینقدر امدی اکر سز مؤمنلر ایسکز
(قتال امرینی ترك ایتمیك)
١٥ قاتلوهم يعذبهم الله بايديكم ويخزهم وينصركم عليهم
ويشف صدور قوم مؤمنين * سز انلرله قتال ایدك که الله تعالی سزك
الیکزله انلره قتل وهزیمت واسیرلك واوزرلرینه غلبه ایله عذاب ایده ومؤمنلردن
برقومك صدورینه شفا ویره * که انلر بنی خزاعه یاخود یمندن برقومدر که
مکه‌یه کلوب اسلامه کلدیلر مشرکلردن چوق اذیت کوروب پیغمبر علیه السلامه
شکایت ایتدکلرنده انلری فرح قریب ایله مژده بیوردی
١٦ ويذهب غيظ قلوبهم ويتوب الله على من يشاء والله عليم
حكيم * (اول مشرکلردن اذیت چکن قومك قلبلرندن) الله تعالی مؤمنلره
نصرت احسانیله کدرلرینی کیدررو (اهل مکه‌دن) دیلدیکنه توبه ایله اسلام
روزی قیلر الله تعالی توبه ایدنلری بیلیجی وتوبه قبولنی حکم ایدیجیدر
١٧ ام حسبتم ان تتركوا ولما يعلم الله الذين جاهدوا منكم ولم يتخذوا
من دون الله ولا رسوله ولا المؤمنين وليجة والله خبير بما تعملون *
ای مؤمنلر سزدن جهاد امری ترك اولنورمی ظن ایدر سز ودخی سزدن
خاوصله جهاد ایدنلری والله تعالی ورسولی ومؤمنلردن غیریه سرلرینی افشا
ایتیوب ودوست اتخاذ ایتمیانلری الله تعالی بیان ایتمزمی ظن ایدرسز الله تعالی
سزك عملکزدن واندن غرضکزنه ایدوکندن خبیردر
١٨ ما كان للمشركين ان يعمروا مساجد الله شاهدين على انفسهم

بالكفر اولئك حبطت اعمالهم وفي النار هم خالدون * مشرکلر ایچون
الله تعالانك مسجدلرینی تعمیر ایتمك سزا اولمدی نفسلری اوزره کفره شاهدلر
اولدقلری حالده انلرك عملری شرك سببیله باطل اولوب انلر دائم جهنمده قالورلر
* مرویدرکه عباس رضی الله عنه اسیر اولدقده مسلمانلر انی کفر وقطع رحمله
تعییب ایتدیلر عباس رضی الله عنه سز بزم قباحتمزی سویلرسکزده ایلکلریمزی
سویلمزسکز دیدی علی رضی الله عنه سزك محاسنکزمیدر دیدی عباس رضی الله
عنه مسجد حرامی تعمیر ایدرز وکعبه‌یی اورترز وحاجه صو ویررز دیدی
الله تعالی بو آیتی انزال الله عباسك قولنی رد ایلدی
١٩ انما يعمر مساجد الله من آمن بالله واليوم الآخر واقام الصلوة نصف
وآتى الزكوة ولم يخش الا الله فعسى اولئك ان يكونوا من المهتدين *
الله تعالانك مسجدلرینی انجق اول کیمسه‌لر تعمیر ایدرکه الله تعالایه وآخرته ایمان
ایده ونمازه اقامت وزکاتی ادا ایده ودین امرنده الله تعالادن غیری کیمسه‌دن
قورقمیه بویله کیمسه‌لر هدایته واصل اولوب طریق نجاتی بولورلر
٢٠ اجعلتم سقاية الحاج وعمارة المسجد الحرام كمن آمن بالله واليوم
الآخر وجاهد في سبيل الله لا يستوون عند الله والله لا يهدي القوم الظالمين *
سز حاج سقایتنی ومسجد حرام عمارتنی الله تعالایه وآخرته ایمان کتورنلر
وفی سبیل الله جهاد ایدنلر کبیمی قیلرسز (مشرکلرك افعال باطله‌لریله مؤمنلرك
اعمال مثبته‌لری) عندالله برابر اولمز الله تعالی شرکله نفسلرینه ظلم ایدیجیلره
هدایت ایتمز * مرویدرکه زمان جاهلیتده بعضا حاجه شربت ویررلردی
پیغمبر علیه السلام اول منصبی عباس رضی الله عنه‌یه وعمارت مسجد حرامی
شیبه بن طلحه‌یه سپارش ایتمشیدی بر کون علی رضی الله عنهك یاننده عباس
وشیبه بو خدمتلریله افتخار ایلدیلر علی رضی الله عنه دخی اسلام وجهادله
فخر ایلدی حق تعالی علی رضی الله عنه‌یی تصدیقله بو آیت کریمه‌یی انزال ایلدی
٢١ الذين آمنوا وهاجروا وجاهدوا في سبيل الله باموالهم وانفسهم
اعظم درجة عند الله واولئك هم الفائزون * انلرکه ایمان ایتدیلر
ومکه‌دن مدینه‌یه هجرت ایتدیلر وفی سبیل اللهماللری ونفسلریله جهاد ایتدیلر
عندالله درجهٔ عظمایه نائل اولدیلر وانلر ایکی جهانده امین وناجیلردر
٢٢ يبشرهم ربهم برحمة منه ورضوان وجنات لهم فيها نعيم مقيم

٢٣ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَداً إِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ❊ ربلری جل شانه انلری
رحمت وخوشنودلق وجنتلریله مژده ایدر انده انلر ایچون نعیم دائمی واردر که
انده ابدی دائملردر انده عندالله اجر عظیم واردر که نعمت دنیا اکا نسبتله حقیر
و هیچ کبیدر
٢٤ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا
الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَأُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ❊ ای مؤمنلر
بابالریکز وقرداشلریکزدن کفری ایمان اوزرینه ترجیح ایدوب هجرتدن کیرو
طورانلری دوست اتخاذ ایتمك سزدن کیمکه انلری دوست طوترسه دوستلقلری
معکوس اولمغله نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر * مرویدرکه پیغمبرمز علیه السلام
هجرتله امر بیوردقده بعضیلرینك اباواقربا واهل وعیاللری بزی براغوب
ضایع ایتمکز دیو فریاد وزاری ایتدکلرنده رقت وشفقت مانع هجرت اولمغله
بوآیت کریمه نازل اولدی
٢٥ قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ
وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ
إِلَيْكُمْ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِ وَاللّٰهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ❊ یا محمد اول هجرتی ترك ایدنلره دیکه اکر سزك
بابالریکز واوغللریکز وقرداشلریکز وزوجه‌لریکز وعشیرتکز وکسب اولنمش
مالریکز وکساددن قورقدیغکز تجارتکز وخوشنود اولدیغکز مسکنلریکز الله
تعالادن ورسولندن وانك یولنه جهاددن سزه محبتلو ایسه امدی الله تعالینك
عاجلا وآجلا کله‌جك عقوبت امرینه حاضر ومنتظر اولك الله تعالی اطاعتدن
خروج ایدن قومه توفیق وهدایت ویرمز * روایت اولندیکه آیت سابقك
نزولنده هجرتده تخلف ایدن مسلمانلر بزقبائل وعشایر بیننده تجارتله مشغولز هجرت
ایتدیکمز حالده پدروفرزندلرمزدن ویدمزده اولان تجارتدن منقطع بیکس
وبی‌ال قاله جغز دیدکلریله بوآیت کریمه نازل اولدی
٢٦ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ
فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئاً وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ ❊
تحقیق الله تعالی چوق جنك محللرنده ومکه ایله طائف بیننده اولان حنین حربی
کوننده سزه نصرت ویردی سزك کثرتکز سزه عجب ویردیکه اول کثرتکز

قضاء اللهدن برشی دفع ایتمدی واول واسع وادی سزه ضیق اولدی بعده
هزیمت ایله دشمنه ارقه ویردیکز
٢٧ ثُمَّ أَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُوداً لَمْ تَرَوْهَا
وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ❊ اول هزیمتدنصکره الله تعالی
سبب سکونت اولان رحمتنی رسولی ومؤمنلر اوزرینه کوندروب وسزك
کورمدیکز ملائکه عسکرینی دخی سزه انزال ایلدی وکافرلری قتل واسیر ایله
تعذیب ایتدی ایشته بونلر دنیاده کافرلرك کفری جزاسیدر
٢٨ ثُمَّ يَتُوبُ اللّٰهُ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❊
بو جنکدنصکره الله تعالی انلردن دیلدیکنی توبه واسلامله معزز ایلدی الله تعالی
توبه ایدنلره مغفرت ورحمتیله کرم ایدیجیدر * روایت اولندیکه پیغمبرمز
علیه السلام مکه فتحندنصکره مهاجریندن اون ایکی بیك واهل مکه دن ایکی بیك
کشیله هوازن وثقیفله که انلر انجق درت بیك ایدیلر انلرله مقاتله ایچون حنینه
کتدیلر انصاردن سلمه بن سلامه بن وقش اول آنده بز بومقدار مشرکینه مغلوب
اولمیز دیدی پیغمبر علیه السلام بونك بوکلامندن خبردار اولدقده متألم اولدی
ارالقده قتال شدید اولوب مسلمانلر منهزم اولدیلر رسالتپناه علیه السلامك یاننده
علی وعباس وابوسفیان بن الحارث وعبدالله بن مسعود رضی الله عنهم دن غیری
کیمسه قالمدی واول کون علیه السلام بر بیضا قاطره سوار اولمشیدی قاطری
دشمن طرفنه سورمکله عباس دیزکیننی وابوسفیان اوزنکیسنی طوتردی عباس
رضی الله عنه یه اصحابی چاغرمغه امر ایلدی عباسك صداسی زیاده اولمغله
ندا ایتدکده برمقدار کیمسه جمع اولدیلر وحق تعالی بشبیك ملك امداد کوندرمکله
مشرکلر اوزره هجوم وبرقبضه طپراق اخذ ایدوب دشمن طرفنه صاچدی
جمله سنك کوزلرینه طولوب مشرکلر منهزم اولدیلر انلرك عیال واولاد ومالری
اوطاسده اولمغله اشعریلردن ابوعامری کوندروب اول عیال ومالری جعرانه نام
محله کتوردیلر التی بیك اسیر وکلی حیوانات ومال اولمغله مسلمانلره تقسیم ایلدی
بعده هوازن اهالیسی مسلمان اولدقلرنده مال واسیرلرك ردنی رجا ایلدیلر
فخر رسالت علیه السلام بومال واسیرلردن برینی اختیار ایدك بیوردی انلر
اسیرلری اختیار ایتدیلر پیغمبر علیه السلام الله تعالایه حمد وثنا ایدوب صحابه‌یه
اشبو اخوانلر تائبین اولدقلری حالده کلدیلر بن انلرك اسیرلرینی ویرمکی رأی ایتدم

رضاسيله ويرن ويرسون مطيب اولين بكا قرض ويرسون صكره يرينه بنه
اسير ويريرم بيوردى صحابه جمله رأيكزه راضيلرز تسليم ايدرز ديديلر تكرار
قوملكزه سؤال ايدك بيورملريله لدى السؤال جملهسى رضا كوستر ديلر
٢٩ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ
بَعْدَ عَامِهِمْ هٰذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ إِنَّ اللّٰهَ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞ اى مؤمنلر مشركلر نجاستدر بوسنه دنصكره انلر مسجد حرامه
قريب اولمسونلر (اول هجرتك طقوزنجى سنهسيدر) اكر سز انلرك حرمدن منع
اولملريله اخذ وعطاو كسب وكار اولميوب فقر وقوعندن قورقار سكز حق تعالى
مراد ايتديكى حالده كندو فضلندن سزى يقينده غنى ايدر تحقيق الله عظيم
الشان قوللرينك احوالنى بيليجى واغناده حكمتنى اجرا ايديجيدر ۞ دنيلديكه
واقع حال قريبا يغمورلر ياغوب ويمن وسائر بلاد اهاليسى اسلامله مشرف
اولوب مكهيه ذخائر سوقيله بركت وغنا حاصل اولدى
٣٠ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ
اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتّٰى يُعْطُوا
الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ۞ شونلركه الله تعالى يه ويوم آخرته ايمان
ايتمزلر والله تعالى ورسولنك كتاب وسنتله حرام ايتديكنى حرام طوتمزلر وحق
اولان اسلام دينى قبول ايتمزلركه انلره كتاب ويرلمشيدى بومذكورلرله خور
وذليل وكندو اللريله جزيه لرينى ويرنجيه دك مقاتله ايدك
٣١ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللّٰهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللّٰهِ ذٰلِكَ
قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِؤُنَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَاتَلَهُمُ اللّٰهُ أَنّٰى
يُؤْفَكُونَ ۞ يهود عزير عليه السلام اللهك اوغلى ونصارى مسيح
عليه السلام اللهك اوغليدر ديديلر (حاشا تعالى الله عن ذلك علوا كبيرا)
بوكلام انلرك اغزلرنده قول باطللريدركه مقدما مشركلرك ملائكه بنات اللهدر
ديدكلرى كلامنه بكزدرلر الله تعالى لعنت ايتسون انلره كى راه حقدن باطله نيجه
رجوع ايدرلر * نصارينك بو افترالرى سببى عيسى عليه السلامك اكمه وابرصه
افاقت وموتايى احيا وبى پدر ظهوريدر ويهودك بوقول باطللرى عزيرك
يوزسنه دنصكره توريتى ازبردن اوقوديغيدر بونك قصهسى بووجهله منقولدركه
بخت نصر بنى اسرائيله غالب اولوب توريت علماسنك جميعنى قتل ايلدى

انلرك برى عزير عليه السلام اولوب هنوز طفل اولمغله انى حسابه قوميوب
اسير ايلدى بعد زمان خلاص ايله بيت المقدسه كلور كن يولده برقريهده
سورهٔ بقرهده تسطير اولنديغى وجهله حق تعالى انى اماته ويوز ييلدنصكره
احيا ايليوب قومنه كلوب كندوبى اعلان ايلدكده توريتى اوقومغله امتحان
ايلديلر تماما قرائتنده نهيلهلم بو نور اتميدر دكليدر ديو تصديق ايتديلر ايچلرندن
برى بن بابامدن ايشتدم ايديكه بابامك باباسى بخت نصر معركه سنده توريتى
برظرفه وضعله فلان طاغك فلان محلنه صوقمش ايمش ديدى انكله برجمعيت
كيدوب اول توريتى اخراج وعزيرك حفظنه مقابله ايتدكلرنده برحرف تفاوتسز
تمام بولملريله بو ابن الله قول باطلنى كويا اولديلر
٣٢ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ
وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلٰهًا وَاحِدًا لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۞
يهود ونصارى علما وعابدلرينى الله تعالادن غيرى ربلر اتخاذ ايتديلر (حرام
وحلالده انلره اطاعت ايتمكله) وعيسى ابن مريمى دخى رب اتخاذ ايتديلر مع هذا
انلر انجق اندن غيرى عبادته لايق ومستحق اولميان برالله تعالى يه عبادت
ايتمكلكله امر اولنديلر مشركلرك اكا اشراك ايتدكلرى شيدن اول منزهدر
٣٣ يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِؤُا نُورَ اللّٰهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللّٰهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ
وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۞ انلر الله تعالانك وحدانيتنى وپيغمبر عليه السلامك
نبوتنى اغزلريله ابطال ايتمك مراد ايدرلر الله تعالى همان توحيد ونبوت نورنى
اتمام ايدر هرنقدر كافرلر انى كريه كوررلرسهده
٣٤ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ
وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۞ اول الله تعالى كه رسولنى محض هدايت اولان
قرآن كريم ودين حقله كوندردى تاكه اول دين اسلامى جميع اديان اوزره ظاهر
وغالب ايده اكر مشركلردن كراهت ايدرلرسه دخى
٣٥ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ
حزب ٣ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ
وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۞ اى مؤمنلر يهودك
علماسنك ونصارينك زاهدلرينك اكثرى ناسكماللرينى رشوت وباطل حكمله
اكل ايدرلر وانلرى راه حق اولان اسلامدن منع ايدرلر وشونلركه التون وكمشى

جمع وادخار ایدوب الله تعالی یولنه انفاق ایتمزلر انلری عذاب الیمله تبشیر ایله
٣٦ یوم یحمی علیها فی نار جهنم فتکوی بها جباههم و جنوبهم
وظهورهم هذا ما کنزتم لانفسکم فذوقوا ما کنتم تکنزون ۞ قیامتده
اول ادخار اولنان مال او زر ینه نار جهنم وضعیله قیزدریلوب اول مالی جمع
ایدنلرك آلنلری و یانلری وارقه‌لری اول مال ایله داغلنوب ایشته بو نفسکز ایچون
ادخار ایلدیککز شیدر انلرك عذابنی دادکز دینور
٣٧ ان عدة الشهور عند الله اثنی عشر شهرا فی کتاب الله یوم خلق السموات
والارض منها اربعة حرم ذلك الدین القیم فلا تظلموا فیهن انفسکم وقاتلوا
المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة واعلموا ان الله مع المتقین ۞ الله تعالی
کوکلری و یرلری خلق ایلدیکندنبرو لوح محفوظ یا حکمی عندنده آیلرك عددی
اون ایکیدر اول ماهلر قریه‌لرك دردی ماه حرمدر (که انلر رجب وذی القعده وذی الحجه
ومحرمدر) اشبو ماه اربعه‌نك تحریمی (ابراهیم واسمعیل علیهما السلامدن موروث)
دین قویمدر امدی بو درت آیده نفسکزه ظلم ایتمیك (که بو آیلرده ایشلنن عمل صالحك
اجری وکذلك ظلمك عقابی سائردن اعظمدر) ومشرکلرله اشهر حرمده وسائرده
مقاتله ایدك انلر سزکله جمیع آیلرده مقاتله ایتدکی کبی و بیلك که الله تعالانك نصرتی
اکا طاعت ایدوب اندن خوف ایدنلرله‌در
٣٨ انما النسیء زیادة فی الکفر یضل به الذین کفروا یحلونه عاما ویحرمونه
عاما لیواطئوا عدة ما حرم الله فیحلوا ما حرم الله زین لهم سوء اعمالهم والله
لا یهدی القوم الکافرین ۞ برماهك حرمتنی ماه اخره تأخیر کفرده زیاده‌در
کافرلر اول تأخیر ایله ضلالت زائده‌ده بولندیلر الله تعالانك حرام ایتدکی ماه
معلومه‌لرك عددلری تمام اولسون ایچون انك یرینی برسنه حلال ایدوب یرینه اخرنی
وضع ایدرلر و برسنه ینه آنی حرام ایدرلر الله تعالانك حرام ایتدیکنی حلال ایتملریله
اعمال قبیحه‌لری تزیین اولنوب ضلالتده قالدیلر الله تعالی قوم کافرینه بو عمللری
سببیله رشاد وهدایت ویرمز * منقولدر که اهل جاهلیت قتل وصید وغارتله مألوف
اولملغله متصل اوچ ماه بو عادتدن کروقالمه‌لری کندولره کران کلور ایدی کنانه‌دن
قلمس نام کیمسه اقتضا وموسمنده دوه اوزره چیقوب ندا ایدر دیکه مثلا الهه کز
سزه بو سنه محرمی حلال ایدوب حرمتی صفره تأخیر ایلدی وسنهٔ آتیه‌ده
بو ییل ینه محرمی حرام وصفری حلال ایتدی دیو ندا ایدردی انلر دخی

قبول ایدرلردی
٣٩ یا ایها الذین آمنوا ما لکم اذا قیل لکم انفروا فی سبیل الله اثاقلتم
الی الارض ارضیتم بالحیوة الدنیا من الاخرة فما متاع الحیوة الدنیا فی الاخرة الا قلیل ۞
ای مؤمنلر سزه نولدیکه فی سبیل الله جهاده چیقك دینلدکده مسکن ومزروعاتکزه
میل ایله اغر طورورسکز نعیم اخرتدن بدل حیات دنیایه راضی میسکز متاع دنیا
اخرته نسبتله زیاده حقیر وقلیلدر * حضرت رسالتپناه علیه السلام هجرتك طقوزنجی
سنه‌سی تبوك غزاسنه عازم اولدقده یاز ایامی اولوب کثرت حرارت و بعد مسافت
وزمان عسرت اولدیغندن صحابه خروجده اغر طورانمغله بو آیت کریمه نازل اولدی
٤٠ الا تنفروا یعذبکم عذابا الیما ویستبدل قوما غیرکم ولا تضروه شیئا
والله علی کل شیء قدیر ۞ اکر سز امر اولندیغکز غزایه چیقمزسکز الله تعالی سزه
اسباب شاقه ایله الملو عذاب ایدر وسزك یریکزه برغیری قومی بدل ایدر (که
مطیع فرمانی اولورلر) وسزك عدم خروجکزدن اکا برشی ضرر ایتمز الله تعالی
تبدیل وتغییره وهر شیئه قادردر
٤١ الا تنصروه فقد نصره الله اذ اخرجه الذین کفروا ثانی اثنین اذ هما
فی الغار اذ یقول لصاحبه لا تحزن ان الله معنا فانزل الله سکینته علیه وایده
بجنود لم تروها وجعل کلمة الذین کفروا السفلی وکلمة الله هی العلیا والله
عزیز حکیم ۞ پیغمبر علیه السلامه اکر سز یاردم ایتمزسکز الله تعالی اکا نصرت
ایتدکی کبی ینه ایدر مکه کافرلری انی مکه‌دن چیقاردقلرنده ایکینك ایکنجیسی
(یعنی ابوبکر رضی الله عنه) ایله جبل ثورده برمغاره‌ده ایدی اولوقتده صاحبی ابوبکر
رضی الله عنه‌یه حزن ایتمه الله تعالانك نصرتی بزمله‌در دیدی الله تعالی انلره سکونت
واطمینان وکورمدیککز جنود ملائکه ایله قوت و یردی وکافرلرك دعوت ایچون
صادر اولان کلاملرینی آلچق و بیمقدار والله تعالانك توحید ودعوت اسلام کلام
شریفنی عالی ورفیع ایلدی الله تعالی حکمتیله اهل توحیدی غالب وعزیز ایدر
۞ مرویدر که پیغمبرمز علیه السلام غرهٔ ربیع الاول پنجشنبه کیجه‌سی مکه‌ده خانهٔ
صدیقدن انك رفاقتیله چیقوب اول مغاره‌ده بیتوتت ایلدی حق تعالی او کیجه
مغاره‌نك قپوسنه مغیلان چالیسی بیتوردی و برجفت کوکرجینه اول محلده اشیانه
یاپوب یمورطلق امر ایلدی و براورمجکه قپویه آغ اورمك الهام ایلدی کفار
کلوب بو حالاتی کورد کلرنده مغاره‌یه تعرض ایتمدیلر

٤١ انفروا خفافا وثقالا وجاهدوا باموالكم وانفسكم في سبيل الله ذلكم
خير لكم ان كنتم تعلمون ❊ خفيف وثقيل غزايه چيقك وفى سبيل الله
مالاريكز ونفسلريكزله جهاد ايدك بو جهاد سزكچون خيرلودر اكر ثواب جهاد
وعقاب تخلفى بيلورسكز ❊ مفسرين بو خفيف وثقيلدن مراد صحيح ومريض
وكنج واختيار وسوارى وپياده وسلاحلو وسلاحسز واغنيا وفقرا ديمشلر
صكره ليس على الاعمى حرج آيتى نزولنده تفريق اولندى بو آيت كريمه غزوهٔ
تبوكده نازل اولدى دينلدى
٤٢ لو كان عرضا قريبا وسفرا قاصدا لاتبعوك ولكن بعدت عليهم الشقة
وسيحلفون بالله لو استطعنا لخرجنا معكم يهلكون انفسهم والله يعلم انهم
لكاذبون ❊ اكر انلرى دعوت ايتديكك سفرك قريبى ونفع دنيويسى يا سفر
متوسط آسان اوليدى سكا تابع اولورلردى ولكن مسافهٔ بعيده اولوب مشقتله قطع
اولنور ايدوكندن تخلف ايلديلر انلر يقينده الله تعالى يه يمين ايدهلركه اكر مال
وزاد ايله وسعت وقدرتمز اولسه سكا رفاقتله اول سفره چيقار ايدك ديهلر
بو يلان يمين ايله نفسلرنى هلاك ايدرلر الله تعالى بيلوركه انلر يمينلرنده كاذبلردر
❊ مرويدركه غزوهٔ تبوكده خروجه اشارت بيورلدقده اوچ فرقه اولوب
برفرقهسى كبار مهاجر وانصار اطاعت وخروجه مسارعت ايلديلر وبعضى
ضعفا مؤمنلره كران كلوب اقامته اذن طلب ايلديلر ومنافقلر تخلف ايلديلر
بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى
٤٣ عفا الله عنك لم اذنت لهم حتى يتبين لك الذين صدقوا وتعلم الكاذبين ❊
يا محمد الله سنى عفو ايليه انلر كذبله سندن قعوده اذن استديلر نيچون توقف ايتيوب
اذن ويردك تاكه اعتذارنده صادق اولنلر وكاذب اولنلر سكا بيان اولوب بيلهيدك
٤٤ لا يستأذنك الذين يؤمنون بالله واليوم الآخر ان يجاهدوا باموالهم
وانفسهم والله عليم بالمتقين ❊ يا محمد الله تعالى يه واخرته ايمان ايدنلر ماللرى
ونفسلريله جهاد ايتمكه سندن اذن استمزلر (بلكه اكا مبادرت ايدرلر) الله عظيم الشان
غزايه تخلفدن حذر ايدنلرى بيليجيدر
٤٥ انما يستأذنك الذين لا يؤمنون بالله واليوم الآخر وارتابت قلوبهم
فهم في ريبهم يترددون ❊ انجق الله تعالى يه واخرته ايمان كتورميانلردركه
سندن جهاد تخلفنده اذن استرلر انلرك حقيقت اسلامده قلبلرى شكده در

انلر شك ونفاقلرنده متحيرلردر
٤٦ ولو ارادوا الخروج لاعدوا له عدة ولكن كره الله انبعاثهم فثبطهم
وقيل اقعدوا مع القاعدين ❊ اكر اول منافقلر غزا ايچون چيقمق مراد ايدهلردى
سفره اقتضا ايدن ماللزمهيى تدارك قدرتلرى وار ايدى ولكن الله تعالى انلرك
بو سفرده بولنملرينى كريه كوروب انلره كاهلك وخوف القا ايلدى وانلره خانهلريكزده
نسوان واطفال وبيماران ايله اوتورك دينلدى
٤٧ لو خرجوا فيكم ما زادوكم الا خبالا ولاوضعوا خلالكم يبغونكم الفتنة
وفيكم سماعون لهم والله عليم بالظالمين ❊ اكر انلر سزكله چيقسهلر
انجق مكر وغدر ارتررلردى وسزك بيكزه فتنه ومخالفت براقمق استرلردى
وجاسوسلق ايدوب سزك كلاملريكزى انلره نقل ايدرلردى الله تعالى منافقلرك
قبلرنده اولانى بيلور ❊ چونكه معسكر همايون عزم سفر ايلديلر عبد الله بن ابى بر كروه
منافقلرله برابر چيقدى ذباب مقابلنده نزول اولنوب اندن كوچ اولندقده عبد الله
جماعتيله كيرو دوندى پيغمبر عليه السلام اكر انده خير اوليدى بزمله رفيق اولوردى
شكر ايدككه شر اشراردن خلاص اولدق بيوردى حق تعالى انى تصديق ايله
بو آيت كريمهيى كوندردى
٤٨ لقد ابتغوا الفتنة من قبل وقلبوا لك الامور حتى جاء الحق وظهر امر الله
وهم كارهون ❊ بوندن مقدم انلر غزوهٔ احدده كيرو دوندكلرى كبى فتنه القا
واصحابى تفريق واموركى حيله ايله ابطال وتقليب مراد ايتديلر تاكه نصرت
الهى كلوب الله تعالى نك امرى ظاهر وغالب اولدى انلر بو نصرتى كريه كوردلردى
٤٩ ومنهم من يقول ائذن لي ولا تفتني الا في الفتنة سقطوا وان جهنم
لمحيطة بالكافرين ❊ اول منافقلردن بعضلرى سكا ديركه بو غزادن قالهيم
بنى فتنه وعصيانه داخل ايتمه اكاه اولك كه انلر فتنه ونفاقه دوشمشلردر تحقيق
جهنم كافرلرى احاطه ايديجيدر ❊ مرويدركه رسول عليه السلام تبوك غزاسنه
حاضر اولدقده جد بن قيسه استرميسنكه بزمله روم غزاسنه كيدوب انده كوزل
روم جاريهلرى آلهسن ديدى جد بن قيس يا رسول الله انصار بيلوركه بن نسوان
طائفهسنه مجبورم روم قيزلرينى كورنجه صبر ايدمم بكا اذن ويركه قالهيم ديدى
مأذون اولمغله بو آيت نازل اولدى
٥٠ ان تصبك حسنة تسؤهم وان تصبك مصيبة يقولوا قد اخذنا امرنا

مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ❁ يا محمد اكر سكا ظفر وغنيمتدن بر ايولك اصابت
ايدرسه منافقلر حسدلرندن محزون اولورلر واكر بعض جنكده سكا شدت وهزيمت
كلورسه انلر مقدم دور انديشلك ايدوب امريمزده احتياط آلوب جنكه كتمدك
ديرلر وفرح وسرورله دونوب كيدرلر
٥١ قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللهُ لَنَا هُوَ مَوْلٰينَا وَعَلَى اللهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ❁ يا محمد سن ديكه بزه اصابت ايتمز انجق الله تعالى بزم ايچون (نصرت
وغنيمت وشهادت ومغفرتدن لوح محفوظده) نه يازمش ايسه اول اصابت ايدر
اول بزم ولى وناصر وحافظمز دركه مؤمنلر حصول مراددە توكلى
يالكز الله تعالى به ايتسونلر
٥٢ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمُ
اللهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ❁ منافقلره ديكه
سزك بزه انتظار كز انجق ايكى نعمتك برينه در (كه انلر يا نصرت يا شهادتدر) و بزم
دخى انتظارمز سزه ايكى شيئك اصابتيدر كه الله تعالى عندندن سزه عذاب
ايريشه ياخود كفركز سببيله مؤمنلر يديله قتل ايتديره امدى سز ايستديككزاوزره
منتظر اولك بز دخى مطلوبمزه منتظرز
٥٣ قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَّلَ مِنْكُمْ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ ❁
يا محمد منافقلره ديكه مالكزى غزايه كرك رضا كزله كرك نفرتكزله ويرك يعنى
ويرسكز پيغمبر عليه السلام اكا رغبت ايتدكجه قبول اولمز زيرا سز جهاددن
تخلف ايتديككز ايچون قوم فاسقيندن اولديكز * ديلديكه جد بن قيس بكا روم
سفرى متعسر ومتعفن كورنمكله بن قالوب عسكره مالمله اعانت ايده يم ديمشيدى
بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى
٥٤ وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللهِ وَبِرَسُولِهِ
وَلَا يَأْتُونَ الصَّلٰوةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالٰى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ ❁ انلردن
نفقه قبولنى منع ايدن انجق الله تعالى يه ورسولنه كافر اولدقلريدر ونمازلرينى
صدق واراد تسز كراهت وكسالتله قيلدقلريدر وانفاقلرينى اميد ثواب وخوف
عذاب ايله ايتميوب كراهتله ايتدكلريدر
٥٥ فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ❁ يا محمد سنى ومؤمنلرى منافقلرك اموال

واولادى متعجب ايتمسون الله تعالى انلرى حيات دنياده مال جمعيله مشقت
وحفظنده زحمت واولاد مصيبتلرى كوسترمكله عذاب ايتمك مراد ايدر وانلر
كافر اولدقلرى حالده جانلرى مصيبتله چيقار
٥٦ وَيَحْلِفُونَ بِاللهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ❁
اول منافقلر الله تعالى يه يمين ايدرلر كه انلر سزدن يعنى اهل اسلامدندر حال بوكه
انلر سزدن دكلدر لكن انلر مشركلره ايتديككز كبى انلرى دخى قتل ايلمكزدن
خوفله اظهار اسلام ايدن قوملردر
٥٧ لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَغَارَاتٍ أَوْ مُدَّخَلًا لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ❁
اكر انلر صيغنه جق بر قلعه يا مغاره ويا كيره جك بر دلك بولسه لر سزدن خلاص
ايچون سرعتله اكا تحصن ايدرلردى
٥٨ وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطَوْا
مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ❁ يا محمد منافقلردن بعضيسى صدقات تقسيمنده
سنى تعييب ايدرلر اكر ايستدكلرى قدر ويرسك راضى اولورلر اكراندن مرادلرى
قدر ويرمزسك ايكينورلر * ديلديكه حرقوص بن زهير كه ذو الخويصرة التميمى
ديرلردى خارجيلرك رئيسى ايدى حنينك غنايمى تقسيمنده حضرت عليه السلام
يكى مسلمانلرك قلبلرينى تأليف ايچون انلره وافر شى ويرمكله يا رسول الله عدالت ايله
ديدى پيغمبر عليه السلام بن عدالت ايتميوب كيم ايدرديدى پيغمبر عليه السلام
اكا وقومنه مارقين لقبى قودى بناء عليه بو آيت نازل اولدى
٥٩ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتٰيهُمُ اللهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللهُ سَيُؤْتِينَا اللهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللهِ رَاغِبُونَ ❁ اكر انلر الله تعالى ورسولنك
ويرديكى غنيمت وصدقه يه راضى اولسه لر وحق تعالى نك كرمى بزه كافيدر يقينده
بزه كندو فضلى ورسولنك عطاسيله دخى زياده غنيمت ويرر وتحقيق بز الله تعالى
طرفنه اميد واروزديسه لر انلره خير اولوردى
٦٠ إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ
وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِنَ اللهِ وَاللهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ ❁ صدقه لر انجق سائللك ايتميان فقرا ايچون وسائللكى معاشنه كفايت
ايتميان مسكينلر ايچون وزكات وصدقه تحصيلنه سعى ايدن عامللر ايچون ونو مسلم
اولوب هنوز خلوصلرى تقويت بولميانلره قلبلرينك تأليفى ايچون وافتدبسندن

کندوبی صاتون آلوب بهاسنی ادا ایتمك اوزره اولان مکاتب اسیرلر ایچون ونفسلر یچون
معصیت ضمننده اولمیه رق لزوما یاخود اصلاح ذات البین ایچون مال صرف
ایدوب مدیون ومفلس قالنلر ایچون وفی سبیل الله غازیلری نفقه وسلاح وکسوه
ایله تجهیز ایدنلر ایچون وسفر مباحه عزیمتله مالندن دور قالمش یولجیلر ایچوندرکه
بو سکز صنف ایچون الله تعالی صدقهٔ زکاتی فرض ایلمشدر الله تعالی مستحقلری
بیلیجی ولایقی وجهله تقسیمی حکم ایدیجیدر
حزب ٣
٦٢ وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ اُذُنٌ قُلْ اُذُنُ خَيْرٍ لَكُمْ
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ
رَسُولَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ☼ منافقلردن برجماعت پیغمبر علیه السلامه ندا
ایدرلر واکا نه سو یلنورسه دیکلر دیرلرسن انلره دیکه اول سزك کلامکزی
ایشیدوب تکذیب ایتمکدن تصدیق ایتمسی سزه خیراودر بلکه اول الله تعالایی
ومؤمنلرك قولنی تصدیق ایدر وسزدن ایمان اظهار ایدنلره رحمتدر (که انی
قبول ایدوب سریکزی کشف ایتمز مع هذا بوسزه رفق ومرحمتندر حالکزی
بیلمدیکندن دکلدر) شونلرکه الله تعالانك رسولنه ایذا ایدرلر انلر ایچون عذاب
الیم واردر* دینلدیکه بوآیت کریمه منافقلردن برجماعت حقنده نازل اولدیکه انلر
پیغمبر علیه السلامه حدلری اولمیان کلامی سو یلرلردی انلردن بری خاموش اولك
اکر اول حضرت ایشیدرسه سزی رسوای ایدر دیدی انلردن جلاس بن سوید
انك حقنده بزایستدیکمزی سویلرز صکره انکار ویمین ایدرز اول یمینه اینانوب
بزی کرچك صانوردیدی
٦٣ يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوكُمْ وَاللّٰهُ وَرَسُولُهُ اَحَقُّ اَنْ يُرْضُوهُ
اِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ☼ ای مسلمانلر منافق دکلز دیو سزی راضی ایتمك ایچون
منافقلر یمین بالله ایدرلر الله تعالی ورسولی راضی اولنمقلقده احق واولیدر (الله تعالایی
ارضا رسولنی ارضادر) اکر انلر مؤمن اولسه لر رسولنی ایذا ایتمزلردی
٦٤ اَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّهُ مَنْ يُحَادِدِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَاَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا
ذٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ☼ انلر بیلمزلرمیکه برکیمسه الله تعالایه ورسولنه مخالفت
ایدرسه انکچون انده دائم اولدیغی حالده نار جهنم واردر بونار دائمی انلره عظیم
رسوایلق والمدر
٦٥ يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ اَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ

قُلِ اسْتَهْزِؤُا اِنَّ اللّٰهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ☼ منافقلر مؤمنلره قرآندن برسوره
نازل اولوب انلرك قلبلرنده اولان کفر ونفاقی خبر ویرردیو حذر ایدرلر یامحمد سن
دیکه سز استهزا ایدك که الله تعالی سزك حذر ایتدیککزی اظهار ایدیجیدر
٦٦ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ اِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ اَبِاللّٰهِ وَاٰيَاتِهِ
وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِؤُنَ ☼ یامحمد اکر سن انلره کلاملرندن سؤال ایدرسك
انلر بزهر دراو کلامه طالهرز وسویلدیکمز مسخره لق واو یوندر دیرلر سن دیکه
الله تعالی وآیتلرینی ورسولنمی استهزا ایدرسز* دینلدیکه پیغمبر علیه السلام
تبوك غزاسنه کیدرکن اوکنده ودیعه بن ثابت برکروه منافقلرله محمد زعم ایدرکه
روم اهلنه غالب اولوب بلاد فتح ایده دیو استهزا یوزندن سو یلشه رك کیدرلردی
بوکلاملری اوحضرته قوت نبوتله ظاهر اولوب عمار بن یاسره بیوردیکه اول
منافقلر شویله شویله سو یلشیورلر وارآنلره خبرویردیدی عمار بن یاسر رضی الله
عنه خبرویردکده حضور نبویه کلوب قطع طریقه سهولت ایچون هزل ولعب
ایدرز دیو اعتذار بارد ایلدیلر
٦٧ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيمَانِكُمْ اِنْ نَعْفُ عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ نُعَذِّبْ
طَائِفَةً بِاَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ☼ اعتذار ایتمك که سز اظهار ایمان
ایتدیککزدنصکره رسوله ایذا وطعنله کافر اولدیکز اکر سزدن برطائفه یی
توبه ایتملریله عفو ایدرسك برطائفه یه عذاب ایده رز زیرا انلر نفاقه اصرارله
مجرملردن اولدیلر* دینلدیکه انلردن عفو اولنان مخشی بن حمیر الاشجعی نام برآدم
ایدیکه بوآیت کریمه نازل اولدقده توبه ایدوب حرب یمامه ده شهید اولدی
٦٨ اَلْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَاْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ
عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ اَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللّٰهَ فَنَسِيَهُمْ اِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ☼
منافقلرك ارککلری (که اوچیوزدر) ونسالری (که یوزیتمشدر) بعضیسی
بعضیسندندر (یعنی نفاق وشقاقده بربرلرینه مشابهدر) کفر معصیت وتکذیب
پیغمبرله امر ایدرلر وایمان وطاعت وتصدیقدن کیرو طوررلر واللرینی صدقات
وخیراتدن قبض وامساك ایدرلر انلر الله تعالانك طاعتنی ترك ایتدیلر الله تعالا دخی
انلری فضل وهدایتندن محروم ایلدی تحقیق منافقلرك رجال ونسوانی دائرهٔ
ایماندن خارجلردر
٦٩ وَعَدَ اللّٰهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ

حسبهم ولعنهم الله ولهم عذاب مقيم ✻ منافقلر وكفارك رجال ونساسنه
الله تعالى نار جهنمى دائمى اوله‌رق وعد ايلدى انلره عقوبت ايچون نار جهنم
كافيدر الله تعالى انلرى رحمتدن دور ايلدى وانلر ايچون دنياده وآخرتده
عذاب ابدى واردر
(٧٠) كالذين من قبلكم كانوا اشد منكم قوة واكثر اموالا واولادا
فاستمتعوا بخلاقهم فاستمتعتم بخلاقكم كما استمتع الذين من قبلكم بخلاقهم
وخضتم كالذى خاضوا اولئك حبطت اعمالهم فى الدنيا والآخرة واولئك
هم الخاسرون ✻ اى منافقلر سزدن مقدم اولنلر كبى سزده اولديكز
انلر قوت وجود وكثرت مال واولاد جهتيله سزدن اشد ايديلر انلر لذت دنيا
نصيبلريله نفعلنديلر سز دخى كندو نصيبكزله نفعلنديكز سزدن اولكيلر كندو
بهره‌لريله انتفاع ايتدكلرى كبى وانلرك هواى باطله‌لرينه طالدقلرى كبى سزده
شروع ايلديكز انلرك دنيا وآخرتده (مال واولاد وخيرات وحسنات) واعماللرى
باطل ونابود اولوب ايكى جهانده خائب وخاسر اولديلر
(٧١) الم يأتهم نبأ الذين من قبلهم قوم نوح وعاد وثمود وقوم ابراهيم
واصحاب مدين والمؤتفكات اتتهم رسلهم بالبينات فما كان الله ليظلمهم ولكن
كانوا انفسهم يظلمون ✻ منافقلره انلردن مقدم كچنلرك خبرى كلمديمكه
قوم نوح طوفانله قوم عاد ريح صرصرله قوم ثمود رجفه ايله قوم ابراهيم
(كه نمرود) سيورى سنكله اصحاب مدين (كه قوم شعيبدر) يوم ظله دماراه مؤتفكات
(كه قوم لوطدر) زيروزبر اولمغله هلاك اولديلر اول امتلره پيغمبرلرى حجت ظاهره‌لر
ايله كلمشلر ايكن (تكذيب ايتديلردى) الله تعالى انلره ظلم ايتمدى لكن انلر نفسلرينه
ظلم ايتملريله مستحق عذاب اولديلر
(٧٢) والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولياء بعض يأمرون بالمعروف
وينهون عن المنكر ويقيمون الصلوة ويؤتون الزكوة ويطيعون الله
ورسوله اولئك سيرحمهم الله ان الله عزيز حكيم ✻ مؤمنلرك رجال ونسوانى
بربرلرينه دوست ومعاوندرلر ايمان وطاعتله امر ايدرلر وكفر ومعصيتدن نهى
ايدرلر ونمازلرينه شرائطيله قيام ايدرلر وزكاتلرينى ادا ايدرلر والله تعالانك
فرائض واحكامنه ورسولنك شريعت وسنتنه اطاعت ايدرلر اول مؤمنين
ومؤمناته الله تعالى يقينده رحمت ايدر تحقيق الله تعالى غالبدر ايستديكنى ايدر

وهرشيئى موضعنه وضع ايدر
(٧٣) وعد الله المؤمنين والمؤمنات جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين
فيها ومساكن طيبة فى جنات عدن ورضوان من الله اكبر ذلك هو الفوز
العظيم ✻ الله تعالى اشجارى التندن ايرمقلر اقار جنتلرى بروجه تأبيد مؤمنين
ومؤمنات قوللرينه وعد بيوردى وجنات عدنده كوزل محل ومسكنلر ودخى
بونلردن بيوك كندنك رضا وخوشنودلغنى وعد ايلدى ايشته بو خوشنودلق
نعمتى بر فوز عظيمدر (كه انك ياننده نعم دنيا احقر وبلكه نعيم جنت دخى مختصردر)
✻ دينلديكه عدن جنتده بر عظيم شهر ياقصردر منبع عين تسنيمدر مسكن
انبيا وصديقيندر وخوشنودلق تعبيرى خبرده بويله واردركه حق تعالى
اهل جنته نعم جنتدن راضى وخوشنود ميسز ديو سؤال بيوره انلر بلى جوابلرنده
حق جل وعلا بوندن اكبر نعمتم سزه رضامى ويردم بعد هذا غضبم
اولمز بيوره
(٧٤) يا ايها النبى جاهد الكفار والمنافقين واغلظ عليهم ومأويهم
جهنم وبئس المصير ✻ يا نبى الله كفاره سيفله ومنافقلره الزام حجتله جهاد
ايله وانلره خصومت ايله انلرك آخرتده يرلرى جهنمدر اول نه قبيح مسكن اولور
(٧٥) يحلفون بالله ما قالوا ولقد قالوا كلمة الكفر وكفروا بعد اسلامهم نصف
وهموا بما لم ينالوا وما نقموا الا ان اغنيهم الله ورسوله من فضله فان
يتوبوا يك خيرا لهم وان يتولوا يعذبهم الله عذابا اليما فى الدنيا والآخرة
وما لهم فى الارض من ولى ولا نصير ✻ انلر انى ديمديلر ديو الله تعالايه يمين
ايدرلر تحقيق انلر دينه طعن ايدر كلمه‌يى سويلديلر وانلر اسلامى اظهارلرندنصكره
كفرى ظاهر ايتديلر ونائل اوله‌ميه‌جقلرى شيئه قصد ايتديلر وانلرك پيغمبر
عليه السلام ومؤمنلره كينه وغرضلرى انجق الله تعالى ومؤمنلرى ورسولى
فضل وكرميله توسيع رزق ايتدوكيدى اكر انلر نفاقدن توبه ايدرلرسه انلره
خيرلودر اكر توبه‌دن اعراضله نفاقلرنده اصرار ايدرلرسه الله تعالى انلره
دنيا وآخرتده عذاب اليم ايله عذاب ايدرلر انلر ايچون بريوزنده حمايت ايدر
بر دوست وعذابدن منع ايدر بر معين يوقدر ✻ بو آيت كريمه‌ده مسطور قصد
ايدوب نائل اولمدقلرى پيغمبر عليه السلامى مهاجرين ايله مدينه‌دن اخراج
اوله ديلدى ياخود تبوك غزاسنه كيدركن پيغمبر عليه السلامى قتل ايچون

بولده مترصد اولملريله جبريل عليه السلام خبريله پيغمبر عليه السلام حذيفه‌يى
كوندروب انلرى دفع ايلدى ديئلدى * وآيت كريمه‌نك سبب نزولى تبوك غزاسنه
حاضر اولورکن جلاس بن سويد برحماره بنمش مدينه‌يه كلدى ناسى سفردن
تنفير ايچون اكر محمدك سويلديكى كلام حق ايسه بن بو حماردن احمق اولهيم ديدى
بو كلامنى اوكى اوغلى مصعب حضور نبوى‌يه تقرير ايتمكله پيغمبر عليه السلام
جلاسى كتوردوب مصعبك مقابله‌سنده سؤال ايلدى جلاس بن بويله كلام
سويلمدم ديو انكار و يمين ايتدكده مصعب خدايا رسولكه بنم صدقمى بيان ايله
ديو مناجات ايتمكله حق تعالى بو آيت كريمه‌يى انزال ايلدى وصكره جلاس توبه
ايدوب مخلصان امتدن اولديغى منقولدر
٧٦ وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ اٰتٰينَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ
مِنَ الصَّالِحِينَ ۞ اهل نفاقدن كيمسه واردر كه الله تعالى ايله عهد ايدر اكر بزه
فضلندن مال ويررسه صدقه وزكات ويرهلم صالحلردن اولهلم ديرلر
٧٧ فَلَمَّا اٰتٰيهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ۞ وقتاكه
فضلندن مال كثير ويرديسه بخيللك ايدوب حق اللهى ويرمكدن اعراض
ايتديلر انلرامر وفرماندن اعراض ايدیجيلردر
٧٨ فَاَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ اِلٰى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا اَخْلَفُوا اللّٰهَ مَا وَعَدُوهُ
وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ۞ انلرك اول بخل وزكاتدن امتناعلرى قيامتده
عمللرينك جزاسنه ملاقى اولنجيه‌دك قلبلرنده اول نفاقلرينى تعقيب وتمكين ايلدى
اول سببدنكه تصدق وصلاح له وعده ايدوب الله تعالى‌يه خلف ووعده‌لرنده
كذب ايدر اولديلر * بو آيت كريمه‌نك سبب نزولنده بو وجهله روايت اولنديكه
انصاردن وزهاد صحابه‌دن ثعلبه بن حاطب پيغمبر عليه السلامه كلوب
الله تعالادن بكا غنيلك استدعا ايله ديو نياز ايلدى افندمز عليه السلام اكا
بو بابده چوق نصيحت ايتديسه‌ده نيازندن فراغت ايتمدى آخر الامر
حضرت عليه السلام دعا ايدوب حق تعالى اوقدر قيون ويرديكه مدينه
حواليسنه صغميوب باديه‌يه كتدى جماعتله نمازدن محروم اولوب بعضا جمعه‌يه
كيدركن انى دخى ترك ايلدى طرف حضرت عليه السلامدن زكات طلبنه
واردقلرنده محبت مال سببيله ليت ولعل ايله عامللرى دفع ايلدى وبو زكات دكل
جزيه‌در ديدى على قول بو آيتى ايشتدكده زكاتنى كتوروب قبول اولنمدى

صكره ابابكر وعمر رضى الله عنهما خلافتلرنده كتوروب انلرده قبول ايتمديلر
صكره عثمان رضى الله عنه وقتنده هلاك اولدى
٧٩ اَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوٰيهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۞
اول منافقلر بيلمزلرميكه الله تعالى انلرك قلبلرنده‌كى نفاق ومابينلرنده سويلشدكلرى
كلاملرينى وزكاتى جزيه تسميه لرينى بيلور تحقيق الله عظيم الشان جميع
غيبلرى بيليجيدر
٨٠ اَلَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ
اِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللّٰهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ۞
اول منافقلركه مؤمنلردن زياده صدقه ويرنلرى وموجودى اولميوب همان
قدرتلرى قدر ويرنلرى تعييب ايدرلر واول مؤمنلرى استهزا ايدرلر الله تعالى
انلرك استهزاسى جزاسنى ويرر وانلر ايچون عذاب اليم واردر * روايت اولنديكه
پيغمبر عليه السلام بروقتده صدقه ويرمكى ناسه ترغيب ايتمكله صحابه كلى اموال
تصدق ايدوب بو آنده عبد الرحمن بن عوف درت بيك درهم كتوروب « سكز بيك
درهمم وارايدى نصفنى عيالمه براغوب نصفنى لله تصدق واقراض ايلدم »
ديدى فخر عالم عليه السلام ويرديككه واليقودیغكه حق تعالى بركت ويرسون
ديو دعا ايتمكله مالنه اول رتبه بركت كلديكه وفاتنده ايكى زوجه‌سنك برينه
نصف ثمن حصه سكسان بيك درهم ويرلدى وينه اول جمع تصدق حالنده
عاصم بن عدى يوز وسق خرما كتوردى وابو عقيل انصارى برصاع خرما
كتوروب بو كيجه صباحه‌دك قيودن صوچكوب ايكى صاع خرما اجرتمى الدم
نصفنى عيالمه براغوب نصفنى صدقه‌يه كتوردم ديدى پيغمبرمز عليه السلام
اول صاع خرمايى صدقات سائره‌نك اوزرينه صاچدردى منافقلر عبد الرحمن
ايله عاصمك ويرمسى ريادر وابو عقيلك برصاع خرماسندن الله تعالى ورسولى
مستغنيدر لكن انك مرادى اسمى ياد اولنوب وصدقاتدن كندويه حصه ويرلمسى
مأمولدر ديديلر بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى
٨١ اِسْتَغْفِرْ لَهُمْ اَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ اِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ
لَهُمْ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۞
يا محمد منافقلر ايچون كرك مغفرت طلب ايله كرك ايلمه اكر انلر ايچون يتمش كره مغفرت
طلب ايلسك الله تعالى انلرى مغفرت ايتمز بو مغفرتدن محروميتلرى الله تعالى ورسولنى

انكار ايتدكلرى سببيله درالله تعالى كفرده متمرد فاسقلره هدايت ايتمز * مرويدركه
كبار منافقيندن عبد الله ابن ابى مرض موتده ايكن اوغلى يه عبد الله مؤمن
مخلصلردن اولمغله پيغمبر عليه السلامدن باباسيچون مغفرت طلبيله دعا نيازنده
اولديغندن چوق استغفار ايتمك نيتنى ايتديكه يتمش لفظى كثرتدن كنايه در
بو آيت كريمه نازل اولدى

وهو عبدالله ابن عبد الله بن ابى (محرره)

٨٢ فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللّٰهِ وَكَرِهُوا اَنْ يُجَاهِدُوا
بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِى الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ
اَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ * رسول اللهك خلافنده اوله رق غزادن
كيرو قالوب اوتورنلر فرحلنديلر والله يولندهماللرى ونفسلريله جهاد ايتمكى
كريه كورديلر ومؤمنلره بو حرارتده جهاده كتميك ديديلر سن انلره ديكه جهنم
آتشنك حرارتى بو ياز حرارتندن اشددر (انلر ايسه بو مخالفتله جهنم آتشنه
مستحقلردر) اكركيده جكلرى محلى بيلسه لر

٨٣ فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ * امدى
انلر (دنياده و آخرتده كى حاللرينى ملاحظه ايدوب) آز كولسونلر وچوق
اغلاسونلر كه كسب ايتدكلرى كفر ونفاقلرينه جزا اوله

٨٤ فَاِنْ رَجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ
تَخْرُجُوا مَعِىَ اَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِىَ عَدُوًّا اِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ اَوَّلَ مَرَّةٍ
فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ * اكر الله تعالى سنى غزوهٔ تبوكدن ارجاعله مدينه يه
كلوب منافقلر سندن برغيرى غزايه خروج ايچون اذن ايسترلر ايسه سن انلره
ديكه سز بنمله ابدا چيقمز ودشمنله مقاتله ايتمزسكز كه سز اولكى كره اوتورمغه
راضى اولديكز شمدى دخى ضرورى خالف وقاعدلرله يعنى نسا وصبيان
ومرضلرله اوتورك

٨٥ وَلَا تُصَلِّ عَلٰى اَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ اَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلٰى قَبْرِهِ اِنَّهُمْ كَفَرُوا
بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ * منافقلردن فوت اولان بركيسه نك
ابدا جنازه نمازنى قيلمه ودفن اولنوركن قبرى عندنده طورمه زيرا انلر الله تعالايه
ورسولنه كافر اولوب منافق وايماندن مبرا اولدقلرى حالده فوت اولديلر
* مرويدركه ابن ابى مرض موتده ايكن پيغمبر عليه السلام عيادتنه كتدكده

ابن ابى حضرت پيغمبر عليه السلامدن كفن ايچون كوملكينى ونمازينى قيلمسنى
ودفننده حاضر اولمسنى التماس ايلدى واقع حال پيغمبر عليه السلام كوملكينى
كوندروب جنازه سنه دخى حاضر ونمازينى قيلمغه عازم ايكن فاروق رضى الله
عنه بو بابده زياده مضطرب اولوب انك حقنده سويلدكلرينى وسائر
قبايحنى تعداد واول حضرته ياد ايتدكده ياعمر انك نمازينى قيلمقده وترك ايتمكده
مترددم بيورديلر بو آيتك نزوليله ترك ايتديلر

٨٦ وَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَاَوْلَادُهُمْ اِنَّمَا يُرِيدُ اللّٰهُ اَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا
فِى الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ * اول منافقلرك مال واولادلرينك
كثرتى سنى تعجب ايتدرمسون الله تعالى انلرى دنياده انجق اول مال واولادك
جمع وحفظ وتعيشلرى ايچون محنت ومصيبت وشدايديله تعذيب وكافر اولدقلرى
حالده حسرتله روحلرى چيقمسنى مراد ايدر

٨٧ وَاِذَا اُنْزِلَتْ سُورَةٌ اَنْ اٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَاْذَنَكَ
اُولُوا الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ * قچان الله تعالايه ايمان
ورسوليله كفاره جهاد ايتمكه بعض سوره نازل اولسه منافقلردن قدرت
وغنا صاحبلرى سندن اذن استرلر كه بزى ترك ايله شول عذر ايله خانه لرنده
اوتورانلرله برابر اوتورهلم ديرلر

٨٨ رَضُوا بِاَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلٰى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ
لَا يَفْقَهُونَ * انلر نسوان واسافل ايله اولمقلغه راضى اولديلر وانلرك قلبلرى
اوزره نفاق مهرى اورلدى انلر جهادده اولان سعادتى وتخلفده اولان
شقاوتى بيلمزلر

٨٩ لٰكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا مَعَهُ جَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ
وَاُولٰئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ * لكن رسول الله وانكله بيله
اولان مؤمنلر ماللرى ونفسلريله جهاد ايدرلر انلر ايچون دنياده نصرت وعقباده
جنت وكرامت خيرلرى واردر وانلر مقصودلرينه ظفر بولانلردر

٩٠ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذٰلِكَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ * الله تعالى انلر ايچون اغاجلرى التندن نهرلر آقر جنتلر آماده
ايلديكه انلر آنده مؤبدلردر ايشته نجات عظيم بودر

٩١ وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْاَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا

الله ورسوله سيصيب الذين كفروا منهم عذاب اليم ❊ اعرابدن (اسد
وغطفان) قلت مال وكثرت عيال ايله اعتذار ايدەرك غزوهٔ تبوكدن عفو ايچون
اذن آلمغه كلديلر بو اعرابلر اذن باطل ومنافقلر الله تعالى ورسولنى تكذيب ايله
غزادن تخلف ايدوب اوتورديلر اول اعراب متعذريندن كافر اولنلره ومنافقلره
دنياده قتل واخرتده نار جحيمله عذاب اليم اصابت ايدر
٩٢ ليس على الضعفاء ولا على المرضى ولا على الذين لا يجدون
ما ينفقون حرج اذا نصحوا لله ورسوله ما على المحسنين من سبيل والله
غفور رحيم ❊ ضعيفلره (يعنى اختيار وچولاق وصبيان) وخستەلره وسفره
دائر اسباب وسلاح ونفقه بوله ميانلره غزادن قالمقده كناه يوقدر قچان الله
تعالايه ورسولنه ايمان وطاعتله كزلو وآشكار مؤمنلرك صلاح ونصيحتنده اولەلر
ناصح اولان محسنلر اوزرينه عتاب وملامته يول يوقدر الله تعالى مغفرت
ورحمت ايديجيدر
٩٣ ولا على الذين اذا ما اتوك لتحملهم قلت لا اجد ما احملكم عليه تولوا
واعينهم تفيض من الدمع حزنا الا يجدوا ما ينفقون ❊ وانلره دخى كناه
وعتاب يوقدر كه انلر سكا كلوب غزايه كتمكله دواب ونفقه وسائر مالزمهٔ سفر
طلب ونيازنده اولدقلرنده سندخى سزك چون برشى بوله مم ديمشيدك بناء عليه
انلر نفقه ومالزمهٔ سفرى بوله مدقلرندن سنك حضور كدن كوز ياشى دوكه رك
محزون دونديلر ❊ منقولدركه انلره بكائون يعنى آغليجيلر تسميه اولنديكه انلر
يدى كيسه ايديلر معقل بن يسار وصخر بن خنسا وعبدالله بن كعب وعلية بن زيد
وسالم بن عمير وثعلبة بن عنمه وعبدالله بن مغفل ايديلر پيغمبر عليه السلامه كلوب
بر غزايه كتمك ايسترز بزه دواب ومالزمه عنايت ايله ديديلر سزك مطلوبكزى
بوله مم ديو جواب بيورلمغله كريان منصرف اولديلر على قول بعضيسنى صحابه
اركاب وهمراه ايلديلر
٩٤ انما السبيل على الذين يستاذنونك وهم اغنياء رضوا بان يكونوا
مع الخوالف وطبع الله على قلوبهم فهم لا يعلمون ❊ عتاب وملامت
انجق اغنيا اولەرق جهاددن كيرو قالمغه اذن ايستينلر اوزرينه در انلر نسا
وصبيانله برابر اولمغه راضى اولديلر انلرك خذلانلرندن الله تعالى قلبلرينه غفلت
مهرى وضعله غزانك ثوابنى وتخلفك عقابنى بيلمز اولديلر

جزء ١١
٩٥ يعتذرون اليكم اذا رجعتم اليهم قل لا تعتذروا لن نؤمن لكم
قد نبانا الله من اخباركم وسيرى الله عملكم ورسوله ثم تردون الى عالم الغيب
والشهادة فينبئكم بما كنتم تعملون ❊ تبوكدن عودت ومدينه يه ورود كزده
منافقلر غزايه كتمدكلرينى سزه اعتذار ايدرلر سن ديكه عذر ايتميك بز اينانمېز
زيرا الله تعالى سزك احوال وقصدكزدن بزه خبر ويردى الله تعالى ورسولى
سزك اول نفاقدن رجوع ياثبات ايده جككزينى كورر صكره قيامتده كيزلو
وآشكار قلبكزده اولنلره عالم اولان بارى تعالى طرفنه رد اولنورسكز كيزلو نفاق
وآشكاره وفاق عملكزى سزه خبر ويرر
٩٦ سيحلفون بالله لكم اذا انقلبتم اليهم لتعرضوا عنهم فاعرضوا
عنهم انهم رجس ومأويهم جهنم جزاء بما كانوا يكسبون ❊ سفردن
انلرك طرفنه عودتكزده انلره (غزادن تخلفلرى ايچون) عتاب ايتميه سزديو يمين بالله
ايدرلر سز انلرى معاتبه دن اعراض ايدك زيرا (انلر عتابله اصلاح اولنمز وتطهير
قبول ايتمز) مردارلردر وانلرك مكانلرى جهنمدر انلر كفر ونفاقدن كسب
ايتدكلريله جزا اولنورلر
٩٧ يحلفون لكم لترضوا عنهم فان ترضوا عنهم فان الله لا يرضى
عن القوم الفاسقين ❊ انلر انجق سزك رضا كزده اولمق ايچون يمين ايدرلر
اى مؤمنلر اكر سز انلردن خوشنود اولورسەكزده سزك رضا كز الله تعالانك رضاسنى
مستلزم اولمز تحقيق الله تعالى قوم فاسق منافقلردن خوشنود اولمز
٩٨ الاعراب اشد كفرا ونفاقا واجدر الا يعلموا حدود ما انزل الله
على رسوله والله عليم حكيم ❊ بدوى اولان عربلر حضريلردن كفر ونفاق
جهتيله اشددر (زيرا انلر علما ايله اختلاطلرى وكتاب وسنتى استماعلرى اولميوب
وحشيلردر) والله تعالانك رسولنه انزال ايلديكى حدودنى يعنى فرائض وسنن
شرعيه يى بيلمامك انلره اليقدر الله تعالى اهل بدو وحضرك حالنى بيليجى وحكمتيله
ثواب وعقابنى ويريجيدر
٩٩ ومن الاعراب من يتخذ ما ينفق مغرما ويتربص بكم الدوائر
عليهم دائرة السوء والله سميع عليم ❊ اعرابدن كيمسه واردر كه انفاق
وتصدق ايتديكى شى خوف وريا ايله اولوب اندن اجر اميد ايتميوب عبث
عد ايدر وزمانك انقلابيله دولت اسلاميه نك بركشته وكندولر انفاقدن خلاص

اولمسنه منتظر اولورلر زمان انلرك اوزرلرينه ضرر و بلا ايله منقلب اولور
الله تعالى انلرك ديدكلريني ايشيدر وقلبلرنده كنى بيلور
١٠٠ وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبَاتٍ
عِنْدَ اللّٰهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ اَلَا اِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ سَيُدْخِلُهُمُ اللّٰهُ فِي رَحْمَتِهِ
اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❊ واعرابدن كيمسه واردركه الله تعالى يه وآخرته ايمان
ايدوب انفاق وتصدق ايتديكى شيئى الله تعالى عندنده سبب تقرب اتخاذ وپيغمبر
عليه السلامك دعاسنى طلب ايدر (زيرا پيغمبر عليه السلام مصدقينه خير
وبركتله دعا ايدردى) آگاه اولڭ كه اول نفقه انلرك باركاه عنايت ربانى يه
قربيتلرينه سببدر الله تعالى انلرى محل رحمت اولان جنته ادخال ايدر الله
عظيم الشان متصدقلرى مغفرت ومتقربلره رحمت ايدیجيدر
١٠١ وَالسَّابِقُونَ الْاَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْاَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ
بِاِحْسَانٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا
الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ❊ دخول جنتده عامهٔ
مؤمنينه سبقتى اولنلر مهاجرين وانصاردن اولنلرك اولكيلريدر ودخى ايمان
وطاعت حسنه ايله بو سابقلره اتباع ايدنلردر (بونلردخى سائر صحابه وتابعيندر
وتاقيامته دك انلره متابعت ايدنلردر دينلدى) ايشته بو سابق ولاحق جملهدن
الله تعالى طاعتلرينى قبول ايله راضى اولدى انلر دخى اندن راضى اولديلر
وانلر ايچون جنتلر حاضر ايلديكه اشجارى تحتندن ايرمقلر اقر واندہ مؤبد
مقيملردر انلره عظيم مكافات وتمام مراد بودر* بو سابقون كيملر ايدوكنده
اختلاف اولمغله تحويل قبلهدن مقدم اسلامه كلوب ايكى قبله يه نماز قيلانلر
يا اهل بدر ياخود بيعت رضوانده حاضر اولنلردر دينلدى
١٠٢ وَمِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِنَ الْاَعْرَابِ مُنَافِقُونَ وَمِنْ اَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا
عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُمْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ اِلٰى عَذَابٍ
عَظِيمٍ ❊ وشهركزك اطرافنده عربلردن منافقلر واردر (انلر جهينه ومزينه
واسلم واشجع وغفاردر) واهل مدينهدن نفاقى عادت ايتمش كيمسهلر واردركه
سن انى بيلمزسن بز بيلورز بز انلرى دنياده رذالت وقتل وعذاب قبر ايله ايكى كره
عذاب ايدهرز صكره قيامتده عذاب عظيمه رد اولنورلر
١٠٣ وَاٰخَرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَاٰخَرَ سَيِّئًا

عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❊ ومنافقلردن غيرى (غزوهٔ
تبوكدن تخلف ايدن) آخر بر كروه كناهلرينه معترف اولوب سائر غزالرده
وعمل صالحده بولنمش ايكن بو دفعه عمل سيئه يى خلط ايتدكلرينى اقرار ايتديلر
الله تعالى نك وعدجيلى اولديكه انلرك توبهلرينى قبول ايده تحقيق الله تعالى
تائبلرى مغفرت وفضليله رحمت ايدیجيدر * روايت اولنديكه اهل اسلامدن
اون كيمسه بلا عذر تبوك غزاسندن كرو قالمشلر ايدى چونكه بونلرك حقنده
تهديدات الهى نزولندن خبردار اولدقلرنده بديسى كندولرينى مسجدك ديركلرينه
باغليوب يمين ايتديلر كه تا حكم خدا كلمينجه انلرى كيمسه چوزميه پيغمبر
عليه السلام تبوكدن عودتله مدينه يه كلوب انلرى بو حالده كوردكده سؤال
ايلدى ماجرالرى عرض اولندقده بن دخى يمين ايدهرمكه بكا امر كلنجيه دك انلرى
چوزميورم مغله بو آيت كريمه نازل اولدى
١٠٤ خُذْ مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ
اِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ❊ انلركماللرندن صدقهٔ زكات
اخذ ايله كه اول صدقه ايله كناهلرندن پاك ومال حسناتلرنده نما ياب اولهلر
وانلرك اوزرينه دعا واستغفار ايله كه سنك دعاك انلره راحت واطمينان اندر
الله تعالى سنك دعاكى ايشيديجى وانلرك استحقاقنى بيليجيدر * مرويدركه
آيت سابق نزولنده خواجهٔ عالم عليه السلام اول مسجد ديركنده باغلو اولنلرى
كشاد ايتدكده انلر نعمت الهى يه شكرانه حضور نبوى يه كلوب يا رسول الله
بز بو مال سببيله سنك خدمتكدن قالمشيدق بونلرى آل تصدق ايله ديمشلرايدى
پيغمبر عليه السلام بن سزك ماللركزى اخذه مأمور دكلم بيورمشلريله
بو آيت كريمه نازل اولدى
١٠٥ اَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَاْخُذُ الصَّدَقَاتِ
وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ❊ الله تعالى قوللرندن توبهيى قبول ايدر اولديغنى
وصدقهلرنك بدلنى ويرمك اوزره اخذ ايده جكنى اول تائبلر بيلمزلرمى تحقيق
الله تعالى توبهلرى قبول وفضلندن رحمت ايدیجيدر
١٠٦ وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ اِلٰى
عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ❊ سن ديكه اى توبه ايدنلر
خير وشردن ايستدككزى ايشليك الله تعالى ورسولى ومؤمنلر ايشلدككزى

کوررلرسز یقینده غیب وظاهری بیلیجی الله تعالی یه موتله رد اولنورسکز
اول سزه دنیاده ایشلدیککز خیر وشری خبر ویروب جزاسنی ایدر

١٠٧ وَاٰخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِاَمْرِ اللّٰهِ اِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَاِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللّٰهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ❊ اول غزادن تخلف ایدنلردن اخرلری بر موجب امر وقدر
توبه ده تأخیر ایتدیلردی اگر اول گناه اوزره اصرار ایدرلرسه الله تعالی انلره
عذاب ایدر یاخود توبه ایدرلرسه توبه لرینی قبول ایدر الله تعالی انلرک احوالنی
بیلور اکا کوره حکمتنی اجرا ایدر * مرویدر که غزوهٔ تبوکدن تخلف ایدن
اون کیسه نک یدیسی مسجد دیرکندن کشاد ایله عفو اولنمشیدی اوچی که کعب
بن مالک وهلال بن امیه ومرارة بن ربیع توبه ده مبالغه ایتیوب همان حضور
نبوی یه کلوب گناهلرینی اعتراف ایتمشلردی حضرت علیه السلام انلرله
کیسه مجالسه ومصاحبت ایتمسون دیو بیوردیلر و بو آیت کریمه انلرک
حقنده دینلدی

١٠٨ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَاِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ اِنْ اَرَدْنَا اِلَّا الْحُسْنٰى وَاللّٰهُ
يَشْهَدُ اِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ❊ شول منافقلر که مؤمنلره ضرر ومضمر کفرلرینه
تقویه ومؤمنلرک بیننی تفرقه ایچون مقدما الله تعالی ورسولیله محاربه ایدن
کیسه یه انتظار ایله (که اول بنو عامر راهبدر) بر مسجد بنا ایلدیلر ویمین ایتدیلر که
بز بو مسجدی انجق ایولک ایچون بنا ایلدک) که مصلینه وسعت کلوب نمازقیلنه
وذکر اولنه دیدیلر) الله تعالی شهادت ایدر که انلر یمینلرنده کاذبلردر

١٠٩ لَا تَقُمْ فِيهِ اَبَدًا لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ عَلَى التَّقْوٰى مِنْ اَوَّلِ يَوْمٍ اَحَقُّ اَنْ تَقُومَ
فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ اَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ ❊ اول مسجد
ضرارده ابدی قائم اولمه اولکی کوننده تقوی اوزرینه بنا قورلان مسجد (قبا)
البته سنکا نمازه قائم اولمغه اندن احق والیقدر انده رجال وارد که رضاء الله
ایچون پاکلکی سورلر الله تعالی دخی پاک اولنلری سور * بو پاکلک خصال ذمیمه دن
یاخود صو ایله استنجا وتطهردر دینلدی * مرویدر که اشراف قبیلهٔ
خزرجدن ابو عامر راهب توریة وانجیلده مهارتی اولمغله اهل مدینه یه دائما
اوصاف ونعت نبوی یی اوقورایدی وقتا که پیغمبرمز علیه السلام مدینه یه هجرت
بیوردقلرنده اهل مدینه ابو عامرک مجلسندن قطعله حضور نبوی یه کلمکده

اولملرندن ابو عامره حسد طاری اولوب اول حضرتک نفینه شغل ایدر اولدی
بدردن نصکره فرار ایله مکه یه کیدوب انلرله احد جنکنده برابر وعسکر اسلامه
اول اوق آتان اول ایدیکه پیغمبر علیه السلام اکا فاسق لقب وضع ایتمشیدی
حنین جنکنده دخی حاضر اولوب اندن دخی فرار ایله عسکر آلوب مسلمانلرله
محاربه نیتیله روم ملکی هرقله کیتدی اول طرفدن منافقلره مسجد قبا یاننده بکا
بر مسجد بنا ایدککه واروب انده افادهٔ علوم ایله مشغول اوله جغم دیو مکتوب
ارسال ایتمکله موجبجه منافقلردن اون ایکی کیسه ثعلبة بن حاطب ونبتل بن
حارث وودیعة بن ثابت وامثالی مسجد قبا یاننده بر مسجد بنا ایدوب تمام ایلدیلر
اولوقتکه پیغمبر علیه السلام تبوک غزاسنه حاضرلنوردی منافقلر کلوب یا رسول الله
علیللر وضعفلر ایچون بر مسجد بنا ایلدک کلوب انده تبرکا نماز قیله سن دیدیلر
اول حضرت علیه السلام شمدی غزایه متوجهم ان شاء الله غزادن کلدیکمزده
وارهلم بیوردیلر صکره تبوکدن عودتلرنده مدینه قربنده ذواوان نام محلی
تشریفلرنده ینه مسجد ضرار اهلی کلوب دعوت ایتدیلر یله کیتمک نیتنده ایکن
بو آیت کریمه انزال و (لا تقم فیه ابدا) کلام شریفیله کیتمکدن منع بیورلدقده
اصحابدن برقاچ کیسه یه امر ایله اول مسجدی یاقوب ویقوب عرصه سنی
سپورندی ایله طولدردیلر.

١١٠ اَفَمَنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلٰى تَقْوٰى مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ اَمْ مَنْ اَسَّسَ نصف
بُنْيَانَهُ عَلٰى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِى نَارِ جَهَنَّمَ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ❊ آیا بیننک بناسی تملنی الله تعالادن اتقا ورضاسی اوزره وضع ایدن
آدمی خیرلو یوخسه دین بناسی تملنی الثنی سیل صوبی بیرتمش ییقلمغه مائل
دره کنارینه وضع ایدن کیسه می خیرلودر بویله زمینده بناوبانی جهنم آتشنه
دوشدی الله تعالی نفسلرینه کفر ونفاقله ظلم ایدن قومه هدایت ایتمز

١١١ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِى بَنَوْا رِيبَةً فِى قُلُوبِهِمْ اِلَّا اَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ
وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ❊ انلرک یاپدقلری بنالری قلبلرنده شک ونفاق تزایدندن زائل
اولماز مکرکه قلبلری پاره پاره اولوب ادراکه قابلیتلری قالمیه الله تعالی انلرک
نیتلرینی بیلور و مسجد ضراری ییقمقده حکمتنی اجرا ایدر

١١٢ اِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اَنْفُسَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ
يُقَاتِلُونَ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِى التَّوْرٰيةِ

والانجيل والقرآن ومن اوفى بعهده من الله فاستبشروا ببيعكم الذى
بايعتم به وذلك هو الفوز العظيم ※ تحقيق الله تعالى مؤمنلردن نفسلرينى
جهاده ومالليرينى صدقه وانفاقده صرف ايدنلره مقابله سنده جنت اعطاسيله
مشترى اولديكه انلر فى سبيل الله مقاتله ايدوب قتل ايدرلر وقتل اولنورلر انلره
وعد اولنان جنت حقدركه توريه وانجيل وقرآنده ثابتدر كيمكه الله تعالادن
ثواب طلبيله جهادده عهدينه وفا ايدرسه امدى الله تعالانك وعد كريميله
اولان بيع وشرايه مسرور اولك كه اول بيع سزه فوز عظيمدر
١١٣ التائبون العابدون الحامدون السائحون الراكعون الساجدون
الآمرون بالمعروف والناهون عن المنكر والحافظون لحدود الله وبشر
المؤمنين ※ شرك ونفاقدن توبه ايدنلر واخلاصله حق تعالايه عبادت ايدنلر
وهرحالنى نعم الهى بيلوب دائما حمد ايدنلر وصائم وسياحت وجهادايدنلر
وخضوعله ركوع وسجود ايدنلر وايمان وطاعت وسنت حضرت رسالته
تبعيته امر ايدنلر وكفر ومعصيتدن نهى ايدنلر والله تعالانك احكام
وشرايعنك حدودينى حفظ ورعايت ايدنلر ايشته بو صفتلرله موصوف
مؤمنلرى جنتله تبشير ايله
١١٤ ما كان للنبى والذين آمنوا ان يستغفروا للمشركين ولو كانوا اولى
قربى من بعد ما تبين لهم انهم اصحاب الجحيم ※ مشركلر جهنم اصحابى
ايدكلرى بيان اولندقدنصكره پيغمبر عليه السلامه ومؤمنلره انلر ايچون مغفرت
طلب ايتمك جائز اولمدى اقربادن دخى اولورسه ※ مرويدركه پيغمبر عليه السلام
ابو طالبه مرض موتنده واروب ايمان تكليف ايدوب نوميد اولدقده اكر نهى
اولنمزسم سنك ايچون مغفرت طلب ايدهرم ديو وعد ايلدى بعد وفاته انكچون
استغفار ايلدكده صحابه اكليوب انلر دخى آبا واقرباسيچون مغفرت طلبنه عازم
اولديلر بناء عليه بو آيت كريمه ايله نهى اولنديلر
١١٥ وما كان استغفار ابراهيم لابيه الا عن موعدة وعدها اياه فلما
تبين له انه عدو لله تبرأ منه ان ابراهيم لاواه حليم ※ ابراهيم عليه السلامك
باباسى (آزر) ايچون مغفرت طلب ايتمسى انجق مقدما اكا سنك ايچون مغفرت طلب ايدهرم
ديو وعد ايتمشيدى وقتاكه ابراهيم عليه السلامه باباسى الله تعالانك دشمنى ايدوكى
بيان اولندقده آندن واز كلدى تحقيق ابراهيم عليه السلام چوق آه ايديجى

رقيق القلب وكندويه اذا ايدهنى عفو ايديجى ايدى
١١٦ وما كان الله ليضل قوما بعد اذ هديهم حتى يبين لهم ما يتقون
ان الله بكل شئ عليم ※ الله تعالى بر قومه اسلامى هدايت ايتدكدنصكره
انلره نهى اولنان بيان اولنمدقجه اول قومى مؤاخذه وضايع ايتمز الله تعالى
هرشيئه عالمدر ※ منقولدركه بو آيت كريمه بر كروه كيمسهلر حقنده منزلدركه
انلر اسلامه كلوب محللرينه رجوع ايلرندنصكره قبله تحويل ياخود خمر حرام
اولوب انلر اندن بيخبر حال قديم اوزره ايكن وفات ايتمشلر ايدى انلرك عدم
مؤاخذهلرينى ايما اوله
١١٧ ان الله له ملك السموات والارض يحيى ويميت وما لكم من دون الله
من ولى ولا نصير ※ تحقيق كوكلرك ويرلك پادشاهى الله تعالادر دنياده
ديرلتمك واولدرمك انك امرندهدر سزكچون الله تعالادن غيرى اموركزه ناظر
وناصر يوقدر
١١٨ لقد تاب الله على النبى والمهاجرين والانصار الذين اتبعوه
فى ساعة العسرة من بعد ما كاد يزيغ قلوب فريق منهم ثم تاب عليهم انه
بهم رؤف رحيم ※ الله تعالى رسولنك غزوهٔ تبوكده منافقلرك قالمسنه اذن
ويرديكنى ومهاجرين وانصاردن برفرقه كه انلر پيغمبره تابع اولمشيكن عسرت
وقتنده آز قالديكه قلبلرى كيرو قالمغه ميل ايده انلرك دخى بو حاللرينى عفو
وتوبهلرينى قبول ايلدى الله تعالى انلرى اسركيوب رحمت ايديجيدر ※ منقولدركه
تبوك غزاسنده اولان عسكره جيش العسره تسميه اولنديكه اون كشينك
بردوهسى وار ايدى نوبتله بنرلردى وايكى كشى كونده بر خرما ايله سدرمق
ايدرلردى وحرارت هوا غايتدهايدى بو عسرت عظيم سببيله برفرقه عدم
تحمل ايله كيرو قالمغه ميل ايدوب صكره ينه توبه ايدوب تابع اولملريله الله تعالى
عفو بيورديغنى بو آيت كريمه ايله بيان بيوردى
١١٩ وعلى الثلثة الذين خلفوا حتى اذا ضاقت عليهم الارض بما رحبت
وضاقت عليهم انفسهم وظنوا ان لا ملجأ من الله الا اليه ثم تاب عليهم
ليتوبوا ان الله هو التواب الرحيم ※ واول اوچ كيمسه كه غزوهٔ تبوكدن
تخلف ايتمشلردى انلرى دخى عفو ايتدى تا اول وقته دك كه انلره واسع يريوزى
وقلبلرى فرط غمدن ضيق اولدى و بيلديلر ديكه انجق كندو كرم وعفوندن

غیری صیغنه جق محل یوقدر بو مضایقه‌ده ایکن انلر توبه وحقه رجوع ایتملریله
انلری توبه‌یه موفق ایلدی تحقیق الله عظیم الشان توبه‌یی قبول ایدیجی وتائبلره
مرحمت ایدیجیدر * منقولدرکه اول اوچ کیمسه بالاده مذکور کعب وهلال
ومراره‌درکه حضرت علیه السلام انلرله کیمسه مخالطه ومصاحبت ایتمامك اوزره
امر ایلمشلر یدی اللی کون صکره توبه‌لری قبول اولمغله بو آیت کریمه نازل اولدی
(١٢٠) یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله وکونوا مع الصادقین * ای مؤمنلر
الله تعالانك راضی اولمدیغی افعالدن صاقنك وعهود وتوبه وجمیع افعالکزده
صادقلرله بیله صادق اولك
(١٢١) ما کان لاهل المدینة ومن حولهم من الاعراب ان یتخلفوا عن حزب ٢
رسول الله ولا یرغبوا بانفسهم عن نفسه ذلك بانهم لا یصیبهم ظمأ
ولا نصب ولا مخمصة فی سبیل الله ولا یطؤن موطئا یغیظ الکفار ولا ینالون
من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح ان الله لا یضیع اجر المحسنین *
مدینه اهالیسنه واطرافنده اولان بادیه اعرابنه رسول اللهك امرینه مخالفت
لایق اولمدی وانك نفسندن اعراضله کندو نفسلرینه رغبت ایتمك دخی سزا
اولمدی بو غزا خصوصنده پیغمبر علیه السلامه مخالفت جائز اولمدیغی شول
سببدندر که الله یولنده انلره صوسزلق وزحمت وآجلق واقع اولورسه ویا بر مکانکه
انلر اول مکانه ایاق بصه‌لر یله کفار غضبه کلورسه یاخود دشمندن قتل واسیر
ونهب کبی برشی بولمزلرسه انلره بو وقوعات نهی وعبث متاعب اولمازالا انك سببیله
انلر ایچون عمل صالح یازیلوب هربری ایچون ثوابه نائل اولورلر تحقیق الله تعالی
مجاهد محسنلرك اجرینی ضایع ایتمز * مرویدرکه ابو خیثمهٔ انصاری رضی الله
عنه‌نك بر حسنا مرأه‌سی وار ایدی بوستانده بر کولکه‌ده ابو خیثمه‌یه دوشه‌مه
وضع وتازه خرما وصوغق صو حاضر ایدوب ابو خیثمه کلوب بونلره نظر ایله
دیدیکه کولکه وتازه خرما وصوغق صو وحسنا مرأه بن بو درت شیله صفا
ایده‌یم رسول الله حرورده جفاده اوله روامیدر دیو جمله سینه عدم التفاتله
همان قلیچ ومزراغنی آلوب سرعتله پیغمبر علیه السلامه ایرشدی پیغمبر علیه
السلام مسرور اولوب اکا دعا ایلدی
(١٢٢) ولا ینفقون نفقة صغیرة ولا کبیرة ولا یقطعون وادیا الا کتب
لهم لیجزیهم الله احسن ما کانوا یعملون * انلر (که جهاد ایچون ابو عقیل

انصاری کبی) کوچك برخرما یا برلقمه و(ذی النورین وعبد الرحمن بن عوف
رضی الله عنه کبی) بیوك نفقه‌لر انفاقله وادیلر قطع ایدرلر بو انفاق وقطع وادی
نافله اولمزالا انلر ایچون ثوابلری یازیلور که الله تعالی قیامتده انلرك ایشلدکلری عمللرك
مکافاتنی احسن واوفر واکثر ویرر که لایعد ولایحصی در * احادیث شریفه‌ده
وارددرکه بر کیمسه غزا یولنده بر نفقه انفاق ایدرسه یدیوز ضعفی یازیلور وبر کیمسه
بر غازینك معونتنه بر صورتله معاونت ایدرسه اول کیمسه غزا ایتمش منزلنده‌در
(١٢٣) وما کان المؤمنون لینفروا کافة فلولا نفر من کل فرقة منهم طائفة
لیتفقهوا فی الدین ولینذروا قومهم اذا رجعوا الیهم لعلهم یحذرون *
مؤمنلره لایق اولمزکه غزایه یا طلب علمه جمله‌سی بردن چیقه زیرا امر معاش
مختل اولور هر قبیله واهل بلده‌دن بر طائفه‌سی چیقسون و بر طائفه‌سی پیغمبر
علیه السلامله قالسونکه دینده قرآن وسنن وفرائض واحکامی اوکرنسونلر
وانلرك قوملری غزادن رجعتلرنده انلره احکامی تعلیمله انذار ایتسونلر شاید
انلر نصحیله عذابدن حذر ایده‌لر * چونکه آیات سابقه‌لرده جهاددن تخلف ایدنلر
زیاده تهدید اولنمشیدی مؤمنلر کلیا غزایه عازم اولمقده اولملریله بو آیت کریمه
نازل اولدی
(١٢٤) یا ایها الذین آمنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار ولیجدوا فیکم
غلظة واعلموا ان الله مع المتقین * ای مؤمنلر سزه یقین اولان کفارله
مقاتله ایدك (اول کفاردن مراد مدینه جوارنده اولان یهود وسائری یاخود
شامده اولان روم اوله دینلدی) اول کافرلر وقت محاربه‌ده سزده شدت
وشجاعت وثبات بولسونلر وبیلك که الله تعالانك نصرتی متقیلرله‌در
(١٢٥) واذا ما انزلت سورة فمنهم من یقول ایکم زادته هذه ایمانا فاما الذین
آمنوا فزادتهم ایمانا وهم یستبشرون * چان بر سوره نازل اولسه
منافقلر بربرینه استهزا وجهیله بو سوره ایله قنغکزك ایمانی زیاده اولدی دیرلر
اما مؤمنلرك اول سوره‌نك نزولیله علم ودینلرینه نماکلوب یقین وثبات حاصل اولور
وانلر اول آیتك نزولیله مسرور اولورلر
(١٢٦) واما الذین فی قلوبهم مرض فزادتهم رجسا الی رجسهم وماتوا
وهم کافرون * اما انلرکه قلبلرنده شك ونفاق مرضی واردر انلرك کفرلرینه
کفر انضمامیله دخی زیاده اولور اول کفرلری استحکامیله کافر اولدقلری

حالده فوت اولورلر

١٢٧ اَوَلَا يَرَوْنَ اَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ
وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ❊ آیا اول منافقلر کورمزلرمیکه هر ییلده بر یا ایکی کره
شدائد ومرض وقحط وسائر بلیاتله ابتلا اولنورلر بوندن صکره ینه نفاقلرندن
توبه ایتمزلر وتفکر ایدوب متنصح اولمزلر

١٢٨ وَاِذَا مَا اُنْزِلَتْ سُورَةٌ نَظَرَ بَعْضُهُمْ اِلَى بَعْضٍ هَلْ يَرٰيكُمْ مِنْ اَحَدٍ
ثُمَّ انْصَرَفُوا صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ❊ منافقلرك عیوبی
ذکر اولنور برسوره نازل اولدقده انلر بربرینه باقوب اشارتله مؤمنلردن سزی
کیمسه کوردیمی دیرلردی اگر کیمسه کورمش ایسه طورلردی اگر
کورمامش ایسه قالقوب کیدرلردی صکره نزد نبویدن رجعت ایدرلردی
الله تعالی انلرك قلبلرینی قبول ایماندن صرف ایلدی شول سببله که انلر حقی فهم
ایتمز برقومدر

١٢٩ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ
بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ ❊ ای ناس بشریتده سزك جنسکزدن سزه بر رسول
کلدی سزك بومعصیت وکراهتده بولنمکزدن اول مشقتده درکه سزك اسلامه
کلمکزه وصلاح حالکزه حریصدر جمیع مؤمنلره رأفتلو ومرحمتلودر *بو آیت
کریمه ده عزیز لفظنی رسوله صفت اولهرق وقفله دخی قرائت ایدرلر (بو صورتده
معنای شریفه) اول سزك نفسکزدن اولان رسول عزتلودر سزك معصیتله
مشقته اوغرامکز اکا راجعدر که قیامتده شفاعتله اول مشقتدن تخلیص ایدر

١٣٠ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ ❊ اگر سنك امرکدن وسنکله ایماندن اعراض ایدرلرسه سن دیکه (سزك
شرکزدن محافظه یه وسزه غلبه یه) الله عظیم الشان بکا کافیدر اندن غیری معبود
بالحق یوقدر اکا توکل ایتدم وامورمی اکا تفویض ایتدم واول عرش عظیمك ربیدر

— ١٠ — (سورة یونس علیه السلام مکیة وهی مائة وتسع آیة)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١ الٓرٰ ❊ اسم سوره یاخود انا الله الرحمن یاخود بن اول اللهم که جمیع
اشیایی کوررم دیمکدر دینلدی
تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ❊ بو قرآن کریمك آیتلری احکامله محکمدر که

تغییری ممکن دکلدر

٢ اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنْ اَوْحَيْنَا اِلٰى رَجُلٍ مِنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ
الَّذِينَ اٰمَنُوا اَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ اِنَّ هٰذَا لَسَاحِرٌ مُبِينٌ ❊
آیا ناسی عقوبات الهیه ایله تخویف ومؤمنلری ربلری جل شانه عندنده تقدیم
ایتدکلری اعمال حسنه وصدقلری سببیله درجات رفیعه ایله تبشیر ایله دیو
کندو جنسلرندن محمد علیه السلامی وحی ایله کوندردیکمز ناس ایچون عجبمی
اولدی کافرلر اول پیغمبرك معجزه لرینی کوردکده حقنده بو ساحر ظاهردر دیدیلر

٣ اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى
عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ اِلَّا مِنْ بَعْدِ اِذْنِهِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ
اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ❊ ربکز اول الله تعالادرکه کوکلری ویرلری التی کونده
خلق ایدوب صکره عرش اوزره استیلا ایلدی کائناتك امرینی مقتضای حکمتی
اوزره تدبیر وتقدیر ایدر قیامتده هیچ شفاعت ایدیجی یوقدر مگر انك اذنیله اوله
(بو کلام شریف بت پرستلرك اصنام شفعامزدر قوللرینی رددر) ایشته بو صفتلرله
موصوف حق جل شانه رب واحدکزدر اندن غیری معبود یوقدر اکا عبادت
ایدك عبادته مستحق انجق اول ایدوکنی تفکر ایتمزمیسکز

٤ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا اِنَّهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ
الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ
وَعَذَابٌ اَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ❊ جمیعکزك موت ونشورله رجوعکز
الله تعالایه در حاضر اولك که الله تعالانك وعد ووعیدی حقدر اول خلقی بکیدن
خلق ایلدی صکره موت وبعثله ثواب وعقاب ایچون اعاده ایدر که عمل صالح
صاحبی مؤمنلری ایمان وامورلرنده عدل اوزره قیاملری سببیله جناتیله مجازات
ایدر وکافرلر ایچون کفرلری سببیله جهنمك قاینر صویی والملو عذابی واردر

٥ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا
عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ اِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ ❊ اول الله تعالادرکه شمسی ضیادار وقمری نور بخش ایلدی وقمره
یکرمی سکز منزللر تقدیر ایلدیکه سنه لرك عددینی وانده اولان آیلری وکونلری
معاملاتکز ایچون بیله سز الله تعالی بونلری انجق حقله بیان ایچون خلق ایتدی
الله تعالی آیتلرینی تفصیل ایدر شول قوم ایچونکه بیلوب آنکله منتفع اولهلر

(٦) إن في اختلاف الليل والنهار وما خلق الله في السموات والأرض
لآيات لقوم يتقون * كيجه لرك قراكولق وكوندزلرك آيدنلق اولمق ايله
اختلافلرنده ٢ والله تعالانك سموات وارضده خلق ايتديكي انواع كائناتده ٢ وبونلرك اوزالوب
صانعك وجود ووحدتنه وكمال قدرتنه دلالت ايدر نشان وعلامتلر واردر قيصالمسنده لمحرره
اول قوم ايچونكه حشر ونشري تفكر ايدوب احوال عاقبتدن اتقا ايدرلر
(٧) إن الذين لا يرجون لقاءنا ورضوا بالحيوة الدنيا واطمأنوا بها
والذين هم عن آياتنا غافلون * انلركه منكر آخرت اولوب بزم ديدارمزي
اميد ايتمزلر وحيات دنيايه راضي اولوب انكله مطمئن اولورلر وانلر بزم بو نشان
وآيتلريمزدن غافللردر
(٨) أولئك مأويهم النار بما كانوا يكسبون * انلرك كسب ايتدكلري
كفر وشرك سببيله مكانلري نار جهنمدر
(٩) إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات يهديهم ربهم بايمانهم تجري من
تحتهم الأنهار في جنات النعيم * شونلركه مؤمن اولوب عمل صالحده اولديلر
ربلري انلري ايمانلري سببيله اشجاري آلتندن نهرلر آقر نعمتلو جنتلرينه يول كوسترر
(١٠) دعويهم فيها سبحانك اللهم وتحيتهم فيها سلام وآخر دعويهم
أن الحمد لله رب العالمين * اول مؤمنلر جنته دخوللرنده يا الله سني جمله
نقايصدن تنزيه ايدرز كلام ودعاسني ايدرلر وملائكه وبربرلريله تحيه‌لري
سلامدر وآخر كلام ودعالري عالملرك ربي اولان الله تعالايه حمد وثنادر نصف
(١١) ولو يعجل الله للناس الشر استعجالهم بالخير لقضي اليهم أجلهم فنذر
الذين لا يرجون لقاءنا في طغيانهم يعمهون * اكر الله تعالى ناسك خير
دعالرينه اجابت ايتديكي كبي بددعالرينه دخي اجابت ايديدي انلر هلاك اولورلردي
حشري انكارله بزم لقامزي اميد ايتمينلري طغيانلرنده سركردان ترك ايدرز
* مرويدركه پيغمبرمز عليه السلام يا الهي سنكله عهد ايدرمكه اكر بن بشريتم
حسبيله بر مؤمنه شتم يا بددعا يا ضرب ايدرسم اني انك كناهنك عفونه وقيامتده
حضوركه تقربه وسيله ايله ديدي
(١٢) وإذا مس الإنسان الضر دعانا لجنبه أو قاعدا أو قائما فلما كشفنا عنه
ضره مر كأن لم يدعنا إلى ضر مسه كذلك زين للمسرفين ما كانوا يعملون *
چان بر انسانه مرض وكدر وسائر بر ضرر ايرشسه ياتوركن اوتوردركن كزركن

بزه دعا ايدر وقتاكه اول ضرري اندن دفع ايتدكمزده ينه كفري يولنه مرور ايدوب
اكا ايريشن ضرره كو يا دعا ايتمامش كبي اولور بونك كبي حدي تجاوز ايدن
مسرفلره ايتدكلري عمللر ايله تزيين اولنورلر
(١٣) ولقد أهلكنا القرون من قبلكم لما ظلموا وجاءتهم رسلهم بالبينات
وما كانوا ليؤمنوا كذلك نجزي القوم المجرمين * اي اهل مكه تحقيق
بز سزدن مقدم اولان قرون اهاليني هلاك ايتدككه اول وقت پيغمبرلريني
تكذيب ايله ظلم ايتديلردي حال بوكه انلرك پيغمبرلري حجت ومعجزه‌لر ايله كلديلردي
انلر ايسه ايمانه كلمديلر انلره اولان جزا كبي پيغمبرمزي تكذيب ايدن مكه
مشركلرينه جزا ايدرز
(١٤) ثم جعلناكم خلائف في الأرض من بعدهم لننظر كيف تعملون *
اول قرونك هلاكندنصكره يربوزنده انلرك يرينه سزي خلفلر ايتدك كه نيجه عملده
اوله جقسكز نظر ايدوب اكا كوره مجازات اولنه سز
(١٥) وإذا تتلى عليهم آياتنا بينات قال الذين لا يرجون لقاءنا ائت بقرآن
غير هذا أو بدله قل ما يكون لي أن أبدله من تلقاء نفسي إن أتبع إلا ما يوحى
إلي إني أخاف إن عصيت ربي عذاب يوم عظيم * مكه مشركلرينه بزم آيات
بيناتمزي اوقونديغي زمان بزم لقامزي اميد ايتميانلر بزه بو قرآنك غيري بر كتاب
كتور ياخود بوني تبديل ايله ديرلر يا محمد سن ديكه بكا لايق دكلدر وقدرتم
يوقدركه كندو طرفمدن اني تبديل ايده يم بن انجق بكا وحي اولننه تابعم بن ربم
تعالادن قورقرم كه اكر بن اكا عصيان ايدرسم قيامتده بكا عذاب عظيم واقع اولور
* ديناديكه سادات عرب پيغمبر عليه السلامه ايچنده بتلريمزه ذم ولات وعزينك
عبادتندن نهي اولميه‌رق بزه بر آيت كتور ديملر يله (ما يكون لي ان ابدله) جوابني
ويرمكله امر بيورلدي
(١٦) قل لو شاء الله ما تلوته عليكم ولا أدريكم به فقد لبثت فيكم عمرا
من قبله أفلا تعقلون * يا محمد ديكه اكر الله تعالى مراد ايديدي بن سزه
قرآني اوقومزدم وسزه دخي اني ادراك فهم ورمزدي تحقيق بن سزكله مقدم
قرق سنه اكلندم سز بوني تعقل ايتمزميسكز * يعني الله تعالى سزه قرآني اوقومغه
بكا امر ايتدي وسزه دخي اكلمغه فهم كرم ايتدي بن بعث اولنمزدن مقدم
قرق ييل سزكله اولدم نه قرآن اوقودم ونه علماده ممارست ونه بر عالمله مصاحبتم

واردی شمدی اوقودیغم قرآنك بلاغتنه فصحای عرب حیراندر نیچون
ملاحظه ایتمزسکز

١٧ فمن اظلم ممن افتری علی الله کذبا او کذب بآیاته انه لا یفلح المجرمون ❋
اول کیمسه‌دن اظلم کیم اولور که الله تعالایه (شریك یا ولد اسناد یله) افترا ایده
یاخود آیتلرینی تکذیب وانکار ایده تحقیق مشرك مجرملر فلاح بولمزلر

١٨ ویعبدون من دون الله ما لا یضرهم ولا ینفعهم ویقولون هؤلاء
شفعاؤنا عند الله قل اتنبئون الله بما لا یعلم فی السموات ولا فی الارض سبحانه
وتعالی عما یشرکون ❋ الله تعالادن غیری شول جمادات اصنامکه انلره
ضرر ونفعی اولمز انلره عبادت ایدوب بونلر عند الله بزم شفعلریمزدر دیرلر
سن انلره دیکه عجبا سز الله تعالایه سموات وارضده انك بیلمدیکی شیٔی خبرمی
ویررسز (یعنی حاشا انك شریکی واردر اول بیلمز دیرمیسز) انلرك اتخاذ لرندن
الله تعالی منزه وعالیدر

١٩ وما کان الناس الا امة واحدة فاختلفوا ولولا کلمة سبقت من ربك
لقضی بینهم فیما فیه یختلفون ❋ ناس مقدما انجق برامت ایدی یعنی بر دین
اوزره ایدیلر بعده (قابیل هابیل ماده سنده یاهوالرینه تبعیتله یاخود رسوللرك بعثتله
کیمی اقرار کیمی انکار ایتملریله) مخالفت ایتدیلر اکر ربك تعالانك هر کروهك
جزاسی قیامته تأخیر اولنمق حکم وکلمه‌سی سبقت ایتمش اولمیدی اول اختلاف
ایتدکاری شیده حکم جاری اولوب باطل عملده اولنلر هلاك اولوب حق اوزره
اولنلر قالوردی

٢٠ ویقولون لولا انزل علیه آیة من ربه فقل انما الغیب لله فانتظروا
انی معکم من المنتظرین ❋ مکه مشرکاری پیغمبره ربیسندن بزم طلبمز کبی
بر آیت نازل اولادی دیرلر (یعنی تفجیر انهار واسقاط سما کبی ایستدیکمز معجزه
کلدی دیرلر) دیکه علم غیب انجق الله تعالایه مخصوصدر سز اول ایستدیککزه
منتظر اولك بن دخی سزکله منتظرم (تاکه مطلوبکزه کوره عذابکز ایریشه)

٢١ واذا اذقنا الناس رحمة من بعد ضراء مستهم اذا لهم مکر فی آیاتنا
قل الله اسرع مکرا ان رسلنا یکتبون ما تمکرون ❋ قچان بز کفاره قحط
ومرض مثللو بلیاتی ویردکدنصکره رخا وصحت ویرسك عقبنجه آیتلریمزه
طعن وپیغمبره مکره سعی ایدرلر سن دیکه الله تعالی سزك جزای مکریکزده

عذابی ایصالیله سرعت ایدر بزم کرام کاتبین ملکلریمز سزك مکر یکزی
یازارلر سزك خفی تدبیر مکر کزی انلر مقید مجدد آشکار یاورلر ❋ مرویدرکه
اهل مکه یدی سنه قحطه مبتلا اولوب صکره رحمت ربانیله اول بلیه دفع
اولدقده آیات الٰهی طعنه رسول اللهه کیده مباشرت ایتدیلر

٢٢ هو الذی یسیرکم فی البر والبحر حتی اذا کنتم فی الفلك وجرین
بهم بریح طیبة وفرحوا بها جاءتها ریح عاصف وجاءهم الموج من کل
مکان وظنوا انهم احیط بهم دعوا الله مخلصین له الدین لئن انجیتنا من هذه
لنکونن من الشاکرین ❋ اول الله تعالاکه سزی قره‌ده حیوان ودکزده
سفینه اوزرنده سیر وسفر ایتدیرر حتی سز سفینه ده اولدیغکز زمان کوزل
روزکارله اول سفینه ایچنده کیدرله کیدرکن انلر فرحنلورلر او حالده بر فورتنه
ظهوریله هر طرفدن طالغه‌لر کلوب سفینه ده اولنلر تلاطمك احاطه‌سیله
هلاکی تیقن ایتدکارنده فطرتده اولان دین خالص ایله الله تعالایه دعا ایدوب
دیه‌رلرکه اکر بزی بوشدتدن قورتاررسك سکا ایمان وطاعتله بو نعمت نجاته
شکر ایدیجیلردن اولورز

٢٣ فلما انجیهم اذا هم یبغون فی الارض بغیر الحق یا ایها الناس انما
بغیکم علی انفسکم متاع الحیوة الدنیا ثم الینا مرجعکم فننبئکم بما کنتم
تعملون ❋ وقتاکه الله تعالی انلری اول شدائدن قورتاردقده عقبنده
یر یوزنده ناحق فساد وظلمه مباشرت ایدرلر ای انسان ظلم وفسادکز انجق
سزك نفسکزه درکه دنیانك متاعی فانی اولمغله عقوبت آخرت باقیدر بعده
بزه رجوع ایدرسکز دنیاده خیر وشردن ایشلدیککزی خبر ویررز وانکله
جزا ایدرز

متاعُ ضمله دخی قرائتدر (المحرره)

٢٤ انما مثل الحیوة الدنیا کماء انزلناه من السماء فاختلط به نبات الارض
مما یأکل الناس والانعام حتی اذا اخذت الارض زخرفها وازینت وظن
اهلها انهم قادرون علیها اتیها امرنا لیلا او نهارا فجعلناها حصیدا
کان لم تغن بالامس کذلك نفصل الآیات لقوم یتفکرون ❋ حیات دنیا
شونه بکزرکه بز کوکدن صویی ایندیررز اول صویك اختلاطیله یر یوزنده
انسان وحیوان یه‌جك میوه وحبوبات واوتلق بتر تاکه زمین الوان ازهار
وانواع اثمار ایله مزین اولور واول زمین اهالیسی اول اثمار وحبوبات وسائری

اخذ وجهه قادر ظن ایدهلر کیجه یا کوندز ده اول یره بزم فرمانمز کلوب
اول اثمار ونباتی بیچلمش باکوکندن قوپارلمش کویا دونکی کون هیچ
اولمامش کبی ایدهرز اشبو بیان کبی بو مثالی تفکر ایدن قوم ایچون بز آیات
قرآنی تفصیل ایدهرز
٢٥ والله یدعو الی دار السلام ویهدی من یشاء الی صراط مستقیم ❋
الله تعالی قوللرینی دار السلام جنتنه دعوت ایدر ومراد ایلدیکنی سلامت
محلی اولان صراط مستقیمه هدایت ایدر
٢٦ للذین احسنوا الحسنی وزیادة ولا یرهق وجوههم قتر ولا ذلة
اولئك اصحاب الجنة هم فیها خالدون ❋ شونلر که دنیاده ایمان وعمللرینی
احسن ایتدیلر انلر ایچون جنت وحسنی مکافاتلر ودخی ازید زیاده اولان
رؤیت جمال واردر وانلرك یوزلرینی (دوزخیلر کبی) غبار ومذلت قاپلهمز انلر
اصحاب جنت اولوب انده مخلدلردر
٢٧ والذین کسبوا السیئات جزاء سیئة بمثلها وترهقهم ذلة ما لهم
من الله من عاصم کانما اغشیت وجوههم قطعا من اللیل مظلما اولئك
اصحاب النار هم فیها خالدون ❋ وشونلر که شرك وکفر ونفاق کبی سیئه
کسب ایتدیلر انلر انجق سیئهلری مثلیله جزا نورلر انلری خواراق وذلیللك
استیعاب ایدر انلر ایچون الله تعالانك عذابندن منع وصیانت ایدر کیمسه یوقدر
یوزلری کویا قرا کولق کیجهنك قطعهلریله اورتولمشدر انلر اصحاب نار اولوب
انده مخلدلردر
٢٨ ویوم نحشرهم جمیعا ثم نقول للذین اشرکوا مکانکم انتم
وشرکاؤکم فزیلنا بینهم وقال شرکاؤهم ما کنتم ایانا تعبدون ❋
اول کونده که بز انلری بدجمله سنی بز حشر ایدهرز بعده مشرکلره سز وبتلریکز یریکزده
طورك دیرز وبینلرینی تفریق ایدهرز (مشرکلره نیچون بونلره طاپدیکز دیرز
مشرکلر بتلریمزه عبادت ایدك دیو امر ایتدیلر دیهلر) اصناملری اسانه کلوب
سزك بزه عبادتکز مجرد هوا کزایچوندی دیهلر (بموجب افرایت من اتخذ الهه هویه)
٢٩ فکفی بالله شهیدا بیننا وبینکم ان کنا عن عبادتکم لغافلین ❋
بزمله سزك بینکزده الله تعالی شاهد کافیدر تحقیق بز سزك عبادتکزدن
غافللر ایدك (زیرا بز ایشتمز وکورمزوبی ادراك ایدك)

٣٠ هنالك تبلوا کل نفس ما اسلفت وردوا الی الله مولیهم الحق وضل
عنهم ما کانوا یفترون ❋ اول مقامده هر نفس خیر وشر اعمالندن تقدیم
ایتدیکنی بولور وحقیقت متولی امورلری اولان الله تعالی طرفنه تقدیم ایتدکلری
اعماللك ثواب وعقابی رد اولنور ومشرکلرك الهمز وشفعاءمز دیو افترا ایتدکلری
بتلری انلردن زائل اولور
حزب ٣ ٣١ قل من یرزقکم من السماء والارض امن یملك السمع والابصار ومن
یخرج الحی من المیت ویخرج المیت من الحی ومن یدبر الامر فسیقولون الله
فقل افلا تتقون ❋ دیکه کوکدن یغمور ویردن نبات اعطاسیله سزه رزق
ویرن کیمدر یاخود قولاق وکوزلری خلق ایتمکه وانلری آفاتدن حفظ ایتمکه
قادر کیمدر وه میتدن دیری (یعنی نطفه ودانهدن حیوان ونبات) چیقاران ودیریدن
میت (یعنی حیوان ونباتدن نطفه ودانه) چیقاران کیمدر وجمله عالمك امورینی
تدبیر ایدن کیمدر سؤالکده مشرکلر درعقب جواب اولهرق الله تعالادر دیرلر
یا محمد سن دیکه بویله الله تعالایه شریك طوتوب عفو بتندن قورقمیسکز
٣٢ فذلکم الله ربکم الحق فماذا بعد الحق الا الضلال فانی تصرفون ❋
امدی بو صفتلرله متصف حقله ثابت وعبادته مستحق ربکز واریکن بویله
حقدن صکره ضلالته دوشمکز وحقدن باطله وتوحیددن شرکه صرف
اولنمکزدن اقتضا ایدر
٣٣ کذلك حقت کلمت ربك علی الذین فسقوا انهم لا یؤمنون ❋
بویلهدر بو بینه احق وسزا الله تعالانك عذاب حکمی ایمان ایتمیوب حدی تجاوزله
کفر وعنادده اولانلر اوزرینه واجب اولدی
یبدؤ فی بعض الرسم بلا الف لمحرره ٣٤ قل هل من شرکائکم من یبدؤا الخلق ثم یعیده قل الله یبدؤا الخلق
ثم یعیده فانی تؤفکون ❋ دیکه شریك طوتدیغکز بتلریکزدن کیمدر که
یکیدن خلق وایجاد ایدوب موتلرندنصکره ینه احیا ایده (انلر جواب ویرمدکلری
حالده) سن دیکه الله تعالی یکیدن خلق وایجاد واماته واحیا ایدر طوغری
یولدن نیجه دونرسکز
٣٥ قل هل من شرکائکم من یهدی الی الحق قل الله یهدی للحق افمن
یهدی الی الحق احق ان یتبع امن لا یهدی الا ان یهدی فما لکم کیف
تحکمون ❋ دیکه اصنامکزدن کیم قادردر (که پیغمبر وکتب ارسالیله وجت

دلیل ایله) حق اولان دین اسلام طرفنه یول کوستره (جواب ویره مدکلرنده)
سن دیکه الله تعالی حق بیاننه خلقه یول کوستر عجبا تابع اولمغه حق یولی
کوستر می احق واولیدر یوخسه کندوسی یول بیلمز (جماداتکه سز درت ایاق
یاپوب کزدیر دیکز) اصنامکز می اولیدر سزکچون نیجه درونه کیفیتله حکم
ایدرسز (سزاکا محتاج اولدیغکز الله تعالایه سزه محتاج اولان بتلریکزی
برابرمی طوتورسز)
٣٦ وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ
بِمَا يَفْعَلُونَ ۞ اول کفارک اکثری (یعنی جمله رؤساسی اصناملری انلره شفیع
اولور دیو) انجق خیالات فاسده وظن باطله یه تابعلردر ظن ایسه حق اولان
علم واعتقاددن برشیئه غنا ویرمز (واول ظنلری انلری عذاب اللهدن منع ایتمز)
تحقیق الله عظیم الشان انلرک ظنله اولان فعللرینی بیلیجیدر
٣٧ وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي
بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ بو قران کریمی الله
تعالادن غیریه عزو ایتمک سزا اولمدی ولکن اول قرآنله کتب متقدمه یی دخی
تصدیق واوامر ونواهی یی بیان ایچون انی تفصیل ایلدیکه جمله عالملرک
ربی طرفندن اولدیغنده شک یوقدر
٣٨ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ
اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ (کفار مکه) بلکه محمد بو کلامی کندیلکندن پیدا
ایلدی دیرلرسن دیکه اویله ایسه سزده (بلغا وفصحاء عربدنسکز) بونک کبی
برسوره کتورک ومع هذا الله تعالادن غیری کیمدن یاردم طلبنه قدرتکز
اولورسه انی دعوت ایدوب انک اعانتیله سوره یی کتورک اکرسز افترا کرده
صادقلر ایسه کز
٣٩ بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ۞ بلکه اول کافرلر قرانک معناسنی
تفکر ایتمزدن وتأویل وحقایق ودقایقنه واقف اولمزدن مقدم علملری احاطه
ایتمیه رک مسارعتله قرآنی تکذیب ایتدیلر بونلر قرآنی تکذیب ایتدکلری کبی
انلردن مقدم کلن امم ماضیه کفاری دخی انبیالرنی ومعجزاتلرنی تکذیب
ایتدیلردی نظر ایله که رسوللرینی تکذیبله نفسلرینه ظلم ایدنلر نیجه هلاک اولدیلر

٤٠ وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ۞
اول مکذبلرک بعضیلری قرانک حق اولدیغنی بیلوب اینانور (لکن عنادندن
اظهار ایتمز یاخود صکره توبه ایده جکدر) وبعضیلری فرط جهلندن وعدم
تدبرندن ناشی تصدیق ایتمیوب کفری اوزره فوت اولور سنک ربک تعالی تکذیبده
مصر ومعاندلری بیلور
٤١ وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ
مِمَّا تَعْمَلُونَ ۞ اکر سنی تکذیبده اصرار ایدرلرسه سن انلره دیکه بنم عملمک
جزاسی بکا سزک عملکزک جزاسی سزه در سز بنم عملمدن بریئسزکه انکله
مؤاخذه اولنمزسز وبنده دخی سزک عملکزدن بریئم که انکله مؤاخذه اولنمم
۞ بعضیلر بو آیت آیت سیفله منسوخه در دیمشلر
٤٢ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ۞
انلردن کیمسه واردرکه سن قران اوقویوب احکام شرع تعلیم ایدرکن انلر
دیکلرلر قبول ایتمزلر سن صاغرلره ایشتدرمکه قادر اولورمیسنکه اکر انلرک
صاغرلقلرندن زیاده قلبلرنده فهم وعقللری دخی اولمزسه
٤٣ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ۞
وانلردن سکا نظر ایدوب نبوتکک دلیللرینی مشاهده ایدرکن عنادلرندن ناشی
تصدیق ایتمزلر سن اعمالری هدایته قادرمیسن اکر انلرک قلب کوزلری
دخی اعمی اولورسه
نصف ٤٤ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۞ الله تعالی
ناسه حواس وعقللرینی سلبله هیچ برشی ظلم ایتمز ولکن ناس نعمت الهی اولان
حواس وعقولنی هوا وفسادلرینه صرف ایله نفسلرینه ظلم ایدرلر
٤٥ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَنْ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ
قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ۞ الله تعالی انلری دنیاده
وقبرلرنده کوندزدن برساعت قدر وقت اکلنمش کبی بعث وحشر ایدر اول بعثده
آز وقت اولمغله دنیاده کبی بربرلرینی بیلورلر (صکره شدت قیامت سببیله
اول بیلشمک واشنالق قطع اولور) انلرکه ایمان هدایتنی بولیوب لقاء اللهی وبعث
وجزانی تکذیب ایدرلردی انلر خسران وزیانده اولدیلر
٤٦ وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ

شَهِیدٌ عَلٰی مَا یَفْعَلُونَ ❁ یا محمد بز انلره وعد ایتدیکمز عذابك بعضنی یا حیاتکده
سکا کوستررز یا مقدم سنی توفیه ایدرز انلرك رجوعلری طرفمزه اولمغله انلرك
عذابلرینی آخرتده سکا کوستروب انتقام آلورز بوندنصکره قیامتده آنلرك فعللری
اوزره الله تعالی شهادت ایدر
٤٧ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ رَسُولٌ فَاِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِیَ بَیْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ
لَا یُظْلَمُونَ ❁ امم ماضیه‌دن هر امتی حقه دعوت ایچون رسوللر بعث اولندی
اول رسوللری کلدکده (تکذیب ایتملریله رسول ومکذبلرك بینی) عدلله قضا
وحکم اولنوب (رسوللر نجاتی ومکذبلر هلاکی بولدیلر) انلرك هر بری استحقاقیله
مجازات اولنوب ظلم اولنمدیلر
٤٨ وَیَقُولُونَ مَتٰی هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِینَ ❁ کافرلر استهزا
واستبعاد طریقیله یا محمد سن واصحابك اکر صادقلر ایسه کز بو وعد ایلدیککز
قیامت یا نزول عذاب نزمان اوله‌جق بزه خبر ویرك دیرلر
٤٩ قُلْ لَا اَمْلِكُ لِنَفْسِی ضَرًّا وَلَا نَفْعًا اِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ اِذَا جَاءَ
اَجَلُهُمْ فَلَا یَسْتَاْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا یَسْتَقْدِمُونَ ❁ دیکه بن نفسم ایچون ضرر
ونفعه قادر دکلم (سزك عذابکزك نزولنی نیجه استعجال ایده بیلورم) مکر الله تعالی
مراد ایده هر امتك هلاکی ایچون وقت محدود واردر وقتلری کلدیکی زمان
بر آن تأخیر و بر آن تقدیم اولمز (ای مشرکلر سزده عجله ایتمیك وقتی کلدکده
اول عذاب سزه دخی کاور ایرشور)
٥٠ قُلْ اَرَاَیْتُمْ اِنْ اَتٰیكُمْ عَذَابُهُ بَیَاتًا اَوْ نَهَارًا مَاذَا یَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ❁
دیکه آیا کوردیکز بیلدیکزمی که الله تعالانك اول تعجیل ایتدیککز عذابی کیجه
وکوندوز وقت شغلده کاورسه نادمند را اول مجرم مشرکلرك عجله طلب
ایتدکلری نه نوع عذابدر (که زیرا عذابك هر نوعی مولم اولوب ملایم اولمز)
٥١ اَثُمَّ اِذَا مَا وَقَعَ اٰمَنْتُمْ بِهِ اٰلْئٰنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ❁ اکر سزه انك
عذابی واقع اولورسه صکره اولزمان سزه نفعی اولمیان ایمان یأسی ایدرمیدکز مع
هذا مقدم عذابی تکذیب واستهزا ایله استعجال ایدردیکز
٥٢ ثُمَّ قِیلَ لِلَّذِینَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا بِمَا كُنْتُمْ
تَكْسِبُونَ ❁ بوندنصکره شرك وتکذیب ایله نفسلرینه ظلم ایدنلره دینیله که
سز شول عذاب دائمی یی دادك که سزك جزا اولنمکز انجق سزك دنیاده کسب

ایتدیککز کفر وعصیان سببیله در
٥٣ وَیَسْتَنْبِئُونَكَ اَحَقٌّ هُوَ قُلْ اِی وَرَبِّی اِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا اَنْتُمْ بِمُعْجِزِینَ ❁
یا محمد سندن خبر ایسترلر که وعد اولنان قیامت وعذاب حقمیدر سن دیکه بلی
ربم حقیچون اول حقدر سز اول عذابدن کیرو قالمز سکز
٥٤ وَلَوْ اَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِی الْاَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَاَسَرُّوا النَّدَامَةَ
لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ وَقُضِیَ بَیْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا یُظْلَمُونَ ❁ شرك وکفرله ظلم
ایدن هر نفس ایچون اکر یرده‌کی اولان مال وخزینه کندیسنك اولیدی قیامت
عذابندن خلاص ایچون انی فدا ایدردی واول عذابی کوردکلرنده
انك شدتندن ندامتی کتمه نطقه قادر اولمزلر ناس بیننده عدلله حکم اولنوب
مؤمنلر نقصان ثواب وکافرلر زیاده عقابله ظلم اولنمزلر
٥٥ اَلَا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اَلَا اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ
لَا یَعْلَمُونَ ❁ آکاه اولك که کوکلرده ویرلرده وایچلرنده اولنلر الله تعالانکدر
(فدایه محتاج دکلدر) آکاه اولك که الله تعالانك ثواب وعقاب وعدی حقدر
تخلف ایتمزلر ولکن چوق اهل کفرانی بیلمزلر
٥٦ هُوَ یُحْیِی وَیُمِیتُ وَاِلَیْهِ تُرْجَعُونَ ❁ اول الله تعالی دیریلدر واولدرر
وموت وبعثله انك طرفنه رجوع اولنورسکز
٥٧ یَا اَیُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِی الصُّدُورِ
وَهُدًی وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِینَ ❁ ای ناس ربکزدن سزه نصیحت وقلبلرده اولان
شك واعتقاد فاسده مرضنه شفا کلدی ومؤمنلر ایچون هدایت ورحمت کلدی
(یعنی قران کریم ناسی اعمال حسنه‌یه ترغیب وافعال قبیحه‌دن تنفیر ایدیجی وشك
وشبهه واعتقاد فاسده مرضندن خلاص ایدیجی ومؤمنلره عین هدایت
ومحض رحمته القا ایدیجی برکتاب کلدی)
٥٨ قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذٰلِكَ فَلْیَفْرَحُوا هُوَ خَیْرٌ مِمَّا یَجْمَعُونَ ❁
دیکه الله تعالانك قران کریم فضلیله ودین اسلام رحمتیله وبونلرك انزال
واحسانیله فرحلنسونلر انلر دنیانك جمع ایتدکلری (زائل اولیجی لاشی)
پارچه‌لرندن خیراودر
٥٩ قُلْ اَرَاَیْتُمْ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ آللّٰهُ
اَذِنَ لَكُمْ اَمْ عَلَی اللّٰهِ تَفْتَرُونَ ❁ مشرکلره دیکه بکا خبر ویرك که الله تعالانك

رزقدن سزکچون کوندردیکی (حرث وانعام کبی) شیلرك کیمنی حرام کیمنی
حلال قیلدیکز دیکه بونلری سزه اللهمی اذن ویردی یوخسه الله تعالایه
افترامی ایدرسکز

٦٠ وما ظن الذین یفترون علی الله الکذب یوم القیمة ان الله لذو فضل
علی الناس ولکن اکثرهم لا یشکرون * الله تعالا یه کذب وافترا ایدنلر
ظن ایدرلرمیکه قیامتده الله تعالی انلره عقاب ایتمیه تحقیق الله عظیم الشان
ناسه فضل صاحبیدر (که انزال کتب وارسال رسل ایله حرام وحلالی بیان ایتدی)
ولکن ناسك اکثری بونعمتلره شکر ایتمزلر

٦١ وما تکون فی شأن وما تتلوا منه من قرآن ولا تعملون من عمل الا
کنا علیکم شهودا اذ تفیضون فیه وما یعزب عن ربك من مثقال ذرة
فی الارض ولا فی السماء ولا اصغر من ذلك ولا اکبر الا فی کتاب مبین *
یا محمد سنکه ایشلردن برایشده اولورسین وقرآنیکه الله تعالادن تلاوت ایدرسین
و برعملکه سن وامتك انی ایشلرسز وهنوز عزیمت ایدرسز انلر بزدن کیزاو
اولمزکه بزسزك اوزیکزه رقیب وحاضرز ویرده وکوکده ربك عزشانه دن
ذره یه موازن برشی مستور اولمز واول ذره دن کوچك وبیوك برشی یوقدر
الا لوح محفوظده مکتوب وثابت وظاهردر

٦٢ الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون * آکاه اولك که
الله تعالانك دوست ومقربلرینه کلهجك شدائددن خوف وکچمش مطالبدن
حزن یوقدر

٦٣ الذین آمنوا وکانوا یتقون * اولیا انلردرکه الله تعالا یه ایمان
ایدوب اکا مخالفتدن صاقنورلر

٦٤ لهم البشری فی الحیوة الدنیا وفی الآخرة لا تبدیل لکلمات الله
ذلك هو الفوز العظیم * انلر ایچون دنیاده قرآنله آخرتده احسانله مژده
واردرکه کلام الله ایچون تبدیل یوقدر ایشته بومژده انلره نجات عظیمدر

٦٥ ولا یحزنك قولهم ان العزة لله جمیعا هو السمیع العلیم * یا محمد
کافرلرك (اشراك وسکا طعن) کلاملری سکا حزن ویرمسون تحقیق غلبه
الله تعالی ایچوندر سنك دینکی عزیز ایتمك ایسترالله تعالی انلرك قولنی ایشیدر
وعزیمت ونیتلرینی بیلور

٦٦ الا ان لله من فی السموات ومن فی الارض وما یتبع الذین یدعون
من دون الله شرکاء ان یتبعون الا الظن وان هم الا یخرصون *
اکاه اولك که سموات وارضده اولان ملائکه وانس وجن الله تعالانکدر
(بونلرکه اشرف مکونات ایکن هیچ بری ربوبیته صالح اولمیجه جادات نیجه
اوله بیلور) شونلرکه الله تعالادن غیریه شریك اتخاذیله عبادت ایدرلر نیه تابع
اولورلر انلرك اکا تبعیتلری تابعلرینی حقه تقرب ایتدیرر ظنیله در انلر شریك
نسبتنده کذب ایدرلر

٦٧ هو الذی جعل لکم اللیل لتسکنوا فیه والنهار مبصرا ان فی ذلك
لآیات لقوم یسمعون * اول الله تعالادرکه سزکچون کیجه یی قراکواق
قیلدی (که کوندزکی شغل وزحمتدن انصرافله) آنده راحت ایده سز وکوندزی
روشن قیلدی (که معاملا تکزله تعیش ایده سز) تحقیق بوروزوشب ونور وظلمت
برانمسی قرآنی جان قولاغیله دکلین قوم ایچون وحدانیتنه نشان وعلامتلردر

٦٨ قالوا اتخذ الله ولدا سبحانه هو الغنی له ما فی السموات وما فی الارض
ان عندکم من سلطان بهذا اتقولون علی الله ما لا تعلمون * کافرلر الله
تعالی ولد اتخاذ ایتدی دیدیلر الله تعالی اندن منزهدر (زیرا ولد اتخاذی احتیاج
سببیله در) اول ایسه اندن غنیدر که سموات وارضده اولان اشیانك جملهسی
انك ملکیدر ای کافرلر سزك عندکزده الله تعالایه ولد عزونده هیچ برحجت
وبرهانکز یوقدر بیلمدیککز شیئی الله تعالی حقنده سویلرو کذب وافترا ایدرمیسکز

٦٩ قل ان الذین یفترون علی الله الکذب لا یفلحون * دیکه شونلرکه
الله تعالایه اتخاذ ولد واضافت شریك ایله کذب وافترا ایدرلر انلره جهنم عذابندن
فلاح وجنته دخول یوقدر

٧٠ متاع فی الدنیا ثم الینا مرجعهم ثم نذیقهم العذاب الشدید
بما کانوا یکفرون * الله تعالایه کذب وافترا ایدن اول کافرلرك دنیاده
برخوردار اقلری مهلتی برقاچ کوندر صکره رجوعلری بزه در بعده کفرلری سببیله
انلره عذاب شدیدی داتدیررز

حزب ٤ ٧١ واتل علیهم نبأ نوح اذ قال لقومه یا قوم ان کان کبر علیکم مقامی
وتذکیری بآیات الله فعلی الله توکلت فاجمعوا امرکم وشرکاءکم ثم لا یکن
امرکم علیکم غمة ثم اقضوا الی ولا تنظرون * یا محمد اهل مکهیه نوح علیه

السلامك خبرینی تلاوت ایله اولوقتکه قومنه (یعنی اولادقابله) دیدیکه ای قوم
اکر بنم سزك بینکزده اقامتم وسزی آیات اللهی تذکیرایله حقه دعوتم سزه کران
کلدیسه سزك کیدکزدن بن الله تعالایه توکل ایلدم امدی امر کزی محکم
ایدوب شرکاکزله بیله قصدمه اتفاق ایدك صکره بنم هلاکمه قصدکز کزاو
اولمیوب آشکاره اولسون بعده بلا امهال ایستدیککزی اجرا ایدك
٧٢ فان تولیتم فماسألتکم من اجر ان اجری الا علی الله وامرت ان اکون
من المسلمین ✻ اکر بنم دعوتمدن وقولمی قبولدن اعراض ایدرسکز دعوتم
ایچون بن سزدن اجرت ایستمدم بنم اجرتم انجق الله تعالی اوزرینه‌در (که
بکا ثواب عظیم احسان ایده‌جکدر سز کرك ایمان ایدك کرك اعراض ایدك)
و بن امر اولندمکه انك حکمنه اطاعت ایدوب غیریدن شی طلب ایتمیم
٧٣ فکذبوه فنجیناه ومن معه فی الفلك وجعلناهم خلائف واغرقنا
الذین کذبوا بآیاتنا فانظر کیف کان عاقبة المنذرین ✻ انلرانی تکذیبده
اصرار ایتملریله بز نوح علیه السلامه وانکله سفینه‌ده اولان (مردوزن سکسان)
کشیه نجات ویروب انلری هالکینه خلفا قیلدق واول آیتلریمزی تکذیب ایدنلری
طوفانله غرق ایتدك دیده‌ٔ عبرتله نظر ایله که بویله پیغمبرلرك انذاریله ایمانه
کلمینلرك عاقبتلری نیجه اولدی
٧٤ ثم بعثنا من بعده رسلا الی قومهم فجاؤهم بالبینات فما کانوا لیؤمنوا
بما کذبوا به من قبل کذلك نطبع علی قلوب المعتدین ✻ نوح علیه السلامدن
صکره قوملره رسوللر کوندردك که انلردعوالرینی اثبات ایدر معجزه‌لر ایله کلدیلر
مقدم بولندقلری تکذیبلری سببیله ایمان ایتمدیلر بونلرکبی حددن تجاوز ایدنلرك
ضلالتله القتلر یچون قلبلرینك اوزرینه مهر وضع ایدرز
٧٥ ثم بعثنا من بعدهم موسی وهرون الی فرعون وملائه بآیاتنا
فاستکبروا وکانوا قوما مجرمین ✻ بو پیغمبرلردن صکره موسی وقرنداشی
هرون علیهما السلامی (عصا وید بیضا وسائر) آیتلریمزله فرعون وقومنه کوندردك
انلر استکبار ایله ایمانی قبول ایتمیوب تکذیبی معتاد ایله قوم مجرملردن اولدیلر
٧٦ فلما جاءهم الحق من عندنا قالوا ان هذا لسحر مبین ✻ وقتاکه
موسی علیه السلام بزم عندمزدن حق معجزه ایله کلدی انلر بو سحر ظاهردر دیدیلر
٧٧ قال موسی اتقولون للحق لما جاءکم اسحر هذا ولا یفلح الساحرون ✻
موسی علیه السلام انلره سزه حق ومعجزه ایله کلانه سحرمی دیرسکز نبوته

علامت اولان شی سحرمیدر ساحرلر دنیاده وآخرتده فلاح بولمزلر دیدی
٧٨ قالوا اجئتنا لتلفتنا عما وجدنا علیه آباءنا وتکون لکما الکبریاء
فی الارض ومانحن لکما بمؤمنین ✻ انلرموسی وهرون علیهما السلامه سز
بزی بابالرمزدن بولدیغمز شیدن دوندرمك ایچونمی کلدیکز ویریوزنده بیوکلك
سزکچونمی اوله‌جق بزسزك الله تعالانك رسولی اولدیغکزه اینانور دکلز دیدیلر
٧٩ وقال فرعون ائتونی بکل ساحر علیم ✻ فرعون قومنه علم
سحرده ماهر اولنلرك جمیعنی بکا کتورك دیدی
٨٠ فلما جاء السحرة قال لهم موسی القوا ما انتم ملقون ✻ ساحرلر
کلدکلرنده موسی علیه السلام انلره آته‌جق عصا وایپلرکزی آتك دیدی
٨١ فلما القوا قال موسی ما جئتم به السحر ان الله سیبطله ان الله لا یصلح
عمل المفسدین ✻ وقتاکه ساحرلر عصا وایپلرینی القا ایتدیلر موسی علیه
السلام انلره سزك کتوردیککز شی سحردر الله تعالی انی قریبا ابطال ایدر
الله تعالی مفسدلرك عملنی اصلاح ایتمز دیدی
٨٢ ویحق الله الحق بکلماته ولو کره المجرمون ✻ الله تعالی کلماتیله
یعنی حکم وقضاسیله حقی اثبات ایدر اکرمجرم کافرلر انی کریه کورسه‌لرده
٨٣ فما آمن لموسی الا ذریة من قومه علی خوف من فرعون وملائهم
ان یفتنهم وان فرعون لعال فی الارض وانه لمن المسرفین ✻ موسی علیه
السلامه انجق کندو قومی اولان بنی اسرائیل اولادلرینك کنجلرندن بعضلری ایمانه
کلدی انلر دخی فرعون ورؤساسندن وکندو بابالرندن انلره برعذاب وفتنه اولمق
خوفی اوزره ایدیلر زیرا فرعون ارض مصرده متکبر وطاغی واو قدر حدی
تجاوز ایتمشیدی که ربوبیت دعواسنده ایدی ✻ چونکه دخی ایمان ایتمش
امرأهٔ فرعون ومؤمن آل فرعون وخازن فرعون وسائر ایتمش کشی اولدیغی
منقول اولمغله انلرك دخی انالری بنی اسرائیلدندی دینلدی
٨٤ وقال موسی یاقوم ان کنتم آمنتم بالله فعلیه توکلوا ان کنتم مسلمین ✻
موسی علیه السلام (اول ایمانه کلنلرده خوف اثری مشاهده ایدوب) ای بنم
قوم اکر الله تعالایه ایمان تام ایتدیکزسه انك حکم وقضاسنه تسلیم ایله اکا توکل
ایدك دیدی
٨٥ فقالوا علی الله توکلنا ربنا لا تجعلنا فتنة للقوم الظالمین ✻

انلر دخی الله تعالی یه توکل ایتدك دیوب دعایه آغاز ایتدیلر که یاربنا بزی قوم
ظالمینه فتنه ایتدرمه یعنی انلری اوزریمزه مسلط ایدوب بزی هلاك ایتدرمه دیدیلر
٨٦ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ❊ و بزه رحمتکله قوم کافرینك
قصد ومکرندن نجات احسان ایله دیدیلر
٨٧ وَاَوْحَيْنَا اِلَى مُوسَى وَاَخِيهِ اَنْ تَبَوَّاَ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا
بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ❊ بز موسی وقرنداشنه
قوملری ایچون شهر مصرده خانه اخذ ایدوب یرلشدیرمکی وحی ایتدك وسز
وقومکز خانه لریکزی قبله یه متوجه مصلی ایدك ونمازه ارکانیله قیام ایدك یاموسی
خانه لرنده نماز قیلان مؤمنلره دنیاده نجات واخرتده درجاتله مژده ایله * منقولدر که
بنی اسرائیل نمازلرینی معبدلرنده ادا ایدرلردی موسی علیه السلام رسالتله کلدکده
فرعون اول معبدلرینی هدم ونمازدن منع ایلدی بناء علیه فرعون عبادتلرینه
مطلع اولمق ایچون بیوتلرینی مساجد اتخاذ ایدوب انده عبادت ایتملریله
امر اولندیلر
٨٨ وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَاَهُ زِينَةً وَاَمْوَالًا
فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَى
قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيمَ ❊ موسی علیه السلام یاربنا
فرعونه وقومنه سن حیات دنیاده لباس ومتاع ونقود وانعام وانواع اشیا
ویردك که ناسی سنك یولکدن اضلال ایدرلر یاربنا ماللری اوزرینه اثر محو ومسخ
کوندر وقلبلرینك اوزرینه مهر وضع ایله که ایمانله منشرح اولمسونلر تاکه
الیم عذابی کوره لر دیدی * مرویدر که انلرك نقود واثمار واطعمه وجمیع مالاری
طاش اولدی بودخی طقوز معجزه سنك بریدر دینلدی
٨٩ قَالَ قَدْ اُجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانِّ سَبِيلَ الَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ ❊ الله تعالی تحقیق دعاکزه اجابت اولندی دعوت والزام حجتده مقیم
اولوب عجله ایتمك ووعدهٔ حقی بیلمزلرك یولنه تبعیت ایتمك بیوردی * مرویدر که
موسی علیه السلام دعا ایدوب هرون علیه السلام آمین دیدیکه خطاب تثنیه
اولدی ودعا ایله اجابت بینی قرق سنه اولدی دینلدی
٩٠ وَجَاوَزْنَا بِبَنِي اِسْرَائِلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا
وَعَدْوًا حَتَّى اِذَا اَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا الَّذِي اٰمَنَتْ بِهِ بَنُوا

اِسْرَائِلَ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ❊ بز بنی اسرائیله بحر قلزمی کچوردك فرعون
وعسکری ظلم وتعدیله انلرك اردنجه بحره کلدیلر تاکه فرعونه غرق
ظهورنده فرعون بنی اسرائیلك ایمان کتوردکی اللهدن غیری اله یوق ایدوکنی
تصدیق ایتدم وبندخی مسلمانلردنم دیدی * بو قصه نك تفصیلی سورهٔ شعراده
ذکر اولنسه کرکدر ان شاء الله تعالی (جلد ٢ صحیفه ١٢٦)
٩١ اٰلْئٰنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ❊ مقدما پیغمبری
دیکلمیوب عصیان وفسادده اولدك شمدی الکدن اختیارك کیدوب نفسکدن
مأیوس اولدیغکده می ایمان ایدرسن * مرویدر که جبریل علیه السلام برکون
دیوان مظالم فرعونه کلوب بو صورتله برفتوا کوستردیکه بربنده افندیسنك
نعمتیله نشو ونما بولوب سائر بنده لرندن ممتاز ایکن کفران نعمت ایدوب افندیسنه
عدم اطاعتله افندیلك دعواسنه باشلاسه حکمی ندر بو فتوانك ذیلنه فرعون
بو بنده نك جزاسی انی دریایه غرق ایتمکدر دیو یازوب ابو العباس ولید بن مصعب
امضاسنی وضع ایلدی جبرائیل علیه السلام اول خطی اخذ ایدوب اولحالده که
حالت غرقده اظهار ایمان ایدرکن اول خطی اکا ارائه ایدوب ایشته سنك
فتواکله عمل اولندی دیدی
٩٢ فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ اٰيَةً وَاِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ
عَنْ اٰيَاتِنَا لَغَافِلُونَ ❊ ای فرعون بو کونده سنك جسدکی بحردن چیقاروب
بر مرتفع مکانه براغورزکه سندن صکره کلنلره عبرت ونشان اولهسن ناسدن چوق
کیمسه لر بزم علامت وقدرتلریمزدن غافللردر * تفکر ایدوب عبرت آلمزلر
مرویدر که بنی اسرائیل فرعونك هلاکنه اینانمیوب ارقه مزدن کلمه یتوب
کلور دیو دغدغه وخوفه دوشدیلر حق تعالی انك جسدنی برمرتفع محله انداخته
ایتمکله بنی اسرائیل انی بی روح کوروب متسلی ومسرور اولدیلر
نصف ٩٣ وَلَقَدْ بَوَّاْنَا بَنِي اِسْرَائِلَ مُبَوَّاَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ❊ بنی اسرائیلی بز صدق وعده مزه سزا اولان (شام ومصر)
مملکتلرینه یرلشدیردك وانلری طیب وپاك رزقلر ایله رزقلندردق تاکه توریتك
علم واحکامی کلنجیه دك اختلاف ایتمدیلر (الآنده محمدی بی کوروب تغییر
وتحریفنه مشغول اولدیلر) تحقیق سنك ربك تعالی قیامتده انلرك دین امرنده

ایتدکاری اختلافلرینی بینلرنده حکم وقضا ایله فصل ایدر

٩٤ فَاِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا اَنْزَلْنَا اِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يَقْرَؤُنَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ
لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۞ اکر سکا کوندردیکمز
قصص واحکامدن فرض وتقدیر یوزندن شکده ایسك سندن اول اولان کتابلری
اوقویانلردن سؤال ایله (که انلرده دخی مثلی مسطوردر) انلر حق وصحیح اوله‌رق
ربك طرفندن سکا کلدی اکا شك ایدنلردن اولمه

٩٥ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللّٰهِ فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞
الله تعالانك آیتلرینی تکذیب ایدنلردن اولمه که زیان ایدیجیلردن اولورسن

٩٦ اِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ۞ شونلر که کفر اوزره
فوت اولوب نارده مخلد قاله‌جقلرینه الله تعالانك کلمه‌سی واردو ثابت اولمشیدی
انلر ایمانه کلمزلر (زیرا الله تعالانك کلامنده تغییر وقضاسنده تبدیل اولمز)

٩٧ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيمَ ۞ اکر انلره ایستدکاری
جمیع ایات ومعجزات کلسه دخی تاکه انلر نامزد اولان عذاب الیمی کورمینجه
ایمان ایتمزلر ایدی (اول ایمان ایسه نفع ویرمز)

٩٨ فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا اِيمَانُهَا اِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا كَشَفْنَا
عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ اِلٰى حِينٍ ۞ هلاك ایتدکمز
قریه اهالندن هیچ برقریه اهلی اولمدیکه عذابمز کلدیکی حالده ایمان کتوروب
ایمانلری انلره نفع ایده‌جك یونس علیه السلام قومیکه ایمانه کلدکلرنده انلردن
دنیاده رسوایلق عذابینی کشف ایدوب اجللری کلنجیه‌دك انلری یکندردك * قصهٔ
یونس علیه السلام بووجهله روایت اولندیکه حق تعالی انی ارض موصلده
اهل نینوی‌یه کوندردی برمدت انلری حقه دعوت ایلدی انلرابا ایتمکله مضطر
اولوب معذب اولملریچون دعا ایلدی اجابت بیوریلوب اوچکونه‌دك کندولره
عذاب کله‌جکنی خبرویردی وحی اولندی یونس علیه السلام خبرویروب
کندوسی ایچلرندن چیقوب برطاغده کزلندی وعد اولنان وقت کلدکده غلیظ
توتونلو برسیاه بلوت کلوب نینوی‌یی احاطه ایلدی اهل شهر بیلدیلرکه یونس
علیه السلامك خبری صادق ایمش برعاقل پادشاهلری وارایدی همان اکا
واروب استمداد ایلدیلر اولدخی امر ایلدیکه یونس علیه السلامی بولوب تسلیم
ونیازده اوله‌لر چندانکه طلبده اولوب بوله‌مدقلرنده پادشاهلری دیدیکه یونس

علیه السلام بولنمسه بزی اکا دعوت ایلدیکی باقیدر وسمیع وعلیمدر شمدی چاره
انجق انك درکاهنه تضرع ونیازدر دیو همان کندوسی سروپا عریان واهالی دخی
اولصورتله صحرایه روان کوچك وبیوك چوجوقلرینی انلردن ایروب ذی الحجه
اولندن محرمك عاشرینه دك (آمنّا بماجاء به یونس) دیه‌رك ناله وافغان ایلدیلر
قرقنجی کونکه جمعه ایدی مناجاتلری تأثیر ودیوان رحمتدن عفو ونجات
تحریریله ظلمت سحاب دفع اولدی قرق کوندنصکره یونس علیه السلام قومنك
حاللرینه اطلاع ایچون نینوی‌یه توجه ایدوب یقین کلدکده عذاب رحمته
تبدیل اولدیغنه واقف اولوب اکر شهره کیررسم بنی کذبه نسبت ایدرلر دیو صحرا
طرفنه رجعت ایلدی بوندنصکره دریایه کیدوب بطن ماهیده محبوس اولدیغی
قصه‌سی سورهٔ انبیا ووالصافاتده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی (ص ٦٧ و٢٦٤)

٩٩ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَنْ فِي الْاَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا اَفَاَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتّٰى
يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۞ اکر ربك جل شانه مراد ایدیدی یریوزنده اولان ناسك
جمیعی ایمان ایدردی یا محمد آیا سن بنم مشیتمسز خلقك ایمانه کلمدکلرینه
اکراهمی ایدرسن * مرویدرکه پیغمبر علیه السلام قومنك ایمانه کلمسنه حریص
اولوب ایمان کتورمدکلرندن ملول اولمغله بو آیت کریمه ایله رسولنه تسلی ویردی
ومشیتنه تعلیق ایلدی

١٠٠ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ
لَا يَعْقِلُونَ ۞ برنفس ایچون ایمان ایتمك اولمدی مکر الله تعالانك اذن وتوفیقیله
اوله الله تعالی عذابی انلرك اوزرینه ایدرکه دلائل واحکامی تعقل ایتمزلر

١٠١ قُلِ انْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ
عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ۞ آیات استیان مشرکاره دیکه کوکلرده اولان عجایب فطرته
ویرلرده اولان بدایع قدرته نظر ایدك که نه صنعتلر واردر علم اللهده ایمانه کلیوب
کفرنده ثبات ایله فوت اوله‌جقلره آیات ومعجزه کورمك واخافه ایتمك نفع ایتمز

١٠٢ فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانْتَظِرُوا اِنِّي
مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۞ مشرکلرك انتظارلری انجق انلردن مقدم کچن امتلره
واقع اولان عذابه‌در سن انلره دیکه سزه نازل اوله‌جق عذابه منتظر اولك
بنده سزکله بیله هلاککزه منتظرلردنم

١٠٣ ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِينَ

نینوی موصله
قریب برشهر عظیم
ایدی اثار قدیمه‌سی
موجوددر حضرت
یونس علیه
السلامك مزاری
نینوی قربنده
برقریه‌ده در دیرلر
وبرروایتده یونس
علیه السلام قدسه
کلوب بعده
جلجولیه نام قریه‌ده
حضرت موسی
علیه السلامك
تاریخ وفاتندن
سکزیوز اون بش
سنه صکره وفات
ایتمشدر (لمحرره)

كافرله عذاب نزولنده رسوللر يمزه وانلره ايمان ايدنلره نجات ويردك بو نجات كبى وعد منزله اوزريمزه حق اولديكه مشركلرك هلاكنده محمد واصحابنه نجات ويرز

١٠٤ قل يا ايها الناس ان كنتم في شك من ديني فلا اعبد الذين تعبدون من دون الله ولكن اعبد الله الذي يتوفيكم وامرت ان اكون من المؤمنين ✵ ديكه اى ناس يعنى اهل مكه اكر سز بنم دينمده شك ايدرسكز بن سزك عبادت ايتديككز اللهدن غيرى شيئه عبادت ايتمم ولكن سزك روحكزى قبض واماته ايدن الله تعالايه عبادت ايدرم و بن احكام الهى يه ايمان ايدنلردن اولمغه امر اولندم

١٠٥ وان اقم وجهك للدين حنيفا ولا تكونن من المشركين ✵ وجميع اديانden ميل ايله يالكز خالصا لله دين اسلامه متوجها استقامتده اولمغمه واشراكدن احترازده اولمغمه امر اولندم

١٠٦ ولا تدع من دون الله ما لا ينفعك ولا يضرك فان فعلت فانك اذا من الظالمين ✵ (وبكا ديلديكه) الله تعالادن غيرى سكا نفع وضررى اولميان شيئه دعا وطاعت ايتمه اكر انى ايدرسك دعانى موضعندن غيريه وضعله نفسكه ظلم ايتمشلردن اولورسن

١٠٧ وان يمسسك الله بضر فلا كاشف له الا هو وان يردك بخير فلا راد لفضله يصيب به من يشاء من عباده وهو الغفور الرحيم ✵ اكر الله تعالى سكا برضرر ايرشدرسه انى سندن كشف ودفعه ينه اندن غيرى كيمسه قادر اولمز اكر سكا بر خير مراد ايدرسه انك فضلنى رد ومنع ايدر يوقدر انك فضلى قوللرندن ديلديكنه اصابت ايدر الله تعالى مغفرت ومرحمت ايديجيدر معصيته غفراندن نااميد اولمه طاعتله رحمتنى اميد ايدك

١٠٨ قل يا ايها الناس قد جاءكم الحق من ربكم فمن اهتدى فانما يهتدي لنفسه ومن ضل فانما يضل عليها وما انا عليكم بوكيل ✵ ديكه اى ناس ربكز طرفندن سزه قران ورسول كاوب بوندن صكره عذركز قالمدى كيمكه رسول وقرآنه متابعتله راه حقه كيدرسه انجق نفسيچون هدايت بولمش اولور كيمكه انكار وتكذيبله ضلالته دوشرسه انجق ضلالتى كندو نفسنه اختيار ايتمش اولور بن سزك اعمالكز حفظنه كفيل دكلم (بن انجق بشير ونذيرم)

١٠٩ واتبع ما يوحى اليك واصبر حتى يحكم الله وهو خير الحاكمين ✵ يا محمد سكا وحى اولنان شيئه امتثال وتبليغله اتباع ايله ومشركلرى دعوتكده انلرك اذيتلرينه صبر ايت تا كه الله تعالى سكا انلرله قتال ونصرت احسانيله امر وحكم ايدنجيه دك اول الله تعالى حاكملرك خيرلوسيدر حكمنده خطا وميل وظلم متصور دكلدر

— ١١ — (سورة هود مكية وهى مائة واحدى وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ الر ✵ شعبى رضى الله عنهدن سؤال ايتديلركه بو حروف مقطعه نك معناسى ندر ديديلر (هو سر الله فلا تطلبوه) بيوردى

كتاب احكمت آياته ثم فصلت من لدن حكيم خبير ✵ بو بر كتابدر كه آيتلرى حجت ودليللر ايله محكم اولوب نقض وخللدن مبرادر صكره مخلوقك محتاج اولدقلرى اشيا بيان وتفصيل اولنمشدر كه اول كتابى حكمنده قدير وهر شيدن خبير الله تعالى عندندندر

٢ الا تعبدوا الا الله اننى لكم منه نذير وبشير ✵ تا كه عبادتى انجق الله تعالايه ايده سز يا محمد ديكه بن انك امريله سزى شرك ومعصيتك عقوبتندن قورقوديجى وايمان وتوحيدك ثوابيله مژده ويريجيم

٣ وان استغفروا ربكم ثم توبوا اليه يمتعكم متاعا حسنا الى اجل مسمى ويؤت كل ذى فضل فضله وان تولوا فانى اخاف عليكم عذاب يوم كبير ✵ وتا كه ربكز جل شانهدن مغفرت طلب ايدوب معاصيدن توبه ورجوع ايده سز كه اجل مسماكزه دك سزى امن وصحتله كچنديره ودينده هر فضل صاحبنه دنيا وآخرتده فضلنك جزا وثوابنى ويره واكر ايماندن اعراض ايدرسكز قيامتده يادنياده سزك اوزريكزه بيوك عذاب وقوعندن خوف ايدرم

٤ الى الله مرجعكم وهو على كل شئ قدير ✵ رجوعكز الله تعالى طرفنهدر اول اعاده واثابه وتعذيبك كلسنه قادردر

٥ الا انهم يثنون صدورهم ليستخفوا منه الا حين يستغشون ثيابهم يعلم ما يسرون وما يعلنون انه عليم بذات الصدور ✵ آكاه اولك كه منافقلر سينهلرينى بوكرلر (يعنى پيغمبر عليه السلامه اولان عداوتلرينى كيزلرلر) كه

جزء ١٢

مطلع اولمیه اکاه اولك که انلرك ثیابلرینی اورتنوب فراشلرنده یاندقلرینی وجمله
کزلو واشکار ایشلرینی بیلور اول الله تعالی انلرك صدرلرنده اولان خیروشری
بیلور وقیامتده جزالرنی ویرر* مرویدرکه بعض منافقلر حضور نبوی یه کلدکده
صدرلرنی اکر وظهرنی بوکر ویوزنی اورتردیکه پیغمبر علیه السلام انی کورمیه
دینلدیکه کفاردن بر رجل اوینه کیروب پرده سنی اینديرر وثوبنی بوروب
الله تعالی بنم قلبمده اولانی بیلورمی دیوسویلنوردی

(٦) وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا
وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ * یریوزنده یوریان حیوانلك جمیعنك رزقی
الله تعالادندر وانلرك یرده وصوده وهواده اولان مسکنلرینی ومقدم صلب
ورحم وبیضه ده اولان قرارکاهلرینی بیلور بونلرك جمله سی لوح محفوظده
اشکاردر

(٧) وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ
لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتَ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ * واول الله تعالی که سموات وارضی وانجنده
اولنلری التی کونده خلق ایتدی وبونلری خلق ایتمزدن مقدم عرشی
صو اوزرنده ایدی بونلرك خلقندن قدرة اللهی معاینه کزده فکرکزده عقل تام
وطاعتده اهتمام اولدیغی معامله تجربه ایدر یا محمد اکر سن انلره موتکزدنصکره
قیامتده احیا وبعث اولنورسکز دیسك کافرلر بو بعث کلامی خدعه وبطلانده سحر
کبیدر دیرلر * مرویدرکه حق تعالی بر یاقوت حضرا خلق ایدوب اکا نظر ایتدکده
صو اولدی صکره ریحی خلق ایدوب صویی انك اوزرینه وضع وصو اوزرنه عرشی وضع ایتدی

(٨) وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ أَلَا يَوْمَ
يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ * اکر انلردن
وعد ایلدیکمز عذابی بر وقت معدوده یه دك تأخیر ایتسك انلر استهزا طریقیله
بو عذابك نزولنی نه شی منع ایدر دیرلر اکاه اولسونلرکه انلره عذاب کلدکده
کرودنمك اولمز استهزا ایله تعجیل ایتدکلری عذاب انلری احاطه ایده

(٩) وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ *
اکر بز انسانه نعمت رحمتی ویروب صکره اندن اخذ ایلسك اول انسان صبری

والله تعالانك کرمنه اعتمادی اولمدیغندن نعمت سابقه یی انکار ایدر

(١٠) وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ
لَفَرِحٌ فَخُورٌ * واکر بز انسانه ضرر مس ایتدکدنصکره نعمتلر دادیرسق
بندن شدت ومصیبت کندی دیه رك فرح وغرور وخلقه فخر ایله شکری اونودر

(١١) إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ *
مکر اول کیمسه لرکه شدت ومصیبته صبر ایدوب سابق ولاحق نعمتلرینه
شکر له عمل صالح ایشلیه لر اول کیمسه لر ایچون کناهلرینك مغفرتی وبیوك
ثواب واردرکه انك اقلی جنتدر

(١٢) فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا
أُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ *
یا محمد سکا وحی اولنانك بعضیسنی شاید ترك ایدیجی اوله سن (اشبو ترك اولنان مشرکلرك
بتلرینه سب اوله) اول مشرکلرك محمده نیچون خزینه انزال اولنمدیکه انی انفاقله
تبعه جمع ایده یاخود انکله برابر بر ملك کلمدیکه انك نبوتنه شاهد اوله دیعلرله
احیانا سکا ضیق صدر عارض اولور سکا واجب اولان انچق انلری عذاب
الهیدن اخافه در نیچون انلرك اقوال باطله لرندن تنکدل اولورسن الله تعالی
هرشیئه وکیلدر انلرك جزای عملرینی ویرر

(١٣) أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ
مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ * بلکه مشرکلر محمد قرآنی کذبدن پیدا
ایلدی دیرلر انلره دیکه سز فصحای عربدن شعر وانشایه قادرسکز چونکه
بونی کندیمدن سویلدم زعم ایدرسکز بونك مثلی کندیکزدن اون سوره پیدا
ایدك والله تعالادن غیری قدرتکز اولدیغی کیمسه یی بمثله معارضه ایچون سزه
اعانته دعوت ایدك اکر بو کلام مفتریده صادقلر ایسه کز

(١٤) فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنْزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ
أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ * یا محمد ویا مؤمنین اکر مشرکلر سوره کتورك دیدیککزه اجابت
ایتمزلرسه بیلك که قرآن علم اللهله نازل اولوب مصالح عباد ومعاش ومعادی
مشتملدر و بیلك که الله تعالادن غیری اله یوقدر اعجاز قرآن عندکزده متحقق
اولمغله اسلام اوزره ثابت اولك

(١٥) مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ

فيها لا يبخسون ❊ كيمكه حيات دنيايى وزينتنى طلب ايده اوله زانلره دنياده صحت
ودولت ووسعت رزق وكثرت اولاد ايله جزالرينى بتشديررز اول كيمسه لرك
دنياده اجرلرندن برشى نقصان اولمز
١٦ اولئك الذين ليس لهم فى الاخرة الا النار وحبط ما صنعوا فيها وباطل
ما كانوا يعملون ❊ اول كيمسه لرك عملارى ايچون آخرتده جزالرى جهنم آتشندن
غيرى دكلدر انلرك دنياده كى صنعتلرى بيهوده وتباه وايشلدكلرى عملارى
باطل اولدى كه اخرته متعلق اخلاصله اولميوب ريا وسمعه ايدى
١٧ افمن كان على بينة من ربه ويتلوه شاهد منه ومن قبله كتاب موسى
اماما ورحمة اولئك يؤمنون به ومن يكفر به من الاحزاب فالنار موعده
فلا تك فى مرية منه انه الحق من ربك ولكن اكثر الناس لا يؤمنون ❊
آيا اول كيمسه كه ربسندن راه حقه دلالت ايدر برهانى اوله (كه پيغمبر عليه السلام
واصحابيدر) واكا دليل عقلى دخى تابع اوله كه الله تعالادن اولديغنه وصحتنه
شاهد اوله (كه جبريل عليه السلامدر) اول كيمسه شول حيات دنيايى وزينتنى
طلب ايدن كيمسه كبيدر وقرآندن مقدم كتاب موسى عليه السلام يعنى
توراة وقتنده دينده امام ورحمت وقرآنه موافق وتابع ايدى اول صاحب بينه لر
قرآنه ايمان ايدرلر طائفهٔ اهل مكه دن قرآنه كافر اولنلر البته وعد اولندقلرى
ناره رد اولنورلر اول وعد اولنماندن سن شكده اولمه كه ربك طرفندن اول وعد
حقدر ولكن ناسك اكثرى انى تصديق ايتمزلر
١٨ ومن اظلم ممن افترى على الله كذبا اولئك يعرضون على ربهم
ويقول الاشهاد هؤلاء الذين كذبوا على ربهم الا لعنة الله على الظالمين ❊
الله تعالايه انزال ايتمديكى شى اسناد وشريك اثباتيله كذب ايدن كيمسه دن
اظلم كيم اولور اول مفتريلر ربلرى جل شانه يه محشرده عرض اولنوب ربلرينه
اتخاذ ولد وشريكله كذب وافترا ايدن بونلردر ديو ملائكه واعضالرى شهادت
ايدرلر اكاه اولك كه الله تعالانك لعنتى شركله نفسلرينه ظلم ايدنلر اوزره در
١٩ الذين يصدون عن سبيل الله ويبغونها عوجا وهم بالاخرة هم
كافرون ❊ انلركه ناسى راه خدا اولان دين اسلامدن منع ايدرلر واهل
اسلامى اسلامدن ميل ايتدرمك استرلر وانلر اخرتى انكار ايديجيلردر
٢٠ اولئك لم يكونوا معجزين فى الارض وما كان لهم من دون الله من

اولياء يضاعف لهم العذاب ما كانوا يستطيعون السمع وما كانوا يبصرون ❊
انلره دنياده عذاب ايتمكدن الله تعالايى عاجز ايديجى اولمديلر وانلر ايچون
اللهدن غيرى عذابدن قورتررد دوست ومعين اولمدى بلكه عذابلرى
قات قات اولور دنياده كلام حق ايشتمكه قادر دكللردى وراه حقى كورمزلردى
٢١ اولئك الذين خسروا انفسهم وضل عنهم ما كانوا يفترون ❊
انلر شول كروهدر كه بازار معامله ده كندو نفسلرينه زيان ايتديلر وملائكه
وبتلردن زعم ايتدكلرى شفاعتى ضايع ايتديلر
٢٢ لا جرم انهم فى الاخرة هم الاخسرون ❊ البته انلر اخرتده جمله
زيانكارلردن زياده زيانده درلر
٢٣ ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات واخبتوا الى ربهم اولئك اصحاب
الجنة هم فيها خالدون ❊ شونلركه مؤمن اولوب اعمال صالحه ايشلديلر
وربلرى جل شانه يه ماسوادن انقطاعله طاعت وتواضع ايلديلر انلر اصحاب
جنتدن اولوب انده دائم وباقيلردر
نصف
٢٤ مثل الفريقين كالاعمى والاصم والبصير والسميع هل يستويان مثلا
افلا تذكرون ❊ مؤمن ايله كافر ايكى فرقه مثلى اولوركه كافر كور وصاغر
كبيدركه آيات اللهى كورمزلر وكلام اللهى ايشتمزلر مؤمن بونلرى كوريجى
وايشيديجى وايمان ايديجيدر بو ايكى فرقه صفت ومثلده برابر اولورمى
آيا بو مثلدن پند آلوب تأمل ايتمزميسز
٢٥ ولقد ارسلنا نوحا الى قومه انى لكم نذير مبين ❊ بز نوح عليه السلامى
قومنه كوندردك اول انلره ديديكه بن سزى الله تعالانك عذابيله تخويف واندن
خلاصى بيان ايدرم
٢٦ ان لا تعبدوا الا الله انى اخاف عليكم عذاب يوم اليم ❊ انجق الله تعالايه
عبادت ايدك مخالفت ايدرسكز سزه بركون عذاب اليم وقوعندن قورقارم
٢٧ فقال الملأ الذين كفروا من قومه ما نريك الا بشرا مثلنا وما نريك
اتبعك الا الذين هم اراذلنا بادى الرأى وما نرى لكم علينا من فضل بل نظنكم
كاذبين ❊ نوح قومندن كافرلرك اشراف ورؤساسى اكا ديديلركه بز سنى انجق بزم كبى
بشر كوررز سنك بزم اوزريمزه نه مزيتك اولوركه سكا اطاعت ايدهلم وسكا
تابع اولنلرى بى تأمل وتفكر اراذل كوررز وسنك وتابع اولنلرك بزم اوزريمزه

فضلكزی كورمزز كه سكا متابعت ايده لم بلكه سنی دعوای نبوتده وتبعه كی سنك
صدقكی بيلمكده كاذبلر ظن ايده رز

٢٨ قال يا قوم أرأيتم إن كنت على بينة من ربي وآتاني رحمة من عنده
فعميت عليكم أنلزمكموها وأنتم لها كارهون ❁ نوح عليه السلام ديديكه
ای قوم بكا خبر ويرك اكر بن ربم تعالی طرفندن دعوامك صحتنه دار حجت
ظاهره ايله اولسم وكندی عندندن بكا نبوت ويرسه وانلر سزه مستور اولسه
بز سزی الزام ايده بيلور ميز حال بوكه سز اندن كارهلرسكز

٢٩ ويا قوم لا أسألكم عليه مالا إن أجري إلا على الله وما أنا بطارد الذين
آمنوا إنهم ملاقوا ربهم ولكني أراكم قوما تجهلون ❁ وای قوم بن سزدن
رسالتمی تبليغ ايچون مال استمم بنم اجرتم انجق الله تعالانك عهده سنه در
ومؤمنلری يانمدن طرد ايديجی دكلم كه انلر قيامتده ربلرينه ملاقات ايله مكافات
اولنه جقلردر ولكن بن سزی انلره اراذل ديمكزله جاهل قوم كوردم

٣٠ ويا قوم من ينصرني من الله إن طردتهم أفلا تذكرون ❁ وای قوم
اكر بن انلری طرد ايدرسم الله تعالانك عذابندن بنی كيم قورتارر بو طرد التماسكز
صواب دكل ايدوكنی تفكر ايتمزميسكز

٣١ ولا أقول لكم عندي خزائن الله ولا أعلم الغيب ولا أقول إني ملك
ولا أقول للذين تزدري أعينكم لن يؤتيهم الله خيرا الله أعلم بما في أنفسهم
إني إذا لمن الظالمين ❁ بن سزه بنم عندمده الله تعالانك خزينه زی
واردر ديمزم وبن غيبی بيلورم ديمزم وبن ملكم ديمزم (كه بكا سنده بزم كبی بشر
سن ديو اعتراض ايدرسز) وسزك كوزلريكزه خوار كورينوب اراذل ديديككز
مؤمنلره الله تعالی خير ويرمز ديمزم كه الله تعالی سزه دنياده ويردكندن انلره
آخرتده اضعافنی احسان ايدر انلرك نفسلرنده صدق واخلاصدن نه اولديغنی
الله تعالی بيلور اكر بن انلرك ظاهرينه كوره اسلامله حكم ايتمزسم بو صورتده
بن ظالملردن اولورم

٣٢ قالوا يا نوح قد جادلتنا فأكثرت جدالنا فأتنا بما تعدنا إن كنت
من الصادقين ❁ انلر ديديلركه يا نوح بزمله مجادله ومخاصمه ايتدك وجدالی
چوق ودور ودراز ايلدك امدی وعد ايلديكك عذابی بزه كتور اكر سن
صادقلردن ايسك

٣٣ قال إنما يأتيكم به الله إن شاء وما أنتم بمعجزين ❁ نوح عليه السلام
الله تعالی مراد ايدرسه تعجيل ياوقتيله سزه عذابی كتورر سز انی عذابدن
عاجز ايديجی دكلسز ديدی

٣٤ ولا ينفعكم نصحي إن أردت أن أنصح لكم إن كان الله يريد أن يغويكم
هو ربكم وإليه ترجعون ❁ اكر الله تعالی سزی اغوا مراد ايدرسه بن سزه
نصح مراد ايتسم دخی نصيحتم سزه فائده ايتمز اول الله تعاليدر سزك ربكز
وسز مصير فكز ورجوعكز اكادر كه اعمالكزه اوزره جزا ايدر

٣٥ أم يقولون افتراه قل إن افتريته فعلي إجرامي وأنا بريء مما تجرمون ❁
قوم نوح بو وحيی نوح بلكه كندندن سويلدی ديو افترا ايلديلر يا نوح سن
انلره ديكه اكر بن كندمدن دوزوب الله تعالی يه افترا ايتدمسه كناهی بنم
اوزريمه در وسزك بكا افترا اسناديله كسب ايتديككز جرمدن بن بريم

٣٦ وأوحي إلى نوح أنه لن يؤمن من قومك إلا من قد آمن فلا تبتئس
بما كانوا يفعلون ❁ نوح عليه السلامه وحی اولندیكه قومكدن كيمسه ايمانه
كلمز مكر مقدم ايمانه كلنلردر امدی انلرك تكذيب واذاسنه محزون اولمه (كه انلره
نزول عذاب وقتی كلمشدر)

٣٧ واصنع الفلك بأعيننا ووحينا ولا تخاطبني في الذين ظلموا إنهم
مغرقون ❁ يا نوح بزم نكاهمز وصنعتنی بزم وحيمزله بر سفينه دوز وكفرله
نفسلرينه ظلم ايدنلر حقنده عذاب دفعيچون بكا دعا ايلمه كه انلر غرق اولمقله
حكم اولنمشلردر ❁ منقولدر كه نوح عليه السلام سفينه يه اغاج طلبنده اولدقده
ساج اغاجی ديكمك ايله امر اولندی يكرمی سنه ده يتشوب سفينه يی نيجه ياپاجغنده
متحير ايكن قوش كوكسی كبی ياپسنه وحی كلدی

٣٨ ويصنع الفلك وكلما مر عليه ملأ من قومه سخروا منه قال إن تسخروا
منا فإنا نسخر منكم كما تسخرون ❁ كمی يی دوزمكه باشلدقده قومنك
اشرافلرندن هربری كميك يانندن كچدكجه (بوله صونك عزتی اولان محلده
كمی ياپارسن ومقدم پيغمبر ايدك شمدی نجار اولدك ديو) ذوقلنورلردی نوح
عليه السلام انلره اكر سز شمدی بزی استهزا ايدرسكز الله تعاليك سزه
عذابی كلدكده بزدخی سزی استهزا ايده رز ديدی

٣٩ فسوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه ويحل عليه عذاب مقيم

بقیه‌ده بیلورسکز که‌رسوایلق عذابی دنیاده کیه کلور وآخرتده عذاب دائمی
کیه واجب اولور * مرویدرکه نوح علیه السلام ایکی سنه‌ده سفینه‌یی تمام
ایلدیکه طولی اوچیوز وعرضی اللی وارتفاعی اوتوز ذراع ایدی واکا اوچ طبقه
ترتیب ایدوب زفتله مطلا ایلدی وحکم الهیله هرنوع حیواناندن جمع ایدوب
قوشلری یوقارو طبقه‌یه وانسانلری غذا وامتعه‌لریله اورطه طبقه‌یه
وسباع وبهایمی اشاغی طبقه‌یه وضع ایدوب بونلرك نظام واتمامنه
مشغول ایکن

٤٠ حَتّٰى اِذَا جَاءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ اٰمَنَ وَمَا اٰمَنَ مَعَهُ اِلَّا قَلِيلٌ ۞ تاکه بزم
امریمز کلدکده وتنوردن صو قاینیوب فشقرده (اول تنور حوا رضی الله عنهانك اکمك
پیشوردیکی طاشدن یاپه بر تنور ایدی دیو منقولدر) بز نوح علیه السلامه امر ایتدککه
انتفاع اولنور حیواناتك هر جنسندن ارککلو ودیشولو بر چفت حیوان اول
سفینه‌یه وضع ایله واهل وعیالکی دخی وضع ایله الا شونلری قویمه که اوزرلرینه
غرق قولی سبقت ایتمشدر (انلر اوغلی کنعان ومرأه‌سی واعله‌در که کافرلر ایدی)
وسکا ایمان ایدنلری وضع ایله حال بوکه اکا ایمان ایدنلر آز کیمسه ایدی
* مرویدرکه سفینه‌یه کیرن انسان یتمش ایکی کیمسه که نصفی ارکك نصفی
نسوان ونوح علیه السلامك زوجهٔ مؤمنه‌سیله واوغلی سام وحام ویافث
وزوجه‌لریله سکز جمعا سکسان کشی ایدیلر حق تعالی حیواناتی انك یانینه جمع
ایدوب انلردن هر قنغی نوعه الینی اوزاتسه صاغ النه ارککی وصول النه دیشی
کلوب سفینه‌یه وضع ایدردی

٤١ وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللّٰهِ مَجْرٰيهَا وَمُرْسٰيهَا اِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۞
نوح علیه السلام سفینه‌یه کیره جکلره الله تعالینك اسمیله کیرك که انك یوریمسی
وطورمسی انك اراده‌سیله‌در ربم تعالی مؤمنلری مغفرت ایدیجی ومرحمتیله
بلای طوفاندن نجات ویریجیدر دیدی * دینلدیکه نوح علیه السلام سفینه‌یی
بسم الله ایله یوریدر وبسم الله ایله طوردرردی

٤٢ وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادٰى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ حزب ۲
يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ۞ واول سفینه طاغلر کبی طالغه‌لرده

انلری کتوردی ونوح علیه السلام اوغلی کنعانه ندا ایلدیکه آیرو بر محلده ایدی
ای اوغلم مسلمان اول بزمله کل سفینه‌یه سوار اول کافرلرله اولمه که هلاك اولورسن

٤٣ قَالَ سَاٰوِي اِلٰى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ
اِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ۞ کنعان جوابنده
بر اولو طاغه صغنورم که بنی غرقدن محافظه ایدر دیدی نوح علیه السلام دیدیکه
بوکونده الله تعالینك عذابی اولان غرقدن قورتاریجی یوقدر مکر الله تعالی
ایمان توفیقیله رحمت ایتمش اوله اول حالده پدر ایله پسر بیننده موج طوفان حائل
اولوب کنعان غرق اولنلردن اولدی

٤٤ وَقِيلَ يَا اَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَمَاءُ اَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ
وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞ ای ارض صویکی
یوت وای سما صویکی طوت دینلدی وصو اکسلدی وحق تعالینك حکمی
اولان غرق اشرار ونجات ابرار قضا اولندی وسفینه جبل جودی اوزره قرار
ایتدی (که اول موصل قربنده بر جزیره جبلدر) وقوم ظالمین ایچون بعد وهلاك
اولسون دینلدی * منقولدرکه نوح علیه السلام رجب شریفك اوننده کمی‌یه
بندی وتمام التی ماه صو اوزرنده اولوب محرمك اونجی کونی زمینی بولدیلر نوح
علیه السلام وسفینه‌ده اولنلر تشکرا اولکونی صائم اولدیلر

٤٥ وَنَادٰى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْنِي مِنْ اَهْلِي وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ
وَاَنْتَ اَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ۞ نوح علیه السلام ربسنه نیاز ایدوب یاربی اوغلم
کنعان بنم اهلمدندر وسن وعد ایتمشیدك (که بنی واهلمی غرق ایتمیه‌سن) وسنك
وعدك حقدر وسن حاکملرك احکمیسن دیدی * دینلدیکه نوح علیه السلام
اوغلنك کفرندن خبری یوغیدی اکر بیلیدی (ولا تخاطبنی فی الذین ظلموا) کلام
شریفی وار ایکن سؤال ایتمزدی

٤٦ قَالَ يَا نُوحُ اِنَّهُ لَيْسَ مِنْ اَهْلِكَ اِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْئَلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ
بِهِ عِلْمٌ اِنِّي اَعِظُكَ اَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۞ الله تعالی یانوح اول سنك
اهلکدن دکلدر زیرا اول صالح اولمیان عملده‌در سنکچون آنده علم اولمیان شیدن
سؤال ایتمه سنی جاهلاردن اولمقدن منع ایدرم بیوردی

٤٧ قَالَ رَبِّ اِنِّي اَعُوذُ بِكَ اَنْ اَسْئَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَاِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي
اَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞ نوح علیه السلام یاربی بوندنصکره بنم علم اولمیان

جبل جودی کرد
ستانده نهر شط
اوزرنده واقع جزیرهٔ
عمریه شرقنده بر
ویا ایکی ساعت
مسافه‌ده غایت
مرتفع بر طاغدرکه
ذروسنده بر زیارتکاه
واردر لمحرره

شیئی سؤال ایتمکدن سکا صغنورم اکر بنی مغفرت وعفو كله رحمت ایتمزسك بن زیان كارلردن اولورم دیدی

٤٨ قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞ اكا دینلدیكه یا نوح بزدن سلامتله سفینه‌دن نزول ایله ونسلکده بركت اولوب آدم ثانی اوله سن وسفینه‌ده سنكله بیله اولان مؤمنلرك ذریتلرنده دخی خیر وزیاده لك ثابت اوله وانلردن امتلر اولور كه بز آنلری دنیاده كافر اولدقلری حالده كچندیروب صكره آخرتده بزدن آنلره عذاب الیم واقع اولور * دینلدیكه انلر كله مراد هود وصالح ولوط وشعیب علیهم السلامك قوملریدر

٤٩ تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ۞ بو قصهٔ نوح علیه السلام اخبار غیبدندر كه سكا آنی (جبریل علیه السلام واسطه‌سیله) وحی ایدرز بوندن مقدم آنی سن وقومك بیلمز دیكز قومكدن كلن اذیته وتبلیغ رسالتده اولان مشقته (نوح علیه السلام كبی) صبر ایله دنیاده ظفر آخرتده ثواب عاقبت متقیلر ایچوندر

٥٠ وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ۞ قوم عاده نسبده قرداشلری هود علیه السلامی رسول كوندردك اول انلره دیدیكه ای قوم الله تعالایه عبادت ایدك كه اندن غیری الهكز یوقدر سزك اكا شریك كتورمكز انجق كذب وافترادر

٥١ يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞ ای قوم تبلیغ رسالتم اوزره سزدن اجر استم بنم اجرتم انجق بنی خلق ایدن الله تعالانك عهده‌سنده در ایا سز عقلكزی قوللنمزمیسكز كه حقله باطلی فرق ایده‌سز

٥٢ وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ ۞ وای قوم ربكزدن مغفرت طلب ایدك بعده غیره عبادتدن رجوع ایدك تاكه كوكدن اكینلریكز اوزره متصل یغمور كوندره وقوتكزه قوت آرتوروب اولادلریكز اوله وكناهلریكزه مصر اولدیغكز حالده ایماندن اعراض ایتمك * دینلدیكه الله تعالی انلردن یغموری منع ونسالرنی عقیم ایتدی انلر ارباب زراعت اولمغله بارانه ومدافعهٔ دشمن ایچون

اولاده محتاج اولملریله هود علیه السلام انلره بو آیت كریمه منطوقنجه نصیحت ایلدی

٥٣ قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ۞ انلر دیدیلر كه یا هود سن بزه دعواكك صحتنه دلالت ایدر بر حجتله كلمدك وسنك قولكله بز آلهه‌لرمزك عبادتنی ترك ایدیجی دكلز و بز سكا ایمان ایدیجیلردن دخی دكلز

٥٤ إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ مِنْ دُونِهِ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونِ ۞ بز سكا آنجق انی دیرز كه بعض آلهه‌مز سنك سبیله سكا سوء حال كاوب هذیان سویلر اولدك هود علیه السلام انلره دیدیكه بن نفسمه الله تعالایی اشهاد ایدرم سز دخی شاهد اولك كه الله تعالیدن غیری اشراك ایتدیككز اصنامدن بری بم ایدی سز واصنامكز جمیعاً هلاكمه قصد ایدك بوندنصكره بكا مهلت ویرمیك * منقولدر كه هود علیه السلامك جملهٔ معجزاتندندر كه اویله قوتلو آدملره بو جوابی ویروب ایچلرنده یالكز كزردی برضرر ایده‌مدیلر

٥٥ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞ بنم وسزك ربكز اولان الله تعالایه اعتماد وتوكل ایتدم (كه جمله وسعكزی صرف ایتسه كز بكا ضرر ایتمكه قادر دكلسز) هیچ بر حیوان یوقدر الا الله تعالی انك ناصیه‌سنی اخذ ایدیجیدر (یعنی جمله‌یی دیلدكی اوزره تصرفده مالك وقادردر) بنم ربم جل شانه حق وعدل طریقی اوزره‌در (عندنده توكل واعتصام ضایع اولمز)

٥٦ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ۞ اكر سز ایماندن اعراض ایدرسكز ارسال اولندیغم وحی بكا واجب اولدیغی وجهله بر موجب حجت سزه تبلیغ ایلدم (بو اعراضكزله ربم تعالی سزی هلاك ایدوب) یریكزه برغیری قومی بدل ایدرسزك قبول حقدن اعراضكز اكا هیچ ضرر ویرمز تحقیق ربم جل شانه كلی شیئه (یعنی جمله‌نك افعال واقوال واحوالنده) نكهبان ومجازاتنی ادا ایدیجیدر

٥٧ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ

مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ❊ وقتاكه بزم عذاب امريمز كلدى هود عليه السلام وانكله
بيله اولان مؤمنلرى رحمتمزله قورتاردق وعذاب غليظدن دخى نجات وردك
* اول عذاب غليظ باد سموم ايديكه كافرلك بورنلرندن كيروب دبرلرندن چيقوب
اعضالرينى پاره پاره ايدردى
٥٨ وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ
عَنِيدٍ ❊ احقافده اثرلرى كوريلن عاد قبيله سيكه رب تعالينك آيتلرينى
انكار ايتديلر ورسوللرى هود عليه السلامه عاصى اولديلر وهر معاند جبارك
امرينه تابع اولديلر
٥٩ وَأُتْبِعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا
بُعْدًا لِعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ❊ انلره بودنياده (ريح عقيمله) وآخرتده (عذاب اليمله) لعنت
تابع قيلندى آگاه اولك كه قوم عاد ربلرينى انكار ايتديلر آگاه اولك كه قوم هود
اولان عاده رحمة اللهدن دوراق وهلاك واردر
٦٠ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ
أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ ❊
ثمود قومنه نسبا قرداشلرى صالح عليه السلامى كوندردك اول انلره ديديكه
اى قوم الله تعالىيه عبادت ايدك اندن غيرى الهكز يوقدر كه اول سزى طپراقدن
پيدا ايلدى وسزه اول طپراقده چكنمك وعمارته قدرت و بردى امدى اندن
مغفرت طلب ايدك صكره غيره عبادتدن رجوع ايدك تحقيق ربم تعالى مؤمنلره
رحمتيله قريبدر ودعا ايدنلره اجابت ايديجيدر
٦١ قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا
يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ❊ انلر ديديلركه ياصالح
بوندن مقدم بيزمزده سندن رشد وسداد اميد ايدوب (امورمزده مستشار وديمزله
مندين اولمكى ايستردك بو كلاملريكى ايشيدوب اميدمزى قطع ايتدك)
سن بزى بابالرمزك عبادت ايتديكى الهه يه عبادتدن نهى مى ايدرسن تحقيق
سن بزى دعوت ايتديكك توحيددن بزشك ور يبده يز
٦٢ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ
يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ❊ صالح عليه السلام
ديديكه ياقوم بكا خبر وير ك كه ربم تعالى بكا حجت روشن و پيغمبرلك ويرمشيكن

احقاف جزيرة العربده
حضرموته متصل
وشحر ولايتنك
شرقنده واقعدركه
سلفده غايت معمور
وقوم عادك ولايتى
اولوب الحالة هذه
خالى وچول وسيال
قومدن عبارت
اراضئ وسيعه در
وحضرت هود عليه
السلامك قبرى دخى
انده مسيله نام
واديده در لمحرره

نصف

اكر بن تبليغ رسالت وسزى حقه دعوت ايتميوب اكا عاصى اولورسم بنى عذاب
اللهدن كيم قورتورر سز بكا خسر اندن غيرى برشى آرتورمزسز
٦٣ وَيَا قَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا
تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ❊ وديديكه ياقوم بو ناقة الله بنم نبوتمه
سزه علامتدرانى حانه براغك كه الله تعالانك يرنده اوتله سون واكا فنالق ايله
طوقنميك كه عقبنده سزى عذاب اخذ ايدوب مهلت ويرمز
٦٤ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ❊
اول دوه يى سكرليوب قتل ايلديلر صالح عليه السلام انلره ديديكه خانه لريكزده
اوچكون ياشريسكز (چارشنبه و پنجشنبه وجمعه كونى عذابكز كلور) بو وعد كذب
اولنور دكلدر * مرويدركه يوزلرى چارشنبه صارى پنجشنبه قرمزى جمعه سياه
اولوب جمعه ايرتسى عذاب نازل اولدى بو عقر قصه سنك تفصيلى سورهٔ قمرده
كلور انشاء الله تعالى (جلد ٢ ص ٣٩١)
٦٥ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِنْ خِزْيِ
يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ❊ وقتاكه بزم عذاب امرمز كلدى صالح
عليه السلامى وانكله بيله اولان مؤمنلرى عندمزدن رحمتله اول عذابدن
واول كونك رسوايلغندن خلاص ايتدك تحقيق سنك ربك عذابنده قوى
ودشمنلرينه غالبدر
٦٦ وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ❊ كفرله
نفسلرينه ظلم ايدنلرى جبرائيل عليه السلامك صيحه سى اخذ ايدوب قلبلرى
پاره لنوب خانه لرنده يقيلوب هلاك اولديلر
٦٧ كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا أَلَا إِنَّ ثَمُودَ كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِثَمُودَ ❊ كويا هيچ
خانه لرنده يوق كبى اولديلر آگاه اولك كه قوم ثمود ربلرينى انكارله كافر اولديلر
آگاه اولك كه الله تعالانك رحمتندن قوم ثمود بعيد وهلاك اولدى
٦٨ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ
أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ❊ تحقيق بزم (ملائكه) رسوللرمز ابراهيم عليه السلامه
مژده ايله كلوب سلام عليك ديديلر ابراهيم عليه السلام انلره عليكم السلام ديدى
ابراهيم عليه السلام اكلنميوب انلره برسموز بوزاغى بى بريان ايدوب كتوردى
* ديلديكه انلر اوچ ملك ايدى جبرائيل عليه السلام قوم لوطك هلاكى اسرافيل

عليه السلام اولاد اعطاسی میکائیل عليه السلام لوط عليه السلام واهلنك
محافظه وخلاصی مژده سیله كلدیلر وابراهیم عليه السلام انلرك ملك اولدقلرینی
اكلمدیغندن پریشان كوردی

٦٩ فَلَمَّا رَأَىٰ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا
لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ۞ وقتاكه ابراهیم عليه السلام ملكلرك طعامه
ال اوزاتمدقلرندن انكار عدیله انلردن قلبنه خوف كلدی (زیرا عادت وقت
ایدیكه مسافرخانه صاحبنك طعامنی یمسه برضرر ایچون كلمش اوله) ملكلر
خوفنی حس ایدوب قورقمه كه بز لوط قومنك عذابنه ارسال اولنمش ملكلرز
(اكل وشربدن مبرایز دیدیلر)

٧٠ وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ۞
ابراهیم عليه السلامك زوجه‌سی (وعمسی قزی ساره بنت هاران وراء پرده‌ده)
طورردی فرح وسروردن كولدیكه بز ملائكه ایله اكا اسحقك واسحاقدن
صكره انك اوغلی یعقوبك مژده‌سنی ویردك

٧١ قَالَتْ يَا وَيْلَتَىٰ أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَٰذَا بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ۞
ساره دیدیكه وای عجب كه (طقسان طقوز یاشنده) بن عجوز وبو زوجم (ابراهیم
عليه السلام یوز یكرمی یاشنده) اختیار ایكن بزدن ولد كلمسی خوش شی دیو
تعجب ایلدی

٧٢ قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحْمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ
مَجِيدٌ ۞ ملكلر ساره‌یه دیدیلر كه الله تعالینك فضل وعنایتیله ایكی پیردن
ولد كتورمسی امر واراده‌سنه تعجبمی ایدرسن ای اهل بیت ابراهیم عليه السلام
الله تعالینك رحمت وبركاتی سزك اوزریكزه در اول الله تعالی نعم اعطاسیله
محمود وكرم اظهاریله عظیمدر

٧٣ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَىٰ يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ إِنَّ
إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ۞ وقتاكه ابراهیم عليه السلامدن خوف كیدوب
بشارت كلدی قوم لوط حقنده بزم رسوللریمزله مجادله‌یه باشلادی تحقیق ابراهیم
عليه السلامك حلمی ورقت قلبی وانتقامده تأنیسی انی مجادله‌یه انداخته ایلدی
زیرا ناس ایچون آه وتأسفله حضرت غفاره مراجعت ایدیجیدی

٧٤ يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ

غَيْرُ مَرْدُودٍ ۞ ملكلر دیدیلر كه یا ابراهیم بو جدالدن واز كچ تحقیق بونلرك عذابی
ربك تعالینك حكمیله كلمشدر والبته كلوب اوله جقدر اول عذاب جدال
ودعا ایله رد اولنمز

٧٥ وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَٰذَا يَوْمٌ
عَصِيبٌ ۞ وقتاكه بزم ملائكه رسوللرمز لوط عليه السلامه (حسان الوجه
غلمان صورتنده) كلدیلر قومی انلری كوروب سوء قصد ایدرخوفیله لوط
عليه السلام مغموم ومحزون اولوب صدرنه صقندی كلدی وبو كون بكا عجب
شدتلو كون اولدی دیدی

٧٦ وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ
يَا قَوْمِ هَٰؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ
مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ۞ لوط عليه السلامك قومی انك طرفنه سرعتله كلوب
مقدمكی سوء عمللری اوزره مسافرلرینی طلب ایلدیلر لوط عليه السلام انلره
دیدیكه اشته بونلر بنم قزلرمدر سزك ایچون تمیزلردر اعانه كلوب انلری تزویج
ایدك الله تعالیدن قورقك مسافرلریمك یاننده بنی رسوای ایتمیك سزدن برعقللو
كیمسه یوقمیدر

٧٧ قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ۞ انلر یا لوط
بزم سنك قزلریكه حاجتمز یوقدیغنی بیلدكوسن مرادمز نه ایدوكنی بیلورسن دیدیلر

٧٨ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ۞ لوط عليه السلام
اكر سزی دفعه قدرتم اولسه یاخود شدید عشیرته استنادم اولسه سزی منع
ایدردم دیدی

٧٩ قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ
وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا امْرَأَتَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ
الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ۞ ملكلر دیدیلر كه یا لوط بز ربك تعالینك
رسوللری بز انلرك ضرری سكا واصل اولمز كیجه‌دن برقطعه كچنجه اهلكله كیت
وسزدن بركیمسه كیرو یه باقمسون الا زوجه‌ك كافره اولمغله كیرو یه باقوب هلاك
اولور انلره اولان مصیبت اكادخی اصابت ایدر انلرك وعد اولنن هلاك وقتی
صبحدر (لوط عليه السلام هلاكلری یقین اولیدی دیمكله) جبریل عليه السلام
صباح یقین دكلمی یعنی یقیندر دیدی

(٨٢) فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِنْ
سِجِّيلٍ مَنْضُودٍ (٨٣) مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ☼
وقتاكه انلره عذاب امريمز كلدى انلرك شهرلرينك اوستنى آلتنه كتوردك واول
قومك بولندقلرى محلده ربك تعالينك خزينه سندن عذاب ايچون بربرى آردنجه
اوزرلرينه چاموردن پشمش نشانلو طاشلر يغدردق اول طاشلر ظالمردن
دور دكلدر (كه اول عذابه استحقاقلرى وارايدى)* بو اهالئ سدومك قصه سى
بو وجهله منقولدر كه حق تعالى ملائكهٔ مرسولره لوط عليه السلام قومنك سوء
فعللرينه وفسادلرينه درت كره شهادت ايتمدكجه هلاك ايتمك ديو امر بيورمشدى
وقتاكه ملكلر لوط عليه السلامه كلوب انلرى ضيافت ايچون خانه سنه كوتوركن
بو شهر اهاليسنك فعللرندن خبريكز وارميدر ديدى ملائكه فعللرى ندر ديديلر
لوط عليه السلام سويلمكه اوتانورم عالمده اولان انسانك جمله سندن بدتر برقوم
اولديغنه شهادت ايدرم ديدى جبريل عليه السلام ميكائيل عليه السلامه اشارت
ايدوب ايشته برشهادت ديدى شهرك قپوسنه كلدكده بومنوال اوزره بردخى
شهادت ايلدى شهره كيردكده بردخى خانه يه دخولده بردخى اولوب درت شهادت
تكميل اولدى اول آنده لوط عليه السلامك زوجه سى ياخود برغيرسى اهاليه
بويله خوب غلمانلر كلدى ديو خبر ويردى انلر همان لوط عليه السلامك خانه سنه
يوريديلر لوط عليه السلام قپوسنى سد ايدوب انلرله مجادله ورجا ايله دفعنه سعى
ايدردى انلر ايسه ديوارى ييقمغه چالشورلردى لوط عليه السلامك اضطرابنى
ملكلر كوروب كندولرينى ملائكه اولدقلرينى وانلرك هلاكنه مأمور اولدقلرينى
بيلديروب جبريل عليه السلام طشره خروج وقناديله چهره لرينه ضربله
جمله كور اولوب كتديلر و برلرينه صاقنك كه لوطك خانه سنده ساحرلر
وار ديرلردى چنانكه امر بيورلدىغى اوزره عذاب وقتى كلدكده جبريل
عليه السلام برقنادنى شهرك آلتنه وضع ورفعله اوستى آلتنه اولدقده اولقدر يوقارو
قالدى كه شهرك خروس وكلبلرينك صداسنى اهل آسمان ايشتدى ولوط
عليه السلامك زوجه سى كيدركن بو عذابى كوروب وا قوماه ديو اردنه باقمغله
برطاش كلوب آنى هلاك ايتدى واول طاشلر اول قوملرى بولندقلرى محلده هلاك
ايدرلردى حتى انلردن بريسى حرم مكه دن قرق كون چيقميوب اول طاش
هواده معلق انك خروجنه منتظر اولمغله قرق كوندنصكره چيقدقده دوشوب
هلاك ايلدى

(٨٤) وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ
وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَاكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
مُحِيطٍ ☼ بز اولاد مدينه قرداشلرى شعيب عليه السلامى كوندردك اول انلره
ديديكه ياقوم الله تعالايى برليوب اكا عبادت ايدك اندن غيرى الهكز يوقدر
وبيع وشرا اكزده كيله ووزنكزى نقصان ايتمك بن سزى مالدار و وسعتلو
وكيسه نك حقنه محتاج دكل كوررم بو خيانتكز سببيله قورقارمكه قيامتده
جهنم عذابى سزى احاطه ايدوب خلاص اوله ميه جقسز
(٨٥) وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ
وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ☼ وياقوم عدل ايله كيله يى تمام اولچك وترازويى
تمام چكك وناسه حق اولان اشيالرينى نقصان ويرميك و يريوزنده ناسك
حقلرينى نقص ايله فساد ايديجى اولميك* منقولدركه بيوك كيله ايله الوب كوچك
كيله ايله ويررلردى وكمش والتونك كنارلرينى قطع ايدرلردى
(٨٦) بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ☼ اكر
مؤمنلر ايسه كز الله تعالينك سزه حلالدن ابقا ايتديكى شى نقص ايله جمع
ايتديككزدن خيرلودر يوخسه بن سزى عذابدن حفظ ايدردكلم
(٨٧) قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَاتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي
أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ☼ انلر ديديلركه ياشعيب بزم بابالرمزك
عبادت ايتديكى اصنامى ترك ايتمزى ياخود كندومالمزده ديلديكمزكى نقص كيل
ووزن ايلمزى سكا نمازكمى امر ايتدى حال بوكه سن كنديكى حلم ورشد صاحبى
زعم ايدرسن
(٨٨) قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا
وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَى مَا أَنْهَاكُمْ عَنْهُ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ
وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ☼ شعيب عليه السلام ديديكه ياقوم
نه ديرسكز كه بن ربم تعالى عندندن حجتله نبوت اوزره اولسم وبنى فضلندن رزق
حسن ومال حلال ايله رزقلندرسه (بويله روحانى وجسمانى احساندنصكره)
بن انك وحينه خيانت وامر ونهينه مخالفت ايدرميم سزى برشيدن نهى ايدوب
خلافنده كندم آنى ارتكاب ايتمككى مراد ايتمم انجق قادر اولديغم قدر سزك
اصلاحكزى ايسترم واصلاح اموردهبكا توفيق انجق الله تعالينك هدايت
واعانتيله در توكلم انك اوزرينه وهر اموردهرجوعم اكادر

توفيق غايت اعز اولمغله انجق قرانده بوندن غيرى محلده ذكر اولنمامشدر (لمحرره)

حزب ٣
٨٧ وياقوم لا يجرمنكم شقاقي ان يصيبكم مثل ما اصاب قوم نوح او قوم
هود او قوم صالح وما قوم لوط منكم ببعيد ❊ واى قوم سزك بڭله عداوتكز
قوم نوحه طوفان ياقوم هوده باد صرصر ياقوم صالحه رجفه دن اصابت ايدن
مثللو مصيبتى سزه كسب وتحميل ايتدرمسون و باخصوص قوم لوط سزه بعيد
وقت ومكانده دكلدر (اول كچمشلردن عبرت آلمز سكز قوم لوطدن عبرت آلك)
٨٨ واستغفروا ربكم ثم توبوا اليه ان ربي رحيم ودود ❊ ربكزدن
ايمانله مغفرت طلب ايدك وشرك ومعاصيدن اكا رجوع ايدك تحقيق بنم ربم
تعالى تائبلره رحمتلو ولطف واحسانله مودتلودر
٨٩ قالوا يا شعيب ما نفقه كثيرا مما تقول وانا لنريك فينا ضعيفا ولولا رهطك
لرجمناك وما انت علينا بعزيز ❊ انلر كفر وعنادلرندن ناشى ديديلركه ياشعيب
بزسنك توحيد بوزندن سويلديكك كلامك چوغنى فهم ايتمزز و بزسنى بيتمزده
بزى دفعه قوتكى ضعيف ياضعيف البصر كورز اكر سنك عشيرتك ديتمزده
وبيتمزده حرمتلو اولميدى سنى رجم ايدردك وسن بزم اوزيمزه عزيز دكلسنكه
سنى رجمزدن منع ايده
٩٠ قال ياقوم ارهطي اعز عليكم من الله واتخذتموه وراءكم ظهريا ان ربي
بما تعملون محيط ❊ شعيب عليه السلام ديديكه اى قوم ايا بنم عشيرتم سزك
اوزريكزه الله تعالادن عزيزميدر بنى لله حفظ ايتميوب عشيرتم ايچون حفظ ايتديك
الله تعالينك امرينى نسيان اولمش كبى ارقه كزدن كيرويه طوتديكز تحقيق ربم
تعالينك علمى سزك جميع اعمالكزى محيطدر (انلرى بيلوب مجازاتكزى ويرر)
٩١ وياقوم اعملوا على مكانتكم اني عامل سوف تعلمون من يأتيه عذاب
يخزيه ومن هو كاذب وارتقبوا اني معكم رقيب ❊ وياقوم شرك ونقص
حالكزا وزره عملكزده اولك بندخى عملمده ديمكنم يقينده بيلورسكزكه الله
تعاليدن عذاب كلدكده كيم رسواى وذليل اولور وكاذب كيمدر امدى عذابه
منتظر اولك كه بنده سزكله برابر سزك عذابكزه منتظرم
٩٢ ولما جاء امرنا نجينا شعيبا والذين آمنوا معه برحمة منا واخذت
الذين ظلموا الصيحة فاصبحوا في ديارهم جاثمين ❊ وقتاكه عذابمز امرى
كلدكده رحمتمزله شعيب عليه السلامه وانكله اولان مؤمنلره نجات ويردك
وكفرله نفسلرينه ظلم ايدنلرى جبريل عليه السلامك صيحه سى اخذ ايدوب

خانه لرنده هلاك اولديلر
٩٣ كأن لم يغنوا فيها الا بعدا لمدين كما بعدت ثمود ❊ كويا انلرانده هيچ
بوغيمش كبى اولدى اكاه اولك كه قوم مدينك هلاك ورحمة اللهدن طرد
وبعدى ثمود قومنك بعدى كبيدر (ايكيسنك دخى صيحه ايله اولوب لكن ثمودك
تحتندن ومدينك فوقندن ايدى)
٩٤ ولقد ارسلنا موسى بآياتنا وسلطان مبين ٩٥ الى فرعون وملائه
فاتبعوا امر فرعون وما امر فرعون برشيد ❊ بز موسى عليه السلامى فرعون وقوم
رؤساسنه علامت نبوت اولان معجزات سائره وعصاايله كوندردك انلر اكا مخالفتله
فرعونك امرنه تابع اولديلر فرعونك امرى ايسه رشد اولميوب ضلال صريح ايدى
٩٦ يقدم قومه يوم القيمة فاوردهم النار وبئس الورد المورود ❊
فرعون قيامتده قومنه تقدم ايله انلرى آتشه سورر اول نه قبيح كيده جك
محلدركه انلر اكا كيررلر
٩٧ واتبعوا في هذه لعنة ويوم القيمة بئس الرفد المرفود ❊ انلر
دنياده واخرتده لعنت اولنورلر اول لعنت نه قبيح عطادركه انلره ويرلمشدر
٩٨ ذلك من انباء القرى نقصه عليك منها قائم وحصيد ❊ اشبو خبر
هلاك اولمش قريه لر خبرلرندندركه سكا حكايت ايدرز اول قريه لرك بعضيسنك
يرنده اثرى طورر وبعضيسى بچلمش اكين كبى محو اولمشدر
٩٩ وما ظلمناهم ولكن ظلموا انفسهم فما اغنت عنهم آلهتهم التي يدعون
من دون الله من شيء لما جاء امر ربك وما زادوهم غير تتبيب ❊ بز انلره
هلاكله ظلم ايتمدك لكن انلر كفر ومعصيتله نفسلرينه ظلم ايتديلر ربك جل شانه نك
عذابى كلدكده الله تعاليدن غيرى عبادت ايتدكلرى الهه لر انلردن اول
عذابى دفعه فائده ايتمدى بلكه اصناملرى زيان وهلاكدن غيرى برشى ارتورمدى
١٠٠ وكذلك اخذ ربك اذا اخذ القرى وهي ظالمة ان اخذه اليم شديد ❊
ربك تعالينك اخذى بونك كبيدركه نزمان قرا اهلنى عذابله طوترسه اول
كويلرك اهاليسى شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايتمشلردر اول الله تعالينك اخذى
الملو وشدتلودر (كه كيمسه يه اندن خلاص ممكن دكلدر)
١٠١ ان في ذلك لآية لمن خاف عذاب الآخرة ذلك يوم مجموع له الناس

وَذٰلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ❊ اشبو ذكراولنن قصه‌لر اخرت عذابندن قورقان
كيمسه ايچون برعبرتدر اول قيامت بركوندركه جمله ناس انده جمع اولنورلر واول
بركوندركه جمله آسمان وزمين اهلى انده حاضر اولورلر
١٠٢ وَمَا نُؤَخِّرُهُ اِلَّا لِاَجَلٍ مَعْدُودٍ ❊ بز اول قيامت كوننى تأخير ايتمزز
الاوقت معدود ايچونكه اول عندالله معلومدر
١٠٣ يَوْمَ يَاْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ اِلَّا بِاِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ❊ اول مشهود
كون كلدكده اول كونده هيچ بركيمسه كلام سويليه‌مز مكرالله تعالانك اذنيله
سويليه (كه اول موقف خاصه‌در) اول اهل موقفدن بعضيسى شقى بدبخت
اولور (كه وعيد مقتضاسنجه مكانى جهنم اولور) وبعضيسى نيكبخت (اولوب
وعدمو جبنجه مأويسى جنت) اولور
١٠٤ فَاَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ❊ شول شرك
وعصيانله شقى اولنلر ايچون جهنم آتشنك الميله مقدم شديد صوتله چاغرمق
صكره اينجه صدا ايله ناله ايتمك واردر * صوت الحمار كبيكه زفير حمارك
اكر ديغنده اولكى كسكين صوتيدر وشهيق صكره‌كى اينجه صداسيدر
١٠٥ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ اِنَّ رَبَّكَ
فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ❊ اول شقيلر اول جهنمده ابدبدرلر اخرت سما وارضى
دائم اولدقجه مكركه ربك جل شانه انلرى برعذابدن بشقه برجنس عذابه دخى
ادخال ايده (ياخود انلر مؤمنلردن اولوب ارادة الله ايله جهنمدن اخراج اولنه)
تحقيق ربك تعالى ديلديكنى ايدر (اكا اعتراض ايدر يوقدر)
١٠٦ وَاَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوَاتُ
وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ❊ شول ايمان وطاعتله سعيد اولنلر
جنتده مؤبدلردر آخرت سما وارضى دواميله انجق ربك تعالى انلرى نعيم
جنتده دولت رؤيت ديداره‌دك مترقب طورديره (ياخود بعض مؤمنلر جنته
دخولدن اول برمدت نارده اكلنلرينى ربك تعالى مراد ايده) برعطا اولديغى
حالده كه اول آنلردن كسلمز
١٠٧ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُ هٰؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ اِلَّا كَمَا يَعْبُدُ اٰبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ
وَاِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ ❊ بومشركلرك عبادت ايتدكلرى شيئك
ضلالت ايدوكنده شك ايتمه انلر انجق بابالرينك مقدم عبادت ايتدكلرى

وانلردن كوردكلرى كبى عبادت ايدرلر بز انلرك عذابدن نصيبلرينى بابالرينه
ايتدكمز كبى بلانقصان بونلره دخى ادا وتوفيه ايدرز
١٠٨ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ نصف
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَاِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ❊ بزموسى عليه السلامه توريتى
ويردك انده (قومنك بعضيسى اقرار وبعضيسى انكارله سنك قومكك قرانده
اولديغى كبى) اختلاف اولندى اكر ربك تعالادن انلرك عذابنك تأخيرى كلمه‌سى
سبقت ايتميدى فى الحال بينلرنده قضا جريانيله منكرلرك عذابلرى اولوردى
حال بوكه قومكك كفارى دخى قرانده شكده درلر
١٠٩ وَاِنَّ كُلًّا لَمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ اَعْمَالَهُمْ اِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ❊ ربك
جل شانه اختلافده اولان هرمؤمن وكافرلرك عمللرينك جزاسنى ويرر تحقيق
الله تعالى انلرك خير وشر اعمالنه خبيردر
١١٠ فَاسْتَقِمْ كَمَا اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا اِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ❊
يامحمد سن وشرك وكفردن توبه ايله ايمانه كلوب سنكله بيله اولنلر وحى وانزال ايله
امر اولنديغكز كبى امر ونهيده استقامت اوزره اولك وتحديد اولنان حدوددن
تجاوز ايتميك تحقيق الله تعالى عمللريكزى كوريجيدر * بواستقامتك صعوبتى
اجلندن افندمز عليه السلام (شيبتنى سورة هود) بيورمشلر
١١١ وَلَا تَرْكَنُوا اِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
مِنْ اَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ ❊ ظالم اولان كيمسه‌لره ادنى ميل ايله دخى ميل ايتميك
ومداهنه ومخالطه دخى ايتميك كه سزى نار جهنم مس ايدر وسزك ايچون
اول ناردن منع ايدر الله تعالادن غيرى يقينلريكز يوقدر صكره اندن دخى
ياردم اولنمزسكز
١١٢ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِنَ الَّيْلِ اِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ
السَّيِّئَاتِ ذٰلِكَ ذِكْرٰى لِلذَّاكِرِينَ ❊ كوندزك ايكى طرفنده كه صباح
واخشامده وكيجه ساعتلرندن كوندزه قريبده نمازه قيام ايله (يعنى طرفى النهار
صباح واويله وايكندى وزلف الليل اخشام ويانسو نمازلريكه اوقات خمسه‌يه
قائم اول) تحقيق بوبش وقت نماز حسنه‌سى كبائردن غيرى خطالرى محو ايدر
بووعد وامر نصيحت دكلنلره موعظه‌در * روايت اولنديكه بررجل برمرأه‌يى
تقبيل ايدوب درعقب نداستله پيغمبرمز عليه السلامه بوخطاسنى اعتراف ايتدكده

بو آيت كريمه يى قرأت بيورديلر

١١٣ وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ❊ وطاعاته صبر ايله كه الله تعالى
عملا نده اخلاصله صبر ايدنلرك اجرنى ضايع ايتمز

١١٤ فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ اُولُوا بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ
فِى الْاَرْضِ اِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ اَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا اُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا
مُجْرِمِينَ ❊ سزدن مقدم هلاك اولان اهل قروندن راى وعقل صاحبلرى
اولمديكه مفسدلرى بر بوزنده فساددن نهى ايده لردى انجق انلردن آز كيمسه كه
فساددن نهى ايتمر يله انلره نجات ويردك انلر كه دنياده نعمته مستغرق
ايدكن رياست ولذات شهوانيه يه اتباعله نفسلرينه ظلم ايدوب عقابه مستحق
مجرملردن اوراديلر

١١٥ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ وَاَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ❊ ربك تعالى
قرى اهلنى ناشرك وكفرلرينه ظلم وفسادى ضم ايتمد كارنجه هلاك ايتمدى
❊ ديلديكه ملك ظلمله بيقلور كفر له يبقلمز

١١٦ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ اُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ
١١٧ اِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذٰلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ
وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ ❊ ربك جل شانه اكرم ادايدى جمله ناسى بر دينده قيلردى
انلر ايسه (يهود ونصارى ومجوس وسائر) اديان مختلفه اوزره اولمقدن زائل اولمزلر
مگر ربك تعاليك رحمتندن دين حقده اتفاق ايده لر انلرى اول اختلاف ايچون
خلق ايتدى (كه برفرقه جنتده برفرقه جهنمده اوله) وربك جل شانه نك ملكلرينه
بيورديغى البته جهنمى جميع جن وناسك عاصيلر يله طولدررم كلمه سى اجرا اولنه

١١٨ وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِى هٰذِهِ
الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِينَ ❊ پيغمبرلر وامتلرينك جمله خبرلرنى
سكا حكايت ايتدككه انكله اداى رسالتده وكفارك اذاسنه صبرده قلبكى
ثابت ايده لم وبو خبرلر سكا حق ومؤمنلر ايچون پند وياد وتذكره كلدى

١١٩ وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنَّا عَامِلُونَ
١٢٠ وَانْتَظِرُوا اِنَّا مُنْتَظِرُونَ ❊ يا محمد شول ايمان كتور ميدنلره ديكه سز حالكز
اوزره عمل ايدك بزدخى اولديغمز حالده عاملمز سز بزه رحمت حلولنه منتظر اولك
بزده سزه عذاب نزولنه منتظرز

١٢١ وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَيْهِ يُرْجَعُ الْاَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ
عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ❊ سموات وارضك مغيباتى الله تعالينك
علمنده حاضردر وكلى امورى اكا رجوع اولنور اكا عبادت وجميع امور كده
اكا توكل ايله ربك تعالى اعمالكزدن غافل اولمدى

— ١٢ — (سورة يوسف عليه السلام مكية وهى مائة واحدى عشر آية

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١ الٓرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ❊ اشبو سوره تدبر ايدنه كتاب مبينك
اعجازينى وحكمت الهيه يى مشتمل آيات عبر نمادر * روايت اولندبكه علماء يهود
رؤساى مشركينه محمده آل يعقوبك شامدن مصره انتقا لندن ويوسف
عليه السلامك قصه سندن سؤال ايدك ديه لريله بو سوره نازل اولدى

٢ اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ❊ آل يعقوبك اخبارينى بيان
ضمننده عربى اوله رق بو سوره يى انزال ايتدك كه معانيسنى فهم وتعقل ايدوب
اول قصه يى بيله سز

٣ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ هٰذَا الْقُرْاٰنَ وَاِنْ
كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ❊ يا محمد بز سكا بو سوره يى وحيمزله احسن قصه
اوله رق ذكر ايتدك اگرچه بوندن مقدم بو قصه دن غافللردن ايسكده

٤ اِذْ قَالَ يُوسُفُ لِاَبِيهِ يَا اَبَتِ اِنِّى رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِى سَاجِدِينَ ❊ وقتا كه يوسف عليه السلام باباسى يعقوب
عليه السلامه اى بابام بن دوشمده اون بر يلدز وكونش وآى بكا سجده ايدر
كوردم ديدى * دينلديكه يوسف عليه السلام اون ايكى ياشنده جمعه كيجه سى
پدرنك يانندة ياتوركن ناگاه سرسملك ايله اويانديقده پدرى نه اولدك ديو سؤالنده
بر بويك طاغك اوستنده ايمشم كه اطرافنده ايرمقلر آقار ويشل آغجلر وار
اوحالده كوكدن اون بر يلدز وكونش وآى كلوب بكا سجده ايتديلر كوردم
ديدى يعقوب عليه السلام بيلديكه اون بر قرداشى ويعقوب وزوجه سيكه
يوسف عليه السلامك خاله سيدر يوسف عليه السلام رتبهٔ رفيعه يه واصل اولوب
بونلر اكا تعظيم ايده جكلرين فكر ايليوب قرداشلرى بو رؤيايى ايشيدرلر سه تعبيرينه
واقف اولوب بغض ايده جكلر بناء عليه كتمنى توصيه ايليوب

خاله يعنى ديزه سى (لمحرره)

٥ قَالَ يَا بُنَىَّ لَا تَقْصُصْ رُؤْيَاكَ عَلٰى اِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا اِنَّ الشَّيْطَانَ

للانسان عدو مبين ✵ يعقوب عليه السلام يوسف عليه السلامه اى اوغلجغم
بورؤياكى قرداشلريكه ذكر ايتمه كه سنك هلاككك ايچون وسوسهٔ شيطان سببيله
سكا حيله ايدرلر تحقيق شيطان انسان ايچون آشكاره دشمندر ديدى
(٦) وكذلك يجتبيك ربك ويعلمك من تأويل الاحاديث ويتم نعمته عليك
وعلى آل يعقوب كما اتمها على ابويك من قبل ابراهيم واسحق ان ربك عليم
حكيم ✵ ربك جل شانه سنى بورؤيا ايله شرفكى وقرداشلريكه تفوقكى اختيار
ايتديكى كبى نبوت وپادشهلق ايله انتخاب ايدر ورؤيا تعبيركى دخى تعليم ايدر
و بوندن مقدم جدك اسحق و پدر جدك ابراهيم عليه السلامه نبوت ورسالته
نعمتنى تمام ايتديكى كبى سكا وآل يعقوبه دخى اتمام ايدر ربك تعالى بو نعمتلرك
مستحقنى بيلور ولازم اولان امورده حكمتنى اجرا ايدر
(٧) لقد كان فى يوسف واخوته آيات للسائلين ✵ تحقيق يوسف
عليه السلام وقرداشلرينك قصه لرندن سؤال ايدنلر وغيريلر ايچون الله تعالينك
قدرت وحكمته دليللر واردر * مرويدركه يوسف عليه السلامك اون بر قرداشى
واريدى اون قرداشى لابرى انا و بابا بركه بنيامين در ليانك قزقرنداشى راحيلدن
متولدلردر اول بابالرى براولنلرك آنيسى يهوذا وروبيل وشمعون ولاوى وريالون
ويشجر يعقوب عليه السلامك طايسى قزى مذكوره ليادنكه لابان بن اوط
عليه السلامك قزيدر ودردى دان ونفتالى وجاد واشر ايكى جاريه سى زلفه
وبلههدن وجوده كلمشلردر وعلى رواية رؤياى مذكورى پدرينه سويلركن
وپدرينك اكا نعمت تام اوله جغنى تعبير ودوشنى قرداشلرندن كتم ايلمسى تنبيه
ايدركن برادرلرينك زوجه لرندن بعضيسى ايشيدوب زوجلرينه خبرويرملريله
عرق حسد حركت ايدوب تدبير مهمه مشغول اولديلر
(٨) اذ قالوا ليوسف واخوه احب الى ابينا منا ونحن عصبة ان ابانا لفى
ضلال مبين ✵ برادرلرى بربرينه ديديلركه تحقيق يوسف وقرنداشى بنيامين
بابامزه بزدن سوكلودر حال بوكه بز قدرتلو وايشكذار ايكن اول ايكى ضعيف
وعاجزلره محبت ايتمسنده بزم بابامز تعديلى تركله خطاء ظاهره ده در
(٩) اقتلوا يوسف او اطرحوه ارضا يخل لكم وجه ابيكم وتكونوا من
بعده قوما صالحين ✵ انلردن دان ياخود شمعون اتفاقلريله ديديكه يوسفى
قتل ايدك ياخود عمارتدن بعيد برمحله طرح ايدككه غائب اولوب پدريكزك

يوزى سزه منحصر وتمام اقبالى سزه اوله وبو ايشى كوردكدنصكره كناهكزه
توبه ايدوب صالحين زمره سندن اولورسكز
(١٠) قال قائل منهم لا تقتلوا يوسف والقوه فى غيابت الجب يلتقطه بعض
السيارة ان كنتم فاعلين ✵ انلردن يهوذا ياروبيل ديديكه يوسفى قتل
ايتمك (كه بيكناهى قتل بيوك كناهدر) بلكه انى برقيونك ايچنه براغك كه انى
يولجيلردن بعضيسى چيقاروب براخر ناحيه يه كوتورر (اندن خلاصه له غرضكز
يرينى بولور مناسبى بودر) اكر بنم ديديكمى ايشلرسكز
(١١) قالوا يا ابانا ما لك لا تأمنا على يوسف وانا له لناصحون ✵ بابالرينه
ديديلركه اى بزم بابامز سكا نوله ديكه يوسفى بزه اينانمزسن حال بوكه بزا كا
شفقتلو وخيرخواهز
(١٢) ارسله معنا غدا يرتع ويلعب وانا له لحافظون ✵ يارين انى بزمله
صحرايه كوندركه بزمله ميوه يسون و (اوق آتمق وقوشمق كبى) اوينسون بز آنى
ضرر اصابتندن حفظ ايدهرز
(١٣) قال انى ليحزننى ان تذهبوا به واخاف ان يأكله الذئب وانتم عنه
غافلون ✵ يعقوب عليه السلام ديديكه سزلك آنى آلوب كتمكز بنى محزون ايدر
زيرا انك مفارقتنه صبرم آزدر وسزك كتديككز محلده يرتيجى قوردلر اولمغله
قورقارمكه انى قورد اكل ايدوب سز شغلكزله اندن غافل اوله سز
(١٤) قالوا لئن اكله الذئب ونحن عصبة انا اذا لخاسرون ✵ اوغللرى
ديديلركه بزبويله قوتلو كيسه لركن انى قورد اكل ايدرسه تحقيق بز ضعفا
وخسرانده اولمش اولورز
حزب ٤ (١٥) فلما ذهبوا به واجمعوا ان يجعلوه فى غيابت الجب واوحينا اليه لتنبئنهم
بامرهم هذا وهم لا يشعرون ✵ وقتاكه قرداشلرى يوسفى آلوب كتديلر
وانى قيونك اسفلنه براقمغه عزم ايتديلر بز يوسف عليه السلامه جبريل عليه السلام
واسطه سيله وحى كوندردككه غم چكمه البته وقتيله سن انلره ايتدكلرى ايشدن
خبرويررسن حال بوكه آنلر آنى بيلمزلر * مرويدركه يعقوب عليه السلام قرداشلرينك
ابرامنى و يوسف عليه السلامك تماشاى صحرايه ميلنى كوردكده الم هجران
وقضاى سبحانه رضا ايله يوسف عليه السلامى غسل وصاچنى طرايوب كيديروب
ابراهيم عليه السلامى نمرود آتشه القاسنده جبرائيل عليه السلام جنتدن

کتوروب کیدردیکی کوملك یعقوب علیه السلامه میراث قالمشیدی
انی تعویذ ایدوب قوانه وضعله شجرة الوداعه دك تشییع واوغلنی قوچاقلیوب
وداع ایلدی چونکه پدرلرینك نظرندن غائب اولدیلر پدرلرینك وصایاسنی
برطرف ایدوب طعنه یه آغاز ایله ای رؤیای کاذبه صاحبی سکا سجده ایدن کواکب
شمدی سنی بزم الیمزدن قورتارسن دیو شمارلر اوردیلرکه موت درجه سنه
کلدی هرچند یوسف علیه السلام بن چوجوغم بکا مرحمت ایدك و پیر کنعانك
حالنی ملاحظه ایدك دیدکچه فائده ایتمدی عاقبة الامر یهوذا بوحالی کوردکده
بونك قتلنه قصد ایتمك بغله اولان عهدکزه وفا ایدك دیمکله انی کنعاندن اوچ
فرسخ بعیدیاخود بیت المقدس حوالیسنده برقیونك باشنه کتوروب اللرینی
باغلدیلر و بیلنه براپ باغلیوب قیویه صارقتدیلر نصفنه ایندکده براقدیلر
صویه دوشوب انده برطاشك اوزرینه چیقوب اغلمغه باشلادی یهوذا اکاسائرندن
خبرسز طعام کتورردی علی قول جبریل علیه السلام قیویه اینزکن امرالهیله
اریشوب برمحله اوتورتدی وجنت طعامیله بسلردی بعده قرداشلری برکچی
اوغلاغی بوغزلیوب قانی کوملکنه بولهدیلر
١٦ وَجَاؤُ اَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ١٧ قَالُوا يَا اَبَانَا اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا
يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ۞
واخشام وقتنده آغلیه رق بابالرینه کلدیلر یعقوب علیه السلام بکلیه رك سزه
نه اولدی یوسف نره ده دیو سؤالنده انلر دیدیلرکه ای بزم بابامز بز صحراده
قوشو قوشمغه یاخود اوق قوشوسنه کیدوب یوسفی متاعمزك یاننده براقشیدك
قوردکاوب آنی ییدی سن بزم سوزمزه ایناغمزسن (سوء ظنك سببیله) بز صادقلر
ایسك دخی
١٨ وَجَاؤُ عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا فَصَبْرٌ
جَمِيلٌ وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ۞ ویوسفك کوملکی اوزرنده یلان
قانله کتوردیلر یعقوب علیه السلام آنی الوب یوزینه سوردی کوردیکه کوملك
صاغدر هیچ بویله حلیم قورد کورمدمکه اوغلمی ییوب کوملکنی یرتمامش دیدی
وعتاب یوزندن اوغللرینه دیدیکه بلکه سزك نفسکز سزه بوهلاك یوسفی آسان
وکوزل کوستردی امدی بنم امرم صبر جمیلدر که کیمسه یه تشکی اولمیه
بوصبرمه الله تعالادن عون طلب ایدرم سزك بوصفت عملکز اوزره

١٩ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَاَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَاَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَا بُشْرَى هٰذَا غُلَامٌ
وَاَسَرُّوهُ بِضَاعَةً وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۞ مدینندن مصره کیدرکن
بربلوك یولجی اول قیونك باشنه قوندیلر صو ایچون سقالری اولان مالك بن
دعر خزاعی بی اول قیویه کوندردیلر اول مالك قوغه سنی صودن اخراجنده
یوسف علیه السلام قوغه یه یاپشوب طشره چیقدیکه قیویه آتلدیغنك دردنجی
کونی ایدی مالك یوسف علیه السلامی کوردکده بوبرغلامدر دیو کندو کندویه
مژده ایلدی یاخود بشری نامنده بررفیقنی آنی چیقارمغه یاردم ایچون چاغردی
ومتاع تجارت ایچون آنی رفیقلرندن کتم ایلدی الله تعالی اولاد یعقوبك عمللرینه
عالمدر * علی قول آیت اتیه کوره قرداشلری قیودن اخراجنی خبر آلوب کاربانه
کلدیلر بو بزم کوله مزدر قاچمشیدی بونی بزدن صاتون آلوب بربشقه شهره
کوتورك دیدیلر و یوسف علیه السلامه عبرانیجه بزی خلاف چیقارمه سنی قتل
ایده رز دیو اخافه ایتملریله سکوت ایتدی مالك التونم یوقدرکه متاعه ویرمشم
دیمکله نه ویرسك ویردیکلرنده بکرمی درهم ویردی یهوذا آلیوب دیکرلری
ایکیشر درهم الدیلر
٢٠ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ۞
قرداشلری یوسف علیه السلامی از عدد درهم و بی اعتبار بهاایله صاتدیلر
قصدلری تحصیل بها اولمیوب مجرد بابالرندن تبعید اولغله آنك بهاسنده
زاهدلردن اولدیلر * چونکه مالك یوسف علیه السلامی مصره کوتوردی اولوقت
مصر پادشاهی ریان بن ولید عمالیقی ایدی انك جمله اموربنی رؤیت ایدن
وخزینه داری اولان قطفیر یا اظفیر نام که اکا عزیز دینوردی مالکه
خبر کوندروب یوسف علیه السلامی استدی مالك انی بازاره چیقاروب بیع من یزید
اولدقده اول حده واصل اولدیکه بر آغری التون بر آغری کمش بر آغری مسك
بر آغری ایپك و برمك اوزره طالبلری اولوب آرتوردیلر اولوقت یوسف علیه السلام
اون اوچ یاشنده ایدی آغری درتیوز رطل کلدی نهایت مذکور عزیز
اشترا ایدوب خانه سنه کوندردی
٢١ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَيهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَاَتِهِ اَكْرِمِي مَثْوٰيهُ عَسٰى اَنْ يَنْفَعَنَا
اَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْاَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَاْوِيلِ الْاَحَادِيثِ
وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلَى اَمْرِهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞ یوسف علیه السلامی

صاتون آلان اهل مصردن عزیز زوجه‌سی زلیخایه دیدیکه بونك مقامنه اکرام
ایت یعنی عزت واحترام ایت شاید که انك بهاسندن یاخود مصالحمزه استعمالدن
نفعلنه لم یاخود انده رشد فهم اولنمغله اوغل اتخاذ ایده لم (زیرا اولادی یوغیدی)
شونك کبیکه بز یوسفه عزیزك قلبنده یر ویردك تا که ارض مصره متصرف اوله
واکارؤیا تعبیرینی وکتب الهی معانیسنی تعلیم ایده‌لك الله تعالی کندو امرنده
غالبدر ارادهسی رد اولمز ولکن ناسك اکثری آنی بیلمزلر

(٢٢) ولما بلغ اشده آتیناه حکماً وعلماً وکذلك نجزی المحسنین ٭ وقتاکه
یوسف علیه السلامك جسم وقوتی اشتداده بالغ اولدی یعنی اون سکز یاشیکرمی
بلکه اوتوز ایله قرق بیننه وارد قده بزا کا عملی تأییدایدر حکم ویردك که نبوتدر
ودین بابنده علم ویردك یوسف علیه السلامه نوائبه صبری سببیله حکم وعلم
ویردیکمز کبی صبر ایدن محسنلره خیرجزا ویررز

(٢٣) وراودته التی هو فی بیتها عن نفسه وغلقت الابواب وقالت هیت لك
قال معاذ الله انه ربی احسن مثوای انه لایفلح الظالمون ٭ یوسف علیه
السلامی زلیخاخانه‌سنده ایکن سهولتله نفسندن طلب ایلدی وقپولری قپایوب
بن سنك ایچون تیز کل دیدی یوسف علیه السلام بنم سیدم عزیز بنی سکا اکرام ایله
دیواصمرادی مقابلنده معاذالله بن انك حرمنه خیانت ایدم دیدی زنا ایله نفسنه
ظلم ایدنلر فلاح بولمزلر

(٢٤) ولقد همت به وهم بها لولا ان را برهان ربه کذلك لنصرف عنه
السوء والفحشاء انه من عبادنا المخلصین ٭ زلیخا یوسفله مخالطه قصد ایتدی
(یوسف علیه السلام انی دفع وفرار قصد ایتدی) اگر یوسف ربنك برهانی
کورمیدی شاید که مخالطه‌یی قصد ایدردی (اول برهان نور عصمت الهی ولمعهٔ
نبوت یوسفیدر که بینلرینه حائل اولوب کندوبی حفظ ایلدی) بونك کبی حالده
بز اکا ثبات ویردك که حرم عزیزه خیانتدن وزنادن آنی صرف ایده لم زیرا اول
بزم خالص مخلص قوللرمزدندر

(٢٥) واستبقا الباب وقدت قمیصه من دبر والفیا سیدها لدا الباب ٭
یوسف علیه السلام قپویه طوغری فرار قصدنی ایدنجه زلیخادخی برابر سکردوب
دامندن اخذ ایتدکده کوملکنك آرداتکی یرتیلدی قپونك طشره سنده زلیخانك
ابن عمیله زوجی راست کلدی

(٢٥) قالت ما جزاء من اراد باهلك سوءاً الا ان یسجن او عذاب الیم ٭
زلیخا همان دلبرانه سنك اهلکه سوء قصد ایده‌نك جزاسی ندردیدی (بعده
قتل اولنور خوفیله تکرار) انجق حبس اولنه یاخود قامچی اورلمغله عذاب
اوله دیدی

(٢٦) قال هی راودتنی عن نفسی وشهد شاهد من اهلها ان کان قمیصه
قد من قبل فصدقت وهو من الکاذبین ٭ یوسف علیه السلام بو بنم
نفسمدن بنی ایستدی بن تسلیم اولمیوب قاچدم دیدی زلیخانك اهلندن بری
شاهد یاحاکم اولدی (اول ابن عمی یاخود بشکده ابن خالی که اکا الله تعالی لسان
ویردی ویاخود برحکیم حکمتله دیدی) که اگر کوملکی او کندن شق اولمش ایسه
زلیخا صادق یوسف کاذبلردندر

(٢٧) وان کان قمیصه قد من دبر فکذبت وهو من الصادقین ٭ اگر کوملکی
آردندن یرتلمش ایسه زلیخا کاذب یوسف صادقلردندر

(٢٨) فلما را قمیصه قد من دبر قال انه من کیدکن ان کیدکن عظیم ٭
وقتاکه عزیز یوسفك کوملکنی اردندن منشق کوردکده نسوانه دیدیکه
تحقیق بو سزك حیله کزدندر سزك حیله کز نفسه تأثیرایدر بیوك شیدر

(٢٩) یوسف اعرض عن هذا واستغفری لذنبك انك کنت من الخاطئین ٭
عزیز یوسفه اعتذار یوزندن یا یوسف سن بو ماده دن اعراض ایله و کیمسه‌یه
افشا ایتمه وزوجه سنه یا زلیخا سن کناهك ایچون توبه ایله که سن خطا
ایدیجیلردن اولدك دیدی

(٣٠) وقال نسوة فی المدینة امرات العزیز تراود فتیها عن نفسه قد شغفها
حباً انا لنریها فی ضلال مبین ٭ شهر مصرده (ملك ریانك خاص اتباعلرندن
حاجب وساقی وخبازوزندانجی ومیرآخورك) زوجه‌لری (عین الشمس نام بر محلده
بولنوب بویله) صحبت ایدرلردیکه عزیزك اهلی زلیخا غلامی یوسفك نفسندن کام
آلمق طلب ایدرمش اول غلامك محبتی انك قلبنه دخول ایله انی لایعقل ایتمش
بز اول خاتونی عزیزك اهلی اولوب بر کوله‌یه فریفته اولمسندن ضلالت ظاهره‌ده
کورورزدیرلردی

(٣١) فلما سمعت بمکرهن ارسلت الیهن واعتدت لهن متکأ وآتت کل واحدة
منهن سکیناً وقالت اخرج علیهن فلما راینه اکبرنه وقطعن ایدیهن وقلن

حاش لله ما هذا بشرا ان هذا الا ملك كريم * وقتاكه زليخا اول بش نسوانك
كندوبی تعییب ایتدكلرینی ایشتدكده آدم كوندروب انلری (وانلرله برابر قرق
خاتون دخی) دعوت ایلدی وانلر ایچون مزین بساطه‌لر وانواع اطعمه حاضرلیوب
كلدكلرنده هر برینك اللرینه بر بچاق ویردیكه میوه وطعاملردن كسوب یه‌لر
و یوسف علیه السلامه اوحالده چیق دیو ابرام ایلدی وقتاكه اول نسوان انی
كوردكلرنده هیبت ودیدارندن بیهوش اولوب بی حس وعقل بچاقلریله اللرینی
كسدیلرو تعجبله دیدیلركه كرچه الله تعالی بویله بشر خلق ایتمكده عجزی یوقدر
بوآدم دكلدر بر كریم ملكدر
نصف ٣٢ قالت فذلكن الذی لمتننی فیه ولقد راودته عن نفسه فاستعصم ولئن
لم یفعل ما امره لیسجنن ولیكونا من الصاغرین * زلیخا دیدیكه ایشته
بوغلامدركه اكا محبتمله بنی لوم وتعییب ایتدیكز بن انك وصالندن ایستدم اول
عصمت ایدوب تسلیم اولمدی اكر بنم اكا امر ایتدیكم شیئی ایشلمزسه اول زندانه
حبس اولنوب ذلیللردن اولور
٣٣ قال رب السجن احب الی مما یدعوننی الیه والا تصرف عنی كیدهن
اصب الیهن واكن من الجاهلین * یوسف علیه السلام دیدیكه یارب
بونسوانك بنی دعوتلرندن زندان بكا سوكلودر یارب اكر انلرك شرینی بندن
دوندرمزسك بن انلره میل ایله جاهللردن اولورم
٣٤ فاستجاب له ربه فصرف عنه كیدهن انه هو السمیع العلیم * امدی
ربسی جل شانه یوسف علیه السلامك دعاسنه اجابت ایدوب نسوانك شرینی
اندن صرف ایلدی اول الله تعالی التجا ایدنلرك دعاسنی ایشیدر وحالنی بیلور
* دینلدیكه زلیخا زوجنه دیدیكه بوغلام بنی بدنام ایلدی شمدنصكره بن انك
خدمتندن نفرت ایلدم مناسب اولان آنی زندانه وضع ایله كه اول كنهكار عد
اولنوب بن ملامتدن قورتیله یم عزیز بوكلامی معقول كوروب زندانه حكم ایلدی
٣٥ ثم بدا لهم من بعد ما راوا الآیات لیسجننه حتی حین * عزیز واصحابنه
(كوملك شق وصبی نطق واللرك قطعی كبی) علامتلر كورینوب ظاهر اولدقدن
صكره ناسك مقاله‌سی كسلنجیه دك انی زندانه وضعه قرار ویردیلر
٣٦ ودخل معه السجن فتیان قال احدهما انی ارانی اعصر خمرا وقال
الآخر انی ارانی احمل فوق راسی خبزا تاكل الطیر منه نبئنا بتاویله انا نریك

من المحسنین * یوسف علیه السلامله ملك ریانك ایكی غلامنی دخی زندانه
قویدیلر انك بریسی (یونانام ریانك ساقیسی ایدی اول) دیدیكه دوشمده كوردم
برباغده ایمشم بر كوتكدن اوچ سالقم اوزم قوپاروب ملكك كاسه‌سنه صقدم
اول بریسی (كه مجلث نام ریانك اشجی سیدی اول) دیدیكه رؤیامده كوردم ملكك
مطبخنده باشم اوستنده اوچ سفره اكمك آلمشم قوشلر اندن اكل ایده‌یورلر
بورؤیالرمزك تعبیرنی بزه خبرویركه بزسنی محسنلردن كوریورز دیدیلر * دینلدیكه
ملك اول ساقیله آشجینك كندویه زهرویرملرندن شبهه ایدوب زندانه
قویمشیدی بو آشجی دوش كورمیوب تجربه ایچون سویلمش اوله یاخود ایكیسیده
بوصورت اوله یاخود ایكیسیده صحیح اوله‌دیو اقوال واردر
٣٧ قال لا یاتیكما طعام ترزقانه الا نباتكما بتاویله قبل ان یاتیكما ذلكما
مما علمنی ربی انی تركت ملة قوم لا یؤمنون بالله وهم بالآخرة هم كافرون *
یوسف علیه السلام اول ایكی محبوسلره دیدیكه خانه‌لریكزدن سزه رزقلنمق ایچون
كلن طعامكزی كلمزدن مقدم نه ایدوكنی ونه لذتده ایدوكنی سزه خبرویررم
(انلر بو عرافلروكاهنلر علمیدر دیملریله یوسف علیه السلام) بوعلم بكا ربم تعالینك
تعلیم ایتدیكی علومدندر بن الله تعالینك وحدانیتنه ایمان كتورمز وآخرتی انكار
ایدر برقومك ملتنی ترك ایتدم دیدی * دینلدیكه یوسف علیه السلامی بو ایكی كیمسه
سائر محبوسلرده من بضلره عیادت وسائر تطییب خاطرلرینه مراعت ایله محسن
كوردكلرندن رؤیا سویلمشلر ایدی برینك رؤیاسنده نحوست اولمغله یوسف
علیه السلام تعبیرلرینی تعویق وبلكه توحیده جلب ایچون كلامنی سابق ولاحق
آیاتده یوریلن وجهله صرف ایلدی
٣٨ واتبعت ملة آبائی ابراهیم واسحق ویعقوب ما كان لنا ان نشرك بالله
من شیء ذلك من فضل الله علینا وعلی الناس ولكن اكثر الناس لا یشكرون *
بن بابالرم ابراهیم واسحق ویعقوب علیهم السلام ملتنه تابع اولدم بزم ایچون
الله تعالی‌یه برشیدن شریك قوشمق اولمز بوتوحید بزه وحیله وناسه بزم بعثمزله
الله تعالینك فضلندندر لكن ناسك اكثری بوفضله شكر ایتمزلر دیدی
٣٩ یا صاحبی السجن ء ارباب متفرقون خیر ام الله الواحد القهار *
(بعده انلری اسلامه دعوت ایدوب دیدیكه) ای زندان دوستلرم سزك (التون وكمش
وسائردن اعلی وادنی نفع وضرره قادر اولمیان) متفرق بتلریكزمی خیرلودر

یوخسه ذات وصفاتنده یکتا وقهرنده جمله یه غالب اولان الله تعالی می خیراودر
٤٠ ما تعبدون من دونه الا اسماء سمیتموها انتم واباؤکم ما انزل الله بها من
سلطان ان الحکم الا لله امر الا تعبدوا الا ایاه ذلك الدین القیم ولکن اکثر
الناس لا یعلمون ❊ سزك عبادتکز الله تعالیدن غیری انجق سزك
وبابالریکزك تسمیه ایتدیککز برمقدار عبث اسملره درکه الله تعالی انلره عبادت
ایتمکه برحجت ودلیل انزال ایتمشدر عبادت ایتمکه حکم انجق الله تعالی ایچوندرکه
پیغمبر لسانیله الله تعالیدن غیری کیمسه یه عبادت ایتمیك دیو امر ایلدی دین
مستقیم بودر لکن ناسك اکثری انی بیلمزلر
٤١ یا صاحبی السجن اما احدکما فیسقی ربه خمرا واما الآخر فیصلب
فتأکل الطیر من رأسه قضی الامر الذی فیه تستفتیان ❊ (بعده رؤیالرینی
تعبیر ایدوب دیدیکه) ای زندان یارانلرم بریکزکه اوچ صالقم اوزم صقدیکز
اوچ کوندنصکره خلاص وینه ملکه ساقی اولور واول بریسی که طباخدر اوچ
سفره اکمك اوچ کوندنصکره صلب اولنوب دارده برمدت طوروب قوشلر
انك باشندن اکل ایدرلر (اول انی ایشیدوب بن بو دوشی کورمشدم بیهوده
سویلدم دیدی یوسف علیه السلام کرك کورمش سکز کرك کورمش سکز)
بکا سویلدیککز اوزره بنم سزه تعبیر ایدوب خبر ویردیکم ایله اوزریکزه حکم الله
واجب اولدی دیدی
٤٢ وقال للذی ظن انه ناج منهما اذکرنی عند ربك فانسیه الشیطان ذکر
ربه فلبث فی السجن بضع سنین ❊ یوسف علیه السلام اول دوش کورهنك
ایکیسندن برینك نجات بوله جغنی بیلدکندن یعنی ساقی یه دیدیکه بنی سیدك
(ملکك یاننده زندانده برمدتدنبرو محبوس برغلام واردیو) ذکر ایله اول ساقی یه
شیطان انی سیدینه سویلمسنی اونتدردی علی قول یوسف علیه السلامه شیطان
ربسنك ذکرنی اونتدیروب ساقیدن استمداد ایلدی بناء علیه زندانده یدی سنه
اکلندی قالدی ❊ بضع لفظی اوچدن طقوز عدده دك اطلاق اولنور بش سنه مقدم
ویدی سنه دخی ساقی یه سویلدکندنصکره که اون ایکی سنه زنداننده محبوس
اولدی دینلدی ❊ حسن بصری رحمه الله دن مرویدرکه برکون جبرائیل
علیه السلام زندانه کلوب یوسف علیه السلام انی طانیدی ودیدیکه
یا اخا المرسلین ندرکه سنی بو کناهکارلر محلنده کوردم جبریل علیه السلام

یا طاهر الطاهرین حضرت رب العالمین سکا سلام ایلرو دیرکه اوتانمدیمیکه
برآدمی کندویه سبب خلاص بیلدی عزوجلالم حقیچون بن انی برقاچ
سنه دخی حبسده طوتارم دیدی یوسف علیه السلام بو حالله عجب بندن
راضی میدر دکلمیدر دیدی جبریل علیه السلام بلی راضی وخوشنوددر دیدی
یوسف علیه السلام اول بندن راضی اولدیغی حالده بندخی زندانده اولمقدن هیچ
متألم دکلم دیدی
٤٣ وقال الملك انی اری سبع بقرات سمان یأکلهن سبع عجاف وسبع
سنبلات خضر واخر یابسات یا ایها الملأ افتونی فی رؤیای ان کنتم للرؤیا
تعبرون ❊ ملك بر رؤیا کوروب اشراف وکاهنلرینه دیدیکه بن رؤیامده
دکزدن یدی سموز بقره چیقدی عقبنجه یدی زبون بقره دخی چیقوب اول
سموزلری یوتدی که هیچ اثرلری قالمدی ویدی یشل دانه لری بربرینه عقد
اولمش سنبله یعنی باشاق کوردم ویدی قوری سنبله کوردم (که اول یشل سنبله لرك
اوزرینه غلبه ایله جمله سنی دیوشروب انلردن برشی قالمدی) ای اشراف قوم بنم
بو رؤیامه فتوی وجواب ویرك اکر رؤیا تعبیرنده عالملر ایسکز
٤٤ قالوا اضغاث احلام وما نحن بتأویل الاحلام بعالمین ❊ اول اشراف
وکاهنلر بو برقاریشق دوشدر بز بونك تأویل وتعبیرینه عالملردن دکلز دیدیلر
٤٥ وقال الذی نجا منهما وادکر بعد امة انا انبئکم بتأویله فارسلون ❊
اول ایکی اشجی وساقیدن نجات بولان ساقینك بر وافر مدتدنصکره یوسفك
(اذکرنی عند ربك) کلامی خاطرینه کلوب ملکه دیدیکه زندانده علم تعبیری بیلور
برآدم واردر بنی اکا کوندرکه رؤیانك تأویلنی سکا خبر ویره یم
٤٦ یوسف ایها الصدیق افتنا فی سبع بقرات سمان یأکلهن سبع عجاف
وسبع سنبلات خضر واخر یابسات لعلی ارجع الی الناس لعلهم یعلمون ❊
ملك سر ورله اذن ویروب زندانه وارد قده ای صادق (یوسف) بزه شول رؤیادن
خبرویرکه یدی سموز بقره یی یدی زبون بقره اکل ایدر ویدی یشل سنبله یدی
قوری سنبله ده محو اولور تاکه ملك واصحابنه رجوع ایده یم شاید انلر اول رؤیانك
تأویلنی ده بیلوب سنك شرف وفضلك انلره معلوم اوله دیدی
٤٧ قال تزرعون سبع سنین دأبا فما حصدتم فذروه فی سنبله الا قلیلا مما
تأکلون ❊ یوسف علیه السلام دیدیکه یدی یل عادتکز اوزره اکین اکك

امالك جمله سنى دوكميوب سنبله سنده براغك واويله ادخارايدك (كه‌انى بغداى
بوجكى ييه)انجق اندن اكله احتياجكز مقدارنى دوكك
٤٨ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا
مِمَّا تُحْصِنُونَ ٭ بو يدى يل بوللق كچدكدنصكره يدى سنه قحط وشدت
واقع اولوب اول مقدم سنبل ايله ادخار ايتديككز ذخيره‌لرى اول وقت بولنانلر
اكل ايدرلر انجق اول ادخار كزدن برمقدار تخملق آليقو نيلور
٤٩ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ٭
بو قحط سنه‌لرندنصكره برسنه ناس باران ايله كثرت حبوب ورزقه نائل اولوب
وانده اوزم وزيتون وسيسام صيقوب انلرله نفعلنه‌لر
٥٠ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ
مَا بَالُ النِّسْوَةِ اللَّاتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ٭ چونكه ملك
بوتعبير وتقريرى جمله مواجهه سنده ايشيدوب تحسين ايتمكله يوسفى بكاكتورك
ديو آدم كوندردى رسول كلوب دعوت ايتدكده اكا ديديكه سيديكه رجوع
ايدوب سويله كه زليخانك مجلسنده اولان نسوانه سؤال ايلسون نه اولديكه
اللرينى كسديلر تحقيق ربم تعالى نسوانك كيدنى بيلور
٥١ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا
عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ الْآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَا رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ
وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ٭ اول كيدن آدم كلوب ملكه يوسفك كلامنى تقرير
ايتدكده اول نسوانى جمع ايدوب انلره ديديكه سزك حالكز نه ايديكه يوسفك
نفسندن مراد ايستديكز اول نسوان حاش لله بزانده هيچ بدلك وكناهدن برشى
بيلمز زديديلر بويله اولنجه عزيزك زوجه سى زليخادخى شمدى حق ظاهر اولدى
بن اندن آرزوى وصال ايلدم تحقيق اول صادقلردندردبدى
٥٢ ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ٭
(چونكه يوسف عليه السلامك مرادى مجرد بيگناه اولدوغنى بيلدرمك ايدى
زنانك اعترافلرى وقوعنده)بنم ملكك رسولنى ردم بن عزيزك غيبنده اكا خيانت
ايتمديكم بيلنمك ايچوندى تحقيق الله عظيم الشان خائنلرك مكرنه هدايت
وصلاح ويرمز
٥٣ وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي جزء ١٣

غَفُورٌ رَحِيمٌ ٭ (يوسف عليه السلامك بوكلاملردن مرادى تزكيهٔ نفس وحالنه
عجب اولميوب عصمت ونعمت الهيه‌دن ايدوكنى بيان ايچون بوقوله تعقيب ايتديكه)
بن نفسمى خطا وزللدن تبريه وتنزيه ايتمزم زيرا نفس بالطبع شهواته مائل اولمغله
معصيته امر ايديجيدر مكركه ربم جل شانه رحمتيله بركيمسه‌يه عصمت ايليه تحقيق
ربم تعالى فعله كلميان قصدى مغفرت وديلديكنى عصمتيله رحمت ايدر
٥٤ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا
مَكِينٌ أَمِينٌ ٭ يوسف عليه السلامك ملك يانندە صدقى ظاهر وعلم ومعرفتى
باهر اولدقده انى بكا كتورك كه كنديمه خالص مصاحب ايدوب امورمى اكا
تفويض ايده‌يم ديدى وقتاكه يوسف عليه السلام كلوب بينلرنده تكلم وجواب
دلپذير وقوعنده ملك يوسف عليه السلامه بوكون سن بزم عندمزده قدر وجاهله
اميمزسن نه مناسب كوررسك ونه ايسترسك بكا سويله ديدى ٭ روايت اولنديكه
يوسف عليه السلام اولوقتده اوتوز ياشنده ايدى زنداندن چيقاركن محبوسلرانك
فراقيچون ناله وزارى ايتملريله انلره دعا ونوازشله خاطرلرينى تطييب ايلدى
ملك يتمش لسان بيلوب عربى وعبرانى بيلمزيدى يوسف اكا عربى سلام ويردى ملك
بونه لساندر ديدكده عمم اسمعيل عليه السلام لسانيدر ديدى تكرار عبرانيله اكا دعا
ايتمكله بونه لساندر ديدى بودخى بابالرمك لسانيدر ديدى صكره ملك قنغى لسانله
تكلم ايتديسه يوسف عليه السلام اول لسانله جواب ويردى
٥٥ قَالَ اجْعَلْنِي عَلَىٰ خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ٭ (چونكه يوسف
عليه السلامه ملك نه استرسك سويله ديمشيدى) يوسف عليه السلام بكا مصرك
خزينه سنى حواله ايله كه بن خزائن حفظنه قادر وتصرفنه عالمم ديدى
٭ مرويدركه يوسف عليه السلامه ملك جواهرله مرصع تخت وتاج وخزينه‌لرك
مفتاحلرينى ويردى واول اثنا‌مده عزيز فوت اولوب زليخايى اكا عقد ايله اندن افرائيم
وميشا وجوده كلمشدر وملك ريان چكيلوب جمله امورنى اكا تفويض ايتمكله
امرا وارباب سلطنت اكا انقياد ايتديلر
٥٦ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا
مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ٭ بونك كبى بز يوسفى ارض مصرده تمكين
ايتدك اندن ديلديكى مكانده قرار ايدر وديلدكنى ايشلر بز رحمتمزى ديلديكمز
كيمسه‌يه اصابت ايتديررز ومحسنلرك اجرنى ضايع ايتمز
٥٧ وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ٭ مؤمن اولوب كفر

وشر کدن احتراز ایدنلره آخرت اجری خیرلودر * منقولدر که چونکه یوسف
علیه السلامه تفویض اولندی حکم ایلدیکه ناس زراعتله مشغول اولسونلر
وعالی انبارلر بنا ایتدیردی ویدی سنه حاصل اولان ذخائردن مقدار کفایه ناسه
ویروب باقیسنی سنبله لریله ضبط وادخار ایلدی تاکه قحط ییللری ظهور ایلدی
اهالی مصر اولکی سنه نقود اقچه ایله کلوب ذخیره الدیلر ایکنجی سنه حلی وجواهرله
الدیلر اوچنجی سنه غلام وجاریه ایله دردنجی سنه دوه وبقر وغنم وسائر حیواناتله
وبشنجی سنه ضیاع وعقاراتله التنجی سنه اولادلریله یدنجی سنه کندولری قول
اولمق اوزره سندله یوسف علیه السلامدن ذخیره آلوب تعیش ایتدیلر که جمله
اموال واولادی یوسف علیه السلامك اولدقدنصکره نفسلری دخی بنده لری اولدی
یوسف علیه السلام ملکه اشته حالی کوردك رأیك ندردیدی ملك بزسکا تابعز
دیلدیککی ایله دیدکده همان یوسف علیه السلام حضور ملکده جمله سنی ازاد
وجمیع اولاد واملاك واموالرینی صاحبلرینه رد ایلدی اول قحط بلاد کنعانه دخی
سرایت ایتمکله یعقوب علیه السلامك اوغلاری باباریته مصرده برملك وار ایمش
غربایه مرحمت ایدوب ذخیره ویرر ایمش اکراذن ویررسك بزدخی کیدوب
برمقدار ذخیره کتوره لم دیدیلر اذن ویروب بنیامینی خدمتنه آلیقودی هر برینه
سرمایه ایله محمول بردوه و بنیامین ایچون دخی بردوه ویروب انلرله کوندردی
٥٨ وَجَاءَ اِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ * یوسفك
قرداشلری کلوب اکا داخل اولدیلر اول انلری بیلوب انلر انی بیلمدیلر * دینلدیکه
مفارقتلرندن برو قرق سنه اولدیغندن یاخود پرده اردندن سویلدیکندن تانیمدیلر
یوسف علیه السلام انلره سز کیملرسز بو حوالی آدمنه بکزه مزسز جاسوس
اولمیه سز دیدی انلر معاذ الله بز جمله مز کنعانده یعقوب اسرائیل الله اولادلریز
دیدیلر قاچ قرداشسز دیدی اون ایکی قرداش ایدك برقرداشمزی کوچکلکده
قورد ییدی بریمز دخی پدرمزك خدمتنده قالدی بز اون قرداش سزدن ذخیره
اشتراسنه کلدك دیدیلر سزی بو طرفده بیلور وارمی دیدی انلر بزی مصرده بیلور
یوقدر دیدیلر اویله ایسه بریکز بوراده قالسون سز کیدوب اول برقرداشکزی
کتورك سزك حالکزی تحقیق ایدهیم دیدی انلر قرعه آتوب شمعونه واقع اولمغله
انی براقدیلر یوسف علیه السلام انلرك سرمایه لرینی الوب بغدای ویرسونلر
دیو امر ایلدی
٥٩ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُونِي بِاَخٍ لَكُمْ مِنْ اَبِيكُمْ اَلَا تَرَوْنَ اَنِّي

اُوفِي الْكَيْلَ وَاَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ * وقتاکه یوسف علیه السلام انلرك وبابالری
یانندهقالان قرداشلری بنیامینك دوه لرینی ذخیره تحمیلیله تجهیز ایتدی اول
بابا برقرداشکز بنیامینی بکا کتورك کورمزمیسکز که بن ناسك حقنی تمام ویردم
سزه بریوك دخی زیاده ویردم وبن ضیافت ایدنلرك خیرلوسیم دیدی
٦٠ فَاِنْ لَمْ تَاْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ * اکر اول
برادرکزایله بکا کلمز سکز سزکیچون ذخیره یوقدر ولایته کلوب بکا یقین اولمیك
٦١ قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ اَبَاهُ وَاِنَّا لَفَاعِلُونَ * انی پدرندن طلب وسعی
ایده رز وفعله کتورز دیدیلر
٦٢ وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا اِذَا
انْقَلَبُوا اِلَى اَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ * یوسف علیه السلام ذخیره تکیلنه
مأمور غلمانه دیدیکه انلرك ذخیره ایچون ویردکلری سرمایه لرینی (که سختیان
وبرمقدار اایاق قاپی ایدی انلرك خبری یوغیکن) یوکلرینه قویك شاید که اول
بضاعه لرینك ردنی اهللرینه وصوللرنده بیلوب بنیامین ایله برابر رجوع ایده لر
٦٣ فَلَمَّا رَجَعُوا اِلَى اَبِيهِمْ قَالُوا يَا اَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَاَرْسِلْ مَعَنَا اَخَانَا نَكْتَلْ
وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ * وقتاکه باباریته رجوعله وارد قلرنده دیدیلر که ای بابامز
اکر بنیامینی کوندرمزسك بزه ذخیره کیلی منع اولندی بزمله قرداشمزی کوندرکه
ذخیره الهلم بز انی حفظ ایدیجیلردنز
٦٤ قَالَ هَلْ اٰمَنُكُمْ عَلَيْهِ اِلَّا كَمَا اَمِنْتُكُمْ عَلَى اَخِيهِ مِنْ قَبْلُ فَاللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًا
وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ * یعقوب علیه السلام اوغللرینه دیدیکه بن سزی
انك اوزره امینمی ایدرم بویله می سزه امانت ایده یمکه مقدم قرنداشی حقنده
دخی بز حفظ ایدرز دیدیکز ایدی حفظ ایدیجیلکده الله تعالی خیرلودر اکا توکل
ایده رمکه اول ارحم الراحمیندر
٦٥ وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ اِلَيْهِمْ قَالُوا يَا اَبَانَا مَا نَبْغِي
هٰذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ اِلَيْنَا وَنَمِيرُ اَهْلَنَا وَنَحْفَظُ اَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذٰلِكَ كَيْلٌ
يَسِيرٌ * وقتاکه متاعلرینی آچدقلرنده کوتردکلری سرمایه لرینی رد اولنمش
بولدیلر دیدیلر که ای پدر بوندن زیاده نه احسان استیه لم که ذخیره المق ایچون
کوتوردکمز سرمایه بزه کرو رد اولنمش بز بو اکرامله کرو ملکه کیدرز واهلمزه طعام
کتوررز و کیدوب کلدکده قرداشمزی حفظ ایده رز وانی برابر کوتورمزله بردوه

یوکی ذخیره زیاده آلورز زیرا بو کتوردیکمز ذخیره قلیلدر
٦٦ قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتّٰى تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِنَ اللّٰهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَنْ
يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ۞ یعقوب علیه السلام
دیدیکه بن انی سزکله کوندرمم تا که انی بکا کتورمکه الله تعالادن عهد ومیثاق
ایده سز مکر که هلاك سزی احاطه ایدوب چاره سز قاله سز وقتا که پدرلرینه
عهدلرنی ویردیلر یعقوب علیه السلام الله تعالی بزم عهد وقوللریمزه
شاهددر دیدی
٦٧ وَقَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ
وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلّٰهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ۞ انلر مصره عازم اولدقلرنده یعقوب علیه السلام انلره دیدیکه
ای اوغللرم شهر مصره جمله کز بر قپودن کیرمیك که سزه نظر اصابت ایتمسون
بلکه متفرق قپولردن بشقه بشقه کیرك حال بوکه الله تعالانك قضاسندن برشیئی
دفعه قدرتم یوقدر حکم انجق الله تعالی ایچوندر بنم توکلم اکادر توکل ایدیجیلر
دخی اعتمادلرینی کلیا اکا ایدسونلر
٦٨ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ مَا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ
إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ۞ وقتا که انلر مصره بابالرینك امر ایتدیکی وجهله متفرق قپولردن
کیردیلر رأی یعقوب اوزره الله تعالینك قضاسی اولان شیدن قورتلمدیلر (که
سرقت اسنادیله مکدر ویعقوب علیه السلامك مغمومیتنه باعث اولدیلرکه تدبیر
یعقوب فائده ایتمدی) انجق یعقوب علیه السلامك حاجتی اولان نظردن محافظه‌یی
وصیت ایلدی تحقیق یعقوب بزم اکا وحیله تعلیم ایلدیکمز علمك صاحبی اولمغله
سزدن برشیئی دفعه قادر کلم دیمشیدی لکن ناسك اکثری تقدیرك تدبیره
غالب اولدیغنی بیلمزلر
٦٩ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلٰى يُوسُفَ آوٰى إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ
بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞ وقتا که یوسف علیه السلامه داخل اولدیلر قرنداشی
بنیامینه کندو یانده مکان ویردی بن سنك قرنداشك یوسفم قرداشلر کك بزه
ایتدکلری اذایه محزون اولمه دیدی * مرویدر که یوسف علیه السلام نقابله تختنه
اوتورمشیدی بونلره سؤال ایتدی کیملرسکز دیو انلر کنعانیلرز که قرداشکزی

کتورك دیو امر ایتمشیدکز پدرمزدن استیوب عهد ویمینله کتوردك دیدیلر
یوسف علیه السلام بیلدم اوتورك دیدی وامر ایلدیکه التی سفره کتوروب
اوکلرینه قویدیلر هر ایکی انابابا بر قرداشلر بر سفره‌یه اوتورك دیدی بو وجهله
اوتوردقلرنده بنیامین یالکز قالدی اغلامغه باشلیوب بیهوش اولدی یوزینه
کلاب سرپوب کندویه کلدکده ای جوان کنعانی سکا نولدیکه بیهوش اولدك
سؤالنده بنیامین ای ملك هرکس کندو لام قرنداشیله اوتورسن بیور دیدکزده
بندخی یوسف نامنده بر قرنداشم وارایدی خاطریمه کلدی شمدی اولیدی برابر
اوتوردق دیو آغلمغه کلدی یوسف علیه السلام امدی کل بن سنك قرنداشك
اوله‌یم بنله طعام ایله دیو پرده اردنه الدی یوسف طعامه ال اوزاتدقده دقتله
نظر ایدرکن ینه بکایه باشلدی یوسف علیه السلام شمدی نیچون اغلرسن دیدی
بنیامین ای ملك سزك الکز قرنداشم یوسفك النه بکزر دیمکله یوسف علیه السلامك
طاقتی قالمیوب یوزندن نقابی رفع و بن سنك قرنداشك یوسفم دیدکده بنیامین
اکا صاریلوب سندن مفارقت ایتمم دیدی یوسف علیه السلام سنی آلیقومغه
چاره یوقدر مکر برشیئله سنی متهم ایدوب الیقویم دیدی بنیامین راضی اولمغله
امدی برادرلر بکه کیت و بو اسراری فاش ایتمه دیدی
٧٠ فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ
أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ۞ وقتا که یوسف علیه السلام قرداشلرینك ذخیره
ولوازملرینی تجهیز ایتدکده آنلرك خبرلری یوغیکن بنیامینك یوکنه ذخیره اولچدکلری
جواهرله مرصع مشربه‌یی قودردی وشهردن چیقدقلری حالده آردلرندن
برمنادی ایریشوب ای قافله طورك که سز سارقلرسکز دیو ندا ایدوب انلری آلیقودی
٧١ قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ۞ اولاد یعقوب انلری قارشولیوب
نه غائب ایتدیکز دیدیلر
٧٢ قَالُوا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ۞ اول مأمورلر
دیدیلر که ملکك ذخیره اولچدیکمز مشربه‌سنی غائب ایتدك کیمکه انی کتوررسه
بردوه یوکی ذخیره و یررز و منادی بندخی اکا کفیلم دیدی
٧٣ قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ۞
اخوهٔ یوسف دیدیلر که الله حقیچون سز بیلورسز که بز ارض مصرده فساد
ایتمکه کلمدك و بز سارقلردن دکلز بز امین کیمسه‌لرز * که مقدم بزم سرمایه‌مزی یوکمزه

قونمش بولوب کیروکتوردك و بولده دوه لرمزك اغزینی باغله رزکه کیمسه نك اکیننه ضرر ایتمیه لر دیو

٧٤ قالوا فما جزاؤه ان کنتم کاذبین ٭ اول مأمورلر اکر سز سارقلردکلز دیدیککز قولکزده کاذبلر ایسه کز اول سارقك جزاسی ندر دیدیلر

٧٥ قالوا جزاؤه من وجد فی رحله فهو جزاؤه کذلك نجزی الظالمین ٭ اولاد یعقوب دیدیلرکه اول سرقت اولنان شی کیمك یوکنده بولنورسه پدریمزك شریعتنده اول سارق اول سرقه صاحبنك برسنه کوله سی اولور اشته سرقه ایله ظلم ایدنلره بز بویله جزا ایدرز

٧٦ فبدأ باوعیتهم قبل وعاء اخیه ثم استخرجها من وعاء اخیه کذلك کدنا لیوسف ما کان لیأخذ اخاه فی دین الملك الا ان یشاء الله نرفع درجات من نشاء وفوق کل ذی علم علیم ٭ علی قول انلری چوروب سرایه کتوردیلر یوسف علیه السلامك حضورنده بنیامیندن مقدم قرداشلرینك یوکلرینه باقدیلر صکره یوسفك قرنداشنك یوکندن مشربه یی چیقاردیلر و بنیامینی یوسف علیه السلامه اسیر ایتدیلر انلر مقدم یوسفه کید ایتدکلری کبی بز دخی وحیله انلره کید ایتمکی تعلیم ایتدك ملك مصر شریعتنده بو سرقه تهمتیله قرنداشنی اخذ ایتمك یوغیدی بلکه ضرب وتغریم ایدی لکن الله تعالی مراد ایتدیکه باباسی شریعتی اوزره انی اخذ ایده دیلدیکمز کیمسه نك علم ایله درجاتنی رفع ایدرز هر علم صاحبنك فوقنده عالم واردر تا الانهایه علم اللهه وارنجه

٧٧ قالوا ان یسرق فقد سرق اخ له من قبل فاسرها یوسف فی نفسه ولم یبدها لهم قال انتم شر مکانا والله اعلم بما تصفون ٭ اولاد یعقوب علیه السلام اکر بنیامین خرسزلق ایتدیسه بوندن مقدم انك قرنداشی یوسف دخی سرقه ایتمشیدی دیدیلر بونلرك بو مقاله لرینی یوسف علیه السلام نفسنده کزلیوب انلره اظهار ایتمدی و کندو کندویه دیدیکه سز پدریکزك اوغلنی چالوب آندن جدا ایلدیککز چوق بتر خرسزلر قدر الله تعالی بیلور که اول سزك وصف ایتدیککز کبی دکلدر ٭ دینلدیکه انلرك یوسف علیه السلامه سرقه عزو ایتدکلری صباوتنده قپوده برسائله بر یومورطه یا تاوق ویرمش اوله ٭ روایت اولندیکه یوسف علیه السلام بنیامینی اخذ ایتدکده قرداشلری انی طلب ایلدیلر قبول اولنمدیغندن رویل غضبه کلوب قیللری لباسندن طشره اوغرادی ودیدیکه

ای ملك شمدی بر نعره اورسم نزده حامله وار ایسه حملنی وضع ایدر یوسف علیه السلام کوردیکه رویل غضبلندی یوسف کوچك اوغلنه وار رویلك ارقه سنه الیکی وضع ایله دیدی همان وضع ایتدیکی حالده غضبی تسکین اولدی قرداشلرینه باقوب بکا قنغکز مس ایلدیکز دیدی انلر بز طوقنمدق دیدیلر اول خدا حقیچون بو بلده ده آل یعقوب واردر دیدی واقعا بو رویلك غایت شدید صداسی وار ایدیکه ایشیدن حامله وضع حمل ایدردی و بو آل یعقوب غضبه کلدکده بنه کندولردن بری آنی مس ایدرسه تسکین اولوردی ایکنجی دفعه رویل غضبلنوب تخت یوسفه توجه ایتدکده یوسف تقابیله اشاغی اینوب انی الیله یره براقدی ودیدیکه ای کنعانیان سز قوتکزه مغرور اولوب کیمسه سزه غلبه ایتمزمی ظن ایدرسکز انلر کوردیلرکه بو مهم ایش زور ایله بتمه جك دکل زاری ونیازه اغاز ایتدیلر

نصف ٧٨ قالوا یا ایها العزیز ان له ابا شیخا کبیرا فخذ احدنا مکانه انا نریك من المحسنین ٭ اخوهٔ یوسف دیدیلرکه ای عزیز بنیامینك اختیار وعظیم القدر باباسی واردر که یوسفك هلاکندن صکره انکله اکلنوردی بریمزی انك یرینه آلوب آنی آزاد ایله بزسنی احسان ایدیجیلردن کورورز احسانکی تمام ایله

٧٩ قال معاذ الله ان نأخذ الا من وجدنا متاعنا عنده انا اذا لظالمون ٭ یوسف علیه السلام معاذ الله انجق بز متاعمزی کیمده بولدق ایسه انی آلورز سارینی اخذ ایدرسك بز ظالملردن اولورز دیدی

٨٠ فلما استیأسوا منه خلصوا نجیا قال کبیرهم الم تعلموا ان اباکم قد اخذ علیکم موثقا من الله ومن قبل ما فرطتم فی یوسف فلن ابرح الارض حتی یأذن لی ابی او یحکم الله لی وهو خیر الحاکمین ٭ وقتا که بنیامینك اخذندن مأیوس اولدقلرنده تنهالرنده مشاوره ایدوب تدبیره آغاز ایلدیلر یاشده بیوکلری رویل یاخود عقلده مقبوللری یهوذا یا شمعون دیدیکه باباکز سزلك اوزریکزه بنیامینك محافظه سیچون الله تعالیدن عهد وپیمان الدیغنی بیلمز میسکز اشته شمدی بو صورت واقع اولدی و بوندن مقدم یوسف حقنده دخی تقصیر ایلمشیدیکز امدی بن ارض مصردن آیرلمم تا که بابام اذن ویرنجیه دك یاخود الله تعالی بنم رجوعمه حکم ایدنجیه دك یا قرداشمك تخلیصنه دك الله تعالی حکم ایدیجیلرك خیرلوسیدر

٨١ ارجعوا الى ابيكم فقولوا يا ابانا ان ابنك سرق وما شهدنا الا بما
علمنا وما كنا للغيب حافظين * يعنه اول كبيرلرى ديديكه سز بابا كزه رجعت
ايدك وسويليك كه اى بابامز سنك اوغلك بنيامين سرقه يه نسبت اولندى
بز بو كا شهادت ايتمز انجق ملك مصرك مشربه سى انك يوكندن چيقارلديغنى
كورديكمزى بيلورز بزغائبى بيلور وحفظ ايدیجى اولمدق (كه واقع حال بنيامين
انى سرقه ايتديمى ياخود انك غفلتى حالنده قضاء انك متاعى اراسنه قونلديمى
نفس الامره واقف دكلز ديك)
٨٢ واسئل القرية التى كنا فيها والعير التى اقبلنا فيها وانا لصادقون *
وبزانده اولديغمز قريه يعنى مصر اهالنه خبر كوندروب قصه مزى انلردن
سؤال ايله وبزمله اولان قافله دن سؤال ايله اول قافله يعقوب عليه السلامك
قومشولرندن برقافله ايدى انلرله بيله ايدى بز قولمزده صادقلرز
٨٣ قال بل سولت لكم انفسكم امرا فصبر جميل عسى الله ان يأتينى بهم
جميعا انه هو العليم الحكيم * (انلر اول مصرده قلان بيوك قرنداشك رأيله
بابالرينه رجعت ايدوب نصيحتى موجبنجه سويلدكلرنده) يعقوب عليه السلام
ديديكه بلكه سزك نفسكز سزكچون استديككز برامرى تزيين ايلدى يوخسه ملك
نه بيلور ديكه سارق سرقه سنه بدل آليقونيله خوشمدى بكا واجب اولان صبر
جميلدر اميدايدرمكه الله تعالى انلرك جميعنى يعنى يوسف وبنيامين ومصرده
قلانى بكا كتوره تحقيق الله تعالى بنم حزنمه عليم وتدبيرنده حكيمدر
٨٤ وتولى عنهم وقال يا اسفى على يوسف وابيضت عيناه من الحزن
فهو كظيم * اوغللرندن اعراض ايدوب اى يوسفك فراقيله بكا كلان حزن
وحسرت ديدى حزندن چوق آغلايوب كوزلرى بياض وضعيف اولديكه
اوغللرينه غيظ ايدوب غيظنى اظهار ايتمدى * دينلديكه يوسفك فراقيله اقاسنه دك
سكسان سنه اولمغله اول مدتده هيچ كوزلرينك ياشى ديكمدى
٨٥ قالوا تالله تفتؤا تذكر يوسف حتى تكون حرضا او تكون من
الهالكين * اوغللرى ديديلركه الله حقيچون سن يوسفى شدت محبت وناله
وزاريله ياد ايدرسن تاكه حزن وحسرتله وجودك اريوب عقلكى مختل ونفسكى
هلاك ايده جكسين
٨٦ قال انما اشكوا بثى وحزنى الى الله واعلم من الله ما لا تعلمون

يعقوب عليه السلام اوغللرينه ديديكه بنم غم وحزنمده انجق الله تعالى يه
شكوا ايدرم سزه شكايتم يوق وسزك بيلمديككز شيلرى بن الله تعالانك وحيله
بيلورم * دينلديكه يعقوب عليه السلامك بوغم وحزننده الله تعالى اكاوحى
ايدوب يا يعقوب عزوجلالم حقيچون اكر يوسف وبنيامين وفات ايتمش اولسه لر
سنك بونالهك سببيله انلرى احيا ايدوب سكا كوندرردم بيوردى بناءعليه
سزك بيلمديككزى بن بيلورم ديدى
٨٧ يا بنى اذهبوا فتحسسوا من يوسف واخيه ولا تايئسوا من روح الله
انه لا يايئس من روح الله الا القوم الكافرون * اى اوغللرم مصره كيدك
يوسف وقرنداشندن خبر سؤال ايدك والله تعالينك فضل ورحمتندن اميد
كسميك الله تعالينك رحمتندن انجق قوم كافرين نااميدلردر * دينلديكه بركون
ملك الموت يعقوب عليه السلامك زيارتنه كلدكده يعقوب اكا عين ويروب ديديكه
اوغلم يوسفك روحنى قبض ايتدكمى ايتدم ديدكده بو وجهله اوغللرينه سؤال
ايدك ديو امر ايتدى
٨٨ فلما دخلوا عليه قالوا يا ايها العزيز مسنا واهلنا الضر وجئنا
ببضاعة مزجية فاوف لنا الكيل وتصدق علينا ان الله يجزى
المتصدقين * وقتاكه اولاد يعقوب مصره كيدوب يوسف عليه السلامه داخل
اولديلر يوسف عليه السلامه ديديلر كه اى عزيز بزى واهلمزى آجلق وضرورت
مس ايلدى قليل وبى اعتبار سرمايه ايله سكا كلدك بزم ذخيره مزى تمام ايله ومتاعمزدن
زياده بزه تصدق ايله الله تعالى صدقه ويريجيلرك فضليله جزاسنى احسان ايدر
* مرويدركه يعقوب عليه السلام ملك مصر يعنى يوسف عليه السلامه بووجهله
برنامه يازمشديكه الله تعالايه حمد وثنادنصكره اى ملك مصر بز اوزرلرينه بلايا
موكل براهل بيتز كه جدم ابراهيم عليه السلام الى اياغى باغلو نمرود آتشنه
آتلدى حق تعالى آكا اول آتشى برد وسلام ايلدى پدرم اسحق عليه السلام
الى اياغى باغلو بوغازينه بچاق وضع اولنمشيكن بارى تعالى اكا فدا كوندردى
بنم ايكى سوكلو اوغلم واريدى بربنى قرداشلرى صحرايه كوتوروب قورديدى
ديو قانلو كوملكنى كتورديلر انك فراقيله ناله وزارده ايكن حالا انكله اكلنديكم
قرنداشنى سرقه تهمتيله سن آلوب ضبط ايلدك بز سرقه ايدر خاندان دكلز
و بو تهمت بزه سزا دكلدر بو اوغلمى بكا كوندر يوخسه سكا بر بددعا ايدرمكه

انك اثری بدی بطن اولادكه دك اصابت ایدر والسلام

(٨٩) قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَاَخِيهِ اِذْ اَنْتُمْ جَاهِلُونَ * یوسف
علیه السلام قرداشلرینه دیدیكه بیلور میسز كه یوسفه وقرنداشنه نه قبیح ایشلر
ایشلدیكز (توبه ایتدیكز) میكه سز اول وقتده جاهللر ایدیكز * چونكه بنیامین دخی
یانلرنده خوار وبی اعتبار اولوب دائما تحقیر ایدرلردی و بو كلامی عتاب یوزندن
اولمیوب نصیحت صورتنده ایدی

(٩٠) قَالُوا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوسُفُ قَالَ اَنَا يُوسُفُ وَهٰذَا اَخِي قَدْ مَنَّ اللّٰهُ
عَلَيْنَا اِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ * (یوسف
علیه السلام یوزندن نقابنی باشندن تاجنی چیقاردقده قرداشلری شكل وشمائلندن
تفرس ایله بیلوب) سن یوسفمیسن دیدیلر یوسف علیه السلام بن یوسفم و بو قرنداشم
بنیامیندر دیدی الله تعالی بزم بیمزی جمله انعام ایتدی تحقیق كیمكه الله تعالادن
قورقار وطاعت ومصائبه صبر ایدر الله تعالی تقوی وصبری جمع ایدن محسنلرك
اجرنی ضایع ایتمز

(٩١) قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخَاطِئِينَ * قرداشلری
خدا حقیچون سنی اول حق تعالی بزم اوزریمزه تفضیل واختیار ایتدی بزایتدیكمز
عمللرمزله كنهكار اولدق دیدیلر

(٩٢) قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ *
یوسف علیه السلام انلره بو كوندنصكره بنم طرفمدن سزه سرزنش ولوم یوقدر
الله تعالی سزه مغفرت ایده اول راحملردن ارحمدر دیدی

(٩٣) اِذْهَبُوا بِقَمِيصِي هٰذَا فَاَلْقُوهُ عَلٰى وَجْهِ اَبِي يَاْتِ بَصِيرًا وَاْتُونِي
بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِينَ * (چونكه قرداشلرینی نوازشله خاطرلرینی تطییب
وتأمین ایلدی پدرینك دخی حالنی تنظیم ایچون دیدیكه) بو كوملكمی كوتوروب
بابامك یوزینه سورك كه كوزی اوله كی برینه كلسون واهلكزله جمیعكز بكا كلك
* دینلدیكه اول كوملك ابراهیم علیه السلام آتشه اتلدقده جبریل علیه السلام
انی اكا كیدرمشیدی یوسف علیه السلامه دخی قیوده آنی الباس ایلمشیدی

(٩٤) وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ اَبُوهُمْ اِنِّي لَاَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا اَنْ تُفَنِّدُونِ *
وقتاكه قافله مصردن آیریلوب صحرایه چیقدقده بابالری یعقوب علیه السلام
طورونلرینه بن یوسفك رایحه سنی بولدم اكر سز بنی بیرلك سببیله نقصان عقله

نسبت ایتمز سكز دیدی * دینلدیكه باد صبا حق تعالادن اذن طلبیله كوملك
رایحه سنی مشام یعقوبه یتشدردی

(٩٥) قَالُوا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ * اولادلرینك اوغللری یعقوب
علیه السلامه الله حقیچون سن یوسفه فرط محبتكدن ناشی خطاء
قدیمده سن دیدیلر

(٩٦) فَلَمَّا اَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ اَلْقٰيهُ عَلٰى وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ اِنِّي
اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ * وقتاكه كوملك ایله مژده جی كلوب كوملكی یعقوب
علیه السلامك یوزینه سوردكده بصیرت وشبابتی عودت ایدوب وقوت ومسرت
كلوب بن سزه دیمدیمیكه الهام الهیدن سزك بیلمدیككزی بن بیلورم دیدی
* دینلدیكه كوملك یهوذایه ویرلمش اولمغله قرداشلرینی براغوب سرو پا برهنه
سكرده رك پدرینه مژده و پیراهن ایله كلدی

(٩٧) قَالُوا يَا اَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا اِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ * اوغللری ای بزم
بابامز الله تعالادن بزم ایچون كناهلرمزك مغفرتنی طلب ایله تحقیق بز كنهكارلردن
اولدق دیدیلر

(٩٨) قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ * یعقوب
علیه السلام ربم تعالیدن سزكچون مغفرت طلب ایدیمكه اول توبه واطاعت ایدنه
غفور رحیمدر دیدی * مرویدركه یعقوب علیه السلام اوغللری ایچون دعاسنی وقت
سحره یاخود جمعه كیجه سنه یاخود یوسف علیه السلامله ملاقاتنه تأخیر ایدوب
مصرده بعد الملاقات تهجددنصكره قبله یه توجه و یوسف آردنده و برادرلری
انك عقبنده اولهرق دعا ایدوب اوغللری آمین دیمكله حق تعالی اجابت بیوردی
* القصه یعقوب علیه السلام مصره یاقلشدقده یوسف علیه السلام ملك ریان
واشراف مصرله پدرینك استقبالنه چیقدیلر یعقوب اولادلریله بر یوكسك محلده اول
كوكبه یی سیر وتعجب ایدردی جبرائیل علیه السلام نازل اولوب دیدیكه سن
بو لشكر وتجمله تعجب ایدرسن یوقارو باق كه ملائكه عسكری یردن كوكه دك
تفرجه كلمشلردر مقدم سنك حزنكله محزون ایدیلر شمدی سنك سروركله مسرور
اولوب فرحله سیر ایده یورلر بو حالده یوسف علیه السلام پدرینی كوروب آتندن
نزول ایلدی و پدرینه سلام ویرمك مراد ایلدكنده جبریل علیه السلام سن تأخیر
ایله پدرك سكا سلام ویرسون دیدی یعقوب علیه السلام دخی پیاده اولوب

يوسفك جمالنى كورد كده السلام عليك يامذهب الاحزان ديدى و بر بر نه
صاريشوب آغلشديلر يوسف عليه السلام مصره قريب بر محلده بر عالى كوشك
ياپمشيدى اكا نزول ايلديلر

٩٩ فلما دخلوا على يوسف اوى اليه ابويه وقال ادخلوا مصر ان شاء الله
آمنين ﴿ وقتاكه يوسف عليه السلامه يعقوب عليه السلام وعيال واولادى
داخل اولديلر پدريله تيزه سنى يانته الدى وجمله سنه ديديكه قحط ومكارهدن امين
اولديغكز حالده مصره كيركز ان شاء الله تعالى * روايت اولنديكه يوسف عليه السلام
يعقوب عليه السلامه مژده جيله يول ايچون ايكيوز راحله مالزمه لريله كوندرديكه
انلر رجل ومرأه يتمش ايكى كشى ايديلر و يوسف عليه السلامك هنوز ولادتى
حالنده والده سى وفات ايتمكله تيزه سى والده مقامنده اولمشيدى

١٠٠ ورفع ابويه على العرش وخروا له سجدا وقال يا ابت هذا تأويل
رؤياى من قبل قد جعلها ربى حقا وقد احسن بى اذ اخرجنى من السجن
وجاء بكم من البدو من بعد ان نزغ الشيطان بينى وبين اخوتى ان ربى لطيف
لما يشاء انه هو العليم الحكيم ﴿ و يوسف عليه السلام باباسنى وتيزه سنى سرير
اوزره چيقاردى واولوقتده تحيت وتعظيم سجده اولمغله يعقوب وانا سى مقامى
وقرداشلرى انحنا ايلديلر و يوسف عليه السلام ديديكه اى پدرم بو مقدم صباوتمده
كورديكم رؤيانك تعبيريدر ربم تعالى اول رؤيايى تحقيق ايتدى و بنى زنداندن
چيقاروب بكا احسان ايتدى وشيطان بنمله قرداشلرم بيننى افساد دنصكره
الله تعالى سزى باديه دن كتوروب بكا ملاقات ايتدردى تحقيق ربم جل شانه
ديلديكنه لطف ايديجيدر واول الله تعالى تدبيرلرك وجوهنى بيليجى ووقتنده
حكمنى اجرا ايديجيدر * ديلديكه بو وقوعاتدن يكرمى درت سنه صكره يعقوب
عليه السلام وفات ايتدى انك جنازه سى كنعانه وصولى كون انك ايكيز قرنداشى
اولان عيص دخى وفات ايلديكه ايكيسى دخى يوز قرق بديشر ياشنده ايديلر
يعقوب عليه السلامك وصيتى اوزره انى زاجدن تابوته وضعله يوسف عليه السلام
انى ارض شامده باباسى اسحق عليه السلامك يانته دفن ايدوب مصره كلدى
ويكرمى اوچ يل صكره يوسف عليه السلام پدرينى رؤياده كوروب اى يوسف
سنك لقا كه مشتاقم عجله ايله اوچ كونه دك يانمه كل ديمكله قرداشلرينى دعوتله
وصيت ويهوذايى ولى عهد ايدوب اوغللرينى اكا سپارش ايلدى

١٠١ رب قد آتيتنى من الملك وعلمتنى من تأويل الاحاديث فاطر السموات حزب ٢
والارض انت ولي فى الدنيا والآخرة توفنى مسلما والحقنى بالصالحين ﴿
(مناجات طريقيله ديديكه) يارب بكا مصر ملكنى ويردك ورؤيا تعبيرنى تعليم ايلدك
اى كوكلرى ويرلرى ايجاد ايدن بارى تعالى دنياده وآخرتده سن بنم معينم
ومتولىء امورمسن سكا تسليم وتوحيدده ثابتم اولديغى حالده بنى وفات ايتدر
و پدرلرم صالحلره الحاق ايله

١٠٢ ذلك من انباء الغيب نوحيه اليك وما كنت لديهم اذ اجمعوا امرهم
وهم يمكرون ﴿ يا محمد بو يوسف وقرداشلرى خبرينى سكا وحى ايدرز كه اول
غيب خبرلردندر سن اولوقت انلرك يانلرنده دكل ايدك كه انلر رأيلرينى جمع ايدوب
(يوسفى قيويه براقمغله يعقوب ويوسف عليه السلامه) مكر ايتديلر

١٠٣ وما اكثر الناس ولو حرصت بمؤمنين ﴿ ناسك اكثرى عناد ايله كفر
وفساده اولدقلرندن ناشى ايمانه كلمزلر سن نقدر انلرك ايمانته حرص ايدرسك دخى

١٠٤ وما تسئلهم عليه من اجر ان هو الا ذكر للعالمين ﴿ سن قرآنك احكام
وقصصنى تبليغده انلردن اجرت استمزسن اول قرآن عالملره انجق نصيحت
وتذكيردر

١٠٥ وكأين من آية فى السموات والارض يمرون عليها وهم عنها
معرضون ﴿ الله تعالانك سموات وارضده وجود ووحدانيتنه وكمال قدرت
وحكمته دلالت ايدر نيجه علامتلر واردر اول معاندلر اندن مرور ايدرلر واول
علامتلردن عبرت آلميوب يوز چويررلر

١٠٦ وما يؤمن اكثرهم بالله الا وهم مشركون ﴿ انلرك اكثرى انجق
الله تعالى يه شرك قوشيجى اولدقلرى حالده وحدانيتنه ايمان ايتمزلر * زيرا ربنا الله
ديرلر صكره حاشا ملائكه بنات الله وعزير ابن الله ومسيح ابن الله ديرلر

١٠٧ أفأمنوا ان تأتيهم غاشية من عذاب الله او تأتيهم الساعة بغتة وهم
لا يشعرون ﴿ انلرك خبرلرى اولمقسزين وعقللرينه كلمكسزين الله تعالينك
عذابى انلرى قاپلاسندن وفجأة قيامتك قوپمه سندن مجبا امينمى اولديلر

١٠٨ قل هذه سبيلى ادعوا الى الله على بصيرة انا ومن اتبعنى وسبحان الله
وما انا من المشركين ﴿ يا محمد ديكه بو توحيده دعوت بنم طريق وسنت
ومأمور يتمدر بن ناسى رأى العين حجت اوزره الله تعالى يه دعوت ايدرم و بكا تابع

اولنلری دخی دعوت ایدرم والله تعالی یی انلرك اشراكندن تنزیه ایدرم وبن
اکا اشراك ایدنلردن دکلم
١٠٩ وما ارسلنا من قبلك الا رجالا نوحی الیهم من اهل القری افلم یسیروا
فی الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم ولدار الآخرة خیر للذین
اتقوا افلا تعقلون ❁ یا محمد سندن مقدم وحیله کوندردیکمز رسوللرمز
انجق اهل شهر وقری رجاللرندن ایدی (الله تعالی اهل بادیه وجن ونسواندن
هیچ پیغمبر کوندرمشدر) آیا کافرلر یریوزنده کزوب انلردن مقدم اولان کاذب
ومنکرلرك عاقبت حاللری نیجه اولدیغنه نظر عبرت ایتمزلرمی دار آخرتکه جنتدر
شرك وعصیاندن صاقننلره خیرلودر تعقل ایتمزمیسکز
١١٠ حتی اذا استیأس الرسل وظنوا انهم قد کذبوا جاءهم نصرنا فنجی
من نشاء ولا یرد بأسنا عن القوم المجرمین ❁ حتی انکه رسوللر کندولرینی تکذیب
ایدن قوملرینك ایمان ایتملرندن مأیوس اولدیلر ووعدهٔ ایمانده اولنلردن دخی
تکذیب اولنهجقلر ظن ایتدیلر اول پیغمبرلره نصرتمز کلوب اکا واکا تابع مؤمنلره
دیلدیکمزه نجات ویردی وقوم مشرکیندن عذابمز رد اولنمز
١١١ لقد کان فی قصصهم عبرة لاولی الالباب ما کان حدیثا یفتری ولکن
تصدیق الذی بین یدیه وتفصیل کل شیء وهدی ورحمة لقوم یؤمنون ❁
انبیا وامملرك ویا یوسف واخوه سنك قصهلرندن عقول کامله ایچون عبرت واردر
قرآن کریم افترا اولنور کلام اولمدی ولکن مقدم نازل اولان کتب الهینك تصدیق
وناسك دین ودنیاده محتاج اولدیغی هرشیئك تفصیل وبیانی اولدی وسالکلره
رهنما وقوم مؤمننه الله تعالینك هدایت وتوحیدی وپیغمبر صلی الله علیه وسلمك
نوریله رحمت اولدی

— ١٣ — (سورة الرعد مکیة او مدنیة وهی خمس واربعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم
١ المر ❁ انا الله اعلم واری
٢ تلك آیات الکتاب والذی انزل الیك من ربك الحق ولکن اکثر
الناس لا یؤمنون ❁ شول سکا ذکر ایلدیکمز خبرلر کتب متقدمهنك آیاتیدر
وشول قرآنکه سکا ربك جل شانهدن انزال اولندی آنی تمسك ایله که حقدر ولکن
ناسك اکثری عدم تفکرلرندن ناشی آنی تصدیق ایتمزلر

٢ الله الذی رفع السموات بغیر عمد ترونها ثم استوی علی العرش وسخر
الشمس والقمر کل یجری لاجل مسمی یدبر الامر یفصل الآیات لعلکم
بلقاء ربکم توقنون ❁ الله تعالی اویله قوی قادرکه کوکلری کوردیککز
هیئتده دیرکسز رفع ایلدی بعده عرش اوزره حفظ وتدبیرله استوا یعنی تماثل
ومعادل قصد ایتدی وشمس وقمری مصالح عباد ایچون رام وتسخیر ایلدیکه
هربری معین مدتنی دور وجریان ایله تمام ایده صباح واخشام یا خود الی یوم القیام
اول الله تعالی امور ملکوتی وایجاد واعدام واحیا واماته وسائری تدبیر ایدر آیات
قرآنیه یی امر ونهیله تفصیل وبیان ایدرکه شاید قیامتده جزاسنه ملاقاتکزی
تفکر ایدوب یقینایله سز
٣ وهو الذی مد الارض وجعل فیها رواسی وانهارا ومن کل
الثمرات جعل فیها زوجین اثنین یغشی اللیل النهار ان فی ذلك لآیات لقوم
یتفکرون ❁ واول الله تعالیدرکه ارضی طول وعرضیله اوزاتدیکه مخلوقاتی
استعمال وآمد شدله تعیش ایدهلر وانده ثباتلو طاغلر وایرمقلر قیلدی ومیوهلردن
جفت جفت هر نوعندن یعنی سیاه وبیاض واکشی وطاتلو وسائر دورلو دورلو
قیلدی کیجه یی کوندز ایله وکوندزی کیجه ایله اورتر تحقیق بو آثار قدرت تفکر ایدن
قوم ایچون صانعك قدرتنه ووجود ووحدانیتنه دلیل وعلامتدر
٤ وفی الارض قطع متجاورات وجنات من اعناب وزرع ونخیل صنوان
وغیر صنوان یسقی بماء واحد ونفضل بعضها علی بعض فی الاکل ان فی ذلك
لآیات لقوم یعقلون ❁ ویریوزنده بربرینه متصل پارچهلر واردرکه کیمی
منبت طپراق کیمی قیاکیمی قوملق وشوره وبوستانلر واردرکه کیمنده اوزم وسائر
میوهلر وبغدای وسائر حبوبات وخرما اغاجلری کیمی برکوکدن ایرلمش کیمی بشقه
بتمش وبونلر بر صو ایله صولنور مع هذا اکل حالنده طعم جهتیله بعضبی
بعضندن الذ وافضل خلق ایتمشز در تحقیق بو مذکورلر تعقل وتأمل ایدن قوم
ایچون ارادت قادر مختار ایله اولدیغنه دلالت وعلامت اولور ❁ دینلدیکه انسان
جمله بر پدر بر طینتدن ایکن وسمادن باران انزالی کبی انلره دخی کتب الهیه
انزال اولنمشیکن انلرکدخی میوهلر کبی الوان واشکال علی الخصوص اخلاقده
تفاوت واختلافلری واردر
نصف ٥ وان تعجب فعجب قولهم ءاذا کنا ترابا ءانا لفی خلق جدید ٦ اولئك

الذين كفروا بربهم واولئك الاغلال فى اعناقهم واولئك اصحاب النار هم فيها خالدون ❊ يا محمد اكرسن مشركلرك ايمانه كلمدكلرينه تعجب ايدرسك انلرك آيا بز موتله تراب اولديغمزدنصكره يكيدن خلق اولنور ميز ديو انكارلرى دخى عجبدر كه بو آيات معدوده‌يى كوردكدنصكره انلرى يكيدن ايجاد ايدن اعاده‌يه قدرتى اولوتده ايدوكنى تفكر ايتمزلر انلر ربلرينك حشر ونشره قدرتنى انكارله كافر اولديلر انلرك بوينلرنده دنياده ضلالت حلقه‌سى وآخرتده آتشدن تيمورلاله واردر وانلر نار جهنم اربابى اولوب آنده مخلدلردر

٧ ويستعجلونك بالسيئة قبل الحسنة وقد خلت من قبلهم المثلات وان ربك لذو مغفرة للناس على ظلمهم وان ربك لشديد العقاب ❊ (مشركلر استهزا طريقيله عذابى استعجال ايتمكله حق تعالى بيورركه) مشركلر احسان الهيله عافيتدن مقدم عقوبتك عجله‌سنى يا محمد سندن طلب ايدرلر حال بوكه انلردن مقدم اولان امم مكذبينك مثاللرى كچمشيدى (انلردن نيچون عبرت آلمزلر انلر نفسلرينه ظلم ايدرلر) تحقيق ربك جل شانه ناسه مغفرت صاحبيدر وكفر وتكذيبه مصر اولنلره عقابى شديددر

٨ ويقول الذين كفروا لولا انزل عليه آية من ربه انما انت منذر ولكل قوم هاد ❊ كافرلر محمده نيچون بزم استديكمز معجزه كلمدى ديرلرسن انجق اخافه وابلاغله مأمورسن وهر بر قوم ايچون وقته كوره هادى ورهنما واردر (يعنى وقته كوره معجزه اقتضا ايدركه قومنه غالب اوله مثلا موسى عليه السلامك وقتنده سحره مشهور ايدى عصا ايله انلره غلبه ايتدى عيسى عليه السلام زماننده علم طب مقبول ايدى احياى موتا ايله انلره غالب اولدى سنك وقتكده فصاحت مقبول اولمغله قرآن غالب واغلبدر)

٩ الله يعلم ما تحمل كل انثى وما تغيض الارحام وما تزداد وكل شىء عنده بمقدار ❊ الله تعالى هر حامله نسانك حملى اركك يا ديشى سياه يا بياض هر صورت وحالنى بيلور ورحملرنده اولان ولدك خلقتنده نقصانلكنى وزياده‌لكنى بيلور (يعنى اعضا سنك وعدد دنك ومدت وضعنك نقصان وزياده‌لكنى بيلور) وهر شى انك عندنده قدر وحدله‌در (اندن ناقص وزياده اولمز)

١٠ عالم الغيب والشهادة الكبير المتعال ❊ حس اولنندن غائب وحاضرى بيلور عظيم الشان كبير القدر جمله‌دن عاليدر

١١ سواء منكم من اسر القول ومن جهر به ومن هو مستخف بالليل وسارب بالنهار ❊ سزدن كيمسه كلامنى كزلك نفسنده كزلرسه يا غيره اظهار ايدرسه وظلمت ليلده كزلمك استرسه وكوندزده اشكار عمل اشلرسه الله تعالينك علمنده مساويدر ❊ هيچ كزلو واشكار قول وفعل اكا مستور دكلدر

١٢ له معقبات من بين يديه ومن خلفه يحفظونه من امر الله ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بانفسهم واذا اراد الله بقوم سوء فلا مرد له وما لهم من دونه من وال ❊ الله تعالينك انسانه مؤكل ملكلرى واردركه اوكندن آردندن تعقيبله حق تعالينك اذنيله انى حفظ ايدرلر الله تعالى عافيت ونعمتده اولان بر قومك نعمتنى تغيير ايتمزتا اول قوم نفسنده‌كى احوال جميله‌يى اخلاق رديه‌يه تغيير وتبديل ايتمينجه والله تعالى بر قومه عقوبت مراد اتسه انى رد ايدر اولمز والله تعاليدن غيرى اول قوم ايچون اول عقوبتى دفع ايدر وامورينى تولى ايدر اولمز ❊ ديندلديكه اول مؤكل ملائكه كراما كاتبين اوله كه انك عملنى كتب وحفظ ايدر ياخود اول ملائكه پيغمبر عليه السلامى ضرر اعدادن حفظ ايدرديك اوله اشاغيده كله‌جك عامر بن طفيل واربد بن ربيعه‌دن محافظه‌سى كبى

١٣ هو الذى يريكم البرق خوفا وطمعا وينشئ السحاب الثقال ❊ اول الله تعالى نشانهٔ باران اولان شمشكى سزه كوستركه مسافره ويغمور ضرر ايدن محله خوف ومقيم ومحتاج باران اولنلره طمع اولور وهواده يغمورله اغرلشمش بلوتلر پيدا ايدر

١٤ ويسبح الرعد بحمده والملائكة من خيفته ويرسل الصواعق فيصيب بها من يشاء وهم يجادلون فى الله وهو شديد المحال ❊ رعد وملائكه الله تعاليدن خوف ايديجى اولدقلرى حالده حمد وتسبيح ايدرلر الله تعالى اول برقدن حاصل اولان صاعقه‌لرى كوندرر وهر كيمسه ديلرسه اول يلدرم اصابت ايدوب احراق ايدر حال بوكه اول اصابت ايدن كيمسه‌لر الله تعالى شاننده جدال ايدرلردى اول الله عظيم الشان قدرت وعقوبتنده شديددر ❊ ديندلديكه بر يهودى جناب نبوتمابه كلوب مجادله يوزندن يا ابا القاسم سنك ربك اينجو يا ياقوت يا آلتوندنميدر ديدى فى الحال يلدرم كلوب انى احراق ايلدى حق تعالى بو آيت كريمه‌يى كوندردى ❊ مرويدركه رعد بلوتلرى سورر بر ملكدر وشمشك انك قامچى‌سيدر منقولدركه هجرتك طقوزنجى سنه‌سى عامر بن طفيل واربد بن ربيعه ديديلركه

محمده کیده لم عامر اربده بن محمدی سوزه طوته رم سن انك آرقه سندن قلیجیله
اوردیدی بو قولله مجلس نبوی یه کلدیلر برمقدار یاوه کلام سویلیوب طشره
چیقدقلرنده اربده سنکله قولمز نیجه اولدی دیدی اربد هرچانکه قلیجله اورمق
مراد ایتدمسه سن محمد له بنم بینمزه حائل اولدك دیدی اول حالله مدینه دن
چیقوب کتدیلر یوله اربدی صاعقه اوروب یاقدی وعامر دخی یولده بدتر
صورتله مرد اولدی

١٥ له دعوة الحق والذين يدعون من دونه لا يستجيبون لهم بشيء الا
كباسط كفيه الى الماء ليبلغ فاه وما هو ببالغه وما دعاء الكافرين الا في ضلال ❊
حقله دعا الله تعالی ایچوندر (که اول کلمهٔ شهادتدر واکا دعا ایتمك لازمدر که اجابت
ایدیجی یالکز اولدر) شونلر که الله تعالیدن غیریه دعا ایدرلر اول غیرانلرك دعالرینه
برشیئله اجابت ایتمز شونك کبیکه برکیمسه برقیونك آغزنه طوروب اللرینی صویه
طوغری اوزاده که اغزنه کلسون ایچون حال بوکه الی صویه یتشمیوب صو دخی
اغزنه کلیه (یعنی مشرکلرك دخی بتلرندن استعانتلری بو صورتده در) وکافرلرك
اصناملرینه دعالری انجق ضلالت و بطلاندر

١٦ ولله يسجد من في السموات والارض طوعا وكرها وظلالهم بالغدو سجده
والاصال ❊ سموات وارضده اولان ذوی العقولك کندولری وکولکه لری
مؤمنلرك اطاعت واختیارلریله وکافرلرك وقت شدتده کراهت واضطرارلریله
الله تعالی یه کوندزو کیجه سجده ایدرلر

١٧ قل من رب السموات والارض قل الله قل افاتخذتم من دونه اولياء
لا يملكون لانفسهم نفعا ولا ضرا قل هل يستوي الاعمى والبصير ام هل
تستوي الظلمات والنور ١٨ ام جعلوا لله شركاء خلقوا كخلقه فتشابه
الخلق عليهم قل الله خالق كل شيء وهو الواحد القهار ❊ یا محمد دیکه کوکلرك
ویرلرك خالقی کیمدر (انلرك غیری جوابلری اولمغله) سن دیکه الله تعالیدر دیکه سموات
وارضك خالقی الله تعالی ایکن کندو نفسیچون نفع وضرره مالك اولمین
اصنامکزی ولی ومعبود اتخاذ ایدرمیسکز دیکه اعمی (مشرکلر) له بصیر (موحدلر)
یاخود شرکله ظلمتده وتوحیدله نورده اولان برابرمیدر یاخود کافرلرك شریك
طوتدقلری بتلری الله تعالینك خلقی کبی خلق ایتدیلرمیکه انك خلقنه مشابه
اولوب عبادته مستحق اوله دیکه الله تعالی هرشیئك خالقیدر غیری خالق یوقدر

والوهیتده یکانه وهرشیئه اوزره غالبدر

١٩ انزل من السماء ماء فسالت اودية بقدرها فاحتمل السيل زبدا
رابيا ومما يوقدون عليه في النار ابتغاء حلية او متاع زبد مثله كذلك يضرب
الله الحق والباطل فاما الزبد فيذهب جفاء واما ما ينفع الناس فيمكث في الارض
كذلك يضرب الله الامثال ❊ (بعده حق و باطله ایکی مثل ضرب اولنوب
بیورلدیکه) الله تعالی کوکدن صو انزال ایدوب هروادی یه نفعی اوله جق مقدار
سیل اقعله اول سیل زائد کوپوکی یعنی خار وخاشاکی کوتروب صافی صو باقی
قالدی وحلی واوانی وسائر یاپمق ایچون آتش ایله اریتدکلری زروسیم وسائرك
دخی سیل صویی مثللو کوپوکی طرحله صافیسی النده قالدی بونك کبی
مثل ایله حق تعالی حق وباطلی بیان ایدراما سیل اوزره اولان کوپوك باطل
وضایع اولوب کیدروامانا سه نفع ویرن شی کتمزقالور بونلری تعقل وتأمل ایچون
الله تعالی بونك کبی مثللرضرب ایدر ❊ علماء تنزیل وارباب تأویل دیمشلرکه سمادن
منزل ماء قرآنه مثالدر ووادی قلبه مثالدر هربری یقین وعقل وشك وجهل
مقدارنجه قرآنی محتمل اولورواول اذا به اولنن معادنك النده قلان صافیسی
قرآنك مثالیدرکه حقدرواوزرندن دفع اولنن خبثی انتفاع اولنمین کافرلرك عمل
باطل واعتقاد زائللریدر

٢٠ للذين استجابوا لربهم الحسنى والذين لم يستجيبوا له لو ان لهم
ما في الارض جميعا ومثله معه لافتدوا به اولئك لهم سوء الحساب ومأويهم
جهنم وبئس المهاد ❊ دنیاده طاعاتله ربلرینك امرینه اجابت ایدن مؤمنلر
ایچون آخرتده احسن مکافات واردرکه جنتدر شونلرکه اجابت واطاعت
ایتمیوب انکارده اولدیلر اکر یوزنده اولان اشیانك جمیعی انلرایچون اولسه
وانکله بیله برمثلی دخی اولسه آخرتده عذابدن قورتلمق ایچون انی فدا ایدردی
قیامتده انلرك کناهلریچون حساب واردرکه اول مغفرت اولنمز انلرك مسکنلری
جهنمدر اول نه قبیح فراشدر

٢١ افمن يعلم انما انزل اليك من ربك الحق كمن هو اعمى انما يتذكر حزب ٣
اولوا الالباب ❊ ربك تعالیدن سکا نازل اول شیئك حق ایدوکنی بیلوب
اطاعت ایدن کیمسه قلبی اعمی اولوب انکار اوزره اولان کیمسه کبیمیدر بو قرآنله
متعظ اولنلر انجق عقول کامله صاحبلریدر

٢٢ الذين يوفون بعهد الله ولا ينقضون الميثاق ٢٣ والذين يصلون
ما امر الله به ان يوصل ويخشون ربهم ويخافون سوء الحساب ☼
شونلر كه الله تعالى ايله روز ميثاقده اولان عهده وفا ايدوب اول عهدى قيرمديلر
وانلر كه الله تعالينك امر ايتديكى صلهٔ رحم وجميع كتب ورسلى اقراره واصل
اولورلر وربلرندن وسوء حسابدن قورقرلر
٢٤ والذين صبروا ابتغاء وجه ربهم واقاموا الصلوة وانفقوا مما رزقناهم
سرا وعلانية ويدرؤن بالحسنة السيئة اولئك لهم عقبى الدار ☼ ودخى
شونلر كه ربلرينك رضاسنى طلبله نفسه تبعيت ومعاصيدن صبر ايتديلر ونمازه
اقامت ايتديلر وانلره ويردكمز رزقدن كزلو وآشكار بر موجب وجوب انفاق ايتديلر
وحسنه ايله سيئه يى دفع ايدرلر انلر ايچون عاقبت جزاى عملارينه دار حسنى
وراحت واردر
٢٥ جنات عدن يدخلونها ومن صلح من آبائهم وازواجهم
وذرياتهم والملئكة يدخلون عليهم من كل باب ٢٦ سلام عليكم بما
صبرتم فنعم عقبى الدار ☼ اشته اول دار مكان خلود اولان جنتدر اول ذكر
اولنن كيمسه‌لر اكا كيررلر وبابا وانالرى وازواج وذريتلرندن مؤمن ومؤمنه لردن
اكا دخوله صالح اولنلر دخى كيررلر يعنى مذكورلرك فرحلرى ايچون انلره الحاق
اولنورلر وملكلر هر قپودن كيروب انلره مشقت ومعاصيدن صبر كز سببيله
الله تعالى سزى هر آفتدن سالم ايتدى بو جنت سزه نه احسن العاقبه اولديكه
آنده دائما وابدا دور ايدر سز ديرلر
٢٧ والذين ينقضون عهد الله من بعد ميثاقه ويقطعون ما امر الله به
ان يوصل ويفسدون في الارض اولئك لهم اللعنة ولهم سوء الدار ☼
شونلر كه الله تعالى ايله السته باغلد قلرى عهدى قيررلر وحق تعالينك
امر ايتديكى صلهٔ رحم وپيغمبرلره وكتبه ايمانى قطع ايدرلر وير يوزنده كفر
وظلمله فتنه وفساد ايدرلر انلر ايچون رحمتدن تبعيد وقبح عاقبت واردر
٢٨ الله يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر وفرحوا بالحيوة الدنيا وما الحيوة
الدنيا في الآخرة الا متاع ☼ الله تعالى رزقى ديلديكنه توسيع وديلديكنه
تضييق ايدر واهل مكه حيات دنيا وتوسيع رزقله فرحلنورلر حال بو كه
حيوة دنيا آخرته نسبتله انجق سريع الزوال بر جزئى كچنمكدر

٢٩ ويقول الذين كفروا لولا انزل عليه آية من ربه قل ان الله يضل
من يشاء ويهدي اليه من اناب ☼ كافرلر ديديلر كه نيچون محمده بزم استديكمز
وجهله آيت نازل اولمدى سن ديكه الله تعالى ديلديكى كيمسه‌يى (معجزات
ظهورندنصكره نفسلرينه كوره تحكم طريقيله آيات طلبلريله) اضلال ايدر وكندو
طرفنه رجوع ايدن كيمسه‌يى راه اسلامه هدايت ايدر
٣٠ الذين آمنوا وتطمئن قلوبهم بذكر الله الا بذكر الله تطمئن القلوب
انلر كه ايمان كتوروب قلبلرى ذكر الله‌له مطمئن اوله اكاه اولك كه ذكر الله‌له
قلبلر مطمئن اولور
٣١ الذين آمنوا وعملوا الصالحات طوبى لهم وحسن مآب ☼
انلر كه مؤمن اولوب عمل صالح اشلديلر آنلر ايچون نه كوزل دولت ونعمت
ونه احسن رجوع ايده‌جك مكان واردر * مرويدر كه طوبى جنت عدنده بر عظيم
آغجدر كه آنك كوكى حضرت فخر رسالت عليه السلامك منزلنده در وجنتده
انك داللرى اولمدق بر چارطاق وكوشك يوقدر وسلسبيل وكافور چشمه‌لرى
آنك آلتندن آقر
٣٢ كذلك ارسلناك في امة قد خلت من قبلها امم لتتلو عليهم الذي
اوحينا اليك وهم يكفرون بالرحمن قل هو ربي لا اله الا هو عليه توكلت واليه
متاب ☼ مقدم كچن امتلره رسوللر كوندرديكمز كبى سكا دخى وحى ايتديكمز
قرآنى انلره اوقومالك ايچون امتكه سنى كوندردك حال بو كه رحمن اولان الله تعالى‌يه
(وما الرحمن يعنى رحمن كيمدر ديو) كافر اولورلر يا محمد سن ديكه اول رحمن بنم
ربمدر اندن غيرى عبادته مستحق يوقدر توكل واعتماد م توبه ومرجعم اكادر
* على رضى الله عنه طرف حضرت عليه السلامدن نامه يازدقده بسم الله الرحمن
الرحيم يازمشيدى سهيل بن عمرو بز رحمن ندر بيلمزز ديدى
٣٣ ولو ان قرآنا سيرت به الجبال او قطعت به الارض او كلم به الموتى بل لله
الامر جميعا افلم ييأس الذين آمنوا ان لو يشاء الله لهدى الناس جميعا
ولا يزال الذين كفروا تصيبهم بما صنعوا قارعة او تحل قريبا من دارهم
حتى يأتي وعد الله ان الله لا يخلف الميعاد ☼ اكر قرآنله طاغلر يوريدلسه
يا آنكله ير يارلسه ياخود آنكله موتا سويلد اسه علمرزده اولمد يغى حالده انلر
ايمان ايتمزلردى بلكه امرك جميعى الله تعالى‌يه مختصدر (انلرك استدكلرى معجزه‌لرى

اظهاره قادردر لكن اراده سى تعلق ايتمدى) الله تعالى مراد ايتسه ناسك جميعنه
هدايت ايده جكنى مؤمنلر بيلمزلرميدى (لكن هدايته اهل اولميانلرى ايتمدى)
كافرلر عمللرى سببيله تاكه ظهور واصابت ايده جك داهيه وآفتدن زائل اولمزلر
ياخود يامحمد يقينده انلرك خانه لرينه كيررسن يا اول داهيه انلرك دارلرينه حلول
ايدر تاكه الله تعاليك وعدى كلنجه (اول موت ياقيامت يافتح مكه واقع اوله)
تحقيق الله عظيم الشان وعدنه خلف ايتمز * روايت اولنديكه مكه مشركلرندن
بر كروه ديديلركه اكر بزم سكا تابع اولممزى استرسك قرآنكله مكه اطرافنده اولان
طاغلرى قالدركه بزه كشادهلك اوله وزمينى شق ايله كه اندن نهرلر ظاهر اولوب
زراعت ايدهلم وقصى بن كلابى وبعض بابالرمزى احيا ايله كه سنك حالكدن
انلره سؤال ايدهلم ديديلر ايله بو آيت كريمه نازل اولدى
(٣٤) ولقد استهزئ برسل من قبلك فامليت للذين كفروا ثم اخذتهم
فكيف كان عقاب * يامحمد سن استهزا اولنديغك كبى سندن مقدم اولان
پيغمبرلر دخى استهزا اولنديلر اول كافرلر ايچون مهلت ويردم صكره انلرى
عقوبتله اخذ ايتدم امدى دنياده قتل ايله وآخرتده نار ايله انلره عقابم نيجه اولدى
(٣٥) افمن هو قائم على كل نفس بما كسبت وجعلوا لله شركاء قل سموهم
ام تنبؤنه بما لا يعلم فى الارض ام بظاهر من القول بل زين للذين كفروا
مكرهم وصدوا عن السبيل ومن يضلل الله فما له من هاد * اياهر نفسك
خير وشر اشلديكنه ناظر اولان الله تعالى ايله اكا شريك قوشدقلرى جماد
وعاجزلرى برابرميدر انلره ديكه بو شريكلريكزى لايق وصف واسمله تسميه
ايدوب نظر ايدك كه شركته ومعبوديته اهليتلرى وارميدر ياخود خبرويرككه
الله تعالى يريوزنده اكا شريك قوشديغكزى بيلمزمى يوخسه بو سزك شركا ديمه كز
بر كلام ظاهر اولوب مجرد تسميهٔ بى اعتبار ميدر بلكه كافرلر ايچون حيله لرينى
تزيين وراه حقدن صرف اولنمق واردر هر كيمكه الله تعالى مخذول ايده آنى
هدايته توفيق ايدر اولماز
(٣٦) لهم عذاب فى الحيوة الدنيا ولعذاب الآخرة اشق وما لهم من الله
من واق * اول كافرلر ايچون دنياده قتل واسر وقحط وسائر مصائب واردر
وعذاب آخرت ايسه دائمى وزياده مشقتلودر وانلر ايچون الله تعالينك عذابندن
حفظ وخلاص ايدر يوقدر

(٣٧) مثل الجنة التى وعد المتقون تجرى من تحتها الانهار اكلها دائم نصف
وظلها تلك عقبى الذين اتقوا وعقبى الكافرين النار * متقيلره وعد
اولنان جنتك مثلى اولدركه اشجارى آلتندن نهرلر آقر اول جنتك ميوه ونعمتلرى
دائمدر منقطع اولمز وكولكه لرى مبسوطدر زائل اولمز اول جنت متقيلرك
مآل حالى ومنتهاى كاريدر وكافرلرك مآل حالى وعاقبت كارى ناردر
(٣٨) والذين آتيناهم الكتاب يفرحون بما انزل اليك ومن الاحزاب
من ينكر بعضه قل انما امرت ان اعبد الله ولا اشرك به اليه ادعوا واليه
مآب * كتاب ويرديكمز (يعنى اهل كتابدن عبدالله بن سلام واصحابى ونصاراى
نجراندن قرق وحبشه دن اوتوز ايكى ويمندن وسائر اسلامه كلنلر) سكا كوندريلان
قرآندن فرحلنورلر واهل كتابدن برفرقه (كه كعب بن اشرف وسائرى) كبى انلر
قرآنك بعضى شريعتلرينه مخالفتله انكار ايدرلر سن ديكه بن انجق الله تعالينك
وحدانيتنه اقرار اوزره عبادت ايتمكله واكا شريك كتورممكله امر اولندم بن
ناسى آنك وحدانيتنه دعوت ايدرم وهر حالده رجوعم اكادر
(٣٩) وكذلك انزلناه حكما عربيا ولئن اتبعت اهواءهم بعد ما جاءك
من العلم ما لك من الله من ولى ولا واق * انبيايه امتلرى اسانيله
كوندرديكمز كتب كبى محمده دخى لغت عربيله مترجم حق وباطلى بيان وحكم
ايدر قرآنى كوندردك يامحمد اكر سن انلرك دينلرى منسوخ اولديغنى بيلدكدن
صكره (دينلرينى تقرير ياقبله لرينه رجوعله) هوالرينه تابع اولور ايسك سنك ايچون
الله تعالينك عذابندن قورتارر ناصر اولمز
(٤٠) ولقد ارسلنا رسلا من قبلك وجعلنا لهم ازواجا وذرية وما كان
لرسول ان يأتى بآية الا باذن الله لكل اجل كتاب (٤١) يمحوا الله ما يشاء
ويثبت وعنده ام الكتاب * يامحمد سندن مقدم بر نوع بشردن رسللر
كوندردك وانلر ايچون نسا واولاد قيلدق وهيچ بر رسولك وسعنده اولمديكه
كنديدن قومنك استدكلرى بر معجزه كتوره مكركه الله تعالينك اذنيله اوله
هر بر وقت ايچون ناسك صلاحلرينى مقتضى كتاب واردر الله تعالى شرايع
واحكام واوامر ونواهيدن ديلدكنى محو ونسخ وتبديل وديلديكنى اثبات ايدر
واصل كتابكه لوح محفوظ الله تعالى عندنده درآنده تبديل وتغيير اولمز * اشبو
محو واثبات بحثى محل تأمل اولديغندن حقنده اقوال كثيره واقع اولوب تفسير

خازنده اصحاب وعلمانك اقوالنى كوزلجه تفصيل ايتمكه آرزوسى اولان ذوات
اكا مراجعت بيوررلر

٤٢ وَاِنْ مَا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِى نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ
وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ❋ اكر اول كافرلره وعد ايتديكمز عذابك بعضيسنى وفاتكدن
مقدم سكا كوسترر سك ياخود كوسترمزدن مقدم سنى وفات ايتدرر سك دخى
انجق سنك اوزريكه لازم اولان تبليغ رسالتدر قيامتده حساب وجزالرى بزم
تعهدمزده در

٤٣ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَاْتِى الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا وَاللّٰهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ
لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ❋ اهل مكه كورمزلرميكه ارض كفرهبى
بز مسلمينه اخذ ايلكسلتده يز الله تعالى انلرك يرلرينى نقصان وكندولرينى تذليل
ايتمكله واهل اسلامك يرلرينه وسعت وكندولرينه عزت ويرمكله حكم
ايدر انك حكمنى رد ايدر يوقدر اول حسابنده سريع اولمغله دنيا وآخرتده
جزالرينى ويرر

٤٤ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ
وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ❋ مكه مشركلرندن مقدم امم ماضيه انبيالرينه
مكر ايتديلر جميع مكرلرك جزاسنى ويرمك الله تعالى يه مختصدر هر نفسك خير
وشردن كسب ايتديكنى بيلور وجزالرينى ويرر يقينده قيامتده مشرك وكفار
ويهود دار آخرت كيملرك اوله جغنى بيلورلر

٤٥ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ
وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ❋ مكه مشركلرى يار ؤساء يهود يا محمد سن ناسى
اللهه دعوت ايچون پيغمبر دكلسن ديديلرسن ديكه بنمله سزك بينكزده الله تعالينك
شهادتى كافيدر انك شهادتيكه عندنده لوح محفوظ علمى اوله (يعنى جبرائيل
عليه السلام ياخود علم قرآن وتوراته اوله عبدالله بن سلام كبى)

— ١٤ — (سورة ابراهيم عليه السلام مكية وهى احدى وخمسون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١ الٓرٰ كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ بِاِذْنِ
رَبِّهِمْ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ❋ يا محمد بو قرآنى سكا انزل ايتديككه
رب تعالينك توفيقيله ناسى ضلالت ظلماتندن هدايت نورينه چيقاره سن كه اول

دين اسلامدر واول جمله يه غالب وهر حالده حمده مستحق اولان الله تعالينك
صراط مستقيميدر

٢ اَللّٰهِ الَّذِى لَهُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ
شَدِيدٍ ❋ اول الله تعاليدركه كوكلرده ويرلرده اولنلرك مجموعى انك ايجادى
وملكيدر انك شديد عذابندن رنج ومشقت وهلاك شول كافرلر ايچوندر كه
ضلالتده قالوب نور هدايته چيقمديلر

٣ اَلَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا اُولٰئِكَ فِى ضَلَالٍ بَعِيدٍ ❋ انلركه حيات دنياى فانيه يى اخرت
باقيه اوزرينه ترجيح ودوست طوترلر وناسى راه حق قبولدن منع ايدرلر واكرى
بوله چويرمك استرلر انلر حقدن بعيد ضلالتده درلر

٤ وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ اِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَشَاءُ
وَيَهْدِى مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ❋ هر امته كوندرديكمز پيغمبرلرى
انجق قومنك اسانلريله كوندردك كه انلره امر ونهيى بيان ايدوب انلر دخى
سهولتله فهم ايتسونلر الله تعالى ديلديكنى ايماندن مخذول وديلدككنه ايمانى
توفيق ايدر اول ملكنده عزيز وغالب واضلال وهدايتده حكيمدر ❋ على قول
قومهنك ضميرى مفرد اولديغندن پيغمبرمز عليه السلامه راجع اولمغله سائر
جميع كتب عربى انزال اولنوب صكره جبريل عليه السلام پيغمبرلره كندو
اسانلريله ترجمه ايتمشدر

٥ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا اَنْ اَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ
وَذَكِّرْهُمْ بِاَيَّامِ اللّٰهِ اِنَّ فِى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ❋ بز موسايى قدرتمزه دلالت
ايدر معجزه لرله قومنى ضلالت ظلماتندن هدايت نورينه چيقار ديو كوندردك
وانلره امم سابقه يه اولان وقايعى ياخود دست فرعونيانده اسير اولدقلرى
كونلرى ذكر وايمان وطاعته رغبتلرينى تنبيه ونصيحت ايله ديدك اول امم سابقه
وقايعى واسير اولدقلرى كونلرى تفكر وتذكرده بلايه صبر ايديجى ونعمته
شكر ايديجى كمسلر ايچون قدرت الهيه يه دليللر واردر

٦ وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجٰيكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ
يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ اَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِى ذٰلِكُمْ بَلَاءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ❋ وياد ايله اول وقتيكه موسى عليه السلام قومنه ديديكه

سزك اوزریکزه اولان الله تعالینك نعمتلرینی ذکر ایدك چونکه سزی آل
فرعوندن قورتاردی که انلر سزه اشد عذاب ایدرلردی و کوچك اوغللریکزی
بوغازلرلر وقزلریکزی خدمت ایچون دیری القیورلردی اول محنت وشدنده
ربکز طرفندن سزه نجات نعمتنی مستلزم بربیوك بلاء امتحانی وار ایدی
٧ وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَاَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ اِنَّ عَذَابِى لَشَدِيدٌ ۞
وموسی علیه السلام دیدیکه شونی دخی یاد ایلیك ای بنی اسرائیل که ربکز جل شانه
سزی آگاه ایلدیکه اگر وبر دیکم نعمتلره شکر ایدرسکز سزه نعمتلرمی ارتوروم
اگر کفران نعم اولورسکز دنیاده سلب نعمت وآخرتده شدت عقوبتم واردر
٨ وَقَالَ مُوسٰى اِنْ تَكْفُرُوا اَنْتُمْ وَمَنْ فِى الْاَرْضِ جَمِيعًا فَاِنَّ اللّٰهَ لَغَنِىٌّ حَمِيدٌ ۞
وموسی علیه السلام دیدیکه ای قوم اگر سز کافر اولوب الله نعمتنه شکر ایتمزسکز
ویریوزنده اولان انس وجنك جمیعی کافر اولسه لر تحقیق الله عظیم الشان
شکرکزدن غنیدر که جمیع اشیا آنك نعمتنه شاکر وتسبیح وحمدنده درلر
٩ اَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ ١٠ وَالَّذِينَ
مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا اللّٰهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا اَيْدِيَهُمْ فِى اَفْوَاهِهِمْ
وَقَالُوا اِنَّا كَفَرْنَا بِمَا اُرْسِلْتُمْ بِهِ وَاِنَّا لَفِى شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَا اِلَيْهِ مُرِيبٍ ۞ ای اهل مکه
سزدن مقدم غرق وریح وصیحه ایله هلاك اولان قوم نوح وعاد وثمودك
خبرلری سزه کلمدیمی وانلردن صکره دخی قوملر کلدیلر که عددنی الله تعالیدن
غیری کیمسه بیلمز (ابراهیم علیه السلامله عدنان بیننده اوتوز قرق قرن کچمشدر
دینلدی) انلره پیغمبرلری حجت ومعجزه ظاهره ایله کلدیلر انلر ایسه غضبا یا تعجبا
یا استهزاء یاخود پیغمبرلرینه سکوت ایدك دیو اشارة اللرینی اغزلرینه رد ایتدیلر
ودیدیلرکه سزك ارسال اولندیغکز شیئی بز انکار ایدرز وبزی دعوت ایتدیککز
توحیددن شکور بیدهیز
١١ قَالَتْ رُسُلُهُمْ اَفِى اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ
مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ اِلٰى اَجَلٍ مُسَمًّى قَالُوا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ
اَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَاؤُنَا فَاْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۞ پیغمبرلری انلره دیدیلرکه
بز سزی الله تعالییه دعوت ایدرز انك وجودك وجوبنه دلائل کثیره موجود
ایکن نیجه شك اوله بیلور کوکلرك ویرلرك خالقیدر بزی بعثله سزی ایمانه دعوت
ایدرکه بعد الایمان قبل الایمان اولان ذنوبکزی مغفرت ایده وسزك اجللریکزی

کلنجیه دك تأخیر ایدوب عذابی تعجیل ایتمیه انلر رسوللرینه جواب اوله رق
دیدیلرکه انجق سز دخی بزم کبی آدمسز استرسکز بابالریمزك عبادت ایتدیکی
شیدن بزی منع وصرف ایده سز امدی فضلکزه ونبوته استحقاقکزه بزه اشکار
حجت کتورك انلر کوردکلری معجزه یه اعتبار ایتمیوب مجرد عنادیوزندن مناسبتسز
معجزه لر طلب ایتدیلر
حزب ٤ ١٢ قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ نَحْنُ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلٰى مَنْ يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا اَنْ نَاْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ۞ پیغمبرلری انلره دیدیلرکه بلی بز دخی انجق سزك کبی آدملرز ولکن
الله تعالی قوللرندن دیلدیکنه نبوت ورسالتله انعام ایدر و بزم ایچون سزه طلبکز
وجهله حجت ومعجزه کتورمك ممکن اولمز مکر الله تعالینك امر ومشیتی اوله
امدی سزك معانده کزه صبرده مؤمنلر الله تعالی یه توکل ایتسونلر
١٣ وَمَا لَنَا اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰينَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَا اٰذَيْتُمُونَا
وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ۞ بزم نه عذرمز وارکه الله تعالی یه توکل
ایتمیه لم حال بوکه اول بزه انك قدرت ووحدانیتنی بیلوب فهم ایتمز یولنی هدایت
ایلدی وسزك مخالفت وتکذیبله بزه اذیت ایلدیککزه صبر ایتمزی اراده ایلدی
امدی متوکللر الله تعالی یه توکلده ثابت اولسونلر
١٤ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ اَرْضِنَا اَوْ لَتَعُودُنَّ فِى مِلَّتِنَا
فَاَوْحٰى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ ١٥ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ
ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِى وَخَافَ وَعِيدِ ۞ کفره رسوللرینه دیدیلرکه البته
بز سزی یریمزدن چیقاررز یاخود ملتمزه دوندریرز اول پیغمبرلره ربلری تعالی
وحی ایتدیکه بز اول ظالملری هلاك ایدوب یرلرینه سزی اسکان ایدرز بو امر
ووعد صادق وحقدر اول کیمسه ایچونکه قیامتده بنم حکمم ووقفه سندن و بنم
وعید وعذابمدن قورقار اوله
١٦ وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۞ اول پیغمبرلر دشمنلرینك
هلاکنه نصرت استدیلر یاخود پیغمبرلر وقوملری بیننده قضا وحکم طلب
ایلدیلرکه حق وباطل فرق اوله الله تعالینك حکمیله انبیا وتابعی مؤمنلر نجات
بولوب هر جبار معاند خلاصدن خائب اولدیلر
١٧ مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقٰى مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ ۞ موتندن صکره انك اوکنده

جهنم واردر اكادخول ایله جهنمده یانلرك وجود ندن اقان صو ایله صواریلور
١٨ یَتَجَرَّعُهُ وَلَا یَكَادُ یُسِیغُهُ وَیَأْتِیهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَیِّتٍ
وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِیظٌ ❊ اول صدید صویی مشقتله جرعه جرعه ایچر و بدرایحه
وآجیلغندن برمدت بوغازنده قالوب یوده مد یغندن عذابی اشتدا د بولوب اتك
هرطرفندن وهراعضاسندن آلام وشدائد احاطه ایدوب موت درجه سنه كلور
مع هذامیت اولمزكه استراحت ایده وبومحنتد نصكره اتك وراسنده دخی عذاب
شدید وجهنمده خلودواردر
١٩ مَثَلُ الَّذِینَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّیحُ فِی یَوْمٍ
عَاصِفٍ لَا یَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَی شَیْءٍ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِیدُ ❊ ربلرینه
كافر اولنلرك اشلدكاری خیرك مثلی فورتنه لی كونده اتش كولنه شدتلوروزكار
كلوب طاغتدیغی كیبدر كه اول كافرلر دخی دنیاده اشلد كاری خیرك ذره سنی
بولمغه قادر اولمزلر انلرك بو خیر عملاری راه حقدن بعید ضلالتدر
٢٠ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنْ یَشَأْ یُذْهِبْكُمْ وَیَأْتِ
بِخَلْقٍ جَدِیدٍ وَمَا ذَلِكَ عَلَی اللَّهِ بِعَزِیزٍ ❊ آیابیلمز میسنكه الله تعالی سموات
وارضی حق ولایق وجهله خلق ایتدی اكر مراد ایدرسه سزی ای
اهل مكه محو ایدوب یریكزه اكا زیاده طاعت ایدریكی برقوم كتورر اعدام
وایجادده الله تعالی یه عسرت یوقدر جمله قدرت وارادہ بالذات
كندینه مخصوصدر
٢١ وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِیعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِینَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا
فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَیْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَیْنَاكُمْ سَوَاءٌ
عَلَیْنَا أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِیصٍ ❊ الله تعالینك امر ومحاسبه سیچون
جمیع ناس قبرلرندن خروجلرنده كافرلرك رأیده ضعیفلری تابع اولدقلری
بیوكلرینه دیه لركه بز دنیاده سزه تابعلر ایدك (رأیكزله رسوللری تكذیب ایتدك)
شمدی الله تعالینك عذابندن برشی بزدن دفع ایدر میسكز اول بیوكلری انلره دیه لركه
اكرالله تعالی بزه ایمان هدایت ایتمش اولیدی بز دخی سزه اول یولی كوسترردك
چونكه (طریق نجات مسدود اولمغله) فریاد می ایده رز صبرمی ایده رز بزه مساویدر
بزمیچون بو عذابدن فراره محل وخلاصه چاره یوقدر ❊ دینلدیكه انلر بشیوزییل
فریاد وفغان ایدرلر برنفعلری اولمامغله صبر مفتاح فرجدر كاك صبرایده لم دیو

بشیوز سنه دخی صبرایده لرفائده سی اولمغله فریاد وصبرمز مساویدر دیو
نا امید اوله لر
٢٢ وَقَالَ الشَّیْطَانُ لَمَّا قُضِیَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ
فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِیَ عَلَیْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِی فَلَا تَلُومُونِی
وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِیَّ إِنِّی كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ
مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِینَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِیمٌ ❊ وقتاكه امر الهی (له حساب كوریلوب
اهل جنت جنته اهل جهنم جهنمه كیدوب) قرار ایتدكده شیطان (جهنمده
آتشدن منبراوزره اوتوروب ناسك اشقیاسنه) دیه كه ای مجرملر الله تعالی سزه حشر
وجزایی وعدحقیله وعدبیوردی بن سزه خلاف اوله رق قیامت وحشر یوقدر
دیو وعد ایلدم بنم سزك اوزریكزه جبره قدرتله تسلطم وحجتم یوغیدی انجق
وسوسه ایله دعوت ایلدم سز اجابت ایتدیكز سز بكا لوم وطعن ایتمیك كه بن
عداوتمی اجرا ایلدم بلكه كندی ونفسكزه لوم ایدك (كه ربكزی براغوب بكا اجابت
ایتدیكز) نه بن سزه مدد واعانت ایده بیلورم ونه سز بكا یاردم ومدد ایده بیلورسز
بوندن مقدم بكا اطاعتله الله تعالی یه بنی شریك طوتدیغكزی بن بوكون
انكار واندن تبری ایدرم تحقیق كفر ومعصیتله نفسنه ظلم ایدنلر ایچون
عذاب الیم واردر
٢٣ وَأُدْخِلَ الَّذِینَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِی مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِینَ فِیهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِیَّتُهُمْ فِیهَا سَلَامٌ ❊ مؤمن اولوب عمل صالح
ایشلینلر اشجاری التندن انهار جریان ایدن جنتلره ادخال اولنورلر وربلری تعالینك
امر وارادتیله آنده دائملردر انلرك انده بربرینه وملكلرك انلره تحیتی سلامدر
٢٤ أَلَمْ تَرَ كَیْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَیِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَیِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ
وَفَرْعُهَا فِی السَّمَاءِ ٢٥ تُؤْتِی أُكُلَهَا كُلَّ حِینٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَیَضْرِبُ اللَّهُ
الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ یَتَذَكَّرُونَ ❊ یا محمد بلمز میسنكه الله تعالی نیجه مثل ضرب
ایلدی كلمهٔ طیبه یی كه اول كلمهٔ توحید وشهادتدر شجرهٔ طیبه یه تمثیل ایتدی اول
خرما آغجیدركه كوكی یرده ثابت ودالاری سمایه طوغری مرتفعدر اول شجره
میوه سنی ربسنك اذنیله هر وقتده ویرر الله تعالی ناسه مثال كتورركه شاید
تذكر ایدوب متعظ اوله لر (زیرا ضرب امثالده زیاده افهام وتذكر واردر)
٢٦ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِیثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِیثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ

قرار ☼ وكلمهٔ شركك مثلى شجرهٔ حنظل كبيدر كه انك كوكى قريب اولديغندن
ير يوزندن روزكار انى قوپارر ايچون قرار يوقدر
٢٧ يثبت الله الذين آمنوا بالقول الثابت في الحيوة الدنيا وفي الآخرة
ويضل الله الظالمين ويفعل الله ما يشاء ☼ الله تعالى مؤمنلرى دنياده
وقبرده قول ثابت اولان كلمهٔ شهادت اوزره مستحكم ايدر الله تعالى نفسلرينه
ظلم ايدن كافرلرى دنياده وقبرده كلمهٔ شهادته يول ويرمز وتثبيت واضلالده
ديلديكنى ايشلر
٢٨ الم تر الى الذين بدلوا نعمة الله كفرا واحلوا قومهم دار البوار
٢٩ جهنم يصلونها وبئس القرار ☼ ايا كورمزميسن شونلرى كه
الله تعالينك نعمتنك شكرينى كفره تبديل ايتديلر وكندوزينك تبعه وقومنى دار هلاكه
صوقديلر اول دار هلاك جهنمدر كه اكا واصل اولديلر اول نه قبيح قرار كاهدر
* ديلديكه بونلردن مراد اهل مكه در كه الله تعالى انلرى حرم شريفده
اسكان ايدوب رزق ونعمتلرينى كشاده وپيغمبر عليه السلام ايله مشرف
قيلدقدنصكره انلر كافر النعم اولملريله يدى سنه محنت قحطه دوچار وبدرده قتل
واسيره كرفتار اولديلر
٣٠ وجعلوا لله اندادا ليضلوا عن سبيله قل تمتعوا فان مصيركم الى النار ☼
انلر الله تعالى يه امثال قيلديلر كه انلره عبادتله ناسى راه حقدن اضلال ايدهلر
انلره ديكه عمريكزى شهواتده كچورك تحقيق سزك واره جغكز مكان نار جهنمدر
٣١ قل لعبادي الذين آمنوا يقيموا الصلوة وينفقوا مما رزقناهم سرا
وعلانية من قبل ان يأتي يوم لا بيع فيه ولا خلال ☼ يا محمد بنم مؤمن
قوللريمه ديكه يعنى امر ايله كه نمازه اركان وسننته رعايتله قائم اولسونلر وبزم
انلره ويرديكمز رزقدن تطوع اولان صدقه يى كزلو وواجب اولانى آشكار
ويرسونلر اولكونك كلمسندن مقدمكه انده اعمال صالحه دن غيرى اخذ وعطا
وبيع وشرا ودوستلق ايله نفع وغنا اولمز
٣٢ الله الذي خلق السموات والارض وانزل من السماء ماء فاخرج
به من الثمرات رزقا لكم وسخر لكم الفلك لتجري في البحر بامره وسخر لكم
الانهار ٣٣ وسخر لكم الشمس والقمر دائبين وسخر لكم الليل والنهار
وآتيكم من كل ما سألتموه وان تعدوا نعمت الله لا تحصوها

نصف

ان الانسان لظلوم كفار ☼ اول الله تعاليدر كه كوكلرى ويرلرى خلق ايتدى
وكوكدن صو يعنى يغمور انزال ايتدى وانكله انواع ميوهلر بتورديكه سزايچون
رزق اوله وسزايچون سفاين تسخير ايتديكه انك امريله دكزده استديككز محله
كيدهسز ونهرلرى سزه رام ايتدى (كه انتفاع كز ايچون تصرف كزده اوله) وشمس
وقمرى دخى عادتلرى اوزره بربرينى تعقيب ودور ايدهرك ضيا ويرمك ايچون
سزه تسخير ايتدى وكيجه وكوندزى دخى سزه تسخير ايتدى (كه كيجهده نومله
راحت كوندزده كسب معيشت ايدهسز) ومحتاج اولديغكز واستديككز شيلرك
كلبسنى سزه ويردى اكر سز الله تعالينك ويرديكى نعمتلرينى صايهلم ديرسهكز انى
تعداده قدرتكز اولماز تحقيق انسان نفسنه ظلم ايديجى شديد الكفراندر

سمادن مراد سحابدر
تسخيردن مراد
انتفاع وتصرف
ايچون معدّه قلمقدر

٣٤ واذ قال ابراهيم رب اجعل هذا البلد آمنا واجنبني وبني ان نعبد
الاصنام ☼ واول وقتى ياد ايله كه ابراهيم عليه السلام مناجاتنده يارب شو مكه
شهرينى مخاوف ومكارهدن امين قيل وبنى واولادلريمى اصنامه عبادت
ايتمكدن بعيد ايله ديدى
٣٥ رب انهن اضللن كثيرا من الناس فمن تبعني فانه مني ومن عصاني
فانك غفور رحيم ☼ يارب اول اصنام ناسدن چوق كيمسه يى اضلال ايتديلر
كيمكه دينده بكا تابع اولدى اول بنم ملتمدندر كيمكه بكا عاصى اولدى سن قادرسنكه
انى توبه يه توفيقله مغفرت ورحمت ايدهسن
٣٦ ربنا اني اسكنت من ذريتي بواد غير ذي زرع عند بيتك المحرم
ربنا ليقيموا الصلوة فاجعل افئدة من الناس تهوي اليهم وارزقهم من
الثمرات لعلهم يشكرون ☼ ياربنا بعض ذريتمى سنك بيت محرمك عندنده
اكين بتمز واديده اسكان ايتدم ياربنا تا آنده نمازه مقيم اولهلر بعض ناسك
قلوبنى اول موضعى زيارته محب ومشتاق قيل واول بلده اهلنى ميوهلردن
رزقلندر تاكه سنك نعمتكه شكر ايدهلر * مرويدر كه شامده هاجردن اسمعيل
عليه السلام تولد ايتدكده ابراهيم عليه السلامك زوجهسى ساره رضى الله عنها
اندن غيرتلنوب ابراهيم عليه السلامه بنم قلبمك راحتنى استرسك هاجرى اوغليله
برآب وعمارتدن خالى محله كوتر براق ديدى ابراهيم عليه السلام بوخصوصه
تفكر اوزره ايكن جبريل عليه السلام وحيله كلوب سارهنك كلاميله حركت
ايله ديدى بناء عليه ابراهيم عليه السلام هاجر واسمعيلى آلوب حرم شريف

طرفنه كيدوب انلرى وادئ مكه ده بنى انيس ورفيق براغوب بومنا جاتله عودت
ايلدى بعده مدت قليله ده دعاى خليل قبوليله جبريل عليه السلام قناديله
ياخود اسمعيل عليه السلامك قدمى اثريله زمزم ظهور ايدوب قبيلهٔ جرهم
انده اقامت وكون بكون ناسك شوقى زياده اولدى ومكهٔ مكرمه ده انواع
فواكه پيدا اولدى
٣٧ رَبَّنَا اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْاَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ ٣٨ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ اِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ
اِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ✵ ياربنا سن بزم كزلو واشكاره ايتدكمزشيئى بيلورسن
الله تعالى يه يرده وكوكده اولاندن برشى مخفى اولمز حمد اول الله تعالى يه دركه
اختيارلغمده بكا اسمعيل واسحاقى هبه ايتدى تحقيق ربم جل شانه دعابى قبول
ايديجيدر * ديلديكه ابراهيم عليه السلام اسمعيل عليه السلامك ولادتنده
طقسان طقوز واسحق عليه السلامك ولادتنده يوز اون ايكى ياشنده ايدى
٣٩ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلٰوةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ٤٠
رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ✵ ياربى بنى وذريتمدن
بعضنى نمازه قائم اولنلردن قيل ياربنا دعا وعبادتمى قبول ايله ياربنا بنى وپدر
ووالدهمى وجمله مؤمنلرى حساب قائم اولديغى كونده مغفرت ايله * ديلديكه
بو والدينه دعاسى باباسنك حالى بيان اولنوب نهى اولنمزدن مقدم ايدى على
قول آدم وحوا عليه السلامه ايدى
٤١ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ اِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ
فِيهِ الْاَبْصَارُ ✵ الله تعالى بى ظالملرك عملندن غافل ظن ايتمه انلرك عذابنى
انجق خوف وحيرتدن كوزلرك خيره لنديكى كونه تأخير ايدر
٤٢ مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُؤُسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ اِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَاَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ✵
بوخيره لنمش كوزلر بنى محشره ديكوب اسرافيل عليه السلام طرفنه سكرديجى
وباشلرنى يوقاروقالديريجى اولدقلرى حالده كندولرينه نظر ايتمكه كوزلرى
دونميه وغلبهٔ دهشتدن قلبلرى فهمدن خالى اوله
٤٣ وَاَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا اَخِّرْنَا
اِلٰى اَجَلٍ قَرِيبٍ نُجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ اَوَلَمْ تَكُونُوا اَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلُ
مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ✵ يامحمد ناسى قيامت يا موتله كله جك عذابله قورقود

اولكونده دنياده شرك وتكذيبله نفسلرينه ظلم ايدنلرديه لركه ياربنا بزم
عذابمزى تأخيرايله وبزى دنيايه كوندروب آزوقت بزه مهلت وبركه دعوتكه
اجابت وپيغمبرلره تبعيت ايده لم جوابنده ملكلر ديه لركه مقدم دنياده سزكچون
هيچ زوال يوقدر ديو يمين ايدر اولمديكزميدى
٤٤ وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ
وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْاَمْثَالَ ✵ عاد وثمود كبى نفسلرينه ظلم ايدنلرك يرلرنده ساكن
اولديكز وانلره نيجه عقوبات ايتدكمز سزه ظاهر اولدى وانلرك احوالندن
سزه مثل ضرب ايتدك
٤٥ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ مَكْرُهُمْ وَاِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ
مِنْهُ الْجِبَالُ ✵ انلر مكره سعيله مكرلرينه قرار ويرديلر عندالله انلرك مكرلرينك
جزاسى واردر اكرچه انلرك مكرلرى شدتده جبالى ازاله يه مساوى ايسه ده
* منقولدركه نمرود چونكه ابراهيم عليه السلامك آتشدن سلامتنى كوردكده
ابراهيمك تكريسى قدرتلو ايمش بن كوكه كيدوب آنى كورمك استرم ديو
بركوشك بناسنى امر ايلدى اوچ سنه ده تكميل اولوب غايت مرتفع اولدى
انك اوزرينه چيقدقده اسمانى كالاول يردن كورديكى كبى كوردى فرداسى
اول كوشك يقلوب چوق ادم تلف اولدى نمرود غضبه كلوب ابراهيمك
تكريسى بنم كوشكمى يقدى بن انكله جنك ايدهرم ديو درت كركس بسليوب
ودرت كوشه بر صندوق يابدروب درت كوشه سنه يوقار وآشاغى دوز
بر رمزراق وضع واوجلرينه لحم بند ايتديلر واول مزراقلرى يوقاروقالديروب
كركسلرى آجيقدروب صندوغك آشاغى كوشه لرينه باغلتدى وبركشيله كندو
صندوغه بندى اول آج كركسلر يوقارودهكى لحمه ميل ايتدكجه صندوق
برهوا اولدى بركون بركيجه كتدكدنصكره صندوغك يوقارو پنجره سنى
آچوب باقديكه ينه سمانك بعدى اولكى حال اوزره اشاغى پنجره دن نظرده
زمين صو كبى كورندى بركون بركيجه دخى كيدوب نظرلرنده كوك ينه هيئتى
اوزره كورينوب زمين سوداء مظلم اولمش وكركسلردخى قدرتسز اولمشلرايدى
نمرود خوفه تابع اولوب يانلرنده اوق ويای اولمغله يوقارو براوق آتدقده
هواده كى بحردن بر بالق كندوينى فدا ايدوب اول تيره قارشو كلمكله اوق قانله
كلدكده اله سمانك ايشنى بتوردم ديو مزراقلرى لحملريله اشاغى چويروب

محتملدركه بو بالق
طولمبه واسطه سيله
سمايه مرتفع اولوب
اول انده سهمه
تصادف ايليه
وبو عكرمه روايتيدر
اما بعضلر بو سهمك
تصادف ايتديكى
سماء طيوردن برطيردر
ديو روايت ايدرلر
(لمحرره)

کر کسلر دخی لجمه میل وصندوقله طرف زمینه دوندیلر طاغیلر کرکسلرك قنادی
وصندوغك شدتله هبوطی صداسنی ایشتدکده قیامت قوپدی ظنیله
مکانلرندن زائل اولمغه قریب اولدیلر
(٤٦) فَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ❋
ظن ایتمه که الله تعالی پیغمبرلرینه وعد ایتدیکی نصرته خلف ایده تحقیق الله
تعالی جمله یه غالبدر واعدادن اولیاسیچون انتقام صاحبیدر
(٤٧) يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوَاتُ وَبَرَزُوا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ
الْقَهَّارِ ❋ بو ارض غیر ارضه و بو سموات غیر سمواته تبدیل اولندیغی کونده
ناس وحدانیت وقهاریتله متصف الله تعالی یه محاسبه ومجازات ایچون قبرلرندن
ظاهر اوله لر * دینلدیکه ارضك تبدیلی طاغلر ووادیلر دوز اولوب اشجار
وبنادن خالی اولمسیدر و کوکلرك تبدیلی شمس وقمر دور ایدوب نجومك طاغلمسی
و کوکلر اریمش یاغ ومعادن کبی اولمسیدر
(٤٨) وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ فِي الْاَصْفَادِ ❋ واول کونده مشرکاری
کورورسنکه عقاید واعمالده شریکلریله بربرینه باغلنمش یاخود هر کافر بر شیطانله
زنجیره اورلمش اوله
(٤٩) سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشٰى وُجُوهَهُمُ النَّارُ (٥٠) لِيَجْزِيَ اللّٰهُ
كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ❋ انلرك کوملکلری قطراندندر
ویوزلرینی آتش قاپلار تاکه الله تعالی هر نفسك کسب ایتدیکی عملك جزاسنی
ویره الله تعالی حسابده سریعدر * بر حسابی آنی حساب آخردن کرو الیقومز
(٥١) هٰذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا اَنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ
اُولُوا الْاَلْبَابِ ❋ بو قرآن یا بو سورهده اولان موعظه ناس ایچون کفایتدر تاکه
آنکله تخویف اولنه لر وذکر اولنان قدرت وعلامتلرنی تأمل ایله بیله لرکه تحقیق
اول الله عظیم الشان واحددر شریك ونظیری یوقدر وعقول کامله صاحبلری
دخی متعظ اولوب مناهیدن حذر واوامره قیام ایده لر

بو حالده الله تعالی
ارضی جهنم وسمواتی
جنت قلمسی منفهم
اولورنتکم کلا
ان کتاب الابرار لفی
علیین وان کتاب
الفجار لفی سجین
قولی اشعار ایدر
(قاضی)

— ١٥ — (سورة الحجر مكية وهى تسع وتسعون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) الٓرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْاٰنٍ مُبِينٍ ❋ اشبو کلهجك آیتلریدر و هم
وقرآن مبینك آیتلریدر * دینلدیکه کتابله مراد یازلمشی وقرآنله مراد جمع اولمشی

جزء ١٤

اوله یاخود کتابله مراد توریة وانجیل وقرآنله مراد بو قرآن کریم اوله
(٢) رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ❋ چوق کافرلر دنیاده
هزیمت یاخود موت یا عذاب قیامت وقوعنده مسلمان اولمقلغی تمنی ایدرلر
* دینلدیکه کافرلر جهنمده مؤمنلرك کنهکارلرنی کوروب سز مسلمانلر ایکن
بزمله جهنمده سکز اسلامکز سزه نه فائده ایتدی دیهلر بعده زمان الله تعالینك
فضل ورحمتیله اول مسلمانلر ناردن چیقوب جنته کیتدکلرنده کافرلر اول وقت
نوایدی بزده اهل اسلامدن اولیدق دیهلر
(٣) ذَرْهُمْ يَاْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ الْاَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ❋ انلری ترك
ایله که دنیاده ییسونلر ولذات وشهواتله کچونسونلر واملّاری انلری ایمان وطاعتدن
کرو براقسون یقینده حزلرینی کوروب عمل قبیحلرینی بیلورلر
(٤) وَمَا اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ ❋ بز بر قریه اهلنی هلاك
ایتمدك الا زمانی تقدیر ولوح محفوظده تحریر اولنمشیدی
(٥) مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَاْخِرُونَ ❋ هیچ بر امتدن اجل
موعودی و یا عذابی تقدیم وتأخیر ایتمز
(٦) وَقَالُوا يَا اَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ اِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ❋ مکه مشرکاری
پیغمبر علیه السلامه استهزا طریقیله ای قرآن نازل اولمش کمسه
سن مجنونسن دیدیلر
(٧) لَوْمَا تَاْتِينَا بِالْمَلٰئِكَةِ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ❋ اکر سن صادقلردن
اولیدك بزه رسالتکه شهادت ایدر ملکلرله کلوردك
(٨) مَا نُنَزِّلُ الْمَلٰئِكَةَ اِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا اِذًا مُنْظَرِينَ ❋ بز کفاره ملائکه‌یی
انجق عذابله ایندیررز حال بوکه انلره ملائکه ایندیردیك عذابلرنده
امهال ایتمزدك
(٩) اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ❋ بز قرآن انزال ایتدك آنی تبدیل
وتحریفدن حفظ ایدیجیلر دخی (زیرا کتب متقدمه‌نك حفظنی احبار وربانیون
التزام ایتمکله تحریف واقع اولمشیدی)
(١٠) وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْاَوَّلِينَ ❋ یا محمد سندن مقدم کچن
طائفه‌یه کندیلردن رسوللر کوندردك
(١١) وَمَا يَاْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ❋ هر پیغمبرکه انلره

كلسه انلر آنی استهزا ايدرلردی (بو معاندلرك سكا ايتدكلری كبی)
١٢ كَذٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ❋ انلرك پيغمبرلرينه ايتدكلری كبی
سنك زمانكك كافرلرينك قلبلرينه دخی آنی كيروررز
١٣ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْاَوَّلِينَ ❋ بونلر قرآنه ايمان ايتمزلر كه
اولكيلرك حقنده اولان سنت هلاك كچدی
١٤ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ١٥ لَقَالُوا
اِنَّمَا سُكِّرَتْ اَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ❋ اكر بز كوكدن بر قاپو
آچوب ملكلر عروج و نزول ايدوب كورسه لر عنادلرندن ناشی كوزلرمز
خيره لنمش و باغلنمش بلكه محمد بزه سحر ايتمش ديه‌لردی
١٦ وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ❋ وبز كوكده
(هيئت وخواصلری مختلف اون ايكی) برج خلق ايتدك وانی (شمس وقمر وسائر
نجومله) تزيين ايتدك شول كمسه لر ايچونكه عين عبرتله نظر ايدوب صانعنك
قدرت ووحدانيتنی اندن استدلال ايده
١٧ وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ١٨ اِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاَتْبَعَهُ
شِهَابٌ مُبِينٌ ❋ واول كوكلری بز شيطان رجيمدن حفظ ايتدك مكر
هر شيطانكه ملكلردن كلام سرقه ايتمكه كيده عقبنجه اكا پارچه آتش يتشوب
انی احراق ايدر * دينلديكه زمان اولده شياطين كوكه كيدوب خبر سرقتيله
زمينه كلوب كاهن دوستلرينه حوادث ويررلردی عيسی عليه السلامك ولادتنده
اوچ قات كوكدن منع اولنمشيدی صكره افندمز عليه السلامك ولادتلرنده
شهاب ثاقبله كلی اسمانه عروجدن منع اولنملريله باب كهانت دخی مسدود اولدی
١٩ وَالْاَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَاَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَاَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ
شَيْءٍ مَوْزُونٍ ❋ ويری صواوزرينه بسط ايدوب قرار وثبات بولسيچون
طاغلر پيدا ايلدك واول يرلر وطاغلرده منافع مخلوقات ايچون مقتضای مشيت
وميزان حكمت ومقدار قدرتله اشيا بتوردك
٢٠ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ❋ واول يرده سزه
طعام ولباسدن معيشتلر خلق ايتدك وسزه ويرديكم عيال وعبيد وخدمه
ودوابك رزقنی سز ويررسز ظن ايتمك جمله‌نك رازقی بنم
٢١ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ اِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ❋ جمله‌نك

بو اختلافه رصد
وتجربه دلالت
ايدر (قاضی)

حكمای عصر
عندنده مدار ارضی
ايكی محلده قاطع
بر طاقم احجاردن مركب
مدار اولوب انك
بر محلندن ساقط
اولان احجار ارضه
قريب محله تصادف
ايلدكده رجم مذكورك
ضياسی شعله كبی مرئی
اولور كه اكا شهاب
دينلور (لمحرره)

محتاج اولديغی اشيانك جميعی بزم قدرت وامر بزم خزينه لری عندنده در
بز انی انجق مقدار معلوم اوزره انزال ايدرز
٢٢ وَاَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا اَنْتُمْ
لَهُ بِخَازِنِينَ ❋ وروزكارلری بلوطله حامله اوله رق كوندردك وكوكدن
يغمور انزال ايدوب سزی صواررز سز انی حفظ وادخار ايديجی دكلسز
بلكه بزم خزينه مزده‌در
٢٣ وَاِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ❋ بز تحقيق حياتی قبول ايدر
اجسامی احيا وانی وقتله اماته ايدرز واخر جمله فانی اولوب بز باقی يز
٢٤ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ❋ آدم عليه
السلامدنبرو طوغمش واولمش وصكره قيامته قدر طوغه‌جق واوله‌جقلری
بيلورز والحاصل علمی جمله‌يی محيطدر
٢٥ وَاِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ اِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ❋ تحقيق سنك ربك جل
شانه اولكيلری وصكره اوله‌جقلری حشر وجمع ايدوب عمللرينك جزالرنی
ويرر اول افعالنده قادر وحكيم وظاهر ونهانه عليمدر
٢٦ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَاٍ مَسْنُونٍ ❋ بز آدم عليه
السلامی چوق سنه‌لر كچمش اسكيمش سياه اوزلو چاموردن خلق ايتدك
٢٧ وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ❋ وآدمدن مقدم پريلرك
پدری اولان جانی توتونسز آتشدن خلق ايتدك * صاعقه اول آتشدن تكون
ايتمش اول آتشك رايحه‌سی انسانك بورننه واصل اولسه هلاك ايدر دينلمشدر
٢٨ وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰئِكَةِ اِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَاٍ مَسْنُونٍ ❋
انی ياد ايله كه ربك عز شانه ملائكه‌يه ارضده بن صلصال حمأ مسنوندن بشر
خلق ايده‌جكم ديدی
٢٩ فَاِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ❋ قچانكه بن
آنك هيئت وصورتنی دوزلدوب خلقتم روحی نفخ ايتدكده اكا سجده‌يه وارك
٣٠ فَسَجَدَ الْمَلٰئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُونَ ❋ ملكلرك جميعی اكا سجده‌يه واردیلر
٣١ اِلَّا اِبْلِيسَ اَبٰى اَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ❋ انجق ابليس تكبرندن
سجده ايدنلرله بيله اولمدن ابا ايلدی
٣٢ قَالَ يَا اِبْلِيسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ❋ الله تعالی بيورديكه

صلصال طين
يابس كه اورلدقده
صدا ويرر وقوم
ايله قارشق خالص
چامور ويا خود
صاقسی چاموريدر
حمأ سياه ومنتن
بالجق كه صويه
طول مجاورتله تغير
ايتمش مسنون مصور
واوزرندن سنه
كچمش نسنه كه
منتن ومتغير اولمش
اوله بو حالده انسان
مبداء تكوننده
تراب بعده طين
لازب بعده حمأ
مسنون بعده
صلصال اولوب
اندن خلق اولنمش
اولور (لمحرره)

یا ابلیس نوله ی سکا که سجد ایدنلره بیله اولمدك
٣٣ قَالَ لَمْ اَكُنْ لِاَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَاٍ مَسْنُونٍ ۞
ابلیس بن صلصال حماء مسنوندن خلق ایتدیکك بشره سجده ایدر اولمدم
دیدی * زیرا خاك عناصر جسمانی وآتش عناصر روحانی اولوب ابلیس آتشدن
خلق اولندیغندن کبر ایدوب کندوینی افضل ظن ایتدی ظاهره نظرله باطندن
غافل ایدی صورتی ویرانه کوروب خزینه خرابه‌ده مدفون ایدوکنی بیلمدی
٣٤ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيمٌ ۞ الله تعالی ابلیسه کوکدن یا جنتدن
وملکلکدن چیق که سن خیر وکرامتدن مطرودسن بیوردی
٣٥ وَاِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلَى يَوْمِ الدِّينِ ۞ روز جزایه دك طرد وتبعید
سنك اوزریکه در اول کونده لعنت اونیدیلوب عذاب اولنور
٣٦ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِي اِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۞ ابلیس یارب بکا انلرك بعث
اولنملری کونه‌دك مهلت ویردیدی * ابلیسك غرضی بوایدیکه بعثدن صکره موت
اولمدیغنی بیلوردی هیچ اولمم ظن ایدردی
٣٧ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ٣٨ اِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ۞ الله تعالی
وقت معلوم کونه‌دك سن مهلت ویرلمشلردنسین بیوردی * دینلدیکه اول وقت
معلوم نفخهٔ اولیدر اول وقت ابلیسه موت ایریشوب نفخهٔ ثانیه‌یه‌دك قرق سنه
میت قالهجقدر
٣٩ قَالَ رَبِّ بِمَا اَغْوَيْتَنِي لَاُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَلَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِينَ ۞
ابلیس دیدیکه یارب بنی رحمتکدن طرد ایتدیکك حقیچون بن انلره غرور دنیایی
وسکا عصیان ایتمکی تزیین وجمیعنه اغوامی یتشدیرهیم
٤٠ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ۞ انجق انلردن شرك جلی وخفیدن
پاك وخالص ایتدیکك قوللریکه بنم حیله‌م اثر ایتمز
٤١ قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ۞ الله تعالی بو توحید وایمانده اخلاص
بر حق وطوغری یولدر انك رعایتی بنم عهده‌مده‌در بیوردی
٤٢ اِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ اِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ۞
بنم مخلص قوللریمه سنك تسلط واغوایه قدرتك یوقدر مکر اول کیمسه‌یه که سنك
غوایتکله سکا تابع اولوب بکا عصیان ایده
٤٣ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ اَجْمَعِينَ ۞ وتحقیق جهنم اول سکا تابع اولنلرك

جمیعنه موعد وقرارکاهدر
٤٤ لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ۞ اول جهنم ایچون
یدی طبقه واردر شیطانه متابعتده مرتبه‌لری اوزره هر بر طبقه‌یه برجزء تقسیم
اولنمشدر * اولکی که جهنمدر اهل توحیددن کنهکارلر ایچوندر کناهلری قدر
عذاب اولنوب صکره چیقارلر ایکنجی لظی نصاری ایچون اوچنجی حطمه یهودلر
ایچون دردنجی سعیر صابئیلر ایچون بشنجی سقر مجوسیلر ایچون التنجی جحیم
مشرکلر ایچون یدنجی هاویه درك اسفل اوله‌رق منافقلر ایچوندر دینلدی
٤٥ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ٤٦ اُدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ اٰمِنِينَ ۞
ابلیسه تبعیتدن صاقننلر جنتلرده وپیکارلرده اولوب ملکلر انلره دیرکه
بو جنتلره موت وخروج وجمله آفتلردن امین وسالم اوله‌رق داخل اولك
٤٧ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ اِخْوَانًا عَلٰى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ۞ نصف
بز اول اهل جنتك صدرلرندن حقد وحسدی چیقاردق انلر بربرینه قرداش
اوله‌رق سریرلری اوزره دائما بربرلرینه مقابلدرلر
٤٨ لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ۞ جنتده انلری هیچ
رنج ومشقت مس ایتمز وانلره جنتدن اخراج هیچ اولمز مخلدلردر
٤٩ نَبِّئْ عِبَادِي اَنِّي اَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۞ ویا محمد قوللرمه خبر ویرکه بن
مغفرت طلب ایدنی عفو ایدرم وتوبه ایدنه رحمت ایدرم
٥٠ وَاَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْاَلِيمُ ۞ وتوبه واستغفار ایتمینلره
عذابم المولو عذابدر
٥١ وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ اِبْرَاهِيمَ ٥٢ اِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ
اِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ۞ وقوللریمه ابراهیم علیه السلامك مسافرلری ملکلردن
خبرویرکه انلر ابراهیم علیه السلامه داخل اولوب سلام ویردیلر رد سلامدن صکره
اوکلرینه طعام کتوردی ییمدکلرندن ابراهیم علیه السلام بز سزدن
قورقارز دیدی
٥٣ قَالُوا لَا تَوْجَلْ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ۞ ملکلر قورقمه بز سکا
بیوکدکده علم نبوته واصل (اسحق نامنده) بر غلامك مژده‌سنی ویررز دیدیلر
٥٤ قَالَ اَبَشَّرْتُمُونِي عَلٰى اَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ۞ ابراهیم
علیه السلام بنم بو اختیارلغم حالنده بکا اولادمی تبشیر ایدرسز تعجب مژده‌در دیدی

٥٥ قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْقَانِطِينَ ❊ ملكلر بز سكا حقله
مژده و برمشز سن رحمت حقدن نا امید اولمه دیدیلر
٥٦ قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ اِلَّا الضَّالُّونَ ❊ ابراهیم علیه السلام
رب تعالینك رحمتندن کیم مأیوس اولور مکرکه وسعت رحمتنی بیلمان ازغونلر
نومید اولهلر دیدی
٥٧ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ❊ (ابراهیم علیه السلام ملکلری
معدود کوروب یالکز ولد مژده سی دکل ایدوکنی فهمله) ای الله تعالینك رسوللری
دخی فعل وقصد کزندر دیدی
٥٨ قَالُوا اِنَّا اُرْسِلْنَا اِلَى قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ❊ ملکلر بز برقوم مجرمینك
اهلاکنه ارسال اولنمشزدر دیدیلر
٥٩ اِلَّا آلَ لُوطٍ اِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ اَجْمَعِينَ ❊ انجق لوط علیه السلامك اتباع
واهل بیتنك جمیعنه هلاکدن نجات ویریجیوز
٦٠ اِلَّا امْرَاَتَهُ قَدَّرْنَا اِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ❊ لکن لوطك زوجه سی شهرده
عذاب ایچون قلانلردن اولمغله انك اهلاکنی دخی فعل اللهله تقدیر ایلدك
٦١ فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ❊ وقتاکه ملکلر آل لوطه کلدیلر
٦٢ قَالَ اِنَّكُمْ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ❊ لوط علیه السلام ملکلره سز بیانجی
آدملرسز بن سزی طانیمم دیدی
٦٣ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ❊ ملکلر بلکه بز سنك قومکی
اهلاك ایچون کلدك سن انلره عذابی وعد ایتدکجه انلر شك ایدوب سنی
تصدیق ایتمزلردی
٦٤ وَاَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّا لَصَادِقُونَ ❊ بز سکا حقله عذاب خبرینی
کتوردك و بز صادقلرز
٦٥ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ اَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ
وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ❊ کیجه نك اخرنده اهلکله بوشهردن چیق کیت
وسن اهل بیتك ارقه سنده آنلرك کیتمسنی عجله ایله وسزدن برکیمسه آرقه سنه
نظر ایتمسونکه اول طاقت کتورلمز عذابی کورمیه وامر اولند یغکز محله
(یعنی شام ومصره) کیدك
٦٦ وَقَضَيْنَا اِلَيْهِ ذَلِكَ الْاَمْرَ اَنَّ دَابِرَ هَؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُصْبِحِينَ ❊

بز لوطه بوامری وحی ایتدککه بوقومك بنیادی صباح حالنده مقطوع و برباددر
٦٧ وَجَاءَ اَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ❊ سدوم مدینه سی اهلی لوط
علیه السلامك مسافرلرینه فحش طمعیله بربرلرینه مژده ایده رك خانه سنه کلدیلر
٦٨ قَالَ اِنَّ هَؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ٦٩ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُونِ ❊
لوط علیه السلام بونلر بنم مسافرمدر انلرك شاننده بنی رسوای ایتمك
والله تعالیدن قورقك مسافرلریمك یاننده بنی تخجیل ایتمك دیدی
٧٠ قَالُوا اَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ❊ اول قوم لوط علیه السلامه بز سنی
مدینه مزه کلان غریبلری حمایه دن نهی ایتمدکمی دیدیلر
٧١ قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي اِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ❊ لوط علیه السلام انلره قیزلر ایچون
یاخود قومك قیزلری ایچون بونلر بنم قیزلرمدر انلری سزه تزویج ایدەیم اکر بنم
دیدیکمی اشلرسکز دیدی
٧٢ لَعَمْرُكَ اِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ❊ یا محمد سنك حیاتك حقیچون
قوم لوط کندو ضلالتلرنده متحیر وسرکردان اولمشلردر
٧٣ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ❊ انلری طلوع شمس وقتنده جبرائیل
علیه السلامك صدای هائله سی اخذ ایتدی
٧٤ فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ ❊ بز انلرك
شهرلرینك اوستونی التنه کتوردك واول قوم اوزرینه وانلردن مکان اخرده
بولنانلر اوزره چاموردن یاپلمش طاشی یغمور کبی یاغدردق بونك تفصیلی سورهٔ
هودده ذکر اولندی
٧٥ اِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِلْمُتَوَسِّمِينَ ❊ بونلرك هلاکنده فراستی اولنلره
عبرت نشانلری واردر
٧٦ وَاِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُقِيمٍ ❊ انلرك شهرلری یول اوزره اولمغله اندن کچنلر
آثارینی کوررلر
٧٧ اِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ❊ بومذکورلرده مؤمنلر ایچون قدرت
ربانیه نشان واردر
٧٧ وَاِنْ كَانَ اَصْحَابُ الْاَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ❊ شعیب علیه السلامك قومی اولان
اصحاب ایکه نفسلرینه ظلم ایدیجی کافرلردن ایدیلر انلرك شهری صیق اغاجلق
کوهستان اولمغله ایکه تعبیر اولنمشدر

٧٩ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَاِنَّهُمَا لَبِاِمَامٍ مُبِينٍ ❋ بز انلردن عذابله انتقام ايتدك
وسدوم وايكه اوغراق يولده اولمغله بوجيلر كورر لر
٨٠ وَلَقَدْ كَذَّبَ اَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ❋ اصحاب حجر (كه قوم ثموددر)
پيغمبرلرى صالح عليه السلامى تكذيب ايتديلر
٨١ وَآتَيْنَاهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ❋ بز انلره ناقه نك قيادن
خروجى وصكره تولدى وسائر عجايب حالريله معجزه لريمزى ويردك
انلر اندن يوز چويرديلر
٨٢ وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ ❋ وانلر امنيت زعميله طاغلرى
اويوب خانه لر يپارلردى
٨٣ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ❋ انلرى صباح وقتنده صيحهٔ جبريل
عليه السلامله عذاب اخذ ايتدى
٨٤ فَمَا اَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ❋ كسب ايتدكلرى اموال وخانه لرى
انلردن عذابى دفع ايتمدى
٨٥ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاِنَّ السَّاعَةَ
لَآتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ❋ بز سموات وارضى وبينلرنده اولنلرى انجق
حق وحكمتله خلق ايتدك تحقيق هركسك خير وشر مجازاتيچون قيامت كليجيدر
انلرك دنياده مجازاتى صددندن كچ ❋ بو حكم سيف آيتيله منسوخدر
٨٦ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ❋ تحقيق ربك تعالى خلايق واخلاقى
خلق ايديجيدر اهل نفاق ووفاقى بيليجيدر
٨٧ وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ❋ بز سكا الله تعالى يه
ثنايى مشتمل . ياخود احكام وقصصدن تكرار ومثنى اولمش قراندن يدى آيتكه
فاتحه درانى ويردك . ياخود يدى سوره كه بقره دن سورهٔ توبه آخرينه دك . ياخود
يدى حاميمى ويردك وبوندن غيرى سائر قرآن عظيمى دخى ويردك
٨٨ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ اَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ
جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ❋ كفره اصنافندن بعضلرينى نفعلندردكمز شيئه عين
رغبتله نظر ايتمه ودوستلر كاك ايمان ايتمديلر ديو محزون اولمه ومؤمنلرى نوازشله
قناتك سايه سنه آل
٨٩ وَقُلْ اِنِّي اَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ❋ وديكه بن سزى قرانله تخويف ايدرم

اكر ايمانه كلمز سكز سزه عذاب كلور
٩٠ كَمَا اَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ٩١ اَلَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ❋
شول عذاب كبيكه بز آنى تقسيم ايديجيلر اوزره كوندردك كه انلر قرانى شعر
وسحر وكهانت وافترا واساطير الاولين‌در ديو بخش وتفريق ايتديلر
٩٢ فَوَرَبِّكَ لَنَسْئَلَنَّهُمْ اَجْمَعِينَ ٩٣ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❋ ربك
جل شانه حقيچون انلرك جميعنه كفر ومعاصيدن اشلدكلرينى سؤال ايدوب
جزالرينى ويررز
٩٤ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ❋ يا محمد امر اولندیغك
امر ونهيى اظهار ايله ومشركلردن اعراض ايدوب التفات ايتمه
٩٥ اِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ٩٦ اَلَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا آخَرَ
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ❋ سنى استهزا ايدنلره بز كفايت ايدرز كه انلر الله تعالى ايله
باطل اله اخر شريك قيلرلر انلر يقينده عاقبت كارلرينى بيلورلر ❋ ديلديكه
اول مستهزيلر رؤساء قريشدن بش كيمسه ايديلر دائما اذاى رسول خدايه سعى
ايدرلردى انلر وليد بن مغيره عاص بن وائل حارث بن قيس اسود بن يغوث
اسود بن مطلب ايديلر جبريل عليه السلام انلرك شرلرينه براشارتله كفايت ايتدى
وليد اوقجى دكانندن كچركن اتكنه براوق طوقندى كبرندن اخذ ودفعنه
ارتكاب ايتمكله ساقنده برقان طمرينى كسوب جهنمه كتدى عاصك اياغنه
ديكن باتمغله شيشوب مرد اولدى حارثك بورنندن قان كلوب كبردى اسودى
سام اوروب طانلمز سياه اولوب كتدى ديكر اسود بن مطلب كوز اغريسندن
باشنى ديوارلره اوره رق هلاك اولدى
٩٧ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ❋ بز بيلورزكه كافرلرك
الله تعالى يه شريك وطعن قرآن واستهزا كلاملرينه سنك صدرك صقيلور
٩٨ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ❋ امدى ربك تعالى يه حمدله
مقارن تسبيح ايله ومتواضعين ومصليندن اول
٩٩ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَاْتِيَكَ الْيَقِينُ ❋ ويقين اولان موتكه دك ربك
جل شانه يه عبادت ايله برآن عبادتدن منفك اولمه

— ١٦ — (سورة النحل مكية وهى مائة وثمان وعشرون آية)

 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) اتى امر الله فلا تستعجلوه سبحانه وتعالى عما يشركون ✵ الله حزب
تعالينك عذاب امرى يقين كلدى وقتى كلمزدن اول عجله اسمتيك الله تعالى ٢
مشركلرك اصناملرينى اكا اشراك ايتدكلرندن منزه وعاليدر
(٢) ينزل الملئكة بالروح من امره على من يشاء من عباده ان انذروا انه
لا اله الا انا فاتقون ✵ الله تعالى امر وارادهسيله ملائكه يى قوللرندن
ديلدكنك اوزرينه سبب حيات قلوب اولان قران وكتب ووحيله كوندرر
تا ناسى آكاه وتخويف ايده كه بندن غيرى عبادته مستحق اله يوقدر بالكز
بندن قورقك
(٣) خلق السموات والارض بالحق تعالى عما يشركون ✵ الله تعالى
كوكلرى ويرلرى حكم حقله خلق ايتدى مشركلرك اشراك ايتدكلرى اشيادن
عظمتلو وعاليدر
(٤) خلق الانسان من نطفة فاذا هو خصيم مبين ✵ انسانى جمادينى فهم
وشكلسز سيالهمنيدن خلق ايتدى صكره انسان اولدقده اشكار جدل
وخصومت ايتمك استدى * نته كه بعثى منكر اولان ابى بن خلف پيغمبر عليه
السلامه بر اسكى انسان كموكنى كتوروب يا محمد بوكموك بوحاله كلدكدنصكره
ديريلورمى ديدى بناء عليه اصلى برنطفه ايكن نطفه قدرت و رونك تكرار احيا
واعادهيه قدرتنى بيان ايلدى
(٥) والانعام خلقها لكم فيها دفء ومنافع ومنها تأكلون ✵
الله تعالى سزيچون ابل وبقر وغنم خلق ايتديكه انلرك يپاغى وقيلندن لباس
وسودندن وركوبندن تجارت ومنفعت ولحومندن اكل ايده سز
(٦) ولكم فيها جمال حين تريحون وحين تسرحون ✵ واول حيوانلرك
اخشام مرعادن خانه كره كلشنده وصباح مرعايه كيديشنده سزيچون
زينت وفرح واردر
(٧) وتحمل اثقالكم الى بلد لم تكونوا بالغيه الا بشق الانفس ان ربكم
لرؤف رحيم ✵ واول حيوانلر سزك يوكلركزى برشهردن برشهره يوكلنوب
كوتوررلر سزايسه پياده انى كوترمكز اولمزدى مكر نفسلريكزه زياده مشقتله اوله
تحقيق ربكز بوحيوانلرى خلقنده سزه رأفتلو وايشلركزك سهولتنده مرحمتلودر
(٨) والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة ويخلق ما لا تعلمون ✵

وآتلرى وقاطرلرى وحمارلرى خلق ايتديكه سز آنلره سوار اولوب وآنلرله
زينتلنه سز ودخى سزك بيلديككز شيلرى خلق ايدر (حشرات وهوام وطيور
وبالقلر وسائر كبى)
(٩) وعلى الله قصد السبيل ومنها جائر ولو شاء لهديكم اجمعين ✵
حقه ايصال ايدن طريق مستقيمى بيان الله تعالينك فضل ورحمته منوطدر
اول طريقك بعضيسى منحرف اولمغله بدعت وهوادر اكر الله تعالى مراد ايديدى
جميعكزى توفيقيله مقصد سبيله ارشاد ايدردى
(١٠) هو الذى انزل من السماء ماء لكم منه شراب ومنه شجر فيه تسيمون ✵
اول الله تعالى كه كوكدن سزيچون صو كوندررآندن ايچرسكز وآندن شجر
يعنى نبات بيتر حيوانلريكزى اوتاررسكز
(١١) ينبت لكم به الزرع والزيتون والنخيل والاعناب ومن كل الثمرات
ان فى ذلك لاية لقوم يتفكرون ✵ الله تعالى اول صوايله سزيچون اكين
وزيتون وخرما واوزم بتورر وبعضى ميوهلر دخى بتورر كه انك كليسى جنتدهدر
تحقيق بوسمادن يغمور نزولنده وارضدن نبات خروجنده تفكر وتأمل ايدن قوم
ايچون قدرت وحكمت الهيه به دلالت وعبرت واردر * زيرا دانه وچكردك يره
دوشر صوايله بتوب نما بولور والوان اوراق وچچكلر پيدا اولور صكره شكل
ولون وطعمده انواع حبوبات وميوهلر ظاهر اولور بوانجق قادر ومختارك فعليله
اولديغى دليل وعبرتدر
(١٢) وسخر لكم اليل والنهار والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره
ان فى ذلك لايات لقوم يعقلون ✵ الله تعالى ليل ونهارى (راحت وتجارتكز
ايچون) وشمس وقمرى (ميوهلريكزك پشمسى واكينلريكزك ادراكى وكونلريكزك
حسابنى بيلمكز ايچون) ونجومى (كيجهلرده يولوكزى بولمكز ايچون) سزه تسخير ورام
ايتدى كندو امريله رام ودليل اولدقلرى حالده بونلرى تعقل ايدن قوم ايچون
وحدانيتنه دليل وعلامتلردر
(١٣) وما ذرا لكم فى الارض مختلفا الوانه ان فى ذلك لاية لقوم يذكرون ✵
وكذلك سزيچون ير يوزنده (طعام ولباس ومراكب ومعادندن) لون وصنف
وهيئت وشكللرى مختلف اشيا خلق وتسخير ايتدى بومخلوقات دخى ياد وتذكر
ايدن قوم ايچون نصيحت ووحدانيتنه علامتدر

(١٤) وهو الذى سخر البحر لتاكلوا منه لحما طريا وتستخرجوا منه حلية
تلبسونها وترى الفلك مواخر فيه ولتبتغوا من فضله ولعلكم تشكرون ۞
واول الله تعاليدر كه انتفاعكز ايچون سزه بحرى تسخير ايتدى تاكه اندن تازه لحم
(يعنى بالق) يه سز واندن نسوانكزه پيرايه ايچون (اينجو ومرجان وامثالى) حليه
چيقاره سز وكميلرى اول دكزده صوبى يارق كيدر كوررسن و(انكچون اول
دكزى سزه رام ايلديكه سز سفينه يه ركوبله) الله تعالينك فضليله وسعت
رزق طلب ايده سز والله تعالينك نعمتلرينه شكر ايده سز
(١٥) والقى فى الارض رواسى ان تميد بكم وانهارا وسبلا لعلكم تهتدون
(١٦) وعلامات وبالنجم هم يهتدون ۞ الله تعالى ارضه بلند طاغلر
القا ايلديكه سزكله ميل واضطراب ايتميه وارضده نهرلر ويوللر خلق ايتديكه
منزل ومقصدلر يكزك يولنى بوله سز وطاغلر وتپه لرله علامتلر پيدا ايلدى وكيجه
ودريا ايچون دخى (ثريا وبنات النعش وفرقدين كبى) يلدزلر خلق ايتديكه انلر يول
كوسترلر (ياخود قريش بو علامات ونجومله يول بولورلردى)
(١٧) افمن يخلق كمن لا يخلق افلا تذكرون ۞ ايا بو ذكر اولنان مخلوقاتى
خالق ايدن كيمسه خلقه قدرتى اولميان كيمسه كبيميدر (كه البته مخلوقدر عاجز
مخلوقى خالقه شريك طوتمق غايت جهل وعناددر) عجبا فساد اعتقادكزى
تذكر ايتمز ميسكز
(١٨) وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها ان الله لغفور رحيم ۞ اكر
الله تعالينك سزه ويردكى نعمتلرينى صايمق استرسكز انك تعدادندن عاجز سكز
شكرينى نيجه ادا ايده بيلورسكز تحقيق الله عظيم الشان اداى شكرده تقصيركزى
مغفرت وبو تقصيريكزله سزدن نعمتنى كسميوب رحمت ايديجيدر
(١٩) والله يعلم ما تسرون وما تعلنون ۞ الله تعالى عقايددن كزلديككزى
واعمالدن اظهار ايتديككزى بيلور
(٢٠) والذين يدعون من دون الله لا يخلقون شيئا وهم يخلقون ۞ انلركه
الله تعاليدن غيرى اصنامه عبادت ايدرلر انلرك برشى يراتمغه قدرتلرى يوقدر
حال بوكه كندولرى طاشدن واغاچدن ياپيلورلر
(٢١) اموات غير احياء وما يشعرون ايان يبعثون ۞ انلر مخلوقيتدن
قطع نظر احيا قبول ايتمز مرده وجمادلردر انلر واكا عبادت ايدنلر بيلمزلر كه نه وقت

ان تميد بكم اى كراهة
ان تميل بكم وتضطرب
وذلك لان الارض
قبل ان تخلق فيها
الجبال كانت كرة
خفيفة بسيطة الطبع
وكان من حقها
ان تتحرك بالاستدارة
كالافلاك اوان تتحرك
بادنى سبب للتحريك
فلما خلقت الجبال على
وجهها تفاوتت
جوانبها وتوجهت
الجبال بثقلها نحو
المركز فصارت
كالاوتاد التى تمنعها
من الحركة (قاضى)
بوكه كوره ارضك
كرويتى حسا بديهى
اولديغى كبى شرعا
دخى ثابت اولمش اولور
(محرره)

بعث اولنه جقلر ونه كونه عذاب ايله جزا انه جقلر
(٢٢) الهكم اله واحد فالذين لا يؤمنون بالآخرة قلوبهم منكرة وهم
مستكبرون ۞ الهكز بر اللهدر شونلركه آخرته (بعثه) ايمان ايتمديلر قلبلرى
الله تعالينك وحدانيتنى انكارده وقبول ايماندن تكبرده درلر
(٢٣) لا جرم ان الله يعلم ما يسرون وما يعلنون انه لا يحب المستكبرين ۞
حقا كه الله تعالى انلرك اسرار واعلان ايتديكى شيئى بيلور وتوحيد خدا وتصديق
پيغمبرده تكبر ايدنلرى سومز
(٤) واذا قيل لهم ماذا انزل ربكم قالوا اساطير الاولين ۞ مكه رؤساسنه
ربكز نه انزال ايتدى ديو سؤال اولنسه انلر استهزا يوزندن مقدمكى
سركذشتلرى كوندردى ديرلر
(٢٥) ليحملوا اوزارهم كاملة يوم القيمة ومن اوزار الذين يضلونهم
بغير علم الا ساء ما يزرون ۞ تاكه انلر اول جوابلرى سببيله قيامتده تماما كندو
كناهلرينى وعلمسز بعض ناسى اضلال ايتدكلرينك كناهنى دخى تحميل ايدهلر
نه قبيح وزرلردر كه انلرانى يوكلنورلر
(٢٦) قد مكر الذين من قبلهم فاتى الله بنيانهم من القواعد فخر عليهم
السقف من فوقهم واتيهم العذاب من حيث لا يشعرون ۞ اهل مكه دن
مقدم كلن كافرلر پيغمبرلرينه مكر ايتديلر الله تعالى انلرك بنالرينى تملندن خراب
اولمسنى امر ايلدى درعقب انلرك سقفى اوزرلرينه دوشوب هلاك اولديلر
انلر خبرلرى يوغيكن اول عذاب انلره كلدى ۞ دينلديكه بو نكله مراد نمرود
اولوب بابلده برقله كوشك ياپديكه ابراهيم عليه السلامك ربينه مطلع اولوب
انكله جنك ايده اول قله نك ارتفاعى بش بيك ارشون ايدى حق تعالى بر روزكارله
انك باشنى دريايه آتوب باقيسنى انك قومى اوزرينه يقلوب چوق كيمسه هلاك
اولديلر مقدم اسانلرى سريانى ايدى اول آنده قورقودن لسانلرى تبلبل
ايدوب يتمش ايكى لسان اولدى بربرلرينك اسانلرينى اكلمز اولديلر اول اجلدن
اول ديياره بابل تسميه اولندى
(٢٧) ثم يوم القيمة يخزيهم ويقول اين شركائى الذين كنتم تشاقون فيهم
قال الذين اوتوا العلم ان الخزى اليوم والسوء على الكافرين ۞ صكره
قيامت كوننده الله تعالى انلرى ذليل ورسواى ايدوب ديه قانى اول بكا

نصف
بابل بغدادك طرف
جنوبيسنده ونهر فرات
اوزرنده واقع حله
قربنده بر ويران
شهردر ملوك سريان
ونبطپاى تختى ايدى
نمرود ضحاك طرفندن
بر عامل اولوب بابل
دار الملكى ايدى نقل
ايدرلر كه قالع زماننده
زمين بابلده يتمش ايكى
جبار بريره كلوب بعد
زمان بر طوفان دخى
اولمق احتماليله بر صرح
عالى ونيجه استحكام

شريك ايدوب انلرله پيغمبر عليه السلامه ومؤمنلره عداوت ومشقت ايدردكز
انبيا وعلمادن انلرى توحيده دعوت ايدوب مشاقه دوچار اولنلرديه لركه تحقيق
بوكونده ذلت ورسوايلق وعذاب كافرلراوزرينه دز
(٢٨) الذين تتوفيهم الملئكة ظالمي انفسهم فالقوا السلم ما كنا نعمل من
سوء بلى ان الله عليم بما كنتم تعملون ☼ انلركه كفرله نفسلرينه ظلم ايتديلردى
ملك الموت روحلرينى قبضه كلدكده انلرانقياد وسلم القاسيله بزدنياده كفر
ومعصيتدن برشى اشلمشدك ديوانكار ايده لراولوقتده ملكلر انلره ديه لركه بلى سز
شرك ومعصيت اشلمشديكز الله تعالى سزك اعمالكزى بيلور وجزاسنى ويرر
(٢٩) فادخلوا ابواب جهنم خالدين فيها فلبئس مثوى المتكبرين ☼
امدى ابدى اولمق اوزره جهنمك دركاتنه كيرك اول نه چركين مقامدر
متكبرلر ايچون
(٣٠) وقيل للذين اتقوا ماذا انزل ربكم قالوا خيرا للذين احسنوا في هذه
الدنيا حسنة ولدار الآخرة خير ولنعم دار المتقين ☼ مكه ده اولان مؤمنلره
ربكز تعالى نه انزال ايتدى ديو سؤال اولنسه آنلرخير انزال ايتدى ديرلردى
بودنياده اقوال وافعالنده توحيد وطاعت ايدنلر ايچون مال وحرمت ونصرت
حسنه وار در وآخرت ثوابى ايسه بوندن خيراودر وآخرتده جنت متقيلره
نه كوزل مكاندر
(٣١) جنات عدن يدخلونها تجرى من تحتها الانهار لهم فيها ما يشاؤن
كذلك يجزى الله المتقين ☼ اول عدن جنتيدركه اكا داخل اولورلر انك
اشجارى التندن نهرلر آقار آنلر ايچون اول جنتلرده ديلديكلرى مشتهيات
واردر الله تعالى متقيلره بونك كبى مكافات ايدر
(٣٢) الذين تتوفيهم الملئكة طيبين يقولون سلام عليكم ادخلوا الجنة بما
كنتم تعملون ☼ ملك الموت انلرك روحلرينى قبض حالنده جنتله تبشير وتطييب
ايله ديرلركه الله تعاليدن سزه سلام وجمله خوفدن سلامت واردر اشلديككز عمل
والله تعالينك فضليله جنته داخل اولك
(٣٣) هل ينظرون الا ان تأتيهم الملئكة او يأتى امر ربك كذلك فعل الذين
من قبلهم وما ظلمهم الله ولكن كانوا انفسهم يظلمون ☼ كافرلرك
انتظارلرى انجق روحلرينك قبضنه ملك الموتك كلمسى ياخود ربك تعالينك

بناسنه قرار ويروب
بديوز ارشون مرتفع
اولدى وثلثنه دك
يوز ذراعدن بوقارو
وطبقات مجوف
يابديروب فوقانى ابنيه لر
اختراع ايلديلركه التى
طبقه وهر ديوارينك
عرضى ايكى يك ذراع
وزعم فاسدلرنجه
اوج فلكه چيقمق
ايچون بنالرى هنوز
نصف اولمشيدى
قالع بونى كوردكده
انلره بددعا ايدوب
غضب الهى نزول
ايتمكله رياح عاصف
ابنيهٔ مذكوره يى درت
ركندن هدم ايلدى
وقوم مبهوت دخى
دهشتده قالوب
ارالرنده تبلبل السنه يعنى
تغير لسان واقع اولوب
يتمش ايكى يول دخى
كورنمكله هر برفرقه بر
سنه كيدوب بركون
اسانله تكلم قلدى ديرلر
(كاتب چلبى)

عذاب امرى كلمسيدر انلرك شرك وتكذيب فعللرينى مقدم كچنلردخى ايشلشلردى
الله تعالى انلرى هلاك ايلدى الله تعالى انلره ظلم ايتمدى ولكن انلركفر ومعصيتله
نفسلرينه ظلم ايتديلر
(٣٤) فاصابهم سيئات ما عملوا وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن ☼ انلره
اعمال سيئه لرينك جزاسى اصابت ايدوب استهزا ايتدكلرينك مجازاتى انلرى
احاطه ايتدى
(٣٥) وقال الذين اشركوا لو شاء الله ما عبدنا من دونه من شىء نحن ولا آباؤنا
ولا حرمنا من دونه من شىء كذلك فعل الذين من قبلهم فهل على الرسل
الا البلاغ المبين ☼ مشركلر استهزا يوزندن ديديلركه اكر الله تعالى مراد
ايديدى بز وبابالرمزاندن غيرى برشيئه عبادت وانك حرام ايتدكندن غيرى
برشيئى حرام ايتمزدك بو اهل مكه كبى انلردن مقدم كچنلردخى بويله شرك
وتكذيب وحرامى حلال وحلالى حرام ايتديلر پيغمبرلر اوزرينه لازم اولان
انجق طريق حقى تبليغدر
(٣٦) ولقد بعثنا في كل امة رسولا ان اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت فمنهم
من هدى الله ومنهم من حقت عليه الضلالة فسيروا في الارض فانظروا كيف
كان عاقبة المكذبين ☼ هر امتده بر پيغمبر بعث ايتدككه انلرى الله تعالى يه
عبادت ايتديروب غيريه عبادتدن اجتناب ايتديره انلردن بعضنى الله تعالى
هدايت ايدوب ايمان توفيق ايتدى وبعضلرينه قضاء سابقله خذلان واجب
اولدى امدى اى مشركلر يريوزنده كزوب نظر ايدككه پيغمبرلرينى تكذيب ايدنلر
نيجه هلاك اولوب مكانلرى خراب قالدى
(٣٧) ان تحرص على هديهم فان الله لا يهدى من يضل وما لهم
من ناصرين ☼ يا محمد اكرسن مشركلرك هدايتلرينه حرص ايدرسك تحقيق
الله تعالى ضلالتنى ديلديكى كيمسه يه هدايت ايتمز وانلر ايچون عذابلرينى دفع
ايدر ياردمجى اولمز
(٣٨) واقسموا بالله جهد ايمانهم لا يبعث الله من يموت بلى وعدا عليه
حقا ولكن اكثر الناس لا يعلمون ☼ مشركلر الله تعالى يه ايمان غليظه ايله يمين
ايتديلركه اول موتايى بعث ايتمز بلى الله تعالى اول بعثى وعد ايلمشدر حقله وعدنه
وفا وبعث ايدر لكن ناسك اكثرى آنى بيلمزلر

٣٩ لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِى يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا اَنَّهُمْ كَانُوا
كَاذِبِينَ ❋ تاكه امر بعث وحشرده اختلاف ايتدكلرى شيئى انلره بيان
ايده وكافرلر قبرلرندن خروجلرنده الله تعالى موتايى بعث ايتمز ديدكلرنده كاذب
اولدقلرينى بيله‌لر
٤٠ اِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَىْءٍ اِذَا اَرَدْنَاهُ اَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ❋ برشيئك
اولمسنى مراد ايتدكز آنده بزم قولمز اكا اول ديرز عقبنده اولور
٤١ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِى اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ
٤٢ اَلَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ❋ شول اصحابكه قريشدن ظلم اولنوب مدينه وحبشه يه هجرت ايتديلر
بز انلره دنياده منازل حسنه ويررز كه مدينهٔ منوره در والبته اجر آخرت اندن اكبردر
اكر بيلورلر سه وانلر اذاى كفره يه ومفارقت وطن شدائدينه صبر ايتديلر
وهر امورلرندن ربلرى جل شانه يه توكل ايتديلر
٤٣ وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُوحِى اِلَيْهِمْ فَسْئَلُوا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ❋ سندن مقدم كوندرديكمز پيغمبرلرى انجق آدملردن اركك
اوله‌رق كوندردك كه ملكلر اسانيله اكا وحى ايدردك اكر سز بيلمز سكز اهل كتابك
علماسنه سؤال ايدك
٤٤ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَاَنْزَلْنَا اِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ اِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ ❋ بز اول پيغمبرلرى ظاهر معجزه‌لر وكتابلر ايله ارسال ايتدك وسكا
قرآنى انزال ايتدك تاكه اول ذكر يعنى قرآنده ناسه اوامر ونواهى يى بيان
ايده‌سن شايدكه انلر تفكر ايدوب بو كلام مخلوق اولمديغنى بيله‌لر
٤٥ اَفَاَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ اَنْ يَخْسِفَ اللّٰهُ بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ يَاْتِيَهُمُ
الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ❋ ايادين حقى ابطالده قبيح مكر ايدنلر الله
تعالى انلرى قارون كبى يره بچورمسندن ياخود لوط قومى كبى خبرلرى يوغيكن
بغتةً عذاب كلمسندن امينمى اولديلر
٤٦ اَوْ يَاْخُذَهُمْ فِى تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ❋ ياخود انلرى يولجيلقلرى
ياخود برطرفلرندن برطرفه انقلابلرى حالنده عذاب اخذ ايدر انلر الله تعالى يى
انلره عذاب ايتمكدن عاجز ايدیجى دكللردر
٤٧ اَوْ يَاْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَاِنَّ رَبَّكُمْ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ ❋ ياخود انلردن

مقدم بر قوم هلاك اولمش اولوب اندن خوف اوزره لركن انلرى دخى عذاب
اخذ ايدر تحقيق ربكز عز شانه رأفتلو ورحمتلودر كه عذابه مستحق اولنلريكزه عذابى
تعجيل ايتميوب امهال ايدر
٤٨ اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى مَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَىْءٍ يَتَفَيَّؤُا ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ
سُجَّدًا لِلّٰهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ❋ انلر كورمزلرميكه الله تعالينك خلق ايتديكى
جسم قائمك كولكه‌سى شمسك طلوع وزوال وغروبنده صاغنه وصولنه دونوب
اوزانه‌رق وقصه له‌رق ذل اوزره الله تعالى يه سجده ايتمكده در
سجده ٤٩ وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلٰئِكَةُ وَهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ❋ سموات وارضده اولان متحرك وغير متحرك الله تعالى يه ساجد
ومسخردر وملكلر دخى سجده ايدرلر هيچ تكبر ايتمزلر
٥٠ يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ❋ اول ملكلر
فوقلرندن ربلرينك عذاب نا كهانيسندن قورقرلر وطاعتله امر اولندقلرينى ايشلرلر
حزب ٣ ٥١ وَقَالَ اللّٰهُ لَا تَتَّخِذُوا اِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَاِيَّاىَ فَارْهَبُونِ ❋
الله تعالى بيورركه ايكى اله اتخاذ ايتميك انجق الله بردر اول اله واحدى بنم
بندن قورقك
٥٢ وَلَهُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَتَّقُونَ ❋
آسمان وزمين انك مخلوق ومملوكيدر طاعت دائم واخلاص ثابت اول الله تعالى
ايچوندر اندن غيرى ضر ونفعه قدرتى اولميندنمى قورقارسز
٥٣ وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ثُمَّ اِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَاِلَيْهِ تَجْئَرُونَ ❋
نعمتدن هرنه كه سزه واصل اولورسه الله تعاليدندر صكره سزى مرض وقحط كبى
بر ضرر مس ايدرسه حق تعالى يه تضرع ايله دعا ايدرسكز
٥٤ ثُمَّ اِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ اِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ❋
بوندن صكره اول ضرر منكشف اولسه سزدن كفار يامنا فقيندن برفرقه ربلرى
جل شانه يه شريك كتوروب اكا عبادت ايدرلر
٥٥ لِيَكْفُرُوا بِمَا اٰتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ❋ انلره ويرديكمز
اول نعمت وكشف ضرى انكار ايدرلر اى كافرلر برقاچ كون دنياده چكنك
يقينده عاقبت امريكز اولان عقوبتى بيلورسكز
٥٦ وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللّٰهِ لَتُسْئَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ

تفترون ❊ مشركلر بزم انلره ويرديكمز (اكين وحيوان) رزقلرمزدن اول عالملرى
اوليوب جماد مقوله سندن اولان بتلرينه نصيب قيلرلر يعنى حصه و يررلر تالله
اى مشركلر بتلريكزه بزم آلهه مزدر وانلره حصه ويرمكله تقرب ايده رزديو افترا
ايلديككزدن قيامتده سؤال اولنورسكز
٥٧ ويجعلون لله البنات سبحانه ولهم مايشتهون ❊ خزاعه وكنانه
ملائكه يى الله تعالينك قيزلرى ديو وصف ايدرلر اول الله تعالى ولددن منزهدر
عجايب حال بوكه انلر كندولرى قيز اولادى سوميوب آرزولرى اركك اولاددهدر
٥٨ واذا بشر احدهم بالانثى ظل وجهه مسودا وهو كظيم ❊ قچان
آنلرك برينه قيزك طوغدى ديو خبر ويرلسه كدرندن وقومندن اوتاندبغندن
چهره سى قره روب مرأه سنه غضب ايدر
٥٩ يتوارى من القوم من سوء مابشر به ايمسكه على هون ام يدسه فى التراب
الاساء ما يحكمون ❊ كويا اول قيزك طوغدى ديدكلرى فنا خبردن اوتانوب
قومندن كيزلنوردى وفكر ايدر ديكه عجبا بوقيزى حقارتله حالى اوزره براقسمى
يوخسه طپراغه كومسمى ديردى اكاه اولك كه انلرنه چركين حكم
ايدرلر كه (كندولرى عندنده قيز اولادده قدر وحرمت يوغيكن الله تعالى يه حاشا
بنات نسبت ايدرلر)
٦٠ للذين لايؤمنون بالاخرة مثل السوء ولله المثل الاعلى وهو العزيز
الحكيم ❊ اخرته ايمان ايتميانلر ايچون صفت قبيح واردر (كه قيزلرينى ديرى ايكن
طپراغه دفن ايدرلر مع هذا زن وفرزنده محتاجدرلر) الله تعالى ايچون صفت
بلند واردر (كه وجوب ذاتى اولوب وفرزنددن منزهدر) وغالب وهلاك كفاره
قادر ووقتنه دك انلرك عقوبتنى امهاله حكم ايديجيدر
٦١ ولو يؤاخذ الله الناس بظلمهم ماترك عليها من دابة ولكن يؤخرهم
الى اجل مسمى فاذا جاء اجلهم لايستاخرون ساعة ولايستقدمون ❊
اكر الله تعالى ناسى ظلم وكفرلرى سببيله مؤاخذه ايتسه انلرك كفرى شآمتيله
يريوزنده يورر حيوان ترك ايتمزدى ولكن اجللرى نهايتنه دك انلرى تأخير ايدر موت
يا عقوبت وقتى كلدكده برساعت تأخير وتقديم اولنمزلر
٦٢ ويجعلون لله مايكرهون وتصف السنتهم الكذب ان لهم الحسنى
لاجرم ان لهم النار وانهم مفرطون ❊ الله تعالى ايچون كريه كوردكلرى

شيئى حكم ايدرلر كه اسناد بنات وشركدر ومع هذا السانلرى كذب ايدوب
ديرلر كه اكر حشر وبعث اوليدى بزم مرتبه مز عالى اولمغله جنت بزم ايچوندى
حقا كه جهنم انلر ايچوندر وتحقيق انلر اول آتشده مخلد ومحقرلردر
٦٣ تالله لقد ارسلنا الى امم من قبلك فزين لهم الشيطان اعمالهم فهو
وليهم اليوم ولهم عذاب اليم ❊ تالله سندن مقدم اولان امتلره بز پيغمبرلر
كوندردك شيطان انلرك عمللرينى تزيين ايدوب پيغمبرلرينى تكذيب ايتديلر اشته
اول شيطان بوكون سنك زمانك كافرلرينك دوستى اولوب انلر كبى سنى تكذيب
ايدرلر يارين انلر ايچون دردناك واليم عذاب واردر
٦٤ وما انزلنا عليك الكتاب الا لتبين لهم الذى اختلفوا فيه وهدى
ورحمة لقوم يؤمنون ❊ يا محمد بز سكا قرآنى انجق امر توحيد واحوال
معادده اختلاف ايدنلره بيان ايتمك ايچون انزال ايتدك انى تصديق واكا ايمان
ايدن قوم ايچون اول قرآن هدايت ورحمتدر
٦٥ والله انزل من السماء ماء فاحيا به الارض بعد موتها ان فى ذلك لاية
لقوم يسمعون ❊ الله تعالى كوكدن يغمور انزاليله برقوريمش ايكن ديرلدوب
نبات بتوردى انصاف قولاغيله ايشيدوب فكر ايدن قوم ايچون بونده آشكار
علامتلر وعبرتلر واردر
٦٦ وان لكم فى الانعام لعبرة نسقيكم مما فى بطونه من بين فرث ودم لبنا
خالصا سائغا للشاربين ❊ وسزيچون انعامده (يعنى دوه وبقر وغنم حيوانلرنده)
عبرت واردر يعنى جهلدن علمه عبور واردر كه سزه انلرك قارننده خون وسركين
بيننده اولان سوددن ايچور يز او يله سود كه لون دم ورايحهٔ فرثدن عارى
خالص ايچنلرك بوغازندن راحت كچر
٦٧ ومن ثمرات النخيل والاعناب تتخذون منه سكرا ورزقا حسنا ان
فى ذلك لاية لقوم يعقلون ❊ وخرما واوزم آغاچلرينك ميوه سندن دخى سز
تازه سندن سركه وشيره وانلرى قوريدوب رزق حسن اخذ ايدرسز وبونده
عقللرينى قدرة الالهيه صرف وتأمل ايدن قوم ايچون دليل واردر
٦٨ واوحى ربك الى النحل ان اتخذى من الجبال بيوتا ومن الشجر ومما
يعرشون ❊ ربك جل ذكره بال آريلرينه طاغلرده واغاچلرده وناسك سزيچون
ياپدقلرى مكانلرده اولر اتخاذ ايتديو الهام ايلدى

٦٩ ثم كلي من كل الثمرات فاسلكي سبل ربك ذللا يخرج من بطونها
شراب مختلف الوانه فيه شفاء للناس ان في ذلك لاية لقوم يتفكرون ✲
بعده اشتها ایتدیککز هر میوه و چچکلردن اکل ایدك وربکز تعالینك عسل عملنده
الهام ایتدیکی طریقه انقیاد اوزره کیدك اول آریلرك قارنندن سنه لرك یافصوللك
یاخود کنج واورته وقوجه یاشلیلرك حالنه کوره بیاض وصاری وقرمزی وسیاه
لونلری مختلف عسل چیقار که انده ناس ایچون شفا واردر بونلرك (پادشاهلری
اولان یعسوبه اطاعتلرینی ومسدس منتظم خانه یاپه لرینی و) هر نظاملرینی تفکر
وتدبر ایدن قوم ایچون قادر وحکیمدن الهام ایدوکنه علامت عجیبه واردر
٧٠ والله خلقكم ثم يتوفيكم ومنكم من يرد الى ارذل العمر لكيلا يعلم نصف
بعد علم شيئا ان الله عليم قدير ✲ الله تعالى سزی خلق ایتدی صکره وفات
ایتدیرر وسزدن بعضکز ارذل عمره رد اولنور سکز (که اول یتمش بش یاشکسان
یاطقسان یاشنه وارمقدر) تا بر شیئی بیلور کن بیلمز اولور (زیرا اول برحالتدر که نسیانده
طفل کبیدر و بعضلر دیمشدر که بوندن مراد کفار در یوخسه مؤمنلرده عمری
اوزادقجه عقل وکرامتی زیاده اولور) تحقیق الله عظیم الشان عمرلرك مقدارنی
بیلور کنجی اماته واختیاری ابقایه قادردر
٧١ والله فضل بعضكم على بعض في الرزق فما الذين فضلوا برادي
رزقهم على ما ملكت ايمانهم فهم فيه سواء افبنعمة الله يجحدون ✲
الله تعالی رزقده بعضکزی بعضکز اوزره تفضیل ایتدی شونلر که مملوکلرینه رزق
ویرمکله تفضیل اولندیلر اول مالك ومملوك بنم رزقده مساویدر (انلرك اول
عبیدلرینه ویردکاری رزق اول عبیدلرك کندو رزقلریدر که الله تعالی اول
رزقی اول مملوکلره تقدیر ایتمشیدی که مالکلری یدیله ویردردی) ایا انلر
الله تعالینك نعمتنی انکارمی ایدرلر که انکچون شریك اتخاذ ایدوب کفران نعم اولورلر
٧٢ والله جعل لكم من انفسكم ازواجا وجعل لكم من ازواجكم بنين
وحفدة ورزقكم من الطيبات افبالباطل يؤمنون وبنعمت الله هم
يكفرون ✲ الله تعالی سزکچون جنسکزدن زوجه لر قیلدیکه انلرله موانست
ایده سز واول زوجه لریکزدن اولاد وطورون وداماد واوکی اولاد قیلدی
وطیب وحلالدن رزق ویردی ایا اول مشرکلر اصنام باطلی تصدیق ایدوب
الله تعالینك نعمتی اولان توحید واسلامه کافرمی اولورلر

٧٣ ويعبدون من دون الله ما لا يملك لهم رزقا من السموات والارض
شيئا ولا يستطيعون ٧٤ فلا تضربوا لله الامثال ان الله يعلم وانتم
لا تعلمون ✲ مشرکلر الله تعالیدن غیری برشیئه عبادت ایدرلر که انلر ایچون
کوکدن یغمور انزالی ویردن نبات اخراجیله رزق ویرمکه مالك وهیچ ضر و نفعه
قادر دکللردر امدی شریکلر کزی الله تعالی یه مثال قیلمك الله تعالی سزك
قول فسادیکزی بیلور وحال بوکه سزانی بیلمزسکز اگر بیلید یکز بو شرکه
جسارت ایتمزدیکز
٧٥ ضرب الله مثلا عبدا مملوكا لا يقدر على شيء ومن رزقناه منا رزقا
حسنا فهو ينفق منه سرا وجهرا هل يستون الحمد لله بل اكثرهم
لا يعلمون ✲ الله تعالی مثل ضرب ایتدیکه برشیئه قادر اولمیان عبد مملوك ایله
بزدن اکا رزق حسن ویریلوب اول نخی کزلو واشکار اول مالی انفاق ایدن
صاحب اقتدار مساوی اولورمی حمدك کلیسی الله تعالی یه مخصوصدر بلکه ناسك
اکثری انی بیلمزلر یعنی ذکر اولنان بندهٔ بی اختیار ایله مالدار صاحب اقتدار
مساوی اولمدیغی صورتده طاش واغاچدن اولان اصنام قادر على الاطلاقه
نیجه شبیه وشریك اوله بیلور
٧٦ وضرب الله مثلا رجلين احدهما ابكم لا يقدر على شيء وهو كل
على موليه اينما يوجهه لا يات بخير هل يستوي هو ومن يامر بالعدل وهو
على صراط مستقيم ✲ الله تعالی ایکی رجلی مثل ضرب ایتدیکه انك
بریسی مادرزاد دلسز وصاغر اولوب صاحبی اوانه ثقلت وآنی نه ایشنه
کوندرسه برخیرله کلمزکه کندیکی اموردن برخبر آسون وجواب کتورسون
واول رجلك بریسی عدالله امر ایدر متکلم ومستمع مجامع فضائلی مشتمل رشد
وفهم صاحبی وسیرتی طریق مستقیم اوزره اوله بو ایکی رجل مساوی
اولورمی ✲ بو دخی اصنام بی اعتبار ایله حضرت پروردکارك مساواتنه
مثلدر ✲ دینلدیکه بو مؤمن ایله کافره مثلدر که ابکمله مراد ابی بن خلفدر وعدلله
امر ایدنله مراد حمزه بن عبد المطلبدر رضی الله عنه یاخود کافر سید بن ابی
العیص ومؤمن عثمان بن عفان رضی الله عنه در
٧٧ ولله غيب السموات والارض وما امر الساعة الا كلمح البصر او هو
اقرب ان الله على كل شيء قدير ✲ سموات وارض غیبنك علمی الله تعالی یه

مخصوصدر على الخصوص قيامتكه علمى سموات وارض اهلندن غائبدر
امر قيامت سرعت وسهولتده عند الله كوزك حركتى مقدار بلكه دخى اقرب
واسردر تحقيق الله عظيم الشان بعث وحشر واحياى خلايقدن
هر شيئه قادردر

٧٨ وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞ الله تعالى سزى انالريكزك
قارنندن چيقاردیكه برشى بيلز ديكز وسزه قولاق وكوز وقلب وير ديكه حق
ايشيدوب ونعمتلرى كوروب وبونلرى تفكر ايدوب شايدكه شكر ايده سز

٧٩ اَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا اللّٰهُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ
لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۞ كورمزلرميكه قوشلر سما ايله ارض بيننده
اوچمغه مسخرلردر انلرجسدلرينك ثقيللكنه نظرا دوشمك اقتضا ايدر لكن
انجق الله تعالى انلرى سقوطدن امساك ايدر بوقوشلرك طيرانى هوانك
خلفيله انلرك خلاف طبع اول هواوزره طورملرى مؤمن اولان قوم ايچون
آيات وعبرتلردر

٨٠ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْاَنْعَامِ بُيُوتًا
تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اِقَامَتِكُمْ وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَا
اَثَاثًا وَمَتَاعًا اِلٰى حِينٍ ۞ الله تعالى سزلك طاش وطپراقدن اولان خانه لريكزى
وقت اقامتكزده سزه مسكن قيلدى وسزكچون انعام حيواناتك دريسندن قبه
وچادر كبى خانه لر قيلدى كه سفرواقامتكزوقتنده قالديروب كوترمكزده ونزولده
وضعكزده خفيف بولورسكز ودوه نك توييندن وقيونك يپاغسندن وسائرك
قيللرندن كيمك ايچون البسه ودوشمه ايچون كيجه وقالى پيدا ايلدى واخذ
وعطا ايله صاغ اولديغكزچه انتفاع قيلدى

٨١ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ
سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمْ بَاْسَكُمْ كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ
تُسْلِمُونَ ۞ الله تعالى خلق ايتديكى آغاجلر وطاغلر وبنالر وسائردن سزكچون
ظلال قيلديكه انده كولكه لنه سز وسزكچون طاغلردن مغاره لر قيلديكه انده
ساكن اوله سز وسزكچون صوف وكتان وپنبه وسائردن البسه قيلديكه سيجاق
وصوغقدن قورينه سزوزره وجوشن پيدا ايلديكه جنكده دشمنلرك سلاحندن

قورينه سز بونعمتلر كبى سزه نعمتنى اتمام ايدرناكه نعمتلرينه شكر ايله حكمنه
منقاد وتسليم اوله سز

٨٢ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۞ اكرانلر اسلامدن اعراضله
حق قبول ايتمزلرسه اندن سكا زيان يوقدر سكا لازم اولان انجق تبليغدركه ايتدك

٨٣ يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَاَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ۞ مشركلر
الله تعالينك بوعدا اولنان نعمتلرينى بيلورلر لكن صكره انك غيريه عبادتله انكار ايدرلر
انلرك مجانين وصبيانندن غيرى جمله سى كافرلردر

٨٤ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ۞
قيامت كوننده هر امتدن پيغمبرلرينى شاهد كتوررزكه مؤمنلرينك ايمانلرنه
وكافرلرينك كفرينه شهادت ايده لر صكره كافرلر ايچون عذره اذن ويرلمز وانلره
رضاء اللهى طلب تكليف اولنمز زيرا اخرت دار تكليف دكلدر يعنى انلرك توبه
ايده لم يادنيايه رد اولنه لم نيازلرى قبول اولنمز

٨٥ وَاِذَا رَاَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ۞
قيامتده كافرلر جهنم عذابنى كوردكده مالكدن عذابك تخفيفنى رجا ايدرلر
انلردن عذاب تخفيف اولنمز وآن واحد مهلت دخى ويرلمز

٨٦ وَاِذَا رَاَى الَّذِينَ اَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هٰؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا الَّذِينَ
كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ فَاَلْقَوْا اِلَيْهِمُ الْقَوْلَ اِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ۞ چونكه مشركلر
قيامتده دنياده شريك طوتدقلرى اصنام وسائرينى كوردكده يا ربنا بونلرسندن
غيرى بزم شريك اتخاذ ايدوب عبادت ايتدكلرمزدر ديه لر (كويا عذابلرينك
برمقدارينى انلره تحميل استرلر انلرك طاپدقلرى اوثان وسائرنه ايسه انلره) بز سزى
بزه عبادت ايدك ديو دعوت ايتمدك سز كندو هواكزه تبعيله طاپديكز سز
كاذبلرسكز (ديو جواب ويره لر)

٨٧ وَاَلْقَوْا اِلَى اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞ وانلر
اولكونده كناهلرينه اعترافله الله تعالينك حكمنه اطاعت ايدوب اسلام طلب
ايده لر فائده ايتميوب بزه دستكير اولور ديو كذب وافترا ده اولدقلرى بتلرى دخى
باطل وانلردن زائل اولور

٨٨ اَلَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ
بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ۞ شونلركه كافر اولوب ناسى راه خدا اولان اسلامدن

منع ایتدیلر بزانلرك كفرلری عذابی اوزر ینه منعلری عذابنی دخی زیاده ایدەرزكه
دنیاده ناسی ایماندن منعله فساد ایدرلردی
(٨٩) ويوم نبعث في كل امة شهيدا عليهم من انفسهم وجئنا بك شهيدا على
هؤلاء ونزلنا عليك الكتاب تبيانا لكل شيء وهدى ورحمة وبشرى للمسلمين ❊
قیامتده هر امتده كندولردن اولان پیغمبرلرینی شاهد بعث ایدەرز وسنی
دخی امتك اوزرینه شاهد كتوررز وسكا هر امور دینیه یی تفصیل اوزره
بیان ایدر قرانی كوندردك كه اول جمیع ناسه هدایت ورحمت وخاصة مسلمانلره
مژدهٔ جنتدر
(٩٠) ان الله يامر بالعدل والاحسان وايتاء ذي القربى وينهى عن الفحشاء
والمنكر والبغي يعظكم لعلكم تذكرون ❊ تحقیق الله تعالی هر شیئك وسطی
اولان عدلله امر ایدر (مثلا اعتقادده توحیدایله تعطیل وتشریك بینی وكسبده
جبرله قدر بینی واعطاده بخل ایله اسراف بینی وامثالی كبی) واحسانله امر ایدر (كه
پیغمبر علیه السلامك « الله تعالی یه عبادت ایدك كه آنی كورر كبی سن آنی كورمزسك
اول سنی كورر » قول شریفی كبی كه اول عبادت احساندر) واقربادن محتاج
اولنلره مال ویرمكله امر ایدرو (قوت شهویه یه متابعتله زنا وسائر كبی) عمل قبیحدن
نهی ایدرو (دخی قوت غضبیه ایله قتل نفس وغصب اموال وسائر كبی)
ندامت وانكاری موجب فعللردن نهی ایدر وصفت شیطانیت اولان تكبر وتجبرله
ناسه استعلادن نهی ایدر الله تعالی سزه امر ونهیله خیروشری بیان ضمننده
وعظ ایدر شاید تفكر ایدوب متعظ اوله سز
حزب ٣ (٩١) واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم ولا تنقضوا الايمان بعد توكيدها وقد
جعلتم الله عليكم كفيلا ان الله يعلم ما تفعلون ❊ عهد ایتدیككز زمان
الله تعالینك عهدینه وفا ایدك ویمینلریكزی تأكید دنصكره اول یمینی بوزمیك
حال بوكه الله تعالی یی یمینلریكز اوزره شاهد قیلدیكز الله تعالی یمینكزده
وفا ونقضكز افعالكزی بیلور
(٩٢) ولا تكونوا كالتي نقضت غزلها من بعد قوة انكاثا تتخذون ايمانكم
دخلا بينكم ان تكون امة هي اربى من امة انما يبلوكم الله به وليبينن لكم يوم
القيمة ما كنتم فيه تختلفون ❊ محكم اكردیكی ایپلكی تكرار بوزان مرأه كبی
اولمیك كه مستحكم عهد ایتمشیكن یمینلریكزی بینكزده خدعه اتخاذیله صورتا

وفا اظهار ایدوب كه كفاری عدد ومال جهتیله مسلمانلردن زیاده كوردیككزده
عهدیكزه خلل ویررسز الله تعالی سزی انجق تجربه ایدر كه پیغمبر
علیه السلامله اولان بیعت وعهده وفا ایدرمیسز یوخسه قریشك كثرت
وشوكتنه الدانورمیسكز قیامتده سزك وفا ونقضده اولان اختلافكزی سزه بیان
واعمالكزه كوره مجازات ایدر ❊ دینلدیكه عربده خرقاء حمقاء دینور ریطه بنت عمرو
نام بر مرأه وار ایدی اول مرأه جاریه لریله صباحدن اویله یه دك قیلدن
ویوكدن ایپلك بوكردی بعد الظهر اول ایپلری اخشامه دك چوزدیرردی
هر كون كذلك دائما عمله ونقضده اولمغی عادت ایتمشیدی بو عهد ونقض
اكا تشبیه اوله
(٩٣) ولو شاء الله لجعلكم امة واحدة ولكن يضل من يشاء ويهدي من
يشاء ولتسئلن عما كنتم تعملون ❊ اكر الله تعالی مراد ایدیدی سزك جمیعكزی
اسلامدن برامت ایدردی ولكن الله تعالی دیلدیككی عدلیله مخذول
ودیلدیككی فضلیله هدایته موفق ایدر ودنیاده اشلدیككز عملدن البته محشرده
سؤال اولنورسكز
(٩٤) ولا تتخذوا ايمانكم دخلا بينكم فتزل قدم بعد ثبوتها وتذوقوا السوء
بما صددتم عن سبيل الله ولكم عذاب عظيم ❊ یمینلركزی بینكزده مكر
وحیله اتخاذ ایتمیك كه اسلامده ثبوتندنصكره ایاغكز قاررو كندو نقض عهدیكز
وناسی طریق حقدن ممانعتده اولدیغكز سببیله دنیاده عذاب سوئی دادرسكز
وسزكچون آخرتده دخی عذاب عظیم واردر
(٩٥) ولا تشتروا بعهد الله ثمنا قليلا انما عند الله هو خير لكم ان كنتم
تعلمون ❊ عهد الهی وبیعت پیغمبر علیه السلامی بهاء قلیل ایله تبدیل
ایتمیك بلكه عهدیكزه وفا ایدك انجق اول سزه عندالله خیراودر اكر سزانی
بیلوب فهم ایدنلردن ایسەكز
(٩٦) ما عندكم ينفد وما عند الله باق ولنجزين الذين صبروا اجرهم باحسن
ما كانوا يعملون ❊ غرض دنیویه لردن سزك عندكزده اولنلر فانیدر لكن
الله تعالی عندنده اولان خزائن رحمت دائم وباقیدر عهده وفا ایله فقر ومشقت
تكالیفنه واذاء كفاره صبر ایدنلرك البته اجر ومكافاتنی اعماللرندن احسن
وزیاده ایدەرز

٩٧ من عمل صالحاً من ذكر او انثى وهو مؤمن فلنحيينه حيوة طيبة
ولنجزينهم اجرهم باحسن ما كانوا يعملون ۞ اركك ونسادن مؤمن
اوادبغى حالده بركيمسه عمل صالح اشلسه (زيرا ايمانسز عمله اعتبار يوقدر)
بزاكا دنياده مال حلال يا قناعت يا قضايه رضا ايله طيب حيات ورزق ويررز
واشلدكلرى اعمال صالحه نك مجازاتنى اندن احسن ويررز
٩٨ فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشيطان الرجيم ۞ قرآن اوقومق
مراد ايتدككده شيطان مطرودك وسوسه سندن الله تعالى يه صغنمق
استه (يعنى اعوذ بالله من الشيطان الرجيم دى)
٩٩ انه ليس له سلطان على الذين آمنوا وعلى ربهم يتوكلون ۞
الله تعالى يه توكل وآنى پناه ايدن مؤمنلر اوزرينه شيطانك تسلطى يوقدر
١٠٠ انما سلطانه على الذين يتولونه والذين هم به مشركون ۞ انجق
انك تسلطى انى دوست ايدينوب انك سببيله الله تعالى يه شرك كتوريجيلر
اوزرينه در
١٠١ واذا بدلنا آية مكان آية والله اعلم بما ينزل قالوا انما انت مفتر
بل اكثرهم لا يعلمون ۞ قچانكه بز برآيتك حكمنى نسخ وتبديل ايدوب يرينه
حكم آخر كتورر بز الله تعالى حكم ومصلحت جهتيله نسخ وتغيير وتبرّ بلنده
وقت وحاله كوره قوللرينه اصلح اولنى بيلور كافرلر يا محمد سن (برشيئى امر ايدوب
صكره برآخرينى بكتورر اولكى امر كدن نهى ايدوب الله تعالى يه) افترا ايدرسن
ديرلر بلكه انلرك اكثرى احكامك حكمتنى بيلمزلر
١٠٢ قل نزله روح القدس من ربك بالحق ليثبت الذين آمنوا وهدى
وبشرى للمسلمين ۞ انلره ديكه قرآنى جبريل عليه السلام ربك تعالى طرفندن
حقله انزال ايلمشدر كه مؤمنلرانى اشيدوب ايماننده ثابت وناسخى اشتدكلرنده
اندهكى صلاح وحكمنى تفكرله قلبلرى مطمئن اوله ومسلمانلره هدايت وبشارت اوله
١٠٣ ولقد نعلم انهم يقولون انما يعلمه بشر لسان الذى يلحدون اليه
اعجمى وهذا لسان عربى مبين ۞ تحقيق بز بيلورزكه كفار مكه محمده قرآنى
برآدم تعليم ايدر ديرلر اول ظن واشارت ايتدكلرى آدمك لسانى اعجميدر
بوقرآن ايسه لسان عربيله فصيح وبيندر ۞ ديلديكه عامر بن حضرمينك غلامى
جبر ياخود جبر ويسار نامنده ايكى غلام روميلر مكه ده قلیچ‌جيلق اشلرلردى

انلر اهل كتاب اولوب انجيل وتوريه اوقورلردى پيغمبر عليه السلام بعضا انلره
اوغرايوب اوقودقلرينى استماع بيوررلردى قريش محمد انلردن كلام اوكره نوب
بزه سويلر ديرلردى بو آيت كريمه انلرى طرد وتكذيب ايدر
١٠٤ ان الذين لا يؤمنون بآيات الله لا يهديهم الله ولهم عذاب اليم ۞
شونلركه آيات قرآنيه نك من عند الله اولديغنه ايمان ايتمزلر الله تعالى انلرى
راه نجاته هدايت ايتمز وانلر ايچون آخرتده المللو عذاب واردر
١٠٥ انما يفترى الكذب الذين لا يؤمنون بآيات الله واولئك هم
الكاذبون ۞ اول كذب وافترايى ارتكاب ايدنلر انجق قرآن عظيمه
اينانميانلردر انلر حقيقتده كاذبلر وكذبده كامللردر
١٠٦ من كفر بالله من بعد ايمانه الا من اكره وقلبه مطمئن بالايمان ولكن
من شرح بالكفر صدرا فعليهم غضب من الله ولهم عذاب عظيم ۞
بركيمسه الله تعالى يه ايمان ايتدكدنصكره كافر اوله غضب الهيده اولور
الا اول كيمسه عذاب وغضبه مستحق اولمزكه كفره جبر واكراه اولنه حالبوكه
قلبى ايمان اوزره ثابت ومطمئندر ولكن اول كيمسه كه صدرى كفرله آچلمش
وكفرى كندو اختيار واعتقاد ايتمش اولورسه انلرك اوزرينه الله تعالينك
غضبى وآخرتده انلر ايچون عذاب عظيم واردر ۞ روايت اولنديكه كفار
قريش عماره وپدرى ياسره ووالده سى سميه يه مرتد اولك ديو جبر ايتديلر
انلر ارتدادى قبول ايتمكله سميه يى سن اركلر ايچون اسلامه كلدك ديو ايكى
دوه آراسنه باغليوب حربه ايله ضرب وقتل ايلديلر وياسرى دخى اولدرديلر
اسلامده اولكى مقتول انلردر عماره جبرله اكراها استدكلرى كلمهٔ كفرى
سويلتديلر پيغمبر عليه السلامه عمار كافر اولدى ديو خبر ويردكلرنده افندمز
عليه السلام عمار كافر اولور دكلدر بلكه ايمان انك لحم ودمنه قاريشوب
انك قلبنده متمكندر اول ايمانله طلودر بيوردى بعده عمار اغليه رق پيغمبر
عليه السلامك حضورينه كلدى افندمز عليه السلام انك كوزنك ياشنى سيلوب
غم چكمه اكر سكا ينه جبر ايدرلرسه اكراها وظاهرا لسانا انلره موافقت ايله بيوردى
١٠٧ ذلك بانهم استحبوا الحيوة الدنيا على الآخرة وان الله لا يهدى
القوم الكافرين ۞ بو عذاب عظيم انلره حيات دنيايى نعيم عقبى اوزرينه دوست
طوتدقلرى سببيله در الله تعالى علم ازليسنده كافر اولنلرى ثبات ايمانى ايجاب ايدر

شبئه هدايت ايتمز
١٠٨ اولئك الذين طبع الله على قلوبهم وسمعهم وابصارهم واولئك هم
الغافلون ❊ انلر اول كيمسه لردر كه الله تعالى انلرك قلبلرى وقولاقلرى وكوزلرى
اوزرينه مهر قومشدر حتى قبول ايتميه لر وايشتميه لر وكورميه لر وانلر
غافل وبيخبر لردر
١٠٩ لا جرم انهم فى الآخرة هم الخاسرون ❊ حقا كه انلر دنياده عمرلرينى
بيهوده ضايع ايتمكله آخرتده زيان وخسرانده درلر
١١٠ ثم ان ربك للذين هاجروا من بعد ما فتنوا ثم جاهدوا وصبروا نصف
ان ربك من بعدها لغفور رحيم ❊ بوندنصكره ربك عز شانه اول كفاردن
اذيت وعذابى چكوب ايمانلرنده ثبات ايله خباب وصهيب وسالم وبلال امثالى
رضى الله عنهم كبى مدينه يه هجرت وصكره جهاد وسائر مصائبه صبر ايدنلر ايچون
ربك تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر
١١١ يوم تأتى كل نفس تجادل عن نفسها وتوفى كل نفس ما عملت
وهم لا يظلمون ❊ قيامتده هر انسان كندو نفسنه لوم ومجادله وخلاصنه
سعى ايدهرك كلور وهر نفسك اشلديكى خير وشرك جزاسى تماما ويريلور انلر
حسناتلرندن نقصان وسيئاتلرندن زياده ايله ظلم اولنمزلر
١١٢ وضرب الله مثلا قرية كانت آمنة مطمئنة يأتيها رزقها رغدا من كل
مكان فكفرت بأنعم الله فأذاقها الله لباس الجوع والخوف بما كانوا
يصنعون ❊ الله تعالى بر قريه يى (يعنى مكه يى) مثل قيلديكه اول قريه نك اهاليسى
جبابره وقتل وغارتدن هر حالده امين ومطمئن ايديلر انلرك رزق واقواتى وسعتله
هر مكاندن كلوردى بونلر الله تعالينك نعمتلرينى انكارله كافر اولديلر الله تعالى
انلره اول ايتدكلرى كفران سببيله آجلق وقورقو الباس ايلدى يعنى جوع
وخوفه ابتلا ايلدى * روايت اولنديكه اهل مكه قرآن و پيغمبر عليه السلامه
كافر اولملريله الله تعالى انلرى يدى سنه قحطله مبتلا ايلدى حتى اچلقدن
جيفه ودم اكل ايتديلر ومسلمانلرك هيبتندن قلبلرينه خوف عظيم القا ايلدى
١١٣ ولقد جاءهم رسول منهم فكذبوه فأخذهم العذاب وهم ظالمون ❊
اهل مكه يه كنديلردن محمد عليه السلام پيغمبر كلدى آنلر آنى تكذيب ايتديلر
امدى آنلرى قحط وخوف عذابى اخذ ايتدى حال بوكه انلر شركله ظالملردر

*ديلديكه قريش پيغمبر عليه السلامه آدم كوندروب اكر بز مرجاللرمز سكا دشمنلق
ايتديسه نسوان واطفالمزك جرملرى نه دركه ديديلر افندمز عليه السلام اطرافدن
مكه يه ذخيره كوتورملرينه اذن ورمكله الله تعالى رخا كرم ايلدى
١١٤ فكلوا مما رزقكم الله حلالا طيبا واشكروا نعمت الله ان كنتم اياه
تعبدون ❊ امدى الله تعالينك سزه ويرديكى حلال طيب رزقلرندن اكل ايدك
والله تعالينك نعمتلرينه شكر ايدك اكر انك وحدانيتنه ايمان كتوروب حلال
وحرامده انك امرينه اطاعتله اكا عبادت ايدرسكز
١١٥ انما حرم عليكم الميتة والدم ولحم الخنزير وما اهل لغير الله به فمن اضطر
غير باغ ولا عاد فان الله غفور رحيم ❊ الله تعالى سزه ميته ودم ولحم
خنزير والله تعالىدن غيرينك اسميله ذبح اولننى حرام ايتدى كيمكه محرماتدن
برينك ضرورتله اكلنه محتاج اولوب ضرورتى دخى بغى وعصيان وظلم وناشرعى
سفر حاللرنده دكلسه بو محرماتدن سد رمق ايده جك مقدار اكل ايدرسه
الله تعالى انك اول كناهنى مغفرت واكلنه رخصت ايله رحمت ايديجيدر
١١٦ ولا تقولوا لما تصف السنتكم الكذب هذا حلال وهذا حرام لتفتروا
على الله الكذب ان الذين يفترون على الله الكذب لا يفلحون ١١٧ متاع قليل
ولهم عذاب اليم ❊ الله تعالى يه كذب وافترا ايتمك ايچون بزه بويله امر ايلدى
ديو همان لسانلريكزك وصف وكذبيله بو حلالدر بو حرامدر ديمك شونلركه
الله تعالى يه كذب وافترا ايدرلر آنلر آخرت عذابندن نجات بولمزلر دنياده آنلرك
تعيش وتمتعى آزدر وآنلر ايچون آخرتده اللو عذاب واردر
١١٨ وعلى الذين هادوا حرمنا ما قصصنا عليك من قبل وما ظلمناهم
ولكن كانوا انفسهم يظلمون ❊ مقدما سورهٔ انعامده يهود اوزره حرام
ايتديكمز شيلرى سكا ذكر ايتدك ايدى (اول وعلى الذين هادوا حرمنا كل ذى
ظفر آيتيدر) بز انلره بونلرى تحريم ايله ظلم ايتمدك ولكن انلر كثرت كناهله
نفسلرينه ظلم ايدوب مستحق عقوبت اولديلر
١١٩ ثم ان ربك للذين عملوا السوء بجهالة ثم تابوا من بعد ذلك واصلحوا
ان ربك من بعدها لغفور رحيم ❊ شول جهالتله عمل سوء ايشليوب توبه
وبعده عمل صالح ايشليلرى ربك جل ذكره مغفرت وتوبه لرينى قبول ايله
رحمت ايديجيدر

١٢٠ ان ابراهيم كان امة قانتا لله حنيفا ولم يك من المشركين ١٢١
شاكرا لانعمه اجتبيه وهديه الى صراط مستقيم ❊ تحقيق ابراهيم خليل
جليل عليه السلام معلم خير ايديكه برامتده اولان جمله خصال حميده يالكز
انده جمع اولمشيدی (كلبسی كفار ايكن يالكز اول مؤمن ايدی) الله تعالی يه مطيع
وامرينه قائم ايدی ودين اسلامده ثابت واديان باطله دن مائل ايدی و (قريشك
بزابراهيم عليه السلام ملتندنز ديدكاری زعم باطلاری كبی) مشركلردن اولمدی
الله تعالينك نعمتلرينه شاكر ايدی الله تعالی انی نبوته اختيار وانتخاب ايدوب
صراط مستقيم اولان طريق توحيد ودين اسلامه هدايت ايتدی
١٢٢ وآتيناه فی الدنيا حسنة وانه فی الآخرة لمن الصالحين ❊ بز اكا دنياده
حسنه ويردك (كه انلر رسالت وخلت واختيار لقنده اولاد وجميع امتده قبول
عامه وبوامت دائما نمازلرنده اللهم صل على محمد كما صليت على ابراهيم ديملری كبی)
واول آخرتده درجات عاليه صاحبی صالحلردندر
١٢٣ ثم اوحينا اليك ان اتبع ملة ابراهيم حنيفا وما كان من المشركين ❊
يا محمد صكره بز سكا جمله اديان باطله دن مائل ملت ابراهيمه (توحيدده ورفق ومدارا
ايله دعوت حقده واتيان دلائلده اكا) تبعيتی وحی ايتدك اول مشركلردن اولمدی
(قدوهٔ موحدين ايدی)
١٢٤ انما جعل السبت على الذين اختلفوا فيه وان ربك ليحكم بينهم
يوم القيمة فيما كانوا فيه يختلفون ❊ سبت كوننه تعظيم اولنوب اول كونده
ترك كسب ايله عبادته مشغول اولمق انجق شول نبيلرينك امرنده اختلاف اوزره اولان
قوم يهوده فرض قلندی تحقيق ربك جل شانه اول عبادت ايچون تعيين اولنان
كونده اختلاف ايدنلرك قيامتده بينلرنده حكم ايدوب جزالرينی ويرر ❊ مرويدركه
حق تعالی موسی عليه السلامه امر ايتديكه بنی اسرائيله سويله جمعه كونی كسبی
تركله الله تعالی يه عبادتله مشغول اولسونلر موسی عليه السلام بو امری اعلان
ايتدكده آز كيمسه قبول ايدوب اكثری اختلافله جمعه ايرتسی الله تعالی عالمی
يراتمقدن فارغ اولمغله اولكون مناسبدر ديو سبتی اختيار ايتديلر وبر فرقه سی دخی
مبدأ خلقت بازار كونيدر ديو آنی استديلر الله تعالی آنلرك مخالفتی شأمتيله سبت
كونی انلره فرض وتعيين واولبابده تشديد بيوردی بعده عيسى عليه السلام كلوب
اولدخی جمعه كونی تكليف ايتدكده انلردخی يهودك عيدی بزم عيدمزدن صكره

كلسنی استمزز ديو يوم احدی اختيار ايتديلر بعده الله تعالی جمعه تعظيمنی بو امته
ويرمكله قبول اولنوب انلره مبارك اولديكه كناهلری مغفرت واوزرلرينه
رحمت انزال اولور
١٢٥ ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتی هی
احسن ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين ❊
يا محمد ناسی شبهه سز دليل حق وقول محكم ايله ودخی موعظهٔ قرآن وترغيب
وترهيب ايله ربك تعالينك سبيلی اولان دين اسلامه دعوت ايله وانلرله رفق ولين
معاملاتله حسن مجادله ايله تحقيق ربك تعالی يولندن آزغونلری وراه هدايت
واستقامتده اولنلری بيلور سكا واجب اولان انجق تبليغ ودعوتدر
١٢٦ وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به ولئن صبرتم لهو خير
للصابرين ❊ اكر كيمسه يه عقاب ايدر سكز عقاب اولنديغكز كبی عقاب ايدك
واكر صبر (ايدوب مقابلهٔ بالمثلی ترك) ايدرسكز اول (ترك) صبر ايدیجی متقيلره خيراولدر
❊ مرويدركه بو آيت كريمه شهداء احد حقنده نازل اولمشدركه وقتاكه مسلمانلر
شهدالرينی قارنی يارلمش وبورنی وقولاغی كسلمش وكوزی چيقارلمش كوردكلرنده
وكذلك حمزه رضی الله عنه نك ميتنی افندمز عليه السلام بو حال اوزره كوردكده
پيغمبر ومؤمنلر اكر الله تعالی بزی انلرك اوزرينه غالب ايدرسه انلره يمش ضعفنی
ايدهلم ديديلر بناء عليه مثلندن زياده مثل اولمسيله امر اولندی
١٢٧ واصبر وما صبرك الا بالله ولا تحزن عليهم ولا تك فی ضيق
مما يمكرون ❊ يا محمد صبر اوزره دائم اول سنك صبرك انجق الله تعالينك عون
وتوفيقيله دركه كافرلرك سندن اعراضنه محزون اولمه وايتدكاری مكرلرندن
قلبكه ثقلت ويرمه
١٢٨ ان الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون ❊ تحقيق الله تعالينك
نصرتی شرك ومعصيتدن اتقا وخلقنه شفقتله احسان ايدنلرله در

— ١٧ — (سورة الاسرى مكية وهی مائة عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

جزء ١٥
١ سبحان الذی اسرى بعبده ليلا من المسجد الحرام الى المسجد الاقصا
الذی باركنا حوله لنريه من آياتنا انه هو السميع البصير ❊ هر عيبدن
منزه اولان الله عظيم الشان عبدی محمد صلى الله عليه وسلمی بر كيجه نك آزوقتنده

مسجد حرامدن مسجد اقصایه کوتردیکه انك اطرافنده کی بلاد واماکنه
دین ودنیا برکاتنی ویردك (زیرا مهبط وحی ومعبد انبیا ووفرت اشجار وانهار
وکثرت میوه ومحل تعبشدر) تاکه محمد علیه السلامه وحد انیتمزه دلالت ایدر
کیجه نك آزوقتنده مکه دن بیت المقدسه کتمك وانبیا اکا تمثل ایدوب مقاملرینه
واقف اولمق کبی بعض آیتلرمزی کوسترهلم الله تعالی محمد علیه السلامك
اقوالنی ایشیدیجی وافعالنی کوریجی (اکا کوره درجات عالیه احسان ایدیجیدر)
*دینلدیکه معراج هجرتدن برسنه مقدم مشهور اولان رجب شریفك یکرمی
یدنجی کیجه سیدی برکیسه مکه دن بیت المقدسه بویله وقت قلیله ده کتدیکنه
اینانمازسه کافر اولور وحدیث صحیحه لرله مشهور اولان آسمانه عروجنی انکار
ایلسه اول کیسه ضلالت وخذلانده قالور زیرا قدرة اللهه حائل یوقدر اکثر
اهل اسلامك اعتقادی معراج جسد وروحله در واویانق اولدیغی حالده در
جسدك ثقیللکی صعوده مانعدر دینلر ارباب بدعت ومنکرقدرتلر در*مرویدرکه
پیغمبر علیه السلامی جبریل علیه السلام حجرهٔ امهانیدن مسجد حرامه
کوتروب صدرنی شق وقلبنی غسل ایله براقه بندروب بیت المقدسه ایرشدردی
انده انبیا وملائکه علیه السلامی کوردی انلره امامت ایدوب صخره دن براق
یاجبریل علیه السلامك قنادنه سوار اولوب سماء اولده آدم علیه السلام
ایکنجیده یحیی وعیسی علیهما السلام اوچنجیده یوسف علیه السلام دردنجیده
ادریس علیه السلام بشنجیده هرون علیه السلام التنجیده موسی علیه السلام
یدنجیده ابراهیم علیه السلامی کوردی سلام وجواب اکرام اولنوب اندن سدرة
المنتهی یه واروب بیت معمور ونهر کوثر ونهر الرحمه نظرنه کلدی اومحلده
جبریل علیه السلام برخطوه دخی کیدرسم محترق اولورم دیو کروقالدی
اندن رفرفه سوار اولوب خلوت خاص قاب قوسین اوادنی یه وصولنده
اوحضرت علیه السلام طرفندن التحیات لله والصلوات والطیبات ایله ثنا
اولندی ومن طرف الله تعالی اکرامله السلام علیك ایها النبی ورحمة الله وبرکاته
خطاب اولندی وبو سلامك شرفنه پیغمبر علیه السلام امتنی دخی داخل
ایدوب السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین دیدی وبرلیل ونهارده اللی
وقت نماز تکلیف اولنمشیکن کرارا نیاز ایده رك بش وقته تخفیف اولندی
ومراجعتده جنات ودرجاتنی وجهنم ودرکاتنی نظرنه کتوردیلر اندن بیت
المقدسه کلوب مکه یه متوجه اولدقده قریش کاربانی کوردی وبوسفرك

مدتی اوچ یادرت ساعت دینلدی صباح اولدقده معراجنی ناسه خبر ویردی
مسلمانلردن برطائفه اینانمیوب مرتد اولدیلر مشرکلردن برفرقه ابو بکر
رضی الله عنه یه صاحبك بو کیجه قدس شریفه واروب کلدی زعم ایدر
سن نه دیرسن دیدیلر ابو بکر رضی الله عنه اکر اول انی دیدیسه تصدیق ایدرم دخی
بعید کوریلور شیده دخی تصدیق ایدرم دیمکله اکا صدیق تسمیه اولندی
بیت المقدسك نشانلرندن وکاربانلرینك حالندن سؤال ایلدیلر استدکاری
نشانلری وکاربانلرینك حالنی بکان بکان صراحة تقریر وبیان ایتدکده توفیقه
مظهر اولنلر تصدیق ایتدیلر ومشیئة اللهده خذلانی مقرراولنلر انکار
وتکذیبده قالدیلر
٢ وآتینا موسی الکتاب وجعلناه هدی لبنی اسرائیل الا تتخذوا من دونی
وکیلا ۞ بزموسایه توریتی ویردك وانی بنی اسرائیله یول کوستریجی
قیلدق وانلره بندن غیری رب ایدینوب امورکزی اکا سپارش ایتمك دیدك
٣ ذریة من حملنا مع نوح انه کان عبدا شکورا ۞ اول ذریة (سام
بن نوح) که بز آنی نوحله کمی یه تحمیل ایلمشیدك (ابراهیم علیه السلام طرفندن
سزك جدلریکز اولغله انك نجاتی نعمتنه شکر ایدك) که اول نوح علیه السلام
جمیع حالنده الله تعالی یه شکر ایدیجی بر بنده ایدی
٤ وقضینا الی بنی اسرائیل فی الکتاب لتفسدن فی الارض مرتین
ولتعلن علوا کبیرا ۞ وبنی اسرائیله توریتده بیان واعلام ایلدککه البته
سز ارض شامده ایکی کره فساد ایدرسز (بری پیغمبرلری ارمیا علیه السلامك
امرینه اطاعت ایتمك ایکنجیسی یحیی علیه السلامك قتلی وعیسی علیه السلامك
هلاکنه قصدلریدر) وسرکشلك ایدوب بنم طاعتمده تکبر ایتمك استرسز
٥ فاذا جاء وعد اولیهما بعثنا علیکم عبادا لنا اولی بأس شدید فجاسوا
خلال الدیار وکان وعدا مفعولا ۞ اول ایکی فساد کزك برینك عقابی
وعدی کلدکده قوت وشدت صاحبلری قوللرمزی سزك اوزریکزه کوندررزکه
(انلردن مراد بخت نصر یاجالوت یاسنجاریب اوله) انلر عدا اولنه دیارکزك اورته سنه
کیروب سزی قتل وغارت واسیر ایدرلر بو وعد اولنمش حکمدرکه البته
اولسه کرکدر
٦ ثم رددنا لکم الکرة علیهم وامددناکم باموال وبنین وجعلناکم اکثر

نَفِيراً ٭ بوندنصكره سز كچون دولتی رد ایده رز تاكه اول سزی قتل وغارت
ایدنلره غالب اوله سز وسزه اموال واولاد ایله امداد ایده رز وسزی عدد جهتیله
قتلدن اول اولدیغكزدن زیاده قیله رز
(٧) اِنْ اَحْسَنْتُمْ اَحْسَنْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ وَاِنْ اَسَاْتُمْ فَلَهَا فَاِذَا جَاءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ
لِيَسُؤُا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا
تَتْبِيراً ٭ اكر احسان ایدرسز كندیكزه احسان ایدرسكز كه ثوابی كندیكزه
عائددر اكر كوتولك ایدرسكز ینه كندوكزه ایدرسز كه وبالی سزه راجعدر
چانكه اول ایكنجی فساد كزك وعدی كلدكده (ططیوس وحردوس تسلیط اولنور)
تاكه بشره كزده آثار قبایحی ظاهر قیله لر وبیت المقدسه مقدمكی كره كیرنلر كبی
كیروب اول غلبه ایدن قومی هلاك وبرباد ایده لر
(٨) عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يَرْحَمَكُمْ وَاِنْ عُدْتُمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ
حَصِيراً ٭ شاید كه بو عقوبت ثانیه دنصكره توبه ایدرسكز الله تعالی سزه
مرحمت ایدوب دولتكزی ینه سزه اعطا ایده اكر سز بوندنصكره ینه عصیانه
عودت ایدرسه كز بزدخی اوچنجی كره سزه عقوبتی اعاده ایده رز وكافرلر ایچون
جهنمی حصر وتأبید ایده رز ٭ اوچنجیسی پیغمبرمز علیه السلامی تكذیبله
قریظه وبنی النضیر قتل واجلا وجزیه ایله تحقیر اولندیلر ٭ بوخصوصده اولان
قصصده اختلاف كثیره اولمغله مواهبك تحریرینه كوره چونكه سلطنت شام
وبنی اسرائیل سلیمان علیه السلام اولادندن صدیقه نام كیمسه یه انتقال ایدوب
مرقوم طوپال وضعیف الحال اولمغله اطرافده اولان ملوك بیت المقدسه طمع
ایله متوجه اولدیلر ابتدا موصل ملكی سنجاریب كلدی انك عقبنده آذربیجان
پادشاهی سلما كلوب شهره تلاش ویرمكده ایكن بربریله محاربه یه باشلدیلر
عاقبت سطوت هیبت الهی ظهور ایدوب ایكیسی دخی بربرندن منهزم اولمغله
غنیمتلری بنی اسرائیله قالدی دفعه پادشاه روم وملك صقالبه یعنی بلغار
وسلطان اندلس هربری لشكر بیشمار ایله بیت المقدسه جمع اولدیلر چونكه رتبهٔ
سلطنت شركت قبول ایدر اولمدیغندن بربریله نزاع ایدركن جنكه قیام واهتمام
كوستردیلر بنی اسرائیل همان بربرلرینه تسلطلری دعاسنه مشغول اولدقلری
حالده بینلرنده هزیمت واقع اولوب بربرلرندن فراری نتیجه ویردیلر بونلرك مماللری
دخی بنی اسرائیله قالمغله بش عدد لشكر عظیمك غنیمتی حوزهٔ تصرفلرینه

حردوس عسقلانی ملوك بنی اسرائیلدندر وفاتی تاریخ میلاد عیسی علیه السلامك بریجی سنه سنده در قدس شریفی ضبط ایدوب ولادت عیسی علیه السلامدن اون طقوز سنه اول تعمیر ایلمشدر غایت غدار ایدی لمحرره

بو محاربه میلاد عیسی علیه السلامدن یدیوز یدی سنه اول وقوعبولوب یوز سكسان بش بیك آدم تلف اولمشدر لمحرره

كتوردكلرنده (ان الانسان ليطغى ان رآه استغنى) حكمنجه عصیانه باشلیوب حكم
توریتی برطرفه براقدیلر ارمیا پیغمبر علیه السلام انلره بو توریتده تقریر اولنان
فساد اولدر غضب الهی یه دوچار اولورسكز دیو نصیحت ایده كوردی قبول
ایتمدیلر بالاده محرر آذربیجان پادشاهیله كلوب بربریله محاربه ایله مأیوس كیدن
موصل ملكی سنجاریبك كاتبی بُخْتِنَصَّرْ نام كیمسه سنجاریبك وصیتیله یرینه
موصل ملكی اولمشیدی اول قدس شریفه كلوب بنی اسرائیل ایله جنك وغلبه
ایدوب مسجدی خراب وتوریتی احراق وبنی اسرائیلدن یتمش بیك نفوس
قتل واسیر ایتمكله بو اولكی عقوبت اولدی كورش همدانی بنی اسرائیلدن
برمرأه آلمش اولمغله بو حالدن خبردار اولدقده اوچ بیك عمله ومال كثیر ایله
اوتوز سنه قدس شریفك عمارتنه سعی ایدوب اولكی حالنه كتوردی
وبنی اسرائیل دخی اموال واولاد ایله چوغالوب خوشحال اولدقلرنده ینه
مخالفته باش قیوب یحیی علیه السلامی قتل وعیسی علیه السلامك هلاكنه
قصد ایتدیلر طِطُوس رومی انلره غلبه ایدوب مسجدی خراب ومالل ربنی غارت
ایدوب ایكنجی عقوبت ایرشدی صكره قریظه وبنی النضیر وسائری اوچنجی اولدی
(٩) اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَهْدِى لِلَّتِى هِىَ اَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
الصَّالِحَاتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْراً كَبِيراً ٭ تحقیق بو قران محكم وطوغری اولان یولی
كوستر كه توحید واوامر ونواهیدر وعمل صالح ایشلیانلره مژده ویر كه انلر ایچون
اجر كبیر یعنی جنت واردر
(١٠) وَاَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَاباً اَلِيماً ٭ ومؤمنلر
ایچون شول مژده دخی واردر كه اخرته ایمان ایتمیان دشمنلر ایچون قیامتده
بزعذاب الیم حاضر لمشزدر ٭ مؤمنلره ایكی تبشیر كه بری كندولره اجر كبیر لری
بری اعدالرینك عذاب الیمیدر
(١١) وَيَدْعُ الْاِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْاِنْسَانُ عَجُولاً ٭ انسان
غضبی حالنده كندویه وعیال ومالنه شرله دعا ایدر خیرله دعا ایدركبی (مرادنضر
ابن حارث اوله كه امطر علينا حجارة من السماء دیمشیدی) انسان عاقبتنی تفكر
ایتمكسزین عجله ایدیجی اولدی (برحالدن برحاله انقلابده تحمیل ایتمز مثلا قیش كلسه
یازی استر یاز كلسه قیشی استر)
(١٢) وَجَعَلْنَا الَّيْلَ وَالنَّهَارَ اٰيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا اٰيَةَ الَّيْلِ وَجَعَلْنَا اٰيَةَ النَّهَارِ

بُخْتِ نَصَّر شاه ایران لهراسب كیانی طرفندن مرزبان اولوب طغاة بنی اسرائیل اوزرینه تعیین اولنمشیدی (قاموس)

اولكونه اسرا لیلی قره بیرام دیرلر (لمحرره)

طِطُوس روما قیصرلرندن اولوب ایكنجی قیصردر میلاد عیسی علیه السلامك یتمش سنه سی تاریخنده قدس شریفی تخریب ایلمشدر (لمحرره)

مبصرة لتبتغوا فضلاً من ربكم ولتعلموا عدد السنين والحساب وكل شيء فصلناه
تفصيلاً * بز كيجه وكوندزى بربرينى تعاقبله قدرت وحكمتمزه دلالت ايدر
ايكى آيات قيلدق وآيت ليلك ظلمتنى طلوع افتابله محوو نهارك آيتنى ناس اشيايى
كورمك ايچون روشن قيلدق تاكه ربكزجل ذكرهنك فضليله آيدنلقده معاشكز
طلبنده اولهسز واول ايكيسنك حركت واختلافلريله سنهلرك عددنى ووقتلرك
حسابنى بيلهسز ودين ودنياده هر محتاج اولدیغكز شيئى قرانده تفصيل
وبيان ايلدك
(١٣) وكل انسان الزمناه طائره في عنقه ونخرج له يوم القيمة كتاباً يلقيه
منشوراً * هر انسانك تقدير اولنان عملنى طوق كبى بوينته الزام ايتدك وقيامتده
اول انسانه يازلمش صحيفهٔ اعمالنى چيقاررزكه اكا آچيلمش ملاقى اولور
(١٤) اقرأ كتابك كفى بنفسك اليوم عليك حسيباً * واكا دينوركه
كتابكى اوقو بوكون حسابكى كورمكه كندونفسك كافيدر * دنياده اوقيق
بيلين اولمكونده اوقور
(١٥) من اهتدى فانما يهتدي لنفسه ومن ضل فانما يضل عليها ولا تزر
وازرة وزر اخرى وما كنا معذبين حتى نبعث رسولاً * كيمكه سعيله
هدايتى بولدى انجق كندونفسيچون نجاته هدايت ايدر كيمكه هواسنه
تبعيتله ضلالته دوشدى اول انجق نفسنك هلاكيچون يولدن چيقار كيمسه
اخر كيمسهنك كناهنى يوكلنمز (وليد مغيرهنك كافرلره بكا تابع اولك بن سزك
كناهكزى قالديررم كلامنى طرددر) بز برامته رسول كوندروب راه حقه
دعوت ايتمينجه عذاب ايدر اولمدق
(١٦) واذا اردنا ان نهلك قرية امرنا مترفيها ففسقوا فيها فحق عليها
القول فدمرناها تدميراً * برشهرك اهاليسنى هلاك ايتمك مراد ايتدككز زمان
پيغمبرلرينك لسانيله انلرك متنعم وجبارلرينه اطاعت امر ايدهرز انلر پيغمبرلرينك
كلامنى دينكلميوب تمرد ايدرلرامدى انلره سبقت ايدن حكم ازلى موجبنجه
عقوبت واجب اولور انلرى بزكوكندن قوپاروب خراب ايدهرز
(١٧) وكم اهلكنا من القرون من بعد نوح وكفى بربك بذنوب عباده
خبيراً بصيراً * نوح عليه السلامدن نصكره چوق قرنلر هلاك ايتمشز
ربك عزشانه قوللرينك خفى واشكار كناهلرينى بيليجى وكوريجى اولمغله اكا كوره

جزالرينى ويرمكه كافيدر
(١٨) من كان يريد العاجلة عجلنا له فيها ما نشاء لمن نريد ثم جعلنا له جهنم
يصليها مذموماً مدحوراً * كيمكه عمليله يالكز بوعجول دنيانك نعمت
ولذتنى استرزاكوم اداستدككز كيمسهيه دنياده آزوچوق ديلدككز مقدارو يررز
صكره اخرتده مذموم ورحمتدن مطرود اولهرق جهنمه كيرمكلكى اكا
ايجاب ايدهرز
(١٩) ومن اراد الآخرة وسعى لها سعيها وهو مؤمن فاولئك كان
سعيهم مشكوراً * بركيمسه مؤمن خالص اولوب كمال سعيله عمل صالح
اشليهرك آخرته طالب اولسه بو ايمان خالص وسعى كامل وعمل صالح شرطنى
جمع ايدنلرك سعيلرى عندالله مقبول اولور
(٢٠) كلا نمد هؤلاء وهؤلاء من عطاء ربك وما كان عطاء ربك محظوراً *
بودنيا وآخرت استيان ايكى فرقهنك دخى مقسوم رزقلرينى امداد ايدهرز
بو امداد دخى ربك تعالينك عطاسندندر ربك تعالينك عطاسى دنياده مؤمن
وكافردن ممنوع اولمدى
(٢١) انظر كيف فضلنا بعضهم على بعض وللآخرة اكبر درجات
واكبر تفضيلاً * عين اعتبارله نظر ايلهكه بز طالب دنيا وطالب آخرتى
رزق وعملده بربرلرينك اوزرينه نيجه تفضيل ايتدك البته آخرت درجات يوزندن
وتفضيل جهتندن اكبردر
(٢٢) لا تجعل مع الله الهاً آخر فتقعد مذموماً مخذولاً * اى انسان
الله تعالى ايله بيله اله اخر قيلمهكه ملائكه ومؤمنيندن مذموم والله تعاليدن
مخذول جهنمده قالورسن
(٢٣) وقضى ربك الا تعبدوا الا اياه وبالوالدين احساناً اما يبلغن عندك
الكبر احدهما او كلاهما فلا تقل لهما اف ولا تنهرهما وقل لهما قولاً
كريماً * ربك جل شانه حكم ايتديكه كنديسندن غيرى يه عبادت ايتميهسز
وانا كز باباكزه احسان ايليهسز (زيرا انلر سبب وجود ظاهريكزدر) اكر اول والد
والدهدن بريسى ياخود ايكيسى دخى يانكده اختيار ومسن اولورسه انلره برحاللرينى
ثقيل كورمكله ياغيرى وجهله اوف امان ديمه يعنى صحبت وسائر خصوصلرينه
اينجنوب كوجندرمه وآغر صحبت سويلمه وكلام شيرين وكريم سويله (اسملرينى

سو يله شويله كه كنهكار بنده غضوب افنديسنه سويلر كبى سويله)
٢٤ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
صَغِيرًا ۞ وانلر ايچون فرط ترحمدن تذلل وتواضع قنادنى ايندر يعنى لطف وملايمت ايدوب تكبر ايتمه (اكر مسلمان ايسه لر) ديكه يارب انلره رحمت ايله وبنم قلبمه انلر ايچون مرحمت القا ايتكه انلره كاهو حقه خدمت ايده يم انلك كبى كه صباوتمده انلر بكا خدمت ايدوب تربيه ايتمشلر يدى * مرويدركه بركيمسه پيغمبر عليه السلامه ديديكه والديمه كاهو حقهما اختيارلقلرنده خدمت ايتدم انلرك بكا صغرمده ايتدكلرى كبى عجبا اداى حقوق ايتدمى پيغمبرمز عليه السلام جوابنده ادا ايده مزسن زيرا انلر سنك حياتك طلبيله خدمت ايتديلرسن انلرك موتنى طلبيله ايدرسن بيورديلر
٢٥ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ
غَفُورًا ۞ ربكز تعالى والدينكز حقنده اولان احسان وعصياندن ضميرلريكزده اولنى بيلور اكر انلره لايق اولان ايولكى ايدرسه كز الله تعالى والدينه عصياندن توبه ايدوب انلرك تطييبنه رجوع ايده نى مغفرت ايديجيدر * معناى اواب هر كناه ايتدكجه توبه ورجوع ايديجى ياخود صلوة ضحى وبعد المغرب نافله قيليجيدر
٢٦ وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ۞
اقرباكه حقنى ويركه او صلهٔ رحم ونفقه وحسن معاشرتدر حاللرينه كوره وبعضلر اقرباء حضرت رسول عليه السلامدر ديمشلر وفقرا ويولجيه دخى حاللرينه كوره زكوة وطعام حقلرينى وير وزياده اسراف ايدوب مالكى طاغتمه * ديلديكه بركيمسه جمله مالنى حق يولنده صرف ايتسه اسراف اولمز لكن باطل محله براقچه ويرسه اسرافدر
٢٧ إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ۞
اسراف ايديجيلر شيطانلرك قرداشلريدر (زيرا ماللرينى تلف واسرافلرى شيطان وهوالرينه تبعيت جهتيله در) وشيطان ربسنك نعمتنى منكر اولدى
٢٨ وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا
مَيْسُورًا ۞ يا محمد اكر صحابهٔ محتاجين سندن برشى طلبنده اولد قلرنده ربك تعاليدن اميدوار اولديغك رزقك انتظاريله آنلردن اعراض ايدرسك بارى آنلره كلام نرم ياالله تعالى بزه وسزه رزق كرم ايتسون ديو دعا ياخود وعده ايله

جواب وير * منقولدركه مهجع وبلال وصهيب وسالم وخباب رضى الله عنهم بعض اوقاتده محتاج اولدقلرى شيئى پيغمبر عليه السلامدن استرلردى زدنبويده بولنمديغندن رددن حيا ايدوب بلاجواب اعراض ايدردى بناء عليه بوآيت كريمه نازل اولوب كلام نرمله جواب ويرمسنه امر بيورلدى
٢٩ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا
مَحْسُورًا ۞ الكى بوينكه باغلنمش قيلمه يعنى امساك ايتمه والكى كلى آچمه يعنى اسراف ايتمه كه درمانده ومحتاج ملامتده اوتورورسن * منقولدركه برمسلمه ايله بريهوديه حضرت فخر رسالت عليه السلام موسى كليم عليه السلامدن جومرد ايدى ديو مباحثه ايتديلر تجربه ايچون قيزينى افندمز عليه السلامه كوندروب انام سزدن كوملك طلب ايدر ديدى ياصبيه برساعت قدر كيت اكلن بقالم نه ظهور ايدر ديدى صبيه كيدوب برمدتدنصكره كلدكده ديديكه انام سزك كوملككزى استرديمكله همان كوملكنى اخراج وقيزه تسليمله بلا پيراهن ايكن بلال رضى الله عنه اذان اوقيوب مسلملر انتظارده انلره نمازه چيقمغه چاره اولمدى بناء عليه بوآيت كريمه نازل اولدى
٣٠ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ۞
ربك عزشانه قوللرندن ديلدكى كيمسه نك رزقنى كشاده وديلديكنك اقتضاسنه كوره تنك ايدر تحقيق الله تعالى قوللرينك مصالحنه خبير وبصيردر
٣١ وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ
خِطْئًا كَبِيرًا ۞ كندو اولادلريكزى فقر خوفيله قتل ايتمك بز انلرك وسزك رزقكزى ويررز (جان ويرن نان دخى ويرر) تحقيق انلرى قتل (قطع تناسلى مشتمل اولمغله) خطاء كبير اولدى
٣٢ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ۞ وزنا طرفنه ميل وتقرب ايتمك زيرا اول زنا برقبيح عمل وچركين طريق اولدى
٣٣ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا
لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ۞ اهل ايمان وذمىٔ معاهددن برنفسى قتل ايتمك كه الله تعالى انى سزه حرام ايتدى مكركه قصاص لازم كله يامرتد اوله ياخود محصن ايكن زنا ايده بركيمسه مظلوما بلاموجب قتل اولنسه بز اول مقتولك وفاتندنصكره وليسى اولان وارثنه قاتل ايچون

قوت وتسلط قيلارز ديلرسه قتيلك برينه اني قتل ايدر يادينني اخذ ياعفو ايدر
اول وارث قتلده اسراف ايتمسون (يعنى زمان جاهليتده اولديغى كبى قاتلك
يرينه اقربا وقبائلندن اشرفلرى اولان برغير بسنى ياخود مقتول اشرف يدى
ديوانلردن برقاچنى قصاصا قتل ايتمك كبى ياخود اول قاتلك قصاصنده
بورننى قولاغنى قطع كبى اسراف ايتمسون) اول ولى وارث امرا وحكامك
معاونتيله قصاصه نصرت بولدى ياخود مقتول قاتلنه قصاص ثبوتيله
وخطا باسنك تكفيريله منصور اولدى
٣٤ ولا تقربوا مال اليتيم الا بالتى هى احسن حتى يبلغ اشده واوفوا
بالعهد ان العهد كان مسؤلا ❋ مال يتيمه يقين اولميك مكر شرعا وعرفا احسن
اوله كه اول مال معامله شرعله مرابحه اولنوب ربحيله يتيم تعيش ايتدريله
تا اول يتيم بلوغه ايريشوب رشدى ظاهر اوله وربكزله وسائر ناسله اولان عهدكزه
وفا ايدكز زيرا قيامتده صاحب عهددن سبب نقضى سؤال اولنور
٣٥ واوفوا الكيل اذا كلتم وزنوا بالقسطاس المستقيم ذلك خير واحسن
تأويلا ❋ برغيرى ايچون كيله ايله شى و يررسكز تمام اولچك و برشى وزن
ايدرسكز طوغرى ترازوايله وزن ايدك بو طوغرى تكييل ووزن خيانتدن خيرلو
وعاقبتى احسندر
٣٦ ولا تقف ما ليس لك به علم ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك
كان عنه مسؤلا ❋ حقيقتنى بيلميكك شيئه ظنله تابع اولمه يعنى بيلمديكك شيئى
بيلورم ديمه قولاق و كوز وقلبك هر برندن صاحبنك عملى سؤال اولنور (يعنى
صاحبك سنكله نه معامله ايتدى دينور)
٣٧ ولا تمش فى الارض مرحا انك لن تخرق الارض ولن تبلغ الجبال
طولا ❋ يريوزنده صالنه رق كبر وفضوللق ايله يوريمه زيرا سن يرى
ياروب نهايتنه واريرمدكسن و كبرله طول قامت كوستروب طاغلره برابر اولمغه
قادر دكلسن
٣٨ كل ذلك كان سيئه عند ربك مكروها ❋ (بالاده كى (لا تجعل
مع الله الها آخر) دن بومحله دك اون درت نهى واون برامر موسى عليه السلامك
الواحنده مكتوب اولمغله) اول نهى اولنانلر ربك جل شانه عندنده مكروه اولدى
٣٩ ذلك مما اوحى اليك ربك من الحكمة ولا تجعل مع الله الها آخر فتلقى
فى جهنم ملوما مدحورا ❋ بو احكامدن ذكر اولنانلر ربك تعالى حكمتدن سكا

وحى ايتديكى شيلردر الله تعالى ايله اله آخر قيلمه كه مطرود وملوم اولديغك
حالده نار القا اولنورسن ❋ بو خطاب پيغمبر عليه السلامه اولوب لكن مراد امتدر
٤٠ افاصفيكم ربكم بالبنين واتخذ من الملئكة اناثا انكم لتقولون قولا
عظيما ❋ ايا ربكز عز شانه سزى اركك اولادله انتخاب ايدوب كندوبى
ملكلردن قيز اولادله مى اتخاذ ايتدى تحقيق سز حق تعالى يه ولد اضافه ايتمكز
ونفسكزى اوغل ايله تفضيل والله تعالى يى اناثله ذكر يه كورمكز بيوك
كلام سويلمكزدر
٤١ ولقد صرفنا فى هذا القرآن ليذكروا وما يزيدهم الا نفورا ❋
بو قرآنده بزولددن براءت ذمتى تكرار ايلدك انلرك تفكر ايله متعظ اولملريدى انلر
ايسه انجق حقدن نفرتله بعديتى آرتورلر
٤٢ قل لو كان معه آلهة كما يقولون اذا لابتغوا الى ذى العرش سبيلا ❋
يا محمد مشركلره ديكه اكر انلرك ديدكلرى كبى الله تعالى ايله اللهلر اوليدى
عرش صاحبى اولان الله تعالى يى دفعه يول ارارلردى (زيرا آيات قرآنيه ده اول
شركا دائما عيب وعجزله طعن اولنوردى)
٤٣ سبحانه وتعالى عما يقولون علوا كبيرا ❋ الله تعالى مشركلرك
ديدكلرندن علو كبير ايله منزه وعاليدر
٤٤ تسبح له السموات السبع والارض ومن فيهن وان من شئ الا يسبح
بحمده ولكن لا تفقهون تسبيحهم انه كان حليما غفورا ❋ يدى اسمان
وزمين وانلرده اولان ملكلر وانس وجن الله تعالى يه تسبيح ايدرلر مخلوقاتدن
هيچ برشى يوقدر الا الله تعالى يه حمد ايله تسبيح ايدرلر ولكن سز انلرك تسبيحلرينى
اكلمزسكز الله تعالى حليمدر مشركلرك عفو بتنه عجله ايتمز توبه ايدنى
مغفرت ايديجيدر
٤٥ واذا قرأت القرآن جعلنا بينك وبين الذين لا يؤمنون بالآخرة حجابا
مستورا ❋ سن قرآن اوقوركن سنكله آخرته ايمان ايتميانلرك بيننه بر حجاب
مستور قيلهرز كه سنى كورميهلر وسكا ضرره قادر اولميهلر ❋ مرويدركه تبت
سورهسى نازل اولدقده ابولهبك امرأهسى ايشيدوب برطاش اخذ و پيغمبر
عليه السلامى طلبله خانهسندن چيقوب ابو بكر رضى الله عنهك خانهسنده خبر
آلوركلدكده پيغمبر عليه السلامى يانده ايكن كوره ميوب ابو بكر رضى الله عنه يه

صاحبك قنده در اول بنی (فی جیدها حبل من مسد) دیو هجو ایمش اول بنم کرد نمده نه اوله جغنی نه بیلور بوطاشله باشنه اوروب انتقامی آله جغم دیدی ابوبکر رضی الله عنه یاام جمیل والله اول شاعر دکلدر نه شعر سویلر ونه ایجاد ایدر دیدی اول حمالة الحطب مرأه بونده ایشتدم ایدی بوله مدم دیو کتدی بر موجب آیت کریمه پرده معلوم اولدی

(٤٦) وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِى اٰذَانِهِمْ وَقْرًا وَاِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِى الْقُرْاٰنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلٰى اَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ❊ و بز انلرك قلبلرینه پرده لر قیلارز که قرآنی فهم ایتمیه لر وقولاقلرینه صاغرلق قیلارز که قرائت قرآنی ایشتمیه لر چونکه سن قرآنده ربك تعالینك وحدانیتنی ذکر ایلسك نفرت ایدر اولدقلری حالده سندن اعراض ایدوب دونوب کیدرلر

(٤٧) نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ اِذْ يَسْتَمِعُونَ اِلَيْكَ وَاِذْ هُمْ نَجْوٰى اِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ اِنْ تَتَّبِعُونَ اِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ❊ بز انلرك قرآنی دیکلمیه استدکلرینی بیلورز که طعن واستهزا ایچون دیکلرلر سن اوقودیغك زمان انلر کزاو (کیمی بو مجنوندر کیمی بو کاهندر کیمی شاعردر کیمی ساحردر دیو) مشورت ایدرلر ولید (مغیره واصحابی وسائر) ظالملر صحابه یه دیرلر که بو سزك تابع اولدیغکز رجل انجق مسحور و بیعقلدر

(٤٨) اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ❊ نظر ایله که سنکچون مجنون وکاهن وشاعر وساحر دیو امثال ضرب ایتدیلر ضلالته دوشوب طریق حقی بولمغه قدرتلری یوقدر

(٤٩) وَقَالُوا اَئِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا اَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ❊ حزب ۲
یعنی انکار ایدنلر استبعاد یوزندن دیدیلر که بز بعد الموت چوریوب کمکلر اوفانوب تکرار آخرتده بعث وخلق اولنورمیز

(٥٠) قُلْ كُونُوا حِجَارَةً اَوْ حَدِيدًا (٥١) اَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِى صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِى فَطَرَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ اِلَيْكَ رُؤُسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتٰى هُوَ قُلْ عَسٰى اَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ❊ یا محمد سن انلره دیکه فرضا سز طاش یاتیمور یاخود درونکزده کندیکزی کوکلر وطاغلر مانندی کبیر وقوتلو طوترسکز ینه الله تعالی سزی اماته واحیا ایدر عقبنده انلر دیرلر که بزی مو تدن صکره کیم احیا واعاده ایدر سن دیکه اول سزی طپراقدن خلق وایجاد ایدن الله تعالی جان ویروب اعاده ایدر انلر تعجب یوزندن سکا باشلرینی صاللایوب اول بعث وحشر

نه زمان اوله جق دیرلر سن دیکه اول یقیندر البته اولور

(٥٢) يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيلًا ❊ شول کونده که الله تعالی سزی قبرلرکزدن محاسبه ایچون محشره دعوت ایدر حمد ایده رکدن اکا اجابت ایدرسز که حمد کز فائده ایتمز وسز دنیاده و قبرلرکزده آز وقت اکلندکز ظن ایدرسز

(٥٣) وَقُلْ لِعِبَادِى يَقُولُوا الَّتِى هِىَ اَحْسَنُ اِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ اِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا ❊ بنم مؤمن قوللریمه دیکه مشرکلره احسن کلام یعنی ابولك ویو مشاقله سویلسونلر زیرا شیطان خشین کلام ایله انلرك بیننه فساد القا ایدر تحقیق شیطان انسان ایچون ظاهر دشمندر

(٥٤) رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِكُمْ اِنْ يَشَاْ يَرْحَمْكُمْ اَوْ اِنْ يَشَاْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا اَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ❊ ربکز تعالی سزك امرکزه اعلمدر دیلرسه سزه ایمانی توفیقله رحمت ایدر یا دیلرسه کفر اوزره اماته ایله تعذیب ایدر بز سنی انلری قهر اوزره مؤکل ایتمدك بلکه سنی بشیر ونذیر کوندر میشزدر ❊ مرویدر که مشرکلر مؤمنلره اذیتده افراط ایتملریله افندیمز علیه السلامه شکایت ایتدکلرنده بو آیت کریمه نازل اولدی صکره قتال آیتیله منسوخه در دینلدی

(٥٥) وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِمَنْ فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلٰى بَعْضٍ وَاٰتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ❊ ربك جل شانه کوکلرده ویرده اولان مخلوقاته واحواللرینه اعلمدر دیلدیکنی نبوته اختیار ایدر انبیانك بعضنی بعضی اوزره تفضیل ایتدك وداوده زبوری ویردك ❊ انبیانك بربرندن فضیلتی مجرد مال وملك ایله جسمانی اولمیوب بلکه نفسانی فضیلت اوله داود علیه السلام پادشاه ایدی انك شرفی پادشاهلق اولمیوب انجق زبور اعطاسیدر زبورده دخی یوز اللی سوره اولوب احکام حلال وحرام وحدود وفرائض اولمیه رق جمیعی تحمید وتمجید وثنا ایدی ❊ بو آیت کریمه قریشك ابو طالبك یتیمی پیغمبر اولمسنی بعید کورملرینی رد دردینلدی

(٥٦) قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ❊ یا محمد مشرکلره دیکه الله تعالیدن غیری آلهه زعم ایتدیککزی چاغرك که سزه اصابت ایدن قحط وغلایی سزدن دفع ایده لر بیلك که اول آلهه کز سزدن ضرری دفعه واول بلایی بر غیری محله تحویله قادر اولمزلر

٥٧ اُولٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ اِلٰى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ وَيَرْجُونَ
رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ۞ انلر كه ملائكه
وجنه عبادت ايدوب انلرى ربلرينه تقربه وسيله طلب ايدرلر وآنلردن قنقيسى
توسله اقربدر ديو نظر ايدرلر وانك رحمتنى رجا ايدرلر وانك عذابندن خوف
ايدرلر خوف وحذر اولنمق حقنده ربك تعالينك عذابى دخى سزا واردر

٥٨ وَاِنْ مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا
شَدِيدًا كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۞ برشهر وقريه‌نك اهاليسنى قيامتدن
مقدم اماته واهلاك وشهرى خراب ايتمز ياخود قحط وقتل وسائر عذاب
شديدله عذاب ايتمز لوح محفوظده يازلمشدر * دينلديكه مؤمن ايسه موتله افنا
كافر ايسه عذاب ايله اهلاك ايتمكدر

٥٩ وَمَا مَنَعَنَا اَنْ نُرْسِلَ بِالْاٰيَاتِ اِلَّا اَنْ كَذَّبَ بِهَا الْاَوَّلُونَ وَاٰتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ
مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْاٰيَاتِ اِلَّا تَخْوِيفًا ۞ قريشك حكم طريقيله
استدكلرى آياتى كوندرمه مزدن بزى كيمسه منع ايتمدى انجق مقدم كلنلردخى
بو وجهله معجزات استديلر ايدى انلرك ايمانه كلميه جكلرينى بيلوب طلبلرى اولان
آياتى ظهوره كتور دكرده ينه تكذيب ايده اولمرله انلره دنياده عذابلرى ويرلدى
(ليكن بو امتك نسلندن مؤمنلر كتورمك ايچون استيصالدن اغماض اولنمغه
ازلده حكممز سبقت ايتمشدر) ايشته ثمود قومنه بزاستدكلرى كبى ناقه‌يى قيادن
كوره‌رك ويرمشيكن ينه (صالح عليه السلامى تكذيب ودوه‌يى سكرليوب قتل ايله)
نفسلرينه ظلم ايتديلر بز رسوللرمزى انلرك استدكلرى معجزاتله كوندرمز انجق انلرى
قورقتمق ايچوندركه اندن صكره كفرده ثابت اولورلرسه البته عذاب واصل اولور
* منقولدركه قريش پيغمبر عليه السلامدن جبل صفايى التون ايله ومكه‌نك
طاغلرينى دوز واكين ايچون تارلا ايله وارمقلر آقيد باغ وبوستان ييالم كبى
معجزات طلب ايتملريله بو آيت كريمه انلرى طرد اوله

٦٠ وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِي اَرَيْنَاكَ اِلَّا فِتْنَةً
لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْاٰنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ۞
ياد ايله شونيكه ربك جل شانه قريشى عذابله احاطه ايده جكدر ديو وحى ايتمشيدك
وسكا كوستر ديكمز رؤيايى وقرآنده اولان شجرهٔ ملعونه‌يى ناسه فتنه قلدق
بز انلرى قورقودمز انجق انلرك طغيان وتكبرلرينى آرتردى * دينلديكه حديبيه

سنه‌سى كورديكى رؤيادركه صحابه ايله مكه‌يه دخول ايدر كورمشيدى رؤيانك
تعبيرى حكم الهيله سنهٔ آتيه‌يه متوقف ايكن وقتى كلمزدن مقدم كيدلوب
مشركلرك منعيله بلا عمره مدينه‌يه رجعت ايتدكلرندن بو رؤيا صادق دكلمش
ديو منافقلرك و بعض ناسك طعنيله فتنه‌يه بادى اولدى و بعضلر ديديلركه
رؤيا رؤيت معناسنه اولمغله ليلهٔ معراجده سكا كوستردكمز عجايبى نقلده كيمى تصديق
كيمى تكذيب ايتملرى فتنه‌يه سبب اولدى وشجرهٔ ملعونه زقوم آغجيدركه اكالى
مضر ومبغوض اولمغله ملعون دينلشدر * سورهٔ يس وصافاتده اول اغاج
جهنمده بتوب كفاره طعام اوله‌جغى مسطور اولمغله مشركلر انى اشيدوب
متعجب اولديلر ابو جهل لعين ديديكه محمد جهنمك اتشى طاشى ياقردبركن
جهنمده بشل اغاج بتر ديمسى عجبدر ديو تفتين ايلدى قدرت الهيه سمندرك
دخى آتشده توبى ياتمديغنى ودوه قوشنك آتش قورى معده‌سنى ياقمديغنى
فكر ايتمزلر

٦١ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوا اِلَّا اِبْلِيسَ قَالَ ءَاَسْجُدُ لِمَنْ
خَلَقْتَ طِينًا ۞ ذكر ايله شونيكه بز آدمه سجده ايدك ديو ملكاره امر ايتدكمزده
ابليسدن غيريسى سجده ايدوب ابليس سنك چاموردن خلق ايتديككه بن
سجده‌مى ايده‌رم ديدى

٦٢ قَالَ اَرَاَيْتَكَ هٰذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهُ اِلَّا قَلِيلًا ۞ ابليس ديديكه يارب بكا خبر وير اول خاكدن بن آتشدن
ايكن نيچون آنى بنم اوزريمه تكريم وتفضيل ايتدك اكر بنم موتمى قيامته تأخير
ايدرسك البته بن انك ذريتنى اغوا ايله عذابكه واصل ايده‌رم مكر آز كيمسه كه
سنك حمايت وعصمتك سببيله اضلاله قدرتم اولميه

٦٣ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَاِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ۞
الله تعالى ابليسه ديديكه وار ايشيكه كيت كيمكه ذريت آدمدن سكا تابع اولورسه
سن وتابعلريكك وفرت ودوام اوزره جزالرى جهنمدر

٦٤ وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ
وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ
اِلَّا غُرُورًا ۞ واول ذريتدن قدرتك يتشديكى كيمسه‌يى صوتكله تحريك وفساده
دعوتله بيقرار ايله وانلرك اوزرينه سوارى و پياده عونه‌لركدن وسوسه واغوا ايچون

جمع ايله وانلرك اموال واولادلرنده شركت ايله يعنیماللرنده حرامله جمع
ايتمك ياربا ايله و يرمك يا معصيته صرف ايتمك كبی واولادلرنده زنادن حاصل
اولمق وسائر كبی اورتاقلق ايتمك وانلره بتلردن شفاعت طلبی ياتأخير توبه ياانكار
بعث كبی وعدهٔ باطله و يرحال بوكه شيطانك وعدی انجق خطابی صواب
صورتنده كوسترمكدر
٦٥ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلًا ۞ بنم
جنت ايچون يرادلمش خاص قوللرمه سنك تسلطه قدرتك يوقدر ربك عزشانه
اضلال ابلسدن انلرك حافظ ونكهبانيدر
٦٦ رَبُّكُمُ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ
رَحِيمًا ۞ ربكز تعالی سزكچون دكزده كمی يی يوريدركه انك فضليله محتاج
اولديغكز رزقی طلب ايده سز اول الله تعالی رحمتله ايشكزی آسان ايديجيدر
٦٧ وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ
أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ۞ چان بحرده سزه غرق خوفی كلسه
طاپديغكز شيلری اونيدوب انجق اول واحد مطلق اولان الله تعالیدن نجات
استرسكز وقتا كه اول سزی غرقدن نجاتله قره يه چيقديغكزده توحيددن اعراض
ايدرسكز انسان نعمت الهی يی انكار ايدر اولدی
٦٨ أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا
لَكُمْ وَكِيلًا ۞ عجباسز بحردن قره يه چيقمقلقكزله امينمی اولديكزكه سزی قره ده
دخی يره غرق وخسف ايتمكه قادر در ياخود سزك اوزريكزه برريح ايله طاش
ياغديرر صكره سزكچون كندوكزی حفظ ايديجی كيمسه بوله مزسكز
٦٩ أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ
فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ۞ ياخود امينمی
اولديكزكه تكرار سزی سبب واحتياجله سفينه يه سوار و بحره كوندروب
فورتنه وقوعيله كفرانكز سببندن سزی غرق ايدر صكره بزم غرق ايلمزدن
سزی خلاص ايدر ناصر وحامی بوله مزسكز
٧٠ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ۞ بز بنی آدمی سائر حيوانات اوزره
تكريم ايتدك وانلری قره ده حيوانه سوار و بحرده كمی يه ركوب وتحميل ايله

قالدردق وانلری طيب اكل وشربله رزقلندردق و بزم خلق ايتديكمزدن
چوغنك اوزرينه آنلری تفضيل ايتدك ۞ ديلديكه سائر حيوانات اوزره مكرم
اولمسی احسن تقويم وعقلله هرشيئی تمييز ونطقله تفهيم وجهله حيواناتی
ضبط واوزرلرينه تسلط وغيريدركه احصا اولنمز ومخلوقاتك اكثرينه تفضيلی
ملكلر ايله بنلرنده فضيلت نه كونه اولديغنده علما عندنده بحث كثير واقع اولمشدر
بعضلر مؤمنلر جبرائيل وميكائيل واسرافيل وعزرائيل عليهم السلامدن غيری
جمله ملكلردن افضلدر ديمشلر بعضلر رسل بنی آدم رسل ملائكه دن
ورسل ملائكه اوليای بنی آدمدن واوليای بنی آدم اوليای ملائكه دن افضلدر
ديمش بعضلر اولی اولان خواص مؤمنين خواص ملائكه دن عوام مؤمنين
عوام ملائكه دن افضلدر ديو (ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات اولئك هم
خير البرية) آيت كريمه سنی استدلال ايتمش
٧١ يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ نصف
كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۞ اول كونده كه هر انسانی بز اماملريله چاغررز
يعنی كندو پيغمبرلريله ياخود منزل كتابلری وعمللريله چاغررز انلردن كيمك كه
كتاب اعمالی صاغ النه و يريله آنلر كتابلرنی سرورله اوقورلر انلر اجرلرندن ذره قدر
نقصانله ظلم اولنمزلر ۞ بونده دلالت واردركه صول طرفندن و يريلنلر خجالت
وحيرتدن اسانلری قرآته قادر اولميه
٧٢ وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا ۞
كيمك كه دنياده قلبی اعمی اولوب راه صوابی كورميه اول كيمسه آخرتده دخی
اعمی اولوب راه نجاتی كورمز واستعدادی زائل اولوب يولی غائب ايدر
٧٣ وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ وَإِذًا
لَاتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ۞ انلر بزم سكا وحی ايتديكمزشيدن سنی دوندرمك استرلر
تاكه بزم وحی ايتديكمزك غيريله بزه افترا ايده سن بوتقديرجه سنی دوست
اتخاذ ايده جكلر يدی
٧٤ وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ۞ اكر سنی
عصمتمزله حق اوزره ثابت ايتميدك يقين ايديكه انلرك مرادندن جزئی شيئه
ميل ايدبدك
٧٥ إِذًا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ۞

میل ایتدیکك حالده سکا دنیاده وآخرتده عذابك ضعفنی دادتوردق صکره بزم
عذابمزی منع ایدر ناصر بولمز ایدك * روایت اولندیکه ثقیفك ایلچیسی پیغمبر
علیه السلامدن اوچ ماده رجا ایتدیلر بری برسنه بت پرستلکده قاله‌لر بری نمازده
رکوع وسجود ایتمیه‌لر بری دخی ساکن اولدیغمز طائفی حریم مکه کبی محترم
ایده‌سن بونلره مساعده اولنورسه سکا ایمان ایده‌رز دیدیلر اکر سندن نیچون بویله
ایتدك دیو سؤال ایدرلرسه ربم بویله بیوردی دیدیلر وقریش دخی اول حضرت
علیه السلامك طواف حرمه شوقنی کوروب دیدیلرکه حجر اسعدی استلامه
سکا رخصت ویرمیز مکر پارمغك اوجیله اولسون بتلرمزه طوقنه سن دیدیلر
بوتکلیفلره مبنی بو آیات کریمه‌لر نازل اولدی
٧٦ وَاِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَاِذًا لَا يَلْبَثُونَ
خِلَافَكَ اِلَّا قَلِيلًا * اهل مکه سنی دشمنلق وتحریك ایله مکه‌دن چیقارمق
استدیلر اندنصکره انلرك اندن بقالری آز زمان اولور فی الحقیقه آز ماندنصکره
بدرده قتل اولندیلر * بعضلر بو آیت یهود حقنده‌در دیدیلرکه یهود پیغمبر
علیه السلامك مدینه‌ده اقامتنه حسد ایدوب یا ابا القاسم مقدمکی پیغمبرلرك
مقامی زمین شام ایدی اکر سن پیغمبر ایسك وسنی تصدیق ایتمزی استرسك
شامه کیدوب انده ساکن اول دیدیلر عزم شامی تصمیم بیورمشیکن بو آیت کریمه
نازل اولوب عزیمتی فسخ بیوردی چوق کچمیوب یهود قتل واجلا ایله معذب
اولدی بو قوله کوره آیت مدنی اولور قول اوله کوره مکی اولور
٧٧ سُنَّةَ مَنْ قَدْ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا *
پیغمبرلرینی تکذیب ایدن امتك هلاکی سندن مقدم کوندردیکمز پیغمبرلره
سنتمز ایدی سن بزم سنتمز ایچون تحویل وتغییر بولمزسن
٧٨ اَقِمِ الصَّلٰوةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ اِلٰى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ
كَانَ مَشْهُودًا * صلوات مفروضه‌یه اقامت ایله شمسك زوالندن کیجه‌نك
ظلمتنه دك وصلوة صبحی دخی اقامت ایت که تحقیق صلوة فجرده لیل ونهار
ملکلری حاضرلردر * دلوك الشمس اویله وایکندی وغسق اللیل اخشام ویاتسو
نمازلری وقرآن هر نمازده اوقونمغله نماز معناسنه‌در بو تقدیرجه بو آیت
بش وقت نماز مفروضه‌یی جامعدر
٧٩ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهٖ نَافِلَةً لَكَ عَسٰى اَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا *

کیجه‌نك بعض وقتنده اویانوب سنکچون فرضیت وفضیلتکه زیاده اوله‌رق
نماز قیل تاکه ربك جل شانه قیامتده سنی مقام محموده کتوره * دینلدیکه اول مقام
محمود اولین وآخرینك امتلرینه شفاعت مقامیدرکه اکا مخصوص واکا ثنا ایدرلر
یا عرشده عندالله اوتوردیغی مقام محموددر
٨٠ وَقُلْ رَبِّ اَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَاَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي
مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا * ودیکه یارب بنی قبره رضا وسهولتله ادخال ایت
وبعث قیامتده سعادت وکرامتله قبردن اخراج ایت یاخود مدینه‌یه غانم ادخال
ومکه‌دن سالم اخراج ایت یاخود فتحله مکه‌یه ادخال واندن آمنا اخراج ایت
یا جنته ادخال ودنیادن اخراج ایت یاخود نبوتله دعوته ادخال واتمامیله
اخراج ایت وطرفکدن بکا حجت ونصرت کرم ایله
٨١ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا * ودیکه
حق اولان اسلام کلدی وباطل اولان شرك محو اولدی تحقیق باطل دائما
محو اولمقده‌در * دینلدیکه پیغمبرمز علیه السلام فتحله مکه‌یه داخل اولدقده بیت
شریف حوالده اوچیوز التمش صنم وار ایدی اللرنده‌کی عصا ایله بر بر ضرب
وجه‌لسنی بو آیتی اوقیه‌رق یوزلری اوزرینه ییقدی مکر خزاعه‌نك باقردن
صنملری کعبه فوقنده ایدی علی رضی الله عنه‌یی چیقاروب آنی دخی قیردی آتدی
٨٢ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ
اِلَّا خَسَارًا * وقرآندن انزال ایتدیکمز شی صوری ومعنوی شفادر (مرض
قالبی‌یه فاتحه وآیات شفا ومرض قلبیکه جهل وشبهه‌در کلیسی شفادر)
ومؤمنلر ایچون رحمتدر (که دینلرینه تقویت ومنفعت ویرر) وقرآن ظالملرك تکذیب
وانکارلری سببیله خسارتلرینی آرتورر
٨٣ وَاِذَا اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَنَاٰى بِجَانِبِهٖ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ
يَؤُسًا * چون بز انسانه صحت ووسعت وامنیت ایله انعام ایتسك انلر الله تعالی‌یی
ذکردن یوز چویررلر (انلر کافرلردر) وجانبیله حقدن تباعدله تکبر ایدرلر زمانکه
انلره شدت ومرض وفقر مس ایتسه روح الهیدن مأیوس اولورلر (اما مؤمن
نعمتده شکر ایدوب محنتده فرح امیدیله صبر ایدرلر)
٨٤ قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِهٖ فَرَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ اَهْدٰى سَبِيلًا *
دیکه هر کس هدایت وضلالتده حالنه مشاکل طریق اوزره عمل ایدر ربکز

تعالی دین ومذهبده طوغری یولی بولمش کیمسه یی بیلور
٨٥ ويسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربي وما اوتيتم من العلم
الا قليلا ٭ یا محمد سکا روحدن سؤال ایدرلرسن دیکه روح ربم تعالینك
امریندندر بی ماده امر کن ایله وجوده کلمش اولمغله انك علمی حق تعالایه
مخصوص واندن غیری انی کیمسه بیلمز زیرا علم خدایه نسبتله سزه انجق عمدن
آز شی ویرلمشدر ٭ مرویدرکه کفار قریش مدینه یهودیسنه پیغمبر
علیه السلامك حالنی استفسار ایچون آدملر کوندردیلر انلرك ملاقات وسؤاللرنده
یهودیلر انلره دیدیلرکه بر پیغمبرك ظهوری زمانیدر بیلوز لکن سزك انی تجربه ایتمکز
ممکندرکه اندن اوچ شی سؤال ایده سز بری مشرق ومغربی کزمش کیمدر
بری قدیمده غائب اولمش جوانلرك احوالی نه کونه در وروح ندر اکر اوچنه دخی
جواب ویررسه یاخود هیچ برینه جواب ویرمزسه پیغمبر دکلدر اکر ایکیسنه
جواب ویروب روحه برشی دیمزسه بیلك که پیغمبردر اول قریشدن کلنلر مکه یه
کلوب پیغمبر علیه السلامدن بو اوچ ماده یی سؤال ایلدیلر بری ذو القرنین
قصه سی وبری اصحاب کهف احوالی ایدی انلره محلارنده آیة نزولیله جواب
ویرلدی روح ایچون دخی بو آیة نازل اولدی
٨٦ ولئن شئنا لنذهبن بالذي اوحينا اليك ثم لا تجد لك به علينا
وكيلا ٭ اکر بز مراد ایدوب سکا وحی ایتدیکمز قرآنی سینه وسطردن
محو ایتسك اندنصکره سن انی سینه وسطره رد ایده جك وکیل بوله مزدك
٨٧ الا رحمة من ربك ان فضله كان عليك كبيرا ٭ مکر ربك تعالینك
رحمتیدرکه انی محو ایتمیوب باقی ایلدی الله تعالینك فضلی سنك اوزریکه کبیر
اولدیکه آنی انزال وابقا ایلدی
٨٨ قل لئن اجتمعت الانس والجن على ان يأتوا بمثل هذا القرآن
لا يأتون بمثله ولو كان بعضهم لبعض ظهيرا ٭ دیکه اکر انس وجن بلاغت
وفصاحت وحسن نظمده بو قرآنك مثلنی کتورمکه جمع اولسه لر وبعضلر
بعضلرینه یاردم دخی ایتسه لر انك مثلنی کتوره مزلردی
٨٩ ولقد صرفنا للناس في هذا القرآن من كل مثل فابى اكثر الناس الا
كفورا ٭ بو قرآنده بز ناس ایچون هر نوع وصنف ترغیب وترهیب واخبار
وذکر جنت ونار وساژی بیان وتکرار ایتدك ناسك اکثری ایسه قبولدن ابا

وامتناع ایدوب انجق کفری اختیار ایتدیلر
٩٠ وقالوا لن نؤمن لك حتى تفجر لنا من الارض ينبوعا ٭ مشرکلری
قرآنی بیان وبعض معجزات عیانیله الزامدن صکره تعنتلرندن ناشی بز سکا ایمان
ایتمیز مکرکه بزه ارض مکه ده بر پکار آقیده سن دیدیلر
٩١ او تكون لك جنة من نخيل وعنب فتفجر الانهار خلالها تفجيرا ٭
یاخود سنك خرما واوزم بوستانك اولوب اورته سندن نهرلر آقیده سن
٩٢ او تسقط السماء كما زعمت علينا كسفا او تأتي بالله والملائكة قبيلا ٭
یاخود زعم ایتدیکك کبی اوزریمزه سمایی پارچه پارچه دوشوره سن یاخود
الله تعالی یی وملکلری دعوی ایتدیکك شئیك صحتنه شاهد اولهرق
مقابله مزه کتوره سن
٩٣ او يكون لك بيت من زخرف او ترقى في السماء ولن نؤمن لرقيك حتى
تنزل علينا كتابا نقرؤه قل سبحان ربي هل كنت الا بشرا رسولا ٭
یاخود سنکیچون آلتوندن بیت اوله یاخود کوکه چیقه سن وسنك کوکه چیقماکه
دخی تصدیق ایتمیز تاکه کوکدن بزه برکتاب ایندیره سن که انده سنی تصدیق
ایدر شی اولمغله بز انی اوقیالم سن دیکه بن ربم تعالی یی تنزیه ایدرم مکه کیمسه
اکا حکم ایتمز وانك قدرتنده شریك اولمز سزك بندن مطلوبکزك جزئنه کیمسه
قادر دکلدر بن انجق سائر پیغمبرلر کبی آدمم انلردخی قوملرینه مناسب معجزاتی
ارادهٔ حقله کتوردیلر اول مشیت اللهده در
٩٤ وما منع الناس ان يؤمنوا اذ جاءهم الهدى الا ان قالوا ابعث الله بشرا
رسولا ٭ ومحمد علیه السلامه قرآن نازل وحق ظهورندنصکره ناسی ایماندن
منع ایدر شبهه قالمدی انجق انلرك عجبا الله تعالی آدمی پیغمبر کوندررمی دیو قول
وانکارلرندن غیری زیرا انلر پیغمبر ملك اولملو دیرلردی
٩٥ قل لو كان في الارض ملائكة يمشون مطمئنين لنزلنا عليهم من السماء
ملكا رسولا ٭ انلره دیکه ير یوزنده کزر وآرام وتمکن ایدر ملکلر اولیدی
بز انلره سمادن پیغمبر ملك کوندرردك زیرا بر بولرینه تعلیم وتعلمده جنسیت وتناسب
شرطدر چونکه ير ده ساکن اولنلر بنی آدم اولمغله ینه آدمدن رسول
کوندرمك لازمدر
٩٦ قل كفى بالله شهيدا بيني وبينكم انه كان بعباده خبيرا بصيرا ٭

دیکه بنم‌له سزك بیکزه الله تعالینك شهادتی کافیدر که دعوامه موافق معجزه
اظهاریله بن سزه انك رسولیم حق تعالی قوللرینك ظاهر و باطن احوالنه
خبیر و بصیردر

٩٧ وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَاءَ مِنْ
دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا مَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ
كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ❊ کیمه که الله تعالی هدایتی توفیق ایدرسه اول
طریق حقی بولمشدر و کیمه که ضلالت و خذلانی حکم ایتمش ایسه سن انلر ایچون
غیری معین بولمزسن (که انلری طریق حقه ارشاد ایده) انلری بز قیامتده یوزلری
اوزره سوریوب حشر ایده‌رز و اعمی اولوب روشن شیئی کوره‌مزلر (زیرا دنیاده
آیات قدرته نظر ایلمدیلردی) و دلسز اولوب قبول اولور کلامی سویلیه‌مزلر (که
دنیاده حق کلام سویلمدیلردی) و صاغر اولوب صفاویر شیئی ایشیده‌مزلر (که
دنیاده حق کلامی ایشتمدیلردی) انلرك مکانلری جهنمدر اول نار جهنم انلرك لحم
و دریلرینی یاقدقچه آتشلرینی آرتروب لحوم و جلدلرنی تبدیل ایله عذابلرینی
زیاده ایده‌رز

٩٨ ذٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا وَقَالُوا اَئِذَا كُنَّا عِظَامًا
وَرُفَاتًا اَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ❊ بو عذاب انلرك جزالریدر اول سببدنکه
انلر بزم آیتلرمزی انکارله کافر اولدیلردی و انلر ایا بز بعد الموت پارچه پارچه
کموك و تراب اولدیغمزدنصکره قیامتده بعث اولنوب یکیدن خلق اولنورمیز دیرلردی

٩٩ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰى اَنْ يَخْلُقَ
مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَاَبَى الظَّالِمُونَ اِلَّا كُفُورًا ❊ انلر بیلمزلرمیکه
سموات و ارضی بی ماده اول عظمتله یکیدن خلق ایدن باری تعالی قادردرکه
انلرکبی ضعیفلری تکرار خلق ایده و انلر ایچون بی شك بر مدت تعیین ایده که
انلرك قیامتده اعاده‌لریدر بویله حق ظاهر وار ایکن اول ظالملر حقدن اباوامتناعله
بعث و حشری انکار ایتدیلر

١٠٠ قُلْ لَوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي اِذًا لَاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْاِنْفَاقِ
وَكَانَ الْاِنْسَانُ قَتُورًا ❊ یا محمد کافرلره دیکه اکر سز ربم جل شانه‌نك رزق
و نعمتلری خزینه‌لرینه مالك اولسکز انی دوکنز خوفیله امساك ایدوب انفاق
ایتمز دیکر انسان اغلب حالده بخل اوزره اولوب جمع و ادخاره مائلدر ❊ ز والاکثر

بذل و انفاقی عوض ملاحظه سیله اوله کلمشدر

حزب ٣

١٠١ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسٰى تِسْعَ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَاسْئَلْ بَنِي اِسْرَائِيلَ اِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ
لَهُ فِرْعَوْنُ اِنِّي لَاَظُنُّكَ يَا مُوسٰى مَسْحُورًا ❊ بز موسایه طقوز ظاهر آیتلر ویردك
بنی اسرائیلك علماسی کلدکلرنده سؤال ایله که موسی علیه السلامله فرعونك
بینده‌نه ماجرا اولدی (تا که سنك صدق قولك مشرکلره ظاهر اوله) موسایه
فرعون یا موسی بن سنی عقلکه خلل کلمش مسحور ظن ایده‌رم دیدی ❊ دینلدیکه
اول طقوز آیتلر عصا و ید بیضا و چکرکه و کهله و قورباغه و قان و طاشدن
صو آقتمق و دکزی یارمق و طوری بنی اسرائیل اوزرینه رفع ایتمکدر ❊ و دینلدیکه
ایکی یهود پیغمبر علیه السلامدن طقوز آیتلری سؤال ایتدیلر جوابنده شرك
ایتمك و ناحق یره قان دوکمك و زنا و سرقه و اکل ربا و سحر و سلطانه غمز ایتمك
و جهاد و قذف محصناتدن فرار ایتمك بونلر حکم عامدر و مخصوص سزکه
یهود سزسبت کونی مأمور اولدیغکز حدی تجاوز ایتمك بیوردیلر

١٠٢ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا اَنْزَلَ هٰؤُلَاءِ اِلَّا رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ بَصَائِرَ وَاِنِّي
لَاَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ❊ موسی علیه السلام اکا دیدیکه تحقیق اول
آیتلری انزال ایدن انجق سموات و ارضك ربیدر و کنی و بنم نبوتمه دلیل
ظاهر اولدیغنی بیلدك یا فرعون سن ناقص العقل اولدیغکدن مغلوب و مقهور
اوله جغکی یقینا بیلدم

١٠٣ فَاَرَادَ اَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْاَرْضِ فَاَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ❊ فرعون
مراد ایتدیکه موسی و قومنی ارض مصردن اخراج ایده امدی بز انی و انکله
اولان قومنی مصردن اخراج و تماما غرق ایلدك

١٠٤ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي اِسْرَائِيلَ اسْكُنُوا الْاَرْضَ فَاِذَا جَاءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ
جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ❊ فرعونك غرقندنصکره بنی اسرائیله دیدککه فرعون
سزی چیقارمق مراد ایتدیکی ارضده ساکن اولك قیامت کلدکده انلری و سزی
مخلوط کتوروب بینکزده حکمله سعید و شقیکزی تمییز ایده‌رز

١٠٥ وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ❊
بز قرآنی حقله انزال ایتدك و قرآن دخی حقله نازل اولدی یاخود حق اولان
محمد علیه السلام اوزره نازل اولدی بز سنی مطیعلره مژده ویرمکه و عاصیلری
اخافه ایتمکه کوندردك سکا لازم اولان تبشیر و انذاردر

(١٠٦) وقرآنا فرقناه لتقرأه على الناس على مكث ونزلناه تنزيلا ❋
قرآنی سوره سوره آیة آیة پراکنده کوندردك تاکه ناسه انی حفظ وفهم
ایچون آهسته آهسته اوقیه سن ویزانی (یکرمی اوچ ییلده) حوادث حسبنجه
تنزیل ایتدك
(١٠٧) قل آمنوا به اولاتؤمنوا ان الذين اوتوا العلم من قبله اذا يتلى عليهم
يخرون للاذقان سجدا ويقولون سبحان ربنا ان كان وعد ربنا سجده
لمفعولا ❋ یامحمد سن انلره تهدید طریقیله دیکه قرآنه کرك ایمان ایدك کرك
ایتمیك سزك ایمان وعدم ایمانکزدن اکا کمال ونقصان لازم کلمز نزول قرآندن
مقدم کتب سماویه ده علم ویرلمش اولنلره ووحی ونبوتی بیلنلره اول قرآن تلاوت
اولنسه تعظیما سجده ایده رك یوزلری اوزره دوشرلر (که کتب سالفه ده اوقدقلری
وعدهٔ الهی ظهورنه تشکر ایدرلر) وربمز تعالی وعدنه خلفدن منزهدر دیرلر
ربمز جل شانه‌نك وعدی البته اولور انده خلف اولمز
(١٠٨) ويخرون للاذقان يبكون ويزيدهم خشوعا ❋ ویوزلری اوزره
سجده ایدوب آغلرلر وقرآنی ایشتمکله انلرك خشوعی زیاده اولور
(١٠٩) قل ادعوا الله او ادعوا الرحمن ايا ما تدعوا فله الاسماء الحسنى
ولا تجهر بصلاتك ولا تخافت بها وابتغ بين ذلك سبيلا ❋ دیکه ربکز
جل شانه‌یه الله یا رحمن دیو تسمیه ودعا ایدك اول ایکی اسمدن هنقیسیله تسمیه
ودعا وندا ایدرسه کز انك اسماء حسنی سندندر ونمازکده قرآنی جهر ایتمه (که
مشرکلر انی ایشتدکده استهزا ایتمیه‌لر) واخفادخی ایتمه (که کروده اولان مؤمنلر
انی ایشیده‌لر) بلکه جهرله اخفا بیننده بریول طلب ایله ❋ سبب نزولنده دینلدیکه
اهل کتاب توریتده رحمن اسمی چوقدر سن انی آزذکر ایدرسن دیدیلر یاخود
مشرکلر پیغمبر علیه السلامی یا الله یا رحمن دیدیکنی ایشیدوب سن بزی الهه متعدده
عبادتدن نهی ایدرسن کندك ایکی الهه ندا ایدرسن دیدیلر ❋ روایت اولندیکه
ابو بکر رضی الله عنه قرآنده اخفا ایدوب ربم تعالی بنم حاجت ومناجاتمی بیلور
وایشیدر دیر ایدی وعمر رضی الله عنه جهر ایله قراءت ایدوب انکله شیطانی
یانمدن سوره رم واویوردلری اویاندیررم دیر ایدی بو آیة کریمه نازل اولدقده
پیغمبریمز علیه السلام ابو بکر رضی الله عنه‌یه صوتنکی برمقدار رفع ایله
وعمر رضی الله عنه‌یه صداکی برمقدار خفض ایله دیو امر بیوردی ❋ دینلدیکه

آیتك معناسی هر نمازده جهر ایلمه وهر نمازده اخفا ایلمه بلکه ایکیسی بیننده
متوسط بریول که کوندز نمازنده اخفا وکیجه نمازنده جهر اوله
(١١٠) وقل الحمد لله الذى لم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك فى الملك
ولم يكن له ولى من الذل وكبره تكبيرا ❋ ودیکه اول الله تعالی‌یه
حمد اولسونکه ولد اتخاذ ایتمدی وملکده شریکی اولمدی ومعاون
ومذلتدن ولی اتخاذ ایتمدی وانی عظمت وجلال ایله
تعظیم وبو خصال ثلثه دن تنزیه ایله

تم الجلد الاول من تفسیر المواکب

مم م

فهرس الجلد الثانى من تفسير المواكب ترجمة المواهب

ایكنجی جلدك خطا وصواب جدولیدر

صحیفه	آیة	خطا	صواب
٦٦	٨١	یغوضون	یغوصون
٧٤	١٩	من نارِ	من نارٍ
٧٥	٢٣	الصالحاتِ	الصالحاتِ
٨٣	٦٣	ماءَ	ما
٨٧	٢٠	وصبغ	وصبغٍ
١٠٤	٣٠	اَنَّ	اِنَّ
١٢٣	٥٩	الرحمنِ	الرحمنُ
١٢٩	٣٩	سحرةً	سحرةَ
١٣٧	١٤٨	الجبالُ	الجبالِ
١٣٩	١٧٢	مَطراً	مَطَراً
١٤٥	١٥	سليمانُ	سليمانَ
١٤٥	١٦	سليمانَ	سليمانُ
١٤٨	٣٣	اليكَ	اليكِ
١٥٤	٦١	من السماء	من السماء ماءً
١٥٧	٨٤	يحبطوا	تحبطوا
١٦٤	٢٥	استحياءَ	استحياءٍ
١٦٦	٣٤	هرونَ	هرونُ
١٦٦	٣٤	يكذبونَ	يكذبونِ
١٦٨	٤٦	اُتيهم	آتيهم
١٧١	٦٣	اغويناهم	اغويناا غويناهم
١٧٦	٨٤	يُجزِىَ	ويُجزى
١٨٧	٦٣	الدارُ	الدارَ
١٩٤	٣٨	فاتَ	فَاتَ
٢٠٣	٣٣	حاز	جاز
٢٠٤	٢	ما اُتيهم	ما آتيهم
٢٣١	٣٣	تجعلَ	يجعلَ
٢٣٦	١٢	ينقص	ينقُص
٢٤٥	٢٢	ينفذونَ	ينفذونِ
٢٥٤	١٧	اوآباؤنا	اَوآباؤنا
٢٥٧	٧٤	نادينا	نادينا
٢٥٨	٧٩	نجزى	نجزى
٢٦١	١٠٦	يذبح	يذبح
٢٧١	٢٣	اناب	اناب
٢٧٨	٧٣	استكبرتُ	استكبرتَ
٢٧٩	٢	فاعبدالله	فاعبدالله
٢٨١	١٢	اللهُ	الله
٢٩٥	٢٦	يبدلُ	يبدلَ
٣٠٩	٣٢	ادفعُ	ادفعْ
٣١٦	١٨	توئته	نوئته
٣١٩	٣٩	يظلمون	يظلمون
٣٢٠	٤٤	ياتى	ياتى
٣٣٠	٧٧	ايقضِ	ليقضِ
٣٣١	٨٧	الله	الله
٣٣٣	١٤	العذابَ	العذابِ
٣٤١	٢٤	جنهم	جنهم
٣٤٨	٢٨	يرجعون	يرجعون
٣٤٨	٢٨	فماقضى	فلماقضى
٣٥٢	١٦	من ماغير	من ماءٍ غير
٣٥٢	١٥	اهواهم	اهواءهم
٣٥٦	٤٠	يتولوا	يتولوا

صحيفه	آية	خطا	صواب
٣٧٠	١٣	عادٌ	عادُ
٣٧٦	٣٢	لنرسل	لِنرسل
٣٧٦	٣٢	حِجارَةً مِن طِينٍ	
٣٧٨	٥٠	ففروا	فَفِرّوا
٣٧٨	٥٦	ليعبدونَ	ليعبدونِ
٣٧٨	٥٧	يطعمونَ	يطعمونِ
٠٠	٥٩	يستعجلونَ	يستعجلونِ
٣٨٠	٢٠	ذريتهم	ذريتهم
		بايمان	بايمان
٣٩٢	٤٥	سَيهزم الجمعُ	الجمعُ
			وَيُولّونَ الدُّبُرَ
٤١٦	٢٢	يدخلهم	يدخلهم
٤١٨	٥	ليجزى	ليجزى

صحيفهٔ	آية	خطا	صواب
٤١٨	٦	رُسُلُهُ	رُسُلُهُ
٤٢٣	١	الرسولُ	الرسولَ
٤٣٣	٨	ليُخرجن	ليَخرجن
٤٣٣	٨	والاذلُّ	الاذلَّ
٤٣٧	١	يُخرجن	يَخرجن
٤٣٨	٦	رزقُهُ	رزقُهُ
٤٣٨	٦	لايكلف	لايكلف الله
٤٦٩	٣١	وليقولُ	وليقولَ
٤٧١	٢	اللوّامةِ	اللوّامةِ
٤٩٥	١	والسّماءَ	والسّماء
٥١٥	٦	الآنَ انسانَ	اِنَّ الانسانَ
٥١٧	٥	الحطمةِ	الحطمةُ

الجلد الثانى من تفسير المواكب
لاسمعيل فرخ افندى

- ١٨ - (سورة الكهف مكية وهى مائة واحدى عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب ولم يجعل له عوجا ۞
(٢) قيما لينذر بأسا شديدا من لدنه ويبشر المؤمنين الذين يعملون الصالحات
ان لهم اجرا حسنا ماكثين فيه ابدا ۞ حمد اولسون اول الله تعالى يه كه
عبدى محمد صلى الله تعالى عليه وسلمه لفظ ومعناده اكريلك اولمه‌رق وافراط
وتفريطدن برى اوله‌رق معتدل ومستقيم ومصالح عباده قائم اولديغى حالده
جبرائيل عليه السلام واسطه سيله قرآن كريمى انزال ايلدى تاكه انكله
كافرلرى من عند الله عذاب شديد ايله تخويف وعمل صالح ايشليان مؤمنلرى
اجر حسن ايله تبشير ايده كه انلر اول اجرده مؤبد وبى انقطاع مقيملردر
(٣) وينذر الذين قالوا اتخذ الله ولدا (٤) ما لهم به من علم
ولا لآبائهم كبرت كلمة تخرج من افواههم ان يقولون الا كذبا ۞ الله تعالى
ولد اتخاذ ايتدى دين كافرلرى تخويف ايده انلرك وبابالرينك بونى ديمه‌ده علملرى
اولميوب صرف جهل وتقليددر انلرك اغزلرندن چيقان بو كلام كفر عظيم
اولدى انلر انجق يلان سويلرلر
(٥) فلعلك باخع نفسك على آثارهم ان لم يؤمنوا بهذا الحديث اسفا ۞
بوخسه انلرك بو قرآنه ايمان ايتيوب يانكدن كيتدكلرينه حزن وغضب ايله
نفسكى هلاك مى ايدرسين
(٦) انا جعلنا ما على الارض زينة لها لنبلوهم ايهم احسن عملا ۞
بز يرده اولان معادن ونباتات وحيواناتى زمين اهلنه زينت قيلدق كه قنغيسى
عمل صالحده وقنغيسى دنيايى تركده درتجربه ايده‌لم
(٧) وانا لجاعلون ما عليها صعيدا جرزا ۞ واول زمينده اولان
طاغ واغاج وبنالرى محو ايله نباتسز قورى خراب ايديجيز
(٨) ام حسبت ان اصحاب الكهف والرقيم كانوا من آياتنا عجبا ۞
اصحاب كهف ورقيمك اوچيوز طقوز سنه اويقوده قالدقلرينى يا محمد سن بزم
سموات وارضى خلق ايتديكمزه نسبتله عجيب وغريب ظن ايتدكمى قدرتمزه
نسبتله عجب دكلدر ۞ بعضيلر ديديلر كه اصحاب رقيم بشقه اوچ كيسه ايدى
بعض ايشلرينه كيدركن انلرى يغمور طوتوب بر مغاره يه كيرديلر اول حالده

طاغدن بر قيا قوپوب مغاره نك اغزينى قپاتدى اول اوچ كيسه نك هر برى
عملنى ياد وتوسل ايله الله تعالى دن نجات طلبيله دعا ايتديلر بريسى اجرتله
طوتديغى آدمى بعد زمان اجرتنى مدتى فائضيله وفا ايتديكنى وبريسى هواى
نفسنه مخالفت ايتديكنى ودیكرى والدينه احسان ايتديكنى ياد واستغاثه ايدنده
قيا يارلوب خلاص بولديلر ۞ اصحاب كهف قصه سنده اقوال مختلفه اولمغله
مشهور اولان بودر كه افسوس شهرى حواليسنده رقيم نام واديده بناخلوس
طاغنده كهف دينور بر مغاره وار ايدى شهر افسوس دقيانوسك دار الملكى
اولوب اهاليسنى بت پرستلكه تكليف ايدوب اطاعت ايدن خلاص ايتين قتل
اولوردى كشى زاده‌لردن خدا پرست كنج التى كيسه بر كوشه‌ده بو جبارانك
فتنه سندن خلاص ايچون دعايه مشغول ايديلر بو حاللرنده ايكن دقيانوسه
خبر ويرلوب انلرى احضار وتهديد بسيار ايلدى انلر طريق توحيدده
ثبات كوستروب شركى قبول ايتمديلر دقيانوس انلرك جميع مالنى اخذله
سز جوانلرسكز سزه ايكى اوچ كون مهلت ويريرم خلاص وقتلكزى فكر
ايدك ديوب كندوسى بر غيرى شهره كيتدى اول جوانلر فرصتى غنيمت
بيلوب بعد المشاوره فراره قرار ويرديلر هر برى پدرينك خانه سندن زاد
ونفقه ايچون بر مقدار مال الوب شهره قريب بر طاغه عازم اولديلر بوراده
كيدركن بر چوبانه راست كلوب انلرك دينده موافقتله مرافقت ايلدى
چوبانك كلبى دخى بونلره تابع اولوب عقبلرنجه كيدردى هر نقدر منع ايتديلرسه
ممكن اوليوب آخر كار حق تعالى اول كلبه لسان كرم ايدوب بندن قورقيك
بن الله تعالينك وسزك دوستكزم سز اويقوده ايكن بن سزه پاسبانلق ايدرم
ديدى چونكه طاغه يقين كلديلر چوبان بونلره بن بو طاغده بر مغاره بيلورم
اول مغاره‌ده كزلنمك ممكندر ديو اتفاقله اول مغاره يه متوجه اولديلر حق تعالى
آيت آتيه‌ده مغاره يه كيتدكلرينى خبر ويرر
(٩) اذ اوى الفتية الى الكهف فقالوا ربنا آتنا من لدنك رحمة وهيئ لنا
من امرنا رشدا ۞ انلره ذكر ايت شونيكه اول يكيتلر مغاره‌يى مأوى
ايدوب ديديلر كه يا ربنا بزه سنك عندكدن رحمت يعنى رزق ومغفرت وعدودن
امنيت ويرو كفاردن مفارقت امريمزده صدق ورشد وير
(١٠) فضربنا على آذانهم فى الكهف سنين عددا ۞ بز كهفده
معدود ييللر آنلرك قولقلرينه حجاب وضع ايتدك كه كلام ايشتميه‌لر يعنى آنلرى اويوتدق

١١ ثم بعثناهم لنعلم اى الحزبين احصى لما لبثوا امداً ❁ صكره
اوياندردق تاكه علم ازليزده اولان آنلرك مغاره ده اكلنمسنى اهل كتابدن مؤمن
وكافر يا متقدمين ومتأخريندن قنغى كروه تمام تعداد ايدوب ضبط ايلشدر
١٢ نحن نقص عليك نبأهم بالحق انهم فتية آمنوا بربهم
وزدناهم هدى ❁ بزسكا اول اصحاب كهفك خبرينى حقله حكايت ايدرز
اول يكيتلر ربلرى جل شانه يه ايمان كتورديلر بز آنلرك هدايت وثباتلرينى آرتردق
١٣ وربطنا على قلوبهم اذ قاموا فقالوا ربنا رب السموات
والارض لن ندعو من دونه الهاً لقد قلنا اذاً شططاً ❁ بز آنلرك قلبلرى
اوزرينه اظهار حق ودقيانوسه جواب ويرمكده جسارتى محكم قيلدق
اولوقتكه دقيانوسك اوكنده طوروب انلرى بت پرستلكه دعوت ايتديكده
ديديلركه بزم ربمز تعالى سموات وارضك ربيدر اندن غيرى يه طاپمز اكر
غيرى يه طاپارزدبرسك اول آنده خطا ويلان سو يلمش اولورز
١٤ هؤلاء قومنا اتخذوا من دونه آلهة لولا يأتون عليهم بسلطان
بين فمن اظلم ممن افترى على الله كذباً ❁ بو بزم قومز اولان اهل
افسوسدن بر كروهكه دقيانوسك تهديد وقتلى خوفيله الله تعالادن غيرى
باطل الهه اتخاذ ايتديلر اول كافرلر نيچون بت پرستلكلرى اوزره برهان ظاهر
كتورمزلر الله تعالايه شريك نسبتيله كذب وافترا ايدندن اظلم كيم اولور
١٥ واذ اعتزلتموهم وما يعبدون الا الله فأووا الى الكهف ينشر لكم
ربكم من رحمته ويهيئ لكم من امركم مرفقاً ❁ بيوكلرى اولان يمليخا
فرارا مغاره يه كيدركن يولده رفقلرينه ديديكه چونكه قومزدن آيرلغى
ايستدك اول قومز الله تعالايه عبادت ايدوب وعبادتده اصنامى اكا شريك
ايدرلر بونلرك بو عبادتلرى بزه كران كلدى ايمدى مغارهيى مسكن ايدوب
بز الله تعالايه عبادت ايده لم ربكز جل شانه ايكى جهانده رحمتندن سزه
نشر ايدر وامركزدن دين ودنياده سزه رفق ونفعى اولورشيئى تسهيل ايدر
* مرويدركه اول جوانلر چوبانك دلالتيله مغاره يه كيروب قرار ايتديلر همان
امر حقله اويوديلر دقيانوس افسوسه كلوب انلرى سؤال ايلدى فرارلرينى
خبر ويردكلرنده باباريننه انلرك احضارينى تكليف ايلدى بابالرى بزم مالمزى
الوب بوطاغه كيتديلر ديديلر دقيانوس جمعيله كيدوب اول غارى بولدقده
بويلجه فوت اولسونلر ديو غارك اغزينى محكم ياپدردى دقيانوسك مقربلرندن

ايكى مؤمن جوانلرك اسملرينى وحاللرينى برطاشه نقش ايدوب مغارهنك ديوارينه
وضع ايلديلركه شايد بر وقت اقتضا ايده اول مغاره جبل بناخلوسك جنوب
طرفنده ايدى شمس طلوع وغروبنده اكا طوقنوب عفونتنى تحليل ايدرديكه
اجساد واثوابلرى متغير اولميه
١٦ وترى الشمس اذا طلعت تزاور عن كهفهم ذات اليمين واذا
غربت تقرضهم ذات الشمال وهم فى فجوة منه ذلك من آيات الله من يهد الله
فهو المهتد ومن يضلل فلن تجد له ولياً مرشداً ❁ كورديككه
كونش طلوعنده مغاره لرى قطب شمالى مقابلنده اولمغله انلرك صاغ طرفنه
ميل ايدردى وغروبنده انلرى ترك ايدوب صول طرفه كيدردى وانلر مغارهنك
اورته سنده اولمغله هوا آلوب تعفندن امين ايديلر اشته بو قدرت اللهك
دلائلندندر كيمى كه الله تعالى توفيقيله هدايت ايدرسه اول كمسنه فلاح ورشاده
يول بولمشدر كيمى كه ضلالتله مخذول ايدرسه انكيچون ولى مرشد بوله مزسين
١٧ وتحسبهم ايقاظاً وهم رقود ونقلبهم ذات اليمين وذات الشمال
وكلبهم باسط ذراعيه بالوصيد لو اطلعت عليهم لوليت منهم فراراً ولملئت
منهم رعباً ❁ انلرك كوزلرى آچيق اولمغله سن انلرى اويانق ظن
ايدرسين مع هذا انلر اويقوده در بز انلرى ملكلرله صاغنه وصولنه دونده ريرزكه
طول زمانله بدنلرى چوريميه وانلرك كلبلرى ديرسكلرينى قپونك اشيكنه بسط
ايتمشيدى اكرسن انلره نظرله مطلع اوليدك خوفكدن كيرودونوب قاچردك
وقلبك انلرك رعبيله طولردى زيرا كوزلرى آچيق وقيللرى وطرنقلرى اوزامش
ومكانلرى مظلم وموحش ايدى
١٨ وكذلك بعثناهم ليتساءلوا بينهم قال قائل منهم كم لبثتم قالوا لبثنا
يوماً او بعض يوم قالوا ربكم اعلم بما لبثتم فابعثوا احدكم بورقكم هذه
الى المدينة فلينظر ايها ازكى طعاماً فليأتكم برزق منه وليتلطف
ولا يشعرن بكم احداً ❁ بز انلرى اويوتديغمز كبى كمال قدرتمزله جسد
ولباسلرى بو مدت طويله ده تغير اولمقسزين اوياندردق كه حاللرينى بيله لر
وصنعت الهيه يى اكليه لر انلردن بريسى (مكسلمينا) ديديكه نقدر زمان ياتوب
اكلنديكز انلرك مغاره يه كيرملرى كونش طوغركن ايدى اويانملرى غروبه
قريب اولمغله جوابده بر كون ياخود كوندن بر مقدار خوابده اكلندك ديديلر
تكرار قيللرينه وطرنقلرينه باقوب بينه بر برلرينه ربكز جل شانه بيلور كه نقدر اكلنديكز

ديديلر انك علمنه چاره لرى اولمامغله كندولرينه الزم ومهم اولان ايشه عزيمتله
ديديلركه بو درهمله بريكزى شومدينه يه (يعنى افسوسه شمدى اسمى طرسوسدر)
كوندرك كه باقسون قنغى طعام حلال و پاك ايسه اندن سزه رزق كتورسون
واشتراسنده لطف ومدارا ايلسون وسزى شهرلودن بركسنه يه خبر ويرمسون
١٩ إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا
إِذًا أَبَدًا ۞ اكر دقيانوسه تابع اولان اهالئ شهر سزه مطلع اولور
ياظفر بولورلرسه سزى رجم ايدرلر ياخود كرها كندو دينلرينه دوندررلر اكر
انلرك دينه كيررسه كز ابدى فلاح بولمزسكز* مرويدركه انلرك كامل واعقللرى
اولان يمليخا بو وصيتلرى قبول ايله شهره كيدوب قپولره وارد قده طورلرى تغيير اولمش
كوردى شهره كيردكده بازار ومحلات وانسانلرك لون وشكللرينى طرز اخرده
كوروب كندو به حيرت غلبه ايدوب مضطرب اولدى آخرالامر اتمكجى دكاننه
واروب اول درهمى يعنى دقيانوسك سكه سيله اولان اقچه يى اتمكجى يه
ويردكده اتمكجى خيال ايتديكه بو آدم خزينه بولمشدر همان الدن اله كوستررك
ضابطه واردى يمليخايى طوتوب بولديغك مالك باقيسنى ويرديو تهديد ايتديلر
يمليخا بن خزينه بولمدم دونكى كون بو التونى اودن الدم بوكون بازاره كتوردم
ديدى پدرينك اسمنى صوردبلر خبر ويردكده شهرده اولمقوله آدم ايشتدكارى
اولمامغله تكذيب ايتديلر غايت دهشتندن بنى دقيانوسه كوتورك اول بنم ايشمى
بيلور ديدى اول كلامنى دخى استهزا ايدوب دقيانوس فوت اولەلى اوچيوزسنه يه
قريبدرسن بزه مثل سو يليورسين ديديلر يمليخا ناچار عاقبت دونكى كون
قاچوب غاره كيردكارينى سو يليوب غيرى شى بيلم ديو جواب ويردى القصه
پادشاهلرى اولان ملك صالح تندروسه كوتورديلر اول ملك مؤمن اولوب
وقتنك ناسى اكثرى حشر اجسادى منكر ايديلر هرچند ملك من بور انلره
نصيحت ايتدكجه فائده ايترزدى يمليخا اول ملكه صورت حالى تقرير ايتدكده ملك
اوغلى واشراف ومقربلريله عازم غار اولديلر يمليخا واروب يارانلرينه خبر ويردى
ملك دخى يتشوب اول حاللرى اوزرينه يازيلان طاشى كتوروب اوقوديلر
اسملرى وحاللرى معلوم اولدى انلره سلام ويروب جواب الدى وانلرله معانقه
ايدوب وداع ايدركن تكرار اويقويه واروب قبض اولنديلر
٢٠ وَكَذَلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ
لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ

قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَى أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا ۞ اصحاب كهفى
بو صورتله اوياندرمز كبى ناسى انلرك حالنه مطلع ايلدك كه الله تعالينك وعدى
اولان بعث وحشر حق اولديغنى بونلره انظار و تشبيه ايله شك و شبهه سز
قامت قيامتى بيله لر زيرا انلر اول وقتده دينلرى امرنده منازعه ايدوب (بعضلرى
حشر يالكز ارواح مجرده ايله در و بعضلرى روح وجسد معا حشر اولنور
ديرلردى تاكه بونلرى كوروب روح مع جسد حشر اوله جغنى وقدرت اللهده
عجز اولمديغنى بيلسونلر چونكه اهالئ شهر بو احوالى كورديلر) بر كروهى بونلرك
حفظنه ديوار وبنا ياپلسون ديديلر ربلرى تعالى انلرك امورلرينه اعلمدركه بنا
خصوصنده اولان معارضه لرنده حشر اجساده قائل اولنلر غلبه ايدوب
اوزرلرينه عبادت ايچون مسجد بناسنى اتخاذ ايدەرز ديديلر
٢١ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ
رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ
إِلَّا قَلِيلٌ ٢٢ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا
۞ نجران نصاراسندن سيد يعقوبيه وعاقب نسطوريه ايديلر سيد واصحابى اصحاب
كهف اوج دردنجيسى كلبلرى ايدى ديدى وعاقب واصحابى اصحاب كهف بش
وكلبلرى التنجى ايدى ديدى انلرك ديدكلرى ظن واختراعى ايدى ومسلمانلر خبر رسول
عليه السلامله اصحاب كهف يدى وسكزنجى كلبلرى ايدى ديديلرسن ديكه انلرك عددينى
ربم جل شانه بيلور ناسدن انى انجق آز كيمسه بيلور امدى اصحاب كهف ماده سنده
اول اهل كتاب ايله دقتلو مجادله ايتمه مكر ظاهر بجه قرآنده اولانى قرائت ايله اكتفا
ايدوب انلرى تجهيل ايتمه واهل كتابك هيچ برندن اصحاب كهف احوالنى سؤال ايتمه
٢٣ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكَ غَدًا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَاذْكُرْ رَبَّكَ
إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى أَنْ يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَذَا رَشَدًا ۞ بر شيئه
عزيمتكده بن انى يارين ايشلرم ديمه بلكه الله تعالى مراد ايدرسه ايشلرم دى
وغفلتله مشيئتى اونوديرسك ربك تعالايه رجوع وذكر ايله وديكه شايد ربم
تعالى بنى بو سؤال اولنان اصحاب كهف شاننده راه صوابه يقين اولانه هدايت ايدر*
مرويدركه پيغمبر عليه السلامدن يهود وساطتيله قريش اوچ سؤال ايتديلر ديكه
سورۂ اسراده روح آيتنده تحرير اولنمشيدى افندمز عليه الصلوة والسلام يارين
جواب ويريرم ديوب ان شاء الله ديمهشيدى اون بش كون قدر وحى نازل اولمامغله
قريشك طعنلرى سببيله قلبلرينه ملال عارض اولمغله بو ايت كريمه ايله بيان اولندى

٢٤ وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَثَمِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعاً ❁
اول یکتلر اوچیوز سنه وطقوز سنه دخی زیاده مقداره لرنده او یقوده اکلندیلر
سنهٔ شمسیه نك اوچیوز سنه سی سنهٔ قمریه ده اوچیوز طقوز سنه اولمغله شمسیه
وقمریه نك مدتنی بیاندر دینلمش

زیرا هر یوز سنهٔ شمسیه ده اوچ سنهٔ قمریه زیاده اولور لمحرره

٢٥ قُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اَبْصِرْ بِهِ وَاَسْمِعْ
مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ اَحَداً ❁ دیکه انلرك
نمقدار اکلندکلرینی الله تعالی اعلمدر سموات وارضك مغیباتی وجمله یه خفی
اولان اشیانك علمی اکا مخصوصدر صغیر وکبیر خفی وجلی هر موجودی کورر
وایشیدر آسمان وزمین اهلنك اندن غیری امورلرینه متولی وناصرلری یوقدر
وحکمنده کمسنه اکا شریك اوله مز

٢٦ وَاتْلُ مَا اُوحِيَ اِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ
مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَداً ✽ یا محمد سکا وحی اولنان قرآندن تلاوت ایله انك
کلماتنی تبدیل ایدر یوقدر اکر اول قرآنه اتباع ایتمز سك اندن غیری
التجا ایده جك بوله مزسین

٢٧ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ
وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ اَغْفَلْنَا
قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوٰيهُ وَكَانَ اَمْرُهُ فُرُطاً ❁ صباح واخشام
الله تعالینك رضاسنی اراده وطلب ایله ربلرینه طاعت ودعا ایدنلرله نفسکی
ثابت وصبر ایله انلردن نظرکی صرف ایدوب حیات دنیا زینته مائل اغنیا
واشراف مجالستنی اراده ایتمه وقلبنی بزم ذکرمزدن اغفال ایدوب هواسنه تابع
اولان کیمسه یه اطاعت ایتمه انك امری تباه وضایع اولدی ✽ دینلدیکه عیینه بن
حصن واقرع بن حابس وامثالی پیغمبر علیه السلامه یارسول الله بز اشراف
عربدن ایزیانکده فقیر مسلمانلر اوتوریورلر انلرك اثوابنك رایحه لری بزی متأذی
ایدر انلری نزدکدن تبعید یاخود انلر ایچون مجلس آخر ایدسك بز حضورکزه
کلوب تعلیم احکام ایدوب بز و بزمله سائر کیمسه لر ایمانه کلورلردی دیدیلر
بناء علیه بو آیت کریمه نازل اولدی

٢٨ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيَكْفُرْ اِنَّا اَعْتَدْنَا
لِلظَّالِمِينَ نَاراً اَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَاِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي
الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقاً ❁ دیکه قرآن ربکز جل شانه

طرفندن کلام حق وخبر صدقدر استیان مؤمن اولور استیان کافر اولور یعنی
ایمان وکفردن سزدیلدیککزی اختیار ایدك بن انلری یا نمه دن طرد ایتمم
بز اول ظالملر ایچون آتش حاضر ایلدك که انك قالین دیواری انلری احاطه
ایتمشدر انلر صو استه سه لر انلره زیت طورطوسی یاخود اریمش باقر کبی صو
ویریلور اغزلرینه کوتوردکن یوزلرینی بریان ایدر نه قبیح صودر نه قبیح مکاندر

٢٩ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اِنَّا لَا نُضِيعُ اَجْرَ مَنْ اَحْسَنَ
عَمَلاً ❁ شونلر که الله تعالی یه ورسولنه وقرآنه ایمان ایدوب عمل صالح
ایشلدیلر اول احسن عمل ایشلینلرك اجرنی ضایع ایتمز

٣٠ اُولٰئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا
مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَاباً خُضْراً مِنْ سُنْدُسٍ وَاِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِئِينَ فِيهَا
عَلَى الْاَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقاً ❁ اول مؤمنلر ایچون اقامت
جنتلری واردر که انلرك منزللری تحتندن سود وصو وشراب وبال ایرمقلری
آقار وآنده آلتوندن بیله زکلر حلیلی باغلنورلر وشیل دیبادن اینجه وقالین
اثواب کیرلر ومتنعمین حالده تختلر اوزره اوتوررلر جنت ونعمتی نه کوزل
ثواب واول سریر وبوستانلر نه احسن مکان ومقر اولور

٣١ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلاً رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِاَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ اَعْنَابٍ
وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعاً كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ اٰتَتْ اُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ
حزب ٤ مِنْهُ شَيْئاً ❁ سن اول ایکی رجلك حالنی ضرب مثل ایله بزانك برینه یعنی
کافره اوزم باغلرندن ایکی بوستان قیلدق واول بوستانلری خرما اغاجلریله
احاطه ایتدك وایکی بوستانك اراسنی اکینلك ایتدك که هم میوه وهم ذخیره
اوله اول بوستانلر محصوللرینی تمام ویروب فراوان ونقص سنه لرنده وسائر بوستانلرده
اولمدیغی وقتده بونلرده نقصانلق برشی اولمدی ✽ منقولدرکه بنی اسرائیلدن
ایکی قرداش وارایدیکه بری مؤمن یهوذا بری کافر نطروس دینیلورلردی
بابالرندن سکز بیك دینار میراث قالوب دردر بیك دینار اخذ ایتمشلر ایدی
یهوذا اول مالی وجوه خیره صرف ایدوب نطروس انکله عقار وضیاع
ومتاع خانه المغله حق تعالی بو آیات کریمه ده انلرك حال وانجامنی بیان بیورر

٣٢ وَفَجَّرْنَا خِلَالَهُمَا نَهَراً وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ
اَنَا اَكْثَرُ مِنْكَ مَالاً وَاَعَزُّ نَفَراً ❁ واول بوستانلرك اورته سندن نهر اقتدق
واول کافر ایچون اوزم وخرمادن بشقه دخی میوه لر وماللر وار ایدی واول

قرداشنه محاوره ومجادله ايده رك بنم سندن مال واولاد وخدمم چوقدر ديدى
*منقولدر كه مؤمن يهوذا قرداشنه واروب معيشتنه مساعده استدكده نطروس ميراثى
برابر الدق بن بوباغ ومال وخدمى پيدا ايلدم سن نيچون فقير قالدك ديدى
يهوذا بن مال دنيايى صاتوب جنت بوستانى الدم ديدى نطروس حاضر مالى
تلف ايدوب كله جك اميد ايله خوار ومحتاج اولدك ديو سرزنش ايلدى
٣٣ وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا اَظُنُّ اَنْ تَبِيدَ هٰذِهِ اَبَداً
٣٤ وَمَا اَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُدِدْتُ اِلٰى رَبّ۪ى لَاَجِدَنَّ خَيْراً مِنْهَا مُنْقَلَباً ❊
وصاحبى يهوذا ايله بوستاننه كيردى و فخر وعجبله نفسنه ظلم ايديجى اولديغى
حالده كزركن دير ايديكه بن ظن ايتمم بو بوستان هر كز فنا بوله و قيامت
قوپه جغنى دخى ظن ايتمم اكر سنك زعمجه قيامت قوپوب بن ربمه رد
اولنور سم دخى بنم اهليت واستحقاقم حسبيله البته انده بوندن خير اوتى
بولورمكه بونك يرينه بكا ويريلور
٣٥ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ اَكَفَرْتَ بِالَّذ۪ى خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ
ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰيكَ رَجُلاً ٣٦ لٰكِنَّا هُوَ اللّٰهُ رَبّ۪ى وَلَا اُشْرِكُ
بِرَبّ۪ى اَحَداً ❊ اول كافره صاحبى اولان يهوذا جدل يوزندن ديديكه
آياسنى اصل تراب ماده سندن صكره يقينده نطفه دن خلق ايدن بعده تام اندام
ايله انسان ايدن الله تعالايه كافرمى اولدك لكن بن مؤمن موحدم الله تعالا
بنم ربمدر واكا هيچ فردى اشراك ايتمم
٣٧ وَلَوْلَا اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ اِنْ تَرَنِ اَنَا اَقَلَّ
مِنْكَ مَالاً وَوَلَداً ❊ بوستانكه كيرديككده نيچون ماشاء الله لا قوة الا بالله
ديمدك يعنى الله تعالى ديلايوب بكا ويرمش وقوت وقدرت انجق الله تعالادر
ديمدك بو بوستان ومالك فنا بولمز ظن ايدرم ديدك اكر سن بنى مال
واولاد جهتيله آز كوررسك
٣٨ فَعَسٰى رَبّ۪ى اَنْ يُؤْتِيَنِ خَيْراً مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَاناً
مِنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَع۪يداً زَلَقاً ❊ شايد كه ربم جل شانه ايمانم جهتيله
بكا سنك بوستانكدن خيرلوسنى ويره وسنك بوستانكك اوزرينه كوكدن بربلا
كوندروب آياق قياجق اوتسز دوزطوپراق اوله
٣٩ اَوْ يُصْبِحَ مَاؤُهَا غَوْراً فَلَنْ تَسْتَط۪يعَ لَهُ طَلَباً ❊ ياخود
بوستانكك صوى يره باتوره كه آنى طلب ايتمكه قدرتك اوليه

٤٠ وَاُح۪يطَ بِثَمَرِه۪ فَاَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلٰى مَا اَنْفَقَ ف۪يهَا وَهِىَ خَاوِيَةٌ
عَلٰى عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَن۪ى لَمْ اُشْرِكْ بِرَبّ۪ى اَحَداً ❊ (حق تعالى اول
مؤمن يهوذانك كلامنى تصديق ايدوب) اول كافرك بوستاننك ميوه واشجار
وبناسنى كوكدن آتش نزول واحاطه سيله هلاك وبنا وسقفلرى دوشوب باغ
وبوستانى خراب ايلمش وصويى يره باتمش صباح نطروس اوحالى كوردكده
انلره صرف ايتديكى مالك حسرتيله ايكى النى بربرينه اوروب تأسفله نوليدى
ربم تعالايه كيمسه يى شريك ايتميدم ديدى
٤١ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِراً ❊
انكيچون الله تعالادن غيرى بركمسنه ياردم ايدر اولمدى اولدخى كندينه
نصرت وباغنى قورتارمغه قدرت بولوراولمدى
٤٢ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلّٰهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَاباً وَخَيْرٌ عُقْباً ❊ بوحالت
وزوال نعمتده ياردم ودوستلق ايتمك انجق الله تعالايه مخصوصدركه اول
حقدر اول الله تعالى اهل طاعته مكافات ايتمكه خيرلو وافضلدر وجهت
عاقبتله سائردن خوف ايتمكدن الله تعالادن خوف ايتمك اخير والزمدر
٤٣ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ اَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِه۪
نَبَاتُ الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ هَش۪يماً تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِراً ❊
يامحمد اهل دنيايه حيات دنيانك مثلنى ذكر ايله اول اكا بكزركه سمادن انزال
ايتديكمز صو ايله ارضك نباتى قاريشوب اونبات قوت ونشو ونما ايله كمالنى
بولور بعده قوريوب روزكار آنى كوكدن چيقاروب صاوروب هرطرفه
طاغيدر الله تعالا انشا وافنادن هرشيئه قادر اولدى
٤٤ اَلْمَالُ وَالْبَنُونَ ز۪ينَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ
رَبِّكَ ثَوَاباً وَخَيْرٌ اَمَلاً ❊ مال واولاد حيات دنيانك زينتيدر واعمال
صالحه كه انك ثمره سى باقيدر (اول بش وقت نماز وصوم وحج وسبحان الله
والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر كلمه سى وسائر كبى) ربك تعالى عندنده انلر
مال واولاددن وامل دنيادن ثواب واميد جهتيله خيراودر
٤٥ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْاَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ
مِنْهُمْ اَحَداً ❊ ياد ايله شول كونيكه بز انده طاغلرى يرندن قوپاروب
هواده يوريدرز وارضى جبل وبنا وشجردن خالى كوررسن وانلردن بربنى
ترك ايتميوب موقفده جمع وحشر ايده رز

٤٦ وَعُرِضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ
زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ❋ انلر ربك جل شانه یه صف اولدقلری
حالده عرض اولنورلر وانلره دینور که مقدما سز هیچ ایکن سزی خلق
ایتدیکمز کبی شمدی عریان بی مال و منال تنها جه بزه کلدیکز بلکه محاسبه
ایچون سزه وعد ایلدیکمز بعث وحشری اجرا قیلمز زعم ایدر دیکز
٤٧ وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا
مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا
حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ❋ دفتر اعماللری هر کسك یدینه یاخود
میزانه وضع اولنور کنهکارلری کورر سنکه اونوتدقلری کناهلرینی اول
کتابده کوروب مطلع اولدقلرنده قورقارلر وای وحیف بزه که بو کتاب اعماله
نه اولدیکه بزم کوچك ویبوك کناهلرمزك بر بنی ترك ایتمیوب جمله سنی تعداد
وضبط ایلمش دیرلر وخیر و شردن ایشلدکلرینی آنده حاضر بوله لر ربك
تعالی برکسنه یه ثوابنك نقصانی وعقوبتنك زیاده سیله ظلم ایتمز
٤٨ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ
فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ
بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ❋ یاد ایت شونیکه بز ملکاره آدمه سجده ایدك دیدك
جمله سی سجده ایدوب انجق ابلیس ایتمدی زیرا اول جندن ایدی اول
سببدن الله تعالانك امرندن خروجله عصیان ایتدی یابنی آدم ایا سز اول
ابلیسی وذریتنی بندن غیری دوستمی اتخاذ ایدرسز حال بوکه انلر سزه
دشمنلردر ظالملر ایچون ابلیس وذریتنی الله تعالی یه بدل طوتمق نه قبیح شیدر
٤٩ مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ
مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا ❋ بز سمواتی و ارضی و کندولرینی خلق ایتدکده
ابلیس وذریتنی حاضر ایدوب انلری بزه معین ایتمدك وناسی اضلال ایدنلری
بن خالقیتده مددکار ایدراو لمدم
٥٠ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ❋ قیامتده الله تعالی مشرکاره دیه که بکا شریك
زعم ایتدکلریکزه ندا ایدك که سزی عذابمدن منع ایده لر انلرندا ایدوب یاردم
طلب ایدەلر اول شرکالری اجابت وشفاعته قادر اوله میەلر بز انلرك بینلرینه آتشدن
بر وادی قیله رز

٥١ وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا
مَصْرِفًا ❋ مشرکلر آتشی قرق ییللق یولدن کوروب اکا دوشه جکلرینی
یقین بیله لر اندن انصراف ایده جك مکان بوله مزلر
٥٢ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ
أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ❋ بز بو قرآنده ناس ایچون سبب عبرت اولور قصه لردن
محتاج اولدقلری هر مثللری بیان وتفصیل ایلدك انسان ایسه چوق شیده
باطل خصومتله جدل ایدر اولدی
٥٣ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ
إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ❋ ناسه رسول
علیه السلام وقرآن کلدیکن انلری ایمان ایتمکدن ورب لرینه استغفاردن منع
ایتمدی الامم سابقه یه اولان هلاك ستمزك ویا کندولره فجأة واشکار
عذابمزك کلمسنه منتظرلردر
٥٤ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنْذِرُوا هُزُوًا ❋
بز ناسه پیغمبرلری انجق مؤمنلری جنتله تبشیر وکافرلری نارله تخویف ایدیجی
ارسال ایلدك اول کافرلر (پیغمبر ملك کلیدی وطاغی التون ایدیدکی) باطل
اقتراحلریله جدل ایدرلر که انکله حق اولان قرآنی زائل ایدەلر وآیتلرمزی
وتخویف اولندقلری شیئی افسانه اتخاذ ایدرلر
٥٥ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ
إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ٥٦ وَإِنْ
تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا ❋ اول کیمسه دن اظلم کیدرکه
رب تعالانك آیتلری قرآنله ذکر ونصیحت اولنمشیکن انی اعراضله قبول ایتمیوب
وتقدیم ایتدیکی کفر ومعاصی یی اونودوب عاقبتنی تفکر ایتمیه بز انلرك قابلری
اوزره پرده قیلدق که انی فهم ایتمیەلر وقولاقلرینه صاغراق ویردك که ایشتمیەلر
اکر سن انلری هدایته دعوت ایدرسڭ انلرسنك دعوتکه ابدی یول بوله مزلر
٥٦ وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ
الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْئِلًا ❋ ربك عزشانه
مغفرت صاحبی ورحمتله موصوفدر اکر انلری کسب ایتدکلری ذنوبله مؤاخذه
ایتسه البته انلر ایچون عذابی تعجیل ایدردی بلکه انلر ایچون وعد زمانی

واردر که (اول روز بدریا قیامت اوله) انلرحق تعالادن غیری ملجاء و پناه بولمزلر
(٥٨) وَتِلْكَ الْقُرَى أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ☼
بز سکا قصه لرینی بیان ایتدیکمز قوم نوح وعاد وثمود وقوم لوط که کفر
وتکذیبله نفسلرینه ظلم ایتدکلرندن بز انلری هلاك ایتدك وهلاکلری ایچون
وقت معلوم مقرر قیلدق (که اهل مکه دخی انلردن عبرت الوب عذابلری
تأخیرینه مغرور اولمسونلر)
(٥٩) وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّى أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ
حُقُبًا ☼ یاد ایله شونیکه موسی علیه السلام شاکردی یوشع بن نون
ابن افرایم بن یوسف علیه السلامه دیدیکه بن خضر طلبیله مجمع البحرینه بالغ
اولنجیه دك طورمیوب کیده جکم یاخود مقصودمه واصل اولنجیه دك چوق
ییللر یوروره جکم ☼ منقولدرکه موسی علیه السلام فرعونك هلاکندنصکره
بنی اسرائیلی جمع ایدوب بر خطبه اوقودی دکلیانلره معنی و حقیقتده تأمل ایله
حیرت وبکا وفغان واقع اولدی عظماء قومدن بریسی یاکلیم الله روی زمینده
سندن اعلم وارمیدر دیدی موسی علیه السلام قلبندن (بحجا وارمیدر) دیدکده
٧ مجمع البحرین بحر فارسله بحر رومك قارشدیغی محلدر محمد
حق تعالی وحی کوندردیکه (مجمع البحرینده بر قولم واردر اکا علم خاص
ویرمشم سنك برخاص آدمکله اکا کیت وسکا هبر اولق ایچون بریان اولمش
بر بالق برابر آل سکا یولی کوستره سین) بیوردی * دینلدیکه اول مجمع البحرینده٧
اولان عبد اعلم خضر علیه السلام ایدیکه فریدون زماننده فارس
ملوکندن ایدی ذوالقرنین اکبرك امیری ایدی موسی علیه السلام زماننه دك
قالمشیدی اسمی بلیا بن ملکان ویا الیسع یاخود الیاس ایدی نمازقیلارکن
اطرافنده اولان اشیا جمله یشیل اولمغله خضر دینلدی * والحاصل موسی
علیه السلام شاکردی یوشع علیه السلامه بنمله رفاقت ایدرمیسن دیدکده
علی الرأس دیدی اوله ایسه بر مقدار نان و بر ماهی بریان برابر آل واول بالق
نه زمان خبر ویررسه مطلوبمز خضر انده در دیدی و یوله روانه اولدیلر
(٦٠) فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ
سَرَبًا ☼ وقتاکه ایکی دریانك جمع اولدیغی محله واردیلر (بر چشمه کنارنده
طاش اوزره اوتوردیلر موسی علیه السلام اویقویه واروب یوشع علیه السلام
اول چشمه دن آبدست الورکن) اول صودن بریان بالغه صو طوقنمغله فی الحال
دیریلوب بحره اتلدی * موسی علیه السلام قالقدیغی کبی عجله یوله کیرمکله

بالق حالنی خبر ویرمکی وسؤال ایتمکی اونوتدیلر بالغك بحر اوزرنده کرکبی
اولوب التندن یوانی آلدی
(٦١) فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا
نَصَبًا ☼ وقتاکه مجمع البحرینی کچدیلر موسی علیه السلام شاکردینه
بزم طعاممزی کتوریه لم بو بزم سفرمزدن زحمت ملاقی اولدق دیدی
(٦٢) قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنْسَانِيهُ
إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ☼ یوشعك بالق
ماده سی خاطرینه کلوب موسی علیه السلامه دیدیکه خبرك وارمیکه بز اول
طاشده اکلندیکمز زمان بالغك حالنی سزه سویلمکه اونتدم انی ذکر ایتمکی
بکا انجق شیطان اونوتدردی اول بالق دکزده واسع عجب بولراجه رقدن کیتدی
(٦٣) قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَى آثَارِهِمَا قَصَصًا ☼ موسی
علیه السلام بو بالق مطلوبمز اولان کیمسه یی بولمغه بزه یول کوستره جك
ایدی دیوب ایزلرینه کیرو دوندیلر وایزلرینی تتبع ایدهرك اول ماهینك
دریایه کیتدیکی محله کلدیلر
(٦٤) فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا
عِلْمًا ☼ انلر انده بزم عباد خاصمزدن بر بنده بولدیلرکه اکا عندمزدن
عنایتمزله وحی ونبوت یا طول عمر ویرمشیدك و بزه مخصوص وتوفیقمزله
بیانور علمی نزدمزدن اکا تعلیم ایلدك * دینلدیکه خضر جامه سنی باشنه
چکمشیدی موسی علیه السلام کلوب سلام ویردی خضر (وعلیك بنی اسرائیل
پیغمبری موسی) دیدی موسی علیه السلام (بنم کیم ایدوکمی سکا کیم بیلدردی)
دیدی جوابنده (سکا بنم مکانمی بیلدرن بیلدردی) دیدی
(٦٥) قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَى أَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ☼
موسی علیه السلام اکا دیدیکه ایا سکا تابع اولهیم شو شرطله که سکا تعلیم
اولنان خیر ورشد علمنی بکا تعلیم ایدهسین
(٦٦) قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا (٦٧) وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَى
مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ☼ خضر موسایه سن بنمله صبر ایتمکه قادر اولهمزسین
شول شیئی که سنك علمك احاطه ایتمشدر اکا نیجه صبر ایده بیلورسین دیدی
* دینلدیکه موسی علیه السلام (نیچون صبر ایدهمم) دیدی خضر علیه السلام
(سن پیغمبرسن سنك حکمك ظاهر اوزره دربندن شاید بر علم صادر اوله که

ظاهرده اول لايق كورنمزوسن انك سببنى بيلمزوا كا صبرايده مزسين) ديدى

٦٨ قَالَ سَتَجِدُنِي اِنْ شَاءَ اللّٰهُ صَابِرًا وَلَا اَعْصِي لَكَ اَمْرًا ❋
موسى عليه السلام ان شاء الله سن بنى افعالكده صبرايدیجى بولورسين وايشكده سكا عصيان ايتمم ديدى

٦٩ قَالَ فَاِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْئَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتّٰى اُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ❋ خضر اكر سن بكا تابع اولورسك منكر برشئ واقع اولورسه اندن بكا سؤاله عجله ايتمه تا انك حقيقتنى سكا ذكر وبيان ايدنجيه دك

٧٠ فَانْطَلَقَا حَتّٰى اِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ اَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا اِمْرًا ❋ اندن كيدوب ساحل درياده برسفينه بولوب اكاركوب مراد ايتدكلرنده كميجيلر راضى اولمديلر صكره خضرى طانيد قلرنده تعظيم تامله آلديلر كيدركن دكزده خضر عليه السلام بالطه ايله كمى يى دلدى موسى عليه السلام بو سفينه يى نيچون دلدك اهلنى غرق ايده جكسين سن انكله منكر شئ كتوردك ديدى

٧١ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ❋ خضر عليه السلام بن ديدممى كه سن بنمله صبرايده مزسين ديدى

٧٢ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ اَمْرِي عُسْرًا ❋
موسى انى اونوتمشم اونوتديغم شيله بنى مؤاخذه ايتمه وايشمده بكا عسرتلو تكليف ايتمه ديدى

٧٣ فَانْطَلَقَا حَتّٰى اِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ اَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ❋ سفينه دن خروجله برقريه يه واردیلر خارجكويده چوجقلر اوينارلردى انلرك ايچنده بركنج ظريف غلامه ملاقى وآنى اقرانلرى يننده اخذ وبرديوار دبنه كوتوروب قتل ايتدى موسى عليه السلام بويله بى كناه پاك نفسى بغيرحق قتل ايتدكى بى قصاص نيچون قتل ايتدك تحقيق نامقبول برشئ كتوردك ديدى

٧٤ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ❋ خضر عليه السلام بن سكا ديدممى كه بنمله برابر اولمغه طاقتك يوقدر ديدى

٧٥ قَالَ اِنْ سَئَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ❋ موسى عليه السلام بوندن صكره سكا برشيدن سؤال ايدرسم بنمله مصاحب اولمه زيرا بنم طرفمدن اولان عذرى نهايته ايرشدردك

جزء ١٦

اكراوچ كره مخالفت ايدرسم بنم مصاحبلكمى تركده معذورسين ديدى ❋ خبرده وارددركه افندمز عليه السلام الله تعالى رحمت ايلسون برادرم موسى يه كه حياسندن (فلا تصاحبنى) ديدى اكر عجله ايتميوب صبرايدیدى خضر اكا عجايب شيلركوستردى يوردبلر

٧٧ فَانْطَلَقَا حَتّٰى اِذَا اَتَيَا اَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا اَهْلَهَا فَاَبَوْا اَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ اَنْ يَنْقَضَّ فَاَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ اَجْرًا ❋ اندن ايكيسى كيدوب براهل قريه يه وارديلر (كه اول قريه انطاكيه يا ايله ايدى) اول قريه اهاليسندن طعام استديلر انلرى مسافر ايدوب اطعامدن ابا ايلديلر موسى وخضر عليهما السلام انده برديوار بولديلر كه يقيلمغه ميل ايتمشيدى خضرانى طوغرالتدى موسى عليه السلام اكا بو قريه اهاليسى بزه طعام ويرمديلر اكرمراد ايدیدك بو ديوارك تعميرى ايچون انلردن اجرت آلوردك ديدى

٧٨ قَالَ هٰذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَاُنَبِّئُكَ بِتَاْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ❋ خضر عليه السلام موسى عليه السلامه ايشته سؤالك اوچ اولمغله بنمله سنك بينمزده ايرلق وقتيدر شمدى سكا اول وقوعاتك تأويلى خبربنى ويره يم كه ظاهرا انكار اولنورشيلر اولديغندن سن انلرك صبرينه طاقت كتوره مدك

٧٩ اَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَاَرَدْتُ اَنْ اَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَاْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ❋ امااول دلديكم سفينه اون نفرفقرا قرنداشلركدر بشى خسته بشى بوكيله بحرده معاش تحصيل ايدرلردى انلرك اوكلرنده (جلندبن كركده) نام پادشاه هرسفينه يى غصبا اخذ ايدراولمغله بن بوكمى يى عيبلو ايتمك مراد ايتدم كه اول غصبدن خلاص اوله

٨٠ وَاَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ اَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا اَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ٨١ فَاَرَدْنَا اَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكٰوةً وَاَقْرَبَ رُحْمًا ❋ واما اول قتل ايتديكم غلام كافرايدى ووالدينى مؤمنلرايدى خوف ايتدككه غلام والدينى تضييقله طغيان وكفرى تكليف ايده يا فرط محبتلرندن انك دیننه تابع اوله لر بز بيلدك ومراد ايتدككه انك والدينه ربلرى اندن خيراوصالح ومتقى ومرحمتده اقرب اكابدل برولدويره ❋ ديلديكه اول والديندن برقز وجوده كلوب برنبى يه تزويج اولنمغله انك نسلندن يتمش نبى ظاهر اولمشدر

٨٢ وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ

كَنزَلَهُمَا وَكَانَ اَبُوهُمَا صَالِحاً فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنْ يَبْلُغَا اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ اَمْرِي ذٰلِكَ تَاوِيلُ مَالَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْراً ☼ واما اول طوغر اتدیغم دیوار شهرده (اصرم وصریم نامان) ایکی یتیم غلاملرك ایدی واول دیوارك آلتنده انلرك خزینه سی وارایدی وانلرك باباری (کاشح نامنده) صالح کمسنه ایدی (بوکاشح اول یتیملرك یدنجی قرن جدلریدی) انك صلاحی سببیله بو یتیملربو وجهله محافظه اولندیلر ربك تعالی انلرك عقل ورشدی کمال قوته بالغ اولوب اول خزینه یی ربکدن عنایتیله چیقارملرینی مراد ایتدیکه یقلوب غیریسی اخذ ایتمسون دیو طوغرلتدم بن بونی کندو رأیمله ایتمدم بلکه الله تعالانك امریله ایشلدم اشبو سکا خبرویردکلرم سنك انکار ایتدکلرك موادك تأویللریدرکه سن انلرده صبر ایتمکه قادر اولمدك دیو وداعلشدیلر * دینلدیکه اول خزینه آلتون وکمش ایدی یاخود علم کتابلری ایدی لکن مشهور اولان آلتوندن برتخته اولوب اوزرینه یازلمش ایدیکه (بسم الله الرحمن الرحیم تعجب ایده رم اول کمسنه لره که قضا وقدره ایمانی اولوب غم چکه ودخی رزق الله تعالادن اولدیغنی بیلورکن زحمت چکه ودخی موتی تصدیق ایدرکن فرح وسرورده اوله ودخی حساب قیامتده ایمانی وار ایکن وقتنی غفلتله کچوره ودخی دنیانك انقلابنی بیلورکن اکا نیجه کوکل باغلیه لااله الا الله محمد رسول الله)

(۸۳) وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَاَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْراً ☼ یهودك امتحانیله مکه مشرکلری سندن ذوالقرنینی سؤال ایدرلرسن دیکه اندن سزه ذکروبیان تقریرایده یم * دینلدیکه انك اسمی (مرزبان بن مرزبة الیونانی) ایدیکه یونان بن یافث بن نوح علیه السلام اولادندندر نبوتنده اختلاف اولندی اکا ذوالقرنین تسمیه سی مشرق ومغربه حکم ایتدیکیچون اوله یاخود تاجنده ایکی بوینوز اوله یاخود عمامه سی آلتنده ایکی کوچك قرن اوله یاخود ایکی زلفی اوله یاخود علم ظاهر وباطنی جمع ایتمش اوله

(۸۴) اِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْاَرْضِ وَاٰتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَباً (۸۵) فَاَتْبَعَ سَبَباً ☼ بز اکا یریوزنده تصرف واستیلا ایچون قدرت تمکین وهر استدیکی وتوجه ایتدیکی شیئی تسخیره علم وقدرتی اکا سبب ویردك مغرب طرفنه کتمك سببنه توسل ایله تابع اولوب کتدی

(۸۶) حَتّٰى اِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ

بانئ سد یأجوج بعنده حمیرقبیله سندن اذواء تعبیراولنان ملوکدن برپادشاهدرکه اسمی صعب ولقبی ذوالقرنین ایدی حضرت ابراهیم ایله معانقه ایلدیلرنه که صحیحین ده مسطوردر وابن عباس حضرتلرندن صحیحامرویدر بعض ناسك اسکندر ذوالقرنین تعبیرلری نظرهٔ حمقا ایله کتب مشوشهٔ تواریخدن اخذ ایتملرینه مبنیدر معتبردکلدر (قاموس) کتب تواریخده نیجه واهی روایتلر نقل ایدرلر مثلا ذوالقرنین اسکندر یونانی اولمق وسد یأجوجه واثق بالله عصرنده آدم وارمق کبی انلر معتدبه اوله جق نسنه دکلدر زیرا ذوالقرنین حضرت ابراهیم علیه السلام عصرنده اولوب مکهٔ مکرمه ده ملاقات ومعانقه ایلدکاری احادیث نبویه ده مذکور وصحیحین ده مسطوردر اسکندر رومی ایسه ۱۹۵۸

عِنْدَهَا قَوْماً (۸۷) قُلْنَا يَاذَا الْقَرْنَيْنِ اِمَّا اَنْ تُعَذِّبَ وَاِمَّا اَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْناً ☼ تاکه شمسك غروب ایتدیکی محله واردی انده شمسی کویا برصیجاق سیاه چامورلو بیکار ایچنده غروب ایدر بولدی واول محلده برقوم بولدیکه (انلره ناسك دینور بت پرستلر لباسلری حیوان دریسی وطعاملری دکز حیوانلرینك لحمی ایدی) بزیاذوالقرنین اکر اول قوم اسلامه کلمزلرایسه دیلرسك قتل ایله عذاب ایت یاخود انلرك حقنده حسن معامله وارشادی اتخاذ ایت مخیرسین دیدك

(۸۸) قَالَ اَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ اِلٰى رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَاباً نُكْراً ☼ ذوالقرنین دیدیکه اما اول کمسنه که نفسنه ظلمله کفر اوزره مصر اوله بز اکا عذاب دنیاکه قتلدر انکله عذاب ایدرز صکره اول قیامتده ربسی طرفنه رد اولنوب حق تعالی اکا اشیدلمامش شدید عذابله عذاب ایدر

(۸۹) وَاَمَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحاً فَلَهُ جَزَاءً الْحُسْنٰى وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ اَمْرِنَا يُسْراً ☼ واما اول کمسنه که مؤمن اولوب عمل صالح ایشلیه انکیچون دنیا وآخرتده احسن جزا واردر وبز اکا امرمزدن آسان اولانی سویلرز

(۹۰) ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَباً ☼ صکره مشرق طرفنه کتمك سببنه تابع اولوب کتدی

(۹۱) حَتّٰى اِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰى قَوْمٍ لَمْ نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْراً ☼ تاکه مبدأ عمارت اولان شمسك طوغدیغی محله بالغ اولدی انده کونشی برقوم اوزرینه طلوع ایدر بولدیکه (انلره منسك دینور) انلر ایچون کونشدن غیری ستر ایدر بر شی قیلمدق * انلرده لباس وبنا دخی یوغیدی وقت طلوعده سردابه کیررلردی شمس چیقوب باشلرندن بعید اولدقده سردابدن خروج وبالق طوتوب یرلردی

(۹۲) كَذٰلِكَ وَقَدْ اَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْراً ☼ ذوالقرنینك مغربده بولدیغی قوم کبی بونده دخی تخییر اولدی حال بوکه بزانده اولان عسکر وآلات وقوتنك ظاهر وخفی جمله سنه علممز احاطه ایتمشدر

(۹۳) ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَباً ☼ صکره ذوالقرنین مشرقدن شماله کیدر طریقه تابع اولدی

(۹۴) حَتّٰى اِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْماً لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلاً ☼ تاکه ایکی سدك بیننه بالغ اولدی (یعنی زمین ترکستان منقطع اولوب ارقه سنده یأجوج ومأجوج اولان ایکی طاغك بیننه

سنه صکره کلدیکی اثبات اولنمشدر واسکندر قرآنده مذکوردکلدر انتهی (کاتب چلبی) معلوم اوله که اسکندر رومی ماکدونیا ملکی فایپوس بن آمینتاسك اوغلی اولوب والده سی دخی ایپروس یعنی ارنودلق ملکی نئوپتولسك کریمه سی اولیمپیاسدر تاریخ میلاد عیسی علیه السلامدن ۳۵۶ سنه اول دنیایه کلوب واون اوچ یاشنده ایکن ارسطاسدن تحصیله باشلیوب یکرمی یاشنده جلوس ایلدی تواریخده مسطور اولدیغی اوزره نیجه فتوحات جسیمه یه موفق اولدقدن صکره کثرت عیش وعشرته مبتلا وظالم وغدار اوله رق بابلده وفات ایلدی ومدت عمری ۳۲ سنه و ۸ آیدر لمحرره

واروب) اول طاغلرك اوكنده (هاو يل دينور) برقوم بولديكه غريب هيئتلو
كلاملرى فهم اولنمغه قريب دكلدى (مكر ترجمان واشارتله اوله)
٩٥ قالوا ياذا القرنين ان يأجوج ومأجوج مفسدون في الارض
فهل نجعل لك خرجا على ان تجعل بيننا وبينهم سدا ❋ انلرك
ترجمانلرى ديديلركه ياذا القرنين يأجوج ومأجوج بزم يريمزده قتل وتخريب
واتلاف زروعله فساد ايديجيلردر اياز سكا مصرفنى تعيين ايتسكده بزمله
انلرك بيننه سد يايه سنكه انلر طشره چيقمقدن منع اولهلر
٩٦ قال ما مكني فيه ربي خير فاعينوني بقوة اجعل بينكم وبينهم
ردما ❋ ذوالقرنين ديديكه ربم جل شانه بكا بوايشده قدرت ويرمشدركه
سزك ويره جككز خرج ومصرفدن خيرلودر سز بكا قوتلو زنجيرلر ولازم
اولان آلاتله اعانت ايدك كه سز كله انلرك بيننه تركيبلو متين برسد يپايم
٩٧ اتوني زبر الحديد حتى اذا ساوى بين الصدفين قال انفخوا حتى
اذا جعله نارا قال اتوني افرغ عليه قطرا ❋ بكا تيمور قطعهلرى
كتورك انى كتور ديلر ايكى طاغك بيننى صويه دك قازديلر وتملنى طمرق قيالرله
طولديروب اوزرينه تيمور پارچهلرينى وارالرينه حطب دوشه ديلر تاكه ايكى
جبل ايله مساوى اولدى صكره تمله يه اوفله يك ديدى تاكه اول حديد آتش
كبى اولدى صكره بنا اوزرينه دوككك ايچون اريمش باقر كتورك ديدى حديد
ونحاس بربرينه قاريشوب يكپاره برحصار اولدى ❋ دينلديكه اول سدك عرضى
اللى ذراع وارتفاعى ايكيوز ذراع وطولى يوز فرسخ ايدى
٩٨ فما اسطاعوا ان يظهروه وما استطاعوا له نقبا ❋ امدى
يأجوج ومأجوج قومى انك فوقنه چيقماغه واسفلندن دلمكه قادر اولميهلر
٩٩ قال هذا رحمة من ربي فاذا جاء وعد ربي جعله دكاء وكان
وعد ربي حقا ❋ ذوالقرنين ديديكه ايشته بوسد وبنم انك اتمامنه
اقتدارم ربم تعالادن فتنهٔ يأجوجى دفعه رحتدر ربمك وعدى كلدكده
(يعنى قيامتده يأجوجك خروجى وقتى كلدكده) اول سدى دوزلدوب انلرك
يولنى آچار ربم عزشانه نك وعدى حقدر
١٠٠ وتركنا بعضهم يومئذ يموج في بعض ونفخ في الصور فجمعناهم
جمعا ❋ اول قيامت كوننده يأجوج ومأجوجى تركزده انس وجن
بربريله ازدحام ايدوب صو كبى طالغه لنورلر وقيام قيامت ايچون صور نفخ

اولنوب جمله خلق حساب وجزا ايچون محشره جمع اولورلر
١٠١ وعرضنا جهنم يومئذ للكافرين عرضا ❋ واولكونده
كافرلره جهنمى ابرازايدهرزكه آشكار كورهلر
١٠٢ الذين كانت اعينهم في غطاء عن ذكري وكانوا لا يستطيعون
سمعا ❋ اول كافرلركه فرط غفلتلريله بنم آياتمى مشاهدهدن كوزلرنده
پرده وار ايدى وحق كلامى ايشتمكه قدرتلرى اولميوب صاغرلر ايدى
١٠٣ افحسب الذين كفروا ان يتخذوا عبادي من دوني اولياء نصف
انا اعتدنا جهنم للكافرين نزلا ❋ اول عيسى وعزير وملائكه
قوللريمى بندن غيرى معبود اتخاذ ايدن كافرلر اول قوللرم انلرى بنم
عذابمدن منع وخلاص ايدرمى ظن ايدرلر بز كافرلر ايچون جهنمى منزل
ومأوى حاضرلمشزدر
١٠٤ قل هل ننبئكم بالاخسرين اعمالا ١٠٥ الذين ضل
سعيهم في الحيوة الدنيا وهم يحسبون انهم يحسنون صنعا ❋ يا محمد
دينكه عملارنده زيان ايدنلرى سزه خبرويرهيممى انلر شول كمسنهلردركه انلرك
حيات دنياده ايو كوستردكلرى عمل وسعيلرى ضايع وباطل اولدى حالبوكه انلر
ايشلرينى حق اوزره احسن ايتمشلر ظن ايدرلر ❋ دينلديكه انلر اكثرا وقات صلوة
وصوم اوزره اولان رهبان وكشيشلردر ياخود ريا وسمعه ايله تصدق واطعام
فقرا ايدنلردركه اجر ومكافات رجاسنده اولدقلرى باطل وسعيلرى هبا وضايعدر
١٠٦ اولئك الذين كفروا بايات ربهم ولقائه فحبطت اعمالهم
فلا نقيم لهم يوم القيامة وزنا ❋ اول مذكورلر شونلردركه ربلرى
جل شانه نك آيتلرينه وحشر وبعثه وعذابه ملاقى اولهجقلرينه كافر
اولديلر انلرك كوسترش عملرى تباه وباطل اولدى بز انلرك عملرينى قيامتده
ترازويه وضع ايتميزكه بى اعتباردر
١٠٧ ذلك جزاؤهم جهنم بما كفروا واتخذوا اياتي ورسلي
هزوا ❋ بو باطل وبى اعتبار عملك جزاسى كافر اولدقلرى وبنم
آيات وپيغمبرلريمى سخريه اخذ ايتدكلرى سببيله جهنمدر
١٠٨ ان الذين امنوا وعملوا الصالحات كانت لهم جنات الفردوس
نزلا ❋ شونلركه آيات ورسله ايمان ايدوب عمل صالح ايشلديلر
انلر ايچون (حكم الهيله ميوه اغاچلرينى واكثرى اوزم باغلرينى مشتمل)

فردوس جنتلری مسکن ومنزلدر
١٠٩ خالدين فيها لا يبغون عنها حولا * انلر اول فردوسده
ابدی دائملردر اندن غیری جنته تحویل استمزلر * پیغمبریمز علیه السلام
بیوردرکه الله تعالادن جنت طلبکزده فردوسی استیك که اول جنتلرك اعلاسیدر
انك فوقی عرش الرحماندر
١١٠ قل لو كان البحر مدادا لكلمات ربي لنفد البحر قبل ان تنفد
كلمات ربي ولو جئنا بمثله مددا * دیکه اکر بحر محیط وجمله دریالر
ربم تعالانك قرآن معنالرینی وعلم وحکمتی کلماتنی تحریر ایچون سیاه مرکب
اولسه واکر اول مرکبه ینه اول دریالرکبی برمثلنی امداد کتورسك دخی
ربمك کلماتی دوکنمزدن مقدم انلر دوکنوردی زیرا اول بحرلر نهایتلو اور
شیدر اما کلمات الهیه یه نهایت یوقدر * دینلدیکه یهود پیغمبر علیه السلامه
(ومن يؤت الحكمة فقد اوتي خيرا كثيرا) دیرسن صکره (وما اوتيتم من العلم
الا قليلا) دیرسن یعنی بکا حکمت ویرلمشدر دیرکن وعلمدن آزشی ویرلمشدر
دیرسین دیدیلر بناء علیه بو آیت کریمه نازل اولدی
١١١ قل انما انا بشر مثلكم يوحى الي انما الهكم اله واحد
فمن كان يرجو لقاء ربه فليعمل عملا صالحا ولا يشرك بعبادة ربه احدا *
دیکه بندخی سزك کبی بشرم وحی اولندیکه الهکز اله واحددر شریك
ونظیری یوقدر کیمکه ربسنك جنتده دیدارینی طالب ور جا ایدرسه یاخود
قیامتده حشردن خوف ایدرسه انك رضاسنی طلبله عمل صالح ایشلسون ریا
یاخود برکسنه دن اجر طلبیله ربی تعالانك عبادتنه کمسنه یی شریك اتمسون

— ١٩ — (سورة مريم مكية وهي ثمان وتسعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم
١ كهيعص * دینلدیکه اسماء الهیه دندر یا اسماء قرآندر یا اسم
سوره در یاخود الله تعالی انکله قسم ایتمشدر ودینلدیکه کاف الله تعالی خلقنه
کافیدر هاء عبادته هادیدر یاء یدی انلرك یدلری فوقنده در عین حکمتنده
عالمدر صاد وعدنده صادقدر
٢ ذكر رحمة ربك عبده زكريا * بو تلاوت اولنان ربك
تعالانك عبدی زکریایه رحمتی ذکریدر
٣ اذ نادى ربه نداء خفيا * زکریا علیه السلام ربی جل

شانه یه گیزلو ندا ایله ندا ایتدی * طعنان طقوز یاشنده ایکن ولد طلب
ایتمکله قومندن حجابله گیزلو دعا ایتدی یاخود پیرلکدن آوازی ضعیف اولمغله
خفی نیاز ایتدی اوله
٤ قال رب اني وهن العظم مني واشتعل الرأس شيبا ولم اكن
بدعائك رب شقيا * اول نداسنده دیدیکه یارب کوکم ضعیف
اولوب اینجلدی وباشمك قیللی آغاروب روشن اولدی وهیچ برکره ربم سکا
دعا ایتدیکمده خائب وبی بهره اولمدم هر دعامه اجابت ایتدك
٥ واني خفت الموالي من ورائي وكانت امرأتي عاقرا فهب لي
من لدنك وليا * موتمدن صکره خلافتمه ولی اوله جق عمزاده لرم
قورقارمکه امر دینده قصور ایدرلر زوجهم طوغورمز اولدی
بن وزوجهمك اولاد کتورمکه صلاحیتمز یوق انجق سنك عندکدن فضل
وکرمکله ولی دین اولور برولد صالح باغشله
٦ يرثني ويرث من آل يعقوب واجعله رب رضيا * اول
ولد بندنصکره علم ونبوتده بکا وآل یعقوبه وارث اوله ویارب انی قول
وعملنده سنك راضی اولدقلرکدن ایله
٧ يا زكريا انا نبشرك بغلام اسمه يحيى لم نجعل له من قبل
سميا * الله تعالی دعاسنه اجابتله بیوردیکه یا زکریا بز سنی یحیی نامنده
برغلامله مژده ایدرزکه اندن مقدم اول اسمله کمسنه یی تسمیه قیلمدق * بو اسمله
تسمیه اولمسی علم وحکمتله حیات بولمسی یاخود پیر فانی وعجوز عاقردن وجوده
کلمسی یاخود مدت عمرنده عصیان قصدی دخی ایتمکله تسمیه تشبید معناسنه
اولوب انك مثلی خلق ایتمدم دیمك اوله
٨ قال رب انى يكون لي غلام وكانت امرأتي عاقرا وقد بلغت
من الكبر عتيا * زکریا علیه السلام استعلام صورتنده دیدیکه
یارب بنم ایچون نیجه اوغل اولورکه زوجهم طوغورمز بن دخی پیرلکده کماله
ایرشوب ضعیف ونحیف اولمشم
٩ قال كذلك قال ربك هو علي هين وقد خلقتك من قبل
ولم تك شيئا * امر حقله ملك دیدیکه ای زکریا ضعف وپیرلکك سنك
دیدیکك کبیدر لکن ربك جل شانه بیور دیکه بو حال لکزله سزدن ولد کتورمك
بنم قدرتمه اوزره آساندرکه بوندن مقدم سن برشیء دکل ایکن بن سنی یراتدم

٩ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ
سَوِيًّا ❊ زكريا عليه السلام يارب بكا بر علامت قيل كه انكله زوجه مك
حملنى بيله يم ديدى الله تعالى اكا بيور ديكه سن صحيح المزاج ايكن اوچ كيجه
و كوندز بر دوزيه ناسله كلامه قادر اوليه سين ❊ دينلديكه زوجه سنه قربان ايله
حمل واقع اولديغى كبى اغزنده لسانى بيوك اولوب تحريك اولنمز اولدى
١٠ فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً
وَعَشِيًّا ❊ اول زوجه سنك حملى صباحنده نماز كاهندن قومنه
چيقوب انلره صباح واخشامده نماز وتسبيح ايلملرينه اشارت ايلدى ❊ اوچ كون
بو حالله چيقوب اشارت ايدر دى صكره حق تعالى اكا يحيايى هبه
ايدوب خطاب ايتديكه
١١ يَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ❊ يا يحيى
توريتى جهد وقوت تام ايله آل و بز اكا حكمت وفهم توريتى صبى ايكن و يردك
❊ دينلديكه اوچ ياشنده حكمت وفهم و يرلدى محله چوجقلرى اكا كل اوينايهلم
ديديلر بن اويون ايچون خلق اولنمدم ديدى
١٢ وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا ❊ وعندمزدن اكا
مرحمت ومروت ورقت قلب وخلقدن مدح وثناو يردك واول كمال اتقاده اولدى
١٣ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ❊ واول والديننه
اطاعت واحسانده اولوب انلره والله تعالايه عاق وعصيانده اولمدى
١٤ وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ❊
والله تعالادن اكا سلام اولدى طوغديغى كونده غمز شيطاندن ووفاتنده
عذاب قبردن وقيامتده هول وخوفدن سالم اولدى
١٥ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ❊
قرآنده مريم قصه سنى ذكر ايتكه اول كندى خاله وقومندن شرقى بر مكانه
چكلمشيدى ❊ اول دائم بيت المقدسده اولوب عذر لنديكى حالده خاله سى
خانه سنه كيدر دى اول عذردن فراغله اغتسال ايچون شرقى ياخود
صوغوقدن كونشلو بر محله كتدكده
١٦ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا
سَوِيًّا ❊ اهلنه قريب مكانده تستر ايچون پرده ايدوب اغتساله اوتور دى
بز اكا تمام خلقت آدم صورتنه تمثيل ايله جبرائيلى كوندردك قارشوسنده طوردى

١٧ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ❊ مريم
بيكانه كوردكده ديديكه سندن رحمن اولان الله تعالايه صغنورم اكر مؤمن
ومتقى ايسك بكا ظلم وتعرض ايتمه
١٨ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ❊
جبرائيل عليه السلام ديديكه بن اول سنك استعاذه ايتديكك ربك تعالينك رسوليم
انك امريله سكا بر پاك وممدوح اوغل و يرمكه كلمشم
١٩ قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ❊
مريم ديديكه بكا ولد نيجه اولور بكا هنوز آدم هيچ طوقنمامشدر
و بن زناكار وفاجره دكلم
٢٠ قَالَ كَذَلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً
مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ❊ جبرائيل عليه السلام ديديكه يا مريم حال
ديديكك كبيدر لكن ربك تعالى بيورديكه باباسز ولد خلقى بكا آساندر و بزانى
قدرتمزه علامت وناسدن انك دييننه تابع اولنلره بزدن رحمت اولمق ايچون قيلدق
اول ازلده حكم وقضا اولنمش امر اولمغله اكا رد وتغيير اولمز
٢١ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ❊ جبرائيل عليه السلام
انك ياقه سنه ياتكنه نفخ ايدوب فى الحال عيسى عليه السلامه حامل اولدى
اول حمل ايله اقرباسندن بعيد وراء جبله يا بيت لحمه كيدوب عزلت ايتدى
٢٢ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا
وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا ❊ ولادت وجعى انى بر قورى خرما اغاجنه
طيانمغه مجبور ايتدى اول حالتدن وصكره ناسك لوم وطعنلرى فكرندن
نو ايدى بوندن مقدم فوت اولوب كليا اونودلمش اوليدم ديدى
٢٣ فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ❊
مريم يوكسك محلده اولمغله اشاغيدن ملك نداء ايتدى ياخود عيسى طوغيجق
ذيلنده سو يلديكه حزن ايدوب موتى تمنى ايتمه ربك عزشانه سنك اياغك
التندن نهر صغير آقتدى اندن ايچ وطهارت ايله
٢٤ وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ❊
و يا مريم اول قورى خرما اغاجنى تحريك ايله كه اندن اوزر يكده تازه خرمادوشه
٢٥ فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي

اني نذرت للرحمن صوما فلن اكلم اليوم انسيا ✵ اول خرما دن اكل ايله
اول صودن ايچ واوغلك ايله چشمك روشن اولسون اكر آدملردن برى
كوروب بواوغل ندر ديو صوررسه اشارتله ديكه بن الله تعالايه صوم نذر ايتمشم
بو كون انسان ايله صحبت ايتمم ✵ انلرك صوملرى ترك طعام وكلام ايدى
٢٦ فأتت به قومها تحمله قالوا يامريم لقد جئت شيئا فريا ✵ چونكه
اهل مسجد مريمى نماز كاهلرنده بولمدقلرندن تفحص ايتدكلرنده بريسى بيت
لحمده كورديكنى خبر ويرمكله قومى اوطرفه كيتديلر مريم انلرى كوردكده
عيسى عليه السلامى تحميل ايله انلره كتوردى كوردكلرى انده يامريم سنك اهل
بيتكده واقع اولمامش چركين شيله كلدك ديديلر
٢٧ يا اخت هرون ما كان ابوك امرأ سوء وما كانت امك بغيا ✵ ياهرونك
قرقرنداشى سنك باباك (عمران) زانى دكل ايدى واناك (حنه) دخى زانيه دكلدى
بوولد سكا ندن حاصل اولدى ✵ ديديلر بكه بوهروندن مراد انك لاب هرون
نام قرداشى وار ايدى ياخود بنى اسرائيلده غايت صالح مشهور برهرون وار
ايدى اكا تشبيه ايتديلر ياخود زياده فاسق برهرون وار ايدى اكا تمثيل ايتديلر
٢٨ فاشارت اليه قالوا كيف نكلم من كان في المهد صبيا ✵ مريم اكا
سويليك وجوابى اندن آلك ديو عيسى عليه السلامه اشارت ايلدى انلر بشكده
اولان صبى ايله نيجه تكلم ايدرز ديديلر
٢٩ قال انى عبد الله آتانى الكتاب وجعلنى نبيا ✵ عيسى عليه السلام
انلرك كلامنى ايشتدكده اغزندن ممه يى براقوب لسان فصيح ايله تحقيق بن الله
تعالانك قوليم بكا كتاب ويرمشدر وبنى نبى قيلمشدر ديدى
٣٠ وجعلنى مباركا اينما كنت واوصانى بالصلوة والزكوة مادمت
حيا ✵ ونيرده اولورسم بنى بركت وفائده قلدى وبكا حياتده اولدقجه
نماز وزكاتله امر ايلدى
٣١ وبرا بوالدتى ولم يجعلنى جبارا شقيا ✵ وبنى والدهمه مهربان
ومحسن قيلدى وبنى متكبر وخلقى انجيدر وكندوبه عاصى بدبخت قيلدى
٣٢ والسلام على يوم ولدت ويوم اموت ويوم ابعث حيا ✵ طوغديغم
كونده وو فاتم كونده وبعث اولنديغم كونده (يحيى عليه السلام كبى) سلام الله
بنم اوزريمه در
٣٣ ذلك عيسى ابن مريم قول الحق الذى فيه يمترون ✵

عيسى بن مريمك بوسويلديكى كلاملرى حقدر يهود ونصارى انك شاننده
شك واختلاف ايتديلر كه كيمى ساحر كيمى (هوالله) كيمى (ابن الله) ديديلر
٣٤ ما كان لله ان يتخذ من ولد سبحانه اذا قضى امرا فانما يقول له
كن فيكون ✵ الله تعالى ايچون ولد اتخاذ ايتمك اولمدى اول ولددن
منزهدر برشيئك خلق واحداثنى مراد ايتديكى زمان انجق اكا اول
ديو امر ايدر عقبنده اولور
٣٥ وان الله ربى وربكم فاعبدوه هذا صراط مستقيم ✵ تحقيق
الله تعالى بنم وسزك ربكزدر يالكز اكا عبادت ايدك صحيح وطوغرى يول بودر
حزب ٢
٣٦ فاختلف الاحزاب من بينهم فويل للذين كفروا من مشهد يوم
عظيم ✵ يهود ونصارى جماعتى عيسى عليه السلام حقنده بينلرنده
اختلاف ايتديلر (حاشا يهود ولد زنا ونصاريدن (نسطوريه) ابن الله (ويعقوبيه)
هوالله (وملكانيه) ثالث ثلثه ديديلر) واى اول كافرلره كه يوم عظيم اولان
قيامتده حاضر اوله جقلرينى بعيد كوررلر
٣٧ اسمع بهم وابصر يوم يأتوننا لكن الظالمون اليوم في ضلال
مبين ✵ اول كافرلر بزم درگاهمزه كلدكلرى كونده عجب ايشيدرلر
عجب كوررلر يعنى بزم وعيدلرمزه مشاهده وتيقن ايدرلر ولكن نفع ويرمز
نفسنه ظلم ايدنلر اولكونده ضلالت ظاهره ده در
٣٨ وانذرهم يوم الحسرة اذ قضى الامر وهم في غفلة وهم
لا يؤمنون ✵ يامحمد انلرى حساب كوريلوب جنتلك جنته وجهنملك
جهنمه حكم اولنديغى كون ايله تخويف ايتكه كنهكار نيچون كناه ايتدم
وثوابكار نيچون ثوابى آرتيردم ديو حسرت چكر وانلر بوندن بيخبر وغافللردر
واول كافرلر آخرتى تصديق ايتمزلر
٣٩ انا نحن نرث الارض ومن عليها والينا يرجعون ✵ تحقيق
بزارضه واوزرنده كى مخلوقاته وارث اولورز كه انلر فانى وبز باقى يز وآخرتده
بزه رجوع ايدرلر اعماللرينه كوره مجازات اولنورلر
٤٠ واذكر في الكتاب ابراهيم انه كان صديقا نبيا ✵
انلره قرآنده ابراهيم عليه السلامك قصه سنى ذكر ايت جمله ملت انك فضلنه
معترفلردر اول ايشنده وسوزنده مبالغه ايله صادق وبلند قدر پيغمبر ايدى
٤١ اذ قال لابيه يا ابت لم تعبد ما لا يسمع ولا يبصر ولا يغنى عنك

شَيْئاً * و یاد ایله شونیکه ابراهیم علیه السلام باباسی (آزره) دیدیکه
ای بنم بابام سنك دعاکی ایشتمز وخضوع وخشوعکی کورمز ونفعکی جلبده
وضررکی دفعده قدرتی اولمین شیئه نیچون عبادت ایدرسن
٤٢ يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطاً
سَوِيّاً * ای پدرم بن علمدن وحیله کلشم که اول سکا کلمدی سن بکا
تابع اولکه سکا صراط مستقیمی کوستره یم
٤٣ يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ عَصِيّاً *
ای بابام شیطانك شرکی تزیینه الدانوب اکا اطاعت ایتمه تحقیق شیطان
الله تعالایه عاصی اولمشدر
٤٤ يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ
وَلِيّاً * ای بابام قورقارمکه شیطانه تبعیتکله حق تعالانك عذابی
سکا طوقنه جقدر لعنت وعذابده شیطانه قرین اوله جقسین
٤٥ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنْتَ عَنْ آلِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ
وَاهْجُرْنِي مَلِيّاً * (آزر) جوابده اکا دیدیکه ای ابراهیم سن بنی
الهه لریمك عبادتندن صرف ایتمکمی استرسن اکر سن بویله اصنامی تقبیحدن
امتناع ایتمزسك سنی شتم ورجم ایده رم برزمان بندن بعید اولوب یانمدن کیت
٤٦ قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيّاً *
ابراهیم علیه السلام پدرینه وداع ایدوب سیئه یی حسنه ایله مقابله ایده رك وار بندن
سالم اول بن ربم تعالادن سنك ایچون مغفرت طلب ایده رم شاید سکا ایمانی
توفیق ایده الله تعالی بکا لطف واکرام ودعامه اجابتله وعد ایتمشدر دیدی
٤٧ وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسٰى
أَنْ لَا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيّاً * بن سزدن وجمله بت پرستلردن
وسزك الله تعالادن غیری طاپدیغکز بتلریکزدن دور اولوب عزلت ایدرم
وربم تعالایه وحدانیتله عبادت ایدرم شاید که ربم عزشانه یه اولان دعا
وعبادتمده خائب وناامید اولمیم
٤٨ فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحٰقَ
وَيَعْقُوبَ وَكُلّاً جَعَلْنَا نَبِيّاً * وقتاکه ابراهیم علیه السلام بت
پرستلری وانلرك الله تعالادن غیری طاپدقلری بتلرینی ترك ایدوب ارض

مقدسه یه کیتدی بزاکا اوغلی اسحاقی وانك اوغلی یعقوبی ویردك وانلرك جمیعنی
نبوتله اکرام ایتدك
٤٩ وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيّاً * وبزانلره
رحمتمزدن نبوت واموال واولاد هبه ایتدك وانلره صدقی مشتمل لسان ویردك که
جمله ادیان اهلی عندنده عالی وثنالری بلند اولدی * دینلدیکه ابراهیم علیه
السلام بابلدن (خارس) طاغنه کیدوب اطرافنده بدی ییل کزدی تاکه پدری
فوت اولوب بتخانه عمیسی (هازره) انتقال ایلدکده ابراهیم علیه السلام تکرار
بابله کلوب بتلرك مذمتنه باشلیوب بودفعه بتلری قیردی وآتش نمرودن صکره
(ساره) (واوط) علیه السلام ایله شام طرفنه عزیمت بیوردی
٥٠ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسٰى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصاً وَكَانَ رَسُولاً نَبِيّاً *
قرآنده موسانك قصه سنی ذکر ایله اول نقایصدن پاك وطرف حقدن
کوندرلمش وناسه شریعتدن خبرویریجی اولدی
٥١ وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيّاً * بزموسایه (زبیر)
طاغی اولان طورك جانبندن موسانك صاغ طرفندن ندا ایتدك وانی درکاه
قربه یقین ایلدك * که بزمله کلام راز ایلدی حتی توریة یازلدیغی قلمك
آوازینی ایشتدی
٥٢ وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هٰرُونَ نَبِيّاً * وموسایه رحتمزدن
قرنداشی هرونی نبی اولدیغی حالده باغشلدق که انك تدبیرنده معین اوله
٥٣ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمٰعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولاً نَبِيّاً *
قرآنده اسماعیل علیه السلامی دخی ذکر ایتکه اول وعدنده صادق ورسول
ونبی اولدی * منقولدرکه برکسنه یه برمکانده انی بکلمیه وعد ایتمشیدی برقولده
اوچکون اوچ کیجه وبر قولده برسنه اول کسنه کلنجیه دك بکلیوب اغاج
قبوغی اکل ایلدی
٥٤ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيّاً *
واول قومنه صلوة وزکاته امر ایدردی وربسی تعالی عندنده استقامت اقوال
وافعاله مقبول ایدی
٥٥ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقاً نَبِيّاً ٥٦ وَرَفَعْنَاهُ
مَكَاناً عَلِيّاً * وقرآنده ادریس علیه السلامك قصه سنی ذکر ایله
اول حق تعالادن خلقه ویردیکی خبرده صادق نبی ایدی بزانی مکان عالی یه

رفع ایتدك * مرویدر که انك اسمی (اخنوخ) ایدی کثرت درسیچون ادریس
لقب ویرلدی ابتدا کتابت ایدن وعلم نجوم وحسابی سویلین ودرزیلك
ایدن اولدر واکا اوتوز صحف نازل اولدی آدم علیه السلامدن یوزییل
صکره تولد ایتدی دینلدی * ادریس علیه السلامك رفعنده اقوال چوقدر
ابن عباسدن منقولدر که برکون ادریس حرارت شمسدن مضطرب اولوب
الهی شمسه بزبو مقدار بعید ایکن حرارتی بزی احراق ایده یوریانی حامل
اولان ملك نه حالده دریا رب عنایتکله اول ملکدن انك حرارتنی براز خفیف
ایله دیو دعا ایلدی دعاسی مستجاب اولوب اول ملك حرارتك تأثیرینی خفیف
کوردکده حق تعالادن سببنی استدعا ایلدی خطاب الهی وارد اولدیکه
بنم ادریس قولم سنك حقکده دعا ایتمکله اجابت ایتدم اوملك اذن طلبیله
ادریس علیه السلامك زیارتیچون زمینه کلدکده ادریس علیه السلامك
رجاسیله انی قنادیله مطلع شمسه کوتوردی وادریس علیه السلامك
استدعاسیله عمرینك مقداربنی ووقتنی ملك الموتدن سؤال ایلدی عزرائیل
علیه السلام دیوان اعماره نظر ایدوب دیدیکه سنك دیدیکك آدمك وفاتی
مطلع شمسده اوله جق اول ملك مطلع شمسه کلدکده انی وفات ایتمش بولدی
* وبوبابده روایت بودرکه ادریس علیه السلامك کثرت طاعتندن ملك الموت
اکا مشتاق اولمشیدی اذن باریله زمینه کلوب انی بولدی ادریسك التماسی
وحقك امریله روحنی قبض ایدوب حق تعالی تکرار جاننی بخش ایلدی
عزرائیل علیه السلام انی آسمانه کوتوروب جهنمی کوستردی اندن جنته
کیردکده بردخی چیقمدی انسانه موت لازم ایدی بن انی طاتدم جنته کیرن
بردخی چیقمیه جغی موعود ایدی اشته بن کیردم بردخی چیقمم دیدی
٥٧ أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا نصف
مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ
آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا * بوسورهده مذکور زکریادن سجده
ادریس علیه السلامه کلنجه نبیلر انلردر که الله تعالی انلره دین ودنیا نعمتلرینك
انواعیله انعام ایلدی انلردن ادریس آدم علیه السلام ذریتندن ونوح ایله
سفینهیه کیردکمز سام ذریتندن ابراهیم واسحق واسماعیل ویعقوب
علیهم السلام واسرائیل ذریتندن موسی وهرون وزکریا ویحیی وعیسی
علیهم السلامدر بونلر بزم طریق حقه ارشاد ونبوتله انتخاب ایتدکلرمزدن

ایدیلر انلره الله تعالانك آیتلری تلاوت اولندقده سجده ایدوب اغلرلردی
٥٨ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَوٰةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ
فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا * بونبیلردنصکره قوم بدکلدیکه نمازی ترك
ایتدیلر وآرزوی نفسلرینه تبعیتله معصیت ایشلدیلر انلر آخرتده زیان
وعذابه ملاقی اولورلر (غی) جهنمده برقویی یاخود بردره در آتشی شدید
اولمغله تارك نماز وتابع شهوات مکانیدر دینلدی
٥٩ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا * مکر اول کمسنهلرکه توبه ایدوب قلبا ولسانا ایمان
وعمل صالح ایده انلر جنته داخل اولوب عمللرندن برشی نقصیله ظلم اولنمزلر
٦٠ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ
مَأْتِيًّا * الله تعالی قوللرینه وعد ایتدیکی انلره غائب اولان اقامت
جنتلری واردر انلره الله تعالانك وعدی جنتلره یتیشجی اولدی
٦١ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا *
اهل جنت جنتده کلام بیهوده ایشتمزلر انجق الله تعالادن یا ملکلردن
یاخود بربرلرندن سلام ایشیدرلر وانلرك انده رزقلری صباح واخشام جنت
نعمتلریدر * دینلدیکه جنت ابدی منور اولمغله جنتك نهاری پردهلرك قلحی
ولیلی پردهلرك چکلمسیدر یاخود کوندز خدمهسی غلمان کیجه خدمهسی
حور اولمغله اندن معلوم اولور
٦٢ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا * بوجنت
اولدرکه بزانی قوللرمزدن متقی اولنلره میراث ویررز
٦٣ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ
وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا * بز ملکلر انجق ربك تعالانك امریله نزول
ایدرز بزم کله جکده وکچمشده واوله جق یرنده ایشیمزك جملهسی
الله تعالانك علمنه مخصوصدر ربك تعالی سنی اونوتدر اولمدی * مرویدرکه
وقتاکه پیغمبر علیه السلام اصحاب کهف وذوالقرنین وروحدن سؤال اولندقده
یارین خبر ویررم دیوب ان شاء الله دیمدی بوندن اون بش یا یکرمی
بش کون صکره جبریل علیه السلام نازل اولدقده افندمز علیه السلام
اکا کچ کلدك سکا منتظر ایدم دیدی جبریل علیه السلامك جوابی بوآیت
کریمه ایله حکایت اولندی

٦٤ رب السموات والارض وما بينهما فاعبده واصطبر لعبادته
هل تعلم له سميا ❋ سموات وارضك وانلرك بيننده اولان مخلوقك
ربيدر نسيان اكا لايق دكلدر اول سنی اونتمز بيلورسن اكا عبادت اله
وعبادتكده ثابت وصابر اول وحيك اكلمسندن ملول اولمه هيچ بركسنه
الله اسميله تسميه اولمش بيلورميسين اكر مشركلر صنملرينه آله ديرلر لكن مطلقا
الله اسميله تسميه ايتمشلردر
٦٥ ويقول الانسان ائذا ما مت لسوف اخرج حيا ❋ منكر
انسان بن فوت اولوب قبرده طپراق اولدقدنصكره ديريلوب چيقارميم دير
٦٦ اولا يذكر الانسان انا خلقناه من قبل ولم يك شيئا ❋
ايا انسان دوشنمزميكه مقدم برشی دكل ايكن بزانی خلق ايتدك
٦٧ فوربك لنحشرنهم والشياطين ثم لنحضرنهم حول جهنم
جثيا ❋ ربك جل شانه حقيچون قيامتده كافرلری قرينلری اولان
شيطانلرله برزنجيرده باغلو حشر ايده رز صكره جهنمك اطرافنده ديزلری
اوزره احضار ايده رز (كه سعدا انلری كوروب بو بليه دن خلاص اولدقلرينه
مسرور وكافرلر جهنمده مكانلرينی كوروب ملال وحسرتلری زياده اوله)
٦٨ ثم لننزعن من كل شيعة ايهم اشد على الرحمن عتيا ❋
بعده هر كروهك كفارندن قنغيسی الله تعالايه كفرده جسور واشد وجرمده
اكثر ايسه تفريق وجهنمه ادخاله تقديم ايده رز
٦٩ ثم لنحن اعلم بالذين هم اولى بها صليا ❋ صكره بز
بيلورزكه كسكين آتشه آتيلوب عذاب اولنمغه انلردن اولی اولان كيمدر
٧٠ وان منكم الا واردها كان على ربك حتما مقضيا ❋
تحقيق سزدن كمسنه يوقدر الا اول آتشه اوغرار اول جهنمك آتشنه
اوغرامقلق ربك تعالانك جزمی وقطعی حكم وقضاسی اولدی ❋ بوناره
اوغرامقلق كرچه مطلق واقعدر لكن برصنف مؤمنلر اندن كچركن اول
آتش سو ينور صكره اندن كچدكلرينی ملكلر خبر ويرر وبرصنف دخی
اوغرايوب كاهی قدر اكانور جثه كيدر دينلدی
٧١ ثم ننجی الذين اتقوا ونذر الظالمين فيها جثيا ❋
بوندنصكره شركدن اتقا ايدنلری ناردن اخراجله خلاص ايده رز وكافرلری
اول ناردن ديزلری اوزرينه چوكمش اوله رق ترك ايده رز

٧٢ واذا تتلى عليهم آياتنا بينات قال الذين كفروا للذين آمنوا
اى الفريقين خير مقاما واحسن نديا ❋ بزم معانيسی ظاهر آيتلرمز
مشركلره اوقوندقده صناديد قريشك كافرلری مؤمنلرك فقراسنه ديديلركه
بو مؤمن وكافردن قنغی فرقه مقام جهتيله يعنی منازل ومعاش وخوشحاللقده
خيرلودر ومجلس ومجمع صورتيله قنغيسی احسندر ❋ يعنی سز ضعفا وفقرا و بز اغنيا
ومجلس آرا يز ديو مال دنيا ايله افتخار ايلديلر حق تعالى انلرك فخر فاسدلرينی
رد ايله بيورديكه
٧٣ وكم اهلكنا قبلهم من قرن هم احسن اثاثا ورئيا ❋
بونلردن مقدم كچنلردن نيجه سنی هلاك ايتمشزدركه انلر بو كفره دن مالده
اكثر وزينتده احسن ايديلر
٧٤ قل من كان في الضلالة فليمدد له الرحمن مدا ❋ سن انلره
ديكه كيمكه ضلالتده وحقدن دور اولدی الله تعالى اكا طول عمرله
امداد ومهلت ويرر
٧٥ حتى اذا رأوا ما يوعدون اما العذاب واما الساعة فسيعلمون
من هو شر مكانا واضعف جندا ❋ تاكه اول كفار كندولرينه وعد
اولنانی يعنی دنياده قتل واسر وقيامتده انواع عقوبت ونكال عذابنی كوره لر
انلر يقينده بيلورلركه ايكی فرقه دن قنغيسی مكانده بدتر وعسكر جهتيله
ضعيفدر (زيرا مؤمنه مكان جنت كافره نار ومؤمنه الله تعالى وملكلر يار
ومددكاردر وكافر مشركلره خسراندر)
٧٦ ويزيد الله الذين اهتدوا هدى والباقيات الصالحات خير عند
ربك ثوابا وخير مردا ❋ الله تعالى قرآنله طريق مستقيمه كيدنلرك
هدايتنی ارتورر كفارك دنياده افتخار ايتدكلری نعم فانيه دن مؤمنلرك باقی اولان
عمل صالحلريكه (صلوة خمسه وسبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر كلماتی)
ثواب جهتيله ربك تعالى عندنده واكا رجوعده خيرلودر
٧٧ افرأيت الذی كفر بآياتنا وقال لاوتين مالا وولدا ❋
يا محمد ايا اول آيتلرمزه كافر اولان كمسنه يی كوردكميديكه قيامتده البته بكا مال وولد
ويريلور ديدی ❋ مرويدركه جناب بن الارت رضی الله عنهك عاص بن وائل نام
كافرده بعض صنعتی اجرتی اله جكنی اولمغله طلب ايتدكده سن محمده كافر اولمدقجه
بورجنی ويرمم ديدی جناب رضی الله عنه والله نه صاغلغمده ونه وفاتمده

ونه بعنده محمد عليه السلامه كافر اولم ديدى عاص اكر بعث وار ايسه بكا
انده مال واولادمى ويررلر اول زمان كل حقكى ويره يم ديدى بناء عليه بو آيت
كريمه نازل اولدى
٧٨ أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ☼ ايا اول مال وولد ويريله
جكنى غيبه اطلاع ايله مى ياخود لوح محفوظه مطالعه ايله مى بيلدى ياخود
الله تعالى عندندن عهدمى الدى
٧٩ كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ☼ اويله دكلدر نه غيبه
اطلاعى ونه عهد الديغى وار دربزانك ديديكنى كاتبين ملكلرمزه يازديروب
قيامتده انك عذابنى تطويل و تضعيف وزياده ايده رز كه اول كفر وافترا
واستهزانى جمع ايلدى
٨٠ وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ☼ انك ديديكى مال وولدى انك فوتيله
غيرى به ارثا ويروب انى قيامتده بزه مال وولددن عارى يالكز كتوررز
٨١ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ☼ مشركلر اصنامى
الله تعالانك غيرى آلهه اتخاذ ايتديلر كه انلره سبب عزت اوله لر يعنى انلرك
شفاعتيله عزيز اوله لر
٨٢ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ☼ اويله دكلدر كه
انلرله عزيز اوله جقلر بلكه قيامتده اول اصناملرى انلرك عبادتلرينى انكار ايدوب
انلره عداوتله لعنت ايده لر واوزرلرينه ضد اوله لر
٨٣ أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا * يا محمد سن
خبر المدكمى كه بز شيطانلرى كافرلر اوزرينه تسليط ايلدك كه انلرى معصيته
تحريك وتحريص ايده
٨٤ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ☼ سن انلرك عذابنه عجله ايتمه
بز انلرك ايام وانفاسنى كمال اوزره تعداد ايده رز وقتى كلدكده هلاك
وعذابلرينى بولورلر
٨٥ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمٰنِ وَفْدًا ☼ ياد ايله اول كونيكه بز متقيلرى
ناقه سوار جنات الهى يه جمع ايده رز
٨٦ وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وِرْدًا ☼ ومجرملرى صوسز
اوله رق جهنمه سوره رز
٨٧ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ☼

شفاعته انجق اول كمسنه مالك اولور كه دنياده توحيد وعمل صالح ايله
من عندالله عهد المش اوله ياخود شفاعت اتمكه مأذون كمسنه يى بولمش اوله
٨٨ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ٨٩ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ☼ يهود
ونصارى وبنو مليح الله تعالى بنين وبنات اخذ ايتدى ديديلر يا محمد سن انلره
ديكه بى ادبلكله كذب عظيم سويلدكز
٩٠ تَكَادُ السَّمٰوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ
هَدًّا ☼ بونلرك بو بى ادب قبيح سوزلرندن قريب اولور ديكه سموات
وارض منشق اوله وجبال پاره لنوب طاغيله دوشه
٩١ أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمٰنِ وَلَدًا ٩٢ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمٰنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ☼
شول سببدنكه الله تعالايه ولد اسناد ايتديلر الله تعالايه لايق اولمز كه ولد
اتخاذ ايده زيرا انك كمسنه ايله جنسيتى يوقدر اندن منزه در واولاد
وسائرك اعانتنه محتاج دكلدر
٩٣ إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمٰنِ عَبْدًا ☼
آسمان وزمينده اولانلرك كليسى قيامتده الله تعالايه انجق خضوع وخشوع ايله
عبوديتنى معترف اوله رق كلور
٩٤ لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ☼ الله تعالانك علم
وقدرتندن خارج برشى اولمامغله جمله سنى علمى احاطه ايدوب انلرك اشخاص
وافعالنى يكان يكان تعداد ايلمشدر
٩٥ وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ☼ انلرك كليسى قيامتده اكا
اتباع وانصار سز يالكز كلورلر
٩٦ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا *
مؤمن اولوب عمل صالح ايشليانلر الله تعالى انلر ايچون قلبلرندن مودت حاصل
ايدر * حديث شريفده وارد در كه الله تعالى برقولنى سورسه جبرائيل
عليه السلامه فلان قولمى سودم سن دخى سو بيورر وجبرائيل عليه السلام
اهل سمايه ندا ايدر كه فلانى حق تعالى سودى وبن دخى سودم سزده سولك دير
اهل سما دخى انك محبتنى زمينه وضع ايدرلر منتشر اولوب جمله سى انى سورلر
٩٧ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنْذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ☼
يا محمد قرآنى بز سكا كندو لسانكله آسان انزال ايتدككه متقيلرى انكله تبشير
ومعاند شديد الخصومه لرى تخويف ايده سن

(٣٨) وكم اهلكنا قبلهم من قرن هل تحس منهم من احد او تسمع لهم
ركزا ❊ سنك قومكدن مقدم زمانلرنده مشركلردن نيجه قومى هلاك
ايلدك انلردن هيچ بريني كورور ميسز يا كيزلوصو تلريني ايشيدر ميسز يعنى
كانلم تكونوانه شخصلرى ونه سسلرى قالدى

— ٢٠ — (سورة طه مكية وهى اثنان وثلثون ومائة ايات) حزب ٣٠

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) طه ❊ بونده اختلافك وفرقى اولمغله بعضيسى بيان اولندى
على قول حرف مقطعه اولوب طاء طاهر هاء هادى اسمنك مفتاحيدر بعضيلر اسم
قرآندر بعضيلر اسم سوره در بعضيلر اسماء اللهدندر ديديلر واكثرى مزمل ومدثر
كبى حضرت رسالتپناه افندمز عليه السلامك اسميدر وندا محذوفدر ديديلر
(٢) ما انزلنا عليك القرآن لتشقى (٣) الا تذكرة لمن يخشى ❊
بزسكا قرآنى رنج ومشقت چكمك ايچون كوندرمدك الا قلبنده خشيت ورقت
اولان كمسنه يه وعظ ونصيحت ايتمك ايچون كوندردك ❊ دينلديكه پيغمبر
عليه السلامه وحى نازل اولدقده كيجه نك كلسنى تهجد وقيام وشدت
اجتهادندن قدم مباركلرى يورياوب كاه برى اوزره كاه اول برى اوزره
طورردى بو ايتله نفسنى تخفيفه امر اولندى يا خود ابو جهل واطرافى
محمده قرآن نزولى انك زحمتى ايچوندى يا بورنج ومشقته دوچار اولسى بزم
دينمزى ترك ايتديكى سببدر ديديلر بناء عليه بو آيت كريمه نك نزوليله
اجتهادى تخفيف اولندى
(٤) تنزيلا ممن خلق الارض والسموات العلى (٥) الرحمن
على العرش استوى ❊ اول قرآن ارضى وسموات علايى خلق ايدن
الله تعالادن تنزيلدر اول رحمن جل شانه عرش اوزره استيلا ايلدى يعنى
غالب اولدى ❊ حق تعالى كرچه جمله مخلوقاته مستوليدر لكن عرش جمله
مخلوقاتك اقدمى وجمله نك اعظمى اولمغله انى بيان ايلدى
(٦) له ما فى السموات وما فى الارض وما بينهما وما تحت الثرى ❊
سموات وارضده وانلرك بيننده وثرى تحتنده اولان جميعى الله تعالانك ملكيدر

(٧) وان تجهر بالقول فانه يعلم السر واخفى ❊ اكرسن
كلامكى آشكار ايدرسكده الله تعالى كيزلو كلامكى دخى بلكه ضميركده
اولان خفييى دخى بيلور
(٨) الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنى ❊ الله تعالى يه شريك
ونظير يوقدر انجق معبود بالحق اولدر اسماء حسنى انكيچوندر
(٩) وهل اتيك حديث موسى ❊ سكا موسانك خبرى كلديمى
(تاكه مقام نبوتده شدائده صبرده اكا اقتدا ايله)
(١٠) اذ رأى نارا فقال لاهله امكثوا انى آنست نارا لعلى آتيكم منها
بقبس او اجد على النار هدى ❊ اول وقتده كه ايراقدن آتش كوردى
اهل وعيال وخدمه سنه سز بوراده طورك بن بر آتش كوردم شايد سزه
اندن برپارچه قور كتوره يم ياخود انده بكا يول كوستر كمسنه بوله يم دېدى
(١١) فلما اتيها نودى يا موسى (١٢) انى انا ربك فاخلع نعليك انك
بالواد المقدس طوى ❊ وقتاكه اول آتشه واردى اكا ندا اولنديكه يا موسى
بن سنك ربكم پاپوشلريكى چيقار تحقيق سن طوى نامنده بر مختار ومطهر واديده سن
(١٣) وانا اخترتك فاستمع لما يوحى (١٤) اننى انا الله لا اله الا انا
فاعبدنى واقم الصلوة لذكرى ❊ بن سنى نبوتمه اختيار ايتدم سكا وحى اولانى
ايشتكه بن براللهم غيرى اله يوقدر انجق الله بنم بكا عبادت ايله وباخصوص نمازه
قائم اول بنم ذكرم ايچونكه سن بنى ذكر ايتدكچه بن دخى سنى ثنا ايله ياد ايدەرم
(١٥) ان الساعة آتية اكاد اخفيها لتجزى كل نفس بما تسعى ❊
تحقيق قيامت كليجيدر وقتى اولميان عذابك قورقوسى اشد اولمغله انكيچون انك
وقتنى كيزلو طوترم اول قيامتك كلسنده هر نفس سعى ايتديكى عمل ايله جزا الور
(١٦) فلا يصدنك عنها من لا يؤمن بها واتبع هويه فتردى ❊
هواسنه تابع اولوب قيامتك وقوعنه ايمان ايتميان كمسنه سنى قيامته ايناندیغندن
صرف ايتمسونكه هلاككه سبب اولمسون
(١٧) وما تلك بيمينك يا موسى ❊ اول سنك صاغ الكده كى ندر يا موسى

١٧ قَالَ هِيَ عَصَايَ اَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَاَهُشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا
مَآرِبُ اُخْرٰى ❋ موسى عليه السلام عصا مدر اكا طيانورم وانكله
قيونلرمه يراق سلكرم وانكله دخى آخر ايشلرم وار در ديدى
١٨ قَالَ اَلْقِهَا يَا مُوسٰى ❋ الله تعالى انى الكدن براق بيوردى
١٩ فَاَلْقٰيهَا فَاِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعٰى ❋ انى براقديغى كبى برجسيم
صارى يلان اولوب هرطرفه يوريمكه باشلدى
٢٠ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْاُولٰى ❋ الله تعالى
انى طوت قورقمه بزانى اولكى هيئتى عصايه اعاده ايدرز بيوردى
٢١ وَاضْمُمْ يَدَكَ اِلٰى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ اٰيَةً
اُخْرٰى ❋ والكى قولتوغك التنه كوتورضم ايله تاكه عيب وعلتسز
روشن وبراق چيقوب نبوتكه علامت اخرى اولسون
٢٢ لِنُرِيَكَ مِنْ اٰيَاتِنَا الْكُبْرٰى ❋ تاكه آيتلرمزدن آيت كبرى كوسترزز
٢٣ اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰى ❋ بو معجزه لرله فرعونه كيت
انى بنم عبادتمه دعوت ايتكه اول طغيان وتمرد ده حدى تجاوز ايتمشدر
❋ روايت اولنديكه موسى بن عمران عليه السلام شعيب عليه السلامك دامادى
اولمغله شعيبدن والده وقرنداشنى كورمك ايچون مصره كتمكه اذن آلوب اهل
وعيالله يوله روان اولديلر كيدركن يولى غائب ايدوب وادئ ايمن جانبنه
دوشديلر بر كيجه هوا صوغوق قراكلق قاريا غردى حليله سى اولان شعيب
عليه السلام قزى صفورايه وضع حمل واقع اولدى موسى عليه السلام هرنقدر
چاقمق چاقديسه آتش طوتدره مدى اول آنده ايراقدن آتش كورمكله اكا
كيتدى كورديكه بر يشل اغاج بياض آتشله قاپلنمش اغاج كما كان يشللكنده
نه آتشك آغاجه ضررى ونه يشل آغاجك آتشه ضررى وار واطرافنده
فرد واحد يوق بوحاله تحير ده ايكن آيت كريمه ده مسطور ندا كلدى پاپوشك
اخراجى امرنده دباغت اولنمش حمار دريسندن اولديغيچون ياخود طاهر
بقردريسى اوله ده يره چپلاق اياغله ارض مقدسه يه طوقنوب بركت اخذيچون
ياخود تواضع وادب تعليمى ايچون اوله ديلمش وعصانك باشنده ايكى طرفنه
ايكى شاخ اولوب اسمى عمليق ايدى آدم عليه السلامدن شعيبه اندن
موسايه انتقال ايتمشيدى
٢٤ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ❋ موسى عليه السلام يارب صدرمى

واسع ايتكه مشقته تحمل وفرعون واتباعنك سوء اخلاقنه صبر ايدهيم ديدى
٢٥ وَيَسِّرْ لِي اَمْرِي ❋ وفرعونه رسالتكى تبليغده ايشمى آسان
ايله ديدى
٢٦ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ٢٧ يَفْقَهُوا قَوْلِي ❋ وليساغمدن
عقده يى حل ايتكه فرعون وقومى كلامى فهم ايدهلر ❋ مرويدركه موسى عليه
السلام بركون فرعونك دزنده اوتورركن مرصع اوزون صقالنه ياپشوب
برمقدارنى قوپاردى فرعون غضبه كلوب قتلنى امر ايلدى زوجه سى آسيه عذر
ديلوب بوچوجقدر پارلاق شيئه توجه ايدر تجربه ايچون برطرفه آتش
قورى برطرفه ياقوت قويه لم بقالم قنغيسنى الور ديمكله اويله ايلديلر موسى
عليه السلام جوهره توجه ايتمشيكن جبرائيل عليه السلام النى آتش طرفنه
چالدى موسى آتش قورينى اخذ واغزينه كتورد كده ديلى ياتوب كلامى
يك فهم اولنمز اولدى
٢٨ وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ اَهْلِي ٢٩ هٰرُونَ اَخِي ٣٠ اُشْدُدْ بِهِ اَزْرِي
٣١ وَاَشْرِكْهُ فِي اَمْرِي ❋ وبكا اهلمدن قرنداشم هرونى وزير ايله (هرون
اندن درت ياش بيوك وافصح ايدى) انكله بنم ظهرمى قوى ايله وانى نبوت
وتبليغ رسالت امرنده بكا شريك ايله
٣٢ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا اِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ❋ تاكه سنى
چوق تنزيه ايده لم وويرديكك نعمتلره سكا چوق حمد وثنا ايده لم سن بزم
حالمزى كورر سن بزم صلاحمزسنك قدرتكده در
٣٣ قَالَ قَدْ اُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسٰى ❋ الله تعالى استديكك سكا ويرلدى
ياموسى بيوردى
٣٤ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً اُخْرٰى ❋ مقدم وقت آخرده دخى سكا انعام
ايتمشيدك كه
٣٥ اِذْ اَوْحَيْنَا اِلٰى اُمِّكَ مَا يُوحٰى ٣٦ اَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ
فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَاْخُذْهُ عَدُوٌّ لِي وَعَدُوٌّ لَهُ وَاَلْقَيْتُ عَلَيْكَ
مَحَبَّةً مِنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلٰى عَيْنِي ❋ فرعون طوغان چوجقلرى قتله طلب
ايدركن سن طوغدك مادرك متحير ايدى اناكه وحيله يا ملكله ياخود الهام
ايتمشيدك كه موسى يى برصندوقه قويوب محكم قلفاتلوب ايچنه وضع ونيله براقكه
نيل انى كناره چيقارسون بزم وانك دشمنى انى اخذ ايدر وبنم طرفدن سنك

محبتکی انلرك قلبنه القا ایتدم تاکه بنم علم وارادهم نظریله پرورده اولنه سن
* دینلدیکه اول صندوغی بحرنیل فرعونك باغنه کتوردیکه نیل انك باغندن
کچردی فرعون آسیه ایله باغده بولنلرایله صندوق اوکلرینه کلدکده اخذ
وکشفله موسی علیه السلامی خوبرو سیاه چشم کوروب قلبلرنده محبت پیدا
اولدی انی اوغوللق ایدوب بشك ودایه تدارکنده اولدیلر بوطرفده موسانك
اناسی قزی مریمی صندوق نیجه اولدی دیو تجسسه کوندرمشیدی فرعونك
باغنه کیردیکنی کوروب اولدخی باغه کیردی قرنداشنه دایه لر کتوردکلر نیجه
بریسنك ممه سنی قبول ایتیور کوردکده آسیه نك حضورینه کیدوب کندو
اناسنی سوقله اول ارضاع ایتدی

(٣٧) اذ تمشى اختك فتقول هل ادلكم على من يكفله فرجعناك
الى امك كى تقر عينها ولا تحزن وقتلت نفسا فنجيناك من الغم وفتناك
فتونا * یاد ایله شو یکه سنك قزقرنداشك فرعونك خانه سنه کلوب
بوطفله سود ویرمکه تکفل ایدر بریني دلالت ایده یمی دیدی آسیه اویله
ایدرسنك سکا اکرام ایده رم دیدی قزقرنداشك فی الحال اناکی کتوردی
سنی ینه اناکه رجوع ایتدردك که سنك لقاسکله کوزلری روشن اولوب
فراقکله محزون اولمیه وسن برکافر قبطی بی قتل ایتدك فرعونیلرسنی قصاصا
قتل ایده جکلرکن سنی مدینه هجرتله غمدن نجات ایتدك وسن تجربه ایله محنتدن
محنته اوغرادلدقدنصکره هربریندن سنی پاك ایدوب خلاص ایلدك

(٣٨) فلبثت سنين فى اهل مدين ثم جئت على قدر يا موسى (٣٩)
واصطنعتك لنفسى * یاموسی اهل مدینده سنه لر اکلندك (یکرمی سکز ییل
دینلدی) صکره بو وادیه تقدیر ممزه اوزره کلدك تکلم ایلدك ومجمز
ایچون سنی نبوت ورسالته اختیار ایلدم

(٤٠) اذهب انت واخوك باياتى ولا تنيا فى ذكرى (٤١) اذهبا
الى فرعون انه طغى * سن وقرنداشك بنم معجزاتمله کیت بنم ذکر
وتوحیدمدن اوصانمیك ایکیکز ده فرعونه کیدك که اول ادعای ربوبیتله
حددن زیاده طغیان ایتدی

(٤١) فقولا له قولا لينا لعله يتذكر او يخشى * فرعونه یومشاق
سویلیك یعنی مدارا ایله دعوت ایدك واکا ابو العباس وابو الولید کنیه لریله
رفق معامله ایدوب عنف ایلك شاید که سزك کلامکزدن متنصح اوله یاخود

عذاب اللهدن قورقه * دینلدیکه موسی علیه السلام اولحلدن سرا مصره
متوجه اولدی اهل وعیالی کتمامشیدی انلر موسی علیه السلامه منتظر ومتحیر
صحراده قالمشلر ایدی اهل مدینه‌دن برجمعیت انلره راست کلوب صفورایی
بیلادکاردندن انلری الوب باباسنه کوتوردیلر فرعونك غرقندنصکره موسانك
خبرینی آلدیلر * القصه موسی علیه السلام مصره توجهنده هرون علیه السلام
مدین طرفنه قرنداشنه قارشو کیت دیو وحی کلدی موجبنجه کیدرکن یولده
ملاقات ایتدیلر موسی علیه السلام ماجرایی وبرابر فرعونی دعوته کتملری لازم
کلدیکنی تماميا خبر ویردی هرون علیه السلام ای برادر فرعونك شمدی
شوکت وسطوتی سنك کوردیککدن زیاده درادنی سیله قتله حکم ایدر دیدی
موسی اندیشناك اولوب ایکیسی اتفاقله

(٤٢) قالا ربنا اننا نخاف ان يفرط علينا او ان يطغى *
موسی وهرون یاربنا بزقورقارزکه بزه معجزه کوسترمکه وقت براقیوب
عقوبتده تعجیل ایده یاخود طغیانني زیاده ایدوب بی ادبانه کلام سویلیه دیدیلر

(٤٣) قال لا تخافا اننى معكما اسمع وارى * الله تعالى
قورقمکزکه حفظ وحراستده بن سزکله برابرم ایشیدرم وکوررم سزه
ضرر ارشدیرمم بیوردی

(٤٤) فأتياه فقولا انا رسولا ربك فارسل معنا بنى اسرائيل
ولا تعذبهم قد جئناك باية من ربك والسلام على من اتبع الهدى *
امدی اکا واروب دیکزکه بزسنك ربك طرفندن سکارسولارز بزمله بنی اسرائیلی
کوندر بابالرمزك مکانی اولان ارض مقدسه یه کیده لم انلره تکالیف شاقه وقتل
اولادله عذاب ایتمه بزسکا ربك تعالی طرفندن معجزه ایله کلدك جنت
خزینه‌سنك سلامی هدایته تابع اولانلر اوزرینه‌در

نصف (٤٥) انا قد اوحى الينا ان العذاب على من كذب وتولى *
بزه وحی اولندیکه الله تعالانك دنیاده وآخرتده عذابی رسوللری تکذیب
وحقدن اعراض ایدنلر اوزرینه‌در

(٤٦) قال فمن ربكما يا موسى * موسی وهرون امراولندقلری
وجهله فرعونه واروب حق تعالانك تعیین بیوردیغی کلامی ادا ایتدکلرنده
فرعون سزك ربکز کیمدر یاموسی دیدی

(٤٧) قال ربنا الذى اعطى كل شىء خلقه ثم هدى *

موسى عليه السلام بزم ربمز شول جل شانه دركه انواع مخلوقاتدن هر شيئه
صورت وشكل وحالنه موافق ومحتاج اولدقلرى وجود ومعاشى ويروب
وهر حيوانى جفت خلق ايتمكله معمور ومنتفع ايلدى
٤٨ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْاُولٰى ❋ فرعون اول كچن اهل قرونك
حاللرى نيجه اولدى سعادتده ميدر شقاوتده ميدر ديدى
٤٩ قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسٰى ❋
موسى عليه السلام جوابنده ديديكه انلرك احوالنك علمى ربم تعالى عندنده
لوح محفوظده در بنم ربم خطا ايتمز برشيئ غائب ايتمز واونتمز ❋ ديلديكه موسى
عليه السلام انك علمنى الله تعالى يه حواله ايلدى زيرا توريتك نزولندن
مقدم انى بيلمزدى كه انلرك حاللرينى خبر ويره ايدى
٥٠ اَلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَاَنْزَلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَخْرَجْنَا بِهِ اَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتّٰى ❋ بنم ربم اول
صاحب قدرتدركه سزكچون زمينى فراش دوشه دى وسزكچون اول زمينده
يوللر ياپديكه بريردن بريره كيدوب مصالح ومنفعتكزى كوره سز وكوكدن
يغمور انزال ايتدى (بو محلده موسانك جوابى تمام اولوب حق تعالى بيوردكه)
اول يغمورله بزيردن نباتك انواعنى بتوررز
٥١ كُلُوا وَارْعَوْا اَنْعَامَكُمْ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِاُولِي النُّهٰى ❋
اول نباتاتك ميوه وحبوباتندن سزه لايق اولانى سز اكل ايدك وحيوانلريكزه
مناسب اولانى انلره يدرك بومذكورلرده عقول كامله صاحبلريچون قدرت
ووحدانيت ربانيه يه علامتلر واردر
٥٢ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى ❋
بز سزى اصل پدريكزك خلقى اولان تراېدن خلق ايتدك وموتكزدنصكره
اول خاكه اعاده ايدهرز وبعث عندنده بركره دخى ينه اول طپراقدن چيقاررز
٥٣ وَلَقَدْ اَرَيْنَاهُ اٰيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى ❋ بز فرعونه
موسى وساطتيله معجزه لرك كلسنى كوستردك واول عنادندن موسايى
تكذيب وايماندن ابا ايلدى
٥٤ قَالَ اَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ اَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسٰى ❋ فرعون
سن سحرك ايله بزى ارضمز مصردن چيقارمغه مى كلدك ياموسى ديدى
٥٥ فَلَنَاْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ

نَحْنُ وَلَا اَنْتَ مَكَانًا سُوًى ❋ البته بزده سنك سحرك كبى سحر
كتوررز بزمله سنك بيننه بر وعده ويركه نه بز انى خلاف ايدهلم نه سن ويركه مخالفتمز اولميوب برابر برمكانده
بو انه لم ناس كورسونلر
٥٦ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ وَاَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ❋ موسى
عليه السلام موعدكز زينت كونيكه انلرك عيدى اولوب اولكونده زينتلنوب
جمع اولورلردى اولكون وقت ضحاده ناس جمع اولسونلر ديدى
٥٧ فَتَوَلّٰى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ اَتٰى ❋ فرعون مجلسندن
دونوب مكر وحيله وسحره سنى جمله محل موعوده كلدى
٥٨ قَالَ لَهُمْ مُوسٰى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ
وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرٰى ❋ ساحرلره ملاقاتنده اى قوم واى سزه
الله تعالى يه افترا ايتميك كه سزى عذابيله هلاك ايدر اكا افترا ايدن خائب
وهبا اولدى ديدى
٥٩ فَتَنَازَعُوا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَاَسَرُّوا النَّجْوٰى ❋ ساحرلر فرعونك
ملازملرندن كيزلو كفتكو ايتديلركه بوموسانك كلامى سحر كلامنه بكزمز اكر
بزه غالب اولورسه تبعيت لازم كلور ديديلر
٦٠ قَالُوا اِنْ هٰذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ اَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ
بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلٰى ❋ فرعون وقومى ديديلركه
بوموسى وهرون ساحرلردر سزى سحرلريله ارضكز (مصر) دن چيقارمق
مراد ايدوب سزك افضل طريقكزله كتمك استرلر
٦١ فَاَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا وَقَدْ اَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلٰى ❋
امدى حيله وآلات سحركزى جمع ايدوب ميدانه هيئتله صف صف كلك كه
بوكون كيم غالب اولورسه فلاح ومطلوبنى بولور ❋ ديلديكه سحره
يتمش بيك كيسه ايديلر اللرنده ايپ وعصالرله موسى وهرون
عليهما السلامه برابر طوردیلر
٦٢ قَالُوا يَا مُوسٰى اِمَّا اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّا اَنْ نَكُونَ اَوَّلَ مَنْ اَلْقٰى ❋
ساحرلر طريق ادب اوزره ياموسى عصاكى يره سنمى القا ايدرسن يوخسه
اول القا ايدن بزمى اولهلم ديديلر
٦٣ قَالَ بَلْ اَلْقُوا فَاِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ اِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ
اَنَّهَا تَسْعٰى ❋ موسى عليه السلام ادبه مقابل ادبله بلكه سز القا

ایدك دیدی انلر اول ژیوه او آلانلرینی براقـدقلرنده حرارت شمسـله حرکت ایتدکلرینی موسی علیه السلام کوردکده سحرلری یورر خیال ایتدی

٦٤ فَاَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسٰى ٦٥ قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلٰى ❋ موسی علیه السلام نفسنده بر کیزلو قورقو بولدیکه شاید سحرله معجزه بی فرق ایتمیه‌لر یاخود جمیت طاغله لر بزاکا قورقه‌سن غالبسین دیدك

٦٦ وَاَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا اِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ اَتٰى ❋ الکده اولان عصایی القا ایله انلرك صنعتلرینی جمله یودر انلرك صنعتلری انجق سحره حیله سیدر ساحر زه‌ده اولورسه فلاح بولمز ❋ دینلدیکه موسی علیه السلام عصایی براقدیغی کبی عظیم اژدرها اولوب انلرك اد وانی یوتدی خلق خوفلرندن فرار و پراکنده اولدیلر موسی علیه السلام انی اخذ ایله ینه عصا اولدی ساحرلر بیلدیلرکه بو قدرت خدا ومعجزهٔ موسادر

٦٧ فَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا اٰمَنَّا بِرَبِّ هٰرُونَ وَمُوسٰى ❋ ساحرلر بوقدرة اللهی کوردکلرنده سجده یه قپاندیلر ❋ دینلدیکه سجده‌ده جنته‌کی مقاملرینی کوردیلر باش قالدیروب هرون وموسانك ربی عزشانه‌یه ایمان ایتدك دیدیلر فرعون بونی مشاهده ایتدکده

٦٨ قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ اِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَاُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ اَيُّنَا اَشَدُّ عَذَابًا وَاَبْقٰى ❋ فرعون سحره یه دیدیکه بن سزه اذن ویرمزدن مقدم اکا ایمان کتوردیکز اول سزك بیوککزدرکه سزه سحر تعلیم ایلدی بن سزك البته الیکزی واباغکزی برصاغ برصول اوله رق مخالف کسرم وخرما آغاجنك دالنه آصه رم ویـله سزکه بنم له موسانك ربینك قنغیمزك عذابی اشد وباقیدر

٦٩ قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا اَنْتَ قَاضٍ اِنَّمَا تَقْضِي هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا اِنَّا اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا وَمَا اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللّٰهُ خَيْرٌ وَاَبْقٰى ❋ ساحرلر فرعونه دیدیلرکه موسی علیه السلامك معجزاتی وبزی خلق ایدن الله تعالی‌نك رضاسی اوزره‌سنی بکمزز بزمیچون نه حکم وقضا ایدرسك ایت سن انجق بو حیات دنیاده هوك اوزره حکم ایدرسین بز ربمز تعالی‌یه

ایمان کتوردککه بزم کناهلرمزی وبزی ایشلمسنه اکراه ایتدیکن سحر خصوصنی بزدن مغفرت ایده الله تعالی طاعتنه سندن خیرلو واکا عاصی اولنه عذابی باقیدر ❋ دینلدیکه سحره فرعونه موسانی اویورکن بزه کوستر دیدیلر منظورلری اولدقده عصاسی کندوینی حفظ ایدر کوروب بو سحر دکلدر دیو فرعونه خبر ویردکلرنده سوزلرینه التفات ایتمیوب کرها انلره سحر آلانلرینی کتورتدی بناء علیه بزه اکراها سحر ایتدیردك دیدیلر

٧٠ اِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَاِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيٰى ❋ قیامتده برکیمسه ربنه کفری حالیله کلورسه انکیچون جهنم واردرانده اکاموت یوقدر وانده اکا دیریلك دخی اولمزکه نفعی اوله

٧١ وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَاُولٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلٰى ❋ واولکه مؤمن اولوب عمل صالح ایله قیامتده ربنه کلورسه انکیچون درجات عالیه واردر

٧٢ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذٰلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكّٰى ❋ اول اقامت جنتلریکه اشجاری التندن نهرلر جریان ایدر انلر اول جنتلرده دائملردر بوذکر اولنان اجر وثواب کفر وعصیاندن پاك واعمل خیرده اولان کیمسه‌لرك جزاسیدر

٧٣ وَلَقَدْ اَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِي فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَافُ دَرَكًا وَلَا تَخْشٰى ❋ بز موسایه قوللریمه کیجه مصردن کیت وعصاکی بحره ضربله انلرایچون بحرده قوری یول آچ دیو وحی ایتدککه فرعونك سزه یتشمه‌سندن وغرقدن خوف ایتمز اولمیه

٧٤ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدٰى ❋ فرعون عسکریله بنی اسرائیلك اردنجه کلوب بنی اسرائیلك مرورلرندنصکره فرعون وعسکرینی بحردن کنهنی کیمسه بیلمدیکی شی قابله‌دی فرعون قومنی اضلال ایدوب هدایت کوسترمدی تاکه دریاده غائب اولوب نجات بولدیلر

٧٥ يَا بَنِي اِسْرَائِيلَ قَدْ اَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ عَدُوِّكُمْ وَوَاعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْاَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ٧٦ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوٰى ❋ یابنی اسرائیل بز سزه عدوکز فرعون وقومندن نجات ویردك

وتوریة انزا ایله طور ومو سانك یمیننده سزه وعده ویردك وتیهده سزه قدرت
حلوا سی و بلدرجین انزال ایتدك سزه پاك وحلال ویردكمز رزقی اكل ایدك
واول خصوصده بربریكزه ظلم وانی ادخار یاخود كفران نعمتله حدی تجاوز
ایدوب غضبم اوزریكزه لازم اولمسون هر كیمك كه اوزرینه عذابم لازم اولورسه
هلاك اولە یاهاویه یه دوشه

٧٧ وانی لغفار لمن تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدی ✻ تحقیق
بن زیاده مغفرت ایدیجیم شول كیمسه ایچونكه شركدن توبه ووحدانیتمه
ایمان ایده وعمل صالح ایشلیه صكره اهل سنت وجماعت طریقنی طوته

٧٨ وما اعجلك عن قومك یاموسی ٧٩ قال هم اولاء علی اثری
وعجلت الیك رب لترضی ✻ قومكدن ایلرو كلمكده سنی نه شی عجله
ایتدردی یاموسی موسی علیه السلام دیدیكه بونلردخی بنم ایزمجه كلیورلر
یارب بندن راضی اوله سین دیو بن بر مقدار عجله ایتدم * دینلدیكه موسی
علیه السلام توریتی اخذ ایچون طوره كیدركن قومندن یتمش رجل اختیار
ایدوب برابر كوتورمشیدی رب تعالی لایه اشتیاقندن برمقدار ایلرو كیدوب
انلره سز كلك دیمشیدی

٨٠ قال فانا قد فتنا قومك من بعدك واضلهم السامری ✻
الله تعالی موسی علیه السلامه بیوردیكه سن انلرك ایچلرندن چیقدقدنصكره
بز قومكه فتنه القا ایدوب سامری انلری اضلال (و بوزاغی یه عبادتله ابتلا)
ایلدی * دینلدیكه انلرالتی یوزبیك كشیدی ایچلرندن اون ایكی كشی سامری یه
اطاعت ایتدیلر * مرویدر كه موسی علیه السلام طوره كتدكده قرق
كونه دك كلمك اوزره یرینه هرون علیه السلامی وكیل براقشیدی عظمای
بنی اسرائیلدن سامره قبیله سنه منسوب موسی بن ظفر نامنده سامری هرون
علیه السلامه كلوب بنی اسرائیلك قبطیلردن دوكون وبیرام ایچون عاریت الدقلری
حلیی اخذ وعطا ایده یورلر بونلری تصرف لایق دكلدر حكم ایله كه
بونلری جمع ایدوب یقەلر هرون علیه السلام امریله جمله حلیلری كتوروب
برچقور قازوب آتشله اریتدیلر سامری اوستاد قیومجی اولمغله اندن بربوزاغی
صورتی دوزدی وجبریل علیه السلامك اسبی آیاغی التندن طپراق اخذایتمش
اولمغله اندن اواصورته وضع ایدوب اول صورت كوساله دن صدا ظهور
ایلدی سامرینك اغواسیله اكا طاپمغه باشلدیلر

حزب ٤

٨١ فرجع موسی الی قومه غضبان اسفا * موسی علیه السلام
غضبلو وفعللرینه محزون اولدیغی حالده قومنه رجوع ایلدی

٨٢ قال یاقوم الم یعدكم ربكم وعدا حسنا افطال علیكم العهد ام
اردتم ان یحل علیكم غضب من ربكم فاخلفتم موعدی ✻ موسی علیه
السلام دیدیكه ای قومم ربكز جل شانه سزه توریتی ویرمكه وعد حسن ایتدیمی
یوخسه بنم سزدن مفارقتم سزه وعد ایتدیكم مدتدن اوزونمی اولدی یاخود
سزك اوزریكزه ربكزك غضبی كلمسنی مراد ایتدیكزده بنمله ایماننده ثبات وامرمده
قیام ایتمكه اولان وعدكزده خلاف ایتدیكز

٨٢ قالوا ما اخلفنا موعدك بملكنا ولكنا حملنا اوزارا من زینة القوم
فقذفناها فكذلك القی السامری ✻ كوساله پرستلر دیدیلركه بزكندو قوت
واختیارمزله سنك وعدكه مخالفت ایتمدك ولكن قبطیلرك زینتندن عاریت
قالدردیغمز حلیلری هرونك حكمیله آتشه آتدق بزم كبی سامری دخی
كندنده اولانی آتدی

٨٣ فاخرج لهم عجلا جسدا له خوار فقالوا هذا الهكم واله موسی
فنسی ✻ سامری انلر ایچون اول اریتمش حلیدن برجسد كوساله چیقاردیكه
انده عجل یعنی بوزاغی صورتی وار ایدی سامری واتباعی دیدیلركه بوسزك
وموسانك الهیدر موسی انی اونیدوب طوره طلبه كتدی یاخود سامری ایماننده
ثباتی اونیدوب بویله ایلدی

٨٤ افلا یرون الا یرجع الیهم قولا ٨٥ ولا یملك لهم ضرا ولا نفعا ✻
انلر كورمزلرمی بیلمزلرمیكه اول عجل انلره سویلمز وسویلسەلر جواب ویرمز وانلر
ایچون مضرت دفعنه ومنفعت جلبنه قادر اولمز

٨٦ ولقد قال لهم هرون من قبل یاقوم انما فتنتم به وان ربكم الرحمن
فاتبعونی واطیعوا امری ✻ موسی علیه السلام طوردن كلمزدن مقدم
هرون علیه السلام انلره دیمشیدیكه ای قوم سز بوعجله مفتون اولدیكز بوكا
طاپمیك سزك ربكز رحمت صاحبی الله تعالادر بكا تابع وامریمه مطیع اولك

٨٧ قالوا لن نبرح علیه عاكفین حتی یرجع الینا موسی * انلر
موسی رجوع ایدنجیه دكین بز عجله عبادتنه مقیم اولمقده یز دیدیلر * دینلدیكه
كویا بقالم موسی دخی اكا طپارمی طپمازمی زیرا سامری موسانك تكریسیدر
دیمشیدی بقالم كرچكمی خلافی كبی یاوه كو اولدیلر موسی علیه السلام

طوردن كلدكده غايت غضبندن قرنداشنك برچندن وصقاللندن
طوتوب طرفنه چكدى

٨٨ قَالَ يَا هٰرُونُ مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوا اَلَّا تَتَّبِعَنِ اَفَعَصَيْتَ
اَمْرِى ☼ موسى عليه السلام ياهرون چونكه انلرى عجلّه عبادتله
ضلالتده كوردك حمايت دينده بكا متابعتدن سنى نه شى منع ايتدى يوخسه
بنم امرمه عاصى اولدك ديدى

٨٩ قَالَ يَا ابْنَ اُمَّ لَا تَاْخُذْ بِلِحْيَتِى وَلَا بِرَاْسِى اِنِّى خَشِيتُ اَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ
بَيْنَ بَنِى اِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِى ☼ هرون عليه السلام رفقله
اى انامك اوغلى بنم صقالمه وصاچمه يابشمه بن قورقدمكه اكر انلرله مقاتله
ايتسم ياخود براغوب كتسم سن بكا بنى اسرائيل بيننه نيچون تفرقه براقدك
و بنم اصلح قولمى نيچون كوزتمدك ديو تقابل ايده جكسين ديدى

٩٠ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِىُّ ☼ موسى عليه السلام هرونك
بوعذرينى مسلم طوتوب سامرى‌يه سنك بو بيوك ايشك ندر ياسامرى ديدى

٩١ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ اَثَرِ الرَّسُولِ
فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ سَوَّلَتْ لِى نَفْسِى ☼ سامرى ديديكه بنى اسرائيلك
كورمدكلرينى بن كوردم كه اول جبريل عليه السلام ايدى آتك فرسنك
باصديغى يردن برقبضه تراب المشيدم اول ترابى اول اريمش حليك ايچنه
وضع ايتدم اول عجلده صدا پيدا اولدى و بو موياديكم كبى كارى
بكا نفسم تزيين ايتدى

٩٢ قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِى الْحَيٰوةِ اَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَاِنَّ لَكَ مَوْعِدًا
لَنْ تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ اِلٰى اِلٰهِكَ الَّذِى ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ
فِى الْيَمِّ نَسْفًا ☼ موسى عليه السلام اكا ديديكه ارامزدن مطرود اولوب
كيت سن حياتده اولدقجه كيمسه سكا نه‌سن كيمسنه‌يه طوقنمه وسنكيچون دنيا
وآخرتده عذاب واردركه اول عذاب البته مخالفت ايتمز سكا كلور وياسامرى سن اول
مداومتله طاپديغك معبوديكه نظر ايله كه بز انى ياقديغمز دنصكره كولنى دريايه
صاورورز ☼ دينلديكه موسى عليه السلام بنى اسرائيله دخى امر ايتديكه انكله
كيمسه مخالطه ايتمه‌يجان اول بركيمسه‌يه يقين كلسه لامساس ديو طرداييدردى يعنى
بكامس ايتميه‌ديرلردى زيرا كيمه طوقنسه ايكيسنى بيله اسيتمه طوتردى بناء عليه
بريرده وحشيلرله كزردى موسى عليه السلام اول بوزاغى بى آتشه ياقوب

كولنى دريايه صاوردى

٩٣ اِنَّمَا اِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِى لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا ☼ انجق
عبادته مستحق الهكز اول اللهدركه اندن غيرى اله يوقدر علمى هرشيئه
واسع ومحيطدر

٩٤ كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ اٰتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا
ذِكْرًا ☼ يامحمد بنى اسرائيل اخبارندن سكا ذكر ايتديكمز كبى امور ماضيه
وامم سابقه دن دخى خبر ويررزكه سنك نبوتكه معجزه وامتكه تنبيه وتذكير اوله
وعندمزدن سكا بركتاب ويردككه قصص واخبارى مشتملدر

٩٥ مَنْ اَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ☼ كيمكه
سنك نبوتكدن وقرآندن يوز چويرسه اول كيمسه قيامتده عقوبت
ثقيله بى حامل اولور

٩٦ خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ☼ انلر اول عقوبت
ثقيله ده مخلدلردر وقيامتده اول نه قبيح يوك اولور

٩٧ يَوْمَ يُنْفَخُ فِى الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ☼ صور نفخ
اولنديغى كونده بز مشركلرى صوسزلقدن كوزلرى كوكرمش حشر ايدرز

٩٨ يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا عَشْرًا ☼ انلر بينلرنده كيزلو
سويلشورلركه سز دنياده ياخود قبرده انجق اون كون اكلنديكز مدت طول
آخرتى فهملرى سببيله

٩٩ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ اِذْ يَقُولُ اَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا يَوْمًا ☼
بز انلرك سويلشدكلرينى بيلورز انلرك قولده اعدللرى ديركه سز دنياده ياقبرده
انجق بركون اكلنديكز يعنى اهوال قيامتى كوردكلرنده اوغره‌دقلرى شدائدانلره
دنياده كى مكثلرينى اونتديرر

١٠٠ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّى نَسْفًا ١٠١ فَيَذَرُهَا
قَاعًا صَفْصَفًا ١٠٢ لَا تَرٰى فِيهَا عِوَجًا وَلَا اَمْتًا ☼ قيامت وقوعنده
سندن جبالك حالندن سؤال ايدرلر سن ديكه ربم تعالى انلرى كوكندن
قوپاروب پارچه پارچه پراكنده ايدر انلرك يرلرينى نباتات واشجاردن خالى
دوبدوز ايدركه سن انده الچقلق ومغاره ويوكسكلك وتپه كورمزسين

١٠٣ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِىَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْاَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ
فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ☼ اول كونده جميع ناس اسرافيل عليه السلامك

محشره دعوتنه تبعیت واطاعتله هیچ برطرفه میل ایده‌میه‌رك كیده‌لر الله تعالی‌نك
عظمت ومهابتندن خوفله كسنه‌ده صوت وصدا اولمیه اول حالده برصحبت
ایشتمزسن مگر ناس محشره كیدر كن آیقلرینك سسلرینی ایشده سن
١٠٤ یومئذ لا تنفع الشفاعة الا من اذن له الرحمن ورضی له قولا ❋
اولكونده كیمسه‌نك شفاعتی نفع ایتمز مگر الله تعالی اول كیمسه‌یه شفاعت
ایتمكه اذن ویره واول شفیعك قولندن راضی اوله
١٠٥ یعلم ما بین ایدیهم وما خلفهم ولا یحیطون به علما ❋ نصف
الله تعالی مخلوقاتك اولمش واوله‌جق وكچمش وكله‌جك حاللرینی بیلور
الله تعالانك معلوماتنی كیمسه احاطه ایده‌مز
١٠٦ وعنت الوجوه للحی القیوم وقد خاب من حمل ظلما ❋
اول روز حشرده مجرم ومشركلر حی وقیوم اولان الله تعالایه ذل وخشوع
ایله وارهٔ ظلمله شركی حامل اولانلر خائب اولدی
١٠٧ ومن یعمل من الصالحات وهو مؤمن فلا یخاف ظلما
ولا هضما ❋ كیمكه مؤمن اولدیغی حالده بعض صالح عمل ایشلیه اول
كیمسه سیئاتی آرتمه‌سندن وثوابی اكسلمه‌سندن قورقمز
١٠٨ وكذلك انزلناه قرآنا عربیا وصرفنا فیه من الوعید لعلهم یتقون
او یحدث لهم ذكرا ❋ بو وعیدی متضمن آیاتمز كبی عربی لغتله سكا قرآنی
انزال ایتدك واول قرانده بز (طوفان ورجفه كبی) وعیدلرمزی تكرار ایتدك
شاید كه الله تعالی دن خوف واتقا ایده‌لر یاخود كچن وعیدلرمزی قرآن
انلر ایچون ذكر ایتدیكچه متنصح اولهلر
١٠٩ فتعالی الله الملك الحق ولا تعجل بالقرآن من قبل ان یقضی الیك
وحیه وقل رب زدنی علما ❋ الله تعالی برپادشاهدر كه امری نافذ ذات
وصفاتنده ثابت كمال اوصافه احق صفات مخلوقاتدن عالی قول مشركاندن
منزهدر یامحمد سكا اول قرآنك وحیی تماما ابلاغ اولنمزدن مقدم اول قرآنی
قرائته عجله ایتمه‌ودیكه یارب بكا علمی زیاده ایله ❋ مرویدر كه جبریل علیه السلام
برآیت كریمه كتوروب اوقور كن پیغمبر علیه السلام دخی اونوتمیم دیو برابر
اوقورایدی عجله ایتمه تمام دكله دیمك ایله نهی اولنمش اوله یاخود تبلیغنده
اجمال او زره عجله ایتمه دیمك اوله
١١٠ ولقد عهدنا الی آدم من قبل فنسی ولم نجد له عزما ❋

بوندن مقدم بزآدمه وحی وامر ایتدككه بو شجره‌نك ثمره‌سندن یمه آدم
اول امری اونوتدی انك اول كناهه عزیمتی قصدی بولمدق بلكه
اونوتمغله یاعدم صبرله اولدی
١١١ واذ قلنا للملائكة اسجدوا لآدم فسجدوا الا ابلیس ابی
١١٢ فقلنا یا آدم ان هذا عدو لك ولزوجك فلا یخرجنكما
من الجنة فتشقی ❋ ملكلره آدمه سجده ایله امر ایتدكزده انلر سجده
ایدوب ابلیس سجده‌دن ابا ایتدی دیدككه یاآدم بو ابلیس سكا وزوجه‌كه
دشمندر اندن حذر ایدك كه سزی جنتدن اخراجه سبب اولمیه تاكه دنیاده
معاش طلبیله زحمته اوغرامیه‌سز
١١٣ ان لك الا تجوع فیها ولا تعری ١١٤ وانك لا تظمؤ
فیها ولا تضحی ❋ اول جنتده سكا آج وچپلاق اولمق یوقدر وسن
انده صوسز اولمز وكونش سیجاغنی چكمزسین
١١٥ فوسوس الیه الشیطان قال یا آدم هل ادلك علی شجرة الخلد
وملك لا یبلی ❋ شیطان اكا وسوسه ایدوب دیدیكه یاآدم سكا برشجره
دلالت ایده‌یمكه اندن اكل ایدرسك ابدی جنتده قالورسین وزوال ارمز
دولته نائل اولورسین
١١٦ فاكلا منها فبدت لهما سوآتهما وطفقا یخصفان علیهما
من ورق الجنة وعصی آدم ربه فغوی ❋ آدم وحوا اول
شجره‌دن اكل ایتدیلر درعقب اوزرلرندن جنت لباسلری كیدوب عریان
قالدیلر وجنتك انجیر یپراقلریله سترعورت ایتدیلر آدم ربسنك امرینه
مخالفتله خلود مطلوبندن بی بهره اولدی
١١٧ ثم اجتبیه ربه فتاب علیه وهدی ❋ صكره ربی
عزشانه انی توبه‌یه حل ایله انتخاب ایتدی وتوبه ایتمكله توبه‌سنی قبول
ایتدی وتوبه اوزره ثباته هدایت ایتدی
١١٨ قال اهبطا منها جمیعا بعضكم لبعض عدو فاما یاتینكم منی
هدی ١١٩ فمن اتبع هدای فلا یضل ولا یشقی ❋ الله تعالی آدم وحوایه
دیدیكه ابلیس ایله جمله‌كز جنتدن یره اینك ابلیس ایله سز وذریتكز بعضكز
بعضكزله دشمن اولك بندن سزه كتاب ورسول كلدكده كیمكه بنم كتاب
ورسولمه اتباع ایدرسه اول دنیاده ضلالته وآخرتده شقاوته دوشمز

(١٢٠) ومن اعرض عن ذكري فان له معيشة ضنكا ☼ كيمكه
هدايته سبب اولان ذكرمدن يا كتاب ورسولمدن اعراض ايده انكچون حرص
وكسب حرام ايله معاش طارلغى ياخود قبر طارلغيله عذاب واردر
ونحشره يوم القيمة اعمى (١٢١) قال رب لم حشرتني
اعمى وقد كنت بصيرا ☼ اول معرضى قيامتده بز اعمى حشر ايدەرز
اول ديركه يارب نيچون بنى اعمى حشر ايتدك حال بوكه بن دنياده كورر ايدم
(١٢٢) قال كذلك اتتك اياتنا فنسيتها وكذلك اليوم تنسى ☼
الله تعالى بيوره كه سنك جزاك بويله درسكا دنياده قدر تلومزه دلالت ايدر
آيتلرمز كلدكده كوز يمى قپايوب ترك ايتدك سنك تركك كبى بوكون
عذابده ترك اولنورسين
(١٢٣) وكذلك نجزي من اسرف ولم يؤمن بايات ربه ولعذاب
الاخرة اشد وابقى ☼ واول معرضلر كبى حدى تجاوز ايدوب شرك
اوزره اولنلره وربسنك آيتلرينه ايمان ايتميوب تكذيب ايدنلره دخى جزا
ايدەرز البته دنياده وقبرده كى عذابدن آخرت عذابى اشد وعلى الدوام باقيدر
(١٢٤) افلم يهد لهم كم اهلكنا قبلهم من القرون يمشون في مساكنهم
ان في ذلك لايات لاولي النهى ☼ آيا مكه مشركلرينه هدايته عبرت
اولمديميكه انلردن مقدم ثمود وعاد واوط قومى كبى نيجه قرون اهلاك ايتمشز
تجارت ومسافرتله انلرك مسكنلرينه اوغرايوب كوررلر انلرك بويله هلاك
اولملرندن عقول كامله صاحبلرينه علامات وعبرتلر واردر
(١٢٥) ولولا كلمة سبقت من ربك لكان لزاما واجل مسمى ☼
اكر بوامته عذاب اولنمق اجل مسمى اولان قيامته تأخير اولنمسنه ربكدن
حكم الهى سبقت ايتمش اولمسه قرون ماضيه يه اولديغى كبى بونلره دخى
دنياده عذاب لازم اولوردى
(١٢٦) فاصبر على ما يقولون وسبح بحمد ربك قبل طلوع الشمس
وقبل غروبها ومن اناء الليل فسبح واطراف النهار لعلك ترضى ☼
يا محمد اهل مكه نك سنك حقكده ديدكلرينه صبرايت وربك تعالانك توفيق
وهدايتنه حامد اولديغك حالده طلوع شمسدن مقدم صباح نمازينى قيل
وكونش غروبندن مقدم ايكندو نمازينى قيل وكيجه نك ساعاتنده اخشام وياتسو
نمازلرينى قيل وكوندزك اطرافيكه نهارك نصف اولنه نهايت ونصف آخرينه بدايت

يعنى زوالدر اول وقتده اويله نمازينى قيل اول رجا ايله كه انك سببيله نائل اوله جقك
امتكه شفاعتكدن راضى اوله سين
(١٢٧) ولا تمدن عينيك الى ما متعنا به ازواجا منهم زهرة الحيوة الدنيا (١٢٨)
لنفتنهم فيه ورزق ربك خير وابقى ☼ نظر ايتمه كفاره ويردكمز مال
وزينت ومتاع دنيايه كه بز انلرى انكله ابتلا قيلمشز اول نعمتلره شكر
ايتمدكلرندن بز انلره آخرتده عذاب ايدرز سنك ربك جل شانه سكا دنياده
ويرديكى نبوت وسعادت وآخرتده آماده ايتديكى كرم ودولت انلره دنياده
ويرديكى زينت ومالدن خيرلو و باقيدر ☼ ابورافعدن نقل ايله روايت اولنديكه
بر كون حضرت پيغمبر عليه السلامه مسافر كلوب نزد دولتلرنده طعامدن برشى
بولنمامغله بنى بر يهودى يه كوندرديكه بكا برمقدار دقيق ويرسون غرۀ رجبده
بهاسنى ادا ايدەرم ديوردى يهودى يه واروب بوخصوصى افاده ايلديكمده
يهودى بكا رهن ويرمدكجه ويرمم جوابنى ويردى بوجوابله عودتمده پيغمبر
عليه السلام زرهنى رهن كوندروب دقيق آلدق ديدى قلب مبارككرينه
تسليه جهتيله بو آيت كريمه نازل اولدى
(١٢٩) وأمر اهلك بالصلوة واصطبر عليها لا نسئلك رزقا نحن نرزقك
والعاقبة للتقوى ☼ يا محمد اهل بيت وامتكه نماز ايله امر ايت وضيق معاشه
صبر ايدك كنديكك وانلرك رزقنى ويرمكه سعيكى استمزز بلكه سكا وانلره رزقى
بز ويررزسن قلبكله آخرت امرينه اهتمام ايله وعاقبت مستحسنه متقيلرايچوندر
(١٣٠) وقالوا لولا يأتينا باية من ربه اولم تأتهم بينة ما في الصحف
الاولى ☼ مكه مشركلرى ديديلركه نوليدى محمد ربسندن بزم
استديكمز برمعجزه كتورديكه انك صدقنه دلالت ايديدى توريه وانجيل
وسائر كتب سماويه ده اولان عقايد واحكامك كليسى قرآنده كلديمى (اول
قرآنى كتورن اول كتب سماويه يى كورمامش وكيمسه دن تعلم ايتمامش امى
ايكن فصحاى عرب انك برسوره سنى كتورمكدن عاجز ايديلر بوعظيم معجزه
دكلى ياخود امم سالفه بونلر كبى اقتراح معجزه طلب واتيانده تعندلرندن يننه
عدم تصديقيله نيجه هلاك اولدقلرينى اشتمديلرمى)
(١٣١) ولو انا اهلكناهم بعذاب من قبله لقالوا ربنا لولا ارسلت الينا
رسولا فنتبع اياتك من قبل ان نذل ونخزى ☼ اكر بز اول مشركلرى
بعثت محمد ونزول قرآندن مقدم عذابله هلاك ايديدك البته قيامتده انلر

ديه‌لرديكه يار بنا بزه پيغمبر وآيات كوندرمش اوليدك بوكون بزه بو ذليلك ورسوايلق كلمزدن مقدم بز اول پيغمبره وآياته اتباع ايدردك

١٣٢ قل كل متربص فتربصوا فستعلمون من اصحاب الصراط السوي ومن اهتدى ❊ يا محمد انلره ديكه بزدن وسزدن هر بريمز بر يول مزك حالنه منتظرلرز سز دخى انتظارده اولك بقينده يعنى يوم قيامتده معلوم اولوركه حقيقتده صراط مستقيم صاحبلرى كيمدر وحقه يول بولمش كيمدر ❊ اول حضرت پيغمبر عليه السلامدركه هم يول بولدى وهم يول كوستردى

— ٢١ — (سورة الانبياء وهى مائة واحدى عشر آية)

جزء ١٧

بسم الله الرحمن الرحيم

١ اقترب للناس حسابهم وهم في غفلة معرضون ❊ ناسك اعماللرى حسابى وقتيكه قيامتدر يقين اولدى انلر اول حساب ومؤاخذه دن غفلتده وانى تفكردن اعراضده درلر

٢ ما يأتيهم من ذكر من ربهم محدث الا استمعوه وهم يلعبون ❊ انلره ربلرندن پند ونصيحتى مشتمل بريكى ذكر كلسه انى انجق پيغمبردن دكلیوب اندن اعراضله اويون واستهزا ايدرلر

٣ لاهية قلوبهم واسروا النجوى الذين ظلموا هل هذا الا بشر مثلكم افتأتون السحر وانتم تبصرون ❊ انلرك قلبلرى غيرى شيئله مشغول وتأملدن غافل اولدقلرى حالده شرك ومعصيتله كندولرينه ظلم ايدنلر ارالرنده كيزلو مشورت ايدوب بو محمد ملك اولميوب سزك كبى آدم دكلمى بشر رسالته شايان دكلدر انك كلامنك سحر اولديغنى بيلوركن سز سحره كيدوب قبول ايدرميسز ديرلر

٤ قال ربي يعلم القول في السماء والارض وهو السميع العليم ❊ پيغمبرعم عليه السلام ربم تعالى سما وارضده كيزلو وآشكار كلامى بيلور اول ايشيديجى وبيليجيدر ديدى

٥ بل قالوا اضغاث احلام بل افتريه بل هو شاعر فليأتنا باية كما ارسل الاولون ❊ بلكه انلر مقدم قرآن سحردر ديدكلرندن صكره پريشان رؤيادر وصكره كندندن يابه الله تعالى يه افترادر بعده دونوب شاعردر اميدى اكر رسالت دعواسنده صادق ايسه اولكى پيغمبرلرك

كتوردكلرى معجزه كبى بزه معجزه كتورسون ديديلر

٦ ما آمنت قبلهم من قرية اهلكناها افهم يؤمنون ❊ بونلردن مقدم اولان اهل قريه‌يه استدكلرى معجزه‌يى ويرديكمزده ايمانه كلميوب انلرى هلاك ايتمشيدك آيا بوصنا ديدمكه ايمان ايدرلرمى مع هذا بونلر انلردن سخت دل وطاغيدرلر

٧ وما ارسلنا قبلك الا رجالا نوحي اليهم فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لاتعلمون ❊ يا محمد سندن مقدم كوندرديكمز پيغمبرلر ملك اولميوب انجق رجال (انسان) ايديلر كه بز انلره وحى ايدردك اهل كتاب علماسنه سؤال ايدك رسوللرك بشر ايدوكنى سزه خبر ويرسونلر اكر سز بيلمزسه كز

٨ وما جعلناهم جسدا لايأكلون الطعام وما كانوا خالدين ❊ ومقدمكى پيغمبرلرى بز يمز ايچمز جسد قيلمدق ودنياده دائم دخى اولمديلر

٩ ثم صدقناهم الوعد فانجيناهم ومن نشاء واهلكنا المسرفين ❊ بعده انلره وعدمزده صدق ايدوب انبيايه ومؤمنلردن ديلديكمز كمسنه‌لره نجات ويروب مسرفلرى هلاك ايتدك

١٠ لقد انزلنا اليكم كتابا فيه ذكركم افلا تعقلون ❊ بز سزه بر كتاب كوندردككه سزك عز وشرفكز يانده ومواعظه كز اول كتابده‌در سز تعقل ايتمزميسكز كه اكا ايمان ايده‌سز

١١ وكم قصمنا من قرية كانت ظالمة وانشأنا بعدها قوما آخرين ❊ چوق قريه اهليكه ظالملر ايديلر بز انلرى قيروب انلردن صكره يرلرينه آخر قوم پيدا ايلدك

١٢ فلما احسوا بأسنا اذا هم منها يركضون ❊ وقتاكه اول ظالملر بزم عذابمزى حس ومشاهده ايتديلر همان سرعتله اول قريه‌دن قاچديلر

١٣ لاتركضوا وارجعوا الى ما اترفتم فيه ومساكنكم لعلكم تسئلون ❊ ملكلر استهزا طريقيله انلره ديديلركه قاچيك نائل اولديغكز نعمتلريكزه وساكن اولديغكز خانه‌لريكزه دونك شايدكه سز قتل ايلديككز پيغمبرلردن سؤال اولنورسكز

١٤ قالوا ياويلنا انا كنا ظالمين ❊ انلر نجاتدن يأسله واى بزه كه قتل پيغمبران ايله بز ظالملردن اولدق ديديلر

١٥ فما زالت تلك دعويهم حتى جعلناهم حصيدا خامدين ❊

بويا وبلنا كلمه سنه مداوم اولدقلری حالده بزتا انلری تیرپانله بيچلمش اوتلق
كبی مرده وافسرده قيلدق * روايت اولندیكه بو آيتلر عنده حضوراتام
بر قريه اهلی حقنده نازل اولدیكه الله تعالی انلره برپيغمبر كوندروب انلری دينه
دعوت ايتدكده تعندلرندن انی قتل ايتديلر غضب ربانيله اوزرلرينه بخت نصر
تسليط اولوب چوغنی قليجدن كچيروب بعضنی اسير ايتدی اول اثناده انبيانی
قتلكز جزاسيدر ديو سمادن برندا كلدی ايشتدكلرنده ياويلنا ديه رك كناهلرينه
نادم اولديلر لكن فائده ايتميوب خائب وخاسر هلاك اولديلر
١٦ وما خلقنا السماء والارض وما بينهما لاعبين * بز سموات
وارضی وبينلرنده اولنلری اويون وعبث خلق ايتمدك (بلكه قوللر من بصيرت
اوزره اولوب وحدانيتمزی استدلال ايدهلر وانده اولان منافعله احتيا جلرينی
دفع ايدهلر ديو خلق ايتدك)
١٧ لو اردنا ان نتخذ لهوا لاتخذناه من لدنا ان كنا فاعلين *
اكر بز زن وفرزند كبی استيناس مراد ايتسك كندو عندمزدن مجردات‌دن
اخذ ايدردك لكن ربوبيتمزه شايان اولمامغله بو ايشی ايدیجيلردن
دكلز * ديندیكه يمن لغتنده لهو زن وفرزنده ديرلر ومن لدنادن مراد
حور العيندر والله اعلم
١٨ بل نقذف بالحق على الباطل فيدمغه فاذا هو زاهق ولكم الويل
مما تصفون * بلكه بز انلرك قوللرينی طرد وحقی باطل اوزرينه
تسليط ايدرزكه حق انی محو واهلاك ايدر زيرا حق ظهوريله باطل مضمحل
وفنا اولیجيدر يامعشر الكفار وای وحسرت سزه كه الله تعالايی شاننه شايان
اولميان صفتله وصف ايدرسز
١٩ وله من فی السموات والارض ومن عنده لا يستكبرون عن عبادته
ولا يستحسرون * سموات وارضده اولان جمله مخلوقات انك مملوكيدر
وانك عندنده اولان ملائكهٔ مقربلر انك عبادتنده كبر ايتمزلر وعبادتندن اوصانمزلر
٢٠ يسبحون الليل والنهار لا يفترون * كيجه وكوندز
الله تعالايه تسبيح ايدرلر اندن انلره فتور كلمز
٢١ ام اتخذوا الهة من الارض هم ينشرون * آيا انلر ارضك
معادن واشجارندن آلهه می اتخاذ ايتديلر انلر امواتی احيامی ايدر زيرا امواتی
احيايه وعدمدن ايجاده قادر اولميان الوهيته مستحق اولمز

٢٢ لو كان فيهما الهة الا الله لفسدتا فسبحان الله رب العرش
عما يصفون * اكر سموات وارضده الله تعالادن غيری آلهه اوليدی
آسمان وزمين وانلرده اولنلره فساد واقع اولوردی عرشك ربی اولان
الله تعالی مشركلرك اكا لايق اولميان شيئله وصفلرندن منزه وعالی اولدی
٢٣ لا يسئل عما يفعل وهم يسئلون * الله تعالی مالك حقيقت
وايشلديكی عين حكمت اولمغله اندن سؤال اولنمز غيريسی جمله مخلوق ومملوك
اولمغله مالكی طرفندن اقوال واعماللری سؤال اولنمق لازم كلور
٢٤ ام اتخذوا من دونه الهة قل هاتوا برهانكم هذا ذكر من معی
وذكر من قبلی بل اكثرهم لا يعلمون الحق فهم معرضون * الله تعالی
غيری آلهه می اتخاذ ايدرلر يا محمد انلره ديكه الله تعالادن غيری آلهه اتخاذ كرده
عقلا ونقلا دليلكز وار ايسه كتورك بوامتدن بنمله اولنلرك ذكريكه قرآندر
وبندن مقدمكيلرك تورية وانجيل وساٸر كتب سماويه يه نظر ايدككه انلرده
دخی توحيد ايله امر واشراكدن نهی مسطوردر بلكه مشركلرك اكثری حقله
باطل بينی بيلوب تميز ايتمزلر توحيد واتباع رسولدن اعراض ايديجيلردر
٢٥ وما ارسلنا من قبلك من رسول الا نوحی اليه انه لا اله الا انا
فاعبدون * سندن مقدم كوندردكمز هر بر پيغمبره انجق وحی ايدردككه
بندن غيری اله يوقدر انجق بكا عبادت ايدك هيچ برشيئی بكا اشراك ايتميك
٢٦ وقالوا اتخذ الرحمن ولدا سبحانه بل عباد مكرمون *
بعض كفار الله تعالی ملائكه دن ولد اتخاذ ايتدی ديديلر الله تعالی اندن
منزهدر بلكه ملائكه انك مكرم قوللريدر عبوديت ايسه ولادته منافيدر
٢٧ لا يسبقونه بالقول وهم بامره يعملون * كلامده الله تعالی‌يه
سبقت ايتمزلر وانك امريله عمل ايدرلر يعنی قول وعمللری انك امريله دركه
كفار ملائكه دن شفاعت اميد ايدرلر ايسه انلر الله تعالادن اذنسز كلام وشفاعت
ورفعله قدرتلری يوقدر
٢٨ يعلم ما بين ايديهم وما خلفهم ولا يشفعون الا لمن ارتضی وهم
من خشيته مشفقون * انلرك ايتدكنی وايده جكنی بيلور واول
ملائكه شفاعتی انجق الله تعالانك رضاسيله مؤمنلره ايده بيلور انلر مهابت
وعظمت وعذاب وعقوبت الهيه دن لرزان وخوفده درلر
٢٩ ومن يقل منهم انی اله من دونه فذلك نجزيه جهنم كذلك

نجزى الظالمين ❋ ملائكه وسائر مخلوقاتدن كيمكه الله تعالادن غيرى
بن الهم ديه بزاكا جهنمى جزا ايدەرز شول الوهيت وعبادتى نامحل موضعه
وضع ايدن ظالمره بويله جزا ايدرز
٣٠ اولم ير الذين كفروا ان السموات والارض كانتا رتقا ففتقناهما
وجعلنا من الماء كل شىء حى افلا يؤمنون ❋ آيا كافرلر ايشتمديلر
وخبرلرى اولمديمكه سموات وارض متحد ومتصل ايدى بزانلرى تفريق ايدوب
هواايله ارالرينى فصل ايتدك ياخود سموات متحد ايدى حركات مختلفه ايله
ارالرينى فصل وافلاك ايتدك ياخود سمايى مطروزمينى نبات ايچون فصل ايتدك
وصودن هرشيئه سبب حيات قيلدق آيا مشركلر بوآياتك ظهوريله ايمانه كلمزلرمى
٣١ وجعلنا فى الارض رواسى ان تميد بهم وجعلنا فيها فجاجا سبلا
لعلهم يهتدون ❋ ويرده ثوابت طاغلر قيلدق تاكه يرحركت ايتميه
ووسعتلو يوللر قيلدق تاكه تاهركس منزل ومقصودينه يول بولەلر
٣٢ وجعلنا السماء سقفا محفوظا وهم عن آياتها معرضون ❋
وسمايى بلا ستون سقف قيلدقكه سقوطدن محفوظدر حال بوكه ينه كافرلر
وحدانيت وكمال قدرتمزه دلالت ايدر سمانك علامتلرندن اعراض ايديجيلردر
٣٣ وهو الذى خلق الليل والنهار والشمس والقمر كل فى فلك
يسبحون ❋ اول الله تعالادركه ايل ونهار وشمس وقمرى خلق ايتدى
هر برى فلكنك سطحنده صوده يوزر كمسنەنك يوزديكى كبى سرعتله سير ايدرلر
٣٤ وما جعلنا لبشر من قبلك الخلد افان مت فهم الخالدون ❋
سندن مقدم كچنلرده برآدمه بزدنياده ابدى خلود قيلمدق سنك موتكه منتظر
اولانلرسنك موتكدن صكره انلر باقيمى اولەجقلر اولمز ❋ ديديلركه معاندان كفره
پيغمبر عليه السلامك موتيله اصحابى پراكنده اولەيدى انتظارنده اولديلر تسليه
ضمننده بوآيت كريمه نازل اولدى
٣٥ كل نفس ذائقة الموت ونبلوكم بالشر والخير فتنة والينا
ترجعون ❋ هرنفس موتى داديجيدر بزسزى شروخيرله يعنى بلا وشدت
وصحت ونعمتله تجربه ايدەرز تاكه صبروجزعكز وشكر وكفرانكز ظاهر اوله
بهرحال طرفمزه رجوع اولنورسكز اعمالكز اوزره جزاكز ويريلور
٣٦ واذا رآك الذين كفروا ان يتخذونك الا هزوا اهذا الذى يذكر
الهتكم وهم بذكر الرحمن هم كافرون ❋ كافرلرسنى كوردكلرى

زمان انجق استهزايه آلوب بربرلرينه ديرلركه آيا بوميدر سزك آلههكزى مذمتله
ذكر ايدن حال بوكه انلر رحمنك ذكرينى ووحدانيتنى انكار ايدن كافرلردر (استهزايه
البق واحق انلردر)
٣٧ خلق الانسان من عجل سأريكم آياتى فلا تستعجلون ❋
انسانك صبروثباتى نديسنده قلتى اولمغله نشاشى كويا عجلەدن خلق اولنمشدر
اى مشركلر يقينده سزه دنياده بدر وقعهسيله وآخرتده جهنم عذابيله
عقوبتمز نشانلرينى كوستررز عجله ايتميك ❋ ديديلركه بومحلده انساندن مراد
آدم عليه السلامدركه خلقتندهروح باشنه وكوزينه كلدككده شمسى غروبه
يقين كوروب يارب آفتاب غروب ايتمزدن مقدم اتمام خلقتمده عجلهايله ديدى
٣٨ ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين ❋ كافرلر
پيغمبر عليه السلام واصحابنه خطاباً ديرلر ايديكه قيامت نوقتده اولور بزه خبر
ويرك اكر وعدكزده صادقلر ايسهكز
٣٩ لو يعلم الذين كفروا حين لا يكفون عن وجوههم النار ولا
عن ظهورهم ولا هم ينصرون ❋ اولوقتكه نار جهنم انلرك اوكلرندن
وآردلرندن احاطه ايدوب آنلرانى دفعه قادر اولميەلر واول نارى انلردن
منع ايدر مددكار بولميەلر اول كافرلر اول حالى بيلسەلردى اول عذابك
كلمسنه عجله ايتمزلردى
٤٠ بل تأتيهم بغتة فتبهتهم فلا يستطيعون ردها ولا هم ينظرون ❋
بلكه قيامت انلره فجأة كلوب انلرى مبهوت ومتحير ايدر انك رد ينه قادر اولمزلر
وتوبهيه مهلت دخى ويرلمش اولمز
٤١ ولقد استهزئ برسل من قبلك فحاق بالذين سخروا منهم ما كانوا به
يستهزؤن ❋ سندن مقدمكى پيغمبرلر دخى قوملرندن استهزا اولنديلر
ايدى انلرى اول استهزالرى سببيله عذاب احاطه ايلدى سنك مستهزى
قومكه دخى همان بوصورت واقع اولور
٤٢ قل من يكلؤكم بالليل والنهار من الرحمن بل هم عن ذكر ربهم
معرضون ❋ يامحمد مستهزيلره ديكه الله تعالى اكرام ايدر سه
كيجهده وكوندزده انك عذاب وانتقامندن سزى كيم حفظ ايدر بلكه انلر
حق تعالانك ذكرندن روكردان اولمغله عقوبت الهى خاطرلرينه كلمزكه خوف ايدەلر
٤٣ ام لهم آلهة تمنعهم من دوننا لا يستطيعون نصر انفسهم ولا هم
منا يصحبون ❋ آيا انلرك بزدن غيرى آلهەلرىمى واركه انلردن عذابمزى

منع ايده انلرك آلهه زعم ايتدكلرى بتلرينك كندو نفسلرينه ياردمه قدر تلرى
يوقدركه انلرى كسر وقطع ايدرلر نيجه بزم عذابمزى منع ايده بيلورلر نه انلر
ونه عابدلرى بزم عذابمزدن حفظ اولنه مزلر
٤٤ بل متعنا هؤلاء وآباءهم حتى طال عليهم العمر افلا يرون انا نأتى
الارض ننقصها من اطرافها افهم الغالبون ☼ بلكه اول كافرلرى
وباباالرينى بروسعت عيش وامن وسلامتله متمتع ايتدك تاكه عمر مقدارلرى
تطويل ايله كندولره غرور كلوب بو حالت زائل اولمز ظن ايتديلر آيا انلر كورمزلرميكه
ارض كفره يى بز مسلمانلره اعطا ايله انلرك اراضيسنى اكسلدوب مسلمانلرك يرينى
آرتريرز آيا انلرمى غالبدر ياخود پيغمبر ومؤمنلرمى غالبدر
٤٥ قل انما انذركم بالوحى ولا يسمع الصم الدعاء اذا ما ينذرون ☼
ديكه بن سزى انجق بكا وحى اولنان ايله اخافه ايدرم صاغرلر ايمانه دعوت
واخافه اولندقلرينى ايشتمزلر
٤٦ ولئن مستهم نفحة من عذاب ربك ليقولن يا ويلنا انا كنا
ظالمين ☼ اكر ربك تعالانك عذابندن انلره جزئى شى طوقنسه انلر
آى وآى بزه كه برشرك وتكذيب ايله ظالملردن اولدق ديه‌لردى
٤٧ ونضع الموازين القسط ليوم القيمة فلا تظلم نفس شيئا وان كان
مثقال حبة من خردل اتينا بها وكفى بنا حاسبين ☼ قيامت ايچون
عدل ميزانلرينى وضع ايده‌رزكه انده اعمال وزن اولنور هيچ برنفس نيك وبد
عملندن برشيده ظلم اولنمز اكرچه حق برخردل دانه سى اغرنجه ايسه‌ده
بز آنى كتوروب ترازوده حاضر ايده‌رز كمال عدل الله عبادك اعمالنك
حسابنه بز كفايت ايده‌رز
٤٨ ولقد آتينا موسى وهرون الفرقان وضياء وذكرا للمتقين ☼
بز موسى وهرونه حقله باطل بيننى فرق ايدر وحيرت وجهالت ظلماتنه ضيا ويرر
ومتقيلره نصيحت ايدر كتاب ويردك
٤٩ الذين يخشون ربهم بالغيب وهم من الساعة مشفقون ☼
انلركه ربلرى تعالانك هنوز مستور غيبده اولان عذابندن قورقارلر انلر
اهوال قيامتدن دائما خوف اوزره‌درلر
٥٠ وهذا ذكر مبارك انزلناه افانتم له منكرون ☼ بو قرآن كلام
مباركدر وناسه خير كثير ومنفعتدركه بز آنى محمد عليه السلامه انزال ايتدك اى اهل مكه

سز اول قرآنى انكار ايديجيلردن ميسكز
٥١ ولقد آتينا ابراهيم رشده من قبل وكنا به عالمين ☼ بز ابراهيمه
نبوتندن (يا موسى وهروندن) مقدم صلاحه يول بولمغه معرفت ويردككه بز آنك حزب
بوعطايه اهل ومستحق اولديغنى بيلوردك ٢
٥٢ اذ قال لابيه وقومه ما هذه التماثيل التى انتم لها عاكفون ☼
اول وقت باباسى آزره وقومنه ديديكه بو تصويرلر ندركه سز آنلره عبادته مقيملرسز
٥٣ قالوا وجدنا آباءنا لها عابدين ☼ انلر بابالرمزى بونلره
عبادت ايدر بولدق انلره تقليد ايده‌رز ديديلر
٥٤ قال لقد كنتم انتم وآباؤكم فى ضلال مبين ☼ ابراهيم
عليه السلام تحقيق سز وبابالريكز دخى اشكار ضلالتده سكز ديدى
٥٥ قالوا اجئتنا بالحق ام انت من اللاعبين ☼ قومى ابراهيم
عليه السلامك بو كلامنى بعيد كوروب تعجب صورتنده سز بونى جدوحق
اوله‌رقمى سويلرسين يوخسه لعب ولطيفه‌مى ايدرسين ديديلر
٥٦ قال بل ربكم رب السموات والارض الذى فطرهن وانا على
ذلكم من الشاهدين ☼ ابراهيم عليه السلام ديديكه بلكه سزك ربكز
عرشانه سموات وارضك ربى وانلرك خالق وموجديدر وبن انك بنم وسزك
وآسمان وزمينك وجمله‌نك ربى اولديغنه شاهدلردنم وتحقيق بوزندن
اداى شهادت ايده‌رم
٥٧ وتالله لاكيدن اصنامكم بعد ان تولوا مدبرين ☼ تالله
دفعت ايدوب سزك بتلريكزى قيرارم سز انلرى كيروب كرزده براغوب
عيدكاهه كتديككزده
٥٨ فجعلهم جذاذا الا كبيرا لهم لعلهم اليه يرجعون ☼ اول
بتلرك جميعنى پاره پاره ايدوب يالكز كبيرنى براقدى كه اندن بونلرى كيم ايتدى
ديو سؤاله مراجعت ايده‌لر بلكه انلرى قيرديغى بالته‌يى انك كردننه تعليق ايتدى
٥٩ قالوا من فعل هذا بالهتنا انه لمن الظالمين ☼ بربرلرينه
ديديلركه بزم آلهه‌مزه بو ايشى ايدن كيمدر اول كيمسه نفسنه ظلم ايدوب
كندويى ورطهٔ هلاكه اتانلردندر
٦٠ قالوا سمعنا فتى يذكرهم يقال له ابراهيم ☼ بينه

انلردن دیدیلر که ایشتدککه بریکیت بتلری مذمتله ذکر ایدردی انك اسمنه
ابراهیم دینوردی

٦١ قَالُوا فَأْتُوا بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ۞ (نمرود
وامراسی) دیدیلر که اول ابراهیمی ناسك کوزی کوره رك کتورکه بیلدکلری
شیئه شهادت ایده لر

٦٢ قَالُوا أَأَنتَ فَعَلْتَ هَٰذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ ۞ (انی نمروده
احضارلرنده اکا) دیدیلر که یا ابراهیم بزم آلهه مزه بونی سنمی ایشلدك

٦٣ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَٰذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِن كَانُوا يَنطِقُونَ ۞
ابراهیم علیه السلام دیدیکه بلکه اول بتلرك بیوکی غضبندن بن وار ایکن
نیچون سزه طپارلر دیو انی ایشلمشدر انلردن سؤال ایدك اکر نطقه قادرلر
ایسه سزه جواب ویرسونلر

٦٤ فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنتُمُ الظَّالِمُونَ ۞ کندو
عقللرینه رجوع ایدوب بربرلرینه دیدیلر که تحقیق سز سویلمز وایشتمز شیئه
طاپمق ایله ظالملرسز

٦٥ ثُمَّ نُكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰؤُلَاءِ يَنطِقُونَ ۞
صکره خجالتلرندن باشلرینی اشاغی ایوب ابراهیم علیه السلامه سن بیلورسنکه
بو بتلر سویلمزلر نیچون انلره سؤال ایدك دیرسن دیدیلر

٦٦ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ
أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞ ابراهیم علیه
السلام دیدیکه آیا الله تعالادن غیری شول شیکه سزه نفع وضرره قادر اولمیه
اکا عبادت ایدرمیسکز مردار وکریه سزه وسزك الله تعالادن غیری طاپدقلریکزه
عجبا عملکزك قبحنی تعقل ایتزمیسکز ۞ مرویدر که نمرودیلر عیدلرنده برکون
صحرایه کیدوب اخشامه دك اکلنورلردی ورجوعلرنده بتخانه یه کلوب بتلرینه
نوازش ورسم پرستشی ادادن صکره خانه لرینه کیدرلردی ابراهیم علیه السلامه
بتلرینی کوستروب دیدیلرکه یارین بیرامز واردر بزمله برابر کیده لم که بزم دین
وآیینمزنه کوزلدر کوره سین ابراهیم علیه السلام لاونعم جواب ویرمدی
فرداسی انی کوتورمکه استدکلرنده سقیم دیو تمارض ایدوب قالدی انلر
کتدیلر انلردن کیرو بر بالطه ایله بتخانه یه کیروب آیت کریمه ده تفسیر
اولندیغی وجهله علی قول یتمش ایکی مرصع وسائر بتلرینی شکست ایدوب

بالکز بر کبیرلرینی ترکله بالطه یی انك بوینه اصدی بوندن مرادی بو ایدیکه
طاپدقلریکزه سؤال ایدك کیم ایتدوکنی سویلسون دیو بتلرینك سویلمکه
قدرتلری اولمدیغنی بیلملریله تخجیل وبدنام ایتمك ایدی والحاصل عیدلرندن
رجوعلرنده بتلرینی بو حالده کوروب مضطرب ومتحیر اولدیلر بونی کیم ایتدی
دیو تفحص ایدرلرکن مکر بوقاروآیت کریمه ده کندوکندینه (تالله لاکیدن
اصنامکم) یعنی بتلریکزی قیرارم دیدیکی کلامنی بریسی ایشتمشیدی بر برینه
سویلیه رك نمرودك امراسی قولاغنه واروب ابراهیم علیه السلامی احضار
ایلدیلر اشاغی آیات کریمه لرده بیان اولندیغی اوزره انلرله مناقشه والزامدن
صکره مناقشه یی ترکله مضاره نقل ایلدیلر

٦٧ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ۞
دیدیلرکه انی آتشه یاقك که اول عقوبتك اشدیدر تاکه اندن انتقامله
آلهه لرمزه نصرت ایتمش اوله لم اکرسز بویاردم ایشنی ایشلرسکز

٦٨ قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ٦٩ وَأَرَادُوا بِهِ
كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ۞ بز ناره ابراهیم اوزرینه ملایم برد
وسلامت اول دیدك نمرودیلر ابراهیم علیه السلامه مکر ایتمك مراد ایتدیلر
بز انلرك سعیلرینی باطل وابراهیمك حق اوزره ایدوکنی عیان ایدوب انلری
زیاده خسرانده قلیدق ۞ روایت اولندیکه نمرود برطاغك اوکنده برعظیم
دیوار حولی چکوب ایچنی برماه قدر حطب نقلیله طولدیروب اوزرینه روغن
دوکدیروب آتش اوردی ابراهیم علیه السلامی الی ایاغی باغلو منجنیق ایله
اول آتشه اتدیلر هواده کیدرکن جبریل علیه السلام اکا یتشوب برحاجت
وطلبك وارمی دیدی ابراهیم علیه السلام سندن حاجتم یوق دیدی جبریل
علیه السلام امدی ربکدن حاجتکی استه دیدی ابراهیم علیه السلام ربم بنم
حالمی بیلسی بنم طلبمه کافیدر دیدی چونکه ابراهیم علیه السلام میان آتشه
ایندی فی الحال دست وپاسنك بندلری آچیلوب اطرافنده کل ونسرین بیتوب
واب بارد له چشمه پیدا اولدی ویدی کون اول دیوار ایچنده صفاده
واطرافنده آتش یناردی نمرود کوشکندن کوردیکه ابراهیم علیه السلام
کلستان ایچره صفاسنده ملك الظل ایله صحبت ایده یور چاغروب دیدیکه
یا ابراهیم سنك اللهك نه بیوك قدرت صاحبی اولدیغنی کوردم استرمکه بن
انکیچون قوربانلر ایلیم ابراهیم علیه السلام بیوردیکه مادام سن کندو دینکده سن

اول سنك قربانكی قبول ایتمز * دینلدیكه نمرود درت بیك بقر قربان ایدوب
ابراهیم علیه السلامه اذیتی ترك ایلدی
٧٠ ونجیناه ولوطا الی الارض التی باركنا فیها للعالمین *
ابراهیمه وقرنداشی اوغلی لوطه نجات ویروب نمرودك مكانی اولان عراقدن
عالملر ایچون انده بركات ویردیكمز ارض شامه كوندردك * دینلدیكه ابراهیم
علیه السلام فلسطینه لوط علیه السلام مؤتفكانه نزولله امر اولندیكه بینلری
بر كون بر كیجه لك مسافه در
٧١ ووهبنا له اسحق ویعقوب نافلة وكلا جعلنا صالحین *
وابراهیمه طلبی اوزره اسحاقی وطلبندن زیاده نبیره سی یعقوبی ویردك وانلرك
كلیسنه صلاحه توفیق قیلدق
٧٢ وجعلناهم ائمة یهدون بامرنا واوحینا الیهم فعل الخیرات
واقام الصلوة وایتاء الزكوة وكانوا لنا عابدین * وانلری امرمزله
ناسه رهنما وحقه دعوت ایدر امامل قیلدق وخلقی اعمال صالحه یه ترغیب
ایچون انلره افعال خیراتی وحی ایتدككه نمازه قیام وزكاتی ادا ایده لر انلر
توحید وعبادتمزده اخلاص ایدر اولدیلر
٧٣ ولوطا اتیناه حكما وعلما ونجیناه من القریة التی كانت تعمل
الخبائث انهم كانوا قوم سوء فاسقین * ولوطه نبوت وحكمت یاخود
خصمابینی فصله حكم وانبیایه شایان علمی ویردك واكا عمل خبیثه ایشلیان
سدوم قریه سی اهالیسندن نجات ویردك اول قوم دائرهٔ اطاعتدن خارج
قبیح كروه اولدیلر ایدی
٧٤ وادخلناه فی رحمتنا انه من الصالحین * وبز لوط علیه
السلامی اهل رحمتمز زمره سنه ادخال ایتدككه اول رحمته شایسته صالحلردندر
٧٥ ونوحا اذ نادی من قبل فاستجبنا له فنجیناه واهله من الكرب العظیم *
ونوح علیه السلامی یاد ایله كه ابراهیم ولوط علیهما السلامدن مقدم كندو
قومك هلاكنه دعا ایلدی انك دعاسنه اجابت ایدوب اكا واهل بیتنه
طوفاندن نجات ویردك
٧٦ ونصرناه من القوم الذین كذبوا بایاتنا انهم كانوا قوم سوء
فاغرقناهم اجمعین * بز نوحه نصرتله آیتلرمزی تكذیب ایدن قوم اوزرینه
غالب ایتدك انلر بد وكفرلرنده مصر قوم اولمغله جمله سنی طوفانله غرق ایتدك

٧٧ وداود وسلیمن اذ یحكمان فی الحرث اذ نفشت فیه غنم القوم
وكنا لحكمهم شاهدین * داود وسلیمانك اكین یاباغ شاننده اولان
حكملرینی یاد ایله كه كیجه اول زرعه بر قومك قیونی كیروب افساد ایتمشیدی
بز انلرك حكملرینه عالم ایدك * مرویدركه داود علیه السلام محكمه ده اوتوروب
اوغلی سلیمان علیه السلام قپوده طوروب خلقك دعوالری فصل اولنوردی
بر كون ایلیانام برچفتجی ایله یوحنانام برصاحب غنم كلوب چفتجی بو یوحنانك
قیونی بر كیجه بنم اكینمی یا باغمك اوزومنی اكل وافساد ایلمش دیو دعوا ایلدی
یوحنایه سؤال ایتدكده اولدخی بویله واقع اولمش دیو اقرار ایتدی داود
علیه السلام شریعتی موجبنجه قیونلری ایلیایه ویردیو حكم ایلدی بو حكمله
طشره چیقدقلرنده ماده سلیمان علیه السلامك معلومی اولوب پدرینك یاننه
دخول ایله غیری صورت اوزره حكم اولنسه دخی كوزل اولوردی دیدی
داود علیه السلام نه صورتله دیدی سلیمن علیه السلام دیدیكه قیونلر ایلیایه
امانت ویریلوب كذلك باغ دخی یوحنایه ویرلسه یوحنا باغی یاتلایی اولكی
حالنه كتورنجیه دك زحمت چكسون وقیونلرك سود و یاغ و یاغیسیله ایلیا
نفعلنسون یوحنا اول مزروعی اولكی حالنه كتوردكده ایلیایه ویروب
قیونلرینی آلسون دیدی داود علیه السلام دخی بو وجهله حكم ایلدی
٧٨ ففهمناها سلیمن وكلا اتینا حكما وعلما وسخرنا مع داود الجبال
یسبحن والطیر وكنا فاعلین * بز اول باغ وغنم حكمنی سلیمانه تفهیم
وتعلیم ایتدك وداود وسلیماندن هر برینه پیغمبرلك وامور دینده علم ویردك
وداوده طاغلری وقوشلری تسخیر ایتدككه انكله بیله تسبیح ایده لر ذكر
اولنان تفهیمله حكمی وتسخیری بز ایشلدكدی
٧٩ وعلمناه صنعة لبوس لكم لتحصنكم من باسكم فهل انتم
شاكرون * وداوده سزكچون زره یاپق صنعتنی تعلیم ایتدككه انكله
جنكلرده قتل وجراحتدن محفوظ اوله سز عجبا بو نعمته شكر ایدیجی میسز
٨٠ ولسلیمن الریح عاصفة تجری بامره الی الارض التی باركنا
فیها وكنا بكل شیء عالمین * وسلیمانه شدتلو روزكاری تسخیر ایتدككه
انك امریله اولدیغی محلدن انی بركت ویردیكمز ارض شامه كوتوره بزم علممز
هر شیئه مستمر وواقف اولدی * دینلدیكه سلیمان علیه السلامی روزكار تختیله
بر كونده بر آیلق یوله كوتوردی

٨١ وَمِنَ الشَّیَاطِینِ مَنْ یَغُوصُونَ لَهُ وَیَعْمَلُونَ عَمَلاً دُونَ ذٰلِكَ وَكُنَّا
لَهُمْ حَافِظِینَ ٭ وشیطانلردن اول طائفه‌یی سلیمانه مسخر قیلدقكه
انلر دریایه طالوب انكچون جواهر چیقارررلردی ومدینه وكوشك بنالری وسائر
صناعات غریبه یاپمق ایچون غواصلقدن غیری سلیمان علیه السلامك دیلدیكی
ایشلری ایشلرلردی واول شیاطینی سلیمانك امرندن چیقمامق اوزره حفظ ایدردك
٨٢ وَاَیُّوبَ اِذْ نَادٰی رَبَّهُ اَنِّی مَسَّنِیَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِینَ ٭ نصف
وياد ایله كه ایوب علیه السلام ربسی جل شانه‌یه دعا ایتدیكه یارب بكا رنج
ومشقت مس ایتدی سن ارحم الراحمین سین دیدی ٭ ایوب علیه السلام
ابن آموص بن رازخ بن روم بن عیص بن اسحق علیه السلامدر ٭ منقولدركه
حق تعالی اكا بوت وچوق مال واولاد عنایت ایتمشیدی كیجه كوندز
طاعات وعبادات وخیراتده ایدی حق تعالی انواع بلایه مبتلا قیلدی یدی
اوغل اوچ قزی دیوارالتنده قالوب هلاك اولدی دوه‌لری صاعقه وقیونلری
سیل واكینلری ریح عاصف ایله فناوهلاك اولوب جسد مباركنه قرحه‌لر
وقوردلر پیدا ومتعفن اولوب مؤمنلری دخی مرتد اولدی وبر محلده قبول اولنیوب
زوجه‌سی رحمه بنت افرایم بن یوسف علیه السلامدن غیری یاننده كمسنه
قالمدی یدی سنه‌یدی ماه یدی كون یدی ساعت بو حالده اولدی اول درجه
صبرایتدیكه وجودندن دوشن قوردلری الوب ینه وجودینه قورایدی
٭ ایوب علیه السلامك (مسنی الضر) دعاسنك سببنده روایت كثیره اولمغله
بو مختصرده بعضیسی تسطیر اولندیكه شیطان اكا كلوب بكا سجده ایدرسك
سنی بو بلادن قورتاررم دیمكله كندو رنجنك ضررندن شكایت دكلدی بلكه
شیطانك ضررندن شكایت ایدی دینلدی ٭ ودخی كندویه ایمان ایدنلر اكر
بونده خیر اولیدی بو بلایه مبتلا اولمزدی دیمه‌لری درون مباركاربنی مجروح
ایتدی ٭ ودخی جسدنده اولان قوردلر محل تمجید وتوحید اولان قلب ولسانلرینه
قصد ایتملریله فوت تمجیددن خوف ایلدی ٭ ودخی زوجه‌سی غایت
بیچاره‌لكندن صكبوسنی فروختله قوت یومیه تدارك ایلدیكنه مطلع
اولدی ٭ یاخود جبرئیل علیه السلام اكا كلوب نیچون بویله خاموش
طوریورسن دیدكده ایوب علیه السلام صبردن غیری چاره ندر دیدی
جبرائیل علیه السلام حق تعالانك خزینه‌سنده بلا چوقدر سن اكا طاقت
كتوره‌مزسین الله تعالادن عافیت ایسته دیمكله بو دعایی ایتدی ٭ دینلدیكه

ایوب علیه السلامك بشریتی ضرر جسمانیله ناله‌ده وروحانیتی جمال اللهه
ناظر اوله‌رق لسان بشریتی (مسنی الضر) وزبان روحانیتی (ارحم الراحمین) دیدی
٨٣ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَیْنَاهُ اَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً
مِنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰی لِلْعَابِدِینَ ٭ بز ایوبك دعاسنه اجابت ایتدك وانده
اولان ضرر وبلایی كشف ایتدك (تفصیلی ان شاء الله تعالی سورهٔ ص ده
كلور) وبز اكا اهل واولادینی احیا ایدوب وردك وانلرله بیله امثالنی مضاعف
وردك كه عندمزدن اكا رحمت وانعام وعابد وصابرلره موعظه اوله
٨٤ وَاِسْمٰعِیلَ وَاِدْرِیسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِنَ الصَّابِرِینَ ٭ واسمعیل
وادریس (كه اخنوخدر) وذا الكفل (كه الیاس یا یوشع یا زكریا علیهم السلامدر)
بونلرك هر بری مشقت وشدائده صابرلردن ایدیلر
٨٥ وَاَدْخَلْنَاهُمْ فِی رَحْمَتِنَا اِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِینَ ٭ بز انلری نبوته
یا نعمت آخرته ادخال ایتدك انلر صلاحده كامل ومطیعلر ایدیلر
٨٦ وَذَا النُّونِ اِذْ ذَهَبَ مُغَاضِباً فَظَنَّ اَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَیْهِ فَنَادٰی
فِی الظُّلُمَاتِ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّی كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِینَ ٭
وذكر ایله بالق صاحبی كه یونس علیه السلامدر قومی انك دعوتنی قبول
ایتمدكلرینه غضبلنوب كتدی یاخود قومنه عذاب وعد ایلمشیدی عدم
ظهورندن وعدمده خلف ایلدم دیو انفعال ایدوب كتدی اول ظن ایتدیكه
بز انك یولنی سده قدرتمزی اعمال ایتمیه‌لم انی بحره سوق وبالغك قرننده
حبس ایتدك یونس علیه السلام ظلمات بحر وشب ده وبطن حوتده الهی سندن غیری
معبود بالحق یوقدر سنی اراده‌كی اجرایه عجزدن تنزیه ایدرم بن غضبله
نفسمه ظلم ایدنلردن اولدم دیو ندا ایلدی
٨٧ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّیْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِی الْمُؤْمِنِینَ ٭
بز یونسك دعاسنه اجابت ایدوب انی غمدن خلاص ایلدك كه اول ظلمات وشكم
ماهیدر بونك كبی بز مؤمنلری خلاص ایدرز (بونك تفصیلی ان شاء الله
تعالی سورهٔ (والصافات) ده كلور)
٨٨ وَزَكَرِیَّا اِذْ نَادٰی رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِی فَرْداً وَاَنْتَ خَیْرُ الْوَارِثِینَ ٭
وزكریایی ذكر ایتكه اول یارب بنی بلا وارث ولدسز ترك ایلمه حال بو كه سن
وارثلرك افضل وخیرلوسی سین دیو دعا ایلدی
٨٩ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ یَحْیٰی وَاَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ اِنَّهُمْ كَانُوا

يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ ۞
بزانك دعاسنه اجابت ایدوب یحیایی اکا هبه ایتدك وزوجه سنی عقیم ایکن
طوغورر قیلدق یاخود بدخوی ایکن خوشخوی قیلدق بو بابا واوغل وزوجه
یاخود ذکر اولنان انبیا اعمال خیراته مسارعت ایدرلردی وثوابه رغبت
وعقابدن خوفله بزه دعا ایدرلردی وبزه متواضع ایدیلر
٩٠ وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا
آيَةً لِلْعَالَمِينَ ۞ ومریمی یاد ایله که فرجنی حلال وحرامدن حفظ ایتدی
بزانك پیراهننه امریمزده اولان روحدن نفخله عیسایی احداث ایتدك ومریمی
واوغلنی عالمره علامت وعبرت قیلدیکه تأمل ایدوب قدرة اللهی تحقیق ایده لر
٩١ إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ۞ بو سزك
ملتکز اولان ملت اسلامده توحید واجبدر که اختلافسز شریعت واحده در
بلکه جمله انبیا بونده متفقلردر سزك ربکز بنم غیری بوقدر یالکز بکا عبادت ایدك
٩٢ وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ ۞ امم ماضیه
بینلرنده دینلرینی تفریق ایدوب یهودیت ونصرانیت کبی بربرلرینه مخالفت
ایتدیلر بونلرك جمله سی بزه رجوع ایدوب تفرقه لری جزاسی ویریلور
٩٣ فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ
كَاتِبُونَ ۞ کیمکه مؤمن اولدیغی حالده عمل صالح ایشلیه انك سعینك
ثوابنه نسیان اولمز سعینی صحیفهٔ اعمالنه کتب وثبت ایده رز
٩٤ وَحَرَامٌ عَلَى قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ۞ هلاك
ایتدیکمز قریه اهالیسنك توبه یه یا دنیایه رجوعلری ممتنعدر یاخود انلرك
جزالریچون محشره رجوع ایتماملری ممتنعدر
٩٥ حَتَّى إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ۞
اول مهلکلر حشره رجوعلرینه دك قبورلرنده معذب اولورلر تا علامت
قیامت اولان یأجوج ومأجوجك سدی فتح اولنجیه دك واول یأجوج
ومأجوج یاخود مهلکلر هر یوکسك محللردن سریع کیدرلر
٩٦ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا
يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ۞ وعد حق اولان
قیامتك ظهوری یقین اولدی اولوقتده کفارك کوزلری هول قیامتدن
حیرتله آچیق قالوب دیه لرکه وای بزه دنیاده بو کوندن غافل اولوب پیغمبرلری

ایشتمیه رك کندیمزه ظلم ایتمشز
٩٧ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ۞
ای مشرکلر سز والله تعالادن غیری طاپدیغکز بتلریکز وشیطان وعونه سی
جهنمك چیرا وحطبی سکز واکا واردوایدیجی سکز
٩٨ لَوْ كَانَ هَؤُلَاءِ آلِهَةً مَا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ۞ اکر اول
بتلریکز زعمکزجه آلهه اولسه لردی آنلر جهنمه ورود ایتمزلردی مع هذا
بت وبت پرستلر جهنمده مخلدلردر
٩٩ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ۞ انلر جهنمده آه
وزارده درو انلر آنده سروره دائر کلام ایشتمزلر
١٠٠ إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَى أُولَئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ۞ شونلرکه
انلرایچون بزدن سعادت وطاعته توفیق وجنتله تبشیر حسناسی سبقت ایتمشدر
(عزیر وعیسی وملائکه کبی) انلر کندولره عبادت اولنمغی قبول ایتمزلر انلر
اول ناردن ابعاد اولنمشلردر ✱ روایت اولندیکه (انکم وما تعبدون من دون الله
حصب جهنم) آیت کریمه سنی مشرکلر ایشتدکده غضبلندیلر ابن الزبعری انلره
دیدیکه سزغم چکمیك بن شمدی محمده کیدوب انکله مباحثه ایده رم دیو حضور
نبوی یه کلوب (یا محمد سن اللهدن غیری یه طپان وطاپیلان جهنمه کیرر
دیرسین یهود عزیره ونصاری عیسایه وبنو ملیح ملائکه یه طپارلر بو عزیر
وعیسی وملائکه دخی جهنمه حطبی اولورلر) دیدی پیغمبرمز علیه السلام
شیطان بونلره طاپك دیو امر ایتمکله انلر شیطانه طاپمشلردر بیوردی تصدیقا
بو آیت کریمه نازل اولدی
١٠١ لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِيمَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ ۞
اول ناردن بعید اولان اهل جنت نارك صوتنی ایشتمزلر انلر جنتده نفسلری
اشتها ایتدیکی شیده دائملردر
١٠٢ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنْتُمْ
تُوعَدُونَ ۞ انلر فزع اکبرده محزون اولمزلر (فزع اکبر اهل ناری آروب
جهنمه سوردکلری وقتدر) دینلدی وانلری قبردن قالقدقلری حینده ملائکه
قارشولیوب بو سزه دنیاده وعد اولندیغی کوندر دیه لر
١٠٣ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ
نُعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ۞ اولکونده بز کوکلری کتابلر طومار

اولوب بوكاديكى مثللو طى ايده رز مقدم عدمدن خلق و ايجاده بدأ ايتديكمز
كبى اعاده بى دخى خلقه قادرزكه انى وعد ايلمشيدك بناء عليه انجازى لازم
اولور البته بزانى ايشلرز

١٠٤ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ اَنَّ الْاَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ ❋ بز توريتدن صكره داودك زبورنده يازدقكه ارض
جنته بنم صالح قوللرم وارث اولور

١٠٥ اِنَّ فِي هٰذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ ❋ اشبو اخبار و موعظ
ومواعيد عبادت ايديجى قوم ايچون كافيدر

١٠٦ وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ ❋ يا محمد بز سنى مطلق
عالملره رحمت كوندردككه كتورديكك شى عالمك سعادت و معاش و معادلرينك
صلاحنه سبب وموجبدر

١٠٧ قُلْ اِنَّمَا يُوحٰى اِلَيَّ اَنَّمَا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ❋
ديكه بكا وحى اولنان انجق الهكز يكتا ويكانه اللهدر سز بووحيك مقتضاسنه
تسليملر ميسكز

١٠٨ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ اٰذَنْتُكُمْ عَلٰى سَوَاءٍ وَاِنْ اَدْرِي اَقَرِيبٌ اَمْ بَعِيدٌ
مَا تُوعَدُونَ ❋ اكر توحيددن اعراض ايدرلر سه سن ديكه بن
وحى اولنديغم شيئ سزه على السويه اعلام ايله دم بن بيلمم كه وعد اولنديغكز
قيامت يقينميدر يا بعيد ميدر

١٠٩ اِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ❋ الله تعالى
سزك آشكار اسلامه طعن اتديككز و مسلمينى كيزلو تحقير قولكزى بيلور

١١٠ وَاِنْ اَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَكُمْ وَمَتَاعٌ اِلٰى حِينٍ ❋ وبيلمم كه
سزك جزاكزك تأخيرى شايد فتنه و اعمالكزى امتحان اوله و مشيت الهيه
مقتضاسنجه اجل مقدره كلنه دك تمتع اوله

١١١ قَالَ رَبِّ احْكُمْ بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُونَ ❋
پيغمبر عليه السلام ديديكه يارب اهل مكه ايله بنم بيننزده حقله حكم بيور بزم ربمز
جمله مخلوقلرينه رحمتى چوقدر اعانت اندن مستند عادر سز الله تعالى يى
ناسزا وصف ايدرسكز اسلامى تحقير ايتمك استرسكز بز اندن ياردم طلب
ايتمكده وعنايتنه اميدوارز

٢٢ (سورة الحج مكية وهى ثمان وسبعون آية الا عن هذان خصمان الى صراط الحميد

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٣ ١ يَا اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ❋
اى ناس ربكز عزشانه نك عذابندن قورقك تحقيق قيامتك زلزله سى عظيم شيدر
* ديلديكه اول زلزله علامات قيامتدرندكه شمس مغربدن طلوع عندن يا نفخه
اوليدن اول اوله

٢ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ
حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارٰى وَمَا هُمْ بِسُكَارٰى وَلٰكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيدٌ ❋
اول كونده كه زلزله يى كوره لر انك شدتندن انالر امزديكى چوجقلرينى براغوب
اونوده لر وحامله نسوان حمللرينى وضع ايده لر واولكونك دهشتندن سن ناسى
سرخوش كوررسن حقيقتده سرخوش دكللردر لكن الله تعالانك عذابى شديد
اولمغله حيرتدن عقللرى زائل ومدهوشدر

٣ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ
مَرِيدٍ ❋ ناسدن بعضيسى الله تعالانك توحيدو كلامنده علمسز و دليلسز
مجادله ايدر اول مجادله وجميع احوالنده ازلده كمراه هر شيطانه تبعيت ايدر
* ديلديكه بو آيت كريمه نضر بن الحارث حقنده نازل اولديكه اول ملائكه
بنات الله وقرآنه اساطير الاولين وبعث وحشر يوقدر ديرايدى

٤ كُتِبَ عَلَيْهِ اَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيرِ ❋
شيطانك اوزرينه يازلمشدركه هر كيم اكا دوست اولوب متابعت ايده اول شيطان
انى اضلال ايدر و جهنمك كسكين آتشى طرفنه يول كوسترر

٥ يَا اَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنَ الْبَعْثِ فَاِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ
ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ
فِي الْاَرْحَامِ مَا نَشَاءُ اِلٰى اَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا اَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ
مَنْ يُتَوَفّٰى وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ اِلٰى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا
وَتَرَى الْاَرْضَ هَامِدَةً فَاِذَا اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَاَنْبَتَتْ مِنْ
كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ❋ اى ناس اكر سز بعثك امكانندن شكده اولديكز
ايسه بز سزك اولكى اصلكز اولان آدمى توپراقدن خلق ايتدك صكره انك ذريتى
سزى منيدن صكره اوبوشمش قاندن صكره برمقدار لحمدن تمام عيبسز خلقت
وناتمام نقصان خلقت كه غير مصور خلق ايتدك يعنى برحالدن برحاله انتقال

ایتدردك که ابتدای خلقتکزله معاد کزی استدلال ایدوب بعثه قدرتمزی سزه
بیان ایدملم وسزه رحملرده وضع وقتنه دك دیلدیکز مقدار قرار و یردك بعده
سزی بطن امهاتکزدن طفل ضعیف اوله رق چیقاردق صکره تربیه ایله
کمال قوت وعقل وفهمله اوتوز قرق یاشنه بالغ اولدیکز وسزدن بعضلری کماله
کلدکده یاخود مقدم فوت اولور و بعضلری دخی عمرك اضعف واخسنه
رد اولنور که طفل کبی مقدم بیلدیکی شیلری بیلمز اولور بونك کبی بعثه دلالت ایدر
شیکه سن ارضی یابس و بی رونق کوررسن قچانکه بزانك اوزرینه یغموری
انزال ایده رز اول زمین نباتاتله حرکت ایدر وهر نوع نباتاتی بتیروب
وآرتیروب سرور بخش اولور
٦ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهُ يُحْيِ الْمَوْتٰى وَاَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ۞ اشبو انسانك خلقتنده احوال متنوعه یه تحویلی وزمینك
بعد الموت احیاسی الله تعالی الوهیتده حق وثابت اولدیغی سببیله در واول
الله تعالی نطفه یی وارض موتا یی احیا ایتدیکی کبی قیامتده دخی موتایی بعث
واحیا ایدر واول هر شیئه قادردر
٧ وَاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ۞
بو دلیللر ایله عقل وذهنی اولان شك وشبهه سز قیامتك کلیجی اولدیغنی بیلور
والله تعالی وعدی موجبجه تحقیق قبورده کی موتایی بعث ایدر
٨ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ۞
ناسك بعضیسی دین اللهده علمسز و دلیلسز وروشن کتابسز جدال ایدر
٩ ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ۞ ناسی راه خدادن اضلال ایچون متکبرانه
اکیله رك بوکیله رك دیندن اعراض ایدر انکیچون دنیاده (بدرده اولدیغی کبی) قتل
ورسوالق واردر وقیامتده دخی بزاکا یاقیجی آتشی دادتیرز
١٠ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ۞ واکا
دینور که بو عذاب سنك کسب یدك اولوب تقدیم ایتدیکك وتکذیبك سببیله در
الله تعالی قوللرینه ظلم ایدر اولمدی
١١ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰى حَرْفٍ فَاِنْ اَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَاَنَّ بِهِ
وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ ذٰلِكَ هُوَ
الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۞ ناسدن بعضیلری الله تعالی یه عبادتی بی ثبات

انحراف واضطراب اوزره ایدر اکراکا صحت وغنا اصابت ایدرسه انکله
مطمئن اولوب اسلام نه کوزل دین ایمش دیر واکر مرض وفقر کبی برفتنه
اصابت ایدرسه یوزی اوزره دونوب مرتد اولور اول کمسنه دنیاده مأمولنك
فوتیله وآخرتده دینینك ذهابیله وجهنمده خلودیله زیانده در بوحال کوندنده
عظیم زیان وآشکار خسراندر * مرویدر که بو آیت کریمه اعرابدن برقوم
شاننده نازل اولدیکه انلر هجرت ایله مدینه یه کلوب اسلامه کلدیلر انلرکه
وجودلرنده صحت ومالرنده برکت اولوب مرأه سی اوغل وقسراقلری طای
طوغردی انلر بن بو دینه کیره لی خیره ملاقی اولدم دیدی واولکه مدینه یه
کلدکده جسمی مریض ومالی ناقص اولوب مرأه سی قز طوغردی وقسراغی
کبه اولمدی بکا بو دین شر اولدی دیوب مرتد اولدی
١٢ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ
الْبَعِيدُ ۞ الله تعالادن غیری برجماده عبادت ایدر که اکا عصیان
ایتسه ضرر ایده مز وطاعت ایتسه هیچ منفعت ایده مز اشته بو فعل
هدایتدن بعید برضلالتدر
١٣ يَدْعُوا لَمَنْ ضَرُّهُ اَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ ۞
اول برشیئه عبادت ایدر که اندن شفاعت والله تعالی یه توسل نفعی مأمول
ایدرمع هذا اول معبودینك دنیاده قتل وآخرتده عذابله ضرری نفعندن
یقیندر اول معبودی نه قبیح ناصرونه چرکین صاحبدر
١٤ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ۞ الله تعالی مؤمن اولوب عمل
صالح ایشلیانلری اشجاری التندن نهرلر آقار جنتلرینه ادخال ایدر حق تعالی
مراداتیدیکنی ایشلر موحد ومشرکی لایقلریله جزا ایدرر
١٥ مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ
اِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ۞ الله تعالی
پیغمبرینه دنیاده اعلای کلمه ودشمننه غلبه وآخرتده علو درجه ایله نصرت
ایتمزظننده اولان کمسنه بیتنك سقفنه برایپ باغلیوب انکله آصلسون بوغلدقدن
صکره ایپ قیراسون اندن نظر ایسونکه انك غضبندن نشأت ایدن حیله سنی
کیدررمی یاخود اول ایپ آسمانه آصوب صعود ایتسون نکه پیغمبر علیه السلامه
کلن وحیی ونصرتی قطع ایتسون * دینلدیکه بو آیت کریمه اسد وغطفاندن

بر قوم حقنده نازل اولمشدر که پیغمبر علیه السلام انلری اسلامه دعوت ایتدکده دیدیلر که بزمله یهود بینده معاهده واردر قورقارز که محمده نصرت اولنیوب ایشی ایلرو کیتمزسه یهود بزه رزق ویرمزلر

(١٦) وكذلك انزلناه آيات بينات وان الله يهدي من يريد ❋ مقدم بیان اولندیغی کبی بزاکا قرآنی احکام واخباری مشتمل آیتلرله کوندردک الله تعالی مراد ایتدیکنی بو آیتلرله هدایته ثابت ایدر

(١٧) ان الذين آمنوا والذين هادوا والصابئين والنصارى والمجوس والذين اشركوا ان الله يفصل بينهم يوم القيمة ان الله على كل شيء شهيد ❋ شونلر که مؤمن اولدیلر وانلر که یهودی وستاره پرست ودین عباده اختلافله نصرانی وآتش پرست وبت پرست اولدیلر الله تعالی قیامتده انلرک بیننی حق وباطلی تمییز ایله حکم وفصل ایدر تحقیق الله عظیم الشان هر شیئه عالم وآگاه واحوالللرینه مراقبدر

سجده (١٨) الم تر ان الله يسجد له من في السموات ومن في الارض والشمس والقمر والنجوم والجبال والشجر والدواب وكثير من الناس وكثير حق عليه العذاب ومن يهن الله فما له من مكرم ان الله يفعل ما يشاء ❋ آیا سن بیلمزمیسنکه سموات وارضده اولان مخلوقات وشمس وقمر وکواکب وطاغلر واغاچلر وحیوانات وناسک اکثری الله تعالی یه سجده ایدرلر وناسک چوغی دخی سجده دن ابا ایتمکله اوزرلرینه عذاب حکم اولنمشدر الله تعالی اول کسنه یکه شقاوتله ذلیل ایده انکیچون هیچ کرم وسعادت یوقدر تحقیق الله تعالی دیلدیکنی ایشلر

نصف (١٩) هذان خصمان اختصموا في ربهم فالذين كفروا قطعت لهم ثياب من نار يصب من فوق رؤسهم الحميم (٢٠) يصهر به ما في بطونهم والجلود (٢١) ولهم مقامع من حديد ❋ مؤمن وکافرلردن ایکی فرقه ربلرینک دین امرنده مخاصمه ومجادله ایتدیلر شونلر که دین اسلامی انکار ایتدیلر انلر ایچون جثه لری مقداری آتشدن ثوبلر اوباس اولنور وباشلری دانیوب غایت قینارصود وکیلور وانکله قارنده اولان بغرساق وجکرلری اریوب اول حرارت دریلرینه دخی تأثیر ایله اریدر وانلری تعذیب ایچون زبانیلرک یدنده تیموردن کورزلر واردر ❋ مرویدر که اهل کتاب ایله مؤمنلر مخاصمه ایتدیلر یهود ونصاری دیدیلر که بزم پیغمبرمز مقدم ودینمز قدیم والله تعالی یه احقز مؤمنلر جوابنده بز پیغمبرمز وه سزلک پیغمبرلریکزه

ایناینورز سز بزم پیغمبرمزی وکتابمزی بیلورکن حسد کزدن ایناینمزسز مع هذا حق بزم طرفزده در دیدیلر بناء علیه انلرک خصوملرینی فصل طریقی اوزره بو آیت کریمه نازل اولدی

(٢٢) كلما ارادوا ان يخرجوا منها من غم اعيدوا فيها وذوقوا عذاب الحريق ❋ هر بار اول آتشک غمندن خروج مراد ایتسهلر اول کورزله کیرو یه اعاده اولنورلر وملائکه انلره یاقیجی آتشک عذابنی دادکدیه لر

(٢٣) ان الله يدخل الذين آمنوا وعملوا الصالحات جنات تجري من تحتها الانهار يحلون فيها من اساور من ذهب ولؤلؤا ولباسهم فيها حرير ❋ الله تعالی اول خصملردن مؤمن اولوب عمل صالح ایشلیانلری اشجاری تحتندن ابرمقلر جریان ایدن جنتلره ادخال ایدر وانلر جنتده التون واینجو یله زکلر ایله حلی لنورلر واندہ انلرک لباسلری حریردر

(٢٤) وهدوا الى الطيب من القول وهدوا الى صراط الحميد ❋ اول مؤمنلر کلام طیبه هدایت اولنه لر که اول کلمهٔ توحید درباخود آخرنده (الحمد لله الذى اذهب عنا الحزن) قولیدر واول اهل ایمان الله تعالانک حمد اولنان دین اسلام یولنه هدایت اولنه لر

(٢٥) ان الذين كفروا ويصدون عن سبيل الله والمسجد الحرام الذي جعلناه للناس سواء العاكف فيه والباد ومن يرد فيه بالحاد بظلم نذقه من عذاب اليم ❋ شونلر که کافر اولدیلر وناسی سبیل اللهدن ومسجد حرامدن منع ایتدیلر اویله مسجد حرامکه بز انی ناس ایچون کرک انده مقیم کرک غربا مسافره قبله قیلدقکه مناسک حجی ادا ایده لر کیمکه حرم شریفده ظلمله حقدن میل والحادی مراد ایدرسه بزا کا عذاب الیمی دادرز

(٢٦) واذ بوأنا لابراهيم مكان البيت ان لا تشرك بي شيئا وطهر بيتي للطائفين والقائمين والركع السجود ❋ ویاد ایله که بز ابراهیم ایچون بیت شریفک مکاننی تعیین وبیان ایلدک ووحی ایتدک که بکا برشی اشراک ایتمه وبنم بیتمی طواف ایدنلر وانده اقامت ایدنلر ورکوع وسجود ایدنلر ایچون بتلردن وناشایان شیلردن تطهیر ایله

(٢٧) واذن في الناس بالحج يأتوك رجالا وعلى كل ضامر يأتين من كل فج عميق ❋ وناسی حجه دعوتله ندا ایله یا ابراهیم که پیاده وزبون دوه لره سوار ایله هر ایراق یوللردن سکا کلهلر

٢٨ ليشهدوا منافع لهم ويذكروا اسم الله في ايام معلومات على
ما رزقهم من بهيمة الانعام فكلوا منها واطعموا البائس الفقير ☼
تاكه انلر كندیلر ايچون دنيوى واخروى منفعتلرينه حاضر اوله لر وايام
عشر ذى الحجه ده لبيك ايله ياخود ذبح قربان وتشريقده اسم اللهى
ذكرايده لركه الله تعالى انلره قربان ايچون دوه وبقرو غنمدن ويرمشيدى
اول هدايا وضحايا كزدن اكل ايدك اهل جاهليت كبى ايتميك واندن بينوا
وتنكدست فقيره ييدريك
٢٩ ثم ليقضوا تفثهم وليوفوا نذورهم وليطوفوا بالبيت العتيق ☼
بعده وسخلرينى ازاله ايتسونلر يعنى مناسك حجى ادا واحرامدن خروجده
تراش وطرناق كسمه وسائرى ازاله ايتسونلر وشرعه موافق نذرلرينه وفا
ايتسونلر وبيت قديمى طواف ايتسونلر
٣٠ ذلك ومن يعظم حرمات الله فهو خير له عند ربه واحلت لكم
الانعام الا ما يتلى عليكم فاجتنبوا الرجس من الاوثان واجتنبوا
قول الزور ☼ بو مذكورلر اعمال واحكامدر هر كيمكه الله تعالانك
حرمت واحكامنى تعظيم ايده اول تعظيم انكچون ربسى عندنده ثواب جهتيله
خيرلودر وسزه ذبح ايتديككز ابل وبقروغنم حلال قلندى مكر سورهٔ مائده
اولنده (حرمت عليكم) آيتنده تلاوت اولنان عارضى حرام اولمشلردر شول عين
رجس اولان بتلردن اجتناب ايدك وخلاف سويلمكدن ويلان شاهدلكى
ايتمكدن دخى اجتناب ايدك
٣١ حنفاء لله غير مشركين به ومن يشرك بالله فكانما خر من السماء
فتخطفه الطير او تهوى به الريح في مكان سحيق ☼ انلر الله تعالايه
شرك ايتميوب خالص اسلام اوزره اولدقلرى حالده در كيمكه الله تعالايه شرك
كتوره اول كمسنه كويا كوكدن يره دوشمكله هلاك اولوب لاشه سنى قوشلر
انك اعضاسنى پاره لرلر ياخود روزكار انى بربعيد دستكير اولمز محله انداخته
ايده يعنى كيمكه اوج ايماندن حضيض كفره دوشرسه هواى نفسى انى پريشان
و پامال ايدروسوسهٔ شيطان انى وادئ ضلالته انداخته ايدوب نابود ايدر
٣٢ ذلك ومن يعظم شعائر الله فانها من تقوى القلوب ٣٣ لكم
فيها منافع الى اجل مسمى ثم محلها الى البيت العتيق ☼ بو بتلردن
ويلانلردن مجتنب كمسه والله تعالانك مناسك حجى ياخود قربانى عيسزاوله رق

تعظيم ايده واول تعظيم قلبلريله الله تعالادن اتقا ايدنلردندر اول قربانلرك
سودندن ويپاغيسندن وركوبكزدن ويوك وضعكزدن قربان وقتى كلنجيه دك
سزه منفعتلر واردر صكره بيت شريف قديمه نحرو جوبنده انك ذبح وقربانى محلى بدر
٣٤ ولكل امة جعلنا منسكا ليذكروا اسم الله على ما رزقهم من بهيمة
الانعام فالهكم اله واحد فله اسلموا وبشر المخبتين ☼ هر اهل اديان
ايچون قربان ذبح ايده جك مكان قيلدق تاكه انلره رزق ويريلن قربانلرى
ذبح ايتدكلرى حينده الله تعالانك اسمنى ذكر ايده لر الهكز اله واحددر اكا
اطاعت ايدك يا محمد مطيع ومتواضعلرى جنتله مژده ايله
٣٥ الذين اذا ذكر الله وجلت قلوبهم والصابرين على ما اصابهم
والمقيمي الصلوة ومما رزقناهم ينفقون ☼ انلركه عندلرنده الله تعالى
ذكر اولنسه انك هيبتندن قلبلرى دترر وانلره اصابت ايدن محن ومشقته
صبر ايدجيلردر وصلوة مكتوبه يه وقتيله اقامت ايدجيلردر و بزم انلره ويرديكمز
رزقلردن وجوه خيره صرف وانفاق ايدرلر
٣٦ والبدن جعلناها لكم من شعائر الله لكم فيها خير فاذكروا
اسم الله عليها صواف فاذا وجبت جنوبها فكلوا منها واطعموا القانع
والمعتر كذلك سخرناها لكم لعلكم تشكرون ☼ قربان ايچون
مكه يه سوق اولنان دوه و بقر ذبحنى سزكچون دين الله نشانلرندن قيلدق كه انك
ذبحنده سزه دنيوى واخروى خير واردر اول دوه بى اياقلرى اوزره ايكن اسم
اللهى ذكر ايله ذبح ايدك اول قربان يانى اوزره دوشوب جان ويردكده انك لحمندن
اكل ايدك واندن غيرسائل وسائل فقرايى اطعام ايدك بو قربانلرى قيام اذبح ايتدر
ديكمز كبى انلرى بو عظمت وقوتلريله سزه مسخر ايتدككه شايد سزه ايتديكمز
انعامه شكر ايده سز
٣٧ لن ينال الله لحومها ولا دماؤها ولكن يناله التقوى منكم كذلك
سخرها لكم لتكبروا الله على ما هديكم وبشر المحسنين ☼ اول قربانلرك
تصدق اولنان لحملرى وذبحنده آقان قانلرى موقع قبولده اولمز ولكن سزدن
تقوى وامر بارىده تعظيم ولوجه الله اولان شى موقع قبولده در ذكر اولنديغى
كبى اول قربانلر سزه رام اولدى تاكه اول تسخير طريقيله ارشاد اوزره
اولوب ذبحكز عندنده تكبير كتوروب الله تعالى يى تعظيم ايده سز جمله
عمللرنده الله تعالانك رضاسنى طلب ايدنلرى جنتله تبشير ايله ☼ مرويدر كه

زمان جاهلیتده ذبح ایتدکلری قربانلرینك قاننی الله تعالایه تقرب زعمیله کعبه‌نك
دیوارینه سورلردی مسلمانلری دخی انلره تشبیه مراد ایتدکلرنده بو آیت کریمه ایله
نهی اولندیلر

٣٨ اِنَّ اللّٰهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ☼
تحقیق الله تعالی مؤمنلردن مشرکلرك اذاسنی دفع ایدر الله تعالی دیننه خیانت
و کفران نعمت ایدنلرك جمله‌سنی سومز

٣٩ اُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِاَنَّهُمْ ظُلِمُوا وَاِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ☼
شول مقاتله ایدن مشرکلر ایچون مؤمنلره ظلم اولندقلری سببیله جهاده اذن
ویرلدی الله تعالی مؤمنلره نصرت ایتمکه البته قادردر * مرویدر که مکه
مشرکلری مؤمنلره اذا ایدوب کیمی مضروب و کیمی سرشکسته حضور نبوی‌یه
شکوایه کلورلردی افندمز علیه السلام انلره صبر ایدك بن هنوز قتاله امر اولنمامشم
دیرایدی چونکه هجرت واقع اولدی مؤمنلردن مکه‌ده قلانلری هجرتدن
منع ایدن مشرکلره قتاله اذن ویرلدی بو آیت کریمه قتاله اذن ویرلن اولکی
آیتدر دینلدی

٤٠ اَلَّذِينَ اُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ اِلَّا اَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللّٰهُ وَلَوْلَا
دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ
يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللّٰهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللّٰهُ مَنْ يَنْصُرُهُ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ☼
شونلر که ناحق دیارلری اولان مکه‌دن انجق ربمز الله تعالادر دیدکلری ایچون
چیقارلدیلر اکر الله تعالی ناسك بعضنی بعضیله دفع ایدر اولمیدی یعنی مؤمنلری
کافرلر اوزرینه تسلیط ایتمیدی کافرلرك استیلاسیله البته رهبانلرك صومعه‌سی
ونصارینك کلیسالری ویهودك حوره‌لری ومسلمانلرك انده اسم الله چوق
ذکر اولنان مسجدلری یقلوب خراب اولوردی والبته الله تعالی انك دیننه
نصرت ایدنه نصرت ایدر تحقیق الله تعالی نصرتده قوی وحکمنده غالبدر

٤١ اَلَّذِينَ اِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْاَرْضِ اَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ وَاَمَرُوا
بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُورِ ☼ شول دیارلرندن
ناحق یره چیقارلانلره اکر بز بر یوزنده مکان ویرر سك انلر بکا تعظیمله نماز
مکتوبه‌لرینه اقامت ایدرلر ومالرندن زکات مفروضه‌یی ویررلر ومعروفله امر ومنکردن
نهی ایدرلر امورعبادك عاقبتی حق تعالایه راجعدر

٤٢ وَاِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ

٤٣ وَقَوْمُ اِبْرٰهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ٤٤ وَاَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكُذِّبَ
مُوسٰى فَاَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ☼ یا محمد اکر
قومك سنی تکذیب ایدرلرسه تکذیب اولنمقده یالکزسن دکلسین سندن
مقدم قوم نوح نوحی وقوم عاد هودی وقوم ثمود صالحی وقوم ابراهیم
ابراهیمی وقوم لوط لوطی واصحاب مدین شعیب علیهم السلامی تکذیب
ایتدیلر وموسی علیه السلام فرعون وقبطدن تکذیب اولندی اول کافرلره
اجل مقدره‌لری کلنجه‌یه دك مهلت ویردم بعده انلری عذابله اخذ
ایتدم نظر ایله که بنم انکارم نیجه اولور که نعمتی محنته وحیاتی هلاکه
وعمارتی خرابه تبدیل ایده‌رم

٤٥ فَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوشِهَا
وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ ☼ قریه‌دن نیجه‌لر که اهالیسی ظالم ایدیلر
بز انلری هلاك ایتدك اول قریه‌نك سقفلری دوشوب اوزرینه دیوارلری
ییقلمشدر وقیولردن صو آلورکسنه قالمامغله معطل قالمشلردر ونیجه مرتفع
ومعمور کوشکلر خالی قالمشلردر * مرویدرکه بو بئر معطله وقصر مشید
ایکیسی دخی یمنده حاضوراء دینور بربلده‌ده ایدیکه صالح علیه السلامه ایمان
ایدوب عذابدن نجات بولان درت بیك کیمسه صالح علیه السلامله اورایه
کلدکلرنده صالح علیه السلام وفات ایتدی اول اجلدن اکا (حضرموت)
دینلدی وانده حاضورایی بنا ایتدیلر اول قیو اوزره قرار ایدوب چوغالدیلر
بعده اصنامه عبادته باشلیوب مشرك اولدیلر الله تعالی انلره حنظله بن صفوان
نام رجلی پیغمبر کوندردیکه انلرك جاهلیدی انلری توحیده ودین حقه دعوت
ایتدکده انی چارشوده قتل ایتدیلر اول سببدن حق تعالی انلری هلاك
وبئر وقصرلرینی معطل ایلدی

٤٦ اَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْاَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا اَوْ اٰذَانٌ
يَسْمَعُونَ بِهَا فَاِنَّهَا لَا تَعْمَى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ☼
آیا انلر یریوزنده کزمزلرمیکه اول هلاك اولان کفار قومنك منازل
ومصارعلرینك خرابیتنی کوروب قلبلریله تعقل یاخود خبرلرینی قولقلریله
ایشدوب تفکر ایده‌لرکه وحدانیت وقدرت الهی‌یی بیله‌لر کرچه انلر
صورتده اعمی دکلدرکه هرشیئی کوررلر لکن سینه‌لرنده اولان قلبلری
اعمیدرکه بو کچمشلرك احواللرینی مشاهده ایدوب عبرت المزلر * دینلدیکه

سورهٔ اسریده (من كان فى هذه اعمى فهو فى الاخرة اعمى) آیتی نازل اولدقده
ابن مكتوم پیغمبر علیه السلامه كلوب یارسول الله بن دنیاده اعمی یم آخرتده
دخی اعمامی اولورم دیمكله بو آیت كریمه ایله تسلیت بیورلدی
٤٧ وَیَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ یُخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهُ وَاِنَّ یَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ
كَاَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ☼ كافرلر انلره وعد اولنان عذابك نزولنی
سندن عجله استرلر حق تعالانك وعدنده خلف اولمز ربك جل شانه عندنده
بر كون سزك تعداد ایتدیككز بیك سنه كبیدر زیرا اكا وقت وحكم جاری اولمز
زمان مراد ایدرسه اول عذابی كوندرر
٤٨ وَكَاَیِّنْ مِنْ قَرْیَةٍ اَمْلَیْتُ لَهَا وَهِیَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا وَاِلَیَّ
الْمَصِیرُ ☼ نیجه قریه اهلی كافرلر كن محض رحمانیتمزله انلره عذاب تأخیریله
مهلت ویردك مع هذا انلر ظالم اولدیلر صكره انلری دنیاده عذاب سحتیله
اخذ ایتدك ورجوعلری طرفمزه اولمغله آخرتده عذاب شدید ایله جزا نورلر
٤٩ قُلْ یَا اَیُّهَا النَّاسُ اِنَّمَا اَنَا لَكُمْ نَذِیرٌ مُبِینٌ ☼ دیكه ای ناس
انجق بن سزی آشكارا خافه ایدیجیم
٥٠ فَالَّذِینَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِیمٌ ☼
شونلر كه مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر انلر ایچون ذنوبلرینه مغفرت
وكرملو رزق جنت واردر
٥١ وَالَّذِینَ سَعَوْا فِی اٰیَاتِنَا مُعَاجِزِینَ اُولٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِیمِ ☼
شونلر كه صاحبنك عجزینی مراد ایدراولدقلری حالده آیتلرمزك ابطالنده سعی
ایتدیلر انلر شدید علولی آتش اصحابیدر
٥٢ وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِیٍّ اِلَّا اِذَا تَمَنّٰی اَلْقَی الشَّیْطَانُ
فِی اُمْنِیَّتِهِ فَیَنْسَخُ اللّٰهُ مَا یُلْقِی الشَّیْطَانُ ثُمَّ یُحْكِمُ اللّٰهُ اٰیَاتِهِ وَاللّٰهُ عَلِیمٌ حَكِیمٌ ☼
سندن مقدم صاحب شریعت رسولدن وانك شریعتنه تابع نبیدن بر نبی
كوندرمدك الا اول رسول ونبی اوقق یاخود كندو نفسندن برشی سویلمك
مراد ایتدیكی زمان شیطان انك اول قرائت یا كلامنه برشی القا ایدر اول
شیطانك القا ایتدیكنی الله تعالی نسخ وابطال ایدر بعده كندو آیتلرینی حكم
واثبات ایدر الله تعالی ناسك احوالنی بیلیجی و حكمنی اجرا ایدیجیدر * بو آیت
كریمه ده پیغمبر علیه السلامك امنیتنه شیطانك القاسی خصوصنده بعض اهل
تفاسیر كندو لسان مباركلرندن صدور ینه ذاهب اولدیلر ایسه ده كتب معتبرهٔ

متعدده دن اخذ له مواهب بویله یازار كه سورهٔ والنجم نازل اولدقده پیغمبر
علیه السلام آنی مسجد حرامده مجمع قریشده فهم اولنسون دیو آیتلرده
توقف ایده رك اوقیدی بو وجهله (افرأیتم اللات والعزى ومنوة الثالثة
الاخرى) آیتلرینی اوقیوب توقف ایتدكده اول ارالقده شیطان فرصت بولوب
مشركلرك قولاقلرینه (تلك الغرانیق العلی وان شفاعتهن لترتجی) كلامنی
وضع ایلدیكه معناسی بو بیاض قوغه یه شبیه بتلرك شفاعتی امید اولنور دیمكدر
بو كلامله بزم بتلرمزی مدح ایتدی دیو قریش مسرور اولدیلر حتی سورهنك
آخرنده سجده وقوعیله مؤمنلر ایله اكثر مشركلر دخی سجده ایتدیلر جبریل
علیه السلام نازل اولوب بو حالی پیغمبر علیه السلامه عرض ایتدكده غایت
مكدر اولمغله حق تعالی تسلیت خاطرلری ایچون بو آیت كریمه یی انزال ایلدی
٥٣ لِیَجْعَلَ مَا یُلْقِی الشَّیْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِینَ فِی قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِیَةِ
قُلُوبُهُمْ وَاِنَّ الظَّالِمِینَ لَفِی شِقَاقٍ بَعِیدٍ ☼ تاكه شیطانك القا ایتدیكی
شیئی قلبلرنده شك وتردد مرضی اولان وقلبلری غایت قتی اولان منافق
ومشركلر ایچون الله تعالی تجربه وفتنه قیلر تحقیق اهل نفاق وشرك ظالملری
حقدن بعید معاند مخالفلردر
٥٤ وَلِیَعْلَمَ الَّذِینَ اُوتُوا الْعِلْمَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَیُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ
قُلُوبُهُمْ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهَادِ الَّذِینَ اٰمَنُوا اِلٰی صِرَاطٍ مُسْتَقِیمٍ ☼ وتاكه علم
توحید وعلم قرآن ویریلنلر بو قرآن ربك تعالی طرفندن حق اولدیغنی
وشیطانك اكا تصرفه مجالی اولمدیغنی بیلوب ایمان ایده لر وانكله قلبلری نرم
اولوب احكامنی قبول ایده لر تحقیق الله عظیم الشان مؤمنلری صراط
مستقیمه هدایت ایدیجیدر
٥٥ وَلَا یَزَالُ الَّذِینَ كَفَرُوا فِی مِرْیَةٍ مِنْهُ حَتّٰی تَأْتِیَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً اَوْ یَأْتِیَهُمْ
عَذَابُ یَوْمٍ عَقِیمٍ ☼ كافرلر قرآندن یا رسولدن یا شیطان انك امنیه سنه
القا ایتدكندن دائما شكده درلر تا انلره فجأةً اشراط ساعت وموت كلنجیه دك
یاخود یوم بدر كبی نسللری محو ایله عقیم یاخود عقیم كونی اولان قیامت اولنجه دك
٥٦ اَلْمُلْكُ یَوْمَئِذٍ لِلّٰهِ یَحْكُمُ بَیْنَهُمْ فَالَّذِینَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فِی جَنَّاتِ النَّعِیمِ ☼ اولكونده ملك وحكم الله تعالانكدر مؤمنله
كافر بیننده حقله حكم ایدر انلر كه ایمان وعمل صالح ایله متصف اولدیلر
انلر جنات النعیمده درلر

٥٧ والذين كفروا و كذبوا باياتنا فاولئك لهم عذاب مهين ۞
انلركه كافراولوب آيتلريمزى تكذيب ايتديلر اول كروه ايچون رسواى
وتحقيرايديجى عذاب واردر

٥٨ والذين هاجروا في سبيل الله ثم قتلوا اوماتوا ليرزقنهم الله
رزقا حسنا وان الله لهو خير الرازقين ۞ شونلركه ديارلريني براغوب نصف
في سبيل الله هجرت ايتديلر صكره جهادده قتل اولنديلر ياخود اجليله وفات
ايتديلر الله تعالى انلرى بلاانقطاع جنت نعمتلريله رزقلنديرر ياخود احيااولوب
زرقلنورلر تحقيق الله عظيم الشان رازقلرك خيراوسيدر كه ديلديكنه رزقى بحساب
ويرر * ديناديكه صحابه دن بعضيلرى ديديلركه يارسول الله دين قرنداشلرمى
جهادده شهيداوليورلر انلر عطيات اللهى يه نائل اولورلر بز طبيعتمزله
وفات ايدرسك حالمز نيجه اولور بوآيت كريمه نازل اولديكه دائمانيت جهادده
اولدقجه انلره دخى اول رزق حسن واردر

٥٩ ليدخلنهم مدخلا يرضونه وان الله لعليم حليم ۞ انلر جنته
بردخول ايله داخل اولورلركه انده استدكلرينى بولوب راضى اولورلر الله تعالى
انلرك نيتلرينى بيلور واساءت اهلنه دخى حلم ايدر عجله ايتمز

٦٠ ذلك ومن عاقب بمثل ما عوقب به ثم بغي عليه لينصرنه الله
ان الله لعفو غفور ۞ سزه حكم ذكر اولنان در كيمكه كنديه عقوبت
اولنديغى مثللو اوكا مقابل عقوبت ايده يعنى مشركلر مؤمنلره ظلما قتال
ايتدكلرنده مؤمنلر دخى انلرله مقاتله ايده بعده انك اوزره اول ظالملر بنه بغى
وتعدى ايدهلر الله تعالى البته اول ظالملر اوزره مؤمنلره نصرت ايدر الله تعالى
عفوومغفرت ايديجيدر * منقولدركه مشركلر شهر حرامده مؤمنلر اوزرينه
قتاله كلديلر مسلمانلر شهر حرامده قتالدن حذر ايدوب انلرى منع ايتمك استديلر
ممتنع اولميوب قتاله تصدى ايتدكلرنده الله تعالى مؤمنلره نصرت ايدوب غالب
اولديلر لكن مؤمنلرك قتاللرى شهر حرامده اولمسندن قلبلرنده ملالت وقوعيله
بوآيت كريمه نازل اولوب ملالتلرى دفع اولدى

٦١ ذلك بان الله يولج الليل في النهار و يولج النهار في الليل وان الله
سميع بصير ۞ بو مظلوملره نصرت اول سبب ووجهله دركه الله تعالى
قادردر برشى برشيئه غالب ايدر ازجمله كيجه يى كوندزه ادخال ايله كوندزك
ساعتنى آرترمق ياخود آيدنلغى آرترمق ايله وكوندزى كيجه يه ادخال ايله انك

ساعت وظلمتنى آرترمق ايله بربرينه غالب ايلر الله تعالى معاقب ومعاقبك قولنى
واحوالنى ايشيديجى وكوريجيدر

٦٢ ذلك بان الله هو الحق وان ما يدعون من دونه هو الباطل وان الله
هو العلي الكبير ۞ اشبو كمال قدرت ايله وصف شول سببدندركه اول
الله تعالى نفسنده ثابت وكندو ذاتنده واجب الوجوددر ومشركلر الله تعالادن
غيرى شيئه كه عبادت ايدرلر اول حد ذاتنده معدوم و باطلدر الله تعالى جميع اشيا
اوزره عالى واكا شريك وهمتا اولمقدن منزه وكبيردر

٦٣ الم تر ان الله انزل من السماء ماء فتصبح الارض مخضرة ان الله
لطيف خبير ۞ كورمزميسنكه الله تعالى سمادن يغمور انزال ايدر انكله
يرده اوتلر بيتوب يشللك اولور الله تعالى قوللرينه اوندن نباتاتله رزق لطف
ايديجيدر وانلر حاللرندن خبيردر

٦٤ له ما في السموات وما في الارض وان الله لهو الغني الحميد ۞
سموات وارضده اولان هرشيئك خالق ومالكيدر الله تعالى ذاتنده هرشيدن
غنى وبى نيازدر وكندو صفات وافعاليله محمود ذاتدر

٦٥ الم تر ان الله سخر لكم ما في الارض والفلك تجري في البحر بامره
ويمسك السماء ان تقع على الارض الا باذنه ان الله بالناس لرؤف رحيم ۞
كورمزميسنكه الله تعالى يرده اولان حيواناتى وسزه نفعى اولان هرشيئى سزه
تسخير ايتدى وسفينه يى انك امريله درياده يورمكى سزه رام ايتدى وسماىى
طوتركه يره دوشميه مكر قيامتده انك اذنيله دوشه الله تعالى ناسه رأفتلو
ومرحمتلودركه انلره ابواب منافعى كشاده وانواع مضارى دفع ايدر

٦٦ وهو الذي احياكم ثم يميتكم ثم يحييكم ان الانسان لكفور ۞
اول الله تعالادركه سزى عدمدن وجوده كتوردى بعده اجلكز كلدكده
اماته صكره قيامتده احيا ايدر تحقيق انسان الله تعالانك نعمتلرينه منكرلردر

٦٧ لكل امة جعلنا منسكا هم ناسكوه فلا ينازعنك في الامر وادع
الى ربك انك لعلى هدى مستقيم ۞ هرامت ايچون بردين وشريعت
تعيين ايتدككه انكله متعبد اولهلر امر دينده سائر اديان اربابى سنكله نزاع
ايتمسون ناسى ربك تعالانك عبادت وتوحيدينه دعوت ايله تحقيق سن حقه
هدايت ايدر طريق مستقيم اوزره سين

٦٨ وان جادلوك فقل الله اعلم بما تعملون ۞ بويله حق ظاهر

اولمشیكن اكرام دیننده سنكله مجادله ایدرلرسه سن دیكه الله تعالی مجادله
وامور باطله كزی بیلور وقیامتده جزا كزی ایدر
٦٩ الله یحكم بینكم یوم القیمة فیما كنتم فیه تختلفون ❋
الله تعالی قیامتده سزدن مؤمنله كافرینی امر دیننده اختلاف ایتدككز شیده
فصل وحكم ایدوب مؤمنی درجات ثواب ومشركی دركات عقابله جزالندررر
٧٠ الم تعلم ان الله یعلم ما فی السماء والارض ان ذلك فی كتاب
ان ذلك علی الله یسیر ❋ بیلمزمیسنكه الله تعالی كوكده و یرده اولان
اشیانك جمله سنی بیلور بو اشیانك جمیعی لوح محفوظده ثابتدر تحقیق بوجمله
اشیانی بیلمك الله تعالی یه آساندر كه انك جمله معلوماته علمی یكساندر
٧١ و یعبدون من دون الله ما لم ینزل به سلطانا وما لیس لهم به علم
وما للظالمین من نصیر ❋ انلر الله تعالی دن غیری یه عبادت ایدرلركه
اكا عبادت ایتمكه انلره بر حجت وبرهان كوندرلمامشدر وانلر ایچون بر علم دخی
یوقدركه دلیل كتوره لر همان محض جهللر ندندر بو ظالملر ایچون عذابلرینی
دفع ایدر بر یار دخی یوقدر
٧٢ واذا تتلی علیهم آیاتنا بینات تعرف فی وجوه الذین كفروا المنكر
یكادون یسطون بالذین یتلون علیهم آیاتنا قل افأنبئكم بشر من ذلكم
النار وعدها الله الذین كفروا وبئس المصیر ❋ انلرك اوزرینه
بزم روشن آیتلریمز اوقندیغی زمان اول كافرلرك انكارلرینی چهره لرندن
فهم ایدرسین یقین اولوركه اول آیتلریمزی اوقیانلرك اوزرلرینه هجوم
ایدوب كو یا قهر ایده جكلر دیكه سزه خبر ویره یمی اول قرآنی
اوقیانلره ایتدیككز هجومدن جهنم آتشی سزه دخی زیاده شر واشد هجوم
ایده جكدر كه الله تعالی انی كافرلره وعد ایتدی اول آتش نه قبیح قرار كاهدر
٧٣ یا ایها الناس ضرب مثل فاستمعوا له ان الذین تدعون من دون الله
لن یخلقوا ذبابا ولو اجتمعوا له وان یسلبهم الذباب شیئا لا یستنقذوه منه
ضعف الطالب والمطلوب ❋ ای ناس كفارك اصنامه عبادتلرینی بیان
ضمننده مثل ضرب اولنمشدر خوشجه دیكله یك اول بتلركه الله تعالی دن
غیری انلره عبادت ایدرسكز اول بتلرك جمله سی جمع اولسه لر بر سینك خلق
ایده مزلر و سینك اول بتلره سوردكاری طیب وعسلی وطعاملرینی اكل ایلسه

اول سینكی دفعه قدرتلری اولمز طالب ومطلوب ضعیفدرلر ❋ طالب سینكدر كه
بتلردن طیبی سلب ایتمك استر مطلوب بتلردر كه سینك اندن طیبی اخذ ایتدی
دفعنه قادر دكل یاخود بالعكس یاخود بتلر و بت پرستلر ایكیسی دخی
عاجز وضعیفلردر
٧٤ ما قدروا الله حق قدره ان الله لقوی عزیز ❋ مشركلر
الله تعالی یی عظمتنه لایق وجهله تعظیم ایتدیلركه ذبابك منعنه قادر اولمیان
شیئی اكا اشراك ایتدیلر الله تعالی جمیع ممكناتی خلقه قادر وجمله یه غالبدر
٧٥ الله یصطفی من الملئكة رسلا ومن الناس ان الله سمیع بصیر ❋
الله تعالی انبیایه توسط ملائكه دن رسوللر و ناسدن دعوت ایچون
پیغمبرلر انتخاب ایدر الله تعالی پیغمبرلرك وقت تبلیغده مقاله سنی ایشیدر وقومنك
رد وقبوللرینی كورر
٧٦ یعلم ما بین ایدیهم وما خلفهم والی الله ترجع الامور ❋
الله تعالی انلرك ایتدكلری عمللرینی وایده جكلری ایشلرینی بیلور وامورك
كلیسی اكا رجوع ایدر
٧٧ یا ایها الذین آمنوا اركعوا واسجدوا واعبدوا ربكم وافعلوا الخیر
لعلكم تفلحون ❋ ای مؤمنلر نمازكزده ركوع وسجود ایدك ورببكز
جل شانه یه توحید ایله عبادت ایدك وشرعا مقبول عملی ایشلیك شاید كه
فلاح بولنلردن اولاسز
٧٨ وجاهدوا فی الله حق جهاده هو اجتبیكم وما جعل علیكم
فی الدین من حرج ملة ابیكم ابراهیم هو سمیكم المسلمین من قبل وفی هذا
لیكون الرسول شهیدا علیكم وتكونوا شهداء علی الناس فاقیموا الصلوة
وآتوا الزكوة واعتصموا بالله هو مولیكم فنعم المولی ونعم النصیر ❋
راه خداده حق جهادله (یعنی صفوت قلب ونیت خالصه ایله) جهاد ایدك
كرك ظاهریكه دشمن ایله كرك باطنیكه نفس وهوا كزله اول الله تعالی سزی
دینی نصرتیچون اختیار ایتدی دین اسلامده سزه كوجلك ویرمدی
باباكز ابراهیم علیه السلام ملتنه ویردیكی كبی دینكزه وسعت ویردی وسزی
بو قرآندن مقدم كوندر دیكی كتابلرنده و بو قرآنده مسلمین تسمیه ایتدی
تا كه قیامتده رسولكز محمد علیه السلام سزه تبلیغ ایتدیكنی تصدیق ایتدیككزه
شاهد اوله وسز دخی ناس اوزرینه انبیا دعوت حقی تبلیغ ایتدیكنه

شهادت ایده سزه امدی تعظیم امر خدا ایله نمازه قائم اولك وعباده الله
شفقتله مالكزك زكاتنی ویرك وجمیع امور كزده الله تعالی یه توكل اعتماد
واعانه ونصرتی یالكز اندن طلب ایدك اول سزك متوالیٔ امور كز
وهر حالده ناصر كزدر اولنه احسن واجل مولی وناصر در عیبلری ستر
كناهلری عفوایدیجیدر

— ٢٣ — (سورة المؤمن مكیة وهی مائة وتسعة عشر آیة)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

جزء ١٨ (١) قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ (٢) اَلَّذِينَ هُمْ فِي صَلٰوتِهِمْ خَاشِعُونَ ✵
تحقیق فلاح بولدیلر (یعنی جنتده ابد قلمغله سعادت بولدیلر) شول مؤمنلر كه
نمازلرنده الله تعالادن خوف واكا تذلل وتواضع ایدرلر اویله كه یمین وشمالنده
اولان كسنه لری بیلمزلر
(٣) وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ✵ ویهوده عمل وكلامدن
اعراض ایدرلر
(٤) وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُونَ ✵ وماللرندن واجب اولان زكاتك
اداسنی ایدرلر
(٥) وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ✵ وفرجلرینی حرامدن حفظ ایدرلر
(٦) اِلَّا عَلٰى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ✵
مكر كه كندو زوجه لرندن یاخود ملك یمینله مالك اولدقلری جاریه لرندن حیض
ونفاس وصوم حاللرندن ماعدا شرع اذن ویردیكی اوزره حفظ ایتمكله اوم اولنمز
(٧) فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَاۤءَ ذٰلِكَ فَاُولٰۤئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ✵ هر كیمكه
بو زوجه وجاریه دن غیریسنه مباشرت استرسه اول كیمسه لر حلالدن حرامه
تجاوز ایتمش اولور
(٨) وَالَّذِينَ هُمْ لِاَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ✵ وانلر كه حق
وخلقدن اولان امانتلرینه وعهدلرینه مراعات ووفا ایدرلر
(٩) وَالَّذِينَ هُمْ عَلٰى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ✵ وانلر كه نمازلرینی
وقتیله وشروط واداسیله تعدیل اركان اوزره محافظت وادا ایدرلر
(١٠) اُولٰۤئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ (١١) اَلَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ✵ بو مذكور صفتلرله متصف كیمسه لر وارثلردر كه جنتك
اعلاسی انلره میراث اولور انلر انده ابدی ودائم مخلدلردر

(١٢) وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ✵ بز آدمی چامورك
خلاصه وصفوتندن خلق ایتدك
(١٣) ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ✵ صكره اول سلاله یی یعنی
ولد آدمی نطفه قیلوب بر قرار كاهده تمكین ایلدك (كه رحمدر)
(١٤) ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا
فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ اَنْشَاْنَاهُ خَلْقًا اٰخَرَ فَتَبَارَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ✵
بعده اول نطفه یی او یوشمش قان خلق ایتدك واول قانی بر پارچه لحم واول
لحمی كوكلر ایدوب اوزرلرینه لحملر كیدردك صكره انی رحمده خلق آخر
ایدوب روح نفخ ایتدك الله تعالی بونلری خلقتده وجمیع حكم وقدرتنده
احسن وعالی اولدی
(١٥) ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ✵ بو وجهله یاراتلمقدنصكره
جمله كز میت اولور سكز
(١٦) ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُونَ ✵ بوموتكزدنصكره قیامتده
محاسبه ومجازات ایچون بعث اولنور سكز
(١٧) وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَاۤئِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ✵
وسزك فوقكزده یدی قات كوكلر خلق ایتدككه اول ملكلره طریقدر
بر آسمانی وجمیع مخلوقاتی خلق وحفظ ایتمزدن غافل دكلز خالق وقتی
كلنجیه دك جمله سنی حفظ ایدرز
(١٨) وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاۤءِ مَاۤءً بِقَدَرٍ فَاَسْكَنَّاهُ فِي الْاَرْضِ وَاِنَّا عَلٰى ذَهَابٍ بِهِ
لَقَادِرُونَ ✵ وكوكدن ناسك صلاحی ولازم اولدیغی مقدار یغمور
انزال ایتدك واول صویی یرده كول وصهریج ویرالتنده اسكان ایتدك كه یغمور
انقطاعنده اندن نفعلنه لر بز انك انزالنه قادر اولدیغمز كبی ازاله سنه دخی قادررز
✵ دینلدیكه یأجوج ومأجوج خروجندنصكره جبرائل علیه السلام نازل
اولوب قرآنی وحجر الاسودی ومقام ابراهیمی وتابوت موسی یی وانهاری آسمانه
اخذ ایدوب روی زمینده بركت قالمیه
(١٩) فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَاَعْنَابٍ لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ ✵
وَمِنْهَا تَاْكُلُونَ ✵ واول صو ایله سزكیچون خرما واوزمدن بوستانلر
ایجاد ایتدك وانده سزكیچون دخی انواع میوه لر واردر سز انلردن اكل ایدرسز
(٢٠) وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاۤءَ تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْاٰكِلِينَ ✵

وطورسينادة (يعنى موسى عليه السلامك مكالمه سى اولان طورطاغنده) براغاج خلق ايدوب چيقاردقكه زيتون اغاجيدر انك ميوه سنده ياغ اولور اول ياغ ايله چراغ يازر واكمكه قاتق ايدوب اكل ايدرلر

٢١ وَاِنَّ لَكُمْ فِى الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِى بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۞ وسزكچون ابل وبقر وغنمده عبرت وقدرت الهى يه دليل واردركه انلرك قارننده اولان سوددن سزى صوارير وسزكچون انلرده صوارلمق ويوك يوكلتمك ويپاغيسندن وصاردن منفعت كثيره واردر وانلرك لحمندن اكل ايدوب رزقلنورسكز

٢٢ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ۞ وقره ده دوه لره وبحرده كمى يه بيكلنور وبضاعه كزى يوكله دربر محلدن برمحله كيدرسز

٢٣ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اَفَلَا تَتَّقُونَ ۞ بز نوحى رسالتله قومنه كوندردك اول انلره ديديكه ياقوم يالكز الله تعالى يه عبادت ايدك اندن غيرى معبود بالحق الهكز يوقدر آياسز انك عذابندن قورقمزميسكز

٢٤ فَقَالَ الْمَلَؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ اَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَاَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِى اٰبَائِنَا الْاَوَّلِينَ ۞

نوح عليه السلامك قومندن اشرافى عواملرينه ديديلركه بونوح انجق سزك كبى آدمدر سزى توحيده دعوتله اوزريكزه تفضل ورئيس اولمق مراد ايدر اكر الله تعالى بزه رسول كوندرمك استه يدى ملكلردن كوندرردى بونك نبوت وتوحيد دعواسنى بزدن مقدم اولان باباLرمزدن ايشتمدك ديو تمنده اولديلر

٢٥ اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتّٰى حِينٍ ۞

بونوح مكر مجنون بررجلدركه بومثللو كلام سويلر منتظر اولك تاكه اول جنوندن اكا افاقت كله

٢٦ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِى بِمَا كَذَّبُونِ ۞ نوح عليه السلام انلرك ايمانلرندن مأيوس اولدقده يارب بكا ياردم ايله وبنى تكذيب ايتدكلرينك انتقامنى ال ديو مناجات ايتدى

٢٧ فَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِ اَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَاِذَا جَاءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ ۞ بزنوحه وحى ايتدككه بزم حفظ وامرمزله بركمى

ياپسون نزمان عذابمز نزولنه ياسفينه يه ركوبنه امرمز كلدكده ونوحك زوجه سنك اكمك پشوردبكى آتشلو تنورده صو قاينبوب طاشدقده

فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبْنِى فِى الَّذِينَ ظَلَمُوا اِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ۞ اول كمى يه هرحيواندن برچفت اركك وديشى واهل بيتكى ومؤمنلرى كتور الا اهل بيتكدن انلرى كتورمه كه انلردن اوزرينه ازلده هلاك قولى سبقت ايتمشدر واول نفسلر ينه ظلم ايدنلرك نجاتيچون بكادعا ايتمه كه انلرغرقله هلاك اولنجيلردر

٢٨ فَاِذَا اسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى نَجّٰينَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞ يانوح سن وسنكله برله اولان مؤمنلر سفينه يه ركوب ايلدكده بكه حمد اولسون اول الله تعالى يه كه قوم ظالميندن بزه نجات وردى

٢٩ وَقُلْ رَبِّ اَنْزِلْنِى مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَاَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ۞ ودخول وخروجك وقتنده ديكه يارب بنى نزول مبارككله انزال ايله كه اول غرقدن نجاتدر وسن منزل مباركه يه انزال ايدبجيلرك خيرلوسى سين

٣٠ اِنَّ فِى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ وَاِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ۞ بونوحك ومؤمنلرك نجاتنده وقومى كفارك غرقنده اهل عبرته علامتلروار دربزنوحى انلره ارسال ايدوب نصيحت ايله تجربه ايتدكدنصكره اعمال سيئه لرينى حجت ايدوب غرقله عذاب ايتدك

٣١ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِينَ ۞ بونلرى اغراقدن صكره قرن آخر ايجاد ايلدك (كه انلر عاد وثموددر)

٣٢ فَاَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اَفَلَا تَتَّقُونَ ۞ بز انلره كندولردن هود وصالحى رسول كوندردك انلر قوملرينه ديديلر كه الله تعالى يه عبادت ايدك اندن غيرى معبود بالحق الهكز يوقدر آيا اشراككزله انك عذابندن قورقمزميسكز

٣٣ وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْاٰخِرَةِ وَاَتْرَفْنَاهُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مَا هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَاْكُلُ مِمَّا تَاْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ٣٤ وَلَئِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ اِنَّكُمْ اِذًا لَخَاسِرُونَ ۞ انك قومندن كافرلر وآخرتك ثواب وعقاب لقاسنى تكذيب ايدنلر وبزانلرى كثرت اموال واولاد ايله تنعيم ايتديكمز رئيسلرى عوامه ديديلركه بو سزى حقه دعوت ايدن رسول انجق سزك كبى آدمدر سزك يديككزدن

اكل ايدر وسزك ايچدكيكزدن ايچر اكر سزكنديكز كبى بشره اطاعت
ايدرسكز كنديكزه زيان ايتمش اولورسز

٣٥ ايعدكم انكم اذا متم وكنتم ترابا وعظاما انكم مخرجون ❋
آيا اول پيغمبر سزه وعد ايدرميكه سز فوت اولوب تراب ولحومدن مجرد كمك
اولديغكز دنصكره قبوردن ديرى چيقه‌سز

٣٦ هيهات هيهات لما توعدون ❋ بعيددن بعيدكه اول وعد نصف
اولنان بعث وجزا ظهوره كله

٣٧ ان هى الا حياتنا الدنيا نموت ونحيا وما نحن بمبعوثين ❋
حيات انجق بو دنيا حياتيدركه بعضمز فوت اولور بعضمز طوغرر بلور بوخسه
موتدنصكره تكرار حيات بولورد كللرز

٣٨ ان هو الا رجل افترى على الله كذبا وما نحن له بمؤمنين ❋
بوكيسه انجق بر رجلدركه رسالت دعواسنده يا موتدنصكره بعثله وعدنده
الله تعالايه كذب وافترا ايدر بز انى تصديق ايتمز

٣٩ قال رب انصرنى بما كذبون ❋ رسوللرى انلرك بو كلاملرينى
ايشيدوب ايمانلرندن يأسله ديديكه يارب بكا غالبيتله نصرت ويروبنى تكذيبلرى
سببيله انلرى عذابكله مغلوب ايله

٤٠ قال عما قليل ليصبحن نادمين ❋ الله تعالى بيورديكه آز زمانده
عذاب كلديكنى كوروب انلر سنى تكذيبلرينه نادم اوله‌لر

٤١ فاخذتهم الصيحة بالحق فجعلناهم غثاء فبعدا للقوم الظالمين ❋
جبريل عليه السلامك صيحه سى انلرى حقله اخذ ايدوب قلبلرى يارلغله
جمله سى ميت اولديلر انلرى سيل كوترديكى سپورندى كبى نابود ايلدك قوم
ظالمين ايچون رحمت اللهدن طرد وابعاد واردر

٤٢ ثم انشأنا من بعدهم قرونا آخرين ❋ انلردنصكره قوم
لوط وشعيب عليه السلام كبى قرون آخر پيدا ايلدك

٤٣ ما تسبق من امة اجلها وما يستأخرون ❋ هر امتدن
عذابلرى وقتى كلدكده نه تقدم ونه تأخر ايدر

٤٤ ثم ارسلنا رسلنا تترا كلما جاء امة رسولها كذبوه فاتبعنا
بعضهم بعضا وجعلناهم احاديث فبعدا لقوم لا يؤمنون ❋ بوندنصكره
رسوللرمزى بربرى اردنجه كوندردك هر امته رسوللرى كلدكجه تكذيب

ايتديلر بز دخى انلرى هلاك كده بربرينه تعقيب وتابع ايلدك وانلردن برشى باقى
قالميوب همان نامه عبرت ايچون حكايه لرى قالدى پيغمبرله ايمان ايتمين قوم
ايچون حق تعالانك رحمتندن بعيدلك واردر

٤٥ ثم ارسلنا موسى واخاه هرون ٤٦ بآياتنا وسلطان مبين
٤٧ الى فرعون وملائه فاستكبروا وكانوا قوما عالين ❋
بوندنصكره موسى وقرنداشى هرونى معجزه لرمز واشكار حجتلرمزله فرعونه
وقومنه كوندردك انلر اكا ايمان ومتابعتدن تكبر ايتديلر اول قوم ناسه
قهرله غالب اولمشلر ايدى

٤٨ فقالوا انؤمن لبشرين مثلنا وقومهما لنا عابدون ❋
فرعونيلر ديديلركه بشريتده بزم مثلمز اولان ايكى آدمى بز تصديقمى ايده‌رز
حال بوكه انلرك قوملرى (بنى اسرائيل) بزم قوللرمزدر

٤٩ فكذبوهما فكانوا من المهلكين ❋ فرعونيلر انلرك ايكيسنيده تكذيب
ايدوب بحر قلزمده غرقله هلاك اولديلر

٥٠ ولقد آتينا موسى الكتاب لعلهم يهتدون ❋ بز موسايه
توريتى ويردككه بنى اسرائيل انكله اهتدا ايده‌لر

٥١ وجعلنا ابن مريم وامه آية وآويناهما الى ربوة ذات قرار
ومعين ❋ بز عيسايى بشكده‌كى كلاميله وانا سنى بلا مساس بشر اوغل
طوغرمسيله قدرتمزه دليل قيلدق وانلره مرتفع آرامگاه وماء جارى اولان
محلى ويردك ❋ بو محل دمشق اوله بعضلر بيت المقدس يا رمله يا مصر اوله ديمشلر

٥٢ يا ايها الرسل كلوا من الطيبات واعملوا صالحا انى بما تعملون
عليم ❋ يا عيسى وجميع پيغمبرلر طيب وحلال طعاملردن اكل ايدك وعمل
صالح ايشلك تحقيق بن سزك عمللركزى بيليجى يم

٥٣ وان هذه امتكم امة واحدة وانا ربكم فاتقون ❋
اى رسوللر امتكز عقائد واصول شريعتده بر امتدر ايمان وتوحيدده متفقلردر
بن سزلرك ربكزم بندن خوف ايدك اختلاف كلمه ايتميك

٥٤ فتقطعوا امرهم بينهم زبرا كل حزب بما لديهم فرحون ❋
اول ملتلر دين امورنى بينلرنده درلو درلو ايدوب اختلاف ايتديلر هر كروه
عندنده بولنان آيين ايله كويا حقدر ديو فرحلنديلر

٥٥ فذرهم فى غمرتهم حتى حين ❋ انلرى ضلالتلرنده

مؤمنلرینه دك ترك ایله
٥٦ ایحسبون انما نمدهم به من مال وبنین ٥٧ نسارع لهم
فی الخیرات بل لا یشعرون ✲ آیا انلره دنیاده ویردیکمز مال واولاددن
بز انلرك خیرلرینه مسارعت ایده یورز ظنمی ایدرلر بلکه انلری درجه درجه
عذابه تقریب ایده رز انلر انی بهایم کبی فرق ایتمزلر
٥٨ ان الذین هم من خشیة ربهم مشفقون ✲ شول مؤمنلر که
عمل صالحده ایکن دخی ربلری تعالانك عذابندن قورقرلر
٥٩ والذین هم بآیات ربهم یؤمنون ✲ وانلر که ربلرینك
آیتلرینه ایمان ایدرلر
٦٠ والذین هم بربهم لا یشرکون ✲ وانلر که ربلرینه
جلی وخفی شرك ایتمزلر
٦١ والذین یؤتون ما آتوا وقلوبهم وجلة انهم الی ربهم
راجعون ✲ وانلر که حقه توسل ایچون صدقه وزکات ویررلر لکن
عجبا قبولمی اولدی ردمی اولدی دیو قلبلری دترر ییلورلر که انلر ربلری
عزشانه یه رجوع ایده جکلردر
٦٢ اولئك یسارعون فی الخیرات وهم لها سابقون ✲ بو صفتله
متصف کیمسه لر خیرات دنیویه اولان اعمال صالحه یه مسارعت ایدرلر
انلر طاعتده وحصول ثوابده وجنته دخولده ناسی سبقت ایده جکلردر
٦٣ ولا نکلف نفسا الا وسعها ولدینا کتاب ینطق بالحق وهم
لا یظلمون ✲ هیچ برنفسه وسع وطاقتی اولمیان شیئك تکلیف ایتمزز بزم
عندمزده لوح محفوظ یاخود هرکسك نامهٔ اعمالی واردر که وسعی قدر عملنی
نطق وبیان ایدر کیمسه زیاده عذاب ونقصان ثوابله ظلم اولنمزلر
٦٤ بل قلوبهم فی غمرة من هذا ولهم اعمال من دون ذلك هم لها
عاملون ✲ بلکه اول کافرلرك قلبلرنده بو قرآندن غفلت وحیرت
واردر وانلر ایچون بوندن غیری دخی اعمال خبیثه واردر که انلر انی ایشلیجی
وانك سببیله ناره کیرجیلردر
٦٥ حتی اذا اخذنا مترفیهم بالعذاب اذا هم یجأرون ٦٦ لا تجأروا
الیوم انکم منا لا تنصرون ✲ حتی که انلرك مالدارلرینی بزقتل یاجوع
عذابیله اخذ ایتدیکمزده انلر فریاد واستمداد ایدرلر دنیلور که بوکون

فریادرس طمع ایتمیك که بزم طرفمزدن سزه امداد یوقدر
٦٧ قد کانت آیاتی تتلی علیکم فکنتم علی اعقابکم تنکصون
٦٨ مستکبرین به سامرا تهجرون ✲ بنم آیتلرم سزه اوقوندیغی زمان
سز قهقری رجوع ایدر دیکز اول کبر ایله که بز اهالیٔ حرم شریفز بزه کیمسه
ضرر ایده مز دیو امنیت اوزره کیجه مجلسلرده قرآنی ذکر وطعنله شانده
هذیان ایدر دیکز
٦٩ افلم یدبروا القول ام جاءهم ما لم یأت آباءهم الاولین ✲ انلر
قرآنك لفظنك معجزه ومعناسنك آشکار اولدیغندن کلام حق ایدوکنی تفکر
ایتمزلرمی یاخود بونلره کتاب ورسول کلدیکی کبی مقدم کچن بابالرینه کتاب
ورسول کلمدیمیدی
٧٠ ام لم یعرفوا رسولهم فهم له منکرون ✲ یاخود پیغمبرلری
محمد علیه السلامی امانت وصدق وحسن خلق وکمال وسائر خصال حمیده ده
بولمدیلر اکلامدیلر میکه انك حقیقت حالنی ودعواسنی انکار ایدرلر
٧١ ام یقولون به جنة بل جاءهم بالحق واکثرهم للحق کارهون ✲
یوخسه انده جنونمی وار دیرلر اویله دکلدر بلکه محمد علیه السلام انلره دین
حق اولان اسلامله وکلام حق اولان قرآنله کلدی حال بو که انلرك اکثرنك
شهوات وهوالرینه مخالف اولمغله حقی کریه کورورلر
٧٢ ولو اتبع الحق اهواءهم لفسدت السموات والارض ومن فیهن
بل اتیناهم بذکرهم فهم عن ذکرهم معرضون ✲ اکر حق تعالی یا قرآن
کافرلرك هوالرینه تبعیتله زعم باطللری نجه آلهه لر فرض اولنسیدی سموات وارض
وایچلرنده اولان انس وجن وسائر فاسد وتباه اولوردی نته که (لو کان فیهما
آلهة الا الله لفسدتا) آیت کریمه سنده تفصیل اولندیغی کبی بلکه بز انلره
برکتاب ویردککه اول انلرك ذکر ووعظ ووصیتیدر انلر اول ذکردن اعراض
ایده جیلردر
٧٣ ام تسألهم خرجا فخراج ربك خیر وهو خیر الرازقین ✲
یاخود اداء رسالت ایچون سن انلردن اجرمی استرسن ربك تعالانك
سکا دنیاده ویردیکی رزق وآخرتده کی ثواب اجری خیراودر که
اول رازقلرك خیرلوسیدر
٧٤ وانك لتدعوهم الی صراط مستقیم ✲ سن انلری بلا اجر

صراط مستقیمه دعوت ایدرسنکه دین اسلامدر
٧٥ وَاِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَاكِبُونَ ۞
شونلر که آخرته ایمان ایتمزلر طوغری یولدن میل ایدوب ضلالتده قالنلردر
٧٦ وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۞
حزب ٢
اکر بز انلره مرحمت ایدوب قحطدن واقع اولان ضررلرینی کشف ایدسک تکرار
انلر کفر وطغیانلرینی آرتروب تجبر وعنادلرنده ثابت اولورلردی
٧٧ وَلَقَدْ اَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ۞
بز مکه کفارینی یوم بدرده قتل عذابیله اخذ ایتمشیکن انلر ربلری ایچون نیاز
وتضرع ایتمدیلر بلکه کبرلری اوزره اصرار وتمرد ایتدیلر ۞ منقولدرکه
مکه ده قحط زیاده اولوب اهالیسی مرده ومردار اکلنه مبتلا اولدیلر ابوسفیان
مدینه یه پیغمبرمز علیه السلامه کلوب دیدیکه سن عالمه رحمت بعث اولندم
دیرسن اهل مکه ایسه سنک دعاکله بو حالده درلر پدرلرینی قلیچله هلاک ایتدک
واولادلرینی آچلق آتشنه یاقدک دعا ایله که بو قحط اوزریمزدن دفع اولسون
دیمکله بو آیت کریمه نازل اولدی
٧٨ حَتَّى اِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ اِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ۞
حتی انلرک اوزرینه قتل واسردن اشد عذاب شدید صاحبی قحط قپوسنی آچدق
اول زمان او عذابده ایکن اغنیالری سندن رأفت ومرحمت استدیلر
٧٩ وَهُوَ الَّذِي اَنْشَاَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ۞
اول الله تعالا که سزک ایچون قولاق وکوز وقلب ایجاد ایلدی تاکه قدرة اللهی
ایشیدوب کوره سز وقلبله تفکر ایدوب یارادلمشلردن وحدانیتنی بیله سز
بونلرک شکرینی سزلرک آز ایدرسز
٨٠ وَهُوَ الَّذِي ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۞ اول الله تعالی که
سزی یرده خلق ونشر ایتدی وقیامتده انک طرفنه حشر اولنورسکز
٨١ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞
اول الله تعالی درکه احیا واماته ایدر وکیجه وکوندزک تعاقبله زیاده ونقصان
اختلافلری انک امریله در انی تعقل ایتمزمیسکز
٨٢ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْاَوَّلُونَ ۞ بلکه بونلر دخی بی تفکر مقدمکی
کافرلر دیدکلری کبی دیرلر
٨٣ قَالُوا ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۞

دیدیلر که بز فوت وتراب اولوب چوروک کمکلرمز قالدقدنصکره تکرار دیریلورمیز
٨٤ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ اِنْ هَذَا اِلَّا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ ۞
بز وبابالرمز بوندن مقدم بو بعث وحشرله وعد اولنمشیدک بو کلام انجق مقدم
کلنلرک یازدقلری افسانه وکذبلریدر
٨٥ قُلْ لِمَنِ الْاَرْضُ وَمَنْ فِيهَا اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞ یا محمد انلره
دیکه ارض وانده کی خلق کیمکدر اکر بیلورسکز سویلیک
٨٦ سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۞ انلر اضطرارا درعقب
دیرلر که الله تعالا نکدر سن دیکه آیا سز تذکر وملاحظه ایتمزمیسکز که بونلری
عدمدن ایجاده قادر اولان تکرار اعاده دن عاجزمیدر
٨٧ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ٨٨ سَيَقُولُونَ
لِلّٰهِ قُلْ اَفَلَا تَتَّقُونَ ۞ انلره دیکه یدی کوکلرک وعرش عظیمک
ربی کیمدر انلر تیز جواب ویره لرکه الله تعالادر انلره دیکه الله تعالادن
قورقزمیسکز که مخلوقاتنی اکا شریک طوتر سکز
٨٩ قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
٩٠ سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ فَاَنّٰى تُسْحَرُونَ ۞ دیکه هر شیئک حکومت
وپادشاهلغی کیمک ید اقتدارنده درکه کیمی استرسه عذابندن منع ایدر وکیم
رکیمسه بی انک عذابندن حفظ وامین ایده بیلور اکر بیلورسکز جوابنی ویرک
انلر همان الله تعالانک یدنده در دیرلر سن دیکه اویله ایسه سز شیطان وهوایه
نیچون الدانوب راه حقدن اعراض ایدرسکز
٩١ بَلْ اَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَاِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۞ بلکه بز انلره حق
اولان توحید ووعدهٔ بعث وحشرله کلدک انلر انی انکار ایتملریله کاذبلردر
٩٢ مَا اتَّخَذَ اللّٰهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ اِلٰهٍ اِذًا لَذَهَبَ كُلُّ اِلٰهٍ
بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُونَ ۞
الله تعالی ولد اتخاذ ایتمدی وانکله بیله اله دخی یوقدرکه الوهیتنده شریک
اوله اکر اله اولسه خالق اولوب انک مخلوقی اولوردی بوتقدیرجه هر اله مخلوقیله
مستقل بر طرف اولوردی هر بری دیکریله نزاع وبعضیسی بعضیسی اوزره
عالی وغالب اولوب دنیا ملوکاری کبی اولوردی معلوم اولدیکه بو تنازع
یوقدر والله تعالی یه شریک یوقدر الله تعالی مشرکلرک ولد وشریک
اسنادلرندن منزهدر

(٩٣) عالم الغيب والشهادة فتعالى عما يشركون ❋ اول الله تعالى
خفى وآشكاره يى بيلور مشركلرك غيب وشهادتى بيلمسان شيئى اشراكلرندن
منزه وعالى اولدى
(٩٤) قل رب اما تريني ما يوعدون (٩٥) رب فلا تجعلني في القوم
الظالمين ❋ ديكه يارب اكر انلره وعد ايتديكك عذابى بكا كوستررسك
يارب بنى اول ظالم مشرك قوملرك ايچنده قيلمه ❋ بو دعا تواضع يوزندن اوله ياخود
ظلمه نك شوملغى يانده بولنان بيكناهلره دخى سرايت ايدر ملاحظه سيله اوله
(٩٦) وانا على ان نريك ما نعدهم لقادرون ❋ بز وعد مز اولان
عذابى سكا كوسترمكه قادرز (لكن انى تأخير مز بلكه انلريا اولاد لرى ايمانه
كله لر ياخود سن انلرك اراسنده ايكن عذابمز وقوع بولميه)
(٩٧) ادفع بالتي هي احسن السيئة نحن اعلم بما يصفون ❋
حضرت عزت حبيبى عليه السلامه مكارم اخلاقك اكمل واشرفنى افاده ايله
بيورر كه خصالك احسنى اولان عفو ومرحمت وصبر وحلم خصلتيله سيئه يى
دفع ايله بز بيلورز كه سنى شعر وسحر وسائرله وصف ايدرلر بز انلرك جزاسنه قادرز
(٩٨) وقل رب اعوذ بك من همزات الشياطين (٩٩) واعوذ بك
رب ان يحضرون ❋ ود يكه يارب شيطانلرك وسوسه سندن ونماز
وتلاوت وجميع احوالمده يانمده حاضر اولمسندن سكا صغنورم
(١٠٠) حتى اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون ❋ بنى وصفنى
بدلكه وصف ايدن كفارك برينه موت معاينه اولسه يارب بنى دنيايه رجوع
ايله ديه ياخود حق تعالادن استغاثه ايله ملك الموت واعواننه ديه
(١٠١) لعلى اعمل صالحا فيما تركت كلا انها كلمة هو قائلها ومن
ورائهم برزخ الى يوم يبعثون ❋ دنيايه رجوعمله شايد ترك
ايتديكم مالم ايله عمل صالح ايشليم ومؤمن اولم اكا (حاشا اول رجعت اولمز) دينله
انك اول رجعت كلامنى ديمه سى افراط حسرتندندر كه اكا نائل اولمز زيرا
انلرك اوكنده قبر برزخى واردر كه بعث كوننه دك انده اولمق اقتضا ايدر
(١٠٢) فاذا نفخ في الصور فلا انساب بينهم يومئذ ولا يتساءلون ❋
قيام ساعت ايچون صوره نفخ اولنه اولكونده انساب واقربا بينده
كيمسه نك كيمسه يه فائده سى اوليه و بربرينك حالندن دخى سؤاله امكان اوليه
(١٠٣) فمن ثقلت موازينه فاولئك هم المفلحون ❋ شول مؤمنكه

اعمال صالحه سى وزنى ثقيل كله اول كروهلردر كاتدن نجاتله درجاته ايريشنلردر
(١٠٤) ومن خفت موازينه فاولئك الذين خسروا انفسهم في جهنم
خالدون ❋ شول كافر كيمسه كه عمل صالح ايشلمامكله وزنى خفيف
كله انلر عمرلرى غفلت وهوالرينه تبعيت ايله كچوب نفسلرينه زيان ايتمشلردر
انلر جهنمده دائملردر
(١٠٥) تلفح وجوههم النار وهم فيها كالحون ❋ يوزلرينى آتش ياقوب
شدت حرارتدن اوست دوداقلرى تپه سنه وآلت دوداقلرى كوبكنه ايريشور
(١٠٦) الم تكن آياتي تتلى عليكم فكنتم بها تكذبون ❋ انلره دينور كه
بو كونى بيان ايدر آيتلرم سزه اوقنديغى سز آنى تكذيب ايدر ديكز
(١٠٧) قالوا ربنا غلبت علينا شقوتنا وكنا قوما ضالين ❋
انلر ديه لركه ياربنا شقاوتمز موجبنجه كناهلرمز بزه غالب اولدى ياخود لوح
محفوظده يازيلان شقاوتمز بزه غالب اولوب ضلالتده قالمش قومدن اولدق
(١٠٨) ربنا اخرجنا منها فان عدنا فانا ظالمون ❋ ياربنا بزى
بو جهنم آتشندن چيقارا كر بوندنصكره كفره عودت ايدرسك نفسلرمزه ظلم
ايتمشلردن اولورز اشته بو اهل جهنمك آخر كلاميدر
(١٠٩) قال اخسؤا فيها ولا تكلمون ❋ الله تعالى بيوره كه جهنمده
قالوب خاموش اولك وبكا كلام سويلميك سزك ايچون خروج ودفع عذاب يوقدر
(١١٠) انه كان فريق من عبادي يقولون ربنا آمنا فاغفر لنا وارحمنا
وانت خير الراحمين ❋ مؤمن قوللرمدن برفرقه اولديكه ياربنا سكا ايمان
كتورمشز بزه مغفرت ورحمت ايله كه سن رحمت ايديجيلرك خيرلوسى سين ديرلردى
(١١١) فاتخذتموهم سخريا حتى انسوكم ذكري وكنتم منهم تضحكون ❋
سز اول مؤمنلرك فقراسنى استهزايه مشغول اولوب بنم ذكرمى اونوتديكز
وكبرلكزدن انلرى تحقير وكولمكله وقت كچور ديكز
(١١٢) انى جزيتهم اليوم بما صبروا انهم هم الفائزون ❋
انلر دنياده سزك استهزا واذاكزه صبر ايتملريله بوكون انلرى مراد
ومطلوبلرينه نيل ايله جزا ايلدردم
(١١٣) قال كم لبثتم في الارض عدد سنين ❋ حق تعالى ياخود
ملائكه قيامتده كافرلره ديه لركه سزير يوزنده وقبرده سنه لر عددنجه نقدر اكلنديكز

١١٤ قالوا لبثنا يوما او بعض يوم فسئل العادين ❁ انلر اوادقلری
آتشك دهشتندن وجهنمك خلودی مدتنه نسبتله دیه لرکه برکون یاخود کونك
برمقداری قدر اکلندك ایوجه بیلیورز انی عمرلری حفظ وکتب ایدن
ملائکه دن سؤال ایدك

١١٥ قال ان لبثتم الا قليلا لو انكم كنتم تعلمون ❁ انلره
الله تعالی بیوره که آخرته نسبتله سز دنیاده انجق آز وقت اکلندیکز اکر
مدت آخرته نسبتله دنیانك هیچ اولدیغنی بیلور سکز

١١٦ افحسبتم انما خلقناكم عبثا وانكم الينا لا ترجعون ❁
آیا سز ظن ایتدیکز می دیمکه بز سزی عبث خلق ایتمش اوله لم بلکه سزدن
عبادت بزدن مکافات ایچون خلق اولندیکز وظن ایتدیکز می دیمکه سز طرفمزه
رجوع ایتمیوب اعمالکرله مجازات اولنمیه سز

١١٧ فتعالى الله الملك الحق لا اله الا هو رب العرش الكريم ❁ نصف
جمله موجودات مخلوق ومملوکی اولان الله تعالی حقله پادشاه عالی اولدی
اندن غیری عبادته مستحق کیسنه یوقدر وعرش کریمك ربی اولدر جل جلاله

١١٨ ومن يدع مع الله الها آخر لا برهان له به فانما حسابه عند ربه
انه لا يفلح الكافرون ❁ کیمکه الله تعالی ایله اله آخر دخی اقرار
واشراك ایدرسه اول باطل اولمغله اول کیسنه ایچون برهان ودلیل یوقدر انك
حساب وجزاسی استحقاقلری اوزره ربلری عندنده در تحقیق کافرلر ایچون
خلاص وفلاح یوقدر

١١٩ وقل رب اغفر وارحم وانت خير الراحمين ❁ دیکه یارب
بنی وامتلریمی مغفرت ورحمت ایله که سن رحمت ایدیجیلرك ارحمیسین

— ٢٤ — (سورة النور مدنية وهي اربع وستون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ سورة انزلناها وفرضناها وانزلنا فيها آيات بينات لعلكم
تذكرون ❁ بوسوره عالم قدسدن جبریل وساطتیله سزه انزال
ایتدیکمز وانده اولان احکامی سزه فرض ایتدیکمز سوره در واول سوره ده
حدود احکامی بیان ایله آیات ظاهره انزال ایتدك شایدکه تذکر ایدوب انده
اولان حکملرله متعظ ومحارمدن حذر ایلیه سز

٢ الزانية والزاني فاجلدوا كل واحد منهما مائة جلدة ولا تأخذكم
بهما رأفة في دين الله ان كنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر وليشهد
عذابهما طائفة من المؤمنين ❁ ای حکام زنا ایدن عورت وارککك
هر برینه یوز دکنك اورك واول زانیه وزانی یه الله تعالانك امرنده اولان بغی
اوزره مرحمت وشفقت ایتمیه رك یوز دکنکی تمام وضرب بلوجه اورك اکر سز
الله تعالی یه وآخرته ایمان ایتمشلردن ایسه کز وانلری ضرب ایدرکن عالمه
تشهیر اولسونلر ایچون مؤمنلردن بر طائفه (یعنی بش اون کشی) حاضر بولنسونلر
❁ اشبو یوز دکنك اوریله جق زانیه وزانی حر وعاقل وبالغ وغیر محصن اولمق شرط
قیلنمشدر ومحصن ومحصنه نکاحلو ارکك وعورت دیمکدر انلر زانی وزانیه
اولورلرسه رجم ایله امر اولنمشلر در

٣ الزاني لا ينكح الا زانية او مشركة والزانية لا ينكحها الا زان
او مشرك وحرم ذلك على المؤمنين ❁ زانی اولان کیسنه انجق زانیه
ومشرکه یی نکاح ایدر وزانیه اولان مرأه دخی انجق برزانی یی یا مشرکی نکاحلنور
زانی وزانیه یی نکاحلنمق مؤمن ومؤمنه اوزرینه حرام قیلندی ❁ بو آیت کریمه نك
سبب نزولنده دینلدیکه مدینه ده یهود ومشرکلردن نسوانلر برخانه ده ساکن اولوب
قبولری اوکنه علامت وضع وارککلری دعوت ایدرلردی طائفه مهاجرینك فقراسی
مسکن وعشیرتلری اولمدیغندن انلری نکاحلنمق مراد ایتدکلرنده بو آیتله منع اولندیلر

٤ والذين يرمون المحصنات ثم لم يأتوا باربعة شهداء فاجلدوهم
ثمانين جلدة ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا واولئك هم الفاسقون ❁
شونلرکه حر وبالغ وعاقل ومسلم وهیچ زنا ایتمامش محصن ومحصنه که (بو بش
صفتی جامع کیمسه لردر) انلره زنا ایله رمی وقذف یعنی زنا ایتدی دیسه لر ودرت عادل
شاهد کتورمسه لر اول کیمسه لره سکسان دکنك اورك وموتنه یا توبه سنه دك ابدا
برشیئه شهادتلری قبول اولمز وانلر فاسقلردر ❁ بو سکسان دکنك اورلمق کندوسنده
بش صفت بولنان کیسنه حقنده زنا عزو واسناد ایدرسه در انلردن غیریسنه یعنی
محصنه اولمیانه وسائره وشربه افتراسنده بو مقطوع دکنك اولمیوب حاکمه مفوضدر

٥ الا الذين تابوا من بعد ذلك واصلحوا فان الله غفور رحيم ❁
مکر شونلرکه بو اسنادی ایدوب دکنکی یدکدنصکره بردخی ایتمامکه توبه ایده لر
وعزوایتدیکی کیسنه ایله حلاللشه لر وعملرینی اصلاح ایده لر الله تعالی مغفرت
ورحمت ایدیجیدر ❁ مذهب حنفیده ابداشهادتی قبول اولمز شافعیده

بعدالتوبة قبول اولوردیلدی

٦ والذين يرمون ازواجهم ولم يكن لهم شهداء الا انفسهم
فشهادة احدهم اربع شهادات بالله انه لمن الصادقين ❊ شونلركه
زوجه لرینه زناعزو ایدرلر حال بوکه انلرك شاهدلری اولمیوب انجق یالکز
کندولری زوجه لرینه بوزنایی اسناد ایده یورلر انلرك بریسی درت کره بالله
اول زوج زوجه سنه زناعزونده صادقلردندر) دیو شهادت ایتمك لازمدر
٧ والخامسة ان لعنت الله عليه ان كان من الكاذبين ❊ بشنجیده
اول زوج الله تعالانك لعنتی بنم اوزریمه اولسون اکر بن زوجه می قذفده
کاذبلردن ایسم دیو شهادت ایتمك اقتضا ایدر ❊ وهرنو بتده زوجه سنه اشارت
ایدر بونلرله حد ساقط اولور وطلاق واقع اولور
٨ ويدرؤا عنها العذاب ان تشهد اربع شهادات بالله انه
لمن الكاذبين ❊ ومرأه نك بالله زوجم بکا قذفنده کاذبلردندر دیو
درت کره شهادت ایتمسی اول زوجه دن حدی دفع ایدر
٩ والخامسة ان غضب الله عليها ان كان من الصادقين ❊
بشنجی کره اول مرأه الله تعالانك غضبی بنم اوزریمه اولسون اکر زوجم بکا
قذفنده صادقلردن ایسه دیو شهادت ایدر ❊ بو لعان آیتلرینك سبب نزولنده
مفسرین عویمر زوجه سی خوله حقنده و بعضیلر هلال بن امیه کندی زوجه سی
حقنده قنغیسی ایسه بلا شاهد کندولری مشاهده ایدوب حضور نبویده
حاللرینی افاده ایتملریله بو آیتلر نازل اولوب اولوجهله تحلیف ولعان اولندیلردیمشلر
١٠ ولولا فضل الله عليكم ورحمته وان الله تواب حكيم ❊
اکر سزلك اوزریکزه الله تعالانك فضل ورحمتی اولمیدی عفو یتکزی تعجیل
ایله رسوای ایدردی اول الله تعالی توبه لری قبول ایدیجی وحدود واحکامی
حکم ایدیجیدر
١١ ان الذين جاؤا بالافك عصبة منكم لا تحسبوه شرا لكم بل هو خير
لكم لكل امرئ منهم ما اكتسب من الاثم والذي تولى كبره منهم له
عذاب عظيم ❊ شونلرکه کذب صریح ایله (عایشه رضی الله تعالی عنهایه)
افترا ایتدیلر انلر سزدن برجماعتدر (که عبد الله بن ابی وزید بن رفاعه وحسان
بن ثابت ومسطح بن اثاثه وحمنه بنت جحش کبی) سز بو کذب وافترایی کندوکزه
شر ظن ایتمیك بلکه سزکچون خیرلودرکه اول افترا ایله ثواب عظیم وکذبلری

ظاهر اولمغله تعظیم شان بولدیکز وتبرئه ذمتکز حقنده آیتلر نازل اولدی
(بو خطاب پیغمبر علیه السلامه وابوبکر وعایشه وصفوان رضی الله تعالی
عنهمه در) اول افترا ایدنلردن هر بریچون بدکویان وخنده کنان وعدم منعله
خاموشان ایچون کسب ایتدکلری کناه قدر جزالری واردر اول مفتریلردن
اولکه (عبدالله بن ابی وحسان ومسطح) بو افترایی ایجاد ایدوب کلامك اکبرواشنعنی
سویلدیلر انلر ایچون دنیا وآخرتده عذاب عظیم واردر ❊ دینلدیکه بونلره
حد قذف اورلدقدنصکره عبد الله بن ابی مطرود ومخذول وحسان عمری
آخرینه دك اعمی ومسطح مشلول الید اولدیلر ❊ عایشه رضی الله عنهایه
افترا اولندیغی قصه بووجهله منقولدرکه پیغمبر علیه السلام بعض غزالرده
عایشه رضی الله تعالی عنهایی کوتوردی نزول ایتدکلری برمحلدن برکیجه
رحلته ندا اولندقده عایشه رضی الله تعالی عنها قضاء حاجته کتمش بولنمغله
اوحالده معسکر همایونه کاورکن الی صدرینه مس ایتدکده کردنلغی قیرلمش
بولدی انی آرارکن برمقدار مکث اقتضا ایتمکله انك هودجنك خادمی عایشه
رضی الله تعالی عنها هودجده ظنیله هودجی الوب عسکرله کندی عایشه
رضی الله تعالی عنها کلوب عسکری وهودجی کتمش بولدیغنده اومحلده توقف
ایلدی عسکرك کیروسنه مأمور صفوان بن معطل السلمی کلوب بیلمکله صدیقه یی
دوه سنه ارکاب ایله کندوسی پیاده دوه یی یدهرك معسکر همایونه کتوردی
بو اجلدن اتهام ایتدیلر
١٢ لولا اذ سمعتموه ظن المؤمنون والمؤمنات بانفسهم خيرا وقالوا
هذا افك مبين ❊ بو افترایی ایشتدیککزده مؤمن ومؤمنه لر کندو اهل
بیتلرینه خیر ظنیله بو آشکار کذب وافترادر دیه لردی
١٣ لولا جاؤا عليه باربعة شهداء فاذ لم يأتوا بالشهداء فاولئك
عند الله هم الكاذبون ❊ انلر نیچون بو سوزلری اوزرینه درت شاهد
کتورمدیلر چونکه انلر شاهدلری کتورمدیلر او یله ایسه انلر الله تعالانك
حکمنده کاذبلردر ❊ انلری حکم باریله تکذیب ایدك
١٤ ولولا فضل الله عليكم ورحمته في الدنيا والاخرة لمسكم في ما
افضتم فيه عذاب عظيم ❊ اکر الله تعالانك سزه دنیاده توبه وآخرتده
مغفرت فضل ورحمتی اولمیدی اول افترا ایتدیککز کلام کذب سببیله سزی
عذاب عظیم مس ایدردی

(١٥) اذ تلقونه بألسنتكم وتقولون بأفواهكم ما ليس لكم به علم
وتحسبونه هينا وهو عند الله عظيم ۞ اول افك كلامنی بر بریکزه
لسانکزله القا ایدرسکز واغزیکزله سویلرسکز هیچ اندن علم وخبر یکز یوقدر
وبو سوزی سویلمك آسان واندهوبال یوقدر ظن ایدرسکز حال بوکه اول کلام
عند الله بیوك کناه وچوق عقوبتی موجبدر
(١٦) ولولا اذ سمعتموه قلتم ما یکون لنا ان نتکلم بهذا سبحانك
هذا بهتان عظیم ۞ بو سوزی ایشتدیککزده نیچون دیمدیکزکه بو بله کلام
سویلمك بزه لایق دکلدر یارب سنی تنزیه ایده رز بو کلام حرم نبوی یه
منسا فقلردن بهتان عظیمدر
(١٧) یعظکم الله ان تعودوا لمثله ابدا ان کنتم مؤمنین (١٨) ویبین الله
لکم الآیات والله علیم حکیم ۞ الله تعالی سزه وعظ ایدرکه اکر مؤمنلر
ایسه کز بومثللو سوزلره ابدی عودت ایتمیه سز الله تعالی سزه محاسن ادابه
دلالت آیتلرینی بیان ایدرکه تأدب ایده سز الله تعالی جمیع احواله علیم
وتدبیرلرنده حکیمدر
(١٩) ان الذین یحبون ان تشیع الفاحشة فی الذین آمنوا لهم عذاب الیم
فی الدنیا والآخرة والله یعلم وانتم لا تعلمون ۞ شونلرکه مؤمنلرده
بد نامك نشر اولدیغنی سورلر انلر ایچون دنیاده حد ورسوالق واخرتده
عذاب نار واردر الله تعالی قلبلرده اولانی بیلور سزانی بیلمزسکز
(٢٠) ولولا فضل الله علیکم ورحمته وان الله رؤف رحیم ۞
اکر الله تعالانك سزه فضل ورحمتی اولمیدی دنیاده عذابکزی تعجیل ایدردی
الله تعالی عبادنه رأفتلو ورحمتلودر
(٢١) یا ایها الذین آمنوا لا تتبعوا خطوات الشیطان ومن یتبع حزب ٣
خطوات الشیطان فانه یأمر بالفحشاء والمنکر ولولا فضل الله علیکم
ورحمته ما زکی منکم من احد ابدا ولکن الله یزکی من یشاء والله
سمیع علیم ۞ ای مؤمنلر شیطانك وسوسه سنه تبعیتله قذف وکذب
ایتمیك کیمکه شیطانك آثارینه متابعت ایدرسه اول شیطان اکا اعمال قبیحه
وشرعك انکار ایتدیکی شیئله امر ایدر اکر الله تعالانك سزه فضل ورحمتی
اولمیدی افعال قبیحه سزدن ابدی تطهیر اوله مزدی ولکن الله تعالی
دیلدیکنی قبول توبه ایله تطهیر ایدر الله تعالی جمله نك اقوالنی ایشیدر ونیتلرینی بیلور

(٢٢) ولا یأتل اولوا الفضل منکم والسعة ان یؤتوا اولی القربی
والمساکین والمهاجرین فی سبیل الله ولیعفوا ولیصفحوا الا تحبون
ان یغفر الله لکم والله غفور رحیم ۞ سزدن دینده فضل ومالده
وسعت صاحبلریکه (مراد ابوبکر رضی الله تعالی عنهدر) اقرباسنه وفقرایه
وفی سبیل الله هجرت ایدنلره انفاق واحسان ایتمامکه یمین ایتمسون بلکه انلردن
صادر اولان جرمی عفو وانتقامدن اغماض ایتسونلر آیا سز سومزمیسکزکه
الله تعالی سزی مغفرت ایدر الله تعالی مغفرت ورحمت ایدیجیدر ۞ دینلدیکه
ابوبکر رضی الله تعالی عنهك (مسطح) تیزه سی اوغلی فقیر ومهاجر ایدی
صدیق رضی الله تعالی عنه اکا نفقه احسان ایتمکده ایدی عایشه رضی الله
تعالی عنهانك حقنده افترا ایتمکله اندن انفاق قطع ویمین ایتمشیدی پیغمبر
علیه السلام بو آیت کریمه یی ابوبکر رضی الله تعالی عنه یه قرائت ایتدکده
بلی مغفرت اولنمزی سورز دیو مسطحه ینه انفاق ایدر اولوب والله هیچ
نفقه سنی قطع ایتمم دیدی
(٢٣) ان الذین یرمون المحصنات الغافلات المؤمنات لعنوا فی الدنیا
والآخرة ولهم عذاب عظیم ۞ شونلرکه قذف اولندقلرندن غافله
محصنه عفیفه مؤمنه لری قذف ایدرلر انلر دنیاده وآخرتده مطرود وملعونلردر
وانلر ایچون عذاب عظیم واردر
(٢٤) یوم تشهد علیهم السنتهم وایدیهم وارجلهم بما کانوا یعملون ۞
قیامتده انلرك لسانلری واللری وایاقلری انلرك ایشلدکلری عملاری اوزرینه
شهادت ایدرلر
(٢٥) یومئذ یوفیهم الله دینهم الحق ویعلمون ان الله هو الحق المبین ۞
اول کونده الله تعالی انلره مستحق اولدقلری جزایی تمامجه ادا ایدر و بیلورلرکه
الله تعالی کندو ذاتیله ثابت والوهیتده ظاهر وعقاب وثوابه قادردر
(٢٦) الخبیثات للخبیثین والخبیثون للخبیثات والطیبات للطیبین والطیبون
للطیبات اولئك مبرؤن مما یقولون لهم مغفرة ورزق کریم ۞
خبیث سوز سویلمك خبیث آدملره لایقدر وخبیث آدملر خبیث کلامه سزادر
وطیب کلام طیب آدملره شایاندر وطیب آدملره طیب سوز سویلمك یاقشور پیغمبر
علیه السلام وعایشه وصفوان رضی الله تعالی عنهما اول مفتریلرك افترا سندن
مبرالردر انلر ایچون مغفرت وجنتده نعمت وکرامت واردر ۞ اشبو آیت کریمه

عايشه صديقه رضى الله تعالى عنهايى قذف ايدنلرى ذم وانى برائت وطهارتله
وصف ايدنلرى مدح ايدرد نيلدى ياخود خبيث نسا خبيث رجل ايچون وطيب
نسا طيب رجل ايچون ديمكدر

٢٧ يا ايها الذين آمنوا لا تدخلوا بيوتا غير بيوتكم حتى تستأنسوا
وتسلموا على اهلها ذلكم خير لكم لعلكم تذكرون ❋ اى مؤمنلر
كندو خانه كزدن غيرى كيمسه نك خانه سنه كيرميك تاكه اول خانه نك اهلندن
اذن آلوب وسلام ويروب كيره سز بو اذنله وسلامله كيرمكز سزه خيراولدر كه اهل
خانه ستر عورات ودفع مكروهات ايدرلر شايد بونلرى ملاحظه ايله متعظ اوله سز

٢٨ فان لم تجدوا فيها احدا فلا تدخلوها حتى يؤذن لكم وان قيل لكم
ارجعوا فارجعوا هو ازكى لكم والله بما تعملون عليم ❋ اول
غيرينك خانه سنده سزه اذن ويرر كيمسه بولمز سكز تا اذن ويره جك كمسنه
ظهورينه دك كيرميك اكر اذن طلبكزده كيرو كيدك دينلورسه رجوع ايدوب
كيرو كيدك كه انده وقوف يا الحاحكزدن رجوعكز سزك محسنات وادابكزدندر
الله تعالى سزك اجازه وابرام عملكزى بيلور واكا كوره مكافات ايدر

٢٩ ليس عليكم جناح ان تدخلوا بيوتا غير مسكونة فيها متاع لكم
والله يعلم ما تبدون وما تكتمون ❋ دائم ساكن اولميوب آينده وروندە
ايچون اولان رباط وخانلره دخوللكزده سزه كناه يوقدر كه حرو برددن
ومتاعكزى وضعله محفوظ اولور سكز الله تعالى سزك بواستيذانله آشكار مرادكزى
ومكتوم نيتكزى بيلور * دينلديكه يولده اولان خانلره دخولده كيمدن اذن النور
ديو سؤال اولنمغله بو آيت نازل اولدى

٣٠ قل للمؤمنين يغضوا من ابصارهم ويحفظوا فروجهم ذلك
ازكى لهم ان الله خبير بما يصنعون ❋ مؤمنلره سويله كه كوزلرينى سبب
فتنه اولان نامحرمه نظردن صرف ايتسونلر وفرجلرينى حفظ ايتسونلر
بو صرف وحفظ انلره نفعلودر الله تعالى كوزكزله وجوارحكزله اولان
صنيعكزدن خبيردر

٣١ وقل للمؤمنات يغضضن من ابصارهن ويحفظن فروجهن
ولا يبدين زينتهن الا ما ظهر منها وليضربن بخمرهن على جيوبهن
ولا يبدين زينتهن الا لبعولتهن او آبائهن او آباء بعولتهن او ابنائهن او ابناء

بعولتهن او اخوانهن او بنى اخوانهن او بنى اخواتهن او نسائهن
او ما ملكت ايمانهن او التابعين غير اولى الاربة من الرجال او الطفل
الذين لم يظهروا على عورات النساء ولا يضربن بارجلهن ليعلم ما يخفين
من زينتهن وتوبوا الى الله جميعا ايه المؤمنون لعلكم تفلحون ❋
ونساء مؤمنه لره ديكه حلال اولميان شيدن كوزلرينى منع ايتسونلر وفرجلرينى
حفظ ايتسونلر وزينتلرينى اظهار ايتمسونلر مكر ايش وقتنده ظاهر اولور
زينتلريكه انلر خاتم وسرمه واللنده كى حنا كبيكه انلر يوزده والده اولمغله اظهاره
محتاجدر وباش اورتولرينى ياقه لرى اوزرينه چكسونلركه صاچلرى وقولغى
آردى وكوكسى ستر اولسون وديكر زينتلريكه خفيه در يوزده والده اولندن
ماعدا بيلازك وكردانلق وخلخال كبيلرك موضعلرينى اظهار ايتمسونلر مكر زوجنه
وبابالرينه وزوجنك باباسنه واوغللرينه واوكى اوغللرينه وقرداشلرينه واركك
وقز قرداشلرينك اوغللرينه (اكرچه عمسى ودايسى دخى محرملردر لكن
اوغللرينه تعريف ايدرلر ده فتنه يى موجب اولور ديو ذكر اولنمامش دينلمش
ومسلمان خاتونلرينه (زيرا كفره قاريلرينه كوسترمكده اختلاف علما واردر)
وجاريه سى اولان مسلمه وكافره يه وخاتونلره ميلى اولميوب انجق همتى طعامه
قصر اولان اركلره كه شهوت بيلمز عنين وپير وخصى كبيلره ونسالرك عوراتنه
مطلع اولميان نامراهق نابالغ اطفاله (يعنى بو قارودنبرو تعداد اولنان كيمسه لره
اول زينت خفيه لرى موضعنى اظهار ايدر) وزينت خفيه سى بيلنمك ايچون
خلخاللى اياقلرينى يولده كيدركن يره اورمسون اى مؤمنلر سزدن صدور
ايدن تقصيراتدن الله تعالايه توبه ورجوع ايدك شايدكه اول توبه ايله فلاح
بولوب دنيا وآخرت سعادتنه نائل اوله سز

٣٢ وانكحوا الايامى منكم والصالحين من عبادكم وامائكم ان يكونوا
فقراء يغنهم الله من فضله والله واسع عليم ❋ سزدن بكر وثيب
رجال ونساكززوجى اولميانلرى نكاح ايدك وعبد وجاريه كزدن نكاحه صالح
اولنلرى دخى تزويج ايدك اكر انلر فقير ايسه لر الله تعالى انلرى فضليله غنى ايدر
الله تعالى معاشه وسعت ويريجى ومستحقنى بيليجيدر

٣٣ وليستعفف الذين لا يجدون نكاحا حتى يغنيهم الله من فضله والذين
يبتغون الكتاب مما ملكت ايمانكم فكاتبوهم ان علمتم فيهم خيرا وآتوهم
من مال الله الذى آتيكم ولا تكرهوا فتياتكم على البغاء ان اردن تحصنا

اِتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيوٰةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهْهُنَّ فَاِنَّ اللّٰهَ مِنْ بَعْدِ اِكْرَاهِهِنَّ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ✻ شونلركه اسباب نكاح اولان مهر ونفقه‌یی بوله مزلر
انلرحرامدن اجتناب ایله عفت ایتسونلرتاكه الله تعالى فضلندن انلره غنا ویروب
تزوج ایده جك شی بوله‌لر مالك اولدیغكز كوله وجاریه‌دن شونلركه سزدن
مكاتبه استرلر انلری مكاتب ایدك اكر انلرده امینلك واداء مالده قدرت بیلورسكز
واول مكاتب كوله وجاریه‌كزه الله تعالانك سزه ویردیكی مالدن ویرك
وجاریه‌لریكز كندولرینی تحفظ مراد ایدركن اول خسله تمتع واولادینی فروخته
كسب تعيش ایچون انلری زنایه اكراه ایتمیك كیمكه انلری زنایه اكراه ایده انك
وبالی انلری اكراه ایده نكدر الله تعالى اول جاریه‌لر بوفحشی بوله اكراها
ایتدكدنصكره انلری مغفرت وظلم اولندقلر یچون رحمت ایدر ✻ بو آیت
كریمه‌ده مسطور مكاتب یعنی بركیمسه كوله وجاریه‌سنی شومقدار بهایه قطعله
مكاتب ایدر كه اولمقدار مبلغی قزانوب افندیسنه ادا ایدروآزاد اولور اكثر علما
بومكاتب ایتمكی وجوبی اولمیوب مستحبدر دیمشلر ✻ منقولدر سیرین افندیسی
انس بن مالك رضى الله تعالى عنهدن مكاتبلك استدی انس امتناع ایتمكله
سیرین عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنهسایه شكایت ایتدكده انی دره ایله
ضرب ومكاتب ایتدردی ✻ وینه بو آیت كریمه‌ده جاریه‌یی زنایه اكراهدن
نهی اولنمسنك سبب نزولنده روایت اولندیكه عبد الله بن ابی نام منافق معاذه
ومسیكه نامان جاریه‌لرینی زنایه اكراهله تجارت ایدردی ظهور اسلامده اول
جاریه‌لر بربرینه دیدیلركه اكر بو ایشمز خیر ایسه‌ال ویرا اكر شر ایسه وقتی كلدی
ترك ایده لم دیو حضور نبوی‌یه كلوب افاده لرنده منع اولندی
٣٤ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَا اِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ
وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ✻ بز سزه حلال وحرامی وحدود واحكامی بیان
ایدیجی آیتلر كوندردك وسزدن مقدم كچمش مثل وقصه‌لر بیان ایدیككه اول
یوسف ومریم قصه‌لرینه بكزر قصهٔ عجیبه‌در ومتقیلره پند وموعظه انزال ایتدك
٣٥ اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكٰوةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ نصف
اَلْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ
زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلٰى
نُورٍ يَهْدِي اللّٰهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللّٰهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ✻ لفظ نور اسماء حسنادن اولمغله عینی تفسیر ایتمش وار

وصاحب كشاف سموات وارضده اولان نورك صاحبیدر دیمش یعنی سمواتی ملائكهٔ مقربین وارضی انبیاء مرسلین ایله تنویر ایتمشدر دیمك اوله یاخود سموات وارض اهلی آنك نوریله حقه اهتدا ایدر قلب مؤمنده آنك نورینك مثلی قندیلكده اولان چراغكه اول چراغ قندیلده اولوب اول قندیل مشتری وزهره یلدزی كبی مشعشع ایكن مبارك زیتون اغاجنك زیتندن یاقیلوركه اول اغاج نه شرقی ونه غربیدر (بلكه وسط عالم صحرای واسعهٔ معموره‌ده در شاید شام اوله) اول اغاجك زیتنه آتش طوقنمقسزین كمال صفوتندن یقیندركه چراغ آسا ضیا ویره بونك ضیاسی وچراغك نوری وقندیلك لطافتی نور علی نوردر الله تعالى نوری معرفتیله دیلدیكنی راه حقه هدایت ایدر الله تعالى ناس ایچون احساس اولنه جق مثللر ضرب ایدركه هدایتی حس ایده‌لر الله تعالى معقول ومحسوس ظاهر وباطندن هرشیئی علیمدر ✻ بو آیت كریمه‌ده مفسرین رحمهم اللهك غایت طویل وعمیق تفسیروبیانلری اولوب بومختصرك تحملی اولمدیغندن حسب الطاقه بومقدارجه وضع قلم اولندی
٣٦ فِي بُيُوتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا
بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ✻ خانه‌لرده یعنی مسجدلرده كه الله تعالى انلرك
قدرینی ترفیعله تعظیم اولنمق اذن وامر ایلدی وآنلرده آنك اسمی یاد اولنور
وانلرده صباح واخشام الله تعالى‌یه تسبیح ونماز مفروضه ادا اولنور ✻ دینلدیكه
بونلر درت خانه‌دركه امر الهیله پیغمبران بنا ایلمشلردر بری (كعبهٔ معظمه) كه
سعی خلیل ومدد اسماعیل علیه السلامله تمام اولدی وبری (بیت المقدس) كه
داود علیه السلام خلافتنده مباشرت وسلیمن علیه السلام یدیله تمام اولدی
و(مسجد مدینه) و(مسجد قبا) پیغمبرمز علیه السلام اشارتیله اولدی وجمیع
مساجد دخی دینلمشدر
٣٧ رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَاِقَامِ الصَّلٰوةِ
وَاِيتَاءِ الزَّكٰوةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْاَبْصَارُ ✻ آدملر
واردركه انلری تجارت رابحه واخذ وعطا ذكر اللهدن ونمازدن واداء
زكاتدن منع واشغال ایتمز مع هذا قلبلرك وكوزلرك اهوال یوم قیامتده تقلب
واضطرابندن خوف ایدرلر
٣٨ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ
مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ✻ انلر اول اعمال صالحه كه خرفده اولدقلری

سببيله الله تعالى انلره اعمال حسنه‌لرينك جزاسنى ويره واعماللريله مستحق
اولمدقلرى ثوابى فضلندن زياده ايليه الله تعالى ديلديكى كيمسه‌يه رزق
واجرى حسابسز احسان ايدر
٣٩ وَالَّذِينَ كَفَرُوا اَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْاٰنُ مَاءً حَتّٰى
اِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْـًٔا وَوَجَدَ اللّٰهَ عِنْدَهُ فَوَفّٰيهُ حِسَابَهُ وَاللّٰهُ سَرِيعُ
الْحِسَابِ ❋ شول كافر اولنلرك عمللرى ياز كونده اووه لرده كول كبى
كورينن سراب كبيدر كه صوسز كيمسه‌لر آنى كوروب صو ظن ايدرلر اكا
يقين كلدكده برشى بولمز كافرلر دخى عمللرى انلره نفع ايدر ظن ايدرلر انلره
موت كلدكده اول عملك يرينه الله تعالانك عقابنى بولور كه انك حساب وجزاسنى
تماما ادا ايدر الله تعالى حسابده سريعدر
٤٠ اَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشٰيهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ
سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ اِذَا اَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرٰيهَا وَمَنْ
لَمْ يَجْعَلِ اللّٰهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ❋ ياخود انلرك اعماللرى
دريانك انكنده حاصل اولمش ظلمات كبيدر كه برموجى برموج قاپليه وانلرك
اوزرينه بلوتلرك ظلماتى كاوب بربرى اوزرينه تراكم ايده كه كندو الينى
چيقارسه يقين اولمزاليني كورمته كيمسه كه الله تعالى دين وايمان نورى ويرميه
انكيچون نور ايمان اولمز
٤١ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَالطَّيْرُ صَافَّاتٍ
كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ❋ كورمديمى
بيلمديمكه سمواتده وارضده اولنلر وصف صف اوچان قوشلر الله تعالايه
تسبيح ايدرلر تسبيح وطيران ايدنلرك كليسى صلات وتسبيحلرينى بيلورلر
الله تعالى انلرك فعللرينى بيلور
٤٢ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيرُ ❋ آسمان
وزمينك پادشاهى الله تعالادر وجمله‌نك رجوعى اكادر
٤٣ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى
الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ
مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْاَبْصَارِ ❋
آيا كورمزميسنكه الله تعالى باولتلرى بلوك بلوك سوق ايدر صكره بينلرينى
تأليف وضم ايدر صكره آنلرى بربرى اوزرينه يغر كوررسنكه يغمور انك

ارالقلرندن چيقار وكوكدن طلو طاغلرندن طلولرى ايند يردوانى ديلديكى
اكين وباغ وسائره اصابت ايتديروب هلاك ايدر وديلديكندن صرفله حفظ
ايدر يقين اولوركه آنك برقنك شدت ضياسى كوزلرك نورينى كيدره
٤٤ يُقَلِّبُ اللّٰهُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِاُولِي الْاَبْصَارِ ❋
الله تعالى ليل ونهارى كيدوب كلمك ارتوب اكسلمك نور ظلمت حر وبرد
حاللريله چويربو ذكر اولنان احوالده بصيرت صاحبلرينه وحدانيت بارى يه
دلالت وعبرت واردر
٤٥ وَاللّٰهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلٰى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ
مَنْ يَمْشِي عَلٰى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلٰى اَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ❋ عناصرك اصلى صو اولمغله قدرت الهيه‌له اندن
عناصر ثلثه تكون ايتمشدر بناء عليه الله تعالى صودن هر حيوانانى خلق
ايلدى انلردن بعضيسى قارنى اوزره بعضيسى ايكى اياقله بعضيسى درت اياقله
يورر عناصر متحد ايكن الله تعالى صورت وهيئت وحركتلرى مختلف ديلديكى
صورتله حيوانات خلق ايدر الله تعالى هر شيئه قادردر
٤٦ لَقَدْ اَنْزَلْنَا اٰيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَاللّٰهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ اِلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ❋ بز حقيقتى بيان ايدر آيتلر كوندردك الله تعالى ديلديكنى
صراط مستقيمه هدايت ايدر
٤٧ وَيَقُولُونَ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُولِ وَاَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيقٌ مِنْهُمْ
مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَمَا اُولٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ❋ منافقلر ديرلركه بز الله تعالايه
ورسولنه ايمان ايتدك وامرلرينه اطاعت ايتدك صكره انلردن برفرقه‌سى
بو اقرارلرندن رجوع ايدرلر انلر مؤمنلردن دكلدر * روايت اولندى كه بشر
منافقله بر يهودينك بيننده خصومت واقع اولوب يهودى محكمهٔ نبوى يه
كيده لم ديدى بشر منافق كعب بن اشرفه مرافعه اوله لم ديمكله بو آيت
كريمه نازل اولدى
٤٨ وَاِذَا دُعُوا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ
مُعْرِضُونَ ❋ قچان بينلرنده حكم ايتمك ايچون اول منافقلر الله تعالايه
ورسولنه دعوت اولنسه‌لر انلردن برفرقه اعراض ايدرلر
٤٩ وَاِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا اِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ❋ اكر انلرده وارنده
حق اولدقلرينى جزم ايتسه‌لر پيغمبر عليه السلام حق اوزره حكم ايتديكنى

بيلد كلردن سرعتله اكا كلورلر
٥٠ اَفِى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ اَمِ ارْتَابُوا اَمْ يَخَافُونَ اَنْ يَحِيفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
وَرَسُولُهُ بَلْ اُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ❋ ايا انلرك قلبلرنده كفر وظلم
مرضمى واردر ياخود بر تهمت مشاهده سيله پيغمبرده شكلريمى واردر
ياخود انلره الله تعالى ورسولى حيف وغدر ايدر ديو قورقارلرمى اويله دكل
بلكه انلر نفسلرينه ظلم ايديجيلردر
٥١ اِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ اِذَا دُعُوا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ
اَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ❋ مؤمنلر وقت
مخاصمه لرنده بينلرنده حكم اولنمق ايچون كتاب اللهه و پيغمبره دعوت اولندقلرنده
كلاملرى انجق ايشتدك وامرينه اطاعت ايتدك دمك اولدى انلر فلاح بوليجيلردر
٥٢ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللّٰهَ وَيَتَّقْهِ فَاُولٰئِكَ هُمُ
الْفَائِزُونَ ❋ كيمكه الله تعالى ورسولنك امر ايتديكى فرائض وسننه
اطاعت ايده وايشلديكى كناهلر ايچون الله تعالانك عذابندن قورقه ودائما
اندن صاقنه انلر نجات بوليجيلردر
٥٣ وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ اَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقْسِمُوا
طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ❋ منافقلر جهد ايله يمين
وقسم ايدرلركه اكر سن ديار وماللرمزدن چيقك ديو امر ايدرسك فى الحقيقه
چيقه لرسن ديكه يمين ايتمك سزدن مطلوب اولان خلوص وصدق ايله
اطاعتدر يوخسه نفاقانه خلاف يمين دكلدر الله تعالى سزك اعمالكزه خبيردر
درونكزده اولان نفاقى بيلور
٥٤ قُلْ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُولَ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ
وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَاِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ اِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ❋
ديكه الله تعالى ورسولنه طوع وصفوتله اطاعت ايدك اكر اطاعتدن يوز
چويررسكز پيغمبره ضرر ايتمزسكز كه اكا تحمل اولنان انجق تبليغ رسالتدر
وسزه تحميل اولنان اطاعت وانقياددر اكر اكا اطاعت ايدرسكز هدايت
بولورسكز رسول اوزره واجب اولان انجق آشكاره تبليغ ودعوتدر
٥٥ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِى الْاَرْضِ
كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِى ارْتَضٰى لَهُمْ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ اَمْنًا يَعْبُدُونَنِى لَا يُشْرِكُونَ بِى شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ

حزب ٤

بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ❋ سزدن ايمان كتوروب عمل صالح
ايشليلرى الله تعالى عرب وعجم وسائر كفارك يرلرنده خليفه ايتمكله وعد ايتدى
مقدم بنى اسرائيلى جبابره دنصكره مصر وشامه خلف ايتديكى كبى تاكه
راضى اولديغى دين اسلامى انلر ايچون قوتله متمكن ايده وانلرك حاللرينى
اعدادن خوفدنصكره امنه تبديل ايده امين اولدقلرى حالده بكا عبادت
ايدوب برشيئ اشراك ايتميه لر بو وعددنصكره ارتداد ايده يا بو نعمته كفران اوله
اول كيمسه لر فاسقلردر * بو آيت كريمه نك سبب نزولنده دينلديكه پيغمبرمز
عليه السلام وحيدنصكره اصحابيله مكه ده اون ييل مكثنده كفارك اذاسنه
صبر ايله امر اولندى وقتلرى خوفله كچوب بعده مدينه يه هجرتلرنده قتال ايله امر
اولنوب دائما سلاح چيقارمزلردى بعضا ديرلرديكه آيا سلاحمزى چيقاروب
امن وراحتده اولديغمز كونى كوردميز الله تعالى بو آيتله وعد بيوريلان امورى
اجرا ودين اسلامى اظهار واعدالرى اوزره منصور ايدوب خوفدنصكره امنه
وارض بسطه نائل ايلدى
٥٦ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ❋ نمازه اقامت ايدك وزكات واجبه يى ويرك و پيغمبر
عليه السلامك امرينه اطاعت ايدك شايدكه رحمت بولمش اوله سز
٥٧ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِى الْاَرْضِ وَمَأْوٰيهُمُ النَّارُ
وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ ❋ يا محمد ظن ايتمه كه كافرلر الله تعالى يى يرده انلره عذاب
ايتمكدن عاجز ايده لر انلرك يرلرى جهنم آتشيدر اول نه قبيح مكاندر
٥٨ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لِيَسْتَأْذِنْكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ
لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلٰثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلٰوةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ
مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلٰوةِ الْعِشَاءِ ثَلٰثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ
جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلٰى بَعْضٍ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ
وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ❋ اى مؤمنلر كوله كز وجاريه كز وسزدن بالغ اولميان
حرصبيانكز اوچ وقتده يانكزه كيرمكده اذن استه سونلر برى صباح نمازندن
اوليكه يتاقدن قالقوب لباس كيه جككز وقتدر برى دخى ظهر وقتده كه
او يقوده بولنوب شايد ثيابسز بولنه سز برى دخى ياتسودن صكره كه لباسدن
تجرد وقتكزدر بو اوچ وقتده عوراتكزى تستر مختل اولور بو اوچ وقتدنصكره
كوله وجاريه كز وصبيانكزه يانكزه كيروب بعضكز بعضكزه خدمت ايتمكده

وبال بوقدر الله تعالى احكام آيتلرينى سزه بويله بيان ايدر الله تعالى مصالح
عباده عليم ومراسم آدابى رعايتده حكيمدر
٥٩ وَاِذَا بَلَغَ الْاَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٭ سزدن حر اولنلر
بالغ اولدقده سائر كيمسه‌لر مقدم اذن استدكارى كبى انلر دخى هر وقت اذنله
كيرسونلر بو حكم بيان اولنديغى كبى الله تعالى سزكچون آيتلرينى بيان ايدر
الله تعالى جميع احوالكزه عليم ووضع شريعتده حكيمدر
٦٠ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِى لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ
اَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَاَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللّٰهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٭ نسالردن شونلر كه حيض وحملدن كسلمش اختياره نكاحه
اميديوق وجمالدن هيچ بقيه قالمامش عجوزه اولوب اوتورمش انلر ايچون نماز
اورتوسندن ماعدا باشمق وچار كبى شيلرى براقمقده وبال يوقدر بو شرط ايله كه
كنديلرنه نظام وزينت ويروب اندامنى رجاله اظهار ايتميه انلرك كندولره زينت
ويرميوب عفت ايتملرى انلر ايچون خيراودر الله تعالى انلرك ارككلر حقنده
سويلدكلرينى ايشيدر ومقصودلرينى بيلور
٦١ لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ
وَلَا عَلٰى اَنْفُسِكُمْ اَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اٰبَائِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اُمَّهَاتِكُمْ
اَوْ بُيُوتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَخَوَاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ
اَوْ بُيُوتِ اَخْوَالِكُمْ اَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ اَوْ مَا مَلَكْتُمْ مَفَاتِحَهُ اَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا اَوْ اَشْتَاتًا فَاِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلٰى اَنْفُسِكُمْ
تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ٭ اعمايه وتوپاله وخسته‌يه وكنديكزه خانه‌كزده طعام ييمكده
كناه يوقدر ياخود باباكزك خانه‌سنده يا اناكزك ياقرنداشكزك ياقزقرنداشكزك
ياعموجه‌كزك ياخاله‌كزك يادايكزك ياتيزه‌كزك خانه‌لرنده دخى طعام ييمكده كناه
يوقدر ووكيلى وخزينه‌دارى اولديغكز وهر وجهله سزدن امنيتى اولوب
مالى تحت تصرفكزده اولديغى كمسه‌نك ورضاكزده اولان كوله‌كزك خانه‌سنده
دخى طعام اكلنده وبال يوقدر وبابا اوغل وقرنداش كبى اولديغكز صديق
وحقيق دوستكزك خانه‌سنده دخى طعام ييمكده باس يوقدر وسزكچون
جمعيتله ويابشقه بشقه طعام ايتمكده وبال يوقدر قچان سزلر بو خانه‌لردن

برينه ياخود مسجدلره دخول ايكزده آنك اهلنه سلام ويرك كه انلر اقرباكز ودين
قرداشلريكزدر اويله سلام كه انكله سزه خير وثواب وبركت واول خانه اهلنى
تطييب واردر الله تعالى سزه بونلر كبى آيتلرينى بيان ايدر كه شايد تعقل
ايدوب موجبنجه عمل ايده‌سز ٭ بو آيت كريمه‌ده اولاد قيدى اولمديغى كشينك
مالى كندو كسبى اولديغى كبى اولاد دخى كندو كسبى اولمغله خانه‌سى كندو
خانه‌سى كبيدر ٭ بو آيت كريمه‌نك سبب نزولنده علما اختلاف ايتمشلردر انلردن
مشهور ومتفق اولان تسطير اولنديكه صحابه‌دن صحيح الوجود بعضيلرى
بو مذكور مريضلرله طعام ايتمزلردى ياخود بو مريضلر بزدن نفرت ايدرلر
ديوار باب صحتله طعام ايتمكدن احتراز ايدرلردى بناء عليه آيتك بالاسى بونلرك
حقنده اوله ٭ بعض صحابه سفره كتدكلرنده خانه‌لرينك انبار وذخايرينى ركيمسه‌يه
تفويض ايتمشيدى سفردن رجوعنده اول امين نصب ايتديكى كيمسه اول
ذخيره‌دن اكل ايتميوب مضطر الحال اولديغنى فهم ايدوب سؤالنده اذنسز
طعامكى اكلدن حذر ايتدم ديمكله (اوماملكتم مفاتحه) كلام شريفى انك
شاننده اوله ٭ كنانه‌دن بنى ليث بن عمرو وانصاردن بعضيلرى مسافرسز طعام
يمزلردى حتى كيجه‌نك ثلثنه دك طعام اوكلرنده بكلرلردى (ليس عليكم جناح
ان تأكلوا جميعا او اشتاتا) كلام شريفى انلرك شاننده اوله ديتمشدر
٦٢ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلٰى اَمْرٍ
جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتّٰى يَسْتَأْذِنُوهُ اِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ اُولٰئِكَ الَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ فَاِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٭ انجق مؤمنلر انلردر كه خلوص
قلبله الله تعالى‌يه ورسولنه ايمان ايده‌لر قچان انلر بر امر ايچون رسول الله ايله
جمع اولسه‌لر جمعه وعيد وجهاد ومشاوره كبى تا اندن اذن المينجه يانندن كتمزلر
بو حالده سندن اذن استيان كمسنه‌لر الله تعالى‌يه ورسولنه صدقله ايمان ايدنلردندر
بو مؤمن مخلصلر بعض مهم ايشلر ايچون سندن اذن طلب ايتدكلرنده انلردن
كيمه ايسترسك اذن وير وسندن اذن آلمشلر ايكن دخى سن انلر ايچون الله تعالادن
مغفرت طلب ايله زيرا اذن طلبلرى عذر ضمننده دخى اولورسه امر دنيايى
امر دينه تقديم واردر الله عظيم الشان قوللرينك تقصيراتنى مغفرت وتكليف
خفيفلرنده رحمت ايديجيدر
٦٣ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ

نصف

الذين يتسللون منكم لواذا فليحذر الذين يخالفون عن امره ان تصيبهم
فتنة او يصيبهم عذاب اليم * رسول اللهك دعاسنى بينكزده بعضكز
بعضكزه ايتديككز دعاكبى ظن ايتميك كه انك دعاسى مستجاب ومقبولدر ياخود
آنك دعوتنى سزك بينكزده بر بريكزى دعوت ايدركبى بيلميك كه سزك
بر بريكزى دعونكزده اعراض ومسامحه اولور انك دعوتى واجب قبلنمشدر
ياخود انى بر بريكزى يافلان نداسيله چاغرديغكز كبى چاغرميك بلكه
يارسول الله يانبى الله ديو تعظيمله دعوت ايدك سزدن بعضكز بر بريكزه
كيزلنهرك واذن آلنلره تبعيتله برد برد سرا چيقوب كتديككزى الله تعالى
بيلور انك امرينه مخالفت ايدنلر حذر ايتسونلركه انلره دنياده خسارت ومحنت
وآخرنده عذاب اليم اصابت ايدر * منقولدركه خندق حفرنده وبعض خطبه
استماعنده منافقلر خفية برد برد چيقوب كيدرلردى
٦٤ الا ان لله ما فى السموات والارض قد يعلم ما انتم عليه ويوم
يرجعون اليه فينبئهم بما عملوا والله بكل شىء عليم * آگاه اولك كه
سموات وارضده اولان اشيا جميعى الله تعالانك ملكى ومخلوقيدر سزك موافقت
ومخالفت وطاعت ومعصيتده اولديغكزى ومنافقلرك انك طرفنه رجوعى كوننى
بيلور انلرك سوء عمللرينى بيلوب انلره خبر ويروجزالرينى ايدر الله تعالى
هر شيئى بيلور اكا هيچ برشى كيزلو اولمز

—— ٢٥ —— (سورة الفرقان مكية وهى سبع وسبعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم
١ تبارك الذى نزل الفرقان على عبده ليكون للعالمين نذيرا *
كثير الخير والبركه وهر شيدن عالى وذاتنده ثابت اولان الله تعالى حق
وباطل بيننى فرق ايدر وانس وجنى عذابدن اخافه ايدر قرآنى عبدى محمد
عليه السلامه تنزيل ايتدى
٢ الذى له ملك السموات والارض ولم يتخذ ولدا ولم يكن له
شريك فى الملك وخلق كل شىء فقدره تقديرا * آسمان وزمينك
ملكى وپادشاهلغى اكا مخصوصدر اول ولد اتخاذ ايتمديكه اكا وارث اوله
وملكنده شريك اولمديكه اكا منازع اوله وهر شيئى لايق اوزره خلق ايدوب
وقت ورزق ومقادرينى تقدير وتعيين ايلدى
٣ واتخذوا من دونه آلهة لا يخلقون شيئا وهم يخلقون ولا يملكون

لانفسهم ضرا ولا نفعا ولا يملكون موتا ولا حيوة ولا نشورا *
مشركلر اصنامى الله تعالادن غيرى آلهه اتخاذ ايتديلركه انلر برشيئى خلقه
قدرتلرى اولميوب كندولرى طاشدن وسائر اشيادن ياپلمشلردر وكندو
نفسلريچون دفع ضرره وجلب نفعه مالك اولمزلر واماته واحيايه وبعث
ونشوره مالك اولمزلر
٤ وقال الذين كفروا ان هذا الا افك افتريه واعانه عليه قوم آخرون
فقد جاؤا ظلما وزورا * كافرلر ديديلركه بو قرآنى محمد انجق
كندندن اختراع ايتدى كه كذب وافترادر واكا آخر قوم يعنى يهود وجبر
ويسار وعداس كبيلر اعانت ايتدى تحقيق اول كافرلر قرآنه بو كلامى اسنادله
ظلم وكذبله كلديلر
٥ وقالوا اساطير الاولين اكتتبها فهى تملى عليه بكرة واصيلا *
وديديلركه بو كلام مقدم سويلنمش مثللردركه انى محمد يازدرمشدر اول
يازلمش املا اولنوب صباح واخشام حفظ ايتمك ايچون اوقنور * چونكه كندو
اوقيق ويازمق بيلمز حفظندن وحيدردير
٦ قل انزله الذى يعلم السر فى السموات والارض انه كان
غفورا رحيما * ديكه اول قرآنى سموات وارضده اولان اسرارى
بيلور الله تعالى انزال ايتديكه انده كيمسه نك بيلديكى اخبار مغيبات واروانك
برآيتنى كتورمكده فصحاى عرب عاجزلردر الله تعالى غفور ورحيم اولديكه
قوللرينك مستحق اولدقلرى عقوبتده تعجيل ايتمز
٧ وقالوا مال هذا الرسول يأكل الطعام ويمشى فى الاسواق لولا
انزل اليه ملك فيكون معه نذيرا * وكافرلر ديديلركه بو رسالت دعواسنى
ايدن كيمسه يه نه اولديكه طعام اكل ايدر وسائرلر كبى طلب معاش ايچون
بازارلرده كزر كركدركه حالى بزم حالمزه مخالف اولايدى نيچون اكا برملك
كوندرلمديكه انكله بيله اخافه ايديدى
٨ او يلقى اليه كنز او تكون له جنة يأكل منها وقال الظالمون
ان تتبعون الا رجلا مسحورا * ياخود اكا برخزينه القا اولنيديكه
انكله تحصيل معاشدن مستغنى اولايدى ياخود انك بر بوستانى اولوب انك
حاصلندن اكل ايدايدى اول ظالملر بربرلرينه ديديلركه اكر سز بوكا اتباع
ايدرسكز انجق بر رجل مسحوره اتباع ايتمش اولورسكز

(٩) انظر كيف ضربوا لك الامثال فضلوا فلا يستطيعون سبيلا ✵
يا محمد نظر ايله كه انلر سكا ياوه كلا ملرله ضرب مثللر ايدوب انبيايى ساردن
تميز ايتمه رك ضلالته دوشدبلركه هدايته واصل اولمغه يول بوله مزلر
(١٠) تبارك الذى ان شاء جعل لك خيرا من ذلك جنات تجرى من تحتها
الانهار ويجعل لك قصورا ✵ اول الله تعالى عالى وقادردركه اكر
ديلرسه محض فضلندن سكا دنياده انلرك ديدكلرندن اعلا وخيرلو اشجارى
التندن نهرلر اقار بوستانلر وسنكچون عالى كوشكلر قيلردى * لكن انى آخرته
تأخير ايتديكه اول خير وباقيدر
(١١) بل كذبوا بالساعة واعتدنا لمن كذب بالساعة سعيرا ✵
بلكه انلر نظرلرينى مالك كثرتنده قصر ايدوب قيامتى تكذيب ايتديلر قيامتى
تكذيب ايدنه بز نار شديده آماده ايلدك
(١٢) اذا رأتهم من مكان بعيد سمعوا لها تغيظا وزفيرا ✵
اول آتش انلرى ايراقدن كوردكده زياده غضبلنوب صوت حماركبى شديد
صداسنى اول كافرلر ايشيدهلر
(١٣) واذا القوا منها مكانا ضيقا مقرنين دعوا هنالك ثبورا ✵
انلر شيطانلرله برابر زنجيره باغلنوب جهنمك طار محلنه آتلد قلرنده اولمحلده
هلاكلرينه دعا ايدوب واويلا چاغررلر
(١٤) لاتدعوا اليوم ثبورا واحدا وادعوا ثبورا كثيرا ✵
اولحالده انلره ديليه كه بر دعا بر واويلا ايتمك بوند نصكره عذابكز قات قات
اولمقده در چوق چوق واويلا ديو فرياد ايدك
(١٥) قل اذلك خير ام جنة الخلد التى وعد المتقون كانت لهم جزاء
ومصيرا ✵ انلره ديكه آيا بو فانى دنيانك خزينه و بوستانلرمى خيرلودر
يوخسه متقيلره وعد اولنان جنت خلدمى خيرلودر كه اول متقيلر ايچون انده
مجازات ومكان مخلد واردر
(١٦) لهم فيها ما يشاؤن خالدين كان على ربك وعدا مسؤلا ✵
اول متقيلر جنتده دائم اولد قلرى حالده ديلد كلرى شى واردر ربك تعالانك
وعد وفضلى موجبنجه مطلوبلرى اولديكه (ربنا وآتنا ما وعدتنا) ديمشلردى
(١٧) ويوم يحشرهم وما يعبدون من دون الله فيقول ءانتم اضللتم
عبادى هؤلاء ام هم ضلوا السبيل ✵ الله تعالى مشركلرى

والله تعالادن غيرى عبادت ايتدكلرينى حشر وجمع ايدر اول معبودلرينه ديركه
بنم قوللريمى سزمى آزدرديكز يوخسه كندولريمى مرشد نصيحتدن اعراضله
طريق حقدن آزديلر
(١٨) قالوا سبحانك ما كان ينبغى لنا ان نتخذ من دونك من اولياء
ولكن متعتهم وآباءهم حتى نسوا الذكر وكانوا قوما بورا ✵
مشركلرك آلهه اتخاذ ايتدكلرى هرنه ايسه ديه لركه يارب بزسنى شريك
وشبيهدن تنزيه ايده رز بزه لايق اولمديكه سندن غيريسنى دوست طوتهلم
ولكن سن انلرى وبابالرينى دنياده اموال واولاد وسائر نعمتلرله متاعلندردك
تا كه سنك ذكرينى اونودوب وآيتلرينى تفكردن غافل اولديلر بناء عليه انلر
حكم وقضاكله قوم هالكيندن اولديلر
(١٩) فقد كذبوكم بما تقولون فما تستطيعون صرفا ولا نصرا ومن يظلم
منكم نذقه عذابا كبيرا ✵ انلره ديليه كه ايشته آلهه من ديديككز
معبودلركز سزى تكذيب ايتديلر اول معبودلركز سزدن نه عذاب دفعنه ونه
يارد مه قادر اولورلر سزدن كيمكه شرك كتورمكله نفسنه ظلم ايدر اكا عذاب
كبيرى داتدبروب جهنمده تأبيد ايده رز
(٢٠) وما ارسلنا قبلك من المرسلين الا انهم ليأكلون الطعام ويمشون
فى الاسواق وجعلنا بعضكم لبعض فتنة اتصبرون وكان ربك بصيرا ✵
يا محمد بزسندن مقدم كوندرديكمز رسوللر طعام ييرلر وبازارده كزرلردى
وبعضكزى بعضكز ايچون بلايه وتجربه قيلدقكه آيا اول ابتلايه صبر ايدرميسكز
ربك عزشانه صبر ايدهنى وجزع ايدهنى كوروب اكا كوره جزا ايدر * ديلديكه
ابوجهل ووليد وامثالى بلال وصهيب وخباب وسائر فقرا رضى الله تعالى عنهم
مؤمنلرى كوروب بربرلرينه ديرلر ايديكه بزلر دخى اسلامه كلوب بونلر كبى
اولهلممى ديو استهزا ايدرلردى فقرايى اغنيانك بوكلام واستهزالرينه ابتلا ايله
صبر ايتملرى حقنده بو آيت كريمه نازل اولدى
(٢١) وقال الذين لا يرجون لقاءنا لولا انزل علينا الملائكة اونرى
ربنا لقد استكبروا فى انفسهم وعتوا عتوا كبيرا ✵ شونلركه منكر
حشر اولوب بزم عذابمزه ملاقى اوله جقلرينى اميد ايتميلر ديديلركه نيچون بزه
پيغمبرملائكه كلمدى ياخود محمدك صدقنى خبر ويرر ملك كلمدى ونيچون
ربمزى كورمديككه محمدى تصديق ايچون بزه كلام سويلييدى انلر تحقيق

نفسلرنده تعظم ایدوب کمال کبرله حدلرینی تجاوز ایتدیلر

٢٢ یوم یرون الملئکة لابشری یومئذ للمجرمین ویقولون
حجرا محجورا ✲ موت یا حشر کوننده انلر عذاب ملکلرینی کوره لر
ملائکه اولکون مؤمنلری جنتله تبشیر ایدوب کافرلره بشارت یوقدر دیه لر
وسزه بشارت وجنت حرام محرم اولدی دیه لر

٢٣ وقدمنا الی ما عملوا من عمل فجعلناه هباء منثورا ✲ کافرلرك
خیر صورتنده ایشلدکلری صلهٔ رحم واطعام فقرا واکرام یتیمان کبی عملارینی
قصدله ذره کبی هوایه ویروب ابطال ایده رز* زیرا قبول اعمال ایمانه منوطدر

٢٤ اصحاب الجنة یومئذ خیر مستقرا واحسن مقیلا ✲ اولکونده
اهل جنتك قرارکاهلری خیرلو ونصف نهار راحتلری احسندر* یعنی اول
نهاردن قوشلغه دك حشر وحسابلری تمام اولوب نصف نهارده جنتده
راحت اوزره درلر

٢٥ ویوم تشقق السماء بالغمام ونزل الملئکة تنزیلا ✲
واولکونده بلوتله سما یاریلوب ملکلر زمینه اینرلر* دینلدیکه یدی کوکلرك
بالاسندن برکران وغلیظ بیاض بلوت پیدا اولوب آسمانك هر برینه دوشدکجه
شق ایدر وملکلر اللرنده صحایف اعمال عبادی طوتوب نزول ایدرلر

٦ الملك یومئذ الحق للرحمن وکان یوما علی الکافرین عسیرا ✲
اولکونده پادشاهلق وحکم وقضا الله تعالایه منحصر وثابتدر واول کون
کافرلره زیاده دشوار وعسرتلو اولدی

٢٧ ویوم یعض الظالم علی یدیه یقول یالیتنی اتخذت مع الرسول
سبیلا ✲ یاد ایله شول کونیکه ظالم فرط حسرتندن اللرینی صیروب بیر
کاشکی دنیاده رسوله اتباعله نجات یولنی آلیدم دیر* دینلدیکه ایکی اللرینی
دیرسکلرینه دك ییوب بعده ینه بتوب ینه یرلر دائم اول عذابله اوله
*مرویدرکه عقبة بن ابی معیط پیغمبر علیه السلامه قوکشو اولمغله انلری
ضیافته دعوت ایلدی افندمز علیه السلام کلمهٔ شهادت کتورمینجه طعامکدن
ییمم بیوردی عقبه کلمهٔ شهادت کتوردی ابی بن خلف انك دوستی اولمغله
بونك شهادتنی ایشتدکده یاعقبه سن شهادت کتوروب دینکدن دونمش سین
دیدی عقبه دونمدم لکن طعامدن ییدیکندن بکا عارکلوب سویلدم دیدی
ابی یاعقبه سندن راضی اولمم تاآنك یوزینه توکرمینجه دیدی عقبه ملعون

پیغمبر علیه السلام دارالندوه ده سجده ده ایکن بوملعنته جرأت ایلدی کندو
توکریکی کندو یوزینه رجوع ایتمکله یوزینی یاقوب مرد او لنجیه دك داغی
باقی ایدی اولحضرت علیه السلام یاعقبه اکرسنی مکه دن طشره بولورسم
باشنی کسرم بیوردی فی الواقع بدرغزاسنده اسیراولوب مرتضی رضی الله تعالی
عنهه قتل ایتدردی واحد غزاسنده ابی بی کند واللریله قتل ایلدی بوآیتده
کندو اللرینی ییمکله عذاب اولنان عقبه ایدوکی منقولدر

٢٨ یاویلتی لیتنی لم اتخذ فلانا خلیلا ✲ ای واه که کاشکی
ابی بن خلفی دوست اتخاذ ایتمیدم

٢٩ لقد اضلنی عن الذکر بعد اذ جاءنی وکان الشیطان للانسان
خذولا ✲ اول بکاکلدکدنصکره بنی موعظهٔ رسول وکلمهٔ شهادتدن
اضلال ایلدی انسان شیطانی انسانی خوار وذلیل ترك ایدر اولدی

٣٠ وقال الرسول یارب ان قومی اتخذوا هذا القرآن مهجورا ✲
پیغمبر علیه السلام یارب بوقوم قریش بوقرآنی هذیانه نسبت ایلدیلر دیدی

٣١ وکذلك جعلنا لکل نبی عدوا من المجرمین وکفی بربك هادیا
ونصیرا ✲ یامحمد سنك قومکی سکا دشمن قیلدیغمز کبی هرنبی یه
دخی مشرکلرندن عدو قیلدق ربك تعالی رهنمالقده ودشمنلك اوزرینه
نصرتده سکا کافیدر

٣٢ وقال الذین کفروا لولا نزل علیه القرآن جملة واحدة کذلك
لنثبت به فؤادك ورتلناه ترتیلا ✲ کافرلر دیدیلرکه محمده بوقرآن
کتب ثلثه کبی نیچون بردن نازل اولمدی بزانی بویله پراکنده انزال ایتدککه
وقت وقت نزول ایله سنك قلبکده انك حفظی ممکن وثابت اوله وانی سکا تأنی
ومهلتله قرائت ایتدك زیراسن موسی وعیسی وداود کبی کتابت وقرائت بیلمزسین

٣٣ ولا یاتونك بمثل الا جئناك بالحق واحسن تفسیرا ✲ یامحمد
مشرکلر هربار سکا قدح نبوت وطعن قرآن حقنده مثل کتورسه لر بز انلری
حق جواب واحسن بیان کتورمکله رد ایده رز

٣٤ الذین یحشرون علی وجوههم الی جهنم اولئك شر مکانا
واضل سبیلا ✲ اول مشرکلر یوزلری اوزره سورینه رك حشر
وجهنمه سوق اولنورلر انلرك آخرتده مکانلری شرو دنیاده یوللری آزغوندر

٣٥ ولقد آتینا موسی الکتاب وجعلنا معه اخاه هارون وزیرا ✲

بز موسایه توریتی ویردك واكا قرنداشی هرونی دعوته واعلای كلمه یه معین قیلدق
٣٦ فَقُلْنَا اذْهَبَا اِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ☼
اول ایكیسنه شویل بز م آیتلرمزی تكذیب ایدن فرعون وقومنه كیدوب دعوت
ایدك دیدك انلر كیدوب دعوتلرنده ابا واستكبار ایتدیلر ایله بز اول قومی دریای
قلزمده غرق ایتدك
٣٧ وَقَوْمَ نُوحٍ لَمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ اَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ اٰيَةً
وَاَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا اَلِيمًا ☼ ونوح قومنی طوفانله غرق ایتدك
وبر پیغمبری تكذیب ایتمك جمیع پیغمبرلری تكذیب ایتمكدر وانلرك قصه سنی
ناس ایچون عبرت قیلدق واول ظالملر ایچون آخرتده دخی عذاب الیم آماده ایلدك
٣٨ وَعَادًا وَثَمُودَ وَاَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذٰلِكَ كَثِيرًا ☼
ودخی عاد وثمود واصحاب رس وبونلرك بیننده چوق قرنلر هلاك ایلدككه
انلرك عددینی الله تعالا دن غیری كیمسه بیلمز * مرویدركه رس برقیوسی
اولغله اول قیواطرافنده برقوم بت پرست ایدیلر شعیب علیه السلام انلره
دعوتله كلدكده اكا اذا وطغیانلری سببیله اول قیو اطرافنده مال وحیوانلریله
فجأة یره كچدیلر یاخود یمامه ده برقیو اولوب انده ساكنلر نبیلرینی قتل ایتدیلریله
هلاك اولدیلر یاخود بقیهٔ ثمود اولوب سورهٔ حجده مذكور بئر معطله اهالیسی
ایدیلر یاخود انلرك حنظله بن صفوان نام نبیلری اولوب قتل ایتدكلری ایچون
الله تعالی انلری هلاك ایلدی یاخود اول انطاكیه ده برقیو ایدی قصه سی
سورهٔ یس ده مذكور اصحابی حبیب نجاری قتل ایتدكلری ایچون هلاك اولدیلر
یاخود رس اصحاب اخدودك حفر ایتدكلری اخدود اوله
٣٩ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْاَمْثَالَ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ☼ بو امتلردن
هربرینه مقدمكیلرك قصه لرینی بیان ایدوب اخافه ایتدك وجمله سنی انكارلری
سببیله محو وهلاك ایتدك
٤٠ وَلَقَدْ اَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي اُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ اَفَلَمْ يَكُونُوا
يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ☼ تحقیق كفار قریش شامه كیدوب
كلدكلرنده اهالیسی اوزرلرینه طاش یاغوب هلاك اولان لوط قومنك
قریه لرندن كچرلر آیا انلرانی كورمیورلرمی بلكه اول كافرلر بعث وحشری
امید ایدر اولمدیلر
٤١ وَاِذَا رَاَوْكَ اِنْ يَتَّخِذُونَكَ اِلَّا هُزُوًا اَهٰذَا الَّذِي بَعَثَ اللّٰهُ رَسُولًا ☼

یا محمد اهل مكه سنی كوردكلری زمان استهزا ایله الله تعالانك پیغمبر بعث
ایتدیكی بومیدر دیرلر
٤٢ اِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا لَوْلَا اَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ اَضَلُّ سَبِيلًا ☼ بحث ودلیل ابرازیله آز قالدیكه
بزی آلهه لرمزه عبادندن صرف ایدیدی اكر آلهه مز عبادتنده صابر وثابت
اولمیدق (بونلرك بوكلام باطللرینه جواب اوله رق حق تعالی بیوركه) انلر
یقینده عذابی كوردكلری حینده بیلورلركه مؤمنلردن وياانلردن قنغی
فرقه ضلالتده در
٤٣ اَرَاَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهُ هَوٰيهُ اَفَاَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ☼
آیا كوردكمی اول كیمسه یيكه آرزوسنی آلهه اتخاذ ایتمشدر سن اول كمسنه یی
اول هواسندن حفظ ومنع ایدرمیسین * اویله دكلدر بلكه سكا لازم اولان
انجق ابلاغ وانذار در
٤٤ اَمْ تَحْسَبُ اَنَّ اَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ اَوْ يَعْقِلُونَ اِنْ هُمْ اِلَّا كَالْاَنْعَامِ
بَلْ هُمْ اَضَلُّ سَبِيلًا ☼ سن ظن ایدرمیسنكه انلرك اكثری سنك قولیكی
دیكلیوب فهم ایدرلر واراز ایتدیكك توحید دلیللرینی تعقل ایدرلر انلر انجق
حیوانلر كبی بلكه حیوانلردن زیاده ضلالتده درلر * زیرا حیوانلر كندولره نفعی
اولان كمسنه یه انقیاد ایدرلر وضرر كله جك شیدن اجتناب ایدرلر
٤٥ اَلَمْ تَرَ اِلٰى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا
الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ٤٦ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ اِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ☼ ربك
جل شانه نك صنعنه نظر ایتمزمیسنكه طلوع شمسله طلوع فجر بیننده اولان
كولكه یی نیجه مد ایتدیكه (اصل ظلمت طبعه ثقلت ویرمكه طلوع شمسه دك
اولان اول كولكه طبعه فرح ویرر زمان فیض وغایت خوش وقتدر بناء علیه
جنت ظل ممدود ایله وصف اولندی) اكر الله تعالی دیلسه اول ظلی ثابت
ایدوب شمسله كتمز قالوردی بعده سایه بیلنمك ایچون كونشی اوظله دلیل
قیلدق (زیرا شمس اولمسه سایه بیلنمزدی) صكره شمسك ارتفاعیله سایه یی آزار
آزار قبض ایتدك (كه انكله عالمك مصالحی نظام بوله اكر اول ظل دفعة قبض
اولنسه ناسك اكثر منافعی معطل اولوردی)
٤٧ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ
نُشُورًا ☼ اول الله تعالاكه سزكچون كیجه یی لباس قیلدیكه انده راحت

ایده سز واویقویی دخی سکونت وآرام قیلدی وکوندزی معاشکز طلبنه حرکتکز ایچون قیلدی

(٤٨) وهو الذی ارسل الریاح بشرا بین یدی رحمته وانزلنا من السماء ماء طهورا ❊ اول الله تعالا که رحمتی اولان یغمورك اوکنده روزکارلری مژده بجی کوندردی وکوکدن ماء طهور انزال ایتدك

(٤٩) لنحیی به بلدة میتا ونسقیه مما خلقنا انعاما واناسی کثیرا ❊ تا که بلدهٔ میته یی اول یغمورله احیا ایده رز که نباتات بتر وخلق ایتدیکمز حیوانات وبادیه ده اولان چوق انسانی اول مطرله صواررز

(٥٠) ولقد صرفناه بینهم لیذکروا فابی اکثر الناس الا کفورا ❊ بز بو یغموری انسانلرك بیننده بعضا بر بلده ده وبعضا بشقه بلده ده وبعضا اوقات مختلفه ده وبعضا ایری وبعضا اوفق دانه لو درلو درلو وجهله صرف ایتدك تا که قدرتمزی تفکر ایدوب شکر ایده لر ناسك اکثری شکردن ابا ایدوب کفران نعمتده اولدیلر

(٥١) ولو شئنا لبعثنا فی کل قریة نذیرا (٥٢) فلا تطع الکافرین وجاهدهم به جهادا کبیرا ❊ اکر بز مراد ایدیدك هر بلده یه برقورقودیجی پیغمبر کوندررردك (لکن سنك شانکه تعظیم ایچون نبوتی سنده ختم ایدوب کافهٔ ناسه قیامته دك سنی مبعوث قیلدق) ابلاغی ترکله کافرلره اطاعت ومداهنه ایتمه وانلره قرآن وشمشیر ایله شدت اوزره جهاد ومقاتله ایله

(٥٣) وهو الذی مرج البحرین هذا عذب فرات وهذا ملح اجاج وجعل بینهما برزخا وحجرا محجورا ❊ اول الله تعالا که ایکی بحری بربرینه ملاصق وملاحق ایتدی بریسی شربه شایان طاتلو واول بریسی توزلو وآجی (رشید ودمیاطده نیل ایله اقدکز وسائر کبی) بو ایکی بحرك بیننده برزخ وحد مقدر قیلدیکه بربرینه غلبه ایتمیه لر نصف

(٥٤) وهو الذی خلق من الماء بشرا فجعله نسبا وصهرا وکان ربك قدیرا ❊ اول الله تعالا که طینهٔ آدمی صو ایله تخمیر ایدوب بشر خلق ایتدی یاخود ماء منیدن بشر خلق ایتدی واندن ارکك اولانلر اقرباء نسب وقز اولانلر اقرباء صهر اولدی یعنی داماد واننته کبی ربك تعالی ذکور واناث خلقیله قدرتنده بالغ اولدی

(٥٥) ویعبدون من دون الله ما لا ینفعهم ولا یضرهم وکان الکافر

علی ربه ظهیرا ❊ مشرکلر الله تعالادن غیری یه عبادت ایدرلر که انلره عبادت ایتملریله اکا نفع ایده مزلر وعبادت ایتملریله ضرر دخی ایده مزلر کافرلر ربلرینه عصیانله شیطانه معین وظهیر اولدیلر

(٥٦) وما ارسلناك الا مبشرا ونذیرا ❊ یا محمد بز سنی انجق مؤمنلری جنتله مژده لیجی وکافرلری جهنمله قورقودیجی کوندردك

(٥٧) قل ما اسئلکم علیه من اجر الا من شاء ان یتخذ الی ربه سبیلا ❊ دیکه تبلیغ رسالتم اوزره سزدن اجرت ایستم مکر شول کمسنه که ربسی عزشانه نك رضاسنی طلب ایله ایمانه کلوب طوغری یولی اخذ ایده (اول بکا اجرتدر که هر پیغمبره صلحای امتله برابر اجر ویریلور)

(٥٨) وتوکل علی الحی الذی لا یموت وسبح بحمده وکفی به بذنوب عباده خبیرا ❊ انلرك اجرلرندن استغنا ایله موت ایرشمز حی باقی اولان الله تعالا یه توکل ایله وانی حمدله نقصان صفاتدن تنزیه ایله اول الله تعالی عبادینك ظاهر وباطن کناهنه خبیر وجزاسنه کافیدر

(٥٩) الذی خلق السموات والارض وما بینهما فی ستة ایام ثم استوی علی العرش الرحمن فسئل به خبیرا ❊ اول الله تعالا که قدرتیله سموات وارضی وبینلرنده اولان کائناتی آلتی کونده خلق ایلدی بعده عرش اوزره استیلا ایلدیکه اول رحمانیتله موصوفدر اول خلق واستوایی انلردن خبیر اولاندن سؤال ایله (اول جبرائیل علیه السلام اوله)

سجده (٦٠) واذا قیل لهم اسجدوا للرحمن قالوا وما الرحمن انسجد لما تأمرنا وزادهم نفورا ❊ مشرکلره رحمانه سجده ایدك دینلدکده انلر رحمان اسمی الله تعالا یه اطلاق اولنمد یغنی بیلیوب رحمان نه شیدر سنك بزه امر ایتدیککك شیئه بز سجده می ایده رز دیدیلر ورحمانه سجده امری ایماندن نفرتلرینی آرتردی

(٦١) تبارك الذی جعل فی السماء بروجا وجعل فیها سراجا وقمرا منیرا ❊ اول باری جل شانه عالیدر که سماده (اون ایکی) بروج وانده شمسی سراج وقمری کیجه یه ضیا بخش قیلدی

(٦٢) وهو الذی جعل اللیل والنهار خلفة لمن اراد ان یذکر او اراد شکورا ❊ اول الله تعالا که لیل ونهاری بربرینه خلف قیلدی بری کلوب بری کیدر تا که انك صنایع وقدرتنی ذکر وفکر ونعمتلرینه شکر مراد

ادرکنديه دليل اوله

﴿٦٣﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْاَرْضِ هَوْنًا وَاِذَا خَاطَبَهُمُ
الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٤﴾ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ☼
الله تعالانك مقبول قوللرى انلردركه يروزنده سكينه ووقار ايله ايله يورورلر
جاهللر انلره بى ادبانه خطاب ايتدكلرنده انلر جوابلرنده معارضه دن اعراض
وقول سديد ولين ايله كناهدن سالم اولورلر وانلر دركه ربلرى ايچون سجده
وقيامله يعنى نمازله كيجه لر

﴿٦٥﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ اِنَّ عَذَابَهَا
كَانَ غَرَامًا ﴿٦٦﴾ اِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ☼ انلر كه خلقله
حسن معامله وكيجه لرى عبادت حقله كچوررلر كن يا ربنا بزدن جهنم عذابنى
دوندر تحقيق عذاب جهنم دائم وشديد اولدى ديرلر اول جهنم قرار واقامته
نه قبيح محلدر

﴿٦٧﴾ وَالَّذِينَ اِذَا اَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ☼
وشونلر كه ماللرينى انفاق ايتدكلرنده اسراف ايتمزلر وامساك دخى ايتمزلر كه
اسرافله خست بيننده اعتدال اوله

﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِى حَرَّمَ اللّٰهُ
اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ يَلْقَ اَثَامًا ☼ شونلر كه الله تعالى
ايله بيله آله آخر ادعا ايتمزلر والله تعالى قتلنى حرام ايتديكى نفسى قتل ايتمزلر
مكر كه حقله قتلى ايجاب ايده (مرتدلر واحصانله زنا ايدنلر وقصاص لازم
اولانلر كبى) وزنا دخى ايتمزلر بركمسنه بونلردن برشى ايشلرسه اول كناهك جزاسنه
ملاقى اولور * مرويدر كه مشركلردن بعضيسى حضور نبوى يه كلوب
ديديلر كه يا محمد بز شرك كتور مبشز وناحق يره قتل ايتمشز وزنا ايتمشز اكر
بزى آنك عبادتنه تكليف ايتديكك اللهك بزى بو كناهلردن عفو ايدرسه
ايمان ايدردك بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

﴿٦٩﴾ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا ☼ قيامتده
انك عذابى مضاعف اولوب اول عذابده خوار وذليل اولديغى حالده دائم قالور
﴿٧٠﴾ اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَاُولٰئِكَ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّئَاتِهِمْ
حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ☼ مكر اول كمسنه كه كناهنه توبه
ايده والله تعالايه ورسولنه ايمان كتوره واركان اسلام اوزره عمل صالح ايشليه

الله تعالى اول وصفده اولان كمسنه لرك كناهلرينى ثوابه تبديل وتوبه لريله
معصيتلرينى محو ايدر الله تعالى كنهكارلرك توبه ايله كناهلرينى مغفرت
وتوبه لرنده ثباتلريله رحمت ايدر اولدى

﴿٧١﴾ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاِنَّهُ يَتُوبُ اِلَى اللّٰهِ مَتَابًا ☼ بركمسنه
شرك وقتل وزنادن توبه سندنصكره سائر معاصيدن دخى توبه ايدوب عمل صالح
ايشليه اول كمسنه الله تعالايه رجوع ايدر انك عندنده مرضى وكناهلرى
معفو وثواب حاصل اولديغى حالده * اولكى توبه شركدن رجوع بو توبه
مكافات ايچون رجوعدر

﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَاِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ☼
شونلر كه شهادت زور ايتمزلر ياخود مشركلر وكافرلرك بيراملرينه واويون
محللرينه حاضر اولمزلر وقچان لغو وباطل شيلرينه اوغرەسەلر انلردن
اعراض ونفسلرينى انلردن تنزيه ايده رك كچرلر

﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ اِذَا ذُكِّرُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ☼
انلر كه ربلرينك آيتلريله انلره وعظ اولندقده صاغرلق وكورلك ايله يوز
اوزره قپانمزلر بلكه قلب قولاغيله ديكلرلر وبصيرت كوزيله كوررلر

﴿٧٤﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ
وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ اِمَامًا ☼ وانلر ديرلر كه يا ربنا بزم ازواج واولادمزدن
بزه ابرار وصالحلر وير كه انلرله كوزلرمز روشن اوله وبزى متقيلر ايچون امام
قيل يعنى بزه كمال اتقا بخش ايله كه متقيلره امام اولمغه شايان اوله لم

﴿٧٥﴾ اُولٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا
﴿٧٦﴾ خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ☼ بو صفتلرله متصف
كمسنه لر صبرلرى سببيله جنتك اعلا مقامنده مجازات اولنورلر وانده ملكلردن
تحيت والله تعالادن سلامه ملاقى اولورلر انلر انده دائملردر اول نه كوزل
قرارگاه واقامتدر

﴿٧٧﴾ قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبِّى لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ
لِزَامًا ☼ يا محمد انلره ديكه ربكزك عندنده سزك نه قدر يكز اولور
اكر سزك اكا دعاكز وعبادتكز اولمسه الله تعالى رسوليله سزى توحيده دعوت
ايتمشيكن تكذيب ايتديكز امدى بقينده اول تكذيبكزه بدل عقوبت دنياده كه
يوم بدردر وآخرتده دخى جهنم عذابى تعجيل اولنور

— ٢٦ — (سورة الشعراء مكية وهى مائتان وست وعشرون آية)

بســــــــم الله الرحمن الرحيم

(١) طسم ❊ بو حروف مقطعه اسم سوره یاقسم اوله که الله تعالی طوبی وسدره ومحمد علیه السلامه یاخود طور وسینا وملکیله قسم ایتدی

تلك آيات الكتاب المبين ❊ بو آیتلر صحنی ظاهر قرآنك آیتلریدر

(٢) لعلك باخع نفسك الا يكونوا مؤمنين ❊ یا محمد قومكك اسلامه کلمدکلرینه نفسکی حسرتله قتل ایتمه

(٣) ان نشا ننزل عليهم من السماء آية فظلت اعناقهم لها خاضعين ❊ اکر مراد ایدرسك کوکدن انلرك اوزرینه نشانه قیامتدن بر علامت انزال ایدرزکه انلرك کردنکش رؤسالری اول علامته خضوعله انقیاد ایده لردی

(٤) وما يأتيهم من ذكر من الرحمن محدث الا كانوا عنه معرضين ❊ هر بار رحمن جل شانه طرفندن پیغمبر علیه السلامه وحیله مجدداً وعظ وتذکیری متضمن آیت کلسه انلر اندن یوز چویررلر اولدیلر

(٥) فقد كذبوا فسيأتيهم انبؤا ما كانوا به يستهزؤن ❊ انلر قرآنی تکذیب ایلرنده مصر اولدیلر بقینده انلره موت کلوب اول استهزا ایتدکلری شیئك خبرینی الوب تصدیقه سزا ایدوکنی بیلورلر

(٦) اولم يروا الى الارض كم انبتنا فيها من كل زوج كريم ❊ انلر کورمزلرمیکه یرده بز هر نوعدن نبات خلق ایتدککه هر صنفی برشیئه نافع وبعضا بر بریله امتزاجله نفع ایدر

(٧) ان فى ذلك لآية وما كان اكثرهم مؤمنين ❊ بو نباتاتك بتمسنده الله تعالانك کمال قدرتنه وحکمتنه دلالت واردر حال بوکه علم ازلیده انلرك اکثرینك ایمان ایتمامهلری قضا اولدی

(٨) وان ربك لهو العزيز الرحيم ❊ تحقیق ربك تعالی کفرهدن انتقامده غالب ومؤمنلره مهربان ورحیمدر

(٩) واذ نادى ربك موسى ان ائت القوم الظالمين (١٠) قوم فرعون الا يتقون ❊ ربك تعالی موسایه قوم ظالمینه کیت دیوندا ایتدیکه اول فرعونك قومیدر انلره دیکه بندن قورقزلرمیکه بندن غیری یه عبادت ایدرلر

(١) قال رب انى اخاف ان يكذبون ❊ موسی علیه السلام

قورقارمکه بنی تکذیب ایدرلردی

(١٢) ويضيق صدرى ولا ينطلق لسانى فارسل الى هارون ❊ وتکذیب ایلری سببیله صدرم ضیق اوله ولسانمده کی عقده سببیله سویلمکه قادر اولیم وجبرائیل علیه السلامی قرنداشم هرونه کوندرکه رسالتده بکا معاونت ایدوب وزیر اوله

(١٣) ولهم على ذنب فاخاف ان يقتلون ❊ وانلرایچون اوزرمده قبطی یی قتل ایتدیکم کناه واردر قورقارمکه اکا عوض بنی قتل ایدرلر

(١٤) قال كلا فاذهبا بآياتنا انا معكم مستمعون ❊ الله تعالی بیوردیکه انلر سنی قتل ایده مزلر قرنداشکله برابر بزم آیتلرمزله کیدك تحقیق سزکله فرعون بیننده اولان کلامی ایشید بجلرد کرسیزی انك اوزرینه غالب ایده رز

(١٥) فأتيا فرعون فقولا انا رسول رب العالمين (٦) ان ارسل معنا بنى اسرائيل ❊ ایکیکزدخی فرعونه کیدوب عالملرك ربسندن رسولز بنی اسرائیلی بزله زمین شامه کوندر دیو سویلیك ❊ دینلدیکه موسی وهرون علیهما السلام امر الهیله فرعونك قپوسنه واروب برسنه دنصکره ملاقات ایدوب فرعون انی بیلدکدنصکره امتنان یوزندن

(٧) قال الم نربك فينا وليدا ولبثت فينا من عمرك سنين (…) وفعلت فعلتك التى فعلت وانت من الكافرين ❊ فرعون اکا دیدیکه سن بزم خانه مزده صبی ایکن بسلمدکمی وعمرکدن نیجه سنه لر بزده اکلنمدکمی (یکرمی یا اوتوز سنه دینلمشدر) وایشلر ایشلدککه بنم خبازم قبطی یی قتل ایتدك وسنی بسلدیکم وخانه مده بو مقدار اکلندیکك خصوصلره کفران نعمت ایلدك

(١) قال فعلتها اذا وانا من الضالين ❊ موسی علیه السلام بن اول اشی ایشلدیکم وقتده یعنی قبطی یی قتل ایتدیکمده هنوز جاهللردن ایدم دیدی

(٢) ففررت منكم لما خفتكم فوهب لى ربى حكما وجعلنى من المرسلين ❊ اول زمان خوفله فرار ایتمشیدم ربم جل شانه بکا علم وفهم ونبوت ویردی وبنی پیغمبرلردن قیلدی

وتلك نعمة تمنها على ان عبدت بنى اسرائيل ❊ سنك بنم اوزریمه منت عد ایتدیکك نعمت بکا امتنان اولمزکه اکر سن بنی اسرائیلی بنده طوتمیدك بنم انام بنی بحره آطمز تربیه ایدردی سکا محتاج اولمزدم

(٢٢) قال فرعون وما رب العالمين ❊ چونکه مقدم موسی

عليه السلام (انا رسول رب العالمين) دیمشیدی فرعون رب العالمین نه شیدر دیدی

٢٣ قال رب السموات والارض وما بينهما ان كنتم موقنين ✵ موسی علیه السلام جواب بنده سموات وارض وانلرك بیننده اولانلرك ربیسیدر اكر سزلر انك قدرتنی یقینا بیلور سكز دیدی

٢٤ قال لمن حوله الا تستمعون ✵ فرعون اطرافنده اولانلره ایشتیور میسكز كه بن اكا ربسنك حقیقتندن سؤال ایده یورم اول بكا فعلندن جواب ویریور دیدی

٢٥ قال ربكم ورب ابائكم الاولين ✵ موسی علیه السلام تكرار اول سزك واولكی بابالریكزك ربیسیدر دیدی

٢٦ قال ان رسولكم الذي ارسل اليكم لمجنون ✵ فرعون بنه مجلسنده اولانلره استهزا یوزندن دیدیكه بو سزه ارسال اولنان رسولكز مجنوندر كه سؤاله مطابق جواب ویرمیور

٢٧ قال رب المشرق والمغرب وما بينهما ان كنتم تعقلون ✵ دفعه موسی علیه السلام مشرق ومغرب وانلرك بیننده اولانلرك ربیسیدر اكر عقلكز وار ایسه سزه بونك فوقنده جواب اولمدیغنی بیلورسز دیدی

٢٨ قال لئن اتخذت الها غيري لاجعلنك من المسجونين ✵ فرعون اكر بندن غیری اله اتخاذ ایدرسك سنی زندانده محبوسلردن ایده رم دیدی * دینلدیكه انك زندانی قتلدن اشد یردی قیوایدیكه موته دك اندن خلاص بولمزدی

٢٩ قال اولو جئتك بشيء مبين ✵ موسی علیه السلام بن سكا ظاهر شیله (یعنی معجزه ایله) كلدم ایسه سن آنی بكا ایدرمیسین دیدی

٣٠ قال فات به ان كنت من الصادقين ✵ فرعون اكر سن صادقلردن ایسك اول شیئی كتور دیدی

٣١ فالقى عصاه فاذا هي ثعبان مبين ✵ موسی علیه السلام عصاسنی یره براقدقده اول عصا آشكاره برحیهٔ كبیره اولدی * دینلدیكه اول محلده حاضرلردن خوفله چوق آدم تلف اولدی فرعون موسایه ربك حقیچون انی طوت دیكله اخذ ایدوب ینه عصا اولدی

٣٢ ونزع يده فاذا هي بيضاء للناظرين ✵ موسی علیه السلام الینی قولتغی التنه صوقوب كیرو چیقاردقده بیاض براق اولدیكه حاضر

ناظرلرك نور شمس كبی كوزلرینی قماشدردی

٣٣ قال للملا حوله ان هذا لساحر عليم ✵ فرعون اطرافنده اولان رؤساسنه بو علم سحرده ماهردر دیدی

٣٤ يريد ان يخرجكم من ارضكم بسحره فماذا تامرون ✵ فرعون (انا ربكم الاعلى) دعواسندن تنزل بولوب رؤساسنه دیدیكه بو سزی سحرله یریكز اولان مصردن اخراج مراد ایده یور سز بكا بونك حقنده نه امر ایدرسكز كه اوپله حركت ایده یم دیدی

٣٥ قالوا ارجه واخاه وابعث في المدائن حاشرين ٣٦ ياتوك بكل سحار عليم ✵ دیدیلركه موسایی وقرنداشنی تأخیر یا حبس ایله وشهرلره جمع ایدیجی آدملر كوندر فننده ماهر ساحرلری كتورسونلر

٣٧ فجمع السحرة لميقات يوم معلوم ✵ معلوم زینت كونی اولان ضحی وقتنه دك ساحرلر جمع اولندی

٣٨ وقيل للناس هل انتم مجتمعون ✵ واهل مصره جمع اولدیكزمی دینلدی

٣٩ لعلنا نتبع السحرة ان كانوا هم الغالبين ✵ شاید كه بز سحره یه امدادك ایله دفع موساده متابعت ایده لم اكر موسایه غلبه ایدرلرسه

٤٠ فلما جاء السحرة قالوا لفرعون ائن لنا لاجرا ان كنا نحن الغالبين ✵ وقتاكه ساحرلر كلدكلرنده فرعونه دیدیلركه اكر بز غالب اولورسق بزه اجر وارمیدر

٤١ قال نعم وانكم اذا لمن المقربين ✵ فرعون انلره بلی غالب اولورسكز بنم مقربلرمدن اولوب بكا جملهدن مقدم كیروب صكره چیقانلردن اولورسكز دیدی * ساحرلر وقت موعودده صف باغلیوب موسی علیه السلامه سنمی مقدم براغورسن بزمی دیدیلر

٤٢ قال لهم موسى القوا ما انتم ملقون ✵ موسی علیه السلام انلره سز براقه جغكز شیئی براغك دیدی

٤٣ فالقوا حبالهم وعصيهم وقالوا بعزة فرعون انا لنحن الغالبون ✵ ساحرلر ایپلرینی وژیوه ایله طولمش عصالرینی براقدقلرنده حرارت شمسله حركته باشلدقجه ناس فرعونك عزتی حقیچون بز غالبز دیدیلر

٤٤ فالقى موسى عصاه فاذا هي تلقف ما يافكون ✵ موسی

عليه السلام عصاسنى القا ايتدكده اژدرها اولوب انلرك تزوير له ياپدقلرى
ايب وعصالرينى يوتدى

(٤٥) فالقى السحرة ساجدين ❋ ساحرلر يوزلرى اوزره
دوشوب سجده ايتديلر

(٤٦) قالوا امنا برب العالمين (٤٧) رب موسى وهرون ❋
ساحرلر عالملرك وموسى وهارونك ربسنه ايمان ايتدك ديديلر

(٤٨) قال امنتم له قبل ان اذن لكم انه لكبيركم الذى علمكم السحر
فلسوف تعلمون ❋ فرعون ساحرلره ديديكه بن سزه اذن ويرمزدن
مقدم اكا ايمان ايتدكز اول سزك بيوككزدركه سزه سحرى تعليم ايليوب
بنم هلاكمه ودلكمك فسادينه اتفاق ايتديكز يقينده بيلورسكز كه بونكچون
سزه نه عقوبت ايده جكم

(٤٩) لاقطعن ايديكم وارجلكم من خلاف ولاصلبنكم اجمعين ❋
البته صاغ اليكزى وصول اياغكزى خلاف اوزره كسرم وجميعكزى آصارم

(٥٠) قالوا لا ضير انا الى ربنا منقلبون ❋ ساحرلر فرعونه ديديلركه
سنك اول فعلكدن بزه ضرر يوقدر بز ربمز تعالى يه رجوع ايدوب انده مثاب اوله جغز

(٥١) انا نطمع ان يغفر لنا ربنا خطايانا ان كنا اول المؤمنين ❋
بز طمع ايدرز كه سنك اتباعكدن اول ايمانه كلديكمز ايچون ربمز بزم
كناهلريمزى مغفرت ايده

(٥٢) واوحينا الى موسى ان اسر بعبادى انكم متبعون ❋
بز موسايه وحى ايتدككه قوللرم بنى اسرائيل ايله مصردن چيقوب كيت فرعون
وجنودى سزك آرديكزه دوشوب كيدرلر * دينلديكه موسى عليه السلام بنى
اسرائيله امر ايتديكه بيرامز واردر قبطيلردن عاريت زروزيور وسائر ذى قيمت
حلى اخذ ايدهلر وفلان كيجه طلوع ماهده فلان محلده جمع اولهلر امر
اولندقلرى وجهله جمع اولديلر اما نه طرفه كيده جكلرنده شبهه ده ايكن
يوسف عليه السلامك بنى اسرائيل بنم تابوتمى برابر المدقلرى حالده مصردن
چيقه ميونلر ديو دعا ايتديكى خاطرلرينه كلوب مدفن تابوتنى بيلور كمسنه وارايسه
بكا خبر ويرسون هر مرادينه واصل ايدهرم ديو موسى عليه السلام ندا ايتديردى
بر عجوزه مسنه جنتده موسى عليه السلامك زوجهسى اولمق طلبيله معلومى
اولديغى وجهله بحر نيلده اولديغنى خبر ويردى انك اخراجيله مشغوللر ايكن

قروسط السمايه كلدى انلردخى يوله روانه اولديلر ايكنجى كون قبطيلر بنى اسرائيلى
تعقيب ايچون كيده جكلر ايكن قوملرينك اولولرينك خانهلرندهبر فوت اولمش
كمسنه لرظهور ايتمكله انك تعزيه سيله مشغول اولديلر اولكونده فرعون
لشكر جمعنى امر ايلدى

(٥٣) فارسل فرعون فى المدائن حاشرين (٥٤) ان هؤلاء لشرذمة
قليلون ❋ فرعون شهرلره عسكر جمع ايدجى كوندردى بو بنى اسرائيل
طائفهٔ قليله در ديدى * دينلديكه بنى اسرائيل التيوز يتمش بيك كيسه ايديلر
فرعونك يالكز مقدمهسى يديوز بيك اولمغله اكا نسبتله فرعون طائفهٔ قليله ديدى

(٥٥) وانهم لنا لغائظون (٥٦) وانا لجميع حاذرون ❋ انلر بزى
قاچمهلريله ويرايهلرمزى خذ ايله اغضاب ايتديلر وبز آلات حرب قوللنور
حربه مستعدلرز انلر علم حربى بيلمزلر

(٥٧) فاخرجناهم من جنات وعيون (٥٨) وكنوز ومقام كريم ❋
بو داعيه ايله فرعون وقومنى مصرده اولان بوستانلرندنكه ايچلرندن چشمهلر
اقاردى وزروسيم خزينهلرندن واعلا منزللرندن چيقاردق

(٥٩) كذلك واورثناها بنى اسرائيل ❋ بونك كبى اخراجله اول
بوستان وخزينه ومنزللرينى بنى اسرائيله ميراث ويردك

(٦٠) فاتبعوهم مشرقين ❋ فرعونيان مشرق طرفنه ياخود
طلوع شمسده بنى اسرائيلك آردنجه كتديلر

(٦١) فلما تراء الجمعان قال اصحاب موسى انا لمدركون ❋
وقتاكه ايكى عسكر بر برينى كورديلر موسانك قومى ديديلركه لشكر فرعون بزه
ايرشدى انلرك يدنده اسير وهلاك اولهجغز

(٦٢) قال كلا ان معى ربى سيهدين ❋ موسى عليه السلام سزك
ديديككز وخوفكز كبى دكلدر بنم ربمك علم وحفظى بنمله در يقينده بكا طريق
هدايت ونجات ويرديدى * مرويدركه چون لشكر فرعون بنى اسرائيله يقين
كلديلر ايكى عسكرك بيننه بر غليظ بخار كلديكه بر برلرينى كوره مديلر فرعون
قومنه ديديكه صبر ايدك كونش يوقارو چيقنجه بخار قالقار انلرك اوكى دكز
ارقهسى عسكرمز يوللرى باغلو اولمغله فراره مجاللرى يوقدر اما بنى اسرائيل
بو طرفده غايت اضطرابده وموسى عليه السلام بكاده ايكن وحى ايرشديكه
بحرى سكا مسخر ايتدم نته كه بيوردر

٦٣ فاوحينا الى موسى ان اضرب بعصاك البحر فانفلق فكان كل فرق
كالطود العظيم ❋ بز موسايه عصاكله بحره ضرب ايله ديو وحى ايتدك
اوردقده بحر اون ايكى يول آيريلوب هر يولك اطرافى جبل عظيم كبى اولدى
واون ايكى سبط هر برى بر يولدن كتديلر
٦٤ وازلفنا ثم الآخرين ❋ وديكر قوم فرعونى كنار بحرده
جمع ايلدك ياخود جميعنى بحره كيردردككه هيچ برى قورتلميه
٦٥ وانجينا موسى ومن معه اجمعين ❋ موسايه وبيلسنجه اولانلرك
جميعنه غرقدن نجات ويردك
٦٦ ثم اغرقنا الآخرين ❋ صكره فرعون وقومنى اول
بحرده غرق ايتدك
٦٧ ان فى ذلك لآية وما كان اكثرهم مؤمنين ❋ بو بحرك يار يلوب
برقومك نجات وبرقومك غرقنده قدرت الهيه يه دلالت واردر لكن فرعونيانك
اكثرى انى تصديق ايتمديلر ❋ دينلديكه قوم فرعونده انجق ❋ خربيل وآسيه امرأهٔ
فرعون ❋ ومريم بنت ناموسا اوچ مؤمن وار ايدى
٦٨ وان ربك لهو العزيز الرحيم ❋ يا محمد سنك ربك اعداسنه
منتقم واولياسنه رحيمدر
٦٩ واتل عليهم نبأ ابراهيم ❋ يا محمد مشركلره ابراهيم
عليه السلامك خبرينى ذكر ايت
٧٠ اذ قال لابيه وقومه ما تعبدون ❋ كه اول باباسى وقومنه
نه شيئه عبادت ايدرسز ديدى
٧١ قالوا نعبد اصناما فنظل لها عاكفين ❋ انلر بتلره عبادت
ايدرز وانلرك عبادتنه ملازم ومداومز ديديلر
٧٢ قال هل يسمعونكم اذ تدعون ٧٣ او ينفعونكم او يضرون ❋
ابراهيم عليه السلام آيا اول بتلر سزك دعاكزى ايشيدوب اجابت ايدرلرمى ياخود
سزك عبادت ايتمكزله سزه فائده ايدرلرمى يا ايتمكزله ضرر ايدرلرمى ديدى
٧٤ قالوا بل وجدنا آباءنا كذلك يفعلون ❋ انلر اكرسمع
ونفع وضررلرى يوقدر بلكه بابامزى بويله عبادت ايدر بولدق ديديلر
٧٥ قال افرأيتم ما كنتم تعبدون انتم وآباؤكم الاقدمون
٧٦ فانهم عدو لى الا رب العالمين ❋ ابراهيم عليه السلام

ديديكه آيا كورديكز بيلديكز ميكه شول سزك وكچن بابالركزك عبادت
ايتدكارى بتلر بنم دشمنلرمدر انجق بنم دوستم عالملرك ربى اولان الله تعالادر
٧٧ الذى خلقنى فهو يهدين ❋ اول الله تعالا كه بنى عدمدن
وجوده كتوردى واول بنى صراط مستقيمه هدايت ايلدى
٧٨ والذى هو يطعمنى ويسقين ❋ اولدركه بنى طعام وشرابله
رزقلندررر بنم رازقمدر
٧٩ واذا مرضت فهو يشفين ❋ خسته اولسم بكا شفا ويرن اولدر
٨٠ والذى يميتنى ثم يحيين ❋ اولدركه بنى دنياده اماته ايدر
صكره آخرتده احيا ايدر
٨١ والذى اطمع ان يغفر لى خطيئتى يوم الدين ❋ اولدركه
بن اندن قيامتده كناهمك مغفرت ايتمسنى اميد وطمع ايده رم ❋ بوندن مراد امت
محمدك كناهنى استغفار وانلره تعليمدر دينلدى
٨٢ رب هب لى حكما والحقنى بالصالحين ❋ يارب بكا علمده
كمال وبركه خلافت حق ورياست خلقه مستعد اولم وعلمده كمال سببيله
صلاحله دركاهك كزيده لرندن اولهيم
٨٣ واجعل لى لسان صدق فى الآخرين ❋ بندن صكره كله جك
امتلرده بنم ايچون ثناء حسن وذكر جميل وقبول عام قيل ❋ واقعا دعاسى قرين
اجابت اولوب اهل اديانك كلسى اكا منتى وثناكارلر درباخصوص على
الاطلاق اهل اسلام وپيغمبر عليه السلام
٨٤ واجعلنى من ورثة جنة النعيم ❋ وبنى جنت نعيمك وارثلرندن قيل
٨٥ واغفر لابى انه كان من الضالين ❋ وبابامى ايمانه توفيق ايله
مغفرت ايله كه اول طريق حقدن آزمشلردن اولدى
٨٦ ولا تخزنى يوم يبعثون ❋ قيامتده قبردن بعث كوننده بنى
ذليل ايلمه ❋ بو دعا امتلره تعليمدر والا انبيا ذليل اولمز
٨٧ يوم لا ينفع مال ولا بنون ٨٨ الا من اتى الله بقلب سليم
شول كونده كه مال واولاد هيچ كيمسه يه فائده ايتمزانجق اول كمسنه كه الله تعالايه
كفر ومعصيتدن سالم قلب ايله كله ومالنى راه حقده نفقه ايده واولادينى
طريق مستقيمه سوق ايده
٨٩ وازلفت الجنة للمتقين ❋ متقيلره قيامتده جنت يقين اولوب

مشاهده سیله مسرور اولورلر

(٩٠) وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ✲ وآزغونلره جهنم کشف اولنور که
مقاملرینی کوروب غم والملری آرتر

(٩١) وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ (٩٢) مِنْ دُونِ اللّٰهِ هَلْ
يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ يَنْتَصِرُونَ ✲ انلره دینور که اول سزك دنیاده اللهدن
غیری عبادت ایتدیککز و شفیع زعم ایتدیککز نره ده در سزك عذابکزی
دفعه یاردم ایدرلر می یاخود کندیلرینی عذابدن قورتره بیلورلر می

(٩٣) فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ (٩٤) وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ
بتلر واکا طپانلر وابلیسك جن وانسده تابعلری اول جهنمده براغیلور

(٩٥) قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ (٩٦) تَاللّٰهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ
(٩٧) إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ✲ بتلر و بت پرستلر جهنمده مخاصمه
ایدوب دیرلر که تالله بز ضلالت ظاهره ده اولدق که سزی رب العالمین ایله برابر
طوتوب عبادته مستحق اعتقاد ایتدك

(٩٨) وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ✲ بزی ضلالته انجق ابلیس
وسائر کبی مجرملر القا ایتدیلر

(٩٩) فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ (١٠٠) وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ✲ مؤمنلرده
شفعا کوروب بزم ایچون هیچ شفاعت ایدیجی ودوست صدیق ومشفق یوقدر دیه‌لر

(١٠١) فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ✲ نوایدی برکره دخی
دنیایه رجوع ایدوب مؤمنلردن اولیدق دیه‌لر

(١٠٢) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ✲ بو ابراهیم
علیه السلامك خبرنده عقلایه عبرت وعلامتلر واردر لکن قوم ابراهیمك
اکثری انی تصدیق ایدر اولمدیلر

(١٠٣) وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ✲ تحقیق ربك تعالی انلردن
انتقامنی تعجیله قادردر توبه وایمانه کلملرینی امهال الله رحیمدر

(١٠٤) كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ✲ قوم نوح رسوللرینی تکذیب
ایتدیلر ✲ زیرا بر رسولی تکذیب جمیعنی تکذیبدر

(١٠٥) إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ✲ انلره نسبدن قرنداشلری
نوح علیه السلام الله تعالادن قورقمزمیسکز که اندن غیری یه عبادت ایدرسز دیدی

(١٠٦) إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (١٠٧) فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُونِ ✲ تحقیق

بن الله تعالی طرفندن امین اوله‌رق سزه رسولم الله تعالادن قورقك بنده عبادت
ایتمك وقبول ایمان ایله بکا اطاعت ایدك

(١٠٨) وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ✲

(١٠٩) فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُونِ ✲ بو ادای رسالت اوزره سزدن اجر استمم
بنم اجرم انجق رب العالمینك عهده سنده در الله تعالادن قورقك
رسالتمده بکا اطاعت ایدك

حزب ٣
(١١٠) قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ✲ بز سکا ایمانمی ایده‌رز
حال بوکه سکا تابع اولانلر اسافلدر که ظاهرده تابع و باطنده مخالفدر دیدیلر

(١١١) قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ✲ نوح علیه السلام دیدیکه
انلرك عملرینه بنم علمم یوقدر انلرك بکا تبعیتلری خلوصله میدر دکلمیدر بیلمم
بکا لازم اولان ظاهره اعتبار در

(١١٢) إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ ✲ انلرك باطنلری
حسابی انجق الله تعالانك علمنه راجعدر اکر شعور کز وار ایسه انی بیلورسکز

(١١٣) وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ (١١٤) إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ✲ اسافل
وفقرا ایسه بن مؤمنلری طرد ایدیجی دکلم بن انجق ناسی دعوت ومعصیتدن
اخافه ایچون بعث اولنمشم کرك اغنیا کرك فقرا اولسون

(١١٥) قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ✲ دیدیلر که
یا نوح بو دعوت واخافه‌دن کیرو طورمزسك یا نبی باطاشله رجم اولنمشلردن اولورسن

(١١٦) قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ (١١٧) فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ
فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ✲ نوح علیه السلام یا رب بنم قومم
بنی تکذیب ایده بوردیلر بنمله انلرك بیننده حکم ایله و بکا و بنمله اولان مؤمنلره
انلرك قصدندن نجات ویر دیدی

(١١٨) فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ (١١٩) ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ
الْبَاقِينَ ✲ بزاکا وانکله سفینه یه طولمش آدملره و حیواناته نجات ویردك
صکره قومندن باقیلرینی غرق ایتدك

(١٢٠) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ✲ انك قومنك
اذاسنه صبرنده صبر موجب ظفر اولدیغنه علامت واردر انك قومنك اکثری
ایمان ایدنلردن اولمدی ✲ دینلدیکه رجال ونسادن اکا ایمان کتورن
سکسان کیمسه ایدی

١٢١ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ❊ وربك جل شانه كافرلره
عقوبته قادرومؤمنلره رحيمدر
١٢٢ كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ❊ عاد قومى رسوللرى تكذيب ايتديلر
١٢٣ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوهُمْ هُودٌ اَلَا تَتَّقُونَ ❊ نسبده قرنداشلرى هود
عليه السلام انلره ديديكه سز شركدن پرهيز وعذاب الهيدن خوف ايتمز ميسكز
١٢٤ اِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ اَمِينٌ ١٢٥ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ❊
بن سزه رسالت ووحيله كوندرلمش امينم الله تعالادن قورقك وتوحيدده
امرمه اطاعت ايدك
١٢٦ وَمَا اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ❊
دعوت ونصحم اوزره سزدن اجرت استمم بنم اجرتم انجق رب العالمين
حضرتلرينك عهده سنده در
١٢٧ اَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ اٰيَةً تَعْبَثُونَ ١٢٨ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ
لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ❊ سز هر مرتفع مكانلرده افتخار وگچنلرى استهزا ايچون
كوشك وعلامتلر بنا مى ايدرسكز ودنياده ابدى قالورسكز اميديله حوضلر
وقصرلر وابنيهٔ رفيعه لر اتخاذ ايدرسكز
١٢٩ وَاِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ١٣٠ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ❊
بركمسنه يى حمله ايله اخذ ايتديككزده جبار ومتكبرلر كبى بيرحمت ظلم ورعونتله
اخذ ايدرسكز وضرب وقتله عقاب ايدرسكز لايق اولميان جبارلقدن پرهيز ايدك
الله تعالادن قورقك وسزى دعوتمده بكا اطاعت ايدككه سزه انفعدر
١٣١ وَاتَّقُوا الَّذِي اَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ١٣٢ اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَبَنِينَ
١٣٣ وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ❊ اول الله تعالادن قورقك كه سزه بيلديككز
انواع نعمتلرله امداد ايلدى حيوانات واولاد وبوستان وآقار صولر ايله
امداد وانعام ايلدى
١٣٤ اِنِّي اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ❊ قورقارمكه سزه
دنياده يا آخرتده بيوك كون عذابى ايريشه
١٣٥ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا اَوَعَظْتَ اَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ❊ قوم
عاد هود عليه السلامه ديديلركه سن بزه نصيحت ايتمش يا ايتمامش سين برابردر
بز بو حالمزدن تحويل ايتمز
١٣٦ اِنْ هٰذَا اِلَّا خُلُقُ الْاَوَّلِينَ ١٣٧ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ❊

بو زعم بت پرستلك وجبارلق ومرتفع بنا يا پمق مقدمكى عادتمزدر بز بونكله
عذاب اولنانلردن دكلز
١٣٨ فَكَذَّبُوهُ فَاَهْلَكْنَاهُمْ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ❊
آنلر هود عليه السلامى تكذيب ايتديلر انلرى باد صرصر ايله هلاك ايتدك
بونلرك هلاكى اهل تكذيبه عبرت ونشاندر بو قوم عادك اكثرى ايمان ايدراولمدى
١٣٩ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ❊ تحقيق ربك تعالى عاصيلره
عذابله غالب توبه ايدنه رحمتيله مشفقدر
١٤٠ كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ❊ قبيلهٔ ثمود مرسللرينى تكذيب ايتديلر
١٤١ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوهُمْ صَالِحٌ اَلَا تَتَّقُونَ ❊ نسبده قرنداشلرى
صالح عليه السلام انلره ديديكه الله تعالادن قورقمزميسكز كه اكا شريك كتوررسكز
١٤٢ اِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ اَمِينٌ ١٤٣ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ❊
بن سزه كچون امانتله مشهور رسولم الله تعالانك عذابندن حذر ايدك وامر
ونهيده بكا اطاعت ايدك
١٤٤ وَمَا اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ❊ نصف
بو نصيحتم اوزره سزدن اجرت طلب ايتمم بنم اجرتم انجق عالملرك ربى اوزرينه در
١٤٥ اَتُتْرَكُونَ فِي مَا هٰهُنَا اٰمِنِينَ ١٤٦ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ
١٤٧ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ١٤٨ وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ
بُيُوتًا فَارِهِينَ ❊ بو اولديغكز حالده امين وسالم بوستانلرده وچشمه لرده
واكينلرده ولطيف طمور چقلمش خرما اغاچلرنده وطاغلردن طاشلرى يونوب
ياپديغكز فرحاو خانه ومسكنلرده ترك اولنورميسكز ظن ايدرسكز
١٤٩ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ❊ الله تعالادن قورقك طول املده
اولمك توحيد امرنده بكا اطاعت ايدك
١٥٠ وَلَا تُطِيعُوا اَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ١٥١ اَلَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ
وَلَا يُصْلِحُونَ ❊ شول ناقه يى عقرايدن طقوز كمسه كه انلر يربوزنده
فساد ايدوب صلاح بولمزلر انلرك امرينه اويميك
١٥٢ قَالُوا اِنَّمَا اَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ❊ قوم ثمود صالح عليه السلامه
ديديلركه سن چوق سحره اوغرايوب عقلكه خلل كلمشدر
١٥٣ مَا اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَاْتِ بِاٰيَةٍ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ❊
سندخى بزكبى آدمسين اكر رسالت دعواسنده صادق ايسك خارق عاده دن

بر نشان کتور دیندیکه صالح علیه السلام انلره نه استرسکز دیدی انلر بو قیادن
بو هیئتله بر دوه چیقار دیدیلر
١٥٤ قال هذه ناقة لها شرب ولكم شرب يوم معلوم * صالح
علیه السلام قیادن اول جنس ناقه یی اخراجله دیدیکه اشته استدیککز ناقه که
صو بر کون اول دوه نک و معلوم بر کون سزکدر اما صوایچمکده اکا مزاحمه ایتمیك
١٥٥ ولا تمسوها بسوء فيأخذكم عذاب يوم عظيم * اول ناقه یه
سوء قصدله طوقنمیك که سزی بیوك کونك عذابی اخذ ایدر
١٥٦ فعقروها فأصبحوا نادمين * اول دوه یی سکردیلر عذابك
نزولی معلوملری اولوب پشیمان اولدیلر
١٥٧ فأخذهم العذاب إن في ذلك لآية وما كان أكثرهم مؤمنين *
انلری عذاب اخذ ایتدی بو مذکورده اعتبار اهلنه عبرت واردر مع هذا
انلرك اکثری ایمان ایدر اولمدی
١٥٨ وإن ربك لهو العزيز الرحيم * تحقیق سنك ربك تعالی غالبدر
مغلوب اولمز رحمت صاحبیدر بی استحقاق عذاب ایتمز
١٥٩ كذبت قوم لوط المرسلين * لوط قومی رسوللر بنی تکذیب ایتدیلر
١٦٠ إذ قال لهم أخوهم لوط ألا تتقون * شول وقتکه
شفقت قرنداشلری لوط علیه السلام الله تعالادن قورقزمیسکزکه معاصی
ارتکاب ایدرسکز دیدی
١٦١ إني لكم رسول أمين ١٦٢ فاتقوا الله وأطيعون * بن
سزکچون رسول امینم الله تعالی یه مخالفتدن قورقك و بنم وعظمه اطاعت ایدك
١٦٣ وما أسألكم عليه من أجر إن أجري إلا على رب العالمين *
بو وعظم اوزره سزدن اجرت طلب ایتمده دکلم بنم اجرم انجق رب العالمین
اولان الله تعالی عندندندر
١٦٤ أتأتون الذكران من العالمين * عالمردن ارککلره می
مباشرت ایدرسز
١٦٥ وتذرون ما خلق لكم ربكم من أزواجكم بل أنتم قوم عادون *
ربکز جل شانه سزکچون خلق ایتدیکی جفتکز نسوانی ترك ایدرسز بلکه سز
رجاله میل ایله حدی تجاوز ایدن قوملر دنسکز
١٦٦ قالوا لئن لم تنته يا لوط لتكونن من المخرجين * انلر دیدیلرکه

یا لوط اکر سن بزی بو عملمزدن نهی ایتمکدن واز کچمزسك البته بزم
دیارمزدن اخراج اولنورسین
١٦٧ قال إني لعملكم من القالين * لوط علیه السلام بن سزك
بو عملکزه بغض شدید ایدنلردنم دیدی
١٦٨ رب نجني وأهلي مما يعملون * یا رب بکا و اهلمه انلرك
عمل شومندن نجات ویر
١٦٩ فنجيناه وأهله أجمعين ١٧٠ إلا عجوزا في الغابرين *
بز لوطه و اهلنه جمیعا نجات ویردك انجق زوجه سی عجوز عذابده اولنلره داخل
اولدی که انلرك عملرینه راضیه ایدی
١٧١ ثم دمرنا الآخرين * بعده سائرلرینی هلاك ایتدك
١٧٢ وأمطرنا عليهم مطرا فساء مطر المنذرين * انلرك طشره
بولنانلری اوزرینه طاش یاغدردق اول اخافه ایله ایما نه کلمیانلرك یغموری
نه قبیح و چرکین اولدی
١٧٣ إن في ذلك لآية وما كان أكثرهم مؤمنين * بو اهل مؤتفکه
عذابی کافرلره برعبرتدر اول قومك اکثری ایمان ایدر اولمدیلر
١٧٤ وإن ربك لهو العزيز الرحيم * ربك اعداسنه
قاهر و دوستنه رحیمدر
١٧٥ كذب أصحاب الأيكة المرسلين * اصحاب ایکه رسوللرینی
تکذیب ایتدیلر * دیندیکه ایکه مدین قربنده اشجار و اثماری کثیر بر محل ایدی
شعیب علیه السلام انلره اجنبی ایکن اول انلره پیغمبر کوندرلدی
١٧٦ إذ قال لهم شعيب ألا تتقون * شعیب علیه السلام
انلره اللهدن قورقزمیسکزکه اکا عصیان ایدرسز دیدی
١٧٧ إني لكم رسول أمين ١٧٨ فاتقوا الله وأطيعون * بن
سزکچون رسول امینم الله تعالادن خوف ایدك و مناهی یی ترکله بکا اطاعت ایدك
١٧٩ وما أسألكم عليه من أجر إن أجري إلا على رب العالمين *
بن سزدن تبلیغ اوزره اجر استمم بنم اجرم رب العالمیندندر
١٨٠ أوفوا الكيل ولا تكونوا من المخسرين * کیله یی تمام اولچوك
ناسك حقوقنه خسارت ایدیجیلردن اولمیك
١٨١ وزنوا بالقسطاس المستقيم * و طوغری تراز و ایله وزن ایدك

۱۸۲ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ❊
وناسك حقو قندن برشى نقصان ايتميك و يريوزنده قتل وزنا وقطع طريقله
فساده سعى ايتميك
۱۸۳ وَاتَّقُوا الَّذِى خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْاَوَّلِينَ ❊ واول الله تعالانك
عقوبتندن حذر ايدككه اول سزى وسزدن مقدم اولانلرى خلق ايتدى
۱۸٤ قَالُوا اِنَّمَا اَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ❊ انلر ديديلركه انجق سن
دفعاتله سحره اوغره مشلردنسنكه عقلكه خلل كلمشدر
۱۸٥ وَمَا اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَاِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ❊ سن
انجق بزم كبى بشرسن بزسنى دعواكده كاذبلردن ظن ايدرز
۱۸٦ فَاَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ❊
اوزريمزه كوكدن پارچه عذاب ايندر اكر دعواكده صادق ايسك
۱۸۷ قَالَ رَبِّى اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ❊ شعيب عليه السلام ديديكه
ربم جل شانه سزك كيل و وزنى نقص ايتديككز عملى و مستحق اولديغكز
عذابى بيلور استرسه سمادن پارچه ايله استرسه آخر صورتله عذاب ايدر
۱۸۸ فَكَذَّبُوهُ فَاَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ اِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ❊
انلر انى تكذيب ايتديلر بناء عليه ايتدكلرى كبى انلرى يوم الظله يعنى
كولكه لك كونى عذابى اخذ ايتدى اول عذاب يوم الظله يوم عظيم عذابيدى
* منقولدركه چون انلر شعيب عليه السلامى انكار ايدوب كوكدن پارچه عذاب
ايستديلر ايدى يدى كون انلره زياده حرارت واقع اولوب حرارتدن نهرلر قاينادى
طاغلره كيدوب اغاجلر كولكه لرنده ينارلر ايكن ناكاه كوكدن بر سياه بلوت
پيدا اولدى برخوش سرين هوا ظهور ايتمكله بربرلرينى ندا ايله اول
بلوتك التنه دعوت ايتديلر تمام جمع اولدقلرى حالده اول بلوتدن
آتش ايتوب جمله سنى ياقدى
۱۸۹ اِنَّ فِى ذَلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ❊ بو بغمور
بلوتدن آتش نزولى منتقم حقيقينك قدرتنه نشانه در انلرك اكثرى
شعيب عليه السلامه مؤمن دكلدى
۱۹۰ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ❊ ربك تعالى انبيانى
اعداسى اوزرينه غالب وانبيا وتابعلرينه رحمت ايديجيدر * الله تعالى بو يدى
آيت كريمه يى اختصار وجهى اوزره ذكر ايلديكى پيغمبر عليه السلامه تسليه

ومرسلينى تكذيب ايدنلرى تهديد اوله
۱۹۱ وَاِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ❊ بو قرآن كريم رب العالمينك
تنزيل ايتديكيدر
۱۹۲ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْاَمِينُ ۱۹۳ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرِينَ
۱۹٤ بِلِسَانٍ عَرَبِىٍّ مُبِينٍ ❊ اول قرآنله امين وحى اولان جبريل
عليه السلام سنك قلبك اوزره نزول ايتديكه سن ناسى عذاب الهيدن
قورقوديجى اوله سين لسان مبين عربيله نازل اولديكه سنك قومك انى فهمله
ملزم اولوب عذرلرى قالميه
۱۹٥ وَاِنَّهُ لَفِى زُبُرِ الْاَوَّلِينَ ❊ اول قرآنك ذكرى كتب متقدمه ده ثابتدر
۱۹٦ اَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ اٰيَةً اَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَٰؤُا بَنِى اِسْرَائِيلَ ❊
آيا بنى اسرائيل علماسنك كتابلرنده قرآنك صفتنى و پيغمبرك نعتنى بيلدكلرندن
مشركلر ايچون قرآنك صحتنه ومحمد عليه السلامك نبوتنه برنشان يوقيدر
۱۹۷ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْاَعْجَمِينَ ۱۹۸ فَقَرَاَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
مُؤْمِنِينَ ❊ اكر بز قرآنى بعض اعجمى اوزره يعنى لسان عربك غيريسيله
انزال ايدوب انى انلره اوقويايدى انلر اقوام عرب عجمه تابع اولمق عار در
ياخود بز بو لسانى فهم ايتمز ديو ايمان ايتمزلردى
۱۹۹ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِى قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ❊ بو منوال اوزره
عناد وانكارى مشركلرك قلبلرينه كتوررز
۲۰۰ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيمَ ❊ تا عذاب اليمى
كورميجه انلر ايمان ايتمزلر
۲۰۱ فَيَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ❊ اول عذاب انلره فجأة
كلوب انلرك شعورلرى اولمز
۲۰ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ❊ آيا بزه مهلت ويريلورميديكه
ايمانه كلوب تصديق ايدهلدك ديرلر
۲۰۳ اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ❊ آيا بزم عذابمزده عجله مى ايدرلر
مقدم عذاب ايستدكلرينى ملاحظه ايتمزلر
۲۰٤ اَفَرَاَيْتَ اِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ۲۰٥ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ
۲۰٦ مَا اَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمَتَّعُونَ ❊ يا محمد كوررميسنكه
بز انلرى نيجه سنه لر انواع نعمتلرله كچندرسك صكره انلره وعد اولنان عذاب كلسه

اول نعمتلر اول عذابلرك دفعنه يا تخفيفنه مفيد اولميدى
٢٠٧ وَمَا اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ * بر قريه اهلنى هلاك
ايتمدك كه مكر انلره عذابمزله اخافه ايديجى پيغمبرلر كلدكده انلر تكذيب ايتديلردى
٢٠٨ ذِكْرٰى وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ * پيغمبرلر انلره توحيدى ذكر
ونصيحت ايدوب عناد اتدكلرينه بناء هلاك ايتدك يوخسه بز ظلم ايديجيلردن اولدق
٢٠٩ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ٢١٠ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ *
اول قرآنله شياطين اينمدى و شياطينه قرآنله نزول صحيح اولمز وانكله
نزوله قدرتلرى دخى اولمز
٢١١ اِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ * شيطانلر اهل سما كلامنى
ايشتمكدن مطرودلردر
٢١٢ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ * الله تعالى ايله
بيله الٓه آخر اتخاذ ايتمه كه معذبيندن اولورسين بو خطاب پيغمبر عليه السلامه
ايسه دهمى ادامتلرينه در
٢١٣ وَاَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْاَقْرَبِينَ * پك يقين اقرباكى عذاب اللهله
اخافه ايله * منقولدركه بو آيت كريمه نازل اولدقده پيغمبر عليه السلام اقرباسنى
جمع ايدوب الله تعالايه ايمان واطاعتله نفسكزى انك عذابندن قورتارك يوخسه
بكا قرابتكز سزه فائده ايتمز بيوردى
٢١٤ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ * مؤمنلردن سكا
تابع اولنه قنادكى ساية ايله يعنى رأفت واكرام ايله
٢١٥ فَاِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ اِنِّي بَرِيٓءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ * اكر سكا عصيان
ايدوب تابع اولمزلرسه ديكه بن سزك شرك ومعاصى عملريكزدن برى وبيزارم
٢١٦ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ٢١٧ اَلَّذِي يَرٰيكَ حِينَ تَقُومُ
٢١٨ وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ ٢١٩ اِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ *
اعداسنى قهره واوليا سنه نصرته قادر الله تعالايه توكل ايله كه اول سنى كيجه
تهجدده قيامك و كوندز صلوة مفروضه ده قيامور كوع وسجودك وقتنده كورر
اول الله تعالى سنك قوالكى ايشيديجى ونيتكى بيليجيدر
٢٢٠ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ عَلٰى مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ ٢٢١ تَنَزَّلُ عَلٰى كُلِّ اَفَّاكٍ اَثِيمٍ
٢٢٢ يُلْقُونَ السَّمْعَ وَاَكْثَرُهُمْ كَاذِبُونَ * شيطانك پيغمبر عليه السلام
وقرآنله مناسبتى اولمامغله سزه خبر ويره يميكه شياطين كيمك اوزرينه تنزل ايدر

هر كذاب وفاجره تنزل ايدركه انلر كهنه درانلر قولقلرينى شيطانك كذبنه
القا ايدوب اكا دخى زياده يلان اضافه ايدرلر انلرك كليسى كاذبلردر
٢٢٣ وَالشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ * مشركلرك شاعرلرى ابن زبعرى
وهبيره ومسافع وامية ثقفى كبيلره سفهاى عرب تابع اواوب محمدك سويلدكى كبى
بزده سويلرز ديرلردى وهجو ايدرلردى * بو آيت كريمه انلرك حقنده
نازل اولمشدر ديلدى
٢٢٤ اَلَمْ تَرَ اَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ * كورمزميسنكه انلر
هر واديده يعنى طعن وذم وهجو نالايق ومدح نامستحق وامثالى واديلرنده
سركردان كزرلر
٢٢٥ وَاَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ * وايشلمدكلرى شيئى شعرلرنده
ايشلدك ديو سويلرلر
٢٢٦ اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا
مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا اَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ * الا اول
شاعرلركه انلره سفها اتباع ايتمزلر اول شاعرلر ايمان كتوروب اعمال صالحه
ايشلرلر والله تعالايى چوق ذكر ايدرلر اكثر اشعارلرى توحيد وثناسى طاعته
وايمانه ترغيبدر وكندولرينى هجو ايدن مشركلرى نصرت وغلبه مراديله
هجو ايدرلر الله تعالايه اشراك وپيغمبر عليه السلامى هجو ايدنلر مونلرى حالنده
قنغى مرجعه رجوع ايده جكلرينى بيلورلر * ديلديكه بو آيت كريمه شعراى
مؤمنين حقنده نازل اولمشدركه حسان وابن رواحه وسائر شعراى صحابه
رضى الله عنهم بوقاروده شعرا قدح بيورلديغى آيت كريمه يى استماعلرنده
حضور نبوى يه كلوب يارسول الله الله تعالايه معلوممكه بزدخى شاعرلردنز بزم حالمز
نيجه اولور ديديلر حضرت رسالتپناه عليه صلوات الله بيورديلركه مؤمنلر قليج
واسانله جهاد ايدرسزلكه كفار حقنده اولان شعركز انلره اوقدن زياده تأثير ايدر
وحسانه (اهج المشركين فان جبريل معك) بيوردى

(سورة النمل مكية وهى اربع وتسعون آية)

حزب ٤

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
١ طٰسٓ * اسم سوره ياخود طاء طلب طريق مستقيم وسين
سلامت قلوب از ماسوى الله
٢ تِلْكَ اٰيَاتُ الْقُرْاٰنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ * بو سوره ده كى آيات

قرآنك واوح محفوظك آیتلریدر
٢ هدى وبشرى للمؤمنين ٣ الذين يقيمون الصلوة ويؤتون
الزكوة وهم بالاخرة هم يوقنون * بو قرآن نمازلرینه تعدیل ایله اقامت
ایدن ومالل‌رینك زكاتنی مستحقلره ویرن وانلر اسان وقلبله شبهه سز آخرته
اینانان مؤمنلر ایچون یول كوستریجی وجنتله تبشیر ایدیجیدر
٤ ان الذين لا يؤمنون بالاخرة زينا لهم اعمالهم فهم يعمهون *
شونلركه آخرته ایمان ایتمزلر انلرك طول عمر و وسعت رزق و تبعیت شهواتله
دنیاده اعمال قبیحه‌لری تزیین اولنوب اول ضلالتده متحیرلردر
٥ اولئك الذين لهم سوء العذاب وهم في الاخرة هم الاخسرون *
اول كروه انلردركه دنیاده یوم بدرده قتل واسرله سوء عذاب اولنوب
آخرتده زیاده خسرانده اولور
٦ وانك لتلقى القرآن من لدن حكيم عليم * یا محمد سكا قرآن
امرنده حكیم واحوال ناسه علیم اولان الله تعالى عندندن تلقین اولنمشدر
٧ اذ قال موسى لاهله اني آنست نارا سآتيكم منها بخبر او آتيكم
بشهاب قبس لعلكم تصطلون * یاد ایله شونیكه موسى علیه السلام
مدینه دن مصره توجهنده یولی غائب ایدوب قیش دخی اولمغله اهل بیتنه
دیدیكه بن آتش كوردم بن سزه اول آتش عندنده اولاندن تیزجه یول
خبرینی كتوره‌یم یاخود بر پارچه پارلاق آتش كتوره‌یم كه ایسنه سز
٨ فلما جاءها نودي ان بورك من في النار ومن حولها وسبحان الله
رب العالمين * وقتاكه موسى علیه السلام اول آتشه یقین كلدكده
اول آتشده واناك اطرافنده اولانلرده بركت قلندی دیو ندا اولندی رب العالمین
اولان الله تعالانك كلامی خلق كلامنه تشبیهدن منزهدر
٩ يا موسى انه انا الله العزيز الحكيم * موسى علیه السلام
بوندایی ایشتدكده بوندا كیمكدر دیو حیرتده ایكن یا موسى ندا ایدن بنمكه
جمله یه غالب وحكیم ایدیجی الله تعالایم
١٠ والق عصاك فلما رآها تهتز كانها جان ولى مدبرا ولم يعقب
يا موسى لا تخف اني لا يخاف لدي المرسلون * عصاكی یره براق
وقتاكه براقدقده عصایی اینجه یلان كبی حركت وهر طرفه یورر كوروب
خوفندن یوز چویروب انی تعقیب ایتمدی تكرار ندا اولندیكه قورقمه یا موسى

زیرا انم عندمده مرسللره قورقمق لایق دكلدر
١١ الا من ظلم ثم بدل حسنا بعد سوء فاني غفور رحيم *
مكر اول كیمسه خوف ایده كه بر كناه سببیله نفسنه ظلم ایتمش اوله صكره اول كناهدن
توبه ایله احسن عملده اولورسه تحقیق بن انی مغفرت واكا رحمت ایدیجیم
١٢ وادخل يدك في جيبك تخرج بيضاء من غير سوء في تسع آيات الى
فرعون وقومه انهم كانوا قوما فاسقين * والكی كوملككك یقاسنه
ادخال ایله كه علتسز یعنی آبرشسز پارلاق بیاض چیقسون تاكه بودخی طقوز
معجزه دن اولوب فرعون وقومنه رسالتله كیت زیرا انلر طاعتدن خارج
فاسق قوملر اولدیلر
١٣ فلما جاءتهم آياتنا مبصرة قالوا هذا سحر مبين * وقتاكه
موسایه بزم رسالتنه دلیل آیتلرمز فرعونه كلدكده انلر بو آشكاره سحردر دیدیلر
١٤ وجحدوا بها واستيقنتها انفسهم ظلما وعلوا فانظر كيف كان
عاقبة المفسدين * انلرك قلبلری اول معجزه‌لر الله تعالى طرفندن
اولدیغنی وسحر اولمدیغنی یقینا بیلورلكن مجرد ظلم وتكبر جهتیله انلری انكار
ایتدیلر نظر ایله كه مفسدلرك عاقبتلری نیجه اولور دنیاده اغراق آخرتده احراقدر
١٥ ولقد آتينا داود وسليمان علما وقالا الحمد لله الذي فضلنا على
كثير من عباده المؤمنين * بز داود وسلیمانه حكم وقضا علمنی ویردك
انلر دیدیلر كه حمد اولسون اول الله تعالایه كه بزی نبوت وكتاب وسائر علوم
وحكمتله چوق مؤمن قوللری اوزرینه تفضیل ایتدی
١٦ وورث سليمان داود وقال يا ايها الناس علمنا منطق الطير واوتينا
من كل شيء ان هذا لهو الفضل المبين * سلیمان علیه السلام باباسی
داود علیه السلامك نبوت وعلم وملكنه وارث اولدی وسلیمان علیه السلام
دیدیكه ای ناس بزه قوشلرك كلامی تعلیم اولندی ومحتاج اولدیغمز وانبیا وملوكه
ویریلان هرشی بزه اعطا اولندی بو بزه ویریلان نعمتلر جمله یه ظاهر بر فضیلتدر
* مرویدركه بر بلبل بر دال اوزره قونمش اوتردی سلیمان علیه السلامه
اصحابی اول بلبلك كلامندن سؤال ایتدیلر بیوردیكه بن بو كون یارم خرما یدم
دنیا محو ومضمحل اولسون دیو ترنم ایدر وبر قمری دخی كاشكی بو مخلوقات
خلق اولنمیدی دیو تغنی ایدر ظن اولنوركه بلبلك قارنی طویوب فراغ بالی
وقمرینك الم وشدتی اولمغله كلاملری اول سببدن ایدی

١٧ وحشر لسليمان جنوده من الجن والانس والطير فهم
يوزعون ※ سليمان عليه السلام ايچون جن وانس وطيردن لشكرى
جمع ايدلدى اول لشكرلر بو جمله همواراتك سيرنده سوق اولنورلردى
* ديلديكه سليمان عليه السلامك عسكرينك طولى يوز وعرضى يوز فرسخ
ايدى يكرمى بش فرسخنده جن يكرمى بشنده انس يكرمى بشنده طيور يكرمى
بشنده وحوش اولوردى وطولى وعرضى بر فرسخ اوله رق ابريشيمدن
بر قاليچه سى وار ايديكه تختى انك اورته سنده وضع اولنوردى واطرافنده
اشراف واكابر كرسيلرنده اوتوررلردى واول قاليچه يى انلرله برابر روزكار
ايستديكى محله كوتوردى صباحدن او يليه دك بر آيلق يول واويله دن اخشامه دك
بر آيلق يول آلنوردى قوشلر هواده قناد آچوب كولكه ايدرلردى
١٨ حتى اذا اتوا على واد النمل قالت نملة يا ايها النمل ادخلوا مساكنكم
لا يحطمنكم سليمان وجنوده وهم لا يشعرون ※ تاكه طائف جانبنده
قارنجه لرك واديسنه كلديلر اول قارنجه لرك رئيسلرى اولان منذره ياطاخيه
ياجرى نام قارنجه قوملرينه ديديكه اى قارنجه لر خانه كزه كيركه سليمان
عليه السلام وعسكرى سزى چكنيوب كسر ايتمسون زيرا اول عسكر سزى بيلميوب
پامال ايدرلر * ديلديكه اول رئيس قارنجه نك كلامنى روزكار اوچ ميل يردن
سليمان عليه السلامك سمعنه القا ايلدى
١٩ فتبسم ضاحكا من قولها وقال رب اوزعني ان اشكر نعمتك التي
انعمت على وعلى والدي وان اعمل صالحا ترضيه وادخلني برحمتك
في عبادك الصالحين ※ سليمان عليه السلام حق تعالى انى نمله كلامنه
ادراك ايله مسرور اولدن وانك قومنى تحذيرى كلامندن تعجبله تبسم ايدوب ديديكه
يارب بكا الهام ايتكه بكا و والديمه احسان ايتديكك نعمتكه شكر ايده يم وسنك
راضى اوله جغك صالح عملى ايشله يم ورحمتكله بنى صالح قوللريكك
زمره سنه ادخال ايت
٢٠ وتفقد الطير فقال مالي لا ارى الهدهد ام كان من الغائبين ※
سليمان عليه السلام قوشلرى تفحصله اراشديردى وديديكه نوله يكه بن
هدهدى كوره ميورم يوخسه اول غائبلردنمى اولدى * ديلديكه هدهد لرك
رئيسى لشكرك صوينه دليل اولمغله سليمان عليه السلامه بر صوسز محلده
ابدست المق اقتضا ايدوب اول هدهد طلب اولندقده بولنمدى ياخود

سليمان عليه السلام تختنده كونشدن بر فرجه كوروب نظر ايتدكده هدهدك
موضعنى خالى كوروب تفحص ايتمشيدر
٢١ لاعذبنه عذابا شديدا او لاذبحنه او ليأتيني بسلطان مبين ※
بن اول هدهدى البته عذاب شديد ايله عذاب ايده رم قناديني يولوب كونشه
براغورم ياچفتدن آيرديرم ياخود ضديله بر قفسه وضع ايده رم ياخود بوغازلرم
ياخود بكا بر روشن حجتله سبب غيبتنى بيان ايدر
٢٢ فمكث غير بعيد فقال احطت بما لم تحط به وجئتك من سبأ
بنبأ يقين ※ هدهد چوق اكلنميوب كلدى سليمان عليه السلام اكا عتاب
ايدركن هدهد ديديكه يا نبى الله سنك مشاهده ايتمديكك شيئى بن
مشاهده ايدم وسبأ شهرندن سكا بر محقق خبر ايله كلدم * ديلديكده سليمان
عليه السلام خبرك ندر ديو سؤال ايلدكده هدهد ديديكه سبادن بر هدهده
راست كلدم بكا پادشاهلرينك عظمتنى وديارلرينك هواسنك كوزللكنى تقرير
ايتدكده انى كوره يم ديو سكا اولدم كتدم وكوردم سليمان عليه السلام
پادشاهلرى كيم وديندرى ندر ديو سؤالده
٢٣ اني وجدت امرأة تملكهم واوتيت من كل شيء ولها عرش
عظيم ※ اهل سبايه پادشاهلق ايدر (بلقيس) نامنده بر مرأه بولدم
واكا ملوكه لايق اولان اموال وجنود وسائر اشيادن ويرلمش وانكچون
جنسنه نسبتله طول وعرض وارتفاعى اوتوز آرشون آلتوندن
جواهرله مرصع بيوك تخت واردر
٢٤ وجدتها وقومها يسجدون للشمس من دون الله وزين لهم
الشيطان اعمالهم فصدهم عن السبيل فهم لا يهتدون ※ بن اول
بلقيسى وقومنى الله تعالى دن غيرى كونشه سجده ايدر بولدم شيطان انلره
شمسه عبادتلرينى وسائر اعمال قبيحه لرينى تزيين ايلدى وانلرى راه حقدن
منع ايتديكه انلر هدايت وطريق توحيده كيتمزلر
٢٥ الا يسجدوا لله الذي يخرج الخبء في السموات والارض ويعلم سجده
ما تخفون وما تعلنون ※ شيطان انلرى منع ايتديكه الله تعالى يه سجده
ايتميه لر اول الله تعالى كه سموات وارضده اولان كزلو مطر ونباتات كبيلرى
ظاهره اخراج ايدر وانلرده اولان سرلرينى وجهرلرينى بيلور
٢٦ الله لا اله الا هو رب العرش العظيم ※ اول الله تعالى دركه

اندن غیری اله یوقدر عرش عظیمك ربیدر
نصف (٢٨) قال سننظر اصدقت ام كنت من الكاذبین ۞ هدهدك
كلامی تمام اولدقده سلیمان علیه السلام بقالم خبرویردیکده صادقسین یوخسه
كاذبلردنمیسین دیو بلقیسه نامه یازوب مهر ایله ختم وهدهده ویروب دیدیکه
(٢٧) اذهب بكتابی هذا فالقه الیهم ثم تول عنهم فانظر ماذا یرجعون ۞
بونامهمی ایله بلقیسه وقومنه كیدوب كوره جكاری برمحله براق ورجوع
ایدوب بركوشهده تجسس ونظر ایله كه نوجهله جوابه مراجعت ایدرلر
۞ منقولدركه هدهد نامه یی الوب بلقیسه وارد یككه قصرنده نائمه ایدی
هدهد نامه یی كوكسنه براقدقده اویانوب اخذ ومطالعه ایلدی درحال
اعیان دولتنی احضار ایدوب انلره توجهله
(٢٩) قالت یا ایها الملؤا انی القی الی كتاب كریم ۞ دیدیكه ای
كروه اشراف بكا بر كتاب كریم القا اولندی ۞ كریم دیمسی بسملهٔ شریفدن ومهر
سلیمان علیه السلامدن وامر غریب قوش كتور مسندن اوله اوچیوز اون
اشراف نامه كیمدندر دیو سؤال ایتدیلر
(٣٠) انه من سلیمان وانه بسم الله الرحمن الرحیم (٣١) الا تعلوا
علی واتونی مسلمین ۞ اول كتاب سلیماندندر واول نامه نك مضمونی
الله رحمن ورحیم اسمنه مقارن بنم اوزریمه تعظیم وتكبر ایتمیك ومسلمین
اولدیغكز حالده بكا كلك
(٣٢) قالت یا ایها الملؤا افتونی فی امری ما كنت قاطعة امرا حتی
تشهدون ۞ بلقیس اشرافنه دیدیكه ای اشراف بنم بو ایشمده بكا
خیرلو وفائده لو اولان نه ایسه بكا فتوی وخبر ویرك كه بن سزلر حاضر اولوب
مشورت ایتمدكجه برامورى قطع ایدر دكلم
(٣٣) قالوا نحن اولوا قوة واولوا بأس شدید والامر الیك فانظری
ماذا تامرین ۞ اول اشراف دیدیلركه بز قوت وشدت وشجاعت
وعسكر صاحبیز ورأی سكا مفوضدر سن نظر وملاحظه ایله مقاتله وصلحدن
قنغیسنی دیلرسك بز سنك امرككه مطیعز
(٣٤) قالت ان الملوك اذا دخلوا قریة افسدوها وجعلوا اعزة اهلها
اذلة وكذلك یفعلون ۞ بلقیس دیدیكه پادشاهلر خصمانه برشهره
داخل اولدقلرنده اول شهری خراب واهالیسنك عزیزلرینی ذلیل واسیر ایدر

وفی الحقیقه بو ایشی ایشلر
(٣٥) وانی مرسلة الیهم بهدیة فناظرة بم یرجع المرسلون ۞
بن سلیمان وقومی طرفنه هدیه ایله ایلچیلریمی كوندررم بعده نظر ایده رمكه
ایلچیلریمی نیجه كوندرر ۞ هدیه می آلورسه پادشاهدر آلمزایسه پیغمبردر ۞ روایت
اولندیكه هدیه ایچون بشیوز غلام بشیوز جاریه حاضر ایدوب غلاملره جاریه
لباسی وجاریه لره غلام لباسی كیدردی والتون وكمشدن بشر یوز كرپیچ وبرحقه
ایچنده دلنمامش برانجو وبردخی آرقوری دلنمش ووافر مشك وعنبری اشراف
قومندن منذر بن عمروه تودیعا بربلوك اشرافله كوندردی ومنذره دیدیكه
احتیاط ودقت ایله اكر غضب صورتیله معامله ایدرسه پادشاهدر واكر
بشاشت ولطفله معامله ایدرسه بیلكه اول نبی مرسلدر نه سویلرسه خوشجه
فهم ایدوب بكا خبرینی كتوردیدی ودقت ایله كه غلاملره جاریه لری فرق
ایدرمی وكوهری دلرمی واكری دلنمشه ایپلك كچوررمی بو كیفیتی هدهد عجله
كلوب سلیمان علیه السلامه خبرویردی سلیمان دخی جنلره امر ایدوب التون
وكمشدن كرپیچلر یاپدیروب كندو اولدیغی محلدن یدی فرسخ یره دك اول
كرپیچلری دوشندی ومنذرك كله جكی كون انس وجن ووحوش وسباع وطیور
صف باغلیوب كندو تختنه جلوس ویمین ویسارنده دردیك كرسیلر وضع
اولنوب اهل مراتب هربری كرسیلرنده اوتوردی وقتاكه بلقیسك ایلچیلری
اول میدانه كلدیلر هیچ كورمدكلری انواع حیوانات اول زر ونقره كرپیچلرك
اوزرینه روث ایدرلر كتوردكلری هدایایی تحقیر ایدوب براقدیلر حتی سلیمان
علیه السلامك حضورینه كلدیلر انلره بشاشت والطافله نظر وفصاحتله كلام
ایلدی منذر نامه سنی تقدیم ایلدكده تبسم ایله حقه یی كتوردوب اغاج قوردینه
امر ایلدی دلنمامش انجویی دلدی ودیكرینه دخی رشته كچوردی وغلام
وجاریه لره دخی امر ایلدیكه یوزلرندهكی یول غبارینی غسل ایده لر غلاملر
طاسدن صویی آكوب همان یوزلرینه اوردیلر جاریه لر برالیله صو آلوب
اوبرالنه دوكوب بعده یوزینه اوردیلر بووجهله انلردخی فرق اولندی بعده
سلیمان علیه السلام هدیه لرینی قبول ایتمیوب رد ایلدی
(٣٦) فلما جاء سلیمان قال اتمدوننی بمال فما آتانی الله خیر مما آتیكم بل انتم
بهدیتكم تفرحون ۞ وقتاكه بلقیسك ایلچیسی هدیه ایله سلیمان
علیه السلامه كلدی سلیمان دیدیكه بكا مال ایله امدادمی ایدرسكز الله تعالی نك

بكاويرديكى دين ونبوت وعلم وحكمت سزك كتورديكز اشيادن خيراودر بنم
هديه‌يه احتياجم يوقدر بلكه سز هديه ايله فرحلنورسكز
٣٧ ارجع اليهم فلنأتينهم بجنود لاقبل لهم بها ولنخرجنهم منها
اذلة وهم صاغرون ❊ اى ايلچى كتور ديكك هديه‌لر ايله بلقيس
وقومنه كيت اكر بنم طرفمه كلزلر ايسه انلره برعسكرله كيدرزكه انلرك اكا
مقاومت ومقابله‌يه قدرتلرى اولميه وانلرى شهرلرى سبادن ذليل اوله‌رق
چيقاررز خوار واسير اولورلر * دينلديكه وقتاكه منذر بن عمرو سليمان عليه السلامك
خبريله بلقيسه واردقده انك نبى اولديغنى بيلوب همان يولجيلغه حاضر اولوب
تختنى برمحكم محله وضعله كليدليوب بكجيلر تعيين ايلدى وكندوسى عسكريله
سليمان عليه السلامه متوجه اولدى جنيلر بلقيسك عزيمتنى كرچه سليمان
عليه السلامه خبر ويرديلر لكن انى تزوج ايدرسه انك اناسى جنيدن اولمغله
اكا اسرارجنى خبر ويرر بوتقديرجه بزم ايشمز مشكل اولور ديو بلقيسك عقلى
اولمديغنى وايقلرنده طرنقلرى اوليوب قاطر طرنغى كبيدر وبالدرلرى قيللودر
كبى كلاملره سليمان عليه السلامى تنفيره قصد ايتديلر بناء عليه سليمان عليه السلام
انك عقلنى ووجودينى تجربه ايچون تختنى جلبه سعى ايلدى
٣٩ قال يا ايها الملؤا ايكم يأتينى بعرشها قبل ان يأتونى مسلمين ❊
سليمان عليه السلام ديديكه بلقيس وقومى كلوب مسلمان اولمزدن مقدم انك
تختنى قنغكز بكا كتورر سزيرا مسلمان اولدقدنصكره اولمزكه مكر رضاسيله اوله
٣٩ قال عفريت من الجن انا آتيك به قبل ان تقوم من مقامك وانى
عليه لقوى امين ❊ جندن برخبيث پليد (اسمى ذكوان) ديديكه بن اول
تختنى سكا سن يركدن قالقمزدن مقدم كتوررم وبنم بوكا قدرتم قوى وبرشى
ضايع اولميه جغنه امينم * دينلديكه سليمان عليه السلام نصف نهاره دك
حكومتده اوتورردى يعنى حكومتدن قيامكه دك كتوريرم ديدى
٤٠ قال الذى عنده علم من الكتاب انا آتيك به قبل ان يرتد اليك
طرفك فلما رآه مستقرا عنده قال هذا من فضل ربى ليبلونى ءاشكر ام اكفر
ومن شكر فانما يشكر لنفسه ومن كفر فان ربى غنى كريم ❊ انك عندنده
كتاب منزلدن علم اولانلردن بريسى ديديكه (اول جبريل عليه السلام ياخضر
عليه السلام ياخود سليمان عليه السلامك وزيرى آصف بن برخيا اوله كه اسم اعظم
بيلوردى) بن انك تختنى برطرفكدن برطرفكه دونجيه دك كتوررم واقع حال

صول طرفندن صاغ طرفنه دوندكده اول تختى ياننده طورر كوردى سليمان
عليه السلام بونعمته شكرله ديديكه بوكرم ربم جل شانه‌نك فضلندندركه
بنى تجربه ايدر آيا بن شكرمى ايده‌رم يوخسه اداء واجبده قصور ايله كفران
نعمه‌مى اولورم كيمكه نعمته شكر ايدرسه كندو نفسيچون ايدركه نعمتك دوام
وزياده‌لكنه بادى اولور كيمكه كفران نعمه اولورسه تحقيق ربم تعالى انك
شكرندن غنى ومستحقلره كرم ايدجيدر
٤١ قال نكروا لها عرشها ننظر اتهتدى ام تكون من الذين لا يهتدون ❊
سليمان عليه السلام ديديكه انك تختنك اشاغيسنى يوقارو وتقديم وتأخير ايله
شكلنى تغيير ايدك بقالم كندو تختى اولديغنى فهمه يول بولورمى
يوخسه فهم ايتمزلردنميدر
٤٢ فلما جاءت قيل اهكذا عرشك قالت كانه هو واوتينا العلم من
قبلها وكنا مسلمين ❊ وقتاكه بلقيس كلدكده اكا دينلديكه بوسنك
تختكميدر اولدخى. كوياكه اولدر ديدى وبزه مقدمكمال قدرت الهيه‌دن سليمانك
نبوتنك صحتنه علم ويرلمش اولوب اكا تسليم اولنلردن اولمشيدك
٤٣ وصدها ما كانت تعبد من دون الله انها كانت من قوم كافرين ❊
الله تعالى مدد توفيقيله بلقيسى اللهدن غيرى شمسه عبادتدن منع ايلدى زيرا
انك كونشه عبادتى مقدمدن كافرلر قومنك ايچلرنده اولوردى
٤٤ قيل لها ادخلى الصرح فلما رأته حسبته لجة وكشفت عن ساقيها
قال انه صرح ممرد من قوارير ❊ بلقيسه كوشكه كير دينلدى
كوشكك ميدانى كوردكده عميق صو ظن ايدوب بالدرلرينى آچدى سليمان
عليه السلام انك اياقلرينى انسان اياغى اولديغنى كوروب انصرافله اى بلقيس
ساقلريكى ستر ايله اول صو دكلدر بللوردن ياپلمش قصره برزمیندر ديدى
* دينلديكه بالاده بيان اولنديغى وجه اوزره جنيلر اياقلرينى ذم ايتمشلر ايدى
سؤالسزانى بيلمك ايچون برقصر بنا ايدوب زمينى بللور ايله فرش والتنه صو
وبالقلر وضع ايتديروب كندو تختنى دخى وسطنه نصب ايتمشيدى بووجهله
تجربه ايدوب ذملرى كذب ايدوكنى بيلدى
٤٥ قالت رب انى ظلمت نفسى واسلمت مع سليمان لله رب العالمين ❊
بلقيس ديديكه يارب بن شمسه عبادتله نفسمه ظلم ايتدم وسليمانك معيتيله عالملرك
ربى اولان الله تعالانك وحدانيتنه ايمان ايتدم * بونك حقنده اقوال كثيره

اولوب اكثر مفسرين انى سليمان عليه السلام تزويج ايتدى ديمشلردر * تأويلاتده
هدهدى قوت مفكره يه وسبايى مدينهٔ جسده وسليمانى قلبه و بلقيسى نفسه
وعندنده علم كتاب اولانى عقل فعاله وعرش بلقيسى طبيعت بدنيه يه تشبيهله
تطبيق حكايه بى صفوت فهمه حواله ايلمشدر

٤٦ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا اِلَى ثَمُودَ اَخَاهُمْ صَالِحًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ فَرِيقَانِ
يَخْتَصِمُونَ * بز ثموده قرداشلرى صالح عليه السلامى ارسال ايتدك كه
الله تعالايه عبادت ايتمكه دعوت ايده انلر مؤمن وكافر ايكى فرقه اولوب
بربرليله مخاصمه ايتديلر انلرك مخاصمه لرى سورهٔ اعرافده مذكوردر

٤٧ قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ * صالح عليه السلام ديديكه يا قوم نيچون حسنه اولان
توبه دن مقدم سيئه اولان عذابك نزولنى عجله استرسكز زيرا انلر عذابك نزولى
عندنده توبه ايده رز ديرلردى نيچون الله تعالادن مغفرت طلبيله ايمان
ايتمزسكز كه مرحمته شايسته اوله سز

٤٨ قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ
قَوْمٌ تُفْتَنُونَ * صالح عليه السلامه ديديلركه بز سنكله و سكا تابع
اولنلرله تشأم ايده رز كه سن بو دينى اختراع ايدلى ايدنبرو بز شدائدن قورتلمدق
صالح عليه السلام ديديكه سزه واقع اولان خير وشر حكم ازلده الله تعالى
عندندن تقديراولنمشدر بلكه سز بر قومسز كه دولت ونكبت وراحت وشدتله
تجربه اولنور سز

٤٩ وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ *
مدينهٔ ثمود اولان حجرده اشرافلرندن (قداربن سالف ومصدع بن دهر)
وسائرله طقوز كيسه ناقه يى عقره مباشرت ايدوب زمين حجرده كفر
ومعاصيله صلاحدن خالى فساد ايدرلردى

٥٠ قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَاَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ
اَهْلِهِ وَاِنَّا لَصَادِقُونَ * انلر بربرليله اتفاق اوزره يمين ايتديلركه
صالحى كيجه باصوب كنديني وتبعه سنى قتل ايده لم صكره وليسى قاننى
طلب ايتدكده بز انلرك قتل اولندېغى محله بيله وارمدق بز صادقلردنزديه لم

٥١ وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ * بو منوال
اوزره صالحك قتلنه مكر ايتديلر بز دخى انلره مكرلرينك جزاسنى ايتدك حالبوكه

انلرك اندن شعورلرى يوغيدى * ديندىكه چون صالح عليه السلام اوچ كونه دك
انلره عذاب وعد ايتمشيدى اوچ كوندن مقدم بز آنى قتل ايده لم ديو طقوز كيسه
اتفاق ايتمشلر ايدى صالح عليه السلام برمغاره يى مسجد ايدوب كيجه لرى
انده نماز قيلاردى بركيجه مغاره نك قپوسنه كلوب صاقلنديلركه صالح
عليه السلام نمازه كلدكده قتل ايده لر انلر مسجدك قپوسنده ايكن اوزرلرينه
برقيا ايتوب طقوزينى دخى باصدروب هلاك ايلدى صكره سائر قوم دخى
صيحه دن هلاك اولديلر

٥٢ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ اَنَّا دَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ اَجْمَعِينَ *
نظر ايله كه انلرك مكرلرينك عاقبتى نيجه اولدى اول طقوزى مسجدك قپوسنده
برطاشله وباقى جميع قوملرينى صيحه ايله هلاك ايلدك

٥٣ فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ *
انلرك شرك وظلملرى سببيله حجرده اولان خانه لرى خراب وخاليه در بوندن بزم
قدرتمزى بيلان قوم ايچون عبرت واردر

٥٤ وَاَنْجَيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ * وصالحه وانكله
اولان مؤمنلره نجات ويردككه انلر كفر ومعاصيدن پرهيز ايدرلردى

٥٥ وَلُوطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُونَ * ولوطى
دخى قومنه ارسال ايتدك اول آنلره ديديكه سز بو فحشى يعنى لواطه يى
ايشلرميسكز معهذا سز آنك قبح اولديغنى كورور و بيلورسز

٥٦ اَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ *
آيا سز شهوت ونسب ايچون خلق اولنان نسادن غيرى اركك شهوتله
مباشرتمى ايدرسز بلكه سز جهالتله برفعل ايدرسزكه آنك سوء
عاقبتنى ملاحظه ايتمزسكز

جزء ٢٠

٥٧ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ اِلَّا اَنْ قَالُوا اَخْرِجُوا اٰلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ
اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ * قوم لوطك جوابى انجق بو اولديكه لوطى
واهلنى قريه كزدن چيقارك زيرا انلر پاكلك ايدوب بزم فعلمزى تقبيح ايدرلر

٥٨ فَاَنْجَيْنَاهُ وَاَهْلَهُ اِلَّا امْرَاَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ * لوطى
واهلنى قورتاردق انجق زوجه سنك عذابده باقى اولمسنى تقرير ايتدك

٥٩ وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ * بز انلرك اوزرينه
طاش ياغدردق اول پيغمبرلرينك قورقوتدقلرى عذابه اينانميانلرك يغمورى

نه شدتلو و قبیح اولور

٦٠ قل الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى آلله خير اما
يشركون ❋ (چونکه الله تعالى بو سورهده اختصار وجهله پیغمبرانك
کرامات ونجاتلری واعدالرینك قهر وهلاکاری قصهلرینی خبر و برمکله
امر بیورد یکه) یا محمد الله تعالىیه حمد اولسون وآنك اختیار واصطفا ایتدیکی
قوللرینه سلام اولسون دیکه آنلرك حاللرندن بیلدیککی سکا اعلام ایلدی
الله تعالى می خیر اولدر یوخسه اکا شریك طوتدقلری عجزه می خیراودر ❋ الله تعالىیه
عبادت ایدنلر نجاتده مشرکلر دائما دنیا و آخرتده عذاب وهلاکده اولدقلری مبیندر
٦١ امن خلق السموات والارض وانزل لكم من السماء فانبتنا به
حدائق ذات بهجة ما كان لكم ان تنبتوا شجرها ءاله مع الله بل هم قوم
يعدلون ❋ یا اول شریك ایتدکاری عجزهلرمی یوخسه اصول عالم کون
وفساد اولان آسمان وزمینی خلق ایدنمی خیراودر که سز کچون کوکدن یغمور
انزال ایتدی وآنکله زیبا باغچهلر و نباتات بتوردك اول باغچهلرده اغاج بتورمك
سز کچون ممکن دکلدی آیا الله تعالادن غیری اله وارمیدر که بونلری خلق
ایدوب اکا شریك اوله حاشا بلکه اول مشرکلر حقدن عدول ایتمش برقومدرلر
٦٢ امن جعل الارض قرارا وجعل خلالها انهارا وجعل لها
رواسي وجعل بين البحرين حاجزا ءاله مع الله بل اكثرهم لا يعلمون ❋
آیا انلرك عاجز الهه لریمی یوخسه انسان وحیوانه قرار ایچون ارضی خلق ایدن
الله تعالى می خیراودر که اول ارضك ارالرنده آقار صولر و بلند وثابت معدنلو
وسائر طاغلر وطاتلو وآجی دکزلر بیننه قارشمامق ایچون مانعه وفاصلهلر قیلدی
آیا الله تعالى ایله غیری اله وارمیدر که بونلری یارتمقده اکا معین اوله کلا بلکه
انلرك اکثری انك وحدانیتنی بیلمدکلرندن اکا شریك قوشارلر
٦٣ امن يجيب المضطر اذا دعاه ويكشف السوء ويجعلكم خلفاء
الارض ءاله مع الله قليلا ما تذكرون ❋ مرض یا فقر وسائر حالندن
مضطر اولنلر دعا ایتدکده اجابت ایدن و بر ضرر وکدر اصابت ایتدکده
آنی کشف ایدن وسزی بر بر بکزه وراثله بر یوزنده سکنالر و برن الله تعالى می
خیراودر یوخسه اکا شریك طوتدقلریمی آیا الله تعالىیه قرین اله وارمیدر
آزاجق تفکر ایدهسز
٦٤ امن يهديكم في ظلمات البر والبحر ومن يرسل الرياح بشرا بين

يدي رحمته ءاله مع الله تعالى الله عما يشركون ❋ کیجهلرده بیابان
ودریانك ظلماتنده کواکبله سزه یول کوسترن و باران رحمتی اوکنده روزکار
ارسالیله مژده و برن الله تعالى می خیراودر یوخسه اشراك ایتدکاریمی آیا الله تعالى
ایله غیری الهمی واردر حاشا مشرکلرك غیری یی اشراکلرندن الله تعالى
عالی ومنزهدر
٦٥ امن يبدؤا الخلق ثم يعيده ومن يرزقكم من السماء والارض ءاله
مع الله قل هاتوا برهانكم ان كنتم صادقين ❋ یا اولکه خلقی عدمدن
وجوده کتوروب آخرتده انی ادعایه قادر اولان وکوکدن یغمور و یردن نبات
واثمار وحبوبات ایله سزه رزق و برن الله تعالى می خیرلودر یوخسه اشراك
ایتدکلریمی آیا الله تعالىیه قرین الهمی واردرکه بونلره قدرتی اوله کلا
انلره دیکه الله تعالادن غیری بونلره قدرتی اولان وار ایسه حجت کتورك
اکر سز صادقلردن ایسهکز
٦٦ قل لا يعلم من في السموات والارض الغيب الا الله وما يشعرون
ايان يبعثون ❋ دیکه سموات وارضده اولان غیبی کیمسه بیلمز اول علم
انجق الله تعالىیه مخصوصدر بناء علیه نه وقت بعث اولنهجقلرینی کیمسهلر بیلمزلر
٦٧ بل ادارك علمهم في الآخرة بل هم في شك منها بل هم منها عمون ❋
آخرتك وقوعنه علملری کمال اوزره لاحق اولدیمی بلکه انك وقوعندن شکدهدرلر
بلکه قلب کوزلری اندن اعمیدرلر
٦٨ وقال الذين كفروا ءاذا كنا ترابا وآباؤنا ائنا لمخرجون ❋
کافرلر دیدیلرکه بز و بابالریمز طپراق اولدیغمزدنصکره تکرار قبردن چقارمیز
٦٩ لقد وعدنا هذا نحن وآباؤنا من قبل ان هذا الا اساطير الاولين ❋
بوندن مقدم بز و بابالریمز بو بعث ونشرله وعد اولنمشیدك بو وعد انجق مقدم
یازلمش مثللردندر
٧٠ قل سيروا في الارض فانظروا كيف كان عاقبة المجرمين ❋ دیکه
(حجر واحقاف ومؤتفکات کبی) یرلرده کزوب مجرملرك قبللری نیجه اولدیغنی کورك
٧١ ولا تحزن عليهم ولا تكن في ضيق مما يمكرون ❋ انلرك
تکذیبندن محزون اولمه وانلرك سکا ایتدکاری مکرندن تنکدل اوله الله تعالى
سنك ناصر وحافظکدر
٧٠ ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين ❋ کافرلر

دیرلر که بو موعود عذاب نه وقت اولور بزه خبر ویرك اگر صادقلردن ایسه کز
٧٣ قل عسى ان يكون ردف لكم بعض الذى تستعجلون ❊ دیکه اول
عجله ایتدیککز عذابك بعضیسی سزه واصل اولمغه قریب اولدی (اول یوم بدردر)
٧٤ وان ربك لذو فضل على الناس ولكن اكثرهم لا يشكرون ❊
تحقیق سنك ربك تعالی ناس اوزرینه فضل صاحبیدر (معاصیلرینه توبه ایدهلر
دیو عقوبتنی تأخیر ایدر) ولکن انلرك اکثری اکا شکر ایتمزلر
٧٥ وان ربك ليعلم ما تكن صدورهم وما يعلنون ❊ ربك جل
شانه سکا صدرلرنده کتم ایتدکلری حقد و حسدی و آشکار ایتدکلری عداوتی بیلور
٧٦ وما من غائبة فى السماء والارض الا فى كتاب مبين ❊ کوکده
ویرده حوادث و نوازلدن برشی مستور دکلدر الا جملهسی لوح محفوظده مسطوردر
٧٧ ان هذا القرآن يقص على بنى اسرائيل اكثر الذى هم فيه
يختلفون ❊ بو قرآن بنی اسرائیله جملهیی بیان ایدر کن انلر جهالتلرندن
ناشی انك اکثر شیئنده اختلاف ایدرلر
٧٨ وانه لهدى ورحمة للمؤمنين ❊ و اول قرآن مؤمنلر
ایچون هدایت و رحمتدر
٧٩ ان ربك يقضى بينهم بحكمه وهو العزيز العليم فتوكل على الله
انك على الحق المبين ❊ ربك عزشانه دینده اختلاف ایدنلر بینینی قیامتده
عدلله فصل ایدر اول حکمنده غالب و حقیقتی عالمدر الله تعالی یه
توکل ایله انلرك عداوتلرندن قورقمه زیرا سن آشکار دین حق اوزره سین
٨٠ انك لا تسمع الموتى ولا تسمع الصم الدعاء اذا ولوا مدبرين ❊
سن موتایه یعنی میت قلبلولره کلام ایشتدیره مزسین و صاغرلره ایمانه دعوتی
ایشتدیره مزسین انلر تکذیبله حقدن یوز چویردکلرنده قلبلری موتا و اصم اولور
٨١ وما انت بهادى العمى عن ضلالتهم ان تسمع الا من يؤمن باياتنا
فهم مسلمون ❊ ضلالتدن بصیرتلری اعمی اولانلری سن ایمانه
هدایت ایده مزسین انجق سن بزم آیتلریمزه ایمان ایدوب تسلیمیتده اولانلره
قرآنی دکله دیرسین
٨٢ واذا وقع القول عليهم اخرجنا لهم دابة من الارض تكلمهم
ان الناس كانوا باياتنا لا يوقنون ❊ چونکه ناس اوزره وعد اولنان بعث
و عذابك وقوعی قریب اوله بز انلره ارضدن (جساسه نام) دابهیی چیقاررز

ناس دیکزك آیتلرینی تفکر ایتمزلر دیو (عربی لسانله) انلره کلام سویلیه
روایت اولندیکه قیامت علامتلرینك مقدم سماویسی شمسك مغربدن
طلوعی وانك عقبینده ارضیسی دابة الارضك خروجیدر و اول دابه
بر جانوردر که طولی آلتمش ذراع و درت ایاقلو و توکلو و ایکی قنادلو اولوب
غایت چابك اولمغله آندن قاچمق و اکا یتشمك ممکن اولمز خروجی اوچ دفعه
اولمغله بر دفعه اقصای یمندن چیقوب غائب اولور صکره بر دفعه دخی مکهدن
چیقوب ینه وافر مدت غائب اولور صکره مسجد حرمدن رکن اسود له
باب بنی مخزومدن اولوب و اول خروجنده ناسه هیبت کلور ❊ ودینلدیکه
خروجنده یاننده موسی علیه السلامك عصاسی و سلیمان علیه السلامك خاتمی
اولوب عصا ایله مؤمنك آلننه طوقنوب یوزی بیاض اولور و خاتمله کافرك
یوزینه مهر اوروب یوزی سیاه اولور بوندن صکره بشقه نام و لقب اولیوب
بیاض رو سیاه رو یاخود اهل جنت اهل جهنم دیو چاغریلورلر
٨٣ ويوم نحشر من كل امة فوجا ممن يكذب باياتنا فهم يوزعون ❊
قیامتده آیتلرمزی تکذیب ایدن هر امتك رؤساسنی جمع و حشر ایده تاکه
قوملرینك اراذل و اسافلاری کلوب یتشهلر دیو انلری توقیف ایدهرزکه
جملهسی برابر موقفه سوق اولنهلر
نصف ٨٤ حتى اذا جاؤا قال اكذبتم باياتى ولم تحيطوا بها علما اماذا كنتم
تعملون ❊ تاکه انلر محشره کلدکلرده الله تعالی انلره دیه که بنم آیتلریمی
وهلهٔ اولاده تکذیبمی ایتدیکز حالبوکه انلرك معانی تفکر ایتمیوب کنهنی علمکز
احاطه ایتمدی بوندن صکره آیتلری و پیغمبرلری تکذیبدن غیری نه عمل ایشلدیکز
٨٥ ووقع القول عليهم بما ظلموا فهم لا ينطقون ❊ تکذیبله
ایتدکلری ظلم سببیله اوزرلرینه عذاب موعود واقع اولوب نطقه مجاللری اولمز
٨٦ الم يروا انا جعلنا الليل ليسكنوا فيه والنهار مبصرا ان فى ذلك
لايات لقوم يؤمنون ❊ منکر حشر اولانلر کورمزلرمیکه بز کیجهیی
خلق ایتدککه انده نوم و راحت ایدهلر و کوندزی خلق ایتدککه آنده کسب
و تجارت طریقنی کورهلر بو تعاقب لیل و نهار و نور و ظلمتده قدرة اللهه ایمان ایدن
قوم ایچون عبرت و بعث و نشوره اشارت و علامت واردر
٨٧ ويوم ينفخ فى الصور ففزع من فى السموات ومن فى الارض
الا من شاء الله وكل اتوه داخرين ❊ صور نفخ اولندیغی کونده کوکده

ویرده اولانلر انك هیبتندن بلکلیوب قورقه لر مکر که الله تعالانك دیلدیکی کسنه لر
فزع ایتمیه لر ونفخهٔ ثانیه دن صکره جمیع خلایق الله تعالانك امرینه خوار
وذلیل اولدقلری حالده کله لر * دینلدیکه نفخهٔ اولاده ارادت الهیه له فزع ایتمیان
جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل علیهم السلام وحملهٔ عرش وشهدادر
٨٨ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي
أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ❋ اول کونده طاغلری کوروب یرنده ثابت
طور یور ظن ایدرسین حالبوکه بلو تلرك کتمسی کبی هواده سرعتله کیدرلر
الله تعالی هرشیئی علم وحکمتی اوزره اتقان ولایق وجهله صنع ایلدی اول
الله تعالی افعال الکزی بیلور واکا کوره جزا ایدر
٨٩ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ ❋
کیمکه برحسنه ایله کله انکیچون اول حسنه دن خیراو زیاده اجر وجزا واردر
وانلر اول کونده عذاب خوفندن امینلردر
٩٠ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ❋ کیمکه الله تعالی یه شرك سیئه سیله کله انلر یوزلری اوزره
ناره القا اولنورلر انلره دینورکه بو جزا سزه انجق دنیاده ایشلدیککز
شرك ومعاصی سببیله در
٩١ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ
وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ❋ بن امر اولندمکه بو بلدهٔ مکه نك ربنی
جل شانه یه عبادت ایده یم اول رب تعالی که اول بلده ده انسان قانی دوکلکی
وصیده تعرضی ونباتنك وشجرینك قطعنی حرام ایتدی وهرشی انك خلق
وملکی وانك حفظنده در وملت اسلام اوزره اکا منقاد اولمقلغمه امر اولندم
٩٢ وَأَنْ أَتْلُوَ الْقُرْآنَ فَمَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ
إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ ❋ وقرآن عظیم تلاوتنه مواظبت اکا تبعیتله
امر اولندم کیمکه بواوامره متابعت سببیله هدایت بولورسه انجق کندو نفسیچون
هدایت ومنفعت بولور کیمکه بو اوامره مخالفتله ضلالته دوشرسه سن دیکه
بن انجق انذار وابلاغله مأمورم انك ضلالتندن بکا برشی راجع اولمز
٩٣ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ❋
سنی نبوتله وقرآنی تعلیم وانکله عملی توفیقله انعام ایدن الله تعالی یه حمد
وثنا ایدوب انلره دیکه الله تعالی سزه دنیاده وآخرتده بدر ودابة الارض

وانواع عذاب وعقوبت سائره یی کوسترر وسز انلری اکلارسکز لکن فائده ایتمز
ربك جل شانه انلرك عملارندن غافل دکلدر

-٢٨- (سورة القصص مكية وهي ثمان وثمانون آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ طسم ❋ بو حروف مقطعاتده اقوال کثیره اولمغله بر مقداری
سورهٔ شعراده کچدی
٢ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ❋ بو سوره کتاب مبین آیتلریدر
٣ نَتْلُوا عَلَيْكَ مِنْ نَبَإِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ❋
بز سکا موسی وفرعون خبرندن بعضنی جبریل لسانیله حق اوزره اوقورز که ایمان
کتورن قوم انکله منتفع اوله لر
٤ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ طَائِفَةً مِنْهُمْ
يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ❋ فرعون ارض مصرده
تجبر وتعظم ایتدی ومصر اهالیسنی فرقه فرقه ایدوب هر فرقه سنی برایشده
استخدام ایلدی انلردن بر طائفه یی زبون ومقهور ایلیوب (که بنی اسرائیلدر)
طوغان اولادلرینك ارککلرینی قتل ایدوب نسارینی ابقادی بو یله قتل کثیره
جرأتله اول فرعون مفسدلردن اولدی
٥ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً
وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ❋ اول ارض مصرده زبون وبیچاره اولان
بنی اسرائیله منت ایتمك وانلری امور دینده خیر وصلاحده امام ایتمك وفرعونك اموال
واملاکنه وارث ایتمك مرادایتدك
٦ وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ
مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ❋ وبنی اسرائیله ارض مصر وشامده مکان ویررز
وفرعون وهامان وعسکرلرینه بنی اسرائیلدن حذر ایتدکلرینی کوسترز
٧ وَأَوْحَيْنَا إِلَى أُمِّ مُوسَى أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ
وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ❋ بز موسانك
اناسی یوحنابه بنت لاوی بن یعقوب علیه السلامه الهامله وحی ایتدککه اوغلك
موسایی امزرا کا قصد اولنه جغنی خوف وفهم ایدرسك انی دکزه براق انی
ضایع اولور دیو قورقمه وانك فراقیله حزن ایتمه یقینده بز انی سکا ردوانی شرف
نبوتله پیغمبرلردن ایدرز

٧ فالتقطه آل فرعون ليكون لهم عدوا وحزنا ان فرعون وهامان
وجنودهما كانوا خاطئين ☼ تحقيق فرعون وهامان وعسكرلرى
خطا ايدوب نتيجه‌سيك چوجقلرى بلا جرم قتل ايتدكلرندنصكره كندولرينك
ارككلرينك غرقلرى ونسالرينك تعيدلريله عداوت وحزنلرينه سبب اوله‌جق
واول حذر ايتدكلرى بلايى انلره اجرا ايده‌جك موسى عليه السلامى آل
فرعون اخذ ايدوب بسلدبلر
٨ وقالت امرأة فرعون قرت عين لى ولك لاتقتلوه عسى ان ينفعنا
او نتخذه ولدا وهم لايشعرون ☼ فرعونك زوجه‌سى آسيه بنت مزاحم
فرعونه ديديكه بو والد بنم وسنك قرة عينمز اولسون انى اولدرمه شايدكه بزه
فائده‌سى اوله ياخود ولد اتخاذ ايده‌رز انى بيلمزلر ايديكه اول انلرى هلاك ايده‌جكدر
٩ واصبح فؤاد ام موسى فارغا ان كادت لتبدى به لولا ان ربطنا
على قلبها لتكون من المؤمنين ☼ موسانك اناسى صندوق فرعونك
النه كيرديكنى ايشتدكده قلبى صبر وعقلدن خالى اولدى على قول غم وحزندن
خالى اولدى آز قالديكه اول بنم اوغلمدر ديو اظهار ايده اكر بزانك قلبنه الهام
ايله وحى ايتديكمز انى دريايه القا ايله وانى بنه سكا رد ايده‌رز وعدينه ايمان
ايتمكلكى خاطرينه كتور ميدك البته اوغلنك سربنى اظهار ايدردى
١٠ وقالت لاخته قصيه فبصرت به عن جنب وهم لايشعرون ☼
موسانك اناسى موسانك مريم ياكلثوم نام قزقرنداشنه ديديكه كيت قرنداشكى
تجسس ايله وبكا خبر كتور كلثوم دخى كيدوب اوزاقدن كوردىكه قرنداشى
آسيه‌نك قوجاغنده درحال بوكه انلر انك قزقرنداشى اولديغنى بيلمديلر
حزب ٢
١١ وحرمنا عليه المراضع من قبل فقالت هل ادلكم على اهل بيت
يكفلونه لكم وهم له ناصحون ☼ موسانك قزقرنداشى كلمزدن مقدم
بز موسايه سوداناركك سودينى امم كى حرام ايتدك موسانك اختى كلثوم انلره ديديكه
بن سزه بر اهل بيت دلالت ايده‌يمكه بو چوجغى سزكچون قبول ايدوب انك
خدمتنده وارضاع وتربيه سنده قصور ايتمزلر بلكه ناصحلردر
١٢ فرددناه الى امه كى تقر عينها ولاتحزن ولتعلم ان وعد الله
حق ولكن اكثرهم لايعلمون ☼ بز موسايى اناسنه رد ايلدككه
انكله كوزى روشن اولوب فراقيله محزون اوليه والله تعالى نك وعدى حق
اولديغنى علم مشاهده ايله بيله لكن انلرك اكثرى انك وعدى حق ايدوكنى بيلمزلر

*مفسرين بو قصه‌يى بو وجهله بيان ايدرلركه طائفهٔ بنى اسرائيلده طوغان
اركك‌لرى قتل ايتمك اوزره ابه‌لره تنبيه وابه‌لرك اوزرلرينه دخى كلى ناظر
ومؤكللر تعيين ودقت اولنمشيدى موسى عليه السلام طوغدقده ابه‌سى
حكمت الهيه دفعة انك جماله حيران وانكچون محبت عظيمه‌يه دوچار اولدى
اناسنه ديديكه اى مرأه غم ييمه كه بن سنك سركى فاش ايتمم ومؤكللره ديرمكه
براولو قز طوغردى طپراغه كومدم اما بو شرطله كه سنك اوغلكى دخى اقربا
وقوكشولركدن كيمسه كورميه ديدى * دينلديكه مؤكللردن بر كروه شبهه
ايدوب موسى عليه السلامك خانه‌سنه تفحصه كلديلر همشيره‌سى همان
موسايى الوب آتشلو تنوره آتدى مؤكللر كتدكدنصكره كورديكه موسى تنورده
اوينايور القصه اوچ درت ماه اناسنك ياننده ايكن فرعون طرفندن تفحص
زياده اولمغله وحى اولنديغى وجهله نيله براقق ايچون صندوق يابمغه عمرانك دوستى
نجار خربيل بن صورايه اصمرليوب تكميلنده موسانك اناسنه تسليم ايلدى
اما خاطرينه كلديكه بو صندوق چوجق ايچوندر مؤكللردن حفظ ايده‌جكدر
ديو مؤكللره سويلمكه كيتدى واردقده ديلى طوتيلوب سسو يلمكه قدرتى اولمدى
خانه‌سنه كلدكده لسانى آچيلوب صحت بولمغله تكرار فرعونه خبر ويرمكه
چيقدقده اعمى اولوب يولى غائب ايتدى اوحالده قلبنه ندامت كلوب اكر بو دفعه
صحت بولورسم من بعد شو چوجغه ضرر قصدينى ايتميوب بلكه وسعم درجه
اعانت ايده‌يم ديمكله افاقت بولدى ايمانه كلكله مؤمن آل فرعون اولدر
دينلدى بوطرفده مادر موسى صندوغى محكم زفتليوب موسى اويوركن ايچنه
وضعله نيله براقدى فرعونك آبرش علته مبتلا بر قزى وار ايدى علاج قبول
ايتميوب نهايت كاهنلره مراجعت ايتملريله انلر فلان كون نيلدن بر چوجق
چيقه‌جق انك توكريله زائل اولور ديو خبر ويرديلر بناء عليه اولكون فرعون
وزوجه‌سى وقزى ومحرملريله كنار نيلده منتظرلر ايكن صندق ظهور ايدوب
آچدقلرنده جمله انده موجودلرك موسايه كمال محبتلرى پيدا اولدى فرعون
منجملرك سويلدكلرى مولود بودر ديو قتلى دغدغه‌سنه دوشدكده حاضر اولنلر
هله تأخير ايله قز يكزه علاج ايدهلم ديو اغزى يارينى الوب برصنه‌سورد كلرنده
افاقت بولدى صكره آيت كريمه‌ده اولديغى كبى زوجه‌سى آسيه‌نك كلاميله
اوغلاق ايدنديلر بعده همشيره‌سى كلثومك وساطتيله بيلمينجه رك اناسى
كتور يلوب اجرت مقدره ايله ارضاع اولندى

١٣ وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهُ وَاسْتَوٰى اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِينَ
وقتاكه موسى عليه السلامك سنى اوتوز قرق اولوب عقل ورشدى كماله بالغ
اولدقده بز اكا نبوت وعلم ويردك موسى وانا سنه ويرديكمز لطف وكرم كبى
محسنلره احسانلرى اوزره جزا ويررز
١٤ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلٰى حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ اَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ
يَقْتَتِلَانِ هٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِى مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِى
مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسٰى فَقَضٰى عَلَيْهِ قَالَ هٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ اِنَّهُ عَدُوٌّ
مُضِلٌّ مُبِينٌ ☼ موسى عليه السلام مصره داخل اولديكه اهالينك
غفلتى وقتى ايدى اويله اويقوسى ياخود اخشامله يتسو اراسى ايدى اوحالده
ايكى كيمسه قوغا ايدر بولدى بريسى اكا تابع بنى اسرائيلدن بريسى دشمنى
قبطيلردن ايدى بنى اسرائيلدن اولان كمسنه قبطى اوزره موسادن مدد
استدى موسى عليه السلام اليله انك كوكسنه اورمغله حكم قضا ايله قبطى
فوت اولدى موسى عليه السلام انى كوردكده هنوز كفار قتلنه امر اولنمامغله
بو شيطان ايشيدر اول شيطان آشكار آزدريجى دشمندر ديدى
١٥ قَالَ رَبِّ اِنِّى ظَلَمْتُ نَفْسِى فَاغْفِرْ لِى فَغَفَرَ لَهُ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ
موسى عليه السلام يارب بن نفسمه قتل قبطيله ظلم ايتدم بنى مغفرت ايله ديو
مناجات ايتدكده الله تعالى انى مغفرت ايتدى اول الله تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر
١٦ قَالَ رَبِّ بِمَا اَنْعَمْتَ عَلَىَّ فَلَنْ اَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ ☼
موسى عليه السلام توبه سنى تأكيد ايله ديديكه يارب بكا مغفرتله انعام ايتديككچون
جرمه مؤدى اولور مظاهرتده بولنمقدن بنى حفظ ايله
١٧ فَاَصْبَحَ فِى الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَاِذَا الَّذِى اسْتَنْصَرَهُ بِالْاَمْسِ
يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسٰى اِنَّكَ لَغَوِىٌّ مُبِينٌ ☼ موسى عليه السلام اول
مقتولك قصاصنى استرلر ديو مدينه ده قورقارق صباح ايلدى ناكاه دونكى
قبطينك غوغاسيله قتلنه سبب اولان اسرائيلى ينه بر قبطى ايله نزاع ايدوب
موسى عليه السلامدن مدد طلبيله كلدى موسى اكا سن آشكار آزغون
بر كيمسه سنكه دونكى كون بكا بر كشينك قتلنه سبب اولدك ديدى
١٨ فَلَمَّا اَنْ اَرَادَ اَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِى هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَا مُوسٰى
اَتُرِيدُ اَنْ تَقْتُلَنِى كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْاَمْسِ اِنْ تُرِيدُ اِلَّا اَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِى الْاَرْضِ
وَمَا تُرِيدُ اَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ☼ وقتاكه موسى كندينك واسرائيلينك

دشمنى اولان قبطى بى نزاعى دفع ايچون طوتمق مراد ايتدكده مقدم اسرائيلى بى
آزغونسين ديو تعرض ايتديكندن اسرائيلى كندوبى قتل ايده جك ظنيله
ديديكه يا موسى اخشام قتل ايتديكك آدم كبى بنى دخى قتل ايتمكمى
مراد ايدرسين سن انجق مصرده خونريز جبارلق ايتمك ايسترسك يوخسه
ناسك بيننى اصلاح ايتمك ايستمزسين اول قبطى اسرائيليدن بو كلامى
ايشتدكده دونكى قبطى (فاتون) خبازى قتل ايدن موسى ايدوكنى بيلوب همان
فرعونه خبر ويردى اولدخى اركان دولتيله مشاوره ايله موسانك قتلنه قرار ويرديلر
١٩ وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ اَقْصَى الْمَدِينَةِ يَسْعٰى قَالَ يَا مُوسٰى اِنَّ الْمَلَاَ يَاْتَمِرُونَ
بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ اِنِّى لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ☼ شهرك بعيد طرفندن
بر رجل سكردرك كلدى اول رجل نجار (خربيل) موسى عليه السلامه ديديكه
يا موسى فرعون وقومنك اشرافى مشورت وتدبير ايتديلركه قبطى مقتولك
عوضنه سنى قتل ايده جكلر بو شهردن چيقوب كيت كه بن سنكچون
خيرله نصيحت ايديجيلردنم
٢٠ فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِى مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ☼
بناء عليه همان بى زاد وراحله ورفيق آردندن كمسنه كلورديو انتظار
وخوفله شهردن چيقوب يارب بكا قوم ظالميندن نجات كرم ايله مناجاتيله
روان اولدى * ديندى يكه جبرائيل عليه السلام اكا مدين يولنى كوستروب
مدينه كيت ديدى
٢١ وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى رَبِّى اَنْ يَهْدِيَنِى سَوَاءَ السَّبِيلِ ☼
وقتاكه مدين طرفنه توجه ايتدكده رجا ايدرمكه ربم جل شانه بنى طوغرى
مدين يولنه هدايت ايليه ديو مناجات ايتدى * ديندى يكه مدين بانيسى مدين
ابن ابراهيم عليه السلامك اسميله مسما در مصردن سكز كونلك مسافه در
سكز كون سكز كيجه يالكز اوت ايله تعيش ايده رك كتدى
٢٢ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ اُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ ٢٣
وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَاَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِى حَتّٰى يُصْدِرَ
الرِّعَاءُ وَاَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ☼ وقتاكه موسى عليه السلام مدين شهرينك كنارنده كى
قيويه واصل اولدقده اول قيوده ناسدن بر جماعت بولديكه حيوانلرينى
صولررلر ايدى وانلرك كيروسنده ايكى مرأه بولديكه كندو قيونلرينى انلرك
قيونلرينه قارشمسون ديو دفع وسوق ايدرلردى شفقت ذاتيهٔ انبيا حكمنجه

اول نسوانه دیدیکه حالکز ندر نیچون انلرله صوارمز سکز انلر دیدیلر که
چوبانلر صواروب کتمینجه بز صوارمیز انلرك فضله صولریله صوارز زیرا
بزم مددکارمز بوقدر بابامز زیاده اختیار اولمغله کلوب بزه امداده قدرتی یوقدر
* دینلدیکه انلر شعیب علیه السلامك قزلری ایدی اسملری (صفوراوصفیرا) ایدی
موسی علیه السلام چوبانلره نیچون بوعاجزه لری بکلدیر سکز انلرك قیونلرینی
صوارك کتسونلر دیدی انلر اکر سن قادر ایسك کل صوار دیدیلر وبرطرفه
چکیلوب نظر ایتدیلر که اون کسنه چکدیکی قوغه یی یالکز چکر ایدی مع هذا
سکز کون طعام یمیشدی علی قول او محلده بشقه بر قیو دخی اولوب اغزنده
اون کشی قالدیره مز بر طاش وار ایدی اول طاشی قالدیروب اندن اول
نسوانك اغنامنی صواردی
٢٤ فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ۞
اول مرأه لرك قیونلرینی صواردقدنصکره بر کولکه یه واروب یارب دین خیردن
بکا انزال ایتدیککك شی ایچون دنیاده بن فقیر اولدم دیدی * شعیب علیه السلام
قزلرینك غنملری صوارلمش تیز عود تلرندن سؤال ایتکله انلر ماجرایی تماما
نقل ایتدیلر شعیب علیه السلام قزینك برینه وار اول کسنه یی بکا کتور دیدی
٢٥ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ
أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ
مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞ اول ایکی مرأه نك بریسی اوتانه رق موسی علیه السلامه
کلوب بزم قیونلرمزی صواردیغکك مکافاتی ایچون بابام سنی دعوت ایدر دیدی
وقتا که موسی شعیبه کلوب بعد الطعام فرعون ایله اولان قصه یی وقتلنه قصد
ایتدکلرینی نقل ایتدکده شعیب علیه السلام قورقمه اول قوم ظالملردن
نجات بولدك زیرا فرعونك مدینه اوزره تسلطی یوقدر دیدی ۞ دینلدیکه
موسی علیه السلام اجرت سقی کلامندن هرچند کتمکده تردد ایتدیسه ده
شعیب علیه السلامك زیارتیچون مرأه یه پیرو کیدرکن روزکار بعضا اتکلرینی
آچمغله اکا سن کیرو قال وبکا بو طرفه شو طرفه کیت دیو کرودن خبرویر دیدی
وشعیب علیه السلامك خانه سنه واروب طعام کلدکده موسی علیه السلام
اکلدن امتناع ایدوب بز اهل بیتز دینمزی دنیایه بیع ایتمیز یعنی بز سقیی الله تعالی
ایچون ایتدك اجرله ایتمدك دیدی شعیب علیه السلام دیدیکه بو بزم عادتمزدر
بز هر مسافری اطعام ایدرز وبر کسنه بر فعل خیر ایشلیوب اکا برشی اهدا اولنسه

اکا انك اخذی حرام اولمز موسی علیه السلام اوتوروب طعام ایلدی
٢٦ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ
الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ۞ اول ایکی مرأه دن بریکه انی دعوته کلان ایدی
دیدیکه ای بابا انی اجرتله چوبانلغه طوت زیرا سنك استیجار ایتدیککك
خیرلوسی قدرتلو وامیندر انك صو چکمکده قدرتنی ودعوتنده ابلرو کتمکده
امینلکنی تعریف ایتمشیدی
٢٧ قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنْكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ تَأْجُرَنِي
ثَمَانِيَ حِجَجٍ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي
إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ۞ شعیب علیه السلام موسی علیه السلامه
دیدیکه سکز سنه بکا خدمت ایتمك اوزره ایسترمکه بو قزیمك برینی سکا نکاح
ایده یم اکر کندو رضا کله اون سنه یی تمام ایدرسك اول سنك فضل وکرمکدر
بن سکا اون سنه نك تمامنی الزامله مشقت مراد ایتمم حسن معامله ووفاء
معاهده ده ان شاء الله سن بنی صالحلردن بولورسین
٢٨ قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ
وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ۞ موسی علیه السلام دیدیکه بو عهد
بنمله سنك بیننزدده در سکز یا اون ییل وعده مزدن قضا ایتدکدنصکره
سن دخی بنم اوزریمه زیاده طلبیله تعدی ایتمز سین الله تعالی بزم شرط
وقولمزه شاهد وحافظدر
٢٩ فَلَمَّا قَضَى مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا
قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ
لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ۞ وقتا که موسی علیه السلام وعد اولنان اون سنه
مدتی اتمام ایتدکدنصکره اون سنه دخی شعیب علیه السلامه مصاحب اولوب
یکرمی ییل تکمیلنده شعیب علیه السلامدن اذن ایله اهلیله مصره متوجه
اولدی بو اثناده طور جانبنده آتش کوروب آدملرینه سز بو محلده اکلنك بن
آتش کوردم شاید که اول آتشده اولنلردن یول خبرینی آله یم وسزه بر پارچه
آتش کتوره یمکه ایسینه سز
٣٠ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ
مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَا مُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۞ وقتا که موسی
علیه السلام اول آتشه کلدکده صاغ طرفنده کی وادیدن برکتلو ارض

قطعه سنده اولان عتاب اغاجندن ندا اولندیکه یا موسی تحقیق بن عالملرك
ربی اولان الله تعالایم

٣١ وَاَنْ اَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَانٌّ وَلّٰى مُدْبِرًا
وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مُوسٰى اَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ اِنَّكَ مِنَ الْاٰمِنِينَ ❊ دخی عصاکی بره نصف
راق دیو ندا اولندی براقدقده کورد یکه اوق اوق یلانی کبی حرکت
ایدیور خوفندن انی تعقیب ایتمیوب آرقه سنی دوندی تکرار ندا اولندیکه ایلرو کل
آل قورقه سن خوفدن امین اولنجیلردنسین

٣٢ اُسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَاضْمُمْ اِلَيْكَ
جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَانَانِ مِنْ رَبِّكَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَائِهِ اِنَّهُمْ
كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ❊ الیکی یاقه که ادخال ایله که برص سزپارلاق
و بیاض چیقاره سین والیکك شعاعندن سکا و سائره اورکك کلورسه انی قولتغك
آلتنه وضع ایله ینه اولکی حالنه عودت ایده بو عصا و ید بیضا فرعون و قومنك
اشرافنه ربك تعالی طرفندن ایکی حجت و معجزه در زیرا انلر فاسق قوملر اولدیلر

٣٣ قَالَ رَبِّ اِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَاَخَافُ اَنْ يَقْتُلُونِ ❊ موسی
علیه السلام یارب بن انلردن بر نفس قتل ایتدم قورقارمکه اکا بدل انلرده
بنی قتل ایده لر دیدی

٣٤ وَاَخِي هٰرُونُ هُوَ اَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَاَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي
اِنِّي اَخَافُ اَنْ يُكَذِّبُونِ ❊ قرنداشم هرون لسان جهتیله بندن
فصیحدر انی بکا مددکار و معین اوله رق بنمله کوندر که بنی تصدیق ایتسون
قورقارمکه بنی تکذیب ایده لر

٣٥ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِاَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ
اِلَيْكُمَا بِاٰيَاتِنَا اَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ❊ الله تعالی بیوردیکه
سنك بازوکی قرنداشکله قوتلندیررز و سزه دشمنکز اوزره غلبه و تسلطی ویررز
انلر سزه استیلا و غلبه ایله واصل اوله مزلر ایکیکز بو آیتلرمزله کیدك
سز و سزه تابع اولنلر انلره غالبلرسکز

٣٦ فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ مُفْتَرًى
وَمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي اٰبَائِنَا الْاَوَّلِينَ ❊ وقتاکه موسی بزم معجزات ظاهره لرمزله
فرعونیلره واردقده انلر دیدیلرکه انجق بو برکورلمامش دوزمه سحردر بز بونی
اولکی بابالرمزدن ایشتمامشز

٣٧ وَقَالَ مُوسٰى رَبِّي اَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ
عَاقِبَةُ الدَّارِ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ❊ موسی علیه السلام دیدیکه ربم
جل شانه نك عندندن رسالتله کلان و دنیاده عاقبتی ختم ایمان ایله محمود اولان
کمسنه لری بیلور که انلر حق اوزره درلر سز باطللر سز کذب و سحر و سائر
فساد ایله نفسلرینه ظلم ایدنلر فلاح بولوب حسن عاقبته نائل اولمزلر

٣٨ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا اَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرِي فَاَوْقِدْ لِي
يَا هَامَانُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي اَطَّلِعُ اِلٰى اِلٰهِ مُوسٰى وَاِنِّي
لَاَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ❊ فرعون اشراف قومنه دیدیکه بندن غیری
الهکز اولدیغنی بیلمم موسایه اطاعت ایتمیك یا هامان آتش یاقوب چاموری
طوغله یاب و بنم ایچون بر یوکسك کوشك بنا ایله که موسانك الهنه مطلع اوله یم
بن انی کاذبلردن ظن ایده یورم ❊ دینلدیکه اول کوشکه کرجی و طوغله جی
و تباعندن ماعدا اللی بیك عمله ایشلردی تمام اولدقده فرعون اکا چیقوب
سمایه براوق آتدی اول اوق قانله بولاشق کلدکده موسانك الهنی حاشا که
قتل ایتدم دیو سویندی جبریل علیه السلام امر الهیله اول کوشکه بر کره
قنادیله اوروب اوچ پارچه اولدی بر قطعه سی عسکری اوزرینه دوشوب
نیجه بیك قبطیلری و جمله اول کوشکه خدمت ایدن عمله لری هلاك ایلدی
و بر پارچه سی دریایه و بر پارچه سی مغربه دوشدی

٣٩ وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا
لَا يُرْجَعُونَ ❊ فرعون و جنودی ارض مصرده ناحق کبر ایدوب
کندولرینی موتله بزه رجوع ایتمز ظن ایتدیلر

٤٠ فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظَّالِمِينَ ❊ فرعون و عسکرینی اخذ ایدوب دریایه براقدق
یا محمد نظر ایله که ظالملرك عاقبتی نیجه اولدی

٤١ وَجَعَلْنَاهُمْ اَئِمَّةً يَدْعُونَ اِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنْصَرُونَ ❊
بز انلری دنیاده ضلالت رؤساسی قیلدقکه جهلایی کفر و معصیتله ناری ایجاب
ایدر اعماله دعوت ایده و قیامتده انلره عذابدن خلاصه یاردم ایدر بولنمز

٤٢ وَاَتْبَعْنَاهُمْ فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ❊
بز انلره بو دنیاده ملائکه و مؤمنلردن لعنتی اتباع ایتدك قیامتده
قبیح او وجه معذبلردن اولورلر

٤٣ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى
بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ❋ نوح وهود وصالح
ولوط عليهم السلام قوملرينی هلاك كدنصكره موسايه توريتی ويردك شايدكه
بنی اسرائيل انی تذكر واكا اتباع ايله ديدهٔ بصيرتلری كشاده وانكله
عمل ايدوب هدايت ورحمت بوله لر
٤٤ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ
مِنَ الشَّاهِدِينَ ❋ يا محمد بز موسايه طورده امری وحی وتعريف
ايتديكمزده سن طورك جانب غربيسنده دكل ايدك وفرعون طرفنه رسالتله
امر اولندقده سن حاضر دكل ايدك
٤٥ وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا
فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ❋ لكن بز موسادن صكره
مختلف قوملر خلق ايتدك انلرك مدتلری اوزامغله انلردن طوغری خبر اولميوب
وعلم دخی مندرس اولمغله انلرك خبرلرينی بز محمد داسكا كوندردك عقلا
بيلور كه الله تعالانك وحيندن غيری بونلری كيمسه خبر ويرمز وسن مدين اهلی
شعيب يانندده مقيم دكل ايدك كه موسی وشعيب قصه سنی اهل مكه يه
ذكر ايده سن لكن بز سنی پيغمبر كوندردك وبو خبرلری مبين سكا قرآنی انزال
ايتدك كه سن اول خبرلری اهل مكه يه تلاوت ايده سن
٤٦ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ
قَوْمًا مَا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ❋ بز موسايه
ندا ايدوب توريتی ويرديكمزده سن طور طرفنده دكل ايدك ولكن ربك
جل شانه دن رحمت جهتيله انی سكا تعليم ايتدك تا كه انكله اهل مكه يی
اخافه ايده سين زيرا سندن مقدم انلره نذير كلمامشيدی سنكله عيسی بيننده
بشيوز اللی سنه واقع اولوب ايام فترت ايدی وموسی وعيسی عليهما السلامك
رسالتلری بنی اسرائيل ايله واول حواليه مخصوص ايدی شمدی بونلری
ايشيدوب شايد متعظ اوله لر
٤٧ وَلَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا
أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ❋ بدلرنده اولان
شرك وظلم ومعصيتلری تقديم اولندبغی سببيله عقوبت وعذابه اصابت ايتلرنده
ديه جكلر ايديكه يا ربنا اكر سن بزه رسول كوندرديدك بز سنك آيتلريكه تبعيت

وتصديق ايله مؤمنلردن اولوردق بو كلامی حجت وبهانه ايتمسونلر ديوسنی
پيغمبر كوندردك كه عذر وبهانه لری قطع اوله
٤٨ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَى
أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا
بِكُلٍّ كَافِرُونَ ❋ وقتاكه بزم عندمزدن محمد عليه السلام حق وقرآنله
انلره كلدكده انلر ديديلركه نوليدی موسايه كلديكی مثللو محمده دخی عصا
ويد بيضا كبی معجزه لر ويريلدی الله تعالی بيوردكه آيا بونلرك جنسی اولان
قبط مشركلری مقدم موسايه ويريلان معجزه لره كافر اولمديلرميدی وبو موسی
وهرون بربرلرينه معاونتله ساحرلردر ديديلردی وانلرك كلينسه وكتابلرينه
منكر وكافرلرز ديديلر
٤٩ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَى مِنْهُمَا أَتَّبِعْهُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ❋ انلره ديكه اكر سز صادقلر ايسه كز موسايه وبكا انزال اولنان
كتابلردن زياده يول كوستريجی بر كتاب كتورك كه بن دخی اكا تابع اوله يم
٥٠ فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ
مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ❋
اكر دعوتكه اجابت ايتمزلر ايسه وكتاب كتورمزلر ايسه بيلكه كفرلرنده هوالرينه
اتباع ايتمشلردر ضلالتده آندن زياده كيم اولور كه اول كيمسه الله تعالادن
هدايتسز هواسنه تابع اوله تحقيق الله عظيم الشان قوم ظالمينه هدايت ايتمز
٥١ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ❋ بز قرآن آيتلرينی حزب
مواعظ ومواعد وقصص كلاملريله متصل كوندردك كه شايد تذكر ايله ٣
عبرت آلوب ايمانه كله لر
٥٢ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ❋ قرآندن
مقدم كتاب ويردكلرمز قرآنه ايمان ايدرلر * ديدكلريكه بو آيت كريمه اهل كتاب
نصاری مؤمنلری حقنده نازل اولمشدر كه قرق كيمسه حبشه وشامدن
ايمان ايدوب كلديلرايدی
٥٣ وَإِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ
مُسْلِمِينَ ❋ انلره قرآن تلاوت اولندقده ديديلركه بز اكا ايمان ايتدك
وربمز جل شانه طرفندن منزل حق ايدوكنی تصديق ايتدك وانك نزولندن مقدم
كتب متقدمه ده ذكرينی بولوب خالص مسلملردن ايدك

٥٤ اولئك يؤتون اجرهم مرتين بما صبروا و يدرؤن بالحسنة
السيئة ومما رزقناهم ينفقون ۞ انلره ايكى كتابه ايمانلرى وايكى دينده
صبر وثباتلرى ايچون ايكى كره اجر ويريلور وطاعتله معصيتى دفع ايدرلر وانلره
ويرديكمز اموالدن خيره انفاق ايدرلر
٥٥ واذا سمعوا اللغو اعرضوا عنه وقالوا لنا اعمالنا ولكم اعمالكم
سلام عليكم لانبتغى الجاهلين ۞ چيان لغو كلام ايشتسەلر اكراه ايدوب
يوز چوررلر اول لغو ايدنلره ديرلر كه بزم عمللريمز بزم وسزك عمللريكز سزك اولسون
اولديغكز حالده سزه سلام اولسون بز جاهللر صحبتنى طلب ايتمز
٥٦ انك لاتهدى من احببت ولكن الله يهدى من يشاء وهو اعلم
بالمهتدين ۞ يا محمد سن دوستك اولان كيمسه يى ايمانه هدايته قادر دكلسن
لكن الله تعالى ديلديكنى ايمانه هدايت ايدر حكم ازليسنده هدايت وايمانه
مستعد اولانى الله تعالى بيلور * بو آيت كريمه نك سبب نزولى ابوطالبدر كه
حضرت رسالتپناه افندمز عليه السلامك عمى اوغلنه ايمانه كلمسنه غايت حريص
ايدى وفاتنه قريب پيغمبر عليه السلام يانته واروب ياعم بكا كلمهٔ (لا اله الا الله) وير
كه سنكچون درگاه حقه حجت كوتره يم ديدى ابوطالب ديديكه اى برادرزادهم
بيلورمكه طوغر يسن وطوغرى سويلرسن اكر قريشك اشرافى مونڭ
قورقوسندن بوكلمه يى سويلمش ديو بنى تعييب ايتمسەلرسنى مسرور ايدردم
٥٧ وقالوا ان نتبع الهدى معك نتخطف من ارضنا اولم نمكن لهم
حرما امنا يجبى اليه ثمرات كل شىء رزقا من لدنا ولكن اكثرهم
لايعلمون ۞ كفاردن خوفله اسلامه كلميەنلر پيغمبر عليه السلامه ديديلر
كه اكر زسنكله اولوب طريق هدايته اتباع واسلامه كلسك عرب بزى يرلريمزدن
چيقاررلر حق تعالى انلرى توبيخ جهتيله بيورر كه آيا بز انلر ايچون امين حرم
شريفى مكان ايتمدكمى كه هرنوع ميوه لردن اكا جلب اولنور انلر مشركلر ايكن
بزم عندمزدن بويله رزقلانورلر وامين ومطمئن اولورلر (اكر حرمت بيته حرمت
توحيدى ضم ايتسەلرنيجه خوف اوله بيلور) لكن انلرك اكثرى بونكته يى تفكر
ايدوب بيلمزلر * مرويدر كه حارث ابن عثمان ابن نوفل جناب نبوتماب عليه السلامه
ديديكه يا محمد بيلورمكه كلامك حقدر وسويلديكك حيا تمزده سبب دولتمز
ووفاتمزده وسيلهٔ سعادتمزدر لكن سكا متابعت تمام عربه مخالفت اولمغله اكر سكا
متابعت ايدرسك بزى حرم شريف زميننڊن اخراج ايدرلر بزم قلت انصارمز

سببيله انلره مقاومته قدرتمز يوقدر ديمكله بوآيت كريمه نازل اولدى
٥٨ وكم اهلكنا من قرية بطرت معيشتها فتلك مساكنهم لم تسكن
من بعدهم الاقليلا وكنا نحن الوارثين ۞ چوق قريه اهليكه حاللرنده
امنيت ومعيشتلرنده وفرت وار ايكن اهل مكه كبى كفران نعمت ايله شرك وطغيان
ايتدكلرندن بز انلرى هلاك ايتدك انلردنصكره مسكنلرى خالى اولوب كيمسه
ساكن اولمز مگر يولجيلردن آز كيمسه اوغره يه لر واول مسكنلره بز وارث اولدق
يعنى اول اهالى فنا بولدى بز دائم وباقى يز
٥٩ وما كان ربك مهلك القرى حتى يبعث فى امها رسولا يتلوا عليهم
اياتنا وما كنا مهلكى القرى الا واهلها ظالمون ۞ ربك جل شانه
قرا اهلى كافرلرى هلاك ايديجى اولمدى تا كه انلرك عظيم شهرلرينه پيغمبرلر
كوندروب ايمانه كلمزلر ايسه انلره عذاب نازل اوله جغنى بيان واوليا بده ابراز
حجت وبرهان ايتدكدنصكره اوله و بز قريه لرى خراب ايدر اولمدق الا انلرك
اهاليسى تكذيب پيغمبران ايله ظالملردن اولديلر
٦٠ وما اوتيتم من شىء فمتاع الحيوة الدنيا وزينتها وما عند الله خير
وابقى افلا تعقلون ۞ اسباب دنيادن سزه ويريلان شى حيات دنيانك
متاع وزينتيدر كه انكله كچنور وافتخار ايدرسز آخرتده عند الله ويريلان نعمت
ابدى اندن خيرلو وباقيدر آيا انى تعقل وفهم ايتمزميسكز
٦١ افمن وعدناه وعدا حسنا فهو لاقيه كمن متعناه متاع الحيوة
الدنيا ثم هو يوم القيمة من المحضرين ۞ آيا اول كيمسه يه كه بز جنتى
وعد ايتدك ابدى البته اول اكا ملاقيدر اول حيات دنيا متاعيله متاعلندرديكمز
كيمسه كبيمىدر كه آخر الامر نعمت ومالى محنت وزوال واقبال وجاهى لابقا
وانتقالدر بوندنصكره اول قيامتده حساب ياعذاب ايچون احضار اولنانلردندر
٦٢ ويوم يناديهم فيقول اين شركائى الذين كنتم تزعمون ۞
ياد ايله شول كونيكه حق تعالى انلرى چاغروب ديه كه قنى انلركه بكا انلرى
شركا زعم ايدرديكز
٦٣ قال الذين حق عليهم القول ربنا هؤلاء الذين اغوينا هم
كما غوينا تبرأنا اليك ما كانوا ايانا يعبدون ۞ اوزرلرينه عذاب واجب
اولان رؤساى ضلالت ديه لر كه بوتبعه مز ضلالتى اختيار ايتملريله بز انلرى
اضلال ايتدك انلرده بزم كبى ضلالتده اولديلر يا ربنا شمدى بز سنك طرفنه كلوب

انلرك كفر وعنادلرندن بری بیزار اولدق انلرك عبادتلری بزه اولیوب
هوا وشهوتلرینه ایدی
٦٤ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ
لَوْ اَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ❊ وانلره دینیله که شرکالرکزی چاغرك که
سزی عذابدن خلاص ایده انلر حیرتلرندن چاغره‌لر شرکالری مدد ونصرتدن
عجزلری اولدیغندن اجابت ایتمیه‌لر اوحالده وعد اولنان عذابی كوره‌لر
اكر انلر راه حقده اولسه‌لر دی عذابی كورمزلردی
٦٥ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا اَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ❊ واولكونده
الله تعالی كفاری چاغروب بیوره كه بنم پیغمبرلرم سزی توحیده دعوت
ایتدكده نه وجهله جواب ویردیكز
٦٦ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْاَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ❊ واولكونده
انلره اعتذار وخبرلر قپانوب مشكللرندن سؤال ایده میه‌لر سائل ومسؤول جمله
حیرتده اولوب عجزده جمیعی مساوی اوله
٦٧ فَاَمَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسٰى اَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ❊
اما اول كیمسه كه كفردن توبه ایله ایمانه كلوب عمل صالح ایشلیه شاياندر كه
اول كیمسه فلاح بولجیلردن اوله
٦٨ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَتَعَالٰى
عَمَّا يُشْرِكُونَ ❊ ربك جل شانه دیلیوب اختیار ایتدیكی شیئی خلق ایدر
يوخسه انلر ایچون بر شی اختیار ایتمك یوقدر الله تعالانك اختیاری اوزرینه
اختیار اولق ممكن دكلدر واكا اشراك ایتدكلرندن عالی ومنزهدر ❊ مرویدر كه
صنا دید عرب دیدیلر كه نبوته محمد اختیار اولنه جغنه مكه وطائفدن بر بیوك
كیمسه اختیار اولنیدی اندن مرادلری ولید بن مغیره یا عروة بن مسعود
الثقفی ایدی اكا جوابده بو آیت كریمه نازل اولدی
٦٩ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ❊ ربك تعالی
انلری پیغمبر علیه السلامه قلبلرندن مضمر حقد وعداوتی آشكار اولان طعنلرینی بیلور
٧٠ وَهُوَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْاُولٰى وَالْاٰخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ
وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ❊ عبادته مستحق كیمسه یوقدر انجق معبود بالحق
اول الله تعالادر دار بنده ولی نعم اول اولمغله دنیا واخرتده حمد وحكم
انكیچوندر وآخر الامر اكا رجوع اولنورسكز

٧١ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ اَفَلَا تَسْمَعُونَ ❊ دیكه فكر ایدك اكر الله تعالی
قیامته دك اوزریكزه كیجه یی دائم ایتسه الله تعالادن غیری كیم واردر كه
سزه طلب معاشكز ایچون آیدنلغی كتوره آیا بونی تفكرله بزم نصیحتمزی
دكله مكه قولاغكز یوقیدر
٧٢ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ اَفَلَا تُبْصِرُونَ ❊ انلره دیكه
آیا نه كوررسكز اكر الله تعالی قیامته دك اوزریكزه كوندزی امتداد ایتسه
الله تعالادن غیری اله كیمدر كه اندہ سزه مرحمة راحت ایچون كیجه‌یی كتوره
آیا آثار قدرتی دیدۀ تفكرله كورمزمیسكز
٧٣ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ❊ اول الله تعالانك رحمتندندر كه كیجه‌یی سكون
وراحت وكوندزی فضلندن كسب وتجارت طلبكز ایچون خلق ایتدی
شاید كه بونعمتلری بیلوب اكا شكر ایده‌سز
٧٤ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ اَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ❊
یاد ایله اول كونیكه الله تعالی مشركلره شول اله زعم ایتدیككز شركاكزنره‌ده دردیه
٧٥ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا اَنَّ الْحَقَّ
لِلّٰهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ❊ اولكونده هر امتدن كلام وعمللرینه
پیغمبرلرینی شاهد اخراج ایده‌رز وانلره دیرز كه شرك وتكذیبكزه اولان
حجتكزی كتورك اولوقتده الله تعالانك وحدانیتنی بیلوب كذب وافترا
وباطل دعوالرینی غائب ایده‌لر
٧٦ اِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسٰى فَبَغٰى عَلَيْهِمْ وَاٰتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ
مَا اِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ اُولِي الْقُوَّةِ اِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ❊ قارون موسی علیه السلامك قومندن ایدی قومنه
ظلم وتعدی وموسایه مخالفته سركشلك ایتدی بزاكا خزینه‌لر ویردككه
انك مفتاحلری قوت صاحبلری بر جماعته تحمیلده ثقیل اولوردی مؤمنلردن
انك قومی اكا دیدیلر كه ای قارون مال دنیا ایله فرحلنمه زیرا الله تعالی
دنیا ایله فرح ایدیجیلری سومز ❊ منقولدر كه موسانك عمزاده سیدی موسی
ابن عمران بن قاهث بن لاوی بن یعقوب علیه السلامدر وقارون بن یصهر

ابن قاهندر غايت خوب صورت اولمغله منور ديرلردى توريتى ازبردن اوقوردى
فقرى حالنده غايت متواضع اولوب غنى اولدقده طبيعتى متغير ومتكبر
اولدى مالنك مفتاحلرينى يوكتنلر قرق يا التمش كيسه ايدى ديديلر وهر
مفتاحى برپارمقدن زياده دكل ايدى دينلدى
٧٧ وَابْتَغِ فِيمَا اٰتٰيكَ اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا
وَاَحْسِنْ كَمَا اَحْسَنَ اللّٰهُ اِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْاَرْضِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ
الْمُفْسِدِينَ ❊ ينه قارونه اول مؤمن قوملرى ديديلر كه الله تعالانك
سكا ويرديكى غنا وثروتله آخرتى طلب ايله ودنيادن نصيبكى اونتمه (يعنى
اول مالدن قسمتك انجق بر كفن اولمغله انى اونتميوب) الله تعالى سكا احسان
ايتديكى كبى سنده عباد اللهه احسان ايت يريوزنده ظلم وبغيه بادى فساد
طلب ايتمه الله تعالى فساد ايدنلرى سومز
٧٨ قَالَ اِنَّمَا اُوتِيتُهُ عَلٰى عِلْمٍ عِنْدِي اَوَلَمْ يَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَهْلَكَ
مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَاَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْئَلُ عَنْ
ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ❊ قارون انلره جوابنده ديديكه انجق بنده اولان
علم اوزرينه بو مال بكا ويرلشدر اول علم توريةيا تجارت يا كيميا اوله كه
موسى عليه السلام همشيره سنه اوكرتمشيدى قارون اندن تعليم ايلمشيدى
اول قارون توريتدن وتاريخلردن بيلمديكه اندن مقدم قوتده اندن
اشد وقوى ومالده اندن جمعيتلو نيجه قرونلرى بز هلاك ايتدك قيامتده مجرملر
كناهلرندن سؤال اولنمزلر بلكه سيمالرندن معلوم اولوب معذب اولورلر
٧٩ فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا
يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا اُوتِيَ قَارُونُ اِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ❊ برشنبه كونى قارون
صاغنده اوچيوز غلام وصولنده اوچيوز جاريه جمله سى زر وجوهره
مستغرق كمال زينتله قومنه چيقدى اول قومندن حيات دنيايه طالب
وراغب اولانلر ديديلر كه كاشكى قارونه ويريلان مال بزه دخى ويريليدى
اول دنياده حظ عظيم صاحبيدر
٨٠ وَقَالَ الَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللّٰهِ خَيْرٌ لِمَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا وَلَا يُلَقّٰيهَا اِلَّا الصَّابِرُونَ ❊ شونلر كه انلره علم ويريلوب
احوال آخرتى وبركت قناعتى بيلور (يوشع عليه السلام واصحابى) كبى كيمسه لر
اول قارون مثللو مال تمنى ايدنلره ديديلر كه اى طالب دنيالر واى سزه ايمانله

عمل الصالحى جمع ايدنلر ايچون الله تعالانك ثوابى قارونك ودنيا ومافيهانك
مالندن خيرلودر اول ثوابه انجق معاصيدن حذرله طاعته صبر ايدنلر ملاقى اولورلر
٨١ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْاَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ ❊ بز اول قارونى وخانه سنى يره كچوردك انكچون
الله تعالانك اول عذابندن آنى قورتارمغه برقومدن ياردم ايدر اولمدى كندو
دخى اول عذابى منعه قادر اولمدى * روايت اولنديكه قارون دائما موسى
عليه السلامه اذا ايتمكده ايكن قرابتيچون موسى عليه السلام اكا مدار
ايدردى وقتاكه زكاة وجوبى نازل اولدقده مالنك بيكده برينى ويرمكه قارونه
امر ايدوب آنكله صلح اولدى قارون حساب ايدوب چوق كورمكه قصد
ايلديكه موسايى بنى اسرائيل بيننده متهم ايده سنبرانام برمرأة فاجره يه ايكى
كيسه آلتون ويروب موسى بنمله زنا ايتدى ديمكه عهد ايتدردى عيد كونى
كلدكده موسى عليه السلام ناسه واعظ ايدر ايكن سرقت ايدنك اللرى قطع
ايدرز زنا ايدنه محصن دكلسه دكنك اورز محصن ايسه رجم ايدهرز ديدكده
قارون ديديكه اكرسن ايدر سكده بو حكمى كنديكه اجرا ايدرميسن موسى
عليه السلام البته اجرا ايدرم ديدى قارون بنى اسرائيل زعم ايدرلركه سن
فلانه فاجره ايله فجور ايتمشسن ديدى اول سنبرانام فاجره اول محله كتورلدى
موسى عليه السلام اول فاجره يه الله تعالايه وتوريته يمين ويروب طوغرى
سويله ديدى هيبت الهى وقوعيله زن دفعة ياكليم الله قارون بكا افترا ايله ديو
ايكى كيسه آلتون ويردى ايشته كيسه لر ديو مهريله كتوردى بنى اسرائيل
كوروب مكرى آشكار اولدى همان موسى عليه السلام سجده يه واروب
قاروندن شكايت ايلدى وحى الهى كلديكه يرى سكا مسخر ايلدم استديكك
وجهله امر ايله بيورلدى فى الحال يا ارض قارونى اخذ ايله ديدى عقب
ديزلرينه دك يوتدى ايكنجى دفعه اخذايت ديدى بلنه دك يوطدى اوچنجيده
بوغازينه دك دردنجى كره اخذ ايت ديديكده ياتوب غائب اولدى هر دفعه ده
قارون يالواردى مرحمت ايتميوب يره اخذ ايت ديمكده ايدى وحى الهى
كلديكه اول سندن مرارا وكرارا مرحمت طلبيله يالواردى سن مرحمت
ايتمدك عزتم حقيچون اكر اول بكا بركره دعا ايديدى مرحمت ايدردم بيوردى
بعده بنو اسرائيل ديديلر كه مدى بوفعلى قارونه ايتديكه مال ودارينه ورث
اوله تكرار دعا ايلدى مال ودارى جمله يره كچديلر * دينلديكه قارون الى يوم

القيام هر كون بو بنجه يره كچمكده در
٨٢ وأصبح الذين تمنوا مكانه بالأمس يقولون ويكأن الله يبسط الرزق
لمن يشاء من عباده ويقدر لولا أن من الله علينا لخسف بنا ويكأنه
لا يفلح الكافرون ✵ دونكى كون قارونك حال ومنزلتنى استيانلر صباح
بر برينه ديرلر ديكه واى سكانى بيلكه الله تعالى قوللرندن ديلديككنك رزقنى
بسط واوسع ايدر وديلديككنك مقتضاى مشيتيله قبض ايدر اكر الله تعالى
دنياده نعمتى ايتديككمزى وبرمكله منت ايتميدى بزدخى قارون كبى يره كچردك
بيلمز وكورمز ميسنكه كافرلر عذابدن خلاص اولوب فلاح بولمزلر
٨٣ تلك الدار الآخرة نجعلها للذين لا يريدون علوا في الأرض
ولا فسادا والعاقبة للمتقين ✵ بز دار آخرتى يربوزنده تكبر وعنوان وظلم
وفساد استيانلر ايچون قيله رز عاقبت محموده كه جنتدر اول متقيلر ايچوندر
٨٤ من جاء بالحسنة فله خير منها ومن جاء بالسيئة فلا يجزى الذين
عملوا السيئات إلا ما كانوا يعملون ✵ كيمكه دنياده ايشلديكى خصال
حميده وطاعت وعبادتله كله آخرتده انلردن خيرلو وزياده مكافات اولنور
كيمكه خصال ذميمه وكناهله كلور ايسه اول كيمسه انجق اشلديكى كناهى
مقدار نجه جزا اولنور
٨٥ إن الذي فرض عليك القرآن لرادك إلى معاد قل ربي أعلم
من جاء بالهدى ومن هو في ضلال مبين ✵ اول الله تعالى كه سكا قرآنك
تبليغنى وانكله عملى فرض ايتدى البته سنى معادك اولان مكه يه رد ايديجيدر
ديكه ربم عز شانه هدايت وتوحيدله كلنه وضلالات ظاهره ده اولنه اعلمدر
✵ مرويدركه پيغمبر عليه السلام هجرتلرنده مكه دن چيقوب جحفه نام محله
كلدكلرنده مكه دن افتراق وانكا اشتياقلرى خطور ايتمكله اول محلده
بو آيت كريمه نازل اولدى
٨٦ وما كنت ترجو أن يلقى إليك الكتاب إلا رحمة من ربك فلا تكونن
ظهيرا للكافرين ✵ يا محمد سن قرآن سكا كوندريلور اميدنده دكل ايدك
انجق ربك تعالى رحمتندن انى سكا كوندردى سن كافرلره ظهير ومعين اولمه
٨٧ ولا يصدنك عن آيات الله بعد إذ أنزلت إليك وادع إلى ربك
ولا تكونن من المشركين ✵ قرآن سكا انزال اولندقدنصكره كافرلر انك
قرائتندن وموجبيله عمل ايتمكدن سنى منع ايتمسونلر ناسى ربك تعالانك توحيد

وعبادتنه دعوت ايله وانلره مساعده ايله مشركلردن اولمه
٨٨ ولا تدع مع الله إلها آخر لا إله إلا هو كل شيء هالك إلا وجهه
له الحكم وإليه ترجعون ✵ الله تعالى ايله آخر اله ادعا ايتمه اندن غيرى
معبود بالحق يوقدر (بو خطابلر ظاهرده پيغمبر عليه السلامه اولوب مراد امتدر)
جميع اشيا هلاك اولیجى فانيدر انجق ذات خدا باقيدر حكم وفرمان انككدر آخرتده
جمله انكا رجوع اولنور سكز

— ٢٩ — (سورة العنكبوت وهى تسع وستون آية مكية الا عشر آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٤
١ الم ✵ بو حروفاتك حقايقنى تحقيقه يول يوقدر بعضيلر
الف اسم الله لام لطف الله ميم مجد الله ديمش
٢ أحسب الناس أن يتركوا أن يقولوا آمنا وهم لا يفتنون ✵
ناس مجرد بز ايمان كتوردك ديمهلريله ترك اولنديلرمى ظن ايتديلر تاكه نفس ومال
ونعمت وجهاد وهجرت وعبادت وطاعت وانواع مشقتله امتحان اولنمديجه
٣ ولقد فتنا الذين من قبلهم فليعلمن الله الذين صدقوا وليعلمن
الكاذبين ✵ انلردن مقدم كچن انبيا واوليايى بز انواع بلالرله امتحان
ايتدك كيمى مقتول كيمى مضروب اولوب هيچ برى دينندن عدول ايتمدى الله تعالايه
جمله نك حالى معلوم ايكن امتحانله ايمانده صادقلرى كاذبلردن تميز ايدوب
صادقلره ثوابله كاذبلره عقابله جزا ايده
٤ أم حسب الذين يعملون السيئات أن يسبقونا ساء ما يحكمون
اول كفر ومعاصى ايشليانلر ظن ايدرلرميكه بزانى فوتله ياخود عجز ايله كناهلرينك
جزاسندن كچهلم انلرك حكملرى نه قبيح حكم اولور
٥ من كان يرجوا لقاء الله فإن أجل الله لآت وهو السميع العليم
كيمكه جنتده الله تعالانك لقاسنى اميد ايدر يا ثواب الهى يه وصولى رجا ايدر
الله تعالانك لقا وجزا ايچون تعيين ايلديكى وقت كلیجيدر وقوللرينك كلامنى
ايشديجى وضميرلرينى بيليجى اولدر
٦ ومن جاهد فإنما يجاهد لنفسه إن الله لغني عن العالمين ✵
كيمكه شهواتدن صبرله ومشقت طاعاتله جهاد ايده انجق كندو نفسيچون
جهاد ايدركه نفعى كندويه عائددر الله تعالى عالملرك طاعات ومجاهداتندن
غنى وبى نيازدر

٦ والذين آمنوا وعملوا الصالحات لنكفرن عنهم سيئاتهم ولنجزينهم احسن الذي كانوا يعملون ✵ انلر كه مؤمن اولوب عمل صالح ايشلديلر بز انلرك معصيتلريني ايمان وطاعتلريله ستر ومحو ايده رز واحسن اعماللريله جزا ايده رز

٧ ووصينا الانسان بوالديه حسنا وان جاهداك لتشرك بي ما ليس لك به علم فلا تطعهما الي مرجعكم فانبئكم بما كنتم تعملون ✵ بز انسانه امر ايتدككه اناسنه باباسنه حسن معامله ايده اكر انلر سكا سنك بيلديكك شيئه الوهيتله عبادت وبكا تشريك ايتمكه تكليف وجهد ايدرلرسه انلره اطاعت ايتمه سزدن مؤمن وكافر ووالد ينه يار وعاق جمله رجوعكز بنم طرفه در وقت جزاده سزه عمللركزي خبر ويررم * مرويدركه بو آيت كريمه ولقمان واحقافده كي ايات سعد بن ابي وقاص واناسي حمنه بنت سفيان حقنده نازل اولمشدركه سعد اسلامه كلدكده اناسي حمنه يمين ايتديكه تا اول مرتد اولنجه كونشدن كولكه يه وارميه واكل وشرب ايتميه بو حال اوزره اوچكون اكلندي سعد اكا ديديكه اكر سنك يوز جانك اولسه وبر بر چيقسه بن ديني ترك ايدر وبو بابده سكا اطاعت ايدر دكلم حمنه انك اطاعتندن مأيوس اولدقده كولكه يه كلوب اكل وشرب ايتدي

٨ والذين آمنوا وعملوا الصالحات لندخلنهم في الصالحين ✵ شو نلر كه ايمان ايتديلر وعمل صالح ايشلديلر بز انلري صالحلر زمره سنه ادخال ايده رز كه انلرك مدخلي جنتدر

٩ ومن الناس من يقول آمنا بالله فاذا اوذي في الله جعل فتنة الناس كعذاب الله ولئن جاء نصر من ربك ليقولن انا كنا معكم اوليس الله باعلم بما في صدور العالمين ✵ ناسدن بعضيسي بز الله تعالايه ايمان ايتدك درلر چونكه انلره الله يولنده كفره دن عذاب اولنسه ناسك رنج وعذابني الله تعالانك عذابي كبي عد ايدرلر يعني كافرلرك عذابي خوفندن ترك ايمان ايدرلر واكر ربك تعالادن مؤمنلره نصرت واقع اولسه بزدينده سزكله برابرز غنيمته بزي شريك ايدك ديرلر الله تعالى عالملرك قلبنده اولان ايمان ونفاقه اعلم دكلميدر

١٠ وليعلمن الله الذين آمنوا وليعلمن المنافقين ✵ الله تعالى حقيقتده مؤمنلري وايمانلرنده منافقلري بيلور وتميز ايدر وجزالريني ويرر

١١ وقال الذين كفروا للذين آمنوا اتبعوا سبيلنا ولنحمل خطاياكم وما هم بحاملين من خطاياهم من شيء انهم لكاذبون ✵ مكه كافرلري ايمانه كلنلره ديديلركه بزم دينمزه وبابالرمزك ملتنه تابع اولك اكر بو سزه كناه اولورسه بز سزك خطالركزي قيامتده يوكلنورز حالبوكه اول كافرلر انلرك خطالرندن برشي يوكلنور دكللردر انلر اول زعملرنده كاذبلردر

١٢ وليحملن اثقالهم واثقالا مع اثقالهم وليسئلن يوم القيمة عما كانوا يفترون ✵ اول كافرلر قيامتده البته كندو كناهلريني يوكلنورلر واضلال ايتدكلرينك وزرلريني دخي كندو وزرلريله برابر يوكلنورلر مع هذا اول اضلال ايتدكلري تبعه لرينك كناهلرندن برشي نقصان اولمز واول تابع ومتبوع وضال ومضل دنياده ايشلدكلري حيله و باطللردن قيامتده سؤال اولنورلر

١٣ ولقد ارسلنا نوحا الي قومه فلبث فيهم الف سنة الا خمسين عاما فاخذهم الطوفان وهم ظالمون ✵ بز نوح عليه السلامي ايمانه دعوت ايچون قومنه ارسال ايلدك انلرك بيننده بيك يلدن اللي يل نقصان اكلندي انلري طوفان اخذ ايتدي انلر كفرله ظالملر ايدي * مرويدركه نوح عليه السلام قرق ياشنده بعث اولندي طقوز يوز اللي سنه قومني ايمانه دعوت ايلدي وطوفاندن صكره آلتمش سنه دخي معمر اولديكه بيك اللي سنه اولور علی قول بيك درتيوز سنه معمر اولدي * منقولدركه ملك الموت روحني قبضه كلدكده ديديكه يا نبي الله دنيايي نيجه بولدك ايكي قپولو برخانه كوردم برندن كيردم برندن چيقدم بيوردي * دينلديكه بو قصه دن مراد يعني نوح عليه السلامك بو مدت مديده ده دعوتي وقومندن چكديكي اذا وجفاسي وينه تكذيبلريله طوفان اخذ ايتمسي بياني پيغمبرمز عليه السلامه تسليه ايدي

١٤ فانجيناه واصحاب السفينة وجعلناها آية للعالمين ✵ نوح عليه السلامه وسفينه ده اولانلره بز نجات ويردك واني عالملره عبرت قيلدق

١٥ وابراهيم اذ قال لقومه اعبدوا الله واتقوه ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون ✵ وابراهيم عليه السلامي قومنه كوندردك اول انلره ديديكه الله تعالايه عبادت ايدوب اندن قورقك كه كفر ومعصيتده اولمكزدن اول سزه خير اودر اكر خير وشري بيلور سكز

(١٦) انما تعبدون من دون الله اوثانا وتخلقون افكا ان الذين تعبدون
من دون الله لا يملكون لكم رزقا فابتغوا عند الله الرزق واعبدوه واشكروا
له اليه ترجعون ❋ سز الله تعالادن غيرى بتلره عبادت ايدرسز وشريك
ديو يلان دوزرسز شول بتلركه الله تعالادن غيرى انلره عبادت ايدرسز انلر
سزه رزق ويرمكه قادر دكلر در رزقى الله تعالى دن طلب ايدك واكا عبادت
ايدك وروزقكزى اول ويرمكله اكا شكر ايدك زيرا آخرتده اكا رجوع ايدرسكز
اعمالكزه كوره جزا كزى ايدر

(١٧) وان تكذبوا فقد كذب امم من قبلكم وما على الرسول الا البلاغ
المبين ❋ اكر پيغمبرى تكذيب ايدر سكز سزدن مقدم كلن امتلر
دخى پيغمبرلرينى تكذيب ايتديلر دى انلرك تكذيبلرى دنيا وآخرتده
كندولرينه ضرر ايتدى پيغمبرلر انجق توحيده دعوت وآشكار امر ونهى
تبليغه مأمورلردر

(١٨) اولم يروا كيف يبدئ الله الخلق ثم يعيده ان ذلك على الله
يسير ❋ كافرلر كورمزلر ميكه الله تعالى انلرى نيجه يوقدن وار ايلدى صكره
قيامتده تكرار احيا ايدر بويراتمق وديرلتمك حق تعالايه آساندر

(١٩) قل سيروا في الارض فانظروا كيف بدأ الخلق ثم الله ينشئ النشاة
الآخرة ان الله على كل شيء قدير ❋ يا محمد اول منكر بعثلره ديكه يريوزنده
كزوب عبرتله نظر ايدككه الله تعالى بومخلوقاتى اختلاف اجناس واحوال
اوزره نيجه خلق ايتمشدر يوندنصكره بعث واعادهيه قدرتنى فهم ايدرسز زيرا
ابدادن اعاده آساندر الله تعالى هرشيئه قادردر

(٢٠) يعذب من يشاء ويرحم من يشاء واليه تقلبون ❋ ديلديكنه عذاب
وديلديكنه رحمت ايدر روز جزاده مجازات ايچون اكاردوانور سكز

(٢١) وما انتم بمعجزين في الارض ولا في السماء وما لكم من دون الله
من ولي ولا نصير ❋ يرده وكوكده فرار وخفاده اولسكز سزه عذاب ايتمكدن
الله تعالايى عاجز ايديجيلردن دكلسكز وسزك ايچون عذابدن تخليصه الله
تعالادن غيرى نكهدار ومدد كار يوقدر

(٢٢) والذين كفروا بآيات الله ولقائه اولئك يئسوا من رحمتي واولئك
لهم عذاب اليم ❋ شونلركه الله تعالانك وحدانيتنه وكتابلرينه وآخرتده
لقاسنه كافر اولديلر انلر بنم رحمتمدن مأيوس اولديلر وانلر ايچون المولم عذاب واردر

(٢٣) فما كان جواب قومه الا ان قالوا اقتلوه او حرقوه فانجيه الله
من النار ان في ذلك لآيات لقوم يؤمنون ❋ ابراهيم عليه السلام
بتلرينى قيردقدنصكره قومنك جوابى انجق ابراهيمى قتل ياخود آتشه ياقق
ديمك اولمغله انى ناره القا ايتدكلرنده الله تعالى ناردن نجات ويروب نار اكا
برد وسلامت اولدى انك ناردن نجاتنده مؤمنلره قدرت وعبرت نشانلرى واردر

(٢٤) وقال انما اتخذتم من دون الله اوثانا مودة بينكم في الحيوة الدنيا
ثم يوم القيمة يكفر بعضكم ببعض ويلعن بعضكم بعضا ومأويكم النار
وما لكم من ناصرين ❋ ابراهيم عليه السلام ديديكه انجق الله تعالادن
غيرى بتلرى اله اتخاذ ايتديككز دنياده كچنمك ايچون جمعيت وبرلكز بيننده
مودتدر صكره قيامتده بعضكز بعضكزى انكار وتكفير وبعضكز بعضكزه
لعن وشتم ايدرسكز سزك يريكز جهنمدر انده سزه مدد كار يوقدر

(٢٥) فآمن له لوط وقال اني مهاجر الى ربي انه هو العزيز
الحكيم ❋ ابراهيم عليه السلامه (قرنداشى اوغلى اولان) لوط عليه السلام
اولا ايمان كتوروب بن ربم تعالانك امر ايتديكى محله قومدن هجرت ايده رم
ديدى اول الله تعالى غالبدر دشمنلرمى بندن منع ايدر بكا صالح اولان شيئى حكم
ايدر * مرويدركه ابراهيم ولوط عليهما السلام وبنت عمى اولان زوجهسى ساره
سواد كوفهدن كوثى ٢ نام قريهدن حرّان نام قريهيه اندن شامه كلديلر
ابراهيم عليه السلام فلسطينه نزول ايدوب لوط عليه السلام مؤتفكهيه
كتدى * ديلديكه ابراهيم عليه السلام هجرتنده يتمش بش ياشنده ايدى
حق تعالى اول سنه هاجر جاريهدن اكا اسماعيل عليه السلامى ويردى
ويوز اون ايكى ياشنده سارهدن اسحق عليه السلامى ويردى

(٢٦) ووهبنا له اسحق ويعقوب وجعلنا في ذريته النبوة
والكتاب وآتيناه اجره في الدنيا وانه في الآخرة لمن الصالحين ❋
وبز اكا اوغلى اسحق ونبيرهسى يعقوب عليه السلامى اعطا ايتدك وانك
ذريتنه نبوت وكتابلر ويردك واختيار لغنده دنياده اولاد وذريتنه نبوت
وكتابلر وجملهدن ثناء احسن واخر دهره دك صلوة وسلام ويرلمكله هجرتى
اجرنى ويردك وآخرتده جمله صالحين زمرهسنده در

(٢٧) ولوطا اذ قال لقومه انكم لتأتون الفاحشة ما سبقكم بها من احد
من العالمين ❋ لوط عليه السلام قومنه ديديكه سز برفاحش عمل

٢ (كوثى) ابراهيم
عليه السلامك دنيايه
كلديكى ونمرودك دخى
هلاك اولديغى محلدر
(حرّان) اورفهنك
جنوب طرفنده
واقع غايت قديم
وجسيم برشهر ايدى
بناء كنعانيوندر وحالا
غريب آثارلرى باقيدر
(فلسطين) قدس
سنجاغيدر اسباطبنى
اسرائيلدن دخى
فلسطينده درت سبط
وار ايديكه حبرونده
سبط شمعون
وعسقلانده سبط
دان وقدس شريفده
يهودا واريحا يعنى
قرية الجبارينده
بنيامين بولنمشدى
(مؤتفكه) شول
بلدهلردركه
قوم لوط اوزره زير
وزبر اولديلر (لمحرره)

نصف

ایشلرسکزکه سزدن مقدم بو عملی عالمده کیمسه ایشلمشدر
٢٨ أئنكم لتأتون الرجال وتقطعون السبيل وتأتون في ناديكم المنكر
فما كان جواب قومه الا ان قالوا ائتنا بعذاب الله ان كنت من الصادقين ۞
آیاسز رجاله مباشرت ایدرسز و یول قطع ایدرسزکه یولجیلرك مالنی الورسکز
وغریبلره بو عملکزی ایدرسکز و مجلسلر یکزده فحشیات ودشنام وصفیر وشرب خمر
و بربریکزله جماع و یولجیلره طاش آتمق واستهزا ایتمك کبی فعل قبیح ایشلرسکز
لوط علیه السلامه قومنك جوابی استهزا یوزندن انجق بو اولدیکه اللهك
عذابنی بزه کتور اکر صادقلردن ایسك دیدیلر
٢٩ قال رب انصرني على القوم المفسدين ۞ لوط علیه السلام
انلرك صلاحندن نومید اولوب مناجات وجهیله یارب بو قوم مفسدین او زره
انزال عذاب ایله بکا نصرت ویر دیدی
٣٠ ولما جاءت رسلنا ابراهيم بالبشرى قالوا انا مهلكوا اهل
هذه القرية ان اهلها كانوا ظالمين ۞ وقتاکه رسوللرمز ملکلر
ابراهیم علیه السلامه اولاد مژده سیله کلدکده دیدیلرکه بو قریهٔ سدوم
اهالیسنی هلاك ایده جکزکه انلر انواع منکراتله کفر وظلم ایدیجیلردن اولدیلر
٣١ قال ان فيها لوطا قالوا نحن اعلم بمن فيها لننجينه واهله
الا امرأته كانت من الغابرين ۞ ابراهیم علیه السلام ملکلره دیدیکه
انده لوط واردر اول ظالملردن دکلدر ملکلر دیدیلرکه بز انده اولان مؤمن
وکافری بیلورز بز لوطه واهلی تبعه سی مؤمنلره نجات ویررز انجق زوجه سی
عذابه داخل اولانلردندر
٣٢ ولما ان جاءت رسلنا لوطا سيء بهم وضاق بهم ذرعا وقالوا
لا تخف ولا تحزن انا منجوك واهلك الا امرأتك كانت من الغابرين ۞
وقتاکه رسوللرمز ملکلر لوط علیه السلامه کلدیلر اول انلری بیلمکله قومی
انلره تعرض ایدرلر خوفیله غایت مغموم وتاب وطاقتی ضیق اولدی ملکلر
انك بو هیج وتابنی کوردکده تسلی ایدوب دیدیلرکه قورقمه وحزن ایتمه بز سنی
وسکا تابع مؤمن اهل بیتکی قورتاریرز انجق زوجه ك عذابده باقی وهلاك اولنلردندر
٣٣ انا منزلون على اهل هذه القرية رجزا من السماء بما كانوا
يفسقون ۞ بز بو قریه اهالیسی اوزرینه فسقلری سببیله کوکدن
طاش یاغدیره جغز

٣٤ ولقد تركنا منها اية بينة لقوم يعقلون ۞ بز اول قریه نك
خرابلق آثارینی وکوکدن یاغان طاشلرك بقیه لرینی وانده ظهور ایدن
سیاه صوبی نشانهٔ ظاهره ترك ایتدككه تعقل ایدن قوم ایچون عبرت اوله
٣٥ والى مدين اخاهم شعيبا فقال يا قوم اعبدوا الله وارجوا
اليوم الاخر ولا تعثوا في الارض مفسدين ۞ ومدین اهلنه نسبده
قرداشلری شعیبی کوندردك اول انلره دیدیکه یاقوم الله تعالی یه عبادت ایدك
وآخرتده ثوابی امید اولنور عمل ایشلیك وکیل ووزنده نقصله یریوزنده فساد ایتمك
٣٦ فكذبوه فاخذتهم الرجفة فاصبحوا في دارهم جاثمين ۞
انلر شعیب علیه السلامی تکذیب ایتدیلر انلری زلزله یا صیحهٔ جبریل علیه السلام
اخذ ایدوب خانه لرنده دیزلری اوزره چوکمش میتلر اوله رق صباحلدیلر
٣٧ وعادا وثمود وقد تبين لكم من مساكنهم وزين لهم الشيطان
اعمالهم فصدهم عن السبيل وكانوا مستبصرين ۞ وعاد وثمود
قوملرینی دخی هلاك ایتدك (حجاز ویمنده) انلرك مسکنلرندن کیدیجه انلرك عذاب
اثرلری سزه ظاهر اولور وشیطان انلره کفر ومعاصیدن اعمال سیئه لرینی
تزیین ایتدی وطوغری یولدن منع ایتدی حالبوکه انلر بصیرت وعقل صاحبلری یکن
کندو ظنلریله پیغمبرلرینك کلاملرینی معقول کورمیوب هلاکه اوغرادیلر
٣٨ وقارون وفرعون وهامان ولقد جاءهم موسى بالبينات
فاستكبروا في الارض وما كانوا سابقين ۞ وقارون وفرعون وهامانی
دخی هلاك ایتدك موسی انلره معجزه وعلامات ظاهره ایله کلدکده انلر تکبر ایدوب
ارض مصرده فساد ایتدیلر عذابلرمز انلره ایریشوب قورتیله مدیلر
٣٩ فكلا اخذنا بذنبه فمنهم من ارسلنا عليه حاصبا ومنهم من
اخذته الصيحة ومنهم من خسفنا به الارض ومنهم من اغرقنا وما
كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون ۞ بونلرك هربرینی
کندو کناهیله مؤاخذ ایتدك انلردن بعضی اوزره روزکار کوندردککه اول
طاش یاغدردی (انلر قوم لوطدر) وبعضی صیحه اخذ ایتدیکه (انلر اهل مدین
وثمود در) وبعضی یره کچوردککه (اول قارون ندر) وبعضی غرق ایتدککه
(قوم نوح وفرعون وقومیدر) الله تعالی انلره ظلم ایدر اولمدی لکن انلر جهل
وعنادله نفسلرینه ظلم ایتدیلر
٤٠ مثل الذين اتخذوا من دون الله اولياء كمثل العنكبوت اتخذت بيتا

وان اوهن البيوت لبيت العنكبوت لو كانوا يعلمون ❋ شونلركه
الله تعالادن غيرى دوستلر اتخاذ ايدرلر انلرك مثالى اورمجك مثاليدركه خانه پيدا
ايدر خانه لرك زياده كوشك وضعيفلرى اورمجكك خانه سيدركه نه سقفى
ونه ديوارى واركه قيش وياز ده كندويى محافظه ايده مشركلرك دخى اصنامه
عبادت واعتمادلرى بونك كبيدركه دنياده وآخرتده نفع وضرره قدرتلرى
يوقدر اكر بيلورلرسه

٤١ ان الله يعلم ما يدعون من دونه من شىء وهو العزيز الحكيم ❋
الله تعالى كندندن غيرى هر نه شيئه طپارلرسه بيلور وجزالرينى ايدركه اول
هر شيئه غالب وقاهر وهر فعلنده حكيمدر

٤٢ وتلك الامثال نضربها للناس وما يعقلها الا العالمون ❋
بو مثللرى بكه بزناسه بيان ايدرز انلرى تعقل ايدوب نفعلنمزلر مكر كه اشيانك
حقايقنه واقف عالملر اولهلر

٤٣ خلق الله السموات والارض بالحق ان فى ذلك لاية للمؤمنين ❋
الله تعالى سموات وارضى اظهار حق ايچون خلق ايتدى بونلرك يرادلمسندن
مؤمنلر ايچون علامت وعبرت واردر

٤٤ اتل ما اوحى اليك من الكتاب واقم الصلوة ان الصلوة تنهى
عن الفحشاء والمنكر ولذكر الله اكبر والله يعلم ما تصنعون ❋ سكا
وحى اولنان قرآنى تلاوت ايله ونمازه قيام ومداومت ايله تحقيق نماز انسانى
عقلا وشرعا مذموم وممنوع ومحذوراتدن نهى ومنع ايدر وذكر الله طاعاتك اكبر
وافضليدر على قول الله تعالانك قوللرينى ذكر ايتمسى عبدك ذكرندن اكبر وافضلدر
الله تعالى خير وطاعاتدن عملكزى بيلور اكا كوره احسن جزا ايدر ❋ مرويدركه
انصاردن بر يكت بش وقتى پيغمبرمز عليه السلامله قيلردى مع ذلك فواحشدن
برشيى ترك ايتمز ايشلردى انك حالى پيغمبر عليه السلامه وصف اولندقده
انك نمازى انى فواحشدن منع ايده جكدر بيوردیلر فى الواقع آز وقتده توبه
ايدوب كمال زهاددن اولدى

٤٥ ولا تجادلوا اهل الكتاب الا بالتى هى احسن الا الذين ظلموا	جزء
منهم وقولوا امنا بالذى انزل الينا وانزل اليكم والهنا والهكم واحد	٢١
ونحن له مسلمون ❋ اهل كتابله مجادله ايتميك مكر كه خصلت حسنه ايله
يعنى خشونتلرينه لين كلام وغضبلرينه حلم ايله مقابله ايده سز انجق عهدلرينى

قيروب جزيه ويرمكدن امتناع وحربه تصدى ايدنلره سيفله مقابله ايده سز
واول اهل كتابه ديه سزكه بزه وسزه انزال اولنان كتابلره ايمان ايتدك وبزم
الهمز وسزك الهكز بر الله تعالادر اكا مطيعلردنز

٤٦ وكذلك انزلنا اليك الكتاب فالذين اتيناهم الكتاب يؤمنون به
ومن هؤلاء من يؤمن به وما يجحد باياتنا الا الكافرون ❋ مقدم
انبيايه كوندرديكمز كتابلر كبى اصول دينده انلره موافق سكا قرآنى كوندردك
شونلركه بز كتب متقدمه نك علمنى ويردك (ابن سلام واصحابى كبى) انلر قرآنه
ايمان ايدرلر وعربدن دخى كيمسه لر واردركه اكا ايمان ايدرلر بزم آيتلرمزى
انجق كافرلر انكار ايدرلر (كعب بن اشرف وابو جهل كبى)

٤٧ وما كنت تتلوا من قبله من كتاب ولا تخطه بيمينك اذا لارتاب
المبطلون ❋ سن بو قرآنك نزولندن مقدم كتب منزله دن هيچ برينى
اوقومش دكل ايدك وصاغ الكله يازمش دخى دكل ايدك اكر سن قرائت
ياكتابت ايتمش اوليدك مشركلر قرآنى تعليم ايتمش يا كتب متقدمه دن اخذ
ايتمش ويهودلر بز توريتده انك نعتنى امى بولدق بو ايسه امى دكل ديو شك ايدرلردى

٤٨ بل هو ايات بينات فى صدور الذين اوتوا العلم وما يجحد
باياتنا الا الظالمون ❋ بلكه اول قرآن قلبلرينه علم ويرلمش كيمسه لرك
حفظ وضبطنده آيات بينه در (كه اهل كتاب مؤمنلرى يا صحابهٔ كرامك ازبرلرنده اولوب
تحريفدن مبرادر زيرا كتب متقدمه ورقدن اوقنوب حافظى بولنمزدى) بزم
آيتلرمزى انجق ظلمده مكابره ايدنلر انكار ايدرلر

٤٩ وقالوا لولا انزل عليه ايات من ربه قل انما الايات عند الله وانما
انا نذير مبين ❋ مشركلر ديديلركه نوليدى محمده ربندن (ناقهٔ صالح
وعصاى موسى ومائدهٔ عيسى كبى) علامتلر نازل اولسه ايدى سن انلره ديكه
آيتلرك نزولى الله تعالانك قدرتنه متعلقدر زمان ايسترسه ونه كيفيتله مراد
ايدرسه كوندررر بنم قدرتمده دكلدر بن انجق انك عذابنى سزه آشكار
تبليغله تخويفه مأمورم

٥٠ اولم يكفهم انا انزلنا عليك الكتاب يتلى عليهم ان فى ذلك
لرحمة وذكرى لقوم يؤمنون ❋ انلره كفايت ايتمديمى كه بز سكا قرآنى
انزال ايتدك اول قرآن انلره اوقنور اطوار فصاحت واسرار بلاغتى انلره
معلومدركه برآيتك مثلنى كتورمكه قادر اولمدیلر بو قرآنده اكا ايمان كتورن

قوم ايچون رحمت ونعمت ونصيحت عظيمه واردر * ديلديكه مسلميندن برطائفه
پيغمبر عليه السلامه برصحيفه كتورديلركه انده يهودك بعض اقوالى يازلمشيدى
پيغمبر عليه السلام بيور ديلركه برقومه ضلالت يتركه پيغمبرلر كتور ديككندن
اعراضله غيرك كلامنه اقبال ايده لر
٥١ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
وَالَّذِينَ اٰمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللّٰهِ اُولٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ * ديكه
الله تعالى بنمله سزك بينكزه شاهد يتركه اول بنى معجزاتله تصديق ايتدى اول
كوكده و يرده اولانى بيلور بزم حالمزدخى اكا معلومدر انلركه باطل معبوده ايمان
ايدوب حق الله تعالى يه كافر اولديلر انلر كفرى ايمانه تبديل ايله زيانكار اولديلر
٥٢ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا اَجَلٌ مُسَمًّى لَجَاءَهُمُ الْعَذَابُ
وَلَيَاْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ * كافرلر سندن عذاب نزولنى عجله
ايسترلر اكر عذابلرينه لوح محفوظده وقت معين اولمسه البته عذابلرى
كلوردى وقتى كلدكده انلره فجأة كلوركه خبر وشعورلرى اولمز
٥٣ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ * انلر
سندن عذابك نزولنى عجله طلب ايدرلر وقتى كلديكى كبى انلرى جهنم احاطه ايدر
٥٤ يَوْمَ يَغْشٰيهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ
ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ * شول كونده انلرى اوستلرندن والتلرندن
عذاب قاپلار وانلره ملائكه دركه اعمال سيئه كزك عقوبتنى داديك
٥٥ يَا عِبَادِىَ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِنَّ اَرْضِى وَاسِعَةٌ فَاِيَّاىَ فَاعْبُدُونِ *
اى بنم مؤمن قوللرم اكر سزه آشكار عبادت آسان اولمسه بنم ارضم واسعه در
نره ده سزه عبادته آسان محل بولور سكز او طرفه هجرت ايدوب خلوص له بكا
عبادت ايدك * ديلديكه بو آيت كريمه مكه ده مقيم ضعفاء مسلمين شاننده نازل
اولديكه اكر مكه ده ايمانكزى اظهاردن مضايقه ده ايسكز مدينه يه هجرت
ايدككه اول ارض واسعهٔ آمنه در
٥٦ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ اِلَيْنَا تُرْجَعُونَ * هر بر نفس موتى
داديجيدر صكره بزم طرفمزه رجوع ايدرسكز
٥٧ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِى
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ اَجْرُ الْعَامِلِينَ * شونلركه مؤمن
اولوب عمل صالح اشلديلر البته بزانلرى جنتدن بلند مقاملره قوندررزكه انلرك

التندن نهرلر اقار وانلر انده دائملردر اعمال صالحه ايشليلرك اجرى نه كوزل اولور
٥٨ اَلَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ * انلر شونلردركه
اذاى مشركانه وهجرت اوطانه صبر ايتديلر ورزقلرى امرنده ربلرينه توكل ايدرلر
٥٩ وَكَاَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللّٰهُ يَرْزُقُهَا وَاِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ * حيواناتك اكثرى كندو رزقنى يوكلنوب طاشيمز بويله ايكن اول
حيواناته وسزه رزقى ويرن الله تعالادر بناء عليه هجرتله غربتده معاشكز ايچون
انديشه وخوف ايتميك الله تعالى رزقكزى نره دن ويربلور ديد يككزى ايشيدر
ورزقكزى نره دن ويره جكنى بيلور * ديلديكه وقتاكه صحابه هجرتله امر اولنديلر
بعضيلرى بز بر بلده يه كتديكمزده انده معيشتمز بوقدر نيجه ايده رز ديديلر بو
آيت كريمه نازل اولدى
٦٠ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ فَاَنّٰى يُؤْفَكُونَ * اكرسن اهل مكه يه سؤال ايتسك كه
سموات وارضى كيم خلق ايتدى وشمس وقمرى كيم تسخير ايتدى انلر البته الله
تعالى ايتدى ديرلر بوندن صكره انلك توحيد وطاعتندن نيجه اعراض ايدرلر
٦١ اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ * الله تعالى قوللرندن ديلديكى كيمسه يه رزقى كاه توسيع
كاه تضييق ايدر الله تعالى هر شيئى عليمدر قوللرينك مصالحنى بيلور
٦٢ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا
لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ * اكرسن انلردن
سؤال ايلسك كوكدن صويى كيم انزال ايدوب انكله يرى موتندن صكره احيا
ايتدى الله تعالى ايتدى ديرلر ديكه بنى وبكا تابع اولنلرى بو ضلالتدن حفظ ايدن
الله تعالى يه حمد اولسون بلكه كافرلرك اكثرى ديدكلرينى عقل ايتميوب بنه
وحدانيتنى انكار ايدرلر
٦٣ وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا اِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَاِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِىَ
الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ * بو حيات دنيا انجق بيهوده شغل وچوجق
اويونيدركه چوجقلر آز مدت جمع اولوب طاغيلورلر آخرت سرايى ايسه خانهٔ
حيات ابديدر اكر بيلسه لر فانى يى باقى يه بدل ايتمزلر
٦٤ فَاِذَا رَكِبُوا فِى الْفُلْكِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ٦٥ فَلَمَّا نَجّٰيهُمْ
اِلَى الْبَرِّ اِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ * نه وقتكه كافرلر سفينه يه بنوب غرق خوفنى

ايتسەلر دينده مخلصلر كبى الله تعالى يه يلوارورلر كه اندن غيرى نجات ويرر اولمديغنى بيلورلر وقتاكه انلرى قره يه ايصال الله نجات ويرر ينه شركه عودت ايدرلر

(٦٦) لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ☼ تاكه انلره ويرديكمز نعمت نجاته كافر اولەلر وعبادت اصنامه جمع اولوب تعيش ايدەلر عاقبتنى عذاب نزولنده بيلورلر

(٦٧) أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ☼ اهل مكه كورمديلرميكه بزانلرك شهرى اهاليسنى قتل وغارتدن امين قلدق مع هذا انلرك اطرافنده اولان ناس قتل واسير اولنورلر بوندنصكره بتلره يا شيطانه اينانوب نعمة اللهه كافرمى اولورلر

(٦٨) وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ☼ اول كيمسەدن اظلم وارميدر كه شريكى واردر ديو الله تعالى يه كذب وافترا ايده ياخود الله تعالادن رسول وكتاب كلديكنده انلرى تكذيب ايده بو كافرلر ايچون جهنمده بر يوقيدر كه انلر بو جسارتى ايدرلر

(٦٩) وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ☼ شونلر كه بزم رضامز طلبيله ظاهرى وباطنى دشمنلره جهاد ايدەلر البته بز انلره جنتلريمزه وصول يوللرينى هدايت ايدەرز الله تعالى (دنياده مدد ونصرت وآخرتده عفو ومغفرتله) محسنلر ايله در

— ٣٠ — (سورة الروم مكية وهى ستون آيات)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

(١) الم (٢) غُلِبَتِ الرُّومُ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ (٣) فِي بِضْعِ سِنِينَ (٤) لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ☼ روم اقرب محلى اولان يرده (كه اطراف شام اوله اولمق اوزره) مغلوب اولدى ومغلوبيتدنصكره اوچ يلدن ايله طقوزنجى يله وارنجه يه قدر خصملرينه غلبه ايده جكلردر مقدم وصكره غالبيت ومغلوبيت امرى الله تعالانك حكم ومشيتنده در رومك فارسه غالب اولديغى كونده مؤمنلر فرحلنورلر نصف

(٥) بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (٦) وَعْدَ اللَّهِ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ☼ الله تعالانك نصرتى كتابسز

قوم اوزره اهل كتابه در اول الله تعالى ديلديكنه نصرت ايدر غالبدر بر كروهدن انتقام آلور بر كروهه رحمت ايدر الله تعالى بونى وعد ايتدى وعدينه خلف ايتمز لكن ناسك اكثرى انك صحت وعدينى بيلمزلر

(٧) يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ☼ حيات دنيادن آشكار اولان كسب وتجارت واكين نوقت اكيلور ونزمان بيچيلور وسائرى بيلورلر لكن امور آخرتدن غافللردر * منقولدر كه ملك كسرى اولان خسرو پرويز شهريار وفرخان نام ايكى قرنداشلرى سرعسكر ايدوب لشكرلريله رومه كوندروب رومك بعض ولايتلرينى اخذ وروميه غالب اولديلر كه بعثتك طقوزنجى سنەسى ايدى بو خبر مكه مشركلرينه واصل اولدقده مسرور اولوب مؤمنلره ديديلر كه سز وروميلر اهل كتابسز بز وفارسيلر كتابسز اميلرز بوفارسيلرك روميلره غلبەسندن تفأل ايتديككه بزده سزه غالب اوله جغز صكره بضع سنين‌نده روميلر غالب اوله جقلرينه آيت كريمه نازل اولمغله ابوبكر صديق رضى الله تعالى عنه بو آيت كريمه‌مطوقنجه مشركلره سز فرحلنميك روميلر فارسه غالب اوله جقلردر ديدى ابى بن خلف صديق رضى الله عنه‌يى تكذيبله ديديكه مدت واوكدل تعيينيله سنكله بحث ايدەلم اولوقت قمار هنوز حرام اولمشيدى نه ايسه اوچ سنه مدتله اون عدد ديشى وكيج دوه‌يه بحث ايديلر صديق رضى عنه الله تعالى بو مباحثەلرينى حضور نبوى يه افاده ايلدكده بضع لفظى اوچدن طقوزه دكدر وارهم مدتى واوكدلى آرتور بيوردى صديق رضى تعالى عنه ابى بن خلف ايله طقوز سنه‌يه دك مدتى ودوه‌لرى يوز عدد ايدوب بر بريله عهد وقرار ايتديلر علی قول يدنجى سنەده روم فارسه غلبه ايتديكى خبرى حديبيه ده كلدكده اندن مقدم ابى بن خلف احد غزاسنده افنديمز عليه السلامك ضربندن مجروحا فوت اولمغله صديق رضى الله عنه ابى بن خلفك وارثلرندن مقاوله لرى اوزره دوه‌لرى اخذ ايلدى وپيغمبر عليه السلامك امريله انلرى تصدق ايلدى * ديلديكه مقدم كسرى طرفندن سرعسكر اولان شهريار وفرخان نام ايكى قرنداشلره بعض ارباب غرضك غمزيله خسرو منفعل اولوب بربرلرينك قتلنه امر ويردى انلر بوحاله واقف اولدقلرنده قيصر رومه خبر كوندروب دين عيسايى اختيار ايتديلر قيصر انلرى لشكر رومه سرعسكر ايدوب فارسيلره غالب اولديلر

(٨) أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ

وما بينهما الا بالحق واجل مسمى وان كثيرا من الناس بلقاء ربهم
لكافرون ☼ آیا انلر نفسلرنده تفكر ايتمزلرميكه الله تعالى سموات وارضى
وبينلرنده اولانى انجق حق وحكمتله وتسميه اولنان وقتى ايله خلق ايتدى اول
وقت وزمانك نهايتى روز قيامتدر (زيرا نفس برآينه دركه جميع ممكناتده اولان اشيا
اهل بصيرته منعكسدر بو مخلوقاته بصيرتله نظر ايدوب بونلرى بدايةً خلقه
قدرتى اولان اعادهسنه دخى قادردر) ناسك اكثرى اجل مسمانك انقضاسيله
قيامتده رب تعالانك جزاسى لقاسنه منكرلردر
٩ اولم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم
كانوا اشد منهم قوة واثاروا الارض وعمروها اكثر مما عمروها وجاءتهم
رسلهم بالبينات فما كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون ☼
آيا اهل مكه يريوزنده كزمزلرميكه انلردن مقدم كچن امتلرك عاقبتى نيجه اولدى
كورهلر انلر قوت جهتيله بونلردن قوى وانلر يرلرى سوروب حبوبات واشجار
ديكدرديلر ومعمور ايتديلر مع هذا مكه وادئ غيرذى زرع اولمغله ضعيفلر ايكن
بنه دنيا ايله نيجه افتخار واغترار ايدرلر اول كچنلره پيغمبرلرى معجزات ظاهره ايله
كلمشلر ايكن انلر پيغمبرلرينى تكذيب ايتملريله الله تعالى انلرى هلاك ايتدى الله
تعالى انلره ظلم ايدر اولمدى ولكن انلر هلاكلرينى مقتضى افعالده بولنملريله
نفسلرينه ظلم ايتديلر
١٠ ثم كان عاقبة الذين اساؤا السوأى ان كذبوا بايات الله وكانوا بها
يستهزؤن ☼ بوندنصكره عصيان ايدنلرك عاقبتى عقوبت قبيحه اولديكه
جهنمدر انلر الله تعالانك آيتلرينى تكذيب ايدوب وآيتلرله استهزا ايدرلردى
١١ الله يبدؤا الخلق ثم يعيده ثم اليه ترجعون ☼ الله تعالى بو خلقى
ابتدا انشا ايدر وموتدنصكره بعث ايدر بعده جزا ايچون اكا رجوع اولنورسكز
١٢ ويوم تقوم الساعة يبلس المجرمون ولم يكن لهم من شركائهم
شفعاء وكانوا بشركائهم كافرين ☼ قيامت قائم اولديغى كونده مشركلر
متحير ومأيوس اولوب قالورلر حالده مسكوت ايدرلر انلر ايچون شريك طوتدقلرندن
شفاعت وعذاب اللهدن خلاصه چاره بولهمدقلرندن شركالرندن دخى
روكردان اولوب انلره دخى كافر اولهلر
١٣ ويوم تقوم الساعة يومئذ يتفرقون ☼ قيامت قائم اولديغى
كونده مؤمنلر كافرلردن آيريلوب تمييز اولورلر

١٤ فاما الذين امنوا وعملوا الصالحات فهم فى روضة يحبرون ☼
انلركه ايمان ايله عمل صالحى جمع ايتديلر انلر ازهار وانهار ايله مزين مرغزارلرده
شاد ومسرور اولورلر
١٥ واما الذين كفروا وكذبوا باياتنا ولقاء الاخرة فاولئك فى العذاب
محضرون ☼ اما شونلركه كافر اولوب بزم آيتلرمزى وحشر ونشرى تكذيب
ايتديلر انلر دائما عذابده حاضر اولوب تعذيب اولنمقده درلر
١٦ فسبحان الله حين تمسون وحين تصبحون ☼ اخشام وينسو
وصباح نمازلرينى قلديغكز وقتلرده الله تعالايى تنزيه ايله تسبيح ايدك
١٧ وله الحمد فى السموات والارض وعشيا وحين تظهرون ☼
سموات وارضده اولنلرك جملهسنك حمد وصلاتى الله تعالى ايچوندر وايكندى
واويله نمازلرينى قلديغكز وقتده دخى حمد وتسبيح وتقديس ايدك
١٨ يخرج الحى من الميت ويخرج الميت من الحى ويحيى الارض بعد
موتها وكذلك تخرجون ☼ اول الله تعالا ميتدن ديرى چيقارر (نطفهدن
انسانى ويمورطهدن قوشى وغيريى چيقارديغى كبى) وبالعكس حيدن ميتى
اخراج ايدر (انساندن نطفهيى وطيردن بيضهيى وسائرى اخراجى كبى) وارض
قوريدقدنصكره باران ايله انى احيا ايدوب نباتات بتورر وبونك كبى سزدخى
قبرلريكزدن اخراج اولنورسكز
١٩ ومن اياته ان خلقكم من تراب ثم اذا انتم بشر تنتشرون ☼
الله تعالانك قدرتلرى علامتندر كه اصلكز آدم عليه السلامى ترابدن خلق
ايتدى صكره بشر اولوب يريوزينه طاغلديكز
٢٠ ومن اياته ان خلق لكم من انفسكم ازواجا لتسكنوا اليها وجعل
بينكم مودة ورحمة ان فى ذلك لايات لقوم يتفكرون ☼ انك قدرتى
دلائلندر كه سزك ايچون جنسكزدن نسوان زوجهلر خلق ايتديكه جنسيت حسبيله
انلره ميل ايله الفت ايدهسز وبينكزده محبت ومرحمت قيلدى بونده انلرى
تفكر ايدوب حكمتنه مطلع اولان قوم ايچون عبرت وعلامتلر واردر
٢١ ومن اياته خلق السموات والارض واختلاف السنتكم والوانكم
ان فى ذلك لايات للعالمين ☼ وينه اول دلائلندر كه سموات وارضى خلق
ايتمسى ولغت وصوت جهتيله لسانلركزك وبياض وسياه وسائر صورتله رنكلركزك
مختلف اولمسى خصوصلرنده قدرت وحكمت الهيه يه نشانلر اولديغى ملك

وانس وجندن هر عاقله خفی دکلدر
٢٢ ومن آياته منامكم بالليل والنهار وابتغاؤكم من فضله ان في ذلك
لآيات لقوم يسمعون ❋ انك قدرتی علامتلرندندر كه كيجه ده و كوندزده
استراحت قوای نفسانی وطبيعی ايچون اويورسز ووقتله الله تعالانك فضلندن
معاشكزی طلب ايدرسز بونده بصيرت قولاغيله ايشيدنلر ايچون عبرت واردر
٢٣ ومن آياته يريكم البرق خوفا وطمعا وينزل من السماء ماء فيحيي به
الارض بعد موتها ان في ذلك لآيات لقوم يعقلون ❋ ينه اول دلائلدندر كه
سزه شمشك كوسترر يلدرمدن خوف ويغمور طمع ايدر اولديغكز حالده كوكدن
يغمور انزاليله زمينی يبوستندنصكره نباتات ايله احيا ايدر بونده صانعك قدرت
وحكمتنی تعقل ايدن قوم ايچون قدرتنه علامتلر واردر
٢٤ ومن آياته ان تقوم السماء والارض بامره ثم اذا دعاكم دعوة
من الارض اذا انتم تخرجون ❋ ينه قدرتی نشانلرندندر كه انك امريله
كوكلر ديركسز وزمين صو اوزره طورر بعده سزی قبرلريكزدن اسرافيل
نفخه سيله ای موتالردن چيقك ديو دعوت ايتدكده درعقب سرعتله چيقارسز
٢٥ وله من في السموات والارض كل له قانتون ❋ سموات وارضده
اولان مخلوقاتك موجدی ورئيسی اولدر جمله سی انكا مطيع ومنقادلردر
٢٦ وهو الذي يبدؤ الخلق ثم يعيده وهو اهون عليه وله المثل الاعلى
في السموات والارض وهو العزيز الحكيم ❋ اول الله تعالی خلقی ابتدا يوقدن
وار ايلدی انلری اماته دنصكره قيامتده بعث واحيا ايدر سزك عقلكز
مقتضاسنجه يكيدن خلق ايتمكدن تكرار اعاده انكا آساندر اكرانك قدرتنده ايكيسی
دخی مساوی ايسه ده انك انشا واعاده ده قدرت كامله سی اولديغی سموات
وارض وما فيهماده علو درجه ايله موصوف ومبيندر الله تعالی ابداء
واعاده يه قادر وغالبدر وافعالنده حكيمدر
٢٧ ضرب لكم مثلا من انفسكم هل لكم من ما ملكت ايمانكم من شركاء
في ما رزقناكم فانتم فيه سواء تخافونهم كخيفتكم انفسكم كذلك نفصل الآيات
لقوم يعقلون ❋ الله تعالی سزه كندو نفسكزدن مثل ضرب ايدر كه
سزه ويرديكمز مال وغيريده سزك كوله لريكز سزه شريك اولمغه راضی
اولور ميسكز كه بينكزده افندی وعبد فرق اولنميوب فضليت وتصرف
مساوی اوله واول كوله لريكزدن سائر حرا ورتاقلريكز كبی قورقق استرميسكز

يامعبودلريكز اولان بوتلر قوللرمزی بكا شريك ايتمكه نيجه راضی اولورسكز عقللرينی
امثال تدبرنده استعمال ايدن قوم ايچون بو تمثيل آيتلرمزی تفصيل ايدرز
٢٩ بل اتبع الذين ظلموا اهواءهم بغير علم فمن يهدي من اضل الله
وما لهم من ناصرين ❋ بلكه انلر علمسز هوالرينه تبعيتله نفسلرينه
ظلم ايتديلر كيمدر كه الله تعالانك اضلال ايتديكنی ارشاد ايده وانلر ايچون
باردم وعذابدن خلاص ايدر اولمز
٣٠ فاقم وجهك للدين حنيفا فطرت الله التي فطر الناس عليها
لا تبديل لخلق الله ذلك الدين القيم ولكن اكثر الناس لا يعلمون ❋
يا محمد وجهكی حنيف اولان دين اسلامه قائم ومتوجه ايله ناس انلر ايچون خلق
اولنان دين اللهه اتباع والتزام وروز الستده بلی ديدكلری عهد اوزره ثابت
اولسونلر الله تعالانك خلق ايتديكی دينده تبديل وتغيير يوقدر دين مستقيم
بودركه انده اكريلك يوقدر ولكن ناسك اكثری تدبيرلرنده اعوجاجدن ناشی
بو دينك استقامتنی بيلمزلر
حزب ٢ ٣١ منيبين اليه واتقوه واقيموا الصلوة ولا تكونوا من المشركين ❋
الله تعالی يه رجوع ايديجی اولديغكز حالده اندن قورقك ونمازه اقامت ايدك
ومشركلردن اولميك
٣٢ من الذين فرقوا دينهم وكانوا شيعا كل حزب بما لديهم
فرحون ❋ شول دينلرينی تفريق ايدنلردن دخی اولميك كه انلر طوائف
مختلفه اولديلر مشركلر كيمی بتلره كيمی شمس كيمی كوكبه وسائره طاپديلر
ويهود يتمش برفرقه ونصاری يتمش ايكی فرقه ومسلمون يتمش اوچ فرقه اولديلر
هر برفرقه ضلاله دين باطلی حق ظنيله فرحلنديلر
٣٣ واذا مس الناس ضر دعوا ربهم منيبين اليه ثم اذا اذاقهم
منه رحمة اذا فريق منهم بربهم يشركون ❋ انسانه (مرض يافقر
وسائر كبی) ضرر اصابت ايتسه الله تعالی طرفنه رجوعله انك دفعيچون دعا ايدرلر
صكره رحمتله اول ضرردن تخليصه نعمتنی دادترسه انلردن برفرقه سی ربلرينه
شركله مقابله ايدرلر
٣٤ ليكفروا بما آتيناهم فتمتعوا فسوف تعلمون ❋ تاكه ويرديكمز
نعمته كفران سببيله برقاچ كون دنياده كچنوب آخرتده جزاسنی بياورسز
٣٥ ام انزلنا عليهم سلطانا فهو يتكلم بما كانوا به يشركون ❋

بز انلره کوکدن بحث یاکتابی انزال ایتدککه اول انلره الله تعالا یه اشرا کاری
سببنی سویلیه

٣٦ وَاِذَا اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ
اَيْدِيهِمْ اِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ☼ کفاره صحت ووسعت و یوسك انك سببیله
فرح ایدرلر اکر تقدیم ایتدکاری اعمال خبیثه‌لری سببیله انلره مضایقه وشدت
اصابت ایدرسه الله تعالانك رحمتندن نا امید اولوب جزع ایدرلر

٣٧ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ☼ انلر کورمزلرمیکه الله تعالی دیلدیکنه رزقنی وسعتلو
وطار و یر بو وسعت وضیقده مؤمنلر ایچون دلائل وعبرتلر واردر

٣٨ فَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذٰلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ
يُرِيدُونَ وَجْهَ اللّٰهِ وَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ☼ اقربا که حقنی و یرو محتاج
فقرایه ومحتاج غربا یولجیلره زکاتدن مقرر وظیفه‌لرینی و یر الله تعالایه تقرب
جهتنی ورضاسنی مراد ایدنلر ایچون بونلری و یرمك امساکدن خیرلودر
وآخرتده انلر دخول جنتله مقصودلرینه فائزلردر

٣٩ وَمَا اٰتَيْتُمْ مِنْ رِبًا لِيَرْبُوَا فِي اَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا
اٰتَيْتُمْ مِنْ زَكٰوةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللّٰهِ فَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ☼ عطیه
وسائر جهتله نماداروز یاده اولمق امیدیله ناسه و یردیککز مالك عند الله نماو برکتی
اولمز واول مالیکه رضاء الله قصدیله بلاریا زکوة وصدقه یه و یرسزانك مکافاتی
اضعاف مضاعف اولور

٤٠ اَللّٰهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ
مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِنْ شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ☼ الله تعالی
سزی هیچدن خلق ایتدی وحیاتده اولدقچه رزقکزی و یردی صکره سزی
اماته ایدر بعده حساب وجزا ایچون قیامتده احیا ایدر سزك شریك اتخاذ
ایتدیککزدن هیچ بری وارمیدرکه بوفعللری ایشلیه قادر اوله الله تعالی انلرك
اشتراکندن عالی ومنزهدر

٤١ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ اَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ
الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ☼ ناسك کسب ایتدکاری معاصینك
شئامتیله قره ده قورافلق وحیوانانك افتی وانسانده طاعون کبی ودکزده
طوفانله خلقك هلاکی وفورتنه ایله سفاینك غرقی کبی فسادلر ظاهر اولدی

تاکه ایشلدکاری خبیثه‌نك بعضنی دنیاده دادزه‌لم تمامی آخرتده اولور شایدکه
شرك ومعاصیدن توحید وطاعته رجوع ایده‌لر * دینلدیکه نکون فساد
اکثریا قحطدر زیرا یغمور اولمدیغی حالده یرده نباتات وحبوبات بتمز قحط
ظهور ایدر وبحرده اینجو اولمز معاملاتده تدنی ظهور ایدر حاصلی دنیانك
فسادینه ناسك طغیانلری سبب اولور

٤٢ قُلْ سِيرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ كَانَ
اَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ☼ مشرکاره دیکه یریوزنده کزوب نظرایدککه سزدن
مقدم کچن امتلرك حالی نیجه اولدی کندولری هلاك ومسکنلری خراب اولدی
انلرك اکثری سزك کبی مشرکلرایدی

٤٣ فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَاْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللّٰهِ
يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ ☼ اول مستقیم اولان دین اسلامه وجهکی قائم
ومتوجه ایله اولکون کلزدن مقدمکه انك کلمسنه الله تعالانك ارادهٔ قدیمه‌سی
اولمغله انکچون ردیو قدر اولکونده ناس آیریلوب برفرقه‌سی جنته وبرفرقه‌سی
جهنمه کیدرلر

٤٤ مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِاَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ☼
کیمکه کافر اولدی کفرنك وبالی کندو اوزره اولوب جهنمده مؤبددر کیمکه عمل
صالح ایشلدی انلر کندولر ایچون جنتده مکان حاضرلدی

٤٥ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْكَافِرِينَ ☼ تاکه الله تعالی مؤمن اولوب عمل صالح ایشلیانلره ثوابدن
مستحق اولدقلری مجازاتدنصکره کندوفضلندن دخی زیاده ثواب احسان ایدر
اول الله تعالی کافرلری سومز

٤٦ وَمِنْ اٰيَاتِهِ اَنْ يُرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ
الْفُلْكُ بِاَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ☼ الله تعالانك قدرتنه
دلالت ایدر علامتلردندرکه شمال وصبا وجنوب روزکارلرینی یغموره مژده‌جی
کوندررتاکه اول روزکارله رحمتندن سزه اوجوزلق نعمتنی دادزه وامریله
دکزده کیلریوریوب تجارت بحری انك فضلندن استیه‌سز واول روزکاردن
حاصل اولان نعمتلره شاید شکرایده‌سز

٤٧ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَاؤُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا
مِنَ الَّذِينَ اَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ☼ یامحمد بزسندن

مقدم قوملرینه رسوللریمزی کوندردك اول رسوللر انلره حلال وحرام احکامیله
کلدکلرنده قوملری انلری تکذیب ایتدیلر انلردن کافر اولنلری عذابله انتقام
ایتدك وعهدمزده حق اولدیکه مؤمنلره نصرت ایدهلم
٤٨ الله الذی یرسل الریاح فتثیر سحابا فیبسطه فی السماء کیف یشاء
ویجعله کسفا فتری الودق یخرج من خلاله فاذا اصاب به من یشاء
من عباده اذا هم یستبشرون ✵ الله تعالی روزکاری کوندروب بلوتی
قالدیرر انی کوکده دیلدیکی کیفیتده کاهی بسط وکاه انی قطعه قطعه ایدر
انی کوررسنکه حکم الهیله یغمور اول بلوتلرك آرالرندن چیقار چونکه الله تعالی
اول یغموری دیلدیکی قوللرینك بلاد واراضیسنه اصابت ایتدیرر انلر بوللق ایله
مسرور اولورلر
٤٩ وان کانوا من قبل ان ینزل علیهم من قبله لمبلسین ✵
اکرچه سحاب ظهور ایتمزدن مقدم انلر باران نزولندن ناامید ایدیلر
نصف
٥٠ فانظر الی آثار رحمت الله کیف یحی الارض بعد موتها ان ذلك
لمحی الموتی وهو علی کل شیء قدیر ✵ الله تعالانك رحمتنه نظر ایله که
اول یغمور ایله قورومش ارضی نیجه احیا ایدوب اشجار واثمار وحبوبات ونباتات
بتورر اکا قادر اولان رب تعالی انلری موتلرندنصکره قیامتده بعث واحیایه
قادردر الله تعالی کل شیئه قادردر انك قدرتی جمیع مکوناته یکساندر
٥١ ولئن ارسلنا ریحا فرأوه مصفرا لظلوا من بعده یکفرون ✵
اکر بز مزروعاتی صرارتدر روزکار کوندرسك انلری صرارمش کورسهلر
وندنصکره الله تعالانك نعمتنه کافر اولورلر ✵ کرك ایدیکه ینه حقه التجا ایدهلر
ورحمتدن امیدی قطع ایتمیهلر
٥٢ فانك لا تسمع الموتی ولا تسمع الصم الدعاء اذا ولوا مدبرین ✵
یامحمد سن قلبی میتلره وصاغرلره دعوتکی ایشتدیرهمزسن چونکه سنك
دعوتکدن یوز چویرهلر
٥٣ وما انت بهادی العمی عن ضلالتهم ان تسمع الا من یؤمن
بآیاتنا فهم مسلمون ✵ وسن قلبی کورلری ضلالتلرندن ایمانه هدایت
ایدهمزسن سکا لازم اولان انجق دعوتدر سن انجق آیتلریمزه ایمان ایدوب
امر ونهیه اطاعت وخلوص ایله تسلیم اولانلره دعوتی ایشتدیررسن
٥٤ الله الذی خلقکم من ضعف ثم جعل من بعد ضعف قوة

ثم جعل من بعد قوة ضعفا وشیبة یخلق ما یشاء وهو العلیم القدیر ✵
الله تعالی سزی ابتداده ضعیف منیدن خلق ایدوب بعده ضعیف
چوجقلقدنصکره جوان ویکیت قیلدی بعده اول جوان ویکیتلکدنصکره
ینه ضعیف وپیر قیلدی ضعف وقوة وشباب وپیرلکدن دیلدیکنی خلق ایدر
اول الله تعالی قوللرینك احوالنه علیم وصفتلرینك تغییرینه قادردر
٥٥ ویوم تقوم الساعة یقسم المجرمون ما لبثوا غیر ساعة کذلك
کانوا یؤفکون ✵ قیامت قائم اولدیغی کونده کافرلر یمین ایدهلر که
بز دنیاده بر ساعتدن زیاده اکلنمدك دنیاده حشر ونشری انکارله کذب ایتدکلری
کبی آخرتده دخی طوغری یولدن منصرف اولورلر
٥٦ وقال الذین اوتوا العلم والایمان لقد لبثتم فی کتاب الله الی
یوم البعث فهذا یوم البعث ولکنکم کنتم لا تعلمون ✵ ملائکه
وانسانلردن علم وایمان ویرلمشلر انلرك یمینلرینی تکذیبله دیهلر که الله تعالانك قرآننده
ذکر ایتدیکی اوزره دنیاده وقبورده بعث کوننه دك اکلندیکز ایشته انکار
ایتدیککز یوم بعث بودر لکن سز فرط جهالتکزدن بعثك حق ایدوکنی بیلمزدیکز
٥٧ فیومئذ لا ینفع الذین ظلموا معذرتهم ولا هم یستعتبون ✵
اول کونده شرك وعصیان ایله نفسلرینه ظلم ایدنلره اعتذارلری نفع ایتمز وانلردن
توبه وطاعتله رب تعالایی راضی ایتمکلری طلب اولنمز
٥٨ ولقد ضربنا للناس فی هذا القرآن من کل مثل ولئن جئتهم بآیة
لیقولن الذین کفروا ان انتم الا مبطلون ✵ بو قرآنده بز ناسه توحید
وبعث وصدق رسوله ارشاد ایدر هر مثل وقصهلردن بیان ایلدك اکر سن انلره
آیات قرآندن بر آیتله کلسك فرط عنادلرندن اول کافرلر دیرلر که پیغمبر ومؤمنلر
انجق کاذبلردر
٥٩ کذلك یطبع الله علی قلوب الذین لا یعلمون ✵ بونك کبی
بیلمزلر وبیلمیه طالب اولمینلرك قلبلری اوزره الله تعالی مهر اورر
٦٠ فاصبر ان وعد الله حق ولا یستخفنك الذین لا یوقنون ✵
انلرك اذالرینه صبر ایتکه الله تعالانك سکا نصرتله وعدی ودینکك غلبهسی
حقدر وانلر امر معادی تیقن ایتمیوب تکذیب وسکا اذالری سکا خفت ویرمسون

— ٣١ — (سورة لقمان اربع وثلاثون آیة مکیة الا ثلاث آیات)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ الم ﴿ تلك آيات الكتاب الحكيم ❊ بو آيتلر قرآنك حلال وحرامی حکم ایدیجی آیتلر بدر

٢ هدى ورحمة للمحسنين ❊ نيت خالصه ايله عمل حسن ايشليانلر ايچون رهنما والله تعالادن رحمت وعطا در

٣ الذين يقيمون الصلوة ويؤتون الزكوة وهم بالآخرة هم يوقنون ❊ انلر كه نمازلرینی وقتیله قلارلر وزكاتلرینی ویررلر وانلر آخرته شبهه ایتمیوب ایمان ایدرلر

٤ اولئك على هدى من ربهم واولئك هم المفلحون ❊ انلر ربلری جل شانه دن هدایت وتوفیقده درلر وانلر فلاح بولمشلردندر

٥ ومن الناس من يشتري لهو الحديث ليضل عن سبيل الله بغير علم ويتخذها هزوا اولئك لهم عذاب مهين ❊ ناسدن بعضیلری افسانه ومالایعنی كلامی صاتورلر تا كه علمسز ورها نسز ناسی سبیل اللهدن وقرآن استماعندن منع ایده لر وآیات اللهی استهزا ایده لر انلر ایچون ذلیل ایدیجی عذاب واردر * دینلدیكه بو آیت كریمه نضر بن حارث حقنده نازل اولدیكه اول فارس طرفنه كتمش وانده اسفندیار ورستم قصه لرینی آلمشیدی قریشك جمعیتنده انلری سویلیوب وجمعیتی فریفته ایدوب دیرایدیكه محمد عاد وثمود قصه سنی سویلرسه بن سزه اسفندیار ورستم حكایه لرینی سویلرم دیمكله قریش انك كلامنی مدح وقرآن استماعنی ترك ایدرلردی

٦ واذا تتلى عليه آياتنا ولى مستكبرا كأن لم يسمعها كأن في اذنيه وقرا فبشره بعذاب اليم ❊ اول لهو حدیث ایدن كسنه یه بزم آیتلرمز اوقوندیغی زمان كبر ایدر اولدیغی حالده یوز چویرر كویا قولقلری صاغر درده ایشتمزسن اكا المو عذابله مژده ایله

٧ ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات لهم جنات النعيم ❊ شونلر كه ایمان وعمل صالحی جمع ایتدیلر انلر ایچون جنات نعیم واردر

٨ خالدين فيها وعد الله حقا وهو العزيز الحكيم ❊ انلر اول جنتده دائملردر كه انلره موعود ایدی الله تعالانك وعدی حق وصادقدر غالبدر هیچ كسنه انك وعدینه مانع اولماز هر فعلی حكمت طریقیله در

٩ خلق السموات بغير عمد ترونها والقى في الارض رواسي ان

تميد بكم وبث فيها من كل دابة وانزلنا من السماء ماء فانبتنا فيها من كل زوج كريم ❊ الله تعالى سمواتی كوردیككز هیئتله دیركسز خلق ایتدی وارضه بلند طاغلر وضع ایتدی تا كه ارض سزكله میل وحركت ایتمیه وانده هر حیوانا تدن طاغتدی وكوكدن یغمور ایندروب اول یرده هر صنف منفعتلو اوتلر بتوردك

١٠ هذا خلق الله فاروني ماذا خلق الذين من دونه بل الظالمون في ضلال مبين ❊ بو جمله اشیا الله تعالینك مخلوقیدر ای مشركلر بكا كوستركه سزك شریك طوتدیغكز بتلر یكزنه خلق ایتدی بلكه مشركلر آشكار ضلالتده درلر

١١ ولقد آتينا لقمان الحكمة ان اشكر لله ومن يشكر فانما يشكر لنفسه ومن كفر فان الله غني حميد ❊ بز لقمانه عقل وعلم وعمل وامورده اصابت ویردك وسكا ویریلن حكمت نعمتنه شكر ایت دیدك كیمكه شكر ایدرسه كندو نفسیچون شكر ایدر زیرا نفعی اكا عائددر كه اول شكر نعمتك دوام وازدیادینه باعثدر كیمكه كفران نعمت ایدرسه الله تعالى خلقك شكرندن غنیدر حمده سزادر اگرچه حمد اولنمزسه ده * مرویدركه لقمان ایوب علیه السلامك قز قرنداشی یاخود تیزه سی اوغلیدر داود علیه السلامك سلطنتنك اونجی سنه سی طوغمشدر بعضیلر حبشی كوله ایدی چوبانلق یادرزیلك یادولگرلك ایدردی دیدی بعضیلر دوداقلری قالین سیاه نوبه عربلرندندر دیدی علمانك بعضی نبیدر دیدیلر واكثری نبوتی اولمیوب حكیملكنه ذاهب اولدیلر * دینلدیكه برظهر وقتی اویقوده ایكن اكا برندا كلدیكه یا لقمان ایسترمیسنكه الله تعالى سنی خلیفه ایدوب ناس بیننده حق اوزره حكم ایده سین اول ندایه جوابنده اگر ربم بنی مخیر ایدرسه عافیتی قبول ایدرم بلایی قبول ایتمم اگر مطلق امر ایدرسه سمعا وطاعة دیرمكه البته بكا صكره اعانت ایدر بناء علیه حق تعالى اكا حكمتی ویردی * منقولدركه بر مدت داود علیه السلامك صحبتنده اولوب داود علیه السلام زره یاپردی نه اولدیغنی بیلیوب وندر دیو سؤال ایتمدی وقتاكه زره تكمیل اولوب داود علیه السلام كیدكده نه كوزل جنك لباسی اولدی دیمكله اول وقتده لقمان صبر وسكوت حكمتدر انك فاعلی قلیلدر دیدی بر كون داود علیه السلام اكا یا لقمان نیجه صباحلدك دیدكده غیرینك النده صباحلدم دیدی داود علیه السلام بو كلامی تفكرله بیهوش اولدی ومحكیدر كه لقمانك افندیسی

بر كون سائر كوله لر ايله لقمانی دخی باغه میوه كتورمكه كوندردی غلاملر میوه یی
بو اراده اكل ایتدیلر لقمان ییدی دیدیلر افندی لقمانه غضب ایتدی لقمان بن ییمدم
انلر ییدی دیدكده افندیلری قباحت كیمك اولدیغنی نیجه یاوب تأدیب ایتملو
دیدی لقمان دیدیكه جمله مزه سیجاق صوایچروب صحراده بزی سكرتدرسین
البته فی كاوب میوه یی اكل ایدن معلوم اولور فی الواقع اویله اید یلوب لقمانك
صداقت وحكمتی معلوم وآشكار اولدی
١٢ وَاِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللّٰهِ اِنَّ الشِّرْكَ
لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ❊ لقمانك كنیه سی ابو الانعم او لمغله اوغلی انعمه وعظ ایدركن
دیدیكه ای اوغلجغم الله تعالی ایه اشراك ایتمه تحقیق شرك كتورمك ظلم عظیمدر
١٣ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ اُمُّهُ وَهْنًا عَلٰى وَهْنٍ وَفِصَالُهُ
فِي عَامَيْنِ اَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ اِلَيَّ الْمَصِيرُ ❊ بز انسانه باباسنه وانا سنه
احسان ایتمكی وصیت ایتدككه اناسی انی ضعف اوزره ضعفله حامل اولدی
وایكی سنه امزردكدنصكره سوددن كسدی ودخی وصیتمز بكا وپدر ومادریكه
شكر ایتمكدر زیرا رجوعك بكادر (شكر وكفرك اوزره مجازاتنی ایده رم)
١٤ وَاِنْ جَاهَدَاكَ عَلٰى اَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا
وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ اَنَابَ اِلَيَّ ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ❊ اكر والدینك سنك بیلمدیكك شیئی سن بكا
شریك ایده سین دیو سكا جد وجهد ایدرلرسه سن انلره اطاعت ایتمه انلرك
دنیاده كچملری ایچون استصحاب ایله ودینده بنم توحید وطاعتم بوانه كیدنلره
اتباع ایله كه اول پیغمبر علیه السلام واصحابیدر صكره سنك ووالدینكك رجوعی
بكادر سكا اعمالك وانلره كفرلری اوزره جزا ایدرم ❊ بو ایكی آیت سورهٔ عنكبوتده
قصدسی كچن سعید بن ابی وقاص شاننده در
١٥ يَا بُنَيَّ اِنَّهَا اِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ اَوْ فِي السَّمٰوَاتِ
اَوْ فِي الْاَرْضِ يَاْتِ بِهَا اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ❊ لقمان اوغلنه تكرار
وصیت ایدوب دیدیكه ای اوغلجغم اكر سن كوكده ویرده وبرقیا ایچنده
كزلو خیر وشردن خردل دانه سی قدر برشیٔ ایشله سك وقت حسابده
الله تعالی انی حاضر ایلر اكا رشی خفی دكلدر الله تعالی هر شیدن خبیردر
١٦ يَا بُنَيَّ اَقِمِ الصَّلٰوةَ وَاْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلٰى
مَا اَصَابَكَ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ ❊ ای اوغلجغم نمازه قائم اول كه

نفسك كمال بولسون وناسی خیره امر وشردن نهی ایتكه انلره كمال ویره سین
وسكا اصابت ایدن شدائده خصوصا امر ونهیده اولان وقوعاته صبرایت
بو مذكور امرلر الله تعالانك عزم والزام ایتدیكی واجبات اموردندر
١٧ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ
مُخْتَالٍ فَخُورٍ ❊ ناسه تكبر ایدوب یوزیكی انلردن چویرمه وير یوزنده
فضوللق ایله صالنه رق یوریمه الله تعالی متكبرانه صالنانلری وفخر ایدنلری سومز
١٨ وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ اِنَّ اَنْكَرَ الْاَصْوَاتِ
لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ❊ یوریدككده خفیفلك صورتنده عجله ایتمه وتكبر
اداسنده اغراق ایتمه متواضعانه متوسطانه یوری وكلام وخطاب ایتدكده پك چاغرمه
زیرا صوتلرك اوحش واقبحی حمارك صداسیدر (كه بالطبع منفوردر)
١٩ اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاَسْبَغَ
عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى
وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ❊ كورمزمیسكز كه الله تعالی سزه سمواتده اولان
شمس وقمر ونجوم وسحاب وسائری وارضده اولان بحار وانهار وحیوانات
وسائری منافعكز تحصیلنه اسباب ایچون تسخیر ایتدی وآشكار وكزلو یعنی
بیلدیككز وبیلمدیككز نعمتلرینی سزك اوزریكزه تمام ایلدی ناسدن بعضیسی
الله تعالانك توحید وصفاتنده دلیل وعلمسز ویولسز وبر معلوم ومنور كتابسز
محض تقلید ایله جدال ایدرلر
٢٠ وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
اٰبَاءَنَا اَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيرِ ❊ نچان انلره
الله تعالانك انزال ایتدیكی قرآنه تابع اولك دینلسه انلر بلكه بز بابالرمزدن
بولدیغمز طریقه تابع اولورز دیرلر شیطان انلری بو بابالرینه تبعیت ووسوسه ایله
جهنمك عذابنه دعوت ایدرسه ده
حزب ٣
٢١ وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ اِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى
وَاِلَى اللّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُورِ ❊ كیمكه دیننده خالص وعملنده تسلیم وهر حالنده
محسن وموحد اولدیغی حالده الله تعالایه توجه ایلسه تحقیق امین ومحكم اولان
قرآن كریمی تمسك ایتمشدر جمیع امورك عاقبتی الله تعالایه رجوع ایدر
٢٢ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ كُفْرُهُ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا اِنَّ اللّٰهَ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ❊ كیمكه عروهٔ وثقی یی طوتمیوب كفر ایدرسه

انك كفرى سنى محزون ايتمسونكه انلرك رجوعلرى بزه در دنياده ايشلدكلرى كفر
ومعاصى يى بز انلره خبر ويررز اول الله تعالى قوللرينك قلبلرنده خبر وشردن
اولان نيتلرينى بيلور (واكا كوره جزالرينى ويرر)
٢٣ نمتعهم قليلا ثم نضطرهم الى عذاب غليظ ❋ بز انلره دنياده
آزاجق نعمت وسرور ويررز صكره آخرتده چارهسز آغر قاتى عذابه القا ايدرز
٢٤ ولئن سألتهم من خلق السموات والارض ليقولن الله قل الحمد لله
بل اكثرهم لا يعلمون ❋ اكر كافرلره سموات وارضى كيم خلق ايتدى
ديو سؤال ايتسك انلر البته الله تعالى خلق ايتدى ديرلر الله تعالى يه حمد ايله (كه
انلرك اعتقادلرى باطل ايدوكنى كندو اعترافلريله الزام ايتدى) بلكه انلرك اكثرى
ملزم اولدقلرينى بيلمزلر
٢٥ لله ما فى السموات والارض ان الله هو الغنى الحميد ❋ آسمان
وزمينده اولان اشيانك جملهسى الله تعالى نك مخلوقيدر الله تعالى حمد ايدجيلرك
حمدندن غنيدر وحمده اول مستحقدر
٢٦ ولو ان ما فى الارض من شجرة اقلام والبحر يمده من بعده سبعة
ابحر ما نفدت كلمات الله ان الله عزيز حكيم ❋ اكر يرده اولان جميع
اغاچلردن قلملر اولسه وبحر محيطدن صكره يدى دريا دخى اكا امداد ايدوب
مداد يعنى مركب اولسهلر الله تعالى نك كلام وصنع ونعمتلرينى يازمقدن دوكنوب
كلمات الله دوكنمزدى تحقيق الله تعالى عزيز وغالبدر انى هيچ برشى عاجز ايتمز
حكيمدر علم وحكمتندن هيچ برامر خارج اولمز ❋ بو آيت كريمه سورهٔ كهفك
آخرندهكى قل لو كان البحر مدادا آيتنى تأكيددر
٢٧ ما خلقكم ولا بعثكم الا كنفس واحدة ان الله سميع بصير ❋
سزك جمله كزك خلق وبعثكز الله تعالى عندنده يالكز برنفس خلق وبعث ايتمك
كبيدر زيرا آز وچوق خلق برامر كن ايله وبعث بر نفخهٔ اسرافيل عليه السلام ايله
اولور الله عظيم الشان هر مسموعاتى ايشيدر وهر مبصراتى كورر
٢٨ الم تر ان الله يولج الليل فى النهار ويولج النهار فى الليل وسخر
الشمس والقمر كل يجرى الى اجل مسمى وان الله بما تعملون خبير ❋
كورمزميسنكه الله تعالى كيجهيى كوندزه ادخال وكوندزى كيجهيه ادخال ايدر
ومقدارلرينى كاه ارتوركاه اكسلدر وشمس وقمرى خلقه منافعيچون تسخير ايتدى
هربرى وقت مقدره دك جريان ايدر الله عظيم الشان اعماللركزه خبيردر

٢٩ ذلك بان الله هو الحق وان ما يدعون من دونه الباطل وان الله
هو العلى الكبير ❋ بو علم وقدرت اول الله تعالى يه مخصوصدركه ذاتنده
ثابت ووجودنده واجبدر والله تعالى دن غيرى انلرك اتخاذ ايتدكلرى آلهه لر
باطلدر وهرشى بيلرله الله تعالى هرشى اوزرينه غالب ومتسلط وعالى وكبيردر
٣٠ الم تر ان الفلك تجرى فى البحر بنعمت الله ليريكم من آياته ان فى ذلك
لآيات لكل صبار شكور ❋ كورمزميسنكه الله تعالى نك نعمت واحسانيله
سفينه دكزده جريان ايدر تاكه سزه قدرت ووحدانيتنك بعض نشانلرينى كوستره
ايشته بوكمينك دريادهيورمسى دخى هربلايه صبر ايدجى ونعم الهى يه
شكر ايدجيلر ايچون كمال قدرت وحكمتنه علامتلردر
٣١ واذا غشيهم موج كالظلل دعوا الله مخلصين له الدين ٣٢ فلما
نجيهم الى البر فمنهم مقتصد وما يجحد باياتنا الا كل ختار كفور ❋ قچان
انلرى سايبانلر كبى موج دريا قاپلاسه الله تعالى يه دينلرينى خالص ايدهرك
دعا وتضرع ايدرلر وقتاكه اندن نجات بولوب قره يه چيقسهلر انلردن مؤمنلر
طريق عدل وتوحيد اوزره ثابت اولورلر ومشركلرينه انكار اوزره اولورلر
بزم قدرتلرمز نشانلرينى انجق نقض عهدله غدر ايدنلر ونعمتلره شكر
ايتمينلر انكار ايدر
٣٣ يا ايها الناس اتقوا ربكم واخشوا يوما لا يجزى والد عن
ولده ولا مولود هو جاز عن والده شيئا ان وعد الله حق فلا تغرنكم الحيوة
الدنيا ولا يغرنكم بالله الغرور ❋ اى ناس ربكز جل شانه يه مخالفتدن
صاقنك دخى شول كوندن قورقك كه اول كونده بابا اوغلندن واوغل بابا سندن
هيچ برشى عذاب وعقابى دفع ايدهمز (ديناديكه بو كفاره مخصوصدر زيرا
مؤمنلر بربرلرينه شفاعت ايدهبيلورلر) الله تعالى نك ثواب وعقاب وعدى حقدر
سزى دنيانك حيات وزينتى مغرور ايتمسون وشيطانك صكره توبه ايدرسكز
الله تعالى عفو ايدر ديو معصيتده سوق ايتمسنه الدانوب غرور ايتميك
٣٤ ان الله عنده علم الساعة وينزل الغيث ويعلم ما فى الارحام
وما تدرى نفس ماذا تكسب غدا وما تدرى نفس باى ارض تموت ان الله
عليم خبير ❋ تحقيق قيامتك نوقت قوبهجغى علمى الله تعالى نك عندندهدر
ويغمورى ديلديكى زمان ديلديكى مكانه كوندرر وانانك قارننده اولان چوجق
ارككميدر ديشيميدر تام يانا قصميدر انجق اول بيلور برنفس يارين خير وشر

نه ایشلیه جکنی بیلز اول بیلور وهیچ برنفس قنغی یرده فوت اوله جقـدر بیلز اول بیلور الله عظیم الشان جمله غیبلری آشکار کبی بیلور وسترایتدیکی شیئك حکمتندن خبیردر * بوآیت کریمه‌نك سبب نزولنده بویله روایت اولنور که حارث ابن عمرو پیغمبر علیه السلامه کلوب بکا خبرویرکه قیامت زمان قوپار واکین اکدم یغمور زمان یاغر وزوجه‌م حامله در قارننده ارکك یادیشیمیدر و بوکون ایشلدیکمی بیلورم یارین نه ایشـلیه‌جکم وطوغدیغم محلی بیلورم نرده فوت اوله‌جغم دیو بومغیبات خمسه‌دن سؤال ایتمکله بوآیت نازل اولدی * دینـلدیکه سلیمان علیه السلام بررجل ایله اوتوررکن ملك الموت اوغرایوب اول رجـله دقتـله باقدی رجله دهشت کلوب سلیمان علیه السـلامه سؤال ایلدکده ملك الموتدر دیدی رجل اول بنی ایستر کرم ایدوب روزکاره امر ایله بنی هنـده براقسون دیو رجاسنه مبنی هنده براقدردی ملك عقبنده سلیمان علیه السلامه کلوب دیدیکه عجب اول رجلی شمدی یانکزده کوردمیدی بکا هنـدده روحنی قبض ایله دیو امر اولنمشیدی اول انده واروب هندده قبض ایلدم

— ٢٣ — (سورة السجدة مکیة وهی تسع وعشرون آیة الاثلث آیات)

بسم الله الرحمن الرحیم

(١) الم تنزیل الکتاب لاریب فیه من رب العالمین * انده شك یوقدرکه اول رب العالمیندن منزل قرآن کریمدر

(٢) ام یقولون افتریه بل هو الحق من ربك لتنذر قوما ما اتیهم من نذیر من قبلك لعلهم یهتدون * اکا ایمان ایدرلرمی یوخسه محمد انی کندیدن یاپدی دیرلرمی بلکه اول ربك تعالادن منزل ایدوکی ثابت وحقـدر تاکه انکله برقومی عذاب الهیله قورقوده‌سن که سندن مقدم انلره قورقودیجی کلمشدر شاید انلر سنك اخافکله راه حقی بوله‌لر ان شاء الله تعالی

(٣) الله الذی خلق السموات والارض وما بینهما فی ستة ایام ثم استوی علی العرش مالکم من دونه من ولی ولا شفیع افلا تتذکرون * اول الله تعالی سموات وارضی وانلرك بینـلرنده اولانی التی کونده خلق ایتـدی بعده انك حکمی عرش اوزره مستوی ومستولی اولدی الله تعالادن غیری سزکچون نصرت وشفاعت ایدر یوقدر آیا سز هیچ نصایح قرآنله منتصح اولمزمیسکز

(٤) یدبر الامر من السماء الی الارض ثم یعرج الیه فی یوم کان مقداره الف سنة مما تعدون * اول الله تعالی امر دنیایی ملائکه وسائراسباب

سماویه ایله تدبیر ایدوب آثاری ارضه نزول ایدر صکره آسمان طرفنه برکونده صعود ایدرکه انك مقداری سزك حسابکزجه بیك ییلدر (که بشیوز ییل نزولی بشیوز ییل صعودی اولور اکر بنی آدم مسافه‌سی اولورسه)

(٥) ذلك عالم الغیب والشهادة العزیز الرحیم * بوتدبیر اول الله تعالانکدرکه غائب وحاضری بیلور امرینه غالب تدبیرنده قوللرینه رحیمدر نصف

(٦) الذی احسن کل شیء خلقه وبدأ خلق الانسان من طین * که اول هرشیئی حکمتی مقتضاسنجه احسن خلق ایلدی وآدم علیه السلامك خلقتنی چامور دن بدأ ایلدی

(٧) ثم جعل نسله من سلالة من ماء مهین * صکره انك ذریتنی ماء ضعیف منیدن قیلدی

(٨) ثم سویه ونفخ فیه من روحه وجعل لکم السمع والابصار والافئدة قلیلا ما تشکرون * صکره قالبنی تسویه وتصویر ایدوب علمنه مخصوص روحی اکا نفخ ایلدی وسزکچون قولاق وکوز وقلبلر قیلدی بونعمتلره آز شکر ایدرسز

(٩) وقالوا ائذا ضللنا فی الارض ائنا لفی خلق جدید بل هم بلقاء ربهم کافرون * (ابی بن خلف وامثالی کبی بعثی انکار ایدنلر) دیدیلرکه بزمونله تراب اولوب یرده غائب اولدقدنصکره یکیـدن خلق اولنورمیز بلکه انلر ربلرینك محل لقاسی اولان آخرته کافرلردر

(١٠) قل یتوفیکم ملك الموت الذی وکل بکم ثم الی ربکم ترجعون * دیکه سزك ارواحکزك قبضنه وکیل قلنان ملك الموت فرد واحد براقیوب جمـله کزك ارواحنی قبض ایدر بعـده حساب وجزا ایچون ربکز طرفنه رجوع اولنورسکز

(١١) ولو تری اذ المجرمون ناکسوا رؤسهم عند ربهم ربنا ابصرنا وسمعنا فارجعنا نعمل صالحا انا موقنون * یا محمد اکرسن کورسیدك شو اوقتده مشرکلر قیامتده ربلری عندنده خجالت وندامتدن باشلرینی اکوب دیه‌لرکه یا ربنا وعد ایتـدکك عذابی کوردك وپیغمـبرلرك صدقنی ایشـتدك بزی کیرو دنیایه کوندرکه عمل صالح ایشلیه‌لم زیرا انکار ایتدیکمز بعث وقیامتی جمله مشاهده وحقیقتنی تیقن ایتدك (لکن اول کلاملری انلره هیچ نفع ایتمیه)

١٢ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَيهَا وَلٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ
جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ ❋ اكر بز مراد ايدبدك هر نفسه ايمان
طرفنه هدايتى ويردك ولكن بو حكم بزدن ثابت اولمشدر كه جن وانساندن
كفارك جميعله جهنمى طولديره‌جغم
١٣ فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا اِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ❋ سز بو كونه ملاقى اولمكزى اونوتدوب ايمان
ايتمديككز سببيله عذابى دادك سز اول بونده ايمانى ترك ايتديككز ايچون بزده
سزى جهنمده ترك ايتدك اول كفر وعصيان عمللركز سببيله عذاب دائمى‌يى دادك سجده
١٤ اِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ اِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا
بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ❋ بزم آيتلرمزه انجق اول كمسنه‌لر ايمان ايدرلر كه
انلره اول آيتلرله وعظ اولندقده عذاب اللهدن خوفله سجده‌يه واررلر اسلامده
اولدقلرينه حمد ايده‌رك ربلرينى لايق كبرياسى اولميان صفاتدن تنزيه ايدرلر
وهر حالده ايماندن واطاعتدن استكبار ايتمزلر
١٥ تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ❋ وجودلرينى ياتاقلرندن آيروب ربلرينك عذابندن
خوف ورحمتنى طمعله دعا ايدرلر وانلره ويرديكمز مالدن وجوه خيره انفاق ايدرلر
١٦ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا اُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ اَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❋
هيچ برملك ونبى بيلمزكه اول ياتاقلرينى ترككله عبادت ايدنلر ايچون كزلونه نعمتلر
واردركه انكله كوزلر روشن اولور تاكه انلره اول ايشلدكلرى اعمال صالحه‌يه
مجازات اوله ❋ ديندى‌كه انصاردن بعضيلرينك خانه‌لرى مسجد نبوى‌يه بعيد
اولمغله اخشام نمازينى افندمز عليه السلام ايله ادا ايدوب ياتسويه دك مسجدده
عبادتله متوقف بعده عشايى دخى ادا ايدرلردى بو آيت كريمه‌لر انلرك حقنده
نازل اولمشدر على قول ياتسوينى قيلوب صباحه دك مسجدده عبادت وتهجد ايله
خانه‌سنه كتمزدن صباح نمازينى ادا ايدنلر شاننده‌در ديندى
١٧ اَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ ١٨ اَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَى نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❋ مؤمن
اولان كمسنه ايماندن خارج فاسق كبيدر بونلر برابر اولمز انلركه ايمان وعمل
صالحى جمع ايتديلر انلر ايچون عمللرى سببيله منزل وقرارگاه جنتدر

١٩ وَاَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوٰيهُمُ النَّارُ كُلَّمَا اَرَادُوا اَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا
اُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ❋
اما شونلر كه دين يولندن خروجله فسق ايتديلر انلرك قرارگاهى جهنمدر
هر باراندن چيقمق ايستر زبانيلر انلرى آتشدن كرزلر ايله قعر جهنمه چويررلر
وانلره ديرلر كه شول دنياده تكذيب ايتديككز جهنمك عذابنى دادك
٢٠ وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْاَدْنٰى دُونَ الْعَذَابِ الْاَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ❋ بز انلره دنياده قتل واسر كبى يقين عذابدن داددررز اول
دنياده‌كى آخرتده اولان عذاب اكبردن اشاغيدر شايدكه كفردن توبه ايدوب
راه حقه رجوع ايدرلر
٢١ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ اَعْرَضَ عَنْهَا اِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ
مُنْتَقِمُونَ ❋ اول كمسنه‌دن اظلم كيمدركه رب تعالانك آيتلريله وعظ
اولندقدنصكره اندن يوز چويره وتفكر ايتميه كه بز مشركلردن عذابله انتقام آلورز
٢٢ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ
هُدًى لِبَنِي اِسْرَائِيلَ ٢٣ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ اَئِمَّةً يَهْدُونَ بِاَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا
وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ❋ بز موسايه توريتى ويردك سكا قرآنى ويرديكمز
كبى سن موسايه ملاقى اولمقده شك ايتمه (معراجده لقا ايدر) اول موسايه
ويرديكمز كتابى بنى اسرائيل ايچون هدايت قيلدق وبنى اسرائيلدن امامل
قيلدق كه طاعته صبر ايدنلرى بزم امرمز وهدايتمزله اول كتابده اولان احكامه
دعوت ايده‌لر وموسايه ويرديكمز علامتلرى تيقن ايده‌لر
٢٤ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ❋
ربك تعالى قيامتده امر ديندن بينلرنده اختلاف ايتدكلرى شيده حقى باطلدن
فصل وتمييز ايدر
٢٥ اَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ
اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ اَفَلَا يَسْمَعُونَ ❋ آيا محمد عليه السلام اهل مكه‌يه
راه حقى كوستروب انلردن مقدم پيغمبرلرينى تكذيب ايدن قوملردن نيجه‌لرينى
هلاك ايتديكمزى بيان ايتمدىمى مع هذا انلر اول قوملرك مسكنلرنده كزرلر
بو قرون ماضيه‌نك هلاكلرى بو امتلره عبرتدر آيا بونى ايشيدوب متعظ اولمزلرمى
٢٦ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ اِلَى الْاَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَاْكُلُ
مِنْهُ اَنْعَامُهُمْ وَاَنْفُسُهُمْ اَفَلَا يُبْصِرُونَ ❋ كورمزلرميكه بز نباتى زائل

اولمش ارضه آبر یا نهر ایله صویی سوروب اندن اکین بتور یرزانك بیرا قلرینی
حیوانلری وحبوب واثمارینی کندولر اکل ایدرلر انی کورمزلرمیکه الله تعالانك
کمال قدرت وفضلنه دلالت بیلوب وحدانیتنه ایمان ایده لر

(٢٧) وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ کافرلر مؤمنلره
دیرلر که قیامت زمان فتح اولورکه بیننمز فصل اولە خبرویرك اکر صادقلردن ایسه کز

(٢٨) قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ۞
دیکه یوم فتحده یعنی قیامتده یاروز بدرده یافتح مکه ده کافرلره ایمانلری نفع ایتمز
وانلره نظر وامهال دخی اولنمزکه توبه ایده لر

(٢٩) فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ إِنَّهُمْ مُنْتَظِرُونَ ۞ (آیهٔ سیف
نزولنه دك اهانت طریقیله) انلردن اعراض ایله ونصرت الهی یه منتظر اول
انلرسکا غلبه یه منتظرلردر (حق تعالی البته سنی غالب ایدر)

— ٣٣ — (سورة الاحزاب مدنیة وهی ثلث وسبعون آیة)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلِيمًا حَكِيمًا ۞ ای پیغمبر تقویده ثابت اول یاخود نقض عهددن حزب
حذر ایت ورأی ومشورتده کافرلره ومنافقلره اویمه تحقیق الله عظیم الشان ٤
انلرك مقاله لرینه علیم ووفای عهدده حکیمدر * روایت اولندیکه ابو سفیان
وعکرمه وابو الاعور احد وقعه سندن صکره مدینه یه کلوب ابن ابی منافقك
خانه سنه قوندیلر فرداسی منافقلرله حضور نبوی یه کلوب دیدیلرکه سن بزم
بتلرمزك ذکرینی ترك ایدوب بلکه انلرك عابدلرینه شفاعتی اولور دیوسویله بزدخی
سنك ربکك ذکرینی ترك ایده لم سن اکا عبادت ایله بوکلام پیغمبر علیه السلامه
کران کلوب روی مبارکاری درهم اولدی فاروق رضی الله عنه انده حاضر
اولمغله بونلرك قتلنه قصد ایلدی افندمز علیه السلام یا عمر بن انلره امان ویرمشم
نقض عهد روادکلدر بیوردی بوآیت کریمه نازل اولدی

(٢) وَاتَّبِعْ مَا يُوحَى إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۞
ربك تعالی طرفندن سکا وحی اولنانه تابع اول الله تعالی سزك اعمالکزه خبیر
اولوب اعمالکزی اصلاح ایدر شبهٔ وحی وکفره نك قولنی استماعده نهی ایلدی

(٣) وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۞ امورکی الله تعالی یه
تفویض ایله توکل ایله امورکه وکالته الله تعالی کافیدر

(٤) مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي
تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ
وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۞ (کفار محمدك ایکی قلبی وار بری بزمله
بری اصحابیله دیرلردی بناء علیه بیوردیکه) الله تعالی بررجلك جوفنده ایکی
قلبی جمع ایتمدی وزوجه لریکزدن مظاهره ایتدیککزی سزه انا کز قیلمدی
(مظاهره دیمك زوجه سنك برعضوینی اناسنك عضوینه بکزتمکدر بونکله
اناسی اولمز لکن کفارت لازم کلور کتب فقهده مسطوردر) واوغل ایتدیککز
کیمسه لری سزه اوغل قیلمدی بوذکر اولنانلر سزك اسانکزله قولکزدر
یوخسه حقیقتده انا واوغل اولمز الله تعالی ظاهرده وباطنده حق اولانی سویلر
وخلقی راه حقه هدایت ایدر * دینلدیکه بو وماجعل ادعیاءکم ابناءکم کلام شریفی
زید بن حارثه حقنده نازل اولمشدرکه اول زید خدیجة الکبری رضی الله تعالی
عنهانك کوله سی اولوب پیغمبر علیه السلامه بخش ایتمشیدی پیغمبرمز
علیه السلام دخی انی اوغللق ایتمکله زید بن محمد دیرلردی وقتاکه زیدك مقدم
تزوج ایتدیکی زینب بنت جحشی صکره افندمز علیه السلام تزوج ایتمکله منافقلر
محمد اوغلنك مرأه سنی تزوج ایتدی مع هذا ناسی اندن نهی ایدردی دیدیلر ایله
حقیقی اوغلی اولمدیغی بیان اولندی

(٥) ادْعُوهُمْ لِآبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ
فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ
مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۞ اوغوللق ایتدیککز
کمسنه لری اصل باباسنی بیلور سکز اکا نسبت ایدوب انك اسمیله ابن فلان دیكه
اول عندالله عدالتدر اکر باباسنی بیلمز سکز سزك دیننده قرداشکز اولمغله قرداشم
دوستم دیك اکر خطا یا نسیانله (بابالغنك اسمنه مضافله مثلا زید بن محمد) دیر سکز
اوزریکزه کناه یوقدر ولکن قلبکزله قصدیله دیر سکز کنا هدر الله تعالی
غفور ورحیمدرکه مخطئی عفو ایدر

(٦) النَّبِيُّ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ
وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ
إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَى أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۞
پیغمبر علیه السلام مؤمنلره جمیع امورلرنده نفسلرندن اولادر (زیرا پیغمبر
علیه السلام انلری صلاح وفلاح طرفنه امر ایدر نفسلری ایسه شقاوت

وغوايته جلب ايدر) وپيغمبر عليه السلامك زوجه لرى تعظيم وتحريم جهتيله
مؤمنلرك والده لريدر مؤمنلردن ومهاجرلردن اقربالرى ورائتده قرآنده
اولديغى اوزره بعضلرى بعضلرندن اولى واقربدر مكركه مؤمنلر ومهاجرلر
حياتنده دوستلرينه مالندن وصيت معروفه ايتمش اوله اشبو مذكورلر
قرآنده يا لوح محفوظده مسطور ومثبتدر * مرويدركه پيغمبرمز عليه السلام
تبوك غزاسنه عزيمتلرنده مسلمانلره خروج امر ايتدكده بعضلرى باباممز دن
انامز دن اذن الهلم ديدلر ايله النبى اولى بالمؤمنين كلام شريفى نازل اولدى
٧ وَاِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّنَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَاِبْرٰهِيمَ
وَمُوسٰى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ۞ ياد ايله شونيكه
بز نبيلردن عهد الدق (كه امتلرينه رسالتى تبليغ وانلرى دينه دعوت ايده لر)
وعلى الخصوص مشهور واولوا العزملرى سندن ونوح وابراهيم وموسى
وعيسى ابن مريمدن اول عهدى الدق وانلردن محكم ويمين ايله مؤكد
عهد وپيمان اخذ ايتدك
٨ لِيَسْئَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَاَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا اَلِيمًا ۞
تاكه اول صادق پيغمبرلره رسالتى تبليغ ايتدكلرينى وانلرى تصديق ايدنلرى
سؤال ايده وتكذيب ايدن كافرلر ايچون عذاب اليمى آماده ايده
٩ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ
فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ۞
اى مؤمنلر يوم احزابده دشمنلرك كلى عسكرى كلدكده الله تعالى انلرى
اوزريكزدن دفع ايلدكى نعمتى ذكر ايدك بز اول كافرلر اوزره شديد روزكار
وملائكه عسكرى كوندردككه (انلر) ياسز اول ملائكه يى كورمز ايدى
الله تعالى سزك خندق قازمه كزى ومشركلرك هجوم ومحاربه سنى كوريجيدر
* مرويدركه وقتا قريش وغطفان ويهود وقريظه ونضيردن اون بيك قدر
كافر قتال ايچون مدينه يه كلوب غابه نام محله قونديلر پيغمبر عليه السلامله
مسلمون اوچ بيك مقدارى ايديلر پيغمبر عليه السلام مدينه نك اطرافنه خندق
قازديروب ايچ يوزنده قرار ايلدى برماهه قريب ايكى فرقه اوق وطاشله
بربريله جنك ايتديلر حق تعالى مؤمنلر طرفنه بيك ملك كوندروب عسكرك
اطرافنده تكبير ايدرلردى كفار انلرى كورميوب صدالرينى ايشيدرلردى اول
اثناده بر روزكار خلق اولنوب يوزلرينه طبراق صاوروب آتشلرينى سوندردى

وخيمه لرينى يقوب دابه لرينى بر برينه قاتدى اول حالده طليحة بن خويلد
الاسدى نام كافر نداايدوب ديديكه آكاه اولك كه محمد سزه سحره باشلدى
شمدى نصكره جانكزى استرسكز سلامت طرفنه سعى ايدك ديمكله
اينالمفركير ولرينه دونديلر
١٠ اِذْ جَاؤُكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ
الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللّٰهِ الظُّنُونَا ١١ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ
وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ۞ وذكر ايله شونيكه (بنو غطفان) واديڭ فوقى
اولان شرق طرفندن و (قريش) اسفلى اولان غرب طرفندن كلديلر (بريره جمع
اولوب محمدى ارادن قالديره لم ديديلر) مسلمانلرك كثرت اعدادن كوزلرى حيره لنوب
قلبلرى حلقومه بالغ اولدى والله تعالايه انواع ظنلر ايتديكز (مخلصلر حق تعالى
مؤمنلره نصرت ويرر ديديلر منافقلر لشكر اسلام طاقت كتوره ميوب منهزم
اولور ديديلر) بو محادده تجربه ايله مؤمن وثابت قدملر اهل تزلزلدن تمييز اولنوب
بى ثباتلر شدت حركتله يرلرندن قوپارلديلر
١٢ وَاِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ
وَرَسُولُهُ اِلَّا غُرُورًا ۞ منافقلردن (ابن قشير وسائر كبى) وقلبلرنده ضعف
اعتقاد مرضى اولانلر ديديلر كه الله تعالى ورسولنك بزه (فتح شام ويمن وسائر)
وعدى انجق وعد باطل وغرور در
١٣ وَاِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا اَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا
وَيَسْتَاْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ اِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ
اِنْ يُرِيدُونَ اِلَّا فِرَارًا ۞ وآنى دخى ياد ايله كه منافقلردن (اوس بن قيظى
وابو غرابه وابن ابى كبى) برطائفه ديديلر كه اى اهل يثرب يعنى اهل مدينه
سزكچون بو اقامت محلى دكلدر همان يرلركزه فرار ورجوع ايدك وانلردن
برفرقه سى دخى (انلر بنو حارثه وبنو سلمه در) پيغمبر عليه السلامدن اذن استديلر كه
بزم خانه لرمز خالى واستحكامسز اولمغله دشمن وسارقدن قورقيلور ديديلر
حالبوكه انلرك خانه لرى تمام مستحكم اولوب مرادلرى انجق جنكدن فرار ايدى
١٤ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ اَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَاٰتَوْهَا
وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا اِلَّا يَسِيرًا ۞ اكر اول كفار مدينه نك اطرافندن منافقلرك
اوزرلرينه داخل اولنسه لر صكره اول منافقلر شركه ومسلمانلرله مقاتله يه دعوت
اولنسه لر البته اجابت ايدوب مشرك اولورلردى واكلنميوب آز وقتده اجابت ايدرلردى

١٥ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْاَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللّٰهِ
مَسْئُولًا ❊ بنو حارثه وبنو سلمه بوندن مقدم احد غزاسنده جنكدن
يوز چويرمك اوزره الله تعالايه عهد ايتمشلرايدى قيامتده اول عهدالله انلردن
سؤال اولنوب مجازات اولنورلر
١٦ قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ اِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ اَوِ الْقَتْلِ وَاِذًا
لَا تُمَتَّعُونَ اِلَّا قَلِيلًا ❊ يا محمد انلره ديكه اكر سز موت يا قتلدن فرار
ايدرسكز اول فرار سزه نفع ايتمز (لابد هر شخصه حكم قضا موجبنجه وقت
معيننده موت كلور) اكر زعمكز اوزره سزه فرار نفع ايدرسه دخى ينه چكنمكز
آز زمان اولوب موت كلور
١٧ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِى يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَ بِكُمْ سُوءًا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ
رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ❊ ديكه الله تعالانك
قضاسندن سزى كيم حفظ ايدر اكر اول شر وهزيمت مراد ايدرسه ياخود
خير ونصرت مراد ايدرسه كيمدر كه انى منع ايده وانلر كنديلر ايچون
الله تعالادن غيرى نافع دوست وضررى دافع ناصر بولمزلر
١٨ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِاِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ اِلَيْنَا
وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ اِلَّا قَلِيلًا ❊ سزدن خلقى نصرت پيغمبردن تعويق ايدنلرى
وقرنداشلرينه بزم يانمزه كلك محمدى ترك ايدك بيهوده كندوكزى هلاك ايتميك
دينلرى الله تعالى بيلور بواجلدن جنكه منافقلردن ريا ايله انجق آزكمسنه كلوردى
١٩ اَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَاِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَاَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ اِلَيْكَ تَدُورُ
اَعْيُنُهُمْ كَالَّذِى يُغْشٰى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَاِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِاَلْسِنَةٍ
حِدَادٍ اَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ اُولٰئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاَحْبَطَ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذٰلِكَ
عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ❊ انلر سزك ظفر وغنيمتكزده بخيللك ايدرلر چونكه دشمندن
خوف كلدكده انلرى كوررسنكه سكا نظر ايدرلر شويله كه سكرات موتدن كوزلرى
مغشوش اولمش كيمسه كبى كوزلرى دونه يور چونكه اول خوف كتسه كسكين
لسانلر ايله سزى رنجيده ايدرلر قسمت غنائم خصوصنده بخل ومنازعه ايدرلر
انلر خلوص ايله ايمانه كلمامشلردر الله تعالى انلرك ريا وغرض ايله ايتدكلرى جهاد
عمللرينى باطل ايلدى بو ابطال عمل الله تعالايه آسان اولدى
٢٠ يَحْسَبُونَ الْاَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَاِنْ يَأْتِ الْاَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ اَنَّهُمْ
بَادُونَ فِى الْاَعْرَابِ يَسْئَلُونَ عَنْ اَنْبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا اِلَّا قَلِيلًا ❊

منافقلر خوفلرندن دشمن عسكرى هنوز كتميوب مدينه اطرافنده درظن ايدرلر
اكر اول عسكر تكرار كلسه‌يدى منافقلر قورقولرندن ايسترلر ديكه مدينه يى ترك ايله
صحرانشين عربلر ايله باديه ده اوله‌لردى كلان كيدندن سؤال ايدرلر ديكه
سزك دشمن ايله حالكز نيجه اولديغى خبرينى بيله‌لردى اكر انلر مدينه ده مقاتلهٔ
اعداده سزكله اولسه‌لر جنك ايتمزلر مكر تعييردن خوف وريا ايله آز ايده‌لر
٢١ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ نصف
وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيرًا ❊ سزكچون رسول الله عليه السلامك
نفسنده كوزل يار وغمكسار اق واردر كركدر كه جنكده ثباتده ومحنته صبرده
اكا اقتدا ايده‌سز بو خصلت الله تعالانك ثواب ولقاسنى وآخرتك نعيمنى اميد ايدن
والله تعالايى چوق ذكر ايدن كمسنه ايچوندر
٢٢ وَلَمَّا رَاَى الْمُؤْمِنُونَ الْاَحْزَابَ قَالُوا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ
وَصَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ اِلَّا اِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ❊ وقتا كه مؤمنلر
خندق غزاسنده احزابى كورديلر ديديلر كه الله تعالى ورسولنك بزه نصرتله
وعد ايتديكى بودر الله تعالى ورسولى خبرينك صدقى ظاهر اولدى مؤمنلرك
اول عسكرى كورملرى انجق مواعيد الهى يه ايمانلرينى ورسولك امرينه
اطاعتلرينى آرتوروب سعادت دارينه نائل اولديلر
٢٣ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضٰى
نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ❊ مؤمنلردن رجال واردر كه
الله تعالايه ايتدكلرى عهده وفا ايله قتالده ثبات ايتديلر انلردن بعضيسى
نذرينه وفا ايله قتال ايدوب (حمزه ومصعب وانس بن النضر رضى الله عنهم كبى)
شهيد اولديلر وبعضيسى شهادته منتظر اولوب (عثمان وطلحه رضى الله عنهما كبى)
عهدلرينى برشئله تبديل ايتمديلر ❊ مرويدر كه اصحابدن حمزه ومصعب وانس
وعثمان وطلحه وامثالى نذر ايلديلر كه جنك وقتنده حضرت پيغمبر عليه السلامه
ملازم اولوب تا شربت شهادتى نوش ايدنجيه دك مقاتله‌ده ثبات وسعى ايده‌لر
بو آيت كريمه انلرك حاللرينى بياندر
٢٤ لِيَجْزِىَ اللّٰهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ اِنْ شَاءَ اَوْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ❊ الله تعالى صادقلره صدقيله يعنى
عهده وفالريله جزا ايدر ومنافقلره ديلرسه عذاب ايدر (اكر توبه ايتمزلرسه)
ياخود انلره توبه يى توفيق ايدر كفر ونفاقدن توبه ايدنه الله تعالى مغفرت

ورحمت ايدر اولدى
٢٥ ورد الله الذين كفروا بغيظهم لم ينالوا خيرا وكفى الله المؤمنين
القتال وكان الله قويا عزيزا ❋ اول احزاب كفار بنى برخير ونصرته
نائل اولمقسزين غضبلريله الله تعالى كيرو لرينه رد ايلدى الله تعالى مؤمنلره
روزكار وملائكه ايله قتاله كفايت ايلدى الله تعالى ديلديكى شيئى احداثه
قادر وجمله اشيا اوزره غالب اولدى
٢٦ وانزل الذين ظاهروهم من اهل الكتاب من صياصيهم وقذف
في قلوبهم الرعب فريقا تقتلون وتأسرون فريقا ٢٧ واورثكم
ارضهم وديارهم واموالهم وارضا لم تطؤها وكان الله على كل شيء
قديرا ❋ اهل كتابدن يعنى يهوددن بنى قريظه يى احزابه اعانت
ايتدكاريچون الله تعالى قلعه لرندن انزال واخراج ايتدى وانلرك قلوبنه
مسلمانلردن خوف القا ايتدى انلردن برفرقه سنى (كه ارككلريدر) قتل ايدرسكز
وبرفرقه سى (كه نسا وصبيانلريدر) اسير ايدرسكز وانلرك يرلرينى يعنى تارلا
وباغچه لرينى وخانه وقلعه لرينى ونقود وامتعه وحيوانلرينى سزه ميراث ويردك
وسزك اياق باصمديغكز يرلرى دخى سزه ميراث ويردك (اول يا خيبر ياخود فارس
وروم اوله ياخود الى يوم القيام فتح اولنه جق يرلر اوله) الله تعالى هرشيئه قادر
اولدى ❋ ديلديكه احزابك فرارندنصكره عهدى قيروب احزابه معاونت ايدن
بنو قريظه ايله محاربه يه امر بيورلديلر عسكر اسلام انلرى اون بش كون
محاصره ايدوب ناچار تسليمه مجبور اولدقلرنده پيغمبر عليه السلامك حكمنه راضى
اولميوب سعد بن معاذك حكمنى ايستديلر سعد انلرك ارككلرينى قتل ونسوان
وصبيانلرينى اسير ومالللرينى مسلمانلره تقسيم ايتمكى حكم ايلدى افندمز
بيورديلركه ياسعد الله تعالانك حكميله حكم ايلدك ديو بو آيت كريمه يى بيان ايلدى
❋ ديلديكه التى يدى يوز قدر رجاللرى قتل واولقدار نسا وصبيانى اسير ايتديلر
٢٨ يا ايها النبي قل لازواجك ان كنتن تردن الحيوة الدنيا وزينتها
فتعالين امتعكن واسرحكن سراحا جميلا ❋ اى پيغمبر زوجه لريكه
ديكه اكر سز دنيانك حيات ونعمتنى وثياب فاخره وپيرايه زينتنى استرسكز كلك
سزه طلاق متاعنى ويره يم وسزى رغبت واكرام خلاصيله تخليص ايده يم
٢٩ وان كنتن تردن الله ورسوله والدار الآخرة فان الله اعد
للمحسنات منكن اجرا عظيما ❋ اكر سز الله تعالانك ورسولنك رضاسنى

ودار آخرتك نعمتلرينى طلب ايدرسكز سزلردن فعل حسن واطاعت ايدنلره
الله تعالى جنتده اجر عظيم آماده ايلمشدر ❋ منقولدركه پيغمبر عليه السلامدن
زوجه لرى مقدورندن زياده بعض نفقه وكسوه مطالبه لرينه مبنى برماه انلرله
مخالطه ايلمك اوزره يمين ايدوب عزلت بيورمشلرايدى يكرمى طقوز كوندنصكره
جبريل عليه السلام تخيير ايله بو آيتلرى انزال ايلدى ازواج طاهراتدن ابتدا
رضاء الله ورسولى اختيار ايدن عايشهٔ صديقه رضى الله عنها اولوب باقيلرى
اكا تابع اولديلر
٣٠ يا نساء النبي من يأت منكن بفاحشة مبينة يضاعف لها العذاب
ضعفين وكان ذلك على الله يسيرا ❋ اى پيغمبر زوجه لرى سزدن كيمكه
پيغمبر عليه السلامك اطاعتندن خارج برعمل ايشلرسه آخرتده انك عذابى زنان
سائره نك عذابنك ايكى قاتى اولور بو تضعيف عذاب الله تعالى عندنده آسان اولدى
جزء ٢٢
٣١ ومن يقنت منكن لله ورسوله وتعمل صالحا نؤتها اجرها
مرتين واعتدنا لها رزقا كريما ❋ وسزدن كيمكه الله تعالانك ورسولنك
امرينه اطاعت واعمال صالحه يه مداومت ايده بز اكا غيريه ويرديكمز اجرك ايكى
مثلنى ويررز برى طاعتيچون برى دخى قناعت وحسن معاشرتيله پيغمبر
عليه السلامك رضاسنى طلبيچون ويريلوب جنتده اول اجردن زائد رزق
كريم آماده ايدرز
٣٢ يا نساء النبي لستن كاحد من النساء ان اتقيتن فلا تخضعن بالقول
فيطمع الذي في قلبه مرض وقلن قولا معروفا ❋ اى پيغمبرك
زوجه لرى سز سائر نسواندن برى كبى دكلسكز اكر الله تعالادن قورقار سكز
(سزك سائر نسوان اوزره فضلكز چوقدر) امدى ارككلرله يومشاق وتواضعانه
تكلم ايتميك كه قلبنده نفاق وفجور مرضى اولنلر طمع ايدرلر انلره خضوعسز
دين ايجاب ايدن قول معروفى سويلكز
٣٣ وقرن في بيوتكن ولا تبرجن تبرج الجاهلية الاولى واقمن الصلوة
وآتين الزكوة واطعن الله ورسوله انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس
اهل البيت ويطهركم تطهيرا ❋ وخانه لركزده قرار ايدك وكندوكزى
زينتليوب زوقاقده صالنميك جاهليهٔ اولانك ايتدكارى كبى (جاهليهٔ اولى
ابراهيم عليه السلامك ولادتلرى وقتى اولمغله اول زمان نسوان لباسلرينى اينجو ايله
دوناندوب رجال بيننده كزرلردى جاهليهٔ اخرى عيسى ومحمد عليهما السلام

بيلنلر يدر) ونمازه قائم اولك ومال زكاتنى ويرك والله تعالانك ورسولنك امر ونهينه
اطاعت ايدك اى اهل بيت الله تعالى انجق سزدن كناهى كيدروب كمال اوزره
سزى تطهير ايتمك مراديدر * بو محلده نساء نبى دخى اهل بيت اولمسى فهم اولنور
٣٤ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَى فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
لَطِيفًا خَبِيرًا ❊ وخانه لركزده تلاوت اولنان الله تعالانك آيتلرينى
وپيغمبر عليه السلامك محض حكمت اولان كلامنى ذكر ايدك الله تعالى لطيف
وخبير اولدى بيلور وتدبير ايدر
٣٥ اِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ
وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ
وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ
فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللّٰهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ
مَغْفِرَةً وَاَجْرًا عَظِيمًا ❊ ذكور واناثدن حكم الهيه منقادلر وايمان ايدن
رجال ونسا وطاعته مداومت ايدن مردان وزنان واركك ودیشیدن صادقلر
وانلردن صابرلر وانلردن متواضعلر وانلردن صدقه ويرنلر ورجال ونسواندن
صائملر وانلردن فرجلرينى حفظ ايدنلر وانلردن الله تعالايى چوق ذكر ايدنلر
انلر ايچون الله تعالى صغائرلرينه مغفرت وطاعتلرينه اجر عظيم آماده ايلدى
* ديلديكه ازواج رسول الله عليه السلام حقنده ذكر اولنان آيات كريمه لر نازل
اولدقده سائر نساء مؤمنين ديديلركه بزم حقمزده هيچ برآيت كريمه نازل
اولمامشدر بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى
٣٦ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُولُهُ اَمْرًا اَنْ يَكُونَ لَهُمُ
الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ❊ هيچ
بر مؤمن ومؤمنه يه لايق دكلدركه الله تعالى ورسولى بر امرى قضا ايتدكده
انلر كندو امرلرندن ايستدكلرينى اختيار ايده لر بلكه واجب اولان كندو
اختيارلرينى الله تعالى ورسولنك اختيارينه تابع ايده لر كيمكه الله تعالى ورسولنك
اختيارينه مخالفت ايدرسه ضلالت ظاهره يه دوچار اولور
٣٧ وَاِذْ تَقُولُ لِلَّذِي اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ اَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ
وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشَيهُ
فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ
فِي اَزْوَاجِ اَدْعِيَائِهِمْ اِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُولًا ❊

يا محمد ياد ايله شونيكه الله تعالانك اسلام وسنك خدمتكله انعام ايتديكى وسندخى
انى تربيه وآزاد ايدوب اوغلاق رتبه سيله انعام ايتديكك كمسنه كه (زيددر) سن
اكا زوجه كى خوش طوت وضرر ايله تطليق ايتمه اللهدن قورق ديدك ايدى
مع هذا زينب سنك ازواج طاهره لك عداديته داخل اوله جغى سكا اعلام اولنمشيكن
سن انى نفسكده اخفا ايلدك كه الله تعالى انى اظهار ايدیجيدر وناسك طعنندن
خوف ايدرسن اكر خوف اولنمق لازم كلسه خوف اولنمغه الله تعالى احقدر
وقتا كه زيد زينبدن حاجتى اولان طلاقى قضا واتمام ايلدى بز انى سكا تزويج
ايتدك تا كه مؤمنلر اوغلقلرينك زوجه لرينى طلاق وعدتلرندنصكره تزويجده
وبال اولميه الله تعالانك اولمسنى مراد ايتديكى ايش البته اولمشلردن اولور
* روايت اولنديكه حضرت رسالتپناه عليه السلام خاله سى قزى زينبى اوغلاقى
زيد بن حارثه تزوجه طلب ايتدكده پيغمبر عليه السلام كنديچون طلب ايدر
ظنيله زينب بنت جحش رضاداده اولوب صكره زيد ايچون اولديغى معلومى
اولدقده كندوسى وقرنداشى عبدالله بن جحش آزادلو كوله يه تزويجدن ابا ايلديلر
اولبابده بوندن مقدمكى آيت كريمه نك نزوليله راضيلر اولوب عقد اولندى كيدرك
كويا عدم كفوءيت سببيله زيدله زينب خوشجه كچنه ميوب برقاچ كره زيد تطليقه
عزيمت ايتدكجه پيغمبريمز عليه السلام منع بيورمشلر ايدى صكره برموجب آيت
كريمه كندولرى دخى منعدن منع بيورلمغله زيد زينبى تطليق وبعد انقضاء العدة
حضرت رسول اكرم عليه السلام بنه زيدى كوندروب زينبى كندويه تزويجه
طلبكار ايدوكنى افاده ايتدردكده زينب كمال سرورله سجدهٔ شكر ايدوب يارب
سنك رسولك بنى ايستمه مش اكر اكا لايق ايسم قسمت ايله ديو دعا ايتدكده
اجابتله بو آيت كريمه نازل ومن طرف الله نكاح اولنمغله زينب سائر ازواج طاهره يه
بنى الله تعالى نكاح ايتدى ديو افتخار ايدر دى
٣٨ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللّٰهُ لَهُ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ❊ الله تعالانك پيغمبر
عليه السلام ايچون فرض وقسمت ايتديككنده اوزرينه وبال يوقدر الله تعالى
سندن مقدم كچن انبيايه وبال ومؤاخذه سز نكاح توسيعنى مباح وسنت قيلديكه
انلرك نسالرى سندن اكثر ايدى (وداود عليه السلامك يوز منكوحه واوچيوز
جاريه وسليمان عليه السلامك اوچيوز مرأه ويديوز جاريه سى وار ايدى)
الله تعالانك امرى تقدير اولنمش حكم قطعى اولدى

٣٩ اَلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ اَحَدًا اِلَّا اللّٰهَ
وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيبًا ❊ انلر الله تعالانك رسالتنى ناسه تبليغ ايدرلر واندن قورقارلر
غيرى بركمسنه دن قورقمزلر الله تعالى كبائر وصغائرك حسابلربنى كورمكه كافيدر
٤٠ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَا اَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَسُولَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ
وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ❊ محمد صلى الله عليه وسلم سزك رجالكزدن
بركمسنه نك باباسى اولمدى ولكن الله تعالانك كوندرديكى پيغمبردر وانبيانك آخرى
اولوب باب نبوت انكله تمهير اولنمشدر الله تعالى هرشيئه عالمدر ختم نبوته كيم لايق
ايدوكنى بيلور * دينلديكه كرچه طاهر وقاسم وابراهيمه پدر اولدى لكن انلر كوچك
وفات ايتملريله رجال عدادينه كيرمشلر ايدى اكر رجال عدادينه كيرسه لر پيغمبر اولمق
اقتضا ايدردى * مرويدركه بو زينب وقعه سندن صكره كافرلر پيغمبر اوغللرينك
زوجه لرينى آلمق حرامدر دركن كندوسى اوغلنك زوجه سنى آلدى ديو طعن
ايتملريله اول حرمت صلبى اوغلى زوجه سى حقنده اولوب اوغلاق مطلقا كندو
اوغلى اولميوب سائر ناس كبى اولديغنى بيان ضمننده بو آيت كريمه نازل اولدى
٤١ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ٤٢ وَسَبِّحُوهُ
بُكْرَةً وَاَصِيلًا ❊ اى مؤمنلر الله تعالى يى انواع ذكرله دائم الاوقات ذكر ايدك
وصباح واخشام اكا تسبيح ايدك ونماز قيلك وعلى قول (سبحان الله والحمد لله
ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله) ديك
٤٣ هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ
وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ❊ اول الله تعالى سزه رحمت ايدر وملكلرى
سزكچون الله تعالادن مغفرت رجا ايدرتا كه سزى معصيت ظلماتندن ايمان
وطاعت نورينه اخراج ايده الله تعالى ملكلرينه مؤمنلر ايچون استغفار امر
ايتمكله رحمت ايديجى اولدى
٤٤ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيمًا ❊
مؤمنلر قيامتده الله تعالى يه ملاقاتلرنده حق تعالانك انلره تحيتى سلامدر يعنى
سلامت مژده سيدر ومؤمنلر ايچون اجر كريم آماده ايتديكى جنتدر
٤٥ يَا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ٤٦ وَدَاعِيًا
اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ❊ يا محمد بز سنى امتلرك تصديق وتكذيبينه
شاهد ورحمتنه مژده جى وعذابندن قورقوديجى والله تعالانك اذن وامريله
اكا عبادت ووحدانيتنى اقراره دعوت ايديجى وسراج منير اولان قرآنله كوندردك

ياخود ناسى ظلمات جهلدن اخراج ايچون سنى نورانى سراج كوندردك
٤٧ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِاَنَّ لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيرًا ❊ ومؤمنلره
مژده ايتكه انلر ايچون الله تعالادن بيوك فضل وعنايت واردر اول دولت اقادركه
اعظم عطا واشرف نعمتدر
٤٨ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ اَذٰيهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ وَكَفٰى
بِاللّٰهِ وَكِيلًا ❊ دعوتكده ثابت اولوب شريعتكه مخالف اموردە كافرلره
ومنافقلره اطاعت ايتمه واذالرينه صبرله مجازاتنى ترك ايله والله تعالايه توكل ايله
انلردن اخذ انتقامه الله تعالى سكا كافى ووكيلدر
٤٩ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ نصف
اَنْ تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ
سَرَاحًا جَمِيلًا ❊ اى مؤمنلر سز مؤمنه لرى نكاح ايدوب انلرله خلوت صحيحه
اولمزدن مقدم تطليق ايدرسكز سزكچون اول مطلقه لر اوزره عدت يوقدركه
تعداد ايده سز اكر انلره نكاح تقدير اولنمامش ايسه قدر تكز مقدار اعطا ايدك
(اكر مهر تقدير اولنمش ايسه نصفنى ويرمك واجب اولور) وانلرى اضرار
ايتمكسزين سبيللرينى تخليه ايدك
٥٠ يَا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّا اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ اللَّاتِي اٰتَيْتَ اُجُورَهُنَّ وَمَا
مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا اَفَاءَ اللّٰهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّاتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ
وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ اللَّاتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَاَةً مُؤْمِنَةً اِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ
اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ اَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
عَلَيْهِمْ فِي اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللّٰهُ
غَفُورًا رَحِيمًا ❊ اى پيغمبر ذيشان بز سكا مهرلرينى ويرديكك ياخود
مهرلرينى تقدير ايتديكك زوجه لريكى حلال ايتدك والله تعالانك غنيمتدن سكا ويروب
ملك يمينك اولان (صفيه وجويريه كبى) جاريه لرى دخى سكا حلال ايتدك وعمك
وخاله ك قزلرينى ودايك وتيزه ك قزلرينى كه سنكله مدينه يه هجرت ايتديلر انلرى دخى
حلال ايتدك (زيرا مكه فتحندن مقدم بونلردن هجرت ايتميلر حلال دكلدى صكره
هجرت شرطى نسخ اولدى) ونفسنى پيغمبر عليه السلامه هبه ايدن مرأهٔ مؤمنه يى
دخى حلال ايتدك اكر پيغمبرانى نكاح ايتمك استرسه واول مرأه نك نفسنى سكا مهرسز
حلال ايتمسى يالكز سكا مخصوص خصلت اولمغله سائر مؤمنلره حلال قيلمندى
تحقيق مؤمنلرك زوجه لرنده نكاح اولديغى زمان مهر وشاهدلر ونفقه ووجوب

قسم ونهايت درت عدد زوجه اولوب زياده اولمامغى) انلرك اوزرلرينه شرائط
عقددن ايلديكمزى ومالك اولدقلرى جاريه لرينى توسيع امردن حلال ايتديكمزى
بيلورز بو (هبه ودرتدن زياده زوجه اولمق مؤمنلره رخصت وتعميم اولنيوب بالكز
سكا مخصوص اولديغى) سكا مضايقه اولمامق ايچوندر الله تعالى احترازنده عسرت
اولانى مغفرت ايديجى وسكا كوچلك اولان شيده رحمت ايديجيدر

٥١ ترجي من تشاء منهن وتؤوي اليك من تشاء ومن ابتغيت ممن
عزلت فلا جناح عليك ذلك ادنى ان تقر اعينهن ولا يحزن ويرضين
بما اتيتهن كلهن والله يعلم ما في قلوبكم وكان الله عليما حليما ✵
زوجه لركدن ديلديككى ياتاغكدن تأخير ايدرسن ديلديككى ياتاغكه الورسن
اول تأخير ايتديكك زوجه كى ينه ياتاغكه آلورسك سكا وبال يوقدر بو تبعيد
وتقريبده سنك رأيكه حواله اولنان انلرك كوزلرينك روشنلكنه وقلت حزنلرينه
ورضالرينه يقيندر اكر بيتلرينى برابر طوترسك اول فضلى سندن بيلورلر اكر
بعضلرينى ترجيح ايدرسك انى الله تعالانك حكميله بيلورلر الله تعالى سزك قلبكزده
اولان رغبت ونفرتى بيلور الله تعالى قوللرينك قلبلرنده اولانى عليم وعفوبنده
عجله ايتمامكله حليمدر

٥٢ لا يحل لك النساء من بعد ولا ان تبدل بهن من ازواج ولو اعجبك
حسنهن الا ما ملكت يمينك وكان الله على كل شيء رقيبا ✵ بو عقدكده
اولان (طقوز) زوجه كدنصكره سكا زوجه آلمق حلال اولمز وبونلرك برينى تطليق
ايله برغيريسنى آلمق دخى حلال اولمز اول غيرينك حسنى سنى نقدر تعجب
ايتديررسه دخى مكر كه ملك يمينك اولان جاريه اوله اول حلالدر الله تعالى
هرشيئه ناظر ونكهبان اولدى

٥٣ يا ايها الذين امنوا لا تدخلوا بيوت النبي الا ان يؤذن لكم
الى طعام غير ناظرين انيه ولكن اذا دعيتم فادخلوا فاذا طعمتم فانتشروا
ولا مستانسين لحديث ان ذلكم كان يؤذي النبي فيستحيي منكم والله لا يستحيي
من الحق واذا سالتموهن متاعا فاسئلوهن من وراء حجاب ذلكم اطهر
لقلوبكم وقلوبهن وما كان لكم ان تؤذوا رسول الله ولا ان تنكحوا
ازواجه من بعده ابدا ان ذلكم كان عند الله عظيما ✵ اى مؤمنلر
پيغمبر عليه السلامك خانه سنه داخل اولميك مكر كه سزكچون طعامه اذن ويريله كه
طعام وقتنه انتظار ايله كيرميه سز لكن دعوت اولندیغكز وقتده كيرك طعام

ايتديككزدنصكره طاغلك صحبته انسيتله مكث ايليك بو سزك اذنسز كيرمكز
وطعامدنصكره مكثكز پيغمبره اذيت اولور اول سزه كيدك ديمكه حيا ايدر
الله تعالى حقى تعريفدن اوتانمز سزه ازواج طاهراتدن محتاج اولديغكز شى
سؤال ايتمك اقتضا ايدرسه پرده ارقه سندن يعنى كيرميوب طشره دن استيك كه
بو تنبيهات سزك وانلرك قلبلرينه هوا جس نفسانيه دن تميز لكدر وسزه
جائز دكلدر كه رسول الله عليه السلامه اذا ايده سز وانك زوجه لرندن وفاتندن
مقدم وصكره ابدى نكاح ايلمكز جائز اولمز تحقيق اكا اذا ايتمكز وزوجه لرندن
نكاح ايلمكز سزه عندالله كناه عظيم اولدى

٥٤ ان تبدوا شيئا او تخفوه فان الله كان بكل شيء عليما ✵
اكر سز پيغمبر عليه السلامه اذيت ويرشيئى كرك اظهار ايدرسكز كرك قلبكزده
اخفا ايدرسكز الله تعالى جمله سنه عليم اولدى

٥٥ لا جناح عليهن في ابائهن ولا ابنائهن ولا اخوانهن ولا ابناء
اخوانهن ولا ابناء اخواتهن ولا نسائهن ولا ما ملكت ايمانهن واتقين الله
ان الله كان على كل شيء شهيدا ✵ پيغمبر عليه السلام وسائر مؤمنلرك
زوجه لرى بابالرينه واوغللرينه وقرنداشلرينه وقزقرنداشلرى
اوغللرينه ومسلمان نسالرينه وملك يمينلرى اولان جاريه لرينه كورنمكده
كناه يوقدر اى مؤمنلرك زوجه لرى الله تعالادن قورقك حجاب پرده سنى
قالدرميك الله تعالى هر افعال واقوالكزه شاهددر ✵ ديلديكه وقتا كه آيت حجاب
نازل اولدى نسوانك بابالرى واوغللرى واقربالرى آيابز دخى وراء پرده دنمى
سويلشهرز ديدلرايله بو آيت كريمه نازل اولدى

٥٦ ان الله وملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين امنوا صلوا
عليه وسلموا تسليما ✵ الله تعالى وملكلرى نبى الله عليه السلامه صلوة
ايدرلر اى مؤمنلر سزدخى اكا صلوة وسلام ايدك ✵ ديلديكه صلوة الله تعالادن
حزب ٢ رحمت وملكلردن استغفار ومؤمنلردن دعادر وكندولردن سكا نيجه صلوة
ايدهلم ديو سؤال اولندقده (اللهم صل على محمد وعلى آل محمد) ديك بيوردى

٥٧ ان الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله في الدنيا والاخرة
واعد لهم عذابا مهينا ✵ شونلركه الله تعالى يى كفروشركك ارتكابيله
ورسولنى شعروسحر امثالى طعنله متأذى ايدرلر الله تعالى انلره دنيا وآخرتده لعنت
ايدوب انلر ايچون عقباده عذاب مهين آماده ايلدى

٥٨ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا
بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ❋ شونلر كه (صفوان كبى) مؤمنلرى و(عايشه رضى الله
عنها كبى) مؤمنه لرى اكتساب ايتمدكلرى شيئك غيرى يى اسناد ايله ايذا ايدرلر
تحقيق انلر بهتان ووبال ظاهره يى يوكلنوب عقوبته مستحق اولديلر
٥٩ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ
مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ❋
يا محمد زوجه لركه وقزلركه ومؤمنلرك زوجه لرينه سويله كه زوقاغه
چيقدقلرنده جارلربنى (يعنى فراجه لربنى) اوزرلرينه كيسونلر بونكاح ستر اولنمق
حر اولان خاتونلر جاريه لردن فرق اولنمغله زانيلرك اذا وتسلطندن امين اولمغه
قريبدر الله تعالى توبه ايدنلرك كناهلرينى مغفرت ورحمت ايديجيدر ❋ ديندىكه
اوائل اسلامده اصيل خاتونلر جارسز طشره چيقمغله بعض اركك تعرضا نه
كلام سويليوب توبيخ اولندقده بز انى جاريه ظن ايتدك ديو اعتذار ايتمرايله
بو آيت كريمه نازل اولدى
٦٠ لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ
فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ❋ اكر منافقلر
نفاقلرندن وقلبلرنده فجور مرضى اولانلر فجورلرندن ومدينه ده اراجيف اظهار
ايدنلر بوفعللرندن فارغ اولمزلرسه انلرك قتل واجلاسنى سكا امر وسپارش ايدرز
اندنصكره انلر انجق آز زمان سكا قوكشولق ايدوب شهردن چيقارلر
٦١ مَلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلًا ❋ انلر ملعون
ومطرودلر در قنده بولنورلرسه اخذ وخوارلقله قتل اولنورلر
٦٢ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ❋
مقدم كچنلردن بوفعللرده اولنلرك قتل اولنملرينى الله تعالى سنت ايتمشدر سن
الله تعالانك سنتنى تبديل وتغيير اولور بولمزسن
٦٣ يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ❋ كافرلر استهزا يوزندن سندن قيامت
نوقت قوپار ديو سؤال ايدرلرسن ديكه انى انجق الله تعالى بيلور انى بر پيغمبره
بيلدرممشدر نه بيلورسن شايدكه يقين اوله
٦٤ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ❋ الله تعالى بعث
وحشرى انكار ايدن كافرلره لعنت ايلدى وانلر ايچون يالكلنمش آتش حاضرلدى

٦٥ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ❋ اول آتشده
ابدى قالدقلرى حالده هيچ بردوست ومعين بولمزلركه انلرى اول آتشدن
اخراجه معاونت ايده
٦٦ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا
الرَّسُولَا ❋ اولكونده آتشده انلرك يوزلرى برطرفدن برطرفه دوندكجه
ديه لركه نوليدى بزدنياده الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايديدك
٦٧ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا ❋
انلرك اتباع واسافللرى ديه لركه يا ربنا بزاولو بيكزه وبيوكلريمزه اطاعت ايتدكده
بزى راه حقدن چيقاروب اضلال ايتديلر
٦٨ رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ❋ يا ربنا
انلره بزم عذابمزك ايكى قاتنى ايله وانلره لعنتك اشد واكبرينى ايله
٦٩ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ آذَوْا مُوسَى فَبَرَّأَهُ اللَّهُ
مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا ❋ اى مؤمنلر موسايه ايذا ايدنلر كبى
اولميك الله تعالى موسايى انلرك زنا وسائر اسناد ايله ديدكلرى شيلردن پاك وبرى
ايلدى وموسى عليه السلام عند الله مقبول وجاه وقدر صاحبى اولدى
٧٠ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ❋
اى مؤمنلر الله تعالادن خوفله ارتكاب معاصيدن حذر ايدك ولسانكزى حفظله
طوغرى كلام سويليك
٧١ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ❋ تاكه اول الله تعالى سزى اعمال صالحه يه
توفيق ايدوب انك اوزره ثابت ايليه وكناهلركزى مغفرت ايليه كيمكه اوامر
ونواهيده الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايده انك عندندهكى مطلوبنه نائل اولوب
دنيا وآخرتده سعيد اولور
٧٢ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا
وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ❋ بز امانتى
سموات وارضه وطاغلره عرض ايتدك انلر اول امانتى يرينه كتورهميه جكلرى
خوفيله انى يوكلنمكدن ابا ايدوب دفعنى رجا ايتديلر اول امانتى انسان يوكلنمكله
نفسلرينه ظلم ايدوب عاقبتندن جاهل اولديلر

(٧٣) ليعذب الله المنافقين والمنافقات والمشركين والمشركات ويتوب الله
على المؤمنين والمؤمنات وكان الله غفورا رحيما ✻ تاكه الله تعالى
اول امانته خيانت ايدوب وفا ايتمين منافق ومنافقه لرى ومشرك ومشركه لرى
جهنمه طولديروب عذاب ايده ومؤمن ومؤمنه لرك اول امانته وفالريله ايمانلرى
نمايان وبعضلرى طاعتده تقصيراتلرى وقوعيله توبه ايدوب مظهر غفران
اولمغله فضل رحمت رجانله داخل جنان اوله لر الله تعالى تائبلره غفور ومطيعلره
اثابه ايله رحيم اولدى ✻ بوايت كريمه نك معناى لطيفنى مفسرين تفصيل اوزره
بيان ايتمشلر ايسه ده اجمالى بووجهله دركه بوامانتدن مراد الله اعلم نماز
وصوم وحج وجهاد والحاصل اوامره كما هو حقه انقياد واجرا ونواهيدن
كمال اوزره اجتناب واحتراز اوله وكوكلر ويرلر وطاغلر اول امانتى تحميلدن
امتناعلرى نه آنكه حق تعالايه مخالفت جهتيله اوله مجرد مخافت يوزندن
اداده عجزلرينى ادراكه يارنابزسنك امركه مسخرزنه ثواب ونه عقاب استرز
ديمش اوله لركه حين خلقتلرنده بوامانت عرض اولنوب اطاعت ايدرسكز
ثوابله مكافات اولنورسكز عصيان ايدرسكز عذابله مجازات اولنورسكز بيورلمش
بناء عليه خوفلرندن ناشى ابا ايتمشلر بوتقديرجه جناب حق انلره فهم ويروب
عرض ايتمش اوله ✻ على قول بوصورت تمثيل اولوب اكر بوامانت اول اجرام
ثقيله لره تحميل اولنمق تكليف اولنسه بوقوت وعظمتلريله انى تحميلدن ابا
ايدرلردى ديمك اوله انسان بوامانتى بويله ضعيف بنيه ورخاوت قدرتله
يوكلندى انسانك يوكلنمسى دخى قوت جهتيله اولميوب مجرد همت يوزندن ايدى

— ٣٤ — (سورهٔ سبأ مكية وهى اربع وخمسون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الحمد لله الذى له ما فى السموات وما فى الارض وله الحمد
فى الآخرة وهو الحكيم الخبير ✻ حمد اول الله تعالى ايچوندركه سموات
وارضده اولان اشيا ونعم انك خلق وملكيدر دنياده انك كمال قدرتيله خلق
ايتديكى نعمتلره حمد ايتمك واجبدر وآخرتده دخى انك قدرت ونعمته حمد اولنور
(تكليف جهتيله اولميوب مجرد الحمد لله الذى صدقنا وعده ديو سرورله در) اول
الله تعالى دنيا وآخرت اموريني حكم ايدر وبواطن اشيايى بيلور
(٢) يعلم ما يلج فى الارض وما يخرج منها وما ينزل من السماء وما يعرج
فيها وهو الرحيم الغفور ✻ زمينه داخل اولانلرى (ماء مطر وحيوان كبى) كه

وكنوز كبى) وزميندن چيقانلرى (ماء عيون ونبات ومعادن كبى) وكوكدن نزول
ايدنلرى (مطر وملائكه كبى) وكوكه چيقانلرى (ملائكه واعمال عباد وبخار كبيلرى)
جمله سنى بيلور اول الله تعالى نعمتله رحيم وكناهلرى عفوله غفوردر
(٣) وقال الذين كفروا لا تأتينا الساعة قل بلى وربى لتأتينكم عالم
الغيب لا يعزب عنه مثقال ذرة فى السموات ولا فى الارض ولا اصغر من ذلك
ولا اكبر الا فى كتاب مبين ✻ كافرلر استهزا يوزندن قيامت كلمز ديديلر
سن ديكه بلى عالم الغيب اولان ربم جل شانه حقيچون البته قيامت سزه كله جكدر
كوكده ويرده ذره وزنى قدر شى انك علمندن دور وخفى اولمز ذره دن كوچك
وبيوك نه وار ايسه انجق لوح محفوظده مسطور ومثبتدر
(٤) ليجزى الذين آمنوا وعملوا الصالحات اولئك لهم مغفرة ورزق
كريم ✻ اول قيامتك كلسيله مؤمن اولوب عمل صالح ايشليانلره جزاء
خير ومغفرت وجنتده رزق كريم واردر
(٥) والذين سعوا فى آياتنا معاجزين اولئك لهم عذاب من رجز
اليم ✻ شونلركه بزم آيتلرمزك ابطالنه وناسى اندن تنفيره سعى ايدوب
عذابمز انلردن فوت اولور ظن ايدرلر انلر ايچون الم ويريجى سوء عذاب واردر
(٦) ويرى الذين اوتوا العلم الذى انزل اليك من ربك هو الحق
ويهدى الى صراط العزيز الحميد ✻ تاكه صحابه وتابعين ومؤمنلردن
علم ويريلنلر بيله لركه ربك تعالى طرفندن سكا انزال اولنان قرآن حقدر اول
افعالنده محمود عزيز منتقم اولان الله تعالانك صراطنه هدايت ايدر
نصف (٧) وقال الذين كفروا هل ندلكم على رجل ينبئكم اذا مزقتم كل
ممزق انكم لفى خلق جديد ✻ يعنى انكار ايدن كافرلر استهزا طريقيله
بربرلرينه ديديلركه سزه بر رجل يعنى محمدى دلالت ايده لمى كه اول سزه
جسدلريكز چوريوب پارچه پارچه طپراق اولدقدن صكره يكيدن خلق
اولنورسكز ديو خبر ويرر
(٨) افترى على الله كذبا ام به جنة بل الذين لا يؤمنون بالآخرة
فى العذاب والضلال البعيد ✻ آيا اول كذبله الله تعالايه افترامى ايدر
ياخود انده جنونمى واركه لسانندن كلان كلامى سويلر انلرك ديديكى كبى دكلدر بلكه
انلر آخرتده ايمان ايتمدكلرندن اوجهانده عذابده بوجهانده نهايتسز ضلالده درلر

٩ افلم يروا الى ما بين ايديهم وما خلفهم من السماء والارض ان نشأ
نخسف بهم الارض او نسقط عليهم كسفا من السماء ان في ذلك لاية لكل
عبد منيب ❊ انلر اوكارينه وآردلرينه نظر ايتمزلرميكه سما وارض انلرى
احاطه ايتمشدر اكر بز مراد ايتسك آيتلرمزى تكذيبلريچون انلرى يره كچورردك
ياخود سمادن اوزرلرينه نار قطعه‌لرى ياغدررردق الله تعالايه راجع عبد ايچون
بو آسمان وزمينه نظر وقدرت خسف واسقاطنى تأمل ايله البته دلائل وعبرت واردر
١٠ ولقد آتينا داود منا فضلا يا جبال اوبى معه والطير والنا له
الحديد ❊ بز عندمزدن داوده سائر ناس وانبيا اوزره فضل ويردك
وطاغلره وقوشلره ديدككه سزده داود عليه السلامك تسبيح ونغمه سنه صدا كزله
رجوع ايدك وبزاكا تيمورى النده شمع كبى يومشاتدق * ديلديكه انك سائر اوزره
فضلى نبوت وزبور وپادشاهلق وصوت حسن وتليين حديددر داود عليه السلام
زبورى اوقومغه باشلدقده طاغلر برابر تسبيح ايدردى وقوشلر هوادن اغاجلره
اينوب برابر نغمه‌لرله اكا امداد ايدرلردى وتيمورى آتش والات‌سزيدنده بال مومى
كبى يوغروب استديكى شيئى يپاردى بنى اسرائيله پادشاه اولدقده ناس بيننده
تبديل كزوب داود نيجه كيمسه‌در ديو سؤال ايدردى هركس ثنا ايدردى بركون
آدمى صورتنده برملكه راست كلوب عادتى اوزره سؤال ايتدكده ملك ديديكه
داود كوزل آدم ايدى اكر تعيشى بيت المالدن اولمسه بناء عليه الله تعالادن كسب
نياز ايتدكله زره اعمالى اعطا اولندى ديلديكه داود عليه السلام كونده بر زره
ياپوب التى بيك درهمه صاتردى ايكى بيك درهمنى اهل وعياليله معاشنه صرف
ودرت بيك درهمنى تصدق ايدردى
١١ ان اعمل سابغات وقدر في السرد واعملوا صالحا انى بما تعملون
بصير ❊ وداود عليه السلامه امر ايتدككه زرهلرى كنكيش واتكلو
ايله وحلقه لرينى وسط حالده بردوزيه هموار تقدير ايله واهل بيتكله عمل صالح
ايشليك بن سزك اعماللكزى كوروب اكا كوره مكافات ايده‌رم
١٢ ولسليمان الريح غدوها شهر ورواحها شهر واسلنا له عين
القطر ومن الجن من يعمل بين يديه باذن ربه ومن يزغ منهم عن امرنا نذقه
من عذاب السعير ❊ بز سليمانه روزكارى تسخير ايتدككه صباحدن
اويله‌يه‌دك براياق واخشامه دك دخى براياق يول كيدردى وبزاكا اريمش باقرى
صو يكارى كبى آقتدق (بلاد يمنده اولوب آنده اوچكون آقاردى) وجندن

برطائفه‌يى سليمان ايچون تسخير ايتدككه رب تعالانك امريله انك اوكنده
ايشلرلردى اول جنلردن كيمكه امر ايتديكمز سليمان عليه السلامك اطاعتدن
عدول ايدرسه بزاكا بالكلى آتشدن دادترز * ديلديكه دنياده النده آتشدن
تازيانه ايله برملك تعيين اولنمشيدى جنلردن سليمان عليه السلامك اطاعتدن
عدول ايده‌نه اول قامچى ايله اوروب احراق ايدردى
١٣ يعملون له ما يشاء من محاريب وتماثيل وجفان كالجواب وقدور
راسيات اعملوا آل داود شكرا وقليل من عبادى الشكور ❊ اول
جنلر سليمان عليه السلام ايچون استديكى كبى كوشكلر وقلعه‌لر ومسجدلر
وعبادت ايدركبى ملائكه وانبيا صورتلرى وبيوك حوضلر كبى طعام ايچون
لنكر وصحن وطاسلر وطاغ كبى قازغانلر ياپارلردى بز انلره ديدككه اى آل داود
بو نعمتلره شكر ايدك قوللرمدن آزكيمسه واردركه لسان وقلبله شكر ايده * ديلديكه
بيت المقدسى داود عليه السلام برآدم بوينى چيقارمغله سليمان عليه السلام اتمام ايتدى
واول زمان تصوير حرام اولمامغله ناس عبادته خواهشكر اولسون ديو عبادت
ايدرلر حالده كوستره‌رك ملائكه وانبيا صورتلرى ياپشلردى وتختنك اشاغيسنه
ايكى ارسلان واوستنه ايكى كركس تصوير ايتمشلردى تختنه چيقمق مراد ايتدكده
ارسلانلر قوللرينى اياغى التنه ويروب چيقاررلردى وكركسلردخى اوتوردغنده
قنادلرينى آچوب كولكه ايدرلردى واول طاغ كبى قازغانلر نملاوسه پايه‌لر اوزرينه
وضع اولنوب نردبانلر ايله چيقارلردى
١٤ فلما قضينا عليه الموت ما دلهم على موته الا دابة الارض تأكل
منسأته فلما خر تبينت الجن ان لو كانوا يعلمون الغيب ما لبثوا في العذاب
المهين ❊ وقتاكه سليمانه بز موتى قضا ايتدك (اول عصاسنه طيانوب وفات
ويرسنه اول حاله متوفى قالديكه جنلرك انك موتندن خبرى اولميوب بيت المقدسى
تمام ايتديلر معلوم اولديكه جنلر غيبى بيلمزلر ايمش) انجق اغاج قوردى عصاسنى
اكل ايتمكله يره دوشدكده جنلره موتى ظاهر اولوب فرار ايتديلر اكر ناسك
زعملرنجه جن غيبى بيلور اولسه‌لر سليمان عليه السلامك موتى وقوعى آنده فرار
ايدوب برسنه بوتكاليف شاقه عذابنده اكلنمزلردى
١٥ لقد كان لسبأ في مسكنهم آية جنتان عن يمين وشمال كلوا
من رزق ربكم واشكروا له بلدة طيبة ورب غفور ❊ سبأ بن يشجب
بن يعرب بن قحطان اولاديچون مسكنلرنده صانعك وجود وقدرتنه دلالت ايدر

علامت وارایدیکه صباغ وصوللرنده یکپاره باغ وبوستانلر بر برینه اتصال اوزره
ایدی پیغمبرلری انلره دیدیکه ربکز جل شانه بوسزه ویردیکی رزقلردن اکل ایدك
بویله آب وهواسی خوش مثمر شهری الله تعالی سزه احسان ایتمشدر اکا شکر ایدك
بوشکر وتوبه کزله رب تعالی سزی مغفرت ایدر
١٦ فَاَعْرَضُوا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ
ذَوَاتَىْ اُكُلٍ خَمْطٍ وَاَثْلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ❊ انلر شکردن اعراض
ایتدیلر بز انلره صوسدنك سیلنی کوندردك وانلرك ایکی میوه دار بوستانلرینه بدل
آجی نبق وآجی ایلغون اغاجلری کبی آز میوه او بوستانلر ویردك
١٧ ذٰلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي اِلَّا الْكَفُورَ ❊ بونعمته
کفرلری سببیله ایدیکه بز انلره جزا ایتدك بز انجق کفران نعم اولنلره جزا ایده رز
❊ منقولدرکه بو اولاد سبا یمنده مأرب حوالیسنده ایکی طاغ اراسنده بر بلده ده
ساکن اولورلر ایدیکه منبت محل ایدی صولری وافر اولمغله بعضا شجر ولایتك
صولری اکا دخی ضم اولندقده بلده لرینه ضرر ایدردی بلقیس برسد یاپوب اوچ کوز
ترتیب ایدوب اقتضاسنه کوره صالیو یرلر دی میوه لرینك کثرتی اول درجه ده
ایدیکه برکسه برزنبیل ایله اغاجلرك التندن کچسه دوکیلان میوه فی الحال زنبیلی
طولدیرر دی چونکه پیغمبرلرینی تکذیب وشکردن اعراض ایتدیلر الله تعالی
برکوستبکنه امر ایدوب اول سدی دلدکه بر کیجه خبرلری یوغیکن سد بوشانوب
انسان وحیوان تلف ومشهور بوستانلری خراب اولدی
١٨ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا
فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَاَيَّامًا اٰمِنِينَ ❊ وسبا شهریله برکت ویردیکمز
شام بیننی متصل قریهٔ ظاهره لرله معموره قلدق (که سبا ایله شام بیننده درت یك
یدیوز قریه وار ایدی دینلدی) وکیدوب کلنلرك سیرلرینی تقدیر ایتدك (که
اویله یه دك برکویه واندن اخشامه دك برکویه کیدیلوردی) بز انلره دیدککه
اول قریه لرده دشمن وآچلق وصوسزلقدن امین اوله رق کیجه وکوندز کزك
❊ چونکه بو برکت وراحت سببیله فقرا دخی کویدن کویه بلا زاد کیدوب
کلدکده اولدقلرینه اغنیا تجارلر حسد ایدوب
١٩ فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ اَحَادِيثَ
وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ❊ دیدیلرکه
یاربنا بوشهرمزله شام بیننده چول پیدا ایله که زاد وذخیره بولنیوب سفرلر عز

بعید اولسون تاکه هرکس کیدوب کلمکه قادر اولمسون دیو دعا ایتملریله نفسلرینه
ظلم ایتدیلر امدی بز انلردنصکره کلنلره حکایه واحواللری مقالهٔ تعجب اولسون
دیو هر قبیله لرینی برمرتبه پراکنده وتفریق ایتدککه (تفرقوا ایدی سبا) دیو
ضرب مثل اولدی اشبو مذکورلرده محنتلره صبر ایدیجیلره ونعمتلره شکر
ایدیجیلره علامت وعبرتلر واردر
٢٠ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ اِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ اِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ❊
ابلیس انلرك حقنده (فبعزتك لاغوینهم اجمعین ولا تجد اکثرهم شاکرین)
دیدیکی ظننی تحقیق ایتدیکه اکا تابع اولدیلر انجق مؤمنلردن اولان فرقه تابع اولمدیلر
٢١ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْاٰخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا
فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ❊ ابلیسك انلر اوزره تسلطی انجق
بزم علممز تعلق ایتدیکی وجهله آخرته ایمان ایدن کیمسه ایله انك وقوعنه شکده
اولان کیمسه بی فرق ایچوندر ربك تعالی هر شیئه رقیب ونکهباندر
٢٢ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
فِي السَّمٰوَاتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ
یا محمد مشرکلره دیکه اول الله تعالیدن غیری اصنام وملکلردن آلهه زعم ایدوب
عبادت ایتدکلر یکزه دعا ایدك که استدیککز شیئی سزه ویرسون وضرر کز
وقوعنده دفع ایتسون اول آلهه زعم ایتدکلریکز ایسه نه کوکده ونه یرده خیر
وشردن ذره اغرلغجه برشیئه مالك دکللردر وانلرك نه یرانمقده ونه تصرفده
شرکتلری یوقدر والله تعالی ایچون انلردن هیچ برمعاونت اولمز بلکه انلر
هر شیدن عاجزلر اولوب قطعا ربوبیته صالح دکللردر
٢٣ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ اِلَّا لِمَنْ اَذِنَ لَهُ حَتّٰى اِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ
قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقَّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ❊ عندالله شفاعت
نفع ایتمز مکرکه الله تعالی شفاعت ایدنه وشفاعت اولننه اذن ویره برمدت شافع
ومشفوع له انتظار وخوفده اولوب تاکه اذن احسانیله انلرك قلبلرندن فزع رفع
اولنه بر برلرینه دیه لرکه ربکز تعالی شفاعت حقنده نه بیوردی حقله مؤمنلره
شفاعته اذن احسان بیوردی دیه لر اول الله تعالی عالی وبیوکدرکه اندن
حزب ٣ اذنسز کیمسه شفاعت ایده مز
٢٤ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ قُلِ اللّٰهُ وَاِنَّا اَوْ اِيَّاكُمْ لَعَلٰى
هُدًى اَوْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ❊ یا محمد دیکه سمادن باران وزمیندن نباتله

سزى كيم رزقلنديرر (كافرلر الزام خوفندن جواب ويرميه جكلرى مقرر اولمغله)
بنه سن ديكه الله تعالى رزقلنديرر بز رزق ويرن بر الله تعالى لايق بيلورز سزا كاجاد
وسائرى شرك قوشار سز كيم هدايتده كيم ضلالت ظاهره ده در
٢٥ قُل لاتُسئَلونَ عَمّا اَجرَمنا ولانُسئَلُ عَمّا تَعمَلونَ ❊ انلره ديكه
بزم جرمزدن سز سؤال اولنمز سكز وسزك كفر وشرك عملريكزدن بز سؤال
اولنمه يز هر كس كندو عملك جزاسنى بولور
٢٦ قُل يَجمَعُ بَينَنا رَبُّنا ثُمَّ يَفتَحُ بَينَنا بِالحَقِّ وَهُوَ الفَتّاحُ العَليمُ ❊
ديكه ربمز جل شانه قيامتده بزى وسزى جمع ايدوب بيمزده عدل له قضا ايدر
محقى جنته مبطلى جهنمه ادخال ايدر اول الله تعالى مشكل قضالرى فتح وعدل له
حكم ايديجيدر
٢٧ قُل اَرونِيَ الَّذينَ اَلحَقتُم بِهِ شُرَكاءَ كَلّا بَل هُوَ اللّهُ العَزيزُ الحَكيمُ ❊
ديكه بكا كوسترك نه صفتله بتلريكزى عبادتده الله تعالى يه شريك طوتر سكز
حاشا كه بتلريكز اكا شريك اوله بلكه غلبه وكمال قدرت وحكمتله موصوف
وعبادته لايق ومستحق انجق اول الله ذوالجلالدر
٢٨ وَما اَرسَلناكَ اِلّا كافَّةً لِلنّاسِ بَشيرًا وَنَذيرًا وَلٰكِنَّ اَكثَرَ النّاسِ
لايَعلَمونَ ❊ يا محمد بز سنى عامهٔ ناس ايچون اهل طاعته مژده جى واهل
مخالفته قورقوديجى اولديغك حالده پيغمبر كوندردك لكن ناسك اكثرى جهللرندن
ناشى سنك خصائل وكمالاتنى بيلمزلر
٢٩ وَيَقولونَ مَتىٰ هٰذَا الوَعدُ اِن كُنتُم صادِقينَ ❊ انلر فرط
جهالتلرندن بو وعد اولنان قيامت وعذاب نوقت اولور اكر صادقلر ايسه كز بزه
خبر ويرك ديرلر
٣٠ قُل لَكُم ميعادُ يَومٍ لاتَستَأخِرونَ عَنهُ ساعَةً وَلاتَستَقدِمونَ ❊
انلره ديكه وعد اولنان كون كلدكده اولكوندن نه برساعت تأخير ونه برساعت
تقديم اولنور سكز
٣١ وَقالَ الَّذينَ كَفَروا لَن نُؤمِنَ بِهٰذَا القُرآنِ وَلا بِالَّذى بَينَ يَدَيهِ
وَلَو تَرىٰ اِذِ الظّالِمونَ مَوقوفونَ عِندَ رَبِّهِم يَرجِعُ بَعضُهُم اِلىٰ بَعضٍ القَولَ
يَقولُ الَّذينَ استُضعِفوا لِلَّذينَ استَكبَروا لَولا اَنتُم لَكُنّا مُؤمِنينَ ❊
كفار مكه ديديلر كه بز بو قرآنه ونه مقدم كلن كتابلره اينانميز اكر سن اول

مشركلرى ربلرى عندنده موقف محاسبه ده كوريدك انلر بربرلرينه رجوعله تابع
ضعيفلرى رؤسالرينه ديه لركه اكر سزك اضلالكز و بزى ايماندن منعكز اولميدى
البته بز دخى مؤمنلردن اولوردق ❊ ديلديكه كفار مكه اهل كتابدن پيغمبر
عليه السلامك احوالندن سؤال ايتديلر اهل كتاب بزلرك نعتنى كتابمزده بولمشز
ديديلر ابو جهل وامثالى بز سزك كتابكزه دخى اينانميز ديملريله بو آيت
كريمه نازل اولدى
٣٢ قالَ الَّذينَ استَكبَروا لِلَّذينَ استُضعِفوا اَنَحنُ صَدَدناكُم عَنِ الهُدىٰ
بَعدَ اِذ جاءَكُم بَل كُنتُم مُجرِمينَ ❊ رؤسالرى اتباع ضعفالرينه ديه لركه
آيا بز سزى هدايته كلديككزدنصكره مى ايماندن منع ايتدك بلكه سز كندوكز
مجرملردن اولديكز
٣٣ وَقالَ الَّذينَ استُضعِفوا لِلَّذينَ استَكبَروا بَل مَكرُ اللَّيلِ وَالنَّهارِ
اِذ تَأمُرونَنا اَن نَكفُرَ بِاللّهِ وَنَجعَلَ لَهُ اَندادًا وَاَسَرُّوا النَّدامَةَ لَمّا رَاَوُا العَذابَ
وَجَعَلنَا الاَغلالَ فى اَعناقِ الَّذينَ كَفَروا هَل يُجزَونَ اِلّا ما كانوا يَعمَلونَ ❊
ضعيف تابعلرى رؤسالرينه ديه لركه بلكه سزك كيجه كوندز مكركز بزى الله تعالى يه
كافر اولمغله واكا شريك قيلمزه امر ايدرديكز وقتا كه انلر عذابى كوره لر هر برلرى
كفيكولرندن نادم اولوب عمللرينى كزله لر واول كافرلرك بوينلرينه آتشدن بيوغ
لاله لر قيله رز انلر انجق دنياده ايشلدكلرى عمللريله جزا اولنورلر
٣٤ وَما اَرسَلنا فى قَريَةٍ مِن نَذيرٍ اِلّا قالَ مُترَفوها اِنّا بِما اُرسِلتُم بِهِ
كافِرونَ ❊ بز برقريه وشهر اهلنه عذابله اخافه ايديجى كوندرديكمز
پيغمبرلره اول شهر اهالیسنك رؤسا ومتنعملرى بز سزك ارسال اولنديغكز شيلره
كافرلرز ديديلر
٣٥ وَقالوا نَحنُ اَكثَرُ اَموالًا وَاَولادًا وَما نَحنُ بِمُعَذَّبينَ ❊ بزم
اموال واولادمز چوقدر قيامتده بزه عذاب اولنمز زيرا دنياده كى احوالمزه قياسله
آخرتده دخى مكرم اولورز ديديلر
٣٦ قُل اِنَّ رَبّى يَبسُطُ الرِّزقَ لِمَن يَشاءُ وَيَقدِرُ وَلٰكِنَّ اَكثَرَ النّاسِ
لايَعلَمونَ ❊ ديكه ربم تعالى رزقى نجه ديلرسه كاه عاصيه زياده ومطيعه
نقصان كاه عكسى اوزره ويرر بو كرم اولميوب انجق مشيتيدر لكن ناسك اكثرى
انى بيلمزلر بلكه اموال واولاد كثرتنى شرف وكرم ظن ايدرلر
٣٧ وَما اَموالُكُم وَلا اَولادُكُم بِالَّتى تُقَرِّبُكُم عِندَنا زُلفىٰ اِلّا مَن آمَنَ وَعَمِلَ

صالحاً فاولئك لهم جزاء الضعف بما عملوا وهم في الغرفات آمنون ❊
سزك نه مالكزه اولادكز سزی بزه يقين ايتمز مكر كه مؤمن اولوب مالنی خيره صرف واولادينی اموردين وصلاحه سوقله عمل صالح ايشليه انلرك خير عملارينه مكافاتلری اضعاف مضاعف اولوب جنت غرفه لرنده امينلردر
٣٨ والذين يسعون في آياتنا معاجزين اولئك في العذاب محضرون ❊
شونلر كه بزم آيتلرمزدن ناسی منعه سعی وناسی آيتلرمزه ايمان ايتمكدن عاجز ظن ايدرلر انلر عذاب جهنمده حاضر اولمشلردندر
٣٩ قل ان ربي يبسط الرزق لمن يشاء من عباده ويقدر له وما انفقتم من شيء فهو يخلفه وهو خير الرازقين ❊ ديكه ربم تعالی عبادندن ديلديكنك رزقنی قدرتيله بسط ايدر وديلديكنك حكمتی ضمننده ضيق ايدر شول شيئيكه فی سبيل الله انفاق ايدرسز الله تعالايه انك عوضنی يا دنياده يا آخرتده اعطا ايدر اول رزق ويريجيلرك خيرلوسيدر غيريلر واسطه در رازق حقيقی اولدر
٤٠ ويوم يحشرهم جميعاً ثم يقول للملائكة اهؤلاء اياكم كانوا يعبدون ❊ شول كونده كه الله تعالی مشركاری جميعاً حشر ايدوب ملكلره ديركه بونلرميدر كه سزه عبادت ايدرلردی ❊ مشركاره سرزنش وملكارك شفاعتندن قطع اميد ايچوندر
٤١ قالوا سبحانك انت ولينا من دونهم بل كانوا يعبدون الجن اكثرهم بهم مؤمنون ❊ ملكلر ديه‌لركه يارينا بزسنی شركدن تنزيه ايده‌رز بزم معبودمز سن سين هيچ عابد معبود اولورمی بزم انلرله علاقه‌مز يوقدر بلكه انلر شيطانه اطاعتلريله كويا اكا اينانورلر
٤٢ فاليوم لا يملك بعضكم لبعض نفعاً ولا ضراً ونقول للذين ظلموا ذوقوا عذاب النار التي كنتم بها تكذبون ❊ الله تعالی انلره ديه كه بوكونده بربريكز ايچون نفع وضره مالك اولمزسكز ودنياده شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلره ديرزكه عذاب ناری دادك كه سزانك حقيقتنی تكذيب ايدرديكز
٤٣ واذا تتلى عليهم آياتنا بينات قالوا ما هذا الا رجل يريد ان يصدكم عما كان يعبد آباؤكم وقالوا ما هذا الا افك مفترى وقال الذين كفروا للحق لما جاءهم ان هذا الا سحر مبين ❊ چونكه بزم آيات ظاهره لريمز انلره تلاوت اولنسه محمد عليه السلام اشارت ايدوب ديرلر كه بو بر رجلدر كه بابالريمزك عبادت ايده كلديكی بتلر عبادتنده سزی منع ايتمك استرنا كه انك دينته كيره سز

وديرلر كه اول قرآن ديديكی كلام كندو اختراعی اولوب الله تعالايه كذب وافترا ايدر اول كافرلر قرآن انلره كلدكده بو ظاهر سحردر ديرلر
٤٤ وما آتيناهم من كتب يدرسونها وما ارسلنا اليهم قبلك من نذير ❊
حال بوكه بز انلره كتابدن برشی ويرمامشدك كه انی اوقيوب شركلك باطل اولديغنی بيله‌لردی وسندن مقدم زمان فترتده بز انلره حقه دعوت ايدر عذابدن قورقوديجی بر پيغمبر كوندرمامشيدك
٤٥ وكذب الذين من قبلهم وما بلغوا معشار ما آتيناهم فكذبوا رسلي فكيف كان نكير ❊ بونلردن مقدم كچن امتلر پيغمبرلرينی تكذيب ايتديلردی مع هذا اهل مكه كچن امتلره ويرديكمز مال وعمر وقوتك عشرينه مالك اولمامشلردی اول امتلر بنم پيغمبرلريمی تكذيب ايتملريله بوانكارلريله انلری تدمير وعذابم نيجه اولدی (اهل مكه دخی بو حالاتدن حذر ايتسونلر
٤٦ قل انما اعظكم بواحدة ان تقوموا لله مثنى وفرادى ثم تتفكروا ما بصاحبكم من جنة ان هو الا نذير لكم بين يدي عذاب شديد ❊
اهل مكه‌يه ديكه انجق سزی بر نصيحتله ارشاد ايده‌يم كه خالصاً لوجه الله مجلسدن قالقوب ايكيشر ايكيشر بر بر ازدحام وجدال ايتميه‌رك تفكر ايده سز كه مصاحبكز محمد ايچون قطعا جنون اثری اولميوب دائما قولنده صادق وانجق سزی اوكوزده اولان عذاب جهنمدن اخافه ايديجيدر
٤٧ قل ما سألتكم من اجر فهو لكم ان اجري الا على الله وهو على كل شيء شهيد ❊ ديكه تبليغ رسالت ايچون سزدن اجرت ايسته‌مشسم اجرتكز سزك اولسون بنم اجرتم انجق الله تعالانك وعدكرميدر اول هرشيئه مطلعدر بنم صدق وخلوصمی بيلور
نصف
٤٨ قل ان ربي يقذف بالحق علام الغيوب ❊ ديكه ربم عز شانه مستحقنه وحی ورسالتی القا ايدر جمله غيوبی بيليجيدر اكا برشی مخفی دكلدر
٤٩ قل جاء الحق وما يبدئ الباطل وما يعيد ❊ ديكه اسلام كلدی باطل اولان شرك ظهور واعاده ايتميوب محو اولور
٥٠ قل ان ضللت فانما اضل على نفسي وان اهتديت فبما يوحي الي ربي انه سميع قريب ❊ ديكه اكر بن ضلالتده اولورسم انك وبالی انجق كندو نفسمه‌در اكر هدايتده اولورسم اول ربم تعالانك وحی والهامی

وكرم وانعامیله درحق تعالی قوللرینك اهتدایه نیازلرینی ایشیدیجی وامیدلرینه یقیندر

(٥١) ولو ترى اذ فزعوا فلا فوت واخذوا من مكان قريب ※ اكر انلره قیامتده قورقولرندن دهشت وحیرت كلدكده سن انلری كورسك عجایب كوررسنكه انلر ایچون قرار وپناه یوقدر وانلردن عذاب فوت اولمز انلر یقین یردن یعنی روی زمیندن زیر زمینه یاخود موقفدن ناره اخذ اولنورلر

(٥٢) وقالوا آمنا به وانى لهم التناوش من مكان بعيد ※ وانلر عذاب حلولنده دیه لركه پیغمبره وبعثه ایمان ایتدك والحال انلره نیجه اولوركه بعید اولان آخرتدن دنیایه كلوب ایمانی تناول ایده لر

(٥٣) وقد كفروا به من قبل ويقذفون بالغيب من مكان بعيد ※ انلر مقدم تكلیف اولندقلرنده الله تعالایه وپیغمبره وبعثه كافر ایدیلر وبو كفرلرینك حقیقتنی بیلمكسزین دور ودراز سویلرلردی

(٥٤) وحيل بينهم وبين ما يشتهون كما فعل باشياعهم من قبل انهم كانوا فى شك مريب ※ انلر ایله اشتها ایتدكلری توبه وایمان ودنیایه رجوع بیننه عدم قبول حائل اولوب مقدم كچن انلرك شبیهی كافرلره ایشلندیكی كبی بونلره دخی واقع اوله زیرا انلر دنیاده بعثدن وانلره نزول عذابدن شك وانكارده ایدیلر

— ٣٥ — (سورهٔ فاطر مكیه وهی خمس واربعون آیة)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الحمد لله فاطر السموات والارض جاعل الملائكة رسلا اولى اجنحة مثنى وثلث ورباع يزيد فى الخلق ما يشاء ان الله على كل شئ قدير ※ حمد اول الله تعالایه مخصوصدركه سموات وارضی یكیدن خلق وایجاد ایدیجیدر ملكلری انبیالرینه كوندرمكه ایكیشر واوچر ودردر قناد صاحبلری قیلدیكه انكله نزول وعروج ایدرلر دیلرسه قنادلرك وسائر اشیانك خلقتنی زیاده ایدر الله تعالی هر شیئه قادردر

(٢) ما يفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها وما يمسك فلا مرسل له من بعده وهو العزيز الحكيم ※ الله تعالی (نبوت وعلم وعافیت كبی) رحمتدن بر نعمتی فتح ایده‌نی امساك ایدر اولمز اول نعمتیكه اول امساك ایده‌نی ارسال ایدر اولمز الله تعالی جمله یه غالبدر هر فعلنده حكیمدر

(٣) يا ايها الناس اذكروا نعمت الله عليكم هل من خالق غير الله يرزقكم من السماء والارض لا اله الا هو فانى تؤفكون ※ ای ناس الله تعالانك سزه ویردیكی نعمتلرینی یاد ایلیك الله تعالادن غیری برخالق وامیدركه كوكدن یغمور ویردن نباتله سزك رزقكزی ویره هیچ عبادته مستحق كیمسه یوقدر انجق اول الله تعالادر بویله ایكن توحیددن نیجه منصرف اولورسكز

(٤) وان يكذبوك فقد كذبت رسل من قبلك والى الله ترجع الامور ※ اكر مشركلر سنی تكذیب ایدرلرسه سندن مقدم كچن پیغمبرلر دخی تكذیب اولندیلر انلر صبر ایتدیلر سن دخی صبرده انلره اقتدا ایله جمله امورك عاقبتی الله تعالایه رجوع ایدر (سنك صبركه انلرك تكذیبنه مجازات ایدر)

(٥) يا ايها الناس ان وعد الله حق فلا تغرنكم الحيوة الدنيا ولا يغرنكم بالله الغرور ※ ای ناس الله تعالانك حشر وجزا وعدی حق وثابتدر انده خلف ممكن اولمز حیات دنیا سزی مغرور وفریفته ایتمسون (كه آخرتی فراموش ایتمیه سز) وشیطان سزی صكره توبه ایدرسكز الله تعالی مغفرت ایدر دیوب الداروب معصیته سوق ایلمسون (اكرچه اول ممكندر لكن طبعت انی دفع ایدر امیدیله زهر یمكه بكزر)

(٦) ان الشيطان لكم عدو فاتخذوه عدوا انما يدعوا حزبه ليكونوا من اصحاب السعير ※ شیطان سزك ایچون قدیم دشمندر سز انی دشمن اخذ ایدوب اندن حذر ایده سز شیطان كندویه تابع اولنلری اتباع هوا ومیل دنیایه دعوت ایدركه جهنم ملازملرندن اوله لر

(٧) الذين كفروا لهم عذاب شديد (٨) والذين آمنوا وعملوا الصالحات لهم مغفرة واجر كبير ※ شونلركه كافر اولدیلر انلر ایچون عذاب شدید واردر وانلركه مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر انلره مغفرت واجر كبیر واردر

(٩) افمن زين له سوء عمله فرآه حسنا فان الله يضل من يشاء ويهدى من يشاء فلا تذهب نفسك عليهم حسرات ان الله عليم بما يصنعون ※ آیا شول كمسنه كه سوء عملی تزیین اولنوب هواسی عقلنه غالب اولمغله قبحنی حسن كوره (شول توفیق الهیله حقی بیلوب اعمالنك حسننی قبحندن تمییز ایدن كیمسه كبیمیدر (الله تعالی دیلدیكنی ضلالتده ابقا ودیلدیكنی هدایته القا ایدر سنك نفسك انلرك ضلالتی اوزره مغموم اولمسون الله تعالی انلرك سوء صنعلرینه علیمدر قیامتده جزالرینی ایدر

١٠ والله الذی ارسل الرياح فتثير سحابا فسقناه الی بلد ميت فاحيينا به
الارض بعد موتها كذلك النشور ❊ اول الله تعالی روزكارلری
كوندروب بونلری يردن قوپارر واول بلوتلری برقوريمش ميت اولمش بلده يه
سوقله مطر انزال ايدوب اول ارضی نباتله احيا ايده رز امدی سزی دخی احيا ايله
قبرلركزدن اخراج اول نباتك احيا واخراجی كبيدر
١١ من كان يريد العزة فلله العزة جميعا اليه يصعد الكلم الطيب والعمل
الصالح يرفعه والذين يمكرون السيئات لهم عذاب شديد ومكر اولئك
هو يبور ❊ كيمكه عزت مراد ايدرسه الله تعالی يه اطاعت ايتسونكه
جميع عزتلر الله تعالی ايچوندر طيب كلاملر كه كلمهٔ شهادت وذكر اللهدر الله
تعالانك دركاه قبولنه صعود ايدر واول كلام طيبه يی عمل صالح اول دركاهه
قالديرر (زيرا عمل صالح اولمينجه مجرد كلام مقبول ونافع اولمز) شونلر كه قبيح وسوء
مكری نهانی ايشلرلر انلر ايچون عذاب شديد واردر اول كافرلرك مكری فاسد
اولور نافذ اولمز زيرا (امور مقدره ده تغيير اولمز) ❊ دينلديكه بوندن مراد قريشك
دار الندوه ده ايتدكاری كزاوشمشوردر كه پيغمبر عليه السلامی قتل ياحبس
ياخود اجلا ايديكه سورهٔ انفالده كچدی
١٢ والله خلقكم من تراب ثم من نطفة ثم جعلكم ازواجا وما تحمل
من انثى ولا تضع الا بعلمه وما يعمر من معمر ولا ينقص من عمره الا في كتاب
ان ذلك على الله يسير ❊ الله تعالی اصلكز آدم عليه السلامی تر ابدن
صكره ذريتنی نطفه دن خلق ايتدی صكره اركك ديشی چفت قيلدی ونسوانك
حملی ووضعی انجق انك علميله در بركسنه نك عمرندن زياده وناقص اولمز انجق
لوح محفوظده زياده ونقصانلغی تقدير اولنديغيدر بو عمرك طول وقصری
الله تعالی يه آساندر
١٣ وما يستوی البحران هذا عذب فرات سائغ شرابه وهذا ملح اجاج
ومن كل تأكلون لحما طريا وتستخرجون حلية تلبسونها وتری الفلك فيه
مواخر لتبتغوا من فضله ولعلكم تشكرون ❊ طاتلو بحرله آجی دكز ايكيسی
برابر اولمز طاتلو ايچيلور آجيسی بوغازی ياقر ايچلمز (مؤمنله كافره تشبيهدر)
واول بحرلرك هر برندن تازه لحم ييرسكز كه بالقدر وتوزاودكزدن (اينجو ومرجان كبی)
حلی چيقاررسكز كه نسالر بكزانی كيرلر واول بحرلرده كميلر صوبی يارق بوريدكنی
كوررسن تاكه الله تعالانك فضلندن انده تجارت طلب ايدوب شايد شكر ايده سز

١٤ يولج الليل فی النهار ويولج النهار فی الليل وسخر الشمس والقمر
كل يجری لاجل مسمی ذلكم الله ربكم له الملك والذين تدعون من
دونه ما يملكون من قطمير ❊ الله تعالی كيجه يی كوندزه ادخالله كوندزی
اوزون ايدر وكوندزی كيجه يه ادخالله كيجه يی اوزون ايدر وشمس وقمری تسخير ايتدی
تاكه مأمور بتلری وقتده دك دور دجريان ايدرلر بو جمله نك خالق وفاعلی ربكز
الله تعالی دركه پادشاهلق انكدر الله تعالادن غيری شول اصنام لر كه انلره
عبادت ايدرسز خرما چكردكنك شقی قدر نفع ايتمكه قادر اولمزلر
١٥ ان تدعوهم لا يسمعوا دعاءكم ولو سمعوا ما استجابوا لكم ويوم
القيامة يكفرون بشرككم ولا ينبئك مثل خبير ❊ اكر اول اصنام لركزه
جر نفع يا دفع ضرر ايچون دعا ايتسه كز انلر جماد لردر دعاكزی ايشتمزلر اكر
ايشيدر اولسه لر دخی نفعه قدرتلری اولمامغله دعاكزه اجابت ايتمزلردی قيامتده
اول بتلر بكز انلری الله تعالا يه شريك طوتديغكز باطل اولديغنی اعتراف ايدرلر
وكفر يكزی اقرار ايدرلر اصنام وعبده لرينك حاللرينی سكا الله تعالی خبير
وبرديكی كبی كيمسه خبر ويرمز
حزب ٤ ١٦ يا ايها الناس انتم الفقراء الی الله والله هو الغنی الحميد ❊
ای ناس سز الله تعالانك رزق ومغفرت وجمله فضلنه محتاجلرسز الله تعالی
جمله دن مستغنيدر جمله موجودات انك نعمتلرينه محتاج اولمغله اكا احمد
اولنمسی حق اولدی
١٧ ان يشأ يذهبكم ويأت بخلق جديد وما ذلك على الله بعزيز ❊
اكر ديلرسه سزی كيده روب يريكزه مطيع بر آخر قوم كتورر بو فعل الله تعالی يه
امر عسير دكلدر
١٨ ولا تزر وازرة وزر اخری وان تدع مثقلة الی حملها لا يحمل منه
شیء ولو كان ذا قربی انما تنذر الذين يخشون ربهم بالغيب واقاموا الصلوة
ومن تزكی فانما يتزكی لنفسه والی الله المصير ❊ بر كيمسه آخر
كمسه نك كناهنی يوكلنمز اكر ثقيل كناهلو بر كمسنه كناهنی تحميله برينی دعوت
ايتسه اول انك كناهندن برشی يوكلنمز اكر اقرباسی دخی اولورسه يا محمد سن
انجق ربلرينی كورمشلر كن عذابندن قورقنلری ونمازه قائم اولنلری انذار
ايدرسن كيمكه كناهدن صاقنوب پاك اوله اول انجق كندو نفسنی تطهير ايدر
جمله نك رجوعی الله تعالی يه در (هر نفسی فعلی اوزره مجازات ايدر)

١٩ وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ وَلَا الظِّلُّ
وَلَا الْحَرُورُ ❊ اعمى ايله كورجى وظلماتله نور وكولكه ايله حرارت
مساوى اولمز (يعنى كافرله مؤمن وباطل ايله حق وجنت ايله جهنم برابر اولمز)
٢٠ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ وَمَا أَنْتَ
بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ ❊ ديريلر ايله ميتلر مساوى اولمز (يعنى اسلامله
قلبلرينى احيا ايدنلر كفرله قلبلرينى مرده ايدنلرله برابر اولمز) الله تعالى ديلديكنه حق
ايشيدير سن قبرده ميت كبى اولان كافرله انذارى ايشديره مزسن
٢١ إِنْ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ ٢٢ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِنْ مِنْ
أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ❊ سن انجق تبليغ وانذار ايدجيسن بزسنى دين
حقله مؤمنلرى جنتله مژده ايدجى وكافرلرى جهنمله قورقوديجى كوندردك
كچمش امتلردن هيچ بر قوم اولمدى الا انلرك ايچنده عذاب اللهدن قورقوديجى
بر پيغمبر يا بر عالم آكاه واريدى
٢٣ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ❊ يا محمد اكر كفار قريش سنى تكذيب
ايدرلرسه انلردن اول كچن امتلرك كفارى دخى پيغمبرلرى تكذيب ايتديلر ديكه
انلره صحت نبوتلرينه شهادت ايدر معجزات وصحفله وتوريه وانجيل كبى
نورانى كتابلرله كلديلر ايدى
٢٤ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ❊ صكره اول
كافرلرى عذابله اخذ ايتدم امدى قريش كورسونلركه انلره عقوبتم نيجه اولدى
٢٥ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا
وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ❊
كورمزميسنكه الله تعالى كوكدن يغمور انزال ايدوب انكله رنك وجنسلرى
مختلف ميوه‌لر چيقاردق وطاغلردن اول طاغلرك رنكنه كوره بياض وقرمزى
وغايت سياه يوللر پيدا ايلدى
٢٦ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ
مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ❊ وناسدن وبرده يوريان
جميع حيواناتدن ودوه وبقر وغنمدن دخى ميوه ويوللر كبى مختلف رنكلر قيلدق
الله تعالادن انجق زياده خوف ايدن انك صفات وافعالنى بيلنلردر الله تعالى
ملكنده عزيز وغالب وتوبه كارلرى مغفرت ايديجيدر

٢٧ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَنْ تَبُورَ ٢٨ لِيُوَفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُمْ
مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ❊ شونلركه قرآنى اوقيوب موجبيله عمل
ايدرلر ونمازه اركانيله مداومت ايدرلر وانلره ويرديكمز رزقدن اقتضاسنه كوره
كزلو وآشكاره انفاق ايدرلر كه انلرله كساد بولمز ثواب تجارتنى رجا ايدرلر تاكه
الله تعالى انلرك اجرلرينى تماما ويردكدنصكره فضل وكرميله دخى زياده ايده
الله تعالى انلرك كناهلرينه غفور وطاعتلرينه شكوردر
٢٩ وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ
بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ❊ اول شيكه قرآندن سكا وحى ايتدك اول مقدم اولان
كتابلرى تصديق ايدر اولديغى حالده حقدر الله تعالى قوللرينك احوال
ضميرلرينه خبير وافعال ظاهرەلرينه بصيردر
٣٠ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ
وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ❊
مقدما امم سالفه يه كوندرديكمز كتابلردنصكره امت محمددن انتخاب ايتديكمز
قوللرمزه قرآنى ميراث ويردك (كه طلب وتعبسز وارث اولديلر) اول قوللرمزدن
بعضيسى قرآنله عملده تقصيرلرى سببيله نفسلرينه ظلم ايديجيلردر وبعضيسى
اكثر اوقاتده انكله عامل اولوب احيانا قصور ايدرلر وبعضيسى الله تعالانك اذنيله
دائما احكام قرآنله حركت وخيراته سابقلردر بو وراثت وانتخاب اول الله تعالانك
عظيم فضل واحسانيدر * فاروق رضى الله تعالى عنه بيورر كه پيغمبر عليه السلامدن
ايشتدمكه سابقمز جمله دن اييلروجنته كيرندر ومقتصدمز نجات بولندر وظالممز
مغفرت اولندر بيورديلر * وديلديكه سابق بلا حساب جنته كيرندر ومقتصد
حسابى خفيف اولندر وظالم موقف حسابده اكلنوب بعده مغفرت اولندر بو بابده
اقوال كثيره اولمغله اختصار اولندى
٣١ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ
وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ❊ بوامتدن ذكر اولنان اصناف ثلثه
جنته كيررلر وانده التون وانجودن بيلازكارله تزين ايدرلر ولباسلرى حريردر
٣٢ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ
شَكُورٌ ❊ انلر جنته دخوللرنده ديه‌لركه حمد اولسون اول الله تعالى يه كه
بزدن هموم دنيا وآخرتى وجمله خوف وحزنى كيدردى تحقيق ربمز تعالى مغفرت

ایدیجی وشاکرلره مکافات ایدیجیدر
(٣٣) الذی احلنا دار المقامة من فضله لا یمسنا فیها نصب ولا یمسنا
فیها لغوب ❊ اول الله تعالی بزی فضل وکرمندن دار المقامه اولان
جنتنه انزال ایلدیکه انده بزی رنج وتعب وکلفت وکلال مس ایتمز
(٣٤) والذین کفروا لهم نار جهنم لا یقضی علیهم فیموتوا ولا یخفف
عنهم من عذابها کذلک نجزی کل کفور ❊ شونلر که کافر اولدیلر
انلر ایچون نار جهنم واردر انلره موت حکم اولنمز که عذابدن قورتیله لر وانلردن
عذاب خفیف اولمز کیمکه کفرده وکفران نعمتده اصرار ایدرسه بونک کبی جزا ایدرز
(٣٥) وهم یصطرخون فیها ربنا اخرجنا نعمل صالحا غیر الذی
کنا نعمل اولم نعمرکم ما یتذکر فیه من تذکر وجاءکم النذیر فذوقوا
فما للظالمین من نصیر ❊ اول کافرلر جهنمده فریاد ایدرلر که یاربنا
بزی بو جهنمدن اخراج ایله کیرو دنیایه کوندر که مقدم ایشلدیکمز کفر وعصیان
یرینه عمل صالح ایشلیه لم الله تعالی بیوره که بن سزه دنیاده دوشنوب پند
ونصیحت قبول ایده جک قدر عمر ویرمدیمیکه اول بلوغدر وسزی بو عذابه
قورقودیجی کلمدیمی (یعنی سزه پیغمبر وقرآن واقربا ودوستلر کرک مونی
واختیار لغکز) نذیر کلدی ایدی امدی عذابی دادک ظالملردن عذابی دفعه
نصرت ایدر یوقدر
(٣٦) ان الله عالم غیب السموات والارض انه علیم بذات الصدور ❊
الله تعالی کوکده ویرده کی غیبی بیلور زیرا اول قلبلرده مضمر اولنلری دخی بیلور
(٣٧) هو الذی جعلکم خلائف فی الارض فمن کفر فعلیه کفره ولا یزید
الکافرین کفرهم عند ربهم الا مقتا ولا یزید الکافرین کفرهم الا خسارا ❊
اول الله تعالی سزی یریوزنده کچن امتلرک یرینه خلیفه ومتمکن قیلدیکه زمینک
تصرفنی یدیکزه ویردی بودخی بیوک نعمتدر کیمکه بونلره شکر ایتیوب کفران
نعمه اولورسه جزای کفری انک اوزرینه در کافرلره کفرلری ربلری عندنده
انجق اشد بغض ربانی یی وآخرتده خسر انلر بنی زیاده ایدر
(٣٨) قل ارأیتم شرکاءکم الذین تدعون من دون الله ارونی ماذا
خلقوا من الارض ام لهم شرک فی السموات ام آتیناهم کتابا فهم علی بینة
منه بل ان یعد الظالمون بعضهم بعضا الا غرورا ❊ یا محمد مشرکاره
دیکه هیچ کوردیکمزمیکه الله تعالادن غیری عبادت ایدوب اشراک ایتدیکز

بتلریکز ارضدن برجزء خلق ایتد یلرمی بکا کوستریک یا خود کوکلرک خلقتنده
برشرکتلری وارمی یاخود بزانلره کتاب ویروب اول کتابدن اصنا ملرینی بزه
شریک ایتمکه حجتلری وارمی بلکه انلرک سلفلری خلفلرینه ورؤساسی اسافلنه
بواصنام سزه شفاعت ایدر دیو وعدلری انجق مکر وفریب یوزندندر
(٣٩) ان الله یمسک السموات والارض ان تزولا (٤٠) ولئن زالتا نصف
ان امسکهما من احد من بعده انه کان حلیما غفورا ❊ الله تعالی
سموات وارضی قدرتیله طوتار که زائل اولمیه اگر انلر زائل اولسه لر اندن صکره
انلری هیچ برکیمسه امساک ایدمز الله تعالی حلیم وتوبه ایدنلری مغفرت ایدیجیدر
(٤١) واقسموا بالله جهد ایمانهم لئن جاءهم نذیر لیکونن اهدی
من احدی الامم فلما جاءهم نذیر ما زادهم الا نفورا (٤٢) استکبارا
فی الارض ومکر السیء ولا یحیق المکر السیء الا باهله فهل ینظرون
الا سنت الاولین فلن تجد لسنت الله تبدیلا (٤٣) ولن تجد لسنت الله
تحویلا ❊ قریش یهود ونصارانک پیغمبرلرینی تکذیب ایتدکلرینی
ایشتدکجه دیرلردیکه لعنت اول اهل کتابلره والله اگر بزه نذیر پیغمبر کلسه اول
امتلرک هر بردن زیاده هدایتده اولورز وقتاکه محمد علیه السلام انلره نذیر
پیغمبر کلدکده انلرک حقدن تباعدینی آرتردی یریوزنده کبر وفعل قبیح ایدر
اولدقلری حالده اول مکر قبیح ایسه انجق فاعلنه حلول ایدر انلر انجق الله تعالانک
رسوللرینی تکذیب ایدن امم سالفه یه ایتدیکی تعذیب سنتنه منتظرلردر امدی
سن الله تعالانک سنتیچون تبدیل وتحویل بولمزسن
(٤٤) اولم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم
وکانوا اشد منهم قوة وما کان الله لیعجزه من شیء فی السموات ولا فی الارض
انه کان علیما قدیرا ❊ اهل مکه ارض شام ویمنه کیدرکن یولده
کورمزلرمیکه انلردن مقدم پیغمبرلرینی تکذیب ایدنلرک عاقبتلری نیجه اولدی
مسکنلری خراب اولمش انلر ایسه بونلردن قوت جهتیله اشد ایدیلر الله تعالایی
کوکده ویرده برشی عاجز ایتمزکه انک عذابندن خلاص اوله لر الله تعالی جمیع
اشیایه علیم وقدیر اولدی
(٤٥) ولو یؤاخذ الله الناس بما کسبوا ما ترک علی ظهرها من دابة ولکن
یؤخرهم الی اجل مسمی فاذا جاء اجلهم فان الله کان بعباده بصیرا ❊
اگر الله تعالی کسب ایتدکلری شرک ومعصیت سببیله ناسی مؤاخذه ایتسه

بر بوزنده كزنلرك برينى ترك ايتيوب هلاك ايدردى (نوح عليه السلامك طوفاننده
كيده اولنلردن غيريسنى هلاك ايتديكى كبى) ولكن انلرى تقدير اولنان وقته تأخير
ايدروقت مقدرلرى كلدكده الله تعالى قوللرينك اعمالنه بصيردر (جزالرينى ايدر)

— ٣٦ — (سورهٔ يس مكيه وهى اثنان وثمانون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ يس ۞ دينلديكه بو لفظ قسمدر يا طى لغتنده يا انسان ديمكدر كه محمد
عليه السلامدر ياخود يا سيد البشر ديمكدر ياخود اسم سوره ياسم قرآندر والله اعلم
٢ والقرآن الحكيم ۞ حكمت صاحبى اولان قرآن حقيچون
٣ انك لمن المرسلين ٤ على صراط مستقيم ۞ يا محمد
تحقيق سن توحيد وصراط مستقيم اوزره اولان انبيا ومرسليندنسن
٥ تنزيل العزيز الرحيم ۞ قرآن الله تعالى انك تنزيليدركه انى
تصديق ايتميندن انتقام ايدر وتصديق ايدوب موجبجه عمل ايدنه رحمت ايدر
٦ لتنذر قوما ما انذر آباؤهم فهم غافلون ۞ تا بر قومى انذار
ايدهسنكه مدت فترتده وفرت اولمغله انلرك بابالرى دخى عذاب الله ايله اخافه
اولنمشلر يدى انلرغافللردر
٧ لقد حق القول على اكثرهم فهم لا يؤمنون ۞ انلرك اكثرينك
اوزرينه (لأملأن جهنم) وعيد قولى موجبجه عذاب حق اولدى انلر ايمانه كلمزلر (كه
انلرك كفر وشركلرى اوزره فوت اوله جقلرى علم الهيده مقرردر ابو جهل وامثالى كبى)
٨ انا جعلنا فى اعناقهم اغلالا فهى الى الاذقان فهم مقمحون ۞
بز انلرك بوينلرينه لاله‌لر قيلمشزدركه چكه‌لرينه چيقوب باشلرينى قالدرمشلر
وكوزلرينى قپامشلر ذرحقه بيونلرينى اكمزلر والتفات ونظر ايتمزلر
٩ وجعلنا من بين ايديهم سدا ومن خلفهم سدا فاغشيناهم فهم
لا يبصرون ۞ بز انلرك اوكلرينه (طول امل) وآردلرينه (كچمش كناهلرندن
غفلتى) سد وكوزلرينى بندايتدككه دلائل قدرتى وراه هدايتى كورمزلر * دينلديكه
بو ايكى آيت كريمه بنو مخزوم حقنده نازل اولديكه ابو جهل اكر پيغمبرى نمازده
كوررسم باشنى قيره‌يم ديو يمين ايتدى بركون انله برطاش الوب پيغمبر عليه السلام
نمازده ايكن واروب الندهكى طاشى اورمق ايچون يوقارو قالدردقده طاش النه
ياپشوب الى بوينده قالدى اوحال اوزره اصحابنه واروب ماجرايى نقل وانلرانى
كوردكلرندنصكره طاش الندن دوشدى بر مخزومى اول طاشى الوب بونكله

انى قتل ايده‌رم ديو اولحضرت عليه السلامه يقين وارد قده اعمى اولدى
١٠ وسواء عليهم ءانذرتهم ام لم تنذرهم لا يؤمنون ۞ سن
انلرى قورقودرميسن قورقودمزميسن انلرك عندنده برابردر ايمان ايتمزلر (زيرا
مشيتده انلرك قتل وموتى كفرله اوله جغى حكم اولنمشدر)
١١ انما تنذر من اتبع الذكر وخشى الرحمن بالغيب فبشره بمغفرة
واجر كريم ۞ سن انجق قرآنه تابع وموجبيله عمل ايدن والله تعالى انك
هنوز مستور اولان امور اخرويه سندن قورقان كمسنه‌يى انذار ايدرسن اول
وصفلو كيسه‌يى دنياده مغفرتله وآخرتده اجر كريم اولان جنتله مژده ايله
١٢ انا نحن نحيى الموتى ونكتب ما قدموا وآثارهم وكل شئ احصيناه
فى امام مبين ۞ بز موتالرى بعثله وجاهللرى هدايتله احيا ايدرز وهر كسك
كوندردكلرى خير وشر عمللرينى يازارز واثر حسنه‌لرينى دخى يازارز (علم اوكرتمك
وجامع ومدرسه ياپمق وكتاب تصنيف ايتمك وامثالى كبى على قول آثار ايز يعنى
آديم معناسنه اولمغله جامعه كيتدكلرى خطوه‌لرك دخى عدد ينى يازارز) حفظ
وتعدادو بيان ايتديكمز شى جميعا لوح محفوظده‌در * دينلديكه بنو سلمه ديديلركه
يا رسول الله بزم خانه‌لرمز مسجده بعيد اولمغله يقين خانه تدارك ايتسك نيجه اولور
بو آيت نزول ايله پيغمبر عليه السلام بيورديلركه اى بنى سلمه يريكزده اولك كه سزك
آديملريكز سزه اجر يازيلور
١٣ واضرب لهم مثلا اصحاب القرية اذ جاءها المرسلون ۞ يا محمد
كفار مكه‌يه انطاكيه اهالیسنك قصه‌سنى انلرك حالنه مثل ذكر ايتكه اول انطاكيه
اهالیسنه عيسى عليه السلامك رسوللرى كلدى
١٤ اذ ارسلنا اليهم اثنين فكذبوهما فعززنا بثالث فقالوا انا اليكم
مرسلون ۞ بز انلره عيسى عليه السلامك ايكى رسوللرينى كوندردك
(دينلديكه انلر يوحنا ويا وليس ايديلر) اهل انطاكيه اول ايكيسنى تكذيب ايتملريله
اول رسوللره اوچنجى شمعونله تقويت ويردك اول اوچ رسوللر انطاكيه اهالیسنه
بز سزى ايمانه دعوت ايچون ارسال اولندق ديديلر * منقولدركه عيسى عليه السلام
يا خليفه‌سى شمعون حواريوندن ايكى كمسنه‌يى اهالیسنى ايمانه دعوت ايچون
انطاكيه‌يه كوندردى انلر شهره يقين كلدكلرنده كورديلركه بر پير قيونلرينى
اوتلادر اكا سلام ويرديلر پير انلردن كيملرسز ديو سؤال ايلدى انلر ديديلركه عيسى
عليه السلامك رسوللرى يز كلدككه بو شهرك خلقنى اوثان عبادتندن منعله رحمن

عبادتنه دعوت ايدهلم پير ديد يكه سزك بودعوا كزه برهانكز وارمى انلر بلى
خستهلره شفا وبرص واكمه علتنه افاقت و يرز ديديلر اول اختيار ديديكه بنم
براوغلم وار برقاچ سنه خسته در اطباء علاجدن عاجز اولديلر اكر آنى قورتارر سكز
بن سكز اللهكزه ايمان ايدهرم رسوللر خستهنك يانه واروب دعا ايتدكلرنده
فى الحال صحت كامله بولدى اول پير ايمان كتوردى كه اول (حبيب نجار) در صاحب
يس دينلور پيغمبر عليه السلامك بعثتندن التيوز سنه مقدم ايمانه كلمشدر القصه
بو ايكى رسولك خبرى انطاكيهده شايع اولوب دعالرى بركاتيله چوق خستهلر
افاقت بولدى عاقبت اول شهرك ملكى انلرك ناسى بت پرستلكدن منع ايتدكلرينى
ايشتدكده آنلرى زندانه وضع ايلدى انلرك اردنجه شمعون تبديل هيئتله انطاكيهيه
كلوب اول ملكك مقربلريله الفت وكيدهرك علم وحكمتى سببيله ومقربلرك
وساطتيله اول ملكه نديم ومصاحب اولدى شمعون ملكله بتخانهيه كيدوب
خدايه سجده ايتدكچه كورنلر آنى بت پرست ظن ايدرلردى پادشاه اكا اعتماد تام
ايدوب امورنده آنكله مشورت ايدردى بركون شمعون پادشاهدن سؤال ايتديكه
اى ملك زندانده ايكى غريب كمسنه وار ايمش ايا حبسلرينه سبب ندر ديدى ملك
انلر بتلردن غيرى الله وار د يو دعوى ايدرلرمش ديدى شمعون نه عجايب دعوالرى
وار ايمش شونلرى كتورتسهكز كورسك ديدى كتوردكلرنده شمعونى كوروب
جسارته كلديلر شمعون انلره كيمه عبادت ايدرسز ديو سؤال ايلدى سموات
وارضك خالقنه عبادت ايدهرز ديديلر شمعون سزك اللهكز نه يپار ديدى انلر
اعمايى بينا ايدر ديديلر شمعون ملكدن برذاتى اعمى طلب ايلدى كتوردكلرنده
شمعون انلره اللهكزه سويليك بونى بينا ايلسون ديدى دعا ايتملريله فى الحال كوزلرى
آچلدى شمعون پادشاهه اى ملك بزدخى آلهه لرمزه دعا ايتسهكده بويله ايشلر
كورسهلر ديدى ملك شمعونه يواشجه ديديكه بيلورسنكه بزم آلهه لرمز كورمز
ايشتمز و برشيئه قدرتلرى يوقدر شمعون بو صحبتدن اغماضله تكرار اول رسوللره
اى جوانلر سزك اللهكزك دخى نه قدرتى واردر ديدى انلر موتايى احيا ايدر ديديلر
شمعون انلره اكر سزك اللهكز بونى دخى يپارسه جمله مز سزك اللهكزه ايمان
ايدهرز ديدى پادشاهك چندروز دن مقدم فوت اولمش برقزى اولمغله دعا
ايتدكلرنده زنده اولوب اوحالده پادشاه وحاضر اتباعى ايمان ايتديلر
١٤ قَالُوا مَا اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا اَنْزَلَ الرَّحْمٰنُ مِنْ شَيْءٍ اِنْ اَنْتُمْ
اِلَّا تَكْذِبُونَ ۞ انطاكيه اهاليسى ديديلر كه سز دخى بزم كبى بشرسز

بزم اوزريمزه فضيلتكز يوقدر الله تعالى بشره وحى ورسالتدن برشى كوندرممشدر
بلكه سز دعوا كزده كذب ايدرسز
١٥ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ اِنَّا اِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ۞ رسوللر ديديلر كه ربمز
جل شانه بيلور كه بز انك امريله عيسى عليه السلامك سزى ايمانه دعوته رسوللريز
١٦ وَمَا عَلَيْنَا اِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۞ بزم مأمور بمز انجق آشكار تبليغ
رسالتدر (اكر قبول ايتمزسكز سزه عذاب كلور)
١٧ قَالُوا اِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ
اَلِيمٌ ۞ انلر ديديلر كه (سز بو شهره كله لى يغمور ياغمهدى) سزكله تشأم ايتدك
اكر بو دعوا كزدن دونمزسكز سزى رجم ايدهرز و بزدن سزه عذاب اليم طوقنور
١٨ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ اَئِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ۞
رسوللر ديديلر كه سزك شآمتكزه سبب اولان (سوء عقائدكز واعمال باطله كز) سزكله
بيله در آيا سزه نصيحت اولندى يغكرى تشأم عد ايدوب رجمله قورقودرميسكز
بلكه سز عصيانده حدى تجاوز ايتمش برقومسكز
١٩ وَجَاءَ مِنْ اَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ
٢٠ اِتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْئَلُكُمْ اَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ۞ شهرك بعيدجه
محلهسندن بر رجل (كه حبيب نجاردر) سكردهرك كلوب ديديكه ياقوم اول رسوللره
تابع اولك والله تعالايه ايمان ايدك انلره تبعيت ايدك كه تبليغ رسالتلر ايچون
سزدن اجرت استيورلر انلر دنيا وآخرت خيرينه دعوت وهدايت ايدرلر
* منقولدر كه اهالئ شهر بو رسوللرك حالنى و بعضلرك ايمانه كلدكلرينى ايشتدكلرنده
انلره قصد ايتدكلرينى حبيب نجار خبر آلمغله سرعتله كلوب آيت كريمه منطوقنجه
نصيحت ايتدكده انلر حبيبه سن بزم آلهه لرمزى تركله انلرك اللهنه عبادت ايتمك
استرسن ديو طعنلرنده ديديكه
٢١ وَمَا لِيَ لَا اَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞ بكا نولديكه
بنى خلق ايدن الله تعالايه عبادت ايتميم موتدنصكره جمله رجوعكز اكادر (سوء
اعمالكزك جزاسنى انده معاينه ايدرسكز)
٢٢ ءَاَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ اٰلِهَةً اِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمٰنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ
شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ ٢٣ اِنِّي اِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞ بن الله تعالادن
غيرى اصنامى آلهه اتخاذ ايدرميم اكر الله تعالى بكا ضرر مراد ايتسه زعمكز
اوزره اول اصنامك شفاعتى بندن اول ضررى دفع ايدوب بنى قورتره مز

بو تقديرجه بن ضلالت ظاهره ده اولمش اولورم

٢٤ اِنّي آمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ❋ ربكزه لايه بن ايمان ايتدم
بندن ايشيدك ❋ ديدلكه اول قوم چونكه حبيبدن بو كلاملرى ايشتديلر جمله
قالقوب انى قتل ايتديلر

٢٥ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ٢٦ بِمَا غَفَرَ لِي
رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ❋ قتل اولندیغی انده روحنه سائر شهدا
ارواحی کبی جنته کیرد يلدی حبيب اولحينده ديديكه نوليدی ربم عز شانه نك
بنی مغفرت ايتديكنی واكرام اولنمشلردن قيلديغنی قومم بيليدی (انكله كفردن توبه
ايدوب ايمانه داخل اوله لردی)

٢٧ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ❋ جزء ٢٣
حبيبك قتلندنصكره بزانك قومی اوزره سمادن هلاكلری ايچون ملائكه عسكری
كوندرمدك (كه خوار و بيمقدار قومدر زيرا الشكر ملائكه تعظيما پيغمبرانه كوندريلور
بدر و خندق غزاسنده اولديغی كبی)

٢٨ اِنْ كَانَتْ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَاِذَا هُمْ خَامِدُونَ ❋ اول قوم
جبريل عليه السلامك انجق بر صيحه سيله سوينمش قور كبی ميتلر اولديلر

٢٩ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ❋
ای دريغا شول قوللره كه هربار انلره پيغمبر كلدكجه استهزا ايدرلردی

٣٠ اَلَمْ يَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ اَنَّهُمْ اِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ❋
اهل مكه بيلمديلرميكه انلردن اول كلن قروندن نيجه لرينی هلاك ايتدك انلرك
هيچ بری كيرو دنيايه رجوع ايتمزلر

٣١ وَاِنْ كُلٌّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ❋ ناسك كليسی قيامتده
بزم دركاهمزه احضار اولنورلر

٣٢ وَآيَةٌ لَهُمُ الْاَرْضُ الْمَيْتَةُ اَحْيَيْنَاهَا وَاَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَاْكُلُونَ ❋
وحدانيت وقدرتمزه علامتدركه انلر ايچون قورمش يری يغمورله احيا ايدوب
اندن حبوبات چيقاروب اندن اكل ايدرلر

٣٣ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَاَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ
٣٤ لِيَاْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ اَيْدِيهِمْ اَفَلَا يَشْكُرُونَ ❋ واول
ارضده بز خرما اغاجاری واوزم چبوقلريله بوستانلر قيله رزو يردن عيونلر چيقاروب
نهرلر آقيديرزتاكه اول اغاجلرك ميوه لرندن يه لر حالبوكه انلرك خلقنده انلرك اللری

عمل ايتمامشدر (بو محلده مانافيه اولدقده مراد انهار درنافيه اولمزسه بوستانلر
مراد اولور) آيا بو نعمتلره شكر ايدوب توحيد ايتمزلرمی

٣٥ سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْاَرْضُ وَمِنْ اَنْفُسِهِمْ
وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ❋ الله تعالى شايان اولمين صفتدن منزهدر وهر شيئك
خلقنده قدرت كامله سی واردركه يردن بتورديكی اشجار وحبوبات ونباتدن
انواعنی ونفس انساندن رجال ونسايی خلق ايتدی وانلرك بيلمديكی ومطلع
اولمديقلری اشيادن دخی خلق ايتدی

٣٦ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَاِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ❋ وبزم
وحدانيت وقدرتمزه دليل آخر كيجه دركه بز اندن نهاری نزع ايده رز اول زمانده
انلر ظلمته داخل اولورلر

٣٧ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ❋
وبر دلالت دخی كونش دائما حد معينی اولان قرار كاهنه دك كيدوب صكره رجوع
ايدر بو منوال اوزره شمسك جريانی الله تعالانك تقديريدركه قدرتيله هر مقدوره
غالب وعلمی هر معلومی محيطدر

٣٨ وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّى عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ❋
وقمرك سيرينه دخی منزللر تقدير وتعيين ايلدك (كه يكرمی سكز منزلدر) حتی اول قمر
عودتنده خرمانك دالی قوريوب انجه وصاری ويای شكلنده بوكلديكی كبی اولور

٣٩ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ
فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ❋ سيرده شمسك قمره ايرشمسی اولمز (كه قمر سريع السير شمس
بطیء السيردر) وليل دخی نهاری سبقت ايتمز (بلكه اوقات معينه ايله بربرلرينی تعاقب
ايدرلر) وهربری يعنی شمس وقمر وكواكب خمسهٔ متحيره كندو فلكلرنده سير ايدرلر

٤٠ وَآيَةٌ لَهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ٤١ وَخَلَقْنَا لَهُمْ
مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ❋ وانلره قدرتمزه برنشانه دخی بابالرينی وسائر حيوانانی
نوح عليه السلامك طولمش سفينه سنه تحميل ايتدك ياخود انلرك اولادلرينی
تجارت ايچون باربمحله كتمكه قدرتلری اولمين صبيانلرينی كميلره بوكلتدك وانلره
سوار اولمق ايچون كمی مثللو قايق وپياده و درهلر خلق ايتدك

٤٢ وَاِنْ نَشَاْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ❋
اكر ديلرسك انلری غرق ايدرز اول آنده انلر ايچون مدد وخلاص ايدر بو قدر

٤٣ الا رحمة منا ومتاعا الى حين ❋ انجق انلرى رحمتمزدن
اجللرى كلنجيه دك كچنملر ايچون غرق ايتمز

٤٤ واذا قيل لهم اتقوا ما بين ايديكم وما خلفكم لعلكم ترحمون ❋
اول كافرلره سزدن مقدم پيغمبرلرينى تكذيب ايدن امتلره دنياده اولان عذابدن
وآخرتده اوله جق عذاب جهنمدن قورقوب ايمانه كلك كه شايد رحمت اولنه سكز
دينلسه انلر اعراض ايدرلر

٤٥ وما تأتيهم من آية من آيات ربهم الا كانوا عنها معرضين ❋
ربلرى جل شانه نك آيتلرندن انلره برآيت كلمدى الا عنادلرندن ناشى اندن
اعراض ايدر اولديلر

٤٦ واذا قيل لهم انفقوا مما رزقكم الله قال الذين كفروا للذين
آمنوا انطعم من لو يشاء الله اطعمه ان انتم الا فى ضلال مبين ❋ انلره
الله تعالانك سزه ويرديكى رزقدن فقرايه انفاق ايدك دينلسه اول كافرمؤمنلره
استهزا طريقيله ديركه اول فقرايى بزمى اطعام ايده لم اكر الله تعالى مراد ايدبدى
اكا رزق اعطاسيله اطعام ايدردى اى مؤمنلر سز مشيئته مخالف امر ايتمكله ضلالت
ظاهره ده سز (يعنى الله تعالى انلرى اطعامه قادر ايكن ايتميوب بزنيچون ايده لم) ديرلر

٤٧ ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين ❋ وديرلركه
وعد ايتديككز بعث نوقت اولور بزه خبر ويرك اكر صادق قللردن ايسه كز

٤٨ ما ينظرون الا صيحة واحدة تأخذهم وهم يخصمون ❋
انلر انجق نفخهٔ اولى يه منتظرلردر كه انلر تجارت ومخاصمه لرنده ايكن اول
نفخه انلرى اخذ ايدر

٤٩ فلا يستطيعون توصية ولا الى اهلهم يرجعون ❋ انلر بازارده
تجارتده ايكن وصيته واهلنه رجوعه وقت وقدرتلرى اولميوب دفعة فوت اولورلر

٥٠ ونفخ فى الصور فاذا هم من الاجداث الى ربهم ينسلون ❋
(قرق يلدنصكره) نفخهٔ بعث صورى چالندقده ناس قبرلرندن قالقوب ربلرى
عزشانه طرفنه سرعتله كيدرلر

٥١ قالوا ياويلنا من بعثنا من مرقدنا هذا ما وعد الرحمن وصدق
المرسلون ❋ اولزمان ديرلركه واى بزه بزى ياتاغمزدن كيم اوياردى قالدردى
ملكلر ديرلركه بو الله تعالانك وعد ايتديكى وپيغمبرلرك صدقله تبليغ ايتدكلرى قيامتدر

٥٢ ان كانت الا صيحة واحدة فاذا هم جميع لدينا محضرون ❋
اول نفخهٔ اخيره انجق برصيحه دركه انكله خلقك جميعى حساب ايچون
دركاهمزه حاضر اولنورلر

٥٤ فاليوم لا تظلم نفس شيئا ولا تجزون الا ما كنتم تعملون ❋
اولكونده برنفس هيچ برشيئله ظلم اولنمز انجق دنياده ايشلديكى خير وشر
نه ايسه انكله جزا اولنورلر

٥٥ ان اصحاب الجنة اليوم فى شغل فاكهون ❋ اول كونده
اصحاب جنت صفادن نه كه خاطرلرينه كلورسه اندن زياده واثمار وانعام الهيله
فرح وسرورده درلر

٥٦ هم وازواجهم فى ظلال على الارائك متكئون ❋ انلر ومؤمنه
ازواجلرى وحوريلر ايله كولكه لرده سرير وتختلر اوزره اوتورلر

٥٧ لهم فيها فاكهة ولهم ما يدعون ❋ انلر ايچون جنتده
هر نوع ميوه لر وهر استدكلرى وآرزو ايتدكلرى حاضردر

٥٨ سلام قولا من رب رحيم ❋ انلرك مطلب اعلالرى اولان
الله تعالادن بلاواسطه سلامدر * جابر بن عبدالله نقل ايدركه پيغمبر عليه السلام
بيوردىلر كه اهل جنت جنتده نعيمه مستغرق صفاده ايكن اوزرلرينه برنور
شعشعه سى پيدا اولوب باشلرينى قالدردقلرنده رب تعالى انلره سلام ويره
اكا نظرلرى حالنده نعيم جنتدن برشيئه التفات ايتميه لر بعد الاحتجاب اول نورك
بركتى دائما اوزرلرنده قاله

٥٩ وامتازوا اليوم ايها المجرمون ❋ (ناس محشرده ايكن
اولكونده ندا اولنور كه) اى مشركلر موحدلردن واى منافقلر مخلصلردن آيريلك
(ديو موحد ومخلص جنته مشرك ومنافق جهنمه سوريلور

٦٠ الم اعهد اليكم يا بنى آدم ان لا تعبدوا الشيطان انه لكم عدو
مبين ❋ (كفار جهنمه سوريلوركن انلره دينوركه) اى بنى آدم شيطانه
اطاعت ايتميك اول سزه آشكار دشمندر ديو سزه بيان ايتمدكمى

٦١ وان اعبدونى هذا صراط مستقيم ❋ وسزه امر ايلدمكه نصف
بكا اطاعت ايدوب بنى توحيد ايده سز كه طوغرى يول بودر

٦٢ ولقد اضل منكم جبلا كثيرا افلم تكونوا تعقلون ❋ اول

شیطان سزدن چوق خلق ضلالته دوشردی آیا سز تعقل ایتدیکزمی (کمالك
دوزاغنه دوشدیکز)

٦٣ هٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۞ (انلر جهنمه یقین کلدکلرنده
دینیله) اشته جهنم بودرکه دنیاده سزه وعد اولنمشیدی

٦٤ اِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۞ الله تعالایی وانبیایی
انکار ایتدیککز سببیله بوکون اکا کیرك

٦٥ اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ۞ بوکونده بز انلرك اغزینه مهر وضعیله کلامدن منع ایدەرز
وانلرك دنیاده کسب ایتدکلری عملارینی اللری بزه سویلر وآیاقلری شهادت ایدرلر
* مرویدرکه حق تعالی مؤمن قوللرینه دخی اعماللرندن سؤال نه کتوردکز
بیوردقده جابلرندن عبادت وخیراتلرینی لسانلریله سویلیه عیوب اعضالری سویلیه
حتی پارمقلری ایتدکلری تسبیحلری سویلیه‌لر

٦٦ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى اَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَاَنّٰى يُبْصِرُونَ ۞
اکر دیلسك دنیاده انلرك کوزلری اوزره رقم محو چکردك یعنی کوزلری
بلورسز اعمی ایدردك شویله که یالکز معتادلری اولان طریقه عمیانا کیده‌بیلورلردی
آنی دخی نیجه کوررلردی

٦٧ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلٰى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ۞
اکر دیلسك انلری جماداتدن بر شیئه مسخ وتبدیل ایدردك نه ایلرو ونه کیرو
کتمکه قادر اولمیه‌لردی

٦٨ وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ اَفَلَا يَعْقِلُونَ ۞ اول کمسه‌یه که
بز عمر طویل ویررز انك خلقتنی تبدیل ایله قوتنی ضعفه چویررز تعقل ایتمزلرمی) که
اکا قادر اولان الله تعالی طمس ومسخه دخی قادردر)

٦٩ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْاٰنٌ مُبِينٌ ۞
بز محمد علیه السلامه شعری تعلیم ایتمدك اکا شاعر دیمك دخی لایق اولمز اکا وحی
اولنان کلام انجق موعظه وفرائض وحدود واحکامی بیان ایدر قرآندر
* مرویدرکه اول حضرت علیه السلام نزمانکه بیته تمثیل بر کلام بیورسه‌لر
لسانلرینی نظم سمتندن انحراف ایدرلردی حتی بردفعه کلاملرنده (کفی الاسلام
والشیب للمرء ناهیا) واقع اولمغله صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه دیدیکه یارسول الله
قائل بونی (کفی الشیب والاسلام للمرء ناهیا) دیمش یینه تکرار اوایکی سویلدکاری کبی

بیوردیلر ابوبکر رضی الله تعالی عنه دیدیکه بن شهادت ایدەرمکه الله تعالانك
رسولیسین وسکا شعری تعلیم ایتمدی ولایق کورمدی (انا النبی لاکذب انا ابن
عبد المطلب) کلامی قصد وتکلفسز واقع اولمشدر

٦٩ لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ۞ تاکه اول
قرآن (یا محمد علیه السلام دیری اولان یعنی عاقل وفهیم اولوب) قلبی دیری اولان
کیمسه‌یی انذار ایده (زیرا غافل وجاهل میت کبیدر) قرآنی قبول ایتمین کافرلر
اوزرینه کلمهٔ عذاب واجب اولور

٧٠ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ اَيْدِينَا اَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ۞
انلر کورمزلر بیلمزلرمیکه انلر ایچون کیمسه‌ایله مشارکتسز بدقدرتمزله ابل وبقر
وغنم خلق ایتدککه انلرك ضبط وتصرفنه انلر مالك اولدیلر

٧١ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَاْكُلُونَ ۞ اول
حیوانلری انلره رام ایلدککه انلره بنرلر ولحملرینی اکل ایدرلر

٧٢ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ اَفَلَا يَشْكُرُونَ ۞ واول حیوانلرده
انلر ایچون یاغی وقیللرندن منفعت وسودندن ایچمك اولمغله آیا بونعمتلره شکر ایتمزلرمی

٧٣ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنْصَرُونَ ۞ مشرکلری
الله تعالادن غیری آلهه اتخاذ ایتدیلرکه امید ایدرلردیکه اصناملرندن انلره یاردم اوله

٧٤ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ ۞ انلرك
اول اصناملری انلره یاردمه قدرتلری یوقدر همان مشرکلر اول بتلرینی
حفظه حاضر عسکرلردر

٧٥ فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ اِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۞ انلرك
(الله تعالایه شریك واولاد وسکا سحر وشعر اسنادلری) کلاملری سکا حزن
ویرمسون بز انلرك اسرار واعلان ایتدکاری شیئی بیلورز (اکا کوره جزالرینی ویررز)

٧٦ اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ۞
بز انلری منیدن خلق ایتدیکمزی انسان کوروب بیلمزمیکه اویله ایکن انلر آشکار
خصم وجدال مقامنده اولور (انی نطفه‌دن خلق ایدن باری تعالی بعثه دخی قادردر

٧٧ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ۞
بوکوکی اوفاتغله بزه کویا عجب ضرب مثل ایدرمع هذا کوکی احیادن اغرب
کندونك منیدن خلق اولندیغنی اونودر ودیرکه بو چورومش کوکاری کیم

ديرلردر * روايت اولنديكه ابى بن خلف الندہ برچوريمش كميككه حضور نبوى يه
كلوب انى اليله اوفاقلد يغندنصكره ديديكه اعتقاد ايدرميسنكه بو كميكى
بوندنصكره كيم احيا ايده پيغمبر عليه السلام بيورديكه بلى الله تعالى بونى وسنى
دخى قيامتده بعث ايدوب وجهنمه ادخال ايدر اول سببدن بو آيت كريمه لر نازل اولدى
٧٨ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِى أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ *
يا محمد سن ديكه اولكى كره انى هيچ يوقدن وار ايدوب خلق ايدن الله ذوالجلال
كمال قدرتيله انى ديرلدر اول الله تعالى طاغلمش اجزالرى جمع ومجددا خلق
اتمكه قادر وعالمدر
٧٩ الَّذِى جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ *
كه اول الله تعالى يشل اغاجدن آتش چيقارركه سزاندن آتش ياقارسز * باديهٔ
عربده مرخ وعفار ديرلر ايكى اغاج اولور كه انلرى عربلر هنوز يشل آبدار ايكن
داللرندن كسوب بربرينه سورمكله آتش چيقار يعنى يشل آبدار اغاجدن آتش
چيقارن الله تعالى قورىمش شيئه طراوت وبرمكه قادردر
٨٠ أَوَلَيْسَ الَّذِى خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ
مِثْلَهُمْ بَلَى وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ * اجرام عظيمه دن اولان سموات
وارضى خلق ايدن الله عظيم الشان قادر دكليدر كه انلرك مثل صغيرى اولان
اجسام حقيره يى خلق ايده بلى قادردر واول الله تعالى جميع مخلوقاتى خلق
ايدیجى وكيفيت احواللرينى بيليجيدر
٨١ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ * انك شانى برشيئك
وجوده كلمسنى مراد ايتدكده همان اول شيئه اول ديو امر ايتمكدر درعقب اولور
٨٢ فَسُبْحَانَ الَّذِى بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ *
اول الله تعالى نقايصدن منزه پاك وصاحب قدرتدر جميع اشيايه قدرتنده در
قيامتده اكا رجوعله اعمالكز اوزره جزا نورسكز

— ٣٧ — (سورة الصافات مكية وهى مائة واحدى وثمانون آية)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
١ وَالصَّافَّاتِ صَفًّا ٢ فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا ٣ فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا
٤ إِنَّ إِلٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ * مقام عبوديتده صف صف طوروب وشياطينى
سما كلامنى سرقه دن وناسه تعرضدن زجر وطرد ايدن وانبيا واوليايه آيات
قدسيه والهام الهيه يى تلاوت وذكر ايدن ملكلر حقيچون تحقيق سزك

الهكز بردر * بو آيت كريمه لرجمله مفسرين قولنجه قسم اولمغله انجق بو قسملر
ملائكه ايله ياخود جهادده غازيلر ايله ياخود علماء عاملين ايله يا طيور ايله يا ارواح
ايله اوله العلم عند الله تعالى
٥ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ * سموات
وارضك وبينلرنده اولان مخلوقاتك ومشرقلرك ربيدر (زيرا كواكبك كون بكون
مشرق ومغربلرى مختلفدر)
٦ إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ * بز سماء دنيايى
يلدزلرك زينتيله زينتلدك
٧ وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ * اول سمايى اطاعتدن خارج
هرشيطاندن شهابلرله حفظ ايتدك
٨ لَا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ٩ دُحُورًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ * اول شيطانلر ملاء اعلى (ملائكه)نك تكلملرينى
ايشيده مزلر كه هرجانبدن (صعود مراد ايتدكلرنده) شهابله رمى اولنوب طرد وطرد
اولنورلر وانلر ايچون عذاب دائمى واردر
١٠ إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ * مكركه
شيطاندن برى ملكلردن بر كلام سرقه ايدوب قاپسه درعقب يلدز كبى پارلاق
برشهاب اكا ايشوب قتل واحراق ايدر
١١ فَاسْتَفْتِهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مَنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ
لَازِبٍ * يا محمد مشركلردن سؤال ايله كه خلقت جهتيله انلرمى قوى
واشددر يوخسه ذكر ايتديكمز ملائكه وكوكلر وارض وبينلرنده اولان مخلوقات
وكواكب ومشارق وشهاب ثاقبمى قوى واشددر مع هذا بز انلرك اصلى اولان
آدمى جزئى چاموردن خلق ايتدك (خلقتلرى بو صورتله ايدوكنى بيلورلر كن بعث
واعاده يى انكار ايدوب نيچه تكبر ايدرلر)
١٢ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ١٣ وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ *
يا محمد بلكه سن انلرك قرآن وبعثى انكارلرينه تعجب ايدرسن انلر ايسه سنك تعجبكى
وبعثى تقريريكى استهزا ايدرلر وانلر برشيئله وعظ اولنسه لر متعظ اولمزلر
١٤ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ * انلر صدقه دلالت ايدر (انشقاق
قمر كبى) بر معجزه كورسه لر بينلرنده سخريه ايدرلر
١٥ وَقَالُوا إِنْ هٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ * بو كورديكمز انجق سحر ظاهردر ديرلر

(١٦) ءاذا متنا وكنا ترابا وعظاما ءانا لمبعوثون (١٧) اوآباؤنا
الاولون ❊ بز فوت اولوب طپراق وكمك اولدقدنصكره تكرار دیریلورمیز
بزدن مقدم اولان بابالریمز دخی بعث اولنورمی
(١٨) قل نعم وانتم داخرون ❊ یا محمد انلره دیكه بلی سز وبابالریكز خوار
وذلیل اوله رق بعث اولنورسكز
(١٩) فانما هی زجرة واحدة فاذاهم ینظرون ❊ فیا متده نفخهٔ ثانیه
انجق صیحهٔ واحده دركه صور اوفلندقده همان خلقك جمیعی قبرلرندن قالقوب
حاللری نه اوله جغنه منتظر اولورلر
(٢٠) وقالوا یاویلنا هذا یوم الدین ❊ ودیه‌لركه وای بزه بو اولكوندركه
اعماللرله جزا الورز
(٢١) هذا یوم الفصل الذی كنتم به تكذبون ❊ (ملكلر كافرلره
دیه‌لركه) بلی مؤمنله كافرلر فرق اولنه جق بوكوندركه سزانی تكذیب ایدردیكز
(٢٢) احشروا الذین ظلموا وازواجهم وما كانوا یعبدون حزب ٢
من دون الله فاهدوهم الی صراط الجحیم ❊ شركله
نفسنه ظلم ایدنلری والله تعالادن غیری یه عبادت ایدنلری صنف صنف (یعنی
بت پرستلری بت پرستلرله ویلدزه طپانلری وآتشه طپانلری وسائر مشركلری
وعاصی وكافرلری) جنس جنسلریله جمع وحشر ایدك وجهنم یولنه سوق ایدك
دیو ملائكه یه امر اولنور
(٢٣) وقفوهم انهم مسؤلون ❊ وانلری محشرده جهنمه قریب
محلده الیقویك كه انلر (انده عقائد وعمللرندن) سؤال اولنه جقلردر
(٢٤) مالكم لاتناصرون ❊ سزه نوله یكه بربریكزه (عذابدن تخلیصه)
یاردم ایتمزسكز دینور
(٢٥) بل هم الیوم مستسلمون ❊ بلكه انلر اول كونده منقاد وذلیل
وامداددن عاجزلردر
(٢٦) واقبل بعضهم علی بعض یتساءلون ❊ وانلر اول موقفده
بربرلرینه طعن وتخاصم ایله مقابله وسؤال وجواب ایدرلر
(٢٧) قالوا انكم كنتم تأتوننا عن الیمین ❊ اتباعلری رؤسالرینه
دیه‌لركه سز نصیحت وقوت ویمین ایله كلوب حق دین بودر دیمكله سزه تابع اولدق

(٢٨) قالوا بل لم تكونوا مؤمنین ❊ رؤسالری اتباعنه دیه‌لركه سز
ایمان اوزره دكل ایدیكزكه بز سزی اضلال ایده‌لم
(٢٩) وما كان لنا علیكم من سلطان بل كنتم قوما طاغین ❊
بزم سزك اوزریكزه جبر له ضلالته كتورمكه قدرتمز یوغیدیكه اختیار كزی
سلب ایده‌لم بلكه سز اختیاركزله ربكزك امرینه عاصی اولمش قوملردن ایدیكز
(٣٠) فحق علینا قول ربنا انا لذائقون ❊ اتباع ورؤساجمله سی
دیه‌لركه ربمزك كلمهٔ عذابی اوزریمزه حق اولدی بز اول عذابی داده رز
(٣١) فاغویناكم انا كنا غاوین ❊ چونكه بز آزغونلردن اولمشیدك
(بزمله اوله سز دیو) سزی دخی اضلال ایتدك
(٣٢) فانهم یومئذ فی العذاب مشتركون ❊ تابع ومتبوع
اول كونده عذابده مشتركلردر
(٣٣) انا كذلك نفعل بالمجرمین ❊ بز مشركلره بونك كبی ایش ایده‌رز
(٣٤) انهم كانوا اذا قیل لهم لا اله الا الله یستكبرون ❊ انلره
دنیاده كلمهٔ توحید تكلیف اولنسه اعراض وتكلیف ایدنه تكبر ایدرلردی
(٣٥) ویقولون ائنا لتاركوا آلهتنا لشاعر مجنون ❊ ودیرلردیكه
بز بر شاعر مجنون كلامیچون اصنامز عبادتنی ترك ایدرمیوز
(٣٦) بل جاء بالحق وصدق المرسلین ❊ (الله تعالی انلرك قولنی
رد ایله بیوردیكه) بلكه محمد علیه السلام قرآنله كلوب كچن پیغمبرلری تصدیق ایلدی
(٣٧) انكم لذائقوا العذاب الالیم ❊ ای كافرلر البته سز
عذاب الیمی داد یجی سز
(٣٨) وما تجزون الا ما كنتم تعملون ❊ سز انجق دنیاده ایشلدیككز
كفر وشرك سببیله جزا الورسكز
(٣٩) الا عباد الله المخلصین ❊ لكن الله تعالانك مخلص قوللرینه
ثوابلری اضعاف مضاعف ویریلور
(٤٠) اولئك لهم رزق معلوم (٤١) فواكه وهم مكرمون ❊
اول مخلص بنده‌لر ایچون اشتها ایتدكلری وقتده موجود ودوامی معلوم رزقلر
وانواع میوه‌لر واردر وانواع نعمله اكرام اولنورلر
(٤٢) فی جنات النعیم (٤٣) علی سرر متقابلین ❊ جنات نعیمده

شاد وخرم بر برینه مقابل سریرلر اوزره درلر
٤٤ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ٤٥ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ✵
جنت ساقیلریله ایچنلره لذتلو غایت بیاض شرابله طولو کاسه لرله انلرك
اطرافی طواف اولنور
٤٦ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ✵ اول شرابده (دنیا
شرابی کبی) سکر وسرسا ملك ووجع وصداع وقیٔ کبی غائله لر یوقدر
وعقل وفهملرینه خلل کلز
٤٧ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ٤٨ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ
مَكْنُونٌ ✵ واو اهل جنت عندنده کوزلری کوزل زوجه لر واردرکه
کوزلرینی غیری زوج نظرندن منع ایدرلر اول زوجه لرك بدنلرینك اونی احسن
الوان اولان دوه قوشنك جز نی صاری یه مائل بیاض یمورطه سنه مشابهدر
٤٩ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ✵ اول خمری شربلری
حالنده بربرینه اقبال ایدوب حال دنیا ومعارف وفضائلدن صحبت ایدرلر
٥٠ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ✵ حین مصاحبتده انلرك
برسی دیه که بنم دنیاده بعثی منکر بردوستم واریدی ✵ دینلدیکه سورهٔ کهفده
قصه لری ذکر اولنان ایکی برادر یا ایکی دوست بری مؤمن یهوذا که بوجنتده
اولاندر دیکری منکر بعث فطروسدر
٥١ يَقُولُ أَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ ✵ اول دوستم بکا دنیاده آیا بو محشره
سن اینانیجیلر دنمسین دیر ایدی
٥٢ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ ✵ بز فوت اولوب
تراب وعظام اولدیغمز دنصکره دیریلوب حساب ومجازات اولنور دیر ایدی
٥٣ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ✵ بو قصه یی سویلین یهوذا جنت
مصاحبلرینه دیه که عجب اول منکر بعث فطروس جهنمك نه درکه سنده در
مطلع اولدیکزمی (انلر سن آنی طانورسن اشاغی جهنمه باق دیه لر)
٥٤ فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ✵ یهوذا نظر ایدوب فطروسی
جهنمك اورته سنده کوره
٥٥ قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينِ ✵ اکا دیه که والله آز قالدیکه بنی
اغوا اکله هلاك ایدیدك

٥٦ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ✵ اکر ربم تعالانك
نعمت هدایتی اولمیدی بندخی سنکله جهنمده حاضر اولوردم
٥٧ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ٥٨ إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ✵
(اول اهل جنت ملکلره دیه که) انجق دنیاده اولان موتدن غیری جنتده موت
اولمیوب جاوید اوله جق دکلمز وعذاب دخی اولمیه جق دکلمز
٥٩ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ✵ (ملکلر دخی دیه که بلی سزکچون
موت وعذاب اولمیوب) بو نعمت خلود وامنیت نجات عظیمدر
٦٠ لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ✵ عامللر بومثللو نعمته نائل اولق
ایچون عمل اتسونلر (حظوظ دنیویه ایچون عمل ایدنلر بوکا نائل اولمزلر)
٦١ أَذَلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ✵ اهل جنتك بو ضیافت
ونعمتی خیراودر یوخسه اهل ناره ویریلن شجرهٔ زقومی (اول شجرهٔ زقومك میوه سی
غایت آجی وبدرایحه اولمغله حق تعالی انی اهل ناره نزل ایدوب اکراها انی اکل ایدرلر)
٦٢ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ✵ بز اول شجرهٔ زقومی کافرلر
ایچون آخرتده محنت وعذاب قیلدق یاخود دنیاده انکله ابتلا قیلدق (که انلر
جهنمده زقوم اغاجی اولدیغنی ایشیدوب آتشده اغاج بترمی وآتش انی یاقرمی
دیرلر بیلمدیلر که الله تعالی قدرتیله انی احراقدن حفظ ایدوب جهنمده انلره
معاش اوله جقدر
٦٣ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ✵ اول بر شجره درکه جهنمك
قعرندن چیقوب داللری سائر درکاتنه ایریشور
٦٤ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ✵ انك میوه سی رؤس الشیاطین
(یدکاری برنوع هولناك قبیح المنظر یلان) کبیدر ✵ دینلدیکه مکهٔ مکرمه حوالیسنده
برنوع سیاه طاشلر واردر اکا رؤس الشیاطین دیرلر
٦٥ فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ✵ اهل نار اول
شجره یا رؤس الشیاطیندن (غایت آجلقلرندن یا جبرا وکرها) قارنلرینی طولدررلر
٦٦ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ ✵ اول زقومی ییدکدنصکره
اوزرینه بدرایحه ایله قارشمش وقاینامش صو ایچریلور (که بغرسقلرینی پاره لر)
٦٨ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ✵ نزل اوله رق یعنی پیشین طعام
اوله رق زقومی وحمیمی ویردکدنصکره انلرك مرجع ومکانلری جهنمدر

٦٨ اَنَّهُمْ اَلْفَوْا اٰبَاۤءَهُمْ ضَاۤلّ۪ينَ ٦٩ فَهُمْ عَلٰۤى اٰثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ❋
انلر بابالرینی ضلالتده بولمغله انلرك ایزینه كیدوب عذابه مستحق اولدیلر
٧٠ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ اَكْثَرُ الْاَوَّل۪ينَ ❋ سنك قومك قریشدن
اول كچنلرك اكثری ضلالتده اولدیلر
٧١ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا ف۪يهِمْ مُنْذِر۪ينَ ❋ بز انلره عذاب اللهدن
قورقودیجی پیغمبرلر كوندردك
٧٢ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَر۪ينَ ❋ نظر ایله كه اول انذار
اولنوب تكذیب ایدنلرك عاقبتی نیجه اولدی
٧٣ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَص۪ينَ ❋ انجق انذار له متنبه اولان الله تعالانك
مخلص قوللری نجات بولدی
٧٤ وَلَقَدْ نَادٰينَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُج۪يبُونَ ❋ نوح علیه السلام (قومنك
ایماننده مأیوس اولدقده) انلرك عذابنی دعا ایتمكله اجابت ایتدك نه كوزل اجابت
ایدیجیوز (كه انلری طوفانله غرق ایتدك)
٧٠ وَنَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظ۪يمِ ❋ بز نوحی واهلنی عظیم
غمدن یعنی غرق وقومنك اذاسندن خلاص ایتدك
٧٦ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاق۪ينَ ❋ وانك ذریتنی قیامته دك
باقی قیلدق * دینلدیكه نوح علیه السلامك اولادلرندن حام وسام ویافث
وانلرك زوجه‌لرندن غیری كیمسه قالمیوب حام هند وحبش وزنكی وبربر پدری
وسام عرب وفارس وروم پدری ویافث ترك وخزر وسقلاب پدریدر
٧٧ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِر۪ينَ ❋ ونوح ایچون آخركلن انبیا
واممدن ثنا وذكر جمیل براقدق
٧٨ سَلَامٌ عَلٰى نُوحٍ فِي الْعَالَم۪ينَ ❋ جمله عالملر مابیننده نوح
علیه السلام اوزرینه سلام واردر
٧٩ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَ ❋ احسان ایدیجیلره بز نوحه ایتدیكمز
كبی حسن جزا ایده‌رز
٨٠ اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِن۪ينَ ❋ اول نوح بزم مؤمن قوللرمزدندر نصف
٨١ ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَر۪ينَ ❋ بعده انك قومی كناریني غرق ایتدك
٨٢ وَاِنَّ مِنْ ش۪يعَتِه۪ لَاِبْرٰه۪يمَ ❋ (اصول شرع ودقایق توحیدده)

نوح علیه السلامه پیرو ابراهیم علیه السلامدر
٨٣ اِذْ جَاۤءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَل۪يمٍ ❋ یاد ایله شونیكه ابراهیم علیه السلام
ربیسی عزشانه یه (علایقدن خالی ومحبت دنیادن فارغ) پاك قلبله كلدی
٨٤ اِذْ قَالَ لِاَب۪يهِ وَقَوْمِه۪ مَاذَا تَعْبُدُونَ ❋ بو اجلدن باباسنه
وقومنه دیدیكه بو اصنامكزنه‌شیدركه سز اكا عبادت ایدرسز
٨٥ اَئِفْكًا اٰلِهَةً دُونَ اللّٰهِ تُر۪يدُونَ ❋ افك وكذب محضله
الله تعالادن غیری بی عبادت ایچون الهه‌می مراد ایدرسكز
٨٦ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَم۪ينَ ❋ رب العالمین جل شانه یه ظنكز ندر
٨٧ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ٨٨ فَقَالَ اِنّ۪ي سَق۪يمٌ ❋ ابراهیم
علیه السلام نجومك اتصالات ومواقعنه باقوب بنده طاعون خسته لكی كبی
برشی كوریوردیدی
٨٩ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِر۪ينَ ❋ (سرایتی خوفیله) اندن یوز چویروب
(عید كاهلرینه) كتدیلر * منقولدركه بركون قومی ابراهیم علیه السلامه دیدیلركه
یارین بزم بیرامزدر صحرایه كیده‌رز وطعاملر پشروب بتلرمزك اطرافنه وضع ایده‌رز
صكره صحرادن عودتمزده بتخانه‌یه كلوب بركت عدیله اول طعاملری تقسیم ایدوب
اكل ایده‌رز سنده بزمله صحرایه كل وعودتده بتخانه‌ده بتلرمزك زینت وهیئتلرینی
مشاهده ایدوب بردخی طعن ایتمزسن ابراهیم علیه السلام انلره جواب ویرمدی
فرداسی پدر ویار انلری اكا ای ابراهیم بزمله صحرایه كیده‌لم دیدیلر اول قوم نجومه
معتقد اولملریله انلره موافقت شكلنده بتلرینه ایش یاپمق ایچون اتصالات كواكبده
بكا طاعون سقامتی كورینور دیو اعتذار ایلدی انلر ایسه طاعون سرایتندن
خوفلری اولمغله آنی براغوب صحرایه كتدیلر
٩٠ فَرَاغَ اِلٰۤى اٰلِهَتِهِمْ فَقَالَ اَلَا تَأْكُلُونَ ٩١ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ❋
بعده ابراهیم علیه السلام كیزلو بتخانه‌یه كیروب بتلرینه (استهزا طریقیله)
بو طعاملری نیچون ییمه یورسكز سزه نولدیكه بكا جواب سویله میورسكز دیدی
٩٢ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَم۪ينِ ❋ خفیة اول بتلرینی یدیمنی ویا قوتیله
یاخود (تالله لاكیدن اصنامكم) یمینی موجبنجه اوردی * القصه سورهٔ انبیاده
تفصیل اولندیغی كبی بتلری پاره ایوب براقدی نمرودیلر عید كاهلرندن عودتلرنده
اصناملرینك بو حاللرینی كوروب ابراهیم علیه السلامك ایشی اولدیغنی بیلدیلر

٩٣ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ✲ جميسی سرعتله اکا کلوب اخذ
ونمروده کوتوردیلر (مباحثهٔ وافره دنصکره)
٩٤ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ✲ ابراهیم علیه السلام آیا سز الیکزله
طاش واغاجدن یاپدیغکز شیئه عبادتمی ایدرسز دیدی
٩٥ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ✲ حال بوکه سزی والیکزله یاپوب
عبادت ایتدیککز شیلری الله تعالی خلق ایتمشدر
٩٦ قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ✲ نمرود وخواصی
دیدیلر که ابراهیمی یاقق ایچون بر بنا یاپوب (ایچنی حطبله طولدرك واكا آتش
اوروب) انی اول آتشك ایچنه آتك
٩٧ فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ✲ وقتا که نمرود یان
ابراهیم علیه السلامه شر قصدیله یاقق مراد ایتدیلر بز (ابراهیم علیه السلامه
اول آتشی کلستان ایدوب) نمرودیلرك شرلرینی ابطال له ذلیل وسفیل ایتدك
٩٨ وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي سَيَهْدِينِ ✲ ابراهیم علیه السلام
(آتشدن سلامت بولدقده) دیدیکه بن ربم تعالی بکا امر ایتدیکی مکانه هجرت
ایده‌رم ربم بنی یقیننده (دنیا وآخرتمه صالح اولان شیئه) هدایت ایدر
٩٩ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ✲ یارب بکا صالحلردن بر ولد
باغشله (که دعوت وطاعتده معینم وغربتده مونسم اوله)
١٠٠ فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ✲ بز انی (کوچکلکنده علیم بیوکلکنده)
حلیم براوغل ایله مژده لدك
١٠١ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ
مَاذَا تَرَى قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ✲
وقتا که اول غلام باباسی ابراهیم علیه السلامله یوریمکه بالغ اولدی ابراهیم
علیه السلام اکا دیدیکه ای اوغلجغم بن رؤیامده کوردمکه سنی بوغازلرم
نظر ایتکه سنك رأیك ندر اوغلی دیدیکه ای بابام اولندیغك شیئی ایشله
ان شاء الله تعالی سن بنی حکم قضا اولان ذبحه صبر ایدیجیلردن بولورسن
١٠٢ فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ✲ وقتا که ایکیسی دخی حکم
قضایه یعنی بابا فدای پسره وپسر فدای سره تسلیم اولدیلر ابراهیم علیه السلام
انی آلنی اوزره یقوب ذبح قصد ایتدکده (بیچاق قطعا قطع ایتمدی)

١٠٣ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ١٠٤ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ✲ بز ابراهیمه ندا ایتدك که یا ابراهیم رؤیاکی تصدیق
ایتدك تحقیق بز احسان ایدیجیلره بومثللو (شدتده فرحله) جزا ایده‌رز
١٠٥ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ✲ تحقیق بو ایش (مخلص ایله
غیری بی فرق وتمییز ایدر) بر امتحان ظاهردر
١٠٦ وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ✲ بز اکا (اوغلنك یرینه ذبح ایتمکه)
عظیم الجثه بر قوچ ویردك ✲ بو آیات کریمه‌لرك اجمال قصه‌سی بویله روایت اولندیکه
ابراهیم علیه السلام اوغلنی ذبح خصوصنده ایکی کره رؤیا کوروب آیارجانیدر
دیو ترددده ایکن اوچنجی دفعه رحمانی اولدیغنی جزمله مأمور بنی ادایه قصد
واوغلنه افادهٔ حال ایدوب اولدخی رضا داده اولدقده ایکیسی دخی امر اللهی
اقامته عزیمت ایتدیلر اوغلی باباسنه دیدیکه ای باباجغم اوچ وصیت ایده‌رم بری
بوکه الیمی ایاغمی محکم باغله که بوغازلرکن اضطراب‌له سکا زحمت ویرمیم بری
دخی بنی یوزم اوزره یاتور که ذبح ایدرکن یوزیمه باقوب مرحمتله امر الهیده
تقصیرات ایتمیه سن بری دخی کوملکمی والده مه کوتور سلام ایله اکا متسلی
اولوب الله تعالانك امرینه صبر ایتسون بو منوال اوزره النی ایاغنی باغلیوب ذبحه
قصد ایتدکده بیچاق کسمدکده اول آنده علی قول هابیل قربان ایدوب قبولیله
سمایه صعود ایدن قوچی جبرائیل علیه السلام کتوروب ابراهیم علیه السلام
انی امر ایله ذبح ایدرکن جبریل علیه السلام (الله اکبر الله اکبر) دیدی وذبح
اولنه جق ولد (لا اله الا الله والله اکبر) دیدی وابراهیم علیه السلام (الله اکبر ولله الحمد)
دیدی بناء علیه بو تکبیرلر بوامته سنت اولدی بوذبح اولنه جق حقنده علما اسمعیل
علیه السلام ایدی یا اسحق علیه السلام ایدی دیو اختلاف ایتدیلر وجمله سنك
دلیللری واردر اغلب احتمال اسمعیل علیه السلام اوله العلم عند الله
١٠٧ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ١٠٨ سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ✲
صکره کلن انبیا وامتلره ابراهیم علیه السلام اوزرینه ثناء جمیله ابقا ایتدککه
اکا سلام ایدرلر
١٠٩ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ✲ محسنلره بز بویله جزا ایده‌رز
١١٠ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ✲ ابراهیم علیه السلام بزم
وحدانیتمزی تصدیق ایدر قوللرمزدر
١١١ وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ✲ (انی اسمعیلدن صکره)

صالحلردن نبی اولدیغی حالده اسحق نام ولدایله تبشیر ایتدك
١١٢ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَقَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ
لِنَفْسِهِ مُبِينٌ ❊ وابراهیم علیه السلام واوغلی اسحق علیه السلامه برکت
ویردك (که انلرصلبلرندن بنی اسرائیل انبیالری وسائر ایوب وشعیب علیهما السلام
کبی انبیا ظهوره کتوردك) واول ایکیسنك ذریتندن بعضی ایمان وطاعتله احسان
ایدیجیلردر وبعضیسی کفر ومعاصیله نفسلرینه ظلم ظاهر ایدیجیلردر
١١٣ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَى مُوسَى وَهَرُونَ ❊ موسی وهرون علیهما السلامه
(نعمت نبوت ومنافع دینیه ونبویه ایله) منت ایتدك
١١٤ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ❊ اول ایکیسنه
وقوملری بنی اسرائیله) فرعونك غلبه‌سی وغرق کبی) بیوك محنتدن نجات ویردك
١١٥ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ❊ انلره وقوملرینه
یاردم ایتدککه دشمنلرینه غالب اولدیلر
١١٦ وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ❊ وانلره حرام وحلالی
بیان ایدر توریتی ویردك
١١٧ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ❊ واول ایکیسنی
طوغری یوله هدایت ایلدك
١١٨ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ١١٩ سَلَامٌ عَلَى مُوسَى وَهَرُونَ ❊
صکره کلنلره انلرك اوزرینه ثنای حسن براقدقکه موسی وهرونه سلام اولسون دیرلر
١٢٠ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ❊ احسان ایدیجیلره بز بویله جزا ایده رز
١٢١ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ❊ ایکیسی دخی بزم وحدانیتمزه
ایمان ایدن قوللرمزدندر
١٢٢ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ❊ الیاس بن یاسین علیه السلام پیغمبرلردندر
١٢٣ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ❊ اول قومنه دیدیکه الله تعالانك
عذابندن قورقمیسکز
١٢٤ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ❊ سز بعله عبادت
ایدوب احسن الخالقین اولان الله تعالایی ترك ایدرمیسز* دینلدیکه اول بعل طویل
القامه درت یوزلو برصنم ایدی اولدیغی شهرك اسمی حالا بعلبك دیمکله مشهوردر
١٢٥ اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ❊ الله تعالی سزك

واول کچن بابالرکزك ربیدر
١٢٦ فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ * انلر الیاس علیه السلامی تکذیب
ایتدیلر اول سببدن ناره احضار اولنورلر
١٧ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ❊ انجق الله تعالانك مخلص قوللری
ناره احضار اولنورلر دکلدر
١٢٨ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ١٢٩ سَلَامٌ عَلَى إِلْ يَاسِينَ ❊
صکره کلنلره الیاس اوزره ثناء حسن ترك ایتدککه الیاس اوزرینه سلام
اولسون دیرلر* دینلدیکه ایکیسی بر اسمدر که الیاس والیاسین دینیلور میکال
ومیکائیل وطورسینا وسینین کبی
١٣٠ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ❊ طاعتده احسان ایدنلره
بز بویله جزا ایده رز
١٣١ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ❊ الیاس بزم وحدانیتمزی تصدیق ایدن
قوللرمزدندر * منقولدر که بعلبك ملکی اجب نام کمسنه اول مؤمن ایکن
زوجه‌سنك اغواسیله بته طاپدی حق تعالی الیاس علیه السلامی اهل بعلبکه
کوندردی انلرانی تکذیب ایتدیلر بعده دعا ایدوب اوچ سنه قحطه مبتلا اولدیلر
نهایت الیاس علیه السلامدن چاره جو اولدیلر الیاس بیوردیکه تجربه ایچون
سزبتلریکزه نیاز ایدك بندخی صکره ربم تعالایه دعا ایدرم حق قنغیسی ایدوکی
معلوم‌کز اولور انلرك بتلرینه نیازلری هیچ فائده ایتمیوب الیاس علیه السلام دعا
ایتدکده یغمور ظهور ایتدی انلر ایسه انکاری آرتوردیلر الیاس علیه السلام
ملول اولوب اول قومه عذاب نزولندن مقدم انلرك ایچندن چیقمسنی نیاز ایلدی
فرمان الهی کلدیکه فلان کون فلان محله وار انده نه حیوان ظهور ایدرسه
اکا سوار اول بیورلدی اول امرله اولکون اومحله واردقده آتشدن براز سلان
کلوب اکا سوار اولدی والیسع علیه السلامی خلیفه براغوب کندی حق تعالی
اکا ایکی قناد ویروب خضرد کزه موکل اولدیغی کبی بودخی بیابانه موکل اولمغله
بو ایکیسی دائما عرفاتده ملاقی اولورلر
١٣٢ وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ❊ (وسدوم اهالیسنه کوندریلان)
لوط بن هاران پیغمبرلردندر
١٣٣ إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ١٣٤ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ❊
بز لوط واهلنه نجات ویردك انجق مرأه‌سنی هلاك ایچون قلانلردن قیلدق

(١٣٦) ثم دمرنا الآخرين * بعده ماعدا ارینی هلاك ایتدك
(١٣٧) وانكم لتمرون عليهم مصبحين (١٣٨) وباليل افلا تعقلون *
ای جماعت قریش سز (تجارتله شامه كیدركن) انلرك مسكنلرینه اوغرایوب
صباحلر سكز وكیجه دخی اوغرار سكز مكذبلرك عاقبتلری نیجه اولدیغنی
تعقل ایتمزمیسكز
(١٣٩) وان یونس لمن المرسلين * یونس (بن متی علیه السلام) پیغمبرلردندر
حزب ٣ (١٤٠) اذ ابق الى الفلك المشحون * اول قاچوب بریوكلو كمی یه كیردی
(١٤١) فساهم فكان من المدحضين * كمیجیلر قرعه آتوب قرعه
یونسه كلنكله دكزه آتدیلر
(١٤٢) فالتقمه الحوت وهو مليم * همان انی بالق یوتدی حالبوكه
اول نفسنه لوم ایدیجیدر
(١٤٣) فلولا انه كان من المسبحين (١٤٤) للبث فى بطنه الى يوم
يبعثون * اكر یونس بالق قارننده تسبیح ایدر اولمیدی یوم بعثه دك شكم
ماهیده حی یامیت قالوردی
(١٤٥) فنبذناه بالعراء وهو سقيم * امرمزله بالق انی بركولكه سز
ساحله براقدی حالبوكه اول (یكی طوغمش چوجوق كبی) بیمار ایدی
(١٤٦) وانبتنا عليه شجرة من يقطين * وانك اوزرینه كولكه
اولمق ایچون قباق بتوردك
(١٤٧) وارسلناه الى مائة الف او يزيدون * بزیونسی یوزبیك
یادخی زیاده كیسه یه كوندردك
(١٤٨) فامنوا فمتعناهم الى حين * اول كسنه لر ایمانه كلدیلر بز انلری
اجللری كلنجیه دك كچندردك * اشبو یونس علیه السلامك قصه سندن برمقدار
محله مناسب سورهٔ یونس وانبیاده تسطیر اولنمشیدی بوسورهٔ شریفه ده
بومحلده دخی مفسرین بووجهله بیان ایتمشلردر كه چونكه یونس علیه السلا
بلاد موصلده نینوی اهالیسنه كوندرلمشیدی انلر انی تكذیبلرنده اخافه وعذابله
وعد ایدوب اول عذاب تأخیر اولندقده امرالهی اولمقسزین ارالرندن كتمشیدی
صكره اول قوم ایمانه كلوب دعاونیازلرینه مبنی اول عذاب دفع اولمغله یونس
علیه السلام اول كیدشله ساحل بحره واروب بركمی یه سوار اولدی دریاده
اول سفینه یوریمز اولوب طوردقده كمیجیلرك عادتلری بوكیده قاچقون قوله

واردیبواوب دریایه آترلایمش آیا كیمدر دیو تفحص اولندقده یونس علیه السلام
قاچقون قوله بن ایم دیو بیان ایتمكله كیده اولان تجار وملاحلر حاشاسنده
بشرهٔ بندكی اولمیوب سیمای صلاح وشرافت واردیدكلر نیجه قاچقونلغنی افاده ده
مبالغه ایلدی اعتماد اولنمیوب اوچ دفعه قرعه آتدیلر اوچی دخی یونس
علیه السلامك اوزرینه واقع اولمغله كندوطلبیله بحره القا مراد ایتدكلر نیجه
برباق اغزینی آچمش حاضر كوردلر ناچار القا اولنمغله بالق یوداراوچ یایدی
یاقرق كون بالغك قارننده (لااله الاانت سبحانك انی كنت من الظالمين) تسبیحله
اكلنوب بركولكه سز محله چیقوب اوزرینه فی الحال قباق فدانی بتوب كولكه
ایدروبر طاغ كچیسی وقت وقت كلوب سود ویررو وقتاكه وجودی یرینه كلوب
قوت بولدقده قومی خبرآلوب پادشاهلری یوزبیك دخی زیاده كیسه لرله انی
بولوب تعظیمله كتوردیلر وانك مواجهه سنده تجدید ایمان ایتدیلر
(١٤٩) فاستفتهم الربك البنات ولهم البنون * یامحمد اهل مكه دن
سؤال ایله كه بكمدكلری قزاولادی ربك جل شانه یه اسناد می ایدرلر واركك
اولادی كندولرینه می استرلر
(١٥٠) ام خلقنا الملائكة اناثا وهم شاهدون * یاخود بز ملائكه یی
نسا خلق ایتدیكمزه انلر شاهدلرمیدر
(١٥١) الا انهم من افكهم ليقولون (١٥٢) ولد الله وانهم
لكاذبون * اكاه اولك كه انلر كذب وافترالرندن ملائكه یی الله تعالینك
قزلاریدر لر انلر كلاملرنده البته كاذبلردر
(١٥٣) اصطفى البنات على البنين * یوخسه الله تعالی قزاولادی
اركك اولاد اوزرینه ترجیح می ایتدی
(١٥٤) مالكم كيف تحكمون (١٥٥) افلا تذكرون * سزه نولدی
نیجه حكم ایدرسكز هیچ ملاحظه ایتزمیسكز كه حق تعالی جسم ووالددن منزهدر
(١٥٦) ام لكم سلطان مبين (١٥٧) فاتوا بكتابكم ان كنتم
صادقين * سزك بوكلاملریكزی اثباته حجت ظاهره كزیامنزل كتابكز
وارمیدر اول كتابكزی كتورك اكر صادقلر ایسه كز
(١٥٨) وجعلوا بينه وبين الجنة نسبا ولقد علمت الجنة انهم
لمحضرون * مكه مشركلری الله تعالی ایله جن بیننده نسب مصاهرت
قیلوب ملائكه اندن حاصل اولدی دیو اسناد ایتدیلر حال بوكه اول ملائكه

وانس وجن بيلديلر كه كفره اول كلملرى سببيله ناره احضار اولنوب
عذاب اولنه جقلردر
(١٥٨) سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُونَ ❊ الله تعالى انلرك انى ولدله
وصفلرندن منزهدر
(١٥٩) اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ❊ انجق الله تعالانك بو كلاملردن
مجتنب مخلص قوللرى ناردن ناجيلردر
(١٦٠) فَاِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ (١٦١) مَا اَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ (١٦٢)
اِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ❊ اى اهل مكه سز ومعبودلريكز ناسى اغوا
وفتنه كزله افساد ايده مزسكز مكر كه علم ازلى الهيده انلرك جهنملك اولملرى
تقدير اولنمش اوله
(١٦٣) وَمَا مِنَّا اِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ ❊ بز معشر ملائكه بزم ايچون
انجق هر بريمزه مقام معلوم واردر (كه انده عبادت وتدبير عالمه مأمور اولديغمز خدمت
نهايسه امر الهيله اكا مشغولز اندن برآن انفكاك وتجاوزه قدرت وطاقتمز يوقدر)
(١٦٤) وَاِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ (١٦٥) وَاِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ❊
بز خدمتلرمزده اياغ اوزره صف صف طورورز وتسبيح وذاتنه لايق اولميان
شيدن تقديس ايده رز ❊ بو ايكى آيت كريمه ملائكه طپانلرى رد ايچون ملائكك
كندو عبوديتلرينى اعتراف ايله ديدكلرينى حكايه در ❊ على قول اشاغيكى
آيت كريمه نمازده صف صف طورورز والله تعالى بى نقايصدن تنزيه ايده رز
كلامى پيغمبران ومؤمنلر كدر ديندى
(١٦٦) وَاِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ (١٦٧) لَوْ اَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْاَوَّلِينَ
(١٦٨) لَكُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ❊ قريش كافرلرى بعثتدن مقدم
اكر بزه دخى امم سالفه يه نازل اولان كتابلردن بر كتاب اولايدى بز دخى
الله تعالانك مخلص قوللرندن اولوردق ديرلردى
(١٦٩) فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ❊ چونكه (انلره اشرف كتب سماوى
اولان قرآن كلدى) اكا كافر اولديلر امدى كفر وتكذيبلرينك عاقبتنى يقينده بيلورلر
(١٧٠) وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ❊ كوندرديكمز پيغمبر
قوللرمز ايچون لوح محفوظده مثبت (لاغلبن انا ورسلى) كلامز اولان وعدهٔ
نصرت سبقت ايتدى

(١٧١) اِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ (١٧٢) وَاِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ❊
انبيالر نصرت اولنورلر وعسكرمز مؤمنلر اكثر اوقات كفار اوزره غالبلردر
(١٧٣) فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍ ❊ يا محمد انلردن اعراض ايت سكا
وعد اولنان نصرت وقتنه دك (كه اول يوم بدر يا فتح مكه در)
(١٧٤) وَاَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ❊ انلره كله جك مصيبتى
كوستر انلر يقينده سنك ايچون دنياده حكم ايتديكمز نصرتى وآخرتده علو رتبتى كورورلر
(١٧٥) اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ❊ آيا انلر بزم عذابمزى ولنه عجله مى ايدرلر
❊ مرويدر كه كفار يقينده مصيبتى كوررلر كلامنى ايشيتدكلرنده يا محمد انى نه وقت
كوررز ديدكلريله بو آيت كريمه نازل اولدى
(١٧٦) فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ❊ قچان عذابمز
انلرك خانه لرى اوكنه نزول ايده اول انذار اولنانلرك نه چركين صباحى اولور
(بو چركين صباح لفظى عادت قديم اولان صباح باصقونى اوله) ❊ روايت اولندبكه
پيغمبرمز عليه السلام عن اصل انذار اولنمش اهل خيبرك بر صباح وقتنده
قلعه لرى اوكنه كلدكلرنده الله اكبر خيبر خراب اولدى انلرك صباحى نه قبيح
صباح اولور بيوردى
(١٧٧) وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍ ❊ وعده مز ظهورينه دك انلردن اعراض ايت
(١٧٨) وَاَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ❊ يا محمد سكا وعد اولنان نصرته
سن نظر ايله انلر دخى يقينده دنيا وعقباده انواع عذاب وعقوبتى كوررلر
(١٧٩) سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ (١٨٠) وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ
(١٨١) وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ❊ غلبه وقوت صاحبى اولان ربك
جل شانه مشركلرك انك شاننه لايق اولميان صفتله وصفلرندن منزهدر وپيغمبرلر
اوزرينه سلام اولسون وعالملرك ربى اولان الله تعالى يه حمد اولسون (كه مرسلين
ومؤمنينه نعم عاقبت احسان ايلدى) ❊ على رضى الله تعالى عنهدن نقل اولنوركه
هركيم آخرتده كيله ايله اولچيلور ثواب ايسترسه بو سوره آخرنده كى (سبحان
ربك) دن اوچ آيتى هر مجلسنك آخرنده اوقوسونلر بيورمشلر

— ٣٨ — (سورهٔ ص مكية وهى خمس وثمانون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) صٓ ❊ ديندبكه اسم سوره يا قسمدر يا صمد وصادق القول اسملرينك

مفتاحيدر ياخود مصاداتدن عرض معناسنه امر اولمغله يعنى يا محمد عملكى قرأنه
عرض ايت انك اوامريله عمل ونواهيسندن اجتناب ايله
١ وَالْقُرْاٰنِ ذِى الذِّكْرِ ❁ قرأن حقيچون كه عزت وشرف وشهرت
صاحبيدر ياخود دينده احتياج اولنان عقايد وشرايع ومواعيد ذكرينك محليدر
٢ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِى عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ❁ حال كفارك ظنى كبى
دكلدر بلكه كفار قريش قبول حقدن استكبارده والله تعالى ورسولنه
مخالفت وعداوتده در
٣ كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَلَاتَ حِينَ مَنَاصٍ ❁
كفار مكه دن مقدم كچمش امتلردن نيجه لرينى هلاك ايتدك انلر اول عذابك نزولنده
اندن تخليص ايچون فرياد ايتديلر انلره دينلديكه بووقت خلاص وفرار وقتى دكلدر
٤ وَعَجِبُوا اَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هٰذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ❁
اول كافرلر كندولرندن قورقوديجى پيغمبر كلديكنه تعجب ايدوب ديديلركه
بوكسنه كوستردیکی معجزه سنده ساحر ودعواى نبوتنده كذابدر
٥ اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَاحِدًا اِنَّ هٰذَا لَشَىْءٌ عُجَابٌ ❁ آيا محمد
بوآلهه لرى ابطال ايله برالله مى ايدرانك بوكلامى عجايب شيدر (بزم وبابالرمزك
اتفاقيله طاپديغمز اوچيوز التمش آلهه مكه شهرينى هنوز اداره ايده مزايكن
برالله نيجه اداره ايده جك) * روايت اولنديكه عمر رضى الله تعالى عنه اسلامه
كلدكده قريش مضطرب اولوب ابوطالبه ديديلركه اى عبد مناف سن بزم
بيوكمز سين كوريور سنكه برادرزاده ك محمد قومزك سفهاسنى جلب ايده يور
وقومزك بيننه تفرقه براغيور كركه انكله بزم بيننمزى فصل ايده سن ابوطالب
دخى پيغمبر عليه السلامى دعوت ايدوب ديديكه يا محمد بوقوم سندن طلب ايدرلركه
آلهه لرينه طعنى ترك ايده سن كه بيزلر كزده انحراف واذا اولميه تأمل ايدوب انلرك
رجالرينه مساعده ايله پيغمبر عليه السلام بيورديلركه اكر بن سزك حاجتكزه
اجابت ايتسم سزدخى بنم برحاجتمه اجابت ايدرميسكز انلر بلى ايده رز ديديلر
امدى (لا اله الا الله) ديكز بيوردى همان جمله سى قالقوب كتديلر وبوآيت
كريمه ده حكايت بيوريلان جوابى ويرديلر
٦ وَانْطَلَقَ الْمَلَاُ مِنْهُمْ اَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلٰى اٰلِهَتِكُمْ اِنَّ هٰذَا
لَشَىْءٌ يُرَادُ ❁ (پيغمبر عليه السلامك بوكلمه يى تكليفى عقيبنده ابوطالبك
مجلسندن چيقوب) بربرلرينه ديديلركه يورى كيدك آلهه لريكزه عبادت ايتمكله صبر

ايدك بوبزم محمدله مخالفتمز حوادث زماندن مراد اولنمش برشى اولمغله اكا چاره يوقدر
٧ مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِى الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِ اِنْ هٰذَا اِلَّا اخْتِلَاقٌ ❁ بز محمدك
قولنى بابالرمزك ايرشديكى ملتده ياخود آخر ملت اولان ملت عيساده ايشتمدك (كه
انلر ثالث ثلاثه ديرلر بوايسه بردر ديور) بوانجق كندودن دوزمه بركذبدر ديديلر
٨ ءَاُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِى شَكٍّ مِنْ ذِكْرِى بَلْ لَمَّا
يَذُوقُوا عَذَابِ ❁ انلر حسد يوزندن بونبوت وكتاب بدن بزم اشراف
وروٴسامز محروم اولوب بيمزدن محمده انزال اولنورمى بلكه انلر بزم وحيمزدن
شكده درلر بلكه هنوز عذابمى دادمديلر (دادقلرنده شكلرى زائل اولور)
٩ اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ❁ نبوتى
مستحقنه اعطا ايديجى امورنده غالب ربك تعالانك رحمت خزينه لرى انلرك
عندنده ميدر (كه استدكلرينه ويره لر)
١٠ اَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِى الْاَسْبَابِ ❁
ياخود سموات وارض وبيننده اولنلر انلرك ملكيميدر بوقدرتلرى وار ايسه سببلر يني
ندار كله آسمانه چيقوب تدبير اموره اشتغال ووحى كيمه استرلرسه ويرسونلر
١١ جُنْدٌ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْاَحْزَابِ ❁ انلر برعسكرلردركه
يقينده پيغمبرلريله جنكه جمعيت ايدوب محل مقتللرنده قيرلمشلردر (وقعهٔ بدردن
مقدم انهزاملرى اشارت بيورلمشدر
١٢ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْاَوْتَادِ ❁
قريشدن مقدم نوح قومى نوح عليه السلامى وقوم عاد هود عليه السلامى
وقازقلر صاحبى فرعون موسى عليه السلامى تكذيب ايتديلر * دينلديكه فرعون
ملكنده ثباتنه تشبيهله طنابلرى قازقلرله مستحكم چادرى وارايدى ياخود مؤمنلرك
اللرينى واياقلرينى درت قازقله مخلوب تعذيب ايدردى
١٣ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَاَصْحَابُ لْئَيْكَةِ اُولٰئِكَ الْاَحْزَابُ ❁ وقوم
ثمود صالح عليه السلامى وقوم لوط لوط عليه السلامى واصحاب الايكه شعيب
عليه السلامى تكذيب ايتديلر انلر اول رسوللرى اوزره هجوم ايدن كروهلردندر
١٤ اِنْ كُلٌّ اِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ❁ اول قوملرك هربرى
رسوللرينى تكذيب ايتملريله عقابم انلره حق اولدى
١٥ وَمَا يَنْظُرُ هٰؤُلَاءِ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ❁

کفارمکه نك انتظاری انجق نفخهٔ اولی اولان صیحهٔ واحده یه درانك وقتی کلدکده
انکچون هیچ رد ورجوع وتأخیر یوقدر
١٥ وقالوا ربنا عجل لنا قطنا قبل یوم الحساب ❋ اول
کافرلر استهزا طریقیله دیدیلرکه یاربنا حساب کوننِدن مقدم وعد ایتدیکك
عذابدن نصیبمزی یاخود صحیفهٔ اعمالمزی بجله ویرکه کوره لم
١٦ اصبر علی مایقولون واذکر عبدنا داود ذا الاید انه اواب ❋
یامحمد انلرك دیدکلرینه صبر ایت وقدرت ومملکت وعبادت صاحبی کوله مز
داود علیه السلامی یاد ایله که اول هر مکروه شیدن توبه ورجوع ایتدی ❋ دینلدیکه
داود علیه السلام قدرت صاحبی پادشاه وبرکون صائم وبرکون مفطر وکیجه نك
ثلثنی تهجد ایله کچوردیکن بر صغیره یی ارتکابله ملائکه انی تمثیل وتعریضله توبیخ
ایتدیکه قصه سی یقینده کله جکدر
١٧ انا سخرنا الجبال معه یسبحن بالعشی والاشراق ❋ بز طاغلری
اکا تسخیر ایتدککه کیجه ده وطلوعده انکله بیله تسبیح ایدرلردی
١٨ والطیر محشورة کل له اواب ❋ وقوشلری دخی تسخیر
ایتدککه هر طرفدن جمع اولوب طاغلر وقوشلر هر بری انکله تسبیح ایدرلردی
١٩ وشددنا ملکه وآتیناه الحکمة وفصل الخطاب ❋ بز انك
پادشاهلغنی قوی ایتدك واکا نبوت وعلمك تمام وکمالنی وخصملرك دعواسنی وحقی
باطلدن فصله خطاب ویردك ❋ دینلدیکه ملکده قوتی مظلوملرك دعاسی برکاتیله
یاخود زره یاپوب اعداسنی اخافه ایله یاخود کثرت لشکر ووفرت پاسبان که هر کیجه
اوتوز التی بیك کیمسه سراینی بکلردی علی قول حق تعالی اکا بر زنجیر کوندرمشیدی
اول زنجیر محکمه یه معلق اولمغله ایکی خصمدن حق قنغیسنك ایسه اول زنجیر
انك یدینه کلوردی اول برناحق اول زنجیره ایرشمکه قادر اوله مزدی بو جهتله
حق باطلدن تمییز ایتمکله ملکنده دخی قوت وشدتی اولدی
٢٠ وهل اتیك نبؤا الخصم اذ تسوروا المحراب ❋ یامحمد سکا
شول داودك چار داغنه چیقان خصملرك خبری کلدیمی
٢١ اذ دخلوا علی داود ففزع منهم قالوا لاتخف خصمان بغی بعضنا
علی بعض فاحکم بیننا بالحق ولاتشطط واهدنا الی سواء الصراط ❋ نصف
اول خصملر ملکلر ایدیکه داود علیه السلامك اوزرینه یوقارودن داخل اولدیلر
داود علیه السلام قپو باغلو ایکن بونلرك فجأة دخوللرندن قورقدی انلر یاداود

قورقمه بز ایکی دعواجیلرز بعضمزك بعضمزه ظلمی واقع اولمغله سکا کلدك بزم بیننزده
عدل ایله حکم ایله ظلم ایتمه وبزه طوغری یولی کوستر دیدیلر
٢٢ ان هذا اخی له تسع وتسعون نعجة ولی نعجة واحدة فقال اکفلنیها
وعزنی فی الخطاب ❋ (داود علیه السلام دعواکزی سویلیك دینجه دعواجی
دیدیکه) بو بنم دین قرنداشمدر انك طقسان طقوز دیشی قیونی وار بنم یالکز
بر قیونم وار اول بکا دیدیکه اول بر قیونکی دخی بکا ویر بنم کفالتمده اولسون چونکه
اول بندن قوتلو اولمغله خطاب وکلامده بکا غلبه ایتدی مخالفت ایده مدم
سجده ٢٣ قال لقد ظلمك بسؤال نعجتك الی نعاجه وان کثیرا من الخلطاء
لیبغی بعضهم علی بعض الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات وقلیل ما هم
وظن داود انما فتناه فاستغفر ربه وخر راکعا واناب ❋ داود علیه السلام
دعواجی یه دیدیکه بو یله ایسه اول سنك بر قیونکی کندو قیونلرینه ضم ایتمکله
سکا ظلم ایتمش وشریکلردن چوق کیمسه که ماللرینی بربرینه قارشدیررلر انلرك
بعضیسی بعضنه ظلم ایدر مکر که انلر ایمان وعمل صالح صاحبلری اوله انلر
ظلم ایتمزلر اوبله کیمسلر ایسه قلیلدر (وقتا که داود علیه السلام بو دعوایی بویله
فصل ایدنجه اول ملکلر بربرینه باقوب کولهرك غائب اولدیلر) اوحالده داود
علیه السلام تیقن ایتدیکه بز آنی بو ملکلرله امتحان وخطاسنه آکاه ایتدك
همان ربی جل شانه دن خطاسنك مغفرتنی طلبله رکوع وسجود ایدوب
جمع مخالفاتدن توبه ایتدی
٢٤ فغفرنا له ذلك وان له عندنا لزلفی وحسن مآب ❋ بز انك
استغفار ایتدیکی خطاسنی مغفرت ایتدك اندنصکره انکچون آخرتده عندمزه
تقرب وحسن رجوع واردر ❋ داود علیه السلامك بو قصه سی خصوصنده
اقاویل کثیره اولمغله حضرت علی رضی الله تعالی عنه بو داود علیه السلامك
قصه سنی قصه خوانلر یالوو ویلز هر محلده حکایت ایدرلر سه یوز آلتمش
دکنك اوردردم بیورمشلر ❋ بو محلده شرع وعقل قبول ایدر وجهله بعض
مفسرینك قید ایتدیکی صورت اختصار اوزره تسطیر اولندیکه اوریا بن
حنانا نشامع بنت شامع نام مرأه یی تزوج ایچون آدم کوندروب طلب ایلدکده
طرفینك رضاسیله جواب قطع وعقد اولنمق اوزره ایکن مرأه نك یقین اقربالریله
اوریا بینلرینه برودت طاری اولمغله اول ارالقده داود علیه السلامه عقد اولندی
اوریایه جواب قطع اولنمشیکن داود علیه السلامك قبولنه بو قدرجه عتاب

الهی ظهور ایتدیکه داود علیه السلام کونلرینی تقسیم ایدوب بر کون عبادت
بر کون حکومت بر کون وعظ ونصیحت وبر کون کندو امورینه خدمت ایله
مشغول ایکن اول عبادت کوننده قپولر مسدود وبکجیلر محافظه ده ایکن
آیت کریمه ده بیان اولنان وجهله علی قول جبرائیل ومیکائیل علیهما السلام
انسان صورتنده دفعة ظهور وقیون دعواسنی ایدوب غائب اولدقلرنده داود
علیه السلام خطاسنی بیلوب توبه ایتمکله عفو اولندی

٢٥ یاداود انا جعلناك خلیفة فی الارض فاحکم بین الناس بالحق
ولاتتبع الهوی فیضلك عن سبیل الله ان الذین یضلون عن سبیل الله لهم
عذاب شدید بما نسوا یوم الحساب ❋ یاداود بز سنی یریوزنده خلیفه
قیلدق یاخود سکّن انبیایه خلف قیلدق ناس بیننده عدلله حکم ایله هوای نفسه
تابع اولمه که سنی طریق حقدن اضلال ایدر شونلرکه راه حقدن آزمشلردر انلر
ایچون قیامتده روز حسابی اونوتدقلری سببیله عذاب شدید واردر

٢٦ وماخلقنا السماء والارض ومابینهما باطلا ذلك ظن الذین
کفروا فویل للذین کفروا من النار ❋ بز آسمان وزمینی وانلرك بیننده
اولنلری باطل خلق ایتمدك (بلکه قدرت ووحدانیتمزه دلیل خلق ایتدك) بونلرك
یرادلمسنی عبث ظن ایدنلر کافر اولدیلر ویل اول کافرلر ایچونکه بوظنلری سببیله
بعث وحشری انکار له ناره مستحق اولدیلر

٢٧ ام نجعل الذین آمنوا وعملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض
ام نجعل المتقین کالفجار ❋ اول ایمانله عمل صالحده اولنلری جزا وعطاده
یریوزنده فساد ایدنلر کیبی قیله رز یاخود فجوردن صاقننلری فاجرلر کیبی قیله رز

٢٨ کتاب انزلناه الیك مبارك لیدبروا آیاته ولیتذکر اولوا الالباب ❋
قرآن کریم کثیر الخیر دائم البرکه بر کتابدرکه بزانی سکا کوندردك تاکه انك آیتلرینی
ملاحظه وتدبر ومعانیسنی اندیشه وتفکر ایده لر وعقول تامه صاحبلری
انکله متنصح اوله لر

٢٩ ووهبنا لداود سلیمن نعم العبد انه اواب ❋ بز داوده
سلیمانی ویردك اول سلیمان نه کوزل قولدرکه جمیع حالنده الله تعالا یه
توبه ورجوع ایدر

٣٠ اذعرض علیه بالعشی الصافنات الجیاد ❋ یاد ایله شونیکه
سلیمانه اویله دنصکره براباغنی طرنغی اوزره دیکوب اوچ اباغی اوزره طوران

مقبول ومشهور وسرعتله کیدر آتلر عرض اولندی

٣١ فقال انی احببت حب الخیر عن ذکر ربی حتی توارت
بالحجاب ❋ ودیدیکه بن بواصیلرك محبتیله مشغول ایکن ربم تعالانك
ذکرندن قالدم حتی کونش غروب ایتدی

٣٢ ردوها علی فطفق مسحا بالسوق والاعناق ❋ اول آتلری
کیرو دایدك دیو امر ایلیوب قلیجله آیقلرینی وبوغازلرینی قطع ایلدی یاخود
اکل ایچون تصدق قصدیله ذبح ایلدی ❋ منقولدرکه سلیمان علیه السلام
دمشق ونصیبینه غزا ایدوب انلردن بیك آته یاخود پدری داود علیه السلامدن
قلان بیك آته باقق اوزره کرسیده اوتورر کن طقوز یوزفرسه باقدقده غروب
شمسله ایکندونك وقتی کچدیکنی کوروب مغموم اولمغله اول عرض اولنان یعنی
باقدیغی طقوز یوزینی ذبح باقی یوز عددی قالدی وبر روایتده (ردوها علی) نك
معناسی سلیمان علیه السلام الله تعالانك امریله شمسه موکل ملائکه یه دیدیکه بکا
شمسی کیرو دوندرکه صلوة عصری قیله یم ملائکه دخی انی دوندروب ایکندویی
وقتنده قیلدی زیرا اول اسبلره نظرایتمسی حب مال ایچون اولمیوب مجرد جهاد
ایچون اولمغله الله تعالی شمسك کیرو دونمسنه امر ایلدی

٣٣ ولقد فتنا سلیمان والقینا علی کرسیه جسدا ثم اناب ❋
بز سلیمانك تختی اوزره بی روح برجسد القاسیله ابتلا ایتدك اول خطاسنه
نادم اولوب توبه ایلدی ❋ بو آیت کریمه ده سلیمان علیه السلامك کرك زله سنده
وکرك اول زله نك جزاسنده مفسرین چوق حکایه لر بسط ایتمشلر اولا طول اولان
قصه یی بومختصر متحمل اولمغله همان بك اجمالیجه کچه لم که تفصیلنی استین
سائر تفاسیره نظر ایتسون بوتقدیرجه زله سی شوایدیکه کویا سلیمان علیه السلام
برغزاده برملکی قتل وقزی جراده یی اخذ ایدوب قز غایت حسنا اولمغله کمال
تعشقندن قزك طلبیله باباسنك صورتنی جنلره تصویر ایتدیروب اکا سوندیو قزه
ویرمشدی سلیمان علیه السلامدن خبرسز قرق کون قز اول تصویره سجده ایلدی
صکره سلیمان علیه السلام خبر آلدقده تصویری قیروب قزی تسکدیر ایلدی اول
کرسی اوزره القا اولنان بی روح جسد بو تصویر اوله ❋ وبوکا کوره بو زله نك جزاسی
دخی بو اولدیکه مهرینی خلایه چیقدقده عادتی اوزره مرأه سی امینه یه ویرمشیکن
صخر نام جنی سلیمان علیه السلام صورتنه کیروب مهری امینه دن اخذ وتختنه
اوتوروب حکم ایلدی سلیمان علیه السلام خلادن چیقوب امینه دن مهرینی استدکده

مهری سلیمان الدی سن کیمسین دیو طرد ایلدی قرق کون تختنده بت پرستلك
وقوعی خطاسنه مقابل سلیمان علیه السلام قرق کون آواره وساحل بحرده
بالقچیلره خدمتکار اولدی قرق کوندنصکره صخرجنی قاچوب مهری بحره براقمغله
آنی بر بالق یودوب وصید اولنوب سلیمان علیه السلام مهری انك قرننده بولوب
اخذیله ینه حکومتنده اولدی ایشته اول قصهٔ اطولك بو اجمالیسیدر * لکن تفسیر
خازنده قاضی عیاض وسائر محققیندن روایة دیرکه شیطانك بومثللو کسنه لره تمثل
وتشبیهی وملکنه تسلطی وخانه سنه تصرفی وعلی الخصوص انبیایه بوکونه
تسلطی صحیح اولمز بوماده بویله درکه ابوهریره رضی الله تعالی عنه دن روایة
صحیحیندن اخراج اولنان حدیث شریفده پیغمبرمز علیه السلام بیوردیلرکه
(سلیمان علیه السلام بن بوکیجه طقسان مرأیه یقینلق ایده رم وهر برندن
بر غازئ مجاهد فی سبیل الله ولد کلور دیدی لکن ان شاء الله دیمدی اکر
ان شاء الله دیدی اولمقدار مجاهد وجوده کلوردی) حدیث شریفی وارداولدی
واقع الحال انلرك جمله سنی طواف ایتدکده انجق بریسندن بارکاك ولد کلوب
اودخی فوت اولوب تختنك اوزرینه بی روح القا اولنمغله زله سی ان شاء الله
دیمدیکی وجزاسی تختی اوزرینه میت براقلدیغی اوله یاخود علی روایة اول
بر ولدك طوغدیغنی جنیلر بیلدکده اکر بو یاشرسه بزه بلادن خلاص یوقدر
بونك قتلنه سعی ایده لم دیدیلر انی سلیمان علیه السلام ایشتدکده انك تربیه سنی
سحابه اصمرلدی صکره انی میت تختی اوزره بولوب استغفار ایلدی بوصورتده
زله سی الله تعالایه توکل ایله اصمرلیوب بولوته اصمرلمسی اوله العلم عندالله
٣٤ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ
أَنْتَ الْوَهَّابُ * سلیمان علیه السلام دیدیکه یارب بنی مغفرت ایت وبکا
بر پادشاهلق باغشله که بندنصکره اول هیچ کمسنه یه اولیه تحقیق سن جمله نك
مرادینی ویریجیسن * دینلدیکه سلیمان علیه السلامك بووجهله دعاسی نیچون
بویله عظیم پادشاهلق جهتنه کیمسه تحمل ایده مزکه فتنهٔ عظیمه دن امین اوله مز
وبرنبی طالب اولمز والهام الهیله بیلوردیکه پیغمبرمز علیه السلام دنیا پادشاهلغنه
التفات ایتمیه جك ایدی بناء علیه دعایه جسارت ایلدی
٣٥ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ ٣٦
وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ *
(سلیمان علیه السلامك بودعاسنه اجابتله بیورلدیکه) بز انکچون روزکاری تسخیر

ایتدککه انك امریله نرم وخوش اوله رق استدیکی محله جاری اولوردی
وشیطانلری رام وتذلیل ایتدککه بر فرقه سی انکچون عجیب بنالر وعمارتلر یاپارلردی
وبر فرقه سی دکزه طالوب انکچون اینجو وجواهرلر چیقاررلردی وتعند وطغیانده
ثابت آخر بر فرقه سنی ناسدن ضرر وفسادلرینی دفع ایچون بربرلرینه زنجیرلرله
بند وضبط ایدردی
٣٧ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ * یا سلیمان علیه السلام
بو پادشاهلق سکا بزم عطامز درسکا ویرلن مالدن دیلدیککه ویر و دیلدیککدن
منع ایله اعطا و امساك حسابسز سکا مفوضدر
٣٨ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَى وَحُسْنَ مَآبٍ * سلیمان علیه السلام
ایچون دنیاده ویرلن ملك عظیم ایله آخرتده دخی مقربلك وحسن مرجع واردر
٣٩ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ
وَعَذَابٍ * یا محمد بنده مز ایوب علیه السلامی ذکر ایتکه اول ربسی عز شانه یه
یارب شیطان بکا رنج والمله طوقندی دیو دعا وندا ایتدی * ایوب علیه السلام
ادب رعایتله دعاسنده شیطان مس ایتدی دیدی مع هذا بیلوردیکه هرشی الله تعالی
عندندندر لکن اول شیطان سبب اولمشیدیکه کثرت مال واولادینه حسد ایدوب
حق تعالادن انك اوزره تسلطی طلب ایتمشیدی تفصیلی سورهٔ انبیاده کچدی
٤٠ ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ * (ایوب علیه السلامك
بو دعاسنه اجابتله بیورلدیکه) یا ایوب ایاغکله یره اورچیقان صودن غسل ایله
وصوغندن ایچ * دینلدیکه ایاغنی یره اوردقده ایکی چشمه ظهور ایتدی بری
سیجاق بری صوغق ایسیجاغندن غسل ایتدکده آلام ظاهره سندن افاقت
وصوغندن ایچدکده امراض باطنه سندن شفا بولدی
٤١ وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَى لِأُولِي
الْأَلْبَابِ * بز ایوبه جمع واحیا ایله اهل واولادینی ویردکدنصکره
انلرکه بینه مثلی ضعفنی عندمزدن رحمتمزله ویردك تاکه عقول تامه صاحبلرینه
تذکیر ونصیحت اوله (که مصائبه صبر والله تعالایه التجا ایله مصائبك فرحه
تحویلنه منتظر اوله لر)
٤٢ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنَثْ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعَبْدُ
إِنَّهُ أَوَّابٌ * وایوبه بیورلدیکه الیکه یاش وقوری قارشق بردمت
اوت آل وانکله مرأه کداورناکه یمینکده خلف ایتمیه سن بز ایوبی نفسنه واهل

واولادینه وماله ایریشن بلایه صبر ایدیجی بولدق ایوب نه کوزل قولدر که اول
کلیاً بزم درکاهمزه رجوع ایدیجیدر * مرویدر که ایوب علیه السلام زوجه‌سی
رحمه بنت افرایم بن یوسف علیه السلامی بر مصلحته کوندرمشیدی بر مقدار کج
کلنکله عنه تعالی صحت بولورسم اکا یوز دکنك اورهیم دیو یمین ایتمشیدی صحتله
حالت جوانی کلدکده الله تعالی اول یمینی آسان وجهله ادا ایتمك ایچون یوز عدد
اوت دمتیله بر کره ضرب بیوانی ارائه بیوردی
٤٣ وَاذْكُرْ عِبَادَنَا اِبْرَاهِيمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ اُولِي الْاَيْدِي وَالْاَبْصَارِ *
قوللرمز ابراهیم واسحق ویعقوب علیهم السلامی دخی ذکر ایله که انلر الر و کوزلر
صاحبلریدر یعنی اعمالدن طاعت وعبادتده قوت وقدرت و معارفده علوم
وشریعت ودینده بصیرت صاحبلریدر
٤٤ اِنَّا اَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ٤٥ وَاِنَّهُمْ عِنْدَنَا
لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْاَخْيَارِ * بز انلری معایبدن پاك بر خصلتله خالص ایتدك که
خلوصلری سببیله دائما آخرتی ذکر ایدرلر وانلر بزم عندمزده امثاللرندن انتخابله
اختیار اولنمشلردندر
٤٦ وَاذْكُرْ اِسْمٰعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْاَخْيَارِ * وذکر ایله
اسمعیل بن ابراهیم علیه السلامی والیسع بن اخطوبی (که الیاس علیه السلامك
بنی اسرائیله خلیفه ایدوب صکره نبوت ویرلمشیدی) وذو الکفلیکه (اول الیسع
علیه السلامك عمی یا خود بشر بن ایوبدر بنی اسرائیلدن یوز نبی قتلدن اکافرار
ایدوب انلری حمایت وکفالتنه آلدی بوننده اختلاف واردر) انلرك هر بری
ناسك کزیده ومختارلریدر
٤٧ هٰذَا ذِكْرٌ وَاِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَاٰبٍ * بو خبر انبیاسکا وقومکه
ذکره سببدر تحقیق متقیلر ایچون حسن مرجع واردر
٤٨ جَنَّاتِ عَدْنٍ مُفَتَّحَةً لَهُمُ الْاَبْوَابُ * انلر ایچون اقامت
جنتلرینك قپولری آچلمشدر
٤٩ مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ * انلر اول حزب
جنتلرده تختلرنده اوتورورکن انده میوه‌لرك وشرابك انواعندن طلب ایدرلر ٤
٥٠ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ اَتْرَابٌ * وانلرك عندنده (مؤمنه
زوجه‌لرندن غیری اوتوز اوچ یاشنده) همسن جنت حوریلری واردر که نظرلرینی
ازواجلرینه قصر ایدوب بینلرنده بغض ومغایرت اولمز

٥١ هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ * اول متقیلره دینورکه اشته
دنیاده یوم حساب ایچون سزه وعد اولنان بو کرم ونعمتلردر
٥٢ اِنَّ هٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ ٥٣ هٰذَا وَاِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَاٰبٍ *
بو بزم متقیلر ایچون آماده ایتدیکمز رزقمزدر که انکچون کسلمك واکسلمك یوقدر
ایشته اهل جنتککی بودر وکافرلر ایچون قبیح وشر مرجع واردر
٥٤ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ * اول مرجع جهنمدر که انلر
اکا واصل اولورلر نه چرکین موضعدر
٥٥ هٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ * بو عذاب انلرهدر انلر
بغرسقلرینی طوغرایه جق قینار صویی وانلردن اقان قان وایرینی داد سونلر
٥٦ وَاٰخَرُ مِنْ شَكْلِهِ اَزْوَاجٌ ٥٧ هٰذَا فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَكُمْ
لَا مَرْحَبًا بِهِمْ اِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ * وانلره بو عذابك شکلندن آخر انواع
عذابلر واردر ملکلر کفارك رؤساسنه اتباعلرینی کوستروب دیه‌لر بونلر کفرده
سزه مقارنتله ناره داخل اولدیلر رؤسا اتباعلرینه دیه‌لر که انلره مرحبا یعنی
راحت اولمسونکه استحقاقلریله ناره واصل اولدیلر
٥٨ قَالُوا بَلْ اَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ اَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ الْقَرَارُ *
اتباع رؤسایه دیه‌لر که بلکه اول بد دعا سزه اولسون سز کفرده بزدن مقدم
ایدیکز سزك اغوا کزله بزدخی اهل نار اولدق نارنه چرکین قرارکاه اولور
٥٩ قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ *
تکرار اتباع دیه‌لر که یاربنا بزی اغوا ایله جهنمه تقدیم اولنمزه سبب اولانلره
نار ایچره عذابی قات قات زیاده ایله
٦٠ وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرٰى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْاَشْرَارِ *
صنادید قریش نارده دیه‌لر که بزه نولدیکه دنیاده اشراردن عد ایتدیکمز رجالی
کورمیوز (مرادلری فقراء مسلمیندر)
٦١ اَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا اَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْاَبْصَارُ * دنیاده بز انلری
استهزا ایدردك انلر نارده میدر یوخسه بزم کوزلرمز انلردن میل ایتمشیدر که کورمیورز
٦٢ اِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ اَهْلِ النَّارِ * اهل جهنمك بو ذکر اولنان
حکایاتی طوغریدر که انلرك بربرینه مجادله ومخاصمه‌لریدر
٦٣ قُلْ اِنَّمَا اَنَا مُنْذِرٌ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ * یا محمد
مکه مشرکلرینه دیکه بن انجق الله تعالانك عذابیله سزی تخویفه مأمور رسولم

هیچ عبادته مستحق اله یوقدر انجق الوهیتله هر شیئی قاهر شرکت قبول ایتمز
بر الله تعالی واردر
(٦٤) رب السموات والارض وما بینهما العزیز الغفار ❊ سموات وارض
وبینلرنده اولانلرك خالقی وربسی که دیلدیکنه عذابله غالب دیلدیکنه مغفرتله متعمدر
(٦٥) قل هو نبؤا عظیم (٦٦) انتم عنه معرضون ❊ دیکه عقوبت
قیامتدن قورقوندیغم سزه بیوك خبردر حالبوکه غفلتکزله سز اندن اعراض ایدرسز
(٦٧) ما کان لی من علم بالملأ الاعلی اذ یختصمون ❊ ملاء اعلی یه
یعنی ملائکه یه بنم علمم یوقدر که انلرنه کفتکو ایدرلر (مکر که وحیله الله تعالی بیلدیره)
(٦٨) ان یوحی الی الا انما انا نذیر مبین ❊ بکا انجق وحی اولنان ناسی
مخالفاتدن انذار واوامر ونواهی یی اظهار ایدەرم
(٦٩) اذ قال ربك للملائكة انی خالق بشرا من طین ❊ شول وقتکه
ربك عرشانه ملکلره بن چاموردن آدم خلق ایدەجکم دیدی
(٧٠) فاذا سویته ونفخت فیه من روحی فقعوا له ساجدین ❊ قچانکه
بن انك خلقتنی احسن تقویمله تمام وروحی نفخله احیا ایلدم اکرامله اکا سجده ایلدیلر
(٧١) فسجد الملائكة كلهم اجمعون (٧٢) الا ابلیس استکبر وکان
من الکافرین ❊ ملکلرك کلیسی سجده ایتدیلر انجق ابلیس کبر ایدوب
سجده ایتمکله کافرلردن اولدی
(٧٣) قال یا ابلیس ما منعك ان تسجد لما خلقت بیدی استکبرت ام کنت
من العالین ❊ الله تعالی ابلیسه دیدیکه اول واسطه سز بذ قدرتمله
خلق ایتدیکم شیئه سجدەدن سنی نه منع ایلدی یوخسه استحقاقسز تکبرمی ایتدك
یاخود عالیلردن اولوب کندکده تفوقی ظن ایدرسین
(٧٤) قال انا خیر منه خلقتنی من نار وخلقته من طین ❊ ابلیس
دیدیکه بن اندن خیرلویم زیرا بنی لطیف ناردن انی کثیف طیندن خلق ایتدك
(بونك بیانی سورهٔ اعرافده کچدی) صحیفه ٢٥٥
(٧٥) قال فاخرج منها فانك رجیم ❊ الله تعالی بیوردیکه جنتدن
یاسمادن ویا صورت ملائکه دن چیق سن رحمت وکرمدن مطرودسین
(٧٦) وان علیك لعنتی الی یوم الدین ❊ وروز جزایه دك لعنتم
سنك اوزریکه در

(٧٧) قال رب فانظرنی الی یوم یبعثون ❊ ابلیس دیدیکه یارب
یوم بعثه دك بکا مهلت ویر
(٧٨) قال فانك من المنظرین (٧٩) الی یوم الوقت المعلوم ❊
الله تعالی دیدیکه جمله نك دفعة اماته سی اولان وقت معلوم که نفخهٔ اولی در
اولوقته دك سکا مهلت ویرلشدر
(٨٠) قال فبعزتك لاغوینهم اجمعین (٨١) الا عبادك منهم
المخلصین ❊ ابلیس دیدیکه یارب سنك غالبیت وقهرك حقیچون بنی آدمك
جمیعنی اضلال ایدەرم انجق شرك وعصیاندن معصوم مخلص قوللرکی ایدەمم
(٨٢) قال فالحق والحق اقول لاملئن جهنم منك وممن تبعك منهم
اجمعین ❊ الله تعالی بیوردیکه بن احقاق حقله حق سویلرمکه البته سندن
وجنسکدن وسکا تابع اولان بنی آددمدن جمیعکزله جهنمی طولدررم
(٨٣) قل ما اسئلکم علیه من اجر وما انا من المتکلفین ❊ یا محمد
دیکه تبلیغ رسالتم اوزره سزدن اجرت استمم وبرشیئی کندمدن ایجاد ایدوب
انی سزه تکلیف ایدیجیلردن دخی دکلم
(٨٤) ان هو الا ذکر للعالمین (٨٥) ولتعلمن نبأه بعد حین ❊
بو قرآن انجق انس وجنه موعظه در انك صدق ووعد ووعیدینی ظهور اسلام
یاموت یا قیام قیامتده نصکره البته بیلورسکز

— ٣٩ — (سورة الزمر مکیه وهی اثنان وسبعون آیة)

بسم الله الرحمن الرحیم
(١) تنزیل الکتاب من الله العزیز الحکیم ❊ قرآنك محمد
علیه السلامه انزالی امرنده غالب تدبیرنده حکیم الله تعالانك عندندندر
(٢) انا انزلنا الیك الکتاب بالحق فاعبد الله مخلصا له الدین (٣)
الا لله الدین الخالص والذین اتخذوا من دونه اولیاء ما نعبدهم الا لیقربونا
الی الله زلفی ان الله یحکم بینهم فی ما هم فیه یختلفون (٤) ان الله لا یهدی
من هو کاذب کفار ❊ یا محمد بز سکا قرآنی بیان واثبات حق اولەرق
انزال ایتدك دینی شرك وریادن خالص ایدەرك عبادت ایله اکاه اولك که
الله تعالی ایچون اولان دین شك وشرکدن پاك وخالص اولندر شونلرکه
الله تعالادن غیری یی آلهه اتخاذ ایتدیلرکه بزم بونلره عبادتمز انجق شفاعتلریله

بزی الله تعالایه تقریب ایده الله تعالی انلرك بینلرنده اولان اختلافلرینی قیامتده
حکم وفصل ایدوب دعوالرینك بطلانی ظاهر اولور الله تعالی آلهه من بزه شفاعت
ایدر دیو کذب ایدوب نعمتلرینی انکار ایدن کافره هدایت توفیق ایتمز

٥ لو اراد الله ان یتخذ ولدا لاصطفی مما یخلق ما یشاء سبحانه هو الله
الواحد القهار ۞ اکر کفره نك زعمی کبی الله تعالی ولد اتخاذینی مراد ایدیدی
مخلوقاتدن دیلدیکنی اختیار ایدردی الله تعالی ولد وشریکدن منزه وواحددر
ولد وشریك اسناد ایدنلری عظمتیله قهر ایدیجیدر

٦ خلق السموات والارض بالحق یکور اللیل علی النهار ویکور
النهار علی اللیل وسخر الشمس والقمر کل یجری لاجل مسمی الا هو العزیز
الغفار ۞ سموات وارضی حق اوزره خلق ایتدی کیجه‌دن اکسلدوب
کوندزه ارتر وکوندزدن اکسلدوب کیجه‌یه ارتر وشمس وقمری تسخیر ایتدی
هر بری انك امریله قیامته دك دور ایدر آکاه اولك که اول الله تعالی هر شیئه
قادر وغالب وعقابنه عجله ایتمز غفاردر

٧ خلقکم من نفس واحدة ثم جعل منها زوجها وانزل لکم
من الانعام ثمانیة ازواج یخلقکم فی بطون امهاتکم خلقا من بعد خلق
فی ظلمات ثلث ذلکم الله ربکم له الملك لا اله الا هو فانی تصرفون ۞
اول سزی نفس واحده‌دن یعنی آدم علیه السلامدن خلق ایدوب صکره صول
قابورغه‌سندن زوجه‌سی حوایی خلق ایتدی وسزك ایچون دوه و بقر وغنم و کچیدن
ارکك ودیشی سکز صنف کوندردی وسزی نطفه اولەرق انالرکزك قارنی
ورحمی وآنی دیدکلری ولدلیغی اولان مشیمه که بو اوچ ظلماتك ایچنده علقه وعظام
ولحم وجسد تام اولنجیه دك خلقدن خلق آخره تحویل ایتدی بونلری خلق ایدن
پادشاه عالم اولان ربکزدر اندن غیری عبادته مستحق کیمسه یوقدر انك عبادتندن
غیرك عبادتنه نیجه صرف اولنورسکز

٨ ان تکفروا فان الله غنی عنکم ولا یرضی لعباده الکفر وان تشکروا
یرضه لکم ولا تزر وازرة وزر اخری ثم الی ربکم مرجعکم فینبئکم بما کنتم
تعملون انه علیم بذات الصدور ۞ اکر سز کافر اولورسکز اول
سزك ایمان وعبادتکزدن غنیدر ومجرد مرحمتندن قوللرینك کفرلرینه راضی
اولمز اکر اسلام نعمتنه شکر ایدرسکز مجرد فلاح بوله جغکز سببیله سزدن راضی
اولور قیامتده بر کمسنه آخر کمسنه‌نك کناهنی یوکلنمز صکره رجوعکز ربکز تعالی

طرفنه در دنیاده ایشلدیککز عملی سزه خبر ویروب جزاکزی ویرر اول قلبکزده
اولان عزم ونیتلری بیلور

٩ واذا مس الانسان ضر دعا ربه منیبا الیه ثم اذا خوله نعمة منه نصف
نسی ما کان یدعوا الیه من قبل وجعل لله اندادا لیضل عن سبیله قل تمتع
بکفرك قلیلا انك من اصحاب النار ۞ چونکه کافرلرك نفس واولاد ومالارینه
برضرر اصابت ایتسه انلردن رجوع ایله ربنه دعا ایدر صکره الله تعالی اکا
کرمندن اول ضرره بدل نعمت ویرسه اول مقدم ایتدیکی دعایی اونودوب ناسی
اسلامدن منع ایچون الله تعالایه شریك اصنام قیلر یا محمد سن دیکه کفر کله
سن دنیاده آز زمان تعیش ایله تحقیق سن اهل نار دنسین

١٠ امن هو قانت آناء اللیل ساجدا وقائما یحذر الآخرة ویرجوا
رحمة ربه قل هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون انما یتذکر
اولوا الالباب ۞ او حالده اولان کافرلرمی خیرلودر یوخسه الله تعالایه
مطیع ومنقاد اولنمی خیرلودر انلر کیجه‌نك ساعتلرنده ساجد وقائم اولدقلری حالده
آخرت عذابندن قورقار وربنك رحمتنی رجا ایدر یا محمد دیکه عالملر ایله جاهللر برابر
اولورمی (انلرك برابر اولمدیغی کبی قانتلر ایله عاصیلر برابر اولمز) بو امثال‌الله انجق عقول
تامه صاحبلری معتبر ومتعظ اولور

١١ قل یا عباد الذین آمنوا اتقوا ربکم للذین احسنوا فی هذه الدنیا
حسنة وارض الله واسعة انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب ۞
مؤمن قوللرمه دیکه الله تعالایه مخالفتدن صاقنك دنیاده طاعتله احسان ایدنلره
آخرتده اجر حسن واردر (اول کیمسه که اولدیغی مکانده طاعت احسانی اکه
متعسر اولورسه محل آخره هجرت ایتسونکه) الله تعالانك ارضی واسعه در
وطندن هجرته ومحنته ومشقت طاعته صبر ایدنلرك آخرتده اجرلری حسابسزدر
* خبرده واردر که قیامتده نماز وصدقه وحج ایدن اربابه میزان قوریلوب اجرلری
وزن اولنور کن بلا کشلر بلا وزن ولا حساب جنته کیتدکلرینی دنیالری راحتله
کچن مؤمنلر کوروب کاشکی دنیاده وجودمز مقراضله پاره پاره اولیدیده
بو درجه‌یی بولیدق دیەلر

١٢ قل انی امرت ان اعبد الله مخلصا له الدین وامرت لان اکون اول
المسلمین ۞ دیکه بن الله تعالی ایچون دینده مخلص وموحد اولەرق عبادت
ایتمکله ومسلمانلرك اولی اولمغه امر اولندم

١٣ قل اني اخاف ان عصيت ربي عذاب يوم عظيم * ديكه اگر
بن شرك وريا ايله ربمه عاصى اولورسم قورقارمكه اول عظيم قيامت كوننده
بكا عذاب اوله
١٤ قل الله اعبد مخلصا له ديني فاعبدوا ما شئتم من دونه
قل ان الخاسرين الذين خسروا انفسهم واهليهم يوم القيمة الا ذلك
هو الخسران المبين * ديكه بن الله تعالايه دينمى شرك وريادن خالص ايدرك
عبادت ايدرم سز اندن غيرى ديلديككزه عبادت ايدك ديكه خسران تامده
انلردركه جنتدن محروم ونارە دخول ايله نفسلرينه واهللرينه ظلم وزيان ايتديلر
آكاه اولك كه بونلرك بوشرك ومعصيتلرى غايتده خسران ظاهردر
١٥ لهم من فوقهم ظلل من النار ومن تحتهم ظلل ذلك يخوف الله
به عباده يا عباد فاتقون * اول خسرانده اولنلرك اوزرلرنده آتشدن
سايبان وآلتلرنده كذلك ناردن فراش واردر بومذكور اول عذابدر كه الله تعالى
قوللرينى انكله تخويف ايدر كه شركدن اجتناب ايدهلر اى بنم مؤمن قوللرم بندن
قورقوب عذابى موجب شيئه تعرض ايتميهسز
١٦ والذين اجتنبوا الطاغوت ان يعبدوها وانابوا الى الله لهم
البشرى فبشر عباد ١٧ الذين يستمعون القول فيتبعون احسنه
اولئك الذين هديهم الله واولئك هم اولوا الالباب * انلر كه هر نوع
طاغيلان بتلردن اجتناب ايدوب الله تعالانك عبادتنه رجوع ايتديلر انلر ايچون
(موتى وقتلرنده و بعثلرنده ملككار اسانيله) جنت مژدهسى واردر يا محمد كلامى
ايشيدوب انك احسننه تابع اولان قوللريمه مژده ايله الله تعالى انلرى منزل مقصوده
هدايت ايتدى وانلر عقول تامه صاحبلريدر * ديناديكه اول ايشتدكلرى كلام
قرآن كريمدن اولوب رخصتلو ومندوب اولاندن اغماضله محكم وواجب احسننه
تابع اولمق ياخود مجالسده اولان كلامك احسننه تابع اولورلر امثالدن (خذما
صفا ودع ما كدر) موجبنجه على قول عشرهٔ مبشرهدن التى كيمسه كه (عثمان وطلحه
وزبير وسعد بن زيد وسعد بن وقاص وعبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى عنهم)
شانلرنده اوله كه صديق رضى الله عنه تصديق حضرت رسالتپناه عليه السلام
ايله سرفراز اولدقده بو التى كمسنه اكا ملاقى اولوب حقيقت اسلامدن سؤال
ايتدكلرنده صديق رضى الله تعالى عنهك احسن كلاملرينى ايشتمكله دفعة تابع
اولوب مسلمان اولديلر بو آيت كريمهنك نزولى اكا مبنى ديو بعض تفاسيرده مسطوردر

١٨ افمن حق عليه كلمة العذاب افانت تنقذ من في النار * ايا اول
كمسنه كه انك اوزرينه كلمهٔ عذاب واجب اوله سن انى ايمانه كتوروب عذابدن
قورتارمغه قادرميسين
١٩ لكن الذين اتقوا ربهم لهم غرف من فوقها غرف مبنية تجرى
من تحتها الانهار وعد الله لا يخلف الله الميعاد * لكن انلر كه ربلرندن
قورقوب ايمان وطاعتده اولورلر انلر ايچون جنتده بربرلرى اوزره بنا اولنمش
كوشكلر واردر كه آلتلرندن نهرلر اقار اول انلره الله تعالانك وعد كريميدر
الله تعالى وعدينه خلف ايتمز
٢٠ الم تر ان الله انزل من السماء ماء فسلكه ينابيع في الارض ثم
يخرج به زرعا مختلفا الوانه ثم يهيج فتريه مصفرا ثم يجعله حطاما ان
في ذلك لذكرى لاولي الالباب * آيا كورمدڭمى كه الله تعالى سمادن
يغمور انزال ايدوب اندن يريوزنده چشمهلر كتوردى صكره انكله يردن رنكلرى
درلو درلو بغداى وطارى وساير اكينلر چيقاردى بو يشلاندقدن صكره قورييوب
سن انلرى صرارمش كورر سن بعده انى اوفانمش دانهقيلر بو ذكر اولنانده عقول
تامه صاحبلرينه تذكر وعبرت واردر (كه انى حيات دنيايه تمثيل ايده بيلور)
٢١ افمن شرح الله صدره للاسلام فهو على نور من ربه فويل
للقاسية قلوبهم من ذكر الله اولئك في ضلال مبين * آيا اول كمسنه كه
قلبى اسلامى قبولله كشاده اولمشدر اول كشادهلك ربى طرفندن انك اوزرينه
بر معرفت نوريدر اول كمسنه شونلره بكزرميكه انلر الله تعالانك ذكرندن اعراضله
قسوت قلبلر ايچون شدت عذابده درلر انلر ضلالت ظاهرهده درلر * مرويدر كه
بو آيت كريمهنك اولى على وحمزه رضى الله تعالى عنهما وآخرى ابولهب وولدى
حقنده نازل اولمشدر
٢٢ الله نزل احسن الحديث كتابا متشابها مثاني تقشعر منه جلود
الذين يخشون ربهم ثم تلين جلودهم وقلوبهم الى ذكر الله ذلك
هدى الله يهدي به من يشاء ومن يضلل الله فما له من هاد *
الله تعالى كلامك احسنى اولان قرآنى متشابه كوندردى (يعنى انده تناقض
واختلاف اولميوب بربرينى تصديق ايدر اعجاز وحسن نظم وصحت وحكمده
بربرينه مشابهدر كه وعد ووعيد وامر ونهى ورحمت وعذاب وجنت وجهنم
وساير) اكثرى تكرار ايدر اول كتابده اولان وعيدى استماعدن ربلرندن قورقنلرك

دریلری دترر صکره الله تعالی انك رحمت و مغفرتنی ذکر ایله دریلری و قلبلری نرم و مطمئن اولور بو قرآن الله تعالادن خلقی ارشاددر انکله دیلدیکنی دین اسلامه هدایت ایدر اول کسنه یکه الله تعالی مخذول ایده انی هدایت ایدر اولمز *روایت اولندیکه بر وقتده اصحاب رضی الله تعالی عنهم ملول اولوب یارسول الله بزه تحدیث ایت دید کلرنده بو آیت کریمه نازل اولدی

٢٣ اَفَمَنْ يَتَّقِى بِوَجْهِهِ سُوٓءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَاكُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ✵ آیا اول کسنه که قیامتده شدت عذابدن کندویی یوزیله قوریه اول کسنه کبیدر که عذابدن امین اوله کفر و عصیانله نفسلرینه ظلم ایدنلره دینلور که اول کسب ایتدکلرکزك جزاسنی دادك * دینلدیکه عذابدن یوزیله قوریناندن مراد ابو جهلدر که جهنمده اللری بوغازینه باغلو آتش کلور کن یوزیله قوریه

٢٤ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتٰيهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَايَشْعُرُونَ ✵ اهل مکه دن مقدم رسوللرینی تکذیب ایدن کفاره عذاب بر حیثیتله کلدیکه بیلمزلر و مأمول ایتمزلر ایدی

٢٥ فَاَذَاقَهُمُ اللّٰهُ الْخِزْىَ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ✵ الله تعالی انلره دنیاده (قتل واسر واجلا ومسخ وخسفله) ذل ورسوایلغی دادتردی انلر ایچون حاضرلنان عذاب آخرت اشد ودائم اولمغله اندن بیوکدر اگر انلر انی بیلسه لردی عبرت آلورلردی

٢٦ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ✵ بز ناس ایچون بو قرآنده هر مثلدن ضرب ایتدك شاید که انلرله متعظ اوله لر

٢٧ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِى عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ✵ اول قرآن عربی اولدیغی حالده اندهاکریلك وتناقض یوقدر شاید که انکله شرکدن صاقنه لر

٢٨ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَايَعْلَمُونَ ✵ الله تعالی شو وجهله بر مثل ضرب ایدر که مثلا بر کوله نك بدخوی برقاچ مشترك افندیلری اولسه انلر اول کوله یه هربری بر خدمت امر ایتسه لر اول کوله متحیر اولوب اول خدمتلرك برینی تمام ایده ممکله اول صاحبلری اندن راضی اولمزلر و بر کوله دخی اوبله اورتاقلردن سالم یالکز بر افندیسی اولوب انك خدمتنه مداوم اولمغله افندیسی کندودن خوشنود اولسه آیا اول ایکی رجل یعنی اول ایکی کوله بربرینه مساوی

وتمثیل اولورمی (مشرکله موحد تمثیلیدر) جمیع حمد الله تعالایه مخصوصدر بلکه ناسك اکثری رب واحده عبادت اصنامه عبادتدن خیر اولدوغنی بیلمزلر

٢٩ اِنَّكَ مَيِّتٌ وَاِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ٣٠ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ✵ یا محمد سکاده موت واردر ومشرکلر دخی موتی بولورلر صکره قیامتده ربکز جل شانه عندنده امر دینده خصومت ایدرسز * مرویدر که کفار مکه محمد وفات ایده ایدی ده بز دخی خلاص اولیدق دیو انتظارده اولملریله بو آیت کریمه نازل اولدی

جزء ٢٤ ٣١ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ اِذْ جَاءَهُ اَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ✵ الله تعالایه ولد وشریك نسبتیله کذب ایدندن اظلم کیم اولور واکا صدقی مشتمل قرآن کلدکده بی تفکر انی تکذیب ایده آیاتنی انکار ایدن کافرلر ایچون جهنمده مکان یوقیدر (انلره مجازاته جهنم کافیدر)

٣٢ وَالَّذِى جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ اُولٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ✵ اول قرآنله کلان محمد علیه السلام وانی تصدیق ایدنلر اول کروه شرك وعصیاندن اتقا ایدنلردر

٣٣ لَهُمْ مَايَشَاؤُنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذٰلِكَ جَزَاؤُا الْمُحْسِنِينَ ✵ انلر ایچون ربلری عندنده دیلدکلری نعمت و کرامت واردر بو نعمت طاعتلرنده احسان ایدنلرك جزاسیدر

٣٤ لِيُكَفِّرَ اللّٰهُ عَنْهُمْ اَسْوَاَ الَّذِى عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ الَّذِى كَانُوا يَعْمَلُونَ ✵ تاکه الله تعالی انلرك اعمال قبیحه لرینی محو ایده که انلرك غیریلرینی دخی عفو اولی اوله وانلرك عملری ثوابنی احسننه کوره اوفرا عطا ایدر

٣٥ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَالَهُ مِنْ هَادٍ ✵ الله تعالی عبدی محمد علیه السلامه نصرتده کافی دکلیدر یامحمد مشرکلر سنی الله تعالادن غیری طاپدقلری الهه لریله قورقودرلر بر کسنه یکه الله تعالی مخذول ایده اول کسنه ایچون هدایت ایدر یوقدر * دینلدیکه کفار قریش یامحمد بزم الهه لرمزه طعن ایتمه که انلردن سکاضرر ایرشمیه دیملریله انلرك تخویفلرینی حق تعالی رد ایله نصرتنی تبشیر بیوردی

٣٦ وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَمَالَهُ مِنْ مُضِلٍّ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِعَزِيزٍ ذِى انْتِقَامٍ ✵ واول کسنه یکه الله تعالی هدایت ایده انی منع ایدر اولمز الله تعالی ملکنده غالب واعداسنه انتقام ایدر دکلیدر

٣٧ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلْ اَفَرَاَيْتُمْ

ما تدعون من دون الله ان ارادنى الله بضر هل هن كاشفات ضره
او ارادنى برحمة هل هن ممسكات رحمته قل حسبى الله عليه يتوكل
المتوكلون ✵ اكر سن مشركاره سموات وارضى كيم خلق ايتدى ديو
سؤال ايدرسك (خالقيتده تفرديه دليل واضح اولمغله) البته الله تعالى خلق ايتدى
ديرلر انلره ديكه بكا خبرويرك شول الله تعالادن غيرى عبادت ايتديككز الهه كز
اكر الله تعالى بكا ضرر مراد ايتسه اول ضررى بندن دفع وكشفه قادر اولورلرمى
ياخود بكا بر نفع مراد ايتسه الهه كز اول نفعى بندن دفعه قادر اولورلرمى ديكه بكا
خير اصابتنه و بندن شر دفعنه الله تعالى بكا كافيدر هر توكل ايديجيلرك
توكلى الله تعالايه در
٣٧ قل يا قوم اعملوا على مكانتكم انى عامل فسوف تعلمون
من يأتيه عذاب يخزيه ويحل عليه عذاب مقيم ✵ ديكه اى قوم
اولديغكز حال اوزره قدرتكز قدر عمل ايدك بن دخى حالم اوزره توكل ايله
عامل اولورم يقينده بيلورسكز كه الله تعالانك عذابى كيمه كلوب انى ذليل
ورسواى ايدر وعذاب دائم كيمه نزول ايدر
٣٨ انا انزلنا عليك الكتاب للناس بالحق فمن اهتدى فلنفسه ومن
ضل فانما يضل عليها وما انت عليهم بوكيل ✵ يا محمد بز سكا قرآنى
ناسك معاش ومعادلرينى حقله بيان ايچون انزال ايتدك اول كسنه كه قرآنله
اهتدا ايده اول كندو نفسنك فائده سيچوندر كيمكه قرآندن اعراض ايده انك
وبالى انجق كندو نفسنه در سن انلرى هدايته جبر ايتمكه وكيل اولمدك
(سكا لازم اولان تبليغدر)
٣٩ الله يتوفى الانفس حين موتها والتى لم تمت فى منامها فيمسك
التى قضى عليها الموت ويرسل الاخرى الى اجل مسمى ان فى ذلك لآيات
لقوم يتفكرون ✵ الله تعالى نفسلرك موتلرى وقتنده بدنلردن روحلرك
ظاهر وباطن تعلقلرينى قطع ايدر ونوملرى حالنده انجق تعلق ظاهرينى قطع
ايدوب انلرتام ميت اولمزلر اول قبض اولنانلرا وزرينه موت قضا اولنانلرك روحنى
امساك ايدوب بدننه رد ايتمز واوزرينه موت قضا اولميانلرك روحنى جسدينه
ارسال ايدرتا اجل مسماسى كلنجيه دك بوقبض وامساك وارسالده تفكر ايدن
قوم ايچون الله تعالانك كمال قدرت وحكمتنه وحشر وبعث وقوعنه علامت
ونشانلر واردر

٤٠ ام اتخذوا من دون الله شفعاء قل اولو كانوا لا يملكون شيئا
ولا يعقلون ✵ انلر الله تعالانك غيرى الهه لرينى شفيعلريمى اخذ ايدرلر ديكه
انلرك بو جمادات الهه لرى برشيئه مالك اولميوب حس وعقللرى يوغيكن انلره
شفاعته قادرلرميدر
٤١ قل لله الشفاعة جميعا له ملك السموات والارض ثم اليه
ترجعون ✵ ديكه جميع شفاعت الله تعالانك اذننه متوقفدر سموات وارضك
ملكى انكدر صكره قيامتده اكا رجوع ايدرسز
٤٢ واذا ذكر الله وحده اشمأزت قلوب الذين لا يؤمنون بالآخرة
واذا ذكر الذين من دونه اذا هم يستبشرون ✵ فچان الله تعالانك
وحدانيتى ذكر اولنسه آخرته ايمانى اولميانلرك قلبلرى اورككر الله تعالانك غيرى
الهه لرى ذكر اولنسه قلبلرى سرورله طولوب يوزلرينه بشاشت كلور
٤٣ قل اللهم فاطر السموات والارض عالم الغيب والشهادة انت
تحكم بين عبادك فى ما كانوا فيه يختلفون ✵ يا محمد سن (انلرك كفرلرنده
عناد وثباتلرينى كوروب متحير اولديغكده) ديكه يا الهى سموات وارضك خالقى
سنسين غائب وظاهرى بيلور سين عبادك اختلاف ايتدكلرى شيده بيننه
انلرك بيننى فصل وحكمه قادرسين
٤٤ ولو ان للذين ظلموا ما فى الارض جميعا ومثله معه لافتدوا به
من سوء العذاب يوم القيمة وبدا لهم من الله ما لم يكونوا يحتسبون ✵
اكر بريوزنده اولان اشيانك جميعى وانكله انك مثلى دخى كافرلرك اولسه قيامتده
شدت عذابدن خلاصلرى ايچون انلرى فدا ايدرلردى (لكن قبول اولنمز) دنياده
ظن وحسابلرنده اولمين عذاب انلره ظاهر اولور
٤٥ وبدا لهم سيئات ما كسبوا وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن ✵
ودنياده كسب ايتدكلرى اعمال سيئه لرى انلره ظاهر اولوب تخويف الهى يى
استهزا ايتدكلرينك جزاسى انلرى احاطه ايده
٤٦ فاذا مس الانسان ضر دعانا ثم اذا خولناه نعمة منا قال انما
اوتيته على علم بل هى فتنة ولكن اكثرهم لا يعلمون ✵ فچان انسانه
ضرر طوقنسه بزه دعا ايدر صكره فضلمزدن بز اكا مال وثروت نعمتى ويرسك
بو بنم كسب وتجارتى بيلديكمدن واستحقاقمدن ويرلدى ديو بلكه اول نعمت

اكا اعطادر (كه شكران و ياكفران نعمتدر اول كندو يه ظاهر اوله) لكن
انلرك چوغى انى بيلمزلر

٤٧ قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا اَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ❊
انلردن مقدم كچنلر بو كلامى ديمشلردى انلرك دنياده كسب ايتدكلرىماللرى
عذابلرى دفعنه مفيد اولمدى

٤٨ فَاَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هٰؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ
سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ❊ انلره كسب ايتدكلرى سيئه لرينك
جزالرى اصابت ايتدى بو مشركلردن دخى نفسلرينه ظلم ايدنلرك كسب ايتدكلرى
سيئه لرينك جزاسى يقينده اصابت ايدر انلر عذاب اللهدن خلاص اولمزلر

٤٩ اَوَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ
لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ❊ بيلمزلرميكه الله تعالى رزقى ديلديكى كمسنه يه بسط
وديلديكندن قبض ايدر بو بسط وقبضده مؤمنلر ايچون قدرة اللهه علامتلر واردر

٥٠ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ اَسْرَفُوا عَلَى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ
اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ❊ يا محمد مؤمنلره
بنم طرفمدن ديكه اى بنم معصيتده نفسلرى اوزره اسراف ايدن قوللرم الله تعالانك
رحمتندن اميد كسميك الله تعالى كناهلرك جميعنى مغفرت ايدر تحقيق الله تعالى
مبالغه ايله مغفرت ورحمت ايديجيدر ❊ بو آيت كريمه حمزه رضى الله تعالى عنهك
قاتلى وحشى ياخود عياش بن ابى ربيعه ياخود وليد بن وليد حقلرنده منزلدر ديو
اقاويل وار ايسه دخى بونلرده داخل اولهرق اهل مكه دن بر جماعت عن اصل
مشرك وقاتل اولملريله مغفرت وقبول اولنمززعميله حاللرينى حضور نبوى يه عرض
ايلدكلرنده بو آيت كريمه نازل اولوب اسلامله مشرف اولديلر خبرده واردر كه
(دنيا ومافيها بو آيته عوض اولمز) بيورلمش ابن مسعود رضى الله تعالى عنهما
بر مسجده دخولنده واعظ نار جهنمى وسلاسل واغلالى ذكر ايدر ايمش
بيوردشكه اى واعظ ناسى نيچون نوميد ايدرسن مكر (قل يا عبادى الذين
آيت كريمه سنى اوقومدمش سين

٥١ وَاَنِيبُوا اِلَى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ نصف
لَا تُنْصَرُونَ ❊ ربكز طرفنه توبه ورجوع وطاعت ايدك وسزه عذاب
كلمزدن مقدم انى توحيد مخلصانه امرينه تسليم اولك صكره اول عذابى
دفع ايچون هيچ كمسنه طرفندن سزه ياردم اولنمز

٥٢ وَاتَّبِعُوا اَحْسَنَ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ
بَغْتَةً وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ❊ سز امور دنيا ايله مشغول اولوب خبريكز
يوغيكن فجأة سزه عذاب كلمزدن مقدم ربكزدن انزال اولنان احسن فرائض
واوامره اتباع ايدك

٥٣ اَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتَى عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ
لَمِنَ السَّاخِرِينَ ❊ صكره نفس قاصره نك ديمسى واردر كه اى يازق بكا
الله تعالايه طاعتده تقصير ايتدم و بن قرآن ومؤمنلرى استهزا ايدردم

٥٤ اَوْ تَقُولَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰينِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ❊ ياخود ديه كه
الله تعالى حقمه ارشاد له هدايت ايتسه متقيلردن اولوردم

٥٥ اَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ لِي كَرَّةً فَاَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ❊
ياخود عذابى كوردكده ديه كه اكر بر كره بنم ايچون دنيايه عودت اولسه طاعت
وعملده احسان ايديجيلردن اولوردم

٥٦ بَلٰى قَدْ جَاءَتْكَ اٰيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ❊
اكا ديليه كه بلى سكا بزم آيتلرمز كلمشيدى سن انلرى تكذيب وتكبرله ايماندن
امتناع ايتمكله كافرلردن اولمشيدك

٥٧ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللّٰهِ وُجُوهُهُمْ مُسْوَدَّةٌ
اَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْمُتَكَبِّرِينَ ❊ الله تعالايه كذب وافترا ايدنلرى
قيامتده يوزلرى قرارمش كوررسن ايمان وطاعتدن تكبر ايدنلره جهنمده
مكان يوقميدر واردر

٥٨ وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ❊
شرك ومعاصيدن اتقا ايدنلره سبب فوز وفلاح اولان اعماله الله تعالى جهنمدن
نجات ويرر انلره هيچ ضرر طوقنمز وانلره حزن يوقدر

٥٩ اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ❊ الله تعالى
كل شيئك خالقيدر وهرشى اوزرينه متصرف وحفظيله قائمدر

٦٠ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ اُولٰئِكَ
هُمُ الْخَاسِرُونَ ❊ سموات وارضك مفتاحلرى انكدر انلركه الله تعالانك
آيتلرينه كافر اولديلر انلر رحمت وثوابدن خاسرلردر ❊ واردر كه ذى النورين
رضى الله تعالى عنه پيغمبر عليه السلامدن بو مفتاحلرى سؤال ايتدكده بيورديلر كه

اول مفتاحلر (لا اله الا الله والله اكبر وسبحان الله وبحمده واستغفر الله ولا حول ولا قوة الا بالله هو الاول والآخر والظاهر والباطن يحيى ويميت بيده الخير وهو على كل شئ قدير) كلماتيدر كيمكه بو كلماته مداومت ايده اول خزينه لرك نقود فيضنه مالك اولور

٦١ قل أفغير الله تأمرونى أعبد ايها الجاهلون ❊ ديكه بو دايلار دنصكره اى جاهللر بكا الله تعالادن غيرى يه عبادتله امر مى ايدرسز

٦٢ ولقد أوحى اليك والى الذين من قبلك لئن أشركت ليحبطن عملك ولتكونن من الخاسرين ❊ سكا وسندن مقدم اولان پيغمبرلره وحى اولنديكه مثلا سن اشراك ايدرسك عملك حبط اولوب خاسرلردن اولورسين (بو خطاب على سبيل الفرض ايسه ده مراد امتدر)

٦٣ بل الله فاعبد وكن من الشاكرين ❊ بلكه يالكز الله تعالايه عبادت ايت وسكا ويرديكى نعمتلرينه شكر ايديجيلردن اول

٦٤ وما قدروا الله حق قدره والارض جميعا قبضته يوم القيمة والسموات مطويات بيمينه سبحانه وتعالى عما يشركون ❊ انلر الله تعالانك عظمتنى حق تعظيمله تقدير ايتمديلر (كه مخلوقى اولان جماداتى اكا اشراك ايتديلر) حال بوكه جميع يرلر قبضۀ دستنده وكوكلر دخى قيامتده يد قدرتنده جمع اولور بو قدرت وعظمت صاحبى بارى تعالى مشركلرك اشرا كندن منزه وعالى اولدى

٦٥ ونفخ فى الصور فصعق من فى السموات ومن فى الارض الا من شاء الله ثم نفخ فيه اخرى فاذا هم قيام ينظرون ❊ اوايكى صور اوفلندكده كوكده ويرده اولان مخلوقات جمله بيهوش وميت اولورلر انجق الله تعالانك مراد ايتدكلرى قالور (ديلديكه انلر جبرائيل وميكائيل واسرافيل وعزرائيل ياحملۀ عرش ياشهدا ياخود جنت وناره مأمورلر اوله) صكره صور ايكنجى دفعه نفخ اولندقده اول آنده جمله موتادير يلوب قبرلرندن قالقوب كمال حيرتله عجبا نه اوله جق ديو انتظارده اولهلر

٦٦ واشرقت الارض بنور ربها ووضع الكتاب وجيء بالنبيين والشهداء وقضى بينهم بالحق وهم لا يظلمون ❊ عرصۀ محشر ربانى عزشانه نك نوريله روشن اوله وهركسك عمللرينك دفترى صاغ وصول طرفلرندن اللرينه ويريله وپيغمبرلر وانلرك تبليغ رسالت ايتدكلرينه امت مؤمنيندن شاهدلر

كتوريله وپيغمبرلر ايله امتلرى بينى وظالملر ايله مظلوملرينى عدالله قضا اولنه انلر ثوابلرينك نقصانى وعذابلرينك زياده سيله ظلم اولنمزلر

٦٧ ووفيت كل نفس ما عملت وهو اعلم بما يفعلون ❊ وهر نفسه خير وشردن اشلديكنك جزاسى تمام ويريله اول الله تعالى انلرك افعالنى اعلمدر (مناسبيله جزاسنى ويرر)

٦٨ وسيق الذين كفروا الى جهنم زمرا حتى اذا جاؤها فتحت ابوابها وقال لهم خزنتها الم يأتكم رسل منكم يتلون عليكم آيات ربكم وينذرونكم لقاء يومكم هذا قالوا بلى ولكن حقت كلمة العذاب على الكافرين ❊ كافرلر جهنمه بلوك بلوك سوريله انلر جهنمه كلدكلرنده جهنمك يدى قپولرى آچيله زبانيلرى انلره ديه لركه سزه جنسكزدن پيغمبر كلوب ربكزك آيتلرينى اوقومدىمى وبوكونه ملاقى اوله جغكزله سزى قورقوتمدىمى انلر ديه لركه بلى كلدى وتلاوت وتخويف ايلدى ولكن (علم الالهده) كافرلر اوزرينه كلمۀ عذاب واجب اولمشيدى

٦٩ قيل ادخلوا ابواب جهنم خالدين فيها فبئس مثوى المتكبرين ❊ انلره ديلهكه ابواب جهنمه كيرك انده دائم اولدیغکز حالده اول جهنم متكبرلره نه چركين مكاندر

٧٠ وسيق الذين اتقوا ربهم الى الجنة زمرا حتى اذا جاؤها وفتحت ابوابها وقال لهم خزنتها سلام عليكم طبتم فادخلوها خالدين ❊ ربلرى جل شانه دن خوفله شرك ومعاصيدن صاقنانلر (راكبلر اولدقلرى حالده) كروه كروه جنته سوق اولنه لر انلر جنته كلدكلرى زماندن مقدم انلره قپولرى آچيله جنتك خازنلرى انلره ديه لركه سلامت وامنيت سزه كه دنياده معاصيدن پاك اولديكز ايدى همان جنته كيرك انده ابدى مخلدلرسز

٧١ وقالوا الحمد لله الذى صدقنا وعده واورثنا الارض نتبوأ من الجنة حيث نشاء فنعم اجر العاملين ❊ اول مؤمنلر ديه لركه الله تعالايه حمد اولسونكه پيغمبرلر لسانيله اولان وعدينى انجاز ايلدى وجنتدن مكانى بزه ميراث ويردى واندن ديلديكمز مكانه نزول ايدرز مؤمن اولوب عمل صالح ايشلينلره جنتنه كوزل اجر اولدى

٧٢ وترى الملائكة حافين من حول العرش يسبحون بحمد ربهم وقضى بينهم بالحق وقيل الحمد لله رب العالمين ❊ ملائكه يى

كورر سنكه عرشك اطرافنى احاطه ايدوب طواف ايدرلر ربلرى جل شانه يه
حمد ايدرك تسبيح ايدرلر وخلايق بيننده عدلله حكم اولنوب هر كروه مقاملرينه
كيده (ملائكه ومؤمنلردن) دينيله كه عالملرى خلق ايدن رب تعالايه حمد اولسون

– ٤٠ – (سورة المؤمن مكية وهى اثنان وثمانون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) حم * بعض علما الر وحم ونون الرحمن اسمنك حروف حزب ٢
مقطعهسيدر ديديلر وبعضلر حا حكم وميم ملك حقنه قسمدر ديديلر
(٢) تنزيل الكتاب من الله العزيز العليم * قرآنك تنزيلى اول
الله تعالادندر كه حكمنده غالب وقوللرينك مصالحنى عليمدر
(٣) غافر الذنب وقابل التوب شديد العقاب ذى الطول لا اله الا هو
اليه المصير * (صدقله لا اله الا الله محمد رسول الله دينلرك) كناهلرينى
مغفرت وتوبه لرينى قبول ايديجيدر بوكلمه دن اعراض ايدنلره عقابى شديددر
موحدينه فضل وانعامده وسعت صاحبيدر عبادنه مستحق اندن غيرى كيمسه يوقدر
جميع خلقك رجوعى اكادر (عمللرينه كوره جزاسنى ايدر)
(٤) ما يجادل فى آيات الله الا الذين كفروا فلا يغررك تقلبهم فى البلاد *
الله تعالانك آيتلرنده حق يلن جدال ايتمز انجق كافرلر حقى كتم ايله جدال
ايدرلر كافرلرك شهرلره كيدوب كلوب تجارتلرى وانلره دنياده مهلت ويرلديكى سنى
الدامسون (كه انلرك عاقبتلرى خسرانده در)
(٥) كذبت قبلهم قوم نوح والاحزاب من بعدهم وهمت كل امة
برسولهم ليأخذوه وجادلوا بالباطل ليدحضوا به الحق فأخذتهم فكيف
كان عقاب * انلردن مقدم قوم نوح نوح عليه السلامى وانلردن صكره
عاد وثمود كبى كروه وافره رسوللرينى تكذيب ايتديلر وهر امتك كافرلرى
پيغمبرلرينى قتل وتعذيبله اخذه قصد ايتديلر وحقى زائل ايتمك ايچون باطل
كلاملرله پيغمبرلرله جدال ايتديلر انلرى اهلاكله اخذ ايتدم كورسونلركه
بنم عقابم نيجه اولدى
(٦) وكذلك حقت كلمة ربك على الذين كفروا انهم اصحاب النار *
امم ماضيهٔ مكذبه يه عذاب واجب اولديغى كبى (سنك قومكدن) كافر اولنلر
اوزرينه دخى كلمهٔ عذاب واجب اولديكه انلر اهل ناردر
(٧) الذين يحملون العرش ومن حوله يسبحون بحمد ربهم

ويؤمنون به ويستغفرون للذين آمنوا ربنا وسعت كل شىء رحمة وعلما
فاغفر للذين تابوا واتبعوا سبيلك وقهم عذاب الجحيم * شول اشراف
ملائكه اولان حملهٔ عرش اعظم واول عرشك اطرافنده طواف ايدن كروبيان
ملككر ربلرينه حمدينه مقارن تسبيح ووحدانيتنى تصديق ايدرلر ومؤمنلر ايچون
مغفرت طلب ايدرلر وديرلر كه يا ربنا سنك رحمت وعلمك هر شيئه واسع اولدى
توبه ايدنلرى وسنك سبيلك اولان دين اسلامه تابع اولنلرى مغفرت وعذاب
جحيمدن حفظ ايله
(٨) ربنا وادخلهم جنات عدن التى وعدتهم ومن صلح من آبائهم
وازواجهم وذرياتهم انك انت العزيز الحكيم * يا ربنا دخى اول
تائب وسبيلكه تابع اولنلرى وعد ايتديكك اقامت جنتلرينه ادخال ايت ودخى
انلرك بابالرى وزوجه لرى وذريتلرندن سنى توحيد ايدنلرى دخى جنته ادخال ايت
زيرا سن ملكككده عزيز وغالب وامرككده حكيمسين
(٩) وقهم السيئات ومن تق السيئات يومئذ فقد رحمته وذلك هو
الفوز العظيم * انلرى دنياده معاصيدن حفظ ايت كيمى كه سن دنياده معاصيدن
حفظ ايده سين آخرتده اكا رحمت ايدرسين سنك انى حفظك نجات عظيمدر
(١٠) ان الذين كفروا ينادون لمقت الله اكبر من مقتكم انفسكم
اذ تدعون الى الايمان فتكفرون * كافرلر جهنمه كيردكلرنده (كندو
نفسلرينه بغض وعداوتله نيچون ايمان ايتمدك ديو عتاب ايدرلر كن) ملائكه انلره
ندا ايده كه البته الله تعالانك سزه عداوتى سزك نفس اماره كزه اولان عداوتدن
اكبر واشددر زيرا دنياده سزانك رسوللرى اسمانيله ايمانه دعوت اولندقكزده
انى انكار ايدوب كفرده ثابت اولوردكز
(١١) قالوا ربنا امتنا اثنتين واحييتنا اثنتين فاعترفنا بذنوبنا فهل الى
خروج من سبيل * كافرلر ديه لركه يا ربنا بزى ايكى كره اولدردك ايكى
كره ديرلتدك بز كناهمزى اعتراف ايتدك (كه اول بعثى انكارلرى كناهلريدر) بزه
يول وارميدركه ناردن چيقوب كيرو دنيايه كيدوب انده طاعت ايده لم * دينلديكه
ايكى موتك برى بابالرى صلبنده برى اجللرى كلدكده ايكى حياتك برى انالرى
رحمنده روح كلديكى برى حشر ايچون احيالرى ياخود امانه نك برى اصل موت
برى قبرده سؤال احيا سندن صكره اولان موت احيالرك برى قبرده كى سؤال
احياسى برى بعث احياسى اوله

(١١) ذلكم بانه اذا دعى الله وحده كفرتم وان يشرك به تؤمنوا
فالحكم لله العلى الكبير ✻ بو عذاب سزه اول سببدندر كه سزه الله تعالى
بردر دينلسه انكار ايدر ديكز اكر اكا اشراك اولنسه ايمان ايدر ديكز امدى حكم
الله تعالانكدر (كه سزه عذاب ابدله حكم ايتدى) اول عالى و كبيردر (كه اكا مساوى
بولنمز و كمسنه شريك اولمز)
(١٢) هو الذى يريكم اياته وينزل لكم من السماء رزقا وما يتذكر
الا من ينيب ✻ اول الله تعالادر كه سزه كمال قدرتيله وحدانيتنه دلالت
ايدر آيتلرينى كوسترر و كوكدن سزه باران ايله رزق ايندرر بو آيتلرى و عبرتلرى انجق
معصيتدن طاعته رجوع ايدنلر تفكر ايدر
(١٣) فادعوا الله مخلصين له الدين ولو كره الكافرون ✻ دينكزده
مخلص اولديغكز حالده الله تعالايه عبادت ايدك اكرچه كافرلر اندن
كراهت ايدرلرسه ده
(١٤) رفيع الدرجات ذو العرش يلقى الروح من امره على من يشاء
من عباده لينذر يوم التلاق ✻ (دنيا و عقباده تفاوت طبقاتله قوللرينك
درجه لرينى رفع ايديجى مالك الملك اولان عرش اعظم صاحبيدر كندو امريله
قوللرندن ديلديكنه جبريل عليه السلام واسطه سيله وحيى القا ايدر تا كه ناسى
ملاقات كليه كونيله اخافه ايده (يعنى ارواحله اجساد و اهل سمواتله اهل ارض
واولين وآخرين ملاقى و حشر اولدقلرى يوم قيامتله)
(١٥) يوم هم بارزون لا يخفى على الله منهم شئ لمن الملك اليوم
لله الواحد القهار ✻ عبادك اول كونده كه قبرلرندن ظاهر اولورلر
انلرك اعمال و احواللرندن الله تعالايه برشى خفى اولمز جمله نك فناسندن صكره
دينيله كه بو كونده ملك كيمكدر (جواب ويرر كيمسه اولمغله ينه كندى) اول
وحدانيتله موصوف خالق اماته ايله قهر ايديجى الله تعالانكدر بيوره
(١٦) اليوم تجزى كل نفس بما كسبت لا ظلم اليوم ان الله سريع
الحساب ✻ بو كونده هر نفس كسب ايتديكيله جزا كورر بو كونده نقص
ثواب يا زياده عقابله كيمسه يه ظلم اولمز الله تعالى حسابده سريعدر
(١٧) وانذرهم يوم الآزفة اذ القلوب لدى الحناجر كاظمين (١٨)
ما للظالمين من حميم ولا شفيع يطاع (١٩) يعلم خائنة الاعين وما تخفى الصدور
يا محمد مشركلرى همان كلجى قيامت كونيله انذار ايله كه اول كونده قلبلر غم

وحزنله طولوب فزعله حلقومه كلوب نه اغزلرندن چيقه بيلور ونه كيرو مكانلرينه
كيدر ظالملر ايچون برشفيق دوست واقربا و برشفيع مقبول الشفاعه اولمز الله تعالى
(نهى ايتديكى شيئه نظر ايدن) خائن كوزلرى و قلبلرده اخفا اولنان شيلرى بيلور
(٢٠) والله يقضى بالحق والذين يدعون من دونه لا يقضون بشئ
ان الله هو السميع البصير ✻ الله تعالى عدلله حكم ايدر انلركه الله تعالانك
غيرى يه عبادت ايدرلر اول عبادت ايتدكلرى برشيئه حكمه قدرتلرى يوقدر
تحقيق الله ذو الجلال عبادينك جمله اقواللرينى ايشيديجى و افعاللرينى كوريجيدر
(٢١) اولم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين كانوا
من قبلهم كانوا هم اشد منهم قوة وآثارا فى الارض فاخذهم الله بذنوبهم
وما كان لهم من الله من واق ✻ آيا اهل مكه يريوزنده كزوب انلردن
مقدم كلوب پيغمبرلرينى تكذيب ايدنلرك عاقبتلرى نيجه اولديغنى كورمزلرميكه
انلر اهل مكه دن قوتده اشد و عمرده اكثر و يرلرنده قلعه و شهرلرى قوى ايدى
الله تعالى انلرى كناهلرى سببيله اخذ و عقاب ايتدى انلر ايچون الله تعالانك
عذابندن انلرى حفظ و منع ايدر اولمدى
(٢٢) ذلك بانهم كانت تاتيهم رسلهم بالبينات فكفروا فاخذهم الله
انه قوى شديد العقاب ✻ بونلرك بو عقابله اخذ اولنملرينه سبب بو ايديكه
پيغمبرلرى انلره معجزات ظاهره ايله كلمشلر ايكن كافر اولديلر الله تعالى انلرى
اهلاكله مؤاخذه ايتدى اول ديلديكنى ايدر قوت صاحبى عقابى شديددر
نصف (٢٣) ولقد ارسلنا موسى باياتنا وسلطان مبين (٢٤) الى فرعون
وهامان وقارون فقالوا ساحر كذاب ✻ بز موسايى حجت
ظاهره قاهره ايله فرعون وهامان وقارونه كوندردك انلر انى تصديق ايتميوب
ساحر و كذابدر ديديلر
(٢٥) فلما جاءهم بالحق من عندنا قالوا اقتلوا ابناء الذين آمنوا معه
واستحيوا نساءهم وما كيد الكافرين الا فى ضلال ✻ وقتا كه
موسى عليه السلام بزم عندمزدن رسالتله فرعون وقومنه كلدى انلر (مقدم
ايتدكلرى كبى) ديديلر كه انكله بيله ايمان كلنلرك اوغللرينى قتل ايدك ونسالرينى
ديرى براغك كافرلرك حيله سى انجق ضايع و ضلالتدر
(٢٦) وقال فرعون ذرونى اقتل موسى وليدع ربه انى اخاف ان يبدل
دينكم او ان يظهر فى الارض الفساد ✻ فرعون قومنه ديديكه براغك بنى

موسایی قتل ایده یم اول انی منع ایچون ربسنه دعا ایتسون زیرا قورقارمکه
اول سزك دینکزی تبدیل ایده یاخود ارض مصرده فساد ظاهر ایدوب کثرت
تبعه ایله سزکله محاربه ایده
٢٧ وَقَالَ مُوسٰى اِنّ۪ي عُذْتُ بِرَبّ۪ي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ
الْحِسَابِ ۞ موسی علیه السلام فرعونك تهدیدینی ایشتدکده حساب
کوننه ایمان ایتمین هر متکبردن بنم وسزك ربکزه صغنورم دیدی
٢٨ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ ا۪يمَانَهُ اَتَقْتُلُونَ رَجُلًا
اَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللّٰهُ وَقَدْ جَٓاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَاِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ
كَذِبُهُ وَاِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِبْكُمْ بَعْضُ الَّذ۪ي يَعِدُكُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْد۪ي مَنْ
هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ۞ آل فرعوندن ایمانینی کتم ایدر بر رجل مؤمن (که
فرعونك ابن عمی خربیل ایدی) دیدیکه بنم ربم الله در دیدیکی ایچون بر رجلی
ظلما قتل ایدر میسکز حال بوکه اول سزه ربکزدن معجزاتله کلدی اکر اول کاذب
ایسه وبالی انك اوزرینه در (که کذبی انی هلاك ایدر) واکر قولنده صادق ایسه
انك سزه وعد ایتدیکی عذاب دنیادن بعضیسی اصابت ایدر الله تعالی فعلنده
حدینی تجاوز ایدن وکذبی عادت ایدن کمسنه لره هدایت ایتمز
٢٩ يَا قَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِر۪ينَ فِي الْاَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ
بَأْسِ اللّٰهِ اِنْ جَٓاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَٓا اُر۪يكُمْ اِلَّا مَٓا اَرٰى وَمَٓا اَهْد۪يكُمْ اِلَّا
سَب۪يلَ الرَّشَادِ ۞ ای قوم بوکونکی کونده ارض (مصر) ده ملك سزك
وبنی اسرائیله غالب سکز (اکر موسایی قتل ایله) الله تعالانك بزه عذابی کلورسه
بزی اندن کیم خلاص ایده بیلور فرعون دیدیکه بنم انجق کوردیکم و بیلدیکم
الك قتلنی کوستررم وسزی طوغری فلاح یولنه دعوت ایدرم
٣٠ وَقَالَ الَّذ۪ٓي اٰمَنَ يَا قَوْمِ اِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْاَحْزَابِ ۞
واول مؤمن انلره دیدیکه ای قوم موسایی تکذیب واکا تعرض ایتمکز جهتیله امم
ماضیه نك کونی کبی سزه دخی واقع اوله
٣١ مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذ۪ينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللّٰهُ
يُر۪يدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ۞ پیغمبرلرینی تکذیب عادتلری اولان قوم نوح وعاد
وثمود وانلردن صکره اولانلره کلن عذاب سزه دخی کله الله تعالی بیکناه قوللرینه
ظلم اراده ایتمز (سز بو ظلمله عذابه مستحق اولمیك)
٣٢ وَيَا قَوْمِ اِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ۞ وای قوم دخی

بن قورقارمکه شول ناس بربرندن نفرت ایتدیکی کونده یعنی قیامتده سزه عذاب اوله
٣٣ يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِر۪ينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ
فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۞ شول کونده که موقفدن دونوب جهنمه کیدرسز
اوحالده سزی الله تعالانك عذابندن قورتاریجی یوقدر کیمه که الله تعالی هدایت
ایتمیه هیچ هدایت ایدر اولمز
٣٤ وَلَقَدْ جَٓاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ ف۪ي شَكٍّ مِمَّا جَٓاءَكُمْ بِه۪
حَتّٰٓى اِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللّٰهُ مِنْ بَعْدِه۪ رَسُولًا كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ هُوَ
مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ۞ یوسف علیه السلام سزه موسادن اول معجزاتله کلدی
انك سزه کتوردیکی امر دیننده دائما شکده اولدیکز تا اول وفات ایتدکده دیدیکزکه
الله تعالی اندن صکره رسول بعث ایتمز (یعنی انك رسالتنده شکدن صکره کله جك
پیغمبرلری دخی تکذیب ایتدیلر) الله تعالی انکارده اسراف ومعجزاتده شك ایدنلری وادی
طغیانده مخذول وسرکردان ایدر * دینلدیکه بو فرعون یوسف علیه السلامك
وقتندن قالوب تا زمان موسی علیه السلامه دك عمر سوردی اول وقت یوسف
علیه السلامه ایمان ایدوب بعده نصکره رجوع ایتدی یاخود بو فرعون
اول فرعونك اولادندن ایدی
٣٥ اَلَّذ۪ينَ يُجَادِلُونَ ف۪ٓي اٰيَاتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ اَتٰيهُمْ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ
وَعِنْدَ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ۞ انلرکه کندولره
کلمش برحجت یوغیکن آیات اللهده جدال ایدرلر انلره الله تعالی ومؤمنلر عندندن
بغض کبیر اولدی بو بغضله الله تعالی هر متکبر جبارك قلبی اوزره مهر اوردی
٣٦ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانُ ابْنِ ل۪ي صَرْحًا لَعَلّ۪ٓي اَبْلُغُ الْاَسْبَابَ ٣٧
اَسْبَابَ السَّمٰوَاتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوسٰى وَاِنّ۪ي لَاَظُنُّهُ كَاذِبًا وَكَذٰلِكَ زُيِّنَ
لِفِرْعَوْنَ سُٓوءُ عَمَلِه۪ وَصُدَّ عَنِ السَّب۪يلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ اِلَّا ف۪ي تَبَابٍ ۞
فرعون وزیری هامانه دیدیکه بنم ایچون بر قصر رفیع بنا ایله که سمواتك قپو
ویوللرینه برینه بالغ اوله رق موسانك الهنه مطلع اوله یم زیرا بن موسایی
دعواسنده کاذب ظن ایده رم بونك کبی فرعونك عمل قبیحه سی تزیین اولنوب
طوغری یولدن صرف اولندی فرعونك مکری انجق خسران دائمیده در
٣٨ وَقَالَ الَّذ۪ٓي اٰمَنَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ اَهْدِكُمْ سَب۪يلَ الرَّشَادِ ۞ اول
مؤمن خربیل دیدیکه ای قوم بکا تابع اولك بن سزی طوغری یوله هدایت ایدهیم
٣٩ يَا قَوْمِ اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَاِنَّ الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ۞

اى قوم بو حيات دنيا سريع الزوال بر آز كچنمكدر آخرت بى زوال دار القراردر
٤٠ من عمل سيئة فلا يجزى الا مثلها ومن عمل صالحا من ذكر او انثى
وهو مؤمن فاولئك يدخلون الجنة يرزقون فيها بغير حساب ۞ بر كناه
ايشلين كيمسه انجق انك مثليله جزا اولنور رجال ونسادن بر كمسنه كه مؤمن
اوله رق عمل صالح ايشلسه اول كمسنه‌لر جنته ادخال اولنوب انده حسابسز
رزقلرله جزا اولنورلر
٤١ ويا قوم مالى ادعوكم الى النجوة وتدعوننى الى النار ٤٢ حزب ٣
تدعوننى لاكفر بالله واشرك به ما ليس لى به علم وانا ادعوكم الى العزيز
الغفار ۞ اى قوم بونه حالدر كه بن سزى الله تعالى‌يه ايمانله ناردن نجاته
دعوت ايده‌رم سز بنى شر كه دعوت ايدرسز كه اول موجب ناردر سز بنى
الله تعالى‌يه كافر اولمقلغمه وربوبيتنى بيلمديكيم شيئى الله تعالى‌يه شريك ايتمكلكمه
دعوت ايدرسز (كه الوهيته قطعا استحقاقلرى يوقدر) بن سزى صفات الوهيتى
جامع جمله‌يه غالب تعذيب وغفرانه قادر الله تعالى‌يه دعوت ايده‌رم
٤٣ لا جرم انما تدعوننى اليه ليس له دعوة فى الدنيا ولا فى الآخرة
وان مردنا الى الله وان المسرفين هم اصحاب النار ۞ البته بنى انك
عبادتنه دعوت ايتديككز آلهه كزك دنياده وآخرتده كمسه‌يى عبادتنه دعوتى
يوقدر (كه جمادات ومخلوقدر) رجوعمز الله تعالى طرفنه‌در (كه مجازات ايدندر)
ضلال وطغيانده حدينى تجاوز ايدنلر اصحاب ناردرلر
٤٤ فستذكرون ما اقول لكم وافوض امرى الى الله ان الله بصير
بالعباد ۞ يقينده عذابى معاينه ايتديككزده بنم سزه ديديكمى ياد ايدرسز
بن كندو امرمى الله تعالى‌يه تفويض ايتدم اول بنى حفظ ايدر تحقيق الله عظيم
الشان قوللرينك امورينه نكهباندر * ديننلديكه خربيلك بو كلاملريله فرعون انى
قتله قصد ايتمكله فرار ايدوب طاغده نمازه مشغول اولدى اخذينه مأمورلر
طاغده انى كورديلر كه اطرافنى يرتيجى حيوانلر احاطه ايتمش نمازقيلاردست رس
اوله ميوب عودت ايتديلر
٤٥ فوقيه الله سيئات ما مكروا وحاق بآل فرعون سوء العذاب ۞
الله تعالى انى فرعونيانك مكرندن حفظ ايدوب آل فرعونى قتل وغرق
عذابيله احاطه ايتدى
٤٦ النار يعرضون عليها غدوا وعشيا ويوم تقوم الساعة ادخلوا

آل فرعون اشد العذاب ۞ (اول سوء عذاب آتشدركه) انلر صباح واخشام
اول ناره عرض اولنور يوم قيامتده انلره ملكلر اى آل فرعون اشد عذابه كيرك ديه‌لر
* ديننلديكه انلرك ارواحلرينه قيامته دك صباح واخشام نار عرض اولنور
قيامتده بدنلرينه كيروب جهنمه داخل اولورلر
٤٧ واذ يتحاجون فى النار فيقول الضعفؤا للذين استكبروا انا كنا
لكم تبعا فهل انتم مغنون عنا نصيبا من النار ۞ ياد ايله شونيكه اهل نار
نارده مخاصمه ايدوب ضعفالرى متكبر رؤسالرينه ديه‌لركه بز دنياده سزه تابعلر ايدك
سزك دعوتكزله شرك ايتدك شمدى بو عذابدن جزئنى بزدن دفع ايدرميسكز
٤٨ قال الذين استكبروا انا كل فيها ان الله قد حكم بين العباد ۞
اول متكبرلر ضعفالرينه ديه‌لركه جمله‌مز جهنمده يز (سزدن نيجه عذابى دفع
ايده‌بيلورز) قدرتمز اولسه كنديمزدن دفع ايدردك) الله تعالى قوللرى بيننده
حكم ايدوب هر كمسه‌يى لايق اولان محله كوندردى
٤٩ وقال الذين فى النار لخزنة جهنم ادعوا ربكم يخفف عنا يوما
من العذاب ۞ نارده اولنلر جهنم خازنلرينه ديه‌لر كه ربكزه دعا ايدك كه
بر كون قدر زمان بزدن عذابى تخفيف ايده
٥٠ قالوا اولم تك تأتيكم رسلكم بالبينات قالوا بلى قالوا فادعوا وما
دعؤا الكافرين الا فى ضلال ۞ جهنم خازنلرى انلره ديه‌لر كه سزه
پيغمبرلريكز حجت ظاهره ايله كلوب (عذاب جهنم ابدايدوكنى) خبرويرمديلرمى
انلر بلى ويرديلر (لكن بز تكذيب ايتدك) ديه‌لر تكرار خازنلر ديه‌لر كه امدى
سز كنديكز دعا ايدك (بز سزكچون دعا ايتمكه اذن يوقدر) كافرلرك دعاسى
انجق ضلالتدر (اجابت اولنمز)
٥١ انا لننصر رسلنا والذين آمنوا فى الحيوة الدنيا ويوم يقوم
الاشهاد ۞ بز پيغمبرلرمزه ومؤمنلره دنياده اعدالرى اوزره ظفرله ياردم
ايده‌رز وقيامتده ملكلر پيغمبر امتلرينه تبليغ رسالت ايتدكلرينه شهادت ايتملريله
پيغمبرلره آخرتده دخى ياردم ايده‌رز
٥٢ يوم لا ينفع الظالمين معذرتهم ولهم اللعنة ولهم سوء الدار
كافرلرك اول كونده اعتذار وتوبه‌لرى قبول اولنمز ونفع ايتمز انلر ايچون رحمتدن
طرد وجهنمده شدت عذاب واردر
٥٣ ولقد آتينا موسى الهدى واورثنا بنى اسرائيل الكتاب

هدى وذكرى لاولى الالباب * بز موسايه معجزات و يول كوستر
صحف شرايع و يردك وتوريتى بنى اسرائيله ميراث ايتدك عقول سليمه صاحبلرينه
اول پند ونصيحتدر
٥٤ فاصبر ان وعد الله حق واستغفر لذنبك وسبح بحمد ربك
بالعشى والابكار * يا محمد مشركلرك اذاسنه صبر ايت الله تعالانك
وعدى حقدر واولى بى ترك ايله واقع اولان افراطدن استغفار ايله ياخود امتكك
كناهلرينه مغفرت طلب ايله واخشام وصباح ربك عزشانه يه حمده مقارن تسبيح ايله
٥٥ ان الذين يجادلون فى آيات الله بغير سلطان اتيهم ان فى صدورهم
الا كبر ماهم ببالغيه فاستعذ بالله انه هو السميع البصير * شونلركه كندولره
برحجت كلمشيكن الله تعالانك آيتلرنده جدال ايدرلر انلرك كبرلرندن ناشى قلبلرنده
حق كلامى دكلمك ورياست ونبوت تمنىسى اولمغله انلر اكا واصل اولمزلر انلرك
شرندن الله تعالايه استعاذه ايله اول انلرك قوللرى ايشيدر وقلبلرنده اولنى كورر
٥٦ لخلق السموات والارض اكبر من خلق الناس ولكن اكثر الناس
لايعلمون * اسمان وزمينى براتمق ناسى براتمقدن چوق بيوكدر (انلرى
عدمدن خلق ايدن الله تعالى انسانك اصل ومادهسى واراپكن ايكنجى دفعه اعادهيه
قدرتى اظهردر) لكن ناسك اكثرى غفلتلرندن ناشى بونى تأمل ايدوب بيلمزلر
٥٧ وما يستوى الاعمى والبصير والذين آمنوا وعملوا الصالحات
ولا المسئ قليلا ما تتذكرون * كورن ايله كورميين مؤمن صالح ايله كنهكار
كافر برابر اولمز قيامتده انلرك تفاوتلرى ظاهر اولور بو حالى آز كيمسهلر تفكر ايدرلر
٥٨ ان الساعة لآتية لاريب فيها ولكن اكثر الناس لا يؤمنون *
البته قيامت كله جكدر انك كلمسنده شك وشبهه يوقدر لكن ناسك اكثرى
قصور حواسلرندن ناشى آنى تصديق ايتمزلر
٥٩ وقال ربكم ادعونى استجب لكم ان الذين يستكبرون عن عبادتى
سيدخلون جهنم داخرين * ربكز جل شانه سزه بيورديكه بكا عبادت
ايدككه سزه اجر ويره يم ياخود بكا دعا ايدككه اجابت ايده يم شونلركه بنم عبادتمدن
كبرله اعراض ايدرلر يقينده خوار وذليل اولهرق جهنمه داخل اولورلر
٦٠ الله الذى جعل لكم الليل لتسكنوا فيه والنهار مبصرا ان الله
لذو فضل على الناس ولكن اكثر الناس لا يشكرون * الله تعالى سزه
راحت ايچون كيجه ورزق طلبيچون كوندز خلق ايتدى تحقيق الله عظيم الشان

ناسك راحتى ورزقى اوزرينه فضل صاحبيدر لكن ناسك اكثرى جهلرندن
ناشى شكر ايتمزلر
٦١ ذلكم الله ربكم خالق كل شئ لا اله الا هو فانى تؤفكون *
بو نعمتلرى ويرن الله تعالى ربكزدر هر شيئك خالقيدر اندن غيرى اله يوقدر
انك عبادتندن غيرينك عبادتنه نيجه منصرف اولورسكز
٦٢ كذلك يؤفك الذين كانوا بآيات الله يجحدون * بو قومك
حقدن انصرافلرى كبى انلر دخى تعندلرندن حقدن اعراض ايدوب الله تعالانك
آيتلرينى انكار ايتديلر
نصف
٦٣ الله الذى جعل لكم الارض قرارا والسماء بناء وصوركم
فاحسن صوركم ورزقكم من الطيبات ذلكم الله ربكم فتبارك الله رب
العالمين * الله تعالى ارضى سزه قرار كاه وسمايى فوقكزده بناى رفيعه
قيلدى وسزى تناسب اعضا واحسن صورتله تصوير ايتدى وحلال ولذيذ
ونعيم مأكولاتله سزى رزقلاندردى بو تصوير ورزقى خلق ايدن ربكز الله تعالادر
جمع حركات وبركات اكا مخصوص وعالملرك ربيدر
٦٤ هو الحى لا اله الا هو فادعوه مخلصين له الدين الحمد لله رب
العالمين * اول الله تعالى حيات ازلى ايله منفرددر اندن غيرى عبادته
مستحق كمسنه يوقدر دين اسلامده خالص اولهرق اكا عبادت ودعا
وحمد ايدككه اول جمله عالملرك ربيدر
٦٥ قل انى نهيت ان اعبد الذين تدعون من دون الله لما جاءنى
البينات من ربى وامرت ان اسلم لرب العالمين * يا محمد مشركلره ديكه
ادلهٔ عقليه دن ماعدا ربم جل شانه دن بكا حجت وآيتلر كلوب نهى اولندمكه
الله تعالادن غيرى سزك عبادت ايتديككز اصنامه عبادت ايتميم وامر اولندمكه
رب العالمين اولان يالكز الله تعالايه عبادت وطاعتى انقياد وخلوص ايله ايدم
٦٦ هو الذى خلقكم من تراب ثم من نطفة ثم من علقة ثم يخرجكم
طفلا ثم لتبلغوا اشدكم ثم لتكونوا شيوخا ومنكم من يتوفى من قبل
ولتبلغوا اجلا مسمى ولعلكم تعقلون * اول الله تعالاكه اصلكزى
تربدن صكره سزى نطفهدن خلق ايتدى صكره طوكمش قان ايدوب صكره
انا كز رحمندن طفل اخراج ايدر بعده قوتلو يكيتلكه ابلاغ ايدر صكره سزه
عمر احسانيله پير اولورسكز وسزدن بعضكز مقدم وفات ايدر سزكه هركس

اجل مسماسنه بالغ اولورشايدبونكلهانك واحد اندیتنی تعقل ایده سز

٦٧ هو الذی یحیی و یمیت فاذا قضی امرا فانما یقول له کن
فیکون ۞ اول الله تعالی رحملرده اطفالی احیا واجللری کلدکده اماته ایدر
برشینك ایجادینی مراد ایتدیکی زمان بالکز اول دیدیکی آنده اولور

٦٨ الم تر الی الذین یجادلون فی آیات الله انی یصرفون ۞
کورمزمیسین انلریکه الله تعالانك آیتلرنده جدال ایدوب انکار ایدرلر انلرانی
تصدیقدن نیجه اعراض ایدرلر

٦٩ الذین کذبوا بالکتاب وبما ارسلنا به رسلنا فسوف یعلمون ۞
شونلرکه قرآنی وکتب سماویه یی وسائر پیغمبرلرمزله ارسال ایتدیکمز احکام
وشرایعی تکذیب ایتدیلر انلر یقینده تکذیبلری جزاسنی بیلورلر

٧٠ اذ الاغلال فی اعناقهم والسلاسل یسحبون فی الحمیم ثم
فی النار یسجرون ۞ شول وقتکه اللری بوینلرینه دمور انوروز بجیرلرله
قینار صوده یوزلری اوزره سوریدیلور صکره آتشده انواع عذابله معذب اولنورلر

٧١ ثم قیل لهم این ما کنتم تشرکون من دون الله قالوا ضلوا
عنا بل لم نکن ندعوا من قبل شیئا کذلك یضل الله الکافرین ۞
بعده انلره الله تعالادن غیری شریك اتخاذ ایتدیککز اصنام مکز نره ده در دینور
انلر دیه لرکه بزدن انلر غائب اولدیلر بلکه بز انلری دنیاده برشی ظن ایدردك
لکن شمدی بزه معلوم اولدیکه انلر هیچ برشی دکلمش وبزم انلره عبادتمزدخی
باطل وهبا ایمش اصناملری انلردن غائب اولدیغی کبی آخرتده کافرلردن
نفع وهدایت غائب اولور

٧٢ ذلکم بما کنتم تفرحون فی الارض بغیر الحق وبما کنتم
تمرحون ۞ بوعذاب سزه اول سببدندرکه سز دنیاده ناحق شرك
وطغیانله فرحلنوب وکبرله صالنوردیکز

٧٣ ادخلوا ابواب جهنم خالدین فیها فبئس مثوی المتکبرین ۞
ضلالتده رتبه کزدرجه سیله سزه قسمت اولنان جهنم قپولرندن درکاتنه
تأبیداوله رق کیرك متکبرلر ایچون جهنم نه قبیح مقام اولور

٧٤ فاصبر ان وعد الله حق فاما نرینك بعض الذی نعدهم او نتوفینك
فالینا یرجعون ۞ یا محمد کفارك اذاسنه صبرایتکه الله تعالانك کفاری
هلاکه وعدی حقدر اکر انلرایچون وعد ایتدیکمز (قتل واسر کبی) بعضیسنی سکا

حیاتکده کوسترسك فبها اکرسن انی کورمه دن سنی وفات ایتدررسك انلرك
رجوعی قیامتده بزه در آخرتده انلره عذابله جزا ایده رز

٧٥ ولقد ارسلنا رسلا من قبلك منهم من قصصنا علیك ومنهم من
لم نقصص علیك وما کان لرسول ان یأتی بآیة الا باذن الله فاذا جاء امر الله
قضی بالحق وخسر هنالك المبطلون ۞ بزسندن مقدم رسوللر کوندردك
انلردن بعضیسنك قصه لرینی سکا خبرویردك وبعضیسنك خبرویرمدك هیچ بر
رسولك بر معجزه کتورمکه قدرتی اولمدی مکرکه الله تعالانك اذنیله اولدی
دنیاده وآخرتده الله تعالانك عذاب امری کلدیکی زمان پیغمبرلرله مکذبلری بیننده
عدالله حکم اولنوب معند ومبطللر خسرانده اولورلر

٧٦ الله الذی جعل لکم الانعام لترکبوا منها ومنها تأکلون ۞
الله تعالی سزایچون ابل وبقر وغنم خلق ایتدیکه انلرك بعضیسنه بنوب
وبعضیسنی اکل ایده سز

٧٧ ولکم فیها منافع ولتبلغوا علیها حاجة فی صدورکم وعلیها
وعلی الفلك تحملون ۞ وسزایچون (اول حیوانلرك سودندن وییاغیسندن
ودریسندن وسائر) منفعت واردر وانلرك اوزرینه رکوبله (تجارت وبرمحلدن برمحله
نقل ایچون) قلبکزده اولان حاجتکزی ادا ایدرسز وقره ده انلره ودکزده
سفینه لره حمل اولنورسکز

٧٨ ویریکم آیاته فأی آیات الله تنکرون ۞ الله تعالی سزه قدرتنك
نشانلرینی کوستررانك آیتلرندن قنغی آیتنی انکار ایده بیلورسز

٧٩ افلم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم
کانوا اکثر منهم واشد قوة وآثارا فی الارض فما اغنی عنهم ما کانوا
یکسبون ۞ انلریوزنده کزمزلرمیکه انلردن مقدم پیغمبرلرینی تکذیب
ایدنلرك عاقبتلری نیجه اولدی یعنی عبرت نظریله باقه لر انلر بونلردن عدد ده
اکثر وقوتده اشد ویرلرده منزللری وقلعه لری متین ایدی انلره عذاب کلدکده
عدد وقوت وقلعه لری نفع ایتمدی

٨٠ فلما جاءتهم رسلهم بالبینات فرحوا بما عندهم من العلم
وحاق بهم ما کانوا به یستهزؤن ۞ وقتاکه پیغمبرلری انلره معجزات
ودلالات باهره ایله کلدکلرنده انلر عندلرنده زعملرنجه علم (عداتدکاری کسب
وتجارت وعقاید باطله) لریله فرحلنوب افتخار وپیغمبرلرینی استهزا ایدرلردی

اول استهزالری سببیله جزالری انلری احاطه ایتدی

(٨٤) فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ❊ وقتا که دنیاده بزم شدت عذابمزی کوردکلرنده یالکز الله تعالی‌یه ایمان ایتدك واكا اشراك ایتدیکمز بتلره کافر اولدق دیدیلر

(٨٥) فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ❊ بزم عذابمزی کوردکلری وقتده ایتدکلری ایمانلری نفع ایدر اولمدی الله تعالی امم ماضیه ده دخی قوللرینه عذابك نزولی وقتده ایتدکلری ایمان نفع ایتمسنی سنت ایتمشیدی اول سنت دائمدر اول عذاب وقتده کافرلرك خسرانی ظاهر اولدی

— ٤١ — (سورة السجدة اوفصلت مكية وهي اثنا وخمسون آية)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ حزب ٤

(١) حٰمٓ (٢) تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ❊ یا محمد حم حقیچون قرآن کریم رحمن ورحیم اولان الله تعالادن نازل اولمشدر

(٣) كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (٤) بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ❊ بو بر کتابدرکه آیتلریله امر ونهی ووعد ووعید فصل وتمییز اولنمشدر لسان عربیله قرآندرکه من عند الله نازل اولدیغنی بیلان قوم ایچون جنتله تبشیر ایدیجی ومخالفتده اولانلری جهنمله تخویف ایدیجیدر مشرکلرك اکثری انی قبولدن اعراض ایدوب تأمل قولاغیله دکله مزلر

(٥) وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ إِنَّنَا عَامِلُونَ ❊ مشرکلر دیدیلرکه یا محمد بزی دعوت ایتدیککك امر توحیدده قلبلرمزده پرده واردر انی فهم ایتمزز وقولاقلرمزده اغراق واردر انی ایشتمزز وبزمله سنك بینکزده حجاب واردر سکا واصل اولمیز امدی سن کندو دینك عملنده اول بز دخی کندو عملمزده اوله لم

(٦) قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلٰهُكُمْ إِلٰهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَ (٧) الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ❊ سن انلره دیکه بن دخی انجق سزك کبی انسانم بکا وحی اولندیکه الهکز اله واحد اولدیغنی دعوت ایله سزه یاادیره یم توحیدده توجه ایدوب طاعتده مقیم اولك واعمال قبیحه دن استغفار ایدك مشرکلر ایچون

اشد عذاب واردرکه نفسلرینی کلمهٔ توحید ایله تطهیر ایتمزلر یاخود اعماللرینی تزکیه ایتمزلر یاخود زکاتك وجوبنه اعتقاد ایتمزلر وانلر بوعملریله آخرتی انکار ایدن کافرلردر

(٨) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ❊ شونلرکه مؤمن اولوب عمل صالحی دخی الکا ضم ایتدیلر انلر ایچون (ضعف ومرضلری حالنده اداء عبادتده قصور ایدرلرسه دخی) اجرلری قطع اولنموب کما کان ویریلور

(٩) قُلْ أَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ذٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ❊ سن انلره دیکه (بازار وبازار ایرتسی) ایکی کونده زمینی خلق ایدن الله تعالی‌یه کافر اولورمیسز وانکچون شریکلر قیلارمیسز بویله ایکی کون قدر زمانده یرلری خلق ایدن جمیع عالملرك ربیدر

(١٠) وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِلسَّائِلِينَ ❊ واول ارضك اوزرنده بویوك طاغلری واندهنبات وحیواناتدن خیر وبرکتلری وانده ناس وحیواناتك مقدر رزقلرینی (صالی وچارشنبه) تمام ایدوب بودرت کونده بونلری خلق وبسط وتنظیم ایتمکله سؤال ایدنلر ایچون بونلرك خلقی درت کونده تمام اولدی

(١١) ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ❊ صکره سمانی خلقه قصد ایتدی حال بوکه اول دخان هیئتنده بخار ایدی (انی بخاردن یراتدی) وسماء وارضه دیدیکه کرك اختیار وکرك اضطرار کزله کلك (هر بریکز مخلوقاتمه مسکن سکز یا سما سن شمس وقمر ونجومکی ویا ارض سن دخی نبات واثمارکی اخراج ایت اکر اختیارکزله اراده مه اطاعت ایدرسکز) اسمان وزمین دیدیلرکه یاربنا اختیارمزله سکا اطاعت ایدیجیلردنز

(١٢) فَقَضٰيهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ❊ ویدی کوکلری (پنجشنبه وجمعه) ایکی کون مقدارنده خلقتنی اتمامله هر سمایه واهلنه مقاملرینی وعبادت وحرکتلرینی امر وتدبیر والهام ایتدی وسماء دنیایی کواکبله تزیین وانی (شیطانلرك استراق سمعندن) حفظ ایتدك بو صنایع عجیبه قدرت وعلم صاحبنك تقدیریدر

١٢ فَاِنْ اَعْرَضُوا فَقُلْ اَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ
اِذْ جَاءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ اَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُوا اِلَّا اللّٰهَ
قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَاَنْزَلَ مَلٰئِكَةً فَاِنَّا بِمَا اُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ✵

بو بيانده نصكره اكر كفار مكه ايماندن اعراض ايدرلرسه سن انلره ديكه بن سزى عاد وثمود قومنه كلن صاعقه كبى سزى دخى كله جك صاعقه دن تحذير ايدرم كه انلره پيغمبرلرى (هود وصالح عليهما السلام) هر جانبلرندن كلوب عذاب اللهدن تحذيرله الله تعالادن غيرى يه عبادت ايتمكدن منع ايتديلر انلر پيغمبرلرينه ديديلر كه اكر ربمز مراد ايديدى رسالتله بزه ملائكه كوندرردى سزك ارسال اولنديغكز شيئه بز كافرلرز

١٣ فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا
قُوَّةً اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِاٰيَاتِنَا
يَجْحَدُونَ ✵ اما قوم عاد زمينده (احقاف ويمن) ده ناحق تكبر ايدوب ديديلر كه قوتده بزدن شديد كيم واردر آيا انلر بيلمديلر ميكه انلرى خلق ايدن الله تعالى قوتده انلردن اشددر انلر بزم آيتلرمزى انكار ايدر اولديلر

١٤ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي اَيَّامٍ نَحِسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ
الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى وَهُمْ لَا يُنْصَرُونَ ✵
بز انلرك اوزرينه نحس كونلرده بارد روزكار كوندردك تا كه انلره دنياده ذل ورسوايلق عذابنى دادترهلم وعذاب آخرت بوندن اشددر انلر دنياده وآخرتده ياردم اولنمزلر ✵ دينلديكه اول نحس كونلر شباطك آخر هفته سى چارشنبه دن ديكر چارشنبه يه دك بر هفته در

١٥ وَاَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمٰى عَلَى الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ
صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ✵ اما قوم ثموده بز خير وشر يولنى كوستردك انلر كورلكى يعنى جهل وضلالتى هدايت اوزرينه ترجيح واختيار ايتديلر بناء عليه انلرى دنياده كسب ايتدكارى كفر ومعصيت سببيله صاعقهٔ عذاب (يعنى صيحهٔ جبرائيل عليه السلام) اخذ ايدوب ذليل وهلاك ايلدى

١٦ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ✵ (صالح عليه السلام له
ايمانه كلنلره بز نجات ويردك كه انلر عذابمزدن قورقارلردى

١٧ وَيَوْمَ يُحْشَرُ اَعْدَاءُ اللّٰهِ اِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ✵ شول
كونده كه اعداء الله اولان مشرك ومنافقلر جمع اولنوب جمله سى بردن

جهنمه سوق اولنور

١٨ حَتّٰى اِذَا مَا جَاؤُهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ
بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ✵ حتى انلر ناره كلدكلرنده قولقلرى ايشتدكلرينه وكوزلرى كوردكلرينه ودريلرى يافرجلرى ايشلدكلرينه شهادت ايدهلر

١٩ وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِي اَنْطَقَ
كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ✵ كفار اول اعضالرينه نيچون بزم اوزريمزه شهادت ايتديكز (بز سزك ايچون كناه ايدوب سزك عذابكزى رفع ايچون كتم ايلمشيدك) ديه لر اول اعضالر ديه لر كه هر شيئه لسان حال له نطق ايتديرن الله تعالى بزى سويلتديكه اول سزى عدمدن خلق ايتمشيدى ومجازات ايچون رجوعكز اكا ايدى

٢٠ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ اَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا اَبْصَارُكُمْ
وَلَا جُلُودُكُمْ وَلٰكِنْ ظَنَنْتُمْ اَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ✵ (سز معصيتى ارتكاب ايدركن خلقدن رذالت خوفيله ستر ايدرديكز) اعضاكزك شهادت ايده جكنى ملاحظه ايتمز ايديكز كه انلردن ستر ايده سكز لكن الله تعالى اول ايشلديككز معصيتلرك چوغنى بيلمز ظن ايدرديكز

٢١ وَذٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ اَرْدٰيكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ✵ سزك اول ظنكز كه دنياده كزلو ايشلديككز معصيتى ربكز بيلمز ظن ايدر ديككز اول سببدن آخرتده عذاب وخسرانده اولديكز

٢٢ فَاِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَاِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ
الْمُعْتَبِينَ ✵ انلر اكر صبر اكر فرياد ايتسه لر انلرك مكانلرى جهنمدر اكر الله تعالى دن خشنودلق طلبله دنيايه رجوع استه سه لر قبول اولنمز

٢٣ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنَّهُمْ
كَانُوا خَاسِرِينَ ✵ دنياده انلرك قرينلرى اولان شيطان وهوالرينى انلره سبب ايتدككه هر طرفلرندن حب دنيا ايله انلرى تزيين ايتديلر بو كافرلردن مقدم اولان امتلره بو جهتله كلمهٔ عذاب واجب اولوب جن وانسدن جمع كثير خاسرين دن اولديلر

نصف ٢٤ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ
تَغْلِبُونَ ✵ كفار عرب بربرلرينه ديديلر كه محمدك اوقودیغى قرآنى

دكلك شمدی اول اوقور كن سز كلام لغو وبيهوده فرياد وصفير ايدك شايدكه
انك قرائتنه غلبه ايده سز

٢٥ فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي
كَانُوا يَعْمَلُونَ ✵ البته بز اول كلامی سوبايانلره وجمله كافرلره عذاب
شديدی دادترر ز وايشلدكلری اعمال سيئه لريله جزالنديررز

٢٦ ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا
بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ✵ بو عقوبت الله تعالانك دشمنلرينه آتش ايله مجازاتدر
انلر ايچون اول آتش خانهٔ ابددر بزم آيتلرمزی انكار ايتدكلری سببيله جزالريدر

٢٧ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ
نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ✵ كافرلر ديه لركه يا ربنا
جن وانسدن اول ايكی بزی اضلال ايدنلری بزه كوستركه انلری اياغمزك
التنه آلوب انتقام ايده لم تاكه جهنمك اسفلنده اوله لر* ديلديكه مبدأ اولان
ابليس ايله قابيل مراددر

٢٨ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا
تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ✵ شونلركه
ربمز الله تعالادر ديو انك ربوبيتنه و وحدانيتنه اعتراف ايدوب صكره عمللرنده
اخلاص واستقامت ايتديلر انلره (موت وقبر وبعثده) ملكلر نازل اولوب كله جكدن
قورقيك وچكنه حزن ايتميك وسزه وعد اولنان جنتله مژده لنديكز ديه لر

٢٩ نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي
أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ٣٠ نُزُلًا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ✵ اول
ملكلر ديه لركه بز سزك دنياده (محافظه والهامله) وآخرتده (تعظيم واكرامله)
دوستلريكزز وآخرتده نفسلريكز لذت وكرمدن آرزو ايدرسه ونه طلب ايدرسكز
غفور ورحيم اولان الله تعالی طرفندن سز ايچون حاضر وآماده در* ديلديكه
بو آيت كريمه ده بيوريلن استقامت معناسنی صديق رضی الله تعالی عنه شرك
كتورميلر فاروق رضی الله تعالی عنه امر ونهيده مستقيملر ذی النورين
رضی الله تعالی عنه عمللرينی خالص وتمييز ايدنلر مرتضی رضی الله تعالی عنه فرائضی
ادا ايدنلردر ديو بيان ايلمشلردر

٣١ وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي
مِنَ الْمُسْلِمِينَ ✵ كلامده اندن احسن كيم اولوركه ناسی الله تعالا يه

دعوت ايدوب وعمل صالح ايشليوب بن حقی الله تعالانك امرينه منقاد مسلمردندم ديه
* ديلديكه بو آيت كريمه پيغمبرمز عليه السلام بو وجهله دعوته مأمور اولمغله انك
حقنده ياخود مؤذنين اذان ايله دعوت ايتمكله انك حقنده اوله شايد بلال
رضی الله تعالی عنه اوله

٣٢ وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي
بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ✵ حسنه ايله سيئه مجازات ومكافاتده
برابر اولمزسن سيئه يی احسن شيئله دفع ايت (يعنی غضبی صبرله وجهلی حلمله
واساءتی عفوله دفع ايله) اكرسن بو معامله يی ايدرسك سنكله انك بيننده
عداوت اولان كمسنه سكا دوست صديق كبی اولور

٣٣ وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ✵
بو خصلته انجق صبر ونفسلرينی انتقامدن منع ايدنلر وانجق ايمان وكمال نفس
صاحبلری مالك وملاقی اولوب بو اخلاق حسنه ايله اهل جنت اولورلر

٣٤ وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ✵ اكرسنی (بو اساءه يه احسان ايله مقابله ايتمك اخلاق حميده سندن)
صرفه شيطان وسوسه ويررسه انك شرندن الله تعالی يه استعاذه ايتكه
اول سنك استعاذه كی ايشيديجی ونيتكی بيليجيدر

٣٥ وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ
وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ✵ سجده
ليل ونهار وشمس وقمر الله تعالانك وحدانيتنه علامتلردر وانك مخلوقلريدرانی
ربكز بيلوب شمس وقمره سجده ايتميك انلری خلق ايدن الله تعالا يه عبادت
وسجده ايدك يالكز اكا عبادت ايدك

٣٦ فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ
لَا يَسْأَمُونَ ✵ اكر مشركلر الله تعالايه سجده ايتمكه كبر ايدرلرسه نه ضرر
ربك جل شانه عندنده ملكلر واردركه انلر ايچون كيجه وكوندز تسبيح ايدوب
دائم طاعتده مشغوللر اولوب انلره هيچ فتور كلمز* امام اعظم رحمه الله تعالی
قولنده سجده بو آيتده تمام اولور امام شافعی رحمه الله تعالی قولنده آيت
اوليده تكميل اولور

٣٧ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ
اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ✵

اول الله تعالانك وحدانيتي علامتلرندر كه سن زميني قوريمش كورر سن
چيان انك اوزرينه بز يغموري كوندررز اول زمين حركت وجنبشه كلوب انده
نباتات بتوب نما بولور اول الله تعالا كه ارضي يغمورله احيا ايتدي قيامتده موتايي
دخي احيا ايدر تحقيق اول هرشيئه قادردر

٣٨ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ
خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞ شونلر كه
بزم آيتلرمزه (طعن وتحريف وباطل تأويله) طريق استقامتدن ميل ايدرلر
انلر بزدن كيزلو اولمز قيامتده ناره القا اولنان كمسنه مي خير اولور يا اول كونده
خوفدن امين اوله رق كلن كمسنه مي خير اولور امدي خير وشردن ديلديككزي
ايشليك اول سزك اعمالككزي كورر اكا كوره جزاكزي ويرر

٣٩ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ۞
انلر كه انلره قرآن كلدكده اكا كافر اولديلر حال بو كه اول كتاب بي نظير نفعي
كثير عزيز كتابدر

٤٠ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ
حَمِيدٍ ۞ اول قرآنه بر جهتدن خلل تطرق ايتمز زيرا اول امرنده حكيم فعلنده
محموددن انزال اولنمشدر

٤١ مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ
وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ۞ يا محمد قوملك كفاري سكا ديدكلري انجق مقدمكي
پيغمبرلره قوملرينك كفاري ديدكلري كبيدر ربك عز شانه انبيا وتابعلرينه مغفرت
صاحبي ومشرك ومكذبلره عقاب اليم صاحبيدر

٤٢ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَأَعْجَمِيٌّ
وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ
وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۞ اكر بز قرآني عرب
لغتندن غيري ايله كوندريدك كفار عرب نوليدي انك آيتي بزم اسانمزجه
بيان اولونيدي كلام عجمي كوندريلن كيسه عربي اولورمي ديه‌لردي ديكه
اول قرآن مؤمنلره هدايت وقلبلرنده اولان شكه شفادر واكا ايمان ايتميلرك
قولاقلرنده اغراق وقلبلرنده كورلك واردر يعني اني ايشيدوب قبول ايتمزلر
وكوروب فهم ايتمزلر انلره محل بعيددن ندا اولنوب نه منادي يي كورر
ونه كلامني فهم ايدر كبيدر

٤٣ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ۞ بز موسايه توريتي ويردك
(قرآنده اختلاف اولنديغي كبي) توريتده دخي اختلاف اولنوب كيمي تصديق
كيمي تكذيب ايتدي اكر ربك جل شانه دن (قرآني تكذيب ايدنلرك محشره دك
تأخير عذابلرينه) كلمه سبقت ايتمش اوليدي (امم ماضيه يه اولنديغي كبي) بونلرك
دخي بينلرنده عقوبت حكم اولنوردي حال بو كه (يهود وعرب مشركلرندن)
ايمانه كلميلر توريته يا قرآندن شكده درلر

٤٤ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ۞
كيمكه عمل صالح ايشليه اجري كندويه در كيمكه قبيح ايشليه وبالي كندويه در
ربك جل شانه قوللرينه ظلم ايدر دكلدر

جزء ٢٥
٤٥ إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ
مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِي قَالُوا آذَنَّاكَ مَا مِنَّا
مِنْ شَهِيدٍ ۞ قيامتك (وقتندن سؤال اولندقده انك) علمي الله تعالايه رد
اولنوراندن غيري اني كيمسه بيلمز ميوه لرك غلافندن چيقمسي ودبشي مخلوقاتك حامله
اولمسي واول حملني وضع ايتمسي ونه صورت اولمسي انجق الله تعالانك علميله در
اول قيامت كوننده مشركلره ديه كه قني بكا شريك زعم ايتديككز معبودلركز
انلر ديه‌لر كه يا ربنا بز سني ايشتدك وديدككه سكا مشارك ومعادل اولديغنه بزدن
شهادت ايدر كيمسه يوقدر (بز انلردن تبرا ايتمشز زيرا حال بزم زعممز كبي
اولمديغني بيلدك)

٤٦ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ۞
مقدم دنياده عبادت ايتدكلري معبودلري اول كونده انلردن غائب اوله ويقينا
بيله‌لر كه انلر ايچون بو عذاب وعقوبتدن هيچ خلاص وفراره چاره يوقدر

٤٧ لَا يَسْأَمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ ۞
كافر وجودنده عافيت ورزقنده وسعت طلبنده ملول اولمز اكر اكا مرض وفقر كلسه
عنايت اللهدن اميديني قطعله رحمتدن مأيوس اولور

٤٨ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا
أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَى رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَى فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۞ اول كافره اول شدت
اصابت ايتدكدنصكره اكر بز اكا رحمتمزدن صحت ووسعتي داد ترسق اول ديركه

البته بو بنم استحقاقمدر یاخود بو بکا دائمدر وبن قیامتك قوپه جغنی وحشر
وبعث اوله جغنی ظن ایتمم واکر (مسلمانلرك دیدکاری وجهله قیامت قوپوب)
ربم طرفنه رجوع ایدرسم دخی بنم ایچون انك عندنده استحقاقم جهتیله نعمت
وکرم واردر بز اول کافرلره کفر وتکذیبدن ایشلدکاری عملاری خبر وروب
البته عذاب غلیظی دادر ترز

٤٩ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ
فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ❋ قچان بز کافره انعام ایتسك بزه طاعتدن اعراض
ایدوب شکر ودعادن بعید اولور اکر اکا بلا ومحنت اصابت ایتسه چوق واوزون
دعالر صاحبی اولور

٥٠ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ
فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ❋ یا محمد انلره دیکه بکا خبر ویرك اکر قرآن الله تعالی
عندندن اولوب سز تأمل وتفکر ایتمدن اکا کافر اولسه کز سزدن زیاده ضلالتده
کیم اولور که دائما عناد وانکارله حقدن بعید خلافده سکز

٥١ سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ
يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ❋ بز انلره قدرتمزه دلالت ایدر
علامتلریمزی آفاق ارضده کوستررز (که پیغمبریمز علیه السلام انلره حوادث ماضیه
وآتیه دن خبر ویردی وخارق عاده وجهیله ممالك شرق وغربك فتحنی تیسیر
ایتدی) اول علامتلریمزی نفسلرنده دخی کوستررز (که بدنلرنده کی صنایع عجیبه
کمال قدرتمزه دلالت ایدر) تا که قرآن یا رسول حق ایدوکی ظاهر اوله یا محمد سکا
کفایت ایتمزمیکه سنك ربك جل شانه هر شیئه حاضر وشاهددر (وعداوانی
اظهار ایله امر یکی تحقیق ایدر) ❋ بو آیت کریمه نك معناسنده مفسرین رحمهم الله
وجود کثیره بیان ایتمشلردر امام ابو اللیث رحمه الله تعالی تفسیرنده ابو جهل
پیغمبر علیه السلامدن معجزه طلبنده شق قمر اراءه بیوردمشلردی ابو جهل
وعونه سی محمد مکه ده بو سحری اراءه ایلدی بقالم اطرافده دخی کورمش
وارمی دیو اطرافه آدملر کوندردیلر واقع حال هر طرفده رؤیت اولنمش اولمغله
ابو جهل هذا سحر مستمر دیدی بناء علیه آیت کریمه نك معناسی شق قمر قدرتمزی
اطراف جهانده ونفس مکه ده کوستررز دیو تفسیر ایتمشلر دخی وجوه کثیره ایله
معناو یرمشلردر انجق متصوفه نك دخی بو آیت کریمه ده مباحث وافره سی اولمغله
تفسیر احقافده وارددر که آفاق عالم کبیر وانفس عالم صغیر وهر نه که دلائل

قدرتدن عالم کبیرده واردر عالم صغیرده کورینور بو تقدیرجه عالم کبیر مفصلی
مجملی عالم صغیر انسان اولمغله عالم کبیر عالم صغیرده مندرج اولور بو مختصره کوره
بو بیت کافیدر ❋ وتزعم انك جرم صغیر ❋ وفيك انطوى العالم الاكبر ❋

٥٢ أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ ❋
آکاه اولك که کافرلر بعث وحشر ایله ربلرینه لقادن شکده درلر آکاه اولك که
الله تعالی علم وقدرتیله هر شیئی محیطدر

— ٤٢ — (سورة الشورى مكية وهى خمسون آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ حم عسق ❋ اکرچه بو حروف مقطعه یه چوق معنالر
ویرلمشدر العلم عند الله بعضلری حکیم ومجید وعلیم وسمیع وقدیر اسماء
حسنی سنك اول حرفلری اولمغله انلر له قسمدر یاخود حلم ومجد وعلم وسماع
وقدرت صفتلریله در

٢ كَذَلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ❋
بو سوره ده اولان معانی کبی سکا وسندن مقدمکی پیغمبرلره وحی ایدر اول الله
تعالی که وحینی تصدیق ایتمیلره غالب ووحیه شایان اولانلری حکمتیله علیمدر

٣ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ❋
سموات وارض وانلرده اولانلرك جمیعی انك خلق وملکیدر جمله دن اعلا اولدر که
عظمت وسلطنت انکدر

٤ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ
رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ❋
قریب اولور که سموات الله تعالانك عظمتدن یا کاواد اسنادلرندن ارضلرك
فوقندن منشق اوله وجمله ملکلر ربلری عزشانه یه خضوعله حمده مقارن تسبیح
وتقدیس ایدرلر و یر یوزنده اولان مؤمنلر ایچون استغفار ایدرلر آکاه اولك که
الله تعالی مؤمن قوللرینك ذنوبنی مغفرت وآخرتده اجر وجنتله رحمت ایدیجیدر

٥ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ
عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ❋ انلر که الله تعالادن غیری بی دوست اتخاذیله اکا شریك طوتوب
عبادت ایدرلر الله تعالی انلرك اعمال واحوالنه واقفدر جزالر بنی ویرر یا محمد سن
انلرك عملرینك محافظه سنه مؤکل دکلسن (بلکه سکا لازم اولان تبلیغ احکامدر

٥ وكذلك اوحينا اليك قرآنا عربيا لتنذر ام القرى ومن حولها
وتنذر يوم الجمع لاريب فيه فريق في الجنة وفريق في السعير ۞
هر پيغمبره قومنك لسانيله وحى ايتديكمز كبى سكا دخى قرآنى قومكك لسانى عربيله
وحى ايتدك تا كه شهرلرك اناسى (اولان مكه يى) وجمله بلادى انكله انذار ايده سن
دخى انده شك وشبهه اولمين جمع كونيله (كه قيامتدر انكله) انذار ايليه سن اول كونده
بر فرقه سى (مؤمنلر) جنتده وبر فرقه سى (كافرلر) جهنمده درلر
٦ ولو شاء الله لجعلهم امة واحدة ولكن يدخل من يشاء في رحمته
والظالمون مالهم من ولي ولا نصير ۞ اكر الله تعالى مراد ايديدى
خلقى هدايت يا ضلالتده دين واحد اوزره قيلاردى ولكن ديلديكى كمسنه يى
هدايت رحمتيله جنته ادخال ايدر اول كونده كافرلره شفاعت ايدر دوست اولمز
وعذابدن منع ايدر مددكار اولمز
٧ ام اتخذوا من دونه اولياء فالله هو الولي وهو يحيى الموتى
وهو على كل شيء قدير ۞ كافرلر الله تعالادن غيرى يى دوستمى اتخاذ
ايتديلر دوست دستكير يالكز الله تعالادر وموتايى احيا ايدن يالكز اودر واول
الله تعالى هر شيئه قادردر
٨ وما اختلفتم فيه من شيء فحكمه الى الله ذلكم الله ربي عليه
توكلت واليه انيب ۞ دين ودنيا امورنده (كافرلرله) اختلاف ايتديككز
شيئك حكمى الله تعالايه مفوضدر بو اختلاف بيننده حاكم ربم الله تعالادر جميع
امورمده توكلم وآخر الامر رجوعم اكادر
٩ فاطر السموات والارض جعل لكم من انفسكم ازواجا ومن الانعام
ازواجا يذرؤكم فيه ليس كمثله شيء وهو السميع البصير ۞ آسمان
وزمينى يوقدن ايجاد ايدن اولدر سزكچون كندو جنسكزدن نسا خلق ايتدى
وانعامدن دخى جنسلرندن جفت خلق ايتدى اول تدبير ايله ناس وانعامى تكثير
ايدر انك مثلى واكا مناسب برشى يوقدر واولمز وهر شيئى ايشيديجى وكوريجيدر
١٠ له مقاليد السموات والارض يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر انه نصف
بكل شيء عليم ۞ سموات وارضك مطر خزينه لرى انكدر رزق ديلديكنه
چوق ديلديكنه آز ويرر توسيع وتضييق وغيريده قوللر ينه خبرلونه ايدوكنى بيلور
١١ شرع لكم من الدين ماوصى به نوحا والذي اوحينا اليك وما
وصينا به ابراهيم وموسى وعيسى ان اقيموا الدين ولا تتفرقوا فيه كبر

على المشركين ماتدعوهم اليه الله يجتبي اليه من يشاء ويهدي اليه
من ينيب ۞ الله تعالى سزه ديندن توحيد واسلام يولنى بيان ايتدى
وانى نوح عليه السلامه دخى امر ايتدى وانى سكا دخى وحى ايتدك وابراهيم
وموسى وعيسايه دخى امر ايتدك اول اولدر كه دينده قائم وثابت اولوب اكا
غير از فروع اصل واساس اولان توحيد وطاعتده تفرق واختلاف ايتميه سز
مشركلرى توحيده دعوت ايتمكز انلره بيوك الم اولدى الله تعالى ديلديكى
كمسنه يى انتخاب ايدر واكا متوجه ومنقادى توفيقيله هدايت ايدر
١٢ وما تفرقوا الا من بعد ما جاءهم العلم بغيا بينهم ولولا كلمة
سبقت من ربك الى اجل مسمى لقضي بينهم وان الذين اورثوا الكتاب
من بعدهم لفي شك منه مريب ۞ اديان مختلفه نك امر توحيدده
تفرقلرى انجق ضلالتده اولدقلرينى بيلدكلرندنصكره مجرد بينلرنده اولان عناد
وجباراق و پيغمبر عليه السلامه حسدلرندن ايدى اكر ربك تعالى بو كفارك
اجللرى كلنجيه دك عذابلرينك تأخيرينه كلمهٔ وعدى سبقت ايتمش اوليدى
هلاكلريله حكم اولنوردى انلر اهل كتابدنصكره قرآنه وارث قلنديلر انلر اول
قرآندن شكده درلر كه انلرى تهمته القا ايديجى بر شكدر
١٣ فلذلك فادع واستقم كما امرت ولا تتبع اهواءهم وقل آمنت بما
انزل الله من كتاب وامرت لاعدل بينكم الله ربنا وربكم لنا اعمالنا ولكم
اعمالكم لا حجة بيننا وبينكم الله يجمع بيننا واليه المصير ۞ انلردن
واقع بو تفريق ايچون خلقى دين اسلامه دعوت وامر اولندوغك اوزره
استقامت ايت وانلرك آرزولرينه تابع اولمه وديكه الله تعالانك كوندرديكى
كتابلرك جملهسنه ايمان كتوردم وبينكزده شرايع وحكومتده عدالت ايتمكله
امر اولندم الله تعالى بزم وسزك ربكزدر بزم اعمالمزك جزاسى بزه سزك اعمالكزك
جزاسى سزه عائددر حق ظاهر اولمغله بزمله سزك بينكزده حجته حاجت
قالمامشدر الله تعالى قيامتده بزمله سزى جمع ايدر جمله مزك رجوعى اكادر
١٤ والذين يحاجون في الله من بعد ما استجيب له حجتهم داحضة
عند ربهم وعليهم غضب ولهم عذاب شديد ۞ شونلر كه روز ميثاقده
الله تعالانك سؤالنه اجابت وربوبيتى اقرار و پيغمبرينك دعاسنك اجابتيله اظهار
معجزهلرينى كوردكلرندنصكره انك وحدانيتنده و پيغمبرينك رسالتنده جدال
ايدرلر ربلرى عندنده انلرك حجتلرى باطله در وقيامتده انلرك اوزرينه غضب اولور

وانلر ایچون عذاب شدید واردر
١٥ الله الذی انزل الکتاب بالحق والمیزان وما یدریك لعل الساعة
قریب ۞ الله تعالی حقله قرأن کریمی ومیزان عدلی انزال ایتدیکه (انکله
حق ظاهر اولوب شرایعیله معاملات دخی وزن اولنوب عدالت اولنه) الله تعالی
سکا بیلدیرمدی بلکه قیامت قریبدر (قرأنه اتباع و عدله مواظبت لازمدر)
١٦ یستعجل بها الذین لایؤمنون بها والذین امنوا مشفقون منها
ویعلمون انها الحق الا ان الذین یمارون فی الساعة لفی ضلال بعید ۞
قیامتك کلمسنه ایمان ایتمینلر استهزا طریقیله انك کلمسنی عجله استرلر انلرکه
انی تصدیق ایدرلر انك حق ایدوکنی بیلوب هول وشدتندن خوف ایدرلر
آکاه اولك که قیامتك وقوعنده جدال ایدنلر حقدن بعید ضلالتدهدرلر
١٧ الله لطیف بعباده یرزق من یشاء وهو القوی العزیز ۞
الله تعالی قوللرینه لطف واحسان ایدیجیدر (عیبلرینی ستر وجرملرینی عفو ایدر
واطفیله دیلدیکنك رزقنی ویرر لطف ورحمتنده قوی حکم وارادتنده غالبدر
١٨ من کان یرید حرث الاخرة نزدله فی حرثه ومن کان یرید حرث
الدنیا نؤته منها وماله فی الاخرة من نصیب ۞ کیمکه عملیله آخرت
ثوابنی استرسه بزانك ثوابنی آرتروب (اقلی برینه اوندن اون ذره سنه طاغ قدر) ویررز
کیمکه دنیا متاعنی استرسه بز اکا دنیادن ازلده قسمت ایتدیکمز شیئی ویررز حال بوکه
انکیچون آخرتده نصیب یوقدر (مراد کافرلردر که املنی دنیایه حصر ایتمشلردر)
١٩ ام لهم شرکاؤا شرعوا لهم من الدین مالم یأذن به الله ولولا کلمة
الفصل لقضی بینهم وان الظالمین لهم عذاب الیم ۞ دین اسلامدن
غیری الله تعالانك اذن ویرمدیکی دینی انلره وضع ایتمك ایچون مشرکلرك
الهه لری وار در بو امتك کفارینه تأخیر عذاب کلمه سی سبقت ایتمش اولسه
بینلرنده عذابله قضا اولنوردی تحقیق مشرکلر ایچون عذاب الیم واردر
٢٠ تری الظالمین مشفقین مما کسبوا وهو واقع بهم والذین امنوا
وعملوا الصالحات فی روضات الجنات لهم مایشاؤن عند ربهم ذلك
هو الفضل الکبیر ۞ مشرکلری دنیاده کسب ایتدکلری قبایحدن
خوف ایدر کوررسن حال بوکه اول کسبلرینك جزاسی انلره واقع اولهجقدر
شونلرکه مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر انلر جنان باغچه لرنده در انلر ایچون
ربلری عندنده استدکلری (کرملر) واردر بونعمتلر مؤمنلره بیوك فضلدر

٢١ ذلك الذی یبشر الله عباده الذین امنوا وعملوا الصالحات
قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی ومن یقترف حسنة نزدله فیها
حسنا ان الله غفور شکور ۞ بوجنت نعمتلری اول شیدرکه الله تعالی
مؤمن وصالح عملی قوللرینی انکله مژده لردیکه سزه تبلیغ وبشارتم ایچون اجرت
استمم انجق سزه قرابتم ایچون بکا مودت ایده سز کیمکه بر طاعت یا مودتله ثواب
کسب ایدرسه بزانك ثوابله حسننی اضعاف مضاعف آرتررز تحقیق الله
عظیم الشان توبه ایدن کناهکارلری غفور ومطیعلری اعمال حسنه لریله
مجازاته شکوردر * بوآیت کریمه ده اولان قرابتی بعضلر اعمال صالحه ایله
الله تعالایه تقرب ایدنلردر دیمشلر ابن عباس رضی الله تعالی عنهدن منقولدرکه
بوآیت کریمه نزولنده صحابه سؤال ایتدیلرکه یارسول الله قرابته مودت بیورلمش
بوقربی کیملردر دیدیلر علی وفاطمه وحسن وحسیندر بیورلمش
٢٢ ام یقولون افتری علی الله کذبا فان یشاء الله یختم علی قلبك
ویمح الله الباطل ویحق الحق بکلماته انه علیم بذات الصدور ۞
مشرکلر نیچون یا قرأنی محمد الله تعالادن دیو کذب وافترا ایتدی دیرلرمی اکر
الله تعالی مراد ایتسه قلبك اوزره ختم ایدردیکه افترایه جرأت ایدیدك یاخود
قلبك اوزره صبر مهرینی اورردیکه انلرك اذالری سکا مشقت ویرمیدی
الله تعالی حکم وقضا کلماتیله باطلی محو وحقی اظهار ایدر زیرا (اول نبوت وقرأن
افترا اولسه انی محو ایدردی) الله تعالی انلرك قلبنده اولان افترا مظنه سنی بیلور
٢٣ وهو الذی یقبل التوبة عن عباده ویعفوا عن السیئات ویعلم
ماتفعلون ۞ اول الله تعالی قوللرندن ایتدکلری کناهه ندامتله اولان
توبه لرینی قبول ایدر ومراد ایتدیکی بعض جرملرینی عفو ایدر وخیر وشردن
ایشلدکلرینی بیلوب (حکمتی مقتضا سنجه دیلدیکنه عقوبت ودیلدیکنی
مغفرتله مجازات ایدر)
٢٤ ویستجیب الذین امنوا وعملوا الصالحات ویزیدهم من فضله
والکافرون لهم عذاب شدید ۞ الله تعالی مؤمن اولوب عمل صالح
ایشلینلرك دعالرینه اجابت ایدر وانلرك دعالریله استدکلرینی کندو فضلندن
زیاده ایدر وکافرلر ایچون عذاب شدید دائمی واردر
٢٥ ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض ولکن ینزل بقدر
مایشاء انه بعباده خبیر بصیر ۞ اکر الله تعالی قوللرینه رزقی وسعتله ویریدی

بر یوزنده تکبر و بربرلرینه استیلا واستعلا ایله بغی وفساد ایدەلردی ولکن
انلره رزقی ازلده تقدیر ومراد ایتدیکی قدر انزال ایدر تحقیق الله تعالی قوللرینك
احوالنه خبیر وبصیردر (مناسبی اوزره ویرر) * دینلدیکه اصحاب صفه فقر وفاقه ده
ایکن خاطرلرینه کلدیکه بزده مالدار اولیدق که مالمزی وجوه خیره صرف
ایدیدك خطورلریله بو آیت کریمه نازل اولدی
٢٦ وهو الذی ینزل الغیث من بعد ما قنطوا وینشر رحمته وهو
الولی الحمید * اول الله تعالی قوللری مأیوس اولدقدنصکره یغموری
ایندیروب جمله مخلوقاتنه رحمتنی طاغیدر واول احسان ورحمتیله قوللرینه
متوالی وهر صنعنده محموددر
٢٧ ومن آیاته خلق السموات والارض وما بث فیهما من دابة وهو
علی جمعهم اذا یشاء قدیر * الله تعالانك سموات وارضی وانلرده اولان
ذی روحی خلق ایتدیکی وحدانیتی علامتلرندندر واول انلری دیلدیکی زمان
اماته وبعده احیاو) عرصهٔ محشره جمعه قادردر
٢٨ وما اصابکم من مصیبة فبما کسبت ایدیکم ویعفوا عن کثیر *
نفسلریکزه ومالریکزه اصابت ایدن مصیبت بدلریکزله کسب ایتدیککز معاصی
سببیله‌در لکن الله تعالی انلرك چوغنی عفو ایدر
٢٩ وما انتم بمعجزین فی الارض وما لکم من دون الله من ولی
ولا نصیر * یریوزنده اوزریکزه قضا اولنان مصائبدن خلاص اولور
دکلسکز وانی سزدن دفع ایدر الله تعالادن غیری ولی وناصرکز یوقدر
٣٠ ومن آیاته الجوار فی البحر کالاعلام ان یشأ یسکن الریح
فیظللن رواکد علی ظهره ان فی ذلك لآیات لکل صبار شکور *
الله تعالانك قدرتی علامتلرندندر که طاغلر کبی کمیلر دریاده یورر اکر الله تعالی
دیلەسه روزکاری تسکین ایدوب کمیلر دریا یوزنده قالورلردی بو خصوصده
کیده صبر ایدیجی وکیدن خروجنده شکر ایدیجی مؤمنلر ایچون وحدانیت
باری یه دلالتلر واردر
٣١ او یوبقهن بما کسبوا ویعف عن کثیر ٣٢ ویعلم الذین حزب ٢
یجادلون فی آیاتنا ما لهم من محیص * وبالله تعالی دیلسه انلرك
کسب ایتدکاری معاصی سببیله اول کمیلرینی غرق ایله انلری هلاك ایدردی لکن
انلرك کناهلرینك چوغنی عفو ایتمکله نجات ویرر تاکی بزم آیتلرمزده جدال ایدنلر

بیله‌لر که انلر ایچون بزم عذابمزدن فرار وخلاص یوقدر
٣٣ فما اوتیتم من شیء فمتاع الحیوة الدنیا وما عند الله خیر وابقی
للذین آمنوا وعلی ربهم یتوکلون * مال دنیادن سزه ویریلان شی
یالکز حیاتکزده انکله کچنمکدر شونلر که الله تعالانك وحدانیتنه ایمان ایدوب
امورلرنده اکا توکل ایدرلر انلر ایچون آخرتده الله تعالی عندندن حطام دنیادن
خیرلو ودائمی ثواب جزیل واردر
٣٤ والذین یجتنبون کبائر الاثم والفواحش واذا ما غضبوا هم
یغفرون * وشونلر ایچوندر که شرك ونفاق ور یا کبی کناه کبائردن
واعمال فاحشه‌دن اجتناب ایدرلر وبر کیمسه‌یه غضب ایتدکلرنده حلم
وعفوله معامله ایدرلر
٣٥ والذین استجابوا لربهم واقاموا الصلوة وامرهم شوری
بینهم ومما رزقناهم ینفقون * وانلر ایچوندر که ربلرینه دعوت اولندقلرنده
اجابت ایدوب امر ونهینده اطاعت ایدرلر ونمازه شرائط وارکانیله مداومت ایدرلر
وامرلرنده مشورت ایدرلر وویردیکمز رزقدن وجوه خیره انفاق ایدرلر
٣٦ والذین اذا اصابهم البغی هم ینتصرون * وانلر ایچوندر که
کفاردن انلره ظلم اصابت ایتسه (امر اولندقلری حد اوزره) اخذ انتقام ایدرلر
٣٧ وجزاء سیئة سیئة مثلها فمن عفا واصلح فاجره علی الله انه
لا یحب الظالمین * ظالمدن صدور ایدن ظلمك جزاسی اول ظلمك مثلی قدر
عقوبتدر کیمکه کندویه ظلم ایدن مسلمانك ظلمنی عفوله ترك انتقام ایتسه واول
ظالمله کندو بینی اصلاح ایتسه انك اجری الله تعالانك عهده سنده‌در
الله تعالی ظلمه ابتدا ایدنلری وانتقامده حدی تجاوز ایدنلری سومز * منقولدر که
قیامتده الله تعالی عهده‌سنده اجرتی اولان قالقسون دیو ندا اولنه اول ندایه یالکز
کندویه ظلم ایدنلری عفو ایدنلر قالقوب اجرتی مقابلی جنته ادخال اولنه
٣٨ ولمن انتصر بعد ظلمه فاولئك ما علیهم من سبیل * اول
کیمسه که ظلم اولندوغندنصکره ظالمنه ظلمی مقابلی قصاص وانتقام ایدرسه
اول کیمسه‌یه طریق عتاب وعقاب یوقدر
٣٩ انما السبیل علی الذین یظلمون الناس ویبغون فی الارض
بغیر الحق اولئك لهم عذاب الیم * عتاب وعقابه طریق انجق
شونلر اوزره‌در که ناسه ظلم ایدوب یریوزنده ناحق شی طلب ایدرلر انلر ایچون

آخرنده عذاب اليم واردر

٤٠ ولمن صبر وغفر ان ذلك لمن عزم الامور ✹ كيمكه مسلمان ظالمك
ظلمنه صبر وانتقامدن عفو ايده بو صبر وغفران يوك امور ويوك ذاتلرك كاريدر

٤١ ومن يضلل الله فما له من ولي من بعده وترى الظالمين لما راوا
العذاب يقولون هل الى مرد من سبيل ✹ بركمسنه ييكه الله تعالى مخذول ايده
اندنصكره انكچون بر دوست يوقدر كه انى انك عذابندن قورتره قيامتده
ظالملرى كوره سنكه انلر عذابى كوردكلرنده عجبا دنيايه رجوعه بر چاره
وطريق وارميدر ديه‌لر

٤٢ وتريهم يعرضون عليها خاشعين من الذل ينظرون من طرف
خفي وقال الذين امنوا ان الخاسرين الذين خسروا انفسهم واهليهم
يوم القيمة الا ان الظالمين في عذاب مقيم ✹ قيامتده ظالملر ناره
عرض اولندقلرنده كورهسنكه انلره لاحق اولان ذلدن خشوعله جهنمه يان كوزايله
نظر ايده‌لر ظلم اولمان مؤمنلر ديه‌لر كه دنياده غيرى يه ظلم ايدن كيمسه‌لر بو كون
كندو نفسلرينه واهللرينه ظلمله خسرانده درلر (اهللرى جهنمك ايسه‌لر برابر
جنتلك ايسه‌لر افتراق خسرانيدر الله تعالى انلرى تصديقله يورر) اكاه اولك كه
ظالملر عذاب مقيمده درلر

٤٣ وما كان لهم من اولياء ينصرونهم من دون الله ومن يضلل الله
فما له من سبيل ✹ قيامتده ظالملر ايچون دوستلر اولمزكه انلرى عذاب اللهدن
قورتره كيمكه الله تعالى مخذول ايده انكچون راه هدايته چاره يوقدر

٤٤ استجيبوا لربكم من قبل ان يأتي يوم لا مرد له من الله ما لكم
من ملجأ يومئذ وما لكم من نكير ✹ ايمان وتوحيده ربكز تعالى طرفندن
كلان امره اجابت وقبول ايدك اولكوندن مقدم كه الله تعالادن اولان حكمه
رد يوقدر اولكونده سزه فرار ايده‌جك ملجأ بولنمز واعمال سيئه كزى دخى انكاره
مجال يوقدر (كه صحايف اعمالكزده يازلمش واعضاكز شهادت ايدر)

٤٥ فان اعرضوا فما ارسلناك عليهم حفيظا ان عليك الا البلاغ
وانا اذا اذقنا الانسان منا رحمة فرح بها وان تصبهم سيئة بما قدمت
ايديهم فان الانسان كفور ✹ اكر انلر دعوته اجابتدن اعراض ايدرلرسه
بز سنى انلرك عمل قبحلرينى حفظ ايدیجى كوندرمدك سنك اوزرڭه لازم اولان
انجق تبليغ رسالتدر چونكه بز انسانه مال وصحتدن رحمتمزى دادرسق اكا فرحلنور

واكر انلره تقديم ايتدكلرى معصيت سببيله بر مصيبت اصابت ايتسه مقدم
ويرلمش نعمتلرى كليا انكار ايدرلر

نصف

٤٦ لله ملك السموات والارض يخلق ما يشاء يهب لمن يشاء اناثا
ويهب لمن يشاء الذكور ✹ سموات وارضك مالكى الله تعالادر نه ديلرسه
انى خلق ايدر ديلدككنه قز اولاد ويرر (لوط عليه السلام كبى) وديلدككنه
اوغل ويرر (ابراهيم عليه السلام كبى)

٤٧ او يزوجهم ذكرانا واناثا ويجعل من يشاء عقيما انه عليم
قدير ✹ ياخود ديلدككنه ذكور واناث اولادلرى اعطا ايدر (پيغمبرمز
عليه السلام كبى) وديلدككنى دخى ولدى اولمز ايدر (يحيى وعيسى عليهما السلام كبى)
الله تعالى قوللرينه نه ويره‌جككنى بيلور وهر شيئه قادردر

٤٨ وما كان لبشر ان يكلمه الله الا وحيا او من وراء حجاب او يرسل
رسولا فيوحي باذنه ما يشاء انه علي حكيم ✹ بر آدمه الله تعالى ايله
تكلم ايتمك اولمدى انجق وحى والهام ومناملة ياخود وراء حجابدن (موسى
عليه السلام كبى بلا رؤيه) ياخود ديلدككنه ملائكه دن رسول كوندروب
انى اذنيله اول كمسنه يه وحى وافاده ايده الله تعالى مخلوقيت صفتندن عالى ومنزه
اولمغله دنياده كورلمز وبشرله تكلمى مقتضاى حكمتيدر

٤٩ وكذلك اوحينا اليك روحا من امرنا ما كنت تدري ما الكتاب
ولا الايمان ولكن جعلناه نورا نهدي به من نشاء من عبادنا وانك لتهدي
الى صراط مستقيم ✹ سائر پيغمبرلره وحى ايتديكمز كبى سكا دخى قرآنى
امرمزدن جبريل واسطه‌سيله وحى وارسال ايتدك حال بوكه قبل الوحى قرآن
وايمان شرعى نه ايدوكنى بيلمز ايدك لكن بز اول قرآن وايمانى نور قيلدقكه انكله
قوللرمزدن ديلديكمزى طريق هدايته توفيق ايدهلم و (يا محمد) سن ناسى قرآنله
طريق مستقيمه دعوت ايدرسين

٥٠ صراط الله الذي له ما في السموات وما في الارض الا الى الله
تصير الامور ✹ شول صراط مستقيم اولان دينه كه سموات وارض
وما فيهمانك خالقى اولان الله تعالانك مختاريدر اكاه اولك كه خلايقك
جمله امورى قيامتده الله تعالايه راجعدر

(سورة الزخرف مكية وهى تسع وثمانون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ حٰمٓ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ❊ حم ودلائل وبرهان ايله
ظاهر كتاب حقيچون هدايتى ضلالتدن فرق وتمييز ايتدى
٢ اِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ❊ بز اول كتابى
قرآن عربى قيلدق كه شايد معانيسنى تعقل وفهم ايده سز
٣ وَاِنَّهُ فِى اُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِىٌّ حَكِيمٌ ❊ اول قرآن
كتب سماويه نك اصلى ولوح محفوظده ثابت عندمزده تغييردن محفوظ اولوب
شانى عالى ومحكمدر
٤ اَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا اَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ ❊
اى اهل مكه سز حدى تجاوزايدن مشرك قوملر اولوب قرآنى تكذيب ايتمكزله
بز قرآنى سزدن صرف وترك ايدرميز (بلكه ييدرپى كوندروب حجتله الزام ايده رز)
٥ وَكَمْ اَرْسَلْنَا مِنْ نَبِىٍّ فِى الْاَوَّلِينَ ❊ (سنى قوم مكه ارسالمز كبى) مقدمكى
امتلره دخى چوق نبى ارسال ايتدك (كه انلرك كفرى بزم نبى ارسالمزى منع ايتمدى)
٦ وَمَا يَاْتِيهِمْ مِنْ نَبِىٍّ اِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ❊ قچان انلره برنبى
كلسه انجق اول نبيلرينى استهزا ايدر اولدبلر
٧ فَاَهْلَكْنَا اَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ الْاَوَّلِينَ ❊ وانلردن
قوت جهتيله اقوى اولانلرى استهزالرى سببيله بز هلاك ايتدك (انلرك قصه لرى
قرآنده مواضع وافره ده كچدى)
٨ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ
الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ❊ اكر آسمان وزمينى كيم خلق ايتدى ديو مشركاره سؤال
ايتسك البته حكم وفرماننده غالب واحوال عالمه عالم الله تعالى خلق ايتدى ديرلر
٩ اَلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ❊ اول الله تعالا كه سزه زمينى قرار وراحت ايچون
بساط قيلدى واول زمينده يوللر قيلديكه شايد اول طريقلر ايله استديككز
بلاد وقرايه سهولتله كيده سز
١٠ وَالَّذِى نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَاَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذٰلِكَ
تُخْرَجُونَ ❊ الله تعالى كوكدن (سزه مصلحت وزراعتكزه) كفايت مقدار
يغمور كوندروب انكله قوريوب ميت اولمش بلده يى احيا ايدر زبو بلدهٔ ميته يى
احيامز كبى سز دخى قبرلريكزدن زنده اولوب چيقاريلور سكز

١١ وَالَّذِى خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْاَنْعَامِ
مَا تَرْكَبُونَ ❊ اول الله تعالى اجناس وانواع مخلوقاتى ياراتدى وسز كچون
سوار وحوايجكزى تحميله بحرده كمى وانعامدن ياراتدى
١٢ لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ اِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ
وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِى سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ١٣ وَاِنَّا اِلَى رَبِّنَا
لَمُنْقَلِبُونَ ❊ تا اول كمى يا حيوانك ارقه سنه بنزكن ربكز تعالانك نعمتنى
ذكر ايدوب بعد الركوب ديه سزكه اول نقايصدن منزه اولان الله تعالى بزه
بونى تسخير ايتدى (سوار اولدق كه) بز بونى بر وجهله ضبطه قدرتمز يوغيدى
وبز آخر عمرمزده تابوته سوار اولوب ربمز جل شانه يه رجوع ايديجيلردنز
❊ روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام اياغنى اوزنكويه قوينديقلرنده (بسم الله)
دير ايدى ودابه سى اوزرينه جلوسلرنده (الحمد لله على كل حال سبحان الذى
سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين وانا الى ربنا لمنقلبون) دير ايدى
١٤ وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُبِينٌ ❊
مشركلر (الله تعالانك سموات وارضك خالقى اولديغنى اعترافلرندنصكره) انك بعض
عبادنى اكا اشراك ايدرلر تحقيق كافرلر الله تعالا يه ولد اسناديله آشكاره كفرده درلر
١٥ اَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَاَصْفَيكُمْ بِالْبَنِينَ ❊ آيا الله تعالى
مخلوقاتندن سزك بغض ايتديككز قز اولادى اتخاذ ايدوب سزك مقبولكز
اولان اوغل اولادى سزه مى اختيار ايتدى
١٦ وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا
وَهُوَ كَظِيمٌ ❊ الله تعالايه اسناد ومثل ايتدكلرى قز اولادله مشركلرك
برينه قز اولادك اولدى ديو خبر ويرسه لر غم وكدرندن يوزى سياه اولوب نفرت
ايدر ❊ امدى كندولرى نفرت ايتدكلرى قز اولادى الله تعالايه نيچه اسناد ايدرلر
١٧ اَوَمَنْ يُنَشَّؤُا فِى الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِى الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ❊ الله تعالايه
بنات نيچه نسبت اولنور كه انلر زينتله نشأت وتربيه اولنمش وحين مجادله
ومخاصمه ده تقرير وحجتنى بيان ايده ميوب مغلوبه لردر
١٨ وَجَعَلُوا الْمَلٰئِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمٰنِ اِنَاثًا اَشَهِدُوا خَلْقَهُمْ
سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْئَلُونَ ❊ مشركلر الله تعالانك مقبول ومرغوب
قوللرى ملكلرى ناقصة العقل نسوان قيلمرليه تحقير ايدرلر الله تعالى ملكلرى
خلق ايتدكده مشركلر حاضرميدبلر انلرك بو شهادتلرى يازيلوب قيامتده

اندن سؤال اولنورلر

(١٩) وقالوا لو شاء الرحمن ما عبدناهم ما لهم بذلك من علم ان هم
الا يخرصون ※ ودیرلر كه اكر الله تعالى بزم ملائكه یه عبادتمزی دیله‌میدی
بز انلره عبادت ایتمزدك انلر اول عملاربنی مشیئته تعلیق ایتملری علمسز و حجتسز اولمغله
انلر اول كلامی انجق ظن وتخمینله دیرلر

(٢٠) ام آتیناهم كتابا من قبله فهم به مستمسكون ※ بوخسه
بز انلره قراندن مقدم كلاملرینی تصدیق ایدر كتابمی ویردك كه انی حجت وتمسك ایدرلر

(٢١) بل قالوا انا وجدنا آباءنا على امة وانا على آثارهم مهتدون ※
بلكه انلر دیرلر كه بز بابالرمزی بو طریق وبو ملت اوزره بولدیغمزدن انلرك آثارینه
اویوب كتمشلرز

(٢٢) وكذلك ما ارسلنا من قبلك فى قرية من نذير الا قال مترفوها انا
وجدنا آباءنا على امة وانا على آثارهم مقتدون ※ بونك كبی سندن
مقدم قریه اهلنه بر انذار ایدیجی پیغمبر كوندردیكمزده انلرك جباره‌لری رسوللرینه
بز بابالرمزی بر دین وآیین اوزره بولدق بز دخی انلرك آثارینه اقتدا اولنمشز دیدیلر

(٢٣) قال اولو جئتكم باهدى مما وجدتم عليه آباءكم قالوا انا بما ارسلتم
به كافرون ※ پیغمبرلری انلره دیدیكه اكر بن سزه بابالریكزك دیندن
طوغری ورشیددین كوسترسم ینه بابالریكزك دیننده اولورمیسكز انلر كمال عناد
ومكابره‌لرندنناشی سزك ارسال اولندیغكز شیئه بز كافرلرز دیدیلر

(٢٤) فانتقمنا منهم فانظر كيف كان عاقبة المكذبين ※ بناء علیه
بز دخی انلردن عذابمزله انتقام ایتدك نظر ایله كه رسوللرینی تكذیب ایدنلرك
عاقبتی نیجه اولدی

(٢٥) واذ قال ابراهيم لابيه وقومه اننى براء مما تعبدون ※
یاد ایله شونیكه ابراهیم علیه السلام (مغاره دن چیقدقده) باباسنه وقومنه تحقیق
سزك عبادت ایتدیككز اصنامكزدن بن بری یم دیدی

(٢٦) الا الذى فطرنى فانه سيهدين ※ انجق بنی خلق ایدنه عبادت
ایدرمكه اول بنی هدایتده ثابت ایدر

(٢٧) وجعلها كلمة باقية فى عقبه لعلهم يرجعون ※ وابراهیم
علیه السلام كلمهٔ توحیدی ذریتنده باقی قیلدی شاید كه مشركلر شركدن
رجوع ایدوب انك دیننه كله‌لر

(٢٨) بل متعت هؤلاء وآباءهم حتى جاءهم الحق ورسول مبين ※
(پیغمبر علیه السلامك عصرنده بولنان) كفار قریشی وبابالرینی عمر ونعمتله كچندردك
تا كه انلره كلام حق اولان قرآن ودین اسلام ودلائل ظاهره ایله بر پیغمبر كلدی

(٢٩) ولما جاءهم الحق قالوا هذا سحر وانا به كافرون ※ وقتا كه
انلره حق اولان قرآن كریم كلدكده (بو نعمت عظمایه شكر ایده‌جكلر ایكن) انلر
بو قرآن سحردر بز انكا كافرلرز دیدیلر

(٣٠) وقالوا لولا نزل هذا القرآن على رجل من القريتين عظيم ※
دیدیلركه نوله‌یدی بو قرآن مكه وطائف شهرلرینك برنده اولان (ولید بن مغیرهٔ
مكی یاعروة بن مسعود الثقفی الطائفی كبی) مال وجاه صاحبی بیوك كیمسه‌لره
نزول ایدیدی (كویا رسالت مالدار كیمسه‌یه ویریلور ظن ایتدیلر بیلمدیلركه انك
مستحقی الله تعالى اعلمدر)

(٣١) اهم يقسمون رحمت ربك نحن قسمنا بينهم معيشتهم فى الحيوة
الدنيا ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات ليتخذ بعضهم بعضا سخريا
ورحمت ربك خير مما يجمعون ※ ربك جل شانه‌نك رحمتی (اولان نبوت
ورسالتی) انلرمی تقسیم ایدرلر یاخود رحمت خزینه سنك مفتاحلری انلرك
یدنده میدر (كه دیلدكلرینه نبوت ویره‌لر) دنیاده‌كی معیشتلرینی بز انلرك بینلرنده
تقسیم ایتدك (كه بو نعمت صغیره وسریع الزوال درانی دخی تدارككده عاجزلردر
نعمت كبیره اولان رسالت انلرك نیجه وسعنده اوله‌بیلور) دنیاده ناسك بعضنی غنا
وفقر وریاست وخدمت ایله تفاوت درجه وتفوق اوزره بربرندن ترفیع ایتدك تا كه
بربرلرینه خدمت ایتمكله عالم نظام بوله ربك تعالى‌نك (نبوت وسائر) رحمتی انلرك
دنیاده جمع ایتدكلری قیمتی مالرندن خیرلودر

(٣٢) ولولا ان يكون الناس امة واحدة لجعلنا لمن يكفر بالرحمن
لبيوتهم سقفا من فضة ومعارج عليها يظهرون (٣٣) ولبيوتهم
ابوابا وسررا عليها يتكئون ※ اكر ناسك كلیسی بر طورده (حرص
دنیا ایله كفاری تنعمده كوردكلرنده) كفره راغب اولمسه‌لر الله تعالى‌یه كافر اولنلرك
خانه‌لرینك سقفلرینی ویوقاری چیقوب ظاهر اوله‌جقلری نردبانلرینی وخانه‌لرینك
قپولرینی واوزرینه یاتاجق سریرلرینی كمشدن قیلردق

(٣٤) وزخرفا وان كل ذلك لما متاع الحيوة الدنيا والآخرة عند ربك
للمتقين ※ وانلرك اول اشیالرینی آلتون یالدیزلی وزینتلی وآلتوندن

حزب ٣

قیلردق بو نلرك كلیسی انجق بر بقاحیات دنیا متاعیدر وربك عرشانه عندنده آخرت (یعنی نعم جنت) شرك ومعاصیدن صاقنلر ایچوندر

٣٥ وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ۞

بر كمسنه كه هواسنه تبعیتله الله تعالانك ذكرندن كورلك واعراض ایدر بز اكا دنیاده بر شیطان ضم وتسلیط ایدوب انك مصاحبی اولور یاخود جهنمده ایكسی بر زنجیره اوربلوب مقارنی اولور

٣٦ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ۞

شیطانلر انلری طوغری یولدن منع ایدر مع هذا انلر هدایتده یز ظن ایدرلر

٣٧ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ ۞

حتی اول قرینی ایله محشرده درگاهمزه كلدكده اول كیمسه قرینی شیطانه دیه كه نولیدی بنمله سنك بیننمزده مشرق ایله مغرب قدر بعید اولیدی سن نه قبیح قرین ومصاحب اولدك

٣٨ وَلَن يَنفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذ ظَّلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ۞

بوكون سزك ندامت واعتذاركز فائده ایتمز كه دنیاده كندیكز نفسكزه ظلم ایتدیكز (دنیاده مقارنتكز كبی) همان عذابده دخی مشترك سكز

٣٩ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَن كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۞

یا محمد شونلر كه قلبی صاغر اوله سن اكا حق ایشتدرمكه وانلر كه قلب كوزلری كور اوله سن اكا هدایتی كوسترمكه واولكه علم اللهده ضلالتی ظاهر اولوب اكا عذاب واجب اوله سن انی ارشاده قادرمیسین (همان نفسكه بیهوده تعب در)

٤٠ فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُم مُّنتَقِمُونَ ۞ اگر سكا قومكك عذابنی كوسترمدن) سنی جوار رحمته كتورر سك صكره دخی دنیا یا آخرتده انلره عذابمزله انتقام ایدرز

٤١ أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ ۞

یاخود انلره وعد ایتدیكمز عذابی سكا كوسترمك استرسك بز انلری هلاك ایتمكله قادرز (بزی اندن منع ایدر اولمز)

٤٢ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۞

احكام شرایعدن سكا وحی اولنانه تمسك ایله طوت تحقیق سن صراط مستقیمده ومنزل مقصودده سن

٤٣ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ۞ اول قرآن

(لغت عربی اولمغله) سكا وقومكه شرف وعزدر اول شرفك شكرندن وحقنی ادادن قیامتده سؤال اولنورسكز

٤٤ وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِن دُونِ الرَّحْمَٰنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ ۞ یا محمد سندن مقدم كوندردیكمز پیغمبرلرك امم وعلماسندن یاخود ملائكه دن سؤال ایتكه هیچ كیمسه یه اللهدن غیری یه عبادت اولنمغه امر ایتدكمی

٤٥ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ بز موسایه معجزاتمزله فرعون وقومنك اشرافنه كوندردك موسی علیه السلام انلره بن عالملرك ربی تعالادن سزه رسولم دیدی

٤٦ فَلَمَّا جَاءَهُم بِآيَاتِنَا إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ ۞ وقتاكه انلره معجزاتمزله كلدكده همان انجامنی تفكر ایتمكسزین اكا كولشدیلر

٤٧ وَمَا نُرِيهِم مِّنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞ بز انلره كوستردیكمز معجزه لردن هربری دیكرندن اكبر ایدی (انلر ربنی تصدیق ایتمكله) بز انلری (قحط وچكركه وقوربغه كبی) عذابلرله اخذ ایتدك كه شاید آیین باطللرندن رجوع ایدهلر

٤٨ وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ۞ انلر دیدیلر كه ای ساحر (یعنی وقتلرینه كوره تعظیما) ای حاذق وعالم وكامل سنك عندكده اجابت دعاكه عهدی اولان ربكه دعا ایتكه بو عذابی بزدن دفع ایتسون اگر عذاب بزدن دفع اولورسه سنی تصدیق ایدوب هدایت بولورز

٤٩ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ۞ وقتاكه موسانك دعاسیله بز انلردن عذابی دفع ایتدك همان عهدلرینی بوزدیلر

٥٠ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَٰذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ۞ فرعون قومی بیننده ندا ایدوب دیدیكه یاقوم ملك مصر بنم دكلمیدر بو نهرلر بنم قصرمك آلتندن آقار بنم عظمتمی كورمزمیسكز (موسی اوزره فضلمی بیلك موسی علیه السلامك دعاسیله انلردن عذاب كشف اولندوغنی كوردكلرنده فرعون قومنك ایمانه كلهلرندن خوفله قومنه بو عظمتله ندا ایتدی)

٥١ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ ٥٢ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ۞

بلكه بن خیرلویم اول كیمسه دنكه (یعنی موسادن) اول حقیر وبیقدارو (لسانده لكنت اولمغله) كلامنی فصاحتله بیان ایدهمز (اول حیثیتله ریاسته صالح اولهمز)

٥٣ فلولا القي عليه اسورة من ذهب او جاء معه الملئكة مقترنين ❋
نيچون ربسی طرفندن اكا آلتون بله زك القا اولنمش يانيچون انكله بيله ملكلر
كلوب نبوتنه اعانه اولنمش ❋ ديندیكه اولوقتده بربنی رياسته مناسب كورسلر
قوللرينه آلتون بله زكلر و بوينه آلتون طوق كيدوررلردی
٥٤ فاستخف قومه فاطاعوه انهم كانوا قوما فاسقين ❋
فرعون قومنی خفت عقللری سببيله الدايوب نقض عهدده اكا اطاعت ايتديلر
اول قوم فاسقلردن اولديلر
٥٥ فلما آسفونا انتقمنا منهم فاغرقناهم اجمعين ❋ وقتاكه
نقض عهدله بزی اغضاب ايتديلر انتقامله جمله سنی غرق ايتدك
٥٦ فجعلناهم سلفا ومثلا للآخرين ❋ صكره كلوب بويله
عناد ايدن كافرلری انلره پيرو وانلری بونلره سلف قيلدق وانلره عبرت ومثل
وقصهٔ عجيبه قيلدق
٥٧ ولما ضرب ابن مريم مثلا اذا قومك منه يصدون ❋
وقتاكه عيسی ابن مريم مثلی ضرب اولندقده سنك قومك اول مثلدن فرحلنوب
چاغرشديلر ❋ قصه سی اولدر كه سورهٔ انبياده مشركلره سز وطاپديغكز
جهنمده در بورلشيدی ابن زبعری ديديكه عيسی وعزير وملائكه يه دخی
طپيورلر وبو عيسی وعزير وملائكه مقبول الهی ايدوكی مسلمدر بونلر نارده
ايسه بز و بزم اصناممز دخی نارده اولەلم قريش بو كلامله محمدی الزام ايتدك
ديو فرحلنوب چاغرشديلر
٥٨ وقالوا ءآلهتنا خير ام هو ما ضربوه لك الا جدلا بل هم قوم
خصمون ❋ وپيغمبر عليه السلامه ديديلركه بزم الهه لرمز می خير اودر
يوخسه عيسامی خير اودر (چونكه عيسا نارده اولورسه بزم الهه لرمز دخی بيله
اولسون) انلرك سكا بو مثلی ضرب ايتملری (حقله باطلی تميز ايتملر ايچون اوليوب) انجق
جدال وخصومتدر بلكه انلر خصومت ولج وعناده بر قومدرلر
٥٩ ان هو الا عبد انعمنا عليه وجعلناه مثلا لبنی اسرائيل
٦٠ ولو نشاء لجعلنا منكم ملئكة فی الارض يخلفون ❋ عيسی انجق بزم
بر قولمزدر كه اكا نبوت انعام ايتدك وانی بنی اسرائيله (بی پدر ولادتنی) بر مثل عجيب
وامر غريب قيلدق اكر مراد ايتسك سزدن ملائكه توليد ايتديردك ياخود سزدن
بدل ملائكه كتوردك كه يريوزنده سزه خلف اوله (بونلره الله تعالی قادردر)

٦١ وانه لعلم للساعة فلا تمترن بها واتبعون هذا صراط مستقيم ❋
عيسی عليه السلامك حدوث يانزوليله قيامتك قريب اولديغی بيلنور قيامتك
كلمسنده شك ايتميك بنم رسولمه وشرعمه تابع اولك ايشته صراط مستقيم بودر
٦٢ ولا يصدنكم الشيطان انه لكم عدو مبين ❋ شيطان سزی
اول صراط مستقيمدن منع ايتمسون زيرا اول سزه آشكار دشمندر
٦٣ ولما جاء عيسی بالبينات قال قد جئتكم بالحكمة ولابين لكم
بعض الذی تختلفون فيه فاتقوا الله واطيعون ❋ وقتاكه عيسی
عليه السلام حجت ظاهره لرله كلدكده ديديكه ياقوم بن سزه شريعتله كلدمكه
امر دينده اختلاف ايتديككز شيئك بعضنی سزه بيان ايدهيم الله تعالادن
سزه تبليغ ايتديكم شيده الله تعالادن قورقوب بكا اطاعت ايدك
٦٤ ان الله هو ربی وربكم فاعبدوه هذا صراط مستقيم ❋
الله تعالی بنم وسزك ربكزدر انك وحدانيتنه اقرار ايله عبادت ايدك كه
اول صراط مستقيمدر
٦٥ فاختلف الاحزاب من بينهم فويل للذين ظلموا من عذاب
يوم اليم ❋ نصاری (يعقوبيه ونسطوريه ومرقوسيه وملكائيه ناميله)
فرقه فرقه اولوب (عيسی عليه السلام حقنده) بينلرنده اختلاف ايتديلر قيامتك
المناك كونی عذابندن وای اول كيمسه لره ايچونكه عيسی عليه السلامه افترا ايله
نفسلرينه ظلم ايتديلر
٦٦ هل ينظرون الا الساعة ان تأتيهم بغتة وهم لايشعرون ❋
اول كروه منتظر دكللرميدر كه قيامت انلره فجأة كلور انلر ايسه امور دنيايه
اشتغاللرندن اندن خبرلری يوقدر
٦٧ الاخلاء يومئذ بعضهم لبعض عدو الا المتقين ❋ اول كونده
كفر اوزره اولان دوستلر بربرلرينه دشمندرلر انجق متقيلرك بربرلرينه لله فی الله
اولان دوستلقلری باقی اولمغله باذن الله شفاعت ايدرلر
نصف ٦٨ ياعباد لاخوف عليكم اليوم ولا انتم تحزنون ❋ الله تعالی
متقيلره بيوره كه ای بنم قوللرم بو كونده سزه عذابدن خوف يوقدر ودنياده كی
اعمالكزدن محزون دخی اولمزسكز
٦٩ الذين آمنوا بآياتنا وكانوا مسلمين ❋ انلركه آيتلرمزه ايمان
ايدوب امرمزه مطيع ومنقادلر ايدی

٧٠ ادخلوا الجنة انتم وازواجكم تحبرون ❋ انلره دینوركه
سز ومؤمنه زوجه‌لركز سرور وحبور ايله جنته كيرك
٧١ يطاف عليهم بصحاف من ذهب واكواب وفيها ما تشتهيه
الانفس وتلذ الاعين وانتم فيها خالدون ❋ اول جنتده اولان قوللره
التوندن طباقلرله انواع طعام ودستيلرله اصناف شراب دور اولنور وانده
نفسلرك اشتها ايتديكی وكوزلرك مشاهده سيله لذت آلنان اشيا ويريلور
ومع هذا سز اول جنت ونعيمده ابدی دائملرسز
٧٢ وتلك الجنة التي اورثتموها بما كنتم تعملون ❋ بو جنت
سزه دنياده‌كی اعمال حسنه‌كز سببيله ميراث قلنمشدر
٧٣ لكم فيها فاكهة كثيرة منها تأكلون ❋ انده سز ايچون
چوق ميوه‌لر واردر آرزو ايتديككز انده حاضر اولوب اكل ايدرسز
٧٤ ان المجرمين في عذاب جهنم خالدون ❋ كافرلر عذاب
جهنمده دائملردر
٧٥ لا يفتر عنهم وهم فيه مبلسون ❋ انلردن عذاب بر آن
خفيفلنمز وانلر نجاتدن مأيوسلردر
٧٦ وما ظلمناهم ولكن كانوا هم الظالمين ❋ بز انلره بی كناه
عذابله ظلم ايتمدك لكن انلر شرك ومعاصيله نفسلرينه ظلم ايتديلر
٧٧ ونادوا يا مالك ليقض علينا ربك قال انكم ماكثون ❋
(نجاتدن مأيوس اولملريله) خازن جهنمه ندا ايده‌لر كه يا مالك ربك جل شانه‌يه
بزم ايچون نياز ايله كه بزه موتله حكم ايلسون مالك انلره (قرق ييل بكلدنصكره)
سز عذابده دائملرسز ديو جواب ويره
٧٨ لقد جئناكم بالحق ولكن اكثركم للحق كارهون ❋ انلره ديليه كه
پيغمبر اسانيله بز سزه حق كلامی كوندردك لكن اكثريكز انی كريه كورديكز
٧٩ ام ابرموا امرا فانا مبرمون ❋ مشركلر حق رد وابطال امرينی محكم
ايتديلرسه بز دخی امرمزی محكم ايدوب حيله‌لرينی ابطال وانبيايه نصرت ايده‌رز
٨٠ ام يحسبون انا لا نسمع سرهم ونجويهم بلى ورسلنا لديهم
يكتبون ❋ يوخسه قلبلرينه كلن سرلرينی وكزلو مشورتلرينی بز ايشتمزمی
ظن ايدرلر بلى جمله‌سنی ايشيدرز (وآشكار ونهانی عمللرينی تحرير مأمور ايتديككز
يانلرنده اولان حفظه ملكلرمز دخی يازرلر

٨١ قل ان كان للرحمن ولد فانا اول العابدين ❋ يا محمد انلره ديكه
زعمكز اوزره اكر الله تعالانك فرضا ولدی اولسه مقدم عبادت ايدیجی بن اولوردم
• ياخود (لفظ ان نافيه اولمغله) رحمن ايچون ولد اولمديكه بن موحدلرك اسبقی يم
٨٢ سبحان رب السموات والارض رب العرش عما يصفون ❋
سموات وارض وعرشك ربی اولان الله تعالى مشركلرك ولد له وصف
ايتدكلرندن منزهدر
٨٣ فذرهم يخوضوا ويلعبوا حتى يلاقوا يومهم الذي
يوعدون ❋ انلری ترك ايله كه مشغول اولدقلری باطل عمللره كرشسونلر
ودنيالريله اوينسونلر تا كه وعد اولندقلری قيامت كوننه ملاقی اوله‌لر
٨٤ وهو الذي في السماء اله وفي الارض اله وهو الحكيم العليم ❋
اول الله تعالى كوكده ملكلرك ويرده انس وجنك معبوديدر خلقك تدبيرنده
حكيم ومصالحنده عليمدر
٨٥ وتبارك الذي له ملك السموات والارض وما بينهما وعنده
علم الساعة واليه ترجعون ❋ الله ذو الجلال جمله مخلوقاتدن متعاليدر
سموات وارض وبينلرنده اولنلرانك ملكيدر وقيامتك قائم اوله‌جق ساعتنك علمی
انك عندنده در كه خلق انده اكا رجوع اولنورلر
٨٦ ولا يملك الذين يدعون من دونه الشفاعة الا من شهد بالحق
وهم يعلمون ❋ انلر الله تعالادن غيری شفيع زعميله عبادت ايتدكلری (ملائكه
وعيسى وعزير عليهم السلام) دن شفاعته مالك اولمزلر اول ذاتلر انجق الله تعالانك
وحدانيتنه شهادت ايدن كنهكار مؤمنلری بيلوب انلر ايچون شفاعت ايدرلر
٨٧ ولئن سألتهم من خلقهم ليقولن الله فانى يؤفكون ❋
اكر سن اول عابدلره ومعبودلره سزی كيم خلق ايتدی ديو سؤال ايتسك
الله تعالى خلق ايتدی ديرلر (بو سؤالده عظمت باريدن مكابره وانكاره مجال يوقدر)
امدی انك عبادتندن صرفله غيری‌يه نيجه عبادت ايدرلر
٨٨ وقيله يا رب ان هؤلاء قوم لا يؤمنون ٨٩ فاصفح عنهم
وقل سلام فسوف يعلمون ❋ پيغمبر عليه السلامك يا ربی بو معاند قوم
قريش مكابره‌لرندن ناشی ايمانه كلمزلر كلامی نزد بارييده معلوم اولمغله بيورلديكه
امدی انلردن اعراض ايله وانلره شرلرندن تسلم ومتاركه ايچون سلام ايتكه
عن قريب كفرلرك عاقبتی نه اوله‌جغنی بيلورلر

ـ ٤٤ ـ (سورة الدخان مكية وهى سبع وخمسون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) حم والكتاب المبين ✵ يا محمد حى وقيوم حقيچون حق وباطل
بيننى فرق ايديجى قرآن حقيچون
(٢) انا انزلناه فى ليلة مباركة انا كنا منذرين ✵ دين ودنيايه
منفعتى اولان قرآنى بز (رحمت نزولى ودعوت اجابتى ونعمت تقسيمى وسائر) بركات
كيجه سى (اولان ليلهٔ قدر وليلهٔ براتده لوح محفوظدن سماء دنيايه) انزال ايتدك كه
انكله كفارى انذار ايده رز
(٣) فيها يفرق كل امر حكيم ✵ اول كيجه ده (كله جك سنه نك
اول كيجه سنه دك) مجموع خير وشرور زقلر واجللر فرق اولنوب حكم وفيصل
ويريلور (ولوح محفوظه ثبت اولنور وهر امور مؤكل ملكلره تسليم اولنور)
(٤) امرا من عندنا انا كنا مرسلين (٥) رحمة من ربك انه
هو السميع العليم ✵ (واول كيجه ده يا اول سنه ده) عندمزدن امر اولهرق
ربك تعالادن مؤمنلره رحمت اولديغى حالده رسوللر كونده ررز اول الله تعالى
قوللرينك اقوال ومناجاتنى ايشيديجى ونيتلرينى بيليجيدر ✵ ديندیكه نسخهٔ
ارزاق ميكائيل ونسخهٔ حروب وزلازل وخسوف جبرائيل ونسخهٔ مصائب
عزرائيل ونسخهٔ اعمال سماء دنيا صاحبى اسرافيل عليهم السلامه ويريلور
(٦) رب السموات والارض وما بينهما ان كنتم موقنين ✵
اول سموات وارض وانلرك بينلرنده اولانلرك ربيدر اگر سزشك وشبهه ايتميوب
يقين طلب ايدنلردن ايسه كز
(٧) لا اله الا هو يحيى ويميت ربكم ورب آبائكم الاولين ✵
اندن غيرى معبود بالحق يوقدر خلقى احيا واماته ايدر سزك واولكى بابالركزك
خالق ورازق وربيسيدر
(٨) بل هم فى شك يلعبون ✵ بلكه كافرلرك بو كلامه يقينلرى
اولميوب قرآندن شكده اولملريله انى لعب واستهزا ايدرلر
(٩) فارتقب يوم تأتى السماء بدخان مبين ✵ سما دخانله كلديكى
كونه منتظر اول كه مشركلرك حالنى كوره سين ✵ ديندیكه عرب شر غالبه
دخان تسميه ايدرلر يعنى انلره شر غالب كلديكى كونه منتظر اول ديمك اوله
ياخود علامات قيامتدن مقدم اول دخان ظهور ايدر وفرق كون مشرقله

مغرب بيننى احاطه ايدوب مؤمنلر زكام كافرلر سه سرخوش اولوب
تو توون اغزلرندن بورنلرندن كيروب دبرلرندن چيقه ✵ مفسرين بو دخانه بعض معنالر
دخى ويرمشلردر العلم عند الله
(١٠) يغشى الناس هذا عذاب اليم ✵ اول دخان ناسى قاپلادقده
ديه لركه بو بزه عذاب اليمدر
(١١) ربنا اكشف عنا العذاب انا مؤمنون ✵ يا ربنا بزدن
بو عذابى كشف ايله كه بز ايمانه كله لم
(١٢) انى لهم الذكرى وقد جاءهم رسول مبين ✵ بو قدرجه
علامت دخانله انلره تذكر وتفكر نيجه حاصل اوله جق انلره دخاندن اعظم آيات
ومعجزات ظاهره ايله رسول كلمشيكن متذكر ومتنصح اولمديلر
(١٣) ثم تولوا عنه وقالوا معلم مجنون ✵ اول رسول بويله
معجزاتله كلديكدنصكره اندن اعراض ايدوب (اول قرآنى جبر ويسار نام
غلام اعجميدن) اوكرنمشدر مجنوندر ديديلر
(١٤) انا كاشفوا العذاب قليلا انكم عائدون ✵ بز سزدن اول
عذابى كشف ايدوب آز وقت قالديررز سز ينه كفر وشركگزه عودت ايدرسز
✵ على قول مشركلره قحط عظيم عذابى اصابت ايتمكله پيغمبرمز عليه السلامدن
دعا نيازلرينه مبنى بعد الدعا اول عذاب دفع اولدى وعلى قول اول دخان
عذابى فرق كوندنصكره دفع اولمغله باى وجه كان انلر ينه اولكى فسق
وشركلرينه عودت ايدرلر
(١٥) يوم نبطش البطشة الكبرى انا منتقمون ✵ يوم قيامتده
يا يوم بدرده بز انلرى كمال قدرت وعنفله اخذ ايدوب انلردن انتقام ايده رز
(١٦) ولقد فتنا قبلهم قوم فرعون وجاءهم رسول كريم ✵
قريشدن مقدم بز فرعون قومنى امهال وكثرت اموال ايله امتحان ايتدك وانلره
بر رسول كريم كلدى (كه اول موسى عليه السلامدر)
(١٧) ان ادوا الى عباد الله انى لكم رسول امين ✵ انلره ديديكه
الله تعالانك قوللرينى (يعنى بنى اسرائيلى) بكا ويرك بن سزكچون وحيله امين رسولم
(١٨) وان لا تعلوا على الله انى آتيكم بسلطان مبين ✵ والله تعالانك
رسول ووحينه اهانتله كبر ايتميك بن سزه صدق دعوامى مبين حجتله كلدم
(١٩) وانى عذت بربى وربكم ان ترجمون ✵ وبن بنم وسزك حزب ٤

ربكز تعالايه صغنورم كه سز بنى رجم وقتل ايتمكزدن اول بنى حفظ ايدر
(٢٠) وَاِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِى فَاعْتَزِلُونِ ❁ اكر بكا ايمان ايتمزسكز
بندن برطرف اولوب بنى اينجتميك
(٢١) فَدَعَا رَبَّهُ اَنَّ هٰؤُلَاءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ❁ (انلر ايمانى قبول ايتمدكلرنده)
موسى عليه السلام انلره بددعا ايدوب يارب بونلر كفر اوزره مصر بر قومدر ديدى
(٢٢) فَاَسْرِ بِعِبَادِى لَيْلًا اِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ❁ (دعاسى قبول اولوب
الله تعالى بيورديكه) قوللرم بنى اسرائيله كيجه (مصردن) چيقوب كيت فرعونيلر
سزك چيقديغكزدن خبر الدقلرنده ارديكزدن كلورلر
(٢٣) وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُغْرَقُونَ ❁ سن قومكله بحرى
كچدكدنصكره عصاكله اوروب دكزى قاپامه آچق براق زيرا فرعون وعسكرى
اكا كيروب غرق اوله جقلردر
(٢٤) كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (٢٥) وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ (٢٦)
وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ❁ (فرعونيان اول بحره غرق اولدقلرنده
مصرده) نقدر بوستانلرينى ونهرلرينى واكينلرينى وزينتلو مكرم منزل ومقاملرينى
والفت وطبيعت ايتدكلرى ميوه ونعمتلرينى ترك ايتديلر
(٢٧) كَذٰلِكَ وَاَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا اٰخَرِينَ ❁ انلرى اول اموال ونعمدن
اخراجمزكبى بزانى بنى اسرائيله ياغيرى قومه ميراث ويردك
(٢٨) فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْاَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ❁
انلرك كفروشركلرى سببيله سما وارض انلرك هلاكنه اغلمدى وانلره عذاب كلدكده
وقت آخره نظر ومهلت ويرلمديلر ✱ زيرا دينلديكه بر مؤمن فوت اولسه سما وارض
قرق صباح انكچون اغلرلر كه كوكده بر مؤمن ايچون ايكى قپو اولوب بريندن
رزقى اينرو بريندن عمل صالحى چيقار وزمين دخى انك ركوع وسجوديله محظوظ
اولور سما وارض انلردن محروم اولدقلرى ايچون بكا ايدرلر
(٢٩) وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِى اِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ (٣٠) مِنْ فِرْعَوْنَ
اِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ❁ بز بنى اسرائيلى فرعونك عذاب
حقارتندن قورتاردقكه اول انلره غلبه ايله (اوغللرينى قتل وتكبرله) شرده
حدى تجاوز ايدنلردن ايدى
(٣١) وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلٰى عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ❁ بز بنى اسرائيلى
استحقاقلرينه علممز جهتيله زمانلرينك عالملرى اوزره اختيار ايتدك

(٣٢) وَاٰتَيْنَاهُمْ مِنَ الْاٰيَاتِ مَا فِيهِ بَلٰؤٌا مُبِينٌ ❁ بز انلره (بحرى يارمق وبلوطله
كولكه ايتمك وقدرت حلواسى وبلدرجين ياغدرمق كبى) نعمتلر اظهار ايتدك
(٣٣) اِنَّ هٰؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ اِنْ هِىَ اِلَّا مَوْتَتُنَا الْاُولٰى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ❁
بومكه كفارى ديرلركه عاقبت حال بزم موتمز انجق بودنياده كى موت اولايدر
بوندنصكره بزه ديرلمك وبعث ونشر يوقدر
(٣٤) فَاْتُوا بِاٰبَائِنَا اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❁ اكر موتدنصكره بعث
اولنور ديديككزده صادق ايسه كز بزم فوت اولان بابالرمزى احيا ايدوب كتورك
(٣٥) اَهُمْ خَيْرٌ اَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ اَهْلَكْنَاهُمْ اِنَّهُمْ كَانُوا
مُجْرِمِينَ ❁ قوت وشدتده قريشمى زياده در يوخسه قوم تبعمى وانلردن
مقدمكى قوم (عاد وثمود) مى زياده در بز اهل قوملرى هلاك ايتدك زيرا انلر منكر
بعث كافرلر ايدى ✱ دينلديكه تبع مؤمن ايدى قومى كافر ايديلر حق تعالى انكچون
قومنى ذم ايدوب تبعى ذم ايتمدى ابن عباس رضى الله تعالى عنهما تبعك پيغمبر
اولديغى واولمديغى معلوم دكلدر ديدى عايشه رضى الله تعالى عنها دير ايديكه
تبع بر رجل صالح اولمغله انى سب ايتمكز ✱ بو تبعك قصه سنى مواهبله خازن بووجهله
تحرير ايدركه بو كاتبع حميرى ديرلردى ملوك يمندن اولوب كثرت اتباع صاحبى
اولمغله بويله تسميه اولنمش ياخود اولو قتده ملوك يمنه تبع دينورردى كنيه سى
ابو كرب اسمى اسعد بن ملكا ايدى كلى عسكر صاحبى اولمغله عالمى كشت وكذار
ايدوب حتى حيره يى وسمرقندى اول بنا ايلدى ديرلر بروقتده مدينهٔ منوره ده
بر اوغلى مقتول اولمغله كلى لشكرله مدينه يه توجه ايدوب اهالیسنى استيصال
ومدينه يى خراب ايتمك قصديله كلوركن بنى قريظه يهوديلرى علماسندن كعب
واسدنامان عمزاده لر ايكى عالم اكافارشو واروب ديديلر كه اى ملك سن بو عزيمتكى
ترك ايله بو مدينه يه آخرزمان پيغمبرى هجرت ايده جكدر بو پيغمبرمز عليه السلامك
اوصاف واحوالنى تماما تعريف ايتمليله قتل وغارتدن اعراض ايدوب كندو
آتش پرست اولمغله اول ايكى عالمك اللرنده مسلمان اولدى واهل كتابدن وافر
كيمسه يى برابر الوب يمنه متوجه اولدى اثناى راهده هذيلدن بر كيمسه اكا
كلوب ديديكه بن سكا بر خانه كوسترەيمكه التون وكمش واينجو وسائر جواهرله
طلودر ديدى قبيلهٔ هذيلك مرادلرى انك مكه يه قصديله من عند الله هلاك
اولمسيدى تبع بو ماده يى يانده برابر اولان اهل كتاب علماسنه خبر ويردى انلر
ديديلر كه اى ملك زنهار بو بر شريف بيندركه بوكا كيم قصد ايتديسه هلاك

اولمشدر سز اکا تعظیم ایدوب قربانلر ذبح ایتمك کرکسز واقع حال تبع آلتی یوك
دوه قربان ایدوب وبیت شریفه کسوه اورتدیکه بیت شریفه اول کسوه ایجادی
بونکدر التی کون مکه ده اکلنوب اهالیسنی اطعام و بیتی طواف ایدوب یمنه
عازم اولدی قومی اولان حمیره وارد قده سن بزم دینمزدن آیرلدك دیو قبول ایتمدیلر
تبع وحدانیت خدایی انلره تکلیف ایتدیکه عناد ومخالفت ایدوب آخر الامر
آتش امتحاننده قرار ویردیلر انلرك بر طاغك اتکنده بر آتشکده لری وار ایدیکه
ایکی دعوا جنك فیصل ویرلمز بر دعوا اولدقده اول آتشه کتوروب ادخال
ایدرلر دی باطلی یقار حق اولانی یاقمزدی بو قول ایله اول آتشکده یه واروب علماء یهود
توریتلری بوینلرنده کیردیلر یانمدیلر وحمیریلر بتلر یله کیروب تماما یاندیلر * منقولدرکه
تبع رسالتپناه افندمز علیه السلامه نامه یازوب سامول نام یهودی یه ویروب
سپارش ایلدیکه اکر اول آخر زمان پیغمبرینه ایریشورسك ویرو خسه اولادلریکه
وصیت ایله انك شرف ظهوریله قنغیسی فیضیاب اولورسه بو امانتی ویرسون
دینلمشکه یکرمی برنجی قرن اولادی ابی ایوب انصاری اولمغله امانت مذکوری
اول عرض حضور نبوی ایلدکده اوچ کره مرحبا بالاخ الصالح بیورمشلر
بعثتدن یدی یوز سنه مقدم پیغمبرمز علیه السلامه ایمان کتورن ابو کرب اسعد
حمیری که تبع در دیو ریاشیدن منقولدر
(٣٦) وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ *
بز سموات وارضی وانلرك بینلرنده اولنی لعب خلق ایتمدك (بلکه ناس وحدانیتمزی
وثواب وعقابی بیلملری حکمتنه مبنی خلق ایتدك)
(٣٧) مَا خَلَقْنَاهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ * واهل
سما وارضی انجق سبب حقله خلق ایتدك (که طاعته ثواب ومعصیته عقاب
اولدیغی بیلنه) لکن ناسك اکثری انی بیلمزلر
(٣٨) اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ اَجْمَعِينَ * حقله باطل فصل وفرق
اولندیغی کونده ناسك جمع اوله جغی وقتدر
(٣٩) يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ (٤٠) اِلَّا مَنْ
رَحِمَ اللّٰهُ اِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ * اولکونده بردوست وبر اقربا بر دوست
بر اقربانك عذابندن برشی دفعنه ویاردمه نافع اولمز مکرکه الله تعالی نك رحمتندن
واذن کرمندن بر مؤمن بر مؤمنه شفاعت ایده الله تعالی عزیزدر تعذیبنی اراده
ایتدیکنه نصرت اولنمز رحیمدر رحمت اراده ایتدیکی کیمسه دن رحمتی منع اولنمز

(٤١) اِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ (٤٢) طَعَامُ الْاَثِيمِ * زقوم یمشی یوك
کناهکارك طعامیدر
(٤٣) كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ (٤٤) كَغَلْيِ الْحَمِيمِ * اریمش
باقر کبی قینار صو مثللی قارنلرنده غلیان ایدر
(٤٥) خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ اِلٰى سَوَاءِ الْجَحِيمِ * (زبانیه یه دینورکه) انی
اخذ و سوریه رك جهنمك اورته سنه کوترك
(٤٦) ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَاْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ * بعده انك
باشنه عذاب حمیمدن دوککز
(٤٧) ذُقْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ * (زبانیلر اکا استهزا یوزندن
دیه لرکه) بو عذابی داد زیرا سن (زعمکجه دنیاده) قومکك عزیز و کریمی ایدك
* مرویدرکه ابو جهل دیر ایدیکه بن بطحانك اعز واکرمیم زبانیلر دخی اول کلامی
اکا استهزا و توبیخله دیه لر
(٤٨) اِنَّ هٰذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ * بو اول عذابدرکه سز اندن
دنیاده شك ایدر دیکز
(٤٩) اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ اَمِينٍ * تحقیق متقیلر خوف وآفاتدن
امین مقامده درلر
(٥٠) فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (٥١) يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَاِسْتَبْرَقٍ
مُتَقَابِلِينَ * جنتلرده وپیکارلرده نازك حریرلر وصرمه لو دیبالر کیوب
سریرلر ایله بربرلرینه قارشو وار اوتوررلر
(٥٢) كَذٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ * بو کرمله اکرام ایتدیکمز کبی
حور عینی انلره قرین ایتمکله دخی اکرام ایدرز
(٥٣) يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ اٰمِنِينَ * انلر جنتده هر آرزو
ایتدکلری میوه نك احضارینی استرلر ضرر وانقطاعدن امین اولدقلری حالده
(٥٤) لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ اِلَّا الْمَوْتَةَ الْاُولٰى وَوَقٰيهُمْ عَذَابَ
الْجَحِيمِ * انلر انده انجق دنیاده کی موتدن غیری موت دادمزلر والله تعالی
انلردن عذاب جهنمی صرف ایدر
(٥٥) فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ * انلره بو فضل
وکرم ربك جل شانه دن واقعدر بو حیات ابدی ونعم انلره فوز عظیمدر

٥٦ فَاِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ❁ بز سكا قرآنى
كندو لسانكله اوزره آسان ايتدك كه قومكه قرائت ايدهكدكده شايد فهم ايدوب
متعظ اوله لر
٥٧ فَارْتَقِبْ اِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ❁ (اكر انلر انكله متعظ اولمزلرسه)
انلره كله جك عذابه منتظر اول كه انلر سنك موتكه ياسوء حالكه منتظرلردر
(اما انلره عذاب نامتناهى وسكا نصرت الهى واردر)

– ٤٥ – (سورة الجاثية مكية وهى ست وثلثون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١ حٰمٓ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ❁
يا محمد حم حقيچون بو قرآنك سكا تنزيلى عزت وحكمتله موصوف الله تعالادندر
٢ اِنَّ فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ ❁ آسمانده اولان
ملائكه ونجوم وسائرهده وارضده اولان جبال وانهار واشجار وحيوانات وسائرهده
صانعك وحدت وقدرتنه مؤمنلر ايچون علامتلر واردر
٣ وَفِى خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ اٰيَاتٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ❁
وسزك خلقكزده وحالدن حاله تحويلكزده وحيواناتك شكل وصورتلرينك اختلاف
ويريوزنه طاغلدقلرنده بعثه يقيناً ايمان ايدن قومه علامتلر واردر
٤ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ
فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ اٰيَاتٌ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ❁
وكيجه وكوندزك زياده ونقصانلغنده وقرانلق وايدنلغنده والله تعالانك سمادن
سبب رزق اولان يغموری انزالله قورييوب ميت اولمش ارضى نباتله احياسنده
وروزكارلرك هرطرفدن شديد ولين اسمه سنده قدرتنى تعقل ايدن قوم ايچون
دلالتلر واردر
٥ تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِاَىِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللّٰهِ وَاٰيَاتِهِ
يُؤْمِنُونَ ❁ بو دليللر الله تعالانك وحدانيتنه علامتلردر بز انى سكا حقله
اوقورز الله تعالانك حديثى قرآن وبو علامتلردنصكره قنغى كلامه ايناورلر
٦ وَيْلٌ لِكُلِّ اَفَّاكٍ اَثِيمٍ ❁ شدت عذاب هر كذاب وكثير كناهكار
كيمسه يه اولسون
٧ يَسْمَعُ اٰيَاتِ اللّٰهِ تُتْلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ
بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ❁ اول كمسنه تلاوت اولنان ايات الهى ايشتدكدنصكره

ايشتمدك كبى اولوب كفره اصرار ايله ايماندن استكبار ايدر اول كيمسه يى
عذاب اليم ايله مژده ايله
٨ وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا اُولٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مُهِينٌ ❁ آيتلرمزدن برشيئى ايشيدوب ويزم آيتلرمزدن اولديغنى بيلوركن
حقدن بعيد برصورتله انى استهزا ايدر اول كروه مستهزيلر ايچون آخرتده
اهانتلو عذاب واردر
٩ مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِى عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا
مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ❁ انلرك اكانو جهلرى جهتيله
جهنم اوكلرنده در واجللرندنصكره كيده جكلرى محل اولمغله آردلرنده در دنياده
كسب ايتدكلرى اموال واولاددن والله تعالادن غيرى اتخاذ ايتدكلرى دوست
ومعبودلرندن هيچ كيمسه عذاب اللهدن برشيئى انلردن دفع ايده مز وانلر ايچون
آخرتده عذاب عظيم واردر
١٠ هٰذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ
اَلِيمٌ ❁ بو قرآن رهنمادر شونلر كه ربلرينك قرآننى انكار ايتديلر انلر ايچون
آخرتده اشد والملو عذابدن عذاب واردر
١١ اَللّٰهُ الَّذِى سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِىَ الْفُلْكُ فِيهِ بِاَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا نصف
مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ❁ الله تعالى سز ايچون بحرى تسخير ايلدى
تا كه انده سز راكب اولديغكز سفينه لر انك امريله يوريه والله تعالانك فضل
وكرميله انده تجارت وصيد وسائر منفعت طلب ايده سز وشايد كه بو نعمتلره
شكر ايده سز
١٢ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ اِنَّ فِى ذٰلِكَ
لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ❁ سموات وارضده اولنلرك جميعنى كندو فضل
ورحمتنده صلاح ومنفعتكز ايچون سزه تسخير صورتنده خلق ايتدى بونلرك
تسخيرى خصوصنده حكمت الهى يى تفكر ايدن قوم ايچون نشانلر واردر
١٣ قُلْ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ اَيَّامَ اللّٰهِ لِيَجْزِىَ قَوْمًا
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ❁ يا محمد مؤمنلره ديكه شول الله تعالانك عذابى
كونلرينى تأمل واندن خوف ايتمينلرى عفو وصفح ايتسونلر تا كه الله تعالى جمله يه
دنياده كسب ايتدكلرى خير وشر عمللرينك جزاسنى ويره * ديلديكه بو آيت كريمه
آيت قتالله نسخ اولندى

(١٤) مَنْ عَمِلَ صَالِحاً فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ اَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ اِلَى رَبِّكُمْ
تُرْجَعُونَ ❊ کیم عمل صالح ایدرسه ثوابی کندیچوندر کیم عمل سیٔ ایدرسه
وبالی ینه کندو اوزرینه درصکره جمله کز ربکز طرفنه رجوع ایدوب جزا کورسکز
(١٥) وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي اِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ❊ بز بنی اسرائیله توریتی ودینده
حکمی ونبوت ویردک که انلرده اولان کثرت انبیا غیرلرده اولمدی انلری من
وسلوی کبی طیبات ایله رزقلندردق وزمانلرینک عالملری اوزره تفضیل ایتدک
(١٦) وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْاَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ
بَغْياً بَيْنَهُمْ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ❊
وانلره دین وملت امرندن وپیغمبر علیه السلامک بعثتی تحقیقه ادلهٔ ظاهره ویردک
انلر انده حقیقت حالی بیلدکلرندنصکره انجق حسد وعداوتلرندن ناشی
بینلرنده اختلاف ایتدیلر تحقیق ربک عز شانه قیامتده انلرک بینلرنده اختلاف
ایتدکلری شیئی قضا ایدوب مؤاخذه ومجازات ایدر
(١٧) ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِنَ الْاَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاءَ الَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ ❊ یا محمد بز سنی بنی اسرائیلدنصکره امر دیندن بر شریعت اوزره
قلدق که سن اکا متابعت ایت بوخسه حقیقت توحیدی بیلیوب هوالرینه متابعت
ایدنلره تابع اولمه ❊ انلر رؤساء قریشدر که پیغمبرمز علیه السلامه بابالرینک دیننه
تابع اول دیو تکلیف ایتمشلر ایدی
(١٨) اِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْئاً وَاِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ
بَعْضٍ وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ❊ اکر انلره متابعت ایدرسک انلر الله تعالانک عذابندن
برشیئی سندن منعه قادر اولمزلر مشرکلر دین باطللرنده بربرلرینک دوستلریدر
(سن انلرله امتزاج ایتمه) الله تعالی متقیلرک دوستی اولمغله انلرله موالات ایت
(١٩) هٰذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ❊
بو شریعته متابعت ناسه فوز ونجاتی کوسترر وطالب سر منزل یقین اولان کروهه
محض هدایت ورحتدر
(٢٠) اَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ اَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ❊ دنیاده
اعمال سیئه کسب ایدنلر ظن ایدرلرمیکه انلری اعمال صالحه ایشلین مؤمنلر کبی
قیله لم حیاتده ومماتده برابر اوله لر بونلرنه قبیح حکم ایدرلر (بلکه حیاتده برابر ایسه ده

مماتده کیمکه ایمانله وفات ایدر ایمانله احیا اولور کیمکه کفرله فوت اولور
کفرله بعث اولور)
(٢١) وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ❊ الله تعالی سموات وارضی حقله خلق ایتدی
(مقتضای عدلدر که محسن ومسیٔ بوحدوث شرکده دنیاده اولمزسه آخرتده البته
فصل وتمییز اوله) وتاکه هر نفس خیر وشردن کسب ایتدکیله جزا اولنه انلر ثواب
نقصانی یا عذاب تضعیفیله ظلم اولنمزلر
(٢٢) اَفَرَاَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهُ هَوَاهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى
سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللّٰهِ اَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ❊ نظر ایدر میسین اول کمسنه یه که هواسنی کندویه اله
اتخاذ ایتدی (عربلر بربوتی بکنمسه لر غیریسنی یاپوب طپارلردی) وبو حالله عاقبتی نار
اوله جغنی بیلورکن الله تعالی انی خذلانه انداخته ایدوب قولاغنه وقلبنه مهر
وضع ایدر که کلام حقی ایشتمیه وکوزی اوزرینه پرده چکر که نظر اعتبارله
باقوب تعقل ایتمیه اویله اولنجه بوندنصکره انی طریق هدایته کیم ارشادایده بیلور
ایا متنصح اولمز میسکز
(٢٣) وَقَالُوا مَا هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا اِلَّا الدَّهْرُ
وَمَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ اِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّونَ ❊ یعنی منکرلر دیرلر که
بو حیات دیدکلری انجق بو دنیاده اولان حیاتدر بعضمز فوت اولوب بعضمز طوغر
(دینلدیکه بونلر احتمالدر که تناسخی قائل اولنلردر) وبزی انجق دهر هلاک ایدر
یعنی زمان مروریله اجلامز کلوب هلاک اولورز اول کافرلر ایچون بو کلاملرنده
علمدن هیچ دلیللری یوقدر انجق ظن وتقلید ایله سویلرلر
(٢٤) وَاِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّا اَنْ قَالُوا ائْتُوا
بِآبَائِنَا اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❊ قچان انلره آیتلرمز تلاوت اولنسه انلرک
اعتقادلرینک باطل اولدیغنی بیان ایدر انلرک حجت وبرهانلری اولمدیغندن انجق
بعثده صادق ایسه کز فوت اولان بابالرمزی احیا ایدوب کتورک دیرلر
(٢٥) قُلِ اللّٰهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ اِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ❊ یا محمد دیکه الله تعالی سزی دنیاده
رحم مادرده احیا ایدر صکره اجلکز کلدکده اماته ایدر صکره نفخهٔ ثانیه ده بعثله
محشره جمع ایدر که انده شک یوقدر لکن ناسک اکثری قلت افکارلرندن انی بیلمزلر

٢٦ ولله ملك السموات والارض ويوم تقوم الساعة يومئذ يخسر
المبطلون ❋ سموات وارضك ملکی الله تعالانکدر قیامت قائم اولدیغی کونده
کافرلرك خسرانی ظاهر اولوب جمیعی ناره کوندریلور
٢٧ وترى كل امة جاثية كل امة تدعى الى كتابها اليوم تجزون
ما كنتم تعملون ❋ اولکونده کورر سنکه هر امت حکم وقضاسنه
انتظار ادیز چوکرلر هر امت صحیفهٔ اعماللرینه چاغریلوب دینورکه بوکونده
دنیاده ایشلدیککز عمللریکزله جزا آلورسکز
٢٨ هذا كتابنا ينطق عليكم بالحق انا كنا نستنسخ ما كنتم تعملون ❋
بو صحایف اعماللکز کراما کاتبین ملکلری امرمزله یازدیغی کتابدر اول کتاب
زیاده ونقصانسز اعماللکزی حقله سزه ذکر ایدر ایشلدیککز خیر وشر اعماللکزی
اول ملکلره یازدرمشیدك
٢٩ فاما الذين آمنوا وعملوا الصالحات فيدخلهم ربهم في رحمته
ذلك هو الفوز المبين ❋ اما شونلرکه مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر ربلری
تعالی انلری جنته ادخال ایدر بو رحمته داخل اولملری انلره نجات ظاهره در
٣٠ واما الذين كفروا افلم تكن آياتي تتلى عليكم فاستكبرتم وكنتم
قوما مجرمين ❋ اما شونلرکه کافر اولدیلر انلره دینورکه دنیاده سزه
پیغمبرلرمز کلوب آیتلرمز تلاوت اولنمز میدی سز اکا تکبرله ایماندن ابا ایدوب
مشرك کروهلرندن اولدیکزدی
٣١ واذا قيل ان وعد الله حق والساعة لا ريب فيها قلتم ما ندري
ما الساعة ان نظن الا ظنا وما نحن بمستيقنين ❋ سزه الله تعالانك
وعدی حقدر وقیامتك وقوعنده شك یوقدر دینلسه سز قیامتك نه ایدوکنی
بیلمزز بزظن ایدرزکه اول قیامت بروهمدرکه سزدخی انك وقوعنده شکده سکز
انك قائم اولمسنه یقینمز یوقدر دیردیکز
٣٢ وبدا لهم سيئات ما عملوا وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن ❋ جزء
انلره اعمال سیئه لرینك قبحی ظاهر اولوب اول استهزالری سببیله انلری ٢٦
عذاب احاطه ایدر
٣٣ وقيل اليوم ننسيكم كما نسيتم لقاء يومكم هذا ومأويكم النار
ومالكم من ناصرين ❋ وانلره دینورکه بوکون بزسزی عذابده

ترك ایدرزکه سز بوکونه ملاقی اولهجغکزی اونودوب واجب اولان عملی ترك
ایتدیکزدی سزك مکانکز جهنمدر انده سزه یاردم ایدوب ناردن تخلیص ایدر یوقدر
٣٤ ذلكم بانكم اتخذتم آيات الله هزوا وغرتكم الحيوة الدنيا
فاليوم لا يخرجون منها ولا هم يستعتبون ❋ بو عذاب سزه اول سببدندرکه
آیات اللهك حقیقتنی تفکر ایتمیوب استهزا ایدردیکز وحیات دنیایه مغرور اولوب
نعمت آخرتدن غافل اولدیکزایدی انلر بوکون وابدی جهنمدن چیقارلمزلر وانلره
الله تعالانك رضاسنی طلب دخی اولنمز (که اعتذار وتوبه نك وقتی فوت اولمشدر)
٣٥ فلله الحمد رب السموات ورب الارض رب العالمين ❋
اول وقتده مؤمنلر دیه لرکه جمله حمد وثنا سموات وارضك وجمیع عالمك ربسی اولان
الله تعالایه مخصوصدر
٣٦ وله الكبرياء في السموات والارض وهو العزيز الحكيم ❋
کبریا وعظمت انکدرکه آثاری سموات وارضده ظاهر اولدی اول الله تعالی جمله یه
غالب وقدرتی هرشیئه شاملدر وجمیع امورنده حکیم وعلیمدر

– ٤٦ – (سورة الاحقاف مكية وهي اربع وثلثون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ حم تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم ❋
حم حقیچون بو قرآنك تنزیلی عزیز وحکیم اولان الله تعالادندر
٢ ما خلقنا السموات والارض وما بينهما الا بالحق واجل مسمى
والذين كفروا عما انذروا معرضون ❋ بز سموات وارضی وبینلرنده
اولنلری وجمله اشیاکا منتهی اولان قیامتی حکمت وحق عدلله خلق ایتدك شونلرکه
کافر اولدیلر انذار اولندقلری قیامت اهوالندن اعراض وانکارده اولدیلر
٣ قل ارأيتم ما تدعون من دون الله اروني ماذا خلقوا من الارض
ام لهم شرك في السموات ائتوني بكتاب من قبل هذا او اثارة من علم
ان كنتم صادقين ❋ دیکه خبر ویرك الله تعالیدن غیری عبادت ایتدکاریکز
یر یوزنده برشی خلق ایتدیلرمی یاخود سموات خلقنده الله تعالی ایله مشارکتلری
وارمی بکا کوسترك بو قرآندن مقدم سزه بر کتاب نازل اولندیسه بکا کتورك یاخود
انبیای مقدمه لردن بو الهه لریکزك عبادته استحقاقلرینه روایت وعلمدن براثر وار
ایسه خبر ویرك اکر دعواکزده صادقلردن ایسه کز
٤ ومن اضل ممن يدعوا من دون الله من لا يستجيب له الى

يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ۞ اول كمسنه دن كمراه كيم اولور كه
قيامته دك الله تعالا دن غيرى جماد ومخلوقه عبادت ودعا ايتسه اجابته قادر
دكالردر انلره نجه ايدرلر كه انلر اول عابدلرك عبادت ودعالرندن غافللردر
٥ وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ اَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ۞
كافرلر حشر اولندقلرنده معبودلرى انلره دشمن اولوب انلرك عبادتلرينى انكار ايدهلر
٦ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ
هٰذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞ بزم آيات بيناتمز (قرآن) انلره تلاوت اولندقده كافرلر
انلره كلن اول كلام حقه ديديلركه بو سحر ظاهردر
٧ اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا هُوَ
اَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفٰى بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۞
يوخسه انلر محمد قرآنى كنديلكندن پيدا ايتدى ديرلرسن انلره ديكه اكر فرض
محال انى بن پيدا ايتمش اولسم (بيوك معصيت اولوب الله تعالى بكا عقوبت ايدر)
بنم ايچون اول عقوبتدن برشى دفعنه قادر دكلسمز (بن اكا نيجه جرأت ايدهرم)
الله تعالى اعلمدركه سز قرآنه طعن ايدوب سحر وافترادير سز الله تعالى بنم
صدقه وقرآنى تبليغمه وسزك انى تكذيب وانكاركزه بنمله سزك بينكزده شهادته
كافيدر الله تعالى توبه ايدنه غفور ايمانده ثابت اولنه رحيمدر
٨ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا اَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ اِنْ اَتَّبِعُ
اِلَّا مَا يُوحٰى اِلَيَّ وَمَا اَنَا اِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۞ ديكه بن ابتدا كلمش پيغمبرلردن
دكلم (كه بندن مقدم پيغمبرلر كلوب جمله سى امتنى توحيده دعوت ايتمشلردر) وبكا
محنت وراحتدن وسزه خسف ورجفه وقتل واسر وسائردن نه اشلنور بيلمم
بن انجق بكا وحى اولنان قرآنه اتباع ايدوب كنديلكمدن برشى پيدا ايتمم وانجق
ناسى الله تعالانك عذابندن حجت ظاهره ايله قورقوديجيم * بو آيت كريمه نازل
اولدقده مشركلر سرورله ديديلركه محمد دخى بزم كبى عاقبتى نه اوله جغنى بيلميور
اكر الله تعالى طرفندن بعث اولنمش اولسه كركدر ربسى اكا حالنى خبر ويريدى
صكره (ليغفرلك الله ماتقدم من ذنبك وماتأخر) آيت كريمه سى نازل اولدى
٩ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي
اِسْرَائِيلَ عَلٰى مِثْلِهِ فَاٰمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞
انلره ديكه سز قرآنه كافر ايسه كزده بيلمزميسكز كه اول قرآن من عند اللهدر
اكا بنى اسرائيلك علماسى وموسى عليه السلام انك مثلى تورية اوزره اكا شاهددر

اولوب ايمان ايتديلر سز ايسه ايماندن استكبار ايله نفسلريكزه ظلم ايتديكز تحقيق
الله ذوالجلال قوم ظالمينه هدايت ايتمز
١٠ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ اٰمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا اِلَيْهِ وَاِذْ لَمْ
يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هٰذَا اِفْكٌ قَدِيمٌ ۞ كافرلر مؤمنلره ديديلركه اكر
محمدك كتورديكى دين خيرلو اولايدى قبائلك اراذل وفقراسى بزى سبقت ايدوب
انك طرفنه كتمزدى (رياست وشهرت بزده اولمغله بز سبقت ايدردك) چونكه
انلر قرآنله اهتدا بولمديلر كه بو قديم كذبدر (كه بونى مقدمكيلرده سويلديلردى)
١١ وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسٰى اِمَامًا وَرَحْمَةً وَهٰذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِسَانًا
عَرَبِيًّا لِيُنْذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرٰى لِلْمُحْسِنِينَ ۞ وقرآندن مقدم
موسايه انزال اولنان تورية ناسدن اهل دينه امام وسبب رحمت ايدى وبو قرآن
لسان عربيله موسانك كتابنى تصديق ايدرتاكه الله تعالى ورسولى اول قرآنله
نفسلرينه معصيتله ظلم ايدنلرى نار جهنمله تخويف ايدوب ايمان وطاعتله
احسان ايدنلرى جنتله تبشير ايده
١٢ اِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ۞ شونلركه ربمز الله تعالادر ديو الوهيت ووحدانيتنى اقرار
ايتديلر (كه اول خلاصهٔ علمدر) بعده امور دينيه ده استقامت ايتديلر (كه اول منتهاى
عملدر) انلره اول جهانده هيچ الم وكدر خوفى يوقدر وبو جهانده هيچ ضايع
وتالف حزنى يوقدر
١٣ اُولٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞
اول اهل ايمان واستقامت انده دائمين اولدقلرى حالده اصحاب جنتدر تاكه
فضائل علميه وعمليه دن كسب ايتدكلرى ايله جزالنهلر
١٤ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ اِحْسَانًا حَمَلَتْهُ اُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ
كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلٰثُونَ شَهْرًا حَتّٰى اِذَا بَلَغَ اَشُدَّهُ وَبَلَغَ اَرْبَعِينَ سَنَةً
قَالَ رَبِّ اَوْزِعْنِي اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَاَنْ
اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰيهُ وَاَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي اِنِّي تُبْتُ اِلَيْكَ وَاِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۞
بز انسانه باباسنه اناسنه احسان ايتمكى امر ايتدك كه انك والده سى انى رنج
ومحنتله حامل اولوب مشقتله وضع ايتدى انى حامل اولمسى وسوددن كسمه سى
اوتوز ماهدر (بو تقديرجه حواين كاملين كلام قديمى منطوقنجه يكرمى درت آى
امزرمسى لازم كلوب مدت حمل اقلى التى ماه اولور اكر مدت حمل طقوز آى

اواورسه امزرمك يكرمى بر ماه اواور) حتى اول ولدكمال قوتى اولان اون سكز
ياشند ن قرق ياشنه بالغ اولدقده ديديكه يارب بكا الهام ايتكه بكا ووالديمه انعام
ايتديكك هدايت واسلام نعمتنه شكر ايده يم وسنك راضى اولديغك اعمال صالحه يى
ايشليم وبنم ذريتمده صلاحى جارى ايله وسنك راضى اولمديغك هر شيدن توبه ايله
سنك امركه مطيعلردنم * ديندليكه بو آيت كريمه ابو بكر صديق رضى الله تعالى عنه
حقنده دركه التى ماه شكم مادرده اولوب يكرمى درت ماه سود امدى وپيغمبرمز
عليه السلام يكرمى بر ياشنده وابو بكر رضى الله تعالى عنه اون سكز ياشنده ايكن
تجارتله معاشامه كتديلر پيغمبرمز عليه السلام قرق ياشنده رسالتله مبعوث اولدقده
صديق رضى الله تعالى عنه انى تصديق ايتدى و باباسى ابو قحافه واناسى ام الخيره
احسانله امر اولندى كه انلر اسلامه كلوب مهاجريندن بو خصلت كيمسه ده
جمع اولمدى وبو آيت كريمه ده اولان دعا ابو بكر رضى الله تعالى عنهكدر كه
جملهسى اجابت بارى يه كماليله مقارن اولدى اولا والدينك اسلامنه تشكر
ثانيا رضاء الله اولان اعمال صالحه كه كفار يدنده معذب اولان مؤمنلردن طقوز
كيمسه يى صاتون آلوب آزاد ايتدى انلردن برى بلال حبشيدر ودخى چوق
خيره موفق اولدى اوچنجى ذريتنده صلاحكه قزى عايشه رضى الله تعالى عنها
شرف فراش واوغلى عبد الرحمن وانك اوغلى ابو عتيق اسلام وخدمت
سيد الانام ايله مشرف اولديلر
(١٥) اُولٰئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ اَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ
فِى اَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِى كَانُوا يُوعَدُونَ ۞ ذكر اولنان
كيمسه لرك اعمال حسنه لرينى بز قبول ايدوب وتوبه ايتملريله اعمال سيئه لرندن كچوب
اصحاب جنت اولديلر كه انلره دنياده الله تعالادن وعد صدق اولنمشيدى
(١٦) وَالَّذِى قَالَ لِوَالِدَيْهِ اُفٍّ لَكُمَا اَتَعِدَانِنِى اَنْ اُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ
الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِى وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللّٰهَ وَيْلَكَ آمِنْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَيَقُولُ
مَا هٰذَا اِلَّا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ ۞ شول كافركه باباسى واناسى انى ايمانه دعوت
ايتدكلرنده اول نفرت ايدوب اف سزدن كه بكا موتمدنصكره دیريلوب قبردن
چيقاجغمى وعد مى ايدرسز بندن مقدم فوت اولنلردن كيمسه ديرلمشيدر
اول باسى واناسى الله تعالادن انك ايمانه كلمسنى نياز ايدوب اكا ديرلركه واى سكا
ايمانه كل كه الله تعالانك عذاب وعيدى حقدر اول ايسه انلره ديركه بو سزك
ديديككز انجق مقدم كچنلرك يازدقلرى افسانه لردر

(١٧) اُولٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِى اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ۞ ذكر اولنان كيمسه لر اوزرينه
كلمۀ عذاب حق اولمغله جن وانس كچن امتلردن بو صفتده اولنلرله بيله بونلر
دخى خسران وعذابده درلر
(١٨) وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُوَفِّيَهُمْ اَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞
(مؤمن وكافرلردن) هر فرقه ايچون ايشلدكلرى عمللرى جزاسى (كه مؤمنلرك
جنت اعلا وكافرلرك اسفل جهنم) درجه لرى واردر تا كه مؤمن وكافره ثواب
وعقابدن عمللرى جزاسى ويريلوب نقص ثواب يا مزيد عقابله ظلم اولنمزلر
نصف
(١٩) وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ اَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِى حَيَاتِكُمُ
الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ
فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ۞ شول كونده كه كافرلر ناره
عرض اولنوب اكا نظر ايده لر (وانلره دينيله كه) سز دنياده طيب ثوابكزى كيده روب
بالكز حيات دنيا ايله تمتع ايتديكز بو كون ذل وحقارت عذابيله جزا اولنورسكز
شول سببدنكه يربوزنده استكبار باطل وطاعتدن خروج ايدر ديكز
(٢٠) وَاذْكُرْ اَخَا عَادٍ اِذْ اَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْاَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ مِنْ بَيْنِ
يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ اَلَّا تَعْبُدُوا اِلَّا اللّٰهَ اِنِّى اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۞
عاد قبيله سندن اولان هود عليه السلامى ذكر ايله كه (عمده عمانله شحر بيننده واقع)
احقاف نام قومسال موضعده قومنى الله تعالانك عذابيله قورقوتدى حال بوكه
هود عليه السلامدن مقدم وصكره رسوللر كچوب انلر اول مكانده ايديلر (اول كچن
رسوللر وهود عليه السلام انلره ديديلر كه وصكره كله جكلر ديه لر كه) الله تعالادن
غيرى يه عبادت ايتمك قورقارمكه شركككز سببيله سزه اول يوم عظيم عذابى كله
(٢١) قَالُوا اَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ آلِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا اِنْ كُنْتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ۞ هود عليه السلامه قومى ديديلر كه سن بزى الهه مز عبادتدن
منع ايتمكه مى كلدك امدى قولكده صادق ايسك وعد ايتديكك عذابى بزه كتور
(٢٢) قَالَ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ وَاُبَلِّغُكُمْ مَا اُرْسِلْتُ بِهِ وَلٰكِنِّى اَرٰيكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُونَ ۞ هود عليه السلام ديديكه اول عذابك كله جك وقتنك علمى
انجق الله تعالى عندنده در بن سزه ارسال وامر اولنديغم شيئى تبليغ ايده رم لكن
بن سزى كوررمكه (رسوللرك تبليغ وانذار ايچون كوندرلدكلرينى) بيلمز بر قومسز
(٢٣) فَلَمَّا رَاَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ اَوْدِيَتِهِمْ قَالُوا هٰذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا

بل هو ما استعجلتم به ريح فيها عذاب اليم ❊ وقتا كه انلر اول عذابى
افق سماده عارض ووادیلرینه متوجه سحاب كوردیلر دیدیلر كه بو بلوت بزه
یغمورله كلور (هود علیه السلام دیدیكه) بلكه اول بر روزكاردر كه سزك عجله
استدیككز عذاب الیم انده در
٢٤ تدمر كل شئ بامر ربها فاصبحوا لا يرى الا مساكنهم كذلك
نجزى القوم المجرمين ❊ اول ریح الله تعالانك امریله انلرك نفسلرى
ومالرندن هر شئ هلاك ایدوب انجق مسكنلرندن غیرى بر شى كورلمز اولدى
بو جزا وعقاب كبى مشركلره بز جزا ایده رز ❊ دینلدیكه هود علیه السلام اول
ریح عذاب ایدوكنى حس ایتدكده مؤمنلرله انلردن آیریلوب یدى كیجه وسكز كون
كفارى روزكار قوم ایله باصدیروب بعده روزكار قومى قالدیروب كفارك
جیفه لرینى دریایه براقدى
٢٥ ولقد مكناهم فيما ان مكناكم فيه وجعلنا لهم سمعا وابصارا
وافئدة فما اغنى عنهم سمعهم ولا ابصارهم ولا افئدتهم من شئ اذ كانوا
يجحدون بآيات الله وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن ❊ اى قريش
تحقیق بز قوم عاده و یردیكمز قوت ابدان وطول عمر وكثرت مالى سزه و یرمدك
وانلره (وعظ ایشیدهلر و دلائله نظر ایدهلر وصنع الهى یى تفكر ایدهلر دیو) قولاق
وكوز وقلب و یردك انلرك قولقلرى وكوزلرى وقلبلرى بو مذكورلردن بر شیئه
مفید اولمدى زیرا انلر الله تعالانك دلائل وحدانیتى اولان علامتلرى انكار ایدرلردى
بناء علیه استهزا ایتدكلرى عذاب انلرى احاطه ایتدى
٢٦ ولقد اهلكنا ما حولكم من القرى وصرفنا الآيات لعلهم
يرجعون ❊ اى اهل مكه سزدن مقدم اطرافكزده اولان (حجر ثمود
وارض سدوم كبى) قرالردن اهالیسنى هلاك وانلره آیتلرمزى تكرار ایله بیان ایتدك
تا كه كفردن رجوع ایدهلر (اول آیتلرمزله منتصح اولمدقلرندن اهلاكه جزا ایندردك)
٢٧ فلولا نصرهم الذين اتخذوا من دون الله قربانا آلهة بل ضلوا
عنهم وذلك افكهم وما كانوا يفترون ❊ (انلره اول عذاب كلدكده)
انلر الله تعالادن غیرى تقرب زعمیله الهه اخذ ایتدكلرى بتلرى نیچون انلره یاردم
ایدوب عذابدن قورترمدى بلكه انلردن غائب اولدى بو قول انلرك افك وكذبلرى
والله تعالایه عاجز مخلوقلرى تشریكله افترالریدر
٢٨ واذ صرفنا اليك نفرا من الجن يستمعون القرآن فلما حضروه

قالوا انصتوا فلما قضى ولوا الى قومهم منذرين ❊ یاد ایله شونكه
(نصیبیندن) یدى نفر قدر جنى سكا حواله ایلدككه سنك قرآن اوقودیغكى
ایشیدهلر وقتا كه انلر قرآنى استماعه حاضر اولدیلر بر برلرینه سكوت ایدك
دكلیه لم دیدیلر انك قرآنى ایشیدوب تمام اولدقده قوملرینه رجوعله انلرى
انذار ایدیجى اولدیلر
٢٩ قالوا يا قومنا انا سمعنا كتابا انزل من بعد موسى مصدقا لما بين
يديه يهدى الى الحق والى طريق مستقيم ❊ قوملرینه رجوعلرنده
انلره دیدیلركه بز بر كتاب الهى ایشتدككه موسایه كلن توریتدن صكره نازل اولوب
اكا موافقدر كه عقائد حقه یه هدایت وطریق مستقیمه دلالت ایدر
٣٠ يا قومنا اجيبوا داعى الله وآمنوا به يغفر لكم من ذنوبكم
ويجركم من عذاب اليم ❊ اى بزم قوممز الله تعالانك وحدانیتنه دعوت
ایدیجى محمد علیه السلامه اجابت ایدك واكا ایمان ایدك الله تعالى بعض كناهكزى
مغفرت ایدوب عذاب الیمدن سزى خلاص ایده
٣١ ومن لا يجب داعى الله فليس بمعجز فى الارض وليس له من دونه
اولياء اولئك فى ضلال مبين ❊ كیمكه اول الله تعالایه دعوت ایدیجى
پیغمبره اجابت واطاعت ایتمزسه اول كیمسه یر یوزنده فرار وحذر ایدرسه
الله تعالانك عذابندن خلاصه قادر دكلدر وانكچون الله تعالادن غیرى عذابدن
قوتارر معین ودوست یوقدر اول داعى یه اجابت ایتمینلر ضلالت ظاهره ده در
❊ روایت اولندیكه پیغمبرمز علیه السلام طائفدن رجوعنده وادالنخله نام
موضعده تهجدى سورهٔ رحمن قرائتیله قیلاركن اول جنیلر راست كلوب
آیت كریمه منطوقنجه قوملرینه خبر و یردكلرنده تمش جنى انلرله برابر پیغمبر
علیه السلامه كلوب بطحاده ملاقات ایتدیلر اول انلره قرآن اوقیوب امر ونهیى
بیان ایتدى بو جنیلرك مؤمنلرى حقنده علما اختلاف ایتدیلر بعضلر انلرك ثوابلرى
انجق ناردن نجاتدر دیدیلر بو ابو حنیفه قولیدر وبعضلر انلر دخى انسان كبى
عملرینه كوره ثواب وعقابده اولور دیدیلر بو كا امام مالك ذاهبدر بعضلر جنتده
اكل وشرب ذوقنى ایدر دیدیلر بعضلر جنتده تسبیح وتهلیله مشغول او نوب
بنى آدم كبى جنتك لذتنى بولور دیدیلر بعضلر ناردن خلاص اولنلر بهائم كبى تراب
اولور دیدیلر على قول جنتك اطرافنده وسعتلو محللرده اولورلر والله اعلم بحقیقته
٣٢ اولم يروا ان الله الذى خلق السموات والارض ولم يعى

بِخَلْقِهِنَّ بِقَادِرٍ عَلَى اَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَى بَلَى اِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞
يعنى انكار ايدنلر كورمزلرمى بيلمزلرميكه الله تعالى تعبسز وزحمتسز سموات وارضى
خلق ايتدى موتايى احيا ايتمكه قادر دكلميدر بلى بى عجز وتعب هر شيئه قادردر
٣٤ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ اَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا
بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۞ كافرلر ناره
عرض اولنه‌جقلرى كونده (انلره دينيله كه) تكذيب ايتديككز بو عذاب حق دكلمى
ايمش انلر ديه‌لر كه بلى والله حق ايمش ديو اقرار ايده‌لر (اول وقتده اقرارلرى
مفيد اولميوب الله تعالى ياخود خازنان جهنم انلره ديه كه) امدى دنياده انكار
ايتديككز عذابى ذوق ايدك
٣٥ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَاَنَّهُمْ
يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا اِلَّا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ
اِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ۞ (يا محمد قوممك جفا وتكذيبلرينه) پيغمبرلردن
جد وثبات صاحبلرينك صبر ايتديكى كبى سندخى صبر ايت (كه سنده انلردنسين)
انلره عذاب نازل اولمسنه عجله ايتمه (البته وقتيله اولور) انلر اول وعد اولنه‌جقلرى
عذابى كوردكلرنده كويا (دنياده و برزخده) اكلندكلرى انجق نهار
دنيانك برساعتى قدر اولمدى ظن ايدرلر بو قرآن پيغمبر عليه السلامك الله تعالادن
ناسه تبليغيدر (انده اولان انذار وموعظه كافيدر عذابك نزولى وقتنده) انجق
دائرهٔ اطاعتدن چيقانلر هلاك اولورلر ۞ دينلديكه اولو العزم پيغمبرلر انلردر كه
منكرلرك اذاسنه ومعاندطاغيلرك جفاسنه صبر ايله احكام الهى يى تبليغده جد وسعى
ايتديلر انلر نوح وابراهيم وموسى وعيسى عليهم السلامدر بعضلر ديديلر كه انلر
نجباء رسلدر كه سورهٔ انعامده ذكر اولنان اون سكز پيغمبردر كه انلرك اسملرى
ذكر اولندقدنصكره (اولئك الذين هديهم الله فبهديهم اقتده) بيورلدى
بعضلرى پيغمبرانك جمله‌سى اولو العزمدر انجق يونس عليه السلام كه اول
صبر ايتميوب قومندن چيقدى ديدى

— ٤٧ — (سورة محمد صلى الله تعالى عليه وسلم مدنية وهى اربعون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
١ اَلَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ۞
شونلر كه كافر اولديلر و (ابوجهل ونضر وعتبه كبى ناسى) طريق اسلامه
دخولدن منع ايتديلر (وصناديد عربدن اون ايكى كيسه كيكه يوم بدرده

پيغمبر عليه السلام ايله محاربه‌يه كلن مشركاره اطعام طعام ايتديلر اول كيسه‌لرك
زعملرنجه كرمدن عد ايتدكلرى صلهٔ رحم وفك اسير وحفظ جوار واطعام طعام)
عمللرينى الله تعالى ابطال ومحو ايتدى
٢ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَاٰمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَاَصْلَحَ بَالَهُمْ ۞ شونلركه مؤمن
اولوب (صلهٔ ارحام واطعام طعام وسائر مثللو) عمل صالح ايلديلر ومحمد عليه السلامه
نازل اولان قرآنى ربلرندن اولوب حق ايدوكنى تصديق ايتديلر الله تعالى انلرك
كناهلرينى ستر ايدوب دين ودنياده توفيقيله حاللرينى اصلاح ايتدى
٣ ذَلِكَ بِاَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَاَنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّبَعُوا
الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ اَمْثَالَهُمْ ۞ بو ضلال وصلاح
شول سببله دركه كافرلر باطل (شيطان ونفسلرينه) ومؤمنلر ربلرى تعالى طرفندن
منزل قرآنه اتباع ايتديلر الله تعالى ناس ايچون بو مثللو ضرب امثال ايدوب
احواللرينى بيان ايدر
٤ فَاِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّى اِذَا اَثْخَنْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا
الْوَثَاقَ ۞ محاربه‌ده كفاره ملاقى اولديغكز زمان بيونلرينى اورك
چونكه قتللرينى اكثارله قهر ايده‌سز انلرى (اسير ايدوب ضرر وفراردن امنيت
ايچون) باغله‌كز
٥ فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَا ذَلِكَ
وَلَوْ يَشَاءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا
فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُضِلَّ اَعْمَالَهُمْ ۞ انلرى اسير ايتدكدنصكره ديلرسكز
بى عوض ازادله امتنان ايدك ياخود مال ايله نفسلرينى بدل ايدك كه مخيرسز تا كه
اسلامك اهل حربى سلاحلرينى ومشركلرك اهل حربى شرك وعصيانلرينى
ترك ايدنجيه دك (على قول عيسى عليه السلامك نزولنه دك) ايشته امر بودر اكر
الله تعالى مراد ايتسه جنكسز انلره استيصال ايله انتقام ايدردى ولكن مؤمنلرى
كافرلرله ابتلا ايتدى (كه مؤمنلر جهادله ثواب عظيم بوله‌لر وكافرلر مؤمنلر يديله
بعضلرى عذابه دوچار اوله‌لر وبعضلرى كفردن رجوع ايده‌لر) شول مؤمنلركه
جهادده فى سبيل الله قتل اولنديلر الله تعالى انلرك عمللرينى ضايع ايتمز
٦ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ٧ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ
عَرَّفَهَا لَهُمْ ۞ الله تعالى انلرى ثوابه هدايت ايدر وحياتلرنده حاللرينى

حزب ٢

اصلاح ایدر و دنیاده تعریف ایتدیکی جنته انلری ادخال ایدر
٨ يا ايها الذين امنوا ان تنصروا الله ينصركم ويثبت اقدامكم ❊
ای مؤمنلر اگر سز الله تعالانك دیننه ور سـو لنه یاردم ایدرسـکز اولدخی سزه
اعداکز اوزره نصرت ایدر و قتالده ایاقلرکزی ثابت ایدر
٩ والذين كفروا فتعسا لهم واضل اعمالهم ١٠ ذلك بانهم
كرهوا ما انزل الله فاحبط اعمالهم ❊ شونلرکه کافر اولدیلر انلر ایچون
یوزی اوزره دوشوب هلاك اولمق و عمللری محو و نابود اولمق واردر بو هلاك و محو
اول سببدندرکه انلر الله تعالی امر توحید و احکام شرعدن پیغمبرینه کوندردیکی
شیدن نفرت و اعراض ایتدیلر بناء علیه اول نفرت انلرك عمللرینی ابطال ایلدی
١١ افلم يسيروا في الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم
دمر الله عليهم وللكافرين امثالها ❊ آیا کفار عرب یر یوزنده کزوب
انلردن مقدم (شرك و تكذيب ايدن) قوملرك عاقبتلری نیجه اولدیغنی کورمزلرمی
الله تعالی انلرك اوزرینه عذاب ایصال ایله هلاك ایتدی بو کافرلر ایچون
دخی امثالی واردر
١٢ ذلك بان الله مولى الذين امنوا وان الكافرين لا مولى لهم ❊
بو مؤمنلره نصر کافرلره قهر اول سببدندرکه الله تعالی مؤمنلرك دوستی اولمغله
نصرت ایدر کافرلرك ناصری یوقدر
١٣ ان الله يدخل الذين امنوا وعملوا الصالحات جنات تجري
من تحتها الانهار والذين كفروا يتمتعون ويأكلون كما تأكل الانعام
والنار مثوى لهم ❊ الله تعالی مؤمن اولوب عمل صالح ایشلینلری
اشجاری آلتندن نهرلر اقار جنتلره ادخال ایدر شونلرکه کافر اولوب دنیا متاعیله
نفعلانورلر و همتلرینی حیوانلر کبی اکله صرف ایدرلر انلرك مکانلری ناردر
١٤ وكاين من قرية هي اشد قوة من قريتك التي اخرجتك اهلكناهم
فلا ناصر لهم ❊ نیجه قریه اهالیسیکه انلر قوتده سنی چیقاردقلری مکه اهالیسندن
اشد ایدی بز انلری هلاك ایتدك هیچ انلردن عذابی منع ایدر ناصرلری اولمدی
١٥ افمن كان على بينة من ربه كمن زين له سوء عمله واتبعوا اهواءهم ❊
شـول کیمسه که ربسی تعالادن حجت واضحه اوزره اوله اول کیمسه کبیدرکه
شرك و معاصیله تزیین اولنان عملنی احسن کوروب هوالرینه تابع اوله
١٦ مثل الجنة التي وعد المتقون فيها انهار من ماء غير آسن وانهار

من لبن لم يتغير طعمه وانهار من خمر لذة للشاربين ١٧ وانهار من عسل
مصفى ولهم فيها من كل الثمرات ومغفرة من ربهم كمن هو خالد في النار
وسقوا ماء حميما فقطع امعاءهم ❊ بو انلره مثالدرکه متقیلره وعد
اولنان جنتده صو نهرلری واردرکه رائحه و طعمی متغیر اولمش وانده سوددن
ایرمقلر واردرکه طعمنه اکشیلك و سائر صورتله تغیر کلمش و ایچنلره سکر و خمار سز
لذیذ خمر چایلری واردر و شمع و فضلاتدن عاری صافی عسل نهرلری واردر
و انلر ایچون میوه لرك هر نوعندن واردر و بو نعمتلر ایله ربلری جل شانه طرفندن
انلره رضا و مغفرت واردر بو بله نعم و کرمده اولان متقیلر (که ذکر اولندی) شول
کمسنه کبیدرکه اول عذاب نارده ابدی دائم و مخلد اوله و اکا قاینمش صو ایچرولمکله
بغرسقلری پاره لنه
١٨ ومنهم من يستمع اليك حتى اذا خرجوا من عندك قالوا للذين
اوتوا العلم ماذا قال آنفا اولئك الذين طبع الله على قلوبهم واتبعوا
اهواءهم ❊ یا محمد منافقلردن بعضیسی سنك مجلسکه کلوب کلامکی
دکلرلر یانکدن چیقدقلرنده صحابه نك علماسنه استهزا طریقیله شمدی محمد
نه سویلدی ایدی بز فهم ایتمدك دیرلر انلر شول قوملردرکه نفاقلری ایچون الله تعالی
انلرك قلبلری اوزره مهر وضع ایتمکله هوالرینه تابع اولوب من بعد ایمانه کلمزلر
١٩ والذين اهتدوا زادهم هدى وآتيهم تقويهم ❊ انلرکه
هدایت بولوب کلام پیغمبری بی استماع ایتدیلر بصیرت و یقینلری زیاده اولدی
الله تعالی انلرك تقوالرینه دوام ویردی
٢٠ فهل ينظرون الا الساعة ان تأتيهم بغتة فقد جاء اشراطها
فانى لهم اذا جاءتهم ذكريهم ❊ کفار قریشك انتظاری انجق قیامته درکه
اول انلره فجأة کلور تحقیق انك علامانی کلدی (که اول محمد علیه السلامك بعثتی
و شق قمردر) قیامت کلدکده انلره متعظ اولمق و توبه ایتمك نیجه اولور و نه فائده ایدر
٢١ فاعلم انه لا اله الا الله واستغفر لذنبك وللمؤمنين والمؤمنات
والله يعلم متقلبكم ومثويكم ❊ یا محمد مؤمنلرك سعادتنی و مشرك
و منافقلرك شقاوتنی بیلوب معبود بالحق انجق الله تعالی ایدوکنی اقرار کده ثابت
اول و (امتکه سنت اولسون ایچون) ذنبکك مغفرتنی طلب ایله و اهل ایمانك رجال
و نساسنك دخی کناهلرینك مغفرتلرینی طلب ایله الله تعالی شزك دنیاده کیده جککز
و دونه جککز محلی و آخرتده مقاملرکزی بیلور (اکا برشی خفی دکلدر

٢٢ ويقول الذين آمنوا لولا نزلت سورة فاذا انزلت سورة محكمة
وذكر فيها القتال رأيت الذين في قلوبهم مرض ينظرون اليك نظر المغشي
عليه من الموت فاولى لهم ✻ مؤمنلر ديديلركه نوايدي جهاد حققنده
برسوره نازل اولیدی قچانکه انده قتال امری ذکر اولنور برسورهٔ محکمه نازل
اولسه (مؤمنلر مسرور اولوب) قلبلرنده مرض نفاق اولنلری کوررسنکه خوفلرندن
ناشی موتدن بیهوش اولمش کبی مغموم ومتحیر سکا نظر ایدرلر انلر ایچون اول
حیرت ونفرت ایتدکلری شی قریب اوله
٢٣ طاعة وقول معروف فاذا عزم الامر فلو صدقوا الله لكان
خيراً لهم ✻ انلرك ایشلری امره اطاعت وسمعنا واطعنا کلامی ایکن اصحاب
جهاد لازم اولان امر قتاله عزیمتلرنده منافقلر اندن نفرت وکلاملرندن رجعت
ایدرلر اکر جهادده حرص اظهاریله الله تعالی یه صدق ایتسه لر انلره خیر اولیدی
٢٤ فهل عسيتم ان توليتم ان تفسدوا في الارض وتقطعوا ارحامكم ✻
ای منافقان سزدن مأمول دکلمیدر که اکر سز امور ناسه تولی ایدوب حاکم اولسه کز
یر یوزنده تکبر وتجبر ایدوب انواع فساد ایده سز وزمان جاهلیت کبی قطع ارحام
وسفك دماء ایلیه سز
٢٥ اولئك الذين لعنهم الله فاصمهم واعمى ابصارهم ✻ اول
حالده اولان کمسنه لری الله تعالی رحمتندن طرد ایدوب کلام حقی ایشتمز صاغر
ودلائل قدرتی کورمز کور ایتدی
٢٦ افلا يتدبرون القرآن ام على قلوب اقفالها ✻ انلر قرآنی
(ایشیدوب وعد ووعیدی) تفکر ایتمزلرمی یوخسه قلبلری اوزره کیلدمی واردر
٢٧ ان الذين ارتدوا على ادبارهم من بعد ما تبين لهم الهدى
الشيطان سول لهم واملى لهم ✻ شونلر که انلره دلائل واضحه ایله
هدایت بیان اولندقدنصکره کیرو کفره رجوع ایدرلر شیطان انلر ایچون عناد
وانکاری آسان ایدوب طول عمر خیالیله عقوبتی امهال ایدر
٢٨ ذلك بانهم قالوا للذين كرهوا ما نزل الله سنطيعكم في بعض
الامر والله يعلم اسرارهم ✻ بوخذلان اول سببدندر که اول مرتدلر
الله تعالانك تنزیل ایتدیکی شیدن کراهت ایدن منافقلره سراً دیرلر که بعض
امور کزده سزه اطاعت ایده لم (محمدك عداوتنده بزه معاونت وانی جهاددن
اقومغه سعی ایدك) الله تعالی انلرك یدلرنده اولان اسراری بیلور

٢٩ فكيف اذا توفتهم الملائكة يضربون وجوههم وادبارهم ✻
انلرك حالی نیجه اولور قچان ملکلر انلرك ارواحنی قبض ایدرکن (حقدن دونن)
یوزلرینه و(اهل حقه دوندردکلری) ارقه لرینه اوررلر
٣٠ ذلك بانهم اتبعوا ما اسخط الله وكرهوا رضوانه فاحبط
اعمالهم ✻ ارواحلرینك بوصورتله قبض اولنمسی اول سببدندر که انلر
الله تعالانك غضبنی موجب (منافقلره اعانت وعصیان کبی) شیلره تابع اولوب
رضاسنه الله اولان ایمان وطاعتدن کراهت ایتدیلر امدی الله تعالی انلرك
ثواب اعمالنی باطل ایلدی
٣١ ام حسب الذين في قلوبهم مرض ان لن يخرج الله اضغانهم ✻
قلبلرنده مرض اولان منافقلر ظن ایدرلرمیکه الله تعالی انلرك (پیغمبر علیه السلامه
ومؤمنلره اولان) حقد وعداوتلرینی اظهار ایتمیه
٣٢ ولو نشاء لاريناكهم فلعرفتهم بسيماهم ولتعرفنهم في لحن
القول والله يعلم اعمالكم ✻ اکر بز دیلرسك منافقلرك نشانلرینی سکا
کوستروب سیمالرندن نفاق علامتنی بیلدیردك سن انلری کلاملرینك تعریض
ورموزندن بیلورسین الله تعالی عبادینك اعمالنی بیلور (اکا کوره مجازات ایدر)
✻ دینلدیکه بو آیت کریمه نزولندنصکره پیغمبر علیه السلام منافقلری تکلم
وسیمالرندن بیلوردی
٣٣ ولنبلونكم حتى نعلم المجاهدين منكم والصابرين ونبلوا اخباركم ✻
بز سزه (امر جهاد وسائر تکالیف شاقه ده) تجربه معامله سنی ایده رز تاکه
سزدن مجاهدلری وصابرلری تمییز ایده لم وایماننده صدق وکذب ایدنلرك
خبرینی دخی آشکار ایده لم
٣٤ ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله وشاقوا الرسول من
بعد ما تبين لهم الهدى لن يضروا الله شيئاً وسيحبط اعمالهم ✻
شونلر که کافر اولوب ناسی دین اسلامدن صرف ومنع ایتدیلر وانلره هدایت
ظهورندنصکره رسول اللهه مخالفت ایتدیلر (انلرك کفرلری وناسی سبیل اللهدن
منعلری ورسول اللهه مشاقه لری) الله تعالانك ملکنه برشی ضرر ایتمز یالکز
کند و عملرینك ثوابنی ابطال ایدرلر
٣٥ يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول ولا تبطلوا
اعمالكم ✻ ای مؤمنلر الله تعالی یه ورسولنه اطاعت ایدك وعملرکزی

(عجب ور یا وسمعه ایله) ابطال ایتمیك
٣٦ ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله ثم ماتوا وهم كفار
فلن يغفر الله لهم ✻ شونلركه كافر اولوب ناسى دين اسلامدن صرف
ایتدكلرندنصكره كفار اولدقلری حالده فوت اولدیلر الله تعالى انلرى مغفرت ایتمز
٣٧ فلا تهنوا وتدعوا الى السلم وانتم الاعلون والله معكم ولن
يتركم اعمالكم ✻ كفاره ضعف اظهار ایتمیك وسزمقدم صلحه طالب
اولمیك وبهرحال سز غالبلر سزكه الله تعالانك عون ونصرتی سزكله در
سزك اعمالكز ثوابندن برشى نقص ایتمز
٣٨ انما الحيوة الدنيا لعب ولهو وان تؤمنوا وتتقوا يؤتكم اجوركم
ولا يسئلكم اموالكم ✻ حيات دنيا انجق اويون وبيهوده غرور باطلدر اكر
مؤمن اولوب معاصیدن صاقنورسكز الله تعالى سزك اجرلركزى ویرروسزه ثواب
ورسكیچون ماللركزى استمز (بلكه مالكزك ربع عشر يني صدقه وانفاقله حكم ایدر)
٣٩ ان يسئلكموها فيحفكم تبخلوا ويخرج اضغانكم ✻ اكر
اول سزدن مبالغه طلبيله مالكزك جميعنى نفقه ایدك دیسه سز بخل وامساك ایدوب
طيب نفسكزله و برمزدكز اول بخلكز سزك بغض وعداوتكزى اظهار ایدردى
٤٠ ها انتم هؤلاء تدعون لتنفقوا في سبيل الله فمنكم من يبخل
ومن يبخل فانما يبخل عن نفسه والله الغنى وانتم الفقراء وان تتولوا يستبدل
قوما غيركم ثم لا يكونوا امثالكم ✻ اى بونكله خطاب اولنان كيمسه‌لر
آكاه اولك سزبر كروه سزكه ماللركزى الله تعالانك يولنده انفاق ايتمكه
دعوت اولنورسكز سزدن بعضلرى اول انفاقدن بخل وامتناع ایدر اول كمسنه
اول امساكله انجق كندونفسندن انفاق ثوابنى بخل ومنع ایدر الله تعالى سزك
انفاقكزدن غنيدر سز انك عندنده كى ثوابه ومغفرت ورحمته محتاجسز (اكر انفاق
ایدرسكز آخرتده عوضنى الورسكز اكر امساك ایدرسكز وبالى نفسكزه در) اكر سز
انك امر وطاعتندن اعراض ایدرسكز سزى هلاك ايله يريكزه آخر قوم كتورركه
سزدن خير او اولوب بخل وامساكده وعدم اطاعتده سزك مثلكز اولميه‌لر ✻ انلر
اهل فرس يا انصار يا اهل يمن ياخود ملائكه اوله‌لر

—٤٨— (سورة الفتح مدنية وهى تسع وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ انا فتحنا لك فتحا مبينا ✻ يا محمد برسنكيچون تحقيق ظاهر وآشكار نصف

مكه فتحنه سبب ومقدمه اولان صلحى حكم ایتدك
٢ ليغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر ويتم نعمته عليك
ويهديك صراطا مستقيما ٣ وينصرك الله نصرا عزيزا ✻ تاكه
الله تعالى زمان جاهليتده) تقدم ایدن و(بو آيت كريمه نزولنه دك) تأخر ایدن
تفريطى مغفرت ایده واعلای دين ايله وبونكله ملكى ضمله نعمتنى اتمام ایده
وتبليغ رسالتده ومراسم رياستى اقامتده سنى صراط مستقيمه هدايت ایده
والله تعالى اسلامى اظهار ايله اعداى دين اوزره سكا عزت وغلبه نصرتنى ویره
٤ هو الذى انزل السكينة فى قلوب المؤمنين ليزدادوا ايمانا مع
ايمانهم ولله جنود السموات والارض وكان الله عليما حكيما ✻
اول الله تعالى مؤمنلرك قلبنه سكون واطمينان انزال ایتدی تاكه اصل ايمانلرى
اولان تصديق وتوحيدله يله (شريعتك فروعى اولان صوم وصلوة وحج وزكوة
وجهاد كبيلره اطاعتله) ايمانلرى زياده اوله سموات وارضده اولان (ملائكه
وانس وجن وسائرى) الله تعالانك عسكريدر (اكر ديلسه دينته نصرتى سزدن
غيرله ایدردى) الله تعالى خلقك مصالحنده عليم وتدبيرنده حكيمدر
٥ ليدخل المؤمنين والمؤمنات جنات تجرى من تحتها الانهار
خالدين فيها ويكفر عنهم سيئاتهم وكان ذلك عند الله فوزا عظيما ✻
تاكه مؤمنلرك رجال ونساسنى (دين وشريعتده ثباتلرى بركاتيله) اشجارى التندن
نهرلر جارى جنتلره ادخال ایده انده دائم اولدقلرى حالده وكناهلريني ستر
ومحو ایده بو ادخال جنات ومحو سيئات عندالله عظيم نجات اولدى
٦ ويعذب المنافقين والمنافقات والمشركين والمشركات الظانين
بالله ظن السوء عليهم دائرة السوء وغضب الله عليهم ولعنهم واعدلهم
جهنم وساءت مصيرا ✻ يا محمد سكا نصرت انكچوندركه (مدينه ده
اولان) منافق ومنافقه‌لرهو (مكه ده اولان) مشرك ومشركه‌لره الله تعالى عذاب
ایدركه انلر الله تعالى رسولنه ومؤمنلره نصرت ایتمز ديو سوء ظن ایدیجیلردر
انلرك ایتدكلرى ظن كندو اوزرلرينه دونر الله تعالى انلره غضب ولعنت ایدوب
انلر ایچون جهنم عذابنى آماده ايلدى اول جهنم نه قبيح مكان اولدى
٧ ولله جنود السموات والارض وكان الله عزيزا حكيما ✻
آسمان وزمينك ملك وسلطنت وعسكرى الله تعالانكدر اول اعداسنه غالب
وصنعنده حكيم اولدى

٨ انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا ۞ بزسنی اقوال وافعال
امتكه شاهد ومؤمنلری جنتله تبشیره وكافرلری عذاب جهنمله تحذیره كوندردك
٩ لتؤمنوا بالله ورسوله وتعزروه وتوقروه وتسبحوه بكرة
واصيلا ۞ تاكه الله تعالانك وحدانيتنه ورسولنك نبوتنه ایمان ایده سز
ودیننه تقویت وامرینه تعظیم ایده سز وصباح واخشام یعنی دائما انی تقدیس
وتنزیه ایده سز
١٠ ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله يد الله فوق ايديهم فمن
نكث فانما ينكث على نفسه ومن اوفى بما عاهد عليه الله فسيؤتيه اجرا
عظيما ۞ شونلر كه (حدیبیه ده) سندن بیعت رضوان ایتدیلر انلر كانه
الله تعالادن بیعت ایتمشلردر كه اصل مقصود اولدر الله تعالانك ید نصرتی انلرك
ید اطاعتلری فوقنده در كیمكه عهدو بیعتی بوزرسه انك ضرری كندو نفسنه
راجعدر اولكه الله تعالی اوزرینه ایتدیكی عهدو بیعته وفا ایدرسه یقینده اكا
اجر عظیم ویرر (كه اول جنتدر)
١١ سيقول لك المخلفون من الاعراب شغلتنا اموالنا واهلونا
فاستغفر لنا يقولون بالسنتهم ما ليس في قلوبهم قل فمن يملك لكم من الله
شيئا ان اراد بكم ضرا او اراد بكم نفعا بل كان الله بما تعملون خبيرا ۞
اعرابدن رطانه سكا اتباعدن تخلف ایدوب دیرلر كه بزی اموال وعیالمز سنكله
كتمكدن مشغول ایتدیلر (زیرا انلرك امورینی اداره ایده جك كیمسه مز یوغیدی)
بو تخلفمز ایچون بزه مغفرت طلب ایله انلر قلبلرنده اولمین شیئی لسانلریله سویلرلر (انلرك
قلبلرینك اعتذار واستغفاردن خبری یوقدر) سن انلره دیكه الله تعالانك حكمندن
برشیئی سزدن كیم منع ایده بیلور اكر اول سزه (قتل وهزیمت یا اهل ومالكزده
خلل یا تخلفكز ایچون) عقوبت ضررینی یاخود عكسی منفعتی مراد ایدرسه
مانع یوقدر بلكه الله تعالی سزك تخلفدن قصد وعملكزی خبیرو علیمدر * روایت
اولندیكه حضرت رسالتپناه علیه السلام عمره نیتیله مكه یه متوجه اولدقده
اسلم وجهینه ومزینه وغفارو اشجع كبی قبائل عربه بو سفرده معیت ایچون
خبر كوندردیلر انلر قریشك محاربه سندن خوفله اموال وعیال شغلنی
علت ایدوب كتمكده تخلف ایتدیلر پیغمبر علیه السلام مدینه یی تشریفلرنده
حق تعالی بو آیتله انلرك حالنی بیان بیوردی
١٢ بل ظننتم ان لن ينقلب الرسول والمؤمنون الى اهليهم ابدا

وزين ذلك في قلوبكم وظننتم ظن السوء وكنتم قوما بورا ۞
بلكه سز ظن ایتدیككز كه رسول الله ومؤمنلری مشركلر استیصال ایدوب
ابدی مدینه یه اهالرینه دونوب كلهمیه لر وبو ظن قلبلركزده (شیطان اغواسیله)
تزیین اولندی (ملت اسلام محو ورفع اولور) سوء ظننی تحسین ایدوب عند الله
قوم هالكیندن اولدیكز
١٣ ومن لم يؤمن بالله ورسوله فانا اعتدنا للكافرين سعيرا ۞
كیمكه لسانا وقلبا الله تعالایه ورسولنه ایمان ایتمیه بز اول كافرلر ایچون نار
سعیری آماده ایلمشزدر
١٤ ولله ملك السموات والارض يغفر لمن يشاء ويعذب من يشاء
وكان الله غفورا رحيما ۞ سموات وارضك پادشاهلغی الله تعالانكدر
دیلدیكنی (كناه كبیر ایله) مغفرت ایدر ودیلدیكنی (جرم صغیر ایله) عذاب ایدر
توبه ایدن قوللرینه غفور ورحیمدر
١٥ سيقول المخلفون اذا انطلقتم الى مغانم لتأخذوها ذرونا نتبعكم
يريدون ان يبدلوا كلام الله قل لن تتبعونا كذلكم قال الله من قبل فسيقولون
بل تحسدوننا بل كانوا لا يفقهون الا قليلا ۞ حدیبیه دن تخلف ایدنلر
مؤمنلره دیدیلر كه سز حدیبیه دن دونوب خیبر غنیمتنه عزیمتكزده براغك كه
بزدخی سزه تابع اولوب كیده لم (مع هذا مؤمنلر حدیبیه دن رجوعلرنده الله تعالی
مكه غنائمندن عوض خیبر غنائمنی انلره تخصیص بیورمشیدی) اول حدیبیه دن
تخلف ایدنلر مراد ایتدیلر كه الله تعالانك اهل حدیبیه یه اولان وعدینی تغییر ایده لر
یا محمد سن انلره دیكه سز خیبره كتمكده بزه تابع اولمزسكز زیرا سز خیبر سفرینه
حاضر اولمزدن مقدم الله تعالی خیبر غنیمتی حدیبیه ده بولنانلره كدردیمشیدی
اول تخلف ایدنلر مؤمنلره دیدیلر كه الله تعالی بزی خیبره كتمكدن منع ایتمشدر
بلكه سز غنائمه شریك اولمزه حسد ایدرسز اویله دكل بلكه انلر دینی فهم
ایتمزلر مخلصلردن آز كیمسه واردر كه انی فهم ایده
١٦ قل للمخلفين من الاعراب ستدعون الى قوم اولي بأس شديد
تقاتلونهم او يسلمون فان تطيعوا يؤتكم الله اجرا حسنا وان تتولوا
كما توليتم من قبل يعذبكم عذابا اليما ۞ یا محمد حدیبیه دن تخلف ایدن
اعرابه دیكه سز برشدتلو جنكجی قومله قتال ایچون دعوت اولنورسكز كه تا انلر
اسلامه كلنجیه دك مقاتله اولنور زیرا انلردن جزیه قبول اولنمغله انلر مشركون

یاخود پیغمبر علیه السلامدن صکره مرتد اولنلردر) اکر سز اول جنکده خلوص ایله
قتال ایدرسکز الله تعالی سزه دنیاده غنیمت وآخرتده جنت ویرر واکر بوندن
مقدم حدیبیه ده اعراض ایتدیککز کبی اول جنکده دخی اعراض ایدرسکز
الله تعالی سزی عذاب الیم ایله تعذیب ایدر * اشبو اعراض حقنده اولان وعید
وعذابی مسلمانلرک ضعیف وعجزه سی ایشتدکده بزم حالمز نیجه اولور دیمکله
بو آیت آتیه نازل اولدیکه
١٧ لیس علی الاعمی حرج ولا علی الاعرج حرج ولا علی المریض
حرج ومن یطع الله ورسوله یدخله جنات تجری من تحتها الانهار
ومن یتول یعذبه عذابا الیما ✵ (جهاددن تخلف ایتمکده) اعمی وطوپال
ومریض اوزره وبال یوقدر کیمکه الله تعالایه ورسولنه اطاعت ایده الله تعالی
انی اشجاری آلتندن نهرلر جریان ایدر جنتلره ادخال ایدر کیمکه الله تعالانک
طاعتندن اعراض ایده انی عذاب الیم ایله تعذیب ایدر
١٨ لقد رضی الله عن المؤمنین اذ یبایعونک تحت الشجرة فعلم ما فی
قلوبهم فانزل السکینة علیهم واثابهم فتحا قریبا ✵ شول وقتکه
حدیبیه ده سمره اغاجی آلتنده سندن بیعت ایدن مؤمنلردن الله تعالی راضی اولدی
انلرک قلبلرنده کی صدق ووفایی بیلوب قلبلرینه اطمینان وسکون انزال ایتدی
وحدیبیه دن رجوعلرنده قریبا خیبری فتح ایله مکافات ایتدی * مرویدرکه
بو بیعتده اولنلر بیک بشیوز یکرمی کشینه ایدیلر قریش ایله مقاتله ده قطعا یوز
چویرمک اوزره عهد وپیمان ایتدیلر پیغمبر علیه السلام مکه یه خراش بن امیه یی
ایلچی کوندردیکه بن جنک ایده جک دکلم مجرد عمره وذبح قربان ایدوب
کیده جکم بیوردی انلر خراشی مکه یه قومیوب جواب دخی ویرمدیلر اندن
علیه السلام تکرار ذی النورین رضی الله تعالی عنه یی کوندردی انی مکه یه
اخذ ایله الیقودیلر صحابه بیننده عثمان رضی الله تعالی عنه قتل اولدی دیو شیوع
بولمغله پیغمبرمز علیه السلام عثمان الله تعالانک ورسولنک حاجتنده در دیو برالنی
برالی اوزره قویوب بو عثمانک بیعتیدر بیوردی
١٩ ومغانم کثیرة یأخذونها وکان الله عزیزا حکیما ✵
وفضل وکرمندن خیبرک عقار واموال کثیره سن حدیبیه اهلنه اخذ ایتدیروب
غنیمت وقسمت ایتدی الله عظیم الشان غالب وحکمتنده مراعی اولدی
٢٠ وعدکم الله مغانم کثیرة تأخذونها فعجل لکم هذه وکف

ایدی الناس عنکم ولتکون آیة للمؤمنین ویهدیکم صراطا مستقیما ✵
الله تعالی سزه بو کوندن صکره الی یوم القیام غنیمت کثیره وعد ایلدیکه اخذ
واغتنام ایدرسز عجله ایتدی سزه بو خیبر غنیمتنی وسزدن اهل خیبرک وحلیفلری
بنو اسد وبنو غطفانک اللرینی کف ایتدی تاکه انلرک کف یدی ومأخوذ غنیمت
مؤمنلر ایچون (وعد الله وصدق رسول الله) بر علامت اوله وسزه صراط
مستقیمی هدایت ایدر
٢١ واخری لم تقدروا علیها قد احاط الله بها وکان الله علی کل
شیء قدیرا ✵ الله تعالی سزه دخی مملکتلر فتحنی وغنیمتلر اخذینی وعد
ایتدیکه هنوز سز انی کامالک دکلسز انی علم الهی احاطه ایتمشدر (انلر هوازن
وفارس وروم وسائر اوله) الله تعالی کل شیئه قادردر
٢٢ ولو قاتلکم الذین کفروا لولوا الادبار ثم لا یجدون ولیا
ولا نصیرا ✵ اکر مکه کفاری سزکله صلح ایتیوب حدیبیه ده مقاتله
ایدرلردی منهزم اولوب چویروب فرار ایدرلردی صکره انلر حفظ ایدر براقارب
وامداد ایدر بر مددکار بولمزلردی
٢٣ سنة الله التی قد خلت من قبل ولن تجد لسنة الله تبدیلا ✵ یا محمد
سندن مقدمکی انبیانی اعدالری اوزرینه غالب ایتمک الله تعالانک سنت موعوده سیدر
سن الله تعالانک سنتنده تبدیل وتغییر بوله مزسین لا محاله اول اولور
٢٤ وهو الذی کف ایدیهم عنکم وایدیکم عنهم ببطن مکة
من بعد ان اظفرکم علیهم وکان الله بما تعملون بصیرا ✵ اول الله تعالی
بطن مکه ده (یعنی حدیبیه ده) کفارک یدینی سزدن وسزک یدیکزی کفاردن
صلح ایله کف ایلدی سزی انلرک اوزرینه غالب ایتدکدنصکره الله تعالی سزک
کنارله مقاتله وامر پیغمبر علیه السلامه اطاعتله عملکزی کوروب مکافاتنی ایدر
* دینلدیکه بونده واقع اولان غلبه اول حضرت پیغمبر علیه السلام حدیبیه ده
ایکن اهالی مکه دن سکسان کشینه چیقوب صباح نمازی وقتنده صحابه یه
شبیخون وقتل ایچون جبل تنعیمدن اینوب هجوم ایتدیلر باران رسول علیه السلام
المره غلبه ایدوب واخذ واسیر ایلدیلر پیغمبرمز علیه السلام انلری آزاد ایلدی
٢٥ هم الذین کفروا وصدوکم عن المسجد الحرام والهدی
معکوفا ان یبلغ محله ولولا رجال مؤمنون ونساء مؤمنات لم تعلموهم
ان تطؤهم فتصیبکم منهم معرة بغیر علم لیدخل الله فی رحمته من یشاء

لو تزيلوا لعذبنا الذين كفروا منهم عذاباً أليماً ☼ انلر شول كافرلردركه
سزى مسجد حرامه دخول وبيت شريفى طوافدن وقربانلريكزى محلنه ابلاغله
ذبحدن منع ايتديلر اكر مكه ده رجال ونسادن كفارله مختلط سزك بيلمديكز مؤمنلر
اولميدى كه سز انلرى بيليوب هلاك ايتديككز ده سزه اندن تأسف وكدر
اصابت ايدردى تاكه انلردن واهل مكه دن الله تعالى ديلديكنى رحمت وتوفيقيله
دين اسلامه ادخال ايتمك ايچون سزك اليكزى انلردن كف ايتدى اكر انلر
مشركلردن تفريق وتمييز اولايدى بز اول كفارى دنياده قتل واسر وآخرتده
عذاب اليمله عذاب ايدردك * ديلديكه پيغمبرمز عليه السلام يتمش قربان
كوتورمشيديكه محل نحر اولان منا ده ذبح ايده جك ايدى مشيت الهيه صلح
وعودت اقتضا ايتمكله انلرى حديبيه ده ذبح ايتدى بعضلر حديبيه نك بعض
حرمندردديديلر

٢٦ اذ جعل الذين كفروا في قلوبهم الحمية حمية الجاهلية فانزل الله
سكينته على رسوله وعلى المؤمنين والزمهم كلمة التقوى وكانوا احق بها
واهلها وكان الله بكل شيء عليماً ☼ يادايله شونيكه كفار مكه قلبلرنده
جاهليت حميتى اولان تعصب وتكبر وغيرتى ابراز ايدوب (محمد عليه السلام ياراننلريله
مكه يه دخولدن منع وصلحه رغبت ايتملريله صلحنامه تحريرنده دخى بسمله
شريفى ومحمد رسول الله لفظنى تسطيره راضى اولمديلر) الله تعالى رسولنك ومؤمنلرك
قلبلرينه وقار وسكونت اعطا ايدوب كلمهٔ تقوى (اولان شهادت وبسمله وصلواته) ده
اثبات ويرديكه اول مؤمنلر اول كلمه يه احق واهل ايديلر الله تعالى هر شيئك
اهل واربابنى عليمدر * روايت اولنديكه اهل مكه مكه يى كله جك سنه اوچكون
تخليه ايدوب پيغمبر عليه السلام ومؤمنلر كلوب زيارت وطواف ايتمك وبوسنه
كيرومدينه يه رجوع ايتمك شرطيله صلحه طالب اولملريله پيغمبر عليه السلام اكا
راضى اولدقده بومنوال اوزره عهدنامه استديلر پيغمبر عليه السلام على
رضى الله تعالى عنه يه (بسم الله الرحمن الرحيم) يازديدى انلر بزانى بيلمزز بلكه
(باسمك اللهم) يازديلر بعده افندمز عليه السلام اشبو رسول اللهك اهل مكه ايله
صلحنامه سيدر ديو يازيوردى انلر بز سنك رسول الله ايدوكيكى اقرار ايتمش
واسيدك سنى مكه يه دخولدن منع ومخاصمه ايتمز ايدك بلكه بو محمد بن عبد اللهك
اهل مكه ايله صلحنامه سيدر ديو يازديديلر افندمز عليه السلام استدكلرى كبى
يازيورديلر مؤمنلر قصد ايتديلركه بوتكليفلردن ابا ايله اوزرلرينه هجوم ايده لر

الله تعالى انلره وقار وسكونت انزال ايتدى
٢٧ لقد صدق الله رسوله الرءيا بالحق لتدخلن المسجد الحرام
ان شاء الله آمنين محلقين رؤسكم ومقصرين لا تخافون فعلم ما لم تعلموا
فجعل من دون ذلك فتحاً قريباً ☼ الله تعالى رسولنه كوستردیكى رؤيا
حق اولدوغنى تصديق ايتدى اى مؤمنلر (الله تعالانك ارادتيله صاغ قلانلريكز سنهٔ
آتيه ده) البته مسجد حرامه كيررسكز خوفكز اولميوب امين اولديغكز حالده بعضكز
باشلريكزى تراش وبعضكز صاچلريكزى قيرقارسز الله تعالى (انك تأخيرنده اولان
حكمتندن) سزك بيلمديككزى بيلوب اندن مقدمجه سزه صلح حديبيه يى وفتح
خيبرى تقريب ايتدى (تاكه مؤمنلر بوتأخيرغمندن برمقدار آرام ايده لر) * ديلديكه
اول رؤيانك تعبيرينى اصحاب اول سنه ايچون جزم ايتملريله عدم وقوعنه مبنى
بيلنلرنده بيتى طواف ايده مدك كوياروٴيا ظهور ايتمدى ديملريله بو آيت كريمه نازل اولدى
٢٨ هو الذي ارسل رسوله بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين
كله وكفى بالله شهيداً ☼ اول الله تعالا كه رسولنى هدايت وتوحيد
ودين اسلامله كوندردى اول دين اسلام سائر جميع اديان حقك احكامنى نسخ
وباطلك فسادينى اظهار ايلدى انك رسولى اولديغنه الله تعالانك شهادتى كافيدر
٢٩ محمد رسول الله والذين معه اشداء على الكفار رحماء بينهم
تريهم ركعاً سجداً يبتغون فضلاً من الله ورضواناً سيماهم في وجوههم
من اثر السجود ذلك مثلهم في التورية ومثلهم في الانجيل كزرع اخرج
شطئه فآزره فاستغلظ فاستوى على سوقه يعجب الزراع ليغيظ بهم الكفار
وعد الله الذين آمنوا وعملوا الصالحات منهم مغفرة واجراً عظيماً ☼
محمد الله تعالانك رسوليدر وانكله اولان مؤمنلر كفار اوزره شدتلو وغليظلر
وبينلرنده بربرلريله مرحمتلو وشفقتلولردر سن انلرى راكعلر وساجدلر كوررسن
انلر الله تعالانك فضل ورضاسنى طالبلردر انلرك سيما وعلامتلرندن يوزلرنده
سجده اثرلرى ظاهردر انلرك وصفلرى توريتده وانجيلده مسطوردركه مثاللرى
براكيندركه ابتدا تيغ كبى برفليز چيقاررصكره اول شاخ قوتلنورصكره قالنلشوب
ساقى اوزره طوغريلوركه اكيجيلرى انك قوت وحسن منظره سى تعجب ايتديرر
(كذلك مؤمنلر ابتداى اسلامده ضعيف كوستروب كتدكجه قوت بولوب عالملرى
اعجاب ايدر) الله تعالى كفارى اغضاب ايچون بوتمثيلى بسط ايتدى الله تعالى
مؤمن اولوب عمل صالح ايشلينلره كناهلرينى مغفرت واجر عظيمكه جنت

وعد ايتدی * موضحده بو آيت كريمه جميع اصحاب حقنده ايسه ده ايماء خاصه واردركه (والذين معه) صديق رضی الله تعالى عنه مدحنده (اشداء على الكفار) فاروق رضی الله تعالى عنه شاننده (رحماء بينهم) ذی النورين رضی الله تعالى عنه حقنده (تريهم ركعا سجدا) حيدر كرار مدحنده ديمش

-٤٩- (سورة الحجرات مدنية وهی ثمان عشر آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

نصف

١ يا ايها الذين آمنوا لا تقدموا بين يدی الله ورسوله واتقوا الله ان الله سميع عليم ❋ ای مؤمنلر الله تعالينك ورسولنك كلامندن مقدم وبشقه امر ونهيه دائر كلام سويلميك ياخود كتاب وسنتك خلافنی سويلميك ياخود الله تعالى ورسولنك كلامی سويلنوركن آخر كلام سويلميك وقولا وفعلا حكمنه تقديمده الله تعالادن قورقك تحقيق الله ذوالجلال سزك اقوالكزی ايشيديجی وافعالكزی بيليجيدر

٢ يا ايها الذين آمنوا لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبی ولا تجهروا له بالقول كجهر بعضكم لبعض ان تحبط اعمالكم وانتم لا تشعرون ❋ ای مؤمنلر پيغمبر عليه السلامله تكلمكزده صوتكزی انك صوتی اوزره قالدرميك وبر بريكزله چاغره رق سويلشديككز كبی انكله اول مثللو جهر ايتميك واكا اسم وكنيه سيله خطاب ايتميك ايشاديككز حسنه كز حبط اولور حال بوكه سزك اندن شعور كز اولمز * مرويدركه ثابت بن قيسك قولاغنده اغراق اولمغله سويلركن صوتی زياده جه ايدی بو آيت كريمه نك نزولنی خبر الدقده مجلس نبويه كلمز اولدی افندمز عليه السلام انی حضورينه جلبله يا ثابت نيچون بزه كلمز اولدك بيوردقده يا رسول الله بن جهور الصوتم قورقارمكه عملم حبط اولوب اهل ناردن اولم ديدی پيغمبر عليه السلام حيات ومماتك خير اولمقلغی ايسترميسن بيورديلر ثابت الله تعالى ورسولنك مژده سنه راضيم عمرم اولدقجه صوتمی صوتنكك فوقنه رفع ايتميم ديدی

٣ ان الذين يغضون اصواتهم عند رسول الله اولئك الذين امتحن الله قلوبهم للتقوى لهم مغفرة واجر عظيم ❋ شونلركه ادبه رعايتله رسول الله عندنده صوتلرينی اشاغی ايندررلر انلر كمسه لردركه الله تعالى قلبلرينی تقوا ايچون اختيار وخالص ايتمشدر انلر ايچون مغفرت ذنوب وآخرتده ثواب جزيل واردر

٤ ان الذين ينادونك من وراء الحجرات اكثرهم لا يعقلون ❋ يا محمد شونلركه حجره لريكك وراسندن سكا ندا ايدرلر انلرك اكثری نبوت احترامنی تعقل ايتمزلر

٥ ولو انهم صبروا حتى تخرج اليهم لكان خيرا لهم والله غفور رحيم ❋ اكر انلر سنك خروجكه دك صبر ايدوب ندا ايتميه لردی انلر ايچون خير اولوردی الله تعالى بی ادبلكدن توبه ايدنه غفور واهل ادبه رحيمدر * ديناديكه پيغمبر عليه السلام بنی العنبر قبيله سنه سريه كوندردی انلر سريه دن خبر الوب رجاللری فرار ايتديلر نسالرينی اسير ايدوب كتورديلر بعده انلرك بعض رجاللری عياللرينی اشترا ايچون كلدكلرنده وراء حجراتدن پيغمبر عليه السلامه ندا ايدوب اويوركن چيقار ديلر عياللرينی استدكلرنده بنه انلردن برينه حواله ايدوب بو بابده سن حكم ايله بيوردی اولدخی عياللرك نصفنی بيع ايله نصفنی باغشله ديدی اويله اولسون بيوردی اكر ندا ايتميوب صبر ايتسه لردی جمله سنی باغشلايوب انلره خير اولور اولسون جق ايدی بو آيتك نزولنه سبب اولدر ديناديكه

٦ يا ايها الذين آمنوا ان جاءكم فاسق بنبأ فتبينوا ان تصيبوا قوما بجهالة فتصبحوا على ما فعلتم نادمين ❋ ای مؤمنلر اكر بر فاسق سزه بر خبرله كلورسه انی دقتلو تفحص ايدك عجله وجهالتله بر قومه ضرر وقتل اصابت ايتديروب صكره اول افعالكزه نادم اولورسز * روايت اولنديكه هجرتك طقوزنجی سنه سی پيغمبر عليه السلام وليد بن عقبه يی اخذ زكوة ايچون بنو المصطلق قبيله سنه كوندردی قبيله مذكوره اكا احتراما قرشو چيقديلر مكر وليدك مقدما انلرله ماجراو برودتی وارايمش كندوك قتلنه كلورلر ظنيله عودت ايدوب پيغمبر عليه السلامه انلر مرتد اولمشلر ديدی بناء عليه پيغمبر عليه السلام انلره غزا قصدينی ايتدكده بو آيت كريمه نازل اولوب صكره انلره خالد بن الوليدی دقتلو تفحص ايله اكر ارتدادلری واقع ايسه قتال ايله ديو بر مقدار عسكرله كوندردی خالد انلره واردقده اخشام ويتسو اذاننی ايشيدوب زكاتلرينی الوب كلدی وليدك خطاسی ظاهر اولدی

٧ واعلموا ان فيكم رسول الله لو يطيعكم فی كثير من الامر لعنتم ولكن الله حبب اليكم الايمان وزينه فی قلوبكم وكره اليكم الكفر والفسوق والعصيان اولئك هم الراشدون ٨ فضلا من الله ونعمة والله عليم حكيم ❋ بيلك كه الله تعالينك رسولی سزك بينكزده در

(اکا بیهوده کلام وخبری عرض ایتمك) اکر اول امورك کثیرنده سزه تبعیت ایتسه
البته سز محنت وهلاکه دوشرسز لکن الله تعالی سزه ایمانی دوست ایدوب
قلبکزی انکله تزیین ایتدی وکفر وفسق وعصیانی سزه مکروه ایلدی انلر تزیین
ایمان وتنزیه کفرله راه حقی بولانلردر اول الله تعالادن فضل ونعمتدر الله تعالی
خبرك صدق وکذبنه علیم وقوللرینك امورینی تحقیقده حکیمدر
٩ وَاِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَاِنْ بَغَتْ
اِحْدٰيهُمَا عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتّٰى تَفِيءَ اِلٰى اَمْرِ اللّٰهِ فَاِنْ فَاءَتْ
فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُوا اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۞ اکر مؤمنلردن
ایکی طائفه بر برلریله قتال ایتسلر انلرك بیننی نصیحت وحکم اللهه دعوتله اصلاح
ایدك اکر اول طائفه‌نك بری طائفهٔ اخری اوزره تعدی ایدرسه اول تعدی ایدن
طائفه‌یه قتال ایدك تا که الله تعالانك امرینه رجوع ایدلر اکر اول باغی طائفه
بغیدن رجوعله احکام شرعه منقاد اولورسه انلرك بیننی عدلله اصلاح ایدك
وجمیع امورکزده عدالت ایدك الله تعالی عدل ایدنلری سور* بو آیت کریمه‌نك
سبب نزولنده مفسرینك وافر روایتلری اولمغله انجق بیضاویده زمان پیغمبر
علیه السلامده اوس‌له خزرج بیننده نعل وخرما دالیله ایتدکلری قتال
خصوصنده نازل اولمشدر دیو مسطوردر
١٠ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ۞ مؤمنلر بر برلریله قرداشلردر ایکی قرداشکزك بیننی اصلاح
ایدك الله تعالادن قورقوب حکمنده مخالف شقاق ایتمکز که رحمت اولنه سز
١١ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسٰى اَنْ يَكُونُوا خَيْرًا
مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسٰى اَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا
بِالْاَلْقَابِ بِئْسَ الْاِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْاِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَاُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۞
ای مؤمنلر سزدن اولان مؤمن ومؤمنه بر برلرینی ذوقلمسونکه ممکن که عندالله
ذوقلنلن ذوقلندن خیر اوله وکندو نفسکز کبی اولان دین قرداشکزه
عیب اسناد ایتمك وبر برلرکزی فسق قبیله چاغرمق بر کیمسه ایمانه دخولندنصکره
اکا فسوق اسمی نه چرکین اولور کیمکه بو مناهیدن توبه ایتمزسه اول ظالملردن
اولور* مرویدر که زوجات طاهره‌دن صفیه بنت حیی پیغمبر علیه السلامه
یا رسول الله زوجاتك بکا یهودی قزی یهودیه دیو تعییب ایده‌یورلر دیدی
پیغمبر علیه السلام سن انلره بابام هرون عمم موسی وزوجم محمد رسول اللهدر دی

یوردی بو آیت کریمه‌نك سبب نزولی بودر دینلدی* یاخود ابو مالك عبدالله
ابن السلمی‌یه غضبلنوب یا اعرابی دیدی اول دخی ابو مالکه یا یهودی دیدی
افندمز علیه السلام خبر اولدقده توبه‌لری ظهورینه دك ایکیسنی دخی
نزد دولتلرینه دخولدن منع ایلدی سبب نزول آیه بودر دخی دینلدی
حزب ٢ ١٢ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ
وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَاْكُلَ لَحْمَ اَخِيهِ
مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ ۞ ای مؤمنلر ظنك
چوغندن اجتناب ایدك زیرا ظنك بعضیسی کناهی موجب اولور واحوال مسلمینی
تجسس ایتمك وبر بریکزی غیبت ایتمك یعنی غائبانه سنده ذم ایتمك سزدن بریکز
میت قرنداشنك لحمنی اکل ایتمکی سورمی بلکه تکلیف اولنسه اکراه ایدردی
(اشته دین قرنداشی غیبت میت قرنداشنك لحمنی اکل ایتمك کبیدر) الله تعالادن
قورقوب غیبت ایتمك الله ذو الجلال غیبتدن توبه ایدنلرك توبه‌لرینی قبول ورحمت
ایدیجیدر* روایت اولندیکه پیغمبر علیه السلام سفره کیدرکن ایکی متمول صحابه‌یه
بر محتاج کمسه ویرر ایدیکه انلره خدمت ایده وقوناق محلنه مقدم جه واروب
انلرك مالزمه‌لرینی آماده ایده بر سفرده سلمان رضی الله تعالی عنه‌یی ایکی کمسنه‌یه
ویروب سلمان مقدم منزله واردقده نوم غلبه‌سیله رفیقلرینه بر شی تهیئه ایدممش
انلر سلمانی اکل ایده‌جك شی طلبیله اسامه رضی الله تعالی عنه‌یه کوندردیلر
اسامه بنم عندمده یه‌جك بر شی قالممشدر دیدی بعده انی صحابه‌دن برقاچ کیمسه‌یه
دخی کوندردیلر هیچ برنده بر شی بولنممغله سلمانه بزسنی صو طاوقیو یه کوندرسك
صوسز کلورسن دیدیلر واسامه عندنده بر شی وارمیدر دیو تجسسه مشغول
اولدیلر اسامه‌یه بخل وسلمانه اهمال ظن واسناد ایتدیلر وقتا که حضور نبوی‌یه
کلدکلرنده پیغمبر علیه السلام انلره دیدیکه دیشلریکزك اراسنده کی بو قرمزی
لحم ندر انلر یا رسول الله بو کون لحمدن بر شی تناول ایتمدك دیدیلر پیغمبر علیه السلام
بلکه سلمان واسامه‌نك لحملرینی اکل ایتدیکز دیدی بو آیت کریمه‌نك سبب
نزولی بودر دینلدی
١٣ يَا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَاُنْثٰى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا
وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰيكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۞
ای ناس بز سزی بر رجل وبر نسادن خلق ایتدك (یعنی آدم وحوادن) قبیله‌دن
فخر ونسبه طعن ایتمك وجهی ندر وسزی شعوب وقبائل قیلدقکه بر بریکزی

بيلوب فرق اولنه سزالله تعالى عندنده سزك كبار واكرمكز زياده تقوا كزدر تحقيق الله عظيم الشان سزك اصل ونسب ورتبه كزده عليم واحوالكزه خبيردر * معلوم اوله كه شعب جمع عظيمدر كه جمله سى اندن تفريق اولنمشدر مثلا شعبدن قبيله اندن عمائر اندن بطون اندن افخاذ اندن فصيل اخذ اولنور كه خزيمه شعب وكنانه قبيله وقريش عماره وقصى بطن وهاشم فخذ وعباس فصيلدر وديناديكه شعوب بطون عجم وقبائل بطون عربدر * بو آيت كريمه نك سبب نزولنده ديناديكه فتح مكه كونى بلال رضى الله تعالى عنه مأمورا بام بيت شريفده اذان اوقوركن اسيده طعن وجهيله برى ديديكه محمد عليه السلام بو قارغه دن غيرى اذان اوقويه جق كمسنه بوله مديمى بو كلامى رد ايله قبائل فخرى نهى اولدى

(١٤) قالت الاعراب آمنا قل لم تؤمنوا ولكن قولوا اسلمنا ولما يدخل الايمان فى قلوبكم وان تطيعوا الله ورسوله لا يلتكم من اعمالكم شيئا ان الله غفور رحيم * بنى اسددن برطائفه قحط سببيله مدينه يه كلوب يارسول الله زسائر عرب كبى يالكز كليوب اهل وعيالمزله سكا كلوب) ايمان ايتدك ديو امتنان ايتديلر امدى يا محمد سن انلره ديكه سزك لسانكزده اقرار واردر اما قلبكزده تصديق يوقدر (بيهوده ايمان ايتدك ديمك) ولكن قتل واسردن امنيت ايچون اسلامه يعنى انقياده داخل اولدق ديك زيرا سزك قلبكزه ايمان داخل اولمشدر اكر الله تعالى يه ورسولنه خلوصله اطاعت ايدرسكز الله تعالى عمللريكزك اجرندن برشى نقص ايتمز الله تعالى مطيعلرك كناهنى مغفرت وانلره فضليله رحمت ايديجيدر

(١٥) انما المؤمنون الذين آمنوا بالله ورسوله ثم لم يرتابوا وجاهدوا باموالهم وانفسهم فى سبيل الله اولئك هم الصادقون * مؤمنلر انجق انلردر كه الله تعالى ورسولنه اخلاصله ايمان ايتديلر ووحدانيتنده شك ايتمديلر ومالّلرى ونفسلريله فى سبيل الله جهاد ايتديلر اول مؤمن ومجاهدلر ايمان ادعاسنده صادقلردر

(١٦) قل اتعلمون الله بدينكم والله يعلم ما فى السموات وما فى الارض والله بكل شئ عليم * يا محمد انلره ديكه قلبكزده اولمين دينى الله تعالى يه خبرمى ويررسز الله تعالى سموات وارضده اولان مخلوقاتك اسرارينى بيلور اول هرشيئى عليمدر اكا برشى خفى اولمز

(١٧) يمنون عليك ان اسلموا قل لا تمنوا على اسلامكم بل الله يمن

عليكم ان هديكم للايمان ان كنتم صادقين * انلر سكا اسلاملريله امتنان ايدرلر سن انلره ديكه بكا اسلامكزله منت ايتميك بلكه الله تعالى سزه امتنان ايدركه (زعمكزجه) سزه ايمان ايچون يول كوستردى اكر ايمان ادعاسنده صادقلر ايسه كز

(١٨) ان الله يعلم غيب السموات والارض والله بصير بما تعملون * تحقيق الله عظيم الشان سموات وارضده اولان مغيباتى بيلور والله تعالى ظاهرده كى ايمانكزى وباطنده كى نفاقكزى وجميع اطوار واعمالكزى بيلور وكوريجيدر

— ٥٠ — (سورهٔ ق مكية وهى خمس واربعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٤

(١) ق * اسم سوره ياقسم يا قدير وقادر وقاهر وقابض وقدوس وقوى وقيوم اسملرينك مفتاحيدر ياخود كوه قاف اسميدر ديو اقوال كثيره واردر
والقرآن المجيد * قرآن حقيچون كه اول مجد وشرف صاحبيدر

(٢) بل عجبوا ان جاءهم منذر منهم فقال الكافرون هذا شئ عجيب * بلكه كافرلر كندو جنسلرندن انذار ايديجى كلديكنه تعجب ايدوب الله تعالينك محمد عليه السلامى رسالته اختيارينى برعجيب شيدر ديديلر

(٣) ءاذا متنا وكنا ترابا ذلك رجع بعيد * بزميت وتراب اولدقمزدن صكره كيرو حياته رجوع ايدرميز بو رجوع عادت وامكاندن بعيددر

(٤) قد علمنا ما تنقص الارض منهم وعندنا كتاب حفيظ * (الله تعالى بيورركه) انلرك موتندن صكره زمين جسدلرندن نه نقصان ايدر بز بيلورز بزم عندمزده جميع اشيايى حفظ ايدر بر كتاب واردر

(٥) بل كذبوا بالحق لما جاءهم فهم فى امر مريج * بلكه انلره حق وجهله ثابت قرآن وپيغمبر كلدكده انلرانى تكذيب ايتديلر انلر مختلط برامرده درلر (كه پيغمبر عليه السلام حقنده كيمى شاعر وساحر وقرآن شاننده كيمى سحر وافترادر ديديلر)

(٦) افلم ينظروا الى السماء فوقهم كيف بنيناها وزيناها وما لها من فروج * كافرلر اوزرلرنده اولان سمايه نظر ايتمزلرمى كه قدر تمزله انى دركمسز نيجه بنا ايتدك وكواكبله تزيين ايتدك كه انده شقوق وعلات وخلل يوقدر

(٧) والارض مددناها والقينا فيها رواسى وانبتنا فيها من كل

زَوْجٍ بَهِيجٍ ❊ وارضى دوشه يوب وانده ثابت طاغلر القا ايتدك وانده نباتاتدن
انواعنى بتوردك كه حسنلرى نظاره بهجت وسرور ويرر
٨ تَبْصِرَةً وَذِكْرَى لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ❊ بو اشيانك خلقى جميع عباد
عبرتله نظر وتفكر ايدوب توحيد وطاعته رجوع ايتمسى ايچوندر
٩ وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ❊
ويز سمادن منفعتلو صو ايندردوب انكله بوستانلرده اشجار واثمار وتارلالرده اكيلور
بچيلور اغذاى وسائر حبوبات بتوردك
١٠ وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ❊ ودخى عظيم وبلند خرما اغاجلرى
بتوردككه كثرت ميوه سبچون طومرجقلرى بربرى اوزره در
١١ رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ ❊ بومذكورلر عباده
رزق اولوب انكله تعيش ايدهلر واول صو ايله قورييوب ميت اولمش بلدهلرى
احيا ايتدك اول احيامز كبى قيامتده سزى قبرلركزدن چيقاريرز
١٢ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ١٣ وَعَادٌ
وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ١٤ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ
الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ❊ مكه كفارندن مقدم قوم نوح واصحاب رس وقوم ثمود
وعاد وفرعون وقومى وقوم سدوم واصحاب ايكه وقوم تبع بونلرك كليسى
پيغمبرلرينى تكذيب ايتملريله انلره عذابم واجب اولدى
١٥ أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ❊ مقدم عالمى
هيچ يوقدن) خلق ايتمكده عاجزمى اولدق (كه اون اولان خلق ثانى كه اعاده در
لاشى ايكن اندن عاجز اولهلم انلر اولكى خلقمزى انكار ايتمزلر) بلكه بولاشى اولان
خلق واعاده ده (وساوس شيطانيه سبيله) شك وشبهه ايدرلر
١٦ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ
إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ❊ انسانى بز خلق ايتدك انلرك قلبنه خطور ايدن
وسوسه يى بيلورز زيرا بزم علممز انسانه قريب اولان شاه طمرندن اقربدر (كه
انسانك اجزاسى بربرينه حجاب اولق واردر بزم علممزه هيچ برشى حجاب اولمز)
* بو قربيت خصوصنده متؤله ومتصوفه الطف لطيف واطول ونظيف
معانى درج ايتمشلردر مانحن فيه ووسعمزدن بيرون اولمغله اربابى اولان ذوات
محللرينه نظرله صفو تياب اوله
١٧ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ❊ (الله تعالى نك

علمى انسانه هر قريبدن اقرب وكتب وضبطدن مستغنى ايكن) مجرد قوللرى
كندولره مؤكل ايكى ملك كاتب اولديغنى بيلوب صاقنده وصواننده خير وشر اعمالنى
تحريره تعيين بيورلمغله بوسببله معصيتدن احتراز ايتسونلر ايچوندر
١٨ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ❊ انسان بر كلامى تلفظ
ايدركن اول ايكى ملك خير وشره اكا مترقب وتحريرينه حاضردرلر * لكن
دينلديكه حسناتنى يازن ملك سيئاتنى يازن ملك اوزره ناظردر اول آدمدن
حسنات صدورنده در عقب يازينه اول تحرير ايدر سيئات ظهورنده اكا مأمور
صواننده كى ملكه شايد توبه ايدر ديو يدى ساعت تأخير ايتديرر
١٩ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ❊ اجل
كالدكده امر حق ايله اكا موت بيهوشلغى كلور (اولوقت اكا ملكلر ديركه)
ايشته نفرت ايدوب قاچديغك موت بودر
٢٠ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ ❊ صورده ايكنجى بعث
نفخهسى اولوب (قبردن خروجده ملكلر ناسه) ايشته بو (سزى) قورقيديلان كوندر
٢١ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ❊ اولكونده هر نفسك
بيله سنجه محشره سوريجى واعمالنه شهادت ايديجى ملكلر كلور
٢٢ لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ
الْيَوْمَ حَدِيدٌ ❊ واول نفسه دينور كه سن دنياده بوكوندن غافل ايدك
شمدى سنك كوزندن پردهٔ غفلتى كشف ايتدك بوكون سنك كوزك كسكين
اولوب جمله سنى كورر بيلورسين
٢٣ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ❊ انسانه مؤكل قرينى اولان
ملك ديه كه انك اعمالى بنم عندمده مكتوب وحاضردر
٢٤ أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ❊ الله تعالى سائق وشهيده
بيوره كه جهنمه براغك هر كافرى كه كفرنده عناد ايدردى
٢٥ مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُرِيبٍ ❊ خير اولان دين اسلام ايچون ناسى
وزكاتدن مالنى منع وغيره تعدى وظلم ووحدانيت الهيده شك ايدردى
٢٦ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ❊
اولكه الله تعالى يه اله آخر شريك ايدردى امدى ايكيكز انى جهنمده عذاب
شديده براغك
نصف ٢٧ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ❊

(اول حالنده شیطان بنی اضلال ایتدی دیو بهانه ایتمکله شیطان دیه که) یاربنا نی بن
اضلال ایتمدم بنم اکا جبره قدرتم یوغیدی اول دور ودراز ضلالتده اولوب
حقی استماع ایتمزایدی
٢٨ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ * الله تعالی
کافر وشیطانه دیه که بنم عندمده مخاصمه ایتمیک که بن سزه کتاب وپیغمبرلر ایله
عاصیلره وعیدمی تقدیم ایلمشیدم
٢٩ مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا اَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ * بنم عندمده
کلام ووعد ووعیدم تبدیل وتغییر اولمز وبن قوللره ظلم ایدیجیلردن دکلم
٣٠ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ *
شول کونده که بز جهنمه طولدکمی دیو سؤال ایدهرز جهنم وسعتم واریارب دخی
زیاده ایدر میسین دیه
٣١ وَاُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ * وجنت متقیلره بعید
اولمیوب دخوللرندن مقدم انلره تقرب ایده
٣٢ هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ اَوَّابٍ حَفِيظٍ * وانلره دینیله که اشته
بو جنت هرکسنه که معصیتدن طاعته وشرکدن توحیده رجوع ونفسنی
هواسندن محافظه ایله شرعه رعایت ایده انلر ایچون وعد اولنمش جنتدر
٣٣ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ * کیمکه الله تعالادن
خوف ایده رک تنهاده خلوص قلبله طاعت ایده وطاعتنی حقه متوجه
وخضوع درون ایله ایده
٣٤ اُدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ * اول کسنه یه دینیله که
الله تعالی وملکلرك سلامیله وامن وسلامتله جنته کیرك ایشته بو کیرمکز سزه
دائم اولوب اندن خروج یوقدر
٣٥ لَهُمْ مَا يَشَاؤُنَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ * انلر ایچون اول جنتده
استدکاری واردر ومع هذا عندمزده انلره خاطرلرینه خطور ایتمدك زیاده
نعمت واردر * اول رؤیت جمال باکمالدر دینلدی
٣٦ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا
فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ * اهل مکه دن مقدم بز چوق قرنلر هلاك
ایتدککه انلر اهل مکه دن قوت جهتیله چوق شدید ایدیلر انلر بلده لری طولاشوب
تجارت ومال فراوان جمع ایتدیلر انلره حکم قضا نازل اولدقده هیچ برقاچوب

صفنه جق مکان بولدیلرمی
٣٧ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ اَوْ اَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ *
تحقیق بو سوره ده اولان حقایقی تفکره قابل ووقت استماعده انده مذکور
مواعظی دقتله دیکلمکه فوانغی اولان کیمسه ایچون پند ونصیحت واردر
خصوصا حاضر اولوب دیکلر کن معانیسنی فهم ایده
٣٨ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ
وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ * سموات وارضی وبینلرنده اولنی التی کونده خلق ایتدك
حال بو که انده بزه رنج وتعب اصابت ایتمدی * بو آیت کریمه یهودك قولنی
رد درکه انلر سبت کونی عرشه استلقا ایله راحت ایتدی دیدیلر
٣٩ فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ
وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ٤٠ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاَدْبَارَ السُّجُودِ * یا محمد
مشرکلرك (یعنی انکارلرینه ویهودیلرك حقکده ساحر وشاعر کبی) یاوه کولقلرینه
صبر ایله وربك جل شانه یی تقدیس وتحمید له نماز قیل شمسك طلوعندن مقدم
(صباح نمازینی) وغروبندن مقدم (ظهر وعصر نمازلرینی) و کیجه نك بعضنده
(اخشام ویاتسو نمازلرینی) وصلوة مفروضه دن صکره (وتری) یاخود نوافلدن
... بدن صکره (اوابینی یاتهجدی) دخی قیل
٤١ وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ * ومکان قریبدن
منادینك ندا ایتدیکی کونه القاء سمع ایت * دینلدیکه مکان قریب صخرهٔ
بیت المقدسدر که ارضك هر محلندن سمایه اون سکز میل قریبدر اسرافیل
علیه السلام بالای صخره دن ای پارچه لنمش کوکلر ومحو اولمش لحملر وپریشان
اولمش قیللر جمع اولوب قضا وجزایه کلك دیو ندا ایده
٤٢ يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ * اول کون
(نفخهٔ ثانیه ده) حق اولان صیحه (یعنی) ایشیدیلور ایشته اول کون قبرلردن
اخراج اوله جق کوندر
٤٣ اِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَاِلَيْنَا الْمَصِيرُ * بز دنیاده ناسی نطفه دن
احیا واجلیله اماته ایده رز آخرنده جزا ایچون مرجعلری طرفمزه در
٤٤ يَوْمَ تَشَقَّقُ الْاَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ * اول کونده
یر یاریلوب ناس قبرلرندن سرعتله چیقارلر بونلرك بعث وحشرلری بزه آساندر
٤٥ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْاٰنِ

مَنْ يَخَافُ وَعِيدِ ❊ يا محمد كفار مكه نك سنى تكذيبده ديدكلرينى بز بيلورز سن انلره جبر ايديجى دكلسن (انجق اسلامه دعوت ايدرسن) بنم وعيدمدن قورقانلره قرآنله پند ونصيحت ايت

-- ٥١ -- (سورة الذاريات مكية وهى ستون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) وَالذَّارِيَاتِ ذَرْوًا (٢) فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا (٣) فَالْجَارِيَاتِ
يُسْرًا (٤) فَالْمُقَسِّمَاتِ أَمْرًا (٥) إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ (٦)
وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ❊ شول روزكارلر حقيچونكه توز وصمانلرى صاورير وسحابلر ياملكلر حقيچونكه باركران بارانى يوكلنيجيدرلر ودر يادره سهولتله اقيجيلر حقيچون وامطار وارزاق وساير امورى تقسيم ايديجى ملائكه حقيچون تحقيق سزك ثواب وعقابله وعد اولنديغكز صادق وحساب وجزا البته واقعدر
(٧) وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ (٨) إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُخْتَلِفٍ ❊ مدار وطريقلرنده سير ايدن كواكب صاحبى سما حقيچون اى اهل مكه تحقيق سز (پيغمبره كاه ساحر وشاعر كاه كاهن ومجنون وقرآنه كاه سحر وشعر كاه افترا واساطير الاولين ديو) قوللركزده مختلفسز
(٩) يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ❊ كيمكه قضا وقدرده هدايتدن صرف اولنمش ايسه اول كيمسه پيغمبر عليه السلام وقرآندن صرف اولنور
(١٠) قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ (١١) الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ❊ اول قوللرى مختلف كاذبلره لعنت اولسونكه انلر جهالتده ايمان وطاعتدن غافللردر
(١٢) يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ❊ انلر يوم جزا نه زمان واقع اولور ديو (استهزا يوزندن) سؤال ايدرلر
(١٣) يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ (١٤) ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هٰذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ❊ يوم جزا اولدركه انلر نارده احراق اولنور كن انلره دينوركه عذابكزى دادك ايشته بو اولدركه سزانى استهزاء سؤال وعجله ايدردكز
(١٥) إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (١٦) آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِنِينَ ❊ متقيلر آخرتده بوستان وپيكارلرده ربلرى عزشانه نك انلره فضلندن اعطا ايتديكى انعامى اخذ وقبول ايديجيلردركه انلر مقدما دنياده اعمال حسنه ده اولديلردى

(١٧) كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ (١٨) وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ❊ انلرك كيجه لرده اويقولرى آز اولوب اكثرى عبادات وطاعته مشغوللر ايدى وسحرلرده يعنى على الصباح بو عبادت وطاعتده ايكن ينه بتون كيجه (كناه ايشلمشلر كبى) استغفار ايدرلر دى
(١٩) وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ❊ وانلركماللرنده سائللرك وسائل اولميوب غنا كوسترن فقرانك نصيب وقسمتلرى واريدى
(٢٠) وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ ❊ ايمانلرنده يقينلرى اولنلر ايچون يريوزنده (موجود بحار وانهار وجبال واشجار ومعادن ونباتات وحيواناتك هربرينك خواص ومنافعنده) الله تعالى نك قدرت ووحدانيتنه دلائل وعلامات واردر
(٢١) وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ❊ وكذلك كندو نفسكزده (هيئات حسنه وتركيبات عجيبه وافعال غريبه وصنايع مختلفه وكمالات متنوعه بوار سكز) كه جمله صانعك صنعنه وقدرت ووحدانيتنه دلالات وعبرتدر آيا معان واعتبار نظريله تيقن ايتمزسكز
(٢٢) وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ❊ اسباب رزقكز اولان يغمور ووعد اولندوغكز ثواب سماده دركه جنتدر ❊ ديندبكه جنت يدنجى كوكده سدرة المنتهى عندنده در
(٢٣) فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ ❊ سما وارضك ربى عزشانه حقيچون مذكور آيات ورزق ووعد حقدر شونك كبى كه سز سويلديككز كلامى سويلين كندكز اولديغنه شبهه ايتمديككز مثللو بو موعودده دخى شك يوقدر
(٢٤) هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ❊ يا محمد ابراهيم عليه السلامك خدمتيله اكرام اولنان مسافرلرينك كلام وخبرى سكا كلديمى ❊ انلر اون ايكى ملك ياخود جبرائيل وميكائيل واسرافيل عليهم السلام اوچى ايديلر
(٢٥) إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ❊ اول مسافرلر ابراهيم عليه السلامه داخل اولدقلرنده سلام ويرديلر ابراهيم عليه السلام رد سلام ايدوب كندى كندينه بونلر بيلمديكم تبديل كيمسه لردر ديدى
(٢٦) فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ❊ ابراهيم عليه السلام ضيفلرندن خبرسز اهلنه كيدوب سموز بوزاغو بريانيله كلدى
(٢٧) فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ❊ اول بريانى اوكلرينه

قويد قده انلر اندن اكل ايتديلر ابراهيم عليه السلام اكل ايتمز ميسكز ديدى

٢٨ فَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ☼
انلرك اكلدن اعراضنى كوردكده قلبنه خوف كلدى بلكه بلكه دشمن اوله لر (زيرا
دشمنلق داعيه سنده اولنلرخانه صاحبنك طعامنى اكل ايتمك عادتلريدى) ملكلر
انك خوفنى فهم ايدوب قورقمه ديديلر وانى بلوغنده علمده كامل اوله جق اسحق
نام براوغل ايله تبشير ايتديلر * بعده جبريل عليه السلام پريانى قناديله مسح
ايتمكله فى الحال حيات بولوب انا سنك يانته كتدى

٢٩ فَاَقْبَلَتِ امْرَاَتُهُ فِى صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ☼
ابراهيم عليه السلامك زوجه سى (ساره) بواوغل تبشيرينى ايشتدكده واويلا ايله
قاقوب (عادت زنان اوزره تعجبندن) اللريله يوزنه ضرب ايده رك اوطه سنه
توجهله بن قصير اختياره ايكن طوغررميم ديدى

٣٠ قَالُوا كَذٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ اِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ☼ ملكلر ديديلر كه
بشارت ديديكمز كبيدر كه ربك تعالى بيورمشدر اول حكيم وعليم هرشيئه قادردر

٣١ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ * ابراهيم عليه السلام جزء
انلره اى مرسلار امر عظيمكز ندر ديدى ٢٧

٣٢ قَالُوا اِنَّا اُرْسِلْنَا اِلٰى قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ☼ انلر برقوم مجرمينك هلاكنه
كوندرلدك ديديلر (كه قوم لوطدر)

٣٣ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ ٣٤ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ
لِلْمُسْرِفِينَ ☼ تاكه بز انلرك اوزرينه چاموردن آتشده پشمش طاشلر ارسال ايده
جكز ربك رجل شانه عند نده اول حدى تجاوز ايدن مجرملر ايچون هربر طاشده
هلاكى مقدر شخصك اسمى نقش اولنمشدر (كه اول شهرده بولنيوب سائر
محلده اولنلره دخى اصابت ايده جكدر)

٣٥ فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ☼ مؤمنلردن اول مؤتفكه
قريه لرنده اولنلرى چيقاره جغز

٣٦ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ☼ بز اول قريه ده برخانه
دن غيرى مسلمانلردن بوله ميز (كه انلر لوط عليه السلامك اهل بيتى اون
اوچ كيسه ايدى)

٣٧ وَتَرَكْنَا فِيهَا اٰيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْاَلِيمَ ☼ واول شهرلرده
عذابدن برعلامت ترك ايتدككه (اول شهرلرك التى اوسته دونمسى وسياه صو

چيقمه سيدر) اول علامت عذاب اليمدن قورقان كمسنه لر ايچون عبرتدر

٣٨ وَفِى مُوسٰى اِذْ اَرْسَلْنَاهُ اِلٰى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ☼ وموسى
عليه السلامك شان وخبرنده كذلك آيت وعبرت ترك ايتدككه بز انى فرعونه
(عصا ويد بيضا كبى) حجت ظاهره ايله كوندردك

٣٩ فَتَوَلّٰى بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُونٌ ☼ فرعون جمعيتى قوتيله
ايماندن اعراض ايدوب موسى ساحر يا مجنوندر ديدى

٤٠ فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِى الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ☼ بز فرعون
وعسكرينى غضبمزله اخذ ايدوب دريايه غرق ايتدك حال بوكه فرعون كندويه
نيچون ايمان ايتدم ديواوم وطعن ايتدى

٤١ وَفِى عَادٍ اِذْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ☼ وعاد قومنى
هلاكمزده دخى آيت وعبرت براقدقكه انلرك اوزرينه خير وبركتسز هلاك
روزكارى ارسال ايتدك

٤٢ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَتَتْ عَلَيْهِ اِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ ☼ اول ريح مال
ونفسدن اوغره دغى شيئى ترك ايتمدى انجق اوفانمش اوتلوق يا كمرك كبى محوايتدى

٤٣ وَفِى ثَمُودَ اِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتّٰى حِينٍ ☼ وقوم ثمود قصه سنده
دخى علامت وعبرت براقدقكه عقر ناقه دنصكره عذاب وقتى كلنجيه دك
(اوچكون) انلر ايچون كچنمكلك دينلدى

٤٤ فَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ☼
انلر ايسه ربلرينك امرينه امتثالدن روكردان اولوب تدارك حاله مشغول اولمديلر
(اوچكوندنصكره) انلر منتظرلر ايكن صاعقه عذابى انلرى اخذ ايتدى

٤٥ فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ☼ اول عذابك
نزولنده حركته وكمسنه دن ياردم طلبنه دخى قادر اولميوب هلاك اولديلر

٤٦ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ☼ بوعاد وثمود
قومندن مقدم نوح قومنى اهلاك ايتدككه انلر كفر وعصيانده حدى تجاوز
ايدنلردن ايدى

٤٧ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِاَيْدٍ وَاِنَّا لَمُوسِعُونَ ☼ بز سمايى قدرت وقوتمزله
بنا ايتدك قادرزكه انلرك بيننده اولان مخلوقاتمزك رزقنى توسيع ايده رز

٤٨ وَالْاَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ☼ وزمينى دوشه دك
نه كوزل بسط ايديجيز

۴۹ ومن كل شيء خلقنا زوجين لعلكم تذكرون ❋ هر شيدن
جفت جفت خلق ايتدك (ذكر وانثى ونور وظلمات وانس وجن وشتا وصيف
كبيكه) شايد تذكر ايدوب وحدانيت وفردانيت انجق واجب الذاته منحصر
ايدوكنى بيله سز
۵۰ ففروا الى الله انى لكم منه نذير مبين ❋ كفر ومعصيتى ترك ايله
الله تعالانك توحيد وطاعتنه قاچك بن سزى اول شرك وعصيانه آماده اولان
عذابدن آياتيله الله انذار ايده رم
۵۱ ولا تجعلوا مع الله الها آخر انى لكم منه نذير مبين ❋ الله تعالايه
غير معبود اشراك ايتمك بن سزى غيرك عبادتندن ايجاب ايدن آفات وعقابله
تحذير ايده رم
۵۲ كذلك ما اتى الذين من قبلهم من رسول الا قالوا ساحر او مجنون ❋
يا محمد سنك قومك سكا سحر وجنون نسبت ايتدكلرى كبى اول كچن امتلره كلن
رسوللرينى انلر دخى تكذيب ايدوب ساحر ومجنون ديرلر دى
۵۳ اتواصوا به بل هم قوم طاغون ❋ آيا اولكيلر صكره كيلره
وصيتمى ايتديلر كه برقول اوزره اتفاق ايتديلر ارالرنده مدت وافره اولمغله اويله
دكلدر بلكه جمله سى طغيانده مشتركلردر
۵۴ فتول عنهم فما انت بملوم ❋ سن انلرله مجادله دن اعراض ايت
سن دعوت وتبليغده سعيكى بذل ايتدكدن صكره انلردن اعراضكله لوم اولنمزسن
۵۵ وذكر فان الذكرى تنفع المؤمنين ❋ كافرلرك عنادى سببيله
وعظى ترك ايتمه بند ونصيحت ايله كه اول مؤمنلره نفع ايدر
۵۶ وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون ❋ بن جن وانسى خلق
ايتدمكه انجق بكا عبادت ايدوب بنى بيله لر وخالقيتم ووحدانيتم انلرله معلوم اوله
۵۷ ما اريد منهم من رزق وما اريد ان يطعمون ❋ بن انلرى
خلق ايتمكدن مرادم رزق وطعام تحصيلنه قوللنمق دكلدر (يعنى كندولرينى
ومخلوقاتمدن سائرينى ارزاق واطعام ايتملرى طلب اولنمز جمله نك رزق وطعامى
بندندر ارزاق واطعام انجق بنم صفتمدندر)
۵۸ ان الله هو الرزاق ذو القوة المتين ❋ مخلوقاته رزق ويريجى
يالكز الله تعالادر قوت وقدرتنده متيندر
۵۹ فان للذين ظلموا ذنوبا مثل ذنوب اصحابهم فلا يستعجلون ❋

شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلر ايچون مقدم هلاك اولان يارانلرينه اولان
عذاب مثللو عذاب واردر عجله ايتمسونلر
۶۰ فويل للذين كفروا من يومهم الذى يوعدون ❋ انلركه كافر
اولديلر واى اولكونلرندنكه انلره عذاب وعد اولنمشيدى اول دنياده استيصال
يا قيامتده عذابدر

— ۵۲ — (سورة الطور مكية وهى ثمان واربعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم
۱ والطور ۲ وكتاب مسطور ۳ فى رق منشور ۴
والبيت المعمور ۵ والسقف المرفوع ۶ والبحر المسجور ۷
ان عذاب ربك لواقع ۸ ماله من دافع ❋ طورسينا حقيچون وصحيفه يه
يازيلوب نشر اولنمش قرآن حقيچون وحجاج ومجاورينله معمور بيت مكرم
حقيچون وعرش وسما حقيچون وطاشقون بحر محيط حقيچون ربك جل شانه نك
عذابى البته واقعدر وانى هيچ دفع ايديجى يوقدر
۹ يوم تمور السماء مورا ۱۰ وتسير الجبال سيرا ❋ شول كونده كه
آسمان بر دكرمن كبى دونه (كه اهاليسى خوفلرندن مضطرب اولوب قاريشه)
وطاغلر هواده كزوب هبا اوله
۱۱ فويل يومئذ للمكذبين ❋ اولكونده شدت عذاب رسوللرينى
تكذيب ايدنلر ايچوندر
۱۲ الذين هم فى خوض يلعبون ❋ كه انلر رسوللرى اقوال باطله ايله
استهزا ايدرلردى
۱۳ يوم يدعون الى نار جهنم دعا هذه النار التى كنتم بها تكذبون ❋
اولكونده انلرك اللرى بيونلرينه وناصيه لرى اياقلرينه باغلو عنفله جهنمه سوق
اولنوب انلره دينور كه ايشته بو اول نادر كه سز انى دنياده تكذيب
ايدر ديكز
۱۴ افسحر هذا ام انتم لا تبصرون ❋ بوكورديككز عذاب سحرميدر
ياخود سز انى كورمز ميسز چونكه دنياده وحيه سحر وعذابه كذب ديرديكز
۱۵ اصلوها فاصبروا او لا تصبروا سواء عليكم انما تجزون ما كنتم
تعملون ❋ سز اولناره كيرك كرك اول عذابه صبر ايدك كرك صبر ايتميوب فرياد
ايدك كه مساويدر انده مؤبدسكز اول دنياده ايشلديككز شرك وتكذيبك جزاسيدر

١٦ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ✻ تحقيق متقيلر جنتلرده ونعمتلرده در
١٧ فَاكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ✻ انلر
ربلرينك اعطا ايتديكى نعم جاودانيدن مسرور ومتلذذ درلر وانلرى ربلرى
نار جهنمدن حفظ ايدوب انلردن خوفى دفع ايدر
١٨ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ✻ انلره دينور كه جنتك
طعام وشرابندن اكل وشرب ايدك عافيت اولسون ايشته بو سزك دنياده
ايشلديككز عمل صالحه سببيله در
١٩ مُتَّكِئِينَ عَلَى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ✻ انلر صف
صف اولمش سريرلر اوزره اوتوررلر وانلرى حور عين ايله جفت ايده رز
٢٠ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ
وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ ✻ شونلر كه
دنياده مؤمنلر اولوب اولادلرى دخى ايمانده اكا تابع اولديلر بز اول اولادلرينى
جنته دخولده اول مؤمنلره الحاق ايده رز وبو الحاقله بابالرينك اعمالندن برشى
نقص ايتمرز هركسنه كسبيله مرهوندر (اكر عملى صالح ايسه رهندن قورتيلوب
جنته كيدر اكر عملى شرك وكفر ايسه كندوبى رهندن قورتره مز ناره كيدر)
٢١ وَأَمْدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ✻ اول متقيلره آرزو
ايتدكلرى ميوه ولحمى زياده سيله ويررز
٢٢ يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْثِيمٌ ✻ جنتده انلر
بربرلرينه خمرله طولو كاسه لر ويررلر انده لغو كلام ومخاصمه وكناه ايجاب ايدر
فعل صدورى اولمز
٢٣ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ✻ اول
متقيلره خدمت ايچون دست مس ايتمش كويا صدفده بسلنمش اينجولر كبى
غلمانلر طواف ايدرلر ✻ پيغمبر عليه السلامدن سؤال اولنمشكه خادملر بويله اولنجه
مخدوملر نيجه اولور افندمز بيورمشلر كه اول غلاملر كواكب فرض اولنسه
مخدوم متقيلر قمر فرض اولنور بربرلرينه فضلرى بورتبه در
٢٤ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ✻ وبربرلرينه اقبال ايدوب
دنياده كى احوال واعماللرندن سؤال ايده لر
٢٥ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ✻ مقدم بز دنياده اهلمز بيننده نصف
ايكن آخرنده الله تعالينك عذابندن خوف ايدر ايدك ديه لر

٢٦ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ ✻ الله تعالى بزم اوزرمزه توفيقيله
منت ومرحمت ايدوب سموم كبى مسامه نافذ عذابدن بزى حفظ ووقايه ايلدى
٢٧ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ✻ بز مقدم دنياده
الله تعالى يه عبادت ايتدك ونناردن وقايه طلب ايتدك ايدى اول قوللرينه احسان
ومرحمت ايديجيدر
٢٨ فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ✻ يا محمد قرآنله
نصيحتده ثابت اول مشركلرك كلاميله ملول اولمه سن ربك تعالانك حمد ونعمتيله
كاهن ومجنون دكلسن
٢٩ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ الْمَنُونِ ✻ بلكه انلر ديرلر كه
اول شاعردر كردش دهره منتظر اوله لم (كه سائر شاعرلر كبى بلكه وفات ايدر)
٣٠ قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ ✻ انلره ديكه سز بنم
هلاكمه منتظر اولك بندخى سزك هلاككزه منتظرم
٣١ أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ✻ انلرك عقللرى
انلره بويله تناقضله مى امر ايدر كه كاهن اولان آدم عقللو ودقيق اولمق لازمدر
مجنون ايله ضد وتناقضى آشكار ايكن هم كاهن هم مجنون ديرلر انلر مكابره
وعناده حدى تجاوز ايتمش قوملر در
٣٢ أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ✻ يوخسه انلر محمد قرآنى
كندو نفسندنمى دوزدى ديرلر اويله دكل بلكه حسدلرندن ناشى ايمانه كلمزلر
٣٣ فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ✻ اكر انلر قرآنى محمد
كندندن ايجاد ايتدى ديرلرسه انلرك فصحا وبلغاسى دخى قرآن كبى بر كلام
كتورسونلر اكر سوزلرنده صادقلر ايسه لر
٣٤ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ✻ يوخسه انلر بى خالقمى
خلق اولنديلر ياخود عبادت ومجازاتدن برشى ايچون خلق اولنميوب بيهوده مى
خلق اولنديلر انلر كندولرى كندولرينى خلق ايتديلر (كه اوزرلرينه برشى
واجب اولمدى)
٣٥ أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ ✻ يوخسه سموات
وارضى انلرمى خلق ايتديلر (كه خالقنه عبادت ايتمزلر) بلكه انلر تفكر ايدوب
خالقنى ايقان ايتمزلر
٣٦ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصَيْطِرُونَ ✻ يوخسه ربك

جل شانه‌نك رزق وعلم خزينه‌لرى انلرك عندنده ميدر (كه استدكارينى الوهيت ونبوته اختيار ايده‌لر) ياخود غالب ومسلطلر ميدر (كه ايستدكلرى كبى تدبير ايده‌لر)

٣٧ اَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ❋ عالم غيبدن وحى اولنى وملكلرك كلامنى استماعه انلر ايچون كوكه چيقه‌جق نردبانلرمى وار در اكر وار ايسه كلسونلر حجت ظاهره ايله ايشتدكلرينى خبرويرسونلر

٣٨ اَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ ❋ يوخسه زعمكزجه نفرت ايتديككز قز اولاد الله تعالانك اولوب سزكچون اوغللر اوله

٣٩ اَمْ تَسْئَلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ❋ يامحمد يوخسه سن انلردن تبليغ رسالتك ايچون اجرتمى استدك كه دين ثقيل سببيله سندن اعراض ايتديلر

٤٠ اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ❋ يوخسه لوح محفوظ انلرك عندنده ميدر كه مغيباتى يازوب زعملرنجه بعث وجزانك اصلى اولمديغنى بيلورلر

٤١ اَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ❋ سنكچون دار الندوه ده كيد ومكر قصدينى ايتديلردى اول مكر ايدن كافرلرك مكرلرى كندولره راجع اولوب يوم بدرده جزالرينى بولديلر

٤٢ اَمْ لَهُمْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ❋ آيا بو كندولره عائد مكرى انلردن دفع ايده‌جك الله تعالادن غيرى الهلرمى واردر الله تعالى اكا شريك ايتدكلرى شيلردن منزهدر

٤٣ وَاِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ❋ (انلر مقدم سمادن اوزرمزه پارچه دوشمينجه ايمانه كلمزز ديمشلردى) اكر تعذيب ايچون اوزرلرينه كوكدن قطعه دوشديككى كورسه‌لر فرط عنادلرندن ديه‌لركه تراكم ايتمش بلوتدر كه بزه يغموروره جك ديو ينه ايمانه كلميه‌لردى

٤٤ فَذَرْهُمْ حَتّٰى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِى فِيهِ يُصْعَقُونَ ❋ امدى انلرى ترك ايله تاكه انلر اولكونه ملاقى اوله‌لركه نفخهٔ اوليده انده بيهوش وهلاك اولورلر

٤٥ يَوْمَ لَا يُغْنِى عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ❋ اولكونده انلرك مكرلرى انلره هيچ برشى فائده ايتمز وانلردن عذابى منعه هيچ ياردم ايدر اولمز

٤٦ وَاِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذٰلِكَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ❋ واول شركله نفسلرينه ظلم ايدنلر ايچون عذاب آخرتدن بشقه دخى عذاب واردر اول عذاب قبر ياقتال بدر ياقحطدر لكن انلرك اكثرى اول عذابى بيلمزلر

٤٧ وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَاِنَّكَ بِاَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ❋ يامحمد ربك تعالانك انلره امهالى حكمنه وانلرك تكذيب واذالرينه صبر ايت كه سن بزم نظر حمايت والتفاتمزده سن ومجلسكدن قيامك وقتنده سبحانك اللهم وبحمدك دى ❋ ديندليكه بو تسبيح مجلسدن قالقدقده دينلسه اكر مجلس خير ايسه احسانى آرتور اكر لهو ولغو ايسه كفارت اولور

٤٨ وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاِدْبَارَ النُّجُومِ ❋ وكيجه‌نك بعض وقتنده نماز قيل كه ريادن خالى اوله ونجومك غيبوبتى (سحر) وقتنده صباح نمازندن مقدم ايكى ركعت سنت قيل

— ٥٣ — (سورة النجم مكية وهى احدى وستون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١ وَالنَّجْمِ اِذَا هَوٰى ❋ طلوع وغروب ايدن يلدزلر حقيچون ❋ بونده مفسرينك اقوال كثيره‌سى اولوب بعضلرى نجمدن مراد ثريا وبعضلرى قرآندر ديمش وهوى نزول معناسنه اولمغله يعنى نزول ايدن قرآن حقيچون

٢ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوٰى ❋ صاحبكز محمد عليه السلام اصلا ضلالت وخطاده اولمدى

٣ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوٰى ❋ واول هواى نفسندن كلام سويلمز انك نطقى قرآندر

٤ اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْىٌ يُوحٰى ❋ انك دين امرنده كلامى انجق وحيدر كه الله تعالادن وحى اولنمشدر

٥ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوٰى ❋ بو وحيى اكا كتوروب اوكره دن شديد القوه جبريل عليه السلامدر كه قوم لوطك شهرلرينى زيرو زبر ايلدى

٦ ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوٰى ❋ اول جبريل عليه السلام عقل تام صاحبى ومأمور بتنده مستقيمدر

٧ وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰى ❋ واول افق شمسده ياسدرة المنتهاده ايدى

٨ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلّٰى ❋ بعده اول پيغمبر عليه السلامه اصل كندو صورتيله يقين كلوب تعلق ايتدى ❋ دينلديكه هيچ بر پيغمبر جبريل عليه السلامى اصل صورتيله كورمدى آدم صورتنده كوردى انجق ايكى كره افندمز عليه السلامه صورتيله كورنديكه برى بودر

﴿٩﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰى * حتى پيغمبر عليه السلامله جبريل
عليه السلامك يقينلغى ايكى قوس مقدارى بلكه دخى اقرب اولدى
﴿١﴾ فَاَوْحٰى اِلٰى عَبْدِهٖ مَا اَوْحٰى * الله تعالى عبدى محمده وحى ايتدوكنى
جبرائيل عليه السلام اكا ايصال ايتدى
﴿١١﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَاٰى * پيغمبر عليه السلامك كورديكنى قلبى
تكذيب ايتمدى * بعضلر بوقاردنبرو جبريل عليه السلامه راجع اولان ضميرلرى
الله تعالى يه راجع ايتمشلر اولبابده معنى اهلنه معلوم كه مفسرلر رؤيتده اختلاف
ايتمشلردر ابن عباس محمد عليه السلام الله تعالى يى فؤاديله ايكى كره كورمشدر
ديدى وبعضلر كوزيله ايكى كره كورمشدر ديديلر وديديلركه الله تعالى ابراهيم
عليه السلامى خلتله وموسى عليه السلامى كلامله ومحمد عليه السلامى رؤيتله
اختيار ايتدى * شيخ ابو الحسن نوريدن بو آيتلرك معناسنى سؤال ايتمشلر جوابنده
بيورمشلركه اكا جبريل عليه السلام صيغميه نورى كيمدر كه اندن كلام سويلمكه
قادر اوله ديو كوزل سويلمشدر
﴿١٢﴾ اَفَتُمَارُونَهُ عَلٰى مَا يَرٰى * آيا محمد عليه السلامله ليلهٔ معراجده
بيت المقدسى وخبر كاربانى سؤالكزده مجادله مى ايدر سز
﴿١٣﴾ وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰى ﴿١٤﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهٰى * تحقيق محمد
عليه السلام جبريل عليه السلامى سدرة المنتهى عندنده صورت حقيقيه سيله
رؤيت اخريده كوردى
﴿١٥﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَاْوٰى * جنت مأوى اول سدرة المنتهانك عندندهدر
متقى وشهدا ارواحلرينك مكان ومأويلريدر * اول سدرهٔ منتهىٰ شجرهٔ طوبادر
ديلمش خلايقك علم واعمالى اكا منتهى اولور
﴿١٦﴾ اِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشٰى * اول سدره نور الهى وبحد وعدد
ملائكه ايله قاپلنمشدر * حب الاهله ملائكه پروانه كبى اطرافنده طيران و بيراقلرنده
تسبيح وتهليل ايدرلر
﴿١٧﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغٰى * محمد عليه السلامك كوزى كورديكى
شيئدن ميل ايتيوب صاغنه وصولنه تجاوز ايتمدى
﴿١﴾ لَقَدْ رَاٰى مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰى * تحقيق محمد عليه السلام (شب
معراجده) ربسى جل شانه نك ملكيه وملكوتيه سندن اعجب عجائب عظيم آيات
وقدرتلرينى كوردى

﴿١﴾ اَفَرَاَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزّٰى ﴿٢٠﴾ وَمَنٰوةَ الثَّالِثَةَ الْاُخْرٰى *
بكا خبر ويركزكه مشرك اولوب لات وعزى وآخر اوچنجيسى منات نام بتلره
عبادت ايدرسز (بو جماداتك قدرتى ندركه الله تعالادن اعراضله انلره طاپارسز)
* لات طائفهٔ ثقيفك يانخله ده قريشك آدم صورتنده بتلريدركه انى طواف
ايدرلر دى وعزى برشجره ايديكه غطفان اكا طاپارلردى ومنوة برقيا ايديكه
هذيل وخزاعه انك اطرافنده طواف وقربانلرينى انده ذبح ايدرلردى
﴿٢١﴾ اَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْاُنْثٰى * اى مشركلر سز كنديكز ايچون
اوغل انتخاب ايدوب الله تعالى يه منفوركز اولان قزلر اسناد ايدرسكز (وملكلر
قزلريدر ديو انلره عبادت وانلردن استشفاع ايدرسز)
﴿٢﴾ تِلْكَ اِذًا قِسْمَةٌ ضِيزٰى * بو تقسيمكه منفوركزى الله تعالى يه
اسناد ايدرسز بو تقديرجه بو قسمتكز ناسزا وبى اعتبار بر تقسيمدر
﴿﴾ اِنْ هِيَ اِلَّا اَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ
اِنْ يَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْاَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدٰى *
اول طاپديغكز بتلر انجق سز وبابالريكز آلهه ديو تسميه ايتدكاريكزدر الله تعالادن
انلرك الوهيتنه ازال اولمش بر حجتكز يوقدر انلرك اول بتلره طبعهلرى انجق ظن
باطللرينه وهواى نفسلرينه تبعيت ايله در انلره ربلرى طرفندن رسول وكتاب
كلمشيكن انلردن اعراضله نفسلرينه تابع اولديلر
﴿٤﴾ اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰى ﴿٢٥﴾ فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاُولٰى * انسان
(كافرلر)ك تمنى ايتدكارى آلهه لردن شفاعت واعتقادكارى كمسهيه نبوت
اولور مى ملك آخرت ودنيا الله تعالى نكدرنه كه ديلرسه انى ايدر انك اوزره
كمسنه نك حكمى يوقدر
حزب ٢
﴿٢٦﴾ وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمٰوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا اِلَّا مِنْ بَعْدِ اَنْ
يَاْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضٰى * سمواتده نيجه ملك واردركه الله تعالى اذن
ويرميجه شفاعت ايدهمز وشفاعتى مفيد اولمزمكر كه الله تعالى اول كمسنهيه شفاعت
اولنمسنى ديله يه وراضى اوله (اصنام نيجه شفاعت ايده بيلور)
﴿٧﴾ اِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلٰئِكَةَ تَسْمِيَةَ الْاُنْثٰى *
انلر كه آخرته ايمان ايتمزلر ملكلره قزلر ديو تسميه ايدرلر
﴿٨﴾ وَمَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ اِنْ يَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي
مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا * انلرك بو ملكلر حقنده اولان كلاملرنده هيچ علم وحجتلرى

اولیوب انجق ظنه اتباع ایله در ظن ایسه برشیئك حقیقتنی بیلمكه فائده ایتمز
فاعرض عن من تولی عن ذکرنا ولم یرد الا الحیوة الدنیا ٢٩
ذلك مبلغهم من العلم ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبیله وهو اعلم
بمن اهتدی ٭ یا محمد شول کمسنه دن اعراض ایله که اول بزم ذکرمز اولان
قرآندن یوز چویرمشدر انك مرادی انجق دنیاده کچنمكدر انلرك بو حیات دنیا
علملرینك نهایتیدر که اندن ایلرو کچمزلر تحقیق ربك تعالی راه حقدن بعید اولانی
وطریق هدایتده اولانی اعلمدر
٣٠ ولله ما فی السموات وما فی الارض لیجزی الذین اساؤا بما عملوا
ویجزی الذین احسنوا بالحسنی ٭ سموات وارضده اولان اشیانك جمیعی
الله تعالانك خلق وملکیدر که جمله سنك احوال واعمالنه واقفدر عملرنده
اسائت ایدنلره نار جهنمله جزا وطاعت وتوحیدله احسان ایدنلره نعم جنتله
مکافات ایدر
٣١ الذین یجتنبون کبائر الاثم والفواحش الا اللمم ان ربك واسع
المغفرة هو اعلم بکم اذ انشاکم من الارض واذ انتم اجنة فی بطون
امهاتکم فلا تزکوا انفسکم هو اعلم بمن اتقی ٭ شونلرکه کناه کبائردن
وفواحشدن اجتناب ایدوب انجق بعضا صغائرده واقع اولورلرسه دخی تحقیق
ربك تعالی واسع المغفره در انلرك صغائرینی مغفرت ایدر (کرچه صاحب کبیره
دخی انك رحمتندن مأیوس اولمز) اول الله تعالی احوالکزه سزدن اعلمدرکه
اصلکزی ابتدا توابدن خلق وایجاد ایلدی وسزی انالرکزك قارننده چوجوق
تصویر ایتدی امدی نفسکزی زکاء عمل وفعل خیر یاخود معاصیدن ورداتلدن
پاکلك ایله مدح ایتمیك اول الله تعالی سزلك اتقا وغیر اتقاکزی صلب آدمدن
چیقارمزدن مقدم بیلمشدر
٣٢ افرأیت الذی تولی ٣٣ واعطی قلیلا واکدی ٭ کوردکمی
شول کمسنه یی که حقه تبعیتدن اعراض ایتدی وعذابنی تحمیل ایچون مالندن قلیل
برشی ویروب باقیسنی امساك ایتدی ٭ دینلدیکه ولید بن المغیره پیغمبر علیه السلامه
کیدوب کلامنی دکلردی مشرکلر اکا سن آبالر بکك دیننی ترك وتقبیح ایدرسن
دیدیلر اولدخی الله تعالانك عذابندن قورقارم دیدی مشرکلردن بریسی اکر
سن بکا بو مقدار مال ویررسك بن سنك عذابکی یوکلنورم دیدی ولید بر مقداربنی
ویروب بعضیسنی تأخیر ایتمکله بو آیت کریمه نازل اولدی

٣٤ أعنده علم الغیب فهو یری ٭ علم غیب انك عندنده میدرکه
دوستی انك عذابنی یوکلنه جکنی کوردی بیلدی
٣٥ ام لم ینبأ بما فی صحف موسی ٣٦ وابراهیم الذی وفی ٣٧
الا تزر وازرة وزر اخری ٭ اکا خبر ویرلمدیمیکه موسی علیه السلامه
وفطرت اسلامله عهده وفا ایدن ابراهیم علیه السلامه ویریلن صحفلرده کیمسه
کیمسه نك کناهنی یوکلنه میه جکی وهیچ برکیمسه آخرك کناهیله مؤاخذه
اولنمیه جغی مسطور ومبین ایدی (ولید کندو کناهنی آخره نیجه تحمیل ایدر)
٣٨ وان لیس للانسان الا ما سعی ٭ وانسان ایچون انجق دنیاده
سعی ایدوب اخلاصله ایشلدکی اعمال صالحه ونیتی فائده ایدر ٭ دینلدیکه
بو آیت کریمه بوندن مقدمکی سورهٔ طورده الحقنا بهم ذریتهم کلام شریفیله
منسوخدر زیرا مؤمن اوغللر بابالرینك صلاحیله جنته دخولی وبرینك
وفاتندنصکره انکیچون دعا وصدقه نك نفعی اولدیغنده اقوال کثیره واردر
٣٩ وان سعیه سوف یری ٭ وانك سعی ایتدکی عملی قیامتده
میزاننده کوریلور
٤٠ ثم یجزیه الجزاء الاوفی ٭ صکره انك سعیی تمامیله جزالنور
٤١ وان الی ربك المنتهی ٭ وجمله خلایقك انتهاسی ورجوعلری
ربك تعالی طرفنه در
٤٢ وانه هو اضحك وابکی ٭ اول الله تعالی قوللرینی وعد ووعید
وجنت وجهنمله کولدررر واغلادر
٤٣ وانه هو امات واحیا ٭ واول الله تعالی دنیاده اماته وآخرتده
بعث ایچون احیا ایدر (یا بی حال اماته واحیا انك قدرت ومشیتیله اولور)
٤٤ وانه خلق الزوجین الذکر والانثی ٤٥ من نطفة اذا تمنی ٭
اول الله تعالی دیشی رحمنه انزال اولنان برنطفه دن هر حیوانی ارکك ودیشی
ایکی صنف خلق ایتدی
٤٦ وان علیه النشأة الاخری ٭ قیامتده (یکیدن) بعث وپیدا وخلق
ایتمك اول الله تعالی اوزرینه در
٤٧ وانه هو اغنی واقنی ٭ واول الله تعالی برفرقه یی مالله غنی
وبرطائفه یی کسبله قانع ایدر
٤٨ وانه هو رب الشعری ٭ اول الله تعالی شعرای یمانی یلدزنك ربیدر

* دينلديكه قريش اشرافندن ابو كبشه نام كمسنه اكا عبادت ايدر ديكه صكره
خزاعه اكا تابع اولديلر
(٤٩) وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَى * واول الله تعالى هود عليه السلام قومى
عاد اولى بر ريح صرصرله هلاك ايتدى (عاد اخرى انلر دنصكره قوم ارمدر)
(٥٠) وَثَمُودَ فَمَا أَبْقَى * وصالح عليه السلام قومى ثمودى صيحه ايله
هلاك ايدوب كمسنه باقى قالمدى
(٥١) وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَى * وانلردن
مقدم نوح عليه السلام قومنى غرقله هلاك ايتديكه انلر ظلم وطغيانده اول ايكى
قومدن اشد ايديلر (كه نوح عليه السلام انلرى طقوز يوز اللى ييل دعوت ايتمكده
ايكن انلر انى ضرب وايذا ايدرلردى)
(٥٢) وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَى (٥٣) فَغَشَّاهَا مَا غَشَّى * واوط عليه السلام
قومنك شهرلرينى جبريل عليه السلام قناديله التنى اوستنه كتوروب نشانه او
طاشلرله ستر ومحو ايتدى
(٥٤) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَى * وربك جل شانه نك انبيايه اعدالردن
اخذ انتقامله ايتديكى نعمتلرينك قنغيسنى انكار ايدرسن
(٥٥) هَذَا نَذِيرٌ مِنَ النُّذُرِ الْأُولَى * پيغمبر مقدم انذار ايدن پيغمبرلر
جنسندن ناسى عذاب اللهدن قورقودیجى برپيغمبردر
(٥٦) أَزِفَتِ الْآزِفَةُ (٥٧) لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ (٥٨) أَفَمِنْ
هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ (٥٩) وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ (٦٠) وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ
(٦١) فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا * قريبى معلوم قيامت يقين كلدى انك سجده
وقتنى الله تعالادن غيرى كشف ايدر يوقدر كه كمسنه يه بيلدرمشدر آيا بو قرأنه
تعجب واستهزا ايله كولرميسكز واندهاولان وعيدى ايشيدوب آغلهمزميسكز وانى
لعب ولهو عديله ناسى استماعدن منع ايچون تغنى ايدرسكز امدى الله تعالايه
سجده ايدك والههٔ باطله كزعبادتندن رجوع ايدوب الله تعالايه
خضوعله عبادت ايدك

— ٥٤ — (سورة القمر مكية وهى خمس وخمسون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ * قيامت يقين كلدى وقرشق اولديكه
علامات قيامتندر * روايت اولنديكه ابو جهل پيغمبرمز عليه السلامدن

قمرى شق ايتمسنى معجزه طلب ايتمكله پارمغيله اشارت بيوروب باذن الله ايكى پارچه
اولوب حتى جبل حرا ايكى شقك اراسنده كورندى
(٢) وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ * اكر كفار مكه محمد
عليه السلامك صحت نبوتنه دليل معجزه كورسه لر انى تأملدن وايماندن اعراض
ايدوب اول دوام اوزره كيدر سحردر ديه لر
(٣) وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُسْتَقِرٌّ * انلر پيغمبر
عليه السلامى تكذيب ايدوب شيطانك انلره تزيين ايتديكى هوالرينه تابع اولورلر
خير وشر هر امر كه مقدر ومقرردر سعادت مؤمنده وشقاوت كافرده قرار بولمشدر
(٤) وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ * اهل مكه يه قرأنده
مقدم كچن قوملرك خبرندن وامور آخرتك بياننده انلرى مناهى وتمرددن منع
ايده جك شى كلديدى
(٥) حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ * قرأن كماله بالغ اولمش برحكمتدر
اكر انى تصديق ايتمزلرسه عذاب زواله انلره رسول نذيرك نفعى اولمز
(٦) فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَى شَيْءٍ نُكُرٍ * تبليغ رسالت
ودعوتدنصكره انلردن اعراض ايدوب جزالرينه منتظر اول شول كونده كه
اسرافيل عليه السلام انلرى بر انكار ونفرت اولنور شيئه دعوت ايدر (اول
اهوال قيامتدر)
(٧) خُشَّعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ *
هول قيامتدن كوزلرى ذليل ومتحير اولدقلرى حالده قبرلرندن چيقوب كويا
پراكنده چكركه لركبى زه يه كيده جكلرينى بيلمزلر
(٨) مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ * دعوتجى
اسرافيل عليه السلامه خوف وسرعتله كلوب كافرلر ديه لر كه بو كون بزه
نه عسرتلو شديد كون اولدى
(٩) كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ *
كفار مكه دن مقدم عبدمز نوحى قومى تكذيب ايدوب مجنوندر ديديلر وانواع
اذيتله تبليغدن زجر ايتديلر
(١٠) فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ * نوح عليه السلام ربسى جل
شانه يه دعا ايتديكه الهى بن قومم يدنده مغلوبم بنمچون انلردن انتقام ايت
(١١) فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ * (انلره عذاب ايچون كوك قپولرينى

آچوب (فرق كون) متصل صودو كدك
١٢ وفجرنا الارض عيونا فالتقى الماء على امر قد قدر * وزمينك
چشمه لرینی دخی کلیا کشاد ایدوب سمانك صوینه القا ایله ازلده تقدیر اولندیغی
امر اوزره انلری طوفانله هلاك ایتدك
١٣ وحملناه على ذات الواح ودسر * ونوحی تخته ومسمارلرله یاپلمش نصف
سفینه یه تحمیل ایتدك
١٤ تجری باعیننا جزاء لمن كان كفر * اول کمی بزم حفظمزله جاری
ایتدککه شول کافرلردن انکار اولنان نوح ودعوتنی تکذیبلرینك انتقامی
اغراقلریله اخذ اولنه
١٥ ولقد تركناها آية فهل من مدكر * بز اول سفینه یی مدت مدیده
جبل جودی اوزره ترك ایتدککه انی تذکر ایدوب عبرت آله لر
١٦ فكيف كان عذابي ونذر * تأمل ایله که رسوللرم انلری اندازدن
صکره ایمانه کلمینلره بنم عذاب واندازم نیجه اولدی
١٧ ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر * بز قرآنی پکن
امثلرك احوالنی یاد وحفظ ایتمك ایچون آسان ایلدك انی قرائت وایقاظله متعظ
اولانلر وار میدر
١٨ كذبت عاد فكيف كان عذابي ونذر * عاد قومی هود علیه السلامی
تکذیب ایتدیلردی ملاحظه ایتکه انلره عذاب واندازم نیجه اولدی
١٩ انا ارسلنا عليهم ريحا صرصرا في يوم نحس مستمر * بز انلر
اوزره ریح صرصری ارسال ایتدك بر کونده نحوستی مرور ایدوب جمله سی
هلاك اولدیلر
٢٠ تنزع الناس كانهم اعجاز نخل منقعر * اول روزکار انلری
یرلرندن قوپاروب باش اشاغی آتردی کویا خرما اغاجی کوکندن قوپوب
ییقلور کبی بو بونلری آتدده قالور دی
٢١ فكيف كان عذابي ونذر * بزم انلره عذاب واندازمز نیجه اولدی
٢٢ ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر * بز قرآنی نصیحت
ایچون تیسیر ایتدك انلر متنصح اولورلرمی
٢٣ كذبت ثمود بالنذر * قوم ثمود نذیرلری اولان صالح علیه السلامی
تکذیب ایتدیلر

٢٤ فقالوا ابشرا منا واحدا نتبعه انا اذا لفي ضلال وسعر * دیدیلرکه
اول دخی بزدن بر آدم دکلمی اکا تابعمی اولورز اگر تابع اولور سق ضلالت
وجنونده اولورز
٢٥ االقي الذكر عليه من بيننا بل هو كذاب اشر * بیمزده
وحیه الیق وار ایکن اکا وحیی القا اولندی بلکه اول کذاب ومتکبردر
٢٦ سيعلمون غدا من الكذاب الاشر * یارین قیامتده یاخود
اوزرلرینه عذاب نازل اولدقده بیلورلر که کذاب ومتکبر کیمدر
٢٧ انا مرسلوا الناقة فتنة لهم فارتقبهم واصطبر * انلر ایچون
عذابه سبب اولمغله بر ناقه کوندردك امدی یا صالح انلرك عذابنه ترقبله
اذالرینه صبر ایت
٢٨ ونبئهم ان الماء قسمة بينهم كل شرب محتضر * وانلرك بیننده
صویك تقسیمنی خبر ویرکه صو بر کون اول ناقه نك وبر کون انلرك وحیوانلرینکدر
هر بریسی حاضر اولوب نوبتنده نصیبنی الور
٢٩ فنادوا صاحبهم فتعاطى فعقر * انلر دوستلری قدار بن سالفی
اولدوغی سکرلمك ایچون چاغردیلر اولدخی قلیجنی آلوب ناقه یی عقر وقتل ایلدی
٣٠ فكيف كان عذابي ونذر * صالح علیه السلام رسالتیله انلری
انذار وتعذیبم نیجه اولدی
٣١ انا ارسلنا عليهم صيحة واحدة فكانوا كهشيم المحتظر *
جبریل علیه السلامك بر صیحه سنی انلره کوندردك که انلر حیوان آغیلنه
قونه جق او فق اوت کبی محو اولدیلر
٣٢ ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر * بز قرآنك حفظنی
قولای ایتدك انلر انی قرائتله متعظ اولورلرمی
٣٣ كذبت قوم لوط بالنذر * لوط علیه السلام قومنی انذار
ایتدکده انلر انی تکذیب ایتدیلر
٣٤ انا ارسلنا عليهم حاصبا الا آل لوط نجيناهم بسحر * بز انلرك
اوزرینه او فق طاش یاغدرر بر روزکار کوندردك جمله سنی هلاك ایدوب انجق
آل لوطی سحر وقتنده هلاکدن خلاص ایتدك
٣٥ نعمة من عندنا كذلك نجزي من شكر * اول نجات عندمزدن
نعمتدر بزم نعمتلرمزه شکر ایدنه بز بویله جزا ایدرز

(٣٦) ولقد انذرهم بطشتنا فتماروا بالنذر * لوط عليه السلام انلرى
شدت عذابمزله تخویف ایتمشیدی انلر انك انذارنده شك ایدوب تكذيب ایتدیلر
(٣٧) ولقد راودوه عن ضيفه فطمسنا اعينهم فذوقوا عذابي ونذر *
لوط عليه السلامدن قومی مسافر ملكلرى استدیلر (ملكلر لوط عليه السلامه
كندولرینی بیلدیروب قپویی آچدیلر انلر دخول ایتدکده جبریل عليه السلام قنادیله
چارپوب) انادن طوغمه کبی کور اولدیلر (چیقمغه یول بوله میوب لوط عليه
السلام انلری چیقاردی) امدی بنم عذاب وانذارمی دادك دیو ردلدی
(٣٨) ولقد صبحهم بكرة عذاب مستقر (٣٩) فذوقوا عذابي ونذر
برصباح انلرده برعذاب قرار بولدیکه انلره بنم عذاب وانذارمی دادك دیوردلدی
(٤٠) ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر * بز قرآنی اوقیوب
تذكر ایدنلر ایچون آسان ایتدك اوقیوب متعظ اولورلرمی
(٤١) ولقد جاء آل فرعون النذر * فرعون وقومنه انذار ایدیجی
رسوللر ومعجزلر کلدی
(٤٢) كذبوا بآياتنا كلها فأخذناهم اخذ عزيز مقتدر * انلر بزم
موسایه ویردیکمز آیتلرك کلیسنی تکذیب ایتدیلر بز انلری غالبیت وقدرت
عذابیله اخذ ایتدك
(٤٣) اكفاركم خير من اولئكم ام لكم براءة في الزبر * ای معشر عرب
آباسزك كافرلرکز بوذکر اولنان نوح وهود وصالح عليهم السلام قوملرندن
وسائردن اشد واقوامیدر (انلره عذابمز ایرشدی) یوخسه سزه عذاب
اولمیه جق دیو کتب سماویه دن برائمی وار
(٤٤) ام يقولون نحن جميع منتصر * یاخود انلر دیرلرمیکه بز بر بریمزه
یاردم ایدر و بلایی منع ایدر جمیعز
(٤٥) سيهزم الجمع ويولون الدبر * یقینده انلر منهزم اولوب
جنکدن فرار ایله ارقه ویررلر (که بعده روز بدرده واقع اولدی)
(٤٦) بل الساعة موعدهم والساعة ادهى وامر * بلکه انلره وعد
اولنان عذاب کلینك محلی قیامتدر وعذاب قیامت عذاب دنیادن اشد واجیدر
(٤٧) ان المجرمين في ضلال وسعر * مشرکلر دنیاده ضلالتده وآخرتده
کسکین آتشده درلر

(٤٨) يوم يسحبون في النار على وجوههم ذوقوا مس سقر * شول
کونده که انلر یوزی اوزره سوریلوب جهنمه القا اولندقده انلره نارك حر
والمنی دادك دینور
(٤٩) انا كل شيء خلقناه بقدر * بز هرشیئی مرتب تقدیر ومقتضای
حکمتمز اوزره خلق ایتدك
(٥٠) وما امرنا الا واحدة كلمح بالبصر * (برشیئك ایجادنده یاقیام قیامتده)
بزم امرمز انجق برکلمه کن لفظیدر کوزك سرعتله حرکتی قدر زمانده اول وجوده اولور
(٥١) ولقد اهلكنا اشياعكم فهل من مدكر * ای اهل مکه امم
سالفه دن کفر وتکذیبده سزك اشباه واشکالکزی هلاك ایتدك انلرك حالندن
عبرت الوب متنصح اولور میسکز
(٥٢) وكل شيء فعلوه في الزبر * خیر وشردن هرشیئکه ایشلرلر کرام
کاتبین دفترلرنده مرقومدر
(٥٣) وكل صغير وكبير مستطر * اولدن آخره دك بیوك وکوچك اقوال
وافعال لوح محفوظده مسطوردر
(٥٤) ان المتقين في جنات ونهر * متقیلر آخرتده جنتلرده وماء ولبن
وعسل وخمر نهرلری عندنده یاخود روشن انهارده درلر
(٥٥) في مقعد صدق عند مليك مقتدر * برمکان طیب ومستحسنده
درلرکه برمقتدر پادشاهك عندنده ورضاسنده درلر

— ٥٥ — (سوره الرحمن جل ذکره مکیة وهی ست وسبعون آیة)

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٣
(١) الرحمن علم القرآن * رحمانیله متصف اولان الله تعالی
حبیبی محمد عليه السلامه قرآنی تعلیم ایلدی * مرویدرکه پیغمبر عليه السلام
کافرلره رحمن اسمنی خبر ویردکده انلر رحمن ندر بز بیلمزز دیدیلر یاخود قرآنی
محمده فلان وفلان تعلیم ایتدی دیدیلر بوآیت کریمه نازل اولدی
(٢) خلق الانسان (٣) علمه البيان * انسانی خلق ایدوب نطق
وکتابت وفهم وافهام تعلیم ایتدی یاخود آدم عليه السلامی خلق ایدوب
اسماء کلینی تعلیم ایلدی یاخود محمد عليه السلامی خلق ایدوب احوال ماضیه
ومستقبله یی تعلیم ایلدی

(٤) اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ❋ شمس وقمر برجلرنده ومنزللرنده تقدير
اولنان حسابله جارى اولوب انكله وقتلر بيلنور
(٥) وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ❋ ونجم كه ساقسز ير اوزره بتر (قباق
وخيار كبى) نباتدر وساقى اوزره طورن (اغاج ور يحان وبادنجان كبى) بونلر دائما
الله تعالى يه سجده ايدرلر (تسبيح ايتدكارى كبيكه بز ايشتمز كورمين)
(٦) وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ (٧) اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ❋
الله تعالى سمايى ارض اوزره رفع ايتدى وناس بيننده عدلى وضع ايتدى تاكه
ميزان عدالده حدى تجاوز ايتميه لر (انكله امر عالم قيام ونظام بوله)
(٨) وَاَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ❋ ووزنى عدالله
طوغرى وزن ايدك كه ناسك حقندن برشى نقصان ايتميك ❋ بو وزنده دقت قيامتده كى
ميزانده رزالتدن تحذير در ديندى
(٩) وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِ ❋ وارضى صو اوزره بسط ايتديكه
جمله حيوانات قرار ايده
(١٠) فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ❋ اول ارضده انواع ميوه لر
وغلاف صاحبى خرما اغاجى واردر كه انك اغاجى وميوه سى وهر جزئى ايشه يرار
اولمغله سائره فضيلتى واردر
(١١) وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ❋ واول ارضده حنطه وشعير
وسائر اكل اولنور بقول وغيرى واردر وانلرده يپراق صاحبلرى واردر كه كوزل
رائحه لرى واردر
(١٢) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋ اى انس وجن ربكز جل شانه نك
قنغى نعمتلرينى تكذيب ايدرسز ❋ روايت اولنور كه بو سوره ده بو آيت كريمه
اوتوز بركره تكرر ايتمكله پيغمبرمز عليه السلام بو سوره يى قرائت ايدركن
جنيلر بو مكرر آيتلر كلدكجه يا ربنا نعمتلركدن هيچ برشئى تكذيب ايتمز حمد مز
سكا در ديو جواب ويررلرمش صحابه ساكت استماع ايدرلرمش سوره تمامنده
افندمز عليه السلام صحابه يه سز سكوت ايتديكز جنيلر هر آيت اوقوندقجه
بويله جواب ويررلردى بيورمشلر
(١٣) خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ (١٤) وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ
مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ❋ الله تعالى انسانك باباسى اولان آدم عليه السلامى دستى كبى

صدا ويرر قورى چامور دن خلق ايتدى وجنك باباسى اولان جانى كسكين
آتشك توتونسز علوندن خلق ايتدى
(١٥) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋ اى انس وجن بريكزى قورى
چامور دن بريكزى آتش بالكندن خلق ايدن ربكز تعالا نك قنغى نعمتلرينى
انكار ايدرسز
(١٦) رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ (١٧) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋
الله تعالى شمسك يازقيش ايكى مشرق ايكى مغربنك ربيدر اى انس وجن
ربكزك قنغى نعمتلرينى تكذيب وانكار ايدرسز
(١٨) مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ (١٩) بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ (٢٠) فَبِاَيِّ
اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋ الله تعالى برى آجى برى طاتلى ايكى بحرى بربرينه مجاور
وملاقى ايلدى وبينلرينه قدرتندن برمانع پرده قلديكه بريسى ديكرينى باصوب
خاصيت ومنفعتى باطل اولميوب نه طاتلوسى طاتلو آجيسى آجى باقى قالور
اى انس وجن ربكزك بو نعمتلرندن قنغيسنى تكذيب ايدرسز
(٢١) يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ (٢٢) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋
اول ايكى بحردن اينجو ومرجان چيقوب سز انلردنارايش وآلش ويرش ايدرسز
بو نعمتلرك قنغيسنى انكار ايدرسز
(٢٣) وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَئَاتُ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ (٢٤) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ❋ الله تعالى سزك تجارت ومنفعتكز ايچون ارادتيله دكزده بلند
طاغلر كبى اغاجدن سفينه لر انشا واجرا ايتدردى بو نعمتلرك قنغيسنى انكار ايدرسز
(٢٥) كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ (٢٦) وَيَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ
(٢٧) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋ روى ارضده ذى روح ومركبانك
جمله سى فانيدر وعظمت ومستحقنه اكرام صاحبى اولان ربك عزشانه نك ذاتى
باقيدر (ربكز تعالى سزك فنا كزى بيلور اكا كوره اعمال حسنه آماده ايلمكزى
وذاتنك بقاسنى بيلور جزا ايچون اكا رجوع ايده جككزى سزه خبر ويردى)
بو نعمتلرك قنغيسنى تكذيب ايدرسز
نصف (٢٨) يَسْئَلُهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاْنٍ (٢٩) فَبِاَيِّ
اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋ سموات وارضده اولان مخلوقات جمله اكا محتاج اولمغله
حاجتلرينى اندن مطلوب ايدرلر الله تعالى هرانده مشيتى موجبنجه قدرتنى

اجراده در (كه دنياده امر ونهى واحيا واماته وعطا ومنعدر وآخرتده جزا
وحساب وثواب وعقابدر) اى انس وجن ربكزك قنغى نعمتلرينى تكذيب ايدرسز
(٣٠) سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ الثَّقَلَانِ (٣١) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊
اى باركران التده اولان انس وجن يقينده سزك حساب وجزا كز قصدينى
ايده جككز اول اعمال حسنه يه بحد كرملر واعمال سيئه يه استحقاقنه كوره عقاب
اولنه جق بو نعمتلرك قنغيسنى انكار ايدرسز
(٣٢) يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ اِلَّا بِسُلْطَانٍ (٣٣) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊
اى معشر جن وانس اكر سز قضا وموتدن خلاص ايچون سموات وارضك
كنارندن چيقوب قاچمغه قادر ايسه كز چيقك سزاندن چيقه مز سكز مكر غلبه
وقوتله چيقه سز) اول ايسه كمسنه يه ممكن دكلدر جمله يه موت وفنا ملازمدر)
امدى اى انس وجن ربكزك نعمتلرينى كوروب دنياده وآخرتده انك دركاهندن
غيرى ملجأ وملاذ اولمديغنى بيلوب نه انكار ايدرمسز
(٣٤) يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ (٣٥) فَبِاَيِّ
اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊ اى كفار انس وجن قيامتده اوزريكزه علولو
آتش واريمش باقر دوكيلور اولزمان سزه كمسنه دن نصرت واول عذابى
منع ايدر يوقدر امدى بو شواظ ونحاس له سزى تخويف ايتديكى نعمتلرك
قنغيسنى انكار ايدرسز
(٣٦) فَاِذَا انْشَقَّتِ السَّمَاۤءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ (٣٧) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊ ملكلرك نزولى ايچون سما منشق اولديغى زمان كل رنكنده
قرمزى سختيان كبى ياخود روغن زيت كبى الوان رنكده اولور اى انس وجن
ربكز سزه بو انشقاق سما واونى بيان ومتصح اولمكزى اعلان ايدركن
نعمتلرينى نيچه تكذيب ايدرسز
(٣٨) فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْئَلُ عَنْ ذَنْبِهِ اِنْسٌ وَلَا جَاۤنٌّ (٣٩) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ❊ اولكونده ياقبرلرندن خروجلرنده انس وجنك كهنكارلرى
سيمالرندن معلوم اولمغله كناهلرندن سؤال اولنمز اى انس وجن ربكز تعالى سبب
نجاتكز اولان ايمان وتقويده اوله سكزدبو سزه اهوال قيامتى خبر ويردانك
قنغى نعمتلرينى تكذيب ايدرسز

(٤٠) يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِى وَالْاَقْدَامِ (٤١)
فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊ مجرملر يوزلرى سياه وكوزلرى ماوى سيمالريله
بيلنوب آنلرندن واياقلرندن اخذله جهنمه سوق وباشى اشاغى آتيلور اى انس
وجن كفردن پرهيز ايتمكز ايچون سزه جهنمه سرنكون القا اولنه جغكزى
ربكز جل شانه خبر ويردى انك قنغى نعمتلرينى تكذيب ايدرسز
(٤٢) هٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِى يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ
اٰنٍ (٤٣) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊ بو اول جهنمدر كه مجرملر انى
تكذيب ايدرلردى انلر جحيم ايله حميم بيننده سعى وطواف ايدرلر (جحيم حرارتندن
صوصادجه اول قاينامش حميم ايچريلوب امعا وجوفلرى غليان ايدر) اى انس
وجن امثاله متصف اولوب نجانده اولمكز ايچون سزه جهنم عذابنى وصف
ايتدى ربكزك قنغى نعمتلرينى تكذيب ايدرسز
(٤٤) وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ (٤٥) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊
قيامتده ربى تعالانك حضورنده حساب ايچون قائم اوله جغندن خوف ايله
دنياده رضاى باريده اولان كمسنه ايچون جنت عدن وجنت نعيم واردرياخود
اول خائف انس وجن ايچون ايكى جنت واردر امدى ربكز جل شانه نك
بو ويرديكى نعمتلردن قنغيسنى تكذيب ايدرسز
(٤٦) ذَوَاتَا اَفْنَانٍ (٤٧) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊ اول جنتلرده
اشجار كثيره واردر كه هردااللرى انواع ميوه لر صاحبيدر بو نعمتلرك قنغيسنى
تكذيب ايده بيلورسكز
(٤٨) فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ (٤٩) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊ اول
ايكى جنتده (برى تسنيم برى سلسبيل) ايكى جارى چشمه لر واردر ربكزك قنغى
نعمتلرينى انكار ايدرسز
(٥٠) فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ (٥١) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊
اول ايكى جنتده ايكى درلو ميوه واردر (كه برى جمله دنياده كوريلنلر برى هيچ
كورلمشدر) سزكچون اولان بو نعم الهيه يى نيجه تكذيب ايدرسز
(٥٢) مُتَّكِئِينَ عَلٰى فُرُشٍ بَطَاۤئِنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ (٥٣)
فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❊ اول الله تعالادن خوف ايدنلر استارلرى محكم
يشل ديبادن ويوزلرى نوردن فراشلر اوزره اوتوروب اول جنتلرك استدكلرى

میوه لردن قاعد وقائم ونائم بلا تعب اکل ایدرلر بو نعمتلرك قنغیسنی تکذیب
ایدرسز * دینلدیکه فراشك ظاهری یعنی یوزی بیان اولنمدیغی دنیاده مثلی
اولمیوب تعریفی ممکن اولمدیغندندر
(٥٤) فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ (٥٥)
فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول جنتك کوشکلرنده حوریلر واردرکه
کوزلرینی زوجه لری اوزره قصر ایتمشلردر مقدم انلره انس وجندن کمسنه
طوقنمشدر ای انس وجن ربکز تعالانك بو نعمتلرندن قنغیسنی تکذیب ایدرسز
(٥٦) كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ (٥٧) فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ *
اول حوریله کویا بیاضلق وحمرتده یاقوت صافی ومرجان پاکیزه کبیدر
بو نعمتلردن قنغیسنی انکار ایدرسز
(٥٨) هَلْ جَزَاءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُ (٥٩) فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ *
عملده احسانك جزاسی انجق ثوابله احساندر بو احسان نعمتنی انکار ایدرمیسز
(٦٠) وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ (٦١) فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * واول
خائف مقربلرك جنتلردن دون (اصحاب یمین ایچون) ایکی جنت دخی واردر
بو قوللرینه ربکزك وعد ایتدیکی جنت ونعمتلرك قنغیسنی تکذیب ایدرسز
(٦٢) مُدْهَامَّتَانِ (٦٣) فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول ایکی
جنتك یشللکنده شدت اولمغله سیاهه مائلدر (غالبا اصحاب یمینه مخصوص جنتده
نبات وریحان چوق اوله) بو اربابنه کوره متعدد جنتلرك قنغیسنی انکار ایدرسز
(٦٤) فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ (٦٥) فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ *
اول ایکی جنتده صولری جوش وفوران ایدر ایکی پیکار واردر ربکزك بو جنت
ونعمتلرندن قنغیسنی تکذیب ایدرسز
(٦٦) فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ (٦٧) فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ *
اول ایکی جنتده چوق میوه لر وخرما وانار اغاجلری واردر (دینلدیکه خرماده
غدا واناره دوا اولمغله میوه لردن نصکره تخصیص اولندی) ربکز عزشانه
قوللرینه لایق کوردیکی نعمتلرك قنغیسنی تکذیب ایدرسز
(٦٨) فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ (٦٩) فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول
جنتلرده خویلری خوب یوزلری محبوب زوجه لر واردر ربکزك قوللرینه بربرندن
احسن ویردیکی نعمتلرك قنغیسنی تکذیب ایدرسز

(٧٠) حُورٌ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ (٧١) فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ *
مجوف اینجودن خیمه لر ایچنده مستوره حوریلر واردر بویله خیمه لرده عروس
حوریلر نعمتلرینی انکار ایدرمیسز
(٧٢) لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ (٧٣) فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ *
اول حوریلره صاحبلری اولان مؤمنلردن مقدم انس وجندن کیمسه طوقنمشدر
بو مؤمنلره نامزد اولان ابکار حوریلر نعمتلرینی انکار ایدرمیسز
(٧٤) مُتَّكِئِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ (٧٥) فَبِاَيِّ آلَاءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول اصحاب یمین سریر اوزره موضوع یشل وساده وبالینه
اتکا ونظیری اولمین نفیس بساطده اوتوررلر ای انس وجن ربکز جل شانه نك
کرم ونعمتلرندن قنغیسنی تکذیب ایدرسز
(٧٦) تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ * اعظم الذات ربك تعالی
مثیل وشبیهدن منزه وجلال وقهر ولطف صاحبیدر

— ٥٦ — (سورة الواقعة مكية وهي سبع وتسعون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
(١) اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ (٢) لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ (٣) خَافِضَةٌ
رَافِعَةٌ (٤) اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رَجًّا (٥) وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا (٦)
فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا * ذکر ایت شول وقتکه قیامت واقع اولدقده انك وقوع
وحدوثنده کذب یوقدر اولکونده الله تعالی عدله اعداسی اولان کروهی
اسفل سافلینه ایندرر واولیاسنی اعلای علیینه چیقارر زمین حرکت شدیده ایله
تحریك اولنوب اوزرنده اولان بنالر منهدم وطاغلر پاره پاره اوفقلنوب ذره لر
کبی پراکنده اولدقده
(٧) وَكُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلٰثَةً * اولکونده سزلر اوچ صنف اولورسکز
(٨) فَاَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ (٩) مَا اَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ * اول اوچ صنفك بری
اصحاب میمنه در اول اصحاب میمنه نه کیملردر (دفتر اعماللری صاغ اللرینه ویریلنلردر)
(١٠) وَاَصْحَابُ الْمَشْئَمَةِ (١١) مَا اَصْحَابُ الْمَشْئَمَةِ * اول اوچ صنفك بری
دخی اصحاب مشأمه درکه دفتر اعماللری صول طرفندن ویریلنلردر * یاخود
آدم علیه السلامك صلبندن ذریتی اخراج اولندقده صاغ طرفنده اولنلره
جنتلك صول طرفنده اولنلره جهنملکدر بیورلدی ایدی انلردر

(١٢) وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ (١٣) أُولٰئِكَ الْمُقَرَّبُونَ (١٤) فِي جَنَّاتِ
النَّعِيمِ * ورصنفی دخی سابقوندر كه انلر تردد وشكسز دعوت پیغمبر
علیه السلامه اجابتده تقدم وسبقت ایتدیلر انلر فضل وكرامته تقرب ایله
جنات نعیمده درلر
(١٥) ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ (١٦) وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ * اول سابقلر (آدم
علیه السلامدن محمد علیه السلامه دك) كچن امتلرده كثیردر وامت محمدده قلیلدر
(١٧) عَلَىٰ سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ * اول سابقلر جنتده
آلتون وانجو وياقوتله ايشلنمش سريرلر اوزره بربرلرينه مقابل اوتورورلر
(١٨) يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ (١٩) بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ
مِنْ مَعِينٍ * انلرك اطرافنده برهیئتده وریاشده اطفال دائما دستیلر واربقلر
وكاسهلر ایچنده جنتدن جاری خمر صافی ایله طواف وخدمت ایدرلر
(٢٠) لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُونَ * اول خمردن خمار وعقله خلل كلمز
(٢١) وَفَاكِهَةٍ مِمَّا يَتَخَيَّرُونَ * وانلره بكندكلری میوهلردن ویریلور
(٢٢) وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ * واشتها ایتدكلری قوش اتندن پشمش
كباب ویریلور
(٢٣) وَحُورٌ عِينٌ كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ (٢٤) جَزَاءً بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ * واول سابقلره دست اغیار طوقنمش و صدفنده مستر
اولمش انجو مثالی لطیف چشم حوریلر ویریلور انلره بو احسان اعمال حسنه
لرینك جزاسیدر
(٢٥) لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا (٢٦) إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا
انلر جنتده لغو باطل وموجب كناه اولور كلام ایشتمزلر انجق بربریله ملكلره
سلام ایدرلر
(٢٧) وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ (٢٨) مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ (٢٩) فِي سِدْرٍ مَخْضُودٍ
(٣٠) وَطَلْحٍ مَنْضُودٍ (٣١) وَظِلٍّ مَمْدُودٍ (٣٢) وَمَاءٍ مَسْكُوبٍ *
واصحاب یمین اول معزز ومكرم كسنهلردر كه جنتده میوهلو دیكنسز عربستان كرازی
دیدكلری نبق اغاجی التنده وازهار ورائحهٔ طیبه واثمار كثیره اوبربرینه چتلمش
موز اغاجلری التنده ومنبسط كولكهلرده وجنت عدندن جاری صو عندنده اوتورورلر
(٣٣) وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ (٣٤) لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ (٣٥) وَفُرُشٍ

مَرْفُوعَةٍ * هیچ بر آنده خزان وقطع اولمز واصلا اكلدن منع اولنمز میوهٔ كثیرهدن
تناول ایدرلر ومرتفع فراشلرده اوتوررلر
(٣٦) إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنْشَاءً فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا (٣٧) عُرُبًا أَتْرَابًا
(٣٨) لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ * بز دنیا نسوانی جنتده ولادتسز یكیدن خلق
ودائما زوجلرینه تقربده بكر قیلارز وزوجلرینه عاشقهلر اولهرق زوجلری اولان
اصحاب یمین ایله ایكیسی برسنده اوتوز اوچ یاشنده ایدرز
(٣٩) ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ (٤٠) وَثُلَّةٌ مِنَ الْآخِرِينَ * اصحاب یمین امم سابقه
وكرك بو امتده چوقدر * منقولدر كه مقدما مكی (ثلة من الاولین وقلیل
من الآخرین) نازل اولدقده فاروق رضی الله تعالی عنه بكا ایدوب یارسول الله
بو نعمتلره نائل اوله جق امم سالفهدن كثیر بزدن قلیل بیورلمش دیدی آزوقتدن
صكره بو آیت كریمه نازل اولدقده حضرت عمره اوقیوب مژده ایلدی وبیوردیكه
عن قریب اهل جنت یوز یكرمی صف اولوب سكسان صفی بنم امتم اوله جقدر
وبكا تابع اولان امتمدن هیچ كمسنه جهنمده ابدی قالمز
(٤١) وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ (٤٢) مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ (٤٣) فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ
(٤٤) وَظِلٍّ مِنْ يَحْمُومٍ (٤٦) لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ * واصحاب شمال اول خوار
وبیمقدار كیمسهلردر كه بادسموم انلرك دماغلرینه نفوذ ایتمكده وغایت فائض
وحرارتی نهایته ایرمش صودهدرلر وزیاده حار سیاه دخان كولكهسندهدرلر كه
قطعا برودت ونفعی یوقدر
(٤٥) إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُتْرَفِينَ * انلر مقدما دنیاده شهوتلرینه تابع ایدیلر
(٤٧) وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيمِ * وشركده وبعثی
انكارده مصر ایدیلر
(٤٨) وَكَانُوا يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ
(٤٩) أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ * مقدمكی بابالرمز كبی بز دخی فوت اولوب لحوم
وعظاممز تراب اولدقدنصكره بز وبابالرمز بعث اولنور میز دیرلردی
(٥٠) قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ (٥٢) لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ
مَعْلُومٍ * یا محمد انلره دیكه بابالركز وسز وجمیع ناس عند الله معلوم اولان
كونده جمع اولنورلر
(٥١) ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ * بوندنصكره ای ضلالت

وتكذيب بعثده اولنلر
(٥٣) لَآكِلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زَقُّومٍ ❊ سز بعث وحشر اولنوب زقوم
اغاجندن اكل ايد يجيلر سكز
(٥٤) فَمَالِؤُنَ مِنْهَا الْبُطُونَ ❊ اول شجرهٔ زقومدن قارنلريكزى طولدررسكز
(٥٥) فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ❊ اول زقوم اوزره قاينمش صودن ايچرسكز
(٥٦) فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ ❊ هيم علتنه اوغرامش دوه كبى اول
صودن ايچرسكز
(٥٧) هٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ❊ اشته بو زقوم وحميم روز جزاده انلر ايچون
حاضرلنمش ضيافتدر
(٥٨) نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ❊ اى كفار بز سزى هيچ يوقدن
خلق ايتدك بعثى تصديق ايتمز ميسز (اكر دقتله ملاحظه ايدسه كز هيچ يوقدن
خلق ايدن اعاده يه قادر ايدوكنى بيلور دكز)
(٥٩) اَفَرَاَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ (٦٠) ءَاَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ اَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ❊ بكا
خبر ويركه رحم نسايه دوكيلن منى يى اول رحمده ذكر وانثى خلق ايدن سز
ميسز يوخسه بز ميز (زيرا سزك استديككز اولمز)
(٦١) نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ❊ سزك بينكزده كوچك
وبيوككزك موتنى وقت معيني سبقت ايتمكسزين تقدير ايتدك
(٦٢) عَلٰى اَنْ نُبَدِّلَ اَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ فِى مَا لَا تَعْلَمُونَ ❊ سزى هلاكه
بريكزه غيرى مطيع خلقنه ياخود سزى انسان صورتندن غيرى بيلديككز (ميمون
وخنزير) صورتنه تبديله قادرز
(٦٣) وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْاَةَ الْاُولٰى فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ❊ نشأة اولى كز (اولان
نطفه وعلقه ونهايت بشريتكز) ى بيلورسكز اكا قادر اولان رب تعالى نشأت
اخرايه دخى قادر ايدوكنى تفكر ايتمز ميسكز
(٦٤) اَفَرَاَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ (٦٥) ءَاَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ اَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ❊
بكا خبر ويركه زمينه اكديككز تخمى سزمى بتورر سز يوخسه بزمى بتوررز
(٦٦) لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ❊ اكر بز مراد ايتسك اول
سزك اكديككز دانه يى بتمزدن مقدم محو ايدردك ياخود دانه سز صمان
قيلار دق كه اولحالده تعجب ايدوب غم وغصه ايله سعيكزه نادم اولور دكز

(٦٧) اِنَّا لَمُغْرَمُونَ (٦٨) بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ❊ بو تخملرمزك هلاكيله
بز دخى مهلك بلكه رزقدن محروملرز ديردكز
(٦٩) اَفَرَاَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِى تَشْرَبُونَ (٧٠) ءَاَنْتُمْ اَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ اَمْ
نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ❊ بكا خبر ويركه ايچديككز طاتلو صويى بياض بلوتدن
سزمى ايندرديكز يوخسه قدرتمزله بزمى ايندررز
(٧١) لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ اُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ❊ اكر ديلسك بز اول صويى
آجى ايچلمز ايدردك بو نعمتلره شكر ايتمز ميسكز
(٧٢) اَفَرَاَيْتُمُ النَّارَ الَّتِى تُورُونَ (٧٣) ءَاَنْتُمْ اَنْشَاْتُمْ شَجَرَتَهَا اَمْ نَحْنُ
الْمُنْشِؤُنَ ❊ بكا خبر وركه آتشى شجره وچقمقدن چيقاررسز اول آتشى
چيقارن مرخ وعفار اغاجلرينى سزمى خلق ايتديكز يوخسه بزمى خلق ايتدك
(٧٤) نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ❊ بز اول آتشى جهنمدن
نمونه قيلدقكه اهل بصيرت انى كوروب جهنم آتشنى ذكر وياد ايليه ومسافر
ومقيملره نفع ومتاع قيلدق (كه انكله صوغقدن حفظ وطعام واكمكلرينى پشوررلر
وهر خصوصده منفعتلرى اولور)
(٧٥) فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ❊ امدى عظيم ربك جل عظمته نك
اسميله تسبيح وتقديس ايله
(٧٦) فَلَا اُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ❊ كواكبك مواقع ومغاربنه قسم ايدرم (كه
حزب ٤ بوائرله مؤثرينك وجودينه دلالت واردر ياخود نجوميله مراد قرآندركه
مواقعى اوقات نزوليدر)
(٧٧) وَاِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ❊ اكر بيلورسكز بو قسم بيوك قسمدر
(٧٨) اِنَّهُ لَقُرْاٰنٌ كَرِيمٌ ❊ تحقيق اول قسم اولنان معاش ومعاد ونصح
واحكامى مشتمل منفعتلو وكرامتلو قرآندر
(٧٩) فِى كِتَابٍ مَكْنُونٍ ❊ اول لوح محفوظده مصون ومأمون بر كتابدر
(٨٠) لَا يَمَسُّهُ اِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ❊ لوح محفوظده اول كتابه انجق كدورات
جسمانيه دن طاهر ملكلر مطلع اولور ياخود اول مصحفه انجق حدثدن طاهر
كيمسه لر طوقنور ❊ مالك وشافعى رحمهما الله تعالى قولنجه جنب وحائض
وابدستسز كيمسه لر مصحفه طوقنمق جائز دكلدر امام اعظم رحمه الله تعالى قولنجه
غلافى اولورسه جائزدر ديمش

٨١ تنزيل من رب العالمين ❊ اول قرأن رب العالمين عندندن انزال اولنمشدر
٨٢ افبهذا الحديث انتم مدهنون ❊ آيا بو قرأنه سز منكر ومداهنمی سکز
٨٣ وتجعلون رزقكم انكم تكذبون ❊ وقرأندن اولان رزق ونصيبكزی
الله تعالادن ايدوكنی تكذيب (له كوكب وسائره نسبت) ايدر سز
٨٤ فلولا اذا بلغت الحلقوم ٨٥ وانتم حينئذ تنظرون ❊ بر جان
بر محتضرك روحی حلقومه كلسه سزك اكا رنفعكز اولميوب همان نظر ايدر سكز
٨٦ ونحن اقرب اليه منكم ولكن لا تبصرون ❊ حال بو كه اول محتضره
علم وقدرت جهتيله بز سزدن يقينز لكن سز قربيتمزی ادراك ايتمز سز
٨٧ فلولا ان كنتم غير مدينين ٨٨ ترجعونها ان كنتم صادقين ❊
اكر سز خبر وير يلن قيامت وبعث وجزانك غير بسنده يعنی انلری انكار ده
ايسه كز واول زعمكزده صادقلر ايسه كز اول روحی حلقومه كلن كيسه نك
روحنی كيرو دوندررسكز (چونكه اكا امكانكز يوقدر بيلك كه امور كز
غيريك يدنده در)
٨٩ فاما ان كان من المقربين ٩٠ فروح وريحان وجنت نعيم ❊
اكر اول متوفی سابقين مقربيندن ايسه اكا قبر وقيامتده راحت وحيات طيبهٔ
دائمه وتحيت ملائكه ايله شموم رائحهٔ نفيسه وجنت نعيم وار در
٩١ واما ان كان من اصحاب اليمين ٩٢ فسلام لك من اصحاب
اليمين ❊ واكر اول وفات ايدن اصحاب يميندن ايسه اكا دينور كه اخوانك
اصحاب يمين سكا سلام ايدر (اول سلام اكا اهل جنت ايدوكنه مژده در)
٩٣ واما ان كان من المكذبين الضالين ٩٤ فنزل من حميم ٩٥
وتصلية جحيم ❊ اكر اول فوت اولان اهل ضلال ومكذب واصحاب شمالدن ايسه
اول كيمسه قبرده ضيافتی جهنمك دخانی وقاينمش صويی وقيامتده آتشه ايصالدر
٩٦ ان هذا لهو حق اليقين ❊ بو اوچ فرقه حقنده ذكر اولنان
البته شكسز حق و يقيندر
٩٧ فسبح باسم ربك العظيم ❊ ربك جل شانه نك اسمنی لايق عظمت
وكبرياسی اولمين شيدن تنزيه ايله ❊ بو آيت كريمه نازل اولدقده افندمز صلی الله
عليه وسلم ركوعكزده سبحان ربی العظيم ديكز بيوردی

— ٥٧ — (سورة الحديد مدنية وهی تسع وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم
١ سبح لله ما في السموات والارض وهو العزيز الحكيم ❊
سموات وارضده اولان مخلوقاتك كايسی الله تعالای ذات وصفاتنه شايان اولميان
هر شيدن تنزيه ايله تسبيح ايتدی هر امورنده غالب وهر فعلنده حكيمدر
٢ له ملك السموات والارض يحيی ويميت وهو على كل شیء قدير ❊
سموات وارضك پادشاه ومتصرفی اولدر احيا واماته ايدر وهر شيئه قادردر
٣ هو الاول والآخر والظاهر والباطن وهو بكل شیء عليم ❊
اول الله تعالی قديم ازليدر اولينه بدايت يوقدر و باقی ابديدر آخرينه نهايت
يوقدر كثرت دلائل ايله وجودی ظاهردر وحقيقت ذاتی هر عاقلك عقلندن
نهاندر وهر شيئك اول وآخرينه وظاهر وباطننه عليمدر
٤ هو الذی خلق السموات والارض في ستة ايام ثم استوی على
العرش يعلم ما يلج في الارض وما يخرج منها وما ينزل من السماء وما يعرج
فيها وهو معكم اين ما كنتم والله بما تعملون بصير ❊ اول الله تعالی سموات
وارضی التی كونده خلقندنصكره ارادتی اوزره تدبير عرش واجرای امور متعلقه سنه
قصد ايتدی زمينه داخل اولان (قطرهٔ باران وتخم وميت وسائرلری) وانددن چيقان
(نباتات ومعادن وسائری وآخرنده قبردن چيقان موتايی بيلور) وسمادن نازل اولان
(يغمور وقار وملائكه واحكام وسائرلری) واكا چيقان (ملائكه وارواح واعمال
ودعوات عباد وسائری) بيلور وسز نره ده اولورسه كز علم وقدرتی سزكله در
الله تعالی سزك خير وشر اعماللركزی كورر وآخرنده جزاسنی ويرر
٥ له ملك السموات والارض والى الله ترجع الامور ❊ سموات
وارض انك خلق وملكيدر وجمله امورك عاقبتی اكا راجعدر
٦ يولج الليل في النهار ويولج النهار في الليل وهو عليم بذات
الصدور ❊ الله تعالی كيجه يی كوندزه و كوندزی كيجه يه داخل ايدر فصوله
كوره برينی زياده برينی نقصان ايدر اول قلوبده اولان ايمان وكفری بيلور
٨ آمنوا بالله ورسوله وانفقوا مما جعلكم مستخلفين فيه فالذين آمنوا
منكم وانفقوا لهم اجر كبير ❊ الله تعالايه ورسولنه ايمان ايدك وسزی كسبا
وميراثا خلف ايتديكی مالی انفاق ايدك سزدن شونلر كه ايمان ايدوب ماللرينی
فی سبيل الله انفاق ايتديلر انلر ايچون جنتده اجر كبير واردر

(١) وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ اَخَذَ
مِيثَاقَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ سزه نولديكه الله تعالايه ايمان ايتمزسكز حال
بوكه انك رسولى سزى ربكز جل شانه به ايمان ايتمكز ايچون دعوت ايدر تحقيق
الله تعالى ربوبيتنه اقرار ايتمكز اوزره روز الستده سزدن عهد وميثاق اخذ
ايتدى اكر سز ميثاق واقرار كزده صادقلر ايسه كز
(٥) هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ
اِلَى النُّورِ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ ۞ اول الله تعالى عبدى محمد
عليه السلامه آيات بينات انزال ايدر كه سزى ظلمات كفردن نور ايمانه اخراج ايده
الله تعالى سزه رأفتلو ورحمتلودر كه رسوللرينه سزى دعوته امر ايلدى
(١٠) وَمَا لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ مِيرَاثُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتَلَ اُولٰئِكَ اَعْظَمُ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ
اَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَاتَلُوا وَكُلًّا وَعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنَى وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۞
سزه نولديكه مالكزى فى سبيل الله انفاق ايتمزسكز سموات وارضك ميراثى
الله تعالايه مخصوصدر (زعمكزجه بزمدر ديو تصرف ايتديككز الكزدن چيقار
بونى بيلوركن بارى امر خدايه امتثالا مناسبى اوزره انفاق وآخرته ذخيره پيدا
ايده سز) مكه فتحندن مقدم انفاق وقتال ايدن فتحدن صكره ايدنلرله عند الله
فضل وثوابده مساوى اولمز فتحدن مقدم انفاق وقتال ايدنلر درجه ومرتبه
جهتيله صكره ايدنلردن اعظمدر مقدم وصكره انفاق وقتال ايدنلرك جميعى
ايچون جنت وعد اولنمشدر اما درجه لرى متفاوتدر الله تعالى انفاق وقتالكزك
اخلاص ورياسنه خبيردر ۞ ديندلديكه بو آيت كريمه ابتدا مالنى فى سبيل الله
صديق رضى الله تعالى عنه انفاق ايتمكله انك شاننده نازل اولمشدر
(١٠) مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ اَجْرٌ كَرِيمٌ ۞
كيمدر اولكه مالنى حسن رضا واخلاصله الله تعالى يه قرض ويره (يعنى آخرتده
عوض اميديله ويره) الله تعالى انك مكافاتنى اضعاف مضاعف ايدر وانكيچون
كريم اجر واردر كه جنتدر
(٢) يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ
بُشْرٰيكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ۞ قيامتده مؤمنين ومؤمناتى كورر سنكه صراط اوزره انلرك توحيد

نورلرى طريق جنته دليل اوله رق اوكلرنده وصاغلرنده سعى ايده ملكلر انلرى
مژده لرلركه بوكون اشجارى تحتندن نهرلر آقار جنتلره كيرن وانده مؤبدلر سز اشته
بو سزه عظيم نجاتدر
(١٣) يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انْظُرُونَا نَقْتَبِسْ
مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ بَابٌ نصف
بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ يُنَادُونَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ
قَالُوا بَلٰى وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ
حَتّٰى جَاءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ۞ اول كونده منافقون ومنافقات
مؤمنلره ديه لركه بزه نظر ايدك سزك نور كزله بزده نى ضيائنه لم اول منافقلره
استهزا طريقيله دينوركه كيرو كزه دنيايه دونوب نور طلب ايدك (زيرا بز نورى
انده كسب ايتدك انلر كيرو دوندكارى حالده) مؤمنلرله منافقلر بيننه بر ديوار
چكلوب برقپوسى اوله كه مؤمنلر اولديغى ايچ طرفى رحمت وطشره طرفى جهنم
اولمغله منافقلر آتشى كوره لر اول حالده مؤمنلره ندا وزارى ايده لركه بزده دنياده
سزكله برابر نماز قيلوب اوروج طوتمز ميدق مؤمنلر بلى ظاهرده بو عماده ايديكز
لكن نفسكز سزى فتنه يه راغوب نفاقكز سببيله عقوبته لايق اولديكز ومؤمنلره
نكبت اصابتنه منتظر ايديكز ونبوت پيغمبر عليه السلامده شك اوزره ايديكز
وسزى باطل طول امل وارزوى نفسكز مغرور ايتدى تاكه الله تعالانك امريله
روحكز قبض اولندى شيطان سزى الله تعالايه توبه ايتمكدن الداندى
(١٤) فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَاْوٰيكُمُ النَّارُ هِيَ
مَوْلٰيكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞ اى منافقلر بو كونده سزدن وكفاردن عذابدن
خلاص ايچون فديه اخذ اولنمز سزك مكانكز جهنم ومتصرف ولايقكز آتشدر
نه قبيح مكان وهمدمدر
(٥) اَلَمْ يَاْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ
وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ
وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ۞ مؤمنلرك قلبلرينه الله تعالانك ذكرى وحقله نازل
اولان قرآنك تلاوتيله خشوع وملايمت وقتى كلمدىمى بو مؤمنلر انلردن مقدم
كتاب ويريلان امم كبى اولمسونلركه انلرله انبيالرى بيننده مدت طويل وقت كذران
ايتمكله مواعظدن اعراض ودنيا وشهوتلرينه تبعيتله قلبلرينه قسوت كلوب

انلودن چوغى دينلرندن چيقوب كتابلرنده اولان شبهه عملى ترك ايلديلر * ديندكيكه
مؤمنلر مكه ده ايكن طاعت وعبادته سعى تام ايدرلردى مع هذا فقر وقحطده
ايديلر وقتاكه مدينه يه هجرت ايدوب رزق ونعمته واصل اولديلر اول وظيفه
وعادتلرى اولان طاعات وعباداتده آثار قصور وفتورلرى نمايان اولمغله بو آيت
كريمه نازل اولدى

١٦ اعلموا ان الله يحيي الارض بعد موتها قد بينا لكم الايات لعلكم
تعقلون * بيلك كه الله تعالى يوسنله ارضى اماته دنصكره مطرله احيا ايدر
بومثللو امواتى دخى احيا ايدر بو آيتلرى سزه بيان ايتدك شايدكه تعقل ايدوب
استدلال ايده سز

١٧ ان المصدقين والمصدقات واقرضوا الله قرضا حسنا يضاعف لهم
ولهم اجر كريم * رجال ونسادن الله تعالى ورسولنى تصديق ايدنلر ياخود
ماللرينى تصدق ايدنلر واوجهله الله تعالايه قرض حسن ويرنلر انلر ايچون
(برينه اون عدددن يديوزه وارنجه) اضعاف اجر كريم ويريلور كه اول جنتدر

١٨ والذين امنوا بالله ورسله اولئك هم الصديقون والشهداء
عند ربهم لهم اجرهم ونورهم والذين كفروا وكذبوا باياتنا اولئك
اصحاب الجحيم * شونلركه الله تعالى يه ورسولنه ايمان كتورديلر انلر بلرى
عندنده مبالغه صادقلر وقيامتك قيامنه شاهدلردر ياخود فى سبيل الله شهدالردر
انلر ايچون اجر ونور موعوددر شونلركه كافر اولوب آيتلرمزى تكذيب ايتديلر
انلر جهنم ملازملريدر

١٩ اعلموا انما الحيوة الدنيا لعب ولهو وزينة وتفاخر بينكم وتكاثر
فى الاموال والاولاد كمثل غيث اعجب الكفار نباته ثم يهيج فتريه مصفرا
ثم يكون حطاما وفى الاخرة عذاب شديد ومغفرة من الله ورضوان
وما الحيوة الدنيا الا متاع الغرور * بيلك كه حيات دنيا انجق اويون ومال
طلبيله بيهوده تعب والبسه ومنازل زينتى وبينكزده نسب ومنصب افتخارى
ومال واولاد كثرتيله مباهاتدر بونلر شوكا بكزركه يغمور حبوب ونباتى بتوردكده
اكنجيلر انى كوروب تعجب ومسرتده اولورلر صكره سن انى كورر سنكه آفات
سماوى يا ارضيدن صرارمش صكره اوفاقلنوب ريزه ريزه اولمش (اشته حيات
دنيانك سرعت زوالى بومثللودر) حيات دنيا وزينتنى اختيار ايدنلره آخرتده

عذاب شديد واردر ودنيا زينتنى ترك ايدوب آخرتى اختيار ايدنلره الله تعالادن
مغفرت ورضوان واردر حيات دنيا انجق ناسى الدادیجى بى بقا متاعدر

٢٠ سابقوا الى مغفرة من ربكم وجنة عرضها كعرض السماء
والارض اعدت للذين امنوا بالله ورسله ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء
والله ذو الفضل العظيم * ربكزدن موجب مغفرت اولان فرائض وتوبه يه
وجنته كيرمكه عجله ايدك كه اول جنتك عرضى سموات وارضك عرضى قدردر
واول جنت الله تعالايه وپيغمبرلرينه ايمان ايدنلر ايچون مهيادر بو توفيق وعنايت
الله تعالانك فضل وكرميدركه ديلديكنه اعطا ايدر الله تعالى اطاعت ايدنه
فضل عظيم صاحبيدر

٢١ ما اصاب من مصيبة فى الارض ولا فى انفسكم الا فى كتاب من قبل
ان نبراها ان ذلك على الله يسير * يريوزنده وقوعبولان قحط وغلا
وسائر ونفسكزده واقع مرض وفقر وموت وسائر مصيبتلر انجق ارض
ونفسكزى خلق ايتمزدن مقدم لوح محفوظده يازلمشدر بو مقدوراتك بوكثرتله
لوحده ثبتى الله تعالايه آساندر

٢٢ لكيلا تاسوا على ما فاتكم ولا تفرحوا بما اتيكم والله لا يحب كل
مختال فخور * تاكه لوحده ثبت اولندیغنى بيلوب سزدن فوت اولان مال
واولاد وصحت وغيرى يه مغموم اولميه سز وانلردن سزه ويريلنه فرحلنميه سز
الله تعالى نعمت دنيا ايله تكبر وفخر ايده نى سومز

٢٣ الذين يبخلون ويامرون الناس بالبخل ومن يتول فان الله هو
الغنى الحميد * شونلركه ماللرينى فى سبيل الله انفاقدن بخل وامساك ايدرلر
وناسه دخى انفاقدن امساك ايله امر ايدرلر كيمكه مالنى مستحقنه انفاقدن
اعراض ايده الله تعالى اندن وانك انفاقندن غنى وذاتنده محموددر (انك امساك
واعراضندن اكا ضرر يتمز)

٢٤ لقد ارسلنا رسلنا بالبينات وانزلنا معهم الكتاب والميزان ليقوم
الناس بالقسط وانزلنا الحديد فيه باس شديد ومنافع للناس وليعلم الله من
ينصره ورسله بالغيب ان الله قوى عزيز * بزملكلر مزى پيغمبرلره
شريعت وواضح حجتله كوندردك وانلرله كتاب وميزان انزال ايتدككه ناسه
كتابله مصالح دين ودنيوى وميزان عدلله حقوق تسويه سى قائم اوله
ومعادندن تيمور اخراج ايتدككه اندن شديد آلتلر اولور (قليج ومزراق وسائر

وزره وجبه وجوشن وسائر كبيكه بريله دشمنه ضرب و بريله دفع وحفظ اولنور دينلديكه آب وآتش وتك وآهن درت شى كوكدن نازل اولدى) واول حديدده نامه منفعتلر واردر (كه جمله صنعت صاحبلرى اكا محتاجدر) وتاكه اول آلاتله مؤمنلر دن الله تعالانك دينته وپيغمبرلرينه غيابده كيم نصرت ايدر بيلنه تحقيق الله ذو الجلال دشمنلرينك هلاكنه قادر وحكمنده غالبدر

(٢٥) ولقد ارسلنا نوحا وابراهيم وجعلنا فى ذريتهما النبوة والكتاب فمنهم مهتد وكثير منهم فاسقون ٭ بز نوح وابراهيم عليهما السلامى قوملرينه رسالتله كوندردك وانلرك ذريتلرينه نبوت وكتاب وديعه قيلدق انلرك قوملرندن بعضيسى (پيغمبر وكتابلرينه ايمان كتوروب) هدايت بولديلر وانلر دن اكثرى دخى فاسق اولوب نبيلرينه اطاعت وكتابله عملى ترك ايتديلر

(٢٦) ثم قفينا على آثارهم برسلنا وقفينا بعيسى ابن مريم وآتيناه الانجيل (٢٧) وجعلنا فى قلوب الذين اتبعوه رأفة ورحمة ورهبانية ابتدعوها ما كتبناها عليهم الا ابتغاء رضوان الله فما رعوها حق رعايتها فآتينا الذين آمنوا منهم اجرهم وكثير منهم فاسقون ٭ نوح وابراهيم عليهما السلامدن صكره رسوللرمزى انلرك اثرى اوزره پير واپتدك وانبياى بنى اسرائيل تمامندن صكره عيسى عليه السلامى انلره خلف ايتدك واكا انجيلى ويردك واكا تابع اولان مؤمنلرك قلبلرنده بربرلرينه شفقت ومرحمت وكندولرى اختراع ايتدكلرى ناسدن انقطاعله عبادت ورياضت رهبانيتنى وديعه قيلدق بز انلرك اوزره اول رهبانيتى فرض ايتمشيدك انجق انلر الله تعالى نك رضاسنى طلبله كندولر اختراع ايتمشلردى صكره اول رهبانيتده انلره اقتدا ايدنلر كمال اوزره اكا رعايت ايتميوب (كيمى انكار كيمى تثليث اوزره اولوب) متفرق اولديلر تمام متابعت دين عيساده اولانلر شرف اسلامه نائل اولديلر انلردن ايمان صحيح ايله حق رهبانيتى محافظه ايدنلره اجرلرينى ويردك وانلردن اكثرى ايمان ورهبانيتدن خارجلردر

(٢٨) يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله وآمنوا برسوله يؤتكم كفلين من رحمته ويجعل لكم نورا تمشون به ويغفر لكم والله غفور رحيم ٭ اى رسل متقدمه يه ايمان كتورنلر الله تعالادن قورقك ورسولى محمد عليه السلامه دخى ايمان ايدك الله تعالى رحمتندن سزه ايكى نصيب ويره (كه برى محمد عليه السلامه ايمانكز ويرى سائر انبيا عليهم السلامه ايمانكزدر) وسز كچون صراط اوزره نور قيله كه انكله يوريوب صراطى كچه سز وكناهلركزى مغفرت

ايده الله تعالى توبه ايدنلره غفور واكا اطاعت ايدنلره رحيمدر

(٢٩) لئلا يعلم اهل الكتاب الا يقدرون على شئ من فضل الله وان الفضل بيد الله يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم ٭ تاكه حبيبم محمد عليه السلامه ايمان كتورمين اهل كتاب بيله لركه الله تعالانك فضلندن برشيئه قادر ونائل اولميه لر تحقيق فضل وكرم الله تعالانك يد قدرتنده در انى ديلديكنه اعطا ايدر الله تعالى فضل عظيم صاحبيدر نعمتى خواص وعوامه شاملدر

— ٥٨ — (سورة المجادلة مدنية وهى اثنا وعشرون آية)

جزء ٢٨

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) قد سمع الله قول التى تجادلك فى زوجها وتشتكى الى الله والله يسمع تحاوركما ان الله سميع بصير ٭ تحقيق الله تعالى اول مرأه نك زوجى حقنده سنكله مجادله ايتديكنى ايشتدى واول مرأه الله تعالايه شكايت ايدر وايكيكزك دخى محاوره سنى ايشيدر الله تعالى جميع احوال واقوالى ايشيدر وكورر

(٢) الذين يظاهرون منكم من نسائهم ما هن امهاتهم ان امهاتهم الا اللائى ولدنهم وانهم ليقولون منكرا من القول وزورا وان الله لعفو غفور ٭ سزدن شونلر كه زوجه لرينه ظهار ايده لر اول زوجه لرى انلرك حقيقتده انالرى دكلدر انلرك انالرى انجق انلرى طوغورندر اول ظهار ايدن كيمسه لر مناسبتسز وكذب كلام سويلرلر الله تعالى بو كلامدن توبه ايده نى عفو وكفارتله كناهنى مغفرت ايدر ٭ بو ظهار لفظى كشى زوجه سنك آرقه سنى وسائر مستور عضونى بنم انامك عضوينه بكزه يور ديمكدر تفصيلى كتب فقهيه ده مسطوردر

(٣) والذين يظاهرون من نسائهم ثم يعودون لما قالوا فتحرير رقبة من قبل ان يتماسا ذلكم توعظون به والله بما تعملون خبير ٭ شونلر كه بو كلام ياوه ايله زوجه لرينه ظهار ايدوب صكره اول كلاملرندن عودت وينه زوجيتده ابقا مراد ايدنلر كفارت اوله رق اول زوجه سنه يقينلق ايتمزدن مقدم بر قول ازاد ايتمك اقتضا ايدر سزه بو كفارتله حكم بردخى بويله عبث كلامى تلفظ ايتمك ايچون نصيحتدر الله تعالى سزك ايشلديككز عمللردن اكا هدر انك عندنده خفى شى اولمز

٤ فمن لم يجد فصيام شهرين متتابعين من قبل ان يتماسا فمن
لم يستطع فاطعام ستين مسكينا ذلك لتؤمنوا بالله ورسوله وتلك حدود الله
وللكافرين عذاب اليم ❋ اكر اول ظهار ايدن كمسنه ازاد ايتمكه قول بولمز
ياخود قدرتی اولمز صورتلرنده بر وجهله معذور اولسه او حالده اكا كفارت
زوجه سنه يقيناق ايتمزدن مقدم بلا فاصله متصل ايكی ماه صائم اولمقدر
اكر اول كيمسه اختيار يا مريض كبی عذر شرعیسی اولوب صومه قدرتی
اولمزسه آلتمش فقرايی طويرمق واجب اولور (بو اطعامده دخی اقوال كثيره
اولمغله ابو حنيفه رحمه الله تعالی عندنده بغدای ودقيقدن بشيوز يكرمی بشر درهم
وشعير وخرما وسائردن بيك فرقر درهم هر بر فقيره ويرملكدر بو خصوصلر دخی
كتب فقهيه يه مراجعته محتاجدر) اشبو بيان اولنان احكام الله تعالی به ورسولنه
ايمان ايدوب امر ونهی قبول ايدنلر ايچوندر بو مذكورلر الله تعالانك فرائض
واحكاميدر كه اندن تجاوز اولنمز احكام الهيه يی قبول ايتمين كافرلر ايچون آخرتده
عذاب اليم واردر ❋ اشبو سوره نك اولندن برو بو درت آيت كريمه نك سبب
نزولندن بو وجهله روايت اولنديكه زمان جاهليتده بو ذكر اولنان ظهار كلامی
مطلقا طلاق ايدی اوس بن صامت رضی الله تعالی عنه زوجه سی خوله بنت
ثعلبه انفعالله سن بكا انامك ارقه سی كبيسن ديدی خوله جناب نبوتمآب
عليه السلامه كلوب اخبار واستفتا ايلدكده سن زوجكه حرام اولدك بيوردی
خوله يا رسول الله اول بنی تطليق ايتمدی ديدی پيغمبر عليه السلام اكا تكرار
سن البته اكا حرامسن بيوردی خوله كوچك چوجوقلرمز واربكا اندن مفارقت
مشكل اولور ديدكده افندمز عليه السلام تكرار اولكی جوابلرينی بيوردیلر
خوله روی نيازينی اسمانه طوتوب اللهم انی اشكو اليك يعنی يارب سكا حالمی
شكايت ايده رم ديمكله بو آيات نازل اولدی
٥ ان الذين يحادون الله ورسوله كبتوا كما كبت الذين من قبلهم
وقد انزلنا آيات بينات وللكافرين عذاب مهين ❋ شونلر كه الله تعالی يه
ورسولنه امر ونهيده مخالفت وعداوت ايدرلر انلر كندولردن مقدم كلوب
خوار وذليل هلاك اولنانلر كبی ذليل وهلاك اولورلر بز اول پيغمبرك صدقنه
وكتوردیكنك صحتنه دلالت ايدر آيات بينات انزال ايتدك بزم آيتلرمزی انكار ايدن
كافرلره آخرتده اهانتلو عذابمز واردر
٦ يوم يبعثهم الله جميعا فينبئهم بما عملوا احصيه الله ونسوه والله

على كل شیء شهيد ❋ اول كونده كه الله تعالی خلايقك جميعنی قبرلرندن
بعث ايدوب دنياده خير وشردن ايشلدكلرينی خبر ويرر واوتندقلرينی
دخی تعداد ايدر الله تعالی قوللرينك اعمال واقوالندن هرشيئی بيلور ومناسبيله
جزا ومكافاتنی ايدر
٧ الم تر ان الله يعلم ما فی السموات وما فی الارض ما يكون من نجوی
ثلثة الا هو رابعهم ولا خمسة الا هو سادسهم ولا ادنی من ذلك ولا اكثر
الا هو معهم اين ما كانوا ثم ينبئهم بما عملوا يوم القيمة ان الله بكل
شیء عليم ❋ يا محمد بيلمزميسنكه الله تعالی كوكده ويرده اولان مخلوقاتك
جميعنی بيلور شول اوچ كمسنه برابر كزلو كلاملرنده الله تعالی دردنجی اولور
يعنی انلرنه سويلشورلرسه الله تعالی اكا مطلعدر وبش كمسنه كزلو تكلم ايدرلرسه
اول التنجيدر كلام سری سويلشنلر عدد مذكوردن اقل ياخود اكثر اولسون
ونه محلده اولورلرسه اول سرلرينه الله تعالانك علمی واقفدر انكچون سر وعلن
وقريب وبعيد بردر صكره قيامتده انلری تذليل وجزالرينی تقرير ايچون
ايشلدكلری اعمال سيئه لرينی انلره خبر ويرر تحقيق الله تعالی خفی وجلی
هرشيئه عليمدر ❋ ديلديكه بركون ربيعه بن عمرو وقرنداشی حبيب وصفوان
ابن اميه اوچی كزلو صحبت ايدرلر ديكه بری عجبا بو بزم نه صحبت ايتديكمزی
الله تعالی بيلورمی اول بری بعضيسنی بيلور بعضيسنی بيلمز ديدی اوچنجيسی
اكر بعضيسنی بيلورسه جمله سنی بيلمك كرك ديدی بو آيت كريمه پيغمبر
عليه السلامه انی بياندر
٨ الم تر الی الذين نهوا عن النجوی ثم يعودون لما نهوا عنه
ويتناجون بالاثم والعدوان ومعصيت الرسول واذا جاؤك حيوك بما لم يحيك
به الله ويقولون فی انفسهم لولا يعذبنا الله بما نقول حسبهم جهنم
يصلونها فبئس المصير ❋ نظر ايتمزميسن شول كمسنه لره كه بر بريله
كزلو سويلشمكدن نهی اولندقلرندنصكره ينه اول فعللرينه عودت ايدوب
مؤمنلرك غيبتی كنا هنه وانلره عداوته وپيغمبر عليه السلامه عصيانه كزلو
مشورت ايدرلر وسكا كلدكلری زمان الله تعالانك سكا تحيت ايتديكی كلامك
غيريله تحيت ايدرلر ويننلرنده ديرلر كه اكر محمد نبی اولسه بزم بو قولمز سببيله
الله تعالی بزه عذاب ايتمزميدی انلره جهنم كافيدر اكا واصل اولورلر اول جهنم
نه قبيح مكاندر ❋ مرويدر كه پيغمبر عليه السلام بر محله سريه عسكر كوندروب

حسب الاقتضا اول عسكرك خبرى تأخير ايتدكده يهود ومنافقلر كزلو
مشورت ايدوب مؤمنلره كوشهٔ چشم ورموز له اول عسكرك سوء حاللرينى ايما
ومؤمنلرى غمناك ايدرلردى افندمز عليه السلام انلرك بو حركتلرندن خبيراولدقده
تناجيدن نهى بيورمشيدى ينه اول كزلو مشورتلرينه عودت ايتدكلرنده
بو آيت كريمه نازل اولدى * دينلديكه بو آيت كريمه ده اولان غيرى كلامله
تحيت بوايديكه يهود حضورنبوى يه كلدكلرنده سلام عليكم يرينه موت معناسنه
اولان سام عليكم ديرلردى افندمز عليه السلام دخى عليكم ديوب بيوررلردى
٩ يا ايها الذين آمنوا اذا تناجيتم فلا تتناجوا بالاثم والعدوان
ومعصيت الرسول وتناجوا بالبر والتقوى واتقوا الله الذى اليه
تحشرون ❊ اى مؤمنلر سز بربريكزله كيزلو مشورت ايتديككز زمان منافقلر
كبى كناه وعداوت وپيغمبر عليه السلامه عصيانله تكلم ايتميك خير وتقوى مشورتى
ايدك والله تعالادن قورقك كه موتكزدنصكره اكا حشر اولورسز
١٠ انما النجوى من الشيطان ليحزن الذين آمنوا وليس بضارهم
شيئا الا باذن الله وعلى الله فليتوكل المؤمنون ❊ بوانم وعد واله كزلو
مشورت مؤمنلر محزون اولسون ايچون انجق شيطاندندر حال بوكه اول مشورت
الله تعالانك اذنى اولمينجه مؤمنلره برشى ضرر ايتمز مؤمنلر الله تعالايه توكل
ايدوب انلرك مشورتنه اعتبار ايتمسونلر
١١ يا ايها الذين آمنوا اذا قيل لكم تفسحوا فى المجالس فافسحوا
يفسح الله لكم واذا قيل انشزوا فانشزوا يرفع الله الذين آمنوا منكم
والذين اوتوا العلم درجات والله بما تعملون خبير ❊ اى مؤمنلر سزه نماز وذكر
وتلاوت مجلسلرنده يرويرك دينلسه يرويرك كه الله تعالى قبرده وجنتده يريكزه
وقلبكزه وسعت ويره واهور دينيه ايچون قيام ايدك دينلسه انقياد ايدوب قالقك
الله تعالى سزدن ايمان وطاعتده اولنك جنتده درجهسنى رفع ايدر وخاصة علميله
عامل اولان علماى مؤمنينك درجهلرينى انلردن بلندمنزله رفع ايدر الله تعالى سزك
اعمالكزه خبيردر * خبرده وارددركه عالمك عابد اوزره فضلى قمرك ليلهٔ بدرده
كواكب اوزره فضلى كبيدر
١٢ يا ايها الذين آمنوا اذا ناجيتم الرسول فقدموا بين يدى نجويكم
صدقة ذلك خير لكم واطهر فان لم تجدوا فان الله غفور رحيم ❊ اى
مؤمنلر رسول اللهله كلام وسؤال خفيه ايدهجك اولسهكز مقدمجه فقرايه تصدق

ايدك كه بو سزه خيرلو وكناهكزك تطهيريدر اكر صدقه ايدهجك شى بولمزسكز
الله تعالى صدقه سز مغفرت ورحمت ايديجيدر
١٣ ءاشفقتم ان تقدموا بين يدى نجويكم صدقات فاذلم تفعلوا
وتاب الله عليكم فاقيموا الصلوة وآتوا الزكوة واطيعوا الله ورسوله
والله خبير بما تعملون ❊ آيا اول مكالمهدن مقدم ويرهجككز صدقهلر سزه
خوف ومشقتمى ويردى چونكه انى ايشلمديكز الله تعالى انى ايشلمهمككزه سزه
رخصت ويرديكه اكا مقابل اولهرق نماز فريضهيه اقامت ايدك وواجب اولان
زكاتى ويرك والله تعالايه ورسولنه اوامر ونواهيده اطاعت ايدك الله تعالى
سزك خير وشرو جلى وخفى اعماللكزه خبيردر * بوايكى آيت كريمهنك سبب
نزولنده بويله روايت اولنديكه ناس كثرت سؤالله پيغمبر عليه السلامه ثقلت
ويررلردى اول انواع سؤاللردن مقدم صدقه ويرملرى اولكى آيتده امر اولندى
اول امر موجبنجه صدقهيه قادر اولميان فقرا بنه اولدجه سؤالده واغنيا
برمقدار چكلديلر وبو امرى انجق يالكز حضرت على رضى الله تعالى عنه تكميل
ايتديكه برالتونى وار ايدى انى اون درهمه بوزديروب اون كون بر درهم فقرايه
تصدقله اون كون افندمز عليه السلامله صحبت اسرارده اولدى اندنصكره
آيت ثانى نازل اولوب اول صدقه عفو اولندى
نصف ١٤ الم تر الى الذين تولوا قوما غضب الله عليهم ما هم منكم ولا منهم
ويحلفون على الكذب وهم يعلمون ❊ نظر ايتمزميسنكه شول منافقلر
الله تعالانك غضب ايتديكى يهود قوميله دوستلق ايدوب اسرار مؤمنينى انلره
سويلرلر اول منافقلر نه سزدن ونه يهودلردندر واسلام ادعاسنده كذبله يمين
ايدرلر حالبوكه يمينلرنده كاذبلر ايدكلرينى بيلورلر * دينلديكه حضور نبوى يه
كلوب اسلام ادعاسنده اولان منافقلر حقنده نازل اولمشدر پيغمبر عليه السلام
انلره كندولرك نفاق حاللرينى اظهار ايتدكجه يمين باالله ايدرلردى
١٥ اعد الله لهم عذابا شديدا انهم ساء ما كانوا يعملون ❊
الله تعالى آخرتده انلر ايچون عذاب شديد آماده ايتدى زيرا انلر سوء عمل اوزره
عناد واصرار ايتديلر
١٦ اتخذوا ايمانهم جنة فصدوا عن سبيل الله فلهم عذاب مهين ❊
انلر اسلام اظهاريله ايتدكلرى يمينلرينى جان ومالارينه سپر ووقايه ايتديلر
وناسى سبيل اللهدن منع ايتديلر انلر ايچون آخرتده خوار ورسوا ايلق عذابى واردر

١٧ لَنْ تُغْنِىَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَا اَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا اُولٰئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ❋ انلرك اموال واولادلرى الله تعالانك عذابندن برشى دفع
ايتمز انلر اصحاب ناردر انده دائملردر

١٨ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ
اَنَّهُمْ عَلٰى شَيْءٍ اَلَا اِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ❋ يوم قيامتده الله تعالى انلرك جميعنى
بعث ايدوب سزه يمين ايتدكلرى كبى اكا دخى مسلمانلرز ديو يمين ايدرلر وظن
ايدرلر كه بو يمينلرى برشيئه مفيد اوله اكاه اولك كه انلرك كذبلرى نهايت درجه‌ده
دركه الله تعالايه دخى كذب ايدرلر

١٩ اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَاَنْسٰيهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ اُولٰئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ
اَلَا اِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ❋ شيطان انلرك اوزرينه غلبه ايدوب
لسان وقلبلرنده ذكر اللهى اونتدردى انلر شيطانك عسكريدر اكاه اولك كه
شيطانك جنود وتوابعى نعيم مؤبدى تركله عذاب مخلده دوشمش زيانكارلردر

٢٠ اِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ اُولٰئِكَ فِى الْاَذَلِّينَ ❋ انلركه
الله تعالى ورسولنك امرينه مخالفت ايدرلر انلر ذليل ورسواى قوملرله نارك
دركات اسفلنده درلر

٢١ كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغْلِبَنَّ اَنَا وَرُسُلِى اِنَّ اللّٰهَ قَوِىٌّ عَزِيزٌ ❋ الله تعالى
لوح محفوظده كتب وحكم ايتديكه بن وپيغمبرلرم هرحالده اعادى اوزره غالبلرز
الله تعالى انبياسنه نصرته قادر وقوى ودشمنلرينه غالبدر

٢٢ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
وَلَوْ كَانُوا اٰبَاءَهُمْ اَوْ اَبْنَاءَهُمْ اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشِيرَتَهُمْ اُولٰئِكَ كَتَبَ فِى قُلُوبِهِمُ
الْاِيمَانَ وَاَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ اُولٰئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ اَلَا اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ ❋ الله تعالايه وآخرته ايمان كتورن قومى الله تعالى ورسولنك
امرينه مخالفت ايدنلرله دوستلق ومودت ايدر بولمزسين بلكه عداوت ومقاتله
ايدرلر اكر اول مخالفلر بابالرى دخى اولورسه (ابو عبيدهٔ جراح كبيكه يوم احدده
باباسى عبدالله جراحى قتل ايتدى) ياخود اوغللرى دخى اولورسه (صديق
رضى الله تعالى عنه كبيكه اوغلى عبدالرحمنله بدرده محاربه ايتمك اوزره ايكن
پيغمبر عليه السلام منع بيوردى) ياخود قرداشلرى دخى اولورسه (مصعب
رضى الله تعالى عنه كبيكه قرداشى عبيدى احدده قتل ايلدى) وياخود اقرباسى

دخى اولورسه (فاروق رضى الله تعالى عنه كبيكه بدرده دايسى عاصم بن هشامى
وعلى وحمزه وعبيده رضى الله عنهم كبيكه بدرده اقربالرى عتبه وشيبه ووليدى
قتل ايتديلر) اول (الله تعالانك دشمنلرى اولان كافرلره اكرچه كندو اقربالرى ايسه
دخى مودت ايتمين) كيمسه‌لرك قلبلرنده الله تعالى ايمانى ثابت وعندنده رحمت
ونصرت ونورهدايتيله تأييد ايدوب اشجارى تحتندن انهار آقار جنتلره
مؤبد اوله‌رق ادخال ايدر الله تعالى انلرك طاعتندن راضى وانلر دخى الله تعالانك
كرم واحساننندن راضى وخشنودلردر اشته اول كروه الله تعالانك ناصر
دين عسكرلريدر اكاه اولك كه اول جنود الله دارينده فلاح بولجقلردر

— ٥٩ — (سورة الحشر مدنية وهى اربع وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١ سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ❋
سموات وارضده اولان مخلوقاتك جميعى الله تعالايى تنزيه وتقديس ايدرلر
اول الله تعالى جمله حكمنده غالب وامورنده حكيمدر

٢ هُوَ الَّذِى اَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ
لِاَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا اَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللّٰهِ
فَاَتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ
بُيُوتَهُمْ بِاَيْدِيهِمْ وَاَيْدِى الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا اُولِى الْاَبْصَارِ ❋ الله تعالى
اهل كتاب (بنى نضيرى) ديارلرندن اول حشره اخراج ايتدى (زيرا انلر پيغمبر
عليه السلامه زره به چيقاملم ديديلر ايدى جوا بلرنده اول حشره بيورلدى
بو اجلا انلرك اول حشرى اولدى ثانيسى قيامتدر) اى مؤمنلر سزظن ايتمديكز كه
انلر ديارلرندن چيقه‌لر (زيرا قوت ومتانتلرى كمالده ايدى) بنى نضير دخى ظن ايتديلر
كه انلرك حصارلرينك استحكامى انلرى قضاء اللهدن منع ايده انلر بيلميوب ظن
ايتمدكلرى حيثيتدن عذاب اللهك كلسيله (وكعب بن اشرفك قتليله) قلبلرينه
خوف دوشوب نفيى قبول ايتديلر وخانه‌لرينى كندو يدلريله ومؤمنلرك يدلريله
خراب ايتديلر اى بصيرت صاحبلرى الله تعالانك امرينه عبرتله نظر ايدك
(كه بنو نضيرك حاللريله متعظ اوله‌سز)

٣ وَلَوْلَا اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِى الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ
عَذَابُ النَّارِ ❋ اكر الله تعالى انلرك نفيينى تقدير ايتمسه انلرى دنياده (قتل
وسبيله) تعذيب ايدردى (اكرچه عذاب دنيادن نجات بولديلر) لكن انلره

آخرتده عذاب نار واردر
٤ ذلك بانهم شاقوا الله ورسوله ومن يشاق الله فان الله شديد
العقاب * انلره بو عذاب الله تعالى يه ورسولنه عداوت ومخالفت
ايتدكارى سببيله دركيمكه الله تعالانك امرينه مخالفت ايده اول كمسنه لره
انك عقابى شديددر
٥ ما قطعتم من لينة او تركتموها قائمة على اصولها فباذن الله
وليخزى الفاسقين * خرما اغاجنك هرجنسندنكه سزانى قطع ايدرسز
ياخود قطع ايتميوب اصلارى اوزره ترك ايدرسز اول الله تعالانك اذنيله دركه
بو يهودلرك دخى قهر وذلتلرى نقض عهدلريله فسقلرى جزاسيدر
٦ وما افاء الله على رسوله منهم فما اوجفتم عليه من خيل ولا ركاب
ولكن الله يسلط رسله على من يشاء والله على كل شيء قدير * انلرك
مال وملكندن اول شيكه الله تعالى انى رسولنه رد ايتدى (انلرك قريه لرى
مدينه دن ايكى ميل مسافه اولمغله) سز اسب وناقه ايله كيتميوب پياده وبى تعب
تحصيل اولندى لكن الله تعالى پيغمبرلرينى ديلديكى طائفه اوزرينه تسليط
والقاء رعبله غالب ايدر الله تعالى هرشيئه قادردر * الله تعالى بنو نضير اموالنى
خاصة پيغمبر عليه السلامه تعيين ايتدى اولدخى مهاجرينه تقسيم ايدوب
انصاردن يالكز اوچ كمسه يه ويردى * روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام
مدينه يى تشريفلرنده بنو نضير انكله قتال ايتمك وقتال ايدنلره اعانت ايتمك
شرطيله مصالحه ايتديلر وقتاكه يوم بدرده مشركين اوزره غلبه واقع اولدقده
بنو نضير توريتده نصرتله نعت بيوريلن پيغمبر بودر ديو تحقيق ايتديلر صكره
يوم احدده مسلمانلر منهزم اولدقده پيغمبر عليه السلامله ايتدكارى صلحى
بوزوب مشركله اتفاقه باشلديلر پيغمبر عليه السلام اوزرلرينه واروب
جلاى وطن اوزره صلح اولديلر اكثرى شامه كيدوب برفرقه سى خيبره لاحق
اولديلر بو سورهنك اولندن بو محله دك الى آيت كريمه انلرك حقنده واحواللرينى
بيان ضمننده نازل اولدى
٧ ما افاء الله على رسوله من اهل القرى فلله وللرسول ولذى
القربى واليتامى والمساكين وابن السبيل كى لا يكون دولة بين الاغنياء
منكم وما اتيكم الرسول فخذوه وما نهيكم عنه فانتهوا واتقوا الله ان الله
شديد العقاب * بنو قريظه وبنو نضير واهل فدك كبيلرك بلا حرب

النان مالى الله تعالى رسولنه رد ايتدى انلر الله تعالى ورسولى وقرابت صاحبلرى
ويتيملر وفقرا وفقير يولجيلره تقسيم اولنور (بونك تقسيمنده علما بينده اختلاف
كثيره واردر) واول غنيمت (جاهليتده اولديغى كبى) سزدن اولان اغنيا بينده
الدن اله دور اولنور فقرايه آز ويرلمك ياخود محروم ايتمك اولمسون پيغمبر
عليه السلام اول شيدن سزه ويرديكنى يا امر ايتديكنى اخذ ايدك كه سزه حلالدر
ونهى ايتديكندن اجتناب ايدك الله تعالادن قورقوب رسولنه مخالفتدن
صاقنك اكا مخالفت ايدنه الله تعالانك عقابى شديددر
٨ للفقراء المهاجرين الذين اخرجوا من ديارهم واموالهم يبتغون
فضلا من الله ورضوانا وينصرون الله ورسوله اولئك هم الصادقون *
بنو نضيردن النان غنيمت فقراء مهاجرينك ايچوندر كه انلر الله تعالادن فضل
ورضا طلبيله والله تعالانك دينينه ورسولنه نصرت ايله ديار واموالرندن اخراج
اولنديلر اول مهاجرلر قولا وفعلا دين اسلامده صادقلردر
٩ والذين تبوؤا الدار والايمان من قبلهم يحبون من هاجر اليهم
ولا يجدون فى صدورهم حاجة مما اوتوا ويؤثرون على انفسهم
ولو كان بهم خصاصة ومن يوق شح نفسه فاولئك هم المفلحون *
وشونلر كه يعنى انصار پيغمبر عليه السلامك هجرتندن ايكى سنه مقدم مدينه يى
دار هجرت ودار ايمان ايدوب انده مسجد بنا ايتديلر مؤمنلردن انلره هجرت
ايدنلرى سورلر وانلر مهاجرينه غنيمت وسائر ويرياوب كندولره ويرلمديكندن
قلبلرنده حسد وغبطه بولمزلر ومهاجرينى كندو نفسلرى اوزره تقديم ايدوب
كندولرى محتاج اولدقلرى شيئى دخى انلره ايثار ايدرلر اول كمسنه كه نفسى حب
مالدن وبخلدن منع اولنه اول حاللو كمسنه لر دنيا وآخرتده فلاح ونجات
بوليجيلردر * بو آيت كريمه نك سبب نزولنده چند روايات وار ايسه دخى مجموعى
انصار شاننده اولمغله بنى نضيرك غنيمتى خصوصنده پيغمبر عليه السلام انصاره
بيورديلر كه اكر استرسكز بو غنيمتى يالكز سزه تقسيم ايده يم مهاجرين كما كان
سزك خانه لريكزده ساكن اولسونلر واكر مراد ايدرسكز بو مالى يالكز مهاجرينه
تقسيم ايده يم كه انلر برمسكنا تدارك ايدوب كندولرينه كفايت ايده جك امر
معيشتلرينه مشغول اولسونلر انصار جوابلرنده يارسول الله بزم خاطرمز انى استركه
اول مالى مهاجرينه تقسيم بيوروب ينه بزم خانه لرمزده ساكن اولسونلر كه محض
بركتدر ديديلر ايله افندمز عليه السلام انلره دعا ايدوب بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٠) وَالَّذِينَ جَاؤُ مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِاِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْاِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا اِنَّكَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ ❊
شونلر که مهاجرین وانصار دنصکره کلدیلر یعنی تابعین وجمله مؤمنلر دیرلر که
یا ربنا بزی وایمانده بزدن مقدم اولان دینقرداشلرمزی مغفرت ایله
وقلبلرمزده مؤمنلر ایچون کینه وحسد قیلمه یاربنا سن دعامزه اجابت
ایدر رأفتلو ورحمتلوسن * دینلدیکه کیمك قلبنده صحابه دن برینه بغض وحسد
اوله بوآیتله عنایت اولنلردن دکلدر
حزب ٢
(١١) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِاِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ اُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ اَحَدًا اَبَدًا
وَاِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ❊ نظر ایتمزمیسن
شول منافقلره که اهل کتابدن کفرده اخوت ودوستلقلری اولان بنو قریظه
وبنونضیره دیرلر که اکر سز دیار کزدن چیقاریلور سکز بزده سزکله بیله چیقارز
ونه محمد ونه مسلمانلره ابدی اطاعت ایتمیز وسزکله قتال اولنور سه سزه
اعانت ایده رز الله تعالی شهادت ایدر که اول منافقلر کاذبلردر
(١٢) لَئِنْ اُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ
لَيُوَلُّنَّ الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنْصَرُونَ ❊ اکر اول یهودلر دیارلرندن چیقاریلورسه
منافقلر انلرکله چیقمزلر وانلر قتل اولنسه لر منافقلر انلره اعانت ایتمزلر اکر اعانت
ایتسه لر دخی منهزما رجوع ایدرلر صکره بنو نضیر یاردم اولنمز قالورلر
(١٣) لَاَنْتُمْ اَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللّٰهِ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ❊
ای مؤمنلر منافقلرك قلبلرنده سزدن اولان خوفلری الله تعالادن اولان
خوفلرندن اشددر انلرك سزدن خوفی شول سببدندر که انلر عظمت خدایی بیلمز
برقومدر (اکر بیلهلر دی اندن قورقارلر دی)
(١٤) لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا اِلَّا فِي قُرًى مُحَصَّنَةٍ اَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَاْسُهُمْ
بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتّٰى ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ❊
اول یهود ومنافقلر جمع اولوب سزکله مقاتله ایتمزلر انجق خوفلرندنناشی خندق
وبرجله مستحکم قریهلرده یاخود دیوار اردنده تحصن ایدرلر انلرك جنکلری
کندو بینلرنده شدیددر (لکن سزکله قتاله طاقتلری یوقدر که الله تعالی ورسولیله
محاربه ایدن شجیع ایسه ده جبان اولور عزیز ایسه ده ذلیل اولور) سن یهود
ومنافقلری رأی وتدبیرده مجتمع ومتفق ظن ایدرسن انلرك عقایدلری مختلف

اولدیغندن قلبلری متفرق وپریشاندر انلرك بو اختلاف وتفرقهلری اول
سببدندر که حقلرنده صالح اولان شیئی تعقل ایتمزلر
(١٥) كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ اَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ
اَلِيمٌ ❊ بنونضیرك مثالی یقینده انلردن مقدم کچن (بنوقینقاع) کبیدر (که
یرلرندن اجلا اولندیلر یاخود اهل بدر کبیدر که هلاك اولدیلر) وکفرلرینك وبالنی
دنیاده داتدقلرندنصکره آخرتده دخی انلر ایچون عذاب الیم واردر
(١٦) كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ اِذْ قَالَ لِلْاِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ اِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ اِنِّي
اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ❊ منافقلرك یهودیلره (سزکله خروج وقتالده برابر
اولورز) اغوالری شیطانك مثالی کبیدر که اول انسانه کافر اول دیو اغوا ایدر
انسان انك اغواسیله کافر اولدقده اول انسانه بن سندن تبری ایدرم بن رب العالمین
اولان الله تعالادن قورقارم دیر (کویا جهنمده انکله برابر اولمم دیو)
(١٧) فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا اَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا وَذٰلِكَ جَزٰؤُا الظَّالِمِينَ ❊
امدی اول شیطان وانسانك عاقبتلری ابدی نارده اولمقدر کفر ونفاقله نفسلرینه
ظلم ایدنلرك جزاسی بودر * دینلدیکه بو انساندن مراد ابو جهلدر که شیطان
انی یوم بدرده قتاله تحریص ایدوب صکره امداد ملائکه یی کوردکده تبری
وفرار ایتدیکه قصه سی سورهٔ انفالده ذکر اولندی یاخود بو انساندن مراد
برصیصا راهبدر که ابلیسك اغوا ووسوسهسیله برمرأهیه زنا وحامله ایدوب
صکره رسوای اولورم خوفیله مرأه یی قتل ایتمکله قصاص ایچون داره
کتوردکلرنده ینه شیطان اکا کورینور بکا سجده ایله سنی قورتارهیم دیمکله
برصیصا سجودله کافر اولدقده بن الله تعالادن قورقارم دیو شیطان
اندن تبری ایلدی
(١٨) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللّٰهَ
اِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ❊ ای مؤمنلر الله تعالادن قورقك وهر نفس نظر
ایتسونکه یارین قیامت ایچون نه اعمال تقدیم ایتمشدر امره اطاعت ونهیدن
اجتنابله اتقا ایدك الله تعالی اعمالکزه خبیردر
(١٩) وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللّٰهَ فَاَنْسٰيهُمْ اَنْفُسَهُمْ اُولٰئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ❊ ای مؤمنلر یهود ومنافق کبی الله تعالانك امرینی اونودنلردن
اولمیك الله تعالی انلرك نفسلرینه کندولرینه منفعتلو شیئی اونتدردی اول کروه
حدی تجاوز ایتمشلردر

(٢٠) لا يستوي اصحاب النار واصحاب الجنة اصحاب الجنة هم
الفائزون * تفسيرلرينى هوا لرينه تبعيتله اهل نار اولنلرله استكمال نفسه سعيله
اهل جنت اولنلر عندالله برابر اولمز زيرا اصحاب جنت عذاب جهيمدن قورتلمش
جنتك نعمتلريله مقيم ودائملردر
(٢١) لو انزلنا هذا القرآن على جبل لرأيته خاشعا متصدعا من خشية الله
وتلك الامثال نضربها للناس لعلهم يتفكرون * اكر بز بو قرآنى بر طاغ
اوزرينه انزال ايدوب اكا فهم وادراك ويريدك سن اول طاغى الله تعالانك
خوفندن الچقلنمش وطاغلوب پاره پاره اولمش كورردك ناس ايچون بز بو مثللى
ضرب ايدركه شايد تفكر ايده لر
(٢٢) هو الله الذي لا اله الا هو عالم الغيب والشهادة هو الرحمن
الرحيم * اول الله تعالى معبود بالحقدر الوهيتده مشاركى يوقدر موجود
ومعدومى اولمش واوله جقى بيلور دنياده عامه يه مرحمت ايدوب رزقلرينى ويرر
آخرنده خاصة مؤمنلرك ذنوبنى مغفرتله رحمت ايدر
(٢٣) هو الله الذي لا اله الا هو الملك القدوس السلام المؤمن المهيمن
العزيز الجبار المتكبر سبحان الله عما يشركون * اول الله تعالانك معبوديتده
شريكى يوقدر بر پادشاهدركه هيچ ملكى زائل اولمز نقص ايجاب ايدرشيدن
منزهدر عيوب وخللدن سالمدر مؤمنلرى عذابدن امين ايدجيدر هر شى اوزره
رقيب وحافظدر حكمنده غالبدر اراده ايتديكى شى اوزره خالق جبروحاللرينى
اصلاح ايدر كبريا وعظمته انجق اول مستحقدر اول الله تعالى مشركلرك
اشراكلرندن منزهدر
(٢٤) هو الله الخالق البارئ المصور له الاسماء الحسنى يسبح له ما في السموات
والارض وهو العزيز الحكيم * اول الله تعالى مشيتى اوزره اشيايى تقدير
وخلق ايدر آعيانى اظهار وعدمدن وجوده كتورر مخلوقاتك هربرينه بر صورت
ويروب بربرندن ممتاز ايدر انكچون اسماء حسنى واردركه شرع وعقلده معانئ
مستحسنه يه دلالت ايدر سموات وارضده كى مخلوقات جمله الله تعالى يى نقايصدن
تنزيه ايدرلر اول ملكنده عزيز وغالب وامر وفعلنده حكيمدر * روايت اولنديكه
پيغمبر عليه السلام جبريل عليه السلامه اسم اعظمدن سؤال ايتديلر (عليك باخر
سورة الحشر) ديدى تكرار سؤال ينه بوجواب اولدى اول آخرنده بو اوچ آيتدر

— ٦٠ — (سورة الممتحنة مدنية وهى ثلث عشرة آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) يا ايها الذين آمنوا لا تتخذوا عدوي وعدوكم اولياء تلقون اليهم
بالمودة وقد كفروا بما جاءكم من الحق يخرجون الرسول واياكم ان تؤمنوا
بالله ربكم ان كنتم خرجتم جهادا في سبيلي وابتغاء مرضاتي تسرون
اليهم بالمودة وانا اعلم بما اخفيتم وما اعلنتم ومن يفعله منكم فقد ضل
سواء السبيل * اى مؤمنلر بنم وسزك دشمنكزى دوست ايدنميك پيغمبر
عليه السلامك اخبارينى انلره افاده ايله مودت القا ايدرسز انلر ايسه سزه كلن
قرآنه كافر اولديلر ربكز جل شانه يه ايمانكز سببيله رسول اللهى وسزى
ديار كز (مكه) دن چيقارديلر اكر ديار كزدن چيقمه كز بنم يولمده جهاد ورضامى
طلب ايچون ايسه انلر بنم دشمنم ايكن نيچون انلره سرا مودت ايدرسز مع هذا
بن سزك اعدا ايله كزلو مودتكزى واسلامكزى اقرار واعتذار ظاهره كزى بيلورم
سزدن كيمكه بو نصكره بو دشمنلرله دوستلق ايدرسه طوغرى يولدن
آزمشلر دندر * روايت اولنديكه هجرتك سكزنجى سنه سى پيغمبر عليه السلام
اهل مكه يه غزا قصدينى ايتمشيدى حاطب بن ابى بلتعه بوندن آكاه اولدقده
بوعزيمت نبوى يى افاده ضمننده مكه يه مكتوب يازوب ابو عمرو بن الصيفينك
جاريه سى ساره نام مرأه ايله كوندردى جبريل عليه السلام انى پيغمبر عليه
السلامه خبر ويروب اولدخى على وعمار وطلحه وزبير ومقداد وابامرثد رضى الله
تعالى عنهم نام اون صحابه لرى كوندروب بيور ديكه روضهٔ خاخ نام محلده بر مرأه يه
ملاقات ايدرسز انده حاطبك مكتوبى واردر انى الوب مرأه يى صالويرك
اكر امتناع ايدرسه بوينني اورك ديو تنبيه ايتدى اومحلده مرأه يى بولوب
مكتوبى طلب ايتديلر انكار ايتمكله على رضى الله تعالى عنه سل سيف ايتدكده
صاچى اراسندن چيقاروب ويردى نامه پيغمبر عليه السلامه كلدكده حاطبى
احضارله نيچون بويله ايتدك ديدى حاطب ديديكه يا رسول الله اسلامه كلدنبرو
كافر اولمدم دين اسلامده ثبات اوزره يم لكن قريش بيننده بن بر رجل غريبم
مكه ده اهلى حمايت ايدر كيمسه م يوقدر بو وسيله ايله شايد اهل واولادمى
صيانت ايده لر اميديله يازدم مع هذا بيلورمكه بنم مكتوبم انلره برشئ فائده ايتمز
پيغمبر عليه السلام انك قولنى تصديق وعذرينى قبول ايتدى وبو آيت كريمه انك
حقنده نازل اولدى
(٢) ان يثقفوكم يكونوا لكم اعداء ويبسطوا اليكم ايديهم والسنتهم
بالسوء وودوا لو تكفرون * اكر انلر سزه ظفر بولسه لر عدو اولنلرينى

اظهار ایدوب یدلر بنی سزه ضرب وقتلله ولسانلر ینی سب وشتمله بسط وسزك
اسلامدن ارتداد کزی تمنی ایدرلردی
٣ لن تنفعکم ارحامکم ولا اولادکم یوم القیمة یفصل بینکم والله
بما تعملون بصیر ❊ انلرك سببیله مشرکاره دوستلق ایتدیککز) اقربا
واولادکزك سزه هیچ نفعلری اولمز الله تعالی قیامتده سزکله انلرك بیننی فصل)
ایدوب ایماننکزله سزی جنته کفرلریله انلری جهنمه ادخال) ایدر الله تعالی
اعمالکزك خیر وشرینی کوروب جزالرینی ویرر
٤ قد کانت لکم اسوة حسنة فی ابراهیم والذین معه اذ قالوا
لقومهم انا برءؤا منکم ومما تعبدون من دون الله کفرنا بکم وبدا بیننا
وبینکم العداوة والبغضاء ابدا حتی تؤمنوا بالله وحده الا قول ابراهیم
لابیه لاستغفرن لك وما املك لك من الله من شیء ربنا علیك توکلنا
والیك انبنا والیك المصیر ❊ ابراهیم علیه السلام وانکله برابر اولان مؤمنلرك
کلامنده سزکچون سنت حسنه واردر (که اکا اقتدا ایدك) انلر کفاردن اولان
قوملرینه دیدیلرکه بز سزدن والله تعالادن غیری عبادت ایتدیککز اصنامکزدن
بریلر وسزك دینکزه منکرلز وبزمله سزك بینکزده اولان بغض وعداوت دائما
اشکاردر تا شول وقته دك که الله تعالانك واحدانیتنه ایمان ایدوب شرکی
ترك ایده سز انجق ابراهیم علیه السلامك اول کلامنه اقتدا ایتمیك که ابراهیم
علیه السلام باباسی ایچون (مغفرت رجاسندن نهی اولنمزدن مقدم) باباسنه بن
سنکیچون الله تعالادن مغفرت طلب ایدرم واکر ایمانه کلمزسك عذاب اللهدن
برشیی سندن دفعه مالك اولهمم دیمشیدی (یعنی ای مؤمنلر ابراهیم علیه السلامك
اهل شرکدن تبراسنه اقتدا ایدك لکن انك باباسیچون مغفرت طلب ایتدیکی کبی
مشرکاره موالاتله اول حاللرنده انلر ایچون مغفرت طلب ایتمیك) والله تعالایه
التجا ایله دیکزکه یاربنا امورمزده سکا توکل ایتدك واطاعتله سکا توجه ایتدك
وآخرتده مرجعمز سکادر
٥ ربنا لاتجعلنا فتنة للذین کفروا واغفر لنا ربنا انك انت العزیز الحکیم ❊
یاربنا کافرلر ایچون بزی فتنه قیلمه (یعنی بزی باطل ظن ایدوب بزه مسلط اولمسونلر)
وبزی مغفرت ایله که تحقیق سن ملککده عزیز امرکده حکیمسین
٦ لقد کان لکم فیهم اسوة حسنة لمن کان یرجوا الله والیوم الاخر
ومن یتول فان الله هو الغنی الحمید ❊ ای مؤمنلر الله تعالانك رضاسنی

وآخرت نعمتنی رجا ایدن کمسه ایچون ابراهیم علیه السلام ومؤمن اتباعلرنده
اولان خصلت حسنه یه اقتدا ایتسون کیمکه اکا اقتدادن اعراض ایده الله تعالی
خلقدن واعمانلرندن غنیدر فعلنده وحکمنده حمیددر
٧ عسی الله ان یجعل بینکم وبین الذین عادیتم منهم مودة والله
قدیر والله غفور رحیم ❊ قریب اولدیکه اهل مکه ایله بینکزده اولان
عداوته الله تعالی مودت القا ایلیه (که انلرك صنادیدندن ابوسفیان وسهیل بن عمرو
وحکیم بن حزام کبی کمسنه لر عظیم دشمن ایکن اسلامه کلوب محبت تام پیدا
اولدی) الله تعالی وعدینی ایجازه قادر وتائبلره غفور واطاعت ایدنه رحیمدر
٨ لاینهیکم الله عن الذین لم یقاتلوکم فی الدین ولم یخرجوکم
من دیارکم ان تبروهم وتقسطوا الیهم ان الله یحب المقسطین ❊ مشرکلر
سزکله قتال ودیارکزدن چیقارمغه تصدی ایتمدکجه الله تعالی سزی انلردن
اقرباکزه عدل واحسان ایلمکزدن نهی ایتمز الله تعالی عدل ایدنلری سور
❊ دینلدیکه قتیله بنت عبد العزی مشرکه اولدیغی حالده هدایا ایله قزی اسما
بنت ابی بکر رضی الله تعالی عنهایه کلدکده دخولدن منع وهدایاسی رد اولندقده
بوآیت کریمه نازل اولدی
٩ انما ینهیکم الله عن الذین قاتلوکم فی الدین واخرجوکم من
دیارکم وظاهروا علی اخراجکم ان تولوهم ومن یتولهم فاولئك هم
الظالمون ❊ الله تعالی انجق سزك شول کفار ایله دوستلغکزی نهی ایدرکه
انلر سزکله قتال ایدهلر وسزی دیارکزدن چیقارهلر وچقارمغه اعانت ایدهلر
انلرکه بو کفار ایله دوستلق ومودت ایدهلر انلر دوستلقلرینی ناباجا محله صرف
ایتدکلریچون نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر
١٠ یا ایها الذین آمنوا اذا جاءکم المؤمنات مهاجرات فامتحنوهن الله
اعلم بایمانهن فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الی الکفار لاهن
حل لهم ولا هم یحلون لهن وآتوهم ما انفقوا ولا جناح علیکم ان
تنکحوهن اذا آتیتموهن اجورهن ولا تمسکوا بعصم الکوافر واسئلوا
ما انفقتم ولیسئلوا ما انفقوا ذلکم حکم الله یحکم بینکم والله علیم حکیم ❊
ای مؤمنلر دار الحربدن مؤمنه اولهرق هجرتله سزه نسوان کلسه انلری یمین
وتجربه ایله امتحان ایدك (که هجرتلری مطلق اسلامه رغبتلریله میدر یوخسه
زوجلندن کراهت یا رغبری غرض دنیویه ایله میدر) انلرك ایماننه الله تعالی

سزدن اعلمدر اكر سز انلرك ايمانلرى ياخود سائر امارات ايله مؤمنه اولدقلرينى
بيلورسه كز انلرى كفاره رد ايتمكز زوجه لرينه دخى ويرمكز زيرا اول مؤمنه لر
كفار ازواجنه وازواج كفار انلره حلال اولمز وانك زوجنك اكا انفاق ايتديكى
مهرى زوجنه ويرك وسزه كچون مهرلرينى ويروب اول مهاجره نسوانى
نكاح ايتمكده وبال يوقدر (زيرا اسلام انلركه زوجلرى بيننى تفريق ايتمشدر)
وزوجه كز كافره ومرتده اولديغى حالده نكاحكزده طوتميك (زيرا اندن
عصمت زائل اولوب زوجندن منقطع اولور) واول مرتدهلر مشركينه لاحق
اولدقلرنده انلره ويرديككزى انلرى تزوج ايدنلردن استه يك ومشركلر دخى
هجرت ايدن مؤمنه زوجلرينه مهردن انفاق ايتدكلرينى انى تزوج ايدن
مؤمنلردن استهسون بو آيتده مذكور حكم الله تعالا نكدر كه بينكزده حكم ايدر
الله تعالى سزك مصالحكزه عليم واموركزده حكيمدر

١١ وان فاتكم شيء من ازواجكم الى الكفار فعاقبتم فآتوا الذين
ذهبت ازواجهم مثل ما انفقوا واتقوا الله الذى انتم به مؤمنون ☼
اى مؤمنلر مرتده اولوب كفاره كيدن زوجهلركزك مهرندن ذمتلرينه كچمشكز
اولوب كفار ويرمز ايسه صكره كفارى غزا ايله تعقيب ايدوب غنيمت اخذ كزده
اول زوجه كزه كچمش مالكزى اول غنيمتدن اخذ ايدك سز ايمان ايلديككز
الله تعالادن اتقا ايدوب حكمنه انقياد ايدك * روايت اولنديكه حديبيه صلحنده
اهل مكهدن پيغمبر عليه السلامه كلنلرى اليقونلميوب مكهيه رد ايتمك ومدينهدن
مكهيه فرار ايدنلرى اهل مكه رد ايتمك اوزره شرط اولنوب عهدنامه ويرلمشيدى
اولحضرت عليه السلام هنوز حديبيهده ايكن سبيعه بنت الحارث الاسلميه مسلمان
اولديغى حالده پيغمبر عليه السلامه كلدى عقبنجه زوجى مسافر المخزومى كلوب
عهد موجبنجه زوجه سنى طلب ايلدى بو آيتدن مقدمكى آيت كريمه نازل
اولمغله پيغمبر عليه السلام سبيعهيى رد ايتميوب زوجى مسافر مخزوميى ويرديكى
مهر ونفقهيى ويردى صكره فاروق رضى الله تعالى عنه اول سبيعهيى تزوج
ايتدى ومن بعد پيغمبر عليه السلام اهل مكهنك رجالندن اكا كلنى رد ايدوب
نسوانى امتحاندن صكره اليقوردى آيت كريمهنك حكمى موجبنجه مؤمنلر هجرت ايدن
نسوانك مشرك زوجلرينه مهرلرندن كچمشلرينى ويرمكده ايكن مرتده اولوب
مشركلره كيدن زنانك مهرلرينى مشركلر مؤمنلره ادادن امتناع ايتملريله
بو آيت ثانيه نازل اولدى

١٢ يا ايها النبى اذا جاءك المؤمنات يبايعنك على ان لا يشركن بالله
شيئا ولا يسرقن ولا يزنين ولا يقتلن اولادهن ولا يأتين ببهتان يفترينه
بين ايديهن وارجلهن ولا يعصينك فى معروف فبايعهن واستغفر لهن الله
ان الله غفور رحيم ☼ يا نبى الله نساء مؤمنات سكا بيعت نيتيله كلدكلرى
زمان انلره الله تعالا يه برشى اشراك ايتمك وسرقت وزنا ايتمك وفقر خوفيله
قزاولادلرينى قتل ايتمك والرى وايافلرى بيننه بر اقدقلرى ولد زنالرينى
زوجلرينه نسبتله بهتان ايتمك وانلره امر ايتديككك اخلاق حسنهده سكا مخالفت
ايتمك شرطلريله انلر ايله بيعت ايت وانلر ايچون الله تعالىدن مغفرت طلب ايله
الله تعالى انابت ايدهنه غفور وطاعت ايدهنه رحيمدر * دينلديكه پيغمبر عليه
السلامه نسوانك بيعتى يدا بيد اولميوب مجرد كلام ايله ايدى

١٣ يا ايها الذين آمنوا لا تتولوا قوما غضب الله عليهم قد يئسوا
من الآخرة كما يئس الكفار من اصحاب القبور ☼ اى مؤمنلر الله تعالانك
غضب ايتديكى قومله دوستلق ايتميك كفار اصحاب قبورك بعثندن منكر ومأيوس
اولدقلرى كبى آخرتك خيرندن دخى مأيوسلردر * دينلديكه بعض مسلمانلر
يهود طائفهسنك اثمار وسائردن جر ونفعلرى سببيله انلرله دوستلق ايتملريله انلرى
منع ضمننده بو آيت كريمه نازل اولدى

— ٦١ — (سورة الصف مدنية وهى اربع عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ سبح لله ما فى السموات وما فى الارض وهو العزيز الحكيم ☼
سموات وارضده اولان موجودات الله تعالى يى كمال صفاتنه لايق اولميان
هرشيدن تنزيه ايدرلر اول ملكنده عزيز وامرنده حكيمدر

٢ يا ايها الذين آمنوا لم تقولون ما لا تفعلون ٣ كبر مقتا عند الله
ان تقولوا ما لا تفعلون ☼ اى مؤمنلر اشليه جككز شيئى نيچون سويلرسكز زيرا
سزك اشليه جككز شيئى سويلمكز عند الله خشم عظيم اولدى * دينلديكه
مؤمنلر اعمالك عند الله مقبول اولنى بيلسيدك مالا ونفسا اكا سعى ايدردك ديديلر
آيت متعدده ايله فضيلت جهاد معلوملرى اولدقده صكره احد غزاسنده
پراكنده اولملريله انلره عتاب ضمننده بو آيت كريمه نازل اولدى

٤ ان الله يحب الذين يقاتلون فى سبيله صفا كانهم بنيان مرصوص ☼

الله تعالى كندو يولنده صف اولوب كويا بربرلرينه مربوط بنالر كبى ثباتله مقاتله
ايدنلرى سوور
٥ وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ اَنِّي رَسُولُ اللّٰهِ
اِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا اَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ❊
ياد ايله شونيكه موسى عليه السلام قومى بنى اسرائيله ديديكه ياقوم نيچون بكا
اذيت ايدرسز مع هذا بيلورسزكه بن سزه الله تعالادن مرسل پيغمبرم وقتاكه
انلر حقدن عدول ايتديلر الله تعالى دخى انلرك قلبلرينى حق قبولدن وصوابه
ميلدن صرف ايتدى الله تعالى قوم فاسقينى راه حقه هدايت ايتمز
٦ وَاِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي اِسْرَائِيلَ اِنِّي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا حزب ٣
لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰيةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ اَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ❊ بونى دخى ذكر ايتكه عيسى عليه السلام
بنى اسرائيله ديديكه بندن مقدم نازل اولان توريتى تصديق وبندن صكره دين
كامل ايله احمد اسمنده كله جك پيغمبرى سزه تبشير ايدر اولدىغم حالده سزه
حجت وبرهانله الله تعالادن كوندرلمش پيغمبرم وقتاكه عيسى عليه السلام انلره
احياء اموات وابراء اكمه وابرص معجزه لريله كلدى انلر بو سحر ظاهردر ديديلر
٧ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعٰى اِلَى الْاِسْلَامِ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ❊ اندن اظلم كيم اولوركه حقيقتى ظاهر ودنيا
وآخرته نفعى باهر اولان اسلامه دعوت اولندقده اجابت ايده جك ايكن الله
تعالانك رسولنى تكذيب وآياتنه سحر ديو افترا ايدر الله تعالى قوم ظالمينى
فوز وفلاحه هدايت ايتمز
٨ يُرِيدُونَ لِيُطْفِؤُا نُورَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْكَافِرُونَ ❊ انلر قصد ايدرلركه الله تعالانك نورى اولان دينى كفتارى ادبانه
لريله سوينديره لر الله تعالى اول نوردين اسلامى اتمام ويوما فيوما اعلا واعلان
ايده جكدر هر نه قدر كافرلر كريه كورورلرسه دخى (خفاشك كونشدن احترازى كبى)
٩ هُوَ الَّذِي اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ❊ اول الله تعالى محمد عليه السلامى سبب هدايت
اولان قرآن ودين حق ايله كوندردى تاكه انى جميع اديان اوزره غالب ايده اگر
مشركلر اندن كراهت ايدرلرسه ده (زيرا انده محض توحيد واردر)
١٠ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ❊

اى مؤمنلر سزه بر تجارت دلالت ايده ييمى كه اول سزه عذاب اليمدن نجات ويره
١١ تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِكُمْ
وَاَنْفُسِكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ❊ ايشته اول تجارت سزك الله
تعالايه ورسولنه ايمان ايلمكز وفى سبيل الله مال ونفسلريكزله جهاد ايلمكزدر
اگر بيلورسكز بونلر سزه خير اولودر
١٢ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ❊ الله تعالى ذنوبكزى مغفرت
ايدر واشجارى تحتندن نهرلر جريان ايدن جنتلرينه ادخال ايدر واول
جنتلرده مخلد ومؤبد انواع مسك وعنبر ايله تزيين وتطييب اولنمش مسكنلر
احسان ايدر بو غفران وجنان فوز وظفر عظيمدر
١٣ وَاُخْرٰى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ❊
بو آخرتده كى نعمتلردن ماعدا دنياده دخى سزك سودييككز شيكه الله تعالادن
سزه قريش اوزره نصرت وبقينده فتح (مكه وفارس وروم) واردر يا محمد
بونلرى مؤمنلره مژده ايله
١٤ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا اَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ
لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ اَنْصَارِي اِلَى اللّٰهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَآمَنَتْ
طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي اِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَاَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلٰى عَدُوِّهِمْ
فَاَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ❊ اى مؤمنلر دين الله ورسولنه نصرت ايدر اولك نته كه
عيسى عليه السلام خواصى اولان حوارينه ديديكه دين اللهى اعلان ونامى
دعوتده بكا يارد مجى واعوان كيمدر حواريون اول امرده بزسكا ناصر واعوانز
ديديلر (فى الواقع تبعيتله عيسانك رفعندن صكره خلقى دينه دعوت ايتديلر) ناسدن
برطائفه (انلرك دعوتيله عيسى عليه السلامى الله تعالانك عبدى ورسولى بيلوب)
ايمان ايتديلر وبرطائفه (حاشا اول ابن اللهدر ديوب) كافر اولديلر بز اول طائفهٔ
مؤمنه يه عدولرى اولان طائفهٔ كافره اوزره حجت وحربله تقويت ونصرت
ايتدك كه مؤمنلرى كافرلرى اوزره غالب اولديلر

— ٦٢ — (سورة الجمعة مدنية وهى احدى عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

١ يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ
الْحَكِيمِ ❊ كوكده ويرده اولان موجودات جمله انى تنزيه ايدرلر اول

بر پادشاهدر كه پادشاهلغنده شريك وزوال يوقدر هر عيبدن منزهدر
ملكنده عزيز امرنده حكيمدر
٢ هو الذي بعث في الاميين رسولا منهم يتلوا عليهم اياته ويزكيهم
ويعلمهم الكتاب والحكمة وان كانوا من قبل لفي ضلال مبين ❋ اول
الله تعالى امت اميه لره (يعنى عربه كه انلرك اكثرى اوقيق يازمق بيلمزلردى) انلردن
برامى رسول كوندردیكه انلر كبى امى ايكن الله تعالانك اياتنى انلره تلاوت ايدر
وانلرك عقايد واخلاقلرينى خباثتدن تطهير ايدر وانلره قرأن واحكام شريعتى
تعليم ايدر بوندن مقدم انلر جهالتله شرك وضلالت ظاهره ده ايديلر
٣ وآخرين منهم لما يلحقوا بهم وهو العزيز الحكيم ❋ ومؤمنلردن
سابق وصحابه وتابعينه لاحق اولمامش الى يوم القيام آخرلره دخى بعث اولندى
اول الله تعالى اول رسولى بووجهله بعثنده عزيزوانى اختيار وتعلمنده حكيمدر
٤ ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم ❋
بو بعث ونبوتكه جمله دن ممتازدر الله تعالانك اكه فضل ايدرانى دبلدكى
كيمسه يه احسان ايدر الله تعالى فضل عظيم صاحبيدر (كه اكا نسبتله
نعم دنيا وآخرت محقر ومختصردر)
٥ مثل الذين حملوا التورية ثم لم يحملوها كمثل الحمار يحمل اسفارا
بئس مثل القوم الذين كذبوا بايات الله والله لا يهدي القوم الظالمين ❋
شونلركه توريتك احكامنى يوكلنمكه مأمورلر ايكن انى يوكلنميوب مجرد اوقومه سيله
قناعت ايتديلر انلر حمارك علم كتابلرينى يوكلنوب بلا نفع زحمت چكديكنه بكزر
اول قوم يهودك مثلى نه قبيح اولور كه محمد عليه السلامك نبوتنه دليل اولان
الله تعالانك آيتلرينى تكذيب ايتديلر الله تعالى انبيا وآيتلرينى تكذيب ايدن
ظالم قوملره هدايت ايتمز
٦ قل يا ايها الذين هادوا ان زعمتم انكم اولياء لله من دون الناس
فتمنوا الموت ان كنتم صادقين ❋ يا محمد يهود طائفه سنه ديكه اكر سز
كنديكزى سائر امدن ممتاز الله تعالانك دوستلرى زعم ايدرسكز موتى تمنى ايدك
اكر زعمكزده صادقلر ايسه كز (زيرا اكا وصول موتله اولور)
٧ ولا يتمنونه ابدا بما قدمت ايديهم والله عليم بالظالمين ❋ انلر
تقديم ايتدكارى كفر وعصيان سببيله ابدى موتى تمنى ايتمزلر الله تعالى
ظالملرك حالنى بيلور واكا كوره جزالرينى ويرر

٨ قل ان الموت الذي تفرون منه فانه ملاقيكم ثم تردون الى عالم
الغيب والشهادة فينبئكم بما كنتم تعملون ❋ سن انلره ديكه سزاول موتى
تمنى ايتمكدن كل مطلقا اندن نفرت ايدوب فرار ايدرسز مع هذا اول سزه ملاقيدر
انى دادر سز صكره عالم الغيب والشهاده اولان الله تعالايه رد اولنورسز اول
سزك اعمالكزى سزه خبر ويروب مناسبيله جزا ندرر
٩ يا ايها الذين امنوا اذا نودي للصلوة من يوم الجمعة فاسعوا الى
ذكر الله وذروا البيع ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون ❋ اى مؤمنلر جمعه
كونى نماز ايچون ندا اولندقده الله تعالانك ذكرى اولان نمازه سعيله كيدك واليش
وويرشى ترك ايدك اول سعى وترك بيع سزه خيراودر اكر خير وشرى بيلورسكز
١٠ فاذا قضيت الصلوة فانتشروا في الارض وابتغوا من فضل الله
واذكروا الله كثيرا لعلكم تفلحون ❋ چونكه صلوة جمعه ادا اولنه (تجارت
وزيارت وعبادت وسائر محتاج اولدوغكز خصوصلرى تمشيت ايچون) يريوزينه
طاغيلك والله تعالانك فضلندن رزقكزى طلب ايدك نماز ده وجميع حالكزده
الله تعالايى چوق ذكر ايدك شايد كه دنيا وآخرتده فلاح بوله سز
١١ واذا راوا تجارة او لهوا انفضوا اليها وتركوك قائما قل ما عند الله
خير من اللهو ومن التجارة والله خير الرازقين ❋ چونكه انلر بر تجارت يالهوى
كورسه لرسنى خطبه ده قائم براغوب طاغيليرلر سن انلره ديكه الله تعالى عندنده كى
ثواب لهوو تجارتدن سزه خيراودر الله تعالى رازقلرك خيراوسيدر ❋ مرويدر كه
بر جمعه كونى افندمز عليه السلام خطبه ده ايكن دحيهٔ كلبى رضى الله تعالى
عنهك قافله سى ذخيره ايله كلديكنى اخبار ضمننده عادتلرى اوزره طبل بشارت
چالندقده قحط سنه سى اولديغندن جماعت ذخيره اخذينه قالقوب خلفاء راشدين
وسائر اون ايكى صحابه دن غيرى قالمغله بو آيت كريمه نازل اولدى

— ٦٣ — (سورة المنافقون مدنية وهى احدى عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ اذا جاءك المنافقون قالوا نشهد انك لرسول الله والله يعلم انك
لرسوله والله يشهد ان المنافقين لكاذبون ❋ يا محمد منافقلر سكا كلدكلرنده
قلبلرينه مخالف لسانلريله ديرلركه بز شهادت ايدرز كه تحقيق سن الله تعالانك
رسوليسن الله تعالى بيلور كه سن انك رسوليسن والله تعالى شهادت ايدر كه
منافقلر كاذبلردر كه شهادتلرى قلبلريله دكلدر

(٢) اتخذوا ايمانهم جنة فصدوا عن سبيل الله انهم ساء ما كانوا
يعملون ❊ انلر بوشهادتلريني وكذب يمينلريني كندولرينه قتل وسبيدن
سپر ووقايه ايدرلر وانكله ناسي ايمان وجهاددن منع ايدرلر انلرك بو ايمانى اظهار
وكفرى ستر ايتدكارى عمللرى نه چركين وقبيح شى اولور
(٣) ذلك بانهم آمنوا ثم كفروا فطبع على قلوبهم فهم لا يفقهون ❊
انلرك عمللرى قبيح اولديغى شول سببدندر كه انلر اسانلريله ايمانى اظهارلرندن
صكره قلبلرندن كفرى اسرار ايتديلر انلرك قلبلرى اوزره مهر اوريلوب حقيقت
ايمان نه اولديغنى بيلمزلر
(٤) واذا رأيتهم تعجبك اجسامهم وان يقولوا تسمع لقولهم كأنهم
خشب مسندة يحسبون كل صيحة عليهم هم العدو فاحذرهم قاتلهم الله
انى يؤفكون ❊ سن انلرى كوردكك زمان انلرك جسامت وقد و قامتلرى
سنى تعجب ايتدرر وسويلدكلرنده كلاملرينك فصاحت وحلاوتلريني ديكلرسن
اما انلر كويا ديواره طيانمش قالين كراسته لردر كه باطنلرى فاسد ومجوف ايشه
يرامز چقان مدينه ده برصدا واقع اولسه بزم نفاقمز پيغمبره ومؤمنلره شايع اولدى
ظن ايدوب قورقارلر انلر سكا ومؤمنلره دشمنلردر انلردن حذر ايدك الله تعالى
انلرى هلاك ايتسون راه حقدن نيجه صرف اولنورلر ❊ دينلديكه عبد الله بن
ابى منافقلرك اكابرندن جسيم وفصيح اولوب كندو مانندى منافقلرله حضور
نبوى يه كلوب كلامى ديكلنوردى
(٥) واذا قيل لهم تعالوا يستغفر لكم رسول الله لووا رؤسهم
ورأيتهم يصدون وهم مستكبرون ❊ منافقلره كلك اعتذار ايدك رسول الله
سزكچون الله تعالادن مغفرت طلب ايتسون دينلسه كورر سنكه باشلرنى اكوب
استكبار ايله اعراض ايدرلر
(٦) سواء عليهم استغفرت لهم ام لم تستغفر لهم لن يغفر الله لهم ان الله
لا يهدى القوم الفاسقين ❊ انلر ايچون استغفار ايتسك وايتمسك انلره
مساويدر انلرك نفاقده ثباتلرى ايچون الله تعالى انلرى مغفرت ايتمز الله تعالى دائرهٔ
صلاحدن خارج قومه هدايت ايتمز
(٧) هم الذين يقولون لا تنفقوا على من عند رسول الله حتى ينفضوا
ولله خزائن السموات والارض ولكن المنافقين لا يفقهون ❊ اول منافقلر
انصاره ديرلر كه رسول الله عندنده اولان فقرا مهاجرينه انفاق ايتميك كه

طاغيلوب كيده لر حال بوكه سموات وارضده رزق خزينه لرينك مفتاحى
الله تعالينك يد قدرتنده در لكن منافقلر انى بيلمزلر ❊ روايت اولنديكه پيغمبر
عليه السلام برغزايه كيدركن مريسيع نامٔ برقيو باشنه نزول بيوردقلرنده انده
براعرابى برانصاريله غوغا ايدوب براغاجله اول انصارينك باشنى ياردى انصارى
عبدالله بن ابى يه شكايت ايتمكله ابن ابى انصاردن قوملرينه ديديكه رسول الله
عندنده اولانلره انفاق ايتميك كه يانندن طاغيلوب كيده لر مدينه يه واردغمزده
بزم اعزمز انلرك اذللريني مدينه دن اخراج ايدرلر انك اعزله مرادى كندو واذلله
رسول الله ايدى چونكه الله تعالى انك كلامنى بو آيتلر انزاليله خبر ويردى
حضرت فاروق رضى الله تعالى عنه يا رسول الله بكا اذن ويركه شو منافقك
بوينني اورهيم ديدى افندمز عليه السلام انى ايتجمه كه رسول الله اصحابنى
قتله باشلدى ديو خلق حوادث ايدرلر بيوردى
نصف (٨) يقولون لئن رجعنا الى المدينة ليخرجن الاعز منها الاذل ولله
العزة ولرسوله وللمؤمنين ولكن المنافقين لا يعلمون ❊ اول منافقلر ديرلر كه
مدينه يه رجوعمزده مدينه نك اعز اهاليسى اذلنى مدينه دن چيقاررلر حال بوكه
عزت قهر وغلبه جهتيله الله تعالينكدر ودينى اظهار ايله رسولنكدر كافرلر اوزره
نصرت اولنملريله مؤمنلركدر لكن منافقلر حقيقت عزت نه ايدوكنى بيلمزلر
(٩) يا ايها الذين آمنوا لا تلهكم اموالكم ولا اولادكم عن ذكر الله
ومن يفعل ذلك فاولئك هم الخاسرون ❊ اى مؤمنلر اموال واولادكزك
امورلرى سزى ذكر الله اولان نماز وسائر عبادتدن اليقومه سون كيمكه
ذكر الهى يى براغوب اموال واولاديله مشغول اولورسه عظيم باقى يى حقير
فانى يه تبديل ايتمش زيانكارلردن اولور
(١٠) وانفقوا مما رزقناكم من قبل ان يأتى احدكم الموت فيقول رب
لولا اخرتنى الى اجل قريب فاصدق واكن من الصالحين ❊ سزك
بريكزه موت كلمزدن مقدم بزم سزه ويردكمز رزقدن حقوق واجبه يه انفاق ايدك
اول موت كلدكده يأسله ديه كه يارب آز زمانه دك بنم موتمى تأخير ايتسيدك تاكه
تصدق ايدوب زكاتى ادا ايديدم وقصورمى تكميل ايله صالحلردن اولايدم
(١١) ولن يؤخر الله نفسا اذا جاء اجلها والله خبير بما تعملون ❊ الله تعالى
برنفسك اجلى كلدكده موتنى تأخير ايتمز خير وشر اعمالكزه الله تعالى خبيردر

(سورة التغابن مدنية وهى ثمان عشر آية) — ٦٤ —

بسم الله الرحمن الرحيم

١ يسبح لله ما في السموات وما في الارض له الملك وله الحمد وهو
على كل شيء قدير ۞ سموات وارضده اولان جسمانيات وروحانيات جمله
الله تعالايى تنزيه وتقديس ايدر جميع ملكك خالقى اولمغله پادشاهلغى اكا مخصوصدر
ومنعم عالم اولمغله حمد اكا شاياندر اول الله تعالى كل شيئه قادردر
٢ هو الذي خلقكم فمنكم كافر ومنكم مؤمن والله بما تعملون بصير ۞
اى ناس الله تعالى سزى خلق ايتدى سزدن بعضكز (دهريلر وطبيعيلر كبى)
كافردر وبعضكز (اهل اسلام وايمان كبى) مؤمندر الله تعالى سزك عمللر كزى
كوروب اكا كوره مجازات ايدر
٣ خلق السموات والارض بالحق وصوركم فاحسن صوركم
واليه المصير ۞ الله تعالى سموات وارضى حكمت بالغه اوزره خلق ايتدى
وسزى احسن صورتلرله تصوير ايتدى قالبكز احسن تقويم وقلبكز محل فهم
وادراك اولوب عاقبة الامر رجوعكز اكا اولمغله سز دخى احسن طاعاتله
نعم عقباندار كنه سعى ايده سز
٤ يعلم ما في السموات والارض ويعلم ما تسرون وما تعلنون والله
عليم بذات الصدور ۞ الله تعالى سموات وارضده اولان اشيانك جلى وخفيسنى
بيلور وسزك اسرار واعلان ايتديككز شيلرى بيلور الله تعالى قلبده اولان نيات
وافكارى بيلور
٥ الم يأتكم نبؤا الذين كفروا من قبل فذاقوا وبال امرهم ولهم
عذاب اليم ۞ اى اهل مكه اول كچن امتلرك خبرى سزه كلمديمى كه انلر دنياده
عمللرينك عقوبتنى داتديلر ومع هذا انلر ايچون آخرتده دخى عذاب اليم واردر
٦ ذلك بانه كانت تأتيهم رسلهم بالبينات فقالوا ابشر يهدوننا
فكفروا وتولوا واستغنى الله والله غني حميد ۞ بو عقاب وعذاب انلره شول
سببله در كه رسوللرى انلره معجزات ظاهره ايله كلدكلرنده انلر انى انكار واندن
اعراضله بر آدم بزى غيرى دينه ارشاد مى ايده جك ديو تعجب ايدرلر دى
الله تعالى انلرك ايمان وطاعتلرندن مستغنيدر اول جمله مخلوقاتك عبادتلرندن
غنيدر وهر فعلنده حمد اولنمغه شاياندر
٧ زعم الذين كفروا ان لن يبعثوا قل بلى وربي لتبعثن ثم لتنبؤن
بما عملتم وذلك على الله يسير ۞ كافرلر قيامتده بعث اولنميز زعم ايتديلر

يا محمد سن انلره ديكه بلى ربم جل شانه حقيچون البته بعث اولنورسكز ودنياده
ايشلديككز اعمالى سزه خبر ويريلوب انك جزاسنى بولورسكز اشبو بعث وجزا
الله تعالايه آساندر
٨ فآمنوا بالله ورسوله والنور الذي انزلنا والله بما تعملون خبير ۞
الله تعالى يه ورسولنه واكا انزال ايتديكز قرآنه ايمان ايدك كه (اول سزى ظلمات
جهلدن اخراج ايدر) الله تعالى سزك اقرار وانكاركزه خبيردر
٩ يوم يجمعكم ليوم الجمع ذلك يوم التغابن ومن يؤمن بالله ويعمل
صالحا يكفر عنه سيئاته ويدخله جنات تجري من تحتها الانهار خالدين
فيها ابدا ذلك الفوز العظيم ۞ ياد ايله شول كونيكه الله تعالى اولكونده
سزى (وملائكه وجمله انس وجن وسائرى) حساب وجزا ايچون جمع ايدر اول
يوم التغابندر كه خلق بر برلرينى الدادرلر (مؤمنلر ايمانلرى سببيله كافرلرك جنتده كى
يرلرينى آلورلر وكافرلر مؤمنلرك جهنمده كى يرلرينى ضبط ايدرلر) كيمكه الله تعالايه
ايمان ايدوب عمل صالح ايشلديه الله تعالى انك كناهلرينى عفو ايدوب اغاجلرى
التندن ايرمقلر اقار جنتلرينه ادخال ايدر كه انلر انده مخلد ودائملردر بو عفو
وجنته ادخال نجات عظيمدر
١٠ والذين كفروا وكذبوا بآياتنا اولئك اصحاب النار خالدين فيها
وبئس المصير ۞ انلركه كافر اولوب آيتلرمزى تكذيب ايتديلر انلر اصحاب نار
اولوب انده مخلد ومؤبددرلر اول نار نه چركين محل اولور
١١ ما اصاب من مصيبة الا باذن الله ومن يؤمن بالله يهد قلبه والله
بكل شيء عليم ۞ (شدت ومرض وموت كبى) مصيبتلردن برشى اصابت ايتمز
انجق الله تعالانك قدر ومشيتيله دركيمكه بو مصيبت الله تعالينك اراده سيله
اولديغنه ايمان ايدرسه انك قلبى صبر وثبات ايله هدايتده اولور الله تعالى صابر
وشاكرى وهر شيئى بيلور
١٢ واطيعوا الله واطيعوا الرسول فان توليتم فانما على رسولنا
البلاغ المبين ۞ الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدك اكر سز اول اطاعتدن
يوز چويرر سكز بزم رسولمزه لازم اولان انجق آشكار تبليغدر
١٣ الله لا اله الا هو وعلى الله فليتوكل المؤمنون ۞ الله تعالى دن
غيرى عبادته مستحق اله يوقدر امدى مؤمنلر امورلرينى الله تعالى يه تفويض
ايدوب توكلده اولسونلر

١٤ يا ايها الذين آمنوا ان من ازواجكم واولادكم عدوا لكم فاحذروهم وان تعفوا وتصفحوا وتغفروا فان الله غفور رحيم ۞
اى مؤمنلر ازواج واولادكز سزه دشمن اولمغله انلردن حذر ايدك (كه ناله وبكا ايله سزى هجرتدن اليقورلر اكر صكره اول هجرته نائل اولورسكز) انلرى عفو وتوبيخدن اغماض واعتذارلرينى قبولله ستر معامله سنى ايدرسكز الله تعالى غفور رحيمدر * روايت اولنديكه هجرت نبويدن صكره بر كروه مسلمانلر هجرت مراد ايتدكلرنده اهل واولادلرى تضرع ونياز وكريه يه باشليوب بزى ضايع ايده جكسكز ديمه لريله شفقت ايدوب برمدت ترك هجرت ايتديلر بعده بر تقريب مدينه يه كلوب مقدم هجرت ايدن اصحابى فقيه وعالم اولمش كوردكلرنده ازواج واولادلرينه هجرتدن برمدت كيرو قالمغه سبب اولدقلريچون عتاب مراد ايتدكلرنده بو آيت كريمه نك نزوليله عفو وصفح بولنه سالك اولديلر
١٥ انما اموالكم واولادكم فتنة والله عنده اجر عظيم ۞ اموال واولادكز سزه بليه در (كه سزى الله تعالايه ذكر وطاعت ومحبتدن اشغال ايدرلر) الله تعالى يه طاعت ومحبتى جمله دن ازيد وغالب اولنلره اجر عظيم واردر
١٦ فاتقوا الله ما استطعتم واسمعوا واطيعوا وانفقوا خيرا لانفسكم ومن يوق شح نفسه فاولئك هم المفلحون ۞ قدرتكز قدر الله تعالينك تقواسنده نهيندن اجتناب وامرينى كمال قبولله استماع ايدك والله تعالى يه ورسولنه اطاعت ايدك ونفسكز ايچون لوجه الله اموالكزدن انفاق ايدك كيمكه نفسنك بخل وامساكندن وقايه اولنه اول كمسه دارينده فلاح بولمشلردندر
١٧ ان تقرضوا الله قرضا حسنا يضاعفه لكم ويغفر لكم والله شكور حليم ۞ اكر اموالكزى خلوص وطيب قلبله امر اولنديغكز شيئه صرف ايدرسكز انلرك اجرينى الله تعالى بحساب مضاعف ايدر واول انفاق بركتنه كناهلركزى مغفرت ايدر الله تعالى شكوردر كه سزدن قليلى قبول ايدوب اجر جزيل ويرر حليمدر كه كناهكزك عقوبتنه عجله ايتمز
١٨ عالم الغيب والشهادة العزيز الحكيم ۞ ملك وملكوتده نهان وآشكار كان ومايكونى بيلور ملكنده عزيز وغالب وحكمنده مصيب وكريمدر

— ٦٥ —
(سورة الطلاق مدنية وهى احدى عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ يا ايها النبى اذا طلقتم النساء فطلقوهن لعدتهن واحصوا

حزب ٤

العدة واتقوا الله ربكم لا تخرجوهن من بيوتهن ولا يخرجن الا ان يأتين بفاحشة مبينة وتلك حدود الله ومن يتعد حدود الله فقد ظلم نفسه لا تدرى لعل الله يحدث بعد ذلك امرا ۞ يا نبى الله (امتكه سويله كه) مدخول بها نساكزى تطليق ايتديككز زمان عدتلرى وقتنده تطليق ايدك (اول تطهيرلردن صكره جماع اولنمزدن مقدمدر كه اول طلاق سنيدر) واول نساكزك عدتنى سز تعداد ايدك (كه انلر تعداد وضبطدن عاجزلردر وسز دخى نفقه وسكنى ورجعتك وقتنى بيله سز) والله تعاليدن اتقا ايدوب انلره تطويل عدت واضرار ايتمكز وانلرك عدتلرى منقضيه اولنجيه دك اولدقلرى بيتدن چيقارميك انلر دخى چيقمسونلر مكر كه اهل خانه يه اذا وفحش وسفاهت ظهوريله شرعا اخراجى لازم كله اشبو احكام الله تعالانك حدوديدر كيمكه انك حدودينى تجاوز ايدرسه نفسنه ظلم ايدوب مستحق عقاب اولور بيلمزسنكه الله تعالى برامر مرغوب احداث (ايدوب اهلنه يا اولادينه محبتى سببيله نادم اولوب رجعت) ايده
٢ فاذا بلغن اجلهن فامسكوهن بمعروف او فارقوهن بمعروف واشهدوا ذوى عدل منكم واقيموا الشهادة لله ذلكم يوعظ به من كان يؤمن بالله واليوم الآخر ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث لا يحتسب ومن يتوكل على الله فهو حسبه ان الله بالغ امره قد جعل الله لكل شئ قدرا ۞ اول تطليق اولنان نساكزك عدتى منقضى اولدقده ديلرسه كز انلرى نكاح جديد يا رجعه وحسن معاشرتله امساك ايدك ياخود حق طلاق وصداقنى ادا واضراردن حذر ايله مفارقت ايدك ورجعت وفرقتكزاو زره منازعه دن صيانة سزدن ايكى شاهد عادل طوتك واول شهادتى لله اقامت ايدك بو اشهاد واقامت شهادت الله تعالى يه وآخرته ايمان ايدن كيمسه يه نصيحتدر كيمكه الله تعاليدن قورقوب مناهيدن وحدود اللهى تعديله اول نسوانى اضراردن اجتناب ايدرسه الله تعالى انى دنيا وآخرت محنتندن اخراج ايدر واكا خاطرينه خطور ومأمول ايتمديكى رزقى احسان ايدر كيمكه الله تعالى يه توكل ايدر الله تعالى انك امورينه كافيدر الله تعالانك امرى نافذدركه اصلا فوت اولمز الله تعالى شدت ورخادن هرشى ايچون وقت تقدير ايتمشدر اول نه تقدم ونه تأخر ايدر * پيغمبرمز عليه السلامدن مرويدركه بن برآيت بيلورم اكر ناس انكله عمل ايتسه لر انلره كافى ايدى ديوومن يتق الله يجعل له الى آخره قرائت بيوردى *روايت اولنديكه سالم بن عوف بن مالك الاشجعى مشركلره اسير اولمغله باباسى عوف پيغمبر عليه السلامه حالنى افاده واستمداد ايتدكده الله تعاليدن قورقوب

دائما لاحول ولاقوة الابالله ذکرینی ایدك بیوردی بوتکله مداوم ایکن زمان قلیلده
اوغلی سالم قید مشرکیندن خلاص ودرت بیك قیون سوروب سلامت مدینه یه
کلدی وبو ومن یتق الله آیت کریمه سی انك شاننده نازل اولدی دینلدی
٣ وَاللّٰئِي يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ اِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍ
وَاللّٰئِي لَمْ يَحِضْنَ وَاُولَاتُ الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ اَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللّٰهَ
يَجْعَلْ لَهُ مِنْ اَمْرِهِ يُسْرًا ۞ حیضدن کسلمش نسالریکزك واصلا حیض کورمینلرك
عدتلرنده شك ایدر سکز انلرك عدتلری اوچ ماهدر وحامله اولان نسالرك
نهایت عدتلری حملنی وضع ایتدکلری وقتدر (که اول مرأه کرك مطلقه کرك
زوجی وفات ایتمش اولسون) کیمکه الله تعالادن قورقوب احکامی حقوقنه
مراعات ایدرسه حق تعالی اکا دنیا واخرت امرینی آسان ایدر
٤ ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهُ اِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللّٰهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ
اَجْرًا ۞ بوذکر اولنانلر الله تعالینك امریدر که انی سزه (لوح محفوظدن) انزال
ایتدی کیمکه الله تعالیدن قورقوب انك اوامر واحکامیله عمل ایده اول انك
کناهلرینی ستر وعفو واجرینی تضعیفله عظیم ایدر
٥ اَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا
عَلَيْهِنَّ وَاِنْ كُنَّ اُولَاتِ حَمْلٍ فَاَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتّٰى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَاِنْ اَرْضَعْنَ
لَكُمْ فَاٰتُوهُنَّ اُجُورَهُنَّ وَاْتَمِرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَاِنْ تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُ
اُخْرٰى ۞ اول تطلیق ایتدیککز نسایی عدتلری تمامنه دك وسع وطاقتکز
اولدیغی مکانده اسکان ایدك وانلرك اخراجنی موجب تضییقله اضرار ایتمیك
اکر انلر حامله ایسه لر حملارینی وضع ایدنجیه دك نفقه لرینی ویرك اکر انلر اولادکزی
امزیررلرسه امزرمه اجرتنی ویرك وبو امزرمه اجرتی خصوصنده بربریکزله
بینکزده مشورت ایدوب مناسبنی ویرك اکر رضاع امرنده یعنی زوجنه امزرمه
اجرتنی ویرمکده وزوجه یه امزرمکده عسرت ومضایقه ظهور ایدرسه اول (زوجی)
رجله بر سود اناطوتمق لازم کلور (زیرا اناسنه سن سود ویر دیو جبر اولنمز)
٦ لِيُنْفِقْ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا اٰتٰيهُ اللّٰهُ
لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا مَا اٰتٰيهَا سَيَجْعَلُ اللّٰهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۞ کرکدرکه غنی
وقدرت صاحبی کیسه لر مطلقه ومرضعه لرینه غنا وقدرتنجه نفقه ویرسون
رزقی تنك ومضایقه اوزره اولان کمسنه الله تعالینك اکا ویردیکی قدر نفقه
ویرسون برنفسه انجق اکا مالدن ویردیکی قدر تکلیف اولنور الله تعالی عسر

وفقردنصکره یسر وغنا احسان ایدر
٧ وَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ اَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا
شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُكْرًا ۞ چوق قریه اهلی رب تعالانك ورسولنك
امرنده جهل وعناد ایله اعراض ایتدیلر بز انلره دنیاده قحط وسیف وسائر بلا
ایله شدید حساب ومناقشه ایتدك وآخرتده بیلنمز الیم عذابلرله عذاب ایده رز
٨ فَذَاقَتْ وَبَالَ اَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ اَمْرِهَا خُسْرًا ۞ انلر کفر
وعصیانلرینك عقوبتنی دنیاده داندیلر وعاقبت امرلری خسران اولدی
٩ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۞ الله تعالی انلر ایچون عذاب
شدید آماده ایلدی
فَاتَّقُوا اللّٰهَ يَا اُولِي الْاَلْبَابِ الَّذِينَ اٰمَنُوا قَدْ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكُمْ ذِكْرًا رَسُولًا يَتْلُوا
عَلَيْكُمْ اٰيَاتِ اللّٰهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ
اِلَى النُّورِ ۞ ای الله تعالی یه ایمان ایدن عقول تامه صاحبلری الله تعالادن
اتقا ایدك حق جل وعلا سزه قرآنی انزال وپیغمبرینی ارسال ایتدیکه اول رسول
سزه ظاهر الاحکام اولان آیات قرآنیه سنی تلاوت ایدر تاکه مؤمن اولوب
عمل صالح اشلیلری ضلالات ظلماتدن نور هدایته اخراج ایده
١٠ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا قَدْ اَحْسَنَ اللّٰهُ لَهُ رِزْقًا ۞ کیمکه الله تعالایه ایمان
ایدوب عمل صالح ایشلیه حق تعالی انی اشجاری تحتندن نهرلر جریان ایدر جنتلره
ادخال ایدوب انده تأبید ایدر واکا انده احسن واعظم نعم احسان ایدر
١١ اَللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ وَمِنَ الْاَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْاَمْرُ
بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَاَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۞
الله تعالی یدی کوکاری ویردن انك مثلنی خلق ایتدی انك امر وقضاسی انلرك
بیننده نازل وجاری وحکمی نافذ درتاکه نور عقلله ای ناس بیله سزکه الله تعالی
هرشیئی خلق ایتمکه وسموات وارضك بینلرنده حکمنی انفاذ واجرایه قادر در وانك
علم وقدرتی هرشیئی احاطه ایتمشدر (دائرهٔ علم وقدرتندن خارج برشی یوقدر)

— ٦٦ — (سورة التحريم مدنية وهي اثنا عشرة آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
١ يَا اَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ اَزْوَاجِكَ نصف

وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ※ یا نبی الله ازواجڭك رضاسنی طلب ایله الله تعالانڭ سكا حلال ایتدیكی شیئی نیچون كندیڭه حرام ایدرسن الله تعالی كفارت یمین ایله اول ذنبی مغفرت واكا رحمت ایدیجیدر * بو آیت كریمه نڭ سبب نزولنده ایكی روایت اولمغله بری بو كه حضرت رسالتپناه افندمز علیه السلام بال شربتنی سورلرایدی زینب رضی الله تعالی عنها برمقدار عسل تدارك ایتمكله افندمز انڭ خانه سنی تشریفنده شربت یاپوب ویردی بعض ازواج طاهرات بوڭا واقف اولوب كران كلمكله عائشه وحفصه رضی الله تعالی عنهما اتفاق ایتدیلر كه شربتی ایچوب قالقمزڭ خانه سنه كلورسه یارسول الله اغزیڭزده مغافیر رایحه سی شم اولنیور دیه بو مغافیر غرفط نام اغاجدن صمغ كبی سیلان ایدر بدرایحه لو برشی ایمش واقعا انلرڭ خانه لرینی تشریفلرنده متفقا بو كلامی سویلدكلرنده بن زینبڭ خانه سنده بال شربتی ایچدم دیدی انلر بلكه زنبور عسلی غرفط چیچكندن المشدر دیدیلر بونی تكرار بتكرار سویلدكلرنده والله عسلی كندو نفسم ایچون بوندنصكره حرام ایده یم دیدی بناء علیه بو آیت كریمه نازل اولدی * و بر روایت دخی بو كه حفصه رضی الله تعالی عنهانڭ نوبتنده خانه سنی تشریفلرنده حفصه رضی الله تعالی عنهاما ذونا پدرینه كتمش بولنمغله ماریهٔ قبطیه یی چاغروب خدمتیله سرفراز ایتدی حفصه رضی الله عنها مطلع اولدقده ملول اولدی حضرت علیه السلام بیوردیكه ماریه یی كندیمه حرام ایدرسم راضی اولورمیسن بیوردی حفصه بلی دیمكله پیغمبر علیه السلام بو خصوصی كیمسه یه سویلمه بیوردی حفصه رضی الله عنها فی الحال عائشه رضی الله تعالی عنهایه مژده ایدوب ماریه دن خلاص اولدق دیدی بناء علیه بو آیت كریمه نازل اولدی

٢ قَدْ فَرَضَ اللّٰهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ اَيْمَانِكُمْ وَاللّٰهُ مَوْلٰيكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ※
الله تعالی سزڭ یمینلركزی كفارتله كشاد ایده جكنی بیان ومشروع قیلدی الله تعالی سزڭ فعل وصلاحكزڭ متولیسیدر واول قوللرینڭ مصالحنی علیم وهر امورنده حكیمدر

٣ وَاِذْ اَسَرَّ النَّبِيُّ اِلٰى بَعْضِ اَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّاَتْ بِهِ وَاَظْهَرَهُ اللّٰهُ
عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ وَاَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَّاَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ اَنْبَاَكَ هٰذَا قَالَ
نَبَّاَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ ※ اول وقتكه پیغمبر علیه السلام ازواجنڭ بعضنه (یعنی حفصه رضی الله عنهایه) اسرار سویلدی (كه اول ماریه یی كندویه تحریمیدر یاخود كندودنصكره شیخینڭ خلافتلریدر) وقتاكه حفصه رضی الله تعالی عنها اول

سری عائشه رضی الله تعالی عنهایه خبر ویردكده الله تعالی انڭ خبرویردیكنی پیغمبر علیه السلامه (جبریل علیه السلامله) بیان ایتدی پیغمبر علیه السلام انڭ بعضنی حفصه یه نیچون اول سری افشا ایتدڭ دیو افهام وسؤال ایتدی (كه اول ماریه ماده سیدر) وبعضنی یوزینه اورمیوب سؤالدن اعراض ایتدی (اول شیخین ماده سیدر) وقتاكه پیغمبر علیه السلام حفصه یه بونلری خبر ویردكده حفصه رضی الله تعالی عنها بونلری بنم افشا ایتدیكمی سكا كیم خبر ویردی دیدی پیغمبر علیه السلام هرشیئی بیلور وایشیدر الله تعالی خبر ویردی دیدی

٤ اِنْ تَتُوبَا اِلَى اللّٰهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَاِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَاِنَّ اللّٰهَ
هُوَ مَوْلٰيهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلٰئِكَةُ بَعْدَ ذٰلِكَ ظَهِيرٌ ※
ای حفصه وای عایشه (سزڭ قلبكز صوابدن میل ایله سر پیغمبر علیه السلامی محافظه ایتمدكزدن سزه توبه ایتمك لازم كلدی) اكر توبه ایدرسكز الله تعالی توبه كزی قبول ایدر اكر بربریكزه معاونت ومظاهرتده اولورسكز تحقیق الله تعالی انڭ ولی وناصریدر وجبریل علیه السلام انڭ رفیق ومددكاریدر ومؤمنلرڭ صلحاسی (یعنی اصحاب وسزڭ ایكیكزڭ بابالركز) وجمله ملكلر انڭ معاون ومظاهریدر

٥ عَسٰى رَبُّهُ اِنْ طَلَّقَكُنَّ اَنْ يُبْدِلَهُ اَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ
قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ وَاَبْكَارًا ※ اكر اول سزی تطلیق ایدرسه شاید انڭ ربی جل شانه اكا سزدن خیرلو مسلمه مؤمنه مطیعه تائبه عابده صائمه ثیبه و باكره زوجه لر تبدیل ایده

٦ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا قُوا اَنْفُسَكُمْ وَاَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ
وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلٰئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللّٰهَ مَا اَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ
مَا يُؤْمَرُونَ ※ ای مؤمنلر نفسلركزی وپند ونصیحتله اهل واولادكزی آتشدن حفظ ایدڭ كه اول آتشڭ طوتشدیره جغی كفار انس وجن وكبریت طاشلریدر اول نار اوزره مأمور (زبانیه دینور) خشین وشدید ملكلر واردر كه الله تعالی انلره امر بیوردیغی شیده اصلا عصیان ومخالفت ایتمزلر وامر اولندقلری شیئی درعقب ادا ایدرلر (هیچ مرحمتلری اولمغله بر آن بر دفعده یتمش بیك كمسه یی بردن آتشه القا ایدرلر)

٧ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ※
ای كافرلر بوكون ناره دخولكزده اعتذار ایتمیڭ (كه عذركز قبول اولنمز) انجق

دنياده كى اعمال سيئه كزله جزا انورسكز

٨ يا ايها الذين آمنوا توبوا الى الله توبة نصوحا عسى ربكم
ان يكفر عنكم سيئاتكم ويدخلكم جنات تجرى من تحتها الانهار يوم
لا يخزى الله النبى والذين آمنوا معه نورهم يسعى بين ايديهم وبايمانهم
يقولون ربنا اتمم لنا نورنا واغفر لنا انك على كل شىء قدير ❊ اى مؤمنلر
الله تعالى يه كناهكزدن توبه ايدك شويله كه الى الموت بردخى كناهى اشلمك
اوزره نفسنه نصيحت ايدن تائبلر كبى توبه ايدك شايدكه ربكز عزشانه كناهلريكزى
ستر ايدوب اغاجلرى التندن ايرمقلر آقار جنتلره ادخال ايده اولكونده الله تعالى
پيغمبر عليه السلامى وانكله اولان مؤمنلرى نار وظلمات اراءه سيله تخجيل وحموم
ايتمز انلره عطا اولنان نور وضيا اوكلرنده وصاغلرنده يورر (وانكله صراطى
كچرلر منافقلرك نورى سيوندكلرينى كوردكلرنده) مؤمنلر (بشريت سببيله) ديرلر كه
يا ربنا نورمزى اطفادن حفظ وتمام وباقى ايله وبزى مغفرت ايله تحقيق سن نورى
اتمام وابقا ومغفرته وهر شيئه قادرسين

٩ يا ايها النبى جاهد الكفار والمنافقين واغلظ عليهم ومأويهم
جهنم وبئس المصير ❊ يا نبى الله كافرلره سيفله ومنافقلره حجت ووعيدله
وايكيسنه دخى غلظت وخشونتله جهاد ايت انلرك مكانلرى جهنمدر اول
نه چركين مكاندر

١٠ ضرب الله مثلا للذين كفروا امرأت نوح وامرأت لوط كانتا تحت
عبدين من عبادنا صالحين فخانتاهما فلم يغنيا عنهما من الله شيئا وقيل
ادخلا النار مع الداخلين ❊ الله تعالى كافرلره نوح عليه السلامك زوجه سى
(واعله) ايله لوط عليه السلامك زوجه سى (واهله) يى ضرب مثل ايلدى بونلر ايكيسيده
بزم ايكى صالح قوللرمزك تحت نكاحنده ايديلر (واعله نوح عليه السلامه مجنوندر
ديمكله وواهله لوط عليه السلامك مسافرلرينى قوملرينه خبر ويرمكله) خيانت
ايتديلر انلره زوجلرينك صلاح ونبوتى غرق وطاش عذابندن منعه هيچ فائده
ايتمدى (كه حسب ونسبك نفعى اولمز) اول ايكى مرأيه جهنمه كيرن كافرلرله
سزده كيرك دينور

١١ وضرب الله مثلا للذين آمنوا امرأت فرعون اذ قالت رب ابن لى
عندك بيتا فى الجنة ونجنى من فرعون وعمله ونجنى من القوم الظالمين ❊
والله تعالى مؤمنلر ايچون فرعونك زوجه سى آسيه يى ضرب مثل ايتدى اول

آسيه دعا ايدوب ديديكه يا رب بنم ايچون جنتده رحمتك قربنده بر بيت بنا ايله
وفرعونك نفس خبيثه سندن وعمل سيئه سندن وانكله اولان قوم ظالميندن بكا
نجات وير * منقولدر كه فرعون امر ايدوب بر عظيم قيا طاش كتور ديلر كه
آسيه نك كوكسنه قويوب ازه لر الله تعالى اكا اول دعا ايدوب استديكى بيتى
كوستردى واول صخره بدننه وضع اولنمزدن مقدم روحنى قبض ايتدى

١٢ ومريم ابنت عمران التى احصنت فرجها فنفخنا فيه من روحنا
وصدقت بكلمات ربها وكتبه وكانت من القانتين ❊ وزوجسز نسوانه
دخى مريم بنت عمرانى مثل ضرب ايتديكه اول دامن عصمتنى حرام وفحشدن
حفظ ايتدى بزم مخلوقمز روحدن انك كريبانه روح عيسايى نفخ ايتدك واول
مريم ربسنك (لاهب لك غلاما) كلماتنى ومنزل كتابلرى تصديق ايتدى وامر
الهى يه مطيعلردن اولدى

(سورة الملك مكية وهى ثلثون آية) — ٦٧ —

بسم الله الرحمن الرحيم

جزء ٢٩ ١ تبارك الذى بيده الملك وهو على كل شىء قدير ❊ جمله امور ملكك
تصرفى قبضهٔ قدرتنده اولان الله تعالى مخلوقاتدن متعالى وجميع خيرات وبركات
اكا مخصوصدر اول نفع وضرر وعزوذلدن هر شيئه قادردر

٢ الذى خلق الموت والحيوة ليبلوكم ايكم احسن عملا وهو العزيز
الغفور ❊ اول الله تعالى دنياده موتى آخرتده حياتى خلق ايتدى تا كه سزدن
صدور ايده جك عملى بيلوركن سزه تجربه معامله سى ايتديكه سزدخى بيله سز قنغكز
احسن عملده اولور سكز اول الله تعالى غالبدر كه احسن عملدن اعراض ايدنه
انتقام ايدر واحسن عمل ايشليلرك خطيئاتنى مغفرت ايدر

٣ الذى خلق سبع سموات طباقا ما ترى فى خلق الرحمن من تفاوت
فارجع البصر هل ترى من فطور ❊ اول الله تعالا كه سبع سمواتى بربرى
اوزرينه طبقه طبقه خلق ايتدى سن انك خلقنده تفاوت وخلل كورمزسين امدى
چشمكى سما طرفنه دوندر كه انده شقوق ونقصان كوره بيلورميسين

٤ ثم ارجع البصر كرتين ينقلب اليك البصر خاسئا وهو حسير ❊
صكره بصركى سمايه رجوعله كره بعده كره ديده كى چويره رك نظر ايله كه هيچ
عيب بوله بيلورميسن اول سمايه هرنقدر مكررا نظر ايدرسك هيچ خلل بولنمغله
بصركى اندن دوندررسن

٥ ولقد زينا السماء الدنيا بمصابيح وجعلناها رجوما للشياطين
واعتدنا لهم عذاب السعير ✲ بز سماء دنيايی چراغلر ماندی کواکبله تزيين
وشيطانلرك استراق سمع قصدلرنده انلره اول کوکبلرك شهابلرندن رجم قيلدق
وانلر ايچون آخرتده عذاب سعير تهيئه ايتدك
٦ وللذين كفروا بربهم عذاب جهنم وبئس المصير ✲ شيطان
وساٸردن ربلرينه كافر اولنلر ايچون عذاب جهنم واردر كه اول نه قبيح محل اولور
٧ اذا القوا فيها سمعوا لها شهيقا وهي تفور ✲ انلر جهنمه القا
اولنورکن حمار صداسی کبی منکر ومهيب صدا ايشيدرلر حال بوکه اول جهنمك
غليانی صداسيدر (که آتش انلری اول صوتله جلب ايدر)
٨ تكاد تميز من الغيظ كلما القي فيها فوج سألهم خزنتها الم يأتكم نذير ✲
آرقالور که جهنم کافرلره غضبندن پاره پاره اوله هر بار که کفار فوج فوج جهنمه
القا اولندجه خازن جهنم انلره توبيخ يوزندن سزی بو عذابدن اخافه ايدر
پيغمبر کلمدمی ديو سؤال ايدر
٩ قالوا بلى قد جاءنا نذير فكذبنا وقلنا ما نزل الله من شيء ان انتم
الا في ضلال كبير ✲ انلر جوابلرنده بلی بزه رسول نذير کلدی بز آنی تکذيب
ايدوب الله تعالی برشی انزال ايتمشدر انجق سز (بشر ايکن دعوای نبوت
ايتمکزله) بيوك ضلالتده سکز ديدك
١٠ وقالوا لو كنا نسمع او نعقل ما كنا في اصحاب السعير ✲ وينه انلر
ديه‌لر که اکر بز دنياده رسوللرك کلامنی ايشيدوب (بحث وتفتيش سز) ياخود تفکر
وتعقل ايدوب قبول ايديدك اهل جهنم اولمزدق
١١ فاعترفوا بذنبهم فسحقا لاصحاب السعير ✲ بو وقتده کناهلرينه
اعتراف ايده‌لر که هيچ فائده ايتمز الله تعالانك رحمتی اهل جهنمدن بعيددر
١٢ ان الذين يخشون ربهم بالغيب لهم مغفرة واجر كبير ✲ شونلر که
ربلری تعالانك وعذابنك غيابنده انك خوفندن معاصيدن اجتناب ايدرلر
انلر ايچون مغفرت واجر کبير واردر
١٣ واسروا قولكم او اجهروا به انه عليم بذات الصدور ✲ محمد
عليه السلام حقنده سويلديککز کلامی کرك کزلو کرك اشکار ايدك اول الله تعالی
قلبلرده اولان خير وشره عليمدر ✲ ديلديکه مشرکلر محمدك تکريسی ايشتمسون
ديو بربرلريله حق نبوده کزلو کلام ياوه سويلشورلردی حق تعالی بو آيت کريمه‌ی

انزال الله انلرك حاللرينی خبر ويردی
١٤ الا يعلم من خلق وهو اللطيف الخبير ✲ قلبلری خلق ايدن
الله تعالی قلبلرده نه اولدوغنی بيلمزمی انك علمی لطيف اولمغله اشيانك باطن
وحقايقنی وموجوداتك ظاهر ودقايقنی بيليجيدر
١٥ هو الذي جعل لكم الارض ذلولا فامشوا في مناكبها وكلوا
من رزقه واليه النشور ✲ اول الله تعالی سزکچون ارضی يومشاق ومنقاد
قيلديکه سزه انده کزمك آسان اوله امدی انك اطراف وجوانبنده کزك والله تعالادن
تقدير اولنان رزقی اکل ايدك ونهايت رجوعکز اکا اولمغله حمد وشکر ايتمکده اولك
١٦ ءامنتم من في السماء ان يخسف بكم الارض فاذا هي تمور ✲
امر وقضاء الهی‌يه مؤکل سماده اولان ملائکه‌نك سزی يره کچوره جکندن
امينمی اولديکز صکره اول يرحرکت واضطراب ايتدکجه سز اسفله کتمکده سز
١٧ ام امنتم من في السماء ان يرسل عليكم حاصبا فستعلمون كيف نذير ✲
ياخود سماده امر وقضاسی اولان الله تعالانك عذابندن امينمی اولورسکز که
لوط قومنه طاش ياغدر ديغی کبی ايدرسه اول عذابی کور ديککزده بنم
قورقوتمام نيجه اولديغنی بيلورسز
١٨ ولقد كذب الذين من قبلهم فكيف كان نكير ✲ انلردن مقدم
کلن امم رسوللرينی تکذيب ايتديلردی انلره بنم عقللرندن خارج نکر وعذابم
نيجه اولدی
١٩ اولم يروا الى الطير فوقهم صافات ويقبضن ما يمسكهن الا الرحمن
انه بكل شيء بصير ✲ انلر قوشلری کورمزلرمی که اوزرلرنده جوسماده
صف اولشلر قنادلرينی آچوب قپايه‌رق طوررلر بو انجق قدرة الهيه‌له در
الله تعالی هرشيئك تدبيرينی بيلوب کوره‌رك خلق ايدر
٢٠ امن هذا الذي هو جند لكم ينصركم من دون الرحمن
ان الكافرون الا في غرور ✲ (الله تعالی خسف وحصا عذابنی ارسالده)
سزکچون حق تعالادن غيری يار دم ايدر عسکر کيمدر که سزی اول عذابدن
قورتره کافرلر انجق شيطانك خدعه سنه الدانمشلردر اعتقادلری باطلدر
٢١ امن هذا الذي يرزقكم ان امسك رزقه بل لجوا في عتو ونفور ✲
(اکر الله تعالی مطر وساٸر اسباب رزقکزی امساك ايدرسه) سزك رزقکزی ويرمکه
کيم قادردر بلکه کافرلر بونی بيلورکن حقدن نفرت ايدوب عناده دوشمشلردر

(٢٢) اَفَمَنْ يَمْشِى مُكِبًّا عَلٰى وَجْهِهِ اَهْدٰى اَمَّنْ يَمْشِى سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ❋ آيا بركسنه كه صاغ وصولنى بيلمز يوز اوزره دوشه رك يوريه
ور كيمسه كه كوزينك وقلبنك نوريله طوغرى وصاغ وصولنى مشاهده ايده رك
صراط مستقيم اوزره يوريه بونلرك قنغيسى راه هدايته واصل اولور ❋ ايشته
بو كافرله مؤمن مثليدر كافر يوزى اوزره جهنمه دوشر مؤمن طريق مستقيم
اوزره كيدوب جنته واصل اولور
(٢٣) قُلْ هُوَ الَّذِى اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ قَلِيلًا
مَا تَشْكُرُونَ ❋ يا محمد انلره ديكه الله تعالى سزى خلق ايدوب سزه وعظ
ونصيحتى ايشتمكه قولاق والك صنايع وقدرتنى كورمكه كوز وحقى والك نعمتلرينى
بيلمكه قلب وردى بو اعضالرك وبو نعمتلرك تشكرنده اولمق لازم ايكن سزك
بونلره شكركز قليلدر
(٢٤) قُلْ هُوَ الَّذِى ذَرَاَكُمْ فِى الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ❋ ديكه اول
الله تعالى سزى خلق ايدوب عبادت ايچون ير يوزينه طاغتدى موتكزدنصكره
انك طرفنه حشر اولنور سكز
(٢٥) وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❋ پيغمبر عليه السلامه
ومؤمنلره كافرلر ديرلركه وعد ايتديككز حشر نوقت اولور بزه خبر ويرك
اكر صادقلر ايسه كز
(٢٦) قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ وَاِنَّمَا اَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ❋ ديكه انك علمى
انجق الله تعالى عندنده در بن انجق قيامتك كلمسيله ناسى آشكار انذاره مأمورم
(٢٧) فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سِيئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هٰذَا الَّذِى
كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ❋ وقتاكه انلر وعد اولنان قيامتى يقين كوردكلرنده
اول كافرلرك يوزلرى چركين اولور وانلره دينور كه ايشته بو سزك عجله ايدوب
مطلوبكز اولان عذابدر
(٢٨) قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكَنِىَ اللّٰهُ وَمَنْ مَعِىَ اَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ
مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ❋ ديكه بكا خبر ويرك اكر الله تعالى بنى وبنمله اولان مؤمنلرى
اماته ايتسه ياخود رحمتيله اجللرمزى تأخير ايتسه كافرلرى عذاب اليمدن كيم
قورتارر (يعنى بزم موت وحياتمز سزك عذابكزك رفعنه فائده سى يوقدر سزى
عذابدن قورتاره جق انجق ايمان وتوحيد در)
(٢٩) قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِى ضَلَالٍ

مُبِينٍ ❋ ديكه جمله نعمتلرى ويريجى اول الله تعاليدر بز اكا ايمان ايتمشز وجميع
امورمزده اكا توكل ايتمشز يقينده انك عذابنى كورديككزده ضلال مبينده كيم
ايدوكنى بيلور سز
(٣٠) قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَاْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ❋ ديكه
بكا خبر ويرك اكر صويكز يره باتوب قوغه يتشمز اولسه واكا وصوله قدرتكز
اولمسه ياظاهر يا جارى سزه برصو كتورمكه كيم قادر در

— ٦٨ — (سورة القلم مكية وهى اثنتان وخمسون آية)

نصف بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
(١) نٓ ❋ سائر حروف مقطعات كبى بونك حقنده دخى علما چوق معنى
درج ايتمشلردر انلردن بعضيسى اسم سوره در ديمش ياخود اول بالقدركه
يرآنك ارقه سنده در ياخود الله تعالى ابتدا قلمى خلق ايتدكده نونى دوات خلق
ايتدى ياخود بر وجهله قسمدر والله اعلم
(٢) وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ❋ لوح محفوظى يازان نوردن قلم ولوحده
يازيلانلر حقيچون
(٢) مَا اَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ❋ يا محمد سن ربك تعالانك نعمت وحفظ
وعصمتيله مجنون دكلسين ❋ پيغمبر عليه السلامه جبريل عليه السلام كلوب
قرآن ونماز تعليم ايتدكده كفار مكه محمده جنون عارض اولدى ديدلر بو آيت
كريمه نازل اولدى
(٣) وَاِنَّ لَكَ لَاَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ❋ وسنكيچون بار نبوتى تحمللكاه منتسز
وانقطاعسز اجر وار در
(٤) وَاِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيمٍ ❋ وسن اول اخلاق اوزره سنكه اول خلق
عظيمى سكا قرآن تعليم ايتدى ❋ اول خصال حميده كيمسه ده يوقدر
(٥) فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ (٦) بِاَيِّكُمُ الْمَفْتُونُ ❋ يا محمد يقينده عذاب
نازل اولدقده سن واهل مكه كوررسكزكه فتنه وبلا كيمده در ومجنون كيمدر
(٧) اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ❋
تحقيق ربك جل شانه انك يولندن آزمش مجنونلرى ودين مستقيمه اهتدا ايدن
اعقللرى اعلمدر
(٨) فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ (٩) وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ❋
قرآنى تكذيب ايدن اهل مكه يه سن اطاعت ايتمه انلر تمنى ايدرلركه اكر سن انلره

مداهنه ایدرسك انلردخی سكا مداهنه ایده لر (وانلری شركدن نهیده ملایمت
ایده سین دیرلر)
(١٠) وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ ❋ حق وباطلده چوق یمین ایدر خوار
وبیمقدار كیسه لره دخی اطاعت ایتمه
(١١) هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ (١٢) مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ اَثِيمٍ (١٣) عُتُلٍّ بَعْدَ
ذٰلِكَ زَنِيمٍ ❋ اول بیمقدار كمسه خلقی تعییب ایدیجی وفساد یوزندن خلقك
كلامنی بربرینه نقل وغمز ایدیجی وناسی ایمان وانفاقدن منع ایدیجی وكناهی
حددن زیاده ایشلیجی ونادان وغلیظ وشر ایشه سرعت ایدیجی اولوب
بونلردن صكره اصلی وقومی نامعلوم فرومایه در ❋ دینلدیكه اول صفت
مذمومه ایله متصف ولید بن المغیره دركه اول ولیدی مغیره اون سكز ییلدن صكره بنم
اوغلمدر دیوادعا واقرار ایلدی
(١٤) اَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ (١٥) اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيَاتُنَا قَالَ اَسَاطِيرُ
الْاَوَّلِينَ ❋ اول مال واولاد صاحبی اولدیغیچون اكا اطاعت ایدرمیسنكه
اكا بزم آیتلرمز تلاوت اولندقده بونلر مقدمكیلرك افسانه لریدر دیر
(١٦) سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرْطُومِ (١٧) اِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا اَصْحَابَ الْجَنَّةِ
اِذْ اَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ❋ یقینده بزانی بورنی اوزره داغ ایله
علامتلیوب روسیاه ایدرز بز اهل مكه یی قحط وجوع ایله ابتلا ایدرز باغ
(ضروان) صاحبلرینه زوال میوه ایله ابتلا ایتدیكمز كبیكه یمینلرنده اول باغك حاصلاتنی
صباح وقتنده فقرانك خبری بولمیكن دیوشررزدیو یمین ایتدیلردی ❋ دینلدیكه
یمنده صنعا ناحیه سنده بر صالح كمسه نك بر باغی وار ایدی میوه كماندن ایكن
اغاجلرك التنه بربساط دوشیوب وفقرایی دعوت ایدردی روزكار یاخود داللرك
اوجندن وسائر بهانه ایله اول بساطدن طشره دوشن میوه لری اول فقراره
ویرمكله انلره وافر شی حاصل اولوردی اول صالح كمسنه وفات ایدوب باغه
اوغللری وارث اولدقده انلردیدیلر كه اكر بز بابامزك عادتی اوزره حركت ایدرسك
كثرت عیالمز سببیله مضایقه یه دوچار اولورز همان صباح اركن فقرانك خبری
بولمیكن دیوشیرلم دیوقول ایتدیلر
(١٨) وَلَا يَسْتَثْنُونَ (١٩) فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِنْ رَبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ❋
استثنا ایدوب ان شاء الله دیمدیلر انلر كیجه او یوركن اول بوستانه ربك تعالی
طرفندن بر بلای طائف كلدیكه

(٢٠) فَاَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ (٢١) فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ❋ اول باغ میوه دن
برشی قالمامش كبی اولدی صباح بربرلرینه ندا ایتدیلر كه
(٢٢) اَنِ اغْدُوا عَلٰى حَرْثِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَارِمِينَ ❋ صباحدر اكر میوه
دیوشره جكسكز فقرا كلمزدن دیوشره لم
(٢٣) فَانْطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَ (٢٤) اَنْ لَا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ
مِسْكِينٌ ❋ اركندن قالقوب بوستانه كیتدیلر وبربرلرینه كزلو دیرلردیكه
فقرادن هیچ بری بوستانه داخل ایتمیك
(٢٥) وَغَدَوْا عَلٰى حَرْدٍ قَادِرِينَ ❋ وصباح بوستانه كیتدیلر زعملرنجه
فقرایی دخولدن منع قصدیله كه كویا قادردرلر
(٢٦) فَلَمَّا رَاَوْهَا قَالُوا اِنَّا لَضَالُّونَ ❋ وقتاكه بوستانلرینی یانمش خراب كوردیلر
بوستانمزك یولنی یاكلشدك دیدیلر ❋ صكره بعضی نشان ودیوارلرندن بیلدكلرنده
(٢٧) بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ❋ بلكه بز میوه دن محروملرز (كه فقرادن منعه
قصد ایتدك وان شاء الله دیمدك)
(٢٨) قَالَ اَوْسَطُهُمْ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ❋ انلرك افضل واعقلی
دیدیكه بن سزه دیمدیمیكه سبحان الله وان شاء الله دییك نیچون دیمدیكز
(٢٩) قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا اِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ❋ ربمز جل شانه ظلمدن منزهدر
بز فقرایی منعمزله كندومزه ظلم ایتدك دیو اعتراف ایتدیلر
(٣٠) فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ ❋ بربرلرینه مقابله ولوم
ایتدیلر (كه سن راضی اولدك سن سكوت ایتدك دیه رك جمله سی نادم اولوب)
(٣١) قَالُوا يَا وَيْلَنَا اِنَّا كُنَّا طَاغِينَ ❋ ای وای بزه (كه بابامزك فعل جمیلندن
اعراضله) طغیان ایتدك دیدیلر
(٣٢) عَسٰى رَبُّنَا اَنْ يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِنْهَا اِنَّا اِلٰى رَبِّنَا رَاغِبُونَ ❋ امیددر كه
خطامزه اعترافمز سببیله ربمز تعالی اول باغك یرینه اندن خیرلوسنی احسان ایده
تحقیق توبه ایله ربمزه طاعته رغبت ایدیجیلردنز ❋ دینلدیكه الله تعالی اكا بدل
انلره برباغ احسان ایتدیكه هر سالقم اوزم آدم بویجه اولدیغی مشاهده اولنمشدر
(٣٣) كَذٰلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ❋ دنیاده كی
عذاب بویله آخرت عذابی ایسه كبیر وباقیدر اكر انی بیلسه لر عذاب ایجاب
ایدن شیدن صاقنورلر

٣٤ ان للمتقين عند ربهم جنات النعيم ✲ متقيلر ايچون آخرتده
باجوار قدسده نعمتلو جنتلر وار در
٣٥ افنجعل المسلمين كالمجرمين ٣٦ ما لكم كيف تحكمون ✲
بز آخرتده مسلميني مجرملر كبي قيله رز اى كافرلر سزه نه اولدى طبيعتكزجه
نيجه حكم ايدرسز * ديلديكه مشركلرك اكر بو جنت مسلمانلرك ديديكي كبي
ايسه بزم دنياده كي فضل وشرفز موجبنجه بز اول كيره رز كلاملرى بو آيت
كريمه ايله رد اولنمشدر
٣٧ ام لكم كتاب فيه تدرسون ✲ آيا سزه كوكدن كتابمى نازل اولديكه
بو شيلرى اندن اوقورسكز
٣٨ ان لكم فيه لما تخيرون ✲ كه اول كتابده سزك اختيار ايتديككز
شى يازلمش اوله
٣٩ ام لكم ايمان علينا بالغة الى يوم القيمة ان لكم لما تحكمون ✲
يوخسه سزكچون بزم اوزريمزده قيامته دك ثابت عهد ويمينمى وار در كه انده
كنديكزه خير وبركت حكم ايدرسز
٤٠ سلهم ايهم بذلك زعيم ✲ اول مشركلره سؤال ايتكه بو حكمه
قنغيسى كفيل ورئيسدر
٤١ ام لهم شركاء فليأتوا بشركائهم ان كانوا صادقين ✲ يوخسه
انلر ايچون بو حكم زعملرنجه بكا اشراك ايتدكلرندن ايسه انلرى كتورسونلر كه
حجتلرى ندر اكر صادقلر ايسه لر
٤٢ يوم يكشف عن ساق ويدعون الى السجود فلا يستطيعون ٤٣
خاشعة ابصارهم ترهقهم ذلة وقد كانوا يدعون الى السجود وهم سالمون ✲
پرده كشف اولوب امر دشوار اولديغى كونده واولكونده انلره سجده امر اولندقده
(وجودلرى تمور كبى) اولمغله سجده يه قادر اوليه لر خشوع وندامتدن كوزلرى
قپانوب انلرى ذل وحقارت قاپليه حال بوكه انلر دنياده صحتده سالملر ايكن سجدهٔ
خدايه دعوت اولنوب اجابت ايمزلردى
٤٤ فذرنى ومن يكذب بهذا الحديث سنستدرجهم من حيث لا يعلمون
٤٥ واملى لهم ان كيدى متين ✲ يا محمد بو قرآنى وبعثى تكذيب ايدنلرى
سن بكا ترك ايله انلر دنياده خطا ايتدكجه بن انلره عطا ايدوب آخرتده درجه درجه

عذابلرينى زياده ايدرم بر حيثيتله كه انلرانى بيلوب تفضيل ظن ايدرلر وانلره
دنياده مهلت ويررم تحقيق بنم عقوبتم محكمدر
٤٦ ام تسئلهم اجرا فهم من مغرم مثقلون ✲ يوخسه سن انلردن
تبليغ رسالت ايچون اجرت استيوب انلر كران بورجه دوچار اولمرله اجابتدن
امتناعمى ايتديلر
٤٧ ام عندهم الغيب فهم يكتبون ✲ ياخود انلرده علم غيبمى وار دركه
ديدكلرى حكمى اندن يازارلر
٤٨ فاصبر لحكم ربك ولا تكن كصاحب الحوت اذ نادى وهو
مكظوم ✲ ربك جل شانه نك حكمنه صبر واذالرينه تحمل ايله صاحب حوت
يونس عليه السلام كبى اولمه كه (اول قومنه غضبله ارالرندن امرسز كيدوب
بالق قارننده محبوس اولدى كه) غم وغصه ايله (لا اله الا انت سبحانك انى كنت
من الظالمين ديو) ندا ودعا ايتدى
٤٩ لولا ان تداركه نعمة من ربه لنبذ بالعراء وهو مذموم ✲
اكر توبه سى قبوليله اكا ربسنك نعمتى ايرشمش اولميدى كيا هسز بر صحراى
خاليه يه آتيلوب انده ملام اولوردى
٥٠ فاجتبيه ربه فجعله من الصالحين ✲ ربسى تعالى انى نبوت والقاى
وحيله انتخاب ايدوب صالح كاملاردن قيلدى
٥١ وان يكاد الذين كفروا ليزلقونك بابصارهم لما سمعوا الذكر
ويقولون انه لمجنون ٥٢ وما هو الا ذكر للعالمين ✲ اول كافرلر سنى
قرآن اوقوركن ايشتدكلرنده اصابت عينلريله يقين اولوركه سنى مكانكدن
ازاله ايده لر ومجنوندر ديوناسى سندن تنفير ايده لر حال بوكه اول قرآن انجق
عالملره موعظه در * ديلديكه عربده بر كيمسه وار ايدى بدنظر واصابت
عين ايله مشهور ايديكه ايكى اوچ كون اكل ايتميوب بر كروه قيون يادوه يه
بد نظر ايدوب بويله قيون يادوه كورمدم ديسه اول انده اول حيواناتدن برقاچى
دوشوب هلاك اولوردى كفار اول كيمسه يى بولوب پيغمبر عليه السلامه
بو بد نظرى ايتدير ديلر الله تعالى پيغمبر عليه السلامى انك عينى اصابتندن
حمايتله بو آيت كريمه يى انزال ايلدى * ديلديكه عين اصابت ايدن كمسه
اوزرينه بو آيت كريمه اوقنسه افاقت بولور

— ٦٩ — (سورة الحاقة مكية وهى احدى وخمسون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٢ (١) الحاقة ما الحاقة (٢) وما ادريك ما الحاقة ❊
برحالتكه انك وقوعى حق واندن خوف ايتمك لايق والزمدر اول نيجه حالتدر
وانك ماهيتنى سكا نه شى بيلدردى
(٣) كذبت ثمود وعاد بالقارعة ❊ قوم ثمود وقوم عاد قيامتى تكذيب
ايتديلر (كه اول قيامت ناس وجمله مخلوقاتى نظامندن چيقارر)
(٤) فاما ثمود فاهلكوا بالطاغية ❊ اما قوم ثمود طغيانلرى شدتده
اولمغله حددن متجاوز برصيحه ايله اهلاك اولنديلر
(٥) واما عاد فاهلكوا بريح صرصر عاتية ❊ واما قوم عاد بركيل
ووزنسز وخازنلرينك امر ووسعندن خارج فورتنه ايله اهلاك اولنديلر
(٦) سخرها عليهم سبع ليال وثمانية ايام حسوما فترى القوم فيها
صرعى كانهم اعجاز نخل خاوية ❊ الله تعالى اول روزكارى يدى كيجه
سكز كون على التوالى قوم عاد اوزره تسليط ايتدى اكر سن اوقتده حاضر
اولوب قوم عادى كوريدك انلر ميت اولوب دوشمشلر ايديكه كويا كوكندن قوپوب
دوشمش خرما اغاجيدر
(٧) فهل ترى لهم من باقية ❊ انلردن هيچ برنفس باقى قالمش كورمزايدك
(٨) وجاء فرعون ومن قبله والمؤتفكات بالخاطئة ❊ فرعون واندن
مقدمكيلر وقوم لوط اولان مؤتفكه خطاء شر كله كلدى
(٩) فعصوا رسول ربهم فاخذهم اخذة رابية ❊ انلر ربلرينك رسولنه
عاصى اولملريله ربلرى انلرى سائر امتلرك عذابندن اشد عذابله اخذ ايتدى
(١٠) انا لما طغا الماء حملناكم فى الجارية ❊ وقتاكه (طوفانده) صو طغيان
ايتدكده بز سزك بابالركزى سفينه ده صو اوزره كوتردك
(١١) لنجعلها لكم تذكرة وتعيها اذن واعية ❊ تاكه اول مؤمنلرى خلاص
وكافرلرى هلاك قدرتمز سزكچون پند وعبرت اولوب اول عبرت سزك حفظ
ايدىجى قولاغكزده محفوظ اوله
(١٢) فاذا نفخ فى الصور نفخة واحدة ❊ چقان صورده نفخة اولى نفخ اولندقده
(١٣) وحملت الارض والجبال فدكتا دكة واحدة ❊ ارض وجبال

اوزرلرنده اولان اشيالريله مكانلرندن رفع اولنوب بربرلرينه چارپه له رق
پاره لنوب هبا اوله لر
(١٤) فيومئذ وقعت الواقعة (١٥) وانشقت السماء فهى يومئذ واهية
اولوقتده واقعه لر اوقوع بوله (يعنى قيامت قائم) وسما منشق اولوب اولكونده
سمانك قوت واستحكامى قالميوب ضعيف اوله
(١٦) والملك على ارجائها ويحمل عرش ربك فوقهم يومئذ ثمانية ❊
وملكلر سمانك اطرافنده امر الهى يه منتظر ايكن سما منشق اولدقده ربك تعالينك
ملكلرك فوقنده اولان عرشنى اولكونده سكز ملائكه تحميل ايده ❊ دينلديكه
حالا حاملان عرش درت ملك اولوب اوقتده سكز ملك اوله على رواية اول
سكزدن مراد ملائكه نك صفلريدركه عددنى الله تعالى بيلور
(١٧) يومئذ تعرضون لا تخفى منكم خافية ❊ اولكونده حساب ايچون
الله تعالى يه عرض اولنورسكز عملاركزدن الله تعالى يه برشى خفى اولمز
(١٨) فاما من اوتى كتابه بيمينه فيقول هاؤم اقرؤا كتابيه (١٩)
انى ظننت انى ملاق حسابيه ❊ اول كيمسه كه كتاب اعمالى صاغ الندن ويريله
سرورندن ديه كه باق اوقويك بوكتابمى (كه بن كناهكار ايكن بنم كناهلرم يازلمش
عجب غير بنك كتابميدر) بن ظن ايتدمكه بكا حساب ملاقى اوله جقدر
(٢٠) فهو فى عيشة راضية (٢١) فى جنة عالية (٢٢) قطوفها دانية ❊
اول كيمسنه رضايه مقارن عيش وصفاده وقصرلرى بلند ومرتفع جنتده كه
ميوه لرى يقين اولمغله قائم وقاعد ايريشور
(٢٣) كلوا واشربوا هنيئا بما اسلفتم فى الايام الخالية ❊ انلره دينوركه
اول جنتك ميوه وشرابندن اكل وشرب ايدك عافيت اولسون اول سببدنكه
دنياده اعمال صالحه ايشلدكز وسيجاق كونلرده صائم اولديغكز ايدى
(٢٤) واما من اوتى كتابه بشماله فيقول يا ليتنى لم اوت كتابيه (٢٥)
ولم ادر ما حسابيه ❊ واما شول كمسنه كه كتابى صول طرفندن ويريله
اول كمسنه ديركه نوليدى كتابم ويرلميدى وحسابم نه شى اولديغنى بيلميدم
(٢٦) يا ليتها كانت القاضية ❊ كاشكى دنياده ميت اولمش ايكن ابدى موتا
حكمنده قالوب حيات بولميدم
(٢٧) ما اغنى عنى ماليه (٢٨) هلك عنى سلطانيه ❊ بنم مالم عذابدن

برشی دفع ایتمدی بنم ناس اوزره قدرت وتسلطم بندن زائل اولدی
(٢٩) خذوه فغلوه (٣٠) ثم الجحيم صلوه ❊ (الله تعالی جهنم
زبانیلرینه امر ایدرکه) انلری اخذ ایدوب اللرینی بوینلرینه باغله یك صکره
جهنمه ایصال ایدك
(٣١) ثم في سلسلة ذرعها سبعون ذراعا فاسلكوه ❊ صکره التمش
ذراع طولنده بر زنجیر ایله بتون وجودنی طورطوب صاریك
(٣٢) انه كان لا يؤمن بالله العظيم ❊ زیرا اول عظمتلو الله تعالی یه
ایمان ایتمزدی
(٣٣) ولا يحض على طعام المسكين ❊ وفقرایه طعام ویرمکه رغبت ایتمزدی
(٣٤) فليس له اليوم ههنا حميم (٣٥) ولا طعام الا من غسلين (٣٦)
لا يأكله الا الخاطؤن ❊ اولکونده انکچون هیچ حمایت ایدر اولمز وطعام دخی
اولمزانجق اهل نارك اتشدن اریوب وجودلرندن آقان مزخرفدرکه انی انجق
خطاء شرکده اولنلر اکل ایدرلر
(٣٧) فلا اقسم بما تبصرون (٣٨) وما لا تبصرون ❊ (اجسام واشباح
که) سزانی مشاهده ایله کوررسز اول شیئله و(ارواح وساٸره که مغیباتدن اولمغله)
سز انی کورمزسز اول شیئله (یعنی سزه حاضر وغائب هرشیئله) قسم ایدرمکه
(٣٩) انه لقول رسول كريم ❊ اول قرأن عندالله مکرم بر رسولك
قرائتیدر (اول محمد یا جبریل علیه السلام اوله)
(٤٠) وما هو بقول شاعر قليلا ما تؤمنون ❊ اول قرأن شاعر قولی
دکلدر قلیلکز دخی اکا ایمان ایتمزسکز
(٤١) ولا بقول كاهن قليلا ما تذكرون ❊ کاهن قولی دخی دکلدر
آزیکز دخی انی تفکر وتذکر ایتمزسکز
(٤٢) تنزيل من رب العالمين ❊ اول قرأن عالملرك ربسی طرفندن
جبریل علیه السلام لسانیله انزال اولمشدر
(٤٣) ولو تقول علينا بعض الاقاويل (٤٤) لاخذنا منه باليمين (٤٥)
ثم لقطعنا منه الوتين ❊ اکر محمد علیه السلام بعض اقوالی کندندن
دوزوب بزه اسناد ایدیسه بزانی قدرت ییمزله اخذ ایدوب صکره قلبنك طمرینی
قطعله هلاك ایدردك

(٤٦) فما منكم من احد عنه حاجزين ❊ سزدن برکسنه بوقدرکه
محمد علیه السلامدن عفو بزی منع ایده
(٤٧) وانه لتذكرة للمتقين ❊ واول قرأن متقیلره موعظه درکه اندن
منتفع اولورلر
(٤٨) وانا لنعلم ان منكم مكذبين ❊ وبز بیلورزکه سزدن قرأنی
تکذیب ایدر واردر
(٤٩) وانه لحسرة على الكافرين (٥٠) وانه لحق اليقين ❊ واول
قرأن کافرلره حسرتدر (که قیامتده مصدقلرك اجرودرجه‌لرینی کوردکلرنده
تحسر ایدرلر) واول قرأن حق الیقین من طرف الله منزلدر
(٥١) فسبح باسم ربك العظيم ❊ ربك جل شانه‌نك اسمیله تسبیح وانی
تقدیس وشکر وثنای عظیمله یاد ایله

— ٧٠ — سورة المعارج مكية وهی اربع واربعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم
(١) سأل سائل بعذاب واقع (٢) للكافرين ليس له دافع (٣)
من الله ذي المعارج ❊ برکسنه نزول ایده جك عذابی استه دی اول عذاب
کافرلرایچوندرکه انی انلردن دفع ایدر یوقدر اول عذاب انلره (جنتده دوستلرینه
حاضر ایتدیکی) بلند درجه صاحبی الله تعالادندر ❊ دینلدیکه اول عذابی
استه ین نضربن الحارث ایدیکه مسجد شریف قپوسنه کلوب الهی اکر محمد حق
سویلدیکی سنك طرفکدن ایسه بنم باشمه طاش یاغدر دیدی یاخود ابوجهل
ایدیکه (فاسقط علينا كسفا من السماء) دیمشیدی علی قول پیغمبر علیه السلام
ایدیکه کفاره عذاب نزولنی استعجال ایتدی
(٤) تعرج الملئكة والروح اليه في يوم كان مقداره خمسين الف
سنة (٥) فاصبر صبرا جميلا ❊ منتهای امر اولان سدرة المنتهی
یاعرشه دك اولکونده ملائکه وجبریل علیه السلام یا ارواح فواضل صعود ایدرکه
(یوریه رك کیدن آدمه کوره) الك مقداری دنیاسنه سیله اللی بیك ییلق یولدر
امدی یا محمد انلرك عذاب سؤالیله اولان استهزا واذالرینه اضطراب قلب
ایتمیه رك صبر ایله
(٦) انهم يرونه بعيدا (٧) ونريه قريبا ❊ کافرلر قیامتی امکاندن

بعید کوررلر بزانی یقین کوررز
(٧) یوم تکون السماء کالمهل (٨) وتکون الجبال کالعهن (٩)
ولا یسئل حمیم حمیما ✵ اولکونده که سما زیت طورطوسی کبی یاخود اریمش
کمش کبی اوله وجبال انواع رنکلو صوف کبی پارچه پارچه اوله واولکونده براقربا
براقربانك حالندن سؤال ایتمز اولور
(١٠) یبصرونهم یود المجرم لو یفتدی من عذاب یومئذ ببنیه (١١)
وصاحبته واخیه (١٢) وفصیلته التی تؤویه (١٣) ومن فی الارض
جمیعا ثم ینجیه ✵ قیامتده اقربا بربرلرینی کوره لر (لکن هرکس کندو عمللریله
مؤاخذه اولنملریله نفسلریله مشغول اوله لر) اولکونك عذابنده مجرملر تمنی ایده لرکه
عندنده عزتلو اولان اولادینی وزوجه سنی وقرنداشنی وهمدمی اولان اقرباسنی
وبلکه یربوزنده اولان جمیع خلایقی عوض وفدا ایدوب کندو اول عذابدن
نجات بوله یدی
(١٤) کلا انها لظی (١٥) نزاعة للشوی ✵ انك تمنی ایتدیکی کبی
اولمز نار جهنم یالکلودر که انك جلدینی احراقله نزع ایدوب ینه کرارا ومرارا
حالنه عودت ینه احراق اولنمق ابدی زائل اولمز
(١٦) تدعوا من ادبر وتولی ✵ حقدن یوز چویرن وطاعتدن اعراض
ایدن کمسه یی آتش دعوت ایدوب کندویه جذب ایده
(١٧) وجمع فاوعی ✵ ومالی جمع ایدوب صندوغه حبسله حق اللهی منع
ایده نی دخی آتش جذب ایدر
(١٨) ان الانسان خلق هلوعا ✵ انسان مال جمعنه حریص واداء حقوقه
بخیل خلق اولندی
(١٩) اذا مسه الشر جزوعا (٢٠) واذا مسه الخیر منوعا ✵ چونکه
بروجهله فقر وضرر ایرشسه فریاد وجزع ایدیجیدر ووسعت وخیر واقع اولسه
بخل وامساك ایدیجیدر
(٢١) الا المصلین (٢٢) الذین هم علی صلوتهم دائمون ✵ انجق اهل
نماز اولوب نمازلرینه مداوم انسانلر بوحال اوزره دکللردر
(٢٣) والذین فی اموالهم حق معلوم (٢٤) للسائل والمحروم ✵
وشونلر که سائل فقرا وسائلك ایتموب غنی طورنده اولان فقرا ایچون مالرنده

زکات وصدقات موظفه دن اولان حق معلومیدر
(٢٦) والذین یصدقون بیوم الدین ✵ وانلر که روز جزانك وقوعنی
تصدیق ایدوب نشانهٔ تصدیق اولان طاعت وعبادته قائم اولورلر
(٢٧) والذین هم من عذاب ربهم مشفقون ✵ وشونلر که ربلرینك
عذابندن خوف ایدرلر
(٢٨) ان عذاب ربهم غیر مامون ✵ زیرا نقدر طاعت ایدرلرسه ده
ربلرینك عذابندن امین اولمز
(٢٩) والذین هم لفروجهم حافظون (٣٠) الا علی ازواجهم او ما
ملکت ایمانهم فانهم غیر ملومین ✵ شونلر که زوجه لرینك ومالك
اولدقلری جاریه لرینك غیریدن فرجلرینی حفظ ایدرلر انلر زوجه وجاریه لرینه
تقربده لوم اولنمزلر
(٣١) فمن ابتغی وراء ذلك فاولئك هم العادون ✵ کیمکه بوزوجه
وجاریه دن ایلروسنی طلب ایده (یعنی لواطه واستمناع کبی) اول کمسه لر حلالدن
حرامه متجاوزلردر
(٣٢) والذین هم لاماناتهم وعهدهم راعون ✵ وانلر که انلر ایچون
امانت اولنان مال واسرار حفظنه والله تعالی وناس ایله ایتدکلری عهد وپیمانه
مراعات ایدیجیلردر
(٣٣) والذین هم بشهاداتهم قائمون ✵ وانلر که شهادتلرینه حقله
قائم اولورلر یاخود اقامت شهادت ایدرلر
(٣٤) والذین هم علی صلاتهم یحافظون ✵ وشونلر که نمازلرینك سنن
وارکان واداسنده رعایتی محافظه ایدرلر
(٣٥) اولئك فی جنات مکرمون ✵ بوصفتلرله موصوف کمسنه لر جنتلرده
نعم لا یحصی ایله مکرملردر
(٣٦) فمال الذین کفروا قبلك مهطعین (٣٧) عن الیمین وعن الشمال
عزین ✵ بوکافرلره نولدیکه سنك طرفکه سرعتله کلوب یمین وشمالکده
بلوك بلوك اوتررلر
(٣٨) ایطمع کل امرئ منهم ان یدخل جنة نعیم ✵ ایا طمع می ایدرلرکه
انلردن هربری مؤمنلر کبی جنت نعیمه داخل اوله لر

(٣٩) كَلَّا اِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ✵ انلرك زعم وطمعلرى كبى انلره
جنته دخول بوقدر بزانلرى بيلدكارى نطفهٔ الودهدن خلق ايتدك (كه انك عالم
قدسه مناسبتى يوقدر بركسه كه لوث كدورتدن صاف اولميوب اخلاق
ملكيه ايله تخلق ايتميه اوكسه جنته دخوله مستعد اولمز)
(٤٠) فَلَا اُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ اِنَّا لَقَادِرُونَ (٤١) عَلٰى اَنْ
نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ✵ مشرق ومغربلرك ربى جل
شانه يه قسم ايده رمكه بزقادرز انلرى هلاك ايدوب انلردن خيراو خلقى انلره
بدل ايده لم اراده مزده بزه سبقت وغلبه ايدر اولمز
(٤٢) فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتّٰى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِى يُوعَدُونَ ✵
انلرى ترك ايله باطللريله مشغول اولوب دنيالريله اويناسونلرتا كه وعد اولندقلرى
كونده عذابه ملاقى اوله لر
(٤٣) يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْاَجْدَاثِ سِرَاعًا كَاَنَّهُمْ اِلٰى نُصُبٍ يُوفِضُونَ ✵
اولكونده (دعوت اسرافيل عليه السلامله) قبرلردن سرعتله چيقوب كويادنياده
ديكلمش بتلرينه كيدر كبى سرعتله كيده لر
(٤٤) خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِى كَانُوا يُوعَدُونَ ✵
انلرك ندامت وحسرتدن كوزلرينى خشوع وكندولرينى ذل وحقارت استيعاب
ايده ودنياده كه اشته بو اول كوندر كه بوعذاب انلره وعد اولنمشيدى

— ٧١ — (سورة نوح عليه السلام مكية وهى تسع وعشرونه آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) اِنَّا اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِهِ اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَاْتِيَهُمْ
عَذَابٌ اَلِيمٌ ✵ بز نوحى قومنه ارسال ايدوب ديديككه طوفان ياآخرتده
عذاب اليم كلمزدن مقدم قومكى قورقود
(٢) قَالَ يَا قَوْمِ اِنِّى لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ✵ نوح عليه السلام انلره ياقوم
بن سزكچون عذاب ظاهردن قورقودیجی يم ديدى
(٣) اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوهُ وَاَطِيعُونِ ✵ الله تعالى يه عبادت وعذابندن
خوف وبنم امر ونهيمه اطاعت ايده سز
(٤) يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ اِلٰى اَجَلٍ مُسَمًّى اِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ
اِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ✵ تاكه الله تعالى (اسلامكزدن مقدم

ايشلديككز بعض) كناهكزى مغفرت ايدوب اجل مسماكز وقتنه دك سزى
وسعت رزقله تأخير ايده الله تعالينك تقدير ايتديكى وقت كلدكده اجلكزتأخير
اولنمز اكر انى بيلوب ايمان ايدر سكز
(٥) قَالَ رَبِّ اِنِّى دَعَوْتُ قَوْمِى لَيْلًا وَنَهَارًا (٦) فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِى
اِلَّا فِرَارًا ✵ نوح عليه السلام ديديكه يارب بن قوممى كيجه وكوندز طاعت
وعبادته دعوت ايتدم بنم دعوتم انجق انلرك ايمان وطاعتدن فرارلرينى آرتردى
(٧) وَاِنِّى كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا اَصَابِعَهُمْ فِى آذَانِهِمْ
وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَاَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ✵ هر بارسن انلرى
مغفرت ايتمك ايچون انلرى توحيد وطاعته دعوت ايتدمسه دعوتمى ايشتممك
ايچون پارمقلرينى قولقلرينه طوتديلر وبنى كورممك ايچون ثيابلريله باشلرينى
اورتديلر وكفرلرنده اصرار ايله بكا تبعيتدن استكبار ايتديلر
(٨) ثُمَّ اِنِّى دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا (٩) ثُمَّ اِنِّى اَعْلَنْتُ لَهُمْ وَاَسْرَرْتُ
لَهُمْ اِسْرَارًا ✵ بعده انلرى آشكار ايمانه دعوت ايتدم صكره انلرى اعلان
صونله دعوت ايتدم وبردبر چاغروب اسرار اولهرق انلرى كزلو دعوت ايتدم
(١٠) فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ اِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ✵ انلره ديدمكه ربكز تعاليدن
مغفرت طلب ايدككه انك تائبلره مغفرتى بليغدر ✵ ديلديكه الله تعالى قوم نوحدن
يغمورى قطع ونسالرينى عقيم ايتدى انلر اول بليهدن تخليص ايچون نوح
عليه السلام انلره استغفارله امر ايتدى ✵ مرويدركه فاروق رضى الله تعالى عنه
بوآيتى استدلال ايله استسقا بى استغفاره حصر ايتمشيدى
(١١) يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا (١٢) وَيُمْدِدْكُمْ بِاَمْوَالٍ وَبَنِينَ
وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ اَنْهَارًا ✵ تاكه اول الله تعالى سمادن سزه
لزوملى قدر يغمور كوندروب واموال واولاد ايله امداد ايده وسزكچون ميوهلو
بوستانلر وايچنده نهرلر ويره
(١٣) مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلّٰهِ وَقَارًا (١٤) وَقَدْ خَلَقَكُمْ اَطْوَارًا ✵ سزه
نولديكه الله تعالينك عظمتنه اعتقاد وانك احسانى رجا وعقابندن خوف ايتمزسز
حال بوكه اول سزى منيدن صكره علقه صكره مضغه ايله طوركزى تمام خلق ايتدى
(١٥) اَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ طِبَاقًا (١٦) وَجَعَلَ الْقَمَرَ
فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ✵ كورمزمیسكزكه الله تعالى يدى

كوكلرى طبقه طبقه نيجه خلق ايتدى ودنيا ده وسائر سمواتده قمرى نور قيلدى
وشمسى وجه ارضدن ظلمت ليلى ازاله ايدر ضيادار چراغ قيلدى
١٧ وَاللّٰهُ اَنْبَتَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ نَبَاتًا ١٨ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
اِخْرَاجًا ❊ والله تعالى سزك اصلكز آدم عليه السلامى نبات كبى ترابدن خلق
ايتدى بعده بنه موتكزله ترابه اعاده وقيامتده اندن اخراج ايدر
١٩ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ بِسَاطًا ٢٠ لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا
فِجَاجًا ❊ والله تعالى ارضى سزكچون بساط قيلدى تاكه اندن يوللر آچوب
حاجتلر كزه كيده سز
٢١ قَالَ نُوحٌ رَبِّ اِنَّهُمْ عَصَوْنِى وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ
اِلَّا خَسَارًا ❊ نوح عليه السلام ديديكه يارب فقراى قومم دخى بكا عاصى اولوب
آخرتده انجق خسرانلرينى آرتره جق مال وولدلرى اولان كيمسه لره تابع اولديلر
٢٢ وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًا ❊ واول مال وولد صاحبلرى رؤسا اسافلى
جلب وبنى ايذايه تحريضله مكر كبير ايتديلر
٢٣ وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ اٰلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا ٢٤ وَلَا يَغُوثَ
وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ❊ واول رؤسا اسافله ديديلركه الهه لركزه عبادتى ترك ايتميك
خصوصا ود وسواع ويغوث ويعوق ونسر نام بش آلهه كزك عبادتنى ترك ايتميك
❊ ديناديكه آدم عليه السلامله نوح عليه السلام بيننده بش صالح كيمسه كلوب
بواش عدد بتلر انلرك اسمى ايدى انلرك وفاتنده اتباعلرى تبركا انلرك صورتلرينى
تصوير ايتديلر صكره مرور زمانله ناس انلره طابمغه باشلديلر بعده اول صورتلر
عربه انتقال ايتمكله هر قبيله انلرك برينى انتخاب ايدوب اله اتخاذ ايتديلر ودى
قبيلهٔ بنى كلب وسواعى همدان ويغوثى مذحج ويعوقى مراد ونسرى بنى حمير
الهه اخذ ايدوب معبود ايدنديلر
وَقَدْ اَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ اِلَّا ضَلَالًا ❊ بو رؤسا واصنام چوق كيمسه يى
آزدرديلر يارب بو ظالملرك هلاك وعذابنى زياده ايله
٢٥ مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ اُغْرِقُوا فَاُدْخِلُوا نَارًا ٢٦ فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ
مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَنْصَارًا ❊ اول قوم نوح كناهلرى سببيله طوفانله غرق اولنوب
ناره ادخال اولنديلر انلرى عذاب اللهدن منع ايدر ناصر بولمديلر
٢٧ وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْاَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ❊

ونوح عليه السلام ديديكه يارب كافرلردن يريوزنده كلوب كيدوب دور
ايدر كيمسه براقمه
٢٨ اِنَّكَ اِنْ تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا اِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ❊
يارب اكر سن انلرى ترك ايدرسك مؤمن قوللريكى دخى اضلال ايدرلر وانلردن
انجق فاجر وكفرده بليغ اولاد تولد ايدر
٢٩ رَبِّ اغْفِرْ لِى وَلِوَالِدَىَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِىَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ اِلَّا تَبَارًا ❊ يارب بنى مغفرت ايت وبابام (لمك بن متوشلخ)
وانام (شمخا بنت انوش) ومؤمن اولديغى حالده بنم بيتمه ومسجدمه وسفينه مه
داخل اولان كيمسه لرى والى يوم القيام ايمانه كلن رجال ونسايى مغفرت ايله
وظالملرك هلاكنى زياده ايله

— ٧٢ — (سورة الجن مكية وهى ثمان وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

حزب ٣

١ قُلْ اُوحِىَ اِلَىَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا اِنَّا سَمِعْنَا قُرْاٰنًا عَجَبًا
٢ يَهْدِى اِلَى الرُّشْدِ فَاٰمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا اَحَدًا ❊ يا محمد ديكه
(تهامه ده بطن نخله ده نصيبيندن يدى ياطقوز) نفر جنيلر بنم صباح نمازنده
قرأن اوقودغمى ايشتدكلرى بكا وحى اولندى اول جنيلر محللرينه رجوعلرنده
قوملرينه ديديلركه تحقيق بز كلام بشره بكزمز عجيب ودين ودنيانك صلاح
وصوابنه هدايت ايدر بر قرأن ايشتدك اكا ايمان ايدوب من بعد ربمز عزشانه يه
برشيئى شريك ايتمز
٣ وَاَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ❊ وانى تصديق
ايتدككه بزم ربمزك عظمتى مجانستدن منزهدركه مشرك وكفارك زعم ايتدكلرى
زوجه وولد اتخاذ ايتمز
٤ وَاَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللّٰهِ شَطَطًا ❊ وبزم جاهل ونادان
مرده مز الله تعالى يه زوجه وولد اسناديله افترا ايدرلر
٥ وَاَنَّا ظَنَنَّا اَنْ لَنْ تَقُولَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ❊ و بز ظن
ايدر دككه انس وجندن الله تعالى يه كيمسه كذب وافترا ايتمز (قرأنى ايشتديكمزده
كاذب اولدقلرينى بيلدك)
٦ وَاَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْاِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ

رَهَقاً ❊ بعض مخوف مكانده رجال ناس جنيلرك رجالندن مدد طلب ايدرلردى بناء عليه جنيلر كبرلرينى آرتررلردى * منقولدركه زمان جاهليتده عربدن بركسنه برمخوف بيابانده قالسه اول واديك جنيلرى سفهاسندن رؤساسنه صغنورم دير ايدى كويا انكله امين اولوردى جنيلر انسانك اول استعاذه سنى ايشيدوب فخر وكبر ايدرلردى

٧ وَاَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللّٰهُ اَحَداً ❊ اى جنيلر سزك ظنكزكبى انسانك كافرلرى دخى الله تعالى هيچ برموتايى جزا ايچون بعث ايتمز ظن ايتديلر

٨ وَاَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَساً شَدِيداً وَشُهُباً ❊ كالاول بز سمايه استراق سمع ايچون كتمك استدك بكرزده بز سمايى قوى محافظه ومانع ملكلر له طولمش وجنيلرى رجم ايچون معين آتشدن شهابلر بولدق

٩ وَاَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْاٰنَ يَجِدْ لَهُ شِهَاباً رَصَداً ❊ محمد عليه السلامك بعثندن مقدم بز سماده ملكلرك كلامنى ايشتمك ايچون برمحلده اوتررايدك شمدى كيمكه استماع قصدنى ايدرسه كندوينى رجم واحراق ايچون حاضر شهابى بولور

١٠ وَاَنَّا لَا نَدْرِى اَشَرٌّ اُرِيدَ بِمَنْ فِى الْاَرْضِ اَمْ اَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَداً ❊ بيلمزكه سمانك استراق سمعدن محافظه اولنمسنده ارضده اولان انسانه شرمى اراده اولندى ياخود ربلرى تعالى انلره خيرمى اراده ايتدى

١١ وَاَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذٰلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَداً ❊ وبزم جنسمزدن مؤمن صالحلر واردر وانلردن دون قوم واردركه (انلر قدريه ومرجيه ورافضيه وسائر كبى) متفرق طريق ومذهبلرده اولمشزدر

١٢ وَاَنَّا ظَنَنَّا اَنْ لَنْ نُعْجِزَ اللّٰهَ فِى الْاَرْضِ وَلَنْ نُعْجِزَهُ هَرَباً ❊ وبز يقينا بيلدككه يريوزنده نحاده اولسق ياسكون وثبات يامقاومت يافرار ايله الله تعالينك امرنك نفوذنى عاجز ايتمكه قادر دكلز

١٣ وَاَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدٰى اٰمَنَّا بِهِ فَمَنْ يُؤْمِنْ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْساً وَلَا رَهَقاً ❊ وقتاكه بز سبب هدايت اولان قرآنى ايشديكمزده بزاكا ايمان ايتدك كيمكه ربسنك واحد انيتنه ايمان ايده اول كمسنه عملى اجرنك نقصان اولمسندن ياخود عملى محوايله ظلم اولنمسندن خوف ايتمز

١٤ وَاَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ اَسْلَمَ فَاُولٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَداً ❊ وبزم قومزده موحد مسلمانلر وتوحيددن اعراض ايدنلر دخى واردر اول كيمسه كه مسلم موحددر اول كروه راه رشده طالبلر اولمغله مقصدلرينه نائل اولورلر

١٥ وَاَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَباً ❊ اما اول طريق حق وتوحيددن عدول ايدنلر جهنمى يارلتمغه چيرا حطب اولديلر

١٦ وَاَنْ لَوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَاَسْقَيْنَاهُمْ مَاءً غَدَقاً ❊ وبكا وحى اولندىكه اكر جن وانس طريق حق وايمان اوزره مستقيم اولسه لر بز انلرى وسعت معيشتله سرفراز ايده رز

١٧ لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَاباً صَعَداً ❊ تاكه بز انلرى تجربه ايده لم (كه وظائف شكرى نيجه ادا ايدرلر) اول كمسه كه ربسنك نعمتنى ياد وشكرينى ادادن اعراض ايده اول انى عذاب شاقه يه اوغرادر (كه انك اكا طاقتى اولمز)

١٨ وَاَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلّٰهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللّٰهِ اَحَداً ❊ ومسجدلر الله تعالايه مخصوصدر الله تعاليدن غيرى يه عبادت ايتميك * دينلديكه مساجدله مراد ارضك كليسيدركه پيغمبر عليه السلامه جمله ارض مسجد اولمشدر

١٩ وَاَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللّٰهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَداً ❊ وقتاكه عبدالله اولان محمد عليه السلام (بطن نخله ده) نمازه طوروب قرائت ايتدكده جنيلر انك قرائتنى استماعله جمع اولوب ازدحامه قريب اولديلر

٢٠ قُلْ اِنَّمَا اَدْعُوا رَبِّى وَلَا اُشْرِكُ بِهِ اَحَداً ❊ مشركاره ديكه بن انجق ربم تعالى يه عبادت ايدوب هيچ احدى اكا شريك ايتمم

٢١ قُلْ اِنِّى لَا اَمْلِكُ لَكُمْ ضَرّاً وَلَا رَشَداً ❊ ديكه بن سزى خذلانه ياهدايته ايرشدرمكه مالك دكلم اكا انجق الله تعالى مالكدر

٢٢ قُلْ اِنِّى لَنْ يُجِيرَنِى مِنَ اللّٰهِ اَحَدٌ وَلَنْ اَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَداً ❊ ديكه اكر بن خطا ايدرسم الله تعالينك عذابندن بنى قورتارر كيمسه اولمز وبن الله تعاليدن غيرى صغنه جق كمسنه بيلمم وبولمم

٢٣ اِلَّا بَلَاغاً مِنَ اللّٰهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَاِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَداً ❊ بنم وسعمده اولان انجق الله تعالى طرفندن مأمور اولديغم رسالاتى تبليغدر كيمكه الله تعالى يه ورسوله عاصى اولورسه

انکچون تأبید انار جهنم وار در

٢٤ حتی اذا رأوا مایوعدون فسیعلمون من اضعف ناصرا واقل
عددا ❊ تاکه وعد اولندقلری عذابی کوره لر (وقعهٔ بدر کبی یاآخرتده)
اولزمان بیلورلر که یاردیجیده ضعیف وعددده قلیل کیمدر ❊ دینلدیکه مشرکلر
پیغمبر علیه السلامك مؤمنلردن ناصرنی ضعیف وعددلرینی قلیل کوردکلرنده
بر برلرینه محمدك معاونلری اهمال اتمش دیدکلریله بوآیت کریمه نازل اولدی

٢٥ قل ان ادری اقریب ماتوعدون ام یجعل له ربی امدا ❊
(مشرکلرك وعد اولنان عذاب نوقت کلوردیو سؤاللرنده) سن دیکه اول موعود
عذاب کله جکنی بیلورم لکن وقتنی بیلمسم که یقینمیدر یاخود ربم جل شانه
انی تأخیر می ایدر

٢٦ عالم الغیب فلا یظهر علی غیبه احدا ❊ غیبی بیلیجی الله تعالادر
علمی اکا مخصوص اولان غیبه برکمسنه یی مطلع ایتمز

٢٧ الا من ارتضی من رسول فانه یسلك من بین یدیه ومن خلفه
رصدا ❊ مکر که رسولدن اختیار ایتدیکی کمسنه یه اول غیبك بعضنی بیلدیره که
اکا معجزه اوله الله تعالی اول رسولك او کنجه اردنجه انی محافظه ایدر ملکلر یوریدر

٢٨ لیعلم ان قد ابلغوا رسالات ربهم واحاط بما لدیهم واحصی کل
شیء عددا ❊ تاکه (جبرائیل علیه السلام وملکلر نزول وحی وقتنده) ربلری
تعالینك رسالتلرینی تغییر وتبدیلسز تبلیغ ایتدکلرینی اول رسول بیله واول رسول
وملکلرك عندنده اولان شیئی الله تعالانك علمی محیطدر وخلق ایتدیکی اشیانك
(قطرهٔ یغمور وبیابان ریکی کبی وسائرك) عددینی بیلور

— ٧٣ — (سورة المزمل مكية وهى تسع عشرة آية)

بسم الله الرحمن الرحیم

١ یا ایها المزمل قم اللیل الا قلیلا ❊ ای کلیم بورنمش
پیغمبر یاخود ای نبوت بارنی یوکلنمش نبی کیجه قالق نماز قیل مکر اول کیجه نك
قلیلنده او یو یاسن

٢ نصفه او انقص منه قلیلا ❊ اول نمازکی کیجه نك نصفی یاخود اندن
آزنقصانله که اول ثلثی اولور

٣ او زد علیه ورتل القرآن ترتیلا ❊ یاخود نصفك اوزرینه زیاده

ایله که انك نهایتی ثلثان اولور وقرآنی حروفنی بیان ایده رك قرائت ایله که
ایشیدنلره حروفنی تعداد ممکن اوله ❊ دینلدیکه کلیم یا چارشبه صاریلوب نماز
قیلاردی اوحالده وحی کلکله بویله خطاب اولندی علی روایة وحیله انسیت
ایدنجیه دك دهشتندن صاریلوردی وابتدای اسلامده کیجه نمازی فرض اولوب
ثلثان ونصف وثلث ایله مخیر قلنمشیدی

٤ انا سنلقی علیك قولا ثقیلا ❊ بز سنك اوزرکه تکالیف شاقه یی
مشتمل اعز کلامی وحی والقا ایده رز که اول قرآندر ❊ اندهاولان امر ونهی ووعد
ووعید واخلاق واحکام وسائر تکلیفات مأمورلره حمل کراندر

٥ ان ناشئة اللیل هی اشد وطئا واقوم قیلا ❊ کیجه ساعتنده
نمازه قیامده اکرچه خواب وراحتی ترکله رنج وکلفت وار ایسه ده قلوب
وخواطرك تشویشدن فراغتیله متوجه محراب عبادت اولمق ولسان قلبه
موافقتله قرآن اوقمق نشاط واخلاصه اتم واکملدر

٦ ان لك فی النهار سبحا طویلا ❊ کوندزلرده سنکچون دور ودراز
خلقك اموریله اشتغال اولمغله کیجه تهجدنه توجه اولیدر

٧ واذکر اسم ربك وتبتل الیه تبتیلا ❊ ربك عزشانه نك اسمنی
صلوة وقرائت وتسبیح وتهلیل وسائرله یاد ایله وخلقدن انقطاع ایله اکا توجه ایله

٨ رب المشرق والمغرب لا اله الا هو فاتخذه وکیلا ❊ مشرق
ومغربك ربی اول الله تعالیدر که اندن غیری اله یوقدر جمیع امورکه انی
وکیل اتخاذ ایله

٩ واصبر علی مایقولون واهجرهم هجرا جمیلا ❊ ومشرکلرك
تکذیب واذاسنه صبرایت وانلردن عزلت ایدوب جزالرینی الله تعالی یه
تفویض ایت

١٠ وذرنی والمکذبین اولی النعمة ومهلهم قلیلا ❊ سنی تکذیب
ایدن غنا وتنعم صاحبلری صنادیدی بکاحواله ایله وانلره برازمهلت ویر ❊ بو منطوق
آیت کریمه آز زمانده انلرك صنادیدی بدرده هلاك اولدیلر

١١ ان لدینا انکالا وجحیما ١٢ وطعاما ذاغصة وعذابا الیما ❊
انلر ایچون آخرتده بزم عندمزده آماده بندکران ونار محرقه وبوغازده قالور
طعام زقوم وعذاب الیم واردر

(١٣) يَوْمَ تَرْجُفُ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَهِيلًا ۞ نصف
اولكونده كه ارض وجبال حركت وزلزل ايدوب طاغلر پرا كنده اوله رق
اقار قوم كبى سيلان ايدر
(١٤) اِنَّا اَرْسَلْنَا اِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا اَرْسَلْنَا اِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۞
اى اهل مكه بز سزه محمد عليه السلامى رسول كوندردك كه قيامتده اول سزى
بنم توحيدمه دعوتنده اجابت وامتناعكزه شهادت ايده‌جه كه موسى عليه السلامى
فرعون رسول كوندردك ايدى
(١٥) فَعَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَاَخَذْنَاهُ اَخْذًا وَبِيلًا ۞ فرعون اول
رسوله عاصى اولمغله بزانى شدتله اخذ ايدوب غرق ايلدك
(١٦) فَكَيْفَ تَتَّقُونَ اِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا (١٧) السَّمَاءُ
مُنْفَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ۞ اى مشركلر اكر كفراوزره قالورسكز كندكزى
عذابدن نيجه قورتارر سكز اولكونده هيبت وشدتدن صبيانك صاچلرى آغارر
آسمان منشق اولوب وعدالله اشلنور
(١) اِنَّ هٰذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ اِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا ۞ بو آيتلر نامه پند
وعبرتدر كيمكه بونلرله متعظ اولوب سبيل تقوايه سلوك ايدرسه ربنه تقرب ايدر
(١٩) اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ اَنَّكَ تَقُومُ اَدْنَى مِنْ ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ
وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ اَنْ لَنْ تُحْصُوهُ
فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَؤُا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ عَلِمَ اَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضٰى
وَاٰخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْاَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاٰخَرُونَ يُقَاتِلُونَ
فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَاقْرَؤُا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَقْرِضُوا اللّٰهَ
قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرًا وَاَعْظَمَ
اَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞ محمد سن واصحابكدن سنكله
بيله اولان طائفه كيجه‌نك ثلثاندن اقلنى وكاهى نصفنى يا ثلثنى قائم اولديغكزى
ربك جل شانه بيلور الله تعالى ايل ونهارك ساعاتنى تقدير وتعداد ايدر وبيلورركه
كيجه دن اوزريكزه فرض اولان واوليسانك ساعاتنى تعداد وتمييز ايده ميوب
مشقت چكرسز بناء عليه الله تعالى سزه قيامى تركه رخصت وانى عفوه عودت
ايتدى امدى كيجه ده سزه آسان اولانى اوقويك يعنى قولايكز قدر نماز قيلك
الله تعالى بيلديكه سزدن بعضكز خسته اولوب قيام ليلدن عاجزاولورو آخر

برقوم دخى الله تعالينك فضلندن تجارت يا تحصيل علم ايچون يولجى اولور
وبر آخر قوم دخى فى سبيل الله جهاد وقتال ايدر بونلر دخى كيجه نماز قيلمقدن
عاجز اولورلر امدى وجوب طريقيله اولميه رق قولايكز رتبه كيجه نمازينى قيلك
ياخود آيتلردن قولايكز قدر بر وايكى واوچ وزياده آيتلر اوقويك وفرض اولان
نمازى قيلك وواجب اولان زكاتى وبرك وزكاتدن ماعدا اموالكزدن خيراته
نيت خالصه ايله تصدق ايدك ونفسكز ايچون خيراتدن تقدم ايتديككز شيئى
آخرتده عندالله بولورسكز اول شى اجر جهتيله خير اوزياده يوكدر الله تعاليدن
كناهكزك مغفرتنى طلب ايدك الله عظيم الشان تائب وطالب مغفرت اولانى
عفو ورحمت ايدیجيدر * ديلديكه مقدم تهجد فرض ايدى بعده صلوة خمسه
ايله انك وجوبى نسخ اولدى

— ٧٤ — (سورة المدثر مكية وهى ستة وخمسون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) يَا اَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ (٢) قُمْ فَاَنْذِرْ ۞ اى جامهٔ نبوت وكمالات
نفسانيله بورنمش قالق كفارى عذاب اللهله اخافه ايله ياخود اى دثار ديديلن
ثوبه بورنمش قالق كفارى انذار ايله * ديلديكه افندمز عليه السلام حرا طاغنده
ايكن بر صدا ايشيدوب نظر ايتديكه آسمانله زمين بيننده هيئت عظمتله بر ملك
كرسى اوزره اوتورر خوفندن سعادتخانه‌سنه كلوب خديجه رضى الله تعالى عنهايه
بنى چارشب ايله اورت بيوردى بو حالده ايكن جبريل عليه السلام كلوب
(يا ايها المدثر) ايله خطاب ايلدى
(٣) وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۞ وربك عزشانه‌يه تعظيم ايت * ديلديكه بو كلام
شريفك نزولنده وحى ايدوكنى يقينا بيلوب تكبير ايتدى زيرا شيطان بويله امر ايتمز
(٤) وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ۞ وثيابكى الوائدن تطهير ايت ياخود ثيابكى كوتاه ايله
(كه صنادیدعرب مشابه اولمسون) ياخود نفسكى اخلاق ذميمه دن پاك ايله
(٥) وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ۞ جمله ذنوبدن احترازايله اولديغك كبى تقواده اول
(٦) وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ۞ عملكك كثرتيله الله تعالى يه امتنان ايتمه ياخود مالكى
بر كمسه‌يه ويروب اندن زياده طلب ايده‌يم ديمه
(٧) وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۞ ربك تعالينك رضاسيچون مشقت تكاليفه واذاى
مشركينه صبر ايت

(٨) فَاِذَا نُقِرَ فِى النَّاقُورِ (٩) فَذٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ (١٠) عَلَى
الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ❊ صور نفخ اولندیغی زمان اولکون کافرلره بر مجنتلو
دشوار کوندر انلره آسانلق اولمز
(١١) ذَرْنِى وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا (١٢) وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ❊ بنم
یالکز خلق ایتدیکم کمسه‌نك امرینی بکا ترك ایله که بن اکا انتقامه کافی یم (اول
ولید بن مغیره در) بن اکا کثیر وممدود مال ویردم * دینلدیکه انك طقوز بیك
مثقال کشی ویاز قیش میوه ویرر طائفده بوستانی ومکه ایله طائف بیننده دوه
واسب وقیون وعبید وجواریسی واریدی
(١٣) وَبَنِينَ شُهُودًا (١٤) وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا ❊ واکا اوغللر ویردمکه
انکله مکه‌ده برابر متنعم ایدیلر وانك عمر وجاهنی بسط ایتدم (حتی ریحانهٔ قریش
دیو ملقب ایدی * دینلدیکه انك اون یادخی زیاده اوغللری واریدی انلردن
خالد وعماره وهشام نام اوچ اوغللری اسلامه کلدی
(١٥) ثُمَّ يَطْمَعُ اَنْ اَزِيدَ (١٦) كَلَّا اِنَّهُ كَانَ لِاٰيَاتِنَا عَنِيدًا ❊ بوندن
صکره اول ویردیکمدن زیاده ایتمه‌مزی طمع ایدردی حاشا دخی زیاده ایدردکم
زیرا اول ولید آیتلرمزه معاند ومکذب اولدی * دینلدیکه بو آیت کریمه نزولندن
صکره مال واولادی نقصان بوله‌رق هلاك اولدی
(١٧) سَاُرْهِقُهُ صَعُودًا ❊ اکا صعود عذابنی تکلیف ایدرم * دینلدیکه
صعود جهنمده بر جبلدرکه یتمش ییلده چیقیلور اهل ناری زبانیلر تیمور زنجیرلر ایله
اوکندن چکوب واردندن دمور چوماقلرله اوره‌رق انك اوزرینه چیقارورلر
واشاغی براغوب ینه بو منوال اوزره چیقاروب آته‌رق عذاب ایدرلر
(١٨) اِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ (١٩) فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ (٢٠) ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ
قَدَّرَ ❊ اول ولید ایشتدیکی قرآنی طعن ایچون بعض تفکر ایدوب کلام
حاضرلادی اکا لعنت اولسونکه نیجه فکر وتقدیر ایتدی تکرار تکرار لعنت
اولسونکه نه کونه کلام ملاحظه ایتدی * مرویدرکه ولید بن مغیره لعنه الله
پیغمبر علیه السلامك سورهٔ مؤمن حم‌یك اولندن اوقودیغنی ایشیدوب قومنه
کلدکده دیدیکه والله بن محمددن بر کلام ایشتدمکه انس وجن کلامی دکلدر
انده اولان حلاوت وطراوت بر کلامده اولمز معلومکه اول عالی وغالب اولور
مغلوب اولمز دیو مبالغه مدح ایتدی قریش انك بومدایحنی ایشتدکلرنده ولید

ایمانه کله‌جك دیو خوف ایتدیلر قرداشی اوغلی ابوجهل اکا کیدوب حمیت
جاهلیت اوزره کلام غیرت آمیز بسطیله قرآنی سحردر دیدرمکله صنادید
تحسینله طاغیلوب کتدیلر
(٢١) ثُمَّ نَظَرَ (٢٢) ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ (٢٣) ثُمَّ اَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ❊
صکره تکرار امر قرآنه نظر ایدوب طعن ایده‌جك برشی بوله مدیغندن
چهره‌سنی اکشادوب آلنی بورشدردی بعده حق وپیغمبر علیه السلامدن یوز
چوروب منا بعتدن استکبار ایتدی
(٢٤) فَقَالَ اِنْ هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ (٢٥) اِنْ هٰذَا اِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ❊
ودیدیکه محمدك بوسویلدیکی انجق سحره‌دن تعلیم اولنور کلامدر بو کلام انجق
قول بشردر کلام الله دکلدر
(٢٦) سَاُصْلِيهِ سَقَرَ (٢٧) وَمَا اَدْرٰيكَ مَا سَقَرُ ❊ بزانی سقره آته‌رز
اول سقرنه ایدوکنی سکا نه‌شی بیلدردی
(٢٨) لَا تُبْقِى وَلَا تَذَرُ (٢٩) لَوَّاحَةٌ لِلْبَشَرِ ❊ اول سقر بر آتشدرکه ابتدا
اوزرنده اولان دریدن باشلیوب صکره جمله بدنی یاقرباقی برشی براقزینه درعقب
اولکی هیئته اعاده وینه افنا ایتمکده دائمدر
(٣٠) عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ❊ اول جهنم اوزره مسلط خازن نار اون طقوز
ملك واردر (که رئیسلری مالکدر اما زبانیلرك عددینی الله تعالیدن غیری کیمسه
بیلمز* منقولدرکه یهوددن برکروه خزانهٔ جهنمك عددینی پیغمبر علیه السلامدن
سؤال ایتدیلر ایکی کره پارمقلریله اشارت ایدوب ایکنجیده باش پارمغنی یومدیلر
بو آیت کریمه انی تصدیق ایتمکله اول یهودلر دخی مطابق قول توریة
دیو تسلیم اولدیلر
(٣١) وَمَا جَعَلْنَا اَصْحَابَ النَّارِ اِلَّا مَلٰئِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ اِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ
كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ
اُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ
مَاذَا اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِى مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ
جُنُودَ رَبِّكَ اِلَّا هُوَ وَمَا هِىَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْبَشَرِ ❊ بز جهنم خازنلرینی اویله
عظیم الجثه قوی البنیه ملکلر قیلدك (که بریسی دفعهٔ برالیله یتمش بیك کیمسه‌یی
جهنمده دیلدیکی مکانه براقمغه قادردر) وانلرك عددینی اون طقوز قیلدقکه (انلر

اولقدرجن وانسك تعذيبنه قادر اولمزلر ديو) كفار الداهلر تاكه اهل كتاب قرأنى
توريته موافق بولوب يقينا تصديق ايدهلر واهل كتابك تصديقيله مؤمنلرك
ايمانى زياده اوله واهل كتاب ومؤمنلر انك عددنده شك ايتميهلر وقلبلرنده شك
ونفاق اولنلرومكه مشركلرى ديهلركه الله تعالى بوعدد غريب مثليله نهشى
مراد ايتدى بونك كبى الله تعالى ديلديكنى خذلانه القا وديلديكنى راه راسته
هدايت ايدر ربك جل شانه اهل نارى تعذيب ايچون خلق ايتديكى زبانيه
ملكلر بنك عددينى انجق كندى بيلور كه انى تعدادده قادر اولمزواول سقر
انجق انسانلر ايچون تذكره وموعظهدر * روايت اولنديكه آيت سابقده
اون طقوز خازن ذكرينى ابوجهل ايشتدكده قريشه ديديكه محمدخازن جهنمى
اون طقوز ديور سزشجيع آدملر اولغله اول خزنهنك بر ينه سزدن اون كسه
كفايت ايتمزمى ديدى ابواسود الجمحى بن انلرك اونى صاغ اوموزمه طقوزينى
صول اوموزمه آلوب سزلك اوكلريكزچه صرط اوزره كيدوب جنته كيرهرزديدى
بناء عليه بوآيت كريمه نازل اولدى
(٣٢) كَلَّا وَالْقَمَرِ (٣٣) وَالَّيْلِ اِذْ اَدْبَرَ (٣٤) وَالصُّبْحِ اِذَا اَسْفَرَ
(٣٥) اِنَّهَا لَاِحْدَى الْكُبَرِ (٣٦) نَذِيرًا لِلْبَشَرِ ۞ اويلهدكلدركه بركسه
اول سقرى انكار ايدهبيله قرونهارك عقبنجه كيدن ليل وعالمى روشن ايدن صبح
حقيچون اول سقر جهنمك دركات كبيرندن بيدرناسى قورقوديجيدر
(٣٧) لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ اَنْ يَتَقَدَّمَ اَوْ يَتَاَخَّرَ ۞ اول سقر سزدن خيره تقدم
مراد ايدهنه وخيردن تأخر مراد ايدهنه نذيردر
(٣٨) كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ (٣٩) اِلَّا اَصْحَابَ الْيَمِينِ ۞ اصحاب
يميندن ماعدا هرنفس كافره عمل سيئهسى سببيله نارده محبوسدر * زيرا اصحاب
يمين كناهلريله محبوس دكلدر بلكه الله تعالى انلرى مغفرت ايدر
(٤٠) فِى جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ (٤١) عَنِ الْمُجْرِمِينَ (٤٢) مَا سَلَكَكُمْ
فِى سَقَرَ ۞ اول اصحاب يمين جنتلرده مشركلره سؤال ايدهلركه سزى نهشى
سقره سلوك ايتدردى
(٤٣) قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ (٤٤) وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ (٤٥) وَكُنَّا
نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ (٤٦) وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ (٤٧) حَتّٰى اَتٰينَا
الْيَقِينُ ۞ اول مشركلر ديهلركه بز دنياده نماز قيلنلردن اولمدق وفقرايه

ويرلمسى واجب اولان اطعامى ايدر اولمدق وشان محمد عليه السلامه طعن
وغيبته شروع ايدنلرله بيله اولدق وقيامتى تكذيب ايدردك تا بزه موت كلنجهيه دك
(٤٨) فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ۞ انلره شافعلرك شفاعتى نفع ايتمز محالدر
(٤٩) فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ۞ انلر نوادكه قرأن ونصيحتدن
اعراض ايديجيلردر
(٥٠) كَاَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ (٥١) فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ۞ اول كفار كويا
ارسلاندن خوف ونفرتله قچار يبان حمارى كبى قرأن استماعندن نفرت وفرار ايدرلر
(٥٢) بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ اَنْ يُؤْتٰى صُحُفًا مُنَشَّرَةً ۞ بلكه انلردن
هر برينه مهرسز كشاده صحيفهلر ويرلمك استرلر (كه انده اى فلان محمد
عليه السلامه تابع اول ديو يازلمش اوله)
(٥٣) كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْاٰخِرَةَ ۞ انلرك استدكلرى اولمزكه انلر آخرتدن
خوف ايتمزلر وبنه ايناتمزلر
(٥٤) كَلَّا اِنَّهُ تَذْكِرَةٌ (٥٥) فَمَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ ۞ حقاكه اول قرأن انكله
متعظ اولمق مراد ايدهنه بر بليغ پند ونصيحتدر
(٥٦) وَمَا يَذْكُرُونَ اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ هُوَ اَهْلُ التَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ۞
اول قرأنله انجق الله تعالينك مراد ايتديكى كمسنه متعظ ومتذكر اولور اشته
اول كمسنه الله تعالى يه مخالفتدن اتقايه ومغفرته شايان واهلدر

— ٧٥ — (سورة القيمة مكية وهى تسع وثلثون آية)

حزب ٤

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) لَا اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ (٢) وَلَا اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ۞ يوم
قيامتله قسم ايدهرم واول نفسله قسم ايدهرمكه اول طاعتدن نقدر اجتهاد
ايتديسهده ينه نفسنه دائما تقصير ايتدك ديو لوم ايدر يا نفس مطمئنهدركه
نفس امارهيى لوم ايدر
(٣) اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَلَّنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ ۞ آيا انسان ظن ايدرميكه
بز انك بعدهده كمكلرينى جمع ايتميهلم * مرويدركه عدى بن ابى ربيعه ديديكه
يا محمد قيامت نيجه اولور بكا خبر وير پيغمبرمز عليه السلام خبر ويردكده عدى
اكر اول كونى كورسهمده اينانمم كه بوطاغلمش كمكلر نيجه جمع اولور ديمكله
بوآيت كريمه نازل اولدى

(٤) بلى قادرين على ان نسوى بنانه ❊ بلى پارمقلرك اوجلرنده كى
اوفق كوكلرى دخى جمع وتسويه ايتمكه قادرز
(٥) بل يريد الانسان ليفجر امامه ❊ بلكه انسان اوكنده اولان بعث
وحسابى تكذيب مراد ايدر
(٦) يسئل ايان يوم القيمة ❊ اول كيمسه استهزا طريقيله سؤال ايدر كه
قيامت نوقت اولور
(٧) فاذا برق البصر (٨) وخسف القمر (٩) وجمع الشمس
والقمر ❊ الله تعالى بيورر كه اول وقت كوز خيره لنوب وقمرك ضياسى كيدوب
وشمسله قمر جمع ومغربدن طوع وبحره ملاقى اولورلر
(١٠) يقول الانسان يومئذ اين المفر ❊ اولكونده انسان نره يه قاچه لم ديرلر
(١١) كلا لا وزر (١٢) الى ربك يومئذ المستقر ❊ قاچه جق محل
يوقدر اولكونده ناسك قرار كاهى نزد خدادر (كه جنت اربابى جنتده جهنم
اصحابى جهنمده قرار ايدر)
(١٣) ينبؤ الانسان يومئذ بما قدم واخر ❊ اولكونه انسانه مقدم
صاغلغنده اشلدكى خير وشر وموتندنصكره براقديغى مال وعمل خبر ويريلور
(١٤) بل الانسان على نفسه بصيرة (١٥) ولو القى معاذيره ❊ بلكه
انسان هرنقدر عذر القا وكناهنى ستر ايدهيم ديرسه دخى كندو نفسى اوزرينه كندو
بصيرتى وجوارحى وحالى اقوال وافعالنه شهادت ايدوب حساب وجزا اولنور
(١٦) لا تحرك به لسانك لتعجل به ان علينا جمعه وقرآنه ❊ يا محمد
سكا قرآن وحيى تمام اولمزدن مقدم انك اخذ وحفظيچون عجله ايدوب لسانكى
تحريك ايتمه كه اول قرآنى قلبكده جمع وقرائتنى لسانكده اثبات ايتمك بزم عهدهمزده در
(١٧) فاذا قرأناه فاتبع قرآنه (١٨) ثم ان علينا بيانه ❊ بز سكا
قرآنى جبريل لسانيله قرائت ايتديكمزده سن اكا اتباعله تكرار ايله تا كه ذهنكده
قرار بولسون صكره سكا مشكل اولانى بيان ايتمك بزم عهدهمزده در
(١٩) كلا بل تحبون العاجلة (٢٠) وتذرون الآخرة ❊ اى انسان
سزك ظنكز كبى دكلدر بلكه سز عجله ايله كيديجى دنيايه محبت ايدرسز وآخرت
باقى يى ترك ايدرسز
(٢١) وجوه يومئذ ناضرة (٢٢) الى ربها ناظرة ❊ اول قيامت كوننده
انبيا واوليا ومؤمنلرك يوزلرى تابان وضيادار اولوب ربلرى تعالى يه حجابسز نظر

ايديجيلردر ❊ على رواية ادنى اهل الجنة دائما جنتك نعمت وحور وغلمانلرينه
نظرله آرام ورا حتده درلر واكرم اهل الجنة صباح واخشام رؤيت جمال ايله
متلذذ ومسرورلردر اول اوتادك اورادى اللهم انى اسئلك النظر الى وجهك
الكريم در ❊ هر كس بهشت آرزويى دارد وعاشق ❊ جز آرزوى ديدن ديدار ندارد
(٢٣) ووجوه يومئذ باسرة (٢٤) تظن ان يفعل بها فاقرة ❊
واولكونده عبوس ومظلم يوزلر واردر ظن ايدرسن كه داهيهٔ عظيمه حولهسندن
كوكلرى قيرلمشدر
(٢٥) كلا اذا بلغت التراقى (٢٦) وقيل من راق ❊ آخرتدن غفلتله
دنيايه كوكل ويرمك اولمز چقان روح حلقومه يقين كلدكده حاضر اولنلره
ديديله كه طبيب حاذق يا افسونجى كيمسه وار ميدر
(٢٧) وظن انه الفراق ❊ اول محتضر ظن يقين ايده كه اكا نازل اولان
دنيادن فراقيدر
(٢٨) والتفت الساق بالساق ❊ وموت شدتندن محتضرك بالدرلرى
بربرينه طولاشور
(٢٩) الى ربك يومئذ المساق ❊ اولكونده جزا ايچون سوق اولنه جق
مكان ربك تعاليك طرفنه در
(٣٠) فلا صدق ولا صلى (٣١) ولكن كذب وتولى ❊ اول تصديق
ايدوب صدقهٔ زكاتى وفرض اولان نمازى ادا ايتمدى بلكه قرآنى تكذيب
ايدوب راه حقدن يوز چويردى
(٣٢) ثم ذهب الى اهله يتمطى ❊ صكره تكذيب وتولى ايتدمديو
صالنه رق اهلنه كيتدى
(٣٣) اولى لك فاولى (٣٤) ثم اولى لك فاولى ❊ شدت موت سكا
سزادر (اى ابو جهل) والملو عذاب قبر دخى لايقدر صكره هول قيامتده شاياندر
بعده خلود جهنمده حقكدر مكررا ويل سكا
(٣٥) ايحسب الانسان ان يترك سدى ❊ منكر بعث اولان انسان ظن
ايدرميكه اويله مهمل ومعطل ترك اولنوب تكليف وجزا اولنميه
(٣٦) الم يك نطفة من منى يمنى ❊ اول انسان منيدن برقطره دكلميديكه
رحمه دوكلدى

٣٧ ثم كان علقة فخلق فسوى ❋ صكره اول منى علقه اولوب الله تعالى
اندن انسان خلق واعضاسنى تعديل ايتدى
٣٨ فجعل منه الزوجين الذكر والانثى ❋ واول منيدن اركك وديشى
ايكى صنف خلق ايتدى
٣٩ أليس ذلك بقادر على ان يحيى الموتى ❋ بونلرى خلق ايدن
الله تعالى قيامتده موتايى احيايه قادر اولمزمى (بلى قادردر)

—٧٦— (سورة الدهر وسورة الانسان مكية وهى احدى وثلثون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

١ هل اتى على الانسان حين من الدهر لم يكن شيئا مذكورا ❋
آدم عليه السلام (مكه ايله طائف بيننده چاموردن ياپلمش) لاشئ رقالب اولوب
قرق سنه زمان روح نفخ اولنميه رق بويله كالدى كچدى
٢ انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج نبتليه فجعلناه سميعا بصيرا ❋
بزبنى آدمى رجلك بياض مرأه نك صارى قاريشق نطفه دن خلق ايتدك ياخود نطفه
وعلقه ومضغه ايله طوردن طوره تحويله خلق ايتدك وانى اختيار مزله ايشيدیجى
وكوريجى قيلدق (كه آيتلرمزى ايشتمكده ودليللرمزى كورمكده متمكن اوله)
٣ انا هديناه السبيل اما شاكرا واما كفورا ❋ بز اول انسانه هدايت
وضلالت يوللرنى كوستردك ياشاكر اولوب اعمانه كلە ياكفور اولوب ضلالتده قاله
٤ انا اعتدنا للكافرين سلاسل واغلالا وسعيرا ❋ بز كافرلر ايچون
زنجيرلر و بوينلرينه لاله لر وعذاب جهنم دائمى يى آماده ايلمشزدر
٥ ان الابرار يشربون من كأس كان مزاجها كافورا ❋ آخرتده
صادق ومطيع مؤمنلر كاسه دن كافور ايله مزج اولمش شراب ايچرلر
٦ عينا يشرب بها عباد الله يفجرونها تفجيرا ❋ اول كافور
برچشمه دركه الله تعالى نك خاص قوللرى انكله ممزوج شرابى ايچوب اول
پيكارى ديلدكلرى محله آقيدرلر
٧ يوفون بالنذر ويخافون يوما كان شره مستطيرا ❋ انلر دنياده
طاعتده اولان نذرلرينه وفا ايدرلردى كه قيامت كوننده اشكار وممتد اولان
محنت وشدتدن قورقارلردى
٨ ويطعمون الطعام على حبه مسكينا ويتيما واسيرا ❋ وانلر

الله تعالى يه محبتلرندن طعامك قلتى واكا احتياجلرى وار ايكن فقرايى ويتيمى
واسيرى اطعام ايدرلردى
٩ انما نطعمكم لوجه الله لا نريد منكم جزاء ولا شكورا ❋ (لسان حال
يامقال ايله اول اطعام ايتدكلرينه ديرلرديكه) بو اطعاممز سزه انجق لوجه الله در
سزدن انكيچون مكافات وتشكر مراد ايتمزز
١٠ انا نخاف من ربنا يوما عبوسا قمطريرا ❋ زيرا بز ربمز جل شانه نك
عذابندن قورقارز اول كونده كه انك شدتندن يوزلر ترش وعبوس اولور
❋ روايت اولنديكه بو آيات كريمه لر حضرت على رضى الله تعالى عنه حقنده
نازل اولديكه بركون افندمز عليه السلام انك خانه سنى تشريفلرنده حسن وحسين
رضى الله تعالى عنهمايى خسته كوروب على وفاطمه رضى الله تعالى عنهمايه
نذر ايليك كه بو اوغلار يكز شفا ياب اولسون على رضى الله تعالى عنه قرض
يا عملى اجرتيله برمقدار شعير تدارك ايدوب اوچ كون صيامه نذر ايتديلر واقع
حال سبطين مكرمين شفا بولمغله اول شعيرك ثلثنى افطار ايچون نان طبخ ايدوب
والدينى صائم اولديلر اخشام افطاره قريب برفقير كلوب آچلغى بيان ونان
طلب ايتدكده نانى اكا ويروب اندن داد مقصدزين آچ ياتديلر فرداسى كالاول
ثلث شعيرى دخى اكمك ياپوب افطار ايده جكلرى آنده بريتيم ظهور وحالنى
افاده ايتمكله انى دخى اكا ويروب آچ قالديلر كذلك ثلث اخر شعيرك اكمكى دخى
اوچنجى كون افطارنده براسيره بو وجهله اعطا واطعام اولنوب صو ايله
افطار ايتديلر الله تعالى بونلرك حالنى بيان بيوردى
١١ فوقيهم الله شر ذلك اليوم ولقيهم نضرة وسرورا ❋ الله تعالى
انلرى اول قيامت كوننك شر وشدتندن حفظ ايدوب وجهلرينه بشاشت
وقلبلرينه سرور احسان ايده
١٢ وجزيهم بما صبروا جنة وحريرا ❋ وانلرك طاعت وايثار طعامده
صبرلرى سببيله جزالرى جنتك ميوه لرى وحرير لباسلريدر
١٣ متكئين فيها على الارائك لا يرون فيها شمسا ولا زمهريرا ❋
اول جنتده سريرلر اوزره متنعم اوتوره لر انك هواسى معتدل وروشن اولوب
شمسه محتاج اولمغله انلر انده حرارت وبرودت كورمزلر
١٤ ودانية عليهم ظلالها وذللت قطوفها تذليلا ❋ وجنت اشجارنك

كولكه‌لرى اكا يقين اولوب ميوه‌لرى انلره رام اولوب قياما وقعودا اكا ير شورلر
(١٥) وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِآنِيَةٍ مِنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا (١٦)
قَوَارِيرَ مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ۞ وانلر (كوچك و بيوك) كمشدن بللور كبى
ايچلرى كورينور كاسه ودستيلرله طواف اولنورلر كه ساقيلر انلرك
استدكلرى قدر ويرورلر
(١٧) وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ۞ وانلر جنتده طرب
ويريجى زنجبيل ايله ممزوج شرابله سقى اولنورلر
(١٨) عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا ۞ اول جنتده بر پيكار دخى واردر كه اسمى
سلسبيلدر (اهل جنتك اطاعتنده اولمغله محله استرلرسه اورايه كيدر)
(١٩) وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا
مَنْثُورًا ۞ وانلرى كنجلكده دائم متغير اولمز ولدانلر طواف ايدرلر سن انلرى
كور ديكك زمان صدفدن صاچلمش براق اينجولر ظن ايدرسن
(٢٠) وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ۞ جنتده قنغى طرفه نظر
ايدرسك انده وصفه كلمز نعمتلر وملك واسع كوررسن
(٢١) عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ
وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ۞ اول اهل جنتك لباسى يشل ديبادن
اينجه وقالين ثوبلردر وكمشدن بيلزكلر طاقنورلر و ربلرى تعالى انلرى غل وغشدن
پاك شرابله سقى ايدر * دينلديكه بو نوع آخر وجله شرابلردن اعلا اولوب
شاربنى ماسوى اللهدن اعراض وجمال باكمال مطالعه‌سى دولتنه ميل ايتدرمكله
صدد نفيده مخصوص وصدر بناء عليه سقى الله تعالى يه اسناد وطهور ايله وصف اولندى
(٢٢) إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ۞ بو مذكور نعمتلر
سزكچون اعماللكزه مكافات اولوب سعيكز مقبول اولدى
(٢٣) إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ۞ يا محمد بز سكا قرآنى حكمت
مقتضاسنجه سوره بسوره آية بآية تنزيل ايتدك
(٢٤) فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا ۞ ربك تعالينك
حكمى اوزره تبليغ رسالتده سكا نصرت ويرنجه‌دك كفار اذاسنه صبر ايله وانلردن
كناه وكفران ارتكابنه دعوت ايدنلره اطاعت ايتمه * دينلديكه عتبة بن ربيعه
پيغمبر عليه السلامه ديديكه بو دعوتدن فراغت ايله سكا قزيمى بلا مهر ويره‌يم

نصف

ووليد بن مغيره اولديغى دينلدن رجوع ايله سكا استدكك قدر مال ويره‌يم
ديملريله بو آيت كريمه نازل اولدى
(٢٥) وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۞ ربك تعالينك اسمنى صباح
واخشام متصل ذكر ايله
(٢٦) وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ۞ وكيجه‌نك بعضنده
اخشام و ياتسو نمازنى ادا ايدوب بعده زمان طويل ليلده تهجد نمازى قيل
* دينلديكه بو حكم پيغمبر عليه السلامه واجب واصحابنه مستحب اولدى
(٢٧) إِنَّ هَؤُلَاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ۞
كافرلر عجله كچيجى دنيايى سورلر اول كران شدتلو قيامت كوننى ملاحظه
ايتميوب ورالرينه ترك ايدرلر
(٢٨) نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا ۞
بز انلرى خلق ايدوب مفصللرينى بر برينه بند وشدله محكم ايتدك اكر ديلرسك انلرى
اهلاك ايله يرلرينه انلر كبيلرينى بدل ايده‌رز يا انلره بدل بر اهل طاعت خلق ايده‌رز
(٢٩) إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا ۞ تحقيق بو سوره
پند وموعظه دركيمكه ديلرسه بوننكله متعظ اولوب خير وطاعتله ربنه
تقرب طريقنى اخذ ايده
(٣٠) وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞
سز انكله متنصح اولمزسز مكركه الله تعالى سزك متعظ اولمكزى مراد ايده
الله تعالى هر شيئك ارباينى بيلور وحكمتنى اجرا ايدر
(٣١) يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۞
الله تعالى ديلديكنى رحمتيله جنته ادخال ايدر وكافرلر ايچون آخرتده
عذاب اليم اماده ايلدى

— ٧٧ — (سورة المرسلات مكية وهى خمسون آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
(١) وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا (٢) فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا (٣) وَالنَّاشِرَاتِ
نَشْرًا (٤) فَالْفَارِقَاتِ فَرْقًا (٥) فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا (٦) عُذْرًا
أَوْ نُذْرًا ۞ (بو آيات كريمه لر قسم اولمغله مفسرين رحمهم الله تعالى بو بابده
وجوهله معنالر ويرمشلر بو قسملر ملائكه يا ربحه اولديغى حالده) امر ونهى

كتابلر ايله كوندرلمش ملكلر يا ييدرپى اسن رياح حقيچون * وامتثال امر الهى
وآياتله شدتلو كيدن ملكلر يا برقومك عذابنده شدتلو كيدن رياح حقيچون *
وخاص وعامه يه كتب وشرايعى طاغيدن ملكلر يا راحت بخش ملايم اسن
روزكارلر حقيچون * وحكم الهيله حق وباطلى وخير وشرى فرق ايدن ملكلر
يا بلوتلرى سورن روزكارلر حقيچون * وپيغمبران عليه السلامه كتب ووحى
القا ايدن ملكلر يا اولى الابصاره موجب ذكر حق اولان رياح حقيچون * اول
كتب ووحى القا ايدن ملكلر ويا موجب ذكر اولان رياح كناهلرندن توبه
واعتذار ايدنلر ايچون رحمت ومعاندلر ايچون انداردر
(٧) اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ * تحقيق قيامتك كلسنه وانده وقوعنه
وعد اولنان شيلر البته اوله جقدر
(٨) فَاِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ (٩) وَاِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ (١٠) وَاِذَا الْجِبَالُ
نُسِفَتْ (١١) وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ * اول وعد اولزمان واقع اولور كه
يلدزلرك نورى كيدوب محو اولور وسما منشق اولور وطاغلر يرلرندن پراكنده
اولور وپيغمبرلر امتلرينه شهادته جمع اولور
(١٢) لِاَىِّ يَوْمٍ اُجِّلَتْ * دينور كه بونلر قنغى كون ايچون تأخير اولنديلر
(١٣) لِيَوْمِ الْفَصْلِ (١٤) وَمَا اَدْرٰيكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ * اولكون
ايچونكه انده مؤمن وكافر بينى فصل اولنور اول فصل كوننك مثلى كورنمش
اولمغله انك كنهنى نيجه بيلورسن
(١٥) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * واى اولكونده اولكونى تكذيب ايدنلره
(١٦) اَلَمْ نُهْلِكِ الْاَوَّلِينَ (١٧) ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْاٰخِرِينَ * مقدمكى قوم نوح
وعاد وثمودى بز هلاك ايتمدكمى وصكره كى كفار مكه يى دخى انلره تابع ايدرز
(١٨) كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ (١٩) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * بز مجرملره
بويله ايش ايدرز بو وعيدى تكذيب ايدنلره اولكون غايت محنتدر
(٢٠) اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ (٢١) فَجَعَلْنَاهُ فِى قَرَارٍ مَكِينٍ * بز سزى
بر ذليل صودن خلق ايتمدكمى كه انى براستوار محلده يعنى رحمده قرار ايتدردك
(٢٢) اِلٰى قَدَرٍ مَعْلُومٍ (٢٣) فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ (٢٤) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكَذِّبِينَ * بز انى ولادته دك مقدار معلومه تقدير ايتدك بز اكا كمال قدرتله
قادرلرز بو قدرته اينانميانلره اولكون بلاى عظيمه در

(٢٥) اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاتًا (٢٦) اَحْيَاءً وَاَمْوَاتًا * بز ارضك ظهرينى
ديريلره وبطننى موتايه مجمع قيلمدقمى
(٢٧) وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِىَ شَامِخَاتٍ وَاَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا (٢٨) وَيْلٌ
يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * اول ارضده محكم وبلند طاغلر قيلدق وسزه طاتلو صولر
ايچوردك بونلرى بيلوب الله تعالينك نعمتنى تكذيب ايدنلر ايچون اولكونده
وادئ جهنم واردر
(٢٩) اِنْطَلِقُوا اِلٰى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ * انلره اول دنياده تكذيب
ايتديككز عذابه كيدك دينور
(٣٠) اِنْطَلِقُوا اِلٰى ظِلٍّ ذِى ثَلٰثِ شُعَبٍ (٣١) لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ اللَّهَبِ
(٣٢) اِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ (٣٣) كَاَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ * جهنمك
اوچ شعبه صاحبى اولان دخانى كولكه سنه كيدك كه اول كولكه جهنمك
حرارت وعلوندن برشى منع ودفع ايتمز كه جهنم عظيم بنالر مثللو قغلجملر آتر
كويا صارى دوه لردر * ديلديكه اول اوچ شعبه كافرلرك برى فوقنده برى
صاغنده برى صولنده در
(٣٤) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * بو صفتده اولان جهنمى تكذيب ايدنلر ايچون
اولكونده مشقت عظيمه واردر
(٣٥) هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُونَ (٣٦) وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ (٣٧)
وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * بو اولكوندر كه انلرى دهشت وحيرت احاطه
ايدوب بعض محلده سويلمزلر واعتذاره اذن دخى اولمز بونلرى تكذيب ايده نك
اولكونده واى حالنه
(٣٨) هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْاَوَّلِينَ * بو كون محق ايله مبطل بينى
فصل اولنه جق كوندر كه سزى ومقدم كچن منكر بعثلرى جمع ايدرز
(٣٩) فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ (٤٠) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * اكر
بنم عذابمدن قورتلمق ايچون سزك بر حيله كز وار ايسه ايدك عذابى تكذيب
ايدنلره حيله ايله عذابدن قورتليوب اولكونده ويل عذابى واردر
(٤١) اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِى ظِلَالٍ وَعُيُونٍ (٤٢) وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ * متقيلر
جنتده اغاجلرك كولكه سنده وكنار چشمه لرده آرزو ايتدكلرى ميوه لرله متنعملردر
(٤٣) كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (٤٤) اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى

الْمُحْسِنِينَ (٤٥) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ٭ وانلره دينور كه جنتك طعام
وشرابندن اكل وشرب ايدك دنياده ايشلديككز اعمال صالحه سببيله انلر سزه
هضم وعافيتدر مؤمنين محسنينه بز بويله جزا ايده رز بو جنت نعمتلريني تكذيب
ايدنلر ايچون نه قبيح كوندر اولكون
(٤٦) كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا اِنَّكُمْ مُجْرِمُونَ (٤٧) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ٭
اى بو نعمتلرى تكذيب ايدن كافرلر بهائم كبى مدتى قليل دنياده اكل وشرب ايله
يكيك كه سز مجرملر سزاى واى اولكونده مكذبلره كه نفسلريني عذاب اليمه آتديلر
(٤٨) وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ (٤٩) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ٭
انلره مسلمان اولوب نماز قيلك دينلديكچه قبول اسلام ايدوب نماز قيلمازلردى نفرت
اولكونده مكذبلره دنلكه شرف اسلامه نائل اولمديلر
(٥٠) فَبِاَىِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ٭ انلر معانئ شريفه يى مشتمل بو قرآن
كريم وكلام قديمه ايمان ايتمدكلرندنصكره قنغى كتب سماويه نك كلامنه
اينورلر ٭ دينلديكه بو محلده آمنا بالله ديمك كركدر

— ٧٨ — (سورة النبأ مكية وهى احدى وار بعون آية)

جزء ٣٠

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ (٢) عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ (٣) الَّذِى هُمْ فِيهِ
مُخْتَلِفُونَ ٭ اهل مكه انكار اوزره اختلاف ايتدكلرى خبر عظيمدن سؤال
ايدرلر ٭ اول خبر عظيم قرآن كريم اوله انده اختلافلرى سحر وشعر وكهانت
واساطير ياخود خبر عظيم بعث اوله انده اختلافلرى بعضيسى (ان هى الاحياتنا
الدنيا) ديوكليا انكار ايتديلر وبعضيسى (بل هم فى شك منها) ديوشكده اولديلر
وبعضيسى (هؤلاء شفعاؤنا عندالله) ديو اصناملرينك شفاعتنه مغرورا قرآن
كريمه تابع اولمديلر واول سؤال بربرلرينه يا پيغمبر عليه السلامه ياخود مؤمنلره
اوله وسائل اهل مكه ايدوكى مشهور در باسائر كفره اوله وازدياد علم ايچون
مؤمنلر درديمش دخى وار وبو سؤال واختلاف افندمز عليه السلام قرآنى
اوقيوب قيامتله انذار ودعوتى آشكار ايتدكلرى وقتده اوله
(٤) كَلَّا سَيَعْلَمُونَ (٥) ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ٭ حقا كه انلر يقينده
موتلرى حالنده وقبرده وصكره قيامتده اختلاف وبطلانلريني بيلورلر
(٦) اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهَادًا (٧) وَالْجِبَالَ اَوْتَادًا (٨) وَخَلَقْنَاكُمْ

اَزْوَاجًا ٭ بز ارضى سزه قرار كاه اولمق ايچون فراش مبسوطه وطاغلرى
ارضه استحكام ايچون ميخلر قيلمدقمى وسزى نسل ايچون اركك ودیشى خلق ايتدك
(٩) وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا (١٠) وَجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا (١١) وَجَعَلْنَا
النَّهَارَ مَعَاشًا ٭ واويقوكزى بدنكزه آرام وقواى حيوانيه كزه راحت
وكيجه يى سزه لباس قيلدق (يعنى ظلمتى ستر ايدوب خلوتده استعدادنه كوره
عبادت وتوجه ايدرسز) وكوندزى وقت معاش قيلدق (انده معيشت
تحصيلى ايچون كشت وكذار ايدرسز)
(١٢) وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا (١٣) وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ٭
واوزريكزه محكم واستوار خلل وفرجه سز يدى آسمان بنا ايتدك وانده پارلاق
ومنير چراغ يعنى آفتاب خلق ايتدك
(١٤) وَاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ٭ وصيقوب ياغدريجى بلوتلردن
آقيجى صولر انزال ايتدك
(١٥) لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا (١٦) وَجَنَّاتٍ اَلْفَافًا ٭ تاكه اول صوايله معاشه
شايان غداى وشعير وسائر حبوبات واوتلر وباغچه لرده بربرينه متصل اغاجلر بيتره لم
(١٧) اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا (١٨) يَوْمَ يُنْفَخُ فِى الصُّورِ فَتَاْتُونَ
اَفْوَاجًا ٭ تحقق خلايق بيننى فصل ايدن قيامت كونى الله تعالى نك حكميله
ناسك محاسبه ومجازاتى وقتى مقرردر اولكون نفخهٔ ثانيه نفخ اولندقده كروه كروه
محشره كلورسكز ٭ بو كروهلر حقنده دينلمشدركه بوامتدن اوله رق اون درلو
اولور نماملر ميمون صورتنده حرام ييئلر خنزير صورتنده مرابحه ييئلر يوزلرى
اوزره سورينه رك وحكمنده ظلم ايدنلر اعمى وكنديسى وايشنى بكنوب كسه يى
وانك ايشنى بكنميوب عجب ايدنلر صاغر ودلسز وعمليله عامل اولميوب قولى فعلنه
مخالف اولان عالملر ديللرى كوكسلرينه صارقوب ايرينلر آقه رق وقوكشولرينه
اذيت ايدنلر اللرى واياقلرى كسلمش ونامى سلطانه وحكامه قوغولاينلر آتشدن
بوداقلر اصلمش وشهواته تبعيتله حقدن عدول ايدنلر جيفه دن چركين قوقه رق
وكبر ايدنلر لباسى قطران اوله رق حشر اولنوب دنياده صلوات خمسى وقتنده
ادايه مداومتله اعمال صالحه ده اولوب تائبين وفات ايدنلر صراطى شمشك كبى
كچوب جنته داخل اولورلر
(١٩) وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا (٢٠) وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ٭

كوكلر آچيلوب قپولر اوله ياخود ملكلرك نزولیچون قپولر اوله وطاغلر هواده
ذره لر كبی يوريد يلوب بعده سراب كبی اوله
﴿٢١﴾ اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢٢﴾ لِلطَّاغِينَ مَآبًا ﴿٢٣﴾ لَابِثِينَ فِيهَا
اَحْقَابًا ۞ تحقيق جهنم جنته كيدنلره دخی براوغرق يول اوله كه انی كوروب
كچه لر ياخود زبانيلر كافرلری بكلدكلری بررصدكاه اوله حدی تجاوز وطغيان
ايدن كافرلره قرار كاه اولمغله انلر اول جهنمده ابد الاباد اكلنه لر
﴿٢٤﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٥﴾ اِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٦﴾
جَزَاءً وِفَاقًا ۞ انلر اول جهنمده حرارته مدار اولور اويقو وراحت وصو غوق
صودادمزلر انجق قاينار صو واهل جهنمك بدنلرندن اقار قان وايريك ايچرلر
اول انلرك اعماللرينه موافق جزادر
﴿٢٧﴾ اِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٨﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ۞
انلرك بعثه ايمانلری اولمغله حساب اولنمقلرندن اميد وخوف ايتمزلردی وبزم
آيتلرمزی تكذيب ايدرلردی
﴿٢٩﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٣٠﴾ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ۞
خير وشر اعماللردن هرشيئی لوح محفوظده يازدق انلرانی تعداد ايدرز وكافرلره
ديرزكه بوعذابی دادك البته سزك عذابكزاوزره عذاب آرتررز
﴿٣١﴾ اِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣٢﴾ حَدَائِقَ وَاَعْنَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَوَاعِبَ اَتْرَابًا
﴿٣٤﴾ وَكَاْسًا دِهَاقًا ۞ متقيلرايچون محل فوزاولان جنت ونار دن نجات
واردر انده ميوه دار اغاجلرله بوستانلر باخصوص اوزم اصمه لری وممه لری
آغر شقلنمش جمله سی بر ياشده علی قول اون بشر ياشنده قزلر وطاو وپيدرپی
كاور شراب كاسه لری واردر
﴿٣٥﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا ﴿٣٦﴾ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ۞
اول شرابی ايچركن انده كلام باطل وكذب ايشتمزلر ربك تعاليدن وعدی
مقتضاسنجه عمللرندن زياده عطا اوله
﴿٣٧﴾ رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمٰنِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ۞
سموات وارضك وانلرك بيننده اولانلرك ربسی وخالقی وكافهٔ خلقه رزق وير يجی
اولان الله تعالی به (شفاعت وسائرله) كلام وخطابه قادر اولمزلر (مگر انك اذنيله اوله)
﴿٣٨﴾ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلٰئِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ

وَقَالَ صَوَابًا ۞ اولكونده روح وملائكه صف اولوب طورەلر جمله سی خوف
ودهشتلرندن شفاعتله تكلم ايده ميوب انجق الله تعالينك اذنيله اول دنياده مؤمن
اولوب كلمهٔ توحيدی ديمش كمسه يه شفاعت ايده بيله * بو محلده روحدن مراد
جبرئل عليه السلام يا ار واح اوزرينه مؤكل ملك اوله ديلمش
﴿٣٩﴾ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ اِلٰی رَبِّهِ مَآبًا ۞ اول قيامتك
وقوعی حق وثابتدر كيمكه ربسی تعالی طرفنه ثواب اخذيله رجوع ديلرسه
ايمان وطاعت ايدر
﴿٤٠﴾ اِنَّا اَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا ۞ بز سزی عذاب قريب ايله تخويف ايدرز
﴿٤١﴾ يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِی كُنْتُ تُرَابًا ۞
اولكونده هر كمسه خير وشردن تقديم ايتديكی عمله نظر ايدر كافر ديركه
نوليدی دنياده طپراق اولوب خلق اولنميدم وبوحسابی كورميدم * الله تعالی
قيامتده وحوش وطيوری بعدالاحقاق تراب ايتديكده كفار نوليدی بزدخی تراب
اوليدق ديه لر ياخود ابليس مقدم ناردن خلق اولنديغنه افتخار ايتديكندن مؤمنلری
كوروب كاشكی بندخی ترابدن خلق اولنيدم ديه

— ٧٩ — (سورة النازعات مكية وهی خمس واربعون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
﴿١﴾ وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ﴿٢﴾ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ﴿٣﴾ وَالسَّابِحَاتِ
سَبْحًا ﴿٤﴾ فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ﴿٥﴾ فَالْمُدَبِّرَاتِ اَمْرًا ۞ كافرلرك جانلرينی
شدتله نزع ايدن ملكلر حقيچون ومؤمنلرك ارواحنی ملايمت ونشاطله اخراج
ايدن ملكلر حقيچون وانی اخراجده دالقيجلر بحردن اينجو چيقارر كبی طالان
ملكلر حقيچون واوامر مأموره لرنده اطاعته سبقت ايدن ملكلر حقيچون وكار
دنيايی امرله تدبير ايديجی ملكلر (يعنی اسرافيل وجبرائيل وميكائيل وعزرائيل
عليهم السلام) حقيچون سز بعث وحساب وجزا اولنورسكز * بوقسملره مفسرين
رحمهم الله تعالی معانیٔ ديكر بيان ايتمشلردر صفات نجومله كه فلككندن نزعله
مشرقدن شدتله مغربه كيدن وبربرجدن بر برجه نشاطله خروج ايدن وفلكده
سباحت ايدن وبعضيسی بعضيسنی سبقت ايدن واختلاف فصول ايله حكم الهی
موجبنجه كندويه عائد امری تدبير ايدن نجومه قسمدر ديلمش * ياخود صفات
نفوس فاضله كه شهواتدن نزعله عالم قدسه نشاطله كيدن وترقیٔ مراتب ايله

سباحت ایدن وتحصیل کمالاته سبقت ایدن وبو شرف وکمال ایله مدبر بندن
اولان نفوس فاضله یه قسمدر دینلمش * یاخود صفات غزاتدر که قوسلری
غراق سهامله نزع ایدوب سهامی رمیه ناشط اولان وبر وبحرده سباحتله
جهاده سبقت ایدن واول امرده تدبیر مجاهدلره قسمدر دینلمش
(٦) یوم ترجف الراجفة (٧) تتبعها الرادفة ۞ اول نفخهٔ اولی وقوعی
کونده جمله اجرام ساکنه متحرك ومتزلزل اولوب خلقك کاسی اماته اولنور
اکا نفخهٔ ثانیه مرادف وتابع اولوب جمله خلق احیا اولنور
(٨) قلوب یومئذ واجفة (٩) ابصارها خاشعة ۞ اولکونده قلبلر
مضطرب وخائف اولوب کوزلری اهوالدن ذلیله اولور
(١٠) یقولون ءانا لمردودون فی الحافرة (١١) ءاذا کنا عظاما نخرة
انلر دیرلر که بز مونمزدن صکره ینه حیاته رد اولورمیز چوریمش کوکلر اولدیغمزدن
صکره بعث اولنورمیز
(١٢) قالوا تلك اذا کرة خاسرة ۞ بویله دیرلوب حشره کتمك اولورسه
بز زیان ایتمش اولورز دیدیلر
(١٣) فانما هی زجرة واحدة (١٤) فاذا هم بالساهرة ۞ حق تعالی
بیورر که انده صعوبت یوقدر اول انجق بر صیحهٔ صور ثانیه‌در که نفخ اولندیغی
انده جمله خلایق دیریلوب دوزیره جمع اولورلر * دینلدیکه ساهره بیت المقدس
سمتنده بر محلدر الله تعالی انی توسیع ایده‌جکدر
(١٥) هل اتیك حدیث موسی (١٦) اذ ناداه ربه بالواد المقدس طوی ۞
یامحمد سکا موسانك خبری کلدیمیکه (انکله قومکك تکذیب واذاسنه صبر ایده‌سنکه)
ربسی اکا طوی نام پاك واديده ندا ایتدی
(١٧) اذهب الی فرعون انه طغی ۞ یاموسی فرعونه کیتکه اول کافر
اولوب طغیان ایتمشدر دیدی
(١٨) فقل هل لك الی ان تزکی ۞ اکا دیکه ای طاغی میل ورغبتك
وارمیدرکه کفر وعصیاندن پاك اوله‌سن
(١٩) واهدیك الی ربك فتخشی ۞ واستر میسنکه سنی ربك تعالی یی بیلك
طرفنه ارشاد ایده‌یمکه انك عقابندن حذر ایله طاعتده اوله‌سن
(٢٠) فاریه الایة الکبری ۞ موسی علیه السلام اکا عصاسنی حیه ایتمکله

معجزهٔ کبری کوستردی
(٢١) فکذب وعصی (٢٢) ثم ادبر یسعی ۞ موسانی تکذیب والله تعالی یه
عصیان وطاعتدن یوز چویروب امری ابطاله سعی ایتدی
(٢٣) فحشر فنادی ۞ قومنی وساحرلری جمع ایدوب ندا ایتدی
(٢٤) فقال انا ربکم الاعلی ۞ بن سزك اعلی ربکزم دیدی یعنی دیلر بکز
اولان اصنامك ربکزك وسزك دخی ربکز اولدیغمدن یوکم * دینلدیکه ابلیس
بو کلامی ایشتدکده دیدیکه بنم بو کلامی سویلمکه قدرتم یوقدر بن آدمدن
خیرلویم دعواسنی ایتدیکمدن بویله اوغره‌دم عجب بو حریف بولا فله نرده
نهایت بوله‌جقدر
(٢٥) فاخذه الله نکال الاخرة والاولی ۞ الله تعالی انی دنیاده اغراق نصف
وآخرتده احراقله اخذ ایتدی
(٢٦) ان فی ذلك لعبرة لمن یخشی ۞ بوفرعونك هلاکندن الله تعالیدن
خوفی اولان کمسه‌یه عبرت واردر
(٢٧) ءانتم اشد خلقا ام السماء بنیها ۞ ای منکران بعث سزی خلق
ایتمکمی صعوبتلیدر یوخسه اوزریکزه بنا ایتدیکی سمانی خلق ایتمکمیکه
(٢٨) رفع سمکها فسویها (٢٩) واغطش لیلها واخرج ضحیها ۞
اول سمانك سقفنی رفع ایدوب انی بلا عیب تسویه ایتدی وانك کیجه‌سنی
قراکولق ایدوب کوندزنی شمسك نوریله ایدنلق ایتدی
(٣٠) والارض بعد ذلك دحیها (٣١) اخرج منها ماءها ومرعیها
(٣٢) والجبال ارسیها ۞ الله تعالی ارضی دخی خلق ایدوب صکره سکنا
ایچون بسط وتمهید ایتدی واول ارضدن انهار وعیون ایله صولر چیقاروب
اوتلر وچراکاهلری بتوردی وارضك استحکامی ایچون طاغلر خلق ایتدی
(٣٣) متاعا لکم ولانعامکم فاذا جاءت الطامة الکبری ۞
بو عیون ونبات وسائر سزك وحیوانلریکزك تعیشی ایچوندر قچان بلالردن بیوك
بلیه وهول کلدکده که اول قیامتدر
(٣٤) یوم یتذکر الانسان ماسعی (٣٥) وبرزت الجحیم لمن یری ۞
اولکونده انسان خیر وشر اعمالنی صحیفه‌سنده یازلمش کوروب تفکر ایده وهر
کوریجیلره جهنم اشکار اوله یعنی جمله‌سی کوره

(٣٦) فَاَمَّا مَنْ طَغٰى (٣٧) وَآثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا (٣٨) فَاِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ
الْمَاْوٰى ❁ اما اول كمسه كه طغيان ايدوب كافر اوله وشهواتنه اتباعله حيات
دنيايى آخرته ترجيح ايده انك مكان ومأويسى جهنمدر
(٣٩) وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى (٤٠) فَاِنَّ الْجَنَّةَ
هِيَ الْمَاْوٰى ❁ واما اول كمسه كه موقف عتابده ربسنك عندنده حاضر
اوله جغنى بيلوب واندن قورقوب نفسنى هوا وشهواتندن نهى ايده انك
منزل وقرار كاهى جنتدر
(٤١) يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰيهَا ❁ سكا قيامتك ظهور وثبوتى
وقتندن سؤال ايدرلر
(٤٢) فِيمَ اَنْتَ مِنْ ذِكْرٰيهَا (٤٣) اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰيهَا ❁ سكا قيامتك
وقتنى ذكر ايتمك يوقدر انك منتهاى علمى ربك تعالى طرفنه عائددر
(٤٤) اِنَّمَا اَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَخْشٰيهَا ❁ يا محمد سن انجق قيامتده خوف
ايدنلرى تخويف ايديجيسن
(٤٥) كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰيهَا ❁ اول قيامتك
وقتنى سؤال ايدك اهل مكه قيامتى كوردكلرنده كويا انجق دنياده ياخود قبرلرنده
ركونك قوشلغى ياخود اخشام وقتى قدر اكلندك ظن ايدرلر

— ٨٠ — (سورة عبس مكية وهى احدى وار بعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) عَبَسَ وَتَوَلّٰى (٢) اَنْ جَاءَهُ الْاَعْمٰى ❁ اعمى اكا كلدكده يوزينى
اكشلدوب دوندردى * روايت اولنديكه صناديد قريش نزد نبوى عليه السلامده
اولوب انلرى اسلامه دعوت ايدركن عبد الله ابن ام مكتوب كلوب اعمى
اولديغندن قريشى كورميوب افندمزك شغلندن خبرى اولمغله تكرار تكرار
يارسول الله حق تعالينك سكا تعليم ايتديكندن بكا تعليم ايله ديو كلام رسالتى
قطع ايتمكله چهرهٔ پيغمبر عليه السلامده عبوست كلوب اعراض ايتمشيدى بناء
عليه بو آيت كريمه نازل اولدى صكره افندمز عليه السلام اكا راست كلدكجه
مرحبا يا عبد الله ربم سنكچون بكا عتاب ايتدى ديو تطييب ونوازش ايدردى
(٣) وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكّٰى (٤) اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى ❁
سكا نه بيلدردى شايد ابن ام مكتوم سندن تعليم ايتديكى شيئله كناهدن پاك اوله

ياخود وعظكله متنصح ومنتفع اوله
(٥) اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى (٦) فَاَنْتَ لَهُ تَصَدّٰى (٧) وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى ❁
اما اول كمسه كه مال وغناسيله سنك وعظكله ايمانه التفات ايتمزسن ايسه اول
ايمانه كلسون ديو حرصله اكا توجه ايدرسن سكا لازم اولان انجق تبليغدر
(اول غننك اسلامله پاك اولمسنه حرص لازم دكلدر)
(٨) وَاَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعٰى (٩) وَهُوَ يَخْشٰى (١٠) فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى ❁
اما اول كمسه كه نصيحت طلبيله سكا سرعتله كلور حال بوكه اول الله تعاليدن
خوف ايدرسن اندن غفلت ايدرسن
(١١) كَلَّا اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ (١٢) فَمَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ (١٣) فِى صُحُفٍ مُكَرَّمَةٍ
(١٤) مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍ (١٥) بِاَيْدِى سَفَرَةٍ (١٦) كِرَامٍ بَرَرَةٍ ❁
بويله كمسه لره قرانله وعظدن اعراض ايتمه اول قرآن موعظه در كيمكه استرسه
انكله متعظ اولور اول قرآن صحيفه لرده ثابت وعند الله مكرم وقدرى بلند
وجميع عيوبدن پاكدر كه الله تعالينك امرنه مطيع وكريم كاتبلر يديله
لوح محفوظدن استنساخ اولنمشدر
(١٧) قُتِلَ الْاِنْسَانُ مَا اَكْفَرَهُ ❁ لعنت اولسون اول انسانه كه شدتلو كافر اولدى
* ديلديكه عتبة بن ابى لهبك كفرده افراطنه تعجبله اكا اشنع بد دعادر
(١٨) مِنْ اَىِّ شَىْءٍ خَلَقَهُ (١٩) مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ (٢٠) ثُمَّ السَّبِيلَ
يَسَّرَهُ ❁ اول دوشونمزكه الله تعالى انى نه شيدن خلق ايتدى انى نطفه دن
خلق ايدوب رحم مادرده هيئتدن هيئته تحويل ايله حيات تقدير ايتدى صكره
اكا تولد ونشو ونما طريقنى آسان ايتدى
(٢١) ثُمَّ اَمَاتَهُ فَاَقْبَرَهُ (٢٢) ثُمَّ اِذَا شَاءَ اَنْشَرَهُ ❁ صكره انى عمرى تمامنده
اماته وجانورلر اكل ايتمسون ديو قبره وضع ايتدردى بعده زمان مراد ايدرسه
انى احيا وانشا ايدر
(٢٣) كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا اَمَرَهُ ❁ حقا كه انسان رب تعالينك امر ايتدكى
شيئى كما هو حقه ادا ايتمدى
(٢٤) فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلٰى طَعَامِهِ (٢٥) اَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا (٢٦) ثُمَّ شَقَقْنَا
الْاَرْضَ شَقًّا ❁ انسان يدوكى طعامنه نظر ايتسونكه حياتيچون نيجه تدبير
اولنمشدر بز يغمورى كوكدن يره دوكه رز صكره انبات ايچون يرى شق ايده رز

(٢٧) فأنبتنا فيها حبا (٢٨) وعنبا وقضبا (٢٩) وزيتونا ونخلا
(٣٠) وحدائق غلبا * واول يرده بغدای وآرپه مثلی حبوبات واوزم وخيار
وبونجه مثللو اشيا وزيتون وخرما و بوستانلرده صيق وكبير اغاجلری بتور بز
(٣١) وفاكهة وأبا (٣٢) متاعا لكم ولأنعامكم فإذا جاءت الصاخة *
والوان وانواع ميوه و بيان اوتلری ومرعی بتوريرز كه سزك وحيوانلركز ايچون
معاش اوله قچان اول قولاقلری صاغر ايديجی نفخهٔ ثانيه كلدكی زمان
(٣٣) يوم يفر المرء من أخيه (٣٤) وأمه وأبيه (٣٥) وصاحبته
وبنيه * اولكون انسان قرنداشندن وانا سی و باباسندن وزوجه واولادندن
حقوق تقصيری وشفقت ظهوری وسائر ايچون فرار ايدر
(٣٦) لكل امرئ منهم يومئذ شأن يغنيه * اولكونده اهل قيامتدن
هركسه برشانده برشغلده اوله كه كمسه بی بيلوب سن و بن اولميه
(٧) وجوه يومئذ مسفرة (٣٨) ضاحكة مستبشرة * اولكونده وصول
جنان ايله تابان خندان وشادان يوزلر اوله
(٣٩) ووجوه يومئذ عليها غبرة (٤٠) ترهقها قترة * واولكونده
اوزرلرينی غبار وظلمت قاپلامش يوزلر اوله
(٤١) أولئك هم الكفرة الفجرة * اول يوزلری مغبر ومظلملر مكذب
كافرلر وفاجرلردر

— ٨١ — (سورة التكوير مكية وهی تسع وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) إذا الشمس كورت (٢) وإذا النجوم انكدرت (٣) وإذا الجبال
سيرت (٤) وإذا العشار عطلت (٥) وإذا الوحوش حشرت (٦)
وإذا البحار سجرت * كونش طورطوب اولوب دوريلديكی زمان يعنی نوری
زائل اولديغی زمان و يلدزلر قراروب يغمور كبی يره دوكلديكی زمان وطاغلر
مكانلرندن قطعه له هواده ذره كبی كزدكلری زمان وعربلرك مقبول حامله
دوه‌لری اول هول سببيله معطل براقلديغی زمان ووحشی جانورلر جمع وبربرله
اختلاط ايدوب بربرينه تعدی وضرره مجالری اولمديغی زمان ودريالر طاتلو
وآجی بربرينه قاريشوب قايناديغی يافور يدقلری زمان * ابی بن كعب ديركه ناس
چارشوده الش و يرشده ايكن ناگاه آتده مذكور علامات دفعة ظهور ايدر

(٧) وإذا النفوس زوجت * ونفسلر چفت اولديغی زمان يعنی احسن
احسنله اقبح اقبحله يا ارواح اجساد ايله يا نفوس مؤمنين حوريلر ايله ونفوس
كافرين شياطين ايله مقارنت ايتدكده
(٨) وإذا الموءودة سئلت (٩) بأي ذنب قتلت * زمان جاهليتده
عادتلری اولان ديری دفن ايتدكلری قزلرندن سزنه كناهله قتل اولنديكز ديو
سؤال اولنديغی زمان
(١٠) وإذا الصحف نشرت (١١) وإذا السماء كشطت (١٢) وإذا
الجحيم سعرت (١٣) وإذا الجنة أزلفت * اعمال دفترلری آچلديغی زمان
وكوكلر مكانلرندن قلع وازاله اولنديغی زمان وجهنم قيزدرلديغی زمان وجنت
اربابنه تقرب ايتديكی زمان
(١٤) علمت نفس ما أحضرت * اولزمان هر نفس خير وشردن اشلديكنی
بيلور * دينلديكه بو فقروده كی التی علامات زمين دنياده اشاغيده كی التی
وقوعات زمين محشرده در
(١٥) فلا أقسم بالخنس (١٦) الجوار الكنس (١٧) والليل إذا عسعس
(١٨) والصبح إذا تنفس * كوندزلرده شمسك ضوئی تحتنده اختفا
وكيجه‌لرده ظهور ايله غروبه جاری اولان يلدزلره واخشاملری ظهور ايدوب
جهانه ظلمت ويرن كيجه يه وسحری فجرك طلوعيله عالمه ضيا بخش اولان
صبحه قسم ايدرمكه
(١٩) إنه لقول رسول كريم (٢٠) ذي قوة عند ذي العرش مكين (٢١)
مطاع ثم أمين * تحقيق اول قرآن الله تعالينك كريم رسولی جبريل عليه السلامك
قرائتيدركه اول جبرائيل عرش عظيم صاحبی رب تعالی عندنده قوت ومنزلت
ومكانت رفيعه صاحبی وسماده ملكلر اكا مطيع والله تعالينك تبليغ
وحی ورسالتنه امينيدر
(٢٢) وما صاحبكم بمجنون * سزی قرآنله ايمانه دعوت ايدن صاحبكز
محمد عليه السلام زعم ايتديككز كبی مجنون دكلدر
(٢٣) ولقد رآه بالأفق المبين * محمد عليه السلام جبريل عليه السلامی
صورت اصليه سيله (شرق طرفنده) افق اعلاده كوردی
(٢٤) وما هو على الغيب بضنين * اول محمد عليه السلام اكا كلن وحی

اولنی تبلیغده بخیل دکلدرکه برشیئی کتم ایده
(٢٥) وماهو بقول شیطان رجیم ❋ اول قرآن شهابله رجم اولنان
شیطانك قولی دکلدر
(٢٦) فاین تذهبون (٢٧) ان هو الا ذکر للعالمین ❋ اول قلبلره شفا
اولان قرآندن اعراضله نره یه کیدرسکز اول قرآن انجق جمله انس وجنه موعظه در
(٢٨) لمن شاء منکم ان یستقیم (٢٩) وماتشاؤن الا ان یشاء الله
رب العالمین ❋ اول قرآن سزدن دین حقه دخول وانده استقامت مراد ایدن
کمسنه ایچون موعظه در سز استقامتی استمزسکز مکر رب العالمین اولان الله تعالی
مشیت وتوفیقیله سزك استقامتکزی مراد ایده ❋ خبرده وارددرکه کیمکه قیامتی
معاینه ایتمك دیلرسه بو سوره یی اوقوسون

— ٨٢ — (سورة الانفطار مکیة وهی تسع عشرة آیة)

بسم الله الرحمن الرحیم
(١) اذا السماء انفطرت (٢) واذا الکواکب انتثرت (٣)
واذا البحار فجرت (٤) واذا القبور بعثرت ❋ سما منشق واولدیغی زمان
ویلدزلر دوکیلوب طاغلدیغی زمان ودکزلر بربرینه آقوب جمله سی براولدیغی
زمان وقبرلرك ترابی آلت اوست اولوب مونالری طشره براقدیغی زمان
(٥) علمت نفس ماقدمت واخرت ❋ اولوقتده هرنفس خیر ومعاصیدن
تقدیم ایتدیکی وعمل وتوبه دن تأخیر ایتدیکی شیئی بیلور
(٦) یا ایها الانسان ماغرك بربك الکریم (٧) الذی خلقك فسویك
فعدلك (٨) فی ای صورة ماشاء رکبك ❋ ای انسان سنی نه شی مغرور
ایتدیکه سنی هیچدن خلق ایدوب اعضاکی تسویه وتعدیل وقنغی صورتده
دیلدیسه ترکیب ایدن اول کریم ربك جل شانه یه کفر وعصیان ایلدك
(٩) کلا بل تکذبون بالدین ❋ سزك قیامت بوقدر ظنکز صحیح دکلدر
بلکه روز جزایی تکذیبکز مجرد تبعیت هوا ایله عناد کردندر ❋ یاخود معناای انسان
سنی نه شی الداندیکه سنی هیچدن خلق وتسویه وتعدیل وترکیب ایدن ربك
تعالی یه کفر وعصیان ایلدك اکر کرمك کرمنه اغترار ایسه اکا مقابل کمال اقرار
واطاعت اقتضا ایدر سزك بو انکار وعصیانکز له کرمه اغترار کز اولمز بلکه
الله تعالایه وبعثه ایمانکز اولمیوب روز جزایی تکذیبده سکز

(١٠) وان علیکم لحافظین (١١) کراما کاتبین (١٢) یعلمون
ماتفعلون ❋ اوزریکزده اعمالکزی کتب وحفظ ایدر ملکلردن عندالله کرام
کاتبلر واردرکه خیر وشردن اشلدیککزی بیلورلر
(١٣) ان الابرار لفی نعیم ❋ صالح ومطیعلر جنت نعمتلرده در
(١٤) وان الفجار لفی جحیم (١٥) یصلونها یوم الدین (١٦) وماهم
عنها بغائبین ❋ وفاجرلر جحیمده در انلر یوم جزاده اول ناره واصل اولوب
اندن ابدی غائب وخارج اولمزلر
(١٧) وما ادریك مایوم الدین (١٨) ثم ما ادریك مایوم الدین ❋
روز جزانك هولنی سکا نه بیلدردی اول ادراك اولنورشی دکلدرانی
کورمینجه بیله مزسن
(١٩) یوم لاتملك نفس لنفس شیئا والامر یومئذ لله ❋ اولکون برنفس
برنفسه برشی نفع ایتمکه مالك وقادر اولمز اولکونده قهر وغلبه ایله امر وحکم
الله تعالی یه مخصوصدر مکر شفاعته اذن وره

— — (سورة المطففین مکیة وقیل مدنیة وهی ستة وثلثون آیة)

بسم الله الرحمن الرحیم
حزب ٢ (١) ویل للمطففین (٢) الذین اذا اکتالوا علی الناس یستوفون
(٣) واذا کالوهم اووزنوهم یخسرون ❋ وای شونلره که کیل ووزننده
نقص ایدرلر انلرکه ناسدن الدقلرینی تمام اولچوب تمام چکرلر وناسه ویره جك
اولدقلرنده اکسك کیله اکسك درهمله ویررلر ❋ دینلدیکه اهالئ مدینه نك مقدم
بویله تمام آلوب نقصان ویرمك عادتلری یدی صکره افندمز علیه السلام
هجرتلرنده اثنای طریقده بوآیت کریمه نازل اولدی بعده تنبیه پیغمبری ایله
مدینه ده غایت دقت وحق اوزره کیل ووزن ایدر اولدیلر
(٤) الا یظن اولئك انهم مبعوثون (٥) لیوم عظیم (٦) یوم
یقوم الناس لرب العالمین ❋ اول مطففلر یقینا بیلمزلرمیکه انلر یوم عظیم
ایچون بعث اولنورلر اولکونده ناس رب العالمینك حکم وفرمانی ایچون قیامده
طورهلر ❋ دینلدیکه کیمسه ده کلامه مجال اولمیه رق ناس اایاق اوزره اوچیوز سنه
طوره لر مؤمنلره زوال شمس قدر اولور تاکه حضرت علیه السلام شفاعت
ایدوب مقام محاسبه یه کتوره که اول شفاعت کبرادر

(٧) كلا ان كتاب الفجار لفي سجين (٨) وما ادريك ما سجين ❁
حقا که فاجرلرك اعمالی یازیلان کتاب سجینده در سجینك نه ایدوکنی سکا نه شی
بیلدیردی * دینلدیکه سجین جهنمك آلتنده بر مجوف قیادر کافرلرك جانی ودفتر
اعمالی وابلیسك مكانی انده در
(٩) كتاب مرقوم (١٠) ويل يومئذ للمكذبين ❁ اول بر یازلمش
دفتردرکه کیم کورسه انده خیر اولمدیغنی بیلور وای اول مکذبینه که عذاب
وعقاب وشدت ومحنت انلره در
(١١) الذين يكذبون بيوم الدين (١٢) وما يكذب به الا كل معتد
اثيم ❁ انلرکه یوم جزایی تکذیب ایدرلر اولکونی انجق هر حددن تجاوز
کناهکارلر تکذیب ایدر
(١٣) اذا تتلى عليه اياتنا قال اساطير الاولين ❁ اکا بزم آیتلرمز اوقوندقده
بو مقدمکیلرك افسانه سیدر دیرلر
(١٤) كلا بل ران على قلوبهم ما كانوا يكسبون ❁ دیدکلری کبی دکلدر
بلکه انلرك کسب ایتدکلری کناه قلبلری اوزرینه پرده اولمشدرکه حقله باطلی
تمییز ایده مزلر * دینلدیکه برکیمسه برکناه ایتدکده قلبنده بر سیاه نقطه پیدا
اولوب کتدکجه بر بر جمله قلبی سیاه اولور
(١٥) كلا انهم عن ربهم يومئذ لمحجوبون ❁ حقا که اولکونده انلر
ربلری تعالینك رحمت ودیدارندن پرده لنمش محروم وممنوعلردر
(١٦) ثم انهم لصالوا الجحيم (١٧) ثم يقال هذا الذي كنتم به
تكذبون ❁ بعده انلر جهنمه ایصال اولنورلر صکره زبانیلر انلره دیرلرکه بو اول
عذابدرکه سزانی دنیاده تکذیب ایدر دکز
(١٨) كلا ان كتاب الابرار لفي عليين (١٩) وما ادريك ما عليون ❁
حقا که صالحلرك اعمالی یازیلن کتاب علیینده در علیین نه شی ایدوکنی سکا
نه بیلدردی * دینلدیکه اولیدنجی کوکده عرشك آلتنده یا صاغنده در یاخود
سدرة المنتهاده در
(٢٠) كتاب مرقوم (٢١) يشهده المقربون ❁ اول صالحلرك اعمالی
یازلمش بر دفتردر علیینده ساکن مقرب ملکلر انی حفظ ایدوب قیامتده حاضر ایدرلر
(٢٢) ان الابرار لفي نعيم (٢٣) على الارائك ينظرون ❁ صالحلر جنتده

نعمتلرده سریرلر اوزره اوتوروب کافرلره اولان عذابه نظر ایدرلر
(٢٤) تعرف في وجوههم نضرة النعيم ❁ اول نعمتلرك سرورن یوزلرنده کی
طراوتلرینی کورر بیلورسن
(٢٥) يسقون من رحيق مختوم (٢٦) ختامه مسك وفي ذلك فليتنافس
المتنافسون ❁ واول ابراره شراب خالصدن ایچریلورکه اول شرابك صراحیسی
مسکله مهرلو اولوب انك مهرینی اول ابرار کندو فك ایدرامدی راغبلر بویله
نعمته نائل اولمغه رغبت ایتسونلر
(٢٧) ومزاجه من تسنيم (٢٨) عينا يشرب بها المقربون ❁ واول
شراب خالصه تسنیم چشمه سندن قاریشدیریلور اول تسنیم بر چشمه درکه
انی بلامزج ساده بارکاه عنایتك مقربلری ایچرلرکه انلر دنیاده محبت الهیدن
غیرینی بیلمزلردی سائر اهل جنت ممزوج ایچرلر
(٢٩) ان الذين اجرموا كانوا من الذين امنوا يضحكون ❁ شونلرکه
مجرم مشرکلردر مؤمنلرك فقراسنی استهزا ایدوب کولرلردی
(٣٠) واذا مروا بهم يتغامزون ❁ واول مؤمنلردن مرور ایتدکلرنده
کوزلریله اشارت ایدوب غمز واستهزا ایدرلردی
(٣١) واذا انقلبوا الى اهلهم انقلبوا فكهين ❁ واهل ومنزللرینه
دوندکلرنده بو ایتدکلری غمز واستهزالرینه فرح وعجب ایده رك رجوع ایدرلردی
(٣٢) واذا راوهم قالوا ان هؤلاء لضالون ❁ انلر مؤمنلری کوردکلرنده
بربرینه دیرلرکه بونلر محمده تبعیتله ضلالته دوشمشلردر
(٣٣) وما ارسلوا عليهم حافظين ❁ اول مشرکلر مؤمنلر اوزرینه حافظ
ارسال اولنمدیلرکه انلرك ضلالت وهدایتنه شهادت ایده لر
(٣٤) فاليوم الذين امنوا من الكفار يضحكون (٣٥) على الارائك
ينظرون ❁ اولکونده مؤمنلر جنته کیروب مجوهر تختلر اوزره اوتوردقلرنده
کفارك عذابلرینه نظر ایله کوله لر
(٣٦) هل ثوب الكفار ما كانوا يفعلون ❁ اول کافرلر دنیاده اشلدکلری
سیئه لریله عجب جزا الدیلر

— ٨٤ — (سورة الانشقاق مكية وهي ثلث وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم
(١) اذا السماء انشقت (٢) واذنت لربها وحقت ❁ آسمان ربسنك

امر بنی ایشیدوب حق ولا یقیله انقیاداً منشق اولدقده
(٣) وَاِذَا الْاَرْضُ مُدَّتْ (٤) وَاَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ (٥)
وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ✵ وارض دخی ربسی تعالینك امر بنی سزاوحق
اوزره استماعله هموار ووسعتلنوب ایچنده اولان موتا وخزینه لری اخراجله
تخلیه اولدقده انسان ثواب وعقابنی کورر
(٦) يَا اَيُّهَا الْاِنْسَانُ اِنَّكَ كَادِحٌ اِلَى رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ ✵ ای انسان
سن ربك تعالینك جزاسنی بیلوب دنیاده اکا کوره عمله جد وسعی ایدرسنکه
البته اول عملك جزاسنه ملاقی اولورسن
(٧) فَاَمَّا مَنْ اُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ✵
اما اول کمسه که مؤمندر انك کتاب اعمالی صاغ النه ویریلوب وسهولتله
بلا مناقشه حسابی کوریلور
(٨) وَيَنْقَلِبُ اِلَى اَهْلِهِ مَسْرُورًا ✵ واهل واقرباسنه یاهؤمن دوستلرینه
یاحور یلره مسرورا رجوع ایدر
(٩) وَاَمَّا مَنْ اُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا
(١٠) وَيَصْلَى سَعِيرًا (١١) اِنَّهُ كَانَ فِي اَهْلِهِ مَسْرُورًا ✵ واما اول
کیمسه که صاغ الی بوینه زنجیرلو اولمغله کتاب اعمالی ارقه سندن صول النه
ویریلور اول انی کوردکده واه کاشکی هلاك وهبا اولایدم دیو تمنی ایدر اوحالده
بالکلیه آتشه براغیلور زیرا اول دنیاده آخرتی انکار ایدوب اهل وقبیله سی بیننده
مال وجاهله مسرور ایدی
(١٢) اِنَّهُ ظَنَّ اَنْ لَنْ يَحُورَ (١٣) بَلَى اِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ✵ اول ظن
ایدردیکه موتدن صکره بعث وحشره رجوع ایتمیه بلی اول حشره رجوع ایدر
تحقیق رب تعالی انك جمیع احوال واعمالنه عالم وبینا اولمغله فعلنك جزاسنی ایده جکدر
(١٤) فَلَا اُقْسِمُ بِالشَّفَقِ (١٥) وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ (١٦) وَالْقَمَرِ
اِذَا اتَّسَقَ ✵ شمسك غروبندن صکره افق مغربده کورینن حمره یه
وجمله یی قاپلایوب ستر ایدن کیجه یه وکامل ومنتظم اولمش قمره قسم ایدرمکه
(١٧) لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ✵ ای انسان سن شدتده بر برینه مطابق حالدن
حاله تحویل اولنورسن (یعنی مرضدن موته موتدن حشره وهول قیامته یارتبه دن
رتبه یه یاخود نطفه دن بدأ ایله حالدن حاله الی الجنة والنار تحویل اوله)

سجده (١٨) فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (١٩) وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ لَا يَسْجُدُونَ ✵
انلره نولدیکه قیامته ایمان ایتمزلر وانلره قرآن اوقندقده خضوع وسجود ایتمزلر
✵ دینلدیکه پیغمبرمز علیه السلام سورهٔ علق آخرنده واسجد واقترب قرأت
اولندقده انده بولنان قریش اللری چالمغله بو آیت کریمه نازل اولدی
(٢٠) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ (٢١) وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ (٢٢)
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ✵ بلکه کافرلر قرآنی تکذیب ایدرلر دی الله تعالی انلرك
قلبلرنده کتم ایتدکلری کفر وکینلرینی بیلور امدی سن انلری اللو عذابله تبشیر ایله
(٢٣) اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ✵ لکن مؤمن
اولوب عمل صالح ایشلینلره قطع وزائل اولمز ثواب دائم واردر

— ٨٥ — (سورة البروج مكية وهي اثنتان وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
(١) وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ (٢) وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ (٣) وَشَاهِدٍ
وَمَشْهُودٍ ✵ برجلر صاحبی اولان کوکلر حقیچون ووعد اولنمش قیامت کونی
حقیچون وشاهد یوم جمعه ومشهود یوم نحر حقیچون ✵ بو شاهد ومشهودده
اقوال کثیره اولمغله الله تعالی وپیغمبر علیه السلام یاپیغمبر ویوم قیامت یاخود
پیغمبر علیه السلام وامتی یاخود شاهد اعضای انسان ومشهود انسان کندی اوله
والحاصل دخی چوق روایت واردر العلم عندالله
(٤) قُتِلَ اَصْحَابُ الْاُخْدُودِ (٥) النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ✵ حطب یاناسله
طوتشمش آتش خندقلرینك صاحبلرینه لعنت اولندی ✵ مرویدرکه بر پادشاهك
وقتنده بعضلر کیزلو کیزلو ایمانه کلمکده اونلریله پادشاه خبر الدقده خندقلر
قازدیروب ایچنه جسیم آتشلر یاقدیروب اول مؤمنلردن خبر الدیغی اول آتشلو
خندقلره طولدیردی اول پادشاهك کیم ایدوکنده واول مسلمان اولنلرك سبب
ایمانلرنده دخی روایات اولمغله برمشهوری اجمالیجه قلمه النمدی اول پادشاه نجرانده
ملوك حمیردن یوسف ذونواس اوله یاخود سائری اوله انك بر ساحری اولوب
اختیار اولدقده پادشاه اکا بر غلام شاکرد تعیین ایلدی اول غلام اکا تعلیمه
کلوب کیدرکن دین عیسی علیه السلامده بر راهبك صومعه سنه اوغراردی
قلبی اول راهبه میل ایتمکله ایمانه کلدی ومستجاب الدعوه اولدی واولمحلده
اژدها وارسلان ظهور ایدوب خلقك یولنی کسمش ایکن انلری ووافرا که

وابرص وسائر مرضلری دفع ایتدی حتی پادشاهك ندیمنك بری اعمی اولمغله
اول اعمایه ایمانی قبول ایدنصكره باذن الله شفا ویردی پادشاه اول ندیمندن سؤال
وجبرله غلامی خبر آلوب احضار وارتداده بعد الجبر قبول ایتمدكندن برقاچ
صورتله قتلنه مراد ایتدیكجه ممكن اولمیوب مباشرلرله بحره القا یه كوندردكده
مباشرلر غرق وغلام خلاص اولدی كذلك طاغدن اشاغی آتمغه كوندردی
طاغ حركتله مباشرلری آتوب هلاك ایتدی غلام خلاص اولدی آخر الامر
غلامك تعریفیله غلامك ربسنك اسمیله براوق آتوب شهید ایتدی ناس بو احوالی
كوروب اكثری ایمانه كلدیلر اول پادشاه انلری تفحص وبولدقجه اول
خندقلردهكی آتشه آتردی حتی برمرأهٔ مؤمنه‌یی كتوروب آتشه آته جق
وقتده مرأه برمقدار خوفله تأخیر ایتمكله قوجاغنده اولان صبی چوجوغی لسانه
كلوب ای والده قورقمه كیره‌لم آتشه دیو صدا ایتمكله همان برابرجه آتشه پرتاب ایتدیلر
(٦) اذهم علیها قعود (٧) وهم علی ما یفعلون بالمؤمنین شهود ✵
اول اصحاب اخدود آتشك كنارنده اوتوروب پادشاهلر یله مؤمنلره ایتدكاری
فعلی مشاهده ایدرلردی
(٨) وما نقموا منهم الا ان یؤمنوا بالله العزیز الحمید (٩) الذی له
ملك السموات والارض والله علی كل شیء شهید ✵ اول اصحاب اخدود
انلردن انجق حكمنده غالب ورحمتی رجا اولنور الله تعالی یه ایمان ایدنلری انكار
واكراه ایتدیلر اول الله تعالیكه سموات وارضك پادشاهی وهرشیئی كورر
وافعاللرینی بیلور وجزالرینی ویرر
(١٠) ان الذین فتنوا المؤمنین والمؤمنات ثم لم یتوبوا فلهم عذاب جهنم
ولهم عذاب الحریق ✵ شونلر كه مؤمنین ومؤمناتی احراقله تعذیب ایلرندنصكره
توبه ایتمدیلر انلر ایچون عذاب جهنم وعذاب حریق واردر ✵ دینلدیكه بو عذاب
حریقدن مراد اول خندقلرده یاقدقلری آتش قرق ذراع مقداری قالقوب
انلری احاطه وجمله سنی احراق ایلدی
(١١) ان الذین امنوا وعملوا الصالحات لهم جنات تجری من تحتها
الانهار ذلك الفوز الكبیر ✵ انلر كه ایمان ایدوب عمل صالح اشلدیلر انلر ایچون
اشجاری تحتندن انهار جریان ایدر جنتلر واردر بو برفوز ونجات كبیردر كه
دنیا وما فیها انك یاننده شیء صغیردر

(١٢) ان بطش ربك لشدید (١٣) انه هو یبدیء ویعید ✵ تحقیق ربك
جل شانه نك كافرلری عذابله اخذی شدیددر اول خلقی عدمدن وجوده
كتوروب صكره قیامتده اعاده ایدر
(١٤) وهو الغفور الودود (١٥) ذو العرش المجید (١٦) فعال لما یرید
✵ اول تائبی مغفرت ایدیجی واكا اطاعت ایدنی سوجیدر وعرشك صاحبی وخالقی
وذات وصفاتنده عالیدر مراد ایتدیكی شیئی اشلیجیدر
(١٧) هل اتیك حدیث الجنود (١٨) فرعون وثمود ✵ یا محمد سكا
فرعون وثمود قوملرینك قصه‌لری كلدیكه پیغمبرلرینی تكذیب سببیله نیجه
هلاك اولدیلر انكله متسلی اولوب قومكك سنی تكذیبلرینه صبرایله
(١٩) بل الذین كفروا فی تكذیب (٢٠) والله من ورائهم محیط ✵
بلكه بو كافرلر انلرك هلاكلرینی ایشیدوب واثارینی كوردكن تكذیبده انلردن
اشددرلر الله تعالینك علم وقدرتی انلری محیطدر وعذابی انلردن فوت اولمز
(٢١) بل هو قرآن مجید (٢٢) فی لوح محفوظ ✵ قرآن انلرك ظنلری كبی
سحر وشعر دكلدر بلكه اول قرآن لوح محفوظده مكتوب وثابت برشریف
عظیم الشاندر

— ٨٦ — (سورة الطارق مكية وهی سبع عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحیم
(١) والسماء والطارق (٢) وما ادریك ما الطارق (٣) النجم
الثاقب ✵ سماء وطارق حقیچون اول طارق نه‌شی ایدوكنی سكا نه بیلدردی
اول برضیالو یلدزدر
(٤) ان كل نفس لما علیها حافظ ✵ هیچ برنفس یوقدر الا انك اعمالنی
حفظه مؤكل ملك واردر
(٥) فلینظر الانسان مم خلق (٦) خلق من ماء دافق ✵ انسان نظر
ایتسونكه نه‌شیدن خلق اولندی اول رحم مادره دوكلمش برصودن خلق اولنمشدر
(٧) یخرج من بین الصلب والترائب (٨) انه علی رجعه لقادر ✵
اول صو رجلك آرقه سی اورته‌سندن ومرأه‌نك كوكسی كمكلرندن چیقار
اولحالدن اخراجله خلق ایدن الله تعالی انی اماته دنصكره بعثه قادردر
(٩) یوم تبلی السرائر (١٠) فما له من قوة ولا ناصر ✵ اول كونده

كزلولر اشكار اولور (يعنى دنياده صوم وغسل وانلر مثللو شيلركه كمسه واقف اولمز
اسراردن اولمغله اولكونده ايدن ايتيكى ظاهر اولور) اولكونده انسان ايچون
قوت و ياردمجى اولمزكه عذابى دفع ايده
(١١) وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ (١٢) وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۞ هردورنده
حركته بدأ ايتديكى موضعه رجوع ايدن سما حقيچون ونبات واثمار ايچون
منشق اولان ارض حقيچون
(١٣) اِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ (١٤) وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۞ تحقيق اول قرآن حقله
باطلك بيننى فصل ايدر كلامدر اول باطل وافسانه دكلدر
(١٥) اِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا (١٦) وَاَكِيدُ كَيْدًا ۞ قريش قرآنى ابطال
ايچون كيد ايدرلر انلرك كيدنه انتقامله مقابله ايدرم
(١٧) فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ اَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ۞ اول كافرلرك هلاكلرينه استعجالى
ترك له برمقدار مهلت وير

— ٨٧ — (سورة الاعلى مكية وهى تسع عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلَى (٢) اَلَّذِى خَلَقَ فَسَوّٰى ۞ اول قهر
واقتدار ايله عالى اولان ربك تعالينك اسمنى غيره اطلاقدن ولايق اولميان صفتدن
تنزيه ايله كه اول جميع اشيايى خلق ايدوب انك لازم وانسب اولان حالاتنى تسويه ايتدى
(٣) وَالَّذِى قَدَّرَ فَهَدٰى (٤) وَالَّذِى اَخْرَجَ الْمَرْعٰى (٥) فَجَعَلَهُ
غُثَاءً اَحْوٰى ۞ اول الله تعاليكه قوللرينك رزقنى تقدير ايدوب انك كسبى
طريقنى هدايت ايتدى و يردن حيواناتك غداسى اولان اوتلرى چيقاروب
بشلنكدنصكره قورى وسياه ايلدى
(٦) سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسٰى (٧) اِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ اِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفٰى ۞
بز سكا قرآنى جبريل عليه السلام قرائتيله تعليم ايدەرز سن امى ايكن سكا قوت
حفظى و يردككه انى اونتمزسن مكر الله تعالى بعض آيانى نسخله انك تلاوتنى
اونتدرمك مراد ايده الله تعالى احوال خلقدن آشكار و كيزلويى بيلور
(٨) وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰى (٩) فَذَكِّرْ اِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرٰى ۞ بز سكا
حفظ وحى طريقنى آسان ايدەرز ناسه قرآنله وعظ و پند ايت اول انلره كرك
نفع ايتسون كرك ايتمسون

(١٠) سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَخْشٰى (١١) وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقَى (١٢) اَلَّذِى يَصْلَى
النَّارَ الْكُبْرٰى (١٣) ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيٰى ۞ الله تعاليدن خوف ايدن
كمسه اول قرآنله متعظ اولور وزياده فاسق وشقى اولان كمسه اول قرآنك وعظندن
اجتناب ايدر اول كمسه نار جهنمك كبيرينه واصل اولوركه دنيا آتشى شدتده
انك يتمش جزئندن برجزئدر بعده اول نارده اكا موت وحيات اولمزكه راحت بوله
(١٤) قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى (١٥) وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلّٰى ۞ كفرومعصيتدن
پاك اولان كمسه فلاح بولدى وقلب ولسانيله ربسى تعالانك اسمنى ذكر ايدوب
نمازه مداومت ايتدى
(١٦) بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا (١٧) وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَاَبْقٰى ۞ بلكه
سز حيات دنيايى آخرت اوزرينه اختيار ايدرسز مع هذا آخرت خيرلو ونعمى
دائم و باقى اولوب انقطاعى يوقدر
(١٨) اِنَّ هٰذَا لَفِى الصُّحُفِ الْاُولٰى (١٩) صُحُفِ اِبْرٰهِيمَ وَمُوسٰى ۞
بو قد افلحدن درت آيت قرآندن مقدم نازل اولان ابراهيم وموسى عليهما السلام
صحفلرنده ثابت وكتب مقدمەنك خلاصه سيدر

— ٨٨ — (سورة الغاشية مكية وهى ست وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) هَلْ اَتٰيكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۞ يا محمد سكا مستور اولان قيامت خبرى
كلديكه انك اهوال وهيبتندن خلايق غشى اولور
(٢) وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ (٣) عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ (٤) تَصْلٰى نَارًا حَامِيَةً
(٥) تُسْقٰى مِنْ عَيْنٍ اٰنِيَةٍ ۞ اولكونده يوزلر اولوركه خائف وذليل انلردين
اسلامك غيرى باطل اديانله عمل ايدوب زحمت چكرلردى ياخود دنياده جهنم
عملنى اشلرلردى اول سببله تيمور زنجيرلره چكيلوب زحمتلرله جهنمه ايصال اولنور
انلر حرارتى كمالده اولان ناره واصل اولورلر انلره برچشمه دن ايچريلوركه
انك صويى حرارتك نهايتنده در
(٦) لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ اِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ (٧) لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِى مِنْ جُوعٍ ۞
انلر ايچون طعام انجق ضريعدر اول ضريع نه سمير درونه آچلغى دفع ايدر
* دينلديكه ضريع كدى طرناغى كبى برچالى اوتدر آجى و يابسدر تازەسنه شبرق
ديرلر قوريسنك يانته حيوان ياقلاشمز * بو كلام شريفك نزولنده ابوجهل نزم

دوه‌لرمز انك تازه‌سنی اكل ایله سمورر لر دیمكله لا یسمن كلام شریفیله رد اولندی
(٨) وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ (٩) لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ (١٠) فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ☼
اولكونده یوزلر واردركه آثار نعمتله بشاشتده ودنیاده‌كی طاعتنه سعیندن
ومعصیتدن اجتنابندن راضیدر انلر جنتده درجات عالیه‌ده درلر
(١١) لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً (١٢) فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ☼ انلرانده بیهوده
كلام ایشتمزلر زیرا انده اولان كلام ذكر وحكمتدر انده نفعلو اقیجی چشمه‌لر واردر
(١٣) فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ (١٤) وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ (١٥) وَنَمَارِقُ
مَصْفُوفَةٌ (١٦) وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ☼ انده مجوهر ومرتفع تختلر واردركه
صاحبی اكا جلوس مراد ایتدكده ایزومطاوبی مقدار الچالقر وانده اوكلرینه
وضع اولنمش شراب صراحیلری واردر وانده طیانمق ایچون دیزلش یصدوقلر
واردر وانده فاخر دوشمه‌لر واردركه مؤمنلر انك اوزرینه اوتوررلر
(١٧) أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ☼ انلر دوه‌یه نظر اعتبارله
باقمزلرمیكه نیجه خلق اولندی * بومحلده دوه تخصیص بیورلدیغی عربده زیاده
مقبول حیوان اولدیغندن اوله واقع حال مقبولیتی مسلمدركه استعمال وانتفاع
اولنان سائر حیواناتده دخی ركوب واثقال تحمیلی وسودیله انتفاع اولنور بونلر
ابلده دخی اولدیغندن ماعدا هرجنس قبانباتاته واولمدیغی محلده جزئی جمیره
قناعت ایدر واون كون دخی زیاده صوسزلغه تحمل ایدركه بوحال سائر مستعمل
حیوانلرده اولمز و برایپ ایله بر كوچك چوجوغه یدیلوب امریله اوتورر قالقار
* دینلدیكه الله تعالی آیت مقدمه‌ده جنت سریرلرینك ارتفاعنی ذكر ایتدكده
كفار اكا نیجه چیقیلور دیمكله دوه‌نك صاحبی امریله چوكوب قالقمه‌سنی
مثال بیوردی
(١٨) وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ (١٩) وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ (٢٠)
وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ☼ انلر نظر ایتمزلرمیكه كوكلر دیركسز نیجه رفع
اولندی وطاغلر برك استحكامیچون نیجه نصب اولندی وارض خلقه راحت
وكزمك ایچون نیجه بسط اولندی
(٢١) فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ (٢٢) لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ (٢٣) إِلَّا مَنْ
تَوَلَّى وَكَفَرَ ☼ یا محمد سن انلره وعظ ونصیحت ایت ودلائل قدرتیله انلری
جهنم عذابیله تخویف ایت سن انجق تبلیغ وانذاره مأمورسن انلرك ایمانه

كلمرینه جبرایتمك اوزره مسلط دكلسن لكن كیمكه انلردن ایماندن اعراض
وكفره اصرار ایدرسه
(٢٤) فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ☼ الله تعالی انی آخرتده عذاب اكبرایله
تعذیب ایدركه اول عذاب دائمیدر
(٢٥) إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ (٢٦) ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ☼ تحقیق مولنلردن
صكره انلرك رجوعلری طرفمزه‌در بعده محشرده انلرك اعماللرینك حسابی
بزم عهده‌مزده‌در

— ٩٨ — (سورة الفجر مكية وهی تسع وعشرون آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) وَالْفَجْرِ (٢) وَلَيَالٍ عَشْرٍ ☼ وقت مناجات اولان سحر وقتی حقیچون
واون كیجه حقیچون * دینلدیكه اول فجر محرمك غره‌سی فجریدر واون كیجه
دخی عاشورایه دك اولان كیجه‌لردر یاذی الحجه‌نك غره‌سی وعرفه‌یه دك اتك
كیجه‌لری یاخود رمضانك عشر اولی یاخود عشر اخریدر
(٣) وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ (٤) وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ☼ وچفت وتك حقیچون
وكیدوب كلور كیجه حقیچون * دینلدیكه چفت ایله مراد جمیع مخلوقاتدركه
چفت واضداد خلق اولنمشدر مثلا انس وجن موت وحیات كفر وایمان
لیل ونهار سما وارض بر وبحر وسائر كبی ووتر قل هو الله احد مصداقیجه
انجق الله تعالیدر
(٥) هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِذِي حِجْرٍ ☼ بو ذكر اولنان شیلرده اولان یمین
اصحاب عقول ایچون معتبر ومحقق یمیندركه ربسنك عذابنی تذكر ایله حلال
اولمیان شیدن كندوینی منع ایدر
(٦) أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ (٧) إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ (٨)
الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ☼ یا محمد سكا خبر ویرلمدیمیكه ربك عزشانه
ارم بن عاده نیجه عقاب ایتدی اول اهل ارم طول قدو بناء رفیعه صاحبلریدیكه
انلر مثللو قدوقامت و بنای رفیعه هیچ شهرلرده خلق اولنمشیدی * عاد عوصك
اوغلی وعوص ارمك وارم سامك وسام نوح علیه السلامك اوغلیدر بو ارم
انلرك اجداد اسمی اوله یاخود شهرلرینك اسمی وضع اولنمش اوله * انك
قصه‌سی بووجهله منقولدركه عادك ایكی اوغلی اولوب برینه شداد برینه شدید

دیورردی شدید قوت اولوب شداد پادشاه اولمغله طقوز یوز سنه معمر اولدی
بر وقتده جنتك وصفنی ایشتمكله بنده نی انك مثلنی یاپه‌رم دیو عدن صحراسنده
اوچیوز ییلده بر بنا یاپدیكه كوشكاری التون وكمش وقپولری انواع یاقوت
والماسدن واصناف میوه اغاچلری ونهرلر ایله تزیین وتكمیل ایدوب وزرا وامرا
واتباع وانسابیله اكا عازم اولدیلر وصوله بر كون بر كیجه لك مسافه قالدقده
كوكدن بر صیحه كلوب دفعة جمله سی هلاك اولدیلر اول جنتلری بامر الله كلیا
خلقك كوزندن غائب اولدی * ومرویدركه عبدالله بن قلابه نام كمسه اول محللرده
دوه سنی ضایع ایدوب آرار كن صحرای عدنده بر شهر كوردی دوه سندن
خبر الهیم دیو شهره توجه ایتدكده بیابان بر محل كمسه یی كورمیوب اول
شهره دخول اول التون وكمش وجواهرلردن متحیرا بر مقدار شی اخذیله سیر
وتماشادنصكره عودت ایلدی بونك خبری شامده معاویه رضی الله تعالی عنه‌یه
واصل اولوب عبداللهی احضار وسؤال وجوابدن صكره معاویه كعب الاخباری
چاغروب بویله شی مسموعكمی دیو استفسار ایلدكده بلی اول بر شهر دركه
حق تعالی قرآن كریمده (لم یخلق مثلها فی البلاد) بیور دیغی بودر انی شداد
بنا ایلمشدر وبامر الله چشم مردمدن غائبدر واوقومشكه سنك وقتكده اول شهره
بر قصیر القامه قرمزی یوزلو صاری كوزلو یوزنده وكردننده بر بك وار
بر آدم دوه طلبیله كیره جكدر وینه غائب اوله جقدر دیدی ابن قلابه‌یی كوردیلر
كورنجه كعب والله بودر دیدی

(٩) وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ * ووادالقریده طاشدن طاغلری
اویوب كندولره خانه‌لر بیان ثمودقومنه نیجه عقاب ایتدی

(١٠) وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ (١١) الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ * وعسكر
كثیر وچادر قازقلری صاحبی یاخود ناسی قازقلرله تعذیب ایدر فرعونه نه كونه
عذاب ایتدی اول عاد وثمود وفرعون شهرلرده طغیان وتجبر ایتدیلر

(١٢) فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ (١٣) فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ *
انلر اول شهرلرده خلقه ظلمله فسادلرینی آرتردیلر ربك جل شانه انلرك اوزرینه
تازیانهٔ عذابنی دوكدی

(١٤) إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ * تحقیق ربك تعالی عاصی وظالملرك عقابنه
مترصددر اعمال عبادانك علمنده خفی اولمز

(١٥) فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ *

اما انسانكه ربسی تعالی انی غنا ونعمتله اختبار ایدوب مال واقتدار ویرسه
دیركه ربم بكا كرم وفضل ایتدی

(١٦) وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ *
واما اول كمسه‌یه كه رب تعالی ضیق رزقله ابتلا ایتسه قلت فهمندن ناشی
دیركه بنی خوار ومهان ایلدی

(١٧) كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ (١٨) وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ *
حاشا انسانك زعم ایتدیكی كبی نعم غنا ایله اختبارم اكرام وضیق رزقله ابتلام اهانت
دكلدر بلكه كرامت طاعتله ومذلت معصیتله در زیرا سز یتیمه اكرام ایدوب
نفقه ویرمزسز و بر برلركزی فقرایه طعام ویرمكه سوق ایتمزسز

(١٩) وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا (٢٠) وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا *
وحلال وحرام دینی جمله نسا وصبیانك میراثدن حصه‌لرینی ویرمیوب
اكل ایدرسز وماله حریص اولوب حب كثیره ایله محبت ایدرسز

(٢١) كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا * حقا كه ارض طاغلوب وذره كبی
هبا وپاره پاره اولدقده

(٢٢) وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا * وربك جل شانه‌نك علامات
قدرت وآثار هیبتی ظاهر اولوب وملكلر عرصهٔ محشره صف صف كلدكلرنده

(٢٣) وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى *
وجهنم یتمش بیك یولار اور یلوب هر یولاری یتمش بیك ملك چكه‌رك خشم
وغضبله عرصاته كتورلدیكه اولكونده انسان كناهنی یاد ایدوب اكاه اوله
لكن اول وقتده اكاه ومتعظ اولمق منفعتی نیجه اولور

(٢٤) يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي (٢٥) فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ
(٢٦) وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ * كافر دیركه نوایدی بو آخرتده حیاتم ایچون
عمل خیر تقدیم ایتمش اولیدم اولكونده الله تعالینك عذابی كبی عذاب ایتمكه
وزنجیر واغلال ایله بندایتمكه بر كمسه قادر اولمز زیرا جمیع امور وحكم اكا مخصوصدر

(٢٧) يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ (٢٨) ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً *
مؤمنه موتی حالنده دینوركه ای امین ومطمئنه نفس ربك تعالینك نعمتنه شاكر
وعبادت محنتنه صابر اولدیغك سببیله سن الله تعالینك ویردكی نعمتدن راضی
اولدخی سندن راضی اولدیغی حالده ربك عرشانه طرفنه رجوع ایله

(٢٩) فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّتِي ❊ وقيامتده الله تعالى
اول نفسه بيورر كه اى نفس بنم صالح قوللرم زمرەسنه داخل اول وانلراه بيله جنتمه كير

— ٩٠ — (سورة البلد مكية وهى عشرون آية)

(ﭏ) بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ (ﭏ)

(١) لَا اُقْسِمُ بِهٰذَا الْبَلَدِ (٢) وَاَنْتَ حِلٌّ بِهٰذَا الْبَلَدِ ❊ بو شهر مكه
ايله قسم ايدرم و (يا محمد) سن بو بلدەده مقيمسن بونده ساٸره ممنوع اولان سكا
حلالدر حرمتك عظيم اولدغيچون انده قتل وساٸر سكا حلالدر * بو كلام شريف
مكه نك فتحنه وعدهٔ الهى اولمغله واقعا فتح مكه ده كوندز برساعت قدر وقتده
كفاردن قتل اولندبلر
(٣) وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ❊ وآدم وذريتيله دخى قسم ايدەرمكه
(٤) لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ❊ بز انسانى شدت ومشقتده خلق ايتدككه
انك مبدأى رحم مضايقەسى ونهايتى موت وحشردر
(٥) اَيَحْسَبُ اَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ اَحَدٌ ❊ آيا ظن ايدرميكه اندن پيغمبرك
انتقامنى المغه كمسه قادر اولميه * دينلديكه ابو الاشدين اول درجه قوتلو ايديكه
آياغنك آلتنه قوى سختيانى قويوب اون قوتلو كمسه لر اول سختيانى چكرلردى
سختيان پاره پاره اولوب اياغى حركت ايتمزدى اول ملعون پيغمبر عليه السلامه
جفا ايدر ومال ايله ايتدرردى
(٦) يَقُولُ اَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا ❊ قيامتده اول ديه كه پيغمبره معادات وجفا
ايچون چوق مال ضايع ايتدم شمدى بكا نفع ايتمدى
(٧) اَيَحْسَبُ اَنْ لَمْ يَرَهُ اَحَدٌ ❊ ظن ايدرميكه الله تعالى انى كوروب عمل
سيئەسى اوزره عقاب ايتميه
(٨) اَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ (٩) وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ (١٠) وَهَدَيْنَاهُ
النَّجْدَيْنِ ❊ بز اكا كورمك ايچون ايكى كوز و يرمدكى وسو يلك ايچون
لسان و يرمدكى واغزنى ستر واكل وشربه مدار ايچون دوداقلر و يرمدكى
و بزاكا مرتفع ادلهٔ واضحه ايله حق و باطل يوللرينى كوسترمدك
(١١) فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ (١٢) وَمَا اَدْرٰيكَ مَا الْعَقَبَةُ ❊ انسان قيامتده
صراط كوپريسى عقبەلرى كچمكه سعى ايتميوب مالنى عداوت پيغمبر عليه السلامده
صرف ايتدى اول عقبەنك نەشى ونصل كچيلور ايدوكنى سكا نه بيلدير دى

(١٣) فَكُّ رَقَبَةٍ (١٤) اَوْ اِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ (١٥) يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ
(١٦) اَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ❊ اول عقبەيى كچمك قول آزاد ايتمك ياخود
زياده آچ ومحتاجلق كوننده اقرباكز اولان يتيمى طويورمق ياخود اچنده قالمش
غايت فقيرى اطعام ايتمك ايله در
(١٧) ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ (١٨)
اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ❊ بوندنصكره اول قول ازاد ايدن وفقرايى اطعام
ايدن كمسه مؤمنلردن اولوب بربرينه طاعتده صبر وناسه مرحمتله وصيت ايدر
اربابدن اولمق شرطدركه انلر صاغ طرفده اولوب جنته كيدنلردر ياخود
يمن و بركت صاحبلريدر
(١٩) وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا هُمْ اَصْحَابُ الْمَشْئَمَةِ (٢٠) عَلَيْهِمْ نَارٌ
مُؤْصَدَةٌ ❊ انلركه حق اوزره كتاب وحجتله نصب ايتديكمز علامتلرمزه ياقرآنه
كافر اولديلر انلر صول طرف ياخود شآمت ونكبت اصحابيدر انلرك اوزرينه
آتش قاپلمشدركه انك ايچندنه روح كيرونه طشره توتون چيقار

— ٩١ — (سورة الشمس مكية وهى خمس عشر آية)

(ﭏ) بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ (ﭏ)

(١) وَالشَّمْسِ وَضُحٰيهَا (٢) وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰيهَا (٣) وَالنَّهَارِ اِذَا
جَلّٰيهَا (٤) وَاللَّيْلِ اِذَا يَغْشٰيهَا ❊ شمس وضحيده ضوء وحرارتى
حقيچون وشمسه پيرو اولان قمر حقيچون وظلمتى دفعله جلا و يرن نهار حقيچون
وافق يا شمسك ضياسنى ستر ايدن كيجه حقيچون
(٥) وَالسَّمَاۤءِ وَمَا بَنٰيهَا (٦) وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰيهَا (٧) وَنَفْسٍ
وَمَا سَوّٰيهَا ❊ وسماء وانى بنا ايدن حقيچون وارض وانى دوشەين حقيچون
ونفس آدم وانى اعضا واحساسله تسويه ايدن حقيچون
(٨) فَاَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوٰيهَا ❊ اول نفسه فجور وتقوايى الهام ايتدى
(٩) قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَكّٰيهَا (١٠) وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰيهَا ❊ فلاح بولدى
اول كمسه كه نفسنى پاك واصلاح ايدوب طاعتده مشغول اولدى وخائب ومحروم
اولدى اول كمسه كه نفسنى اضلال واهلاك ايدوب دفن ومحو اولدى
(١١) كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوٰيهَا (١٢) اِذِ انْبَعَثَ اَشْقٰيهَا ❊ ثمود قومى
طغيانلرى سببيله (پيغمبرلرى صالح عليه السلامى) تكذيب واولوقتده اشقيالرى

قالقوب دوه‌یی عقر ایتمکه مبادرت ایتدیلر
(١٣) فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيَاهَا * رسول الله (صالح
علیه السلام) انلره دیدیکه ناقة اللهی عقردن وصو ایچمسنه تعرضدن حذر ایدك
(١٤) فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا * انلر صالح علیه السلامی تکذیب ایدوب
دوه‌یی سکر ایدیلر
فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنْبِهِمْ فَسَوّٰيهَا * کناهلری سببیله
رب تعالی انلرك اوزرینه قاپلمه عذاب کوندروب کوچکنی و بیوکنی علی السویه
تماما هلاك ایلدی
(١٥) وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا * الله تعالی قوم ثمودك هلاکنك عاقبتندن
وتبعه سندن خوف ایتمز

— ٩٢ — (سورة الليل مكية وهى احدى وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) وَاللَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى (٢) وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى (٣) وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ
وَالْاُنْثٰى * عالمی ظلمتیله ستر ایدن کیجه حقیچون وظلمت لیلی زائل ایدوب عالمه
ضیا ویرن کوندز حقیچون وارکك ودیشی‌یی خلق ایدن حقیچون
(٤) اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى * تحقیق دنیاده سزك سعی وعملکز مختلفدر که
بعضکز ثواب وکرامته وبعضکز عقاب وملامته سعی ایدرسکز
(٥) فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰى (٦) وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى (٧) فَسَنُيَسِّرُهُ
لِلْيُسْرٰى * اما اول کمسه که مالندن حق اللهی ادا ایدوب شرك وعصیاندن
صاقنه واحسن اولان کلمهٔ شهادتی یاخود انفاق ایتدیکی مالك مقابلی وعدهٔ
الهی‌یی تصدیق ایده بزاکا آسان وراحته بادی ودخول جنته سبب اولور
طریقی توفیق ایدرز
(٨) وَاَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى (٩) وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى (١٠) فَسَنُيَسِّرُهُ
لِلْعُسْرٰى * واما اول کمسه که مالنی بخلله انفاق ایتمیوب ثواب اللهدن استغنا
وکلمهٔ شهادتی تکذیب ایده بزاکا عسر وشدته سبب اولور طریقی آسان ایدرز
(١١) وَمَا يُغْنِى عَنْهُ مَالُهُ اِذَا تَرَدّٰى * اول کمسه هلاك وقبر وجهنمده واقع
اولدقده اول امساکله حفظ ایتدیکی مال اکا نفع ایتمز
(١٢) اِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى (١٣) وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُولٰى * هدایتله

ضلالتی بیان ایتمك بزم عهده مزده‌در وآخرت ودنیا بزم ایچوندر (انلردن
دیلدیکمز کمسه‌یه دیلدیکمز شیئی ویررز)
(١٤) فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰى * ای اهل مکه علولو آتشله سزی قورقودرم
(١٥) لَا يَصْلٰيهَا اِلَّا الْاَشْقٰى (١٦) اَلَّذِى كَذَّبَ وَتَوَلّٰى * لزوم ودوامله اول ناره
داخل اولان انجق حقی تکذیب وایمان وطاعتدن اعراض ایدن بدبخت کافرلردر
(١٧) وَسَيُجَنَّبُهَا الْاَتْقٰى (١٨) اَلَّذِى يُؤْتِى مَالَهُ يَتَزَكّٰى * اول آتشدن
(ابوبکر رضی الله تعالی عنه کبی زیاده) متقی اولان اجتناب ایدوب دور اولور که
عندالله پاك ووعدنه نائل اولمق ایچون مالنی فی سبیل الله خیراته صرف ایدر
(١٩) وَمَا لِاَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزٰى (٢٠) اِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلٰى
(٢١) وَلَسَوْفَ يَرْضٰى * اول متقینك ویردیکی شیده برکمسه‌یه منتی وکمسه‌دن
مکافات ومجازات قصدی یوقدر انجق اعلی ربسی عزشانه‌نك رضاسنی طلب
ایچوندر یقینده قیامتده اکا ویریلان ثوابه اول راضی اولور * مرویدرکه
وسیجنبها دن اشاغیسی ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حال وشاننده نازل
اولمشدرکه اول اسیرلردن مشرکلر یدنده متأذی اولنلری اشترا ایدوب ازاد
ایدردی انلردن بری بلال بن ابی رباح رضی الله تعالی عنه درکه امیة بن خلفك
اسیری ومسلم اولمغله امیه انی اسلامدن رجوع ایت دیو کونشده هر کون ارقه‌سی
اوزره یاتروب کوکسنه برطاشله باصدرردی ابوبکر رضی الله تعالی عنه انی
او حالده کوردکده امیه‌یه دیدیکه بوحقیره نیچون بویله عذاب ایدرسن بنم اندن
کوجلو وقوتلو و بهادر وسنك دینکده اولان غلامی سکا ویره‌یم دکیشه‌لم
دیدی امیه راضی ومسرور اولوب ابوبکر رضی الله تعالی عنه کندو کوله‌سی
نسطاسی‌یی ویروب بلال رضی الله تعالی عنه‌یی اخذ وفی الحال ازاد ایلدی

— ٩٣ — (سورة الضحى مكية وهى احدى عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) وَالضُّحٰى (٢) وَاللَّيْلِ اِذَا سَجٰى * شمسك ارتفاع وقتی اولان
ضحی حقیچون واشیایه سکون ویرن یاخود ظلمتی اشیایی قاپلاین کیجه حقیچون
(٣) مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰى * ربك جل شانه سنی ترك وسندن نفرت
ایتمدی * دینلدیکه یهود پیغمبر علیه السلامه ذوالقرنین واصحاب کهف
وروحدن سؤال ایتدکلرنده یارین خبر ویره‌یم دیوب ان شاء الله دیمه دیکیچون

برفاچ كون وحينك عدم نزوليله كافرلر ياخود ابى لهبك زوجه سى طعنه آغاز
ايتملريله بو آيات كريمه نازل اولدى

(٤) وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى ✻ يا محمد آخرت سكا دنيادن خيرلودر
ياخود امورككُ نهايتى بدايتندن خيرلودر ساعت بساعت درجهٔ رفعت وكمالكده
ترقى بولهجقدر

(٥) وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى ✻ ربك تعالى سكا دنياده كمال نفس
واعلاء دين وآخرتده ناسه شفاعت ايتمك نعمتنى احسان ايلديكه سن اندن راضيسن

(٦) أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ✻ ربك تعالى سنى يتيم بولوب عمك ابوطالبه
ضميله مأوى قيلمديمى ياخود سنى در يتيم بولوب صدف نبوتى سكا مقام ايتمديمى

(٧) وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى ✻ وسنى علم وحكمتدن خالى بولوب وحى
والهام وتوفيقله سكا هدايت ايتدى * ياخود دايهك حليمه سنى كعبه ده غائب ايتدكده
عمك واجدادكه سكا هدايت * ياخود شام بولنده سوار اولديغك دوه يولدن
آزدقده جبرائيل عليه السلام دوه نك يولارندن طوتوب يوله كتوردى

(٨) وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ✻ وسنى فقير بولوب خديجه نك ماليله تجارت
ايتديروب ياغنائم كفار ايله اغنا ايتدى * ياخود مشاهدهٔ خلقله فقير ايكن مكاشفهٔ
انوار جمال ايله اغنا ايتدى

(٩) فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ✻ اما يتيمه تحقير ايله قهر ايتمه (كه يتيملك شربتنى
ايچمكله قدرنى بيلورسن)

(١٠) وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ✻ واما سائلى انفاق ياكلمهٔ طيبه دن محروم
رد ايتمه (كه انى دخى بيلورسن)

(١١) وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ✻ ربك تعالينك نعمتى اولان نبوتى يعنى
احكام قرآنى ناسه تبليغ ايتمكه نعمتك شكر يدر

— ٩٤ — (سورة الانشراح مكية وهى ثمان آيات)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ✻ بز سنك صدركى كشاده وتوسيع ايتمدكمى
تاكه مناجات حقه ودعوت خلقه واسرار وحيه متحمل وقابل اولدى * روايت
اولنديكه جبرائيل عليه السلام انك صباوتى حالنده يا معراج قيلنده صدرنى
شق وقلبنى اخراج وغسل ايدنصكره ايمان وحكمتله طولدردى

(٢) وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ (٣) الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ (٤) وَرَفَعْنَا
لَكَ ذِكْرَكَ * و بز سندن آرقه كه ثقيل اولان باركرانى ايندردك (اول باركران
امتك حاللرى ايديكه انكله مكدر ايدى انلرك حقنده شفاعتى قبول بيورلمغله اول يوك
خفيفلنهدى ياخود مبدأ بعثده قومنك كفرده اصرارندن ثقلتده اولمغله صكره
فوج فوج ايمانه كلمرندن خفيفلندى) وسنك ذكركى (كلمهٔ شهادت واذان واقامت
وسائرده بنم ذكرمه مقارنتله) ترفيع ايتدك

(٥) فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (٦) إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا * تحقيق دنياده
بو باركرانك كوجلكيله آخرتده آسانلق واردر تحقيق مكه ده كوجلك اولديسه
مدينه ده قولايلق واردر ياخود مدينه ده صعوبت وارايسه جنتده احتلك واردر)

(٧) فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ (٨) وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ ✻ تبليغ رسالتدن
فارغ اولديغكده مراسم عبادتله وامتكه مغفرت طلبيله زحمتده اول * ياخود
نمازدن فارغ اولديغكده دعايه قائم اول وربك جل شانهنك دركاه عزتنه جميع
اوقاتده دعايه رغبت ايله (كه سنك دعوات طيباتك محل قبولده وكلامك
دركاه قرب مقبولده در)

— ٩٥ — (سورة التين مكية وهى ثمان آيات)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ * انجير وزيتون حقيچون * انجير برپاك ميوه دركه
چكردك وقبوغندن طردايده جك برشى يوقدر لطيف وملين وكثير النفع اولمغله
انكله قسم بيورلدى * وزيتون رأسا بر غدا اولوب ورغنى جمله يه الزم وانفعى
اعم اولمغله انكله قسم بيورلدى * ديلنديكه انجيرله زيتونك قديم اولدقلرى ارض
مقدسه ده ايكى طاغ اولمغله برينه طور زيتا برينه طور تينا ديلور معبر
انبيا اولديغندن انكله قسمدر

(٢) وَطُورِ سِينِينَ (٣) وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ * محل مناجات كليم الله
اولان طور سينا حقيچون واول شهر امين ومولد رسول رب العالمين
اولان مكهٔ مكرمه حقيچون

(٤) لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ * بز انسانى انتصاب قامت
وحسن صورت واعتدال مزاج وصاحب احساس واجتماع خواص مكونات
ايله حامل امانت الهى خلق ايتدك

(٥) ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِلِينَ ❁ صكره بز اول انسانى اسفل سافلينه رد
ايتدك * ديلديكه اول اسفل ضعف وهرم وارذل عمردركه اندن احسن تقويم
وفهم وعقل زائل اولوب صبى كبى عمللرى كسيلور وحسنه يازلمقدن قالور) ياخود
اول انسان كفر وفجور اوزره مصر اولوب بلاتوبه فوت اولدقدنصكره اسفل ناره رد ايدرز
(٦) اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ❁ الا انلركه
مؤمن اولوب عمل صالح اشله ديلردى انلر اول ذل عمره رد اولنمزلر ياخود توبه
ايدوب ايمان وصالح عملده اولانلر ناره رد اولنمزلر * ديلديكه قرآنى اوقيوب
موجبيله عمل ايدنلر ارذل عمره رد اولنمزلر انلرك قوتلرى كيدوب عقللرينه ضعف
كلدكده اجرلرى كسلمز بلكه كما كان حال شبابلرنده وكمال قوتلرنده اشليو كلدكلرى
اعمال صالحه نك اجرى موتلرينه دك يازيلور اول انلره عملسز اجر اولور
(٧) فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ (٨) اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ ❁
اى منكر بعث سنى نه شى تكذيب اوزره ثابت ايدركه بودليلار ظهورندنصكره
روز جزا وحسابى اقرار ايتمزسن يوخسه الله تعالى جميع حاكملره حكم ايديجى
دكلميدر بلى حاكم مطلقدر * خبرده واردر كه بو سوره آخرنده (بلى وانا على ذلكم
من الشاهدين) ديمك اقتضا ايدر

— ٩٦ — (سورة العلق مكية وهى تسع عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِى خَلَقَ (٢) خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ❁
جميع اشيايى خلق ايدن ربك تعالينك اسميله باشليوب قرآنى اوقو اول الله تعالى
انسانى بر پارچه اويوشمش قاندن خلق ايتدى
(٣) اِقْرَاْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ (٤) اَلَّذِى عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (٥) عَلَّمَ الْاِنْسَانَ ❁
مَا لَمْ يَعْلَمْ ❁ يا محمد قرآنى اوقو ربك تعالى جمله كريملرك اكرميدركه قلمله خط
وكتابت تعليم ايلدى انسانه بيلمديكنى بيلدردى * اكثر مفسرين قوللرنجه قرآندن
ابتدا نازل اولان مالم يعلمه دك بو بش آيتدر * روايت اولنديكه حضرت رسالت
پناه عليه السلام حرا طاغنده مغاره ده خلوتده ايكن ناكاه جبرائيل عليه السلام
ظاهر اولوب يا محمد بن سكا كوندرلدم بو امته سن پيغمبرسن اوقو ديدى پيغمبر
عليه السلام بن اوقومق بيلمم ديدى ملك انى صيقوب بيطاقت ايلدى واوچ دفعه
بو منوال اوزره اوقو ديو بيلمم جوابيله صيقدى اوچنجى دفعه ده اقرا باسم

ربك دن مالم يعلمه دك اوقوتدى اول حالده درحال خديجه رضى الله تعالى عنهانك
خانه سنه كلوب بيهوش بنى اورتك ديدى
(٦) كَلَّا اِنَّ الْاِنْسَانَ لَيَطْغٰى (٧) اَنْ رَاٰهُ اسْتَغْنٰى (٨) اِنَّ اِلٰى رَبِّكَ
الرُّجْعٰى ❁ حقا كه انسان كندويى غنى كوردكده حدينى تجاوز ايدوب ربسنه
طغيان وكبر ايدر اى انسان عاقبت رجوعك ربك تعالى طرفنه در * ديلديكه
بو آيت كريمه ابوجهل حقنده نازل اولمشدر كه اكابر مال اصابت ايتسه ثياب
ومركب وطعامنى آرتردى
(٩) اَرَاَيْتَ الَّذِى يَنْهٰى (١٠) عَبْدًا اِذَا صَلّٰى ❁ كوردميسن اول
كمسه يى كه بر عبد خاصى نمازدن نهى ايدر * ديلديكه بو آيت كريمه ابوجهل
حقنده نازل اولمشدر كه اول اكر محمدى نماز قيلار كورر سم بوينينه باصه رم
ديمشيدى نمازده ايدوكنى خبر وير دكلرنده سرعتله كيدوب ياقلشدقده كرو كرو
كتمكه باشلدى اكا نه چكيلورسن ديدكلرنده محمد له بينمزده آتشدن خندق واژدها
وقناد قناده متصل قوشلر كوردم ديدى افندمز عليه السلامه انك بوينيله
كلديكنى خبر ويردكلرنده اكر بكا يقين كليدى ملكلر انى پاره پاره ايدردى بيوردى
(١١) اَرَاَيْتَ اِنْ كَانَ عَلَى الْهُدٰى (١٢) اَوْ اَمَرَ بِالتَّقْوٰى (١٣) اَرَاَيْتَ
اِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى (١٤) اَلَمْ يَعْلَمْ بِاَنَّ اللّٰهَ يَرٰى ❁ كوردميسنكه راه هدى
اوزره اولان مصلى يى ياخود ناسه اتقا ايله امر ايدن كمسه يى نمازدن منع واتقايه
اولان امرينى تكذيب وايماندن اعراض ايدن كمسه بيلمزميكه الله تعالى انك
بو افعال قبيحه لرينى كورر
(١٥) كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ (١٦) نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ (١٧)
فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ (١٨) سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ❁ حقا كه ابوجهل محمد عليه السلامه
اذيتدن فارغ اولسون اكر منتهى اولمزسه بز انك كذب وخطا ايله متصف
الندن شدت وقهرله جهنمه چكديررز اول ابوجهل قوم وعشيرتنى دعوت
ايتسون بزدخى يقيننده جهنم زبانيلريله انى جهنمه كوندررز * وقتاكه ابوجهل
پيغمبر عليه السلامى نمازدن نهى ايتدكده اوحضرت عليه السلام انى تهديد
وزياده زجر ايتمكله ابوجهل لعين سن بنى عذابله قورقودرميسن والله بن سنك
اوزر يكه بو وادينك اشجع واكبر جانى حواله ايده رم ديمكله الله تعالى بو آيت
كريمه ايله انك حالنى وعاقبتنى بيان ايلدى

(١٩) كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۞ انك سويله ديكى كبى دكلدر
انك نهينه اطاعت ايتمه اكا مخالفتده ثابت اول على الدوام الله تعالى يه سجده
سجده ايدوب تقرب ايله

— ٩٧ — (سورة القدر مكية وهى خمس آيات)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِى لَيْلَةِ الْقَدْرِ (٢) وَمَا اَدْرٰيكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۞ بز قرآن حزب ٤
كريمى قدر كيجه سى لوح محفوظدن سماء دنيايه انزال ايتدك (صكره جبرائيل
عليه السلام حسب الاقتضا آيت آيت سوره سوره پيغمبر عليه السلامه يكرمى
اوچ ييلده كتوردى) اول ليلهٔ قدرك كمال فضيلتنى سكانه شى بيلدردى
(٣) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ اَلْفِ شَهْرٍ ۞ اول ليلهٔ قدرده بر كيجه عبادت
ايتمك سائر كيجه لرده بيك ماه عبادت ايتمكدن خيراودر
(٤) تَنَزَّلُ الْمَلٰئِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ اَمْرٍ ۞ اول ليلهٔ
قدرده ربلرى تعالينك اذنيله ملكلر وروح يعنى جبريل عليه السلام اول سنه
تقدير اولنان هر خير وبركت امر ايچون سماء دنيايه يا ارضه اينرلر
(٥) سَلَامٌ هِىَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۞ اول ليلهٔ قدر تا فجر طلوع عنه دك جميع
آفاتدن سلامتدر (زيرا سائر كيجه لرده سلامت وار ايسه دخى بلا دخى نازل اولور
اولكيجه بلا وقضا نازل اولمز وملكلر مؤمنلره سلام ايدرلر) ۞ دينلديكه اول ليلهٔ قدر
سنه نك ايچنده بر كوندر الله تعالى انى بيان ايتمديكه قوللرم اكا بركره نائل اولمق
طمعيله بتون سنه نك كيجه سنده قائم اوله لر لكن اكثر علما قرآنك رمضانده نزولى
منصوص اولديغنه مبنى رمضانده ديو اتفاق ايتديلر انلر دخى قنغى كيجه سى
اولدغنى فرق ايده مديلر اكثرى رمضانك عشر اخيرنك بر تك كيجه سى اولمق
اغلبدر ديديلر اصحاب شافعى يكرمى برنجى ويكرمى اوچنجى كيجه سى اولمق
مأمولدر ديديلر وحنفى رحمه الله يكرمى يدنجى كيجه سى اولمسنى اميد ايده رم
ديدى ۞ وصرو يدر كه پيغمبرمز عليه السلام اصحابه خبرو يرديكه بنى اسرائيلدن
بر كمسه بيك ماه سلاحنى چيقارميوب فى سبيل الله جهاد ايلدى بيوردى
اصحاب رضى الله تعالى عنهم بزم عمرمزك تحملى يوقكه بو ثوابه نائل اوله لم ديو
مكدر اولمه لريله بو ليلهٔ قدرى بيك ماه جهاد مقابله ايله تبشير اولنديلر ۞ ودينلديكه
سموات وارض خلق اولنمزدن مقدم تقدير اولنان اجل ورزق وموت وسائر امور

احكام مكه سنه آتيه ده اوله جقدر اولكيجه مقدار ووقت وسوق وتنفيذى
تعيين وتقدير اولنور

— ٩٨ — (سورة البينة مدنية وهى تسع آيات)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِّينَ حَتّٰى
تَاْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۞ انلر كه اهل كتابدن يهود ونصارى وعبدهٔ اصنامدن مشركلر
انلره حجت ظاهره ايله حق وباطل بيننى فرق ايدر پيغمبر وقرآن كلدكده دخى كفر
وشركلرندن زائل اولمزلر
(٢) رَسُولٌ مِنَ اللّٰهِ يَتْلُوا صُحُفًا مُطَهَّرَةً (٣) فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ۞
اول محمد عليه السلام الله تعاليدن برسولدركه امته تلاوت ايتديكى صحيفه لر
يعنى قرآن كذب وبطلاندن پاك اولنده احكام ومواعظه دائر طوغرى يازلشلر واردر
(٤) وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاۤءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ۞
اول اهل كتابك محمد عليه السلام حقنده اختلاف وتفرقه لرى انجق بعثته ايله
بعثتندن صكره اولديكه انك بعثتندن مقدم تصديق ايتمكه متفقه لر ايدى صكره
بعضسى ايمان ايدوب بعضسى كفرده قالديلر
(٥) وَمَا اُمِرُوا اِلَّا لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ (٦) حُنَفَاۤءَ وَيُقِيمُوا
الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ۞ وانلر عقايد باطله دن دين اسلامه
ميل ايله اول دينده خالص اوله رق انجق الله تعالى يه عبادت ايتمك ونماز
مفروضه يى وقتنده وزكاتى محلنه ادا ايتمك ايچون امر اولنديلر وبو مأموريتلرى
جميع كتب منزله ده دين وملت مستقيمه در
(٧) اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِى نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ
فِيهَا اُولٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۞ اهل كتابدن كافرلر وانلرك غيرى مشركلر
قيامتده نار جهنمده مؤبد ودائملردر اول كروه مخلوقاتك اشرار يدرلر
(٨) اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اُولٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۞
انلر كه الله تعالى يه ورسولنه ايمان ايدوب صالح عمللرده اولديلر اول كروهلر
مخلوقاتك خيرا وسيدر
(٩) جَزَاۤؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا اَبَدًا رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِىَ رَبَّهُ ۞ ربلرى جل شانه

عنده انلرك جزالری اقامت جنتلریدر كه اشجاری آلتندن نهرلر جریان ایدر
وانلر انده متنعما دائملردر الله تعالی طاعتلری سببیله انلردن راضی اوله وانلردخی
الله تعالینك ویردیكی نعمتلرندن راضی اوله‌لر اشبو جزا ومكافات وراضیلق اول
كمسه ایچوندركه ربسی جل شانه دن خوف ایدوب امرینه اطاعت
ونهیندن اجتناب ایده

— ٩٩ — (سورة الزلزال مدنية وهی تسع آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) اذا زلزلت الارض زلزالها (٢) واخرجت الارض اثقالها
(٣) وقال الانسان مالها * قیامت علامتندن اولان ارض شدتله زلزله
وحركت ایتدكده وارض ایچنده اولان خزینه وموتالری طشره چیقاردقده
انسان بو ارض نولدیكه بویله حركتله ایچنده اولان اشیایی چیقاروب
طشره براقدی دیه
(٤) یومئذ تحدث اخبارها (٥) بان ربك اوحی لها * اولكونده
الله تعالی ارضه لسان ویروب اوزرنده اشلنن خیر وشری خبر ویرر كه ربك
جل شانه اول ارضه اوزرنده اشلننی خبر ویرمسنی امر والهام ایدر
(٦) یومئذ یصدر الناس اشتاتا (٧) لیروا اعمالهم * اولكونده ناس
اعماللرینك جزاسنی كورمك ایچون پراكنده كروه كروه موقف حسابه رجوع ایدرلر
(٨) فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره (٩) ومن یعمل مثقال ذرة
شرا یره * كیمكه ذره مقداری خیر اشلمش ایسه انی كورر ذره اغرلغنجه
شر اشلمش اولسه اولدخی انی كورر * دینلدیكه مؤمن وكافردن هر كس
قیامتده دنیاده اشلدكنی كورر مؤمنك شری عفو اولنوب خیرینه ثواب ویریلور
كافرك خیری رد اولنوب شری ایچون عقاب اولنور * مرویدركه بو ایكی
آیت كریمه ایكی رجل حقنده نازل اولشدر الك بریسی سائله برخرما وجوزكبی
آزشی تصدق ایتیوب بونك ثوابندن نه اوله جق ویرنجه بزم رغبت ومحبت
ایتدیكمز چوقجه شی ویرملودر ایدی واول بر رجل كناه صغائردن تحاشی
ایتیوب الله تعالینك وعیدنی كناه كبائر حقنده بیورمشدر دیر ایدی بو آیتین ایله
اشارت واردر كه خیرك قلیلنه رغبت ایله كه عند الله رجائله كثیر اوله وكناهك
صغیرندن حذر ایله اصرار ایله كبیر اولیه

— ١٠٠ — (سورة العاديات مكية وهی احدی عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) والعاديات ضبحا (٢) فالموريات قدحا (٣) فالمغيرات صبحا
(٤) فاثرن به نقعا (٥) فوسطن به جمعا * غازیلرك آتلری حقیچونكه
دشمنه سكرتدكلرنده كوكسلرندن هارلتی پیدا اولور وطاشدن طرنقلریله آتش
چیقاررلر وصباح وقتنده دشمنه غارت ایدن غازیلر حقیچون كه انلرك آتلری
یوریدكلری مكانده قبیله كنارنده توز قوپاررلر واول غبار ایله دشمنلرینك
جمعنه كیررلر
(٦) ان الانسان لربه لكنود (٧) وانه علی ذلك لشهید * انسان
ربسنك عطالرینه كفران نعمدر تحقیق الله تعالی انك كافر النعمه ایدوكنه
شاهد دریا خود انسان كندی اكا شاهددر
(٨) وانه لحب الخیر لشدید * وانسان ماله محبتده شدید وجمعنه حریصدر
(٩) افلا یعلم اذا بعثر ما فی القبور (١٠) وحصل ما فی الصدور (١١)
ان ربهم بهم یومئذ لخبیر * انسان بیلزمی شول وقتكه قبرلرده كی بعث
اولنوب ظاهر اولور وقلبلرده اولان خیر وشر تمیز اولنوب اورته یه كلور رب تعالی
انلرك اعلان واخفا ایتدكلری شیئی بیلور واولكونده جزاسنی ویرر

— ١٠١ — (سورة القارعة مكية وهی ثمان آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) القارعة ما القارعة (٢) وما ادریك ما القارعة * قلبلره
زخم اوریجی كون اول نیجه كوندر اول نه شیدر وانی سكا نه بیلدردی اول قیامت
كونیكه انك هیبتندن قلبلر اوریلور
(٣) یوم یكون الناس كالفراش المبثوث (٤) وتكون الجبال كالعهن
المنفوش * اول بر كوندركه ناس انك شدت واضطرابندن چكركه كبی بربرینه
قاریشوب پامال اولورلر وطاغلر آتلمش پنبه كبی هوا یوزنده طاغیلوب طیران ایدرلر
(٥) فاما من ثقلت موازینه فهو فی عیشة راضیة * اما اول
كمسه كه قیامتده حسناتی آغر كله اول جنتده راضی اولدیغی عیشده در
(٦) واما من خفت موازینه فامه هاویة (٧) وما ادریك
ماهیة (٨) نار حامیة * اما اول كمسه كه حسناتی خفیف اولوب سیئاتی

آغر اوله انك مكانى اسفل ناردر اول هاويه نه ايدوكنى سكانه بيلدردى اول
غايت ياقيجى آتشدر

— ١٠٢ — (سورة التكاثر مكية وهى ثمان آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) أَلْهَيكُمُ التَّكَاثُرُ (٢) حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ✵ قومكرك كثرتيله افتخار
ايتمك سزى مشغول ايتدى حتى مزارستانه كيدوب موتاركزى دخى تعداد
ايدوب مباهات ايتديكز ياخود اموال واولاد كزك كثرتيله امور معيشته مشغول
اولهرق اهم اولان آخرته سعى ترك ايدوب حتى فوت اولوب قبره كيرديكز
(٣) كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ (٤) ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ✵ اويله دكلدركه
عاقل اولان آدم همتنى دنيايه صرف ايدوب آخرته لايق اولانى اونوده بقينده
موتكزده تفاخرك عاقبتى نه ايدوكنى بيلورسز صكره حقا وقت نشورده خطاكز
نه ايدوكنى بيلورسز
(٥) كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ (٦) لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ (٧) ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا
عَيْنَ الْيَقِينِ (٨) ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ✵ حقا كه اول افتخار كزك
عاقبتنى علم اليقين بيلسه كز اول علم سزى مفاخرتدن رجوع ايتديروردى
خدا حقيچون سز نارى بعيددن كوررسكز صكره اكا دخول ايلدكزده عين اليقين
كوررسكز بعده اول سزى افتخار ايله مشغول ايدن نعمتلرك اولكونده حسابندن
سؤال اولنورسكز ✵ مرويدركه بنى عبد منافله بنى سهم كثرت قبيله ايله افتخارلرنده
عبد مناف غالب اولوب بنو سهم جاهليتده قتال بزى افنا ايتمشدر ديو موتالرينى
دخى تعداد ايتمكله بنو سهم غالب كلدى بو كلام شريف انلرك حالنى بيان اوله

— ١٠٣ — (سورة العصر مكية وهى ثلث آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) وَالْعَصْرِ (٢) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ (٣) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ✵ دهر ووقت وزمان
حقيچون ياخود ايكندى نمازى حقيچون كه صلوة وسطى اوله تحقيق انسان
عمرينى فانى دنيا مطالبه سنه صرف وحصر ايتديكيچون خسران وزيانده در
الا شول كمسنه لر زيانده دكللردر كه الله تعالى يه ورسولنه ايمان ايدوب عمل صالح اشلديلر
وحق اولان قرآنله عمل ايتمكى ومعصيتدن صبر ايله طاعته سعى ايتمكى غيريلره

وصيت ايتديلر ✵ بعضلر بو سورهٔ شريفه ني بو وجهله بيان ايلمشدر كه ابو الاشدين
حضرت ابو بكر رضى الله تعالى عنه يه سن پدريكك دينني ترك ايدوب زيان ايتدك
ديدكده صديق رضى الله تعالى عنه جوابنده زيانكار اولدركه دنيا مطالبه سيله
نفس وهواسنه تبعيتله بت پرست اوله ديمش بناء عليه بو سوره ايله صديق
رضى الله تعالى عنه تصديق اولنمش ✵ وديمشلردر كه زيانكار ايله مراد ابو الاشدين
وابو جهل وايمان ايدنله مراد مؤمن اقدم اولدوغيچون صديق رضى الله تعالى
عنه در وعمل صالح اشليله مراد اعلان صلاح واظهار اسلامه سعى بليغ
ايتديكيچون فاروق رضى الله تعالى عنه در وحق خبرويرمكده اهتماميچون
ذى النورين رضى الله تعالى عنه در وصبر ايله ناصح اولديغيچون
اسد الله رضى الله تعالى عنه در

— ١٠٤ — (سورة الهمزة مكية وهى تسع آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) وَيْلٌ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍ (٢) الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ (٣)
يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ✵ ناسى غيابنده فصل وغيبت ايدن ومواجهه سنده
مذمت واستهزا ايدن هركسه يه عذاب شديد واردر كه مال دنيايى جمع ايدوب
تعداد وعددله جمع ايدر ظن ايدركه اول جمع ايتدكى مال انى دنياده
موتدن منعله تأبيد ايدر
(٤) كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ (٥) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ (٦) نَارُ اللَّهِ
الْمُوقَدَةُ (٧) الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ (٨) إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ (٩)
فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ ✵ اول باطل تأبيد ظن ايديكبى دكلدر انلر نار حطمه يه براغيلوب
اول حطمه نك ماهيتنى سكا نه شى بيلدردى اول حطمه الله تعالينك ياقديغى
بر آتشدر كه سوندرمسى ممكن دكلدر اول آتش انلرك جلد ولحملرينى اكل ايتدكدنصكره
قلبلرينى احاطه ايدر وانلرك اوزرينه اول آتش اوزون تيموردركلرله باغلنمش قاپودر

— ١٠٥ — (سورة الفيل مكية وهى خمس آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ (٢) أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ
فِي تَضْلِيلٍ (٣) وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ (٤) تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ
مِنْ سِجِّيلٍ (٥) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ ✵ يا محمد ربك جل شانه نك

اصحاب فیله نیجه اشلمدکنی تواتر اخبار ایله ایشتمدکمی انلرك کعبه یی تخریب قصدنده اولان مکر وحیله لرینی ابطال ایدوب اوزرلرینه کروه ابابیل قوشی کوندرمدیمی که اول قوشلرك هر بری انلره چاموردن یاپلوب آتشده پشمش طاش آتارلردی الله تعالی انلری کووه ییمش اوت یپراغی کبی نابود ایلدی *روایت اولندیکه بو وقعه پیغمبرمز علیه السلامك ولادتی سنه سی واقع اولدی قصه سی بودرکه حبشه پادشاهی اصحمة النجاشی طرفندن یمن والیسی اولان ابرهه بن صباح الاشرم ناسك کعبهٔ شریفه زیارتیچون مکه یه اطراف واکنافدن توجهلرینی کوردکده حسد ایدوب صنعاده کویا کعبه کبی برخانه بناسنه عزیمت وتکمیل ودیوارلرینی جواهرله تزیین ایدوب اسمنی قلیس وضع ایلدی وخلق انك زیارت وطوافنه تکلیف ایتدی بو حالت قریشه کران کلمکله بنی کنانه دن برکسه اول کنیسایه کیدوب کیجه اکاه برتقریب ایچنه حدث ایدوب نجاستی دیوارلرینه سوردی بوسببله خلق انك زیارتندن متنفر وابرهه زیاده متألم ومتأثر اولمغله کعبهٔ مکرمه نك هدمنه قصد ویمین ایدوب عسکرینی جمع وهدم ایچون اون ایکی قدر فیل ونجاشینك محمود نامنده عدیم المثل برمشهور کبیر فیلی اولمغله انیدخی اندن طلب واخذ ایله جانب مکه یه عازم اولوب اهالئ مکه نك حیواناتنی غارت ایده رك مکه قربنده برمحله نزول ایتدی اول وقتده عبدالمطلب سید قریش وخادم کعبه ایدی برقاطره سوار اولوب ابرهه یه واردی ابرهه عبدالمطلبك خاندان وناسی اطعام ایدر علو قدر ایدوکندن خبردار اولمغله اکرام ایدوب یانته اوتورتدی وبزدن حاجتك ندر دیو سؤال ایلدی عبدالمطلب دیدیکه عسکرك بنم دوه لرمدن ایکیوز مقداری دوه غارت ایتمشلر امر کله اول دوه لرمی بکا رد ایده سز ابرهه دیدیکه بن بو بابده سکا تعجب ایتدم که بن دینکزك رکنی اولان کعبه یی هدمه کلدم سن بندن انك عفوینی رجا ایتمیوب دوه لریکی استرسن عبد المطلب دیدیکه دوه لرك صاحبی بنم انکیچون بن دوه لریمی استرم کعبه نك صاحبی باقیدر اول دیلرسه سزی اندن منع ایدر ابرهه امر ایدوب دوه لرینی عبد المطلبه رد ایتدیلر چونکه ابرهه مرادم قطعا اقتال دکلدر همان کعبه یی هدمدر دیو مقدم بیان ایتمش اولمغله اهل مکه طاغلره چکیلوب سیرجی اولدیلر بوطرفده ابرهه فیل محمودی کعبه اوزرینه یورتمکه امر ایدوب فیلبانلر زور ایتدکجه اوطرفه کتمیوب سائر طرف کوستردکده سرعتله اطاعت ودیکر فیللردخی فیل محموده تبعیت ایدوب بروجهله کعبه طرفنه سوق اولنه مدیلر بو حالده ایکن دکز طرفندن قرانقج

هیئتنده جمع کثیر قوشلر پیدا اولوب هر برنده نخوددن کوچك مرجمکدن بیوك بری اغزنده ایکیسی ایقلرنده اوچر طاشله کلوب ابرهه عسکرلرینك اوزرلرینه بر طاش براقمغله باشندن کیروب اشاغیدن چیقوب فی الحال هلاك اولورلردی یالکز ابرهه نك طاشی براغلیوب نجاشی یه خبرویرمك ایچون واردقده ماجرایی اکا بیان وتفصیل وقوشلرك کارینی سویلرکن بونلر نیجه قوشلرمش دیو سؤالنده ابرهه اوزرنده کی قوشی کوروب اشته بونلردر دیمسیله برابر اول قوش طاشی ابرهه یه براغوب انیدخی بتردی

(١٠٦ — سورة قريش مكية وهى اربع آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ (١) إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ (٢) * الله تعالی قریشك احترام واطرافله الفتلریچون اصحاب فیلی هلاك ایلدی بناء علیه قریش نره یه کتسه لر سکان بلدهٔ مکرمه دیو مکرم ایدیلر انلر قیش وقتنده یمنه وباز وقتنده شامه سیر ورحلت وتجارت ایدرلردی اویله ایکن تعجب اولنور که بو نعمتلری بیلیوب اصنامه عبادت ایدرلر

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَٰذَا الْبَيْتِ (٣) الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ (٤) * امدی انلرك اطرافله الفتلرینه سبب اولان بو بیتك ربسی جل شانه یه عبادت ایتسونلر که بو تجارت وجلب ذخائر ایله انلری آجلقدن طویروب اطعام ایتدی وبو جهتله غارتدن وسائر خوفدن امین ایتدی *دینلدیکه قریش نضر بن کنانه نك لقبی اولمغله عربدن نسب جهتیله اکا منتهی اولنلره عنعنه ایله قریش دینیلور

(١٠٧ — سورة الماعون مكية وهى سبع آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ (١) فَذَٰلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ (٢) وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ (٣) * یا محمد کوردکمی بیلدکمی اول کسه یی که روز جزایی تکذیب ایدر واول کسه درکه یتیمی عنف وشدتله دفع ایدر وفقرایه نه کندی اطعام ایدر ونه غیرینی ترغیب ایدر

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ (٤) الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ (٥) الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ (٦) وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ (٧) * شدت عذاب اول مصلیلر

ایچوندر كه نمازلرینی غفلت ایله لاشی عد ایدرلر وانلر ایچوندر كه نمازلرینی خلق
یاننده نفاقانه وریا ایله قیلوب تنهاده ترك ایدرلر وانلر ایچوندر كه زكاتی اهلندن
منع ایدرلر * ماعون زكات وعطیه معناسنه اولدیغی كبی كشی بربرندن عاریت
آلدیغی شیئه دخی دینور مثلا صحن وتنجره وقوغه وسائر كبی بونلری عاریت
استین ضرورت صاحبی ایسه ویرممك حرامدر ضرورت صاحبی دكلسه حرام
اولمز قبیح اولور بعضلر ماعون صو وآتش وطوز اوچ شیدر انی كیم استرسه
ویرمك بخلدردیدی * دینلدیكه بو سوره نك نصف اولی مشرك حقنده ونصف
اخری منافق حقنده در كه ابوجهل یتیمه وصی اولوب یتیم عریان كندو مالندن
اندن شی استدكده عنفله انی دفع ایتدی ودائما خلق فقرایه اطعام وتصدقدن
منع ایدرلردی یاخود ابو سفیان یا ولید بن مغیره كه ردوه قربان ایدوب اندن بریتیم
حصه طلب ایلدكده عصا ایله ضرب ودفع ایتدی نصف اخری منافق ابن ابی
وسائر حقنده در كه نمازی ریا ایدی

– ١٠٨ – (سورة الكوثر مكية وهی ثلث آیات)

بسم الله الرحمن الرحیم

(١) انا اعطیناك الكوثر (٢) فصل لربك وانحر (٣) ان شانئك
هو الابتر * یا محمد بز سكا علم وعمل وشرفدن خیر كثیر ویردك یاخود چوق
امت یاخود كوكده ویرده سنكیچون چوق ذكر وثنا ویردك یاخود قرآن ویردك
یاخود كوثر نهری ویردككه اول جمله جنت نهرلرینك اعلاسی اولوب انده
لذتلرك جمیعی موجوددر امدی ربك جل شانه نك رضاسیچون خلوصله
نماز قیل ودوه قربان ایدوب محتاجلره تصدق ایله یاخود بیرام نمازینی قیلوب
قربان كس تحقیق سكا بغض ایدن كمسه ذریت وهر خیردن منقطعدر عاقبتی
بوقدر * دینلدیكه عاص بن وائل باب بنی سهمده پیغمبر علیه السلامه ملاقات
ایدوب برمقدار صحبتدن صكره پیغمبر علیه السلام مسجددن چیقوب عاص مسجده
كیردكده مسجدده اولان صنادید قریش اندن سؤال ایتدیلر كه كیمكله
صحبت ایده یوردك اولدخی ابترله دیدی عادت عرب بو ایدیكه كیمك اوغلی
اولمزسه اكا ابتر دیرلردی اول اثناده خدیجه رضی الله تعالی عنهادن اولان طاهر
رضی الله تعالی عنه وفات ایتمشیدی بو عاصك كلامی پیغمبر علیه السلامه واصل
اولدقده قلب شریفلرینه غم طاری اولمغله حق تعالی بو سوره ایله تسلی بیوردی

–١٠٩– (سورة الكافرون مكية وهی ست آیات)

بسم الله الرحمن الرحیم

(١) قل یا ایها الكافرون (٢) لا اعبد ما تعبدون (٣)
ولا انتم عابدون ما اعبد * یا محمد دیكه ای كافرلر بن سزك عبادت ایتدیككز
اصنامه عبادت ایتمم وسزه علم اللهده ایمان نصیب اولمغله سزدخی بنم عبادت
ایتدیكم الله تعالی یه عبادت ایتمزسز
(٤) ولا انا عابد ما عبدتم (٥) ولا انتم عابدون ما اعبد (٦)
لكم دینكم ولی دین * و بن سزك عبادت ایتدیككز شیئه هیچ عبادت ایدر
اولمدم وسزدخی جهل وتعنددن بنم عبادت ایتدیكمه حالا عبادت ایدر
اولمدیكز سزك حالا شرك اوزره اولدیغكزدن باطل سزك ایچوندر و بنم حالا
اولدیغم دینده ثابتم وابدی اندن رجوع ایدرد كلم * دینلدیكه بو آیت كریمه
آیت قتال ایله منسوخدر * روایت اولندیكه قریشدن ابوجهل وعاص وولید
واسود بن و بونلرك امثالی پیغمبر علیه السلامه عباس رضی الله تعالی عنهما ایله
خبر كوندروب برسنه اول بزم الهه مزه عبادت ایتسون بزدخی بر ییل انك اللهنه
طاعت وعبادت اوزره اولهلم دیمهلر ایله بو آیت كریمه نازل اولدی

– ١١٠ – (سورة النصر مدنیة وهی ثلث آیات)

بسم الله الرحمن الرحیم

(١) اذا جاء نصر الله والفتح (٢) ورایت الناس یدخلون فی دین الله
افواجا * یا محمد اعدا اوزره الله تعالینك سكا نصرتی ومكه نك وسائر بلاد
كفارك امثاله فتحی ظهور ایتدكچه كورورسنكه ناس دین الله اولان اسلامه
كروه كروه كلورلر (اهل مكه وطائف ویمن وهوازن وسائر قبائل وملتلر كبی)
(٣) فسبح بحمد ربك واستغفره انه كان توابا * ربك عز شانه نك
بو نعمتلرینه ووعد صادقنه حمد ایدرك نماز قیل وصفات جلالیله ثنا ایت وكفارك
قول فاسدندن تنزیه ایت وفرطاتكه وامتك ایچون مغفرت طلب ایله الله تعالی
مغفرت طلب ایدنلرین توبه سنی قبول ایدیجیدر * اكثر علما دیدیلر كه بو سوره ده
پیغمبر علیه السلامك وفاتنه اشارت واردر كه بونی تلاوتلرنده عباس رضی الله
تعالی عنهما آغلدی اكا یا عم نه آغلرسین بیورمغله سزك وفاتكزه بونده اشارت
واردر دیدی پیغمبر علیه السلام دیدیكك كیدر بیوردی بوندن صكره ایكی سنه

معمر اولدیلر * دینلدیکه افندمز علیه السلام فاطمه رضی الله تعالی عنهایه بزم وفاتمز خبری ویردی یوردی فاطمه بکا ایتدی یوردیلرکه اغلمه اهل بیتمدن بکا اول کله جکسن سین بناء علیه بو سوره یه سورة التودیع دخی دینلدی

— ١١١ — (سورة تبت مكية وهى خمس آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ (٢) مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ *

ابی لهبك پیغمبر علیه السلامه آتمق ایچون طاش اخذ ایدن اللری هلاك اولسون وکندو دخی نابود اولسون انك مالی وکسب ایتدیکی تجارت واولادی اول هلاکی اندن دفعه مفید اولمز

(٣) سَيَصْلَى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ (٤) وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ (٥)
فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ * اول ابولهب وزوجه سی ام جمیل که دختر ابو سفیاندر انلر آخرتده شعله وحرارت صاحبی ناره داخل اوله جقلردر اول ام جمیل جهنم ایچون حطب حماله سیدر . یاخود فی الواقع کندیچون اودون طاشیجیدر اودون باغلمق ایچون انك بوغازنده خرما لیفندن بوکلمش ایپ واردر . یاخود پیغمبر علیه السلامه قوکشو اولمغله اول مرأه چالی ودیکنلری بوشروب ایپ ایله ارقه سنه تحمیل وکیجه لکده پیغمبر علیه السلامك یولنه دوکردی که ایاغنه باتمق واتکنه ایلشمك ایله اذیت اوله . یاخود اول ایپ جهنمده بوغازینه اوریله جق زنجیر اوله * مرویدرکه اوائل سوره نك نزولنه سبب پیغمبر علیه السلام وانذر عشیرتك الاقربین آیت کریمه سیله اقرباسنی دعوت وانذاره مأمور بیورلدقده اقرباسنی جمع ایدوب انذاری تبلیغ ایدرکن ابولهب قالقوب یا محمد هلاك وخسارته اوغرایه سن بزی بونکیچونمی چاغردك دیدی علی قول النده طاشلر اولمغله آتوب کندی صکره اکر قرنداشم اوغلی محمدك دیدیکی عذاب کرچك ایسه بن مال واولادیمی فدا ایدوب انك دیدیکی عذابدن قورتیلورم دیدی انجامکار دنیاده بدر وقعه سندن برقاچ کون صکره طاعون نوعندن قره حصبه دینیلن علتدن هلاك اولوب میته سی اوچ کون دفن اولنمیوب تعفن ایتمکله اجرتله زنکیلر طوتیلوب دفن ایدلدی زوجه سی دخی علی قول اودونی باغلیوب ایپك اوجی بوغازینه کچورمش و یوکنی بردیوار اوزره وضع قالدیرەیم دیرکن برملك یوکه باصمغله بوغیلوب هلاك اولدی واوغلی عتبه یی

شام یولنده قافله ایچندن بر ارسلان قاپوب کتدی

— ١١٢ — (سورة الاخلاص مكية وهى اربع آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (٢) اللَّهُ الصَّمَدُ (٣) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
(٤) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ * یا محمد سکا الله تعالیدن سؤال ایدنلره سن دیکه اول الله تعالی بردر شریکی ونظیری یوقدر درکاهی ارباب حاجاته مقصد وجمله نك سیدی که یوکلك انده نهایت بولمشدر دائم وباقیدر انکیچون والد یوقدر واولمدی واولمز وولده ووارثه محتاج دکلدر وانکیچون انا وبابا اولمدی وکسه دن طوغمدی وهیچ کمسه اکا اقران وممائل اولمدی * روایت اولندیکه قریشدن برکروه پیغمبر علیه السلامه یا محمد سنك عبادت ایتدیکك وبزی انك عبادتنه دعوت ایتدیکك الله تعالایی بزه وصف ایله دیدیلر بو سورهٔ شریفه نازل اولدی بو سورهٔ شریفه بویله مختصر ایکن معارف الهیه نك جمعنی مشتمل اولدیغیچون انی اوقومق ثلث قرآنی اوقمق کبیدر دینلدی

— ١١٣ — (سورة الفلق مدنية او مختلف فيها وهى خمس آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (٢) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (٣) وَمِنْ شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (٤) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (٥) وَمِنْ شَرِّ
حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ * یا محمد دیکه الله تعالینك خلق ایتدیکی انس وجنك مضر وموذیلرندن ویرتیجی حیوانات وسائرك شرلرندن وقمرك طوتیلوب سیاه اولمسی یاکیجه نك ظلمانی یاخود امراض کبیره ایجاب ایدن ثریا یلدزنك سقوطی شرلرندن واپی افسونله دوکملیجیلرك شرندن وحسدنی اظهار ایدوب مقتضاسیله عمل ایدر حاسدلر شرندن بن صباحك ربی جل شانه یه صغنورم * دینلدیکه پیغمبر علیه السلامه یهودن بر غلام خدمت ایدردی یهودیلرك التماسیله اول غلام افندمزك مبارك باشی قیللرندن طراقده قلان بولدیغی آلوب لبید بن الاعصم نام یهودیه ویردی لبید یاخود قزلری سحرله اول قیللری ویا ایپ ایله اون بردوکم باغلیوب برقیویه برطاش ایله باصدیروب براقدیلر بو سببله افندمز علیه السلام مزاجسز اولدیلر بو ایکی قل اعوذ سوره لریله جبرائیل علیه السلام کلوب اول سحرك محلنی خبر ویردی پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرت علی کرم الله

وجهه يى كوندروب كتوردى بوايكى معوذتين سورهلرى اون برآيت اولمغله هر برآيتى اوقودقجه دوكمك برى چوز يلوب وجودشريفلرى صحت بولدى

— ١١٤ — (سورة الناس مدنية وهى ست آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

قل اعوذ برب الناس ﴿١﴾ ملك الناس ﴿٢﴾ اله الناس ﴿٣﴾ من شر الوسواس الخناس ﴿٤﴾ الذى يوسوس فى صدور الناس ﴿٥﴾ من الجنة والناس ﴿٦﴾ * يامحمد ديكه انسانك قلبنه وسوسه ويرن جن وانسك وذكر الهيدن فرارايدن وسواس شيطانك شرندن آدملرك ربى جل شانه يه وانسانلرك پادشاهى الله تعالى يه وانسانلرك معبودى عز شانه يه صغنورم * مرويدركه شيطانك عادتى بركمسه ذكر الهى ايلدكده فرارايدوب ذكر اللهدن غافل اولدقده مسلط اولور * تفسير لبابده ديركه بوسورهده واقع بش عدد ناس لفظى مكرر اولميوب هر برى برصنف انسانه اشارتدر . اولكى ناسدن مراد اطفالدركه ربوبيت اولمغله انلرك تربيه سنه دلالت ايدر . ايكنجيدن مراد جوانلردركه ملك پادشاهلق اولمغله انلرك قهر وسياستنه اشارتدر . اوچنجيدن مراد پيرلردركه اله طاعت وعبادته مبنى اولمغله پيرلره مناسبدر . دردنجيدن مراد صلحادركه وسواس انلرك اغواسنه حريص اولمغله انلرك استعاذه سنه اعادر . بشنجى معطوف اولديغى جنه تبعيتله انسان شيطانى مفسدلردر * كلام اللهك بدأى بسمله نك باسيله وختمى والناسك سينيله اولمغله بوندن بس لفظى اولوركه عربيده بسك وحسبك لفظلرينك معناسى سكا كافيدر اليو برديمك اولور ولسان فارسيده يالكز بس لفظى كذلك كافيدر اليو يرر معناسنه در يعنى بوايكى حرفك بيننده سنه ويرديكمز دنياده وآخرتده اليو يرر

* اول وآخر قرآن زچه باآمد وسين * يعنى اندرره دين رهبر تو قرآن بس *

* حسبنا الله وكفى * سمع الله لمن دعا * ليس وراء الله منتهى * فلله الحمد فى الآخرة والاولى * والصلوة والسلام على رسوله محمد المصطفى * وعلى آله مفاتيح اسرار العلى * واصحابه مصابيح انوار التقى * والسلام على من اتبع الهدى *

تم تسويد وتسطير وترجمة هذا التفسير عن يد فرخ اسمعيل الحقير لسنة ست وار بعين ومأتين والف بعناية الله تعالى

م

(هذا دعاء ختم القران)

صدق الله العظيم . وبلغ رسوله الكريم . ونحن على ماقال ربنا وخالقنا ورازقنا ومولانا من الشاهدين . اللهم ربنا تقبل منا ختم القرأن العظيم . وتجاوز عنا ما كان فى تلاوته من نسيان . اوتحريف كلمة عن موضعها او تغيير حرف او تقديم اوتأخير اوزيادة اونقصان . اوتأويل على غير ما انزلته اوريب اوشك اوتعجيل عند تلاوته اوكسل اوسرعة اوزيغ اللسان . اووقوف بغير وقف اوادغام بغير مدغم اواظهار بغير بيان . اومد اوتشديد اوهمزة اوجزم اواعراب بغير مكان . فاكتبه منا على التمام والكمال والتهذب من كل الحان . فاغفر لنا ياربناه وياسيداه لاتؤاخذنا يامولانا وارزقنا فضل من قرأه مؤديا حقه مع الاعضاء والقلب واللسان . وهب لنا به الخير والسعادة والبشارة والامان . ولاتختم لنا بالشر والشقاوة والضلالة والطغيان . ونبهنا قبل المنايا عن نوم الغفلة والكسلان . آمنا من عذاب القبر ومن سؤال المنكر والنكير ومن اكل الديدان . وبيض وجوهنا يوم البعث واعتق رقابنا من النيران . ويمن كتابنا ويسر حسابنا وثقل ميزاننا بالحسنات وثبت اقدامنا على الصراط واسكنا فى وسط الجنان . وارزقنا جوار محمد عليه الصلاة والسلام واكرمنا بلقائك ياديان . استجب دعاءنا بحق التورية والانجيل والزبور والفرقان . اعطنا جميع ماسألناك به فى السر والاعلان . وزدنا الواسع بجودك وكرمك يارحيم يارحمان . اللهم صل على محمد صاحب الشريعة والبرهان . برحمتك ياارحم الراحمين . اللهم انفعنا وارفعنا بالقرأن العظيم . وبارك لنا بالايات والذكر الحكيم * اللهم ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم وتب علينا انك انت التواب الرحيم . واهدنا الى الحق والى طريق مستقيم . ببركة ختم القران العظيم . وبحرمة حبيبك ورسولك الكريم . واعف عنا ياكريم . واعف عنا يارحيم واغفر لنا ذنوبنا بفضلك وكرمك ياكريم يارحيم . اللهم زينا بزينة القرأن واكرمنا بكرامة القرأن . وشرفنا بشرافة القرأن والبسنا بخلعة القرأن . وادخلنا الجنة بشفاعة القرأن . وعافنا من كل بلاء الدنيا وعذاب الآخرة بختم القرأن . وارحم جميع امة محمد بحرمة القرأن . اللهم اجعل القرأن لنا فى الدنيا قرينا وفى القبر مونسا وفى القيمة شفيعا وعلى الصراط نورا والى الجنة رفيقا ومن النار سترا وحجابا والى الخيرات كلها دليلا واماما بفضلك وجودك وكرمك يا اكرم الاكرمين . اللهم اهدنا بهداية القرأن . وعافنا بعناية القرأن . ونجنا من النيران بكرامة القرأن . وارفع درجاتنا بفضيلة القرأن . وكفر عنا سيئاتنا بتلاوة القرأن . ياذا الفضل

والاحسان • اللهم ارزقنا بكل حرف من القرآن حلاوة وبكل كلمة كرامة وبكل آية سعادة • وبكل سورة سلامة • وبكل جزء جزاء • اللهم بلغ ثواب ما قرأناه ونور ما تلوناه الى روح سيدنا ونبينا محمد صلى الله عليه وسلم والى ارواح آله واولاده وازواجه واصحابه واتباعه رضوان الله تعالى عليهم اجمعين • والى ارواح سائر الانبياء والمرسلين والى ارواح سائر الصحابة اجمعين والى ارواح آبائنا وامهاتنا واخواننا واخواتنا واعمامنا وعماتنا واخوالنا وخالاتنا واجدادنا وجداتنا واقربائنا واصدقائنا وتعلقاتنا وتعلقات تعلقاتنا واساتيذنا ومشايخنا خاصة والى ارواح من له حق علينا ومن اوصانا بدعاء الخير والى ارواح جميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات الاحياء منهم والاموات اجمعين عامة والى ارواح جميع صاحب الخيرات من المسلمين وامام المتقين • اللهم اجعل آخر كلامنا عند فراق الدنيا قول لا اله الا الله محمد رسول الله • واكرمنا برؤية جمالك يارب العالمين • اللهم انصر من نصر الدين واخذل من خذل المسلمين • اللهم انصر سلطاننا نصرا عزيزا وافتح له فتحا مبينا • اللهم انصر جيوش المسلمين وعساكر الموحدين واكتب السلامة والعافية علينا وعلى الحجاج والغزات والمسافرين والمقيمين فى البر والبحر من امة محمد عليهم اجمعين آمين يارب العالمين • اللهم سلمنا وسلم ديننا ولا تسلب وقت النزع ايماننا ولا تسلط علينا من لا يرحمنا وارزقنا خير الدنيا والآخرة انك على كل شئ قدير • رب اجعلني مقيم الصلاة ومن ذريتي ربنا وتقبل دعاء ربنا اغفر لي ولوالدي وللمؤمنين يوم يقوم الحساب • ربنا آتنا فى الدنيا حسنة وفى الآخرة حسنة وقنا عذاب النار برحمتك ياارحم الراحمين • جزى الله عنا محمدا صلى الله عليه وسلم بما هو اهله سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

م

اشبو دفعهٔ ثانیه طبعنده عدد آیات سور قول بصریینه توفیقا وضع اولنوب صحیفه لرك بالا سنده هم اسم سوره وهم قنغی جزء اولدیغی تحریر قلنمش وآیتك معناسی تكمیل اولدقده برچچك ایله ما بعدندن فصل وتفسیرده ایضاح ایچون علاوه قلنان الفاظ ایكی قوس ایچنه النه رق تمییز قلنمشدر

(مطبعهٔ عامره ده طبع اولنمشدر)

شعبان فی ١٥ سنه ١٢٨٦